Kommunstyrelsen

kallas härmed till sammanträde **2026-11-03 kl. 08:15 - 16:00 i Rådhuset - KS-salen**.

Hålltider för sammanträdet

08.15	KS uppsiktsplikt – Jonas Bergström (S), kommunstyrelsens ordförande och Nina Skyttberg (S), (10+15)
08.40	Kultur – Eisabeth Oxelhöjd, kulturchef Kulturtrappan (10+5) Revisionens frågor (0+5)
09.00	Rutiner för hantering, dokumentation och uppföljning av registerkontroller – Jennie Ölmerud, kompetensstrateg och HR-partner (10+5)
09.15	Uppföljning välfärdsbrottslighet – Anna-Karin Hasselborg, brottsförebyggande samordnare (10+10)
09.35	FIKA
09.50	Exploateringsavtal gällande Motorn 5 och del av Motorn 1 – Uno Jonsson, tillväxtchef (10+10)
10.10	Ekonomi – Björn Hylenius, ekonomichef • Ekonomisk månadsrapport (10+5) • Finanspolicy (0+5) • Koncernens delårsbokslut (5+5) • Koncernbudget (5+5)
10.50	BENSTRÄCKARE
11.00	Projekt Stay in Sweden – Tomas Wahlund, kommunikationschef (10+5)
11.15	Ärendegenomgång
12.00	LUNCH och gruppmöten
14.00	Upprop och beslutsmöte

Föredragningslista

Paragraf	Rubrik	Sida
144	Val av justerare	3
145	Fastställande av föredragningslista	4
146	Informationsärenden	5
147	Ekonomisk månadsrapport kommunstyrelsen september	6
148	Delårsrapport 2026, Koncernbolagen Härnösands kommun	7
149	Koncernbudget med mål 2027	8
150	Fastställande av skattesats 2027	9
151	Finanspolicy Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag	10
152	Begäran om gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse 2026	11
153	Exploateringsavtal gällande Motorn 5 och del av Motorn 1	12
154	Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet	13

155	Projektansökan Stay In Sweden	14
156	Redovisning av uppsikt av skolnämnden gällande prognoserat underskott	15
157	Riktlinjer för löneväxling till pension	16
158	Kompletterande frågor från Revisionen	17
159	Svar på motion - Inför elektronisk körjournal	18
160	Svar på motion - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten	19
161	Svar på motion - Utökade tider för serveringstillstånd	20
162	Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola	21
163	Svar på motion - Slopa enprocentregeln	22
164	Ändrad mötesdag för kommunstyrelsens möte	23
165	Omtag i frågan om Nordarkiv och dess lokaler	24
166	Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2026	25
167	Anmälan av delegationsbeslut 2026	26
168	Ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2026	27

Jonas Bergström
ordförande

144
Val av justerare

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att välja .. (..) att jämte ordförande justera dagens protokoll.

145
Fastställande av föredragningslista

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att fastställa föredragningslistan till dagens möte.

Beslutsunderlag

Kallelse med föredragningslista

146
Informationsärenden

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning

KS/2026-107

147
Ekonomisk månadsrapport kommunstyrelsen september

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport för september 2026 till handlingarna.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen genom ekonomiavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året. Månadsrapporten innehåller även en bedömning av resultatet för respektive nämnd vid årets slut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport för september 2026, 2026-10-20

Kommunstyrelsens månadsrapport september 2026

KS/2026-450

148
Delårsrapport 2026, Koncernbolagen Härnösands kommun

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att lägga Delårsrapport 2026 för koncernbolagen till handlingarna.

Sammanfattning

Ärendet avser behandling av delårsbokslut för koncernbolagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Delårsrapport 2026, Koncernbolagen, 2026-10-26

Delårsrapport Koncern 2026

KS/2026-448

149
Koncernbudget med mål 2027

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att godkänna sammanställningen av bolagens budget samt de av bolagen beslutade målen för år 2027.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt bolagens budget samt de av bolagen beslutade målen för år 2027.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Koncernbudget med mål 2027, 2026-10-26

Koncernbudget 2027

KS/2026-619

150
Fastställande av skattesats 2027

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa skattesatsen för kommunalskatt 2027 till 23,34 kronor.

Sammanfattning

Ärendet innehåller ett fastställande av skattesats för år 2027 för Härnösands kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Fastställande av skattesats 2027, 2026-10-23

KS/2026-609

151
Finanspolicy Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna och fastställa Finanspolicy för Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag, bilaga.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till finanspolicy för Härnösands kommun inklusive kommunens helägda kommunala bolag. Förslaget är justerat utifrån beslut om återremiss KS 2025-10-07 §156.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Finanspolicy för Härnösands kommun samt de helägda kommunala bolagen, 2026-10-22

Finanspolicy – Återremitterat förslag 2026-10-25

Finanspolicy Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag

Protokollsutdrag återremiss Finanspolicy 2026-10-25

KS/2026-589

152
Begäran om gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att hos Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse begära gottgörelse med 1,7 mnkr avseende avstämning för tidigare begäran för 2025, samt

att hos Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse begära gottgörelse med 10,4 mnkr avseende prognostiserade pensionsutgifter för helår 2026.

Sammanfattning

Ärendet handlar om kommunens begäran om gottgörelse för de pensionsutgifter som kommunen prognostiseras ha under 2026, samt justering gällande 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Begäran om gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse 2026, 2026-09-30

KS/2026-565

153
Exploateringsavtal gällande Motorn 5 och del av Motorn 1

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna upprättat förslag till exploateringsavtal

att uppdra till tillväxtchef att underteckna exploateringsavtalet gällande det aktuella markområdet för Härnösands kommun

Sammanfattning

Westerlind avser att bygga bostäder på Sälsten. Ärendet beskriver ansvaret för att anlägga lokalgata, parkområde inom det planlagda området för bostadsändamål.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Exploateringsavtal gällande detaljplan Motorn 5 och del av Motorn 1

Expoateringsavtal gällande detaljplan Motorn 5 och del av Motorn 1 inklusive bilagor

Checklista inför beslut för Exploateringavtal Motorn 5 och del av Motorn 1

KS/2026-611

154
Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrottslighet som sin egen, samt

att uppföljning av arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet sker en gång per år med start år 2027 i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Ett arbete för att kartlägga riskområden inom kommunala verksamheter genomförs, dels av kommunen men även Länsstyrelsen har kartlagt riskområden och särskilt pekat ut miljö och plan och byggområdet som känsliga verksamheter. De riskområden som är gemensamma för alla kommuner ligger till grund för en handlingsplan i Härnösand kommun med insatser och åtgärder som bedöms minska riskerna i framtiden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet, 2026-10-22

Handlingsplan mot välfärdsbrottslighet 2026 - 2028

KS/2026-607

155
Projektansökan Stay In Sweden

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna att Härnösands kommun blir samverkanspart i projektet Stay in Sweden,

att Härnösands kommuns medfinansiering uppgår till högst 210 893 kronor och finansieras genom personella resurser inom befintlig budgetram fördelat på år 2027–2029,

att deltagandet gäller under förutsättning att projektet beviljas extern finansiering och att projektets samlade finansiering säkerställs, samt

att uppdra till kommundirektören, eller den kommundirektören utser, underteckna erforderliga handlingar.

Sammanfattning

Projektet Stay in Sweden ska utveckla och testa gemensamma regionala arbetssätt som gör att internationell kompetens och medföljande familjer kan etablera sig långsiktigt i Västernorrland. Sundsvalls kommun är projektägare och Härnösands kommun anges som samverkanspart. Projektet omfattar bland annat stöd till medföljande partner och familjer, en testbädd för etableringsresan, utveckling av regionala och nationella samverkansstrukturer samt vidareutveckling av digitalt stöd. Härnösands kommuns planerade medfinansiering uppgår enligt ansökan till totalt 210 893 kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Stay In Sweden, 2026-10-22

Inskickad ansökan ESF, 2026-09-21 samt bilagan Kopia av RVN budgetspecifikation v2

Avgränsning mellan Stay och KomIn

KS/2026-598

156
Redovisning av uppsikt av skolnämnden gällande prognoserat underskott

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Förslag till beslut

Sammanfattning

Sammanfattning

KS/2026-618

157
Riktlinjer för löneväxling till pension

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta reviderade *Riktlinjer för löneväxling till pension*

Sammanfattning

Nuvarande riktlinjer för löneväxling till pension antogs av kommunstyrelsen 2020. På grund av att riktlinjerna innehåller summor som förändras från ett år till ett annat blir den snabbt inaktuell. Riktlinjerna har därför uppdaterats med mer allmänna skrivningar som gör dem hållbara över tid.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse reviderade riktlinjer löneväxling, 2026-10-16

Riktlinjer för löneväxling till pension, version 3

KS/2026-224

158
Kompletterande frågor från Revisionen

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta yttrandet som sitt eget, samt

att översända yttrandet till revisionen.

Sammanfattning

Revisionen har inkommit med kompletterande frågor gällande rutiner för att säkerställa kontroll över konst, till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Kompletterande frågor från Revisionen angående invenstering

Missiv – konst och kulturskolans tillgångar komplettering

KS/2026-382

Svar på motion - Inför elektronisk körjournal

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson (SD) har väckt en motion om att utreda kostnader och effekter av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler. Detta ärende avser svar på den motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse svar på motionen inför elektronisk körjournal, 2026-10-01

Motion – Inför elektronisk körjournal

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24 § 113, Svar på remiss angående motion- Inför elektronisk körjournal

Samhällsnämndens tjänsteskrivelse – Inför elektronisk körjournal, 2026-06-16

Yttrande motion- Inför elektroniska körjournaler, 2026-09-14

Protokollsutdrag Socialnämnden 2026-09-24 § 97, Svar på remiss angående motion – Införande av elektronisk körjournal

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse – Svar på remiss angående motion – Införande av elektronisk körjournal, 2026-09-08

KS/2026-384

160
Svar på motion - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Charlotte Höglund Bystedt (SD) och Ulrika Jonsson (SD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där dem föreslår att upphöra med det vegetariska substitutet i skolmaten.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Motion – Upphör med vegetariska substitut, 2026-10-06.

Motion - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24, Svar på remiss angående motion- Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Remissvar - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

KS/2026-329

161
Svar på motion - Utökade tider för serveringstillstånd

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Johan Wester (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där han föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol, samt att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Samhällsnämnden har den 24 september antagit ett yttrande över motionen. I yttrandet anges att inte att det finns skäl nog att frångå de serveringstider som finns angivet i, kap 8 § 19. Vidare framgår att det redan idag finns verksamheter med serveringstillstånd till klockan 03.00 samt att det alltid finns möjlighet att ansöka om serveringstillstånd med utökad serveringstid.

När det gäller motionens förslag om skyndsam framhålls att handläggningen påverkas av remissförfarandet till Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Skatteverket, vars svarstider kommunen inte kan påverka.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Utökade tider för serveringstillstånd

Motion – Utökade tider för serveringstillstånd

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24 § 111 Svar på remiss angående motion- Utökade tider för serversingtillstånd

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse – Utökade tider för serveringstillstånd, 2026-09-16

Yttrande – Utökade tider för serveringstillstånd, 2026-08-26

KS/2026-498

162
Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Centerpartiet har väckt en motion om kontinuitet i allmän förskola. Motionen innehåller förslag om förtydligade riktlinjer för vistelsetid för barn i förskola. Det här ärendet avser svar på motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, svar på motion om kontinuitet i allmän förskola, 2026-10-08

Motion- Kontinuitet i allmän förskola

Skolnämndens protokollsutdrag, 2026-10-01, § 105

Skolförvaltningens tjänsteskrivelse Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola, 2026-09-11

KS/2026-383

163
Svar på motion - Slopa enprocentregeln

Kommunstyrelsens föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen att slopa enprocentsregeln.

Sammanfattning

Härnösands kommun tillämpar sedan 2014 enprocentsregeln, där 1 % av byggbudgetar avsätts för konstnärlig gestaltning. Regeln säkerställer tillgång till konst, bidrar till attraktiva livsmiljöer och fungerar som ett etablerat styrmedel i samhällsbyggandet. Principen om armlängds avstånd innebär att politiken sätter ramar medan konstnärliga bedömningar görs av professionen. Tidig reservering av medel är en förutsättning för konstnärlig frihet. Den fasta procentsatsen skapar förutsägbarhet och effektivitet, samtidigt som tillämpningen är flexibel, vilket visas i aktuella projekt med anpassad budget och extern medfinansiering. Att avskaffa regeln bedöms försämra både kvalitet, frihet och effektivitet. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Svar på motion – Slopa enprocentsregeln, 2026-06-03

Motion – Slopa enprocentsregeln

Enprocentsregeln och en armlängds avstånd, 2026-08-11

Riktlinje för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp

KS/2026-268

164
Ändrad mötesdag för kommunstyrelsens möte

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen besluta

att ändra mötesdagen för kommunstyrelsen den 24 november till den 1 december.

Sammanfattning

Ärendet innehåller förslag på ändrad mötesdag för kommunstyrelsen.

KS/2026-630

165
Omtag i frågan om Nordarkiv och dess lokaler

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen besluta

att uppdra till kommundirektören att utreda behoven och intresset för Nordarkiv samt möjligheterna att upphandla lokaler för ändamålet enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), samt

att uppdraget återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 1 december 2026.

Sammanfattning

Ärendet innehåller ett uppdrag om att utreda olika aspekter av kommunarkivets framtida placering och behov.

KS/2026-102

166
Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisningen av kommunstyrelsens uppdragsbeslut.

Sammanfattning

Alla uppdragsbeslut som kommunstyrelsen beslutat om redovisas med statusuppdateringar.

Beslutsunderlag

Redovisning av uppdragsbeslut t.o.m. 2026-11-03

KS/2026-615

167
Anmälan av delegationsbeslut 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut.

Delegationsbeslut

Delegationsbeslut – Förlängd giltighetstid för Måltidspolicy, 2026-09-09

Delegationsbeslut om förlängning Riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism signerat, 2026-10-08

Delegationsbeslut – Fortsatt borgensansvar, 2026-10-13

Delegationsbeslut – Ny upplåning 2026, 2026-10-13

Ko KS/2026-623

168
Ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att lägga ärendet till handlingarna.

Sammanfattning

Ärendet avser delgivningar till kommunstyrelsen.

Delgivningar

Detaljplan för Nässland 1:35 (Älandsbros industriområde) – missiv, planbeskrivning, plankarta och samrådsredogörelse

Protokoll Kollektivtrafikmyndighetens direktion 2026-10-16 samt PM upphandling ombordutrustning

Protokoll nr 3 Skeppet 5&6 2026-10-14, med bilagor, signerat

Protokoll nr 3 Restore 2026-10-14, med bilagor, signerat

Protokoll nr 3 Invest 2026-10-14, med bilagor, signerat

Skolnämndens fyramånadersrapport 2026 (rev 2026-05-28)

Protokoll Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland 2026-02-20

Protokoll Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland 2026-05-20

Protokoll Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland 2026-09-18

Protokoll Tillgänglighetsrådet 2026-09-16

Protokoll Tillgänglighetsrådet 2026-05-27

Minnesanteckningar Kommunala pensionärsrådet 2026-02-06

Minnesanteckningar Kommunala pensionärsrådet 2026-05-08

Protokoll Scenkonst Västernorrland 2026-05-13

Protokoll Scenkonst Västernorrland 2026-05-04

Protokoll Scenkonst Västernorrland 2026-09-16

Val av justerare

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att välja .. (..) att jämte ordförande justera dagens protokoll.

Fastställande av föredragningslista

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att fastställa föredragningslistan till dagens möte.

Beslutsunderlag

Kallelse med föredragningslista

Informationsärenden

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att lägga informationen till handlingarna.

Sammanfattning

Ekonomisk månadsrapport kommunstyrelsen september

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport för september 2026 till handlingarna.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen genom ekonomiavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året. Månadsrapporten innehåller även en bedömning av resultatet för respektive nämnd vid årets slut.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport för september 2026, 2026-10-20

Kommunstyrelsens månadsrapport september 2026

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport för september 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga kommunstyrelsens ekonomiska månadsrapport för september 2026 till handlingarna.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen genom ekonomiavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året. Månadsrapporten innehåller även en bedömning av resultatet för respektive nämnd vid årets slut.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen genom ekonomiavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året. Månadsrapporten innehåller även en bedömning av resultatet för respektive nämnd vid årets slut.

Förvaltningens bedömning

Ett beslut om att anta kommunstyrelseförvaltningens månadsrapport tydliggör att verksamheten bedrivs inom tilldelade ekonomiska ramar. Beslutet utgör även en viktig del i den löpande styrningen och uppföljningen. Om beslut inte fattas försvåras möjligheten. Då ärendet är av formaliakaraktär medföljer ingen checklista inför beslut.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens månadsrapport september 2026

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Ekonomichef

Kommunstyrelsens månadsrapport

SEPTEMBER 2026

BJÖRN HYLENIUS

Sammanfattning

Kommunen redovisar ett ekonomiskt utfall på 71,1 miljoner kronor per sista september, vilket är 16,9 miljoner kronor bättre än budget för perioden. Nämndernas resultat är 2,9 mnkr bättre än budget för perioden och 2,1 mnkr bättre än budget för helåret, kommungemensam verksamhet har ett utfall på 14,2 mnkr bättre än jämfört med budget för helåret och en helårsprognos på 27,2 mnkr.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och slutavräkning visar ett underskott om -18,0 mnkr lägre än budgeterad nivå. Ny skatteprognos uppdateras i december.

Helårsprognosen för kommunen beräknas till ett överskott om 40,9 mnkr, vilket är 2,1 mnkr bättre än budgeterat. I prognosen har tillfälliga bron avseende projekt ”Nybron” aktiverats med 25,6 mnkr, vilket förbättrar årsprognosen med motsvarande summa.

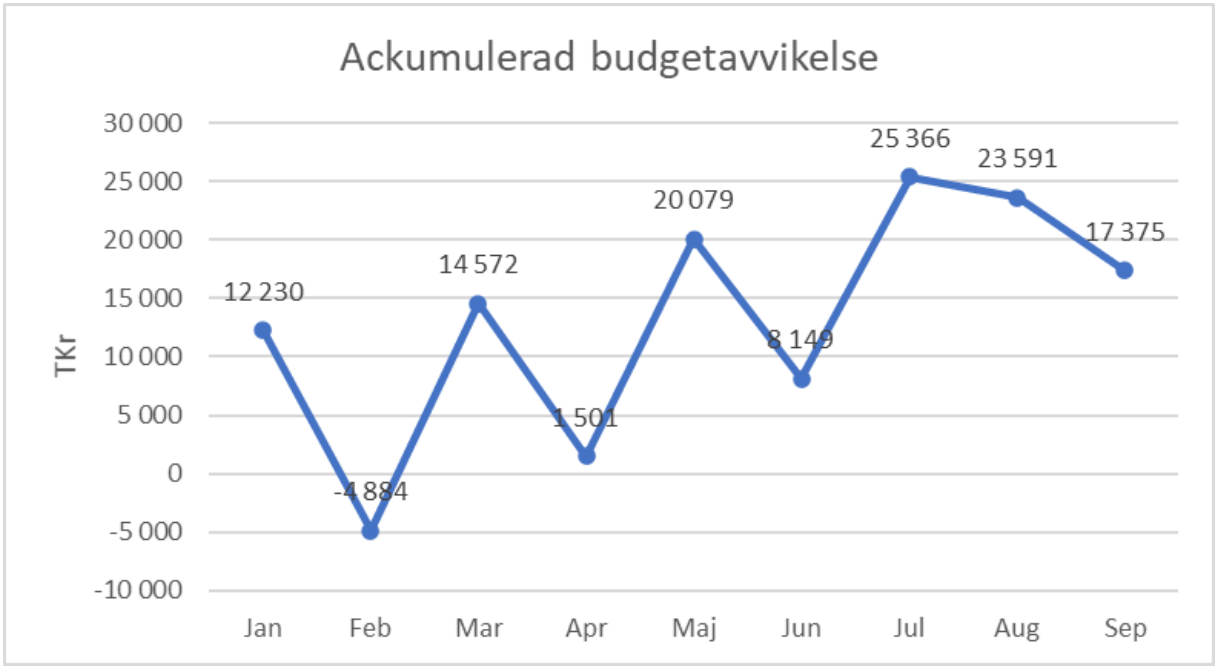
Personalvolymen sett till antal årsarbetare minskar enligt förväntan, främst bland visstidsanställda. Sjukfrånvaron per 30 september uppgick till 7,6 procent vilket är betydligt lägre än motsvarande period föregående år (8,2%). Pensionskostnaderna följer budgeterad nivå och prognosen för helåret.

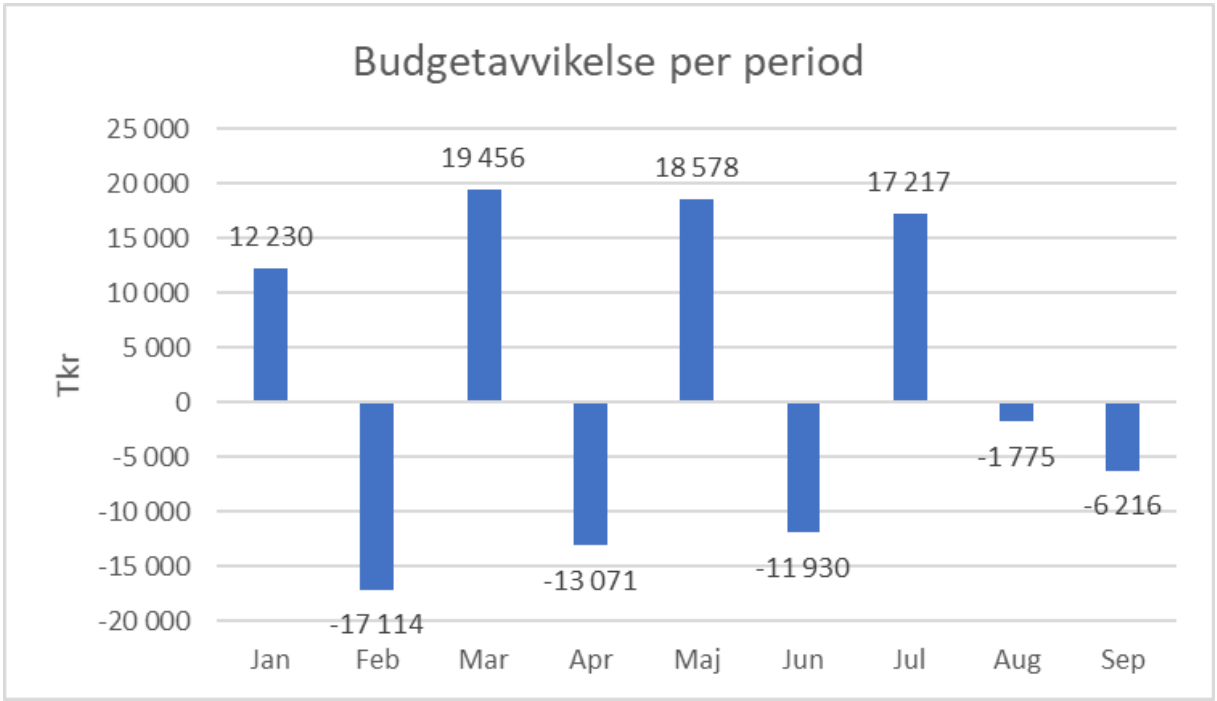
Ekonomiskt utfall och budgetavvikelse

Kommunen visar per sista september ett positivt ekonomiskt utfall på 71,1 miljoner kronor, vilket är 16,9 miljoner kronor bättre än budget. Nämndernas resultat är bättre än budgeterat för perioden, liksom kommungemensam verksamhet. Finansen visar på lägre resultat än budget, främst beroende på sämre skatteprognos. Finansiell leasing visar ett kraftigt överskott mot budget och osäkerhet råder i dagsläget om beloppet är tillförlitligt. Utredning pågår tillsammans med systemleverantören. För nämnderna är det skolan som avviker negativt, där också helårsprognosen visar densamma. För kommungemensamma verksamheten består överskottet främst på ersättning för vindkraft samt outnyttjad avsättning för politiska satsningar. Kommunstyrelseförvaltningens underskott för helåret täcks av överskott i socialförvaltningen då personal flyttats under året.

Utfallet för helåret beräknas till ett överskott om 40,9 mnkr, 2,1 mnkr bättre än budgeten. I prognosen ingår en negativ avvikelse gällande KTM som aviserar ett underskott på -4,9 mnkr för Härnösands del.

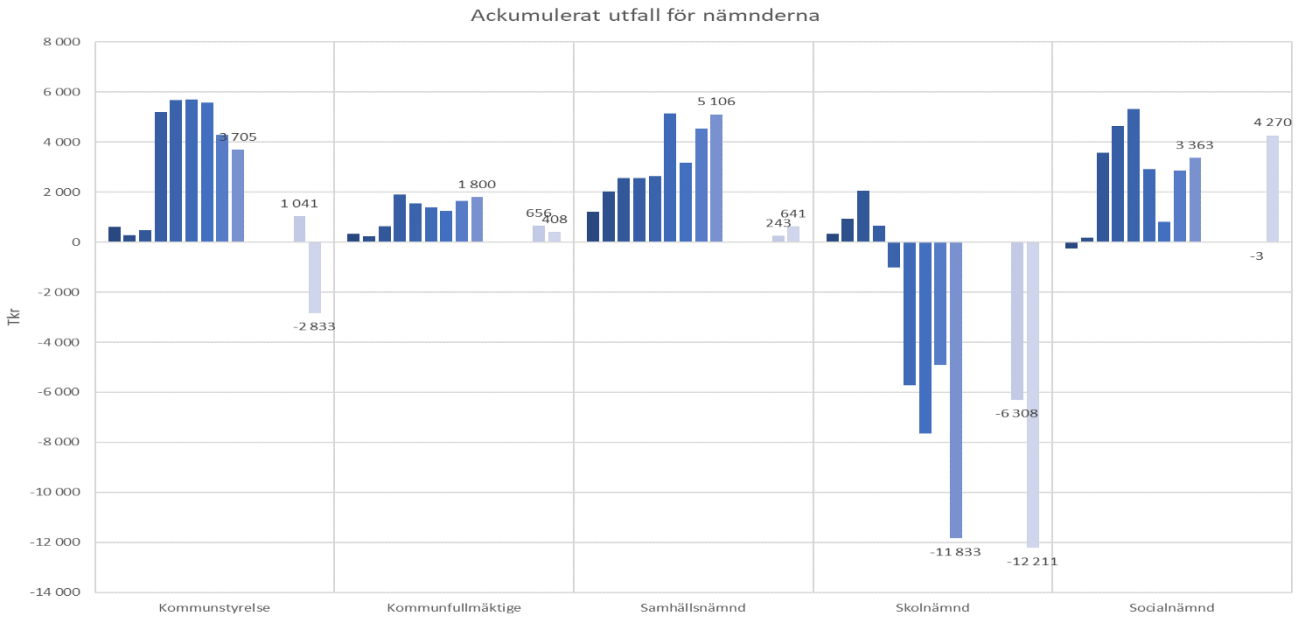
	Budget helår	Utfall Jan- sep	Budget Jan- sep	Prognos helår
Kommunstyrelseförvaltning	0	3 911	0	-2 431
Utveckling och bidrag	0	-206	0	-402
Kommunfullmäktige	0	1 800	0	408
Samhällsförvaltning	0	5 106	0	641
Skolförvaltning	0	-11 833	-750	-12 211
Socialförvaltning	0	3 363	0	4 270
Summa nämnder	**0**	**2 141**	**-750**	**-9 725**
Kommungemensam verksamhet	0	14 173	0	27 236
Finansiell leasing	2 368	19 539	1 580	14 160
Finansen	36 432	35 294	53 325	9 206
Summa övergripande	**38 800**	**69 006**	**54 905**	**50 602**
Summa totalt	**38 800**	**71 147**	**54 155**	**40 877**

Ackumulerad budgetavvikelse
TKr
30 000
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
-5 000
-10 000
12 230
-4 884
14 572
1 501
20 079
8 149
25 366
23 591
17 375
Jan
Feb
Mar
Apr
Maj
Jun
Jul
Aug
Sep

Budgetavvikelse per period
Tkr
25 000
20 000
15 000
10 000
5 000
0
-5 000
-10 000
-15 000
-20 000
12 230
-17 114
19 456
-13 071
18 578
-11 930
17 217
-1 775
-6 216
Jan
Feb
Mar
Apr
Maj
Jun
Jul
Aug
Sep

Ackumulerat utfall för nämnderna

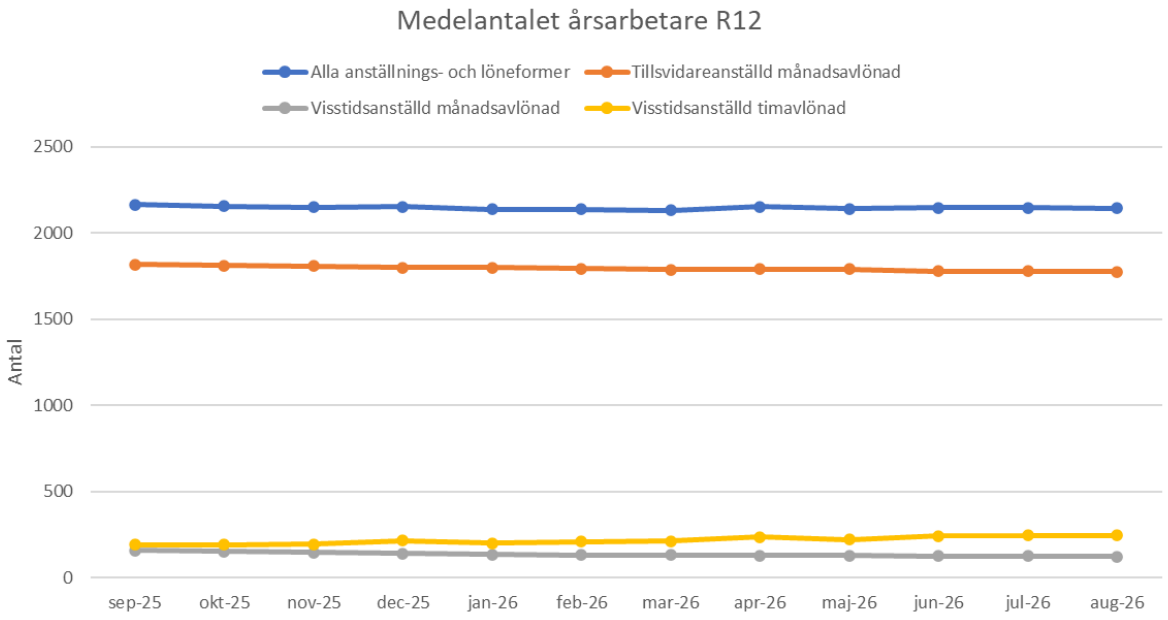
Nedan redovisas nämndernas ackumulerade resultat per sista september.

Personalinformation

Utfallet på personalkostnader inklusive pensionskostnader var per sista september 1 173,3 miljoner kronor, budgeten för samma period är 1 149,5 miljoner kronor vilket ger en negativ budgetbudgetavvikelse på -23,8 miljoner kronor. Avvikelsen består av semesterlöneskuld samt uppbokad pensionsskuld vid månadsskiftet augusti som uppgår till cirka -17 miljoner. Prognosen för helåret beräknas till ett underskott om -13,6 miljoner kronor totalt.

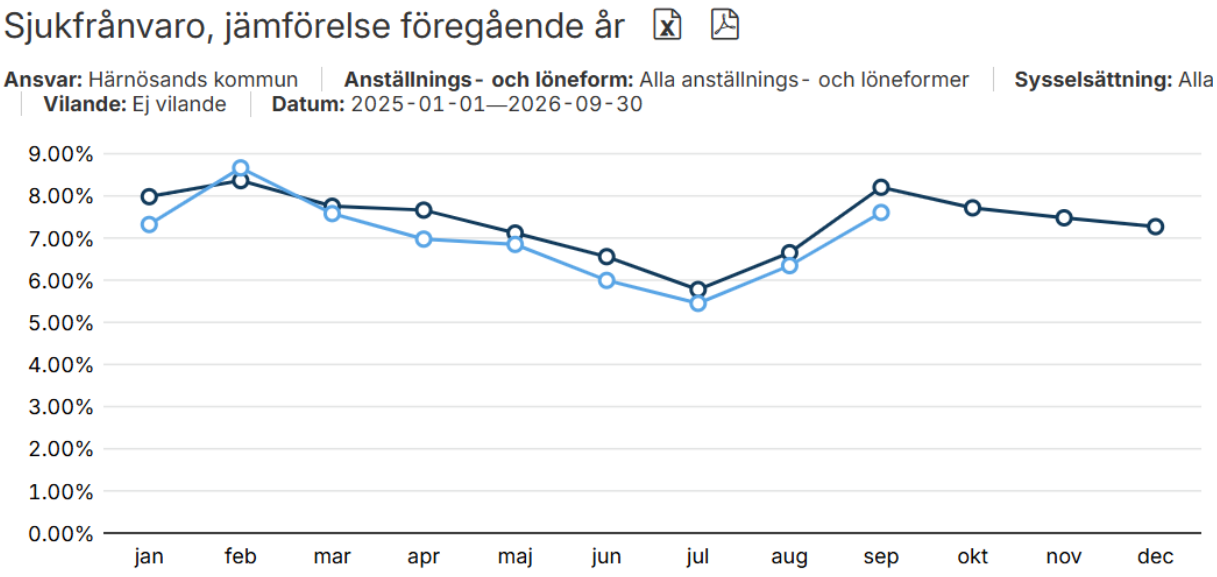
Medelantalet årsarbetare rullande 12 månader är ett nyckeltal som visar utförd arbetstid under senaste 12 månaderna omräknat till årsarbetare. Alla anställnings- och löneformer visar den totala arbetstiden för alla anställningsformer, därtill redovisas förändringen för tillsvidareanställde med månadslön, visstidsanställda med månadslön samt visstidsanställda med timlön. I genomsnitt kostar en anställd i månaden 50 000 kr inklusive sociala avgifter.

Medelantalet årsarbetare rullande 12 månader totalt har varierat från december 2022 till juni 2026 och var som högst i februari 2023 med 2 316 årsarbetare medan den lägsta noteringen är i mars 2026 med 2 131 årsarbetare. Minskningen av antalet medelantalet årsarbetare rullande 12 månader syns framför allt bland visstidsanställda med månadslön, för visstidsanställda med timlön syns ingen egentlig nedgång men en stor variation är tydlig under årets olika månader (socialnämndens behov av semestervikarier är tydligt inom denna grupp).

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har minskat jämfört med samma period föregående år. Totalt till och med september månad är frånvaron nästan 0,4% lägre jämfört med föregående år.

Kommungemensam verksamhet

Inom den kommungemensamma verksamheten återfinns bland annat kostnader för bidrag till Technichus, Kollektivtrafikmyndigheteten, Länsmuseet Västernorrland, pensioner samt en odefinierad buffert för prioriterade satsningar.

Vad gäller kommunens pensionskostnader så bokas de enbart vid kommunen tre bokslut under året, per sista april, sista augusti och sista december.

	Utfall - Sep 2026	Budget - Sep 2026	Budget helår 2026	Avvikelse jan-sep 2026	Prognos helår T2
30 - Försäljningsintäkter	0	0	0	0	0
31 - Taxor o avgifter	192	98	130	94	180
34 - Hyror o arrenden	0	0	0	0	0
35 - Bidrag o kostn.ersättn.	0	0	0	0	0
36 - Förs vht o konsulttjänst	69	0	0	69	42
38 - Förs anläggningstillgång	685	0	0	685	0
39 - Interna intäkter	163 466	159 676	248 180	3 791	252 587
SUMMA INTÄKTER	**164 412**	**159 773**	**248 310**	**4 639**	**252 809**
4 - Kostnader o utgifter	-71 806	-82 302	-109 735	10 496	-100 380
5 - Kostnader för arbetskraft	-88 968	-71 818	-131 037	-17 150	-132 664
6 - Lokaler,inköp,övriga kost	-4 549	-3 523	-4 698	-1 026	-6 400
7 - Tjänster,resa,avg,övriga	-1 864	-2 130	-2 840	266	-3 078
8 - Övr intäkter o kostnader	16 949	0	0	16 949	16 949
SUMMA KOSTNADER	**-150 238**	**-159 773**	**-248 310**	**9 535**	**-225 573**
UTFALL	**14 173**	**0**	**0**	**14 173**	**27 236**

Utfallet per sista september visar ett överskott på 14,2 miljoner kronor, vilket främst beror på att kommunen under mars och april månad erhållit totalt cirka 16,9 mnkr i ersättning kopplat till vindkraft. Bufferten för prioriterade satsningar har heller inte utnyttjats, vilket också ger ett överskott mot planerad budget om cirka 10,4 mnkr per september månad. Semesterlön- och pensionsskulden till och med september månad visar på kraftig negativ avvikelse mot budget.

I prognosen för helåret har justering gjorts med -4,9 miljoner kronor då KTM aviserar underskott på helåret för Härnösands del.

Kommunens pensionskostnader debiteras kommungemensam verksamhet löpande under året. Tre gånger per år levererar KPA underlag till kommunen för uppbokning av pensionskostnader, samt underlag för prognos för resterande del av året. Den första bokningen av kommunens pensioner sker i april, när den slutliga avräkningen för år tertial ett har inkommit. Vid delåret augusti har en större justering bokförts och avviker mot budget. Prognosen för helåret bedöms dock följa budget.

Totalt beräknas verksamhetens överskott för 2026 uppgå till 27,2 miljoner kronor.

Skattemedelsprognos

SKR redovisar en ny skattemedelsbedömning vid fem tillfällen per år, och den senaste presenterades i oktober 2026. Avvikelsen mot budget uppgår till -27,6 mnkr, vilket är 2,3 mnkr bättre än delårsprognosen. Sista avräkningen görs vid bokslutet i december.

	Årsplan			T1	T2	
År 2026 (mnkr)	**apr-25**	**dec-25**	**feb-26**	**apr-26**	**aug-26**	**okt-26**
Skatteintäkter	1 454,1	1 423,0	1 428,2	1 412,4	1 412,6	1 414,9
Gen statsbidrag o utj	696,7	706,2	708,3	708,3	708,3	708,3
Totalt sammanställda skatter år 2026	**2 150,8**	**2 129,2**	**2 136,5**	**2 120,7**	**2 120,9**	**2 123,2**
Förändring jämf med föregående skattesnurra		-21,6	7,3	-15,8	0,2	2,3
Ack mot Årsplan			-14,3	-30,1	-29,9	-27,6

Delårsrapport 2026, Koncernbolagen Härnösands kommun

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att lägga Delårsrapport 2026 för koncernbolagen till handlingarna.

Sammanfattning

Ärendet avser behandling av delårsbokslut för koncernbolagen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Delårsrapport 2026, Koncernbolagen, 2026-10-26

Delårsrapport Koncern 2026

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-26

Dnr
KS/2026-450

Kommunstyrelseförvaltningen
Björn Hylenius
bjorn.hylenius@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 2026, Koncernbolagen i Härnösands kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

att lägga Delårsrapport 2026 för koncernbolagen till handlingarna.

Sammanfattning

Ärendet avser behandling av delårsbokslut för koncernbolagen.

Beskrivning av ärendet

Delårsbokslutet för Härnösands kommun redovisas i två separata delar. Den föreliggande redovisar koncernbolagens resultat och prognos. Rapporten, som är en sammanställning av respektive bolags delårsrapport, innehåller dels en sammanfattning, dels ekonomiska delredovisningar för respektive bolag.

Delårsrapporten för koncernbolagen omfattar koncernerna för HEMAB, AB Härnösandshus och Invest i Härnösand AB samt Härnösands del i Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen (31%), dessa bolag ingår i den kommunala koncernen och bedöms ha en särskild betydelse för kommunens ekonomi eller verksamhet. De kommunala bolag som inte ingår i denna rapport uppfyller inte kriterierna för att upptas.

Koncernbolagens mål inom kommunens målprogram redovisas översiktligt i rapporten, dessa mål redovisas även som del i kommunens prognos för måluppfyllnad i delårsrapporten för Härnösands kommun.

Bedömning

Beslutet säkerställer att kommunstyrelsen ges insyn i koncernbolagens ekonomi och måluppfyllnad. Genom att överlämna rapporten till kommunfullmäktige stärks transparensen och den politiska uppföljningen av kommunens samlade ekonomi. Beslutet bidrar därmed till en rättssäker och

enhetlig hantering i enlighet med ägardirektiv och kommunens styrning av dess bolag.

Delges

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Björn Hylenius
Ekonomichef

Härnösands kommun

Härnösands kommun

Delårsrapport Koncern 2026

2026-08-31

Delårsrapport Koncern 2026

Rapportperiod: *2026-08-31* ***Organisation:*** *Härnösands kommun*

Innehållsförteckning

Delårsrapport Koncern 2026 1

1 Den kommunala koncernen 2

1.1 Organisation 3

1.1.1 Kommunala koncernföretag 4

1.2 Måluppfyllelse 4

1.3 Väsentliga personalförhållanden 7

1.4 Ekonomisk ställning 7

1.4.1 Sammanfattning kommunala bolag inklusive MNP 7

1.4.2 Härnösands Energi och Miljö AB 8

1.4.3 Härnösandshus AB 9

1.4.4 Invest i Härnösand AB 11

1.4.5 Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen 13

1.4.6 Mellersta Norrlands pensionsstiftelse 14

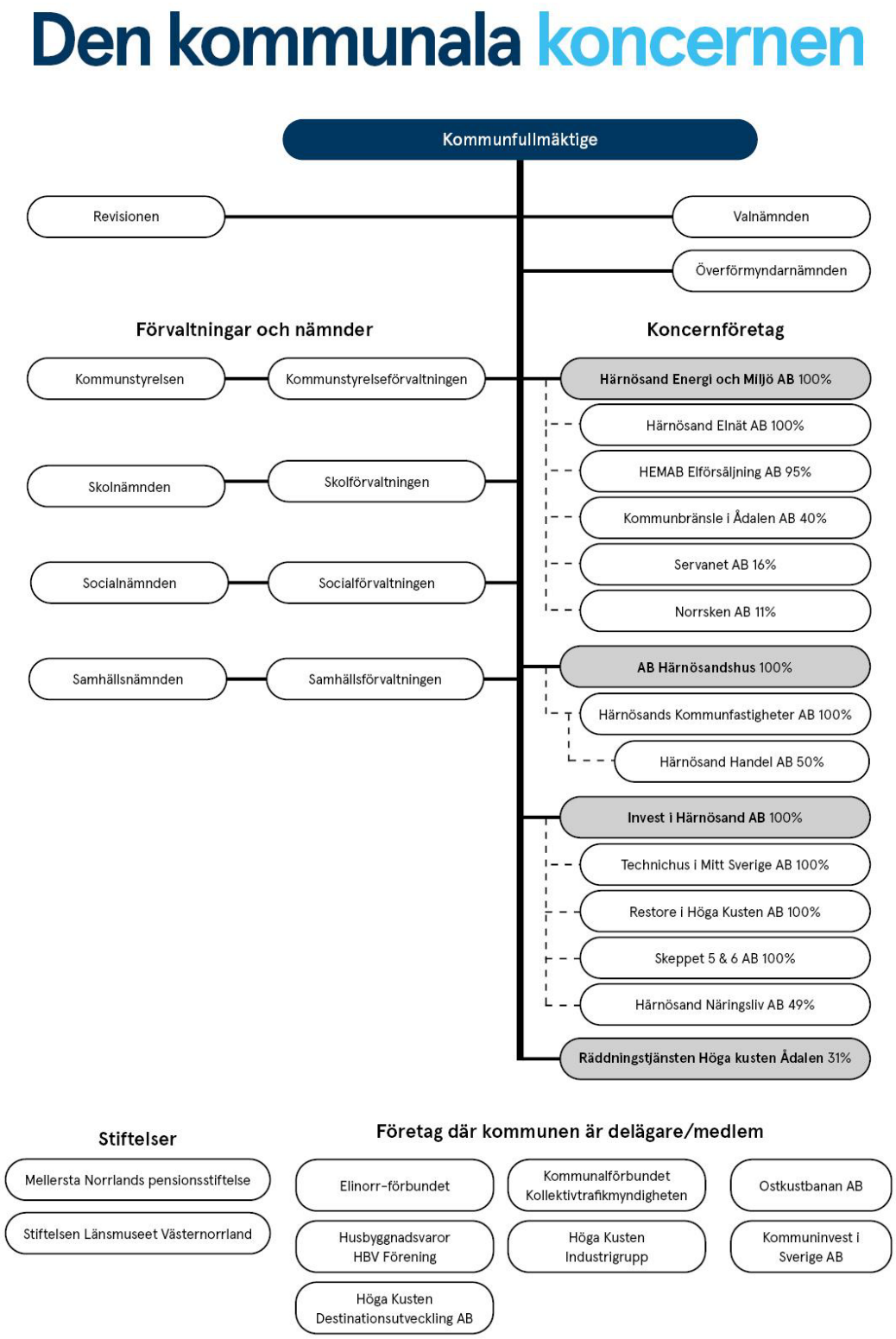
1 Den kommunala koncernen

Härnösands kommun är en koncern.* Delårsbokslutet redovisas i två separata rapporter. Den föreliggande rapporten redovisar den samlade kommunala koncernens resultat och prognos. Kommunens, kommunstyrelsens och nämndernas resultat och prognos redovisas i en separat rapport benämnd *Delårsbokslut 2026 Härnösand kommun*.

HEMAB, AB Härnösandshus och Invest i Härnösand AB samt Härnösands del i Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen (31 %) ingår i den kommunala koncernen (nedan kallad koncernen). Dessa bedöms ha särskild betydelse för kommunens ekonomi eller verksamhet.

*) *Trots att kommunen inte utgör en formell koncern enligt aktiebolagslagen eller årsredovisningslagen används begreppet koncern för att beskriva kommunen tillsammans med dess helägda bolag. Användningen av termen är vedertagen inom kommunsektorn och stöds av vägledningar från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Begreppet används i organisatorisk och funktionell bemärkelse för att underlätta samlad redovisning, styrning och kommunikation – inte i juridisk mening.*

1.1 Organisation

Det finns kommunala koncernföretag (se organisationsschemat) som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna. Dessa bolag uppfyller inte kriterierna för att upptas i, och återfinns därför inte i, de sammanställda räkenskaperna. Inget fristående företag anses ha särskild ekonomisk betydelse för kommunkoncernen.

1.1.1 Kommunala koncernföretag

AB Härnösandshus med dotterbolag

Bolaget AB Härnösandshus har till uppgift att främja bostadsförsörjningen i Härnösands kommun genom att erbjuda Härnösandsborna attraktiva, trygga, klimatsmarta och prisvärda hyresrätter inom Härnösands kommun, samt äga ändamålsenliga och tillgängliga lokaler för kommunens olika verksamheter, så kallade publika fastigheter. Bolaget har ett helägt dotterbolag, Härnösand Kommunfastigheter AB.

Härnösand Energi och Miljö AB, HEMAB, med dotterbolag

Bolaget Härnösand Energi och Miljö AB har som grundläggande uppgift att tillhandahålla teknisk infrastruktur med tillhörande produkter och tjänster i Härnösand, enligt god teknisk praxis och med optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn. Kunderna ska erbjudas moderna och hållbara produkter och tjänster med hög leveranssäkerhet och god kvalitet inom elförsörjning, dricksvattenproduktion, avloppsrening och avfallshantering. Konkurrenskraftiga, och för Härnösand gynnsamma, priser och taxor ska prioriteras före hög avkastning. Bolaget har fem dotterbolag (Härnösand Elnät AB, HEMAB Elförsäljning AB, Kommunbränsle i Ådalen AB, Servanet AB, samt Norrsken AB).

Invest i Härnösand AB med dotterbolag

Bolaget Invest i Härnösand AB har till uppgift att verka för att näringslivet utvecklas i Härnösands kommun. Det sker genom att initiera och stödja utvecklingsprojekt i linje med kommunens vision och de kommungemensamma mål som kommunfullmäktige fastställt. Bolaget har fyra dotterbolag (Technichus i Mittsverige AB, Restore i Höga Kusten AB, Skeppet 5 & 6 AB, samt Härnösand Näringsliv AB).

Räddningstjänsten i Höga Kusten-Ådalen

Räddningstjänsten Höga Kusten–Ådalen är ett kommunalförbund mellan kommunerna Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet ska inom sina medlemskommuner skydda och rädda människor, egendom och miljö. Genom förebyggande arbete ska förbundet även minska sannolikheten för att bränder och andra olyckor inträffar, samt minska konsekvenserna av inträffade händelser.

1.2 Måluppfyllelse

Kommunens målprogram gäller för både den kommunala organisationen och de helägda koncernbolagen. Programmet bygger på Agenda 2030 och dess nationella prioriterade områden, och sammanfattas i kommunens vision *Ett starkt och hållbart Härnösand med plats för alla*. Programmet innehåller sex lokala inriktningar som anger ett önskat framtida tillstånd för kommunen. Målprogrammet gäller perioden 2024–2027.

Styrningen av kommunen sker genom en kedja där kommunfullmäktige fastställer de övergripande lokala inriktningarna. De helägda bolagen, nämnder och styrelser omsätter inriktningarna till

verksamhetsmål och aktiviteter inom sina respektive områden, och uppföljning sker genom delårsrapporter och årsredovisning.

Målprogrammet med hela sitt innehåll finns publicerat på www.harnosand.se

Totalt har de koncernbolagen antagit 21 verksamhetsmål för året. Prognosen för helåret visar

- I 18 fall en förflyttning mot målet i eftersträvad riktning och i en tillräcklig omfattning
- I tre (3) fall en förflyttning i eftersträvad riktning men i en icke tillfredsställande omfattning.
- I noll (0) fall en förflyttning som inte sker i eftersträvad riktning.

En sammanfattning av kommunkoncernens samtliga 43 mål redovisas i kommunens delårsrapport.

Plats för alla

Mål	Bedömning	Ansvar
Erbjuda attraktiva bostäder med en bra utemiljö och bra allmänna utrymmen	Eftersträvad riktning, icke tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Bygga 38 nya lägenheter på Torsvik	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Förbereda för ett nytt modernt boende för äldre	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Förbereda och bygga 19 lägenheter i ett trygghetsboende i samarbete med SBO	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Erbjuda trygga bostäder med god service till alla hyresgäster	Eftersträvad riktning, icke tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Invest driver en aktiv ägardialog med helägda dotterbolag för att säkerställa målstyrning och verksamhetens strategiska utveckling.	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Invest i Härnösand AB

Plats för tillväxt

Mål	Bedömning	Ansvar
En hållbar ekonomi med stabil avkastning, god stabilitet och skälig belåningsgrad	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Hållbart Härnösand – Ekonomi	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Hemab
Innovativ samhällsnytta - Kundnytta	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Hemab

Attraktivt Härnösand - Kundnöjdhet	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Hemab
Innovativ samhällsnytta - Digital transformation	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Hemab
Invest ska förbereda och på lång sikt tillhandahålla industrimark för etableringar.	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Invest i Härnösand AB

Modig miljökommun

Mål	Bedömning	Ansvar
Förbereda och bygga en bussdepå	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Arbeta för att minska energianvändning i fastighetsbeståndet	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Arbeta för att minska vattenförbrukningen i fastighetsbeståndet	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Arbeta för att minska CO2 utsläppen från Härnösandshus verksamhet	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Hållbart Härnösand - Miljö och klimat	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Hemab

Likvärdig utbildning

Mål	Bedömning	Ansvar
Förbereda för en ny modern förskola	Eftersträvad riktning, icke tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus

Jämställd och jämlik välfärd

Inom inriktningen saknas mål antagna av koncernbolagen.

Attraktiv arbetsgivare

Mål	Bedömning	Ansvar
Arbeta för en jämlik arbetsplats med nöjda och friska medarbetare som trivs på arbetet	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus
Vi ska bidra till att öka intresset för vår bransch samt förbättra möjligheterna för vår egen kompetensförsörjning	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	AB Härnösandshus

Attraktiv arbetsplats – Frisknärvaro	Eftersträvad riktning, tillfredsställande omfattning	Hemab

1.3 Väsentliga personalförhållanden

Antal årsarbetare i genomsnitt för perioden jan - juli	Månads-avlönade 2026	Varav kvinnor (%)	Månads-avlönade 2025	Varav kvinnor (%)
AB Härnösandshus	38,60	36%	34,00	35%
Härnösands Energi och Miljö AB	141,00	29%	139,00	38%
Räddningstjänsten i Höga kusten-Ådalen	76,00	18%	73,00	19%
Invest i Härnösand AB (Technichus i Mittsverige AB)	12,35	70%	14,00	69%
Koncernen total	**267,95**		**260,00**	

Tabellen visar genomsnittligt antal årsarbetare bland månadsavlönade under perioden januari till juli 2026, med jämförelse mot motsvarande period 2025. Uppgifterna redovisas per koncern samt totalt för koncernen. För respektive verksamhet framgår även andelen kvinnor bland de månadsavlönade.

Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	Total sjukfrånvaro av anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	Sammanhängande tid av 60 dagar eller mer av total sjukfrånvaro	Kvinnor	Män	Ålder 29 eller yngre	Ålder 30-49	Ålder 50 eller äldre
AB Härnösandshus	2%	0%	2%	2%	2%	1%	3%
Härnösands Energi och Miljö AB	4%	30%	4%	4%	3%	2%	7%
Räddningstjänsten i Höga kusten-Ådalen	2%	77%	1%	2%	6%	1%	2%
Invest i Härnösand AB (Technichus i Mittsverige AB)	3%	0%	4%	1%	0%	4%	2%

Tabellen visar sjukfrånvaron som andel av de anställdas ordinarie arbetstid för respektive koncern. Uppgifterna redovisas totalt, för kvinnor och män samt för olika åldersgrupper. Därutöver framgår hur stor andel av sjukfrånvaron som utgörs av sammanhängande sjukperioder på 60 dagar eller mer.

1.4 Ekonomisk ställning

1.4.1 Sammanfattning kommunala bolag inklusive MNP

KONCERNBOLAG, mnkr	Utfall aug - 26	Utfall andel av eget kapital	Budget 2026	Prognos helår 2026
Härnösands Energi och Miljö AB	27,4	6,3%	33,4	35,0
AB Härnösandshus	9,6	2,7%	11,5	13,0
Invest i Härnösands AB	0,9	13,4%	-1,0	-0,2
Räddningstjänsten i Höga Kusten-Ådalen	0,6	11,2%	0,0	1,0
Mellersta Norrlands pensionsstiftelse	9,1	5,1%	ingen uppgift	ingen uppgift

Ägandeskapet i Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen uppgår till 30,67% och 89,79% i Mellersta Norrlands pensionsstiftelse. Siffrorna som presenteras är Härnösands kommuns andel.

1.4.2 Härnösands Energi och Miljö AB

RESULTATRÄKNING, mnkr	aug-26	aug -25
Verksamhetens intäkter	454,9	383,8
Verksamhetens kostnader	-342,6	-297,5
Avskrivningar	-62,8	-55,2
Verksamhetens nettokostnad	**49,5**	**31,1**
Skatteintäkter	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	1,2
Verksamhetens resultat	**49,5**	**32,3**
Finansiella intäkter	0,2	0,8
Finansiella kostnader	-22,2	-19,8
Resultat efter finansiella poster	**27,4**	**13,4**
Extraordinära poster	0,0	0,0
PERIODENS RESULTAT	**27,4**	**13,4**

Resultatet för HEMAB-koncernen per sista augusti är 27,4 mnkr efter finansiella poster, vilket är cirka 3,0 mnkr bättre än budgeterat. Jämfört med samma period förra året är resultatet cirka 12,5 mnkr bättre till och med augusti.

Det starka resultatet är främst drivet av en kall start på året med hög värmeförsäljning och höga elpriser. För hela perioden har elpriset legat klart över budgeterat elpris som leder till ett positivt utfall för elproduktionen från både vind och kraftvärme. Även VA, Återvinning och elnät levererar ett starkare resultat för perioden.

Biogas och deponi har lägre resultat än budget. Biogasaffären har fortsatta utmaningar med projektet för flytande gasproduktion som varit försenad och haft ett längre stopp under sommaren. Även deponiverksamheten har lägre intäkter jämfört med budget på grund av lägre inflöde av jordmassor.

Koncernens största investeringsprojektet som genomförts är ombyggnationen av Kattastrands Reningsverk som blev klart i början av 2026. Flera reinvesteringsprojekt har genomförts inom våra ledningsnät (el, VA). Dessa projekt genomförs ofta i samverkan med att kommunen bygger om gator.

Årsprognosen är ett resultat på 35,0 mnkr vilket innebär att avkastningskravet i ägardirektivet kommer att uppnås.

BALANSRÄKNING, mnkr	aug-26	dec-25
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 314,4	1 354,0
Maskiner och inventarier	218,8	222,6
Övriga materiella anläggningstillgångar	52,3	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	11,0	8,3
Summa anläggningstillgångar	**1 596,5**	**1 584,9**

Bidrag till infrastruktur		
Omsättningstillgångar		
Förråd m.m.	12,2	19,6
Fordringar	133,9	119,2
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0
Kassa och bank	35,6	21,0
Summa omsättningstillgångar	**181,7**	**159,8**
SUMMA TILLGÅNGAR	**1 778,2**	**1 744,6**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Periodens resultat	27,4	12,9
Resultatutjämningsreserv	0,0	
Övrigt eget kapital	405,4	392,5
Summa eget kapital	**432,8**	**405,4**
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0,0	0,0
Andra avsättningar	156,0	154,5
Summa avsättningar	**156,0**	**154,5**
Skulder		
Långfristiga skulder	773,1	778,6
Kortfristiga skulder	416,3	406,0
Summa skulder	**1 189,4**	**1 184,6**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**1 778,2**	**1 744,6**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulder eller avsättningar	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser	0,0	0,0
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	**0,0**	**0,0**

1.4.3 Härnösandshus AB

RESULTATRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**aug -25**
Verksamhetens intäkter	144,8	138,3
Verksamhetens kostnader	-96,8	-90,8
Avskrivningar	-22,0	-21,3
Verksamhetens nettokostnad	**26,0**	**26,2**
Skatteintäkter	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	**26,0**	**26,2**

Finansiella intäkter	0,1	0,2
Finansiella kostnader	-16,5	-15,2
Resultat efter finansiella poster	**9,6**	**11,2**
Extraordinära poster	0,0	0,0
PERIODENS RESULTAT	**9,6**	**11,2**

Resultat per sista augusti för Härnösandshus-koncernen är 9,6 mnkr, vilket är 1,6 mnkr lägre än föregående år (11,2 mnkr). Den negativa befolkningstrenden i kommunen påverkar vakansgraden vilket ökar bortfallet av hyresintäkter. Uthyrningsgraden är 95,9 % per sista augusti (jämför 97,6% aug 2025) med 67 st (jämför 39 st aug 2025) vakanta lägenheter och det är även färre intressenter till lägenhetsvisningar.

Hyresintäkterna för bostäder är 3,4 mnkr högre till följd av den ordinarie hyresökningen på 3,5%. Hyresintäkterna för lokaler har ökat med 4,8 mnkr där index har ökat med 0,92% och att nya lokaler tillkommit med Ängets Sportcenter, som färdigställdes hösten 2025.

Driftkostnaderna är högre jämfört med föregående år, även om det införts energibesparande åtgärder. De taxebundna kostnaderna har stigit med 2,7 mnkr, främst för fjärrvärme till följd av prisökningar och den kalla inledningen på 2026, men även för VA-taxorna till följd av prisökningen. Reparationer och underhåll är 2,5 mnkr högre jämfört med föregående år. Räntekostnaderna är 2,2 mnkr högre jämfört med föregående år till följd av nyupplåning i samband med investeringar i fastighetsbeståndet.

De investeringar som genomförts till och med augusti är framförallt nybyggnation av bostadslägenheter som pågår och kommer att färdigställas vid årsskiftet. Under året införs fastighetsnära insamling i samtliga bostadsområden med underjordsbehållare där det är möjligt. På några fastigheter kommer befintliga soprum att användas. Installation av solpaneler har under året genomförts på fastigheten Masten.

Helårsprognosen för koncernen uppgår till 13,0 mnkr och bedömningen är att de ekonomiska målen kommer att uppnås.

BALANSRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**dec-25**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 185,3	1 139,0
Maskiner och inventarier	0,0	4,0
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	3,8	3,7
Summa anläggningstillgångar	**1 189,1**	**1 146,7**
Bidrag till infrastruktur		
Omsättningstillgångar		
Förråd m.m.	0,0	0,0
Fordringar	19,4	16,4
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0

Kassa och bank	52,2	22,4
Summa omsättningstillgångar	**71,6**	**38,8**
SUMMA TILLGÅNGAR	**1 260,7**	**1 185,5**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Periodens resultat	9,6	16,7
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	346,2	329,7
Summa eget kapital	**355,8**	**346,4**
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0,0	0,0
Andra avsättningar	0,0	0,0
Summa avsättningar	**0,0**	**0,0**
Skulder		
Långfristiga skulder	832,2	755,1
Kortfristiga skulder	72,7	84,0
Summa skulder	**904,9**	**839,1**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**1 260,7**	**1 185,5**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser	18,9	18,9
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	**18,9**	**18,9**

1.4.4 *Invest i Härnösand AB*

RESULTATRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**aug -25**
Verksamhetens intäkter	13,0	11,9
Verksamhetens kostnader	-11,7	-12,5
Avskrivningar	-0,2	-0,3
Verksamhetens nettokostnad	**0,9**	**-0,8**
Skatteintäkter	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,3
Verksamhetens resultat	**0,9**	**-0,5**
Finansiella intäkter	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-0,1	-0,2
Resultat efter finansiella poster	**0,9**	**-0,6**
Extraordinära poster	0,0	0,0
PERIODENS RESULTAT	**0,9**	**-0,6**

Under årets första åtta månader uppvisar Invest-koncernen ett positivt resultat om 0,9 mnkr vilket är, jämfört med samma period föregående år, något högre intäkter och något lägre kostnader. Intäkterna för Technichus har ökat under 2026 bland annat genom försäljning av externa tjänster och projektbidrag. Technichus personalkostnader har ökat samt kostnaderna för tekniskt konsultstöd kopplat till VR-studion. Kostnaderna i stort har dock minskat jämfört med föregående år då ingen större utställningsproduktion har genomförts under 2026.

Prognosen för koncernen på helåret är -0,2 mnkr jämfört med budget -1,0 mnkr. Det lägre förlusten beror på lägre kostnadsmassa och lägre tempo i de utvecklingsprojekt bolagen bedriver. Det finns fortfarande många osäkra parametrar i och kring Restore i Höga kusten AB, främst gällande åtagandet avseende hyresavtalet. Om Restore i Höga kusten AB kommer överens med fastighetsägaren om att avsluta hyresavtalet under 2026 kommer det att påverka bolaget negativt för året. Detta har inte tagits hänsyn till i prognosen för koncernen.

BALANSRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**dec-25**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,3	0,4
Materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	5,6	5,7
Maskiner och inventarier	0,4	0,9
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	0,1	0,1
Summa anläggningstillgångar	**6,5**	**7,0**
Bidrag till infrastruktur		
Omsättningstillgångar		
Förråd m.m.	0,1	0,1
Fordringar	1,5	3,5
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0
Kassa och bank	8,3	7,2
Summa omsättningstillgångar	**9,9**	**10,8**
SUMMA TILLGÅNGAR	**16,4**	**17,8**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Periodens resultat	0,9	0,1
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	6,1	6,0
Summa eget kapital	**7,0**	**6,1**
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0,0	0,0
Andra avsättningar	0,0	0,0
Summa avsättningar	**0,0**	**0,0**
Skulder		

Långfristiga skulder	6,5	6,6
Kortfristiga skulder	2,9	5,1
Summa skulder	**9,4**	**11,7**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**16,4**	**17,8**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser	0,0	0,0
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	**0,0**	**0,0**

1.4.5 Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen

RESULTATRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**aug -25**
Verksamhetens intäkter	22,2	24,1
Verksamhetens kostnader	-18,2	-19,7
Avskrivningar	-3,1	-3,4
Verksamhetens nettokostnad	**1,0**	**1,0**
Skatteintäkter	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	**1,0**	**1,0**
Finansiella intäkter	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-0,5	-0,5
Resultat efter finansiella poster	**0,6**	**0,6**
Extraordinära poster	0,0	0,0
PERIODENS RESULTAT	**0,6**	**0,6**

Resultatet för Räddningstjänsten Höga Kusten Ådalen visar ett, justerat utifrån kommunens andel, ett positivt resultat på 0,6 mnkr per sista augusti. Jämfört med samma period föregående år var även då resultatet 0,6 mnkr. Prognos för helår förväntas bli 1,0 mnkr i överskott. Den främsta orsaken till det förbättrade resultatet är att pensionskostnaderna beräknas bli lägre än budgeterat. Andra bidragande orsaker är att kostnaderna för övertid och timanställda är lägre då fler tillsvidareanställda brandmän anställts. Underhållskostnader för fordon har sjunkit jämfört med tidigare år och prognosticeras bli lägre än budgeterat.

BALANSRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**dec-25**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	12,0	10,7
Maskiner och inventarier	7,1	8,5
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0

Finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Summa anläggningstillgångar	**19,1**	**19,2**
Bidrag till infrastruktur		
Omsättningstillgångar		
Förråd m.m.	0,0	0,0
Fordringar	10,0	11,6
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0
Kassa och bank	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar	**10,0**	**11,6**
Summa tillgångar	**29,1**	**30,7**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Periodens resultat	0,6	1,6
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	4,6	3,1
Summa eget kapital	**5,2**	**4,6**
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	8,3	8,4
Andra avsättningar	0,0	0,0
Summa avsättningar	**8,3**	**8,4**
Skulder		
Långfristiga skulder	8,3	7,8
Kortfristiga skulder	7,3	9,9
Summa skulder	**15,6**	**17,7**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**29,1**	**30,7**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser	0,0	0,0
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	**0,0**	**0,0**

1.4.6 Mellersta Norrlands pensionsstiftelse

RESULTATRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**aug -25**
Verksamhetens intäkter	0,2	0,0
Verksamhetens kostnader	-0,4	-0,5
Avskrivningar	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	**-0,3**	**-0,5**
Skatteintäkter	0,0	0,0

Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	**-0,3**	**-0,5**
Finansiella intäkter	9,7	0,2
Finansiella kostnader	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	**9,4**	**-0,3**
Extraordinära poster	-0,4	0,0
PERIODENS RESULTAT	**9,1**	**-0,3**

Periodens resultat uppvisar positiva siffror om 9,1 mnkr jämfört med -0,3 mnkr samma period föregående år. De finansiella intäkterna som avser de placerade medlen bidrar till överskottet.

BALANSRÄKNING, mnkr	**aug-26**	**dec-25**
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	0,0	0,0
Maskiner och inventarier	0,0	0,0
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0
Finansiella anläggningstillgångar	177,7	168,3
Summa anläggningstillgångar	**177,7**	**168,3**
Bidrag till infrastruktur		
Omsättningstillgångar		
Förråd m.m.	0,0	0,0
Fordringar	1,3	0,2
Kortfristiga placeringar	0,0	0,0
Kassa och bank	0,2	0,6
Summa omsättningstillgångar	**1,5**	**0,8**
SUMMA TILLGÅNGAR	**179,2**	**169,1**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		
Eget kapital		
Periodens resultat	9,1	1,6
Resultatutjämningsreserv	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	169,0	167,4
Summa eget kapital	**178,1**	**169,0**
Avsättningar		
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	0,0	0,0
Andra avsättningar	0,0	0,0
Summa avsättningar	**0,0**	**0,0**
Skulder		
Långfristiga skulder	0,0	0,0

Kortfristiga skulder	1,1	0,1
Summa skulder	**1,1**	**0,1**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	**179,2**	**169,1**
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER		
Panter och därmed jämförliga säkerheter	0,0	0,0
Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	0,0	0,0
Övriga ansvarsförbindelser	0,0	0,0
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	**0,0**	**0,0**

Koncernbudget med mål 2027

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att godkänna sammanställningen av bolagens budget samt de av bolagen beslutade målen för år 2027.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt bolagens budget samt de av bolagen beslutade målen för år 2027.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Koncernbudget med mål 2027, 2026-10-26

Koncernbudget 2027

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-26

Dnr
KS/2026-448

Kommunstyrelseförvaltningen
Björn Hylenius
bjorn.hylenius@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse - Koncernbudget med mål 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige

att godkänna sammanställningen av bolagens budget samt de av bolagen beslutade målen för år 2027.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har sammanställt bolagens budget samt de av bolagen beslutade målen för år 2027.

Beskrivning av ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunfullmäktige fatta beslut om koncernbudget. Beslutet är av formell karaktär och innebär att godkänna sammanställningen av de helägda bolagens budget. Dokumentet koncernbudget omfattar bolagens drift- och resultatbudgetar, investeringsbudgetar, personalbehov, borgensbehov samt mål.

Koncernbudget upprättades första gången inför budgetår 2025. Det framlagda dokumentet är utökat med avsnitt som redogör för bolagens borgensbehov samt personalvolymer vilket ger en mer heltäckande bild av de helägda koncernbolagens ekonomiska planering inför budgetår 2027.

Förvaltningens bedömning

Beslutet är av formell karaktär. Enligt 11 kap. 8 § kommunallagen (2017:725) ska kommunfullmäktige besluta om budget för kommande år. En lagändring som trädde i kraft den 1 november 2023 (SFS 2023:754) innebär att budgeten även ska innehålla en redogörelse för den ekonomiska utvecklingen i kommunens koncernföretag. Genom att kommunfullmäktige fattar beslut om koncernbudgeten uppfylls kraven i kommunallagen och bidrar till ökad insyn i koncernens ekonomi.

Beslutsunderlag

Koncernbudget 2027

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Björn Hylenius
Ekonomichef

Härnösands kommun

Härnösands kommun

Koncernbudget 2027

2026-11-30

Koncernbudget 2027

Innehållsförteckning

Koncernbudget 2027 1

1 Inledning 2

2 Härnösand Energi och Miljö AB 3

2.1 Mål 3

2.2 Planerad verksamhet 3

2.3 Personal 4

2.4 Drift och resultatbudget 4

2.5 Investeringsbudget och investeringsplan 4

2.6 Borgensbehov 5

3 AB Härnösandshus 6

3.1 Mål 6

3.2 Planerad verksamhet 7

3.3 Personal 7

3.4 Drift och resultatbudget 7

3.5 Investeringsbudget och investeringsplan 8

3.6 Borgensbehov 8

4 Invest i Härnösand AB 9

4.1 Mål 9

4.2 Planerad verksamhet 9

4.3 Personal 9

4.4 Drift och resultatbudget 10

4.5 Investeringsbudget och investeringsplan 10

4.6 Borgensbehov 10

1 Inledning

Koncernbudgeten omfattar koncernerna för kommunens dotterbolag Härnösands Energi och Miljö AB, AB Härnösandshus och Invest i Härnösand AB. Dessa bolag är helägda av Härnösands kommun och bedöms ha särskild betydelse för kommunens ekonomi och verksamhet.

Koncernbudget upprättades första gången inför budgetåret 2025. Efter det har dokumentet utökats med avsnitt som redogör för bolagens borgensbehov och personalvolymer, vilket ger en mer heltäckande bild av de helägda koncernbolagens ekonomiska planering. Dokumentet omfattar utöver detta bolagens drift- och resultatbudgetar, investeringsbudgetar samt mål som utgör del av Härnösands kommuns målprogram.

Bolagskoncernernas budgetar redovisas i detta dokument var för sig, ingen sammanställd koncerntotal budget för kommunen samt samtliga dotterbolag har upprättats.

2 Härnösand Energi och Miljö AB

2.1 Mål

Nedanstående mål med tillhörande indikatorer är kopplade till kommunens målprogram.

Mål 2027	Indikatorer som kopplas till målet	Lokal inriktning
Hållbart Härnösand		
Ekonomi		Plats för tillväxt
Miljö och klimat	Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp. 0 stycken okontrollerade utsläpp med miljöpåverkan.	Modig miljökommun
Sociala insatser	Årligen ta emot en språkpraktikant i vår verksamhet med start år 2025	Plats för alla
Attraktivt Härnösand		
Kundnöjdhet	5 punkter bättre än genomsnittet för branschen i NKI kundundersökning	Plats för tillväxt
Säkerhet	Informationssäkerhetsutbildning integreras i kompetensprofilen för alla medarbetare med årlig repetitionsutbildning som följs upp av närmaste chef	Attraktiv arbetsgivare
Kvalitet	Utreda 100 procent av alla avvikelser inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet	Plats för tillväxt
Attraktiv arbetsplats		
Frisknärvaro	Frisknärvaro, 0 olycksfall med sjukskrivning	Attraktiv arbetsgivare
Jämställdhet	50 procent kvinnor i ledande position	Attraktiv arbetsgivare
Kompetensförsörjning	Handleda 8 LIA-praktikanter/år. Handleda 4 examensarbeten/år	Attraktiv arbetsgivare
Innovativ samhällsnytta		
Kundnytta	3500 nedladdningar av vår app	Plats för tillväxt
Digital transformation	10 st påbörjade och avslutade initiativ per år	Plats för tillväxt

2.2 Planerad verksamhet

I återvinningsverksamheten går det kommunala uppdraget in i en fullt utbyggd fastighetsnära insamling av hushållsavfall. Efter några intensiva år med FNI-projektet har uppdraget blivit mer omfattande för att samla in hushållsavfall. Det innebär ett behov av utökad organisation för att klara av uppdraget. Detta finansieras till stor del via driftpengar från Naturvårdsverket.

Kattastrands reningsverk togs i drift under första kvartalet 2026. Det är en komplicerad process där det under både 2026 och 2027 finns behov av intrimning. Driften av det nya reningsverket har något ökade kostnader jämfört med tidigare främst på grund av ökad kemikalie- och energiförbrukning, samtidigt innebär det också en tydlig förbättring i reningsprocesser och arbetsmiljö.

Fjärrvärmeverksamheten arbetar vidare med åtgärdsprogram för att skapa en lönsam affär. Stora steg har tagits under 2026 och arbetet kommer att fortsätta under 2027. Största fokuset framåt ligger på att förbättra spillvärmeutbytet från både befintliga samarbetspartner och från nya aktörer.

Biogasverksamheten levererar bra med biogas trots att det återstår en del arbete i projektet med att bygga ut och förvätska biogas till flytande gas. Arbetet fortsätter med att säkerställa att leverantören av den nya anläggningen slutför sin leverans.

Elnätsverksamheten arbetar vidare med reinvesteringar i ledningsnätet. Det pågår även arbete med att förbereda elnätet för att kunna ansluta några större kunder. Under 2027 kommer det också bytas ut en större krafttransformator i Utansjö.

2.3 Personal

ANTAL PERSONAL	ÅRSARBETARE 2026	ÅRSARBETARE 2027	TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA 2026	TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA 2027
Härnösands Energi och Miljö AB	138,0	143,0	129,0	140,0

Årsarbetarantalet baseras på sysselsättningsgrad både för månads- och timavlönade.

2.4 Drift och resultatbudget

RESULTATRÄKNING (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Verksamhetens intäkter	506,5	644,0	707,7	708,5	739,4	765,8
Verksamhetens kostnader	-374,8	-488,7	-523,7	-531,1	-549,0	-569,5
Avskrivningar	-87,2	-90,7	-103,8	-100,9	-105,4	-107,5
Verksamhetens nettokostnad	**44,5**	**64,6**	**80,2**	**76,5**	**85,0**	**88,8**
Skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	**44,5**	**64,6**	**80,2**	**76,5**	**85,0**	**88,8**
Finansiella intäkter	1,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	-30,6	-31,9	-35,0	-29,4	-29,4	-29,2
Resultat efter finansiella poster	**15,6**	**33,4**	**45,9**	**47,1**	**55,6**	**59,6**
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära poster	-2,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**12,9**	**33,4**	**45,9**	**47,1**	**55,6**	**59,6**

HEMAB-koncernen budgeterar för verksamhetsåret 2027 ett resultat på 45,9 mnkr.

2.5 Investeringsbudget och investeringsplan

INVESTERINGAR (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Nyinvesteringar	116,0	58,4	18,9	26,1	14,6	30,0
Reinvesteringar	85,8	71,1	106,6	114,8	125,9	102,1
SUMMA INVESTERINGAR	**201,8**	**129,5**	**125,5**	**141,0**	**140,5**	**132,1**

HEMAB-koncernens investeringsbudget för verksamhetsåret 2027 uppgår till 125,5 mnkr.

2.6 Borgensbehov

BORGENSBEHOV (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030	PLAN 2031
Borgensbehov	1 120,0	1 175,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0	1 200,0
Aktuell låneskuld	1 101,9	1 150,0	1 171,0	1 163,0	1 155,0	1 147,0	1 139,0
Planerad amortering		8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
varav aktuell låneskuld per bolag							
- Härnösands Energi & Miljö AB	983,8		1 053,5	1 046,5	1 039,5	1 032,5	1 025,5
- Härnösand Elnät AB	118,1		117,5	116,5	115,5	114,5	113,5

Borgensbehovet ökar från 1 175,0 mnkr år 2026 till 1 200,0 mnkr år 2027.

3 AB Härnösandshus

3.1 Mål

Nedanstående mål med tillhörande indikatorer är kopplade till kommunens målprogram.

Mål 2027	Indikatorer som kopplas till målet	Lokal inriktning
Fastigheter		
Erbjuda attraktiva bostäder med en bra utemiljö och bra allmänna utrymmen	Produktindex ska uppgå till minst 82 procent	Plats för alla
Bygga ett nytt modernt boende för äldre		Plats för alla
Förbereda och bygga 19 lägenheter i ett trygghetsboende i samarbete med SBO		Plats för alla
Förbereda och bygga en ny modern förskola		Likvärdig utbildning
Färdigställa en ny bussdepå		Modig miljökommun
Kunder		
Erbjuda trygga bostäder med god service till alla hyresgäster	Serviceindex ska uppgå till minst 85 procent. Nöjd kund Index ska uppgå till minst 85 procent.	Plats för alla
Miljö		
Arbeta för att minska energianvändning i fastighetsbeståndet	Bibehålla eller minska den totala kwh-förbrukningen för fjärrvärme. Bibehålla eller minska den totala kwh-förbrukningen för el	Modig miljökommun
Arbeta för att minska vattenförbrukningen i fastighetsbeståndet	Bibehålla eller minska den totala kwh-förbrukningen för vatten	Modig miljökommun
Arbeta för att minska co2 utsläppen från Härnösandshus verksamhet	Bibehålla eller minska det totala utsläppet av koldioxidekvivalenter	Modig miljökommun
Minska restavfallet		Modig miljökommun
Medarbetare		
Arbeta för en jämlik arbetsplats med nöjda och friska medarbetare som trivs på arbetet	Medarbetares trivsel på arbetet över 90 procent. Sjukfrånvaro understiger 3,0 procent. Inga olycksfall med sjukfrånvaro som följd	Attraktiv arbetsgivare
Bidra till att öka intresset för branschen samt förbättra möjligheterna till vår egen kompetensförsörjning	Möjliggöra för minst 20 praktikanter. Delta på minst en bransch/yrkesmässa	Attraktiv arbetsgivare
Ekonomi		
En hållbar ekonomi med stabil avkastning, god stabilitet och skälig belåningsgrad	Direktavkastning på minst 2,8 procent. Soliditeten ska uppgå till minst 20 procent. Belåningsgrad understiger 80 procent av bokfört värde	Plats för tillväxt

3.2 Planerad verksamhet

Vakansgraden för bostäder befaras bli högre under åren 2027–2029 baserat på utfallet 2026. Vakansgraden har varit relativ stabil under tidigare år men tenderar nu att öka till följd av att befolkningen i kommunen minskar. Bortfall för lokaler beräknas vara i samma nivå som 2026.

De investeringar som planeras under 2027 är att färdigställa bussdepån, byggnation av en ny förskola samt påbörjande av ett nytt särskilt boende. Det särskilda boendet förväntas vara klart under 2028.

Till följd av de stora investeringarna så ökar kapitalkostnaderna i form av högre räntekostnader samt högre avskrivningar. Även hyresintäkterna kommer att öka väsentligt till följd av nyinvesteringarna. Eftersom räntekostnaderna uppkommer under byggtiden innan hyreskontrakten börjar gälla och därmed inga hyresintäkter, belastar det resultatet i koncernen negativt under framför allt åren 2028 och 2029.

3.3 Personal

ANTAL PERSONAL	ÅRSARBETARE 2026	ÅRSARBETARE 2027	TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA 2026	TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA 2027
AB Härnösandshus	36,4	38,6	36,0	37,0

Årsarbetarantalet baseras på sysselsättningsgrad både för månads- och timavlönade.

3.4 Drift och resultatbudget

RESULTATRÄKNING (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Verksamhetens intäkter	206,7	213,6	221,8	238,8	248,2	278,2
Verksamhetens kostnader	-139,8	-146,1	-146,7	-151,7	-155,2	-167,8
Avskrivningar	-30,6	-32,6	-34,5	-38,8	-40,2	-47,2
Verksamhetens nettokostnad	**36,3**	**34,9**	**40,6**	**48,3**	**52,8**	**63,2**
Skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	**36,3**	**34,9**	**40,6**	**48,3**	**52,8**	**63,2**
Finansiella intäkter	1,2	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
Finansiella kostnader	-20,9	-25,3	-32,5	-40,6	-47,6	-47,6
Resultat efter finansiella poster	**16,6**	**11,5**	**10,0**	**9,6**	**7,1**	**17,5**
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**16,6**	**11,5**	**10,0**	**9,6**	**7,1**	**17,5**

Härnösandshus-koncernen budgeterar för verksamhetsåret 2027 ett resultat på 10,0 mnkr.

3.5 Investeringsbudget och investeringsplan

INVESTERINGAR (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Nyinvesteringar	182,8	125,0	320,0	200,0	0,0	0,0
Reinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA INVESTERINGAR	**182,8**	**125,0**	**320,0**	**200,0**	**0,0**	**0,0**

Härnösandshus-koncernens investeringsbudget för verksamhetsåret 2027 uppgår till 320,0 mnkr.

3.6 Borgensbehov

BORGENSBEHOV (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030	PLAN 2031
Borgensbehov	1 000,0	1 215,0	1 365,0	1 565,0	1 565,0	1 565,0	1 565,0
Aktuell låneskuld	776,8	880,2	1 171,3	1 268,4	1 234,2	1 200,0	1 165,8
Planerad amortering	20,0	21,6	30,2	34,2	34,2	34,2	34,2
varav aktuell låneskuld per bolag							
- AB Härnösandshus	473,1	510,1	564,9	551,6	536	520,4	504,8
- AB Härnösands kommunfastigheter	303,6	370,1	606,4	716,8	698,2	679,6	661,0

Borgensbehovet ökar från 1 215,0 mnkr år 2026 till 1 365,0 mnkr år 2027.

4 Invest i Härnösand AB

4.1 Mål

Nedanstående mål med tillhörande indikatorer är kopplade till kommunens målprogram.

Mål 2027	Indikatorer som kopplas till målet	Lokal inriktning
Invest ska förbereda och på lång sikt tillhandahålla industrimark för etableringar.	Beslut om antagande av detaljplan som fattats i kommunen	Plats för Tillväxt

4.2 Planerad verksamhet

Invest i Härnösand AB fortsätter sin utveckling av industrimarken i Antjärn. Processen påbörjades tidigare år och förväntas fortlöpa under 2027.

Technichus i Mitt Sverige AB fortsätter att förtydliga sitt uppdrag som Science Center med syfte att inspirera barn och unga att lära sig mer om vetenskap och STEM (Science, Technology, Engineering och Mathematics). Under år 2027 kommer bolaget tillsammans med kommunens skolförvaltning att arbeta fram en satsning på matematik för unga.

Gällande bolaget Skeppet 5&6 AB kommer arbetet med att utveckla bolagets fastigheter på Kronholmen till bostadsändamål att påbörjas under år 2027.

4.3 Personal

ANTAL PERSONAL	ÅRSARBETARE 2026	ÅRSARBETARE 2027	TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA 2026	TILLSVIDARE-ANSTÄLLDA 2027
Invest i Härnösand AB (Technichus i Mitt Sverige AB)	13,9	14,9	13,0	14,0

Årsarbetarantalet baseras på sysselsättningsgrad både för månads- och timavlönade.

4.4 Drift och resultatbudget

RESULTATRÄKNING (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Verksamhetens intäkter	19,0	16,5	16,3	15,1	15,9	15,7
Verksamhetens kostnader	-18,4	-17,3	-15,7	-15,4	-16,1	-16,0
Avskrivningar	-0,4	-0,2	-0,3	-0,2	-0,2	-0,2
Verksamhetens nettokostnad	**0,2**	**-1,0**	**0,3**	**-0,5**	**-0,4**	**-0,5**
Skatteintäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella statsbidrag och utjämning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	**0,2**	**-1,0**	**0,3**	**-0,5**	**-0,4**	**-0,5**
Finansiella intäkter	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Finansiella kostnader	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Resultat efter finansiella poster	**0,1**	**-1,0**	**0,2**	**-0,6**	**-0,4**	**-0,6**
Skattekostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**0,1**	**-1,0**	**0,2**	**-0,6**	**-0,4**	**-0,6**

Invest-koncernen budgeterar för verksamhetsåret 2027 ett resultat på 0,2 mnkr.

4.5 Investeringsbudget och investeringsplan

INVESTERINGAR (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Nyinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA INVESTERINGAR	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Inga investeringar planeras för år 2027.

4.6 Borgensbehov

BORGENSBEHOV (mnkr)	UTFALL 2025	BUDGET 2026	BUDGET 2027	PLAN 2028	PLAN 2029	PLAN 2030
Borgensbehov	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
Aktuell låneskuld	6,5	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5
Planerad amortering	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
varav aktuell låneskuld per bolag						
- Invest i Härnösand AB	6,5	6,0	6,5	6,5	6,5	6,5

Borgensbehovet är oförändrat från tidigare år.

Fastställande av skattesats 2027

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa skattesatsen för kommunalskatt 2027 till 23,34 kronor.

Sammanfattning

Ärendet innehåller ett fastställande av skattesats för år 2027 för Härnösands kommun.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Fastställande av skattesats 2027, 2026-10-23

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse - Fastställande av skattesats 2027

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att fastställa skattesatsen för kommunalskatt till 23,34 kronor,

Sammanfattning

Fastställande av skattesats är en del av kommunens budgetprocess och styrs av kommunallagen. Budget inklusive skattesats ska normalt fastställas av fullmäktige före november månads utgång men beslutet om budget får vid särskilda skäl framskjutas till december.

Beskrivning av ärendet

Av Lag (1965:269) med särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt, m.m. paragraf 3 a framgår: ”*När en kommun eller en region har fastställt budgeten, ska kommunstyrelsen respektive regionstyrelsen genast underrätta Skatteverket om den skattesats som har bestämts för det följande året. Om skattesatsen inte har fastställts före oktober månads utgång, ska styrelsen genast underrätta Skatteverket om styrelsens förslag till skattesats.*”

Om skattesatsen inte är fastställd när blanketten skickas redovisas i stället kommunstyrelsens förslag till skattesats. När sedan skattesatsen är fastställd ska Skatteverket snarast underrättas om beslutet även om det inte avviker från förslaget.

Kommunstyrelsen beslutade 2025-03-04 §30 om planeringsförutsättningar 2026 som underlag till arbetet inför beslut om budget 2026.

Förvaltningens bedömning

Beslutet följer av kommunallagen och särskilda bestämmelser om kommuns och annan menighets utdebitering av skatt.

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Skatteverket

Björn Hylenius
Ekonomichef

Chef kansliavdelningen

Finanspolicy Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna och fastställa Finanspolicy för Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag, bilaga.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till finanspolicy för Härnösands kommun inklusive kommunens helägda kommunala bolag. Förslaget är justerat utifrån beslut om återremiss KS 2025-10-07 §156.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Finanspolicy för Härnösands kommun samt de helägda kommunala bolagen, 2026-10-22

Finanspolicy – Återremitterat förslag 2026-10-25

Finanspolicy Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag

Protokollsutdrag återremiss Finanspolicy 2026-10-25

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunfullmäktige

Finanspolicy Härnösands kommun samt de helägda kommunala bolagen, återremiss

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna och fastställa Finanspolicy för Härnösands kommunkoncernen, enligt bilaga.

Sammanfattning

Kommunstyrelseförvaltningen har tagit fram ett förslag till finanspolicy för Härnösands kommun inklusive koncernen. Förslaget är justerat utifrån beslut om återremiss KS 2025-10-07 §156.

Beskrivning av ärendet

Finanspolicyn utgör ett övergripande styrdokument för hur kommunkoncernens finansverksamhet ska bedrivas. Policyn omfattar kommunen, helägda bolag samt donationsstiftelser och syftar till att skapa en enhetlig, säker och kostnadseffektiv hantering av finansiella frågor.

Policyn tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och de kommunala bolagen. Den reglerar områden som likviditetsförvaltning, upplåning, riskhantering, kapitalplacering, borgen, leasing och rapportering.

Målet är att säkerställa god betalningsberedskap, minimera finansiella risker och kostnader samt att upprätthålla en hållbar och ansvarsfull ekonomi. Policyn innehåller även riktlinjer för vilka finansiella instrument och motparter som är godkända, samt hur överskottslikviditet ska hanteras.

Hållbarhetsaspekter ska beaktas vid både upplåning och placering, och derivatinstrument får inte användas. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och rapportering till kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen återremitterade förslaget 2025-10-07 §156 med motiveringen att policyn behövde konkretiseras gällande placeringar av överlikviditet i aktier. Detta har förtydligats i reviderat förslag.

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att den reviderade finanspolicyn är ändamålsenlig och väl avvägd utifrån kommunkoncernens behov. Den ger tydliga ramar för en effektiv och säker finansförvaltning, samtidigt som den möjliggör flexibilitet inom fastställda gränser. Policyn stödjer kommunens övergripande mål om god ekonomisk hushållning och hållbar utveckling.

Det är förvaltningens uppfattning att policyn bör fastställas av kommunfullmäktige och utgöra ett styrande dokument för samtliga enheter inom kommunkoncernen. I revideringen av finanspolicyn medföljer ingen checklista inför beslut.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-10-15

Finanspolicy Härnösands kommunkoncern

Protokollsutdrag KS 2025-10-07 §156

Protokollsutdrag KF 2018-12-17 §142

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-16

Delges

Hemab

Härnösandshus

Invest

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Björn Hylenius
Ekonomichef

Bilagor

Finanspolicy Härnösands kommun samt helägda kommunala bolag

FINANSPOLICY
För Härnösands kommun samt de helägda kommunala bolagen

Dokumentnamn	Finanspolicy		Dokumenttyp Policy	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum 2025-10-07	Diarienummer 2025-000417
Dokumentansvarig/processägare		Version 1.0	Senast reviderad	Giltig t o m 2029-10-01
Dokumentinformation	Finanspolicy gällande Härnösands kommunkoncern			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommunkoncern			
Annan information	-			

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning 3
1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning 3
1.2 Finansverksamhetens mål 3
2 Organisation och ansvarsfördelning 4
3 Likviditetsförvaltning 5
3.1 Betalningsberedskap 5
3.2 Koncernkonto 5
3.3 Förvaltning av kortfristig likviditet 5
3.4 Utlåning till kommunens bolag 5
4 Riskhantering 6
4.1 Aktiv finansförvaltning 6
4.2 Identifierade risker 6
5 Finansiering 7
5.1 Risk och upplåningsbehov 7
5.2 Betalningssystem 7
6 Godkända instrument 8
6.1 Tillgångsförvaltning 8
6.2 Skuldförvaltning 8
6.3 Godkända motparter vid upplåning 8
6.4 Derivat och Swappar 8
6.5 Likviditetsförvaltning 9
7 Borgen och garantier 10
8 Leasing 11
8.1 Finansiell leasing 11
8.2 Operationell leasing 11
9 Rapportering 12

1 Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Denna finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen (kommunen, de helägda bolagen samt donationsstiftelser) ska bedrivas gällande organisation, ansvarsfördelning, finansiell riskhantering, finansiering, borgen samt uppföljning och rapportering.

1.2 Finansverksamhetens mål

Finansverksamhetens mål är att:

- Genom finanspolicyns ramverk, som också ska genomsyra kommunens riktlinjer, minimera kommunens räntekostnader och finansiella risker.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll.
- Säkerställa *kommunen och* kommunkoncernens betalningsförmåga på lång och kort sikt.

2 Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse samt de kommunala bolagen. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelse till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

Kommunfullmäktige	• Finanspolicy för kommunkoncernen. • Beloppsramar för kommunens kontokrediter och lånelöften under kommande budgetår. • Beloppsramar för kommunens nyupplåning under kommande budgetår. • Beloppsramar för kommunens omsättning av lån under kommande budgetår. • Beloppsramar och villkor för borgen till kommunens företag. • Tillåtna former och godkända motparter vid placering. • Tillåtna former och godkända motparter vid upplåning. • Hantering av uppkommen överlikviditet.
Kommunstyrelsen	• Ansvarar för förvaltning av donationsstiftelser. • Utarbetar riktlinjer rörande den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunens finanspolicy efterlevs. • Vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy. • Beslutar om kommunstyrelsens representanter i pensionsstiftelsen samt överföring av likvida medel till densamma för kommunens räkning.
De kommunala bolagen	• De kommunala bolagen ska upprätta en företagsspecifik riktlinje, som minst följer den kommungemensamma finanspolicyn samt gällande ägardirektiv, som beslutas av respektive bolagsstyrelse och delges kommunstyrelsen.

3 Likviditetsförvaltning

Tillgängliga likvida medel definieras som
- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

3.1 Betalningsberedskap

Kommunkoncernen skall ha tillgång till likvida medel för att fullgöra sina betalningsåtaganden. Kommunkoncernen bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Eventuellt överskott, utöver det som behövs för betalningsberedskap, ska användas för att amortera kommunens lån, såvida inte andra beslut påverkar överskottet.

3.2 Koncernkonto

Kommunen och de kommunala företagens likvida medel och betalnings-flöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem enligt de ägardirektiv som fastställts på bolagsstämma för respektive företag. De kommunala bolagen äger inte rätt att öppna nya konton utanför koncern-kontostrukturen utan att skriftligen efterhöra kommunstyrelsens uppfattning.

3.3 Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument och i godkända motparter. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

3.4 Utlåning till kommunens bolag

Förutom placering i banker eller dylikt får utlåning endast ske inom kommunkoncernen. Utlåning till kommunens bolag grundar sig på de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutat.

4 Riskhantering

4.1 Aktiv finansförvaltning

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. En passiv finansförvaltning innebär att inga åtgärder vidtas för att minimera eller parera risker. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera riskerna.

4.2 Identifierade risker

Finansiell verksamhet är utsatt för olika sorters risker. En aktiv förvaltning skapar möjlighet att hantera riskerna. De risker som finns utgörs främst av ränterisk, motpartsrisk, likviditetsrisk och operativ risk.

Ränterisk är en risk till följd av värdeförändring på räntebärande positioner till följd av ändrade marknadsräntor. För att minska marknadsrisken sätts begränsningar i vilka instrument som är tillåtna dels genom bindningstider på kapital och räntor.

Motpartsrisk utgörs av risken att motparten inte kan uppfylla sina förpliktelser. För att minska motpartsrisken fastställs vilka motparter som affärerna görs med.

Likviditetsrisk utgörs av att placerade medel inte kan omsättas till likvida medel när behov föreligger. Detta hanteras genom att del av placering skall göras i sådana finansiella tillgångar som snabbt kan omsättas på marknaden utan betydande förluster.

Operativ risk utgörs av förluster på grund av icke ändamålsenliga eller otillräckliga rutiner, avsiktliga eller oavsiktliga mänskliga fel, felaktiga system eller till följd av externa händelser. Den operativa risken minskas genom att styrelsen har god kännedom om hanteringen och fattar beslut om riktlinjer. En hög riskmedvetenhet, kritisk granskning samt god internkontroll bland inblandande personer minskar den operativa risken.

5 Finansiering

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret.

Finansieringskostnaden skall hållas låg med hjälp av konkurrens vid upplåning. Upplåning för att skaffa medel för placering är inte tillåtet.

5.1 Risk och upplåningsbehov

För de kommunala bolag samt övriga organisationer som kommunen tidigare har borgat för, ska kommunfullmäktige i samband med fastställande av årsbudget, fastställa borgenstak.

Kommunkoncernen måste säkerställa behov av kapital. Genom att tillse att inte en större del av lånen kan sägas upp eller förfalla samtidigt, kan risken minskas. Av den totala aktuella lånestocken får maximalt 50 procent förfalla till betalning varje år. Detta gäller under förutsättning att inte kapital har säkerställts i motsvarande grad på annat sätt inom kommunkoncernen.

5.2 Betalningssystem

Kommunstyrelsen skall ha effektiva betalningsrutiner och tillse att kontanthanteringen i kommunen minskas bland annat genom betalkort eller motsvarande.

6 Godkända instrument

Den kommunala koncernen ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Vid ny upplåning ska koncernen beakta hållbarhetsaspekter, särskilt ur ett miljö- och klimatperspektiv. I de fall beslutet om upplåning uppfyller villkoren för Grönt lån bör sådan finansiering prioriteras. Även placeringar ska bedömas utifrån etiska, ekonomiska och finansiella aspekter.

6.1 Tillgångsförvaltning

För placering av kortfristig överlikviditet är följande instrument tillåtna:
- Räntebärande värdepapper
- Bankinlåning

Godkända motparter för placering:
- Svenska staten
- Svenska kommuner
- Hel- eller delägda företag inom koncernen
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank

6.2 Skuldförvaltning

Skuldförvaltningens syfte är att:
- Säkerställa betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Tillgodose kommunens långsiktiga upplåningsbehov till lägsta möjliga kostnad och risk.

För upplåning av kortfristig och långfristig finansiering är följande instrument tillåtna:
- Checkkredit
- Reverslån

6.3 Godkända motparter vid upplåning

- Kommuninvest
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank

6.4 Derivat och Swappar

Kommunen ska inte använda derivat eller swappar i sin finansförvaltning. Dessa finansiella instrument, vars värde baseras på underliggande tillgångar såsom aktier, räntor eller råvarupriser, medför en ökad riskexponering. Användning av derivat kan leda till betydande ekonomiska förluster vid ogynnsamma marknadsrörelser, vilket strider mot kommunens principer för ansvarsfull och hållbar ekonomi."

6.5 Likviditetsförvaltning

Vid överskottslikviditet bör kommunen se om den beräknas bestå under en längre period och i förekommande fall använda denna till ökad amortering av låneskulder, framtida investeringar, kapitalförvaltning och eller pensionsavsättning.

Exempel på tabell för en tillgångsportfölj:

Tillgångsslag	Som lägst %	Som högst %
Räntebärande värdepapper	50	80
Aktier	10	30
Varav svenska aktier	*10*	*30*
Varav utländska aktier	*10*	*30*
Alternativa investeringar	0	15
Likvida medel i svenska kronor	0	10

Tillåtna planeringsinstrument i likviditetsförvaltningen är:

- Statsskuldsväxlar
- Certifikat och obligationer
- Konto i bank (obundna medel tidsbundna medel i upp till ett år)
- Räntefonder av typen penningmarknadsfond eller likviditetsfond

I syftet med att begränsa kreditriskerna får placering av likvida medel endast ske med en löptid mindre än ett år hos följande motparter.

Ett exempel på fördelningstabell för emittent/värdepapper

Kategori	Max andel per kategori %	Max andel per emittent/utgivare
Svenska staten, statliga verk och bolag	100	100
Svenska kommuner, Regioner och deras helägda bolag med kommunal borgen	100	20
Kreditinstitut, svenska banker, deras helägda bolag samt Kommuninvest AB	100	20
Helägda bolag (intern utlåning checkkredit)	100	100
Övriga värdepapper med kreditbetyg lägst A2 eller P2	25	5

Samtliga placeringar ska ske i svenska valuta eller vara valutasäkrad i svensk valuta.

7 Borgen och garantier

Målet är att minska och på sikt avsluta ingångna borgensåtagande som ligger utanför kommunkoncernen.

Årligen ska borgensnivåerna beslutas av kommunfullmäktige.

I förekommande fall, då borgen ingås för nya lån ska alltid krav om amortering ställas om minst 2% av totala låneskuld.

Borgen lämnas för lån till investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel och inventarier mm.

Innan borgens tecknas om kommunal borgen, ska beslutet vunnit laga kraft, innan underskrift få ske.

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet ska kommunstyrelsen, eller den de utser, informeras.

Kommunstyrelsen äger rätt att i begränsad omfattning utge underskottsgarantier till vissa arrangemang, om dessa inte uppgår till väsentligt belopp.

Årligen tas en borgensavgift ut för föregående års låneskuld. Borgensavgiften ska vara marknadsmässig. Avgiftens storlek beslutas av kommunfullmäktige i samband med budget eller i särskild ordning.

För nya borgensförpliktelse tar kommunen ut en engångsavgift om 1,5% på förändringen i borgenstaket. Denna avgift faktureras i samband med borgensavgiften för låneskulden.

8 Leasing

8.1 Finansiell leasing

Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasingivaren till leasingtagaren. Vid finansiell leasing ska leasingtagaren redovisa objekt som innehas som anläggningstillgång och skuld i balansräkningen. Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna riktlinje.

8.2 Operationell leasing

Vid operationell leasing tar leasinggivaren större delen av de risker och förmåner som är förknippade med ägandet av objektet. Operationell leasing får endast användas i de fall då det sammantaget är förmånligare än vid ett traditionellt köp.

9 Rapportering

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisning och delårsrapport till kommunfullmäktige följa upp de finansiella mål som fullmäktige beslutat i årsplanen. Dessutom skall kommunstyrelsen i sina anvisningar och i sitt arbete tillse att de löpande erhåller sådan information som krävs för att kunna ha tillfredsställande kontroll på finansverksamheten i kommunen och de kommunala bolagen.

FINANSPOLICY
För Härnösands kommun samt de helägda kommunala bolagen

Dokumentnamn	Finanspolicy		Dokumenttyp Policy	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum 2026-11-23	Diarienummer 2025-000417
Dokumentansvarig/processägare		Version 1.0	Senast reviderad	Giltig t o m 2030-10-01
Dokumentinformation	Finanspolicy gällande Härnösands kommunkoncern			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommunkoncern			
Annan information	-			

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Inledning 3
1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning 3
1.2 Finansverksamhetens mål 3
2 Organisation och ansvarsfördelning 4
3 Likviditetsförvaltning 5
3.1 Betalningsberedskap 5
3.2 Koncernkonto 5
3.3 Förvaltning av kortfristig likviditet 5
3.4 Utlåning till kommunens bolag 5
4 Riskhantering 6
4.1 Aktiv finansförvaltning 6
4.2 Identifierade risker 6
5 Finansiering 7
5.1 Risk och upplåningsbehov 7
5.2 Betalningssystem 7
6 Godkända instrument 8
6.1 Tillgångsförvaltning 8
6.2 Skuldförvaltning 8
6.3 Godkända motparter vid upplåning 8
6.4 Derivat och Swappar 8
6.5 Likviditetsförvaltning 9
7 Borgen och garantier 11
8 Leasing 12
8.1 Finansiell leasing 12
8.2 Operationell leasing 12
9 Rapportering 13

1 Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Denna finanspolicy anger ramar och riktlinjer för hur finansverksamheten inom kommunkoncernen (kommunen, de helägda bolagen samt donationsstiftelser) ska bedrivas gällande organisation, ansvarsfördelning, finansiell riskhantering, finansiering, borgen samt uppföljning och rapportering.

1.2 Finansverksamhetens mål

Finansverksamhetens mål är att:

- Genom finanspolicyns ramverk, som också ska genomsyra kommunens riktlinjer, minimera kommunens räntekostnader och finansiella risker.
- Säkerställa att finansverksamheten bedrivs med en god intern kontroll.
- Säkerställa *kommunen och* kommunkoncernens betalningsförmåga på lång och kort sikt.

2 Organisation och ansvarsfördelning

Nedan framgår fördelningen av ansvar mellan kommunfullmäktige respektive kommunstyrelse samt de kommunala bolagen. Delegering av beslutsrätt från kommunfullmäktige till kommunstyrelsen framgår av gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder. Delegering av beslutsrätt från kommunstyrelse till delegat framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

Kommunfullmäktige	• Finanspolicy för kommunkoncernen. • Beloppsramar för kommunens kontokrediter och lånelöften under kommande budgetår. • Beloppsramar för kommunens nyupplåning under kommande budgetår. • Beloppsramar för kommunens omsättning av lån under kommande budgetår. • Beloppsramar och villkor för borgen till kommunens företag. • Tillåtna former och godkända motparter vid placering. • Tillåtna former och godkända motparter vid upplåning. • Hantering av uppkommen överlikviditet.
Kommunstyrelsen	• Ansvarar för förvaltning av donationsstiftelser. • Utarbetar riktlinjer rörande den operativa finansverksamheten som säkerställer en god intern kontroll och att reglerna i kommunens finanspolicy efterlevs. • Vid behov lämna förslag till kommunfullmäktige om revideringar av kommunens finanspolicy. • Beslutar om kommunstyrelsens representanter i pensionsstiftelsen samt överföring av likvida medel till densamma för kommunens räkning.
De kommunala bolagen	• De kommunala bolagen ska upprätta en företagsspecifik riktlinje, som minst följer den kommungemensamma finanspolicyn samt gällande ägardirektiv, som beslutas av respektive bolagsstyrelse och delges kommunstyrelsen.

3 Likviditetsförvaltning

Tillgängliga likvida medel definieras som
- Kassa och bank
- Ej utnyttjade kreditlöften
- Finansiella tillgångar som kan omsättas inom tre bankdagar

3.1 Betalningsberedskap

Kommunkoncernen skall ha tillgång till likvida medel för att fullgöra sina betalningsåtaganden. Kommunkoncernen bör ha likvida medel för att klara löpande utgifter under minst 30 bankdagar. Eventuellt överskott, utöver det som behövs för betalningsberedskap, ska användas för att amortera kommunens lån, såvida inte andra beslut påverkar överskottet.

3.2 Koncernkonto

Kommunen och de kommunala företagens likvida medel och betalnings-flöden ska samordnas i ett gemensamt koncernkontosystem enligt de ägardirektiv som fastställts på bolagsstämma för respektive företag. De kommunala bolagen äger inte rätt att öppna nya konton utanför koncern-kontostrukturen utan att skriftligen efterhöra kommunstyrelsens uppfattning.

3.3 Förvaltning av kortfristig likviditet

Kortfristig likviditet ska placeras antingen på koncernkonto eller i tillåtna instrument och i godkända motparter. Placerade medel ska kunna omvandlas till likviditet genom försäljning inom tre bankdagar.

3.4 Utlåning till kommunens bolag

Förutom placering i banker eller dylikt får utlåning endast ske inom kommunkoncernen. Utlåning till kommunens bolag grundar sig på de ramar och villkor som kommunfullmäktige beslutat.

4 Riskhantering

4.1 Aktiv finansförvaltning

All form av ekonomisk verksamhet innebär alltid ett visst mått av finansiellt risktagande. En passiv finansförvaltning innebär att inga åtgärder vidtas för att minimera eller parera risker. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera riskerna.

4.2 Identifierade risker

Finansiell verksamhet är utsatt för olika sorters risker. En aktiv förvaltning skapar möjlighet att hantera riskerna. De risker som finns utgörs främst av ränterisk, motpartsrisk, likviditetsrisk och operativ risk.

Ränterisk är en risk till följd av värdeförändring på räntebärande positioner till följd av ändrade marknadsräntor. För att minska marknadsrisken sätts begränsningar i vilka instrument som är tillåtna dels genom bindningstider på kapital och räntor.

Motpartsrisk utgörs av risken att motparten inte kan uppfylla sina förpliktelser. För att minska motpartsrisken fastställs vilka motparter som affärerna görs med.

Likviditetsrisk utgörs av att placerade medel inte kan omsättas till likvida medel när behov föreligger. Detta hanteras genom att del av placering skall göras i sådana finansiella tillgångar som snabbt kan omsättas på marknaden utan betydande förluster.

Operativ risk utgörs av förluster på grund av icke ändamålsenliga eller otillräckliga rutiner, avsiktliga eller oavsiktliga mänskliga fel, felaktiga system eller till följd av externa händelser. Den operativa risken minskas genom att styrelsen har god kännedom om hanteringen och fattar beslut om riktlinjer. En hög riskmedvetenhet, kritisk granskning samt god internkontroll bland inblandande personer minskar den operativa risken.

5 Finansiering

Kommunfullmäktige fattar årligen beslut om ramar för kontokrediter och långfristig upplåning i form av ramar för nyupplåning och omsättning av lån som ska gälla för det kommande budgetåret.

Finansieringskostnaden skall hållas låg med hjälp av konkurrens vid upplåning. Upplåning för att skaffa medel för placering är inte tillåtet.

5.1 Risk och upplåningsbehov

För de kommunala bolag samt övriga organisationer som kommunen tidigare har borgat för, ska kommunfullmäktige i samband med fastställande av årsbudget, fastställa borgenstak.

Kommunkoncernen måste säkerställa behov av kapital. Genom att tillse att inte en större del av lånen kan sägas upp eller förfalla samtidigt, kan risken minskas. Av den totala aktuella lånestocken får maximalt 50 procent förfalla till betalning varje år. Detta gäller under förutsättning att inte kapital har säkerställts i motsvarande grad på annat sätt inom kommunkoncernen.

5.2 Betalningssystem

Kommunstyrelsen skall ha effektiva betalningsrutiner och tillse att kontanthanteringen i kommunen minskas bland annat genom betalkort eller motsvarande.

6 Godkända instrument

Den kommunala koncernen ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Vid ny upplåning ska koncernen beakta hållbarhetsaspekter, särskilt ur ett miljö- och klimatperspektiv. I de fall beslutet om upplåning uppfyller villkoren för Grönt lån bör sådan finansiering prioriteras. Även placeringar ska bedömas utifrån etiska, ekonomiska och finansiella aspekter.

6.1 Tillgångsförvaltning

För placering av kortfristig överlikviditet är följande instrument tillåtna:
- Räntebärande värdepapper
- Bankinlåning

Godkända motparter för placering:
- Svenska staten
- Svenska kommuner
- Hel- eller delägda företag inom koncernen
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank

6.2 Skuldförvaltning

Skuldförvaltningens syfte är att:
- Säkerställa betalningsförmåga på kort och lång sikt.
- Tillgodose kommunens långsiktiga upplåningsbehov till lägsta möjliga kostnad och risk.

För upplåning av kortfristig och långfristig finansiering är följande instrument tillåtna:
- Checkkredit
- Reverslån

6.3 Godkända motparter vid upplåning

- Kommuninvest
- Handelsbanken
- Nordea
- SEB
- Swedbank

6.4 Derivat och Swappar

Kommunen ska inte använda derivat eller swappar i sin finansförvaltning. Dessa finansiella instrument, vars värde baseras på underliggande tillgångar såsom aktier, räntor eller råvarupriser, medför en ökad riskexponering. Användning av derivat kan leda till betydande ekonomiska förluster vid ogynnsamma marknadsrörelser, vilket strider mot kommunens principer för ansvarsfull och hållbar ekonomi."

6.5 Likviditetsförvaltning

Vid överskottslikviditet bör kommunen se om den beräknas bestå under en längre period och i förekommande fall använda denna till ökad amortering av låneskulder, framtida investeringar, kapitalförvaltning och eller pensionsavsättning. För att begränsa riskerna vid placering i aktier eller räntebärande värdepapper gäller följande:

- Placering får göras i väl diversifierade räntefonder med en genomsnittlig kreditrating om lägst A- enligt godkända ratinginstitut så som Standard & Poors, Moody´s eller Fitch. Med god diversifiering menas att likviditeten placeras med god spridning med avseende på emittenter, branch, förfallodatum och duration
- Genomsnittliga durationen får vara högst 2 år
- Vid investeringar i aktier och aktierelaterade instrument ska allmänt vedertagna principer om diversifiering mellan olika branscher och aktieslag beaktas
- Investeringar får göras i börsnoterade aktier. Med börsnoterade aktier avses aktier som är föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats öppen för allmänheten och under tillsyn av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet
- Marknadsvärdet hänförliga till ett företag eller företag i samma koncern får högst uppgå till 10 % av marknadsvärdet av aktieportföljen.

Exempel på tabell för en tillgångsportfölj:

Tillgångsslag	Som lägst %	Som högst %
Räntebärande värdepapper	50	80
Aktier	10	30
Varav svenska aktier	*10*	*30*
Varav utländska aktier	*10*	*30*
Alternativa investeringar	0	15
Likvida medel i svenska kronor	0	10

Tillåtna planeringsinstrument i likviditetsförvaltningen är:

- Statsskuldsväxlar
- Certifikat och obligationer
- Konto i bank (obundna medel tidsbundna medel i upp till ett år)
- Räntefonder av typen penningmarknadsfond eller likviditetsfond

I syftet med att begränsa kreditriskerna får placering av likvida medel endast ske med en löptid mindre än ett år hos följande motparter.

Ett exempel på fördelningstabell för emittent/värdepapper

Kategori	Max andel per kategori %	Max andel per emittent/utgivare
Svenska staten, statliga verk och bolag	100	100
Svenska kommuner, Regioner och deras helägda bolag med kommunal borgen	100	20
Kreditinstitut, svenska banker, deras helägda bolag samt Kommuninvest AB	100	20
Helägda bolag (intern utlåning checkkredit)	100	100
Övriga värdepapper med kreditbetyg lägst A2 eller P2	25	5

Samtliga placeringar ska ske i svenska valuta eller vara valutasäkrad i svensk valuta.

7 Borgen och garantier

Målet är att minska och på sikt avsluta ingångna borgensåtagande som ligger utanför kommunkoncernen.

Årligen ska borgensnivåerna beslutas av kommunfullmäktige.

I förekommande fall, då borgen ingås för nya lån ska alltid krav om amortering ställas om minst 2% av totala låneskuld.

Borgen lämnas för lån till investeringar i byggnader, anläggningar, maskiner, transportmedel och inventarier mm.

Innan borgens tecknas om kommunal borgen, ska beslutet vunnit laga kraft, innan underskrift få ske.

Avkrävs något bolag garantier eller annan form av säkerhet ska kommunstyrelsen, eller den de utser, informeras.

Kommunstyrelsen äger rätt att i begränsad omfattning utge underskottsgarantier till vissa arrangemang, om dessa inte uppgår till väsentligt belopp.

Årligen tas en borgensavgift ut för föregående års låneskuld. Borgensavgiften ska vara marknadsmässig. Avgiftens storlek beslutas av kommunfullmäktige i samband med budget eller i särskild ordning.

För nya borgensförpliktelse tar kommunen ut en engångsavgift om 1,5% på förändringen i borgenstaket. Denna avgift faktureras i samband med borgensavgiften för låneskulden.

8 Leasing

8.1 Finansiell leasing

Ett leasingavtal klassificeras som ett finansiellt leasingavtal om det innebär att de ekonomiska fördelar och ekonomiska risker som förknippas med ägandet av objektet i allt väsentligt överförs från leasinggivaren till leasingtagaren. Vid finansiell leasing ska leasingtagaren redovisa objekt som innehas som anläggningstillgång och skuld i balansräkningen. Finansiell leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna riktlinje.

8.2 Operationell leasing

Vid operationell leasing tar leasinggivaren större delen av de risker och förmåner som är förknippade med ägandet av objektet. Operationell leasing får endast användas i de fall då det sammantaget är förmånligare än vid ett traditionellt köp.

9 Rapportering

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisning och delårsrapport till kommunfullmäktige följa upp de finansiella mål som fullmäktige beslutat i årsplanen. Dessutom skall kommunstyrelsen i sina anvisningar och i sitt arbete tillse att de löpande erhåller sådan information som krävs för att kunna ha tillfredsställande kontroll på finansverksamheten i kommunen och de kommunala bolagen.

§ 156

Dnr 2025-000417 1.2.2.1

Finanspolicy Härnösands kommunkoncern

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att återremittera ärendet för fortsatt beredning utifrån bland annat punkt 6.5 om likviditetsförvaltning utifrån konkretisering av placeringar av överlikviditet i aktier.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Lars Halén (S), Knapp Britta Thyr (MP), Christina Lindberg (C), Ulrika Jonsson (SD) och Jonas Bergström (S).

Yrkanden

Jonas Bergström (S) yrkar på återremiss med den motivering som framgår av beslutet.

Christina Lindberg (C) och Eva-Clara Viklund (M) yrkar bifall på Jonas Bergströms (S) förslag.

Bakgrund

Finanspolicyn utgör ett övergripande styrdokument för hur kommunkoncernens finansverksamhet ska bedrivas. Policyn omfattar kommunen, helägda bolag samt donationsstiftelser och syftar till att skapa en enhetlig, säker och kostnadseffektiv hantering av finansiella frågor.

Policyn tydliggör ansvarsfördelningen mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och de kommunala bolagen. Den reglerar områden som likviditetsförvaltning, upplåning, riskhantering, kapitalplacering, borgen, leasing och rapportering.

Målet är att säkerställa god betalningsberedskap, minimera finansiella risker och kostnader samt att upprätthålla en hållbar och ansvarsfull ekonomi. Policyn innehåller även riktlinjer för vilka finansiella instrument och motparter som är godkända, samt hur överskottslikviditet ska hanteras.

Hållbarhetsaspekter ska beaktas vid både upplåning och placering, och derivatinstrument får inte användas. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning och rapportering till kommunfullmäktige.

Bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att den reviderade finanspolicyn är ändamålsenlig och väl avvägd utifrån kommunkoncernens behov. Den ger tydliga ramar för en effektiv och säker finansförvaltning, samtidigt som den möjliggör flexibilitet inom fastställda gränser. Policyn stödjer kommunens övergripande mål om god ekonomisk hushållning och hållbar utveckling.

Det är förvaltningens uppfattning att policyn bör fastställas av kommunfullmäktige och utgöra ett styrande dokument för samtliga enheter inom kommunkoncernen. I revideringen av finanspolicyn medföljer ingen checklista inför beslut.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-16

Finanspolicy Härnösands kommunkoncern

Protokollsutdrag KF 2018-12-17 § 142

_____

Begäran om gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att hos Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse begära gottgörelse med 1,7 mnkr avseende avstämning för tidigare begäran för 2025, samt

att hos Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse begära gottgörelse med 10,4 mnkr avseende prognostiserade pensionsutgifter för helår 2026.

Sammanfattning

Ärendet handlar om kommunens begäran om gottgörelse för de pensionsutgifter som kommunen prognostiseras ha under 2026, samt justering gällande 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Begäran om gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse 2026, 2026-09-30

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunfullmäktige

Begäran om gottgörelse från Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att hos Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse begära gottgörelse med 1,7 mnkr avseende avstämning för tidigare begäran för 2025, samt

att hos Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse begära gottgörelse med 10,4 mnkr avseende prognostiserade pensionsutgifter för helår 2026.

Sammanfattning

Ärendet handlar om kommunens begäran om gottgörelse för de pensionsutgifter som kommunen prognostiseras ha under 2026, samt justering gällande 2025.

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun bildade Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse enligt beslut i kommunfullmäktige 2008-09-29 §131. Det beslutet utgör stiftelsens urkund. I urkunden beskrivs att stiftelsen ska möjliggöra att kommunen ska kunna begära gottgörelse ur stiftelsen. Gottgörelse från stiftelsen kan endast göras då stiftelsens tillgångar inklusive årets avkastning täcker hela förpliktelsen. Enligt stiftelsens stadgar och tryggandelagen får gottgörelse avse löpande utgifter eller utgifter som arbetsgivaren haft under närmast föregående räkenskapsår. Stiftelsens ändamål är att trygga utfästelser om pension som givits av Härnösands kommun, åt arbetstagare födda till och med 1942 eller deras efterlevande.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att Härnösands kommun begär gottgörelse från stiftelsen för avstämda pensionsutgifter för år 2025 vilket uppgår till 1,7 mnkr mer i utbetalade pensioner jämfört med erhållen gottgörelse från beslut föregående år. För år 2026 prognostiseras pensionsutgifterna att vara 10,4 mnkr. Sammantaget uppgår begäran till 12,0 mnkr. Avstämning av faktiskt utfall 2026 kommer att göras under nästkommande år när eventuell begäran av gottgörelse för år 2027 tas fram.

Stiftelsekapitalet inklusive avkastning avseende Härnösands kommuns andel uppgår till 169,0 mnkr och pensionsåtagande till 60,4 mnkr enligt årsredovisning 2025. Det möjliggör att kommunen kan begära gottgörelse enligt ovan.

Förvaltningens bedömning

Beslutet innebär att kommunen kan nyttja tillgängliga medel i pensionsstiftelsen för att täcka pensionsutgifter, vilket stärker kommunens ekonomi utan att påverka pensionsåtagandenas tryggande. Några väsentliga nackdelar bedöms inte finnas då stiftelsens tillgångar överstiger pensionsförpliktelserna. Om beslut inte fattas går kommunen miste om möjligheten att erhålla gottgörelse för aktuella pensionsutgifter och belastar därmed den egna ekonomin i större utsträckning.

Beslutet skickas till

Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Björn Hylenius
Ekonomichef

Exploateringsavtal gällande Motorn 5 och del av Motorn 1

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna upprättat förslag till exploateringsavtal

att uppdra till tillväxtchef att underteckna exploateringsavtalet gällande det aktuella markområdet för Härnösands kommun

Sammanfattning

Westerlind avser att bygga bostäder på Sälsten. Ärendet beskriver ansvaret för att anlägga lokalgata, parkområde inom det planlagda området för bostadsändamål.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Exploateringsavtal gällande detaljplan Motorn 5 och del av Motorn 1

Expoateringsavtal gällande detaljplan Motorn 5 och del av Motorn 1 inklusive bilagor

Checklista inför beslut för Exploateringavtal Motorn 5 och del av Motorn 1

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

KS2026-565

Datum
2026-09-14

Kommunstyrelseförvaltningen
Hanna Viklund, 0611-34 81 17
Hanna.viklund@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Exploateringsavtal

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna upprättat förslag till exploateringsavtal

att uppdra till tillväxtchef att underteckna exploateringsavtalet gällande det aktuella markområdet för Härnösands kommun

Beskrivning av ärendet

Westerlinds (nedan kallad exploatören) har för avsikt att bygga bostäder på Sälsten, och har planlagt området för bostadsändamål. 2025-05-23 vann detaljplanen Motorn 5 och del av Motorn 1 laga kraft. I detaljplanen ska allmän platsmark (gata, park och natur) ha kommunalt huvudmannaskap, vilket innebär att kommunen ska äga och drifta marken.

I dialog med samhällsförvaltningens teknikavdelning och exploatören har det beslutats att Härnösands kommun ska anlägga lokalgatan och parkområdet nere vid stranden inom planområdet. Exploatören anlägger park och naturområdet som ligger inom bostadsområdet.

Investeringskostnaden ska tas av omdisponerade medel inom samhällsförvaltningens budget. I samband med att gatan byggs kommer kommunen, på uppdrag av HEMAB att bygga VA anläggningen inom området. Härnösands kommun, HEMAB och exploatören har kommit överens om att exploatören får betala av anslutningsavgifterna avseende VA under en 3 års period och att kommunen står för investeringen under tiden för avbetalningen. En separat överenskommelse kring detta kommer att upprättas mellan Härnösands kommun och HEMAB i samband med att exploatören beställer VA till området.

Exploateringsavtalet gäller under en 5 års period från at kommunstyrelsen fattat beslut att godkänna avtalet.

Kostnaderna för kommande drift och underhålla kommer samhällsförvaltningen att ta upp ta upp i kommande budgetarbete.

Beslutsunderlag

Härnösands kommun har upprättat ett exploateringsavtal gällande genomförandet av detaljplan ”Motorn 5 och del av Motorn 1”, med tillhörande bilagor.

Uno Jonsson	Hanna Viklund
Tillväxtchef	Mark- och exploateringshandläggare

Bilagor

Bilaga 1	Exploateringsavtal med tillhörande bilagor
Bilaga 2	Checklista inför beslut

Exploateringsavtal

gällande detaljplan Motorn 5 och del av Motorn 1

Exploateringsavtal

för detaljplan gällande detaljplan Motorn 5 och del av Motorn 1,
på Sälstens udde i Härnösands kommun

PARTER

Härnösands kommun (212000-2403), *871 80 Härnösand,* nedan kallad **Kommunen**

Handelsbolaget Härnöverken (969666-6131), *Fiskargatan 4, 871 33 Härnösand*, som ägare av fastigheten Härnösand Motorn 1, nedan kallad **Exploatören**

BAKGRUND

Exploatören äger fastigheten Härnösand Motorn 1, som tidigare var planlagd för industriändamål, men är nu planlagd för bostadsändamål. Detaljplanen antogs 2022-06-16, men blev överklagad och vann laga kraft 2025-05-23.

§ 1 DETALJPLAN OCH TIDIGARE AVTAL

§ 1.1 Detaljplan / Exploateringsområde

Avtalet är kopplat till detaljplan ”Motorn 5 och del av Motorn 1” som redovisas i bilaga 1.

Syftet med exploateringsavtalet är ett effektivt och ändamålsenligt genomförande av detaljplanen.

Exploatören är ägare till fastigheten Motorn 1, nedan kallad Fastigheten, och avser att möjliggöra för en flexiblare användning av det område som nedan kallas

Exploateringsområdet. Exploateringsområdet är markerat med heldragen begränsningslinje på plankartan/kartbilagan, Bilaga 2.

För fullföljandet av åtaganden för genomförande av detaljplanen har parterna träffat detta avtal, nedan kallat Exploateringsavtalet.

§ 1.2 Tidigare avtal

Planavtal har tecknats mellan Kommunen och Exploatören 2019-01-30.

§ 2 MARKÖVERLÅTELSER OCH LANTMÄTERIFÖRRÄTTNINGAR

§ 2.1 Marköverlåtelser mellan kommunen och exploatören

Exploatören överlåter utan ersättning de delar inom Fastigheten som i detaljplanen utgör allmän platsmark (park, natur och gata) till Kommunen, se bilaga 1.

§ 2.2 Fastighetsbildning

Exploatören bekostar och ansvarar för ansöka om erforderlig fastighetsbildning enligt § 2.1.
En separat överenskommelse om fastighetsreglering ska upprättas mellan exploatören och Härnösands kommun när allmänplatsmarken inom markerat område i bilaga 2 är utbyggd och uppfyller kraven enligt § 3.1 och 3.2, samt att marken är sanerad.

§ 2.3 Tillträde och nyttjanderätt

Tillträde enligt § 2.1 sker när fastighetsbildningsbeslutet vunnit laga kraft.

I det fall kommunen behöver åtkomst till marken innan fastighetsregleringen vunnit laga kraft ska ett separat överenskommelse upprättas mellan parterna.

§ 2.4 Tillfällig nyttjanderätt

Det kan krävas nyttjanderättsavtal innan någon av parterna tillträtt marken för att exempelvis kunna göra markundersökningar, bygga ut allmän plats etc.

§ 2.5 Servitut

Om det behöver bildas servitut eller ledningsrätter ska detta göras i samband med marköverlåtelsen.

§ 2.6 Gemensamhetsanläggningar

Exploatören ska bekosta och ansöka om att bilda eventuella gemensamhetsanläggningar inom planområdet om det är aktuellt.

§ 2.7 Ledningsrätt

Inom fastigheten finns en befintlig ledningsrätt, akt 2280-02/48.1, del av befintlig ledning måste flyttas. Exploatören bekostar flytt av denna ledning. Separat avtal skall upprättas mellan ledningsägare och Exploatören.

§ 2.8 Fjärrvärme

Om det blir aktuellt med fjärrvärme så kommer det att regleras i ett separat avtal mellan Exploatören och huvudman för fjärrvärme.

§ 3 UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ALLMÄNNA ANLÄGGNINGAR

§ 3.1 Allmän plats park med kommunalt huvudmannaskap

Exploatören ansvarar för och bekostar projektering och utbyggnad av allmänplats park och natur inom rödmarkerat område, se bilaga 3. När anläggningen är färdigställd överlåts den utan kostnad till kommunen för framtida drift och underhåll, exploatören står för förrättningskostnaden.

Kommunen ansvarar för och bekostar projektering och utbyggnad av allmänplats park inom rödmarkerat område, se bilaga 4. Samtliga kostnader som uppkommer på grund av eventuell sanering bekostas av exploatören i sin helhet. Marken ska saneras till den nivå som miljökontoret godtar för markens ändamål enligt detaljplanen.
Kommunen kommer att iordningställa parken som en enkel grönyta, se bilaga 5. När anläggningen är färdigställd överlåts den utan kostnad till kommunen för framtida drift och underhåll, exploatören står för förrättningskostnaden.

Önskar exploatören en högre standard på parkområdet som redovisas i bilaga 4, får exploatören utföra och bekosta standardhöjande åtgärder i samråd med kommunen. Om standardhöjande åtgärder utförs ska parterna komma överens om vem som ansvarar för framtida underhåll.

Utbyggnation av parken ska vara färdigställd senast 2028-12-31, under förutsättning att marken är sanerad och exploatören har kommit igång med byggnation av bostäder inom planområdet. I annat fall kommer anläggandet av parkområdet att skjutas på framtiden, och en ny gemensam tidsplan ska tas fram inom ramen för avtalet. Innan kommunen övertar ägandet av markområdet ska sanering av marken vara utförd.

Kommunen tar över driftansvaret när parkområdena är anlagda och marken har överlåtits till kommunen.

§ 3.2 Allmän plats gata med kommunalt huvudmannaskap

Exploatören ansvarar för att ta fram och bekosta samtliga handlingar gällande projektering av gata. Handlingarna ska granskas och godkännas av kommunen.

Kommunen utför och bekostar byggnation av lokalgata och gång & cykelväg inom planområdet. Byggnation av lokalgatan kommer att samordnas med utbyggnation av VA, vilket innebär att villkoren i §3.3 måste vara uppfyllda innan byggnation av gatan påbörjas. Arbetet påbörjas senast 8 månader efter att exploatören lagt en skriftlig beställning till Härnösands kommun, byggtiden beräknat ta ca 6-8 månader.
En tidsplan ska upprättas tillsammans med exploatör, Härnösands kommun och HEMAB när beställningen inkommit till kommunen.

Lokalgatan kommer att beläggas med asfalt när större delen av området är bebyggt med bostäder, fram till dess kommer det att vara en grusad körbar byggväg.

Samtliga kostnader som uppkommer på grund av eventuell sanering bekostas av exploatören i sin helhet. Marken ska saneras till den nivå som miljökontoret godtar för markens ändamål enligt detaljplanen.

Exploatören överlåter allmänplatsmark gata till kommunen för framtida drift och underhåll utan ersättning. Exploatören står för förrättningskostnaden.

Kommunen tar över driftansvaret när gatan är anlagd och marken har överlåtits till kommunen.

Detta upplägg gäller i 5 år, därefter övergår det ekonomiska ansvaret på exploatören som bygger och bekostar gatan.

§ 3.3 Allmänna, kommunala VA-anläggningar

Exploatören utför och bekostar projektering av vatten och avloppsnät (VA), handlingarna ska granskas och godkännas av HEMAB som är huvudman för VA-nätet. Området ingår i verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp.

På uppdrag av HEMAB bygger Härnösands kommun VA-nätet inom planområdet i samband med att lokalgatan byggs. Innan Härnösands kommun påbörjar byggnation av VA-nätet ska exploatören avstycka området och göra en skriftlig beställning av VA för samtliga fastigheter inom planområdet, som det ska upprättas anslutningspunkter för.

Från att VA-nätet för planområdet är utbyggt ska exploatören erlägga anslutningsavgifter enligt HEMABS då gällande taxa i enlighet med nedanstående avbetalningsplan:

År 1: När utbyggnation är klar erläggs minst 50% av anslutningsavgifterna, är flera fastigheter sålda vid tidpunkten erläggs anslutningsavgift för det faktiskt antalet sålda fastigheter. Fakturering sker när VA anläggningen är klar att tas i drift.

År 2: minst 25% av anslutningsavgifterna erläggs, (alternativt 50% av de obetalda anslutningsavgifterna) är flera fastigheter sålda vid tidpunkten erläggs anslutningsavgift för de sålda fastigheterna. Exploatören ska meddela kommunen hur många fastigheter som är sålda. Fakturering sker 1 år efter att faktura för år 1 fakturerats.

År 3: Slutfakturering för kvarvarande anslutningsavgifter erläggs. Fakturering sker 2 år efter att faktura för år 1 fakturerats.

Gällande anslutningsavgiftens % sats som anges ovan, utgår man från den totala beräknade anslutningskostnaden. En avbetalplan ska upprättas när anläggningen är klar att tas i drift.

Upplägget att nyttja möjligheten till denna betalplan gäller i 5 år, vilket innebär att beställning av VA måste läggas senast 2 år efter att kommunstyrelsen tagit beslut om detta avtal.

§ 4 UTFÖRANDE OCH BEKOSTANDE AV ÖVRIGA ANLÄGGNINGAR

§ 4.1 Allmänt om byggnation på kvartersmark

Exploatören ansvarar för att utbyggnaden på kvartersmark under pågående arbete utformas så att de boende som flyttar in i området kan nå allmän plats.

Exploatören ansvarar för och bekostar projektering och genomförande av anslutnings- och återställandearbeten som behöver göras på intilliggande fastigheter som en följd av Exploatörens bygg- och anläggningsarbeten. För åtgärder utanför fastigheten ska projektering och återställande utföras i samråd med berörd fastighetsägare.

§ 4.2 Gång- och cykelvägar

Kommunen avser att bygga en gång- och cykelväg som knyter samman Sälsten och Fiskaregatan. Härnösands kommun bekostar och ansvarar för projektering, upphandling och anläggande av gång- och cykelväg, ungefärlig sträckning se Bilaga 6. Gång och cykelvägen kommer att byggas i samband med att Fiskaregatan rustas upp, och kommer att ha en enkel standard, dvs grusad utan belysning.

Önskar exploatören en högre standard på gång- och cykelvägen som redovisas i bilaga 6, får exploatören utföra och bekosta standardhöjande åtgärder i samråd med

kommunen. Om standardhöjande åtgärder utförs ska parterna komma överens om vem som ansvarar för framtida underhåll.

§ 4.3 Gemensamhetsanläggningar på kvartersmark

Exploatören ansvarar för att upprätta och bekosta eventuella gemensamhetsanläggningar inom kvartersmark.

§ 4.4 Enskilda VA-anläggningar

Enskilda VA-anläggningar som ligger efter anslutningspunkten inom ex fastigheter med flerbostadshus, rad och kedjehus bekostas av exploatören.

§ 4.5 Dagvatten

Dagvatten är en del av VA-nätet och kommer att byggs i samband med att VA-nätet byggs. Det har tagits fram en dagvattenutredning i samband med framtagandet av detaljplan, vilken sammanfattats i detaljplanen, se bilaga 1.

§ 4.6 Avfallshantering

Insamling av kommunalt avfall ska hanteras av det kommunala bolaget HEMAB. Kommunens för tiden gällande föreskrifter för avfallshantering i Härnösands kommun ska efterlevas. Vägar på kvartersmark och inom fastigheter ska anläggas så att de är farbara med sedvanliga avfallsfordon fram till avfallsutrymmen, se hämtnings- och transportvägar, § 21 i renhållningsordningen, se bilaga 7.

§ 4.7 Parkering

Parkering för bostäder ska ske på den egna fastigheten. Någon allmän parkering ska inte anläggas inom exploateringsområdet.

§ 4.8 Ledningar för el, telekommunikationer, fjärrvärme

Exploatören ska i samråd med ledningssägare och berörda kommunala förvaltningar svara för samordning av utbyggnad av ledningsdragning och de eventuella ledningsflyttar som krävs för exploateringens genomförande. Exploatören bekostar sådan ledningsomläggning inom kvartersmark som är nödvändig till följd av exploateringen.

Befintliga anläggningar ska hållas tillgängliga för berörda ledningsägare under byggtiden.

Om det blir aktuellt med fjärrvärme ska detta regleras i ett separat avtal med huvudmannen för fjärrvärme. Om fjärrvärme ska anläggas ska detta samordnas med utbyggnad av allmänplats.

§ 5 VILLKOR UNDER BYGGTIDEN/GENOMFÖRANDE

§ 5.1 Tidplan

Exploatören ska tillsammans med kommunen upprätta en huvudtidplan för hela exploateringen. Huvudtidplanen ska upprättas när exploatören lagt beställning av VA, enligt punkt §3.3 Om någon part ser att en avvikelse sker eller riskerar att ske mot huvudtidplanen ansvarar exploatören för att informera övriga inblandade, ex ledningsägare om detta utan fördröjning och huvudtidplanen ska justeras. Tidsplanen är ett levande dokument som justeras under projektets gång. Exploatören ansvarar för att kalla berörda parter till kontinuerliga byggmöten för att säkerställa att huvudtidplanen efterföljs.

§ 5.2 Samordning

Exploatören ska tillse att såväl projektering som arbeten för genomförande av detaljplanen samordnas mellan exploatören, Kommunen och Ledningsägare. Exploatören ansvarar för att kalla samtliga parter till ett första samordningsmöte inför byggstart. Resultatet av samordningen ska dokumenteras och finnas tillgänglig för Parterna under projektering och genomförande.

Parterna ska under startmötet komma överens om hur granskningsrutiner av bygghandlingar ska se ut.

§ 5.3 Markföroreningar

Samtliga kostnader som uppkommer på grund av eventuell sanering bekostas av exploatören i sin helhet. Exploatören ansvarar för att upprätta en §28 anmälan och utföra de åtgärder som krävs för utbyggnation av allmänplatsmark som är kopplade till avfallshantering och sanering. Marken ska saneras till den nivå som miljökontoret godtar för markens ändamål enligt detaljplanen. Exploatören ansvarar för eventuella kompletterande markmiljöutredningar.

Hur eventuell sanering ska samordnas och hanteras med utbyggnation av allmän plats som ska byggas av kommunen, ska parterna komma överens om innan byggstart. Marken ska vara sanerad innan äganderätten övergår på kommunen.

§ 5.4 Fornlämningar

Enligt kulturminneslagen är det är förbjudet att utan tillstånd från länsstyrelsen rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning.

Om fornlämningar påträffas i samband med utbyggnad av allmänplatsmark park/natur och kvartersmark inom markerat område bilaga 3, ansvarar Exploatören för anmälan till länsstyrelsen och bekostar de åtgärder som de kan kräva.

Om fornlämning påträffas i samband med utbyggnad av allmänplatsmark park inom markerat område bilaga 4, samt allmänplatsmark gata inom markerat område bilaga 3, ansvarar Kommunen för anmälan till länsstyrelsen. Kostnader för eventuella åtgärder faktureras exploatören.

§ 5.5 Områdets skick

Exploatören ansvarar för att allmänplats park och naturområde avlämnas i överenskommet skick enligt Bilaga 5.

§ 5.6 Byggtrafik och störningar

Byggtrafik till och från Exploateringsområdet ska ske så att störningarna begränsas i möjligaste mån. Exploatören ska särskilt redovisa trafikavstängningar och andra åtgärder som påverkar nyttjande av allmän plats. Hänsyn ska tas till säkra och funktionella allmänna gång- och cykelstråk, busshållplatser mm under byggtiden. Exploatören ansvarar för och bekostar upprättande av trafikanordningsplaner samt säkerställer att dessa görs i god tid innan avstängning.

§ 5.7 Skador under byggtiden och skydd av befintliga värden

Kommunen och Exploatören ansvarar för återställande av skador på den andra partens egendom. Innan skada åtgärdas ska godkännande inhämtas från drabbad part. Drabbad part har rätt att på bekostnad av den som orsakat skada själv reparera skadan.

Parterna ska överenskomma om de etableringsområden som byggande inom fastigheten respektive allmän plats kommer att behöva. Den part som behöver åtkomst till mark utanför sitt etableringsområde ska inhämta tillstånd från markägaren.

Innan byggstart ska parterna gemensamt inspektera markanläggningar, träd och annan vegetation inom och invid etableringsområdena. Kommunen kallar till inspektionen. Vid denna inspektion ska status och eventuella skyddsåtgärder säkerställas.

Krävs sprängarbeten ska dessa särskilt riskbedömas, planeras och utföras så att skador på grund av sprängning förebyggs.

§ 6 ÖVRIGT

§ 6.1 Relationshandlingar

Exploatören svarar för att relationshandlingar för VA och gata upprättas och lämnas över till kommunen. Relationshandlingarnas omfattning ska överenskommas innan byggstart. Relationshandlingarna ska överlämnas senast vid slutbesiktning av respektive anläggning. Handlingen ska följa kommunens koordinatsystem och format så att de lätt kan inordnas i den digitala primärdatabasen.

§ 6.2 Tillstånd, lov, godkännanden

Respektive part ansvarar för att erforderliga tillstånd, lov och godkännanden söks och följs, om inte annat avtalats.

§ 6.3 Information, marknadsföring

Exploatören förbinder sig att utan kostnad för Kommunen kontinuerligt informera allmänheten med skyltar om pågående byggnadsarbeten och andra arbeten som har samband med genomförandet av detaljplanen.

§ 6.4 Överlåtelse av detta avtal

Exploatören får efter Kommunens skriftliga medgivande frånträda hela eller delar av detta avtal genom att överlåta tillämpliga delar på den nya ägaren.

§ 6.5 Tvist

Tvist mellan Kommunen och Exploatören som gäller tolkningen eller tillämpningen av detta avtal ska avgöras av svensk allmän domstol på Kommunens hemort.

§ 6.6 Giltighet

Detta exploateringsavtal är till alla delar förfallet utan ersättningsrätt för någondera parten om inte kommunstyrelsen godkänner detta Exploateringsavtal genom beslut som senare vinner laga kraft.

Exploateringsavtalet är giltigt i 5 år efter att kommunstyrelsens beslut att godkänna avtalet vunnit laga kraft.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit var sitt.

Härnösand 2026-

Härnösandskommun
genom dess kommunstyrelse

_____
Uno Jonsson
Tillväxtchef

Handelsbolaget Härnöverken

_____
Emil Westerlind

Härnösands Energi och Miljö AB

_____

_____

Bilagor

Exploateringsavtalet utgörs av detta exploateringsavtal samt följande bilagor:

Bilaga 1 Detaljplan

Bilaga 2 Plankarta med exploateringsområdet markerat

Bilaga 3 Område där exploatör ansvarar för utbyggnad av allmänplatsmark

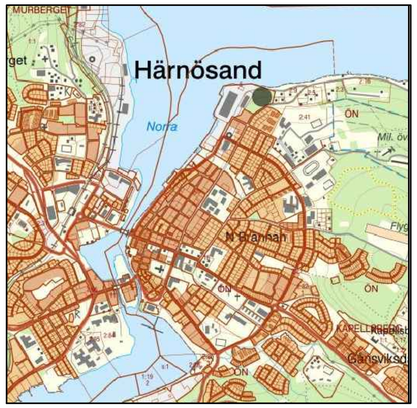
Bilaga 4 Område där kommunen ansvarar för utbyggnad av allmänplatsmark

Bilaga 5 Specifikation byggnadsstandard grönområden

Bilaga 6 Planerad gc-väg

Bilaga 7 Renhållningsordning

Översiktsbild

Norra Sundet

Sälstens havsbad

INFORMATION

Markförorening finns i allmän platsmark Park med kommunalt huvudmannaskap. Föroreningen ska omhändertas vid parkmarkens iordningställande.

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar. Endast angiven användning och utformning är tillåten. Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom hela området.

GRÄNSER

	Lagstöd
Planområdesgräns enligt Boverket	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §
Användningsgräns enligt Boverket	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §
Egenskapsgräns enligt Boverket	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §
Administrativ gräns enligt Boverket	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Allmänn platsmark med kommunalt huvudmannaskap

		Lagstöd
GATA	Lokalgata	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §
PARK	Park	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §
NATUR	Natur	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §

Kvartersmark

B	Bostäder	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §
E	Teknisk anläggning	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §

Egenskapsbestämmelser för allmän plats

		Lagstöd
$dike_1$	Dagvattendike för avledning av dagvatten från gata	PBL (2010:900) 4 kap. 5 §

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Bebyggandets omfattning

Utnyttjandegrad

		Lagstöd
e_1	Största sammanbyggda byggnadsarea per huvudbyggnad får högst vara 300 m². Huvudbyggnader får ej överstiga 300 m², byggrätt ska fördelas lika efter de tomter som tillskapas.	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_2	Den totala byggnadsarean för huvudbyggnader är 900 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_3	Den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 360 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_4	Den totala byggnadsarean för huvudbyggnader är 300 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_5	Den totala byggnadsarean förkomplementbyggnader är 120 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_6	Den totala byggnadsarean för huvudbyggnader är 680 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_7	Den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 200 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_8	Den totala byggnadsarean för huvudbyggnader är 420 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_9	Den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 120 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_{10}	Den totala byggnadsarean för huvudbyggnader är 630 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_{11}	Den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 180 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_{12}	Den totala byggnadsarean för huvudbyggnader är 1200 m² och får som störst vara 700 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
e_{13}	Den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 300 m²	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p

Begränsning av markens utnyttjande

Marken får inte förses med byggnad

Höjd på byggnader

9	Högsta nockhöjd är 9 meter för huvudbyggnad	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
5	Högsta nockhöjd är 5 meter för huvudbyggnad	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
10	Högsta nockhöjd är 10 meter för huvudbyggnad	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
3	Högsta nockhöjd är 3 meter för komplemetbyggnad	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p
4.5	Högsta nockhöjd är 4.5 meter för komplementbyggnad	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p

Takvinkel

11-45	Takvinkeln får vara mellan 11 och 45 grader	PBL (2010:900) 4 kap. 11 § 1 st 1 p

Placering

p	Huvudbyggnad ska placeras minst 4.5 meter från tomtgräns.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
p_1	Huvudbyggnad ska placeras minst 4.5 meter från tomtgräns. För sammanbyggda huvudbyggnader får byggnad placeras i gräns	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
p_2	Komplementbyggnad får placeras 1 meter från tomtgräns	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
p_3	För sammanbyggda huvudbyggnader får byggnad placeras i tomtgräns.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
p_4	Huvudbyggnadens placering ska utgå från den östra användningsgränsen.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
p_5	Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från befintlig gatas höjdsättning, lokaliserad söder om planområdet. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 4,5 meter över befintlig gata.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
p_6	Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från lokalgatans höjdsättning, lokaliserad söder om område B. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 6 meter över lokalgatan.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p

Utformning

f_4	Friliggande enbostadshus, parhus	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
f_5	Endast sutterängbyggnad	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
f_6	Endast flerbostadshus	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
f_7	Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p
f_8	Fasadbelysning på fasader som vetter mot markanvändningen Natur och Park ska vara svag, enkel och direkt mot fasad.	PBL (2010:900) 4 kap. 16 § 1 st 1 p

Markens anordnande och vegetation

n	Huvudbyggnad/er ska följa befintlig markprofil så långt som möjligt. Höga schakväggar/slänter ska undvikas på fastigheten	PBL (2010:900) 4 kap. 10 §

Utfart

	Utfart får inte finnas	PBL (2010:900) 4 kap. 9 §

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Lagstöd

Administrativa bestämmelser Allmänna platser

Huvudmannaskap

a_1	Huvudmannaskapet är kommunalt för den allmänna platsen.	PBL (2010:900) 4 kap. 7 §1

Strandskydd

a_6	Strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18 c § punkt 1, MB)	PBL (2010:900) 4 kap. 17 §
a_7	Strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18 c § punkt, 5 MB)	PBL (2010:900) 4 kap. 17 §

Administrativa bestämmelser Kvartersmark

Strandskydd

a	Strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18 c § punkt 5, MB)	PBL (2010:900) 4 kap. 17 §
a_4	Strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18 c § punkt 1, MB)	PBL (2010:900) 4 kap. 17 §

Villkor för startbesked

a_5	Startbesked får inte ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts.	PBL (2010:900) 4 kap. 14 § 1 st 4 p

Ändrad lovplikt, lov med villkor

Utökad lovplikt gäller för bygglovsbefriade åtgärder. PBL (2010:900) 9 kap. 4a-c §§

a_3	Marklov krävs för fällning av träd.	PBL (2010:900) 4 kap. 15 §

Administrativa bestämmelser Hela planområdet

Genomförandetid

Genomförandetiden är 5 år. PBL (2010:900) 4 kap. 21 §

TECKENFÖRKLARING

Ajourhållningsdatum 2022-04-12:

- Byggnad, karterat husliv/ tak
- Komplementbyggnad, karterat husliv / tak
- Skärmtak
- Övrig byggnad
- Slänt
- Körbana, kantsten
- Körbana, ej kantsten
- Gång- och cykelbana
- Stig
- Stödmur
- Stängsel / Staket
- Kaj
- Brygga
- Vatten
- Dike
- 15,2 Markhöjd
- + Koordinatkryss

Från naturinventering:

- Lövträd
- Naturmark

Gränser och rättigheter uttag 2022-04-12:

- Kvarterstraktgräns / Traktgräns
- Fastighetsgräns
- Fastighetsstrand

Grundkarta till detaljplan över MOTORN 5 och del av MOTORN 1 i Härnösands stad Härnösands Kommun

Härnösands kommun
Samhällsförvaltningen

Upprättad 2021-09-28 av:
Marianne Berglund, Mät & Kartingenjör
Teknikavdelningen Samhällsförvaltningen
Härnösands kommun

URSPRUNG, FRAMSTÄLLNINGSMETOD
Framställd ur primärkartebasen samt fältkomplettering med GNSS utrustning

PLANSYSTEM: Sweref 99 1715
HÖJDSYSTEM: RH 2000

Till planen hör:

Plankarta med bestämmelser	Fladdermusinventering	PM dagvattenutredning
Planbeskrivning	PM översiktlig geoteknisk markund.	Fastighetsförteckning/sändlista
Checklista betydande miljöpåverkan	PM miljöteknisk markundersöning	Samrådsredogörelse/utlåtande
	Naturinventering och kompl. inventering	Prövning MB kap. 7/Grundkarta

Detaljplan för

Antagandehandling

Motorn 5 och del av Motorn 1

Härnösands kommun, Västernorrlands län

Upprättad 2021-07-01 Reviderad 2022-06-09

	Beslutsdatum	Instans
Godkännande		
Antagande	2022-06-16	SAM
Laga kraft	2025-05-23	MÖD
Dnr: SAM2018/3040	2280-DP-522	

Malin Sjöstrand
Plan- och byggchef

Linda Johansson
Planarkitekt

Skala 1:1000
0 10 20 30 40 50 100 m

A1

Härnösands kommun

Diarienummer: SAM18-3040.214
2022-06-16

Laga kraft 2025-05-23

Planbeskrivning

Detaljplan för del av MOTORN 1 och MOTORN 5

Antagandehandling

Viktig information om laga kraft
Domslut från mark- och miljööverdomstolen (P 4147–25)
Beslut från mark- och miljööverdomstolen 2025-05-23 avseende att mark- och miljödomstolens avgörande den 2025-03-04 i mål nr P 2083–24 ska stå fast.

Domslut från mark- och miljödomstolen (P 2083–24)
”Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena och fastställer Samhällsnämnden i Härnösands kommuns beslut att anta detaljplan för fastigheten Motorn 5 och del av fastigheten Motorn 1 i Härnösands kommun, med den ändringen att kommunen ska vara huvudman för samtliga allmänna platser inom planområdet”.

Om planbeskrivningen

Planbeskrivningens uppgift är att underlätta förståelsen av planförslagets innebörd. Beskrivningen ska redovisa planens syfte samt förutsättningar och förändringar. De tekniska, fastighetsrättsliga och ekonomiska åtgärder som behövs för att genomföra planen ska också framgå. Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Planen upprättas enligt reglerna i plan- och bygglagen 2010:900.

Till förslaget hör följande handlingar:

- *Plankarta med bestämmelser*
- *Planbeskrivning*
- *Samrådsredogörelse*
- *Checklista betydande miljöpåverkan*
- *Lokaliseringsprövning för strandskydd mot MB* 7 kap 18c §
- *PM Översiktlig geoteknisk undersökning*
- *PM Miljögeoteknisk undersökning 2019-08-15 (Structor)*
- *PM Miljöteknisk undersökning (SWECO) 2021-06-01*
- *PM Utredning Fladdermöss 2021-05-19*
- *PM Naturinventering 2020-10-09*
- *PM Naturvärdesbedömning 2022-03-15*
- *PM Översiktlig dagvattenutredning 2021-05-31.*
- *PM Sälstens udde Visioner & förslag (2021-05-31)*
- *Grundkarta*
- *Förteckning över samrådskrets*
- *Fastighetsförteckning*

Avsändare

Härnösands kommun
871 80 Härnösand
***Telefon**: 0611-34 80 00*
***E-post**: kommun@harnosand.se*
***Läs mer på**: https://www.harnosand.se/detaljplanering*

Detaljplanen har tagits fram av Härnösands samhällsförvaltnings plan- och byggavdelning på delegation från kommunstyrelsen/fullmäktige.

Medverkande

Plan & Byggchef Malin Sjöstrand
Planarkitekt Linda Johansson
Planhandläggare Malin Nyberger
Arkitekt Thomas Karström
Bygglovhandläggare Dick Van Asperen
Trafik och infrastrukturplanerare Ulf Rehnberg
Teknisk handläggare Matildha Landström Litström
Handläggare Mark- och exploateringsfrågor Hanna Viklund
Planekolog Monika Bertgren
Miljöhandläggare Lena Drejare
Miljöhandläggare Dan Tjell

Innehållsförteckning

1. Planens syfte 5

2. Planens huvuddrag 5

3. Plandata 6

Läge 6

Areal och markägoförhållanden 6

4. Tidigare ställningstaganden 6

Översiktsplan 6

Riksintresse 7

Kulturmiljö 7

Detaljplan 7

Fastighetsplan 8

Strandskydd 8

Planbesked 8

Planprogram 9

Samråd 9

5. Förenligt med 3, 4 och 5:e kapitlet Miljöbalken 9

Miljökonsekvensbeskrivning 9

Miljökvalitetsnormer 9

6. Barnkonventionen (SFS 2018:1197) 10

7. Planområdets förutsättningar 11

Historik 11

Natur 13

Bebyggelseområden 31

Friytor 33

Vattenområden 33

Gator och trafik *33*

Störningar *35*

Teknisk försörjning *36*

8. Planförslaget 38

Natur *38*

Bebyggelseområden *47*

Friytor *61*

Planområdets koppling med planprogrammet Skeppsbrokajen och f.d. Hernöverken *61*

Vattenområden *64*

Gator och trafik *75*

Störningar *77*

Teknisk försörjning *77*

9. Genomförande 84

Organisation *84*

Fastighetsrätt *86*

Teknik *87*

Ekonomi *87*

10. Konsekvenser av planens genomförande 89

Skuggning och utsikt *89*

Trafikflöden *90*

Naturmiljö och fladdermöss *90*

Markförorening *91*

Fastighetsrättsliga frågor *92*

11. Medverkande 92

12. Revidering 93

Bilaga: Planprocessen I

1. Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att pröva förutsättningarna för bostäder på del av fastigheten. Utifrån gjorda inventeringar i området så finns bevarandevärde i naturmarken och för djurlivet, exempelvis har det hittats fladdermöss i området. Plankartans utlagda naturmark och parkmark är utifrån dessa inventeringar. Den planerade bostadsbebyggelsen ska anpassas till terrängförhållandena och siktlinjer mot havet. Udden och stråket som ligger intill området för bostäder föreslås markanvändningen parkmark för allmänhetens tillgång till vattnet och för växt- och djurlivet bevarande.

2. Planens huvuddrag

Planen möjliggör byggnation av bostadsbebyggelse. Planförslaget ska vara hållbart och flexibelt och möjliggör för flera olika typer av bebyggelse. Detta för att kunna anpassas även till framtida efterfrågan på bostäder och att detaljplanen ska hålla längre över tid. Planområdet ligger vid ett viktigt geografiskt stråk där kommunen tillsammans med fler intressenter arbetar för att förstärka länken mellan Härnösands centrum och Sälstens naturområde. Inom detta område pågår fler detaljplaneprocesser parallellt med detta planförslag. Udden invid bostadsområdet ska vidare vara ett attraktivt grönområde som ska vara tillgängligt för allmänheten och för närboende i området. Stråket vid vattnet ska möjliggöra för gång- och cykel för allmänheten.

Detaljplanen hanteras med ett standardförfarande.

3. Plandata

Läge

Planområdet är beläget drygt 1,5 kilometer nordost om Härnösands centrum, strax väster om Sälstens badplats.

Areal och markägoförhållanden

Planområdet omfattar 3,9 hektar (39 703 m^2). Se figur 1.

Markägare är en privat fastighetsägare.

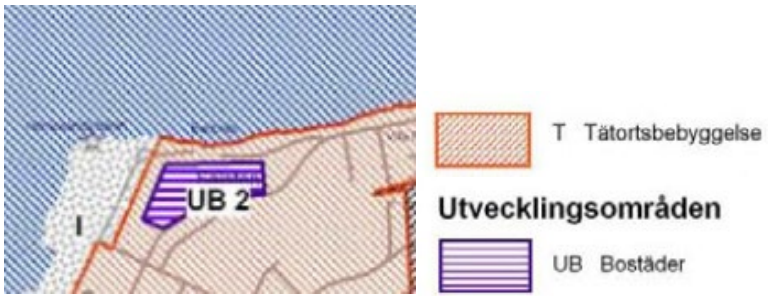

Figur 1. Kartbild över planområdet.
copyright Härnösand kommun.

4. Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

I gällande översiktsplan, antagen av kommunfullmäktige den 30 maj 2011 och aktualitetsförklarad april 2016, redovisas området som utvecklingsområde för bostäder samt tätortsbebyggelse. Samhällsförvaltningen bedömer att planförslaget stämmer överens med översiktsplanen.

Figur 2. Öp 2011 - Bild från karta Mark- och vattenanvändning

Riksintresse

Planområdet omfattas inte av något riksintresse.

Kulturmiljö

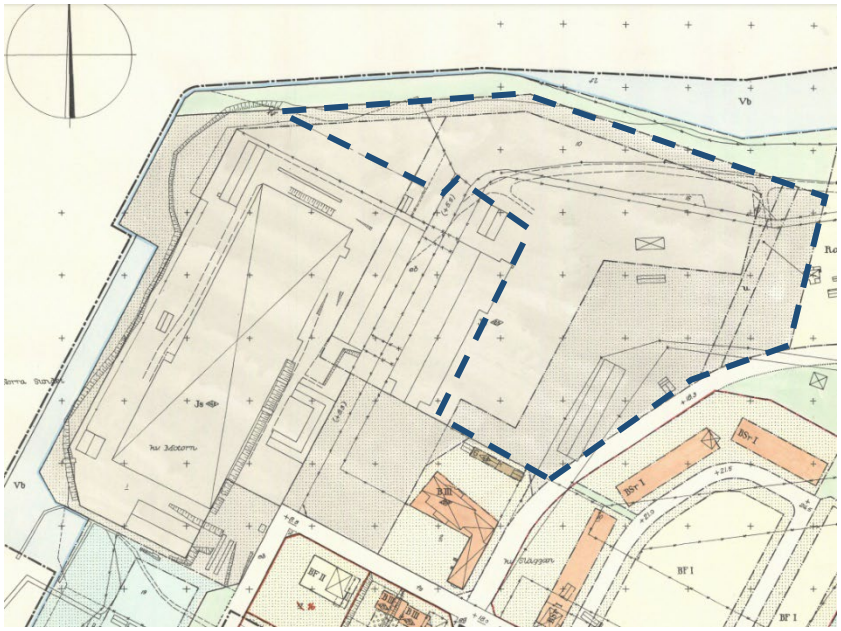
Intill planområdet ligger f.d. Hernöverken som redovisas som område med stort kulturvärde.
Se grön ring i bilden nedan, figur 3.

Figur 3. Blå streckad linje är planområdet.
copyright Härnösand kommun.

Detaljplan

Gällande detaljplan för aktuellt planområde anger industriändamål. Detaljplanen fastställdes 1970-12-15 och genomförandetiden har gått ut. Se bild nedan, figur 4.

Figur 4. Gällande detaljplan för området som anger industri. Blå streckad linje är planområdet.
copyright Härnösand kommun.

Fastighetsplan

Tomtindelning är sedan tidigare upphävd för planområdet.

Strandskydd

Del av planområdet ligger inom det generella strandskyddsområdet på 100 meter. Strandskyddet är upphävt i gällande detaljplan men när nu en ny detaljplan ska arbetas fram så inträder strandskyddet och måste därför prövas igen.

Planbesked

Ansökan om planbesked inkom från fastighetsägaren 2018-12-18. Önskemålet från sökande var att möjliggöra för bostadshus och rekreationsområde vid Sälstens udde. För en del av området var önskan även att möjliggöra för ett mindre flerfamiljshus. Beslut om planbesked togs med stöd av delegationsordningen för Samhällsnämnden i Härnösands kommun. Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap. 2 och 5 § den 18 januari 2019.

Planprogram

Ett program har inte upprättats för planområdet. Härnösands översiktsplan anger området som utvecklingsområde för bostäder samt tätortsbebyggelse, vilket går i linje med planförslagets syfte.

Samråd

Beslut om samråd togs med stöd av delegationsordningen för Samhällsnämnden i Härnösands kommun. Plan- och bygglagen (PBL) 5 kap. 2 och 5 § den 27 september 2021.

5. Förenligt med 3, 4 och 5:e kapitlet Miljöbalken

Miljökonsekvensbeskrivning

En miljöbedömning har genomförts och bifogas handlingarna. Plangenomförandet bedöms inte medföra en betydande inverkan på miljön, hälsan eller på hushållningen med mark, vatten eller andra resurser, dvs. allmänna intressen enligt 3 och 4 kap i Miljöbalken. Någon miljökonsekvensbeskrivning har därför inte upprättats

Miljökvalitetsnormer

Vid planering ska miljökvalitetsnormer (MKN) enligt miljöbalkens 5 kapitel säkerställas. Härnösands kommun omfattas av MKN för utomhusluft och för vattenförekomster.

Enligt VISS (VISS – Vatten Informations System Sverige) bedöms Vattenförekomsten Älandsfjärden ha en måttlig ekologisk status men uppnår ej god kemisk status då halterna av TBT, kvicksilver, PAH och bly överskrids. Miljöproblemen bedöms härröra från övergödning och syrefattiga förhållanden samt från miljögifter och förorenade sediment, främst orsakade av påverkan från långväga luftburna föroreningar, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol.

I centrala Härnösand, Nybrogatan, mäts MKN för luft. Nybrogatan är hårt belastad av biltrafik och mätningar visar inte att MKN för luft överskrids. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverka MKN för luft och inte heller för vatten på ett negativt sätt.

6. Barnkonventionen (SFS 2018:1197)

Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020 och ska därmed införlivas i samhällsplaneringen.

Konventionen syftar till att säkerställa alla barns mänskliga rättigheter. Lagen innebär att för varje beslut som får påtagliga, direkta eller indirekta konsekvenser för barn ska en bedömning av vad som är barns bästa göras (art. 3). Om det finns mer än ett alternativ ska den lösning väljas som bäst tillgodoser barns bästa. Bedömningen av vad som är barns bästa ska baseras på bland annat beprövad erfarenhet, forskning och nationella riktlinjer, men även på barns egna åsikter.

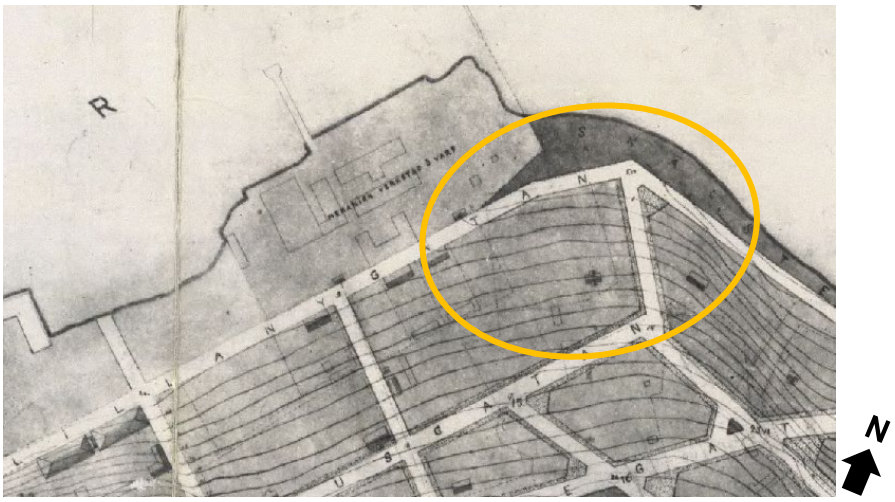
Barnkonventionen innefattar även krav på barns delaktighet och inflytande i de beslut som får konsekvenser för barn (art. 12) samt krav på att inga barn får diskrimineras på grund av t ex funktionshinder eller språkkunskaper (art. 2). Därutöver har barn, enligt barnkonventionen, även rätt till bland annat goda förutsättningar för en optimal utveckling, en trygg och säker uppväxt, utbildning samt rätt till vila och lek.

Ett genomförande av planförslaget, att möjliggöra för bostäder, bedöms inte få påtagliga, direkta eller indirekta konsekvenser för barn. Planförslaget föreslår park inom området för bostäder och för området udden som möjliggör för lek samt att i planområdets västra del så behålls en del av naturmarken.

7. Planområdets förutsättningar

Historik

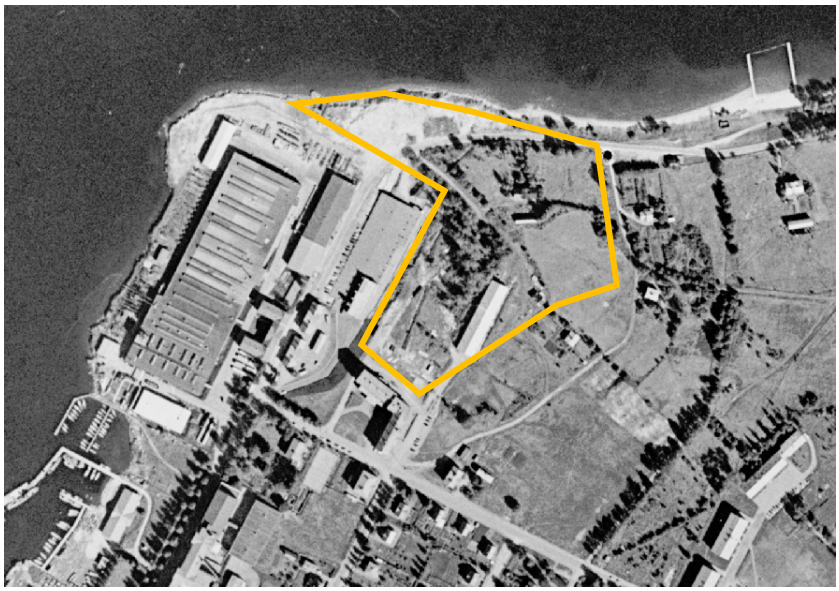
Del av fastigheten Motorn 1, där befintlig tegelbyggnad står idag, så har det funnits byggnader troligtvis på plats sedan slutet av 1800-talet. I kommunens äldsta detaljplan, från år 1917, finns byggnader i plankartan och det står mekanisk verkstad och varv över området. Se figur 5.
År 1946 köpte ASEA köpte anläggningen och började med trucktillverkning. År 1996 övergick ASEA till Kalmar industries.

Figur 5. Planområdet i detaljplanen från 1917. Markerat område visar ungefärligt planområde.

På plankartan, inom det inringade området syns ett bostadshus och två andra byggnader. En väg finns även på plankartan som går från planområdets nordvästra sida och igenom planområdet upp till Brunnshusgatan.

På ortofoton från år 1958–1960 finns öppen mark, en del skogsmark samt några byggnader. En längre byggnad, typ förrådsbyggnad, ligger där Brunnshusgatan ligger idag.
Se figur 6.

Figur 6. Planområdet på ortofoto från år 1958/60. Markerat område visar ungefärligt planområde. copyright Härnösand kommun.

På ortofoton från år 1972–73 är den längre förrådsbyggnaden och de andra byggnaderna borta. Se figur 7.

Figur 7. Planområdet på ortofoto från år 1972–73. Markerat område visar ungefärligt planområde.
copyright Härnösand kommun.

Platsen för planområdet har aldrig varit bebyggd utan kan ha använts för jord-/lantbruk och därefter på senare tid övergått till öppen mark/skogsområde.

Natur

Mark och vegetation

Markområdet är idag ett obebyggt område och sluttar i syd-nordlig riktning med en höjdskillnad på cirka 10 höjdmeter. Terrängen sluttar från Sälstensgränd mot havet där marken planar ut. Längs med vattenområdet finns idag en mindre gångväg.
En översiktlig naturinventering har gjorts av Samhällsförvaltningen under juli- och augusti 2020. En Naturvärdesbedömning har tagits fram med hjälp av konsult efter samrådet, under februari 2022 (PM Naturvärdesbedömning – Sälstensudde).

En mindre stenmur finns öster om område $NATUR_1$, invid område B, tomt B3. Eventuellt skyddsvärde och möjliga kompensationsåtgärder för denna kommer att utredas inför anläggande av tomt B3.

Figur 8. Stenmur i området.

Redovisade områden i figur 9 (norra delen, västra delen och centrala delen) beskrivs både i den översiktliga naturinventeringen som utfördes 2020 och naturvärdesbedömningen 2022.

Figur 9. Bild från PM Naturvärdesbedömning (Tyréns 2022) över de inventerade områdena som har ett "visst naturvärde". Den solitära tallen kan ses som ett värmeelement (grön ikon).

Klassning och rekommendationer i naturvärdesbedömningen baserar sig på bedömningsgrunderna i naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard (SS 199000:2014), men följer inte inventeringsmetodiken då årstiden inte möjliggjorde detta. Klassningarna av konsulten har gjorts utifrån underlag från Härnösands kommun och ett fältbesök under februari och är därmed preliminära. Enligt standarden delas naturvärdena in i

fyra olika klasser vilka beskrivs i tabell 10 här nedan.

Naturvärdesklass	Beskrivning
Naturvärdesklass 1 *Högsta naturvärde*	Miljöer av högsta bevarandevärde med naturliga processer, många värdefulla strukturer och naturvårdsarter. Varje enskilt område är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Naturvärdesklass 2 *Högt naturvärde*	Bevarandevärda miljöer med ett flertal påtagliga biotopkvaliteter och ett påtagligt artvärde. Varje enskilt område är av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Naturvärdesklass 3 *Påtagligt naturvärde*	Miljöer med inslag av naturliga processer och strukturer samt av naturvårdsarter. Det är av särskild betydelse att dessa områdens ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
Naturvärdesklass 4 *Visst naturvärde* (endast vid tillägg)	Områden som påverkats av negativ mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Det är av betydelse att dessa områdens ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Tabell 10. Naturvärdesklasser enligt SS 199000:2014
Från PM Naturvärdesbedömning - Sälstensudde

Ett objekt som klassas med någon av naturvärdesklasserna enligt tabellen utgör ett naturvärdesobjekt.

I följande avsnitt återges bedömningen och rekommendationen som framkom från den översiktliga naturinventeringen och naturvärdesbedömningen.

Inom naturområdets **norra del** närmast havet, i anslutning till gång- och cykelvägen där numera Härnöleden går, växer en del äldre björkar och sälgar. Längs med strandkanten österut finns äldre sälg och därefter blir området mer slydominerat med enstaka äldre sälgar. Sälg är en viktig art som många andra arter är beroende av, bland annat ger den tidig blomning som erbjuder föda tidigt på våren.
Längs den södra kanten av gång- och cykelleden står en rad med äldre björkar tillsammans med enstaka rönnar och sälgar. Flera av björkarnas grenar är döda och det finns spår av björksplintborre vilket indikerar på döende/döda träd. Björkticka samt fnöskticka noterades på björkarna och en vedsvamp på en äldre rönn.
Båda undersökningarna anger att det inom denna del av planområdet finns ett bevarandevärde (klass 4 enligt tabell 10) i

vissa äldre lövträd och även att ersätta dessa med nya när de blir för gamla. Träden omsluter gång- och cykelvägen mellan Sälstensbadet och Härnöverken, bidrar till en variation i området och bedöms ha ett värde för den biologiska mångfalden. För fåglar, fladdermöss och insekter bidrar träden till livsmiljö, föda, skydd och som spridningsväg. Det skogsklädda området längs stranden gynnar fladdermöss som rör sig längst vattnet. Närmast Sälstensbadet växer en större tall som är värd att bevara. Den är i fint skick då den fått växa öppet och fritt från andra konkurrerande träd.

Även områdets **västra del** har klassats till att ha ett visst naturvärde (klass 4 enligt standarden). Äldre, solexponerade lövträd, varav vissa är hålträd, gamla torrakor (äldre döda träd) är värdefulla element som kan fungera som livsmiljö och erbjuda föda och skydd för fåglar, fladdermöss och insekter. Bland de äldre lövträden växer en hel del yngre lövträd av asp, sälg och gråal. Genom området går en äldre stig som numera används av främst rådjur och som jaktmarker för fladdermöss. De rekommenderas att bevaras och naturområdet i övrigt bör lämnas orört för att gynna den biologiska mångfalden.

Områdets **centrala del**, närmast bostadsområdet Släggan bedöms i nuläget ha ett lågt naturvärde, förutom den fristående tallen som ses som ett värdeelement. Markskiktet består till största delen av en variation av olika kärlväxter vilka växer i de öppna delarna. Naturmarken har enligt äldre flygbilder tidigare varit mer öppen och skötts som en park. Det kan man se då det växer spridda äldre björkar med inslag av rosenbuskar inom området.

Sedan samrådet så har planområdet utökas och omfattar nu även udden och gång- och cykelstråket som ligger intill den utlagda kvartersmarken för bostäder.

Fladdermusinventering

I samband med den översiktliga naturinventeringen som gjordes 2020 genomfördes även en fladdermusinventering av hela grönområdet. Detta då fladdermössen i Sverige är skyddade av artskyddsförordningen (fjärde paragrafen) och i vissa fall av

jaktlagstiftningen (3 paragrafen i jaktlagen). Fladdermössen är även skyddade av den europeiska konventionen Eurobats. Konventionen omfattar även skydd av fladdermössens boplatser och viktigaste jaktrevir (nyckelbiotoper).
Inventeringen genomfördes under tre nätter i augusti 2020 av Samhällsförvaltningens egen personal.

Inventeringen genomfördes med Pettersson ultrasound detector D 500X och detektorerna placerades ut runt om i grönområdet närmast Härnöverken, Härnö Marina och bostadsområdet Släggan 2. Resultatet från inventeringen visade att det aktivt flyger två olika fladdermusarter inom området, *Nordfladdermus* och *Myotis*.

Utifrån inventeringsresultaten bedömde Samhällsförvaltningen att området för planerat bostadsbyggande behövde minskas i omfattning och de delar som omfattade naturområdet i väst inte kunde bebyggas. Utöver detta påpekades även att ytterligare en viktig åtgärd för att bevara fladdermössen i naturområdet, utöver att spara den äldre lövvegetationen, är att undvika att direktbelysa naturområdet. Detta då fladdermöss är nattaktiva och kan inte överleva på platser med stark belysning. Detta bör även beaktas vid kommande byggnationer inom det planerade bostadsområdet.
Utifrån ovanstående resultat och resonemang rekommenderade Samhällsförvaltningen att en fördjupad fladdersmusinventering skulle genomföras av aktuellt område av en tredje part för att analysera resultaten från den översiktliga inventeringen ytterligare.

En fördjupad fladdermusinventering genomfördes av Johan Eklöf, fladdermusforskare, Nattbakka Natur (www.nattbakka.com) 2021-05-19.
Uppdraget var att utifrån resultaten från den översiktliga inventeringen och planerad markanvändning inom planområdet bedöma påverkan på fladdermusfaunan samt förslag på kompensationsåtgärder. Tidigare inverterat material användes i den fördjupade inventeringen. *Bedömning av påverkan på fladdermusfaunan samt förslag på kompensationsåtgärder i samband med planläggning av Sälstensudde, Härnösands kommun* och en sammanfattning redovisas nedan.

I området närmast **Härnöverken och Härnö Marina (västra delen)** växer det gran, äldre sälg- och aspträd och det finns även torrakor. Dessa förekomster är gynnsamma för den biologiska mångfalden och insektsproduktion, vilket också skapar en bra miljö för jagande fladdermöss. En äldre stig löper också genom området, sannolikt lämplig för fladdermöss vid förflyttning.

I stora delar av planområdet, särskilt i riktning mot **bostadsområdet Släggan 2,** är marken delvis öppen och delvis slybevuxen. Här finns dock enstaka, äldre björkar men ur fladdermussynpunkt är området av mindre värde.

Närmast vattnet, längs gång- och cykelvägen, växer en del äldre björk och sälg. Dessa fungerar som skydd vid förflyttning och gynnar fladdermöss som rör sig längs vattnet.

Den fördjupade fladdermusinventeringen bedömer planområdet som geografiskt litet – en koloni nordfladdermöss rör sig normalt över ett 30 gånger så stort område. De öppna partierna i området används troligen inte av jagande fladdermöss och bebyggelse skulle därför inte påverka fladdermusfaunan i någon allt för stor utsträckning, inte på regional nivå. Enstaka individer kan ha planområdets kantzoner som jaktmark. Här menas utformningen av planområdet som var i samråd. Planområdesgränsen var då vid kvartersmark närmast gång- och cykelstråket invid vattnet. Själva udden och gång- och cykelstråket var då inte med i planförslaget.

De äldre träd som finns väster om planområdet (se figur 11) kan vara av vikt för fladdermössen, särskilt för mer ljuskänsliga arter. Området ligger även nära kusten vilket ökar värdet för fladdermöss eftersom de sannolikt rör sig längs vattnet. De skyddade raderna av träd utgör perfekta ledlinjer, bidrar till insektsproduktion samt ger lä och skugga. Största risken för fladdermusfaunan är att vattenlinjen och de mest kustnära delarna påverkas av bebyggelse direkt eller indirekt. Indirekt påverkan är i detta fall framför allt belysning men också buller och minskad insektsproduktion p.g.a. mer hårdgjord yta på bekostnad av grönstruktur. Den samlade bedömningen är dock att om lämpliga kompensationsåtgärder vidtas kan även planområdets västra delar bebyggas.

Figur 11. Bild från PM Utredning fladdermöss

Se vidare åtgärdsförslag och kompensationsåtgärder på sidan 41–42.

Geotekniska förhållanden

Bostadsområdet

En översiktlig geoteknisk undersökning har gjorts för området, nedan beskrivs en sammanfattning av resultatet;

Berg i dagen har inte påträffats inom området och jordens ytlager består av fyllning. Mäktigheten på jordlagren har uppmätts i undersökta punkter till 0,3–0,6 meter. I två punkter för den västra och södra delen varierar mäktigheten mellan 0,8

meter respektive 1,0 meter. De översta 2–4 decimetrarna av fyllningen utgörs av sand eller grusig sand som är humushaltig. Under dessa består fyllningen av grusig eller grusig siltig sand. Fyllningen vilar inom större delen av området på morän av grusig sandig siltig typ. 1,5–2,5 meter under markytan finns mycket fast lagrad morän. Stopp har noterats 5,0 meter under markytan i nordöstra delen av området.

I nordöstra delen av området mellanlagras fyllningen och moränen av siltig lera och lerig silt med en uppmätt mäktighet om maximalt 1,0 meter i undersökta punkter. Sonderingsmotståndet och vattenkvoterna indikerar att leran är av torrskorpekaraktär. Bedömningen är att lera kan uppträda norr om aktuellt område och att leran blir lösare ner mot Älandsfjärden. Se vidare bilaga MUR Geo- och miljötekniska undersökningar (2017).

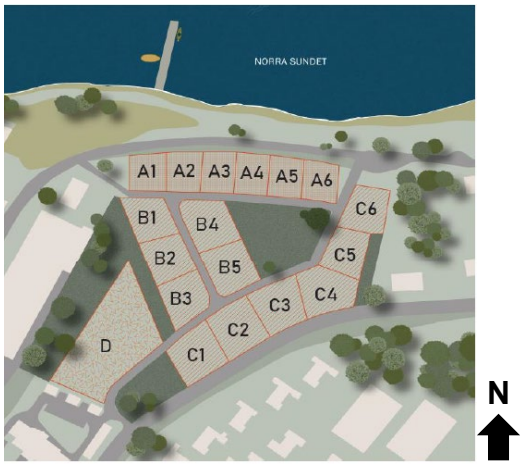
Efter samrådet har det utförts mer geotekniska undersökningar i området, för bostadsområdet och områdets lokalgata.

Område A
Marken vid fastigheterna består till stor del av morän, likt jordartkartan, med ett ytskikt av humus haltig fyllning av grus och sand. Enligt tidigare undersökningar finns ett lerlager i nordvästra delen med mäktighet på ca 1m, vilket även kompletterande undersökningar visar. Detta påverkar fastigheterna A4-A6.

Fastigheterna A1-A3
All ytligt förekommande mullhaltig jord, organiskt material och vegetation eller fyllningsmaterial skall bortschaktas i läget för planerad grundläggning. Grundläggning ska ske frostfritt i naturligt lagrad morän.

Fastigheterna A4
På fastighetens nordvästra del förekommer tunna skikt av silt och lera ovanpå den sandiga siltiga moränen. Därav rekommenderas utskiftning av silt- och lerskikt under grundläggning av plattan. Grundläggning ska ske frostfritt på fyllning och morän.

Fastigheterna A5-A6
På fastigheten förekommer skikt av siltig lera ovanpå den sandiga siltmoränen. Därav rekommenderas utskiftning av lerlager under grundläggning av plattan. Grundläggning ska då ske frostfritt på fyllning och morän
Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter A, 2022-01-20.

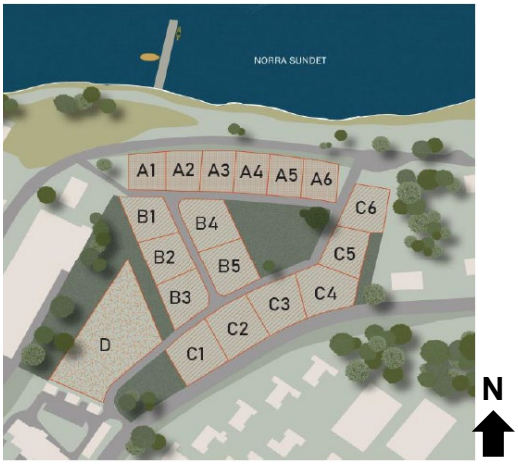
Figur 12. Illustrationsbild över området
Westerlinds fastigheter AB

Område B och C
Marken vid fastigheterna består till stor del av morän likt jordartkartan med ett ytskikt av humushaltig fyllning av grus och sand. Enligt tidigare undersökningar finns ett lerlager i nordvästra delen, vilket även utförda undersökningar visar. Detta påverkar fastigheten C6.

Fastigheterna B1-B5, samt C1-C4
All ytligt förekommande mullhaltig jord, organiskt material och vegetation eller ”dåligt” fyllningsmaterial skall bortschaktas i läget för planerad grundläggning. Grundläggning ska ske frostfritt i naturligt lagrad morän.

Fastigheterna C5-C6
Inom fastighet C5 och C6 har skikt av silt, siltig lera samt sulfidhaltig lera ner till ett djup på 3,5 m under markytan hittats. Inom dessa fastigheter kommer ytterligare geotekniska

undersökningar krävas för att fastställa lerskiktens utbredning. Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter B + C, 2022-01-20.

Figur 12. Illustrationsbild över området Westerlinds fastigheter AB

Lokalgata inom området och gc-väg mellan fastigheterna A6 och C6

Området för vägarna består utav ett lager med humus haltig fyllning av grus och sand som lagrats ovanpå den sandiga siltmoränen, endast i nordvästra hörnet finns ett tunt skikt av siltig lera mellan ytskiktet och moränen.

GC-vägen mellan fastighet A6 och C6 påverkas däremot av ler- och siltlager med större mäktighet. Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Vägar, 2022-01-20.

För område udden och gc-stråk

De geotekniska förhållandena i området och förutsättningarna antas för planerad GC-väg vara goda.

Vid fortsatt exploatering av udden mot havet får ingen belastning ske närmare befintligt släntkrön än 3 m utan föregående geoteknisk utredning. Tänkbara åtgärder kan vara utflackning av slänt för att uppnå erforderlig säkerhet. Utflackning av slänt kan antingen utföras genom att fylla ut slänten med mer material eller så kan man schakta bort befintligt material för att få en flackare slänt. Utredning om vald åtgärd ska göras i nästa skede. Se vidare PM Miljöteknisk markundersökning inför ny detaljplan vid Sälstensudde (2021).

Bärighet, stabilitet, sättningar

Markbärigheten bedöms god eller mycket god inom huvuddelen av området och risk för stabilitetsproblem (skred) föreligger inte med undantag för det område inom nordöstra delen, där lera har påträffats. Markens stabilitetsförhållanden måste utredas närmare innan området bebyggs eller belastas. Se vidare bilaga MUR Geo- och miljötekniska undersökningar (2017).

Område A
Slänterna mot Ålandsfjärden för fastigheterna A1-A4 bedöms vara stabila även med planerad exploatering med grundläggning på ytlig morän.
Vid utskiftning av silt och lerlagren med sämre hållfasthetsegenskaper som förekommer på fastigheterna A5 och A6 bedöms även dessa som stabila.
Risk för ras och skred är liten för fastigheterna. Närliggande konstruktioner och anläggningar är belägna på sådant avstånd att geokonstruktionen inte påverkar deras stabilitet och deformationer. Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter A, 2022-01-20.

Område B och C
Risk för ras och skred är liten. Närliggande konstruktioner och anläggningar är belägna på sådant avstånd att geokonstruktionen inte påverkar deras stabilitet och deformationer.
Fastigheterna B1-B5 samt C1-C4 bedöms som stabila.
För fastighet C5 samt C6 kommer ytterligare geotekniska undersökningar behövas för att fastställa lerskiktens utbredning och för att avgöra vilka åtgärder som krävs för att uppnå stabila markförhållanden i samband med eventuella utfyllnader samt grundläggning.
Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter B och C, 2022-01-20.

Sättningar
Utifrån planerad markanvändning samt rådande förhållanden bedöms risken för skadliga sättningar som mycket liten. (Enfamiljsbostadshus grundlagda med platta på morän, vid

behov efter utskiftning). Se vidare bilaga MUR Geo- och miljötekniska undersökningar (2017).

Område A
Vidare underökning av området efter samrådet har utförts. Utifrån planerad markanvändning samt rådande förhållanden bedöms risken för skadliga sättningar som mycket liten. (Enfamiljsbostadshus grundlagda med platta på morän, vid behov efter utskiftning). Se vidare
PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter A, 2022-01-20.

Område B och C
Utifrån planerad markanvändning samt rådande förhållanden bedöms risken för skadliga sättningar inom B1-B5 och C1-C4 som mycket liten. (Enfamiljsbostadshus grundlagda med platta på morän.)
För C5 samt C6 återstår utredningsbehov för att fastställa vilket grundläggningsåtgärder som är lämpliga för att undvika skadliga sättningar.

Lokalgata inom området och gc-väg mellan fastigheterna A6 och C6
Risk för ras och skred är liten. Närliggande konstruktioner och anläggningar är belägna på sådant avstånd att geokonstruktionen inte påverkar deras stabilitet och deformationer. Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Vägar, 2022-01-20.

Morän har liten sättningsbenägenhet och bebyggelse i flera våningar kan uppföras utan risk för märkbara sättningar. I nordöstra området där lera har påträffats kan bebyggelse medföra skadliga sättningar i leran. Se vidare bilaga MUR Geo- och miljötekniska undersökningar (2017).

Geohydrologiska förhållanden

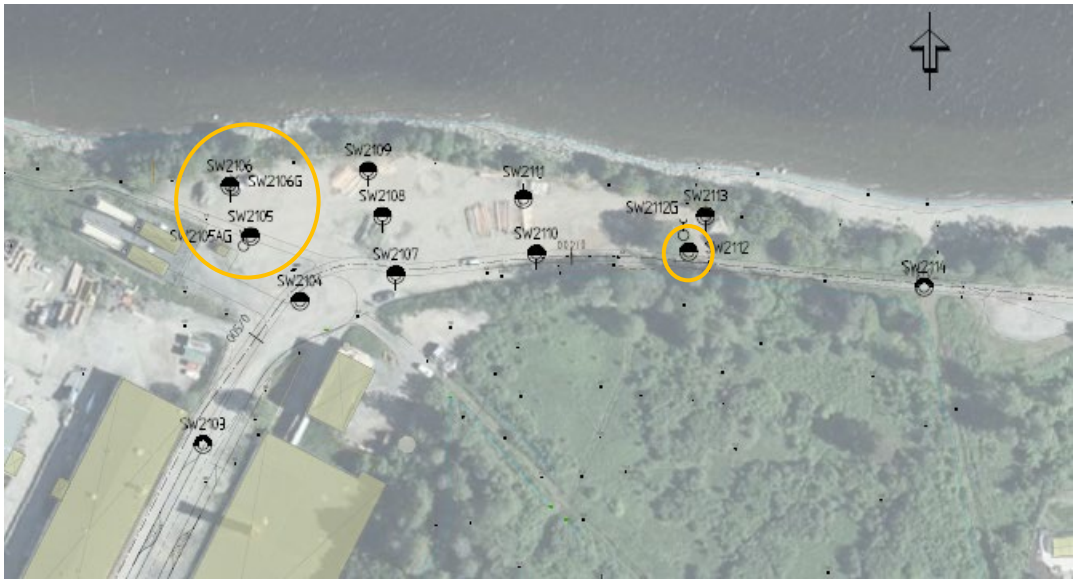
För område bostäder
Grundvatten
I 5 av 11 provtagningshål noterades vatten 0,4–1,5 meter under markytan. Övriga provtagningshål var torra. Bedömningen är att

vatten tidvis rinner fram i underkant av fyllningen, d.v.s. ovanpå den tätare underliggande moränen. Detta gäller speciellt efter nederbörd och snösmältning, se bilaga MUR Geo- och miljötekniska undersökningar (2017).

Grundvattenytan var vid andra undersökningstillfället + 0,82 meter över havet i de nedre delarna av området (provrör 19S01) och +16,3 meter över havet i de övre delarna av området (intill gatan Sälsten, provrör 17S01). Se bilaga PM Kompletterande miljöteknisk undersökning.

Ytterligare hydrogeologiska undersökningar har utförts av området. Ett grundvattenrör installerades i varje område och har mätts av vid ett tillfälle.
I område A ligger grundvattennivån ca 1,2 meter under markytan.
För område B och C ligger grundvattennivån ca 1,0 meter under markytan.
PM Projekteringsunderlag/Geoteknik Sälstens udde - Fastigheterna A, B och C, 2022-01-20.
För lokalgatan och gc-vägen mellan fastigheterna A6 och C6 ligger grundvattennivån ca 1 meter under markytan. Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik Sälstens udde - Vägar, 2022-01-20.

För udden och stråket
Grundvattenrör installerades i den västra delen av utfyllnadsområdet och invid gångvägen, se figur 13 här nedan.

Figur 13. Bild över provtagningspunkter. Inringade punkter visar grundvattenrörens placering.
Bild från PM Miljöteknisk markundersökning inför ny detaljplan vid Sälstensudde.

Grundvattenrören har avläst 2 gånger under perioden april – maj 2021.
I punkten SW2105 avlästes lägsta uppmätta grundvattennivå till + 1,5 meter över havet och +1,7 meter över havet som högsta uppmätta grundvattennivå under marknivå.
I punkt SW2106 var det torrt vid lägsta uppmätta grundvattennivå och -3,7 meter över havet som högsta uppmätta grundvattennivå under marknivå.
I punkt SW2112 var lägsta uppmätta grundvattennivå -0,9 meter över havet och
-0,9 meter över havet som högsta uppmätta grundvattennivå under marknivå.

Mark- och grundvattenföroreningar

Tidigare undersökningar i området
Ett flertal undersökningar och utredningar kopplat till mark- och grundvattenföroreningar har under åren genomförts inom ursprungsfastigheten Motorn 1. Undersökningarna har främst riktats mot den tidigare industriella verksamheten inom fastigheten, inte den del som idag är aktuellt som nytt planområde för bostäder. se avsnitt 7 *Historik*.

Inom planområdet har både skrivbordsundersökningar och fältundersökningar av mark- och grundvatten genomförts vid olika tidpunkter. I bilaga PM Parkmiljö (2021-06-01) finns en sammanställning av tidigare gjorda undersökningar i området. Se figur 14 här nedan. Ytliga och djupare marklager har undersökts, och analyserats både genom samlingsprover samt enskilda nivåer.

Figur 14. Bild från PM Parkmiljö (2021-06-01) som redovisar lokalisering av provpunkter i undersökningen från MIFO fas 2.
Svart = jordprovtagning
Blå= jord- och grundvattenprovtagning
Grön= luftprovtagning

Mark

I de delar av planområdet där bostadsbebyggelse planeras består marken främst av naturliga jordlager som till ytan består av fyllnadsmaterial som innehåller något förhöjda halter PAH, bly och kvicksilver. Haltnivåerna indikerar inte på någon direkt lokal källförekomst utan en förhöjd bakgrundsnivå av PAH är förväntad inom området på grund av en långvarig närliggande industriell belastning av luftburna föroreningar. I jämförelse med Naturvårdsverkets riktvärden för Känslig Markanvändning (KM) förekommer överskridanden i 3 av 5 undersökta delområden (se figur 15) och endast i den översta nivån (0–0,2 m). Halterna överskridande KM är marginella och långt under

riktvärdet för MKM. Medelhalterna för samtliga delområden och nivåer ligger under riktvärdena för KM.

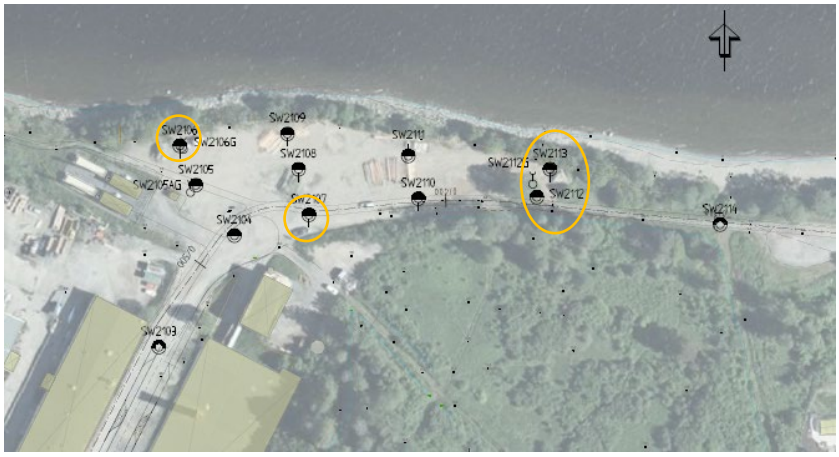
Figur 15. Provtagningsområdet från den miljötekniska markundersökningen 2019.
Områden med orange stjärna är de områden där Naturvårdsverkets riktvärden för Känslig Markanvändning (KM) överskrids.

Den delen av planområdet som utgörs av udden (se figur 16) består till stor del av fyllnadsmassor av okänt ursprung. Inom detta område har en tätare provtagning genomförts då risken för mark- och grundvattenföroreningar bedöms vara större här.

I områdets östra del, änden av utfyllnadsområdet enligt figur 16, hittades höga halter av PAH och metaller över gällande riktvärde för Mindre Känslig Markanvändning (MKM) på ett djup mellan 0,5 och 3 meter. De högsta halterna ligger på mellan 1–3 meters djup. I en punkt förekommer ett flertal andra metaller samt PAH-L i halter överskridande riktvärdena för KM. I samma område uppmättes arsenik över riktvärdet för MKM på djupet 1,1–2,3 meter. I 3 provpunkter som låg väster respektive öster om de påträffade föroreningarna påträffades inga förhöjda

halter av metaller eller PAH:er vilket kan indikera på att föroreningen till viss del har avgränsats.

Provtagning inom den befintliga gång- och cykelvägen i planområdets norra del har också genomförts. Inga halter överstigande MKM detekterades i dessa punkter.

Figur 16. Bild över provtagningspunkter för markförorening och grundvattenrör, Inringade punkter visar de provpunkter där det finns överskridande värden för KM. Bild från PM Miljöteknisk markundersökning inför ny detaljplan vid Sälstensudde.

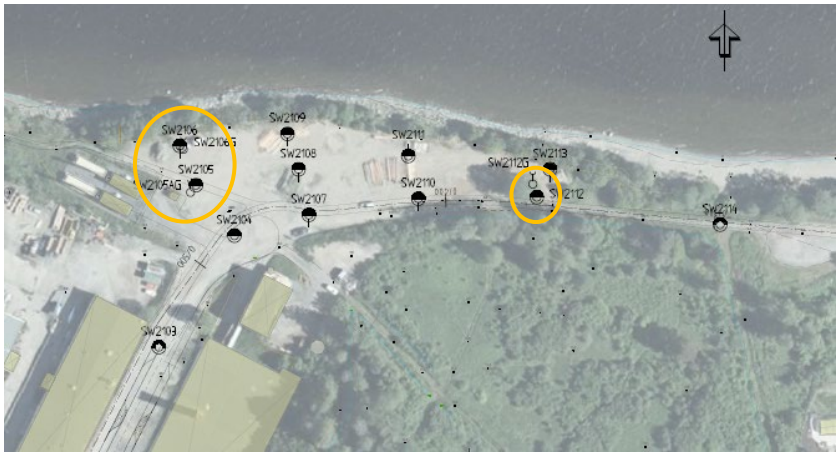
Grundvattnen

Grundvatten inom och utanför planområdet har inom ramen för de olika undersökningarna analyserats med avseende på PAH, metaller och klorerade alifater. Analysresultaten har jämförts med referensvärden från SGU:s klassindelning enligt bedömningsgrunder för grundvatten, SPBI:s branschspecifika riktvärden för grundvatten vid bensinstationer, Svenska Livsmedelsverkets riktvärde för organiska ämnen i dricksvatten och Holländska riktvärden för grundvatten.

I delar av planområdet, som främst består av naturliga jordarter, har höga halter av kalium, magnesium, mangan och arsenik påvisats, jämfört mot SGU:s bedömningsgrunder för grundvatten. Barium och molybden påträffades i halter överstigande det Holländska riktvärdet Target value. Samtliga ämnen antas härstamma från berggrunden i området (gråsvacka). Arsenik, barium och molybden har även påträffats i industrimarken på den västra delen av fastigheten Motorn 1

(utanför planområdet). Tidigare grundvattenanalyser inom industriområdet väster om planområdet har även påvisat förekomster av trikloreten, tetrakloreten, nickel, bly och arsenik. Dessa föroreningar har dock inte detekterats i grundvattenproverna inom bostadsdelen av planområdet vilket tyder på en möjlig vattendelare mellan industrimarken till bostadsområdet och därmed ingen spridning områdena emellan.

För udden och stråket

Figur 16. Bild över provtagningspunkter för markförorening och grundvattenrör, Inringade punkter visar grundvattenrörens placering.
Bild från PM Miljöteknisk markundersökning inför ny detaljplan vid Sälstensudde.

De förhöjda halterna av nickel och bens(a)pyren, som detekterades i grundvattenproverna i utfyllnadsområdet, skulle kunna komma från förhöjda halter i fyllnadsmassorna. Dock påträffades väldigt få förhöjda halter i mark i närheten, vilket snarare tyder på att de förhöjda halterna i vattnet härrör från närliggande industri. Att halterna är ”mycket höga” (klass 5) betyder att grundvattnet är starkt påverkat jämfört med normalläge, dock ligger gränsen för klass 5 ungefär i nivå med vad som räknas som ”otjänligt” för dricksvatten enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. Halterna bedöms vara acceptabla då området ska nyttjas som parkmark. Se figur 16.

Markradon

Marken är lågradonmark. Markradon i jordluften har inte undersökts.

Fornlämningar

Länsstyrelsen har utfört en inventering av området våren 2019.

Det finns lite spridda spår efter äldre bebyggelse i form av en husgrund, brunn, källare och stenmur men bedöms inte vara så gamla att de klassas som fornlämning. Risken bedöms som liten för att man här skulle stöta på hittills okända fornlämningar som inte är synliga ovan mark; området har troligen inte ansetts särskilt lämpligt för bebyggelse under förhistorisk och äldre historisk tid. Det finns med andra ord inget som direkt tyder på att här kan finnas fornlämningar.

Länsstyrelsen har därför, ur kulturmiljösynpunkt, inget att invända mot kommande detaljplan och kommer heller inte ställa krav på ytterligare arkeologisk utredning. En av bebyggelselämningarna, en stenmur vid områdets norra gräns ned mot stranden, har ett kulturhistoriskt värde. Det vore därför önskvärt om denna mur kunde bevaras, så att platsens historia ändå kan avläsas även i framtiden.

Om fornlämningar hittas i samband med markarbeten ska arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas, i enlighet med kulturmiljölagen 2 kap 10§ andra stycket (SFS 1988:950).

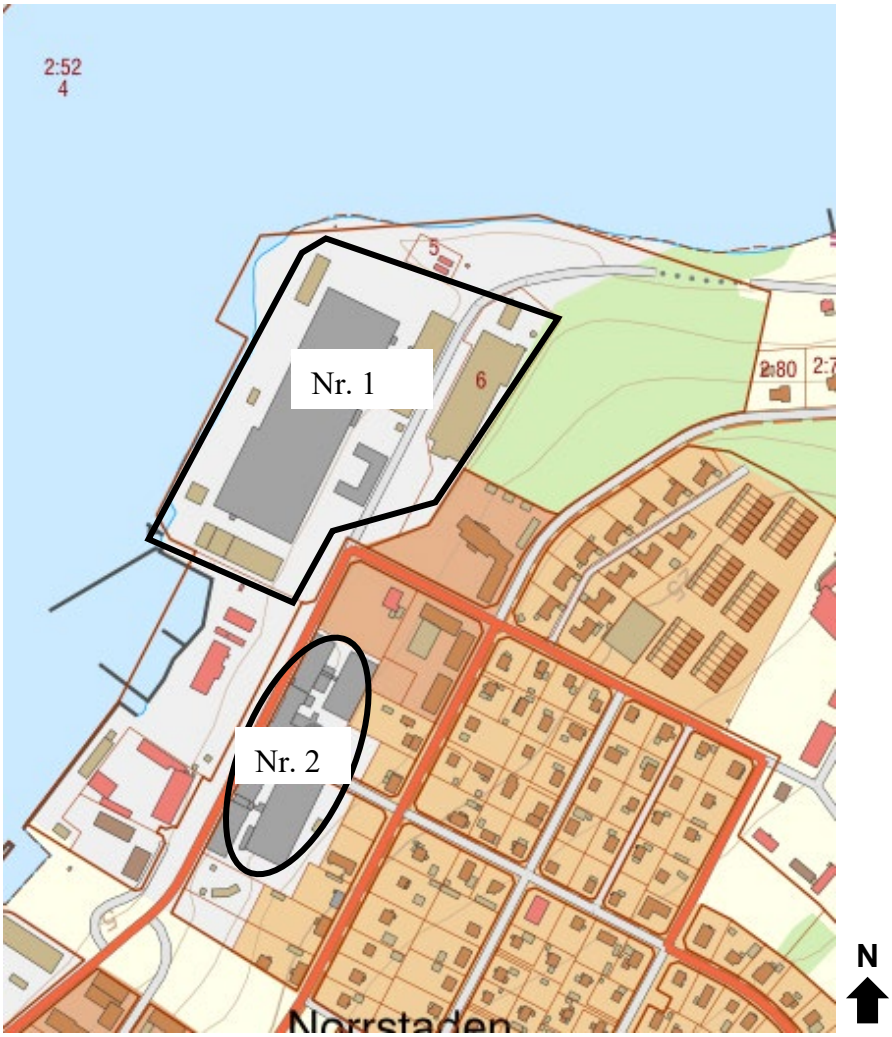
Bebyggelseområden

Bostäder

Området är idag obebyggt. Direkt öster och söder om planområdet finns enfamiljshus. Sydväst om planområdet finns ett flerfamiljshus i tre våningar.

Verksamheter

Några verksamheter finns inte inom planområdet. På resterande del av fastigheten Motor 1 och Motorn 6, väster om planområdet, finns diverse lättare industriella verksamheter lokaliserade, se figur 7 här nedan. (nr.1) Ytterligare väster om Motorn ligger Tobaksmonopolet (nr. 2), se figur 17 nedan. som idag främst rymmer kontorsverksamheter och ett museum.

Figur 17. Nr. 1 f.d. Hernöverken och nr 2, Tobaksmonopolet. copyright Härnösand kommun.

Tillgänglighet

Området är idag inte tillgängligt med tanke på att området består av naturmark.

Kulturmiljö och gestaltning

En av bebyggelselämningarna, en stenmur vid områdets norra gräns ned mot stranden, har ett kulturhistoriskt värde. Enligt länsstyrelsen är det önskvärt att denna mur ska bevaras så att platsens historia kan avläsas även i framtiden. Denna del ligger i planförslaget i parkmark.

I planområdets närhet finns ett äldre industriområde, ett område med stort kulturvärde. Det är industribyggnader med f.d. tobaksfabrik och mekanisk verkstad med rötter i Mekaniska Werkstads AB i Härnösand som bildades 1871. Fyr finns på udden.

Friytor

Lek och rekreation

Platsen ger möjlighet för lek och rekreation i befintlig naturmiljö. Stigar har uppmärksammats i området som leder från Brunnshusgatan samt från flerfamiljshuset och till gångstråket vid havet.

Sälstens badplats ligger ca 250 meter från planområdet.

Naturmiljö

För motion och rekreation i naturmiljö finns ca 1,3 km från planområdet Sälstens naturområde.

Vattenområden

Inget vattenområde finns inom planområdet men området ligger intill Ålandsfjärden.

Gator och trafik

Gatunät

Vid planområdets södra gräns går Brunnshusgatans förlängning där kommunen är väghållare. En väg som är hastighetsbegränsad till 50 km/h.

En enskild väg går väster om planområdet. Del av gatan går i planområde.

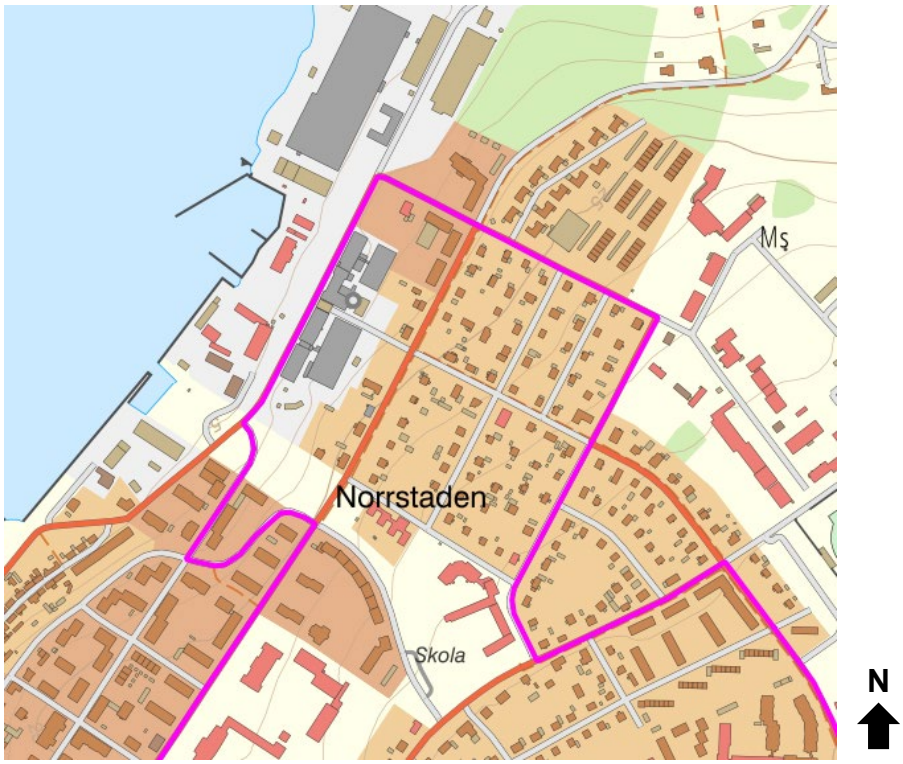
Figur 18. Brunnshusgatans förlängning är en kommunal gata, visas i kartan med blå linje. Fiskaregatan är en enskild gata, visas i kartan med grön linje.
copyright Härnösand kommun.

Gång- och cykeltrafik

Brunnshusgatan och dess förlängning har en separat gång- och cykelväg. På Fiskaregatan finns ingen separerad gång- och cykelväg utan samsas med bilar på gatan. Ut mot udden går vägen över till att bli en mindre väg som många promenerar och cyklar på.

Kollektivtrafik

Tidigare trafikerades området av linje 58 och en busshållplats fanns på Brunnshusgatan/Strengbergsgatan, ca 350 meter söder om planområdet. Busslinje 58 har nu ändrat nummer till 503 och även linjesträckningen har ändrats sedan planförslaget var på samråd. Två nya hållplatser finns i planområdets närhet, Sälstens udde och Tobaksmonopolet. Se figur 19 nedan.

Figur 19. Rosa linje är linjesträckningen för buss 503
copyright Härnösand kommun.

Parkering

Det är tillåtet att parkera på gata Sälsten. På udden norr och nordväst om planområdet finns möjlighet att parkera.

Utfarter

Längs finns befintliga in- och utfarter. Dessa är avsedda för de bostadsfastigheter som finns längs gatan.

Varumottagning

Ingen form av varumottagning sker till och från området idag.

Störningar

Buller och vibrationer

En intern bullerberäkning har utförts baserat på insamlad mätdata av motorfordon under perioden 2020-09-11 till 2020 -

09-17. Antalet fordon/dygn uppmättes till 745 stycken och andelen tunga fordon var 7,8 %.

En enklare bullerberäkning har genomförts och den visar att utifrån dagens trafikmängd så uppgår bullret från Brunnshusgatan som mest till 44 dBA ekvivalent ljudnivå och 63 dBA maximal ljudnivå vid fasad.
Beräkningen av trafikbuller visar att en god ljudnivå kan uppnås i området.

Förordningen om trafikbuller vid bostadsbyggnader (SFS 2015:216) föreskriver att den ekvivalenta ljudnivån vid bostadens fasad inte bör överskrida 60 dB(A). Om detta överskrids ska trafikbuller hanteras i detaljplanen. Gränsvärdet vid en bostad som är max 35 kvadratmeter är 65 dB(A). Vid en uteplats i anslutning till byggnaden bör ekvivalent ljudnivå inte överskrida 50 dB(A) och maximal ljudnivå inte ligga högre än 70 dB(A).

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ligger inom kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. En allmän vatten- och avloppsledning är förlagd i Brunnshusgatans förlängning som korsar planområdet i nord-sydlig riktning och som sedan går vidare invid vattnet.

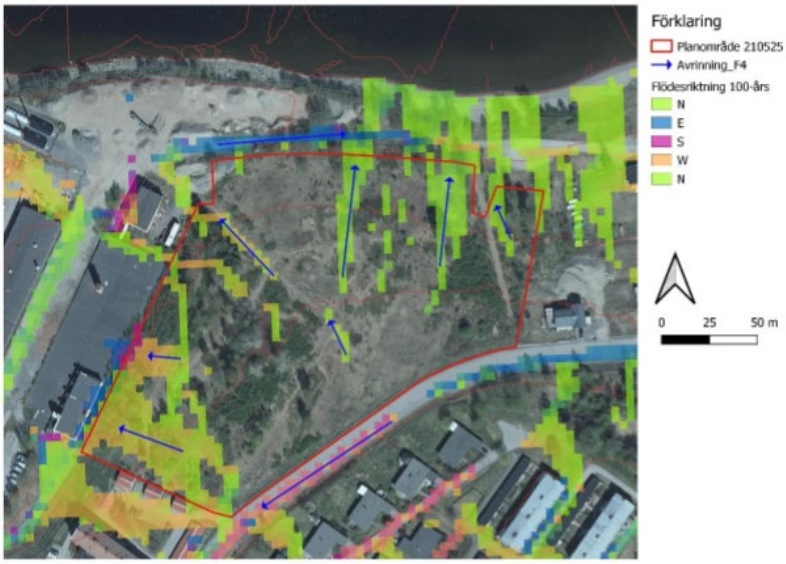
I planområdets närhet finns två brandposter om brand uppstår.

Dagvatten

Idag infiltreras nederbörden i marklagren och eventuell uppkommen ytavrinning rinner direkt till recipient.
Vid exploatering av ett grönområde förändras kraftigt dagvattnets avrinningsmönster. Det blir plötsliga flödestoppar som kan orsaka erosionsskador och översvämningar.

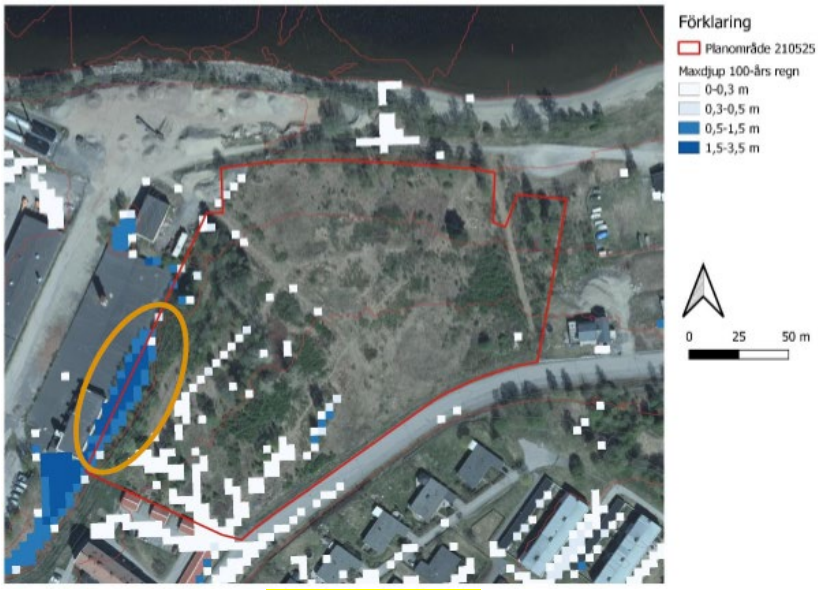
En översiktlig dagvattenutredning har gjorts för området, se bilaga PM Översiktlig dagvattenutredning (2021-05-31).
Ett genomförande av planförslaget innebär att andelen hårdgjord yta ökar och andelen grönytor minskar vilket resulterar i en ökad

dagvattenhantering från 60 till 280 l/s vid ett 5-års regn, 80 l/s till 350 l/s vid ett 10-års regn och 170 l/s vid ett 100-års regn.

Figur 20. Flödesriktning innan exploatering vid ett 100-års regn med en varighet på sex timmar. Structor Norr AB

I utredningen har skyfallskarteringen över Härnösand använts som underlag (från 2020). Majoriteten av avrinningsområdet vid ett skyfall sker i nordlig riktning, då den följer topografin i områdets lågpunkt. Risk för stående vatten föreligger i planområdets sydvästra del, se figur 20.

Figur 21. Resultat från skyfallskarteringen. Orange markering visar lågpunkten i området sydvästra del. Structor Norr AB

En utredning om hur dagvattenhanteringen ska ske för lokalgatan har tagits fram efter samrådet. Förslag på åtgärder under rubriken dagvatten, sidan 69. Det finns i utredningen även förslag på områden för snöupplag. Se vidare Dagvattenhantering Gata – Sälstens udde Härnösand, 2021-12-10.

Värme

HEMAB har en reservpanna för fjärrvärme inom västra delen av planområdet (område E i planförslaget). Möjlighet till fjärrvärmeanslutning finns till planområdet.

El och optik

Det finns markförlagd el i områdets närhet som kan anslutas till området. Opto finns i planområdets närhet och kan anslutas till området.

Tele

Möjlighet att ansluta för tele finns för området.

Avfall

Avfall hanteras via befintligt system för avfallshämtning. Återvinningsstation finns vid Fiskaregatan samt vid Skyttevägen invid Högslättens idrottsområde.

8. Planförslaget

Natur

Mark och vegetation

I nuläget bedöms det finnas vissa naturvärden i området kopplade till äldre lövträd och områdets funktion för fåglar och fladdermöss. För att kunna göra en helt korrekt bedömning om områdets naturvärden, behöver fältbesök ske under perioden 15 maj – 31 oktober i detta område. Den norra och den västra delen bedöms preliminärt ha värden som motsvarar klass 4 enligt NVI-standarden. I övrigt bedömdes området endast ha låga

naturvärden. Ytterligare värden för fåglar, insekter, grod- och kräldjur bedöms kunna finnas i området.

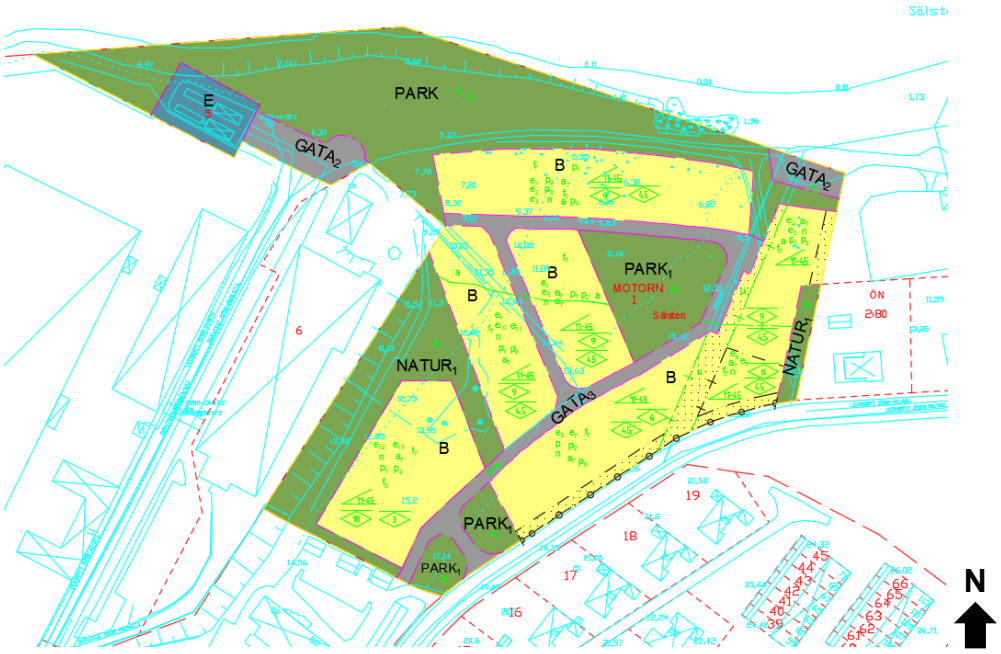
Rekommendationer utifrån det kunskapsläge som finns är att de kända värdena bevaras i så stor utsträckning som möjligt, att äldre lövträd lämnas kvar. Om det inte är möjligt bör återplantering ske med samma trädslag i närområdet. Eftersom identifierade värden är viktiga för fåglar och fladdermöss, bör avverkning inte ske under fåglars häckningsperiod, att fruktbärande träd och buskar används vid nyplantering, samt att hålträd bevaras. Anpassning av utomhusbelysning nattetid för att minska störning av fladdermöss är något som tas upp i tidigare underlag. Genom att ha släckt nattetid eller använda sig av lågt placerade lampor med liten spridning av ljus och som styrs med rörelsesensorer, minskar de negativa effekterna på nattaktiva fladdermöss och insekter.

Grönområdet i den **västra delen** rekommenderas att röjas i de centrala delarna. På så vis friställs lövträden och blir solbelysta. Brynmiljöerna med buskar bör dock bevaras.
I den **norra delen** bör träden närmast strandlinjen sparas. Fladdermössen rör sig troligen längs vattnet och träden fungerar då som skydd och erbjuder föda. Genom att låta träden stå kvar bibehålls områdets potential som spridningskorridor längs vattnet.

Den fristående tallen i **centrala delen** bör, likt vad som föreslås i den översiktliga naturinventeringen, bevaras. I planförslaget finns angivet att *marklov krävs för fällning a träd* (a_3). Detta för att säkerställa att det endast får tas ned om det är sjukt eller utgör en risk.

Träd som avverkas rekommenderas att läggas upp i en så kallad faunadepå för att stärka biologisk mångfald. Mossor, svampar, fladdermöss och insekter (föda för fåglar och fladdermöss), kan nyttja den döda veden som föda, boplats eller skydd. Placering av en faunadepå bör dock ske på så sätt att de exempelvis inte används av barn som kan skada sig, och/eller kompletteras med en skylt som berättar om dess syfte.

Planförslaget i figur 22 visar att gröna områden har sparats. Fördelningen och omfattningen av parkmark, naturmark och bebyggelseområden har justerats och reviderats under processen, allt eftersom nya fakta har framkommit. Detta med syftet att tillvarata och bevara de värden som finns samtidigt som en bra och gynnsam boendemiljökan skapas för kommande bostäder. I bostadsområdets mittersta del finns en park för gemensam yta. Parkmark finns även utlagt i kanterna på det nedersta bostadsområdet (närmast gångstråket) för att det ska finnas en koppling mellan bostadsområdet och gång- och cykelstråket/badplatsen/udden nedanför för boende i området och allmänheten. Parkområde finns även utlagt vid områdets infart. Gröna områden i form av natur finns i planområdets ytterkanter för att skapa en avskärmande yta mellan befintliga bostäder åt sydväst och öst samt till verksamhetsområdet åt väster. Se figur 22 nedan.

Figur 22. Planförslaget

Fladdermusinventering

Utifrån genomförda undersökningar kopplade till fladdermusförekomsten inom området (se avsnitt Planområdets förutsättning sid. 16–18) så rekommenderas följande åtgärder:

Om fladdermössen ges tillgång till hela kustlinjen så de kan röra sig mellan olika skogsområden, är de inte lika beroende av mindre gröna ytor som Sälstens udde. Åtgärder inom och i anslutning till planområdet för att gynna detta är:

- Spara så många träd som möjligt, särskilt nära vattnet
- Skärma av strandzonen mot belysning från det planerade bostadsområdet
- Låta gång- och cykelbanor behålla kanter med buskar och träd
- Använda lågt placerade lampor med liten spridning av ljus
- Arbeta med tids- och rörelsestyrning av ljus i så stor utsträckning som möjligt
- Nyplantera växlighet i öppnare strandzoner

Anpassningar i planförslaget och föreslagna kompensationsåtgärder för växt och djurlivet

Utifrån resultaten av genomförda inventeringar har planförslaget justerats för att anpassas efter föreslagna åtgärder för växt- och djurlivet.
Gröna sammanhängande områden har sparats så ledlinjer och förflyttningsstråk för fladdermössen som utgörs av befintliga träd längs med vattnet i norr samt i naturområdet i planområdets västra del. I planförslaget är dessa områden angivna som allmän platsmark park med kommunalt huvudmannaskap och naturmark med enskilt huvudmannaskap. I genomförda inventeringar har vissa äldre träd klassats med ett visst naturvärde. Några av dessa träd i planförslagets norra del står inom kvartersmark. En stor del av dessa befintliga träd (söder om befintlig gång- och cykelväg) kommer att tas ned då denna mark ska bli privata tomtmarker. Träden norr om gång- och cykelvägen sparas. För att kompensera förlusten av befintliga träd ska nya större träd i kombination med buskar återplanteras på den allmänna platsmarken park. Här råder kommunalt huvudmannaskap så har kommunen helt rådighet över att säkerställa att dessa åtgärder genomförs. På detta sätt behålls den ledlinje och förflyttningsstråk som fladdermössen behöver och det viktiga skyddet direkt mot vattnet sparas. De äldre träd som avverkas kommer att återanvändas och läggas upp i en så

kallad faunadepå i nära anslutning till den plats där de ursprungligen växt. En sådan åtgärd gynnar den biologiska mångfalden genom att mossor, svampar, fladdermöss och insekter (föda för fåglar och fladdermöss) kan nyttja den döda veden som föda, boplats eller skydd.
Utformning av framtida belysning av området är också viktig för fladdermössen och insekterna. Hur belysningen för gång- och cykelstråket utformas är viktigt med anledning av fladdermössens använder gång- och cykelstråket som för förflyttning. Lika viktigt är det att tänka på hur belysning sker inom bostadsområdet, framförallt de områden där bostadshus angränsar till ett naturområde och parkområdet invid vattnet. Hur belysning ska utformas för gång- och cykelstråket samt hur träden som tas ned på kvartersmark ska kompenseras kommer att regleras. För de områden som angränsar till park och naturområde finns en planbestämmelse som anger att *fasadbelysning på fasader som vetter mot markanvändningen Natur och Park ska vara svag, enkel och direkt mot fasad* (f_8). Den del som hanterar hur träden som tas ned på kvartersmark ska kompenseras genom återplantering kommer att regleras i en åtgärdsplan och därefter för framtida skötsel kommer området att ingå i en skötselplan.

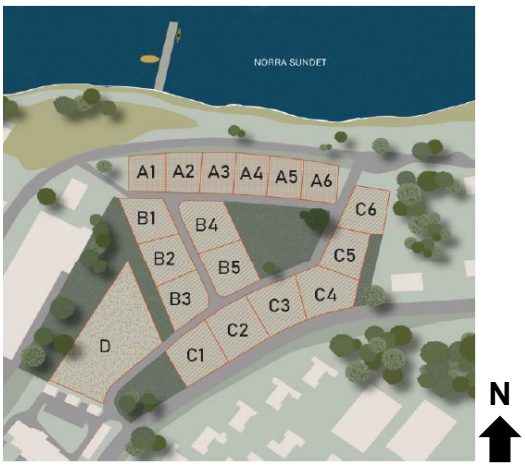
Geotekniska förhållanden

För område med bostadshus
De geotekniska förutsättningarna inom området bedöms som goda för planerad användning förutom i den nordöstra delen där lera har påträffats och som ska undersökas vidare i planarbetet. Se bilaga Geo- och miljötekniska undersökningar (2017).

Efter samrådet har det utförts mer geotekniska undersökningar i området.

Område A
Enligt tidigare undersökningar finns ett lerlager i nordvästra delen med mäktighet på ca 1m, vilket även kompletterande undersökningar visar. Detta påverkar fastigheterna A4-A6.

Slänterna mot Ålandsfjärden för fastigheterna A1-A4 bedöms vara stabila även med planerad exploatering med grundläggning på ytlig morän.
Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter A, 2022-01-20.

Figur 23. Illustrationsbild över området Westerlinds fastigheter AB

Område B och C
Inom fastighet C5 och C6 har skikt av silt, siltig lera samt sulfidhaltig lera ner till ett djup på 3,5 m under markytan hittats. Inom dessa fastigheter kommer ytterligare geotekniska undersökningar krävas för att fastställa lerskiktens utbredning. Resultaten från de undersökningarna kommer att visa på vilka grundläggningsmetoder som kan vara lämpliga inför byggnation och hur mycket av de lerhaltiga massorna som kan behöva skiftas ut.
Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Fastigheter B +C, 2022-01-20.

Lokalgata inom området och gc-väg mellan fastigheterna A6 och C6
All ytligt förekommande mullhaltig jord, organiskt material och vegetation eller ”dåligt” fyllningsmaterial skall bortschaktas i läget för planerad grundläggning. Grundläggning ska ske frostskyddat i naturligt lagrad morän.

Vägöverbyggnad
Efter ytavtäckning bör materialskiljande geotextil täcka schaktbotten av siltiga jordar.
I den norra delen av området kommer vägbank att anläggas med bankhöjd på nära två meter. Banken kommer delvis att överlagra förekommande ytliga naturliga jordlager av siltig lera.
Då planerad väg initialt kommer att nyttjas för byggtrafik bedöms att vägbanken kan anläggas som planerat och att eventuella nivåjusteringar pga sättningar åtgärdas i samband med färdigställande.
Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik, Sälstens udde Vägar, 2022-01-20.

För område udden och gc-stråk
De geotekniska förhållandena i området och förutsättningarna antas för planerad GC-väg vara goda.
Vid fortsatt exploatering av udden mot havet får ingen belastning ske närmare befintligt släntkrön än 3 m utan föregående geoteknisk utredning. Tänkbara åtgärder kan vara utflackning av slänt för att uppnå erforderlig säkerhet.
Utflackning av slänt kan antingen utföras genom att fylla ut slänten med mer material eller så kan man schakta bort befintligt material för att få en flackare slänt. Utredning om vald åtgärd ska göras i nästa skede. Se vidare PM Miljöteknisk markundersökning inför ny detaljplan vid Sälstensudde (2021).

Geohydrologiska förhållanden

Enligt gjorda undersökningar så beskriver utredningen ingen risk gällande de hydrogeologiska förutsättningarna för planerad användning. Under första undersökningstillfället noterades vatten 0,4–1,5 meter under markytan i 5 av 11 provtagningshål. Övriga provtagningshål var torra. Bedömningen är att vatten tidvis rinner fram i underkant av fyllningen, d.v.s. ovanpå den tätare underliggande moränen.
Vid andra undersökningstillfället låg grundvattennivån ca + 0,82 m ö h i de nedre delarna av området och + 16,3 m ö h i de övre delarna av området. Se bilaga Kompletterande miljöteknisk undersökning (2019).

I den kompletterande undersökningen som utfördes efter samrådet har det konstaterats att grundvattennivån ligger för område A ca 1,2 meter under marken och för områdena B och C ca 1,0 meter under markytan.

För område A
Ursprungliga porvattentrycken i lera är lägre än de som motsvarar en fri grundvattenyta i nivå med schaktbotten respektive 0,5 m under schaktbotten i friktionsjord, såvida inte omfattande lokal erfarenhet visar att erforderlig schaktning under grundvattenytan kan utföras med liten risk. Se vidare PM Projekteringsunderlag /Geoteknik – Sälstens udde Fastigheter A, 2022-01-20.

För område B och C
Ursprungliga porvattentrycken i lera är lägre än de som motsvarar en fri grundvattenyta i nivå med schaktbotten respektive 0,5 m under schaktbotten i friktionsjord, såvida inte omfattande lokal erfarenhet visar att erforderlig schaktning under grundvattenytan kan utföras med liten risk. Se vidare PM Projekteringsunderlag /Geoteknik – Sälstens udde Fastigheter B + C, 2022-01-20.

För lokalgatan och gc-vägen mellan fastigheterna A6 och C6
Ursprungliga porvattentrycken i lera är lägre än de som motsvarar en fri grundvattenyta i nivå med schaktbotten respektive 0,5 m under schaktbotten i friktionsjord, såvida inte omfattande lokal erfarenhet visar att erforderlig schaktning under grundvattenytan kan utföras med liten risk. Se vidare PM Projekteringsunderlag/Geoteknik Sälstens udde - Vägar, 2022-01-20.

För udden och stråket
Planförslaget bedöms inte påverka grundvattennivån (PM Vägutformning, Sälstens udde 2021-10-15).

Markföroreningar

Den sammanfattande bedömningen av åtgärdsbehovet innan området bebyggs för bostäder är att schakta bort framför allt ytliga jordlager samt säkerställande provtagning, dock inte av

betydande omfattning. Uppkomna schaktmassor bör provtas och klassificeras innan massorna hanteras eller används på annan plats.

Miljökontroll av schaktbottnar och schaktväggar där bostadshusen kommer att placeras bör också utföras om man vill säkerställa att den kvarlämnade jorden som bebyggs inte innehåller enstaka förekomster av högre halter förorening än de som påvisats i genomförda undersökningar. Se vidare i bilaga PM Kompletterande miljöteknisk undersökning (2019).

Ett visst saneringsbehov finns även inom fyllnadsmassorna på udden för att iordningställa parkmaken. Även dessa massor kommer att behöva provtas ytterligare för att utreda föroreningens omfattning samt hur de ska hanteras vid en sanering, alternativt kan avgränsning ske i samband med sanering. I samband med avgränsningen bör platsspecifika riktvärden och åtgärdsmål för parkmark räknas fram.

Planen medför kostnader för sanering av förorenad mark för både inom område bostad och inom park. Samhällsförvaltningen bedömer att omfattningen är begränsad då hanteringen inte medför några extraordinära saneringsåtgärder. Inga massor med föroreningsnivåer i nivå med farligt avfall beräknas uppstå och kommunen bedömer att sanering är både rimligt och möjligt att genomföra.

Inför markarbeten i form gräv-, schakt- eller anläggningsarbeten eller vid byggnationer ska föroreningarna inte riskera att spridas, byggas in eller lämnas kvar. I samband med schaktning kan det uppstå behov av ytterligare provtagning.

En bestämmelse (a_7) om villkor finns i planförslaget som anger att *startbesked får inte ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts*.

Markradon

Planförslaget gör inga regleringar utifrån radonförhållandena, då marken räknas som normalradonmark. Byggteknisk hantering av radon, i det här fallet att uppföra bebyggelsen radonskyddat, hänvisas till senare skeden i PBL-processen.

Fornlämningar

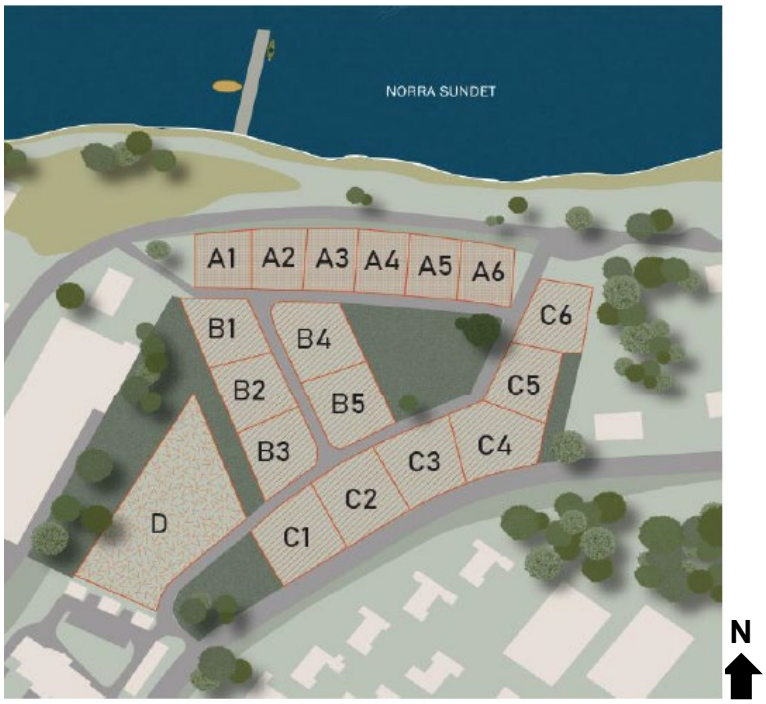
Om fornlämningar hittas i samband med markarbeten ska arbetet omedelbart avbrytas och Länsstyrelsen underrättas, i enlighet med kulturmiljölagen 2 kap 10§ andra stycket (SFS 1988:950).

Bebyggelseområden

Bostäder

Planförslaget medger bostadsbebyggelse där det är för varje område med markanvändningen *bostad* (B). Planförslaget möjliggör en flexibel användning med möjlighet till friliggande bostadshus, parhus eller radhus. För ett område är det möjligt med ett flerfamiljshus. Inom området finns en utökad lovplikt för bygglovsbefriade åtgärder. Kommunen vill reglera bygglovsbefriade åtgärder för att värna om upplevelsen längs stråket och hela området. Upplevelsen från vattnet, landskapsbilden, är även viktig att beakta för att området inte ska upplevas som rörigt med byggnader. I planförslaget finns lydelsen *Utökad lovplikt gäller för bygglovsbefriade åtgärder.*

För hela planen är *genomförandetiden 5 år.*

Figur 24. Illustrationsbild över området
Westerlinds fastigheter AB

Område A

Figur 25. Illustrationsbild för område A. Från 3D modell.
Westerlinds fastigheter AB

Inom **A1-A6** är *den totala byggnadsarean för huvudbyggnader 900 m²* (e_2) och *den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 360 m²* (e_3). Inom detta område är det möjligt att exempelvis uppföra:

- 6 stycken villor och/eller 3 parhus där huvudbyggnaden är 150 m² och komplementbyggnad 60 m².
- Radhus i grupper om 4 hus, max 12 hus kan uppföras, där huvudbyggnaden kan vara 75 m² och komplementbyggnad 30 m².

En begränsning på 300 m² finns i planförslaget om *största sammanbyggda byggnadsarean för huvudbyggnader. Huvudbyggnad får ej överstiga 300 m², byggrätten ska fördelas lika efter de tomter som tillskapas* (e_1). Det vill säga hur många byggnader som får vara sammanbyggda inom ett område samt att byggrätten ska vara lika fördelade utifrån antalet tomter det blir i området. Detta skapas för att det inte blir ojämnt fördelat av byggrätterna i områdena. Denna bestämmelse möjliggör att det blir en öppning och siktlinjer mellan byggnader skapas.

Huvudbyggnadens höjd regleras med en *högsta nockhöjd om 9 meter* och *högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 4,5 meter.*

Reglering om utformning för byggnad finns (f_5) som anger att *endast souterrängbyggnader får byggas*.

Planförslaget har en reglering om att *startbesked inte får ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts* (a_8).

En reglering om avstånd till fastighetsgräns för huvudbyggnad och komplementbyggnad finns. Bestämmelsen (p_3) reglerar att *För sammanbyggda huvudbyggnader får byggnad placeras i tomtgräns* samt *komplementbyggnad får placeras 1 meter från tomtgräns* (p_2). Planbestämmelsen (p_4) reglerar att *Huvudbyggnadens placering ska utgå från den östra användningsgränsen.*
Vidare finn en bestämmelse som reglerar hur mycket huset får sticka upp ovanför lokalgatan. Detta för att husen inte ska sticka upp för mycket i området och påverka utsikten.

Planbestämmelsen (p_6) reglerar ”*Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från lokalgatans höjdsättning, lokaliserad söder om det planerade bostadsområdet. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 6 meter över lokalgatan.”*

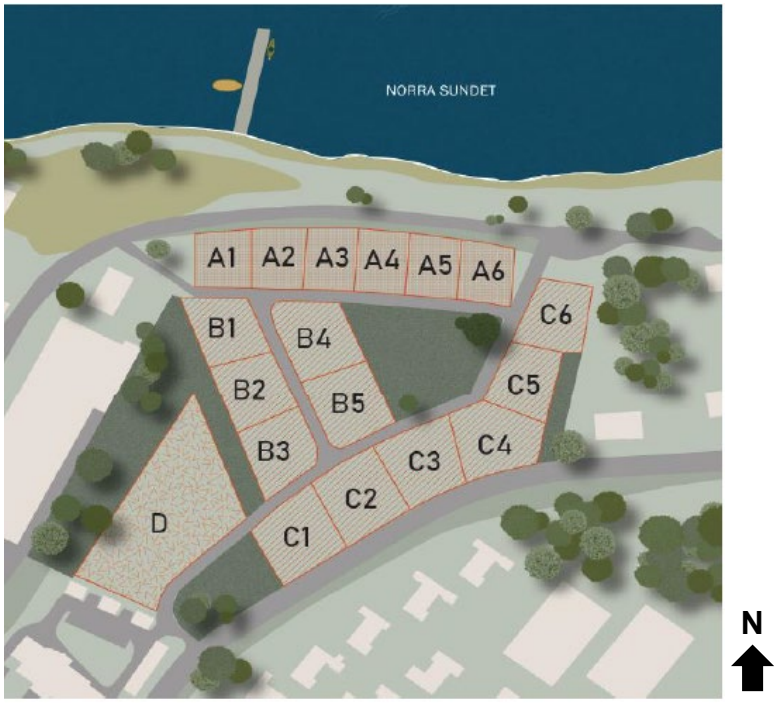
Reglering om marken ska följa befintlig marknivå så långt det är möjligt. Bestämmelsen (n) anger att *huvudbyggnad/er ska följa befintlig markprofil så långt som möjligt. Höga schaktväggar/slänter ska undvikas på fastigheten.*

Planförslaget reglerar färgsättning i området (f_7) som anger att *Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.*

Planförslaget reglerar fasadbelysning med bestämmelsen *fasadbelysning på fasader som vetter mot markanvändningen Natur och Park ska vara svag, enkel och direkt mot fasad* (f_8).

En bestämmelse om att *takvinkeln* får vara mellan *11–45 grader* finns i planförslaget.

Planförslaget anger för kvartersmark att *strandskyddet är upphävt* (a).

Figur 26. Illustrationsbild över området
Westerlinds fastigheter AB

Område B

Figur 27. Illustrationsbild från 3D modell. Område B är inringad.
Westerlinds fastigheter AB

Inom **B1-B3** är *den totala byggnadsarean för huvudbyggnader 630 m²* (e_{10}) och *totala byggnadsarea för komplementbyggnader är 180 m²* (e_{11}). Inom detta område är det möjligt att exempelvis uppföra:

- 3 stycken villor där huvudbyggnaden är 210 m^2 och komplementbyggnad 60 m^2. Alternativt kan 4 parhus upprättas inom den angivna byggnadsarean.
- Radhus i grupp om 3 hus, max 8 hus kan uppföras, där huvudbyggnaden kan vara 79 m^2 och komplementbyggnad 22 $m^{2.}$

Planförslaget reglerar fasadbelysning med bestämmelsen *fasadbelysning på fasader som vetter mot markanvändningen Natur och Park ska vara svag, enkel och direkt mot fasad* (f_8).

Inom **B4-B5** är *den totala byggnadsarean* för *huvudbyggnader 420 m^2 (*e_8) och *den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 120 m^2* (e_9). Inom detta område är det möjligt att exempelvis uppföra:

- 2 stycken villor där huvudbyggnaden är 210 m^2 och komplementbyggnad 60 m^2. Alternativt kan 1 parhus upprättas inom den angivna byggnadsarean.
- Radhus i grupp om 4 hus, max 6 hus kan uppföras, där huvudbyggnaden kan vara 70 m^2 och komplementbyggnad 20 $m^{2.}$

En begränsning finns inom B området på 300 m^2 finns i planförslaget om *största sammanbyggda byggnadsarean för huvudbyggnader. Huvudbyggnad får ej överstiga 300 m^2, byggrätten ska fördelas lika efter de tomter som tillskapas* (e_1). Det vill säga hur många byggnader som får vara sammanbyggda inom ett område samt att byggrätten ska vara lika fördelade utifrån antalet tomter det blir i området. Detta skapas för att det inte blir ojämnt fördelat av byggrätterna i områdena. Denna bestämmelse möjliggör att det blir en öppning och siktlinjer mellan byggnader skapas.

Huvudbyggnadens höjd regleras med en *högsta nockhöjd om 9 meter* och *högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 4,5 meter.*

Planförslaget har en reglering om att *startbesked inte får ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts (*a_8).

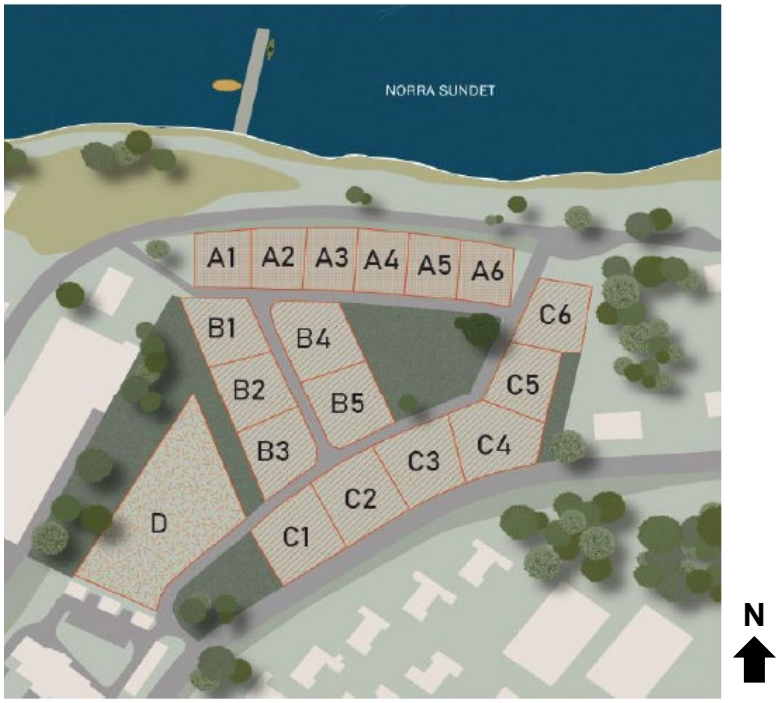
En reglering om avstånd till fastighetsgräns för huvudbyggnad och komplementbyggnad finns. *Huvudbyggnad ska placeras minst 4,5 meter från tomtgräns. För sammanbyggda huvudbyggnader får byggnad placeras i gräns* (p_1) samt *komplementbyggnad får placeras 1 meter från tomtgräns* (p_2).

Reglering om marken ska följa befintlig marknivå så långt det är möjligt. Bestämmelsen (n) anger att *huvudbyggnad/er ska följa befintlig markprofil så långt som möjligt. Höga schaktväggar/slänter ska undvikas på fastigheten.*

Planförslaget reglerar färgsättning i området (f_7) som anger att *Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.*

En bestämmelse om att *takvinkeln* får vara mellan *11–45 grader* finns i planförslaget.

Planförslaget anger för del av kvartersmark som ligger inom strandskyddat område att *strandskyddet är upphävt* (a).

Figur 28. Illustrationsbild över området
Westerlinds fastigheter AB

Område C

Inom **C1-C4** är *den totala byggnadsarean för huvudbyggnader 680 m²* (e_6) och *den totala byggnadsarean för komplementbyggnader* är 200 *m²* (e_7).

Figur 29. Illustrationsbild från 3D modell. Område C1-C4 är inringad.
Westerlinds fastigheter AB

Inom detta område är det möjligt att exempelvis uppföra:

- Inom område C1-C4 går att 4 stycken villor där huvudbyggnaden är 170 m^2 och komplementbyggnad 50 m^2. Alternativt kan 2 parhus upprättas inom den angivna byggnadsarean.
- Radhus är här inte möjligt att bygga.

Huvudbyggnadens höjd regleras med en *högsta nockhöjd om 5 meter* och *högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 4,5 meter.*

Området regleras med bestämmelsen som anger endast *friliggande enbostadshus, parhus (*f_4).

Planförslaget har en reglering om att *startbesked inte får ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts (*a_8).

Reglering om marken ska följa befintlig marknivå så långt det är möjligt. Bestämmelsen (n) anger att *huvudbyggnad/er ska följa befintlig markprofil så långt som möjligt. Höga schaktväggar/slänter ska undvikas på fastigheten.*

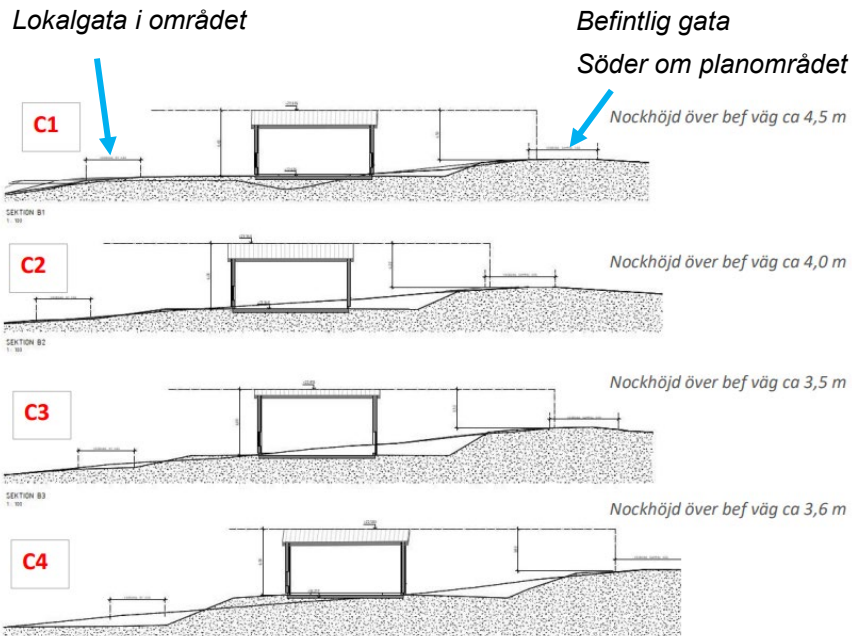
En bestämmelse om att *takvinkeln* får vara mellan *11–45 grader* finns i planförslaget.

Byggnaders nockhöjd ska utgå från befintlig gata i söder. En planbestämmelse (p_5) finns som anger att *Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från befintlig gatas höjdsättning, lokaliserad söder om planområdet. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 4,5 meter över befintlig gata*. På sida 56 finns en illustrationsbild från framtagen 3D modell som redovisar hur mycket av husen som sticker upp ovanför vägen. I bilden är husens nockhöjd 6 meter.

Planförslaget reglerar färgsättning i området (f_7) som anger att *Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.*

En reglering om avstånd till fastighetsgräns för huvudbyggnad och komplementbyggnad finns. *Huvudbyggnad ska placeras*

minst 4,5 meter från tomtgräns. För sammanbyggda huvudbyggnader får byggnad placeras i gräns (p_1) samt *komplementbyggnad får placeras minst 1 meter från tomtgräns* (p_2).

Figur 30. Sektioner från 3D modell som visar byggnaders nockhöjd. Westerlinds fastigheter AB

I område **C5-C6** är *den totala byggnadsarean för huvudbyggnader 300 m²* (e_4) och *den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 120 m²* (e_5).
Inom detta område är det möjligt att exempelvis uppföra:

- 2 stycken villor där huvudbyggnaden är 150 m² och komplementbyggnad 60 m². Alternativt kan 1 parhus upprättas inom den angivna byggnadsarean.
- Radhus i grupp om 4 hus kan uppföras där huvudbyggnaden kan vara 75 m² och komplementbyggnad 30 m².

Figur 31. Illustrationsbild från 3D modell. Område C5-C6 är inringad. Westerlinds fastigheter AB

Huvudbyggnadens höjd regleras med en *högsta nockhöjd om 9 meter* och *högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 4,5 meter.*

Planförslaget har en reglering om att *startbesked inte får ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts (*a_8).

En reglering om avstånd till fastighetsgräns för huvudbyggnad och komplementbyggnad finns. *Huvudbyggnad ska placeras minst 4,5 meter från tomtgräns. För sammanbyggda huvudbyggnader får byggnad placeras i gräns* (p_1) samt *komplementbyggnad får placeras mins 1 meter från tomtgräns* (p_2).

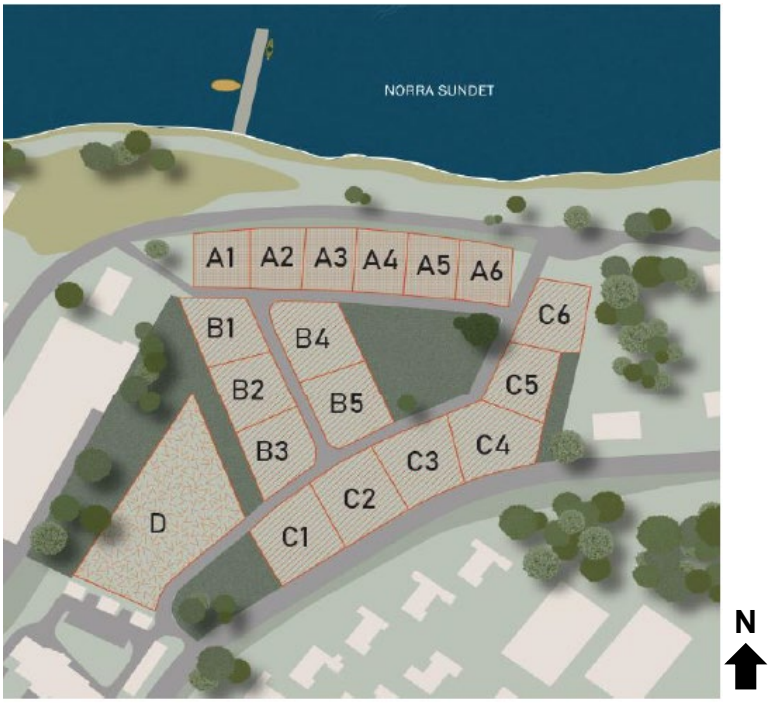
I detta område sluttar marken som mest. Bebyggelsen ska här anpassas till områdets karaktär, så att den följer markens lutning så långt det är möjligt. Bestämmelsen (n) anger att *huvudbyggnad/er ska följa befintlig markprofil så långt som möjligt. Höga schaktväggar/slänter ska undvikas på fastigheten.*

Planförslaget reglerar färgsättning i området (f_7) som anger att *Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.*

Planförslaget reglerar fasadbelysning med bestämmelsen *fasadbelysning på fasader som vetter mot markanvändningen Natur och Park ska vara svag, enkel och direkt mot fasad* (f_8).

En bestämmelse om att takvinkeln får vara mellan 11–45 grader finns i planförslaget.

Planförslaget anger för del av kvartersmark som ligger inom strandskyddat område att *strandskyddet är upphävt* (a).

Figur 32. Illustrationsbild över området
Westerlinds fastigheter AB

Område D
Inom **område D** är *den totala byggnadsarean är för huvudbyggnad är 1200 m²* och *får som störst vara 700 m²* (e_{12}). *Den totala byggnadsarean för komplementbyggnader är 300 m²* (e_{13}).

Huvudbyggnadens höjd regleras med en *högsta nockhöjd om 10 meter* och *högsta nockhöjd för komplementbyggnad är 3 meter.*

Planförslaget reglerar färgsättning i området (f_7) som anger att *Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk*

färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.

Planförslaget reglerar fasadbelysning med bestämmelsen *fasadbelysning på fasader som vetter mot markanvändningen Natur och Park ska vara svag, enkel och direkt mot fasad* (f_8).

Planförslaget har en reglering om att *startbesked inte får ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts (*a_8).

Bestämmelsen (n) anger att *huvudbyggnad/er ska följa befintlig markprofil så långt som möjligt. Höga schaktväggar/slänter ska undvikas på fastigheten.*

Inom detta område får det uppföras flerfamiljshus. En bestämmelse finns som anger *endast flerfamiljshus* (f_6).

Tillgänglighet

Området sluttar från Brunnshusgatans förlängning ner mot vattnet och den brantaste delen i området är åt öster. I området finns en reglering om att byggnader ska följa befintlig marknivå så långt det är möjligt och att höga schaktväggar/slänter ska undvikas på fastigheten.

Nya byggnader som uppförs måste följa föreskrifterna i Boverkets byggregler (BBR).

Gestaltning och kulturmiljö

Planförslagets föreslagna byggnadsarea för huvudbyggnader och komplementbyggnader är utifrån vad som är lämpligt för området som helhet. Antal byggnader är det antal hus som området bedöms klara av. Planförslaget anger för området som ligger närmast befintlig gata, Brunnshusgatans förlängning, en lägre nockhöjd än resterande delar i området. Högsta nockhöjd är satt till 5 meter för huvudbyggnad och 3 meter för komplementbyggnad där nockhöjden ska utgå från befintlig gata, Sälsten, söder om planområdet. Huvudbyggnader får inte sticka upp er än 5 meter över befintlig gata. Om det byggs friliggande villor så får huvudbyggnad inte vidare placeras närmare än 4,5 meter från fastighetsgräns vilket innebär att det

blir ett släpp mellan varje hus på 9 meter. För parhus blir det ett släpp på var sida mot naturmarken samt i mitten av området. Komplementbyggnad får placeras närmare gräns, 1 meter, men här bedöms inte höjden komma att bli ett problem för exempelvis utsiktens skull. I den 3D modell som har tagits fram inför granskning så får tittaren en känsla hur området kommer att bli om planförslaget förverkligas. Resterande bebyggelse i området får en högre nockhöjd eftersom de ligger längre ned i området där marken lutar mer.

Bestämmelse om fasadmaterial och färg
Med hänsyn till det strandnära läget mellan en populär promenadväg och den bilväg som leder vidare ut mot Härnöns norra strandområden bör den nya bebyggelsens färgsättning vara dämpad med en matt och dov karaktär. Området kommer norrifrån kunna ses på långt håll och ingår därmed i en landskapsbild där Härnöns norra strand är en tydlig del. Från Sälstensvägen söder om området utgör den nya bebyggelsen förgrund i utsikten över vatten, Härnösands norra inlopp och Vägnön. För att uppnå den eftersträvade "strandnära" helhetskaraktären bör färgtyp och kulörer som ger en dämpad, matt och dov karaktär väljas, exempelvis Järnvitriol som ger träfasaden en naturnära grå nyans, eller slamfärg med dova kulörer."
Planförslaget har en bestämmelse (f_7) som reglerar färgsättningen och lyder;
Fasadmaterial ska i huvudsak utföras i trä i matt, mörk färgsättning typ järnvitriol, röd, grå eller svart slamfärg eller liknande.

Den utsikt som finns idag mot vattnet med anledning av att området är obebyggd kommer att bli förändrad för främst bostadsområdet Släggan som ligger söder om planområdet. I planarbetet har det tagits fram en 3D modell där planförslagets byggrätter är inritade som modellhus för att få en förståelse hur området kan se ut med planförslagets föreslagna planbestämmelser.
I planförslaget för området jämte gatan Brunnshusgatans förlängning går det exempelvis inte att bygga radhus utan det kan bli friliggande villor eller parhus för att minimera att upplevs från bostadsområdet Släggan ovanför vägen samt från

gatan att det är en vägg av hus. Huvudbyggnad som i planförslaget har en nockhöjd på 5 m får vidare inte placeras närmare fastighetsgräns än 4,5 meter vilket innebär att det blir 9 m öppen yta mellan huvudbyggnaderna där det på så vis skapar siktlinjer mellan husen. Mindre komplementbyggnader med nockhöjd 4,5 m får placeras närmare gräns och kan då placeras inom dessa 9 m men bedömningen är att det inte blir en påtaglig påverkan för befintlig bostadsbebyggelse.

Det äldre industriområdet intill planområdet har ett stort kulturvärde. I planförslaget finns i direkt anslutning mot området utlagd allmän platsmark park och natur. Bedömningen är att planförslaget inte påverkar området på ett negativt sätt eftersom det finns en avskiljande zoon med park och natur.

Friytor

Lek och rekreation

Möjlighet till lek och rekreation finns fortfarande kvar i området där det i planförslaget anges Parkmark och Natur. I planområdets närhet finns även Sälstens badplats.

Naturmiljö

Planförslaget anger Naturmark åt sydväst för att bevara en naturlik karaktär i området och för att tillgodose fladdermössens samt vidare djur och växtliv behov av naturmark. Vidare är syftet att skapa avskärmning mot befintliga olika bebyggelsegrupper och verksamheter.

Planområdets koppling med planprogrammet Skeppsbrokajen och f.d. Hernöverken

Aktuellt planområde, den del som idag är gångstråket och udde och som är planlagt som parkmark är en del av ett viktigt geografiskt stråk som Samhällsförvaltningen och Tillväxtavdelningen arbetar med. Syftet är att ta fram ett planprogram som ska knyta samman sträckan längs med vattnet från centrum till Sälstens udde.

Det är mycket som ska hända inom området inom en snar framtid som exempelvis byta av Nybron, upprustning av utsprångskajen och två detaljplaner som är just nu under handläggning. Planprogrammets ska därför ta ett helhetsgrepp och titta på de olika intressen och frågeställningar som finns i området idag och för framtiden, exempelvis riksintresset, gatans användning, hantering av dagvatten och framtida klimatförändringar osv. Vidare ska planprogrammet ge förslag på hur stråket kan användas i framtiden, som förslag till utformning på del eller delar av sträckan och aktiviteter som kan vara lämpliga längs kajstråket. Planprogrammets ska exempelvis ge vägledning och underlätta handläggningsärenden i området och främja en god helhetsverkan för hela stråket.

Kommunen har planer på att köpa mark där gångstråket och udden ligger för att tillgängliggöra området mer för allmänheten men också för att värna om växt och djurlivet vid stråket. Kommunen vill utforma udden mer som en park vilket kommer till glädje både för de som promenerar och cyklar i området och för framtida bostadsområde. Från det nya bostadsområdet finns möjlighet att komma till gångstråket, udden och vattnet med de släpp som ligger på var sida om det nedre bostadsområdet, som i planförslaget är parkmark. Detta möjliggör att det finns en koppling till det framtida allmänna området vid vattnet.

Figur 33. Udden. Vy åt nordost.
Bild från PM Sälstens udde – Visioner & förslag

Figur 34. Foto på gångstråket. Vy åt öster.

Dokumentet *PM Sälstens udde Visioner & förslag (2021)* är framtaget utav samhällsförvaltningens teknikavdelning inom avdelning park och visar förslag på hur udden, gångstråket och Fiskaregatan kan utformas som en framtida allmän plats.

Utformningen ska knyta an till kommunens visioner om attraktiva kustmiljöer för gående och cyklister samt ta hänsyn till den befintliga karaktären och utveckla de kvalitéer som redan finns på platsen idag.

En väl gestaltad utemiljö är beroende av de

- nödvändiga (gå till jobb/skola, handla mat osv)
- valbara (motion, rekreation, återhämtning)
- sociala aktiviteterna.

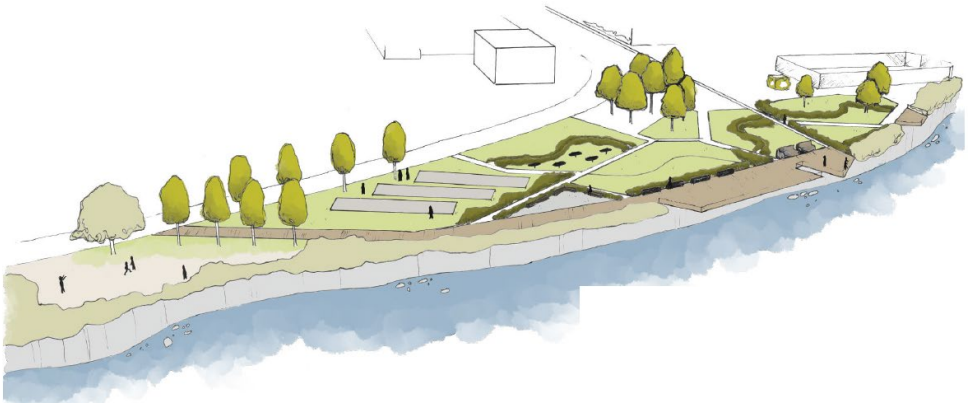
De nödvändiga påverkas inte av kringliggande miljö så länge det är framkomligt. Valbara aktiviteter kan utföras om förutsättningarna rent fysiskt finns, vilket är upp till gestaltaren. För att sociala aktiviteter ska vara möjlig på en offentlig plats krävs givetvis mänsklig närvaro.

Det är viktigt att platser är gestaltade med människans perspektiv i fokus. Olika aktiviteter lockar en variation av besökare vilket bidrar till den sociala mångfalden som i sin tur kan öka förståelsen för samhällets olika samhällsgrupper.

Tryggheten på en plats är också en viktig fråga att tänka på vid gestaltning, exempelvis att det är lätt att orientera sig i området. Även en välskött plats höjer känslan av trygghet.
En plast kan även vara spännande, gör platsen mer attraktiv och intressant. Spänning kan vara att platsen inte är färdigupplevd vid första anblick utan där finns möjlighet att utforska området.

Området kan gestaltas för olika typer av gemenskap och det finns många goda exempel i landet som Jubileumsparken i Göteborg som är en mötesplats med visionen ”en mötesplats skapad av alla för alla”. Parken betonar det vi har gemensamt genom särskilda aktiviteter och upplevelser.

I dokumentet finns exempel på inspiration inom växlighet, belysning och möblering med utgångspunkt från Härnösands sjöfartshistoria, se figur 35 här nedan. Se vidare *PM Sälstens udde Visioner & förslag (2021).*

Figur 35. Illustrationsbild över området.
Bild från PM Sälstens udde Visioner & förslag

Vattenområden

Kvarvarande strandskydd

Del av planområdet ligger inom det generella strandskyddsområdet på 100 meter. För udden och del av gångstråket invid vattnet finns markanvändningen PARK med kommunalt huvudmannaskap (a_1) och inom området är strandskyddet inte upphävt i planförslaget.

Marken ägs idag av exploatören men det finns framskridna planer på att marken ska övertas av kommunen. Detta då udden

och gångstråket är en del av ett sammanhängande stråk som kommunen planerar att utveckla på sikt, stråket längs Skeppsbrokajen. Genom ett kommunalt markägande av denna plats kan kommunen trygga allmänhetens tillgång till vattenområdet i stadens direkta närhet samt att kunna skydda värdefulla strandzoner för exploatering. Strandzonen definieras av det område som ligger närmast stranden, mellan strandlinjen upp till högvattenståndsmärket, och har generellt höga biologiska värden och en rik biologisk mångfald. Inom planområdet omfattas delarna norr om den befintliga gång- och cykelvägen, främst nedanför tomterna A3-A6 enligt bild 32, av en sådan standzon som skyddas genom att behålla strandskyddet för denna del.
I dokumentet *PM Sälstens udde Visioner & förslag (2021)* beskrivs förslag på hur udden, gångstråket och Fiskaregatan kan utformas som en framtida allmän plats. Utformningen ska knyta an till kommunens visioner om attraktiva kustmiljöer för gående och cyklister samt ta hänsyn till den befintliga karaktären och utveckla de kvalitéer som redan finns på platsen idag. När ett övertagande av marken är tänkt att ske för kommunen samt när platsen ska iordningställas är inte klarlagt ännu. Kommunen kommer därför vid behov att söka strandskyddsdispens för de eventuella anordningar som ska uppföras på platsen om det blir aktuellt.

Upphävande av strandskydd

När en detaljplan ändras, ersätts av en ny eller upphävs, återinträder strandskyddet enligt miljöbalken (1998:808).

Föreslagen ny detaljplan föreslår att strandskyddet upphävs inom fastigheten del av Motorn 1 inom kvartersmark för bostad (B) och allmän platsmark park ($PARK_1$) och allmän platslokalgata, enskilt huvudmannaskap ($GATA_3$). Allmän plats kommunalt huvudmannaskap ($GATA_2$). Även på fastigheten Motorn 5 inom kvartersmark för teknisk anläggning (E).

<u>För markanvändningen bostad</u>
Planförslaget föreslår att strandskyddet upphävs för markerat område (a).

Som särskilt skäl för en strandskyddsdispens åberopar kommunen miljöbalken 7 kap 18c §, punkt 5: området behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

På området finns en detaljplan från 1970 som anger industriändamål och där strandskyddet är upphävt.

Kommunen har i översiktsplan ÖP 2011, aktualitetsförklarad april 2016, uttryckt ett övergripande ställningstagande att prioriteringen vid ny bebyggelse ska följa klimatstrategi 1 som är att;

1. Förtäta befintlig bebyggelse
2. Bygg nära befintlig infrastruktur och kollektivtrafikstråk
3. Bygg helt nya områden

Aktuellt planområde anges i översiktsplanen som utvecklingsområde för bostäder och tätortsbebyggelse.
Se figur 36.

Figur 36. Klipp från kommunens översiktsplan

Översiktsplanen anger i text att där utpekade utvecklingsområden ligger på kommunal mark är kommunens ambition att fortsätta planeringsprocessen med att arbeta fram planprogram och detaljplaner. För områden som ligger på privat mark ligger initiativet för en fortsatt planering i huvudsak hos den enskilda markägaren.

På fler platser på Härnön finns områden med en detaljplan för industriändamål. I översiktsplanen välkomnar kommunen en

vidare utveckling där områden är kategoriserade som industri men skriver även att storskaliga industrietableringar ska undvikas på Härnön till förmån för utveckling av bland annat bostadsbebyggelse.

Den regionala bostadsmarknadsanalys som Länsstyrelsen tar fram årligen för Västernorrlands län redovisar för 2020 att det i Härnösands kommun som helhet, både på centralorten (i innerstan) och i kommunens övriga delar råder balans på bostadsmarknaden.
För år 2021 redovisas för Härnösand att det fortfarande är en balans på bostadsmarknaden, men samtidigt anges det att det råder en brist i utbudet av boende i attraktiva lägen. I kommunens övriga delar så redovisas ett underskott på bostäder.

Under år 2019 gjordes en undersökning hos kommunstyrelsen om hur intresset var hos privata markägare på landsbygden som ägde mark som i översiktsplanen var utpekat som ett LIS-område (landsbygdsutveckling i strandnära lägen). Utifrån översiktsplanens utpekade LIS-områden skickades en enkät ut till mer än 600 fastighetsägare för att undersöka hos markägarna om intresse fanns att utveckla sin fastighet för att möjliggöra för bostäder. Från undersökningen kom det in 309 svar som var intresserade att antingen sälja mark eller själv bebygga sin fastighet. Det utfördes en marknadsanalys i arbetet vars syfte var att belysa omvärldsfaktorer, fastighetsvärden, utbud och efterfrågan rörande bostadsmarknaden i Härnösands kommun. Marknadsanalysen var sedan ett underlag för det fortsatta arbetet med att utreda förutsättningar för utveckling av attraktiva boendemiljöer i LIS-områden m.m. Från analysen framkom att det var en balans på bostadsmarknaden vad gäller antalet bostäder. Däremot finns efterfrågan på särskilda boendeformer som inte möts av utbudet, där ingår kategorin strandnära boende med enskilt läge även om den inte behandlades särskilt i statistiken. Hur utbudet och efterfrågan är 2021 - 2022 bedöms vara i linje med hur bostadsanalysen såg ut år 2020.

Kommunen har under vintern 2021 kontaktat ett flertal mäklare som är verksamma inom Härnösands kommun och ställt frågan hur efterfrågan ser ut på bostadsmarknaden. Svaret har bl.a. varit

att det är brist på lediga tomter på främst Härnön och störst efterfrågan är det på tomter som ligger havsnära.
Härnösands kommun har även en egen tomtkö där lediga eller planerade tomter kan köpas eller intresseanmälan göras. Även här är efterfrågan på tomter i havsnära lägen på Härnön det som främst efterfrågas.

I linje med kommunens befintliga bostadsförsörjningsprogram (2017–2022) ska Härnösand verka för 3000 nya bostäder fram till år 2035. I förslaget till ny översiktsplan för Härnösands kommun (beräknas att antas under våren 2022) har detta omvandlats till ett befolkningsmål på 30 000 invånare till år 2040.

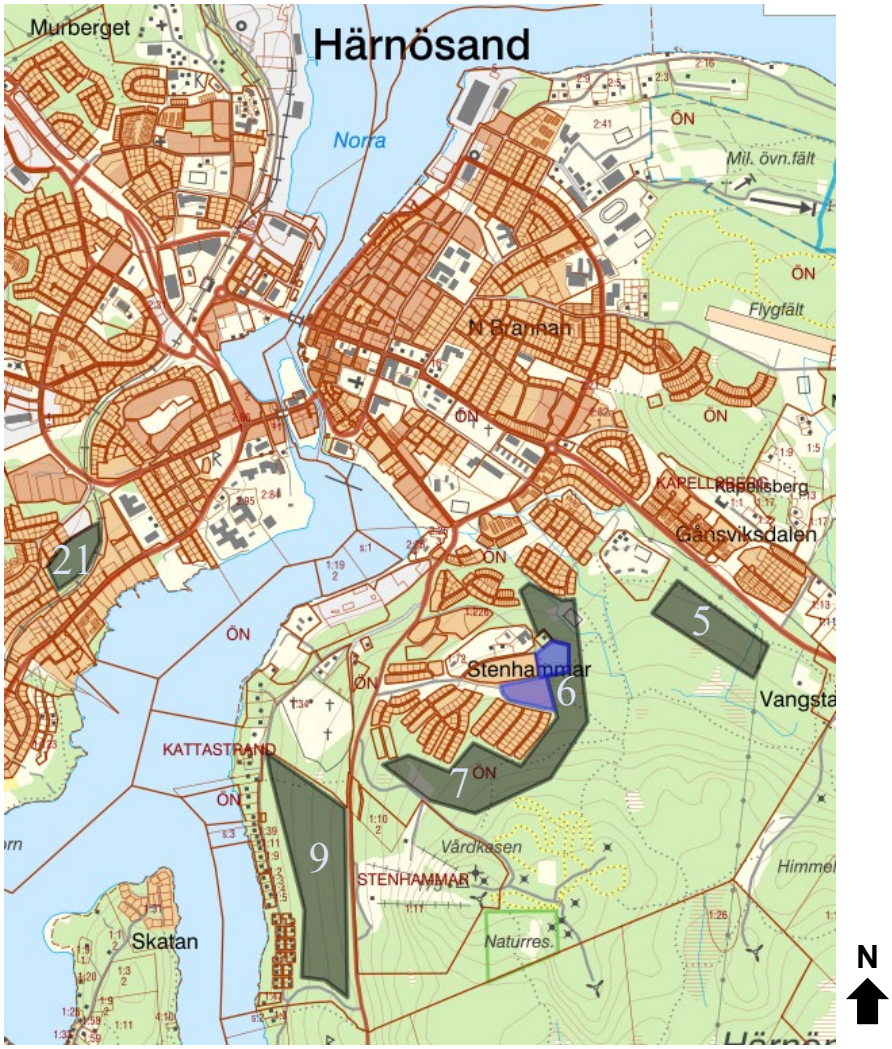
Kommunens Tillväxtstrategi är ett långsiktigt övergripande styrdokument som bland annat anger Härnösands kommuns tillgångar för tillväxt och hur vi strategiskt ska arbeta för att nå målbilden. Dokumentet är beslutat i Kommunfullmäktige. Den strategiska målbilden beskrivs som - tillsammans i en kreativ och företagsam livsmiljö med 30 000 medborgare och 11 500 arbetstillfällen.
Den absolut viktigaste förutsättningen för att nå målen är Nya Ostkustbanan med dubbelspår mellan Härnösand och Gävle.

GIS-analys av alternativa områden
Efter samrådet, där Länsstyrelsen ifrågasatte kommunens argumentation kring skälen till upphävandet av strandskyddet, och inför planarbetets fortsättning har kommunen undersökt och därefter pekat ut likvärdiga områden som kan vara möjliga att bebygga men som ligger utanför strandskyddet. Detta har gjorts genom en GIS-analys där olika kriterier för ytor och områden har lagts in. GIS-analysen resulterade i ett antal områden som uppfyllde angivna kriterier, områden som därefter gicks igenom av ansvarig planhandläggare tillsammans med ytterligare handläggare inom Samhällsförvaltningen. En slutlig analys om de olika områdenas lämplighet utifrån öp 2011, öp förslag 2040 samt övrigt underlag som finns i kommunens kartdatabas har genomförts och presenteras i detta avsnitt.

Kriterierna som togs fram för analysen var;

- Området ska vara beläget inom tätorten för att möjliggöra för hållbara transporter, att kunna använda gång- och cykel samt kollektivtrafik i största möjliga mån vid val av transport vid förflyttning och arbetspendling. Tätortsnära bostadsbebyggelse ger även en bra förstärkning och underlag till den befintliga service och utbudet som finns inom tätorten.
- Områden ska vara lika stort som planområdet så ett större bostadsområde kan skapas. Arean på planområdet för bostäder är 27 786 m^2, 2,7786 ha.
- Strandskyddet är utlagt för platser där det inte finns en detaljplan.
- Befintliga byggnader har en buffert på 15 meter.
- Områden inom eller i direkt anslutning till kyrkogårdar, naturreservat, järnvägskorridoren (RI) och influensområde för försvaret har tagits bort då dessa ytor inte ses som byggbara.

De områden som efter den slutliga analysen är kvar visas i bilden här nedan, figur 37.

Figur 37. Svarta områden i kartan visar områden från GIS-analysen. Blåa områden är områden där det finns en detaljplan som är obebyggd.
copyright Härnösand kommun.

Resultat av GIS-analys
Resultatet från GIS-analysen i kombination med analysen från de deltagande handläggarna visar att utöver planområdet finns fem andra områden som är av den storlek på markytan som var ett kriterium i analysen. Hela analysen med en beskrivning av respektive område redovisas i bilaga Sammanfattning av prövning mot MB 17:18c.5.

Två av områdena (nr. 5 och 6) är utpekade i öp 2040 som lämpliga för bostadsbebyggelse, se figur 37 ovan. Ett område

ligger invid Gångsviksvägen mellan Gerestaskolan och Brukshudsklubbens område. Det andra området är i kanten av befintlig bebyggelse i Geresta och Stenhammar.
Båda dessa områden behöver invänta det av Länsstyrelsen bidragsfinansierade LONA-projekt som drivs av Härnösands kommun och som ligger inom och i direkt anslutning till dessa områden. Syftet med projektet är bland annat att förhindra stora vattenflöden ner i Gerestabäcken samt gynna den biologiska mångfalden inom området. En föreslagen åtgärd är att återskapa våtmarker inom skogsområdet genom att lägga igen befintliga diken, Området bedöms därmed inte som lämplig att bebygga i detta skede.

Inom bostadsområdet Stenhammar finns två befintliga detaljplaner som möjliggör byggnation för bostad, se figur 37. Dessa områden ligger intill varandra men områdena var för sig uppnår inte efterfrågad storlek på markytan. För att uppnå efterfrågad markyta behöver en ny detaljplan arbetas fram. Kommunen är markägare och om en ny detaljplan ska arbetas fram behöver området prioriteras upp bland alla andra detaljplaner som är under handläggning hos samhällsförvaltningen.

Under framtagandet av öp 2040 har det inom Stenhammarområdet även pekats ut ett område mellan vägen till Vårdkasen och bostadsområdet i norr (slutet av vägarna Spillkråkevägen, Gulsparvvägen osv. (nr 7 i figur 37)) som kan vara lämpligt för bostadsbebyggelse. Inom området går det att skapa ett större bostadsområde men lämpligheten och hur området ska utformas behöver utredas vidare i en planprocess med anledning av att området har stigsystem/skidsystem m.m. med koppling mot Vårdkasen.

I området söder om kyrkogården (nr. 9, se figur 37) finns mark som enligt analysen är lämplig och här anger öp förslag 2040 utveckling av bostäder. Här kommer kommunen att påbörja arbetet med en ny detaljplan för detta område för att skapa mer bostäder inom tätorten. Ansökan beräknas inkomma under Q2-2022.

På fastlandet finns vidare ett område som är möjlig för byggnation av ett större bostadsområde (nr. 21, se figur 37). Området är planlagt för bostäder, fem våningar men byggbar mark är mycket begränsad med prickad mark. Här anger öp förslag 2040 sammanhängande bostadsbebyggelse, område som kan kompletteras med flera bostäder av olika upplåtelseform och storlek. Den prickade marken begränsar utformningen och befintlig detaljplan måste ändras för att möjliggöra den yta som efterfrågas. Säkerhetsavstånd från järnvägen måste beaktas vid ny plan.

GIS-analysen visar på ett fåtal möjliga byggbara områden inom tätorten utifrån satta kriterier.
Kommunen äger begränsade ytor av mark inom och utanför tätorten som inte är gata och park. Kommunen råder inte över privata markägares beslut kring utveckling av sina markområden utan kan bara, som i undersökningen 2019, se över hur intresset är bland privata markägare att planera för bostadsbebyggelse. Kommunen bedömer att aktuellt planområde på Sälsten är ett bra läge för att utveckla bostäder och som går i linje med vad både tidigare och kommande översiktsplan anger. Kommunen välkomnar även planläggning utanför tätorten men det är upp till markägaren att själv bestämma vad hen vill göra med sin mark.

För markanvändningen teknisk anläggning (E)
Föreslagen ny detaljplan föreslår att strandskyddet upphävs inom fastigheten Motorn 5 inom kvartersmark. Inom fastigheten finns en befintlig teknisk anläggning för fjärrvärme.
Som särskilt skäl för en strandskyddsdispens åberopar kommunen miljöbalken 7 kap 18c §, punkt 1: området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (a_4).

För markanvändningen parkmark (PARK$_1$)
Föreslagen ny detaljplan föreslår att strandskyddet upphävs inom fastigheten Motorn 1 inom allmän platsmark med enskilt huvudmannaskap (a_2). Orsaken för att upphäva strandskyddet är för att det ska kunna ordnas exempelvis stigar, grillplats, vindskydd m.m. för områdets trivsel. I denna del i naturvärdesbedömningen bedöms i nuläget ha ett lågt

naturvärde, förutom den fristående tallen som ses som ett värdeelement. Det krävs marklov för att fälla tallen.
Som särskilt skäl för en strandskyddsdispens åberopar kommunen miljöbalken 7 kap 18c §, punkt 5: behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (a_7).

För markanvändningen lokalgata allmän plats (GATA$_2$)
För lokalgata med kommunalt huvudmannaskap (a_1) föreslås strandskyddet upphävas för vändplats vid Sälstens badplats och vid udden. Dessa vändplatser används idag av befintlig biltrafik.
Som särskilt skäl för en strandskyddsdispens åberopar kommunen miljöbalken 7 kap 18c §, punkt 1: området har redan tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften (a_6).

För markanvändningen lokalgata allmän plats (GATA$_3$)
För lokalgata med enskilt huvudmannaskap (a_2) föreslås strandskyddet upphävas för den nya lokalgatan för bostadsområdet. Lokalgatans kommande lokalisering i området anses vara inom det område där naturvärdesbedömningen bedömde ha ett lågt naturvärde.
Som särskilt skäl för en strandskyddsdispens åberopar kommunen miljöbalken 7 kap 18c §, punkt 5: behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (a_7).

Kommunens samlade bedömning/ställningstagande
För markanvändningen bostad
Kommunen bedömer att det finns ett behov av att planlägga ny mark för bostäder utöver de obebyggda detaljplaner som finns, den planberedskap som kommunen har idag bedöms inte vara tillräcklig. För att kommunen ska ligga i linje med framtagna dokument som Tillväxtstrategin och den översiktsplan som ska antas under våren 2022 där det beskrivs att Härnösands kommun ska bli fler innevånare, så behöver kommunen mer mark för bostäder.

Översiktsplanen från 2011 anger för området utveckling för bostäder. Kommunen har därför bedömt den sökta åtgärden, att ändra från industri till bostad som lämpligt att pröva i en

planprocess. Kommunen ser med fördel att befintlig detaljplan ändras från industrimark till bostadsmark då kommunen annars riskerar en ej önskvärd markanvändning i direkt anslutning till befintlig bostadsbebyggelse. En etablering av bostäder istället för industriella verksamheter är en mycket lämpligare markanvändning inom Härnön utifrån aspekten hälsa och miljö men också utifrån att industriverksamhet bland annat medför risker, bullriga miljöer och tunga transporter som inte är önskvärt på Härnön och bland bostadsbebyggelse. Markyta för bostäder, inom tätortens område Härnön, är begränsad i och med försvarsmaktens verksamhet på ön. Kommunen bedömer därför att aktuellt område som nu planläggs för bostadsändamål tillgodoser kommunens behov av tätortsutveckling och är viktigt ur synpunkten att ta tillvara mark som ligger strategiskt bra placerad i utkanten av stadskärnan för att uppehålla stadens utbud och främja ett kollektivt resande.

Ett av strandskyddets syften är att långsiktigt trygga att allmänheten har tillgång till strandområden genom allemansrätten. Dessutom ska strandskyddet bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv. Genom att rusta upp gång- och cykelstråket mellan strandlinjen och planerat bostadsområde och parkområdet på udden, samt genom att ta fram en åtgärds- och skötselplan för området så anser kommunen att dessa syften uppfylls trots att strandskyddsbestämmelserna hävs. Kommunen har då rådighet över området närmast vattnet och kan därmed trygga allmänhetens tillgång till strandlinjen samt stärka upp och tillvarata de naturvärden som finns inom området.

Utifrån dessa bedömningar så anser kommunen att punkt 5 i miljöbalken 7 kap 18c § kan anges som särskilt skäl för ett hävande av strandskyddet inom planområdet.

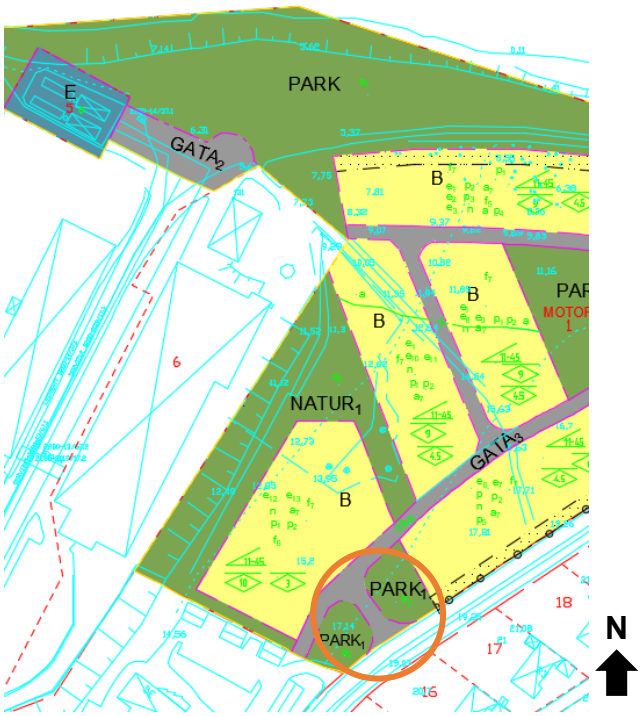
För markanvändningen teknisk anläggning (E), för markanvändningen $PARK_1$, lokalgata $GATA_2$ och lokalgata $GATA_3$

Kommunen bedömer att punkt 5 i miljöbalken 7 kap 18c § och punkt 1 i miljöbalken 7 kap 18c kan anges som särskilt skäl för ett hävande av strandskyddet inom planområdet.

Gator och trafik

Gatunät

Planförslaget innebär att det skapas en ny tillfartsväg till det nya bostadsområdet från Brunnshusgatans förlängning. Se figur 38.

Figur 38. Bild från plankartan på den nya anslutningsvägen.

Tillfart till bostadshusen i området sker genom föreslagen lokalgata som är 5,5 meter bred och gatans utformning i området möjliggör att det går att köra runt i området. Lokalgatans standard är utformad för att räddningsfordon och servicefordon för exempelvis soptömning, ska kunna köra i området. Alternativa vägar in i området är via de gångvägar som ska anläggas invid A-tomterna om den tänkta tillfartsvägen från Brunnshusgatans förlängning inte går att använda. Dessa kan användas från de befintliga vägarna Fiskaregatan och vägen som leder fram till parkeringen vid Sälstens badplats.

Vägen ska ha diken för att omhänderta och fördröja dagvatten innan det släpps på till ledningar. Gatuområdet regleras med

egenskapsbestämmelsen dike$_1$ för att möjliggöra för anläggning av fördröjningsdiken.

Föreslagen ny detaljplan föreslår att strandskyddet upphävs för användningen lokalgata inom bostadsområdet, GATA$_3$, (a$_7$).
I slutet av Fiskaregatan finns en vändplats för bland annat den befintliga panncentralens anläggning. Strandskyddet föreslås att upphävas för lokalgata GATA$_2$ (a$_6$). Likaså för den befintliga vändplanen vid Sälstens badplats föreslår planförslaget att strandskyddet upphävs för lokalgata GATA$_2$ (a$_6$).

I planförslaget finns redovisat med linjesymbol planbestämmelsen att *utfart får inte finnas*. Detta gäller för bostadsområdet som ligger närmast befintlig gata Sälsten, område C1-C4.
Planförslaget medför att det kan bli en ökning av trafikflöden eftersom det uppstår en ny målpunkt i området. Trafikmätningen från 2018 visade på ca 600 fordon/dygn under en vecka i juni månad. Med planförslagets planerade bebyggelse beräknas antal fordon öka till ca 700 fordon/dygn, en ökning med ca 100 fordon/dygn. Framtida trafikflöde är uppskattade med anledning av att det finns alternativa färdmedel i planområdets närhet att välja som kollektivtrafik, att gå eller cykla. Den ökade trafiken som planområdet kan medföra och befintliga målpunkter längs gatan bedöms inte bli så stor att det blir ett problem för den befintliga gatans kapacitet.

Gång- och cykeltrafik

En asfalterad gång- och cykelväg finns idag längs med Brunnshusgatans förlängning och vidare mot Sälsten. Det går vidare att gå och cykla vid stråket invid vattnet även om den idag endast är en grusad väg.
I och med förslaget att kommunen ska ta över mark inom del av Motorn 1 som är området där Hernöverken ligger så ska ett gång- och cykelstråk ordnas på Fiskaregatan och vidare mot gångstråket. På sikt kan gång- och cykelstråket byggas vidare förbi Sälstens badplats och mot bodarna/naturområdet.

Planförslaget föreslår ingen egen gång- och cykelväg inom planområdet eftersom det är en mindre lokalgata inom ett bostadsområde där hastigheten är låg.

Där planförslaget föreslår flerbostadshuset kan förslagsvis ett varmförråd för exempelvis cyklar, vagnar, elrullstolar, permobiler anordnas.

Kollektivtrafik

Ny busslinje trafikerar sträckan, nr. 503 sedan planförslaget var på samråd. Två nya hållplatser finns i planområdets närhet, Sälstens udde och Tobaksmonopolet. Förutsättningarna är därmed goda att åka kollektivt från området.

Parkering

Parkering sker på den egna fastigheten. Där planförslaget anger flerbostadshus anordnas en markparkering.

Varumottagning

Planförslaget föreslår att ingen verksamhet ska tillkomma i området så ingen varumottagning tillkommer i området.

Störningar

Buller och vibrationer

Planområdet klarar gällande gränsvärden för trafikbuller i den beräkning som gjorts gentemot trafiken på Brunnshusgatan. Eftersom gränsvärdena klaras i utgångsläget regleras inte planförslaget utifrån den aspekten.

Ljudnivån inomhus regleras i föreskrifterna i Boverkets byggregler (BBR).

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Den allmänna ledningen för vatten- och avlopp som finns i området gör det möjligt för planområdet att ansluta sig. För

planförslagets genomförande så behöver ledningen flyttas från sitt ursprungliga läge och ska i stället placeras i områdets lokalgata.

I planområdets närhet finns två brandposter om brand uppstår. Dessa har bra kapacitet eftersom det är självtryck från HEMAB:s vattentorn och reservoarer. Om en ny brandpost skulle behövas bekostas den av exploatören om Räddningstjänsten ser att behovet finns.

Dagvatten

Dagvattnet ska så långt det är möjligt omhändertas lokalt genom infiltration på den egna fastigheten och kan därefter avledas till dagvattendike invid gata och vidare till recipient. Kommunen förordar så långt det går på den egna fastigheten lokalt omhändertagande (LOD).
Enligt framtagen dagvattenutredning kan det vid extrema skyfall och stora vattenmängder behövas åtgärder för att området ska kunna klara av att ta emot stora vattenmängder.

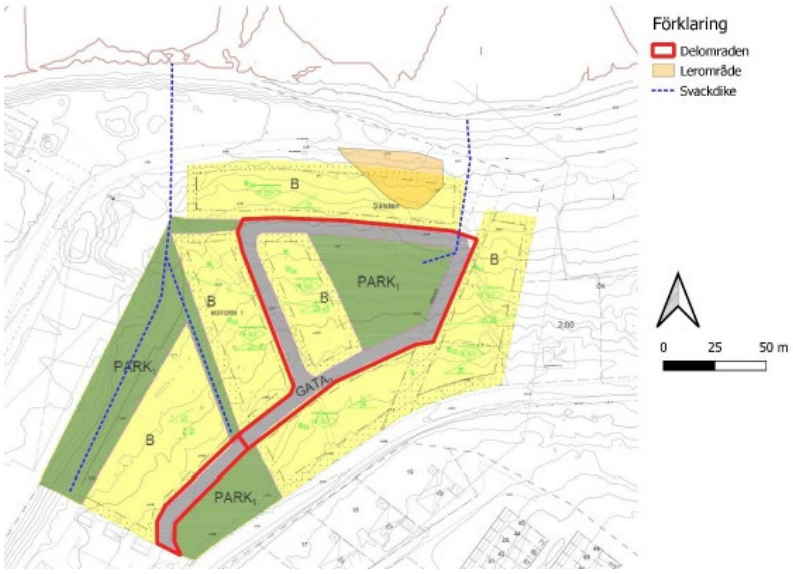
Åtgärdsförslag för dagvattenhantering inom kvartersmark kan vara att takvatten från villor och carport kan avledas ytligt och infiltreras inom den egna fastigheten.

Figur 39. Stuprörsutkastare med tät vattenavledare. Structor Norr AB

Planförslaget möjliggör en ny anslutningsväg till området som ändrades efter dagvattenutredningens framtagande. Se figur 38, sidan 75. Den nya anslutningen motsvarar i princip samma hårdgjorda yta som befintlig infart från Släggan 2, som i

planförslaget ligger kvar för en eventuell gemenast tillfart i framtiden med det nya bostadsområdet. Markområdet som är parkmark vid den nya anslutningsvägen till området bör därför bli i princip samma magasineringsbehov och förutsättningarna för LOD som tidigare förslag (se figur 40). Den södra torrdammen kan flyttas, exempelvis mot Släggan 2 där planförslaget föreslår naturmark och parkmark, se figur 38 sidan 75.

Figur 40. Skiss över hantering av dagvatten från hårdgjorda ytor.
Structor Norr AB

Dagvattenrapporten beskriver några utformningsåtgärder som exempelvis Svackdiken, gräsbeklädda diken med ett bredare tvärsnitt och lägre lutning på slänterna. Dessa medför en lägre flödeshastighet samt att sluttningen även kan agera översilningsyta vid lättare regntillfällen. Svackdiken kan även kompletteras med trädplantering för att öka vattenupptaget och ge området en grönare miljö.

Krossdiken kan användas om tillgången på yta är mindre. Dikena har en avskärande funktion med hög infiltrationskapacitet.
Vidare kan dagvattnet omhändertas genom en torrdamm som är nedsänkt och gräsbeväxt eller stenbelagd yta som tillåts fyllas med vatten vid höga flöden. Huvudsyftet är att minska

flödestoppar nedströms men kan även bidra med viss reningseffekt. Se figur 42, sidan 81.

Extrema regn
För att klara byggnader från skador vid exempelvis extremregn så bör byggnader anläggas högre än gator och grönområden. Instängda områden bör undvikas för att inte riskera att dessa översvämmas vid extrema regn. Bedömningen i rapporten utgår från att ny bebyggelse följer befintlig marknivå med färdig golvnivå då bör inga problem uppstå med avbördning av dagvatten uppstå.

Figur 41. Bilden visar maxdjup vid 100-års regn baserat på Härnösands kommuns skyfallskartering med föreslagen placering av svackdiken.
Structor Norr AB

Utifrån planförslaget bedöms förutsättningarna för lokal hantering av dagvatten vara goda inom planområdet. Dagvatten från ett bostadsområde kan bedömas som lågt förorenade så därför föreslås minska uppkomsten i möjligaste mån, och att för de flöden som uppstår använda naturliga steg såsom fördröjning, magasinering och infiltration för att ge en tillräcklig rening.

Dagvattensystemet inom undersökningsområdet har dimensionerats för att rena och fördröja 20 mm nederbörd på hårdgjorda ytor. Vid nederbörd som överstiger detta krävs system som kan brädda mot sekundära avrinningsvägar till en

plats där tillfälliga översvämningar kan tillåtas alternativt gå direkt till recipient.

Figur 42. Förslagskiss på potentiella ytor som kan användas för exempelvis torrdammar eller ytor som tillfälligt kan tillåtas översvämmas. Potentiell placering av torr damm mot Brunnshusgatan
Structor Norr AB

Hänsyn bör tas till det område med lera som påträffats i tidigare marktekniska undersökningen vilket inte är lämpligt för infiltration samt till den lågpunkt som identifierats i områdets sydvästra del. I utredningen har det antagits att det går att leda dagvattnet ned till recipient trots att planområdet inte sträcker sig hela vägen ned till vattnet. Efter samrådet har planområdet utökats och nu inkluderas udden nedanför bostadsområdet. Området är planlagt som parkmark vilket innebär att dagvattnet från området leds vidare från diken och trummor från vägen till parkmarken och därefter till recipient.

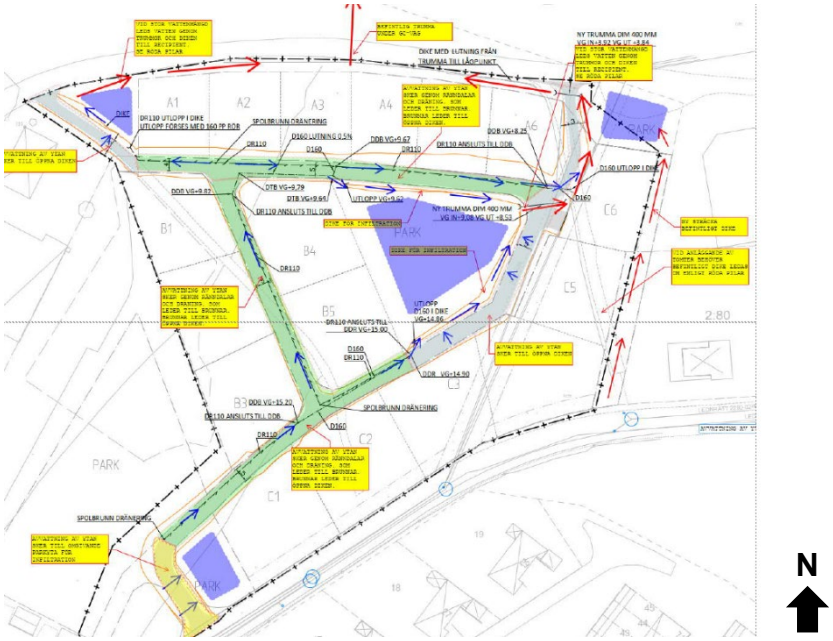
De svagt förhöjda halterna av bly, kvicksilver och PAH H som återfanns i ytmaterialet bör tas i beaktande inför slutlig projektering och eventuella åtgärder. De föreslagna systemlösningarna i utredningen kräver anpassning för slutlig situationsplan avsedd byggnation, belagda och öppna markytor. Planförslaget har en bestämmelse för bostadsområdet att marken ska saneras innan byggnation kan ske vilket innebär att de förhöjda halter som dagvattenutredningen tar upp här ovan blir kommer att omhändertas.
Se bilaga PM Översiktlig dagvattenutredning (2021-05-31).

Dagvattenhantering för lokalgatan
En utredning hur dagvattenhanteringen ska ske för lokalgatan har tagits fram efter samrådet. Utredningen har haft PM dagvattenutredning som underlag för dagvattenhanteringen för lokalgatan.

Avvattning av gatan ska primärt utföras mot parkområden och öppna diken längs gatan.
Öppna diken ska anläggas mot parkområden dit vattnet leds från gatan. När tomter angränsar direkt mot vägområdet ska det utföras en så kallad ”måsvinge” för att skapa en ränndal i gatan och leda vatten till brunnar som i sin tur leder vattnet till de öppna dikena.
Diken ska utföras gröna för bättre infiltration. Dikena leder vidare till recipient genom trummor. Rening av dagvatten sker i de öppna gräsbeklädda dikena. Ingen ytterligare rening bedöms behövas då gatan förutsätts att endast trafikeras av de beräknade 17 villorna längs gatan.

Snöhantering
Snön föreslås lagras i parkområdena, se blåa områdena i figur 43. Områdena kan helt eller delvis användas till snöupplag.
Snön kommer i så fall att lagras på grönyta vilket betyder att infiltration av förorenad snö kan vara delvis möjlig.
På våren bör diket längs gatan snöröjas för att smältvatten lättare ska ledas vidare.
Snöupplag ska inte läggas för nära korsningar med anledning av det kan påverka sikten för bilister. Det är vidare inte tillåtet för privata fastighetsägare att lägga snö på allmän plats med kommunalt huvudmannaskap.
Se vidare Dagvattenhantering Gata – Sälstens udde Härnösand, 2021-12-10.

I planförslaget finns en bestämmelse i lokalgata för dagvattenhanteringen, dagvattendike för avledning av dagvatten från gata ($Dike_1$).

Figur 43. Principiell dagvattenlösning.
Bild från PM Dagvattenhantering Gata – Sälstens udde Härnösand, 2021-12-10.

Värme

Befintlig panncentral för fjärrvärme inom planområdet blir planenlig med användningsbestämmelsen **E**- *teknisk anläggning.*
Uppvärmningssätt för området är inte känt. Möjlighet finns att ansluta till fjärrvärme.

El och optik

El och optik finns strax utanför området. Möjlighet till anslutning finns.

Tele

Möjlighet till anslutning finns eftersom det ligger optik i områdets närhet.

Avfall

Avfall hanteras via befintligt system för avfallshämtning. Återvinningsstation finns vid Fiskaregatan samt vid Skyttevägen invid Högslättens idrottsområde.

Renhållningsfordon ska kunna angöra området och hämta avfall utan backande rörelser.

9. Genomförande

Organisation

Tidplan
Detaljplanen som hanteras med ett standardförfarande förväntas kunna antas av samhällsnämnden under försommaren 2022.

Preliminär tidsplan:

Samråd	oktober 2021
Slutlig granskning	maj 2022
Antagande SAM	juni 2022

Planen vinner laga kraft tre veckor sedan beslut om antagande har kungjorts och inget överklagande har lämnats in.

Genomförandetid

Planens genomförandetid är 5 år från det datum planen vunnit laga kraft.

Med genomförandetid avses den tid då fastighetsägarna har en garanterad rätt att bygga enligt detaljplanen. Under genomförandetiden får detaljplanen inte ändras utan att synnerliga skäl föreligger. Om detaljplanen behöver ändras eller upphävas under genomförandetiden har fastighetsägaren rätt till ersättning för förlorande rättigheter (exempelvis förlorad byggrätt).

Efter genomförandetidens utgång fortsätter planen att gälla, men den kan ändras eller upphävas utan att fastighetsägaren har rätt till ersättning.

Ansvarsfördelning och huvudmannaskap

Beslut från domstol
Beslut från mark- och miljööverdomstolen 2025-05-23

(P- 4147-25) avseende att mark- och miljödomstolens avgörande den 2025-03-04 i mål nr P 2083–24 ska stå fast.
Domslut från mark- och miljödomstolen (P 2083–24)
”Mark- och miljödomstolen avslår överklagandena och fastställer Samhällsnämnden i Härnösands kommuns beslut att anta detaljplan för fastigheten Motorn 5 och del av fastigheten Motorn 1 i Härnösands kommun, med den ändringen att kommunen ska vara huvudman för samtliga allmänna platser inom planområdet”.

Samtliga allmänna platser inom planområdet (Natur, Park och Gata) är allmän plats med kommunalt huvudmannaskap.

Inom områden med detaljplan ska kommunen vara huvudman för allmänna platser, om det inte finns skäl till annat. Exploatören/markägaren eller en framtida gemensamhetsanläggning ska vara huvudman för allmän plats inom planområdet och ansvarar således för utbyggnader, drift och underhåll av gata, samt skötsel av natur och parkmark.

Gällande detaljplan för aktuellt planområde anger markanvändningen kvartersmark, industri, och den enhetliga förvaltningen av området sköts av fastighetsägaren. Del av gällande detaljplan blir med planförslaget ändrat till bostadsändamål och allmän platsmark park och natur. Bedömningen är att den enhetliga förvaltningen ska fortsätta vara enskilt huvudmannaskap för den allmänna platsmarken som föreslås i planförslaget. Det särskilda skälet för enskilt huvudmannaskap är att ansvarsområdet idag ligger hos fastighetsägaren till Motorn 1 som ansvarar för drift och underhåll på sin fastighet och att denna ansvarsfördelning ska fortsättningsvis gälla för den del som i plankartan redovisas som allmän platsmark med enskilt huvudmannaskap när det finns en lagakraftvunnen detaljplan.

Bostad i planförslaget är kvartersmark som innebär enskilt huvudmannaskap.

Härnösand energi och miljö AB ansvarar för allmänna vatten- och avloppsledningar.

Avtal

Något avtal är inte upprättat mellan kommunen och fastighetsägaren.

Fastighetsrätt

Fastighetsbildning

Planförslaget innebär att fastighetsbildningsåtgärder behövs för att fastigheterna och deras gränser ska överensstämma med detaljplanen. När detaljplanen vunnit laga kraft kan ansökan om fastighetsbildning inlämnas till lantmäteriet. Fastighetsägaren ansöker om förrättningen.

Tomtindelning/fastighetsindelning
Tomtindelning är sedan tidigare upphävd, akt 22-HÄR-377.

Gemensamhetsanläggning

En gemensamhetsanläggning är en anläggning som är gemensam för flera fastigheter, ofta vägar eller vatten- och avloppsledningar. I gemensamhetsanläggningen deltar flera fastigheter och de bekostar både anläggandet och driften enligt andelstal som fastställs av lantmäterimyndigheten.

Inom planområdet kan följande gemensamhetsanläggning inrättas för de nya fastigheterna i området.

- Gemensamhetsanläggning för lokalgata ($Gata_3$), naturmark ($NATUR_1$) och Parkmark ($PARK_1$) Omfattningen kommer att utredas efter ansökan om lantmäteriförrättning.

Exploatören ansvarar för att initiera ett eventuellt bildande av gemensamhetsanläggning.

Servitut

Servitut är en rätt för ägaren av en fastighet att på ett visst bestämt sätt använda en annan fastighet. Det kan till exempel röra sig om rätten att ta väg eller nyttja en brunn på annans

fastighet. Det finns två huvudtyper av servitut; avtalsservitut (avtal upprättas) och officialservitut (myndighetsbeslut).

Inom planområdet finns ett officialservitut för vatten- och avloppsledning, akt 22-HÄR-368. Omprövning (eventuellt upphävande) av officialservitut söks av berörd ledningsägare.

Inget servitut bedöms tillkomma för planförslagets genomförande.

Ledningsrätt

Ledningsrätt är en servitutsliknande rättighet att använda någon annans mark för ledningsändamål. Ledningsrätt kan upplåtas för ledningar för allmänna ändamål såsom vatten och avlopp, data och telekommunikationsledningar bland annat. Ledningsrätt kan endast ges av lantmäterimyndigheten.
Markreservat för allmännyttiga ändamål, som till exempel underjordiska ledningar, behöver inte läggas ut på allmän plats eftersom sådana ryms inom användningen allmän platsmark, gata.
Inom planområdet finns ledningsrätt för vatten- och avlopp, akt 2280–02/48.1. För planförslagets genomförande ska ledningen flyttas och läggas i planområdets park- och gatumark.

Omprövning och inrättande av ledningsrätt söks av berörd ledningsägare.

Teknik

Utbyggnad och drift av teknisk försörjning finansieras av anslutnings- och brukaravgifter för vid tiden gällande taxa. För uppgift om kostnad kontakta respektive ledningsägare.

Planområdet har tillgång till teknisk försörjning i form av vatten- och avlopp, el och optik.

Ekonomi

Planekonomi

Härnösands kommun upprättar detaljplanen och exploatören bekostar planändringen.

Ett planavtal är tecknat mellan Härnösands kommun och fastighetsägaren.

Kostnader för allmän plats

Med planförslaget kommer det att tillkomma en kostnad för skötsel och underhåll av den enskilda parkmarken, naturmarken och gata. Detta kan regleras i en gemensamhetsanläggning och en kostnad tillkommer för en lantmäteriförrättning, baserad på lantmäteriets gällande taxa.
En kostnad tillkommer för flytt och förrättningskostnad av ledningsrätt 2280–02/48.1. Även förrättningskostnad av upphävande av officialservitut 22-HÄR-368.1. kan tillkomma.

En kostnad tillkommer Härnösands kommun när det sker ett markköp mellan kommunen och exploatören för att den allmänna platsmarken ska bli kommunens. En lantmäteriförrättning måste genomföra för att eventuell mark som ska säljas av exploatören. Kostnaden baseras på lantmäteriets gällande taxa.
Allmän platsmark inom planområdet med kommunalt huvudmannaskap så tillkommer kostnaden för Härnösands kommun, gällande framtida skötsel och underhåll.

Kostnader för kvartersmark

För kvartersmarken måste en lantmäteriförrättning genomföras för att eventuell mark som ska säljas av exploatören. Kostnaden baseras på lantmäteriets gällande taxa.

Förrättningskostnader
Förrättningskostnader uppstår i samband med en lantmäteriförrättning. Kostnaderna beror på tidsåtgång och gällande förrättningstaxa. Exploatören/markägaren står för kostnaden för den fastighetsbildning som krävs i och med genomförandet av detaljplan.

Saneringskostnader

Planförslaget medför kostnader för sanering av förorenad mark. Samhällsförvaltningen bedömer att omfattningen är begränsad då hanteringen inte medför några extraordinära saneringsåtgärder. Inga farliga avfallsmassor beräknas uppstå, och kommunen bedömer att sanering är både rimligt och möjligt att genomföra.

Teknisk försörjning

Utbyggnad och drift av teknisk försörjning finansieras av anslutnings- och brukaravgifter för vid tiden gällande taxa. För uppgift om kostnad kontakta respektive ledningsägare.

Anslutningsavgift kommer att tas ut vid anslutning till kommunalt VA.

Bygglovavgift

När detaljplanen har vunnit laga kraft och genomförandetiden börjat har fastighetsägaren rätt att få bygglov i enlighet med detaljplanen. Bygglovavgiften debiteras enligt kommunens för tidpunkten gällande bygglovtaxa.

10. Konsekvenser av planens genomförande

En undersökning om betydande miljöpåverkan har genomförts. Den visar att ett genomförande av detaljplanen inte kommer att ha negativ inverkan på de miljökategorierna som finns i checklistan.

Bedömningen är att planförslaget inte medför negativa konsekvenser för området som helhet.

Skuggning och utsikt

Planförslaget innebär att en ny bebyggelse tillkommer på platsen som idag är naturmark men som är planlagd för industriändamål. Området kommer med bostadsbebyggelsen att

få en annan karaktär mot hur det ser ut idag. Den utsikt som finns mot vattnet från befintlig väg, Sälsten samt för bostadshusen söder om planområdet, ovanför vägen, kommer att bli förändrad. En 3D modell har tagits fram där föreslagna byggrätter för huvudbyggnad och komplementbyggnad finns inritade i modellen. I modell kan användaren se hur planförslaget påverkar exempelvis utsikten från gatan Sälsten, vyn från ett befintligt bostadshus ovanför vägen, samt hur det ser ut inne i området om planförslaget blir förverkligas.

Förändringen för de befintliga bostadshusen bedömer samhällsförvaltningen inte är en betydande olägenhet enligt PBL eftersom det går att se i modellen att utsikten mot vattnet till viss del blir kvar. Området ligger vidare strategiskt bra lokaliserat i staden med närhet till utbud, service samt nära ett stråk för kollektivtrafik vilket innebär att befintlig bebyggelse får vara beredd att det sker en förtätning på en sådan plats som denna. För platsen bedömer kommunen att ett bostadsområde är en mer lämplig markanvändning än ett industriområde.
En solfilm finns tillgänglig genom den framtagna 3D modellen. Planförslagets flerfamiljshus medger en viss skuggning för befintliga bostadshus men inte under en hel dag. Föreslagna byggnader på C1-C4 kommer inte att skugga befintliga bostadshus, söder om planområdet.

Trafikflöden

Genomförandet av planförslaget medför en viss ökning av trafikflödet. Den trafikmängd som området antas medföra bedöms inte överskrida gatunätets kapacitet. Påverkan gällande buller bedöms inte bli betydande olägenhet med anledning av den låga hastigheten på väg Sälsten.

Naturmiljö och fladdermöss

Konsekvenser av planens genomförande innebär att naturmark tas i anspråk för att det ska bli möjligt att bebygga bostadshus och flerfamiljshus. Naturmark och Parkmark har sparats i området och med syfte att skapa avskärmning mot befintlig bebyggelse, skapa trivsel i området och att bland annat fladdermössen som har inventerats i områdets västra del ska kunna vara kvar i området. För udden och gångstråket invid och

längs med vattnet är det parkmark för att bland annat fladdermössen ska ha kvar sin flygväg men även för att gynna växt- och djurlivet i övrigt, samt möjliggöra allmänhetens tillgång till att röra sig längs med vattnet. En planbestämmelse finns för fasadbelysning mot natur och parkmark för att minska påverkan för fladdermössen och övrigt djurliv.

Markförorening

Ett flertal undersökningar och utredningar kopplat till mark- och grundvattenföroreningar har under åren genomförts inom ursprungsfastigheten Motorn 1 och nya prover har tagits med anledning av den markanvändning som planförslaget föreslår.

Den förorenings om har hittats i området, inom området för bostäder och inom udden och gångstråket, bedöms kunna tas bort i samband med när områdena iordningställs. Halterna ligger på mellan 1–3 meters djup och den sammanfattande bedömningen av åtgärdsbehovet för området med bostäder är att schakta bort framför allt ytliga jordlager samt säkerställande provtagning, dock inte av betydande omfattning. Uppkomna schaktmassor bör provtas och klassificeras innan massorna hanteras eller används på annan plats.

Miljökontroll av schaktbottnar och schaktväggar bör också utföras om man vill säkerställa att den kvarlämnade jorden som bebyggs inte innehåller enstaka förekomster av högre halter förorening än de som påvisats i genomförda undersökningar.

För fyllnadsmassorna finns även där ett visst saneringsbehov för att iordningställa parkmaken som planförslaget föreslår. Även dessa massor kommer att behöva provtas ytterligare för att utreda föroreningens omfattning samt hur de ska hanteras vid en sanering, alternativt kan avgränsning ske i samband med sanering. I samband med avgränsningen bör platsspecifika riktvärden och åtgärdsmål för parkmark räknas fram.

Planförslaget medför kostnader för sanering av förorenad mark för både inom område bostad och inom park. Samhällsförvaltningen bedömer att omfattningen är begränsad då hanteringen inte medför några extraordinära saneringsåtgärder. Föreningsnivåer av massor i nivå med farligt

avfall beräknas inte uppstå och kommunen bedömer att sanering är både rimligt och möjligt att genomföra.

Inför markarbeten i form gräv-, schakt- eller anläggningsarbeten eller vid byggnationer ska föroreningarna inte riskera att spridas, byggas in eller lämnas kvar. I samband med schaktning kan det uppstå behov av ytterligare provtagning.

Fastighetsrättsliga frågor

Planförslaget bedöms få vissa konsekvenser vid ett genomförande.

- Mark för bostadsändamål (kvartersmark), inom del av Motorn 1 kan avstyckas till egna fastigheter.
- Gemensamhetsanläggning kan inrättas för lokalgata ($GATA_3$), parkområdet ($PARK_1$) och för naturområdet ($NATUR_1$).
- Mark för allmän platsmark, kommunalt huvudmannaskap (park), inom del av Motorn 1 kan avstyckas till egen fastighet.
- Ledningsrätt 2280–02/48.1 för vatten- och avlopp kan omprövas och flyttas i annat läge.
- Officialservitut 22-HÄR-368.1 för vatten- och avlopp kan upphävas.
- Om föreslagen detaljplan antas och får laga kraft upphör tidigare detaljplan att gälla inom planområdet, men fortsätter att gälla som tidigare utanför det nu aktuella planområdet.

11. Medverkande

Konsulter
Structor Norr AB
Johan Eklöf, Nattbakka Natur
Tyréns Sverige AB - Härnösand

Planförslaget har tagits fram av handläggare vid Samhällsförvaltningen, Härnösands kommun.

12. Revidering

Efter granskning har detaljplanen reviderats enligt nedan.

Plankarta

Plankartan kompletteras eller ändras enligt följande:

- Bestämmelsen a_5 som anger ”strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18c § punkt 5, MB) har tagits bort.
- Bestämmelsen som anger ”strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18c § punkt 5, MB) har ändrats från a_5 till a_7.
- Nockhöjd om 6 meter har tagits bort.
- Bestämmelsen a_7 som anger att ”startbesked inte får ges för byggnation förrän markföroreningen har avhjälpts” har ändrats till a_8.
- Planbestämmelsen p_5 har ändrats från 5 meter till 4,5 meter. *Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från befintlig gatas höjdsättning, lokaliserad söder om planområdet. Huvudbyggnad får inte sticka upp mer än 4,5 meter över befintlig gata.*
- Bestämmelsen p_6 har tillkommit för område A. *Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från lokalgatans höjdsättning, lokaliserad söder om område B. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 6 meter över lokalgatan.*
- För användning $GATA_3$ har det kompletterats med bestämmelsen a_7 som anger ”strandskyddet är upphävt (enligt 7 kap. 18c § punkt 5, MB)”.
- För användning $GATA_3$ har det kompletterats med bestämmelsen a_2 som anger ”huvudmannaskapet är enskilt för den allmänna platsen”.
- Planbestämmelsen a_8 finns på var sida om den administrativa gränsen.

Planbeskrivningen

Planbeskrivningen kompletteras eller ändras enligt följande:

- Under rubriken *Upphävande av strandskydd*, sidan 67–68 har texten för särskilda skäl ändras för $PARK_1$ och $GATA_3$ åberopas 7 kap.18c § punkt 5: behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området.

Bestämmelsen för skälet i texten har ändrats från a_5 till a_7.

- Text gällande planbestämmelse p_5 på sidan 55 har reviderats.
- Ny text på sidan 50 har tillkommit för område A gällande bestämmelsen p_6 ”Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från lokalgatans höjdsättning, lokaliserad söder om område B. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 6 meter över lokalgatan.”
- Under rubrik *Vattenområden* på sidan 62 har det tillkommit en ny underrubrik som heter *Kvarvarande strandskydd.* Under denna rubrik har text tillkommit gällande hur strandskyddet ska hanteras för markanvändningen PARK med kommunalt huvudmannaskap (a_1).
- Under rubriken *Natur* och underrubriken *Mark och vegetation* på sidan 13 har följande text tagits bort ”Inom naturområdets **norra del** närmast havet, i anslutning till gång- och cykelvägen där numera Härnöleden går, växer en del äldre björkar och sälgar”. Orsaken är att det har blivit dubblering av texten. Samma text står på sidan 14.
  Under rubriken *Natur* och underrubriken *Mark och* vegetation sidan 13 har följande text tillkommit. ”En mindre stenmur finns öster om område $NATUR_1$, invid område B, tomt B3. Eventuellt skyddsvärde och möjliga kompensationsåtgärder för denna kommer att utredas inför anläggande av tomt B3”.
  Ett foto har även lagts till.
- Under rubriken *Geotekniska förhållanden* på sidan 20 och framåt har text enligt nedan lagts till som beskriver jordförhållandena.
  Område A
  Marken vid fastigheterna består till stor del av morän, likt jordartkartan, med ett ytskikt av humus haltig fyllning av grus och sand.
  Fastigheterna A1-A3
  All ytligt förekommande mullhaltig jord, organiskt material och vegetation eller fyllningsmaterial skall bortschaktas i läget för planerad grundläggning. Grundläggning ska ske frostfritt i naturligt lagrad morän.
  Fastigheterna A4

På fastighetens nordvästra del förekommer tunna skikt av silt och lera ovanpå den sandiga siltiga moränen. Därav rekommenderas utskiftning av silt- och lerskikt under grundläggning av plattan. Grundläggning ska ske frostfritt på fyllning och morän.

Fastigheterna A5-A6

På fastigheten förekommer skikt av siltig lera ovanpå den sandiga siltmoränen. Därav rekommenderas utskiftning av lerlager under grundläggning av plattan. Grundläggning ska då ske frostfritt på fyllning och morän.

Område B och C

Marken vid fastigheterna består till stor del av morän likt jordartkartan med ett ytskikt av humushaltig fyllning av grus och sand. Enligt tidigare undersökningar finns ett lerlager i nordvästra delen, vilket även utförda undersökningar visar. Detta påverkar fastigheten C6.

Fastigheterna B1-B5, samt C1-C4

All ytligt förekommande mullhaltig jord, organiskt material och vegetation eller ”dåligt” fyllningsmaterial skall bortschaktas i läget för planerad grundläggning. Grundläggning ska ske frostfritt i naturligt lagrad morän.

Fastigheterna C5-C6

Inom fastighet C5 och C6 har skikt av silt, siltig lera samt sulfidhaltig lera ner till ett djup på 3,5 m under markytan hittats. Inom dessa fastigheter kommer ytterligare geotekniska undersökningar krävas för att fastställa lerskiktens utbredning.

- Under rubriken Geotekniska förhållanden har följande text flyttats till rubriken *Bärighet, Stabilitet, Sättningar* på sidan 23 lagts till*; ”*Slänterna mot Ålandsfjärden för fastigheterna A1-A4 bedöms vara stabila även med planerad exploatering med grundläggning på ytlig morän”.

  Under rubriken *Bärighet, Stabilitet och Sättningar* har texten under *Fastigheten B och C* ändrats till följande; ”För fastighet C5 samt C6 kommer ytterligare geotekniska undersökningar behövas för att fastställa lerskiktens utbredning och för att avgöra vilka åtgärder

som krävs för att uppnå stabila markförhållanden i samband med eventuella utfyllnader samt grundläggning.”

- Under rubriken *Teknisk försörjning* med underrubrik *Vatten och avlopp* på sidan 36 har följande text tillkommit;
  ”I planområdets närhet finns två brandposter om brand uppstår”.
  Under rubriken *Bebyggelseområden* och underrubriken *Bostäder* på sidan 55 har text reviderats och där står nu följande;
  ”Huvudbyggnadens högsta nockhöjd ska utgå från befintlig gatas höjdsättning, lokaliserad söder om planområdet. Huvudbyggnader får inte sticka upp mer än 4,5 meter över befintlig gata. På sida 56 finns en illustrationsbild från framtagen 3D modell som redovisar hur mycket av husen som sticker upp ovanför vägen. I bilden är husens nockhöjd 6 meter”.
- Under rubriken *Vattenområden* på sidan 64 har underrubriken *Kvarvarande strandskydd* tillkommit.
  ”Del av planområdet ligger inom det generella strandskyddsområdet på 100 meter. För udden och del av gångstråket invid vattnet finns markanvändningen PARK med kommunalt huvudmannaskap (a_1) och inom området är strandskyddet inte upphävt i planförslaget. Marken ägs idag av exploatören men det finns framskridna planer på att marken ska övertas av kommunen. Detta då udden och gångstråket är en del av ett sammanhängande stråk som kommunen planerar att utveckla på sikt, stråket längs Skeppsbrokajen. Genom ett kommunalt markägande av denna plats kan kommunen trygga allmänhetens tillgång till vattenområdet i stadens direkta närhet samt att kunna skydda värdefulla strandzoner för exploatering. Strandzonen definieras av det område som ligger närmast stranden, mellan strandlinjen upp till högvattenståndsmärket, och har generellt höga biologiska värden och en rik biologisk mångfald. Inom planområdet omfattas delarna norr om den befintliga gång- och cykelvägen, främst nedanför tomterna A3-A6

enligt bild 29, av en sådan standzon som skyddas genom att behålla strandskyddet för denna del.
I dokumentet *PM Sälstens udde Visioner & förslag (2021)* beskrivs förslag på hur udden, gångstråket och Fiskaregatan kan utformas som en framtida allmän plats. Utformningen ska knyta an till kommunens visioner om attraktiva kustmiljöer för gående och cyklister samt ta hänsyn till den befintliga karaktären och utveckla de kvalitéer som redan finns på platsen idag. När ett övertagande av marken är tänkt att ske för kommunen samt när platsen ska iordningställas är inte klarlagt ännu. Kommunen kommer därför vid behov att söka strandskyddsdispens för de eventuella anordningar som ska uppföras på platsen om det blir aktuellt."

- Text under rubriken *Gator och trafik* och underrubriken *Gatunät* på sidan 75 har följande text tillkommit: "Lokalgatans standard är utformad för att räddningsfordon och servicefordon för exempelvis soptömning, ska kunna köra i området. Alternativa vägar in i området är via de gångvägar som ska anläggas invid A-tomterna om den tänkta tillfartsvägen från Brunnshusgatans förlängning inte går att använda. Dessa kan användas från de befintliga vägarna Fiskaregatan och vägen som leder fram till parkeringen vid Sälstens badplats".
  Under rubriken *Teknisk försörjning* med underrubrik *Vatten och avlopp* på sidan 78 har följande text tillkommit: "I planområdets närhet finns två brandposter om brand uppstår. Dessa har bra kapacitet eftersom det är självtryck från HEMAB:s vattentorn och reservoarer. Om en ny brandpost skulle behövas bekostas den av exploatören om Räddningstjänsten ser att behovet finns".

Härnösand 2022–06–15

Malin Sjöstrand	Linda Johansson
Plan- och byggchef	Planarkitekt

Bilaga: Planprocessen

Den kommunala planprocessen regleras i plan- och bygglagen (2010:900).

Standardförfarande

Tidsåtgång cirka 12 månader

Samråd

Samrådet syftar till att samla in information, önskemål och synpunkter som berör planförslaget. Kommunen ska samråda om detaljplaneförslaget med bland andra länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och boende som berörs. Samrådstiden ska pågå i minst tre veckor och kungörs i ortstidningen samt på kommunens anslagstavla.

Underrättelse

När detaljplaneförslaget har redigerats efter de inkomna synpunkterna från samrådet ska förslaget ut på granskning under två veckor. Innan granskningen ska kommunen underrätta dem som berörs av förslaget. Underrättelsen ska anslås på kommunens anslagstavla och innehålla information om detaljplaneförslaget och hur granskningsprocessen går till.

Granskning

Under granskningen ges myndigheter, sakägare och andra som berörs av planen möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget. Granskningen är sista chansen att yttra sig på och har man inte yttrat sig efter granskningen kan man förlora sin rätt att senare överklaga beslutet att anta detaljplanen. Efter granskningen kan endast mindre ändringar av planförslaget göras. Om förslaget ändras väsentligt efter granskningen ska en ny granskning genomföras.

Granskningsutlåtande

Samtliga synpunkter som förs fram under granskningen sammanställs i ett granskningsutlåtande. Även synpunkterna från samrådet ska inkluderas i utlåtandet om dessa inte sammanställts tidigare.

Antagande

Kommunfullmäktige eller samhällsnämnden antar detaljplanen.

Laga kraft

Planen vinner laga kraft tre veckor efter beslut om antagandet kungjorts och inget överklagande lämnats in.

Begränsat standardförfarande

Tidsåtgång cirka 6 månader

Samråd

Ett planförslag upprättas och myndigheter, sakägare och andra berörda ges möjlighet att lämna sina synpunkter. Samrådstiden anpassas efter det enskilda ärendet

Antagande

Om samrådskretsen godkänner ett förslag till detaljplan redan under samrådet kan ett om begränsat standardförfarande användas. Det kan till exempel handla om fall där planförslaget berör en åtgärd av mindre betydelse med en mycket liten och tydlig samrådskrets som berörs. Godkännandet ska göras aktivt av samtliga i samrådskretsen. Planförslaget kan inte antas direkt om det skett ändringar efter godkännandet.

Kommunfullmäktige eller samhällsnämnden antar detaljplanen.

Laga kraft

Planen vinner laga kraft tre veckor efter att beslut om antagandet kungjorts och inget överklagande lämnats in.

Härnösands kommun

Tillväxtavdelningen

Bilaga 2

Härnösands kommun

Tillväxtavdelningen

Bilaga 3

Härnösands kommun

Tillväxtavdelningen

Bilaga 4

Specifikation byggnadsstandard park- och naturområden

Park- och naturområden som anläggs av exploatören

Exploatören anlägger ytorna med den standard de önskar avseende planteringar m.m., och överlämnar ytorna till kommunen för framtida drift och skötsel. Minimikrav är att gräsytorna ska ha minimum 200 mm matjord och sås med gräsfrö. För ytor som planteras med träd buskar, rabatter etc. gäller 500-1000 mm växtjord. Grönytorna ska lämnas över i den standard som exploatören önskar med en garantitid på 1 år efter slutbesiktning. Exploatören ansvarar för ytorna under etableringstiden som är 1 år efter godkänd besiktning.

Park- och naturområden som anläggs av Härnösands kommun

Härnösands kommun anlägger en enkel grönyta på området. Genom området ska en gång och cykelbana anläggas som ansluter mot Sälstens badplats.

Önskar exploatören en högre standard på parkområdet får exploatören utföra och bekosta standardhöjande åtgärder i samråd med kommunen. Om standardhöjande åtgärder utförs ska parterna komma överens om vem som ansvarar för framtida underhåll.

Härnösands kommun

Tillväxtavdelningen

Härnösands kommun

Datum
2022-04-25

Diarienummer
KS/2021-000391

Renhållningsordning 2022-2030

Dokumentnamn	Renhållningsordning 2022-2030		Dokumenttyp Styrdokument	
Fastställd/upprättad av	Kommunfullmäktige		Datum 2022-05-25	Diarienummer 2021-000391
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelsen	Version 1.0	Senast reviderad	Giltig t o m 2030-12-31
Dokumentinformation				
Dokumentet gäller för				
Annan information	Redaktionella ändringar kan göras under löptiden utan ny beslutprocess.			

Inledning 3
Läsanvisning 4
Syfte 5
Avfallstrappan - Vägen till hållbar avfallshantering 5
Härnösands vision och mål med avfallshanteringen i kommunen 6
Hållbar avfallshantering 7
Rent, snyggt och tryggt i Härnösand 8
Åtgärder för avfallsplanen 2022 – 2030 9
Planens ansvarsfördelning och genomförande 10
Appendix 12
1. Om avfallsplanen 12
2. Mål och åtgärdsprogram 15
3. Styrmedel 29
4. Strategi mot nedskräpning 35
5. Barnperspektivet 37
6. Miljöbedömning Avfallsplan 2022 – 2030 40
Bilaga 1. Nuvarande avfallshantering 46
Bilaga 2. Nedlagda deponier 56
Bilaga 3. Uppföljning av avfallsplanen 2018–2020 63
Bilaga 4. Uppgifter som ska lämnas till länsstyrelsens sammanställning 65
Bilaga 5. Ordlista 66
Bilaga 6. Lokala föreskrifter för avfallshanteringen i Härnösands kommun 68
Bilaga 7. Skräpmätning 2021 84
Bilaga 8. Samråd 92

Inledning

Härnösands kommun ska vara en ledande miljökommun med ett aktivt omställningsarbete. All utveckling i Härnösand ska präglas av hållbarhet och ett gemensamt engagemang för minskad miljöpåverkan. Här ska kunskapen utvecklas som behövs för att skapa ett hållbart samhälle. Med förnybar energi, klimatsmarta lösningar, ökad självförsörjning och hushållning av naturresurser är Härnösand en föregångare i omställningen till en fossilfri ekonomi.

Kommunen är enligt miljöbalken skyldig att upprätta en renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter om avfallshantering. Planen (detta dokument med bilagor) ersätter tidigare plan och ska aktualitetsförklars varje ny mandatperiod.

Avfallsplanen anger mål för kommunens avfallshantering till år 2030 och berör allt avfall som uppkommer i kommunen. Alla mål ska bidra till visionen för avfallsplanen om ”100 procent kretslopp till år 2030” och ska bidra till kommunens övergripande vision – ”Härnösand bygger en hållbar framtid”.

Arbetet kräver en helhetssyn och gemensam kraft för framtiden där fler tar till vara människors engagemang och teknikens möjligheter för att bygga en personlig livsmiljö, för både människor och miljö.

För perioden fram till år 2030 har två övergripande fokusområden för avfallshanteringen tagits fram. Varje fokusområde har fyra mål, så totalt åtta mål är kopplade till fokusområden och finns beskrivna i avfallsplanen.

Läsanvisning

Renhållningsordningen för Härnösands kommun består av tre delar.

Huvuddokument för avfallsplanen. I denna del beskrivs avfallsplanens mål och åtgärder på ett övergripande sätt kopplat till de globala målen och avfallstrappan. Här beskrivs även hur avfallsplanens ansvarsfördelning samt hur planen ska genomföras.

I appendix finns fördjupningsmaterial om mål och åtgärdsprogram, styrmedel för avfallshantering, strategi mot nedskräpning och hur en avfallsplan är uppbyggd, vilka lagkrav en avfallsplan har samt framtida renhållning.

I sista delen finns bilagor men fördjupningsmaterial rörande nuvarande avfallshantering, nedlagda deponier och uppgifter som ska lämnas till Länsstyrelsen.

I bilagorna finns även delen som skapar dokumentet renhållningsordning, det vill säga lokala avfallsföreskrifter. I lokala avfallsföreskrifter finns den information som styr avfallshanteringen i Härnösands kommun. Dokumentet reglerar avfallshanteringen, till exempel hämtningsintervall, kärlanvänding, dispenser med mera.

Syfte

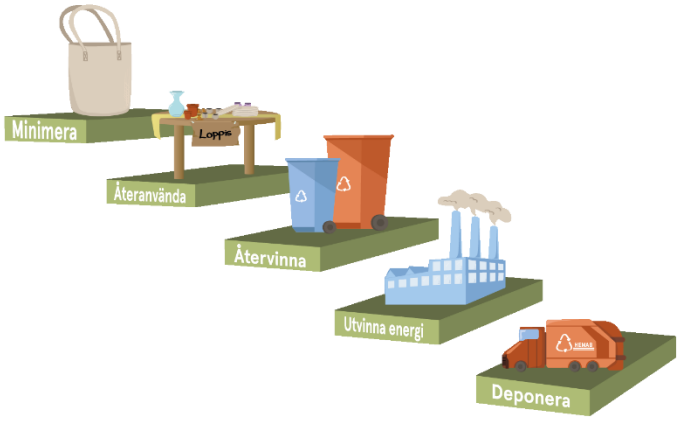
Syftet med planen är främst ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna för att skapa en hållbar avfallshantering genom:

- Att planera för och utveckla hanteringen av avfallet i kommunen.
- Att informera allmänheten, förtag och kommunala verksamheter. som berörs av avfallsfrågorna.
- Att beskriva hur Härnösands kommun ska utveckla avfallshanteringen.

Planen ska styra mot att skapa en hållbar avfallshantering där EU:s avfallshierarki är målbild.

Avfallstrappan - Vägen till hållbar avfallshantering

Härnösands kommun använder avfallstrappan för att uppnå bästa möjliga avfallshantering. Avfallstrappan är ett EU-direktiv som beskriver hur avfall ska hanteras och behandlas. Målet är att styra bort från att deponera avfall och i stället sträva mot att förebygga och öka återanvändandet av avfall samt öka energi- och materialåtervinningen. I appendix 2 beskrivs avfallstrappan noggrannare.

Härnösands vision och mål med avfallshanteringen i kommunen

100 procent kretslopp – **Härnösands kommuns vision är att allt avfall ska ingå i ett kretslopp till år 2030**.

100 procent kretslopp

Planen utgår från FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030, de nationella miljökvalitetsmålen, etappmålen och den nationella avfallsplanen 2018–2023 samt regionala miljömål.

Planen har två fokusområden med mål som ska verka för att nå visionen. Dessa fokusområden är:

- Hållbar avfallshantering
- Rent, snyggt och tryggt i Härnösand

Härnösands kommun har utifrån Agenda 2030 valt att fokusera på följande globala mål i avfallsplanen.

I mål och åtgärdsprogrammet beskrivs planens mål närmare till övergripande mål.

Hållbar avfallshantering

Fokusområdet innebär att kommunen ska klättra i avfallstrappan och bli mer kretsloppsfrämjande vilket betyder att avfallshanteringen i Härnösand bidrar till att lokala klimatmål uppnås. Detta genom att minska avfallsmängder, förebygga avfallet och minska matsvinn.

Mål 1 - Restavfallet och matavfall ska minska med 25 procent per person till 2025

Mål 2 - Restavfallet och matavfallet ska minska med 30 procent per person till 2030

Basår för målen är år 2015. Det innebär att fram till år 2025 ska restavfallet minska med 127 ton och till 2030 ska det minska ytterligare med 25 ton.

Mål 3 - Matsvinnet ska minska med 50 procent inom kostavdelningens uppdrag för skolan och förskolan till år 2030

Basår för mål är år 2021. Under mätperioden 2021 slänges det 348 kg matsvinn per dag. Det innebär att fram till år 2030 ska 174 kg matsvinn minska inom kostavdelningens uppdrag för skola och förskola.

Mål 4 - Matsvinnet ska minska med 50 procent per person och hushåll till år 2030

Basår för mål är 2021 då Naturvårdsverket uppskattade att det slängdes 37 kg matrester per person som klassificeras som matsvinn.

Rent, snyggt och tryggt i Härnösand

Fokusområdet syftar till att nedskräpningen i våra närmiljöer ska minska och att invånare och besökare upplever Härnösand som rent, snyggt och tryggt.

Härnösands invånare ska vara nöjda med avfallshanteringen och det ska vara lätt att göra rätt.

Mål 5 - Nedskräpning i stadsmiljö ska minska med 25 procent till år 2030

Basår för mål är 2021.

Mål 6 - Härnösandsbor upplever Härnösand kommun som renare

Mål 7 - Härnösandsbor är nöjda med avfallshanteringen

Mål 8 - Härnösandsbor tycker att det är lätt att sortera rätt

Basår för målen är år 2022. Målen följs upp årligen genom enkätundersökning.

Åtgärder för avfallsplanen 2022 – 2030

Åtgärderna ska bidra till planens mål, de nationella miljömålen och de globala målen. Fördjupad information om åtgärderna och kopplingen till målen redovisas i Mål och åtgärdsprogram i appendix 2.

Åtgärder för fokusområde Hållbar avfallshantering

1. Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.
2. Öka renheten i fraktioner.
3. Ta fram ett handlingsprogram för att minska platsåtgången i kommunens verksamheter.

Åtgärder för fokusområde Rent, snyggt och tryggt i Härnösand

4. Ta fram ett handlingsprogram för minskad nerskräpning.
5. Genomför årliga skräpmätningar i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.
6. Ta fram en kommunikationsplan för att minska nedskräpning på vissa platser.
7. Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsamman med näringsliv och organisationer.
8. Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter.
9. Utred processen för närvaro av elever, beställningar och matproduktion i skolkök.
10. Utveckla källsortering i offentlig miljö.
11. Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.
12. Kommunen ska systematiskt arbeta för att möbler, kläder, datorer, mobiler och liknande ska få en längre livslängd.
13. Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.
14. Genomför årlig undersökning av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen.

Planens ansvarsfördelning och genomförande

Planen anger fokusområden och mål som berör kommunens samtliga förvaltningar och bolag med en koppling till prioriterade nationella områden inom avfallshantering och nedskräpning. Det ligger ett ansvar på varje förvaltning och bolag att höja sin kompetens och utforska möjligheter att bidra inom varje fokusområde.

Hur kan exempelvis tillgängliga styrmedel utvecklas (Avfallsföreskrifter, Avfallstaxa, Kommunikation, Upphandling, Fysisk planering och Tillsyn) för att minska avfall i enlighet med avfallshierarkin och arbeta mot en mer cirkulär ekonomi?

Genom tillitsbaserad styrning bedöms avfallsplanen ge utrymme för många olika enskilda aktiviteter som bidrar till avfallsplanens mål. Utöver de mål och åtgärder som finns i avfallsplanen finns det många förbättringsområden inom avfallshanteringen. Avfallsplanen tillämpar även en tillits baserad styrning mot fokusområdena i planen för att upp nå större effekt.

”*Tillitsbaserad styrning och ledning är styrning, kultur och arbetssätt med fokus på verksamhetens syfte och brukarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv, bygga tillitsfulla relationer samt säkerställa förmåga, integritet och hjälpvillighet.*”

Kommunstyrelsen är avfallsansvarig nämnd och har det övergripande ansvaret för avfallsplaneringen samt ansvaret för att målen i avfallsplanen uppfylls. Samhällsnämnden är tillsynsansvarig nämnd. Det innebär att kommunstyrelsen har en beställarfunktion gentemot renhållaren. För närvarande regleras verksamheten genom ägardirektiv för HEMAB, antagna av Kommunfullmäktige. HEMAB tillhandahåller tjänster som insamling, borttransport, destruktion av hushållsavfall och annat avfall samt därmed förenlig verksamhet.

Samhällsnämnden är prövnings- och tillsynsmyndighet enligt Avfallsförordningen (SFS 2020:614). I de fall samhällsnämnden själv bedriver verksamhet är det kommunstyrelsen som ansvarar för de prövnings- och tillsynsfrågor som uppkommer där.

Samlad bedömning av genomförande

Fokusområdena och målen i Avfallsplan 2022–2030 är omfattande men också nödvändiga för en mer hållbar avfallshantering. EU:s skärpta krav tillsammans med andra samverkande omvärldsfaktorer samt åtgärder inom ramen för avfallsplanen kommer innebära minskade avfallsmängder, ökad materialåtervinning och minimerad negativ miljö- och klimatpåverkan. De ekonomiska konsekvenserna kan vid framtagande av Avfallsplan 2022–2030 endast beskrivas i stora drag. Fokus har legat på att beskriva dem utifrån önskade förändringar i avfallsflöden och hur detta påverkar kostnadsutvecklingen för bland annat behandlingen av avfallet.

En del av åtgärderna i avfallsplanen kan genomföras inom ramen för befintlig budget och personal. Andra åtgärder kan komma att kräva mer personalresurser. Flertalet av målen kan initialt innebära en kostnad, men en besparing och sjunkande kostnader på sikt eftersom de bidrar till minskade avfallsmängder, färre nyinköp, ökat återbruk, ökad materialåtervinning och minskad nedskräpning. Finansiering av åtgärderna kan ske via avfallstaxan

eller via skattemedel. Externt finansierade projekt kan också bidra till att nå målen i avfallsplanen. Det sistnämnda är en viktig faktor för de mål i avfallsplanen som med fördel skulle kunna samordnas med andra närliggande kommuner. Det finns flera exempel på detta, exempelvis avseende ett ökat återbruk av möbler och textil i kommunens verksamheter samt mål avseende ökat återbruk.

Avfallsplanenen 2022 – 2030 har enligt miljöbedömningen (appendix 6) ingen negativ miljöpåverkan. Härnösands mål om att bli 30 000 invånare till 2040 medför en större mängd avfall produceras men mängden ska ändå minska per person vilket är positivt.

Enligt barnkonventionen ska barns rättigheter skyddas och barnen ska få komma till tal. Den konsekvensanalys som gjorts utifrån barnperspektivet så påverkar inte avfallsplanen barn negativt. Ökat återvinning och minskad nedskräpning är något positivt för kommande generationer.

Appendix

1. Om avfallsplanen

Vad ska en avfallsplan innehålla

I en kommunal avfallsplan ska innehålla följande delar för att leva upp till Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall.

Syfte – tydligt definierat.

Mål och åtgärder – för att förebygga, minska farligheten och hantera det avfall som kommunen ansvarar för, för avfall som kommunen inte ansvarar för i den utsträckning som kommunen kan påverka det samt nedskräpning.

Styrmedel – för uppfyllelse av målen och genomförande av åtgärderna och hur målen och åtgärderna ska följas upp.

Bedömning av framtiden – avfallsflödenas framtida utveckling, behov av nya insamlingssystem och anläggningar samt behov av nedläggning eller förändring av befintliga insamlingssystem och anläggningar.

Koppling till fysisk planering – hur avfallsfrågorna har hanterats i kommunens översiktsplan.

Beskrivning av förhållanden som påverkar avfallets mängd och sammansättning – exempelvis näringslivsstruktur, omfattning av turism, boendestruktur med mera.

Avfall som kommunen ansvarar för – uppgifter om hushållsavfall som kommunen ansvarar för och avfall som uppkommer i kommunens egna verksamheter.

Övrigt avfall – översiktliga uppgifter om avfall som kommunen inte ansvarar för.

Anläggningar – uppgifter om anläggningar för hantering av avfall.

Uppföljning av föregående plan – har målen uppfyllts och åtgärderna genomförts? Finns det mål och åtgärder som fortfarande är aktuella som bör tas med i nästa avfallsplan?

Nedlagda deponier – uppgifter om bland annat vilka nedlagda deponier som finns, var de är geografiskt belägna med mera.

Samråd och miljöbedömning – beskrivning av hur de genomförts samt vilka funktioner som deltagit i framtagandet av avfallsplanen.

Avfallsplanens omfattning och målgrupp

Planen riktar sig till de förtroendevalda och anställda som arbetar med avfallsfrågor på något sätt. Den riktar sig även till kommunala bolag samt alla som är involverade i avfallshantering, till exempel allmänheten, entreprenörer, privata företag och organisationer. Fokusområden i avfallsplanen är på hushållsavfall, nedskräpning och hållbar avfallshantering. Planen innehåller även mätbara mål som omfattar planens fokusområden.

Avfallsplanens framtagande

Enligt miljöbalken ska alla kommuner i Sverige ha en avfallsplan. Avfallsplan 2022–2030, som berör allt avfall som uppkommer i kommunen, har tagits fram i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter för framtagande av en kommunal avfallsplan (NFS 2017:2). Samråd och förankring har integrerats i arbetet och har innefattat bland annat kontakter med myndigheter, förtroendevalda och tjänstepersoner inom kommunen, företag, organisationer och invånare.

Kommunfullmäktige antar renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter. Kommunstyrelsen har ansvaret för kommunens avfallsplanering och är renhållningsansvarig nämnd. Det innebär att kommunstyrelsen har en beställarfunktion gentemot renhållaren. För närvarande regleras verksamheten genom ägardirektiv för HEMAB, antagna av Kommunfullmäktige. HEMAB tillhandahåller tjänster som insamling, borttransport, destruktion av hushållsavfall och annat avfall samt därmed förenlig verksamhet.

Samhällsnämnden är prövnings- och tillsynsmyndighet enligt Avfallsförordningen (2020:614). I de fall samhällsnämnden själv bedriver verksamhet är det kommunstyrelsen i sin roll som myndighetsnämnd som ansvarar för de prövnings- och tillsynsfrågor som uppkommer där.

Avfallsplanen 2022 - 2030 är framtagen av en arbetsgrupp och representanter från Kommunstyrelseförvaltningen, Samhällsförvaltningen och Härnösand energi och miljö AB.

För att få politisk förankring av avfallsplanen har en politisk referensgrupp använts.

Uppföljning och avfallsplanens process under plantiden

Avfallsplanen är ett verktyg för kommunen och kommunala bolag för att fortsatta arbetet med att förebygga avfall och att utveckla en hållbar avfallshantering. Avfallsplaner ska enligt gällande lagstiftning ses över minst vart fjärde år och vid behov revideras. Avfallsplanen 2022-2030 ska därför uppföljas upp och utvärderas utifrån avfallsplanens mål och åtgärder. Uppföljningen ska ske 2026 och 2030.

Kommunstyrelsen ansvarar för att initiera uppföljningen av mål och åtgärder en ansvarig för uppföljningen. Samtliga ansvariga för åtgärder enligt avfallsplanens Åtgärdsplan redovisar sina resultat. Resultatet av uppföljningen presenteras för kommunstyrelsen och nämnder som ansvarar för olika åtgärder och kan därmed bidra till att mål uppnås och åtgärder genomförs. Grundläggande uppgifter om exempelvis avfallsmängder som sammanställts till kommunernas verksamhetsuppföljning eller av renhållaren för avfallsverksamheten eller till miljörapporter för olika anläggningar kan användas som underlag till uppföljningen av avfallsplanens mål och för beräkning av nyckeltal. Som komplement genomförs även särskilda mätningar, exempelvis plockanalyser och skräpmätningar.

Resultatet av uppföljningen av avfallsplanen redovisas för kommunfullmäktige, som även kan initiera revidering av avfallsplanen.

Avfallsplanen kommer att finnas tillgänglig för företag och allmänheten på kommunernas och renhållarens respektive hemsidor.

Framtida avfallshantering

Härnösands kommun har som mål att till 2040 vara 30 000 medborgare och ha 11 500 arbetstillfällen. Detta mål kommer att skapa större materialströmmar och en ökad mängd avfall. HEMAB har meddelat att även en ökning av drygt 5000 nya invånare så klarar befintlig infrastruktur för avfallshantering det ökade antalet människor i kommunen.

Medborgaren kommer ställa högre krav på bekvämlighet och enkelhet. Ökad rörlighet i arbete och fritid samt digitalisering ställer andra krav på den kommunala avfallshanteringen i framtiden. Mängden förpackningar, framför allt plast- och pappersförpackningar, kommer att öka till följd av ökad internetförsäljning, medan mängden returpapper minskar i takt med att hushållen i mindre utsträckning läser papperstidningar.

Starka ekonomiska intressen på marknaden och fokus på konsumtion av varor och tillväxt i ekonomin kan leda till att avfallsmängderna fortsätter att öka. Dock finns motkrafter mot denna trend, dels via avfallsbranschen, dels genom andra samhällsaktörer och genom en generellt ökad medvetenhet hos allmänheten om vikten av ett hållbart leverne. Cirkulära affärsmodeller som underlättar för hushållen att konsumera hållbart kan bidra till att minska sambandet mellan konsumtion och avfallsproduktion. Det kan därför vara rimligt att anta att avfallsmängderna kan hållas relativt konstanta per invånare. Avfallsplanens åtgärder gällande förebyggande och ökad återanvändning, både inom kommunens verksamhet och i samhället, är viktiga i detta sammanhang.

Härnösand är med befintliga mottagnings- lagrings- och omlastningsytor väl rustade för framtidens avfallshantering, och vi ser i dagsläget inte att behov av förändring av dessa anläggningar.

2. Mål och åtgärdsprogram

Syfte med avfallsplanen

Avfallsplan 2022 – 2030 (nedan planen) har som syfte att främst vara ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna för att skapa en hållbar avfallshantering genom:

- Att planera för och utveckla hanteringen av avfallet i kommunen.
- Att informera allmänheten, förtag och kommunala verksamheter som berörs av avfallsfrågorna.
- Att beskriva hur Härnösands kommun ska utveckla avfallshanteringen.

Planen ska styra mot att skapa en hållbar avfallshantering där EU:s avfallshierarki är målbild.

Ansvar för avfallshanteringen

Kommunen har ett övergripande ansvar för renhållningen och har specifikt ansvar för vad som kallas det kommunala avfallet. Det är avfall som inte faller under producentansvaret. Ansvaret inbegriper förberedelse för återanvändning, återvinning, förbränning och deponering. Hanteringen är avgiftsfinansierad och utgångspunkten är att avfallsavgifterna ska täcka kommunens kostnad för avfallshanteringen.

Producentansvaret är alla förpackningar och det avfall som uppkommer av det. Producentansvarslagen styr hur företag som säljer produkter med förpackningar eller tidningar på den svenska marknaden ska samla in och återvinna dem. Kostnader inom producentansvaret faller på konsumenterna som betalar för dem när de köper en produkt.

Alla invånare och verksamheter i Härnösands kommun har ansvar att återbruka och återvinna så mycket som möjligt. Alla är enligt lag skyldiga att sortera ut exempelvis returpapper, förpackningar, elavfall, ljuskällor och batterier och lämna dessa till de insamlingssystem som finns tillgängliga. Kommunen ansvarar för några av dessa insamlingssystem och producenterna för andra. Syftet med insamlingen är att återvinna så mycket resurser som möjligt samt att se till att farliga ämnen inte hamnar i naturen och påverkar miljön negativt.

För att nå målen och för att kunna arbeta med fokusområdena i avfallsplanen 2022 – 2030 är det viktigt att alla tycker att det är lätt att göra rätt. Det vill säga att det finns bra möjligheter att återbruka, återvinna och lämna sorterarat avfall. Avfall räknas som alla föremål, material och ämnen som invånaren i Härnösands kommun vill göra sig av med eller måste göra sig av med.

Ansvar för nedskräpning

Utgångspunkten för nedskräpning är att all nedskräpning är förbjuden och förbudet gäller alla platser där allmänheten har tillträde eller har insyn till. Kommunen har ansvaret för att städa på kommunal mark och fastighetsägare har ansvaret att hålla rent på privat mark. Härnösands kommun har rutiner

för att ta hand om skräp som finns på marken och avfall som slängts i de offentliga papperskorgarna.

Det flesta papperskorgarna i offentlig miljö är inte anpassade för utsortering av avfall viket betyder att det mesta av avfallet som slängs i offentliga papperskorgar blir restavfall som förbränns. Avfallsplanen 2022 – 2030 lyfter frågan kring möjligheten att öka utsorteringen av avfall i offentlig miljö och där med öka återvinningen av material som annars skulle förbrännas.

Insamling och städning är skattefinansierade verksamheter och ansvaret är uppdelat mellan olika förvaltningar i kommunen.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och miljömålen

Avfallsplanens bidrag för att nå nationella och internationella mål är de två fokusområdena och målen kopplade till dessa som bidrar till att Härnösands kommun skapar en hållbar avfallshantering och blir mer kretsloppsfrämjande.

Globala mål

2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en universell agenda för hållbar utveckling som innehåller 17 globala mål som ska uppnås till år 2030. Med Globala målen har världens ledare förbundit sig till att uppnå fyra saker till år 2030:

- Att avskaffa extrem fattigdom.
- Att minska ojämlikheter och orättvisor i världen.
- Att främja fred och rättvisa.
- Att lösa klimatkrisen

Det globala målet Hälsa och välbefinnande kopplas utifrån avfallsarbetet till att minska antalet sjukdoms och dödsfall som uppkommit till följd av skadliga kemikalier och föroreningar. Avfallsplanen 2022 – 2030 bidrar till detta mål genom att motverka nedskräpning vilket leder till att mindre mängd skadligt material och ämnen lämnas i naturen.

Det globala målet Hållbara städer och samhällen kopplas utifrån avfallsarbetet till att luftkvalitet och hantering av kommunalt och annat avfall. Avfallsplanen 2022 – 2030 bidrar till detta mål genom att fokusera på att minska restavfallet som går till förbränning och där igenom öka återvinningen.

Det globala målet hållbarkonsumtion och produktion kopplas utifrån avfallsarbetet till att halvera det globala matsvinnet per person i butik- och konsumentledet till 2030. Till 2030 väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återbruka och återvinna avfall. Främja hållbara upphandlingsmetoder, i enlighet med nationell politik

och nationella prioriteringar. Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen. Avfallsplanen 2022 – 2030 bidrar till detta mål genom att arbeta för att minska restavfallet, genom styrmedel om hållbarupphandling och fortsätta informera invånare i Härnösands kommun om återbruk, återvinning och betydelsen av att sortera rätt.

Det globala målet Bekämpa klimatförändringarna kopplas till avfallsarbetet genom att avfallsplanen 2022 – 2030 föreslår åtgärder som omedelbart påverkar klimatförändringar och dess konsekvenser. Planen påverkar även det fysiska planeringen genom att planera för en hållbaravfallshantering där transporter minskar och produkter återanvänds och återvinns på ett bättre sätt.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken i Sverige är generationsmålet. Generationsmålet anger inriktningen för den samhällsomställning som behöver ske inom en generation för att miljökvalitetsmålen ska nås. Generationsmålet är därför vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. I målet står också att arbetet med att lösa de svenska miljöproblemen inte ska ske på bekostnad av att vi exporterar miljö- och hälsoproblem till andra länder.

De nationella målen som berör avfall består av miljökvalitetsmålen, nationella avfallsplanen och EU:s avfallshierarki.

Alla fokusområden och mål i avfallsplanen 2022 – 2030 avser att kunna lämna över en välfungerade planet till kommande generationer genom att skapa en hållbar avfallshantering där allt material ingår i ett kretslopp.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och Miljökvalitetsmålen

Sveriges riksdag har beslutat om 16 miljökvalitetsmål som är tillsammans ska uppnå generationsmålet. Det är utifrån vissa av dessa mål har arbetsgruppen utgått från i arbetet med framtagandet av avfallsplanen 2022 – 2030. Avfallsplanens fokusområden och mål kan bidra till att flera av de nationella kvalitetsmålen kan uppnås.

Följande mål har avfallsplanen 2022 – 2030 utgått ifrån vid framtagandet.

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås. - Riksdagens definition av miljömålet.

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrundsnivåerna. - Riksdagens definition av miljömålet.

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas. - Riksdagens definition av miljömålet.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och Etappmålen

Etappmålen anger steg på vägen för att nå miljökvalitetsmålen och generationsmålet som är beslutade av Riksdagen. I juni 2020 inkom nya etappmål som innebär att mängden matsvinn ska minska samt att återvinningen av kommunalt avfall och återanvändning av förpackningar ska öka. Kommunalt avfall är ett paraplybegrepp som innefattar avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall.

Etappmålen för avfall är:

- Mer bygg – och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Mål år 2025.
- Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning. Mål år 2025.
- Ökad utsortering av biologisk behandling av matavfall. Mål år 2023.

Avfallsplanen 2022 – 2030 fokuserar på att öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns genom att arbeta för att minska restavfallet som går till förbränning. Andelen förpackningar i restavfallet ska där med minska. Detta kan uppnås genom information och kommunikation där invånare i Härnösand blir medvetna om hur restavfall påverkar miljön och kostnaden kopplat en hög andel restavfall.

Nämnda Etappmål har slutdatum innan avfallsplanens planperiod har gått ut. Har inte etappmålen nåtts innan respektive utgång så tar avfallsplanen hänsyn till dem och fortsätter att arbeta för att de ska uppnås inom planperioden.

Härnösands kommun har nått etappmålet Ökad utsortering av biologisk behandling av matavfall.

Avfallsplanen 2022 – 2030 och nationella avfallsplanen

Sveriges avfallsplan fastställdes av Naturvårdsverket maj 2017 och gäller mellan 2018 och 2023. Planen innehåller mål och åtgärder för fem prioriterade områden. Planen innehåller också exempel på vad vi behöver göra för att nå ett mer resurseffektivt samhälle med utgångspunkt från miljömålen och EU:s avfallshierarki.

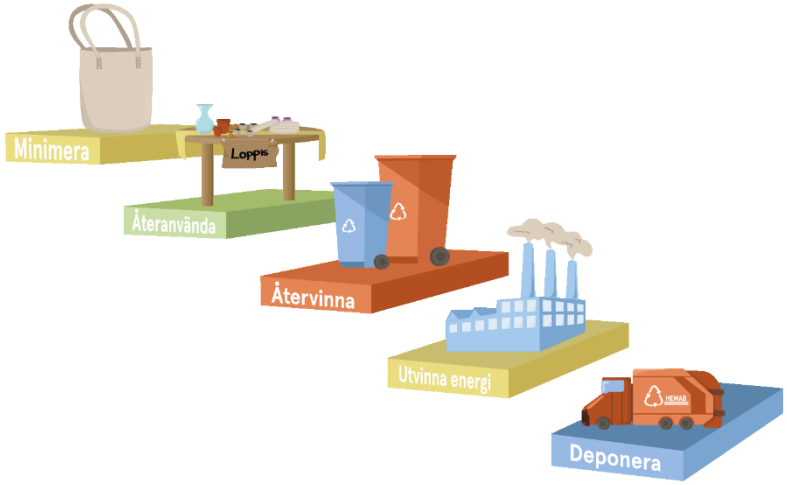
Nationella avfallsplanens syfte är att:

- Minska mängden avfall.
- Minska mängden skadliga ämnen i material och produkter.
- Minska de negativa effekter på människors hälsa och miljö som avfall ger upphov till.
- Främja en praktisk tillämpning av avfallshierarkin och utnyttja resurser i avfallet.
- Bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och den miljö- och hälsopåverkan som hänger samman med att avfall uppstår.

Avfallsplanen 2022 – 2030 fångar upp flera delar av den nationella avfallsplanens syften. Fokusområdena i avfallsplanen är framtagna för att skapa en hållbar avfallshantering. Avfallsplanens mål är utvecklande för att förebygga avfall, återbruka och återvinna material, minska nedskräpning och minska matsvinn. Genom att arbeta mot ett hållbart avfallssystem som minimerar mängden avfall bidrar avfallsplanen också till att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

Avfallstrappan - Vägen till hållbar avfallshantering

Härnösands kommun använder avfallstrappan för att uppnå bästa möjliga avfallshantering. Avfallstrappan är ett EU-direktiv som beskriver hur avfall ska hanteras och behandlas. Målet är att styra bort från att deponera avfall och i stället sträva mot att förebygga och öka återanvändandet av avfall samt öka energi- och materialåtervinningen.

Minska avfallet

Att minska avfallet är överst på avfallstrappan och bidrar mest för att skapa en hållbar avfallshantering. Att minimera avfallet, blir mer resurseffektiva samt minska vår miljöpåverkan är bäst för miljön. Att minska avfallet betyder att varor produceras hållbart genom att tillverkningsmetoder förbättras för att skapa hållbara produkter och att konsumtionsmönster förändras genom att öka medvetenheten om hur vi påverkar miljön när vi handlar nya saker.

Återanvända

Att återanvända är steget innan Minska avfallet. Det avfall som kan användas ska först återanvändas innan det återvinns. För att kliva upp i avfallstrappan ska produkter som köpts men inte längre används i första läget återanvändas av någon annan. Detta gör vi genom att till exempel genom att laga, skänka eller sälja de saker som vi inte har behov av längre.

Återvinna

Om produkten inte kan återanvändas så ska den återvinnas. Kan inte produkten återanvändas är nästa alternativ att återvinna materialet i för att skapa en ny produkt. Detta leder till att inget nytt material behöver användas för att skapa nya produkter.

Energi återvinna

Om materialet inte kan återvinnas ska det förbrännas i ett kraftverk för att ta tillvara på energin som bildas vid förbränning. Energin kan då omvandlas till elektricitet eller värme.

Deponera

Som sista alternativ är deponering. Kan inte materialet tas omhand på annat sätt enligt avfallstrappan så betyder det att materialet slängs på en soptipp (deponi). Vilket material som får slängas på deponi regalas enligt lag i Sverige.

Cirkulär ekonomi

Avfallstrappan är ett verktyg för omställning till en cirkulär ekonomi. EU tog 2020 fram en ny handlingsplan för cirkulär ekonomi och i Sverige togs den nationella strategin för cirkulär ekonomi fram samma år. Även i Sveriges nationella avfallsplan har cirkulär ekonomi lyfts fram. I en cirkulär ekonomi ses material och produkter som en resurs. Exempelvis kan en produkt som går sönder användas som ett material vid tillverkning av nya produkter som så småningom går sönder och blir material till ytterligare nya produkter, och så vidare. Produkter och material ska vara resurser så länge som möjligt. Men det är även viktigt att vi använder resurserna så länge som möjligt genom att främja metoderna laga, byta och låna i stället för att köpa och slänga. Produkter ska lagas när de är trasiga, lånas och lånas ut om de inte används, bytas om man behöver något annat.

Genom att i större uträckning arbeta mot ett cirkulärt hållbart avfallssystem i Härnösands kommun ska avfallsplanen bidra till att minimera avfallsmängderna, öka återanvändningen och återvinningen.

Cirkulär ekonomi har börjat ersätta avfallstrappans linjära inriktning och fokus ligger på hela kedjan där samhället blir mer resurseffektivt och för att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring.

Strategin för Cirkulär ekonomi beskriver att cirka 50 procent av våra klimatutsläpp och mer än 90 procent av världens vattenbrist samt förlust av biologisk mångfald beror på ineffektiv resurshantering. En cirkulär ekonomi är betydligt bättre för miljön, och skapar möjligheter till många nya jobb och ett hållbart företagande.

Regeringen belyser vikten av samverkan mellan politiken, näringslivet, offentlig sektor, akademi, privatpersoner och civilsamhället för att omställningen ska lyckas. Strategin innehåller fyra fokusområden för Cirkulär ekonomi:

1. Hållbar produktion och produktdesign.

2. Hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster.

3. Giftfria och cirkulära kretslopp.

4. Drivkrafter för näringsliv och andra aktörer genom åtgärder som främjar innovation och cirkulära affärsmodeller.

Konkret innebär detta bland annat att styra mot att produkter ska utformas för lång livslängd. Främja ökad användning av giftfria återvunna material i nya produkter, samt att utforma styrmedel som bidrar till ökat utbud och efterfrågan på cirkulära produkter, tjänster, återbruk och återvunna material.

Kommuner anses i hög grad bidra till omställningen, bland annat genom information, innovation och teknikutveckling, samt genom att främja en avfallshantering som bidrar till cirkulära och fossilfria materialflöden. Kommunerna kan underlätta för hushållen, verksamheter och kommunala verksamheter till att bidra till en cirkulär ekonomi. Vidare har kommunerna också huvudansvaret för fysisk samhällsplanering och bebyggelseutveckling vilket kan ha stor betydelse för människors förutsättningar att bidra till en cirkulär ekonomi.

Fokusområden

Hållbar avfallshantering

Hållbar avfallshantering innebär att kommunen klättrar i avfallstrappan och blir mer kretsloppsfrämjande vilket betyder att avfallshanteringen i Härnösand bidrar till att klimatmålen uppnås. Detta sker genom att minska avfallsmängderna, förebygga avfall och minska matsvinnet.

För att arbeta mot hållbar avfallshantering har avfallsplanen 2022 – 2030 antagit följande mål.

Mål 1. Restavfallet och matavfall ska minska med 25procent per person till 2025.

Mål 2. Restavfallet och matavfallet ska minska med 30 procent per person till 2030.

Basår för målen ovan är år 2015.

Det innebär att fram till 2025 ska restavfallet minska med 127 ton och till 2030 ska det minska ytterligare med 25 ton.

Restavfallet är den produkt som återstår efter att material som ligger under producentansvaret, farligt avfall och bygg- och grovavfall har sorterats ut. Genom att återvinna, återbruka och sortera rätt minskar detta avfall. Konsumtion påverkar även mängden restavfall. Hur kommunen, privatpersoner och verksamheter konsumerar varor påverkar mängden restavfall. Att minska köp av engångsprodukter, köpa varor som kan återanvändas och som håller längre påverkar mängden restavfall positivt.

Alla invånare och verksamheter som skapar avfall är berörda av detta mål. Att minsk restavfallet med 25 procent till 2025 skulle innebära att 127 ton avfall inte transporteras och förbränns. Målet till 2030 skulle ge ytterligare 25 ton mindre restavfall som går till förbränning.

Målet bidrar till dessa övergripande mål

Åtgärder

Förslagna åtgärder syftar till att målen uppfylls och att skapa en hållbar avfallshantering

1. Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.

Återbruk finns på återvinningscentralen Kretsloppsparken. Det finns möjlighet att lämna material för återbruk. Men åtgärden syftar till att se över möjligheten att återbruka fler materialslag, öka informationen till invånare som slänger sitt avfall på kretsloppsparken om att först se om det som slängs i första hand kan återbrukas. Kommunfullmäktige har beslutat om att inrätta en fritidsbank och en återvinningsgalleria i Härnösand. Båda syftar till att öka återbruket och där med minska mängden avfall. Kretslopparken skulle kunna bidra till ökad insamling genom att underlätta för ökat återbruk.

2. Öka renheten i fraktioner.

   Genom styrmedel kan kommunen bidra till att utsorteringsgraden ökar och ger renare fraktioner som också bidrar till mindre restavfall.

3. Ta fram ett handlingsprogram för att minska plaståtgången i kommunens verksamheter.

Mål 3. Matsvinnet ska minska med 50 procent inom kostavdelningens uppdrag inom skola och förskola till 2030

Bas för målen ovan är år 2021. Kostavdelningen genomför årliga matsvinnsmätningar som ligger till grund för målet. Under mätperioden 2021 slängdes 348 kg matsvinn per dag.

Det innebär att fram till år 2030 ska 174 kg matsvinn inom kostavdelningens uppdrag för skola förskola minska.

Mål 4. Matsvinnet ska minska med 50 procent per person till 2030

Naturvårdsverket uppskattade att år 2021 slängdes 37 kg matrester som är matsvinn per person från Sverige hushåll. Matsvinn är livsmedel som producerats i syfte att bli mat, men som av olika anledningar inte äts eller dricks upp. Den största delen av matsvinnet uppstår i hushållen. Genom att minska svinn bidrar invånare i Härnösand till att förbättra miljön genom minskat nyttjandet av naturresurser som krävs för att framställa maten. En tredjedel av all mat som produceras i världen äts inte upp och står för 8 – 10 procent av utsläpp av växthusgaser. Agenda 2030 har som mål att minska väldens matsvinn med 50 procent till år 2030.

Att minska matsvinnet i Härnösands kommun bidrar till en bättre miljö och de globala målen. I avfallsplanen 2022 – 2030 läggs extra fokus på kommunala verksamheters för att minska matsvinnet i kommunen.

Målen bidrar till dessa övergripande mål

Åtgärder

1. Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter. Forskning säger att en bra måltidsmiljö ger mindre matsvinn. Livsmedelsverkets kartläggning om matsvinn i kommunala verksamheter. Stress, högljudnivå och få vuxna i matsalen bidrar till ökat matsvinn.
2. Öka samverkan mellan kommunen, kommunala bolag och externa intressenter genom påverkansarbete (exempelvis restaurangverksamhet eller annan aktör)
3. Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.

Rent, snyggt, tryggt i Härnösand

Fokusområdet minska rent, snyggt och tryggt i Härnösand syftar till att nedskräpningen i stadsmiljö ska minska och att Härnösandsbor upplever Härnösands som renare, blir snyggare och skapar ökad trygghet. Härnösands invånare ska tycka att det är lätt att göra rätt och är nöjda med avfallshanteringen i Härnösand.

Sedan 2017 ska mål och åtgärder för nedskräpning ingå i kommunala avfallsplaner. Avfallsplanen 2022 – 2030 har flera mål som är kopplade till nedskräpning och åtgärder för att uppnå målen. Under sommaren 2021 genom fördes den första nedskräpningsunderökningen i centralorten Härnösand. Undersökningen är bas för att nå målen.

För att arbeta mot rent, snyggt och tryggt i Härnösand har avfallsplanen 2022 – 2030 antagit följande mål.

Mål 5. Nedskärning i stadsmiljö ska minska.

Mål 6. Härnösandsbor upplever Härnösand kommun som renare.

Mål 7. Härnösandsborna är nöjda med avfallshanteringen.

Mål 8. Härnösandsborna tycker att det är lätt att sortera rätt.

Nedskräpning i offentlig miljö eller andra platser som allmänheten har insyn till skapar flera problem. Härnösands kommun genomförde 2021 en skärpmätning enlig avfallsveriges metod. Mätningen är bas som mål 5 utgår ifrån.

Upplevelsen av hur ett område eller plats påverkas av nedskräpning och också en viktig del för arbetet mot nedskräpningen i stort. Under skräpmätningen som genomförts undersöktes även invånares upplevelse av hur nedskräpat det är i Härnösands kommun. Den upplevelsen ska bli bättre så att Härnösands kommun upplevs som rent, snyggt och tryggt.

En ökad nöjdhet med avfallshanteringen i stort bidrar till att fler väljer att göra av sig med sitt avfall på ett hållbart sätt. Mål 7 syftar till att invånare i Härnösands tycker att avfallshanteringen i stort blir bättre till 2030.

En viktig del i att avfallshanteringen ska bli mer hållbar bygger på att invånare i Härnösand tycker det är lätt att göra rätt. Mål 8 syftar till att avfallshanteringen utvecklas så att utsortering av material ökar genom att de insamlingssystem som används i kommunen är lätta att förstå och använda. Undersökningar om vad invånarna tycker ska visa på att det är lätt att göra av sig med sitt avfall.

Målen bidrar till dessa övergripande mål

Åtgärder

1. Ta fram ett handlingsprogram för minskad nerskräpning.
2. Genomför årlig skräpmätning i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.
3. Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.
4. Utveckla offentlig avfallshantering för att öka utsortering och minska nedskräpning.
5. Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsamman med näringsliv och organisationer.
6. Genomför undersökningar av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen.

Tabell över åtgärder

Åtgärder nedan bidrar till inriktningen av framtagna mål. Fler åtgärder kan tillkomma under planperioden.

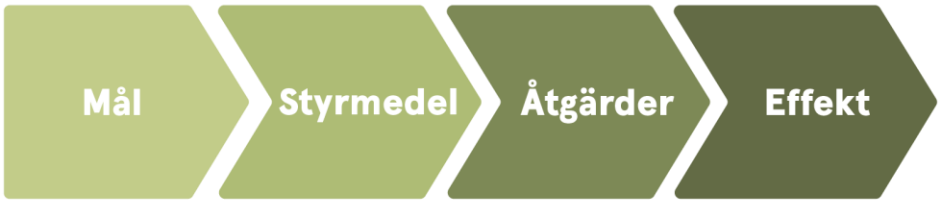
Åtgärd	Ansvar	Start
Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken. Återbruk finns på återvinningscentralen Kretsloppsparken. Det finns möjlighet att lämna material för återbruk. Men åtgärden syftar till att se över möjligheten att återbruka fler materialslag, öka informationen till invånare som slänger sitt avfall på kretsloppsparken om att först se om det som slängs i första hand kan återbrukas. Kommunfullmäktige har beslutat om att inrätta en fritidsbank och en återvinningsgalleria i Härnösand. Båda syftar till att öka återbruket och där med minska mängden avfall. Kretslopparken skulle kunna bidra till ökad insamling genom att underlätta för ökat återbruk.	HEMAB	2023
Öka renheten i fraktioner. Genom styrmedel kan kommunen bidra till att utsorteringsgraden ökar och ger renare fraktioner som också bidrar till mindre restavfall.	HEMAB	Löpande
Ta fram ett handlingsprogram för att minska plaståtgången i kommunens verksamheter.	Kommunstyrelseförvaltningen	2023
Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter. Forskning säger att en bra måltidsmiljö ger mindre matsvinn. Livsmedelsverkets kartläggning om matsvinn i kommunala verksamheter.	Kommunstyrelseförvaltningen	2023

Stress, högljudnivå och få vuxna i matsalen.		
Utred processen för närvaro av elever, beställningar och matproduktion i skolkök. Matsvinnet ökar under vissa perioder under året för skolan, framförallt under loven.	Kommunstyrelseförvaltningen	2023
Kommunen ska systematiskt arbeta för att möbler, kläder, datorer, mobiler och liknande ska få en längre livslängd. Upprätta ett systemstöd för kommunkoncernen för att omfördela kommunens inventarier samt koppla ekonomiska nyckeltal som påvisar minskad konsumtion. (minskade kostnader).	Kommunstyrelseförvaltningen	2024
Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.	HEMAB	2022
Ta fram ett handlingsprogram för minskad nerskräpning.	Kommunstyrelsen	2023
Genomför årlig skräpmätning i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.	Kommunstyrelsen	Årligen
Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.	Kommunstyrelsen	Årligen
Utveckla offentlig avfallshantering för att öka utsortering och minska nedskräpning.	Samhällsförvaltningen	Löpande
Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsamman med näringsliv och organisationer.	HEMAB	2023
Genomför undersökningar av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen	Kommunstyrelsen	Årligen
Ta fram en kommunikationsplan för att	HEMAB	2023

minska nedskräpning på vissa platser.		

3. Styrmedel

Kommunens möjlighet att arbeta med avfallsplanens fokusområden och mål är genom olika styrmedel. Härnösands kommun avser att använda dessa för att uppnå avfallsplanens vision och mål. Styrmedel ger incitament till att begränsa eller öka användningen av en vara eller tjänst. En åtgärd är den handling som en aktör genomför till följd av ett styrmedel som leder till ett resultat för oss att följa upp.

Avfallsföreskrifter

Utöver den nationella lagstiftningen som styr hur avfall ska hanteras ska varje kommun ska enligt Miljöbalken ha en renhållningsordning som är beslutad av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av två delar, avfallsplanen och de lokala avfallsföreskrifterna.

Avfallsförskrifterna ska innehålla de, för kommunen, lokala bestämmelserna för hur avfall ska hanteras. Föreskrifterna är ett verktyg för att styra hanteringen av avfall som kommunen ansvarar för. I avfallsföreskrifter anges bland annat hur uppstått avfall ska sorteras. Till exempel anges att olika sorters avfall ska sorteras ut och lämnas på rätt ställe. Föreskrifterna är därför grundläggande för att avfallsplanens mål om att det brännbara avfallet ska minska.

Avfallsföreskrifterna är också den rättsliga grund som det dagliga arbetet med avfallshanteringen utgår ifrån. De påverka såväl kommunen som kommunens bolag och privata aktörer som genererar avfall samt invånare i kommunen. De visar på vilka skyldigheter som vilar på vilken aktör och är ett stöd för att lösa tvister.

Avfallstaxa

I miljöbalken och kommunallagen återfinns lagstiftning som styr den kommunala avfallshanteringen. Självkostnadsprincipen, likställighetsprincipen och rätten till miljöstyrning styr hur en kommun får

utforma sin avfallstaxa och för vilka typer av tjänster och vilka verksamheter som får finansieras via avfallstaxan.

Enligt självkostnadsprincipen får inte kommunerna ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för avfallshanteringen (kommunallagen 8 kap. 3c §). Kommunen får inte göra någon vinst. Självkostnaden avser inte kostnaden för den enskilda prestationen utan de samlade kostnaderna för hela avfallsverksamheten.

Likställighetsprincipen ska tillämpas, vilket innebär att invånarna ska vara likställda i fråga om sina rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen (Kommunallagen 2 kap. 2 §). Samma avgift ska tas ut för samma prestation/tjänst.

Rätten till miljöstyrning (Miljöbalken Kap. 27 § 5) ger kommunen rätt att avgiften får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas.

För att skapa en hållbar avfallshantering och driva den mot en mer cirkulär ekonomi får kommuner diversifiera sin taxa för att motivera ökad sortering genom att ta ut en billigare avgift för de som sorterar sitt avfall bättre som ger en minskad miljöbelastning.

Härnösands kommun har sedan 2014 ett system för fastighetsnära (FNI) insamling. Fastighetsnära insamling utförs genom att fastighetsägare sorterar sitt avfall på fastigheten i kärl som innehåller alla fraktioner av material som faller inom producentansvaret för förpackningar och tidningar. Utöver förpackningar kan fastighetsägare sortera ut sitt restavfall och matavfall.

Att välja fastighetsnära insamling är frivilligt men fastighetsägare som valt detta system får en billigare avfallstaxa jämfört de fastighetsägare som inte sorterar sitt avfall med detta system. Härnösands kommun använder därför en miljöstyrande avfallstaxa som styrmedel för att minska miljöpåverkan.

Avfallstaxan i Härnösands kommun utgörs av två delar, Grundavgiften och Hämtningsavgiften.

Grundavgiften tas ut av samtliga bebyggda fastigheter i kommunen och är kopplad till boendeform. Verksamheter betalar grundavgift per kärl. Grundavgiften finansierar kostnader av mer övergripande karaktär som inte rör själva insamlingen av avfallet. Det gäller bland annat information, avfallsplanering, miljöarbete, återvinningscentraler, farligt avfall, småbatterier, kylmöbler samt viss hantering av grovavfall.

Hämtningsavgiften, denna avgift består av kostnader för hämtning och behandling av hushållsavfallet samt förekommande skatter. Hämtningsavgiften för hushållsavfallet beror på vilken kärllösning, kärlstorlek samt vilket hämtningsintervall som kunden har.

Avfallstaxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot målen i Härnösands kommuns avfallsplan.

Taxan är grunden för att avfallsplanens mål ska kunna uppnås genom att den finansieras flera av de åtgärder som ska genomföras. Taxans styrande effekt är av särskild betydelse för att avfallsplanens mål ska kunna uppnås.

Taxan ska:

- Styra mot målen i kommunens avfallsplan.
- Vara tydlig och enkel att förstå och kommunicera.
- Stimulera en god arbetsmiljö.
- Ge kunden hög servicegrad.
- Vara rättvis.
- Finansiera kostnaderna för det kommunala avfallsansvaret.

Kommunikation

Alla kommuner har enligt lag, ansvar för information om avfall som omfattas av kommunalt renhållningsansvar och för vissa typer av avfall som omfattas av producentansvar. Till exempel förpackningar, returpapper, elavfall och bilar.

Framgångsrik kommunikation om avfallshantering kan ge ett effektivare miljömässigt och ekonomiskt utfall. Till exempel, information och kommunikation om syftet med att öka utsorteringen och få renare fraktioner av material bidrar till avfallsplanens mål om att minska restavfallet. Information om avfallshantering kan också på ett tydligt sätt göra det enklare för människor att göra miljömedvetna val för att minska avfallsmängderna, minska matsvinnet och nedskräpning vilket leder till en hållbar avfallshantering och förflyttning mot en cirkulär ekonomi.

Kommunikation är därför ett viktigt styrmedel för att nå flera av avfallsplanens mål.

Härnösands kommun har kommunfullmäktige beslutat genom ägardirektiv till renhållaren att informationsansvaret ligger på bolaget. Det är därför renhållarens ansvar att informera om hur avfallet ska hanteras på bästa sätt för att nå målen i avfallsplanen.

Följande informations- och kommunikationskanaler rörande avfall finns för närvarande i Härnösands kommun:

- Kommunens webbplats www.harnosand.se Där finns blanketter för dispenser, avfallsplan och avfallsföreskrifter att ladda hem.

- På renhållarens webbplats, www.hemab.se, finns förutom nyheter om avfall och miljö också uppgifter att hämta angående avfallsabonnemang, taxor, återvinningsstationer, återvinningscentraler, avfallssortering, information och insamling av elavfall och farligt avfall.

- Genom sociala medier www.facebook.com/hemabharnosand, Instagram - #hemabharnosand, LinkedIn - Härnösands och energi & miljö AB

- Riktad information via utskick eller artikel i tidningen Yippie. Utskick av Hemab info fyragånger per år, Information via brev eller vykort.

Upphandling

Vid upphandling av varor och tjänster har kommuner möjlighet att ställa olika miljökrav. Upphandlingar ska göras efter analys av livscykelkostnaden. Kommunen är ofta en stor beställare lokalt och en viktig aktör genom att ställa miljökrav i upphandlingar. En hållbar upphandling påverkar miljöbelastning och resurshushållning inom den egna verksamheten och kan inspirera andra organisationer att ställa liknande krav.

Upphandling kan användas som styrmedel för att förebygga avfall i olika kommunala verksamheter och därmed medverka till att avfallsplanens mål om att minska det restavfallet och minska matsvinnet uppnås.

Fysisk planering

För att bygga ett hållbart samhälle är avfallshanteringen en viktig del in den grundläggande infrastrukturen. I den fysiska planeringsprocessen är det viktigt att även planera för avfallsförebyggande åtgärder och avfallshantering. Kunskaper om avfallshantering inklusive nedlagda deponier behöver tas tillvara och riskerna vid en exploatering av dessa områden ska beaktas i planeringsprocesserna.

I Härnösands Översiktsplan står det att den fysiska planeringen ska möjliggöra för fler invånare, företag och verksamheter vilket kommer att leda till att mer avfall genereras. Därför ska arbete med att förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk inkluderas i samhällsplaneringen vid exempelvis utvecklingen av nya bostads- och verksamhetsområden.

Fysisk planering är därför ett viktigt styrmedel för att nå avfallsplanens mål om förebyggande och återvinning av avfall. Genom att säkerställa att det finns ytor och utrymmen för avfallssortering inom byggnader och på fastigheter samt för insamling, transport och behandling av det avfall som uppstår hos hushåll och verksamheter. I den fysiska planeringen tas avfallshantering med i de detaljplaner där det behövs, till exempel i planer för ny bebyggelse.

Kommunens renhållare är remissinstans för exempelvis detaljplaner och bygglov i kommunen och bistår i övrigt med råd när behov uppstår vid frågor som berör avfallshanteringen.

Tillsyn

Miljöenheten i kommun utövar på uppdrag av miljöansvarig nämnd tillsyn över bland annat tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter samt hanterar anmälnings- och dispensärenden från till exempel kommuninvånare.

Tillsyn utövas bland annat på industrier, avfallsanläggningar, bilverkstäder, lantbruk, avloppsreningsverk, förorenade områden såsom nedlagda deponier, skolor, äldreboenden, enskilda avlopp samt nedskräpningsärenden.

Länsstyrelsen utövar normalt tillsyn över större verksamheter. Frågor om verksamheters och kommuninvånares avfallshantering är vanligt förekommande inom tillsynen. En tillsynsmyndighets arbete innebär också att informera verksamhetsutövare om gällande lagstiftning och myndighetsbeslut och i samråd med dem försöka lösa eventuella problem på

bästa sätt. En tillsynsmyndighet kan också ställa krav på verksamhetsutövare att förbättra sin avfallshantering. Tillsynen är ett särskilt viktigt styrmedel för att avfallsplanens mål ska kunna nås även avseende avfall som kommunen inte ansvarar för.

Ägardirektiv

Ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen som kommunala bolag har. I ägardirektivet tydliggör ägaren sin vilja och vision om hur det berörda bolaget ska utvecklas. Genom ägardirektiv kan kommunen styra för att uppnå målen i avfallsplanen 2022-2030.

Relaterade styrdokument

Klimat och Energiplan

Härnösands kommun har som vision att bygga en hållbar framtid med mål om att vara en ledande miljökommun med ett aktivt omställningsarbete till en fossilfri ekonomi. All tillväxt i Härnösand ska genomsyras av hållbarhet och ett gemensamt engagemang är nyckeln till vår fortsatta framgång.

Utifrån den visionen har Härnösands kommun tagit fram en Klimat och Energiplan.

Fokus i planen är en handlingsplan med åtgärder indelade i fem (5) prioriterade insatsområden. Insatsområdena är:

- Fysisk planering
- Förnybar energiförsörjning
- Energieffektivisering och ett hållbart byggande
- Hållbara transporter
- Hela Härnösand är med!

Avfallsplanen är avgränsad från detta styrdokument men följer delar av handlingsprogrammet för att:

Utbilda en ny generation klimatsmarta medborgare.

Genom kommunikation om avfallshantering och hur avfall ska hanteras på ett bättre sätt bidrar avfallsplanen till att utbilda en ny generation klimatsmarta medborgare.

Minska klimatpåverkan från vår konsumtion

Genom att minimera avfallet bidrar avfallsplanen till att minska klimatpåverkan av vår konsumtion

Utveckla och minska våra inköp av resurskrävande varor och tjänster

Genom att styra upphandling inom verksamheter i kommunen mot hållbar upphandling där varor och tjänster som minskar klimatpåverkan upphandlas bidrar avfallsplanen till att minska våra inköp av resurskrävande varor och tjänster.

Förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk

Genom att arbeta för en hållbar avfallshantering, minskad nedskräpningen och att Härnösands invånare är nöjda med avfallshanteringen samt att det är lätt att sortera rätt bidrar avfallsplanen till klimat och energiplanens mål om att förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt återbruk.

Tillväxtstrategi

Tillväxtstrategin är ett långsiktigt övergripande styrdokument som anger Härnösands kommuns tillgångar för tillväxt och hur vi strategiskt ska arbeta för att nå målbilden - Tillsammans i en kreativ och företagsam livsmiljö med 30 000 medborgare och 11 500 arbetstillfällen.

Avfallsplanen 2022-2030 bör bidra även till mål genom att utveckla avfallshanteringen i kommunen så att fler arbetstillfällen genereras. Detta kan ske genom till exempel:

Att öka återbruket och få invånare att återbruka genom nya lösningar som bidrar till att produkter efter reparation eller annan förädling åter kan säljs igen.

Att öka digitaliseringen för att bidra till effektivare logistik och nya sätt att kommunicera mot de som genererar avfall. Att kunna mäta avfallsmängder vid källan bör ses vara prioriterat för hela avfallshanteringen.

Innovation inom avfallsområdet för att skapa en hållbar avfallshantering bör därför främjas.

Översiktsplan

Härnösands kommun har som övergripande mål att vara en ledande miljökommun med ett aktivt omställningsarbete till en fossilfri ekonomi. All utveckling i Härnösand ska präglas av hållbarhet och genomföras med en gemensam kraft för att bekämpa klimatförändringarna. Så beskriver Härnösand kommuns översiktsplan[1], arbetet med att skapa en hållbar kommun.

För att Härnösand ska närma sig målet om att vara ett samhälle i balans med miljön ska vi verka för att avfall ingår i ett kretslopp. Översiktsplanen att den fysiska planeringen ska möjliggöra för fler invånare, företag och verksamheter men som i sin tur ger mer avfall. Därför ska arbetet med att förebygga avfall, främja återvinning och ett ansvarsfullt inkluderas i samhällsplaneringen. Riktlinjer för avfallshanteringen är enligt översiktsplanen:

Avfallshantering, materialåtervinning och återbruka ska inkluderas i samhällsplaneneringen. Återvinnings- och biogasanläggningen ska tillsammans med kretslopp ges rätt förutsättningar för en ökad verksamhet för fler. HEMAB har ambitionen att vara en regional aktör för biogas och insamling av matavfall från kommuner i länet och andra upptagningsområden som anses vara rimlig för egen verksamhet.

[1] Översiktsplan Mitt Härnösand 2040 förväntas antas våren 2022.

4. Strategi mot nedskräpning

Att olika typer av avfall blir skärp är det sämsta som kan hända avfallet. Nedskräpning bidrar till att avfallet inte hamnar i systemet för avfallshanteringen och blir då sämre än deponi i avfallstrappan. Förutsatt att det inte tas om hand på något sätt.

All nedskräpning är förbjuden. Förbudet gäller på platser som allmänheten har insyn eller tillträde till. Kommunen ansvarar för att städa upp på kommunal mark medan mark- och fastighetsägare ansvarar för att hålla rent på privat mark Med skräp menas både mindre föremål som glas, papper, engångsgrillar och fimpar och större föremål som exempelvis byggavfall, möbler, bilar och hemelektronik. Härnösands kommun har rutiner för insamling av skräp som ligger på marken och avfall i de offentliga papperskorgarna. Avfallet som samlas in i offentlig miljö går oftast till förbränning.

Vissa kommuner runt om i landet har på senare år börjat undersöka möjligheten till källsortering i den offentliga miljön. Skräp som källsorteras kan materialåtervinnas och på så sätt bidra till en mer hållbar avfallshantering och materialströmmarna blir mer cirkulära.

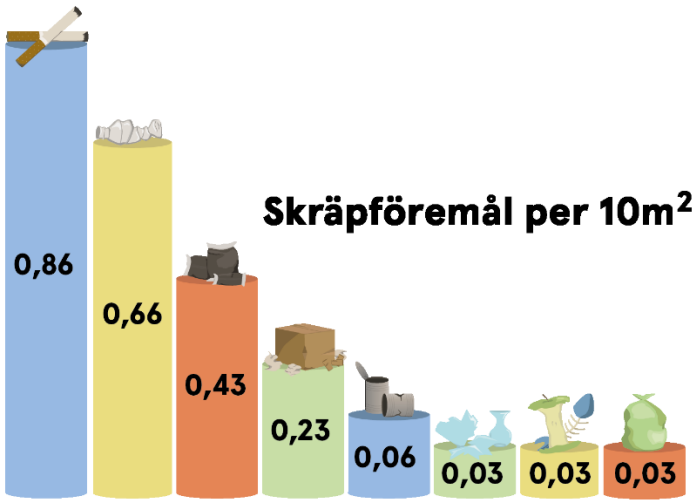
Härnösands kommun har under delar av året källsortering av offentligt skräp. Under barmarksperioden finns kärl i centrum som gör det möjligt att sortera avfall.

En nedskräpad miljö blir ofta mer nedskräpad vilket leder till att platsen upplevs som otrygg. Att minska nedskräpningen leder därför inte bra till en ren renare miljö utan till öka trygghet.

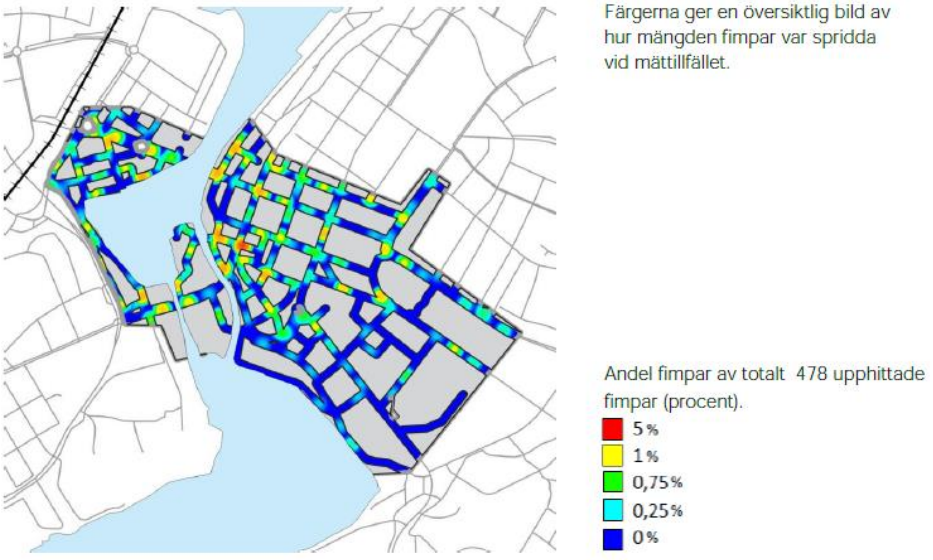
Avfallsplanen innehåller mål om minskad nedskräpning och fokus i denna avfallsplan ligger på nedskräpning i vår närmiljö.

Ett strategiskt arbete mot nedskräpning innebär många positiva effekter för kommunen och miljön. Det kan bland annat medföra kostnadsbesparingar då fokus flyttas från att reagera på problemet med stödinsatser till ett förebyggande arbete.

2021 genomförde kommunen en skräpmätning i stadsmiljö. Mätningen genomfördes enligt Håll Sverige rents metod för att mäta skräp. Mätningens resultat ligger tillgrund för det strategiska arbetet att minska nedskräpningen i kommunen samt är basmätning för målet att minska nedskräpning.

I likhet men övriga kommuner i Sverige så är cigarettfimpar det vanligaste skräpet i mätningen. 37 procent av skräpet som hittades är var fimpar. Cigarettfimpar är problematiska då den utöver vara en plast (cellulosaacetat) som inte är biologiskt nedbrytbar, så innehåller fimpen även mer än 7000 olika gifter. Till exempel kadmium, arsenik, bly och nikotin. Dessa gifter läcker sedan ut i naturen då fimparna slängs på marken. En stor del av gifterna följder sedan med i dagvattnet och vidare ut i havet.

Kartbilden visar hur mängden fimpar är spridda i området för skräpmätningen. Kartan visar att det är i de centrala delarna av stadskärnan och längs stråk som leder till torget som har mest nedskräpning av cigarettfimpar.

Snusprillor är vanligtvis den näst största nedskräparen men för Härnösand så är det plast. Plast stod för 33 procent av den totala nedskräpningen i stadskärnan. Majoriteten av den plast som noterades var icke identifierbar plast. Det är plast som gått sönder och där personerna som utförde

mätningen inte kunde identifiera från vilken produkt plasten ursprungligen kommer ifrån.

Hela resultat av skräpmätningen finns i bilaga 7.

Åtgärder mot nedskräpning

Allmänna platser, naturområden och stränder i Härnösands kommun ska vara fria från skräp så att miljön inte tar skada och föroreningar inte sprids.

För att minskad nedskräpningen ska kommunen arbeta förebyggande så att skärp inte uppstår. Det förutsätter en förebyggande hållning till nedskräpning som går ut på att göra det lätt att göra rätt. Strategin kopplas till alla fokusområden i avfallsplanen med syfte att uppnå målen.

Avfallsplanen 2022 – 2030 har som åtgärd för att minska nedskräpning föreslagit att ta fram ett handlingsprogram för minskad nedskräpning.

Nedan beskrivs förslag på vad handlingsprogrammet bör innehålla för att minska och förebygga nedskräpning.

- Genomföra årliga skräpmätningar.
- Översyn av placering av papperskorgar.
- Öka möjligheten att sortera avfall i offentlig miljö.
- Utveckla samarbete med centrumföreningen.
- Utveckla samarbetet med skolor.
- Årlig strandstädningsdag där kommunen stöttar med säckar och hämtning och bjuder in föreningar, byalag med mera.

Upprätta särskilda kostnadsställen för olika typer av nedskräpningsärenden. Till exempel skrotbilar och grov nedskräpning, inköp av papperskorgar och förebyggande arbete.

Årlig uppföljning av kostnader (inklusive kostnader för nedskräpningsärenden

5. Barnperspektivet

2020 antogs barnkonventionens som lag i Sverige och det innebär att man i alla beslut och åtgärder som i första hand berör barn ska ta hänsyn till vad som bedöms vara barnets bästa. Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter och syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som tillsammans utgör en helhet och utgår från fyra grundläggande principer som ska vara styrande för tolkningen av konventionens övriga artiklar:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Artikel 2.
- Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Artikel 3.
- Barn har rätt till liv och utveckling. Artikel 6.

- Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Artikel 12.

Hur påverkar avfallsplanen 2022–2030 barn i Härnösands kommun?

Konsekvenser som är mest relevanta att åskådliggöra i arbetet med avfallsplanen 2022 – 2030 är de som har störst inverkan på barn. Barn påverkas exempelvis lättare än vuxna av skadliga ämnen. Det är därför viktigt att barn får en giftfri uppväxt med avseende på exempelvis mat, kläder, leksaker, interiörer och utemiljöer. Kunskapen om farliga ämnen är varierar beroende på utbildning och bakgrund. Det är därför viktigt att riktade insatser görs mot de grupper som bedöms ha lägst kännedom. Nedan beskrivs kort konsekvenser utifrån avfallsplanens fokusområden och mål.

Fokusområde Hållbar avfallshantering:

Mål 1. Restavfallet och matavfall ska minska med 25 procent per person till 2025

Mål 2. Restavfallet och matavfallet ska minska med 30 procent per person till 2030

Genom att öka återbruket för att minska mängden restavfall får barn ökad möjlighet att delta i sociala- och sportsliga aktiviteter. Att ej använda produkter hamnar på marknaden igen genom till exempel fritidsbanken eller företag som säljer återbrukade saker billigare än nya så antas mål 1 bidra positivt till barnperspektivet. Målen antas inte påverka barn negativt.

Mål 3. Matsvinnet ska minska med 50 procent inom kostenhetens uppdrag för skola och förskola till 2030

Mål 4. Matsvinnet ska minska med 50 procent per person och hushåll till 2030

Genom att minska mängden matsvinn vilket leder till minskat nyttjande av naturresurser antas bidra till en bättre miljö för framtida generationer vilket är grundläggande för dagens barn i Härösands kommun. Målen antas inte påverka barn negativt.

Fokusområde rent, snyggt och tryggt

Mål 5. Nedskärning i stadsmiljö ska minska

Mål 6. Härnösandsbor upplever Härnösand kommun som renare

Mål 7. Härnösandsborna är nöjda med avfallshanteringen

Mål 8. Härnösandsborna tycker att det är lätt att sortera rätt

Genom att minska nedskräpningen i och skapa förutsättningar för att underlätta avfallshanteringen i Härnösands kommun minskar mängden ej nedbrytbara material och farliga kemikalier släpps ut i naturen. Det är viktigt då barn är mer känsliga för giftigt ämnen och minska mängd ej nedbrytbara material skapar en bättre miljö för barn. Minskad nedskräpning ökar även tryggheten för barn. Målen antas inte påverka barn negativt.

Barnens syn på framtida avfallshantering

För att fånga upp barns och ungas idéer och se till att deras röster får komma till tals i avfallsplanen har dialog med skolbarn genomförts för att få barnens perspektiv på framtida avfallshantering.

I framtagandet av avfallsplanen 2022 – 2030 har barn i klass 4 på Brännaskolan fått delta i en workshop för att dels lära sig om kopplingen mellan de globala målen och avfallsplanen. Barnen har även fått ge sin syn på vad avfall och nedskräpning är för något och vad de tycker att man ska göra åt det.

Barnen fick ge förslag på lösningar inom områdena nedskräpning, återvinning, matsvinn och konsumtion.

För att minska nedskräpning föreslog barnen att det ska vara enkelt att slänga skräp och för det ska vara enkelt att tömma soptunnor ska skräp sugas med rör till kretsloppsparken. Det bör även finnas mer soptunnor så att det är enklare att slänga sitt skräp någonstans. För det skräpet som redan finns i naturen ska det finnas robotar som åker runt och plockar skärp. Det är viktigt att robotarna har solceller så de laddar sig själva och inte behöver använda vanlig ström.

För att förbättra återvinningen ansåg barnen att vi ska minska på användandet olja och bensin i saker. Istället bör vi använda oss av grön energi i de saker vi köper och använder.

För att minska matsvinnet anser barnen att vi ska äta våra rester och inte slänga det. Vi ska spara maten som vi inte äter upp. Det är även viktigt att inte äta söta saker innan maten för då kanske man inte äter upp allt som man tagit. Man ska även tänka på att inte ta för mycket mat och tänk på vad man ska göra efter så vi äter nyttigt. Barnen tycker också att det är viktigt att de får lämna förslag på vad de ska äta och att faktiskt blir mat som de tycker om.

För att konsumera bättre tycker barnen att man inte ska köpa saker som man inte vet vad det är. Man ska även återanvända det man köper eller köpa saker som är begagnat från någon affär. Barnen önskar även ett biliotek för kläder.

Barnens perspektiv

För att avfallsplanen ska kunna genomföras på ett bra sätt behöver vi få kännedom om vad barn efterfrågar och har för tankar. Barn är aktiva samhällsinvånare med kreativa lösningar och idéer kring samhällsutmaningar. Barn är dessutom vår nästa generation och berörs därför i hög grad av avfallsplanen. Barn i skolåldern kommer att vara nära vuxen ålder vid avfallsplanens slutår 2030.

6. Miljöbedömning Avfallsplan 2022 – 2030

Bakgrund

Enligt NFS 2020:6 §19 ska en kommunal avfallsplan innehålla uppgifter om en strategisk miljöbedömning. Miljöbedömningen ska göras enligt 6 kap. i miljöbalken.

Syfte

Syftet med den strategiska miljöbedömningen är att säkerställa att planen utformas på ett sådant sätt att den främjar hållbar utveckling genom att samordna miljöaspekter i planeringen och beslutsfattande. Kommunen ska i miljöbedömningen undersöka om avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska efter miljöbedömningen, i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av avfallsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.
Avfallsplanen för Härnösands kommun anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och genomföra åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön. Avfallsplanerna påverkar avfallsanläggningar i kommunen och har som ambition att förändra beteenden för att skapa en hållbar kretsloppsfrämjande avfallshantering.
Med ovanstående resonemang görs bedömningen att avfallsplanerna kommer att ha stor betydelse för hållbar utveckling inom såväl resursanvändning som avfallshantering i kommunen. Genomförandet av avfallsplanerna bedöms innebära betydande positiv miljöpåverkan.

Beslut om betydande miljöpåverkan

Beslut om betydande miljöpåverkan (i huvudsak positiv) kommer att tas i samband med antagande av renhållningsordningen.

Avgränsningssamråd

Enligt 6 kap 10 § miljöbalken ska ett avgränsningssamråd hållas med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Avfallsplanen 2022-2030 antas inte påverka andra kommuner eller regioner.

Härnösand kommuns avfallsplan 2022 – 2030

Avfallsplanens syfte

Syftet med avfallsplaneringen är att:

- Agenda 2030, Generationsmålet, de nationella och avfallsrelaterade miljökvalitetsmålen uppnås med EU:s avfallshierarki som inspiration.
- Vara ett verktyg i det kommunala arbetet med avfallsfrågorna, till exempel inom fysisk planering och energiåtervinning.
- Informera allmänheten och företag som berörs av avfallsfrågorna.
- Avfallsplanen beskriver hur Härnösands kommun utveckla avfallshanteringen till 2030.

Sammanfattning av avfallsplanen

Härnösand kommuns avfallsplan inriktar sig på två stycken fokusområden: Hållbar avfallshantering och rent, snyggt och tryggt i Härnösand. Avfallsplanen är ett verktyg i det kommunala arbetet för planering av avfallsfrågor. Avfallsplanen ska bidra till att Agenda 2030, generationsmålet, etappmålen och de nationella avfallsrelaterande miljökvalitetsmålen uppnås med EU:s avfallshierarki som modell för att minimera och förebygga avfall. Avfallsplanens mål sammanfattas i följande punkter:

- Minska restavfallet.
- Minska matsvinnet.
- Nedskräpning i stadsmiljö ska minska.
- Härnösands innevånare upplever Härnösand rent, snyggt och tryggt.
- Härnösands invånare är nöjda med avfallshanteringen.
- Härnösands invånare tycker det är lätt att sortera rätt.

Avfallsplanens åtgärder sammanfattas i följande punkter:

1. Utveckla återbruksinsamlingen på kretsloppsparken.
2. Öka renheten i fraktioner.
3. Ta fram ett handlingsprogram för att minska plaståtgången i kommunens verksamheter.
4. Utveckla måltidsmiljön i kommunala verksamheter.
5. Utred processen för närvaro av elever, beställningar och matproduktion i skolkök.
6. Kommunen ska systematiskt arbeta för att möbler, kläder, datorer, mobiler och liknande ska få en längre livslängd.
7. Genomför plockanalys av matsvinn från hushåll för att skapa nollalternativ.
8. Ta fram ett handlingsprogram för minskad nedskräpning.
9. Genomför årlig skräpmätning i stadsmiljö för att följa utveckling av arbetet mot nedskräpning.
10. Genomför årlig undersökning om invånares upplevelse av nedskräpning.
11. Utveckla offentlig avfallshantering för att öka utsortering och minska nedskräpning.
12. Ta fram kommunikationsplan för nedskräpning i offentlig miljö tillsamman med näringsliv och organisationer.
13. Genomför undersökningar av invånarnas syn på avfallshanteringen i kommunen.
14. Ta fram en kommunikationsplan för att minska nedskräpning på vissa platser.

Avfallsplanens förhållande till andra styrande dokument

I arbetet med att ta fram respektive avfallsplan har hänsyn tagits till kommunernas översiktsplan, Klimat och Energiplan och Tillväxt strategin.

Utvärdering om avfallsplanen antas medföra betydande miljöpåverkan

Här bedöms hur genomförandet av avfallsplanens påverkan på miljön (miljöeffekterna) och de nationella miljömålen utifrån de föreslagna mål och åtgärder för avfallshanteringen. Utgångspunkt är 5 § i Miljöbedömningsförordningen (2017:966). I miljöbalken 6 kap. 2§ finns de miljöaspekter som bör tas hänsyn till under en miljökonsekvensbeskrivning. En sammanfattning av dessa miljöaspekter finns nedan. En bedömning har gjorts ifall målen och åtgärderna i avfallsplanen påverkar dem eller inte.

Människors hälsa och miljö

Miljöaspekten människor liv och säkerhet är kopplade till tillstånd och förelägganden för befintliga återvinningsstationer och återvinningscentraler. Avfallsplanen föreslår att återvinningscentralen Kretsloppsparken ska utveckla möjligheten av återbruk av inlämnat material. Avfallsplanen bidrar därför till en positiv påverkan för Människors hälsa och säkerhet då högre grad av återbruk minimerar mängden avfall.

Inga övriga förändringar förslås av stationernas tillstånd eller hur befintliga anläggningar hanteras.

Avfallsplanen i sin helhet bidrar positivt till människors hälsa och säkerhet genom att minimera restavfallet, minska matsvinnet och minska nedskräpningen.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan för människors hälsa och säkerhet.

Gifter i miljön

Avfallsplanen är kretsloppsfrämjande vilket leder till ökad utsortering, återvinning och återbruk som antas minska spridningen av föroreningar i miljön. Genom att minska mängden restavfall som går till förbränning minskar utsläpp från denna verksamhet. Minskad nedskräpning leder till minskade utsläpp av giftiga ämnen i miljön. Fimpar som är en den produkt som är det vanligaste skräpet i den offentliga miljön, släpper ut flertalet giftiga ämnen. Minskar detta skräp bidrar det positivt till miljöaspekten gifter i miljön.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan för gifter i miljön.

Naturmiljö

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Minskad nedskräpning kan medföra positiva effekter för naturmiljön. Vid eventuellt nya placeringar av återvinningsstationer eller andra upplag ska naturmiljön tas i hänsyn för att minimera miljöpåverkan.

Bedömning är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten naturmiljön.

Kulturmiljö

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Minskad nedskräpning kan medföra positiva effekter för kulturmiljön. Framförallt i de kulturmiljöer som finns i stadskärnan. Vid eventuellt nya placeringar av återvinningsstationer eller andra upplag ska kulturmiljön tas i hänsyn för att minimera miljöpåverkan.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten kulturmiljö.

Rekreation och friluftsliv

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Minskad nedskräpning kan medföra positiva effekter för rekreation och friluftsliv. Vid eventuellt nya placeringar av återvinningsstationer eller andra upplag ska rekreation och friluftsliv tas i hänsyn för att minimera miljöpåverkan.

Bedömning är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten rekreation och friluftsliv.

Hushållning och naturresurser

Ett av fokusområdena i avfallsplanen är att skapa en hållbar avfallshantering där restavfallet ska minska och minimera matsvinnet. Avfallsplanen syftar till att Härnösands kommun är kretsloppsfrämjande för att minimera restavfallet och öka återbruket samt återvinningen.

Vid uppfyllelse och genomförande av de förslagna målen och åtgärderna i avfallsplanen förväntas avfallsplanen bidra positivt till att åtgången av naturresurser och annat jungfruligt material minskar vilket leder till en positiv miljöpåverkan.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten hushållning och naturresurser.

Omgivningspåverkan på mark

Avfallsplanen är kretsloppsfrämjande och främjar minskad nedskräpning, minimering av restavfall samt förbättrat återbruk och återvinning av avfall. Genom att uppnå och genomföra avfallsplanen mål och åtgärder antas spridningen av föroreningar till mark minska vilket ger en positiv miljöpåverkan. Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad markanvändning för deponier eller andra upplag föreslås i planen.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten omgivningspåverkan.

Luftföroreningar

Avfallsplanen syftar till minskning av restavfall och ökat återbruk och återvinning av avfall vilket kan minska spridningen av föroreningar till luften vilket ger en positiv miljöpåverkan. Att minska restavfall som går till förbränning minskar även transporter som medför en positiv miljöpåverkan. Ökat återbruk och återvinning kan medföra ökade transporter vilket skulle

kunna ge ökat utsläpp av luftföroreningar i luften. Konsekvenserna bedöms som små då avfallshanteringen har liten andel av transportsektorns totala utsläpp av luftföroreningar.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten luftföroreningar.

Omgivningspåverkan på vatten

Avfallsplanen syftar till minskning av restavfall och ökat återbruk och återvinning av avfall samt minska nedskräpning vilket kan minska spridningen av föroreningar till vatten vilket ger en positiv miljöpåverkan. Detta är särskilt viktigt då Härnösands kommunen är en kustkommun och stadskärnan ligger i direkt anslutning till vatten. Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad mark för deponier eller andra upplag föreslås i planen.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten omgivningspåverkan på vatten.

Klimatpåverkan

Ökat återbruk och återvinning av avfall kan leda till ökade utsläpp på grund av ökande transporter i kommunen. Däremot kan behovet av transporter minska om den totala mängden avfall minskar. Att minimera restavfallet som annars transporteras till Sundsvall skulle minska transporterna. Även ett minskat matsvinn skulle leda till färre transporter.

Ökat återbruk och återvinning kan även innebära att utsläpp indirekt minskar då nyttjande av naturresurser minskar vilket ger färre transporter och minskad tillverkning.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten klimatpåverkan.

Stads- och landskapsbild

Avfallsplanen föreslår inga nya platser för upplag av massor, sand eller snö. Inga förslag på utökad markutnyttjande för deponier eller andra upplag föreslås i planen. Avfallsplanen anger inga förutsättningar för nya anläggningar ianspråktaganden av nya områden som kan leda till en förändring av stads- och landskapsbilden.

Bedömningen är att avfallsplanen inte medför en betydande miljöpåverkan på miljöaspekten stad- och landskapsbilden.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att Härnösand kommuns avfallsplan 2022 – 2030 inte medför en betydande miljöpåverkan. Det kan finnas miljöaspekter som eventuellt får en negativ miljöpåverkan men påverkan vägs upp av att åtgärderna ger en positiv inverkan i ett annat led av avfallshanteringen och där den positiva påverkan är större.

Avfallsplanen skapar flera kretsloppsfrämjande åtgärder utifrån de mål som föreslås i planen. Att minimerat restavfall för att minska förbränningen ger flera positiva miljöeffekter och skapar förutsättningar att minska användandet naturresurser.

Att minska nedskräpning bidrar till att avfallet hamnar i systemet för avfallshanteringen och inte i naturen. Det minskar även mängden miljögifter som hamnar i naturen och vattnet. Till sist skapar det även ren och trygg miljö för invånare i Härnösand.

Att minska matsvinnet medför att mindre resurser används och att den mat vi producerar och konsumerar används på ett bra sätt.

Till sist är det viktigt att avfallshanteringen är lätt att använda. Det ska vara lätt att göra rätt i Härnösand så att fler återbrukar, återvinner och inte skräpar ner.

Avfallsplanen bidrar till flera av de globala målen, generationsmålet, miljökvalitetsmålen, etappmålen samt regionala miljömål.

Slutligen så bedöms avfallsplanens mål och åtgärder leda till en hållbar avfallshantering och de positiva effekterna överväger de negativa.

Bilaga 1. Nuvarande avfallshantering

Kommunalt avfall

För insamling av kommunalt avfall anlitar kommunen sitt helägda bolag, Härnösand Energi & Miljö AB, (HEMAB). De sköter även vidaretransport av det kommunala avfallet. Kommunens ansvar för hämtning och omhändertagande omfattar allt kommunalt avfall, utom det avfall för vilket producentansvar införts.

2014 infördes flerfackkärl och då samlades det in 4885 ton brännbart avfall samt 354 ton matavfall. Matavfallet räknas inte längre in i totalsumman av brännbart kärlavfall från och med 2014 eftersom att det nu är en egen fraktion. 2020 samlades det in 3314 ton brännbart avfall och 1394 ton matavfall.

År	*2011*	*2014*	*2017*	*2020*
Brännbart avfall (kärlavfall) ton	5 348	4885	3687	3314
Matavfall i ton		354	1351	1394

Hämtningssystem för kommunalt kärl- och säckavfall

Från år 2005 har Härnösand infört ett system med registrering av varje kärl innan det töms. Detta för att säkerställa kvaliteten, dvs. att kärlet töms när det ska, att varje kund betalar rätt pris och att en effektiv hämtning kan ske.

Avfallstaxan är miljöstyrande vilket innebär att avgiften är lägre för renhållningsabonnemang och tjänster som har en mindre påverkan på miljön eller som är bättre för sophämtarnas arbetsmiljö jämfört med abonnemang och tjänster som är sämre för miljö och arbetsmiljö. Insamling av kommunalt avfall från småhus och verksamheter, flerbostadshus och verksamheter sker normalt med plastkärl på hjul. Hämtning av avfall sker med baklastande sopbilar. Det normala hämtningsintervallet är 14 dagar i hela kommunen. I flerbostadshus och verksamheter utnyttjas i vissa fall underjordsbehållare som alternativ till plastkärl. Dessa töms med kranbil. Samhällsnämnden kan bevilja längre hämtningsintervall om abonnent så önskar och vissa miljökrav uppfylls.

För fritidshus, totalt 2 500 abonnemang 2021, sker hämtning under sommarmånaderna, d v s 1 maj till 30 september. 1 178 st. fritidsabonnenter har hämtning direkt vid fastighet och övriga fritidsabonnemang från gemensamma kärl. De gemensamma kärlen är placerade i sådana fritidshusområden där det är svårt/omöjligt att placera ut kärl separat för varje fastighet. Tömning sker varannan vecka även för fritidshus. Det finns problem med gemensamma kärl som t.ex. nedskräpning och överfulla kärl bl.a. beroende

på att avfallskärlen lockar till sig andra avfallslämnare utanför fritidshusområdet.

Kommunalt avfall från Härnösands kommun omlastas vid Älands återvinningsanläggning till containerfordon och transporteras fr.o.m. 2007 vidare till Korsta kraftvärmeverk i Sundsvall för förbränning och energiutvinning.

Renhållningskostnader

Kostnaderna för kommunens avfallshantering täcks helt via avfallstaxa och mottagningsavgift vid avfallsanläggning. Taxesystemet för hushåll är uppbyggt enligt principen att alla betalar en grundavgift och en hämtningsavgift. Den del av taxan som kan påverkas av avfallslämnarna är i första hand val av kärlalternativ, kärlstorlek och hämtningsintervall. Taxan är miljöstyrande och ska bidra till att styra mot Härnösand kommuns mål inom avfallsområdet. Detta innebär att ju bättre kunden är på att källsortera kärl- och säckavfallet, dvs. sortera ut matavfallet från det brännbara och lämna förpackningar och tidningar till återvinning, ju lägre taxa får kunden. Grundavgiften ska täcka kostnader för insamling av farligt avfall, mottagning av avfall på återvinningscentralerna, grovsopskampanjer, planering, kundservice, uppföljning m.m. Återvinningscentraler, ÅVC, finns på Kretsloppsparken och Älands återvinningsanläggning.

Avfall med producentansvar

Avfall som omfattas av producentansvar ska samlas in via system finansierade och administrerade av producenterna. I Sverige har vi lagstiftat producentansvar för sju produktgrupper:

- Förpackningar av papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall. Samt övrigt ej vanligt förekommande förpackningar i t.ex. trä, tyg eller porslin.
- Elektriskt- och elektroniskt avfall (el-avfall)
- Bärbara batterier och blybatterier
- Däck
- Bilar
- Läkemedel
- Radioaktiva produkter och herrelösa strålkällor

Dessutom finns det frivilliga åtaganden som liknar producentansvar för:

- Lantbruksplast

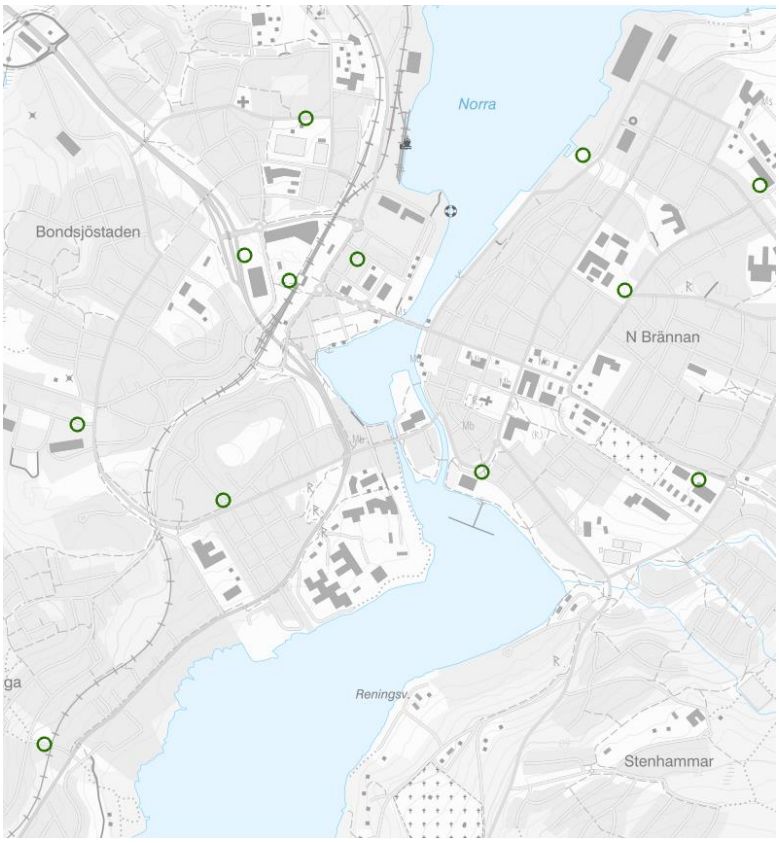
Förpackningar

Producentansvar gäller för förpackningar av papp, papper, kartong, wellpapp, plast, glas och metall. Förpacknings- och Tidnings Insamlingen, FTI, organiserar insamlingen av förpackningar. Utsorteringen i hushållen av förpackningsmaterial styrs till stor del av den servicenivå som FTI erbjuder, det vill säga närheten till en återvinningsstation (ÅVS). Det finns 19 ÅVS:er samt en Kretsloppspark i kommunen med möjlighet till utsortering av förpackningar av glas, papper, plast och metall. I Härnösand har hushållen även möjlighet att få sina förpackningar hämtat fastighetsnära, det vill säga i nära anslutning till fastigheten, i flerfackskärl, separata kärl eller underjordsbehållare. För sorterade trä-, tyg porslinsförpackningar finns ingen insamling med producentansvar i Härnösand.

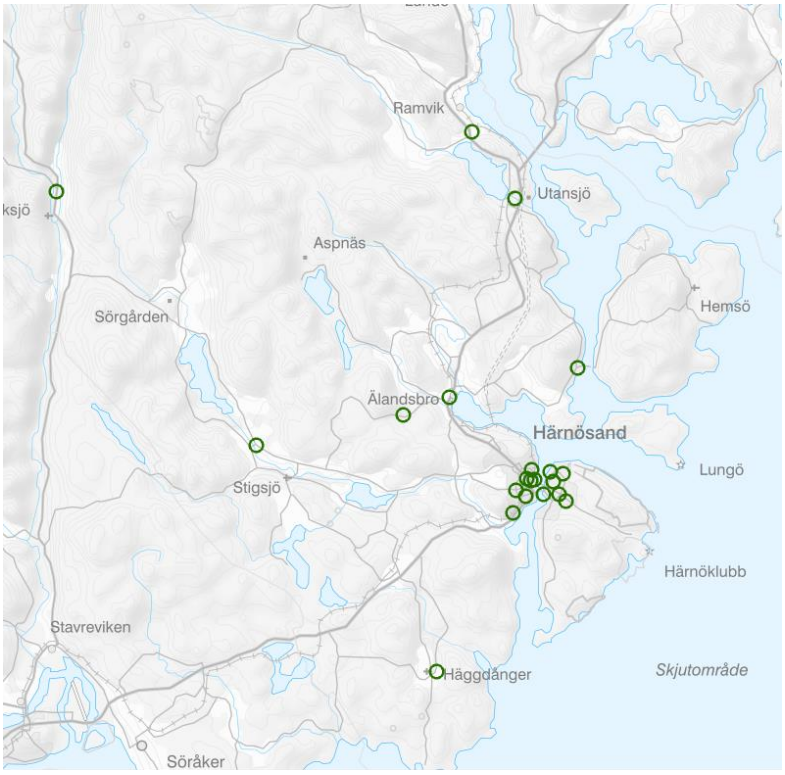
Returpapper

Från och med 2022 är kommunen ansvarig för insamlingen och återvinningen av returpapper. I och med detta är det tidigare producentansvaret för returpapper avskaffat.

Karta 1. Återvinningsstationerna i tätorten

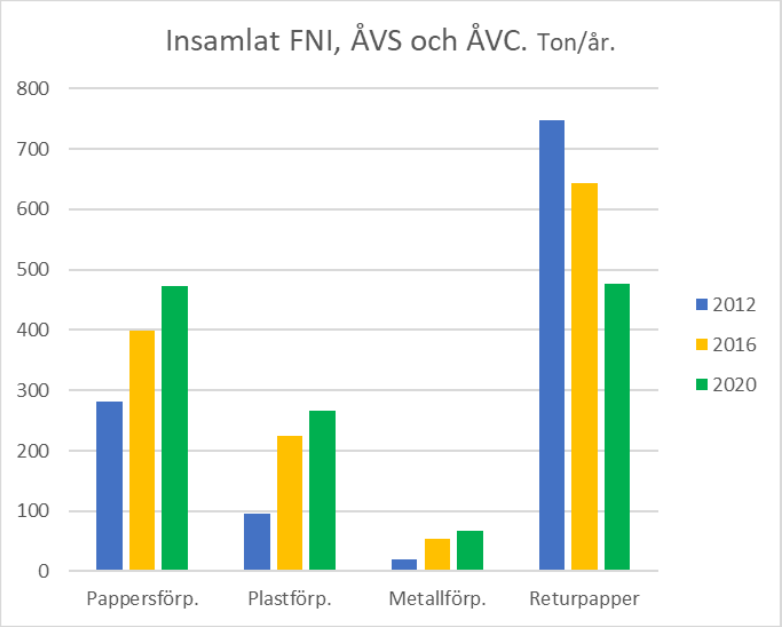
Karta 2. Återvinningsstationerna i hela kommunen

Nedanstående är mängder förpackningar av papper, metall och plast samt tidningar som samlades in i Härnösands kommun 2012, 2016 respektive

2020 i ton/år. Både i flerfackskärl, kärl och underjordsbehållare vid fastighetsnära insamling vid flerfamiljshus samt återvinningsstationer.

I

Härnösand utför HEMAB, på uppdrag av Veolia och Sundfrakt, insamlingen av producentansvarsavfallet utom glas som hämtas av Sundfrakt Sundsvall (dessa mängder kommer aldrig in till HEMAB) från återvinningsstationerna. Materialen körs till återvinningsanläggningen vid Jaktstigen för balning, mellanlagring och omlastning.

Elektriskt och elektroniskt avfall, s.k. elavfall

Det elavfall som kommer till ÅVC, sorteras och skickas sedan vidare till specialiserade återvinnare för demontering och omhändertagande av de skadliga komponenterna. Insamlad mängd elavfall i Härnösands kommun:

Elavfall (ton)	***2011***	***2016***	***2020***
Ljuskällor och lysrör	8,2	3,7	6,4
Kyl och frys	68	62,7	37,4
Vitvaror	65	89,0	139,3
Diverse elektronik	373	251,8	189,4

Elavfall insamlas via El-kretsen. El-kretsen tar hand om ljuskällor, vitvaror och andra elektriska och elektroniska produkter med producentansvar.

Socialförvaltningen har en demonteringsanläggning för vitvaror som tvätt och diskmaskiner och torkskåp på Rosenbäcksallén. Metallavfall sorteras var för sig och skickas sedan vidare till återvinning.

Bärbara batterier och blybatterier

Batterier kan lämnas på försäljningsställen i kommunen samt på ÅVC. Producentansvar gäller för batterier. Bärbara batterier insamlas via El-kretsen. BlyBatteriRetur AB tar hand om blybatterier.

Batterier (ton)	*2011*	*2016*	*2020*
Bärbara inkl. inbyggda	6,9	5,4	8,4
Blybatterier/bilbatterier	46,1	24,4	41,4

Däck

Däck samlas in via återförsäljare av nya däck. Svensk Däckåtervinning AB är branschens insamlingssamordnare. Däck som sitter på bilen ligger inte under producentansvaret för däck utan hör till producentansvaret för bilar.

Bilar

Bilar samlas in via BIL Sweden. BIL Sweden har ett rikstäckande mottagningsnät. Medlemmarna har skrivit avtal med STENA Recycling, som har utvecklat ett nätverk av bilskrotare (REFERO). I Härnösand finns ingen bilskrotningsanläggning.

Utförd plockanalys av hushållsavfall i Härnösand

Nedan redovisas en sammanställning av plockanalys av hushållsavfall utförd i hyreshus och villor i Härnösand i oktober 2011 och 2016. Plockanalysen för år 2016 är gjord på den brännbara fraktionen i villors flerfackskärl resp. gröna kärl för de som endast har brännbart och matavfall. Plockanalysen 2019 är utförd i december på brännbara fraktionen i villors flerfackskärl resp. brännbara fraktionen i underjordsbehållare (UB) i flerfamiljshus.

Resultat procent	*Hyreshus 2011*	*Villor 2011*	*Villor Flerfacks-kärl 2016*	*Villor Grönt kärl 2016*	*Villor Flerfacks-kärl 2019*	*Flerfamiljshus UB 2019*
Pappers förpackningar (P)	6,88	5,77	9,7	10,6	9,9	8,6
Tidningar och returpapper (P)	3,5	0,97	3,9	5,9	3,1	4,5
Wellpapp (P)	1,95	0,11	0,6	1,4	0,6	0,9

Hårdplast (P)	7,46	7,03	4,3	5,0	6,2	5,9
Mjukplast (P)	6,58	7,32	8,0	7,8	9,1	8,3
Glas (P)	2,2	2,6	0,6	2,7	0,9	1,2
Metall (P)	0,76	1,6	1,0	1,3	0,7	0,9
El och elektronik (P)	0,78	0,87	0,16	0,48	0,35	0,11
Farligt avfall	0,11	0,87	0,07	0,08	0,04	0,05
Brännbart avfall	32,5	25,64	32,5	21,8	34,0	35,2
Bioavfall /Organiskt avfall	29,5	45	23,2	27,2	26,1	26,2
Övrigt avfall / restfraktion	0,11	0,87	15,97	15,74	9,01	8,14
Totalt:	100	100	100	100	100	100
Kg/hushåll/vecka	4,74	8,9	3,3	5,0	3,2	5,3

(P)= producentansvar gäller för detta avfall

Grovavfall

På Kretsloppsparken och Älands återvinningsanläggning finns återvinningscentraler, ÅVC, där privatpersoner och verksamheter kan lämna grovavfall hela året. Två gånger per år är det grovavfallskampanj då containerbilar åker runt på landsbygden så hushållen kan lämna sitt sorterade avfall. Ur grovavfallet sorteras metallskrot och annat återvinningsbart ut, liksom eventuell förekommande farligt avfall, elavfall och vitvaror. Den brännbara fraktionen går med övrigt kommunalt avfall till Sundsvall för förbränning.

Latrin

Latrin hämtas på särskilda uppsamlingsställen eller efter budning. Mängderna har varierat mellan 10 – 18 ton de senaste fyra åren. Under år 2011 gjordes ett försök med kompostering ute på Älands återvinningsanläggning. Det kunde konstateras att kärlen innehåller för mycket plastpåsar samt urin för att det ska vara effektivt. Samhällsnämnden kan bevilja tillstånd till kompostering av latrin på avfallslämnarens fastighet om vissa miljövillkor uppfylls.

Övriga avfallsslag

Vid Älands återvinningsanläggning och Kretsloppsparken har bland annat dessa avfallsmängder mottagits.

Material i ton	*2011*	*2016*	*2020*
Park- och trädgårdsavfall	132	520	409
Träavfall, rent samt behandlat. Ej impregnerat	ET	3669	6175
Avfall från energiutvinning	2 037	1756	1433
Asbest	33	270	161
Förorenade jordmassor	31 256	78 164	1757

ET = ej tillgängligt.

Park- och trädgårdsavfall

Grövre träavfall från kommunala grönområden och kyrkogårdar körs till Kraftvärmeverket Härnösand där det flisas. Tunnare grenar tas emot på Älands återvinningsanläggning och komposteras tillsammans med park- och trädgårdsavfall med ursprung från privata trädgårdar.

Bygg- och rivningsavfall

Bygg- och rivningsavfall tas emot på Älands återvinningsanläggning, men företag kan också lämna sitt avfall till specialiserade byggåtervinningsföretag, eller anlita andra avfallsbolag (fri marknad). Jord och schaktmassor tas emot på Älands återvinningsanläggning och används där som konstruktionsmaterial och täckmassor på deponin.

Avfall från energiutvinning

Vid förbränning av biobränslen bildas avfall i form av bottenaska och flygaska. En del av bottenaskan kan återvinnas som jordförbättringsmedel i anläggningsjord. På Älands återvinningsanläggning mottas både flygaska och bottenaska som kan utnyttjas i konstruktioner och täckningsarbeten på anläggningen. Askan kommer från Kraftvärmeverket i Härnösand.

Avloppsslam

I de större avloppsreningsverken, Kattastrand och Norrstig, avvattnas slammet till en TS-halt (torrsubstanshalt) på 25 procent. Slammet körs sedan 2020 till Markförädling i Timrå där de tillverkar anläggningsjord. Oavvattnat slam från mindre reningsverk, enskilda och kommunala slambrunnar samt slutna tankar behandlas i avloppsreningsverket i Norrstig respektive Byåker.

Avloppsslam är näringsrikt och provtagning visar att halterna av tungmetaller och andra gifter är mycket låga. I dagsläget finns inget större intresse från jordbruksnäringen att i större skala använda slammet som gödningsmedel. En ändrad inställning på denna punkt är avgörande för om större mängder slam ska kunna återföras i jordbrukets kretslopp.

Mängd avloppsslam hanterat på Älands återvinningsanläggning:

Slam typ i ton	***2011***	***2016***	***2020***
Avvattnat slam från reningsverk	3 537	2818	107
Oavvattnat slam	189	95	108

Med oavvattnat slam menas slam från schakter, kalk och sand från vattenverket och dagvattenbrunnar (från icke kommunal mark). Gatubrunnsslam avvattnas i lagun i hamnområdet. Detta slam består nästan uteslutande av regnvatten samt en liten del grus och sand. När lagunen grävs ur läggs sanden ut på deponin på Älands återvinningsanläggning.

Farligt avfall

Farligt avfall ska samlas in och behandlas separerat från övrigt avfall. Kommunen har ansvar för insamling av farligt avfall och batterier från hushåll. Allmänheten kan lämna sitt farliga avfall på Kretsloppsparken och Älands återvinningsanläggning. Två gånger per år genomförs kampanj för insamling av farligt avfall i samband med kampanj för grovavfallsinlämning. Det farliga avfallet transporteras till behandlingsanläggning med tillstånd för sortering och omhändertagande.

Kasserade läkemedel

Apoteken tar emot läkemedelsavfall kostnadsfritt från allmänheten och svarar för transport och destruktion av sådant avfall.

Deponin på Älands återvinningsanläggning

Ett nytt tillstånd enligt miljöbalken finns sedan sommaren 2008. Länsstyrelsen har beviljat HEMAB tillstånd som förutom befintlig verksamhet innebär kompostering och/eller rötning av organiskt avfall, behandling av förorenade jordmassor och att en ny deponiyta kan tas i bruk för inert och icke farligt avfall.

Av den gamla deponiytan har endast asbestdeponin nyttjats de senaste åren. Den beräknas bli full under 2021 och sedan kommer asbest läggas på den nya deponin. Övriga etapper i gamla deponin har avslutats under åren 2011 –

2019. Nya gasbrunnar byggdes 2011 för energiutnyttjande till fjärrvärmeverket.

Biogasanläggningen i Äland

Biogasanläggningen på Älands återvinningsanläggning, framställer biogas av matavfall från Härnösand, Sundsvall och Örnsköldsvik. Upp till 6000 ton matavfall hanteras i torrötningsprocessen. Verksamheten omfattar mottagning och förbehandling av matavfall, torrötning, gasuppgradering, komprimering och flaktankning.

Bilaga 2. Nedlagda deponier

Enligt 17 § i Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall, NFS 2020:6, ska dessa planer innehålla uppgifter om nedlagda deponier.

- För varje nedlagd deponi ska en bedömning av risken för olägenheter för människors hälsa och miljön redovisas.
- För de nedlagda deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen även innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön.

De uppgifter som ingår i denna sammanställning bygger på ett regionalt avfallsprojekt genom kommunförbundet i Västernorrland, ”Avfallsprojekt 2002-2004”.

Bransch- och riskklassning av nedlagda deponier

EBH- databasen är länsstyrelsens databas för förorenade områden, som samhällsförvaltningen varit delaktiga i att uppdatera de senaste åren. Där finns samtliga objekt i länet som är klassade som potentiellt förorenade områden. Av databasen framgår bland annat vilka objekt som är inventerade, bransch- eller riskklassade med mera.

Branschklassade är de verksamheter som kan förväntas ha markföroreningar, de finns upptagna på branschlista upprättad av Naturvårdsverket. Lägst branschklass är benämnd 4, högst riskklass benämnd 1.
Riskklassade är de verksamheter som är åtminstone skrivbordsinventerade utifrån risken för föroreningar. Av framtagna bedömningsgrunder har de fått en prioritering, en riskklass. Riskklass 4 innebär ”Liten risk” och Riskklass 1 ”Mycket stor risk”.

Metodik för Inventering av Förorenade Områden (MIFO)

Klassning av förorenade områden och nedlagda deponier utgår från Metodik för Inventering av Förorenade områden (MIFO). MIFO är ett inventeringsinstrument som gör det möjligt att dela in förorenade områden i riskklasser. Riskklassificeringen görs enligt en 4-gradig skala. Enligt riskklassificeringen bedöms normalt nedanstående åtgärder:

Riskklass 1 Mycket stor risk

Åtgärder: Mätningar, undersökningar samt avslutande åtgärder behövs.

Riskklass 2 Stor risk

Åtgärder: Mätningar och undersökningar bör utföras för senare ställningstagande.

Riskklass 3 Måttlig risk

Åtgärder: Begränsade åtgärder behövs.

Riskklass 4 Liten risk

Åtgärder: Inga åtgärder behövs.

Organisation

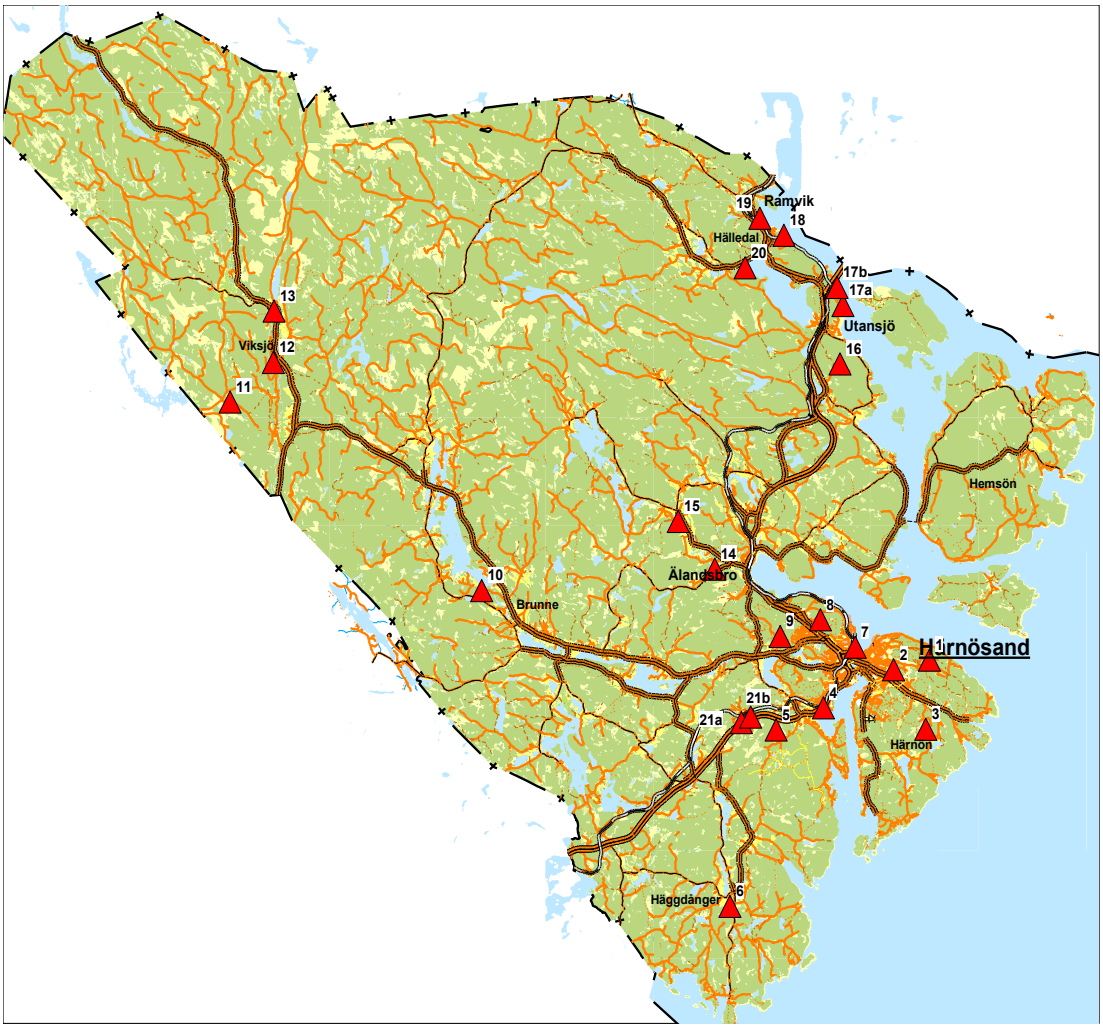
Kommunstyrelseförvaltningen är renhållningsansvarig nämnd. Det innebär att ansvaret för åtgärder för de nedlagda deponierna tillkommer kommunstyrelsen och tillsynen över dessa (när kommunen är tillsynsansvarig myndighet) ligger inom samhällsnämnden.

Mål och prioriteringar för arbete med förorenad mark

Det nationella miljömålet Giftfri miljö, delområde förorenade områden, anger att förorenade områden ska vara åtgärdade i så stor utsträckning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön. En övergripande nationell målsättning är att år 2050 har alla områden med mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön (riskklass 1 och 2) vara åtgärdade.

En handlingsplan för egeninitierad tillsyn av förorenade områden finns framtagen 2020 av samhällsförvaltningen.

Nedlagda riskklassificerade deponier i Härnösands kommun

Nr.	Objekt - Härnösand	Fastighetsbeteckning	Bransch	Driftperiod	Risk-klass	Branschklass (2020)	Tillsyns-myndighet	Planerade och vidtagna åtgärder
1	Myran	Ön 2:50	Kommunal avfallsdeponi + industri +slam	1952-73	1	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder. - Ansvarsutredning genomfördes 2019.
2	Reservoaren deponi, Eriksdal	Ön 2:52	Kommunal avfallsdeponi	1948-52	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
3	Specksta	Specksta 1:17	Industrideponi, koks och grafitstoft	1971-74		2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
4	Lövudden	Gådeå 4:32	Kommunal avfallsdeponi	1945-55	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
5	Värptjärnstippen, Fröland	Lägdom 1:8	Kommunal avfallsdeponi - slam	1969-73		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
6	Häggdånger deponi, Skedom	Skedom 1:3	Kommunal avfallsdeponi	1966-74	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
7	Härnösands hamn/deponi H19	Fastlandet 2:22	Kommunal avfallsdeponi + industri	- 1939		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
8	Saltvikstippen, Saltviks industriområde	Bondsjö 2:290	Kommunal avfallsdeponi + schaktmassor och bark	-1988	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.

9	Bondsjö deponi, Plutatorp	Bondsjö 17:1	Kommunal avfallsdeponi - slam	1967-74	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
10	Brunne, Stigsjö deponi	Brunne 17:2	Kommunal avfallsdeponi	1940-55	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
11	Västanå deponi, Lappnisseberget	Kälamäcki 2:1	Kommunal avfallsdeponi - slam	1965-74		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
12	Mjällån Viksjön deponi	Viksjön 13:1	Kommunal avfallsdeponi	-1955	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
13	Viksjö deponi, Neavita	Viksjön 13:1	Kommunal avfallsdeponi	1955-74	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
14	Äland deponi	Kragom 7:20	Kommunal avfallsdeponi-ind o hushåll	1950-74	1	2	Länsstyrelsen	Sluttäckning av deponin slutfördes 2020.
15	Ramsås deponi	Ramsås S:3	Kommunal avfallsdeponi + industri	1950-72	2	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
16	Överskog deponi	Överskog 2:39	Kommunal avfallsdeponi	1950-70		2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
17 a	Mörtsal barktipp	Mörtsal 1:3	Industrideponi, Utansjö AB	1971-77		2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.

17 b	Mörtsal Veda deponi	Utansjö 3:48	Industrideponi, Utansjö AB	1971-96		2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
18	Ramviksågen deponi	Ramvik 1:55	Industrideponi, bark o byggn avfall	-1979	4	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
19	Ramvik/Torsvik deponi	Ramvik 1:55	Industrideponi	1940-50	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
20	Högsjö deponi, vid gamla kyrkan	Högsjö Prästbordet 1:1	Kommunal avfallsdeponi + industri	1945-72	4	2	Kommunen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
21 a	Järsta byggtipp 1, Kittjärn	Järsta 4:26	Industrideponi	1979-84	-	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
21 b	Järsta byggtipp 2, Kittjärn	Järsta 1:9	Industrideponi	1988-93	-	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – inga vidtagna åtgärder.
22	Kronholmen Brenneritjärn	'FASTLANDET 2:66; FASTLANDET 2:76; FASTLANDET 2:92; FASTLANDET 2:98; JULLEN 11; KOSTERN 1	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	-	2	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – Scahktmassor borttagna på fastighet 2:66
23	Härnösands Schakt-och Trädg AB deponi	GÅNSVIK 1:137	Avfallsdeponier - inert, schaktmassedeponier	-	-	2	Länsstyrelsen	Inga planerade åtgärder – Inga vidtagna åtgärder

24	Härnö tipp. Resevoaren.H2	GÅNSVIK 1:137	Avfallsdeponier - icke farligt, farligt avfall	-	-	2	Kommunen	Inga planerad åtgärder – Inga vidtagna åtgärder

Bilaga 3. Uppföljning av avfallsplanen 2018–2020

Härnösands kommuns vision med avfallsarbetet är 100 procent kretslopp till 2030. Denna vision beslutades i sambands med att avfallsplanen 2014-2017 antogs. Vision sträcker sig fram till 2030 vilket är slutår för avfallsplanen 2022-2030.

Målen i Avfallsplanen 2018-2020 var kopplade till visionen, nationella och regionala miljömål. Avfallsplanen 2018-2020 var en förlängning av avfallsplanen 2014-2017. Nollalternativet för målen i båda avfallsplanerna var 2011.

Övergivande lokalt avfallsmål – Avfallsmängderna ska minimeras

Till det övergripande målet fanns tre mätbara mål.

1. Mängden brännbart (nu mera restavfall) ska minska med 20 procent

   2011 tog HEMAB emot 5348 ton brännbart avfall. 2020 tog HEMAB emot 3314 ton brännbart avfall. En minskning 2034 ton brännbart avfall vilket ger en minskning med 38procent. Målet kan där med anses som nått.

2. Mål 2. Insamling av förpackningar och tidningar ska minst uppnå FTIs krav på rena fraktioner.

   Enligt plockanalys gjord under planperioden för att se renheten i fraktioner klara kommunen målet om krav på rena fraktioner.

3. Inget farligt avfall ska finnas blandat med annat hushållsavfall

   Rapporteringen som HEMAB gör i Bilaga 1 redovisar andelen farligt avfall som hittats i hushållsavfall vid plockanalyser. Rodvisningen visar att detta mål inte uppfyllt då varje plockanalys sedan 2011 visar på en viss mängd farligt avfall har slängts i hushållsavfallet.

Resultat procent	***Hyreshus 2011***	***Villor 2011***	***Villor Flerfacks-kärl 2016***	***Villor Grönt kärl 2016***	***Villor Flerfacks-kärl 2019***	***Flerfamiljshus UB 2019***
Farligt avfall	0,11	0,87	0,07	0,08	0,04	0,05

Avfallsplanen 2018-2020 antog även ytterliga ambition om att inlämnat återbruksmaterial ska återanvändas i så stor utsträckning som möjligt.

För att öka återbruket i Härnösands kommun har flera insatser gjorts för att bidra till detta mål. Till exempel har Kretsloppsparken placerat en ”återbruksbod” i direkt anslutning där besökare kan slänga sitt avfall. I återbruksboden kan besökare lämna saker som de anser kunna återbrukas och det är fritt att ta lämnade saker. Det finns även möjlighet att lämna överblivet byggmaterial med mera för återbruk.

Härnösands kommun har beslutat om att inrätta en Fritidsbank. En fritidsbank är en form av bibliotek för sportutrustning. Till fritidsbanken kan invånare lämna utrustning som inte längre används och det är gratis att låna från fritidsbanken. Syftet är att återbruka mer och ger invånare och besökare i Härnösand att kunna testa olika aktiviteter och delta sportaktiviteter utan att behöva köpa utrustning.

2020 öppnar Re:store i Härnösand. Re:store är en återburksgalleria där återbruksmaterial säljs. Syftet med Re:store är att del öka återbruket i Härnösand, skapa hållbara arbeten genom att produkter som kanske annars skulle ha slängs renoveras, lagas eller på annat sätt förädlas för att åter säljas.

Slutsatsen är att avfallsplanen delvis uppnått målen. Det brännbara avfallet har minskat nästan dubbel så mycket som angivet mål (20procent). Det farliga avfallet har inte försvunnit helt i hushållsavfallet men har minskat sedan nollalternativet (2011).

Återbruket i Härnösand antas ha ökat genom de beslut om kretsloppsfrämjande insatser som tagit av både kommunfullmäktige och HEMAB.

Bilaga 4. Uppgifter som ska lämnas till länsstyrelsens sammanställning

Dessa uppgifter sammanställs efter att Avfallsplanen är antagen av Kommunfullmäktige

Bilaga 5. Ordlista

Avfall – alla föremål eller ämnen som innehavaren vill göra sig av med eller är skyldig att göra sig av med.

Avfallshierarkin Avfallstrappan – prioriteringsordning som visar i vilken ordning olika behandlingsmetoder för avfall bör användas för att minimera miljöpåverkan. Översta steget är Förebyggande, därefter följer Förberedelse för återanvändning, Återanvändning, Materialåtervinning, Annan återvinning och sist Bortskaffande.

Cirkulär ekonomi – Cirkulär ekonomi är ett uttryck för ekonomiska modeller för affärsmöjligheter där cirkulära kretslopp i ett företag, samhälle eller en organisation används, snarare än linjära processer som hittills har varit dominerande

Deponi – en avfallsbehandlingsmetod som innebär att avfall läggs på ett avfallsupplag. Farligt avfall – avfall som är farligt därför att det är explosivt, brandfarligt, frätande, smittförande eller giftigt för människa och miljön.

Farligt avfall – avfall som är farligt därför att det är explosivt, brandfarligt, frätande, smittförande eller giftigt för människa och miljön. Farligt avfall är sådant avfall som finns uppräknat i avfallsförordningen (2020:614) och som har egenskaper som gör att det måste hanteras särskilt för att inte skada levande organismer eller miljön. Exempel på farligt avfall som uppkommer i hushållen, eller i bygg- och rivningsavfall, är nagellack, aceton, färg, färg, lösningsmedel, förtunningsmedel, olja och elavfall.

Fastighetsnära insamling (FNI) – insamling vid fastighetsgränsen eller vid överenskommen eller anvisad plats inom rimligt avstånd från fastigheten.

Fraktion – Utsorterat avfall av samma typ, t.ex. metall, plast eller matavfall.

Förebyggande av avfall – åtgärder som vidtas för att förebygga att det överhuvudtaget uppkommer avfall till exempel genom minskad konsumtion eller delat ägande. Det kan även vara åtgärder som vidtas för att minska innehållet av farliga ämnen i material eller produkter.

Förpackningar – konstruktion av plast, metall, papper, kartong, wellpapp eller glas som används för att förvara, skydda eller leverera en vara. Se förordningen (2018:1462) om producentansvar för förpackningar.

Grovavfall – den del av hushållsavfallet som är så tungt och skrymmande eller har andra egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in tillsammans med restavfall i kärl eller annan behållare. Det kan till exempel vara möbler, trädgårdsavfall, cyklar, stekpannor och skidor.

Kommunalt avfall – avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet. I begreppet hushållsavfall inryms avfall som typiskt kan uppkomma vid människors användning av mark och byggnader för bostadsändamål. Hushållsavfall uppstår i alla former av boende. Med avfall från annan verksamhet som är jämförlig med hushållsavfall menas sådant avfall som uppkommer som ett resultat av att människor använder lokaler eller anläggningar på ett sätt som ger upphov till avfall som liknar det avfall som även kan uppstå vid användning av mark eller byggnad för bostadsändamål. Till exempel avfall från personalmatsalar och restauranger, samt avfall som uppkommer genom städning och genom att saker kastas i papperskorgar.

Avfall som uppstart från följande verksamheter räkans inte som kommunalt avfall.

1. avfall från tillverkning

2. avfall från jord- och skogsbruk

3. avfall från fiske 4. avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening

5. bygg- och rivningsavfall

6. uttjänta bilar.

Matavfall – biologiskt lättnedbrytbart avfall, avfall som på kort tid kan brytas ner i biologiska processer, och som består av livsmedel eller som uppstår i samband med hantering av livsmedel, till exempel kaffesump och olika skal.

Matsvinn – onödigt matavfall som hade kunnat ätas upp till exempel bröd, matrester frukt och grönsaker, även avskrap från tallrikar och rester i förpackningar.

Nedlagda deponier – ett avfallsupplag som inte längre är i drift och som inte omfattas av deponeringsförordningen (SFS 2001:512).

Plockanalys – en metod för att undersöka avfallets sammansättning och resultatet kan till exempel visa hur stor andel av restavfallet som skulle ha kunnat sorteras till materialåtervinning eller av andra skäl inte borde ha lagts i restavfall, det vill säga andelen producentansvarsmaterial, matavfall, farligt avfall och el-avfall i det restavfallet.

Producentansvar – lagstadgat ansvar för producenterna för att en vara eller produkt samlas in och omhändertas genom återvinning, återanvändning eller bortskaffning på ett sådant sätt som krävs för en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering. Exempelvis omfattas förpackningar, däck, batterier, bilar och elavfall samt vissa radioaktiva produkter av producentansvar.

Restavfall – brännbart avfall som är kvar efter utsortering av matavfall, förpackningar, returpapper, grovavfall och farligt avfall. Restavfall kan innehålla matavfall och/eller annat avfall om dessa avfall inte sorterats ut.

Returpapper/tidningar – dags- och veckotidningar, tidskrifter, kataloger, reklamblad, broschyrer, skriv- och ritpapper, pocketböcker.

Verksamhetsavfall – avfall från verksamhet som inte utgör med hushållsavfall jämförligt avfall, till exempel produktionsspill och bygg- och rivningsavfall som uppstår i kommersiell verksamhet.

Återbruk/återanvändning – en åtgärd som innebär att en produkt eller komponent som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som den ursprungligen var avsedd för. I avfallsplanen inkluderas i begreppet även åtgärd som innebär förberedelse för återanvändning.

Återvinning – en avfallshantering som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för annat material eller förbereds för att komma till sådan nytta eller en avfallshantering som innebär förberedelse för återanvändning.

Återvinningscentral (ÅVC) – bemannad större anläggning för insamling av grovavfall, trädgårdsavfall, farligt avfall, el-avfall etc. Ibland även med verksamhet för återanvändning.

Återvinningsstation (ÅVS) – obemannad mindre anläggning för mottagning av förpackningar och returpapper. Drivs av Förpacknings- och tidningsinsamlingen (FTI AB). Utformning och ansvar för återvinningsstationer kan förändras när kommunerna ska ta över ansvaret för insamlingen av returpapper år 2022.

Bilaga 6. Lokala föreskrifter för avfallshanteringen i Härnösands kommun

Inledande bestämmelser

Tillämpliga föreskrifter

1 § För kommunens avfallshantering gäller

- miljöbalken (1998:808) och avfallsförordningen (2020:614), föreskrifter om avfallshantering i förordningar utfärdade med stöd av miljöbalken och andra författningar.

Utöver de författningar som anges i första stycket gäller dessa föreskrifter om avfallshantering i Härnösands kommun.

Definitioner

2 § Termer och begrepp som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen. I övrigt används följande begrepp med de betydelser som här anges:

1. Med kommunalt avfall avses detsamma som i 15 kap. 3 § miljöbalken, det vill säga avfall som kommer från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, med undantag för vad som anges i 15 kap. 3 § 1-6 punkterna.

a. Med avfall under kommunalt ansvar avses kommunalt avfall inklusive avfall under kommunalt ansvar enligt 15 kap. 20 § miljöbalken.

b. Med kärl- och säckavfall avses den del av kommunala avfallet som får läggas i kärl eller säck.

c. Med grovavfall avses avfall under kommunalt ansvar som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i kärl eller säck.

d. Med trädgårdsavfall avses sådant biologiskt nedbrytbart trädgårdsavfall i enlighet med definitionen i 1 kap. 5 § 1 punkten avfallsförordningen (2020:614) som uppstår vid normalt nyttjande av trädgård vid bostadshus.

e. Farligt avfall som har en eller flera farliga egenskaper, till exempel giftigt, cancerframkallande, explosivt eller brandfarligt. Farligt avfall som uppkommer i hushåll är t.ex. färg, lim, lösningsmedel som lacknafta och fotogen, spillolja, bekämpningsrester, fotokemikalier och kylarvätska. Farligt avfall är markerat med en asterisk (*) i bilaga 3 i avfallsförordning (2020:614).

f. Med konsumentelavfall avses detsamma som i 13 § förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning.

g. Med matavfall avses allt biologiskt nedbrytbart avfall som uppkommer i och med livsmedelshanteringen i hushåll, restauranger, storkök, butiker och liknande och som skulle kunna, eller har kunnat, användas som livsmedel och som utgör avfall under kommunalt ansvar. I begreppet matavfall som utgör avfall under kommunalt ansvar ingår också avfall som hälls ut i vasken (flytande livsmedel

såsom mjölk eller livsmedel som sköljs ur förpackningar) i de fall detta samlas upp i sluten tank. Förutom detta ingår också skal, ben och liknande som visserligen inte är mat men ändå intimt förknippat med mat. Butiksavfall av animaliskt ursprung utgör dock före detta livsmedel i enlighet med punkten (g.3) nedan.

g.1) Förtydligande: Fallfrukt och trädgårdsavfall lämnas i separat behållare på återvinningscentral.
g.2) Förtydligande: Slaktavfall, se separat bestämmelse Jordbruksverket.
g.3) Förtydligande: Matavfall från butiker klassas som ”Före detta livsmedel” och faller under ABP-förordningen. (Animaliska biprodukter)

h. Med restavfall avses sorterat brännbart kärl- och säckavfall. Med detta avses det avfall som kvarstår när matavfall, returpapper, farligt avfall, förpackningar, konsumentelavfall och annat avfall som omfattas av producentansvar, har sorterats ut från hushållets kärl- och säckavfall.

i. Med bygg- och rivningsavfall avses i enlighet med 15 kap. 8 § miljöbalken avfall från bygg- och rivningsarbeten.

j. Med bygg- och rivningsavfall som inte producerats i en yrkesmässig verksamhet avses detsamma som i 15 kap. 20 § 4 punkten miljöbalken.

2. Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) skall anses som fastighetsägare.

3. Med nyttjanderättshavare avses den som, utan att omfattas av begreppet fastighetsinnehavare, har rätt att bruka eller nyttja fastighet.

4. Med behållare avses kärl av plast, bottentömmande behållare, container, säck, latrinbehållare eller någon annan anordning för uppsamling av kommunalt avfall.

Kommunens ansvar för avfallshantering, information och tillsyn

3 § Kommunstyrelsen har verksamhetsansvar, enligt 15 kap. 20 § miljöbalken, för hanteringen av avfall under kommunalt ansvar i kommunen, med särskilt ansvar för att kommunalt avfall som utgörs av farligt avfall samlas in och transporteras till en behandlingsanläggning.

Hantering av det avfall som omfattas av kommunens ansvar utförs av den eller dem som kommunen anlitar för ändamålet, nedan kallad renhållaren.

4 § Tillsynen över avfallshanteringen enligt 15 kap. miljöbalken och enligt föreskrifter meddelade med stöd av miljöbalken utförs av samhällsnämnden. Kommunstyrelsen fullgör dock kommunens uppgifter gällande prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet och plan- och byggnadsväsendet i sådana ärenden där kommunen bedriver verksamhet eller utför åtgärder som är föremål för sådan prövning eller tillsyn.

5 § Renhållaren informerar hushållen om de krav och hantering avseende förpackningar och konsumentelavfall i enlighet med gällande producentansvar.

Betalning och information

6 § Avgift skall betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap. 4 § miljöbalken.

Taxan består av en grundavgift och en hämtningsavgift. De som beviljas uppehåll i hämtningen påförs endast grundavgiften.

7 § Fastighetsinnehavare och nyttjanderättshavare är skyldig att i behövlig omfattning informera den eller dem som bor i eller är verksamma i fastigheten om gällande regler för avfallshantering.

Sortering och överlämning av avfall under kommunalt ansvar

Sortering av avfall

8 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare skall sortera ut avfallsslag i enlighet med bilaga 1 och hålla det skilt från annat avfall.

9 § Fastighetsinnehavare skall säkerställa möjligheter att sortera ut och hålla åtskilda de avfallsfraktioner som enligt dessa föreskrifter skall överlämnas till renhållaren för borttransport.

Skyldighet att överlämna avfall under kommunalt ansvar

10 § Avfall under kommunalt ansvar skall lämnas till renhållaren om inte annat sägs i dessa föreskrifter eller i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

Utsorterade avfallsslag hämtas vid fastigheten, vid överenskommen eller anvisad plats enligt 19 §.

Det utsorterade avfallet skall transporteras bort från fastigheten så ofta att olägenhet för människors hälsa och miljö inte uppstår. Hämtningsintervall och storlek på behållare ska motsvara behovet av borttransport av avfall under kommunalt ansvar från fastigheten.

Fastighetsinnehavaren och nyttjanderättsinnehavaren ska upplysa renhållaren om ändrade förhållanden av betydelse för avfallshanteringen för fastigheten.

Enskilda hushåll på öar utan fast förbindelse med fastlandet får transportera bort sitt kärl- och säckavfall till av renhållaren anvisade insamlingsplatser för avlämning.

Emballering av avfall under kommunalt ansvar, fyllnadsgrad och vikt

11 § I behållare och utrymme för avfall får endast läggas sådant avfall för vilket behållaren och förvaringsplatsen är avsedd. Avfall som ska emballeras, enligt bilaga 1, ska vara väl emballerat så att skada, arbetsmiljöproblem eller olägenhet för människors hälsa eller miljö inte uppkommer.

Avfallsbehållare får inte fyllas mer än att den lätt kan tillslutas. Behållaren får inte vara så tung att den blir svår att flytta eller att arbetsmiljökraven inte kan tillgodoses.

Överfull, för tung eller trasig avfallsbehållare eller avfallsbehållare som innehåller dåligt emballerat avfall hämtas först när avfallet paketerats om.

Glödande avfall får inte lämnas till kommunens avfallshantering.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren är skyldig att se till att avfallet i kärl inte är så hårt packat att problem uppstår vid tömning samt att vintertid se till att avfallspåsarna inte är fastfrusna i behållarna inför tömning.

Abonnemang ska vara tillräckligt stora så de svarar mot de behov som föreligger.

Typ, antal och storlek på behållare vid fastigheten avgörs av renhållaren i samråd med fastighetsinnehavaren. Renhållaren kan dock komma att besluta detta om inte god arbetsmiljö kan tillgodoses, avfallet är dåligt sorterat trots påtalan eller risk för olägenhet för människors hälsa eller miljö finns.

Anskaffande och ägande av avfallsbehållare samt underhåll och skötsel av behållare och annan utrustning

Anskaffande och ägande

12 § Behållare och annan utrustning som används i kommunen anges i avfallstaxan.

13 § Kärl ägs och tillhandahålls av renhållaren. Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av kärl.

Andra behållare såsom säckhållare, latrinbehållare, bottentömmande behållare, komprimator, enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tank för matavfall anskaffas, installeras och underhålls av fastighetsinnehavaren.

Endast godkänd och märkt latrinbehållare inköpt hos renhållaren får användas. Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättsinnehavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Fastighetsinnehavaren ansvarar för och bekostar installation och underhåll av övriga inom fastigheten förekommande anordningar och utrymmen för avfallshanteringen.

Anläggande

14 § Vid anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare eller tank för matavfall ska inte avståndet mellan uppställningsplats för slambil och anslutningspunkt för tömning överstiga 10 meter såvida inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation av bottentömmande behållare ska anläggningen utformas så att den är åtkomlig för fordon utrustat med kran.

Anläggning som kräver byte av filtermaterial ska anläggas så att den är åtkomlig för hämtningsfordon. Anläggningar där hämtning av filtermaterial ska ske i filterkassett eller säck ska anläggas så att hämtning med fordon utrustat med kran kan utföras.

Anläggande ska ske så att avståndet mellan kranfordonets uppställningsplats och filterkassett eller säck inte överskrider 10 meter för filterkassett eller storsäck som väger högst 1000 kilogram, om inte särskilda skäl föreligger.

Vid installation och anläggande av enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare, tank för matavfall eller anläggning som kräver byte av filtermaterial ska hänsyn tas till vad som utgör en god arbetsmiljö vid hämtning av avfall från anläggningen.

Rengöring och tillsyn

15 § Fastighetsinnehavaren har ansvar för rengöring och tillsyn av behållare samt anläggning. Behållare och anläggningar ska ges regelbunden service för att förebygga störningar i anordningens funktion och olägenhet såsom buller, lukt och dylikt.

Såväl behållare som inom fastigheten förekommande anläggningar, anordningar och utrymmen för avfallshantering ska skötas så att kraven på god arbetsmiljö uppfylls och risken för olycksfall minimeras.

Åtgärder inför hämtning av avfall som lämnas i kärl eller säck

16 § Behållare får inte fyllas mer än att den kan stängas. Den får inte heller vara så tung att det blir uppenbara svårigheter att flytta den eller att arbetsmiljön inte kan tillgodoses. Behållare bör vara fri från snö och is vid hämtningstillfället.

Behållare skall vara uppställda så att hantering med den utrustning som används i kommunens renhållningssystem kan ske och att hämtning underlättas. De skall placeras så att de kan hämtas med baklastande bil.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen i fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

Fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren ska försluta latrinbehållare och rengöra den på utsidan innan hämtning sker.

Åtgärder inför hämtning av avfall från anläggningar

17 § Det åligger fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren att inför hämtningstillfället placera storsäck, filterkassett eller annan flyttbar behållare som ska tömmas med fordon utrustat med kran, inom längsta tillåtna avstånd enligt 14 §.

Inför tömning ska fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske med det fordon som används.

Enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska vara lätt tillgängliga för tömning. Lock eller manlucka skall kunna öppnas av en person. Lockets maximala vikt får högst vara 15 kg och får inte vara övertäckt när tömning skall ske. Alltför tunga lock med vikt över 15 kg, åligger det fastighetsägaren att på egen bekostnad byta ut.

Anläggningen ska vara tillsluten på ett barnsäkert sätt och försedd med de säkerhetsanordningar som behövs med hänsyn till anläggningens beskaffenhet och belägenhet.

Tydliga instruktioner som behövs i samband med hämtning ska tillhandahållas av fastighetsinnehavaren och nyttjanderättsinnehavaren i god tid innan tömning och

ska finnas tillgängliga i direkt anslutning till anläggningen. När anläggningen är belägen utanför fastigheten ska den vara markerad med skylt som anger till vilken fastighet anläggningen tillhör.

Fastighetsägaren är skyldig att vidta erforderliga åtgärder för att skydda sin anläggning från skador vid tömning.

Renhållaren ska ha tillträde till de utrymmen på fastigheten där arbetet ska utföras. Nycklar, portkoder och dylikt ska tillhandahållas till renhållaren. Ändringar ska utan anmaning meddelas renhållaren.

18 § Efter anslutning till kommunalt avloppsnät eller annan godkänd avloppsanläggning, som innebär att befintlig anläggning tas ut bruk, ska sluttömning ske. Sluttömning ska beställas av fastighetsinnehavaren.

Hämtnings- och transportvägar

19 § Hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker normalt vid fastighetsgränsen, vid en överenskommen plats eller vid en av kommunen anvisad plats.

Anvisning av plats görs av samhällsnämnden.

Behållare skall vid hämtningstillfället vara uppställd vid fastighetsgräns mot farbar väg, vid överenskommen plats med renhållaren eller anvisad plats. Behållare får stå max 2 meter in på plats och behållarens draghandtag ska vara placerad ut mot gång.

20 § Fastighetsinnehavaren skall se till att transportväg fram till behållarens hämtnings- och tömningsplats hålls i farbart skick.

Transportvägen skall röjas från snö och hållas halkfri. Enskild väg som utnyttjas vid hämtning av hushållsavfall skall vara så dimensionerad och hållas i sådant skick att den är farbar för hämtningsfordon. Sådan väg skall tillåta en hastighet av 20 km/h, hålla en minsta bredd av 4 m och en fri höjd av 4 m utmed vägens bredd samt medge vändmöjlighet för hämtningsfordonet. Renhållaren avgör vägens farbarhet.

Om farbar väg inte kan upprättas skall fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren avlämna avfallet på plats som överenskommes med renhållaren eller anvisas enligt 19 §.

Fastighetsinnehavaren ska se till att den väg som kärlet behöver dras av den som utför hämtningen hålls i sådant skick att kärl utan svårighet kan förflyttas. Dragvägen ska inför hämtning hållas fri från hinder, röjas från snö och hållas halkfri.

För Lungön gäller att avfall skall lämnas på anvisad plats på Hemsön samt Kronholmen och för Åbordsön gäller att avfall skall lämnas på anvisad plats på fastlandssidan.

Hämtningsområde och hämtningsintervall

21 § Kommunen utgör ett hämtningsområde, med undantag av Lungön och Åbordsön vad avser slamtömning.

22 § Ordinarie hämtning av avfall under kommunalt ansvar sker med nedanstående intervall. Tätare hämtningsintervall kan medges av renhållaren om särskilda skäl föreligger.

- Från flerbostadshus sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag.

- Från en-eller tvåbostadshus för permanentboende sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag. Har fyrfackskärl valts sker hämtning av kärl med matavfall var 14:e dag och det andra kärlet var 4:e vecka.

- Från en-eller tvåbostadshus för fritidsboende sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag. Har fyrfackskärl valts sker hämtning av kärl med matavfall var 14:e dag och det andra kärlet var 4:e vecka. Hämtning sker under perioden 1.5 – 30.9. Övrig del av året sker hämtning efter beställning hos renhållaren.

- Från koloniträdgårdar, fritidsanläggningar och andra verksamheter sker hämtning av mat- och restavfall var 14:e dag.

- Hämtning av utsorterat farligt avfall sker efter beställning hos renhållaren.

- Grovavfall från hushåll kan kostnadsfritt lämnas två gånger per år i containers på bestämda uppställningsplatser enligt särskilt tidsschema. Grovavfall från hushåll och verksamheter kan dessutom lämnas under hela året vid kommunens återvinningscentraler.

- Hämtning av latrin sker under perioden 1.5 – 30.9. Övrig del av året sker hämtning efter beställning hos renhållaren.

- Hämtning av slam från slamavskiljare vid permanentbostad med WC sker minst en gång per år. Slamavskiljare vid fritidshus med WC töms minst en gång vartannat år. Tömning av slutna tankar, extra tömning av slamavskiljare samt slamavskiljare med endast BDT-avlopp (Bad, Disk och Tvätt) utförs efter särskild beställning hos renhållaren. Undantag utgör bebyggelse på Lungön och Åbordsön, där ingen slamtömning sker genom renhållarens försorg.

- Fosforfällor och minireningsverk ska tömmas i enlighet med de tillstånd som givits av samhällsnämnden för enskilda avloppsanläggningar och ska följa leverantörens anvisningar.

- Tömning av fettavskiljare som genererar avfall under kommunalt ansvar utförs minst en gång per år och i övrigt efter behov för att upprätthålla en god funktion i avskiljaren.

Åtgärder om föreskrifter inte följs.

23 § Renhållaren har rätt att inte utföra ordinarie hämtning om dessa föreskrifter inte följs, exempelvis vid överfull eller för tung behållare. Avfallet ska efter rättelseåtgärd från fastighetsinnehavaren hämtas antingen vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift. För avfall från enskilda avloppsanläggningar, fettavskiljare och tankar för matavfall ska extrahämtning beställas efter vidtagna rättelseåtgärder.

Vid felsortering i fyrfackskärl töms inte kärlet. Efter att omsortering av avfallet har utförts av fastighetsinnehavaren töms kärlet vid nästa ordinarie hämtningstillfälle eller efter beställning av extrahämtning mot avgift. Vid upprepad felsortering ska abonnemanget ändras enligt bestämmelse i kommunens avfallstaxa.

Vid felsortering i andra typer av behållare, har Renhållaren rätt att debitera felsorteringsavgift och hämta avfallet på annat sätt om det är möjligt.

Om behållare för matavfall och returpapper innehåller annat avfall än matavfall respektive returpapper har Renhållaren rätt att klassa om allt avfall i behållaren.

24 § Särskild hämtning kan beställas av nedanstående avfallsslag enligt renhållarens anvisningar:

- Farligt avfall
- Grovavfall
- Trädgårdsavfall

Särskilt om kommunalt avfall från verksamhet

25 § Avfall under kommunalt ansvar från verksamheter ska hållas skilt från annat avfall än avfall under kommunalt ansvar. För avfall under kommunalt ansvar från verksamheter gäller 8 - 20 §§ om ej annat anges i dessa föreskrifter.

Annat avfall än avfall under kommunalt ansvar från verksamhet

Uppgiftsskyldighet

26 § Den som bedriver yrkesmässig verksamhet inom kommunen som ger upphov till annat avfall än avfall under kommunalt ansvar ska lämna de uppgifter om arten, sammansättningen, mängden eller hanteringen av avfallet som behövs för underlag för kommunens renhållningsordning.

Enligt 4 kap. 9 § avfallsförordningen ska den som är innehavare av en hamn lämna uppgift om behovet av avfallshantering enligt 4 kap 8 § avfallsförordningen till kommunen. Uppgifterna ska lämnas till kommunens samhällsnämnd.

Undantag

Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden

27 § Undantag från dessa föreskrifter kan medges under förutsättning att det inte medför risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön och att särskilda skäl föreligger. Alla undantag från föreskrifterna är personliga och gäller inte längre om förutsättningarna för dessa ändrats.

Samhällsnämnden handlägger ansökan/anmälan om undantag från avfallsföreskrifterna. Samhällsnämnden översänder kopia på beslutet till renhållaren.

Anmälan och ansökan ska vara skriftlig och innehålla uppgifter om vilka avfallsslag som avses omhändertas samt en redogörelse för på vilket sätt

omhändertagandet ska ske så att eventuell påverkan på miljön och människors hälsa kan bedömas.

Av ansökan eller anmälan ska framgå den tidsperiod som avses och uppgifter om de beräknade avfallsmängderna.

Ansökan enligt bestämmelserna i 36 § ska ske senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Uppehåll i hämtning av avfall under kommunalt ansvar medges för maximalt två år per ansökningstillfälle.

Kompostering, annan återvinning eller bortskaffande av visst avfall under kommunalt ansvar

28 § Avfall får endast tas om hand på den egna fastigheten enligt vad som anges i 29-31 §§ och under förutsättning att det kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

29 § Fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som själv avser att kompostera matavfall från fastigheten ska anmäla det till samhällsnämnden.

Kompostering av matavfall ska ske i skadedjurssäker behållare och på sådant sätt att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppstår. Fastigheten ska ge utrymme för användning av den erhållna kompostjorden.

30 § Trädgårdsavfall från fastigheten får komposteras på fastigheten utan särskild anmälan.

31 § Kompostering av latrin från fastigheten får, efter ansökan, medges i särskild därför avsedd anläggning på fastigheten, s.k. förmultningsanläggning eller liknande anläggning för omhändertagande av latrin för användning av näringsämnen på fastigheten. Ansökan om omhändertagande av latrin genom egen anläggning ska innehålla en komplett beskrivning av anläggningen.

Eget omhändertagande av avloppsslam/urin kan medges om spridning sker på sådant sätt att smittrisken bryts. Slammets/urinens näringsinnehåll skall komma till nytta genom odling och utan olägenhet från hälso- och miljöskyddssynpunkt.

Förlängt hämtningsintervall

32 § Medgivande till förlängt intervall vid hämtning av restavfall kan efter ansökan meddelas av samhällsnämnden under förutsättning att fastighetsinnehavare komposterar det på fastigheten uppkomna matavfallet enligt 29 § i dessa föreskrifter och om det är uppenbart att tätare hämtning inte behövs. Intervallet för förlängd hämtning är en gång var fjärde vecka. Förlängt hämtningsintervall avser inte flerfackskärl.

Undantag medges för högst sex år i taget. Därefter måste ny ansökan göras. Medgivande om förlängt hämtningsintervall kan komma att återkallas om kommunen konstaterar att matavfall trots uppgifterna om kompostering eller utsortering lämnas i behållaren för restavfall för hämtning eller om kommunen på annat sätt gör sannolikt eller konstaterar att matavfall från fastigheten inte omhändertas på det sätt som medgivits eller uppgivits.

33 § För enskilda avloppsanläggningar kan fastighetsinnehavare eller den nyttjanderättshavare som äger anläggningen efter ansökan till samhällsnämnden medges utsträckt hämtningsintervall för tömning av slamavskiljare avseende permanentbostad. Förlängt intervall kan medges under förutsättning att nämnden utifrån ansökan med uppgifter om anläggningens belastning och beskaffenhet kan bedöma att hämtning inte behöver utföras med ordinarie intervall, utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. En förutsättning är att avloppsanläggningen uppfyller gällande krav enligt Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållsspillvatten

Maximalt två års hämtningsintervall kan medges. Undantag medges för högst sex år i taget. Därefter måste ny ansökan göras.

Enpersonshushåll i permanentbostad kan efter ansökan få förlängt hämtningsintervall med hämtning vartannat år om avskiljaren uppfyller Havs- och vattenmyndighetens allmänna råd om små avloppsanläggningar för hushållsspillvatten.

Det är fastighetsinnehavarens ansvar att hämtning anpassas till anläggningens behov.

Medgivande om utsträckt hämtningsintervall kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för sådant inte är uppfyllda.

Mindre avfallsbehållare

34 § Utbyte av befintlig avfallsbehållare mot en mindre kan efter beställning hos renhållaren medges om bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och under förutsättning att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Gäller inte flerfackskärl.

Gemensam avfallsbehållare

35 § Två närboende fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare kan efter ansökan medges rätt att använda gemensam avfallsbehållare under förutsättning att bestämmelserna i dessa föreskrifter om fyllnadsgrad och vikt beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. En av fastighetsinnehavarna ska förbinda sig att ansvara för uppställningsplats.

Fastigheter får dela avfallsbehållare om följande kriterier är uppfyllda:

1. Fastigheterna ska angränsa till varandra eller att fastighetsägarnas/nyttjanderättshavarnas avfallskärl är placerade på samma ställe av renhållaren.

2. Fastighetsägarna ska inte ingå i en redan befintlig kollektivlösning med befintlig angiven plats för avfallskärl.

Medgivande om gemensam avfallsbehållare kan återkallas om kommunen konstaterar att förutsättningarna för medgivandet inte längre är uppfyllda.

36 § Underjordsbehållare. För att fastighetsägare skall få använda underjordsbehållare ska följande kriterier uppfyllas.

a. Det är endast tillåtet att ha kombinationen restavfall och matavfall, inte enbart det ena eller det andra, i underjordsbehållare. Även förpackningar och returpapper får sorteras ut i underjordsbehållare.

b. Underjordsbehållare ska vara tillgängliga för funktionsnedsatta personer.

c. Underjordsbehållare installeras, ägs, underhålls och servas av fastighetsinnehavaren eller nyttjanderättshavaren. Fastighets- eller nyttjanderättshavaren ansvarar för att behållarna är tillgängliga för tömning. Placering av underjordsbehållare ska godkännas av renhållaren och stadsarkitekten innan underjordsbehållare anskaffas. Installation av underjordsbehållare får endast göras efter renhållarens och stadsarkitektens godkännande.

d. När hämtning ska ske med kranfordon får avståndet mellan fordonets uppställningsplats och behållarens lyftanordning vara högst 5 m. Den fria höjden ska vara minst 8 m över kranfordonet och mellan kranfordonets uppställningsplats och behållaren. Minsta avstånd till hinder ska vara 2 meter.

e. Avstånd mellan behållare bör vara minst 70 centimeter.

f. Vid nyinstallation av behållare bör hämtningsfordonet inte angöra vid utfart, vid vägkorsning eller längs huvudgata om det inte finns lastzon eller motsvarande för hämtningsfordon. Angöringsplatsen för tömning av behållare skall inte ligga så att parkerade bilar finns mellan fordonet och behållare. Inte heller gång- och cykelbana bör finnas mellan fordonet och behållare.

g. Flera närliggande fastighetsinnehavare kan efter skriftlig begäran till renhållaren medges rätt att anordna gemensam uppsamlingsplats för underjordsbehållare. Detta kan även vara tillämpligt i de fall ett samgående avsevärt underlättar avfallshämtningen. För medgivande krävs att hämtning kan ske med den tekniska utrustning som renhållaren förfogar över, att bestämmelserna i dessa föreskrifter samt i annan berörd lagstiftning beaktas och att olägenheter för människors hälsa eller miljön inte uppstår. Installation av en sådan underjordsbehållare ska ske i samförstånd med renhållaren och samhällsförvaltningen. En gemensam underjordsbehållare kräver en skötselansvarig och en betalningsansvarig.

h. Hänsyn ska tas till risk för viss lukt, så att behållare till exempel inte står för nära bostäder eller luftintag till byggnader.

i. Underjordsbehållare ska vara placerade så att ytvattenavrinning möjliggörs.

j. Vid placering av behållare ska hänsyn tas till riktvärden för bullernivåer i bostäder enligt folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus FoHMFS 2014:13.

Uppehåll i hämtning

36 § Uppehåll i hämtning vid permanentbostad kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas /ingen kommer att övernatta på fastigheten under en sammanhängande tid om minst fyra månader.

Ansökan skall lämnas till samhällsnämnden senast en månad före den avsedda uppehållsperioden.

Uppehåll i hämtning medges för permanentbostad för högst två år i taget.

Uppehåll i hämtning vid fritidshus kan efter ansökan medges fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare om fastigheten inte kommer att utnyttjas /ingen kommer att övernatta på fastigheten under en sammanhängande tid om minst hela hämtningsperioden.

Ansökan skall lämnas till samhällsnämnden senast 31 mars före aktuell hämtningssäsong.

Uppehåll i hämtning medges för fritidshus för en eller två hela hämtningssäsonger i taget.

Befrielse från skyldigheten att överlämna avfall under kommunalt ansvar till kommunen

37 § Total befrielse från skyldighet att lämna avfall under kommunalt ansvar till renhållaren för bortforsling och slutligt omhändertagande kan medges efter särskild prövning för fastighet, som uppenbart inte kan användas som bostad eller nyttjas på sådant sätt att avfall uppkommer.

För att få ansökan om dispens beviljad så finns det vissa krav som fastigheten måste uppfylla.

1. Fastighetens samtliga byggnader ska vara helt obeboeliga.
2. Fastighetens samtliga byggnader ska vara helt urstädade.

Befrielse medges för högst sex år i taget. Därefter måste ny ansökan göras.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder i kraft i och med antagandet av renhållningsordningen 2022 – 2030.

Bilaga 1.

Föreskriftsbilaga för sortering och lämning av avfall m.m. i Härnösands kommun

Av kommunens avfallsföreskrifter och övriga tillämpliga föreskrifter följer att nedan uppräknade avfallsslag skall utsorteras. Avfallet lämnas på den vid respektive avfallsslag anvisad plats.

Avfallsslag	**Exempel**	**Krav på emballering**	**Instruktion för hämtning/lämning**
Matavfall	T.ex. matrester, kött, bröd, fiskrens, frukt- och grönsaksrester,	Matavfall ska emballeras i	Matavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet

	kaffesump och tepåsar.	papperspåsar godkända av renhållaren.	med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Förpackningar	Förpackningar av metall, ofärgat och färgat glas, papper, mjuk- och hårdplast.	Lämnas lösa i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.	Hämtas sorterat enligt abonnemang eller lämnas på återvinningsstation eller HEMAB:s återvinningscentraler.
Returpapper	T.ex. tidningar, journaler, reklam.	Lämnas löst i de behållare/kärl som tillhandahålls/anvisas.	Hämtas sorterat enligt abonnemang eller lämnas på återvinningsstation eller HEMAB:s återvinningscentraler.
Batterier	Alla sorters batterier, under 3 kg. Batterier över 3 kg som t.ex. bilbatterier ska hanteras som farligt avfall.	-	Hämtas vid fastigheten enligt abonnemang eller lämnas på HEMAB:s återvinningscentraler.
Farligt avfall	Färg, lösningsmedel, lysrör, lågenergilampor, glödlampor, bekämpningsmedel, lim, oljor, fotokemikalier, batterier, bilbatterier, termometrar och annat som innehåller kvicksilver.	Ska vara tydligt märkt med uppgift om innehåll, väl förpackat och får inte blandas med annat avfall (gäller även annat farligt avfall). Förpackningarna ska vara hela så att avfallet inte läcker ut eller sprids.	Farligt avfall från hushållen lämnas vid HEMAB:s återvinningscentraler.
Konsumentelavfall	Allt med sladd eller batteri samt glödlampor, lågenergilampor och lysrör.	-	Konsumentelavfall lämnas vid HEMAB:s återvinningscentraler. Hämtning av skrymmande konsumentelavfall kan beställas med tjänster för grovavfall enligt kommunens avfallstaxa. Butiker som säljer elutrustning är även skyldig att ta emot uttjänt konsumentelavfall. Se Naturvårdsverkets webb för mer information.
Läkemedel	Läkemedelsrester som alstras i hemmet.	Ska lämnas i behållare/påse som tillhandahålls av apoteket.	Lämnas till apotek.
Stickande/skärande /smittförande avfall	Bland annat kanyler och sprutor	Kanyler ska läggas i speciell behållare som tillhandahålls gratis av apotek.	Lämnas till apotek.

Grovavfall, återbrukbart			Lämnas vid återbruket på HEMAB:s återvinningscentraler eller till valfri secondhand mottagare.
Grovavfall, icke återbrukbart eller återvinningsbart.	Avfall som är för stort för att få plats i restavfallsbehållare och som inte går att återbruka.	-	Privatpersoner får genom egen försorg forsla bort grovavfall som uppkommer i det egna hushållet till av renhållaren anvisad plats eller till HEMAB:s återvinningscentraler. På återvinningscentralen ska avfallet sorteras och lämnas enligt instruktioner på plats.
Textilier	Gardiner, kläder och tyg.	-	Bör i första hand lämnas till återanvändning /second hand. Lämnas på anvisad plats på HEMAB:s återvinningscentraler. I sista hand sorteras ut som restavfall.
Trädgårdsavfall	Ris, grenar, löv, mossa etc. Ej sten och grus.	Lämnas löst.	Trädgårdsavfall från hushållen lämnas vid HEMAB:s återvinningscentraler. All övrig transport av trädgårdsavfall från fastighet ska utföras genom kommunens försorg. Hämtning kan beställas separat enligt kommunens avfallstaxa. Hämtning av trädgårdsavfall sker separat från hämtning av annat grovavfall.
Latrin	Urin, avföring och toalettpapper.	Ska samlas i tunna som ska vara väl försluten av fastighetsägaren eller nyttjanderättsinnehavaren så att avfallet inte kan spridas.	Endast latrintunnor köpta hos renhållaren är godkända. Latrintunnor lämnas vid av renhållaren anvisade platser samt vid Ålands återvinningsanläggning.
Slam från enskilda avlopp	Urin, avföring och toalettpapper.	-	Slutna tankar, slamavskiljare som t.ex. två- och trekammarbrunnar, minireningsverk och liknande ska tömmas av renhållaren.

Fosforfiltermaterial		Filtermaterial från fosforfällor och andra jämförbara filter ska vara förpackat eller tillgängligt på ett sådant sätt att hämtning kan utföras av fordon utrustat med kran eller suganordning.	
Fett från fettavskiljare		Ska vara åtkomligt för tömning i den anläggning där det genereras.	
Matfett och frityroljor		Ska förvaras i behållare med tätslutande lock. Maximalt 1 liter flytande emballerat avfall får läggas i behållare för restavfall, om det kan ske utan att emballaget går sönder. Större mängd matfetter och frityroljor lämnas på HEMAB:s återvinningscentraler.	Spillfett såsom frityrolja får inte hällas direkt i avloppet. Privatpersoner få genom egen försorg frakta spillfett till kommunens återvinningscentraler där separat insamling för fett från privatpersoner finns. Mindre mängder fett som uppstår i kök eller vid annan livsmedelshantering kan även förvaras i tät plastflaska eller liknande och lämnas som restavfall. Maximalt en liter spillfett får lämnas på detta sätt i behållare för restavfall vid samma tillfälle.
Döda sällskapsdjur	T.ex. hund, katt, marsvin, kanin.	Hos veterinärklinik enligt deras respektive rutiner. Om lämning på Älands återvinningsanläggning, ska avfallet vara väl förpackat.	Lämnas på veterinärklinik eller på Älands återvinningsanläggning. Vid lämning på Älands återvinningsanläggning ska det vara väl förpackat och personal på plats ska kontaktas för hänvisning. Mindre sällskapsdjur kan även grävas ner på den egna fastigheten, förutsatt att graven är så djup att djur hindras från att gräva upp kroppen, att ingen misstanke om smitta föreligger samt att den kan ske utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Större djur	Det vill säga andra djur än döda sällskapsdjur.	Kontakta veterinär. Gällande föreskrifter från Jordbruksverket ska beaktas.	
Aska och sot		Väl förpackat så att inte damning vid hämtning kan förekomma.	Aska och sot från kol- och vedeldning ska sorteras som restavfall och hanteras på ett sådant sätt att det inte kan förorsaka brand i avfallsbehållare.
Restavfall	Det avfall som är kvar efter källsortering.	Restavfallet ska läggas i påse av lämpligt material och storlek. Det paketerade avfallet ska vara väl förslutet så att avfallet inte kan spridas.	Restavfall borttransporteras från fastigheten i enlighet med hämtningsintervall som kommunen tillhandahåller.
Annat avfall som inte är kommunalt avfall	T.ex. bygg- och rivningsavfall från omfattande byggverksamhet på fastigheter.		Bygg- och rivningsavfall kan lämnas på HEMAB:s återvinningscentraler mot gällande taxa. Hämtning kan även beställas hos renhållaren.
Annat avfallsslag som omfattas av producentansvar	T.ex. däck och bilar	-	Se förordningar om producentansvar för respektive avfallsslag.

Bilaga 7. Skräpmätning 2021

HÅLL SVERIGE RENT®

SKRÄPFACIT

Nedskräpning i gatumiljö
Härnösand 2021

statisticon
STATISTICS & RESEARCH

Stiftelsen Håll Sverige Rent
Rosenlundsgränd 4, 117 61 Stockholm
08-505 263 00
info@hsr.se, www.hsr.se

Statisticon AB
Östra Ågatan 31, 753 22 Uppsala
Klara Södra Kyrkogata 1, 111 52 Stockholm
010-130 80 00, info@statisticon.se, www.statisticon.se

Kommentarer om undersökningen

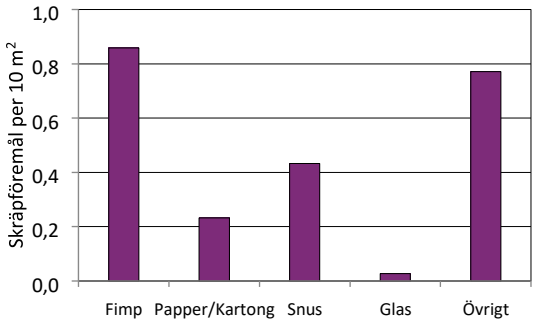
Skräpmätningar genomförs i ett antal centrala stadsdelar i Sverige. Alla kommuner ges samma instruktioner för hur centrala stadsdelar ska avgränsas och samråd med Statisticon AB sker. Inom samma kommun och stadsdel är jämförbarheten mellan år stor. Tuggummi redovisas separat, eftersom det är ett komplicerat skräpslag både att mäta och att städa bort. För mer detaljerad information om metoden, se dokumentet Teknisk rapport.

Fakta: Areal och folkmängd

Hela tätorten		Totalt skattat antal objekt i undersökningsområdet	
Landareal (km^2)	11,42	Fimp	7 267
Folkmängd (31/12-2020)	18 502	Plast	5 564
Folkmängd per km^2	1 620	Totalt	19 641
		Landareal (km^2)	0,93

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp2 föremål per 10 m fördelat efter kategori

Kategori	Skräp 2021	procent	
Fimp	0,86 D	37	
Papper/Kartong		0,23 E	10
Snus	0,43 D	19	
Glas	0,03 F	1	
Övrigt	0,77 D	33	
Totalt	**2,32 D**	**100**	

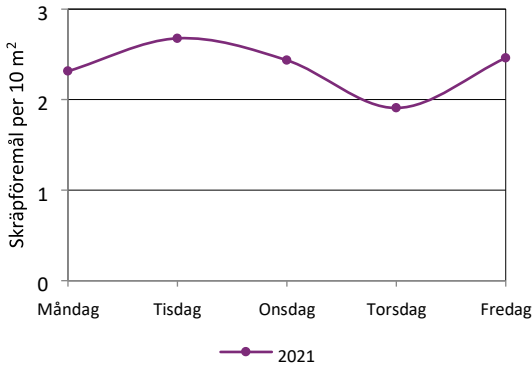

Relativ osäkerhet redovisas med bokstavsbeteckning A till G, se nedan. Procentfördelningen anger andelen skräp per skräpkategori.

Veckodag	Skräp 2021	Punkter

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp2 föremål per 10 m fördelat efter veckodag

Måndag	2,31 E	54
Tisdag	2,68 E	41
Onsdag	2,44 E	39
Torsdag	1,91 E	42
Fredag	2,46 F	21
Totalt	**2,32 D**	**193**

Relativ osäkerhet redovisas med bokstavsbeteckning A till G, se nedan.

Punkter anger hur många punkter som mätts respektive veckodag.

Standard för bokstavsbeteckning av relativa osäkerhetsmarginaler - övre gränser är uteslutande

0 - 2procent A 2 - 5procent B 5 - 10procent C 10 - 20procent D 20 - 50procent E 50 - 100procent F 100procent - G

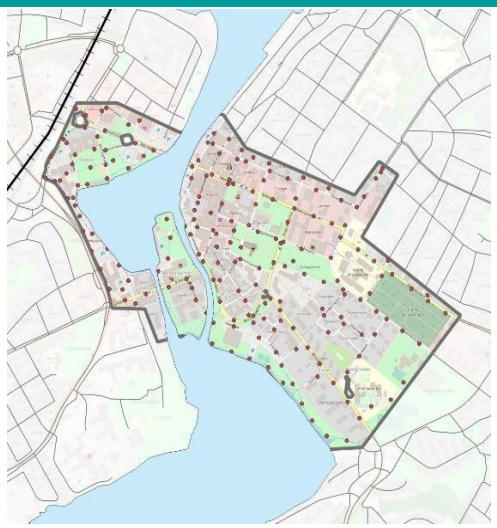
Bokstäverna beskriver osäkerheten i värdena som redovisas.

Hela den yta som kommunen valt att mäta skräp i har inte undersökts, av praktiska skäl. I stället har ett antal punkter i ytan valt ut slumpmässigt, där har skräp räknats och så beräknas utifrån detta den skattade totala mängden skräp i ytan. Det betyder att det finns en viss osäkerhet i värdena som redovisas i rapporten, och det är den som bokstäverna beskriver. Den relativa felmarginalen uttrycker osäkerheten som en procent av skattningen. Säg att skattningen av antalet fimpar per tio kvadratmeter är 6,5. Om osäkerheten är B innebär det att osäkerheten i denna skattning är mellan 10 och 20 procent av 6,5.

SKRÄPFACIT 2021

Område: Genomsnittligt antal skräpföremål per 10 m

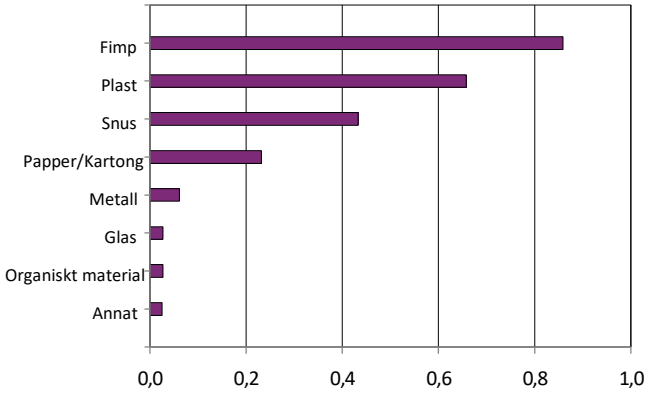
Område	Punkter	Skräp
Härnösand	193	2,32 D

För mer information om osäkerheter, se första sidan.

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp[2] föremål per 10 m fördelat efter kategori

Kategori	Skräp	
Fimp	0,86 D	
Plast	0,66 D	
Snus	0,43 D	
Papper/Kartong		0,23 E
Metall	0,06 E	
Glas	0,03 F	
Organiskt materia		0,03 F
Annat	0,03 F	
Totalt	**2,32 D**	

Dessutom förekommer tuggummi 0,23 per 10 m^2.

För mer information om osäkerheter, se första sidan. Skräpföremål per 10 m^2

Skräpsituation: Andel mätytor fördelat på upplevd skräpsituation

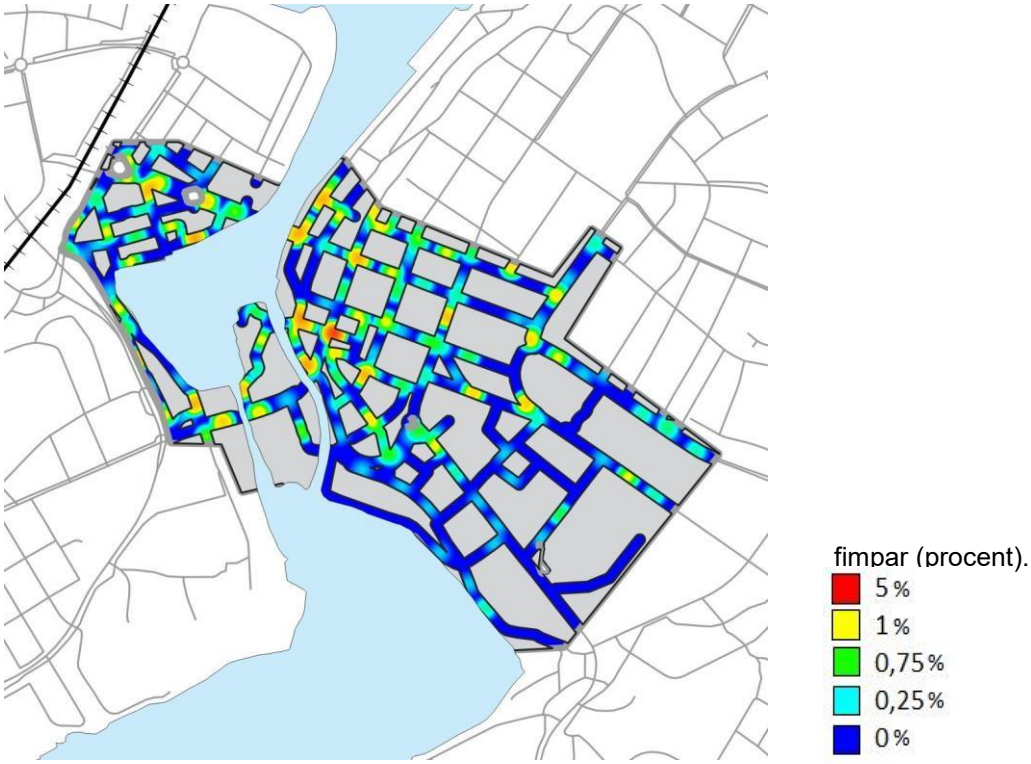
Upplevd situation	Andel ytor (procent)
Ej nedskräpad	19
Lätt nedskräpad	80
Ganska nedskräpad	1
Mycket nedskräpad	*
Extremt nedskräpad	*

*Inga ytor upplevdes som nedskräpade enligt denna nivå.

SKRÄPFACIT 2021

Kartbild: Fimpar

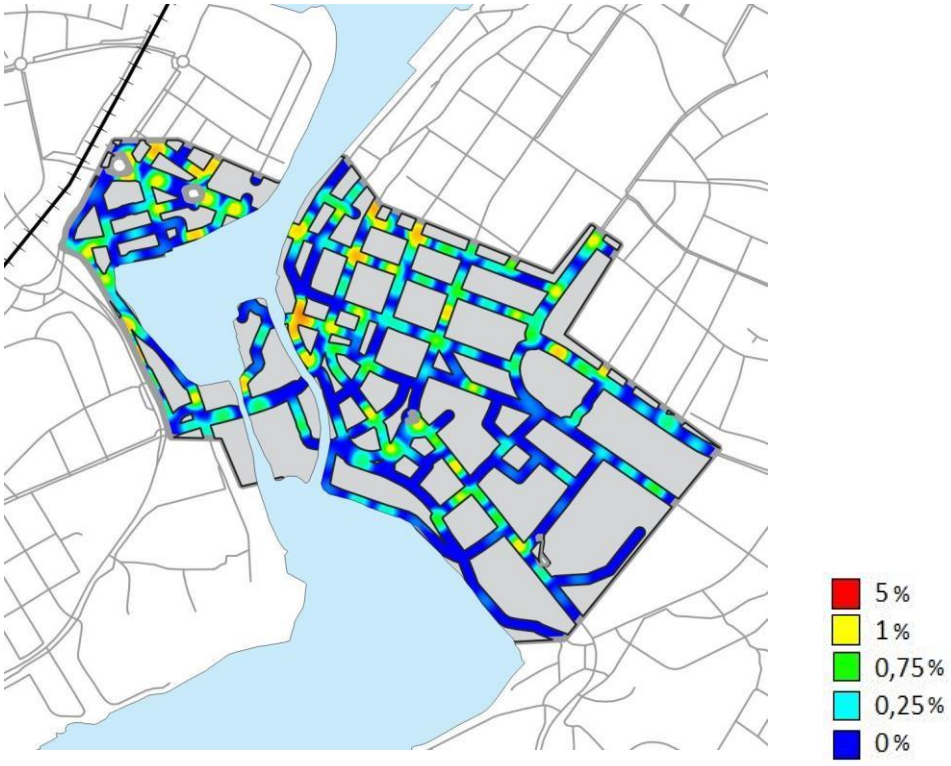
Skräptäthet, fimpar.

Kommentar : Färgerna ger en översiktlig bild av hur mängden fimpar var spridda vid mättillfället.

Andel fimpar av totalt 478 upphittade

Kartbild: Övrigt skräp

Skräptäthet, skräp exklusive fimpar och tuggummi.

Kommentar: Färgerna ger en översiktlig bild av hur mängden skräp, exklusive fimpar och tuggummi var spridda vid mättillfället.

Andel skräp av totalt 814 upphittade objekt (procent). Tuggummi och fimpar ej medräknade.

SKRÄPFACIT 2021

Kategori	2021	Diagram exkl. tobak och tugg

Skräpfördelning: Genomsnittligt antal skräp2 föremål per 10 m fördelat efter kategori

Plast

Godis-/snacks-/glassförpackning 0,08 E

Matförpackning 0,00 G

Engångsmugg 0,00 G

Dryckesflaska/dryckesförpackning -

Plastpåse 0,01 F

Snusdosa 0,01 G

Cellofan från cigarettpaket 0,01 G

Engångshandskar 0,02 F

Lösa korkar och lock 0,00 G Plast, övrigt 0,54 D

Papper/Kartong

Godis-/snacks-/glassförpackning 0,02 F

Matförpackning -

Engångsmugg -

Dryckesförpackning -

Tidning/Trycksak 0,00 G

Cigarettpaket och delar av paket 0,00 G

Papper/Kartong, övrigt 0,20 E

Glas

Glasflaska -

Glas, trasigt 0,02 F

Glas, övrigt 0,01 G

Metall

Läsk-/ölburk 0,00 G

Kapsyl 0,02 F

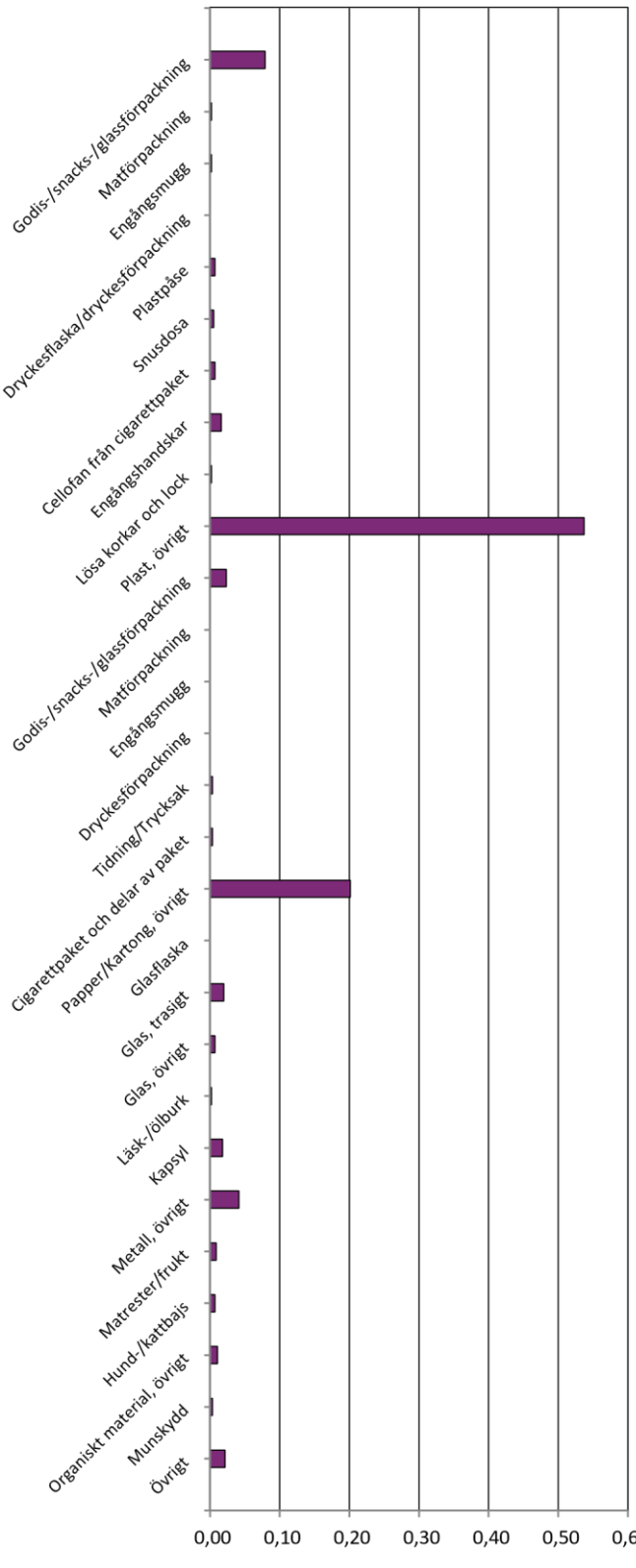
Metall, övrigt 0,04 E

Organiskt material

Matrester/frukt 0,01 F

Hund-/kattbajs 0,01 F

Organiskt material, övrigt 0,01 F

Annat

Cigarettfimp	0,86 D	
Snusprilla	0,43 D	
Munskydd	0,00 G	
Övrigt	0,02 F	
Totalt	**2,32 D**	
Tuggummi	0,23 E	Skräpföremål per 10 m^2

- Redovisas ej på grund av att inget skräp av den typen har observerats.

För mer information om osäkerheter, se första sidan.

Bilaga 8. Samråd

Samråd handlar om att enas om ett gemensamt handlande. En förutsättning för avfallsplanens framtagande är att samråd mellan olika intressenter sker under arbetets gång. Enligt miljöbalken (15 kap 13 §) ska kommunen på ett lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse i saken, när en renhållningsordning upprättas. Förslaget ska ställas ut till granskning under minst fyra veckor.

I framtagandet av avfallsplanen har myndigheter, förvaltningar, företag och organisationer erbjudits att läsa och lämna synpunkter. Avfallsplanen har ställts ut för granskning på Härnösands kommuns digitala anslagstavla för allmänheten.

Samråd genom remissförfarande
Avfallsplanen har skickat på remiss till länsstyrelsen i Västernorrland, angränsande kommuner, fastighetsägare, intresseorganisationer, politiska organisationer och Härnösand Energi och Miljö AB.
Följande har svarat på remissen:
Länsstyrelsen Västernorrland:
FTI AB
Arbetsgruppen har noterat alla remissvar och beaktat synpunkter som bedömts vara relevanta.

Ej beaktade synpunkter
Alla förslag som har inkommit har inte beaktats i avfallsplanen. Nedan följer kommentarer på dessa. Synpunkter av redaktionell betydelse har inte kommenterats.

1. Det behöver förtydligas vilka aktörer som medverkat i samråd och i framtagandet av avfallsplanen. Genom samverkan under hela framtagande av avfallsplanen höjs kvalitén och ökar förankringsgraden vilket i sin tur leder till en ökad sannolikhet att åtgärderna blir genomförda. I avfallsplanen står det att Härnösands energi och miljö AB, Samhällsförvaltningen och den politiska referensgruppen har deltagit i arbetet med renhållningsordningen. Utöver det har renhållningsordningen ställts ut och remiss har skickats till fastighetsägare, politiska partier med mera.

Svar: Redovisning av samrådsdelen i Renhållningsordningen sammanfattas efter att synpunkter från remissen har tagits emot.

1. Framtida avfallshantering Länsstyrelsen saknar en beskrivning av vilka investeringar och andra ekonomiska resurser som behövs för att tillgodose framtida behov som beskrivs.

Svar: Framtagna åtgärder i Avfallsplanen måste genomföras i ansvariga verksamheters operativa arbete och budget för att kommunen ska få utdelning av arbetet. HEMAB har också meddelat befintlig infrastruktur har kapacitet för en befolkningsökning upp till 30 000 invånare i kommunen.

Beaktade synpunkter

1. Länsstyrelsen ser också att det i avfallsplanen saknas kopplingar till andra kommuner. Vad länsstyrelsen känner till så tar till exempel Härnösands kommun emot matavfall från bland annat Örnsköldsviks kommun som går till biogasanläggningen på Ålands avfallsanläggning. I avfallsplanen bör även externa avfall som tas emot från till exempel andra kommuner eller länder beskrivas. Både när det gäller framtagandet av avfallsplanen men också i kommunens dagliga avfallsarbete, bör det eftersträvas ett samarbete mellan kommunerna i länet, för att öka samsynen och uppnå gemensamma mål.

Svar: Synpunkten är beaktad och information om biogasanläggningen finns i bilaga 1 Nuvarande avfallshantering.

2. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av biogasanläggningen på Ålands avfallsanläggning och vilka avfall som hanteras i biogasanläggningen samt som länsstyrelsen nämnde ovan att andra kommuner skickar sitt matavfall till anläggningen.

Svar: I bilaga 1 nuvarande avfallshantering har beskrivning av biogasanläggningen lagts in.

3. Nedlagda deponier Enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2020:6) ska planen innehålla uppgifter om nedlagda deponier, för varje deponi ska risken för olägenheter för människa och miljö bedömas och redovisas. För de deponier där kommunen har varit verksamhetsutövare ska planen innehålla uppgifter om vidtagna och planerade åtgärder för att förebygga olägenheter för människa och miljö. Härnösands kommun har inte redovisat något av detta i planen. Avfallsprojektet som slutfördes 2004 var väldigt översiktligt och mycket har förändrats sedan dess, både vad gäller hur man ser på risken med deponier och med själva deponierna. Länsstyrelsen ser att detta behöver beaktas i avfallsplanen. De flesta deponier som riskklassades då blev bara bedömda utifrån hur de såg ut. I projektet togs två grundvattenprover vid Myran som uppvisade höga till mycket höga metallhalter. Redan då såg konsulten att uppföljande provtagningar och eventuellt åtgärder behövdes. Vid Myran har PFAS uppmätts i ett senare skede vilket inte framkommer av avfallsplanen. Även vid Ålands avfallsanläggning togs två grundvattenprover som uppvisade höga till mycket höga halter av metaller. Konsulten rekommenderade inneslutning av deponin samt kontroller av deponigas och spridning till vattendrag. Idag vet vi dock att det inte räcker att analysera metaller vid deponier då de kan innehålla allt möjligt och därmed alla möjliga föroreningar, bland annat PFAS.

Svar: Synpunkter har beaktats. Redovisningen av nedlagda deponier har uppdaterats med planerade och vidtagna åtgärder. De deponier som har haft kommunal verksamhetsutövare är riskklassificerade för att klargöra om de innebär risk för olägenheter för människor och miljö. Deponin på vid Ålands återvinning har sluttäcks och arbetet blev klart 2020. För Myrans deponi har Härnösands kommun genomfört en ansvarsutredning som bedömde att Härnösands kommun har ett cirka 40 procent ansvar för deponin. Vision

Nedlagda deponier Vad gäller den lista över deponier som finns med i planen så finns det frågetecken kring vilken deponi som avses med Oljehamnen/Djuphamnen deponi. Vid sökning på de fastigheter som nämns så finns de inte i fastighetsregistret. Kan det vara den deponi som länsstyrelsen i EBH-stödet benämner Härnösands hamn/deponi H19 och ligger på fastighet Fastlandet 2:22? Vid jämförelse mellan kommunens lista och de som finns i EBH-stödet så saknas tre deponier, Kronholmen Brenneritjärn, Härnösands Schakt- och Trädg AB deponi och Härnö tipp, Resevoaren H2, de båda sista på fastighet Gånsvik 1:137
Svar: Synpunkten har beaktats och listan över deponier har uppdaterats. Länsstyrelsen har också tittat i den gamla avfallsplanen 2018– 2020 och sett att där finns ett handlingsprogram som gäller under samma tidsperiod som planen. Där framgår att deponier i riskklass 1–3 ska utredas för att klargöra behov av åtgärd med start 2018. Det beskrivs att åtgärder kan behövas för Myran och Äland då de läcker tungmetaller och att Ramsås behöver utredas. Länsstyrelsen undrar hur det gick med allt detta. Handlingsprogrammet utvärderas inte i den nya planen, det nämns överhuvudtaget inte alls. Det saknas beskrivning av deponierna i den nya planen, samt en handlingsplan för hur kommunen avser att arbeta med dem. I gamla planen nämns även några deponier som ej är riskklassade, Judeby, Kråkviken, Murbergsviken, Säbrå. Dessa bör vara med i den nya planen.

Svar: Synpunkten har beaktats och uppföljning av föregående avfallsplan har lagt till i avfallsplanen.

FTI AB
4. Texten som handlar om insamling av sällanförpackningar är felaktig och förslaget är under utredning och inget är ännu fastslaget. Så det går inte att skriva att det är en gällande förordning.

Svar: Synpunkten är beaktad och berört stycke är omformulerat.

Kommunstyrelseförvaltningen
Hanna Viklund, 0611-34 81 17
Hanna.viklund@harnosand.se
-

Exploateringsavtal Motorn 5 och del av Motorn 1

1. Berör beslutet individer (kvinnor/män)
   Ja

2. Om svaret är ja – vilka grupper av individer berörs?
   (tex äldre/barn/unga/företagare/funktionsnedsatta)

Beslutet berör alla målgrupper som vill bo i Härnösand. Genom att skapa nya bostadsområden skapas en flyttkarusell i hela kommunen, vilket kan möjliggöra för olika målgrupper att hitta en ny bostad.

3. Vilka konsekvenser (både positiva och negativa) får beslutet för berörd grupp? Beskriv

Ett idag oexploaterat område i havsnära läge får liv och rörelse. Det skapas nya attraktiva bostäder för människor som vill leva och bo i Härnösand. Byggnation av nya bostäder kan bidra till att äldre bostäder kommer ut på marknaden för den målgrupp som inte har möjlighet att bygga nytt.

4. Har berörd grupps synpunkter inhämtats innan beslut?
   Nej

5. Om ja – beskriv på vilket sätt och vilka synpunkter som inkommit

Om dialog har förekommit – beskriv metoder och resultat för de olika grupperna så deras synpunkter framkommer. Är det mycket synpunkter (t.ex. ett samråd eller större invånardialog) kan materialet med fördel läggas som en bilaga.

6. Om nej – motivera varför inte

Detta är ett privat initierat projekt som berör kommunen i ett genomförande skede av detaljplanen där kommunen ska överta och äga drifta allmänplats mark.

7. Beskriv hur beslutet bidrar till att uppfylla nämndens mål och uppdrag samt kommunens övergripande utveckling
(Nämndens mål/uppdrag i verksamhetsplan, gemensamt reglemente, lagstiftning eller andra dokument som är viktiga för nämnden samt övergripande styrdokument – Översiktsplan samt tillväxtstrategi)

Exploateringen av marken möjliggör inflyttning och rotation på den befintliga bostadsmarknaden. Exploateringen bidrar till att ska en ny attraktiv boendemiljö.

8. Beskriv vilken eventuell påverkan beslutet har på kommunens ekonomi

Härnösands kommun kommer att få kostnader att bygga lokalgatan och naturområdet i stranden, samt framtida drift och underhållskostnader i och med övertagandet av marken.

9. Beskriv om beslutet har någon påverkan på miljö/klimat? (positiv/negativ)
Stor

Genomförandet av detaljplanen har en positiv påverkan på miljön då det förekommer föroreningar i marken som exploatören kommer att sanera i samband med exploateringen.

10. Beskriv på vilket sätt beslutet påverkar jämställdhet/jämlikhet?

Ingen påverkan

Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrottslighet som sin egen, samt

att uppföljning av arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet sker en gång per år med start år 2027 i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Ett arbete för att kartlägga riskområden inom kommunala verksamheter genomförs, dels av kommunen men även Länsstyrelsen har kartlagt riskområden och särskilt pekat ut miljö och plan och byggområdet som känsliga verksamheter. De riskområden som är gemensamma för alla kommuner ligger till grund för en handlingsplan i Härnösand kommun med insatser och åtgärder som bedöms minska riskerna i framtiden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet, 2026-10-22

Handlingsplan mot välfärdsbrottslighet 2026 - 2028

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-22

Dnr
KS/2026-611

Kommunstyrelseförvaltningen
Petra Werner
petra.werner@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse - Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta handlingsplanen för att förebygga välfärdsbrottslighet som sin egen, samt

att uppföljning av arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet sker en gång per år med start år 2027 i kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Ett arbete för att kartlägga riskområden inom kommunala verksamheter genomförs, dels av kommunen men även Länsstyrelsen har kartlagt riskområden och särskilt pekat ut miljö och plan och byggområdet som känsliga verksamheter. De riskområden som är gemensamma för alla kommuner ligger till grund för en handlingsplan i Härnösand kommun med insatser och åtgärder som bedöms minska riskerna i framtiden.

Beskrivning av ärendet

Handlingsplanen som ligger som förslag till beslut och godkännande av kommunstyrelsen har föregåtts av ett arbete som inkluderar omvärldsanalyser och kontakter med andra myndigheter, samt ett internt arbete som inkluderar alla förvaltningar i kommunen. En internkontroll för år 2027 inbegriper ett perspektiv inom området och är speciellt inriktat på i vilken grad verksamheter och medarbetare utsätts för otillåten påverkan. Resultat av den internkontrollen redovisas i delårsbokslutet 2027.

Förvaltningens bedömning

Genom ett strukturerat arbete som grundas i analys av risker och sårbarheter ger en handlingsplan inom området arbetet en tyngd. Kommunstyrelseförvaltningens bidrag är bland annat att fortsatt ge stöd, informera och utbilda kommunens verksamheter.

Beslutet skickas till

Samhällsförvaltningen, skolförvaltningen samt socialförvaltningen.

HR-avdelningen

Ekonomiavdelningen

Petra Werner
Chef Kansliavdelningen

Petra Werner
Brottsförebyggande samordnare

Härnösands kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Anna-Karin Hasselborg
anna-karin.hasselborg@harnosand.se

Datum
2026-10-22

Handlingsplan mot välfärdsbrottslighet 2026-2028

Dokumentnamn	Handlingsplan mot välfärdsbrottslighet 2026-2027		Dokumenttyp Handlingsplan	
Fastställd/upprättad av	Kanslienheten		Datum 2026-11-03	Diarienummer KS/2026-611
Dokumentansvarig/processägare	Kommunstyrelseförvaltningen	Version 1.0	Senast reviderad 2026-11-01	Giltig t o m 2029-12-31
Dokumentinformation	Handlingsplan i arbetet för att förebygga välfärdsbrottslighet			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommun samt kommunens helägda bolag			
Annan information				

Härnösands kommun

Inledning

Härnösands kommuns arbete med medborgarlöften, lägesbilder och allmänt brottsförebyggande arbete identifierar välfärdsbrottslighet som ett område där kommunens arbete behöver utvecklas och samordnas bättre. Den välfärdsbrottslighet som Härnösands kommun riskerar att utsättas för kan komma att skada förtroendet för samhället, dränerar Härnösands kommun på resurser, finansierar annan grov brottslighet och får konsekvenser för tryggheten genom att den drabbar enskilda. Välfärdsbrottslighet innebär ett angrepp mot samhällets gemensamma skyddsnät. Välfärdsbrottslighet kan medföra direkta ekonomiska förluster, men också indirekta kostnader genom ökad administration, behov av utredningar och återkrav samt försämrad kvalitet i kommunens verksamheter. Det kan även bidra till osund konkurrens och innebära risker för att kommunens medarbetare utsätts för otillåten påverkan, hot eller andra påtryckningar. Om kommunens kontrollsystem utnyttjas kan det dessutom påverka invånarnas förtroende för kommunen och för välfärdssystemen. Kommunen har därför ett ansvar att förebygga, upptäcka och motverka välfärdsbrottslighet genom ett systematiskt och långsiktigt arbete. Detta kräver både förebyggande åtgärder och fungerande kontroller, men också tydliga rutiner för hur misstänkta oegentligheter ska hanteras och hur samverkan med andra myndigheter och aktörer ska ske. Den eller de som felaktigt utnyttjar välfärdssystemet förstör även förtroendet för samhället.

Syfte

Handlingsplanens övergripande syfte är att bidra till att skattemedel och kommunens resurser används på ett ändamålsenligt sätt och når de verksamheter, insatser och mål som de är avsedda för. Genom handlingsplanen skapas förutsättningar för ett rättssäkert, proportionerligt och likformigt arbete mot välfärdsbrott i hela Härnösands kommun. Handlingsplanen ger en samlad bild av vilka åtgärder som behövs för att det förebyggande arbetet mot välfärdsbrottslighet ska utvecklas.

Definitioner

Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, definierar *välfärdsbrottslighet* som ”när en extern aktör – företag eller privatperson – otillbörligen utnyttjar kommunala eller regionala medel för egen vinning.” Vidare beskrivs begreppet otillåten påverkan som en övergripande term för handlanden som syftar till att påverka en tjänsteman eller en förtroendevald att agera annorlunda än vad de ursprungligen hade tänkt, till exempel att fatta beslut som avviker från myndighetsbefogenheter eller att avstå från att polisanmäla. *Otillåten påverkan* kan inkludera aktiviteter som utgör brott enligt lagen, men den kan också omfatta icke-brottsliga handlingar. Det vanligaste sättet att beskriva otillåten påverkan är genom begrepp som trakasserier, hot, skadegörelse, våld och korruption. Trakasserier är den mest frekvent förekommande typen av otillåten påverkan.
SKR betonar att välfärdsbrottslighet:
• Utgör ett hot mot demokratin, genom att det underminerar tilliten till offentliga institutioner,

• Kräver ett aktivt förebyggande arbete från kommuner och regioner.
• Förutsätter tydliga processer för upptäckt, hantering och åtgärdande av oegentligheter.

Förekomst av välfärdsbrottslighet

Det saknas en fullständig sammanställning kring omfattningen av välfärdsbrottsligheten i Sverige men flera statliga utredningar har berört att vid utbetalningar från offentliga försäkrings- och bidragssystem går omkring 2-4% till brott och oegentligheter. Enligt *Sverige mot organiserad brottslighet* (SMOB) och relaterade uppskattningar är den kriminella ekonomin i Sverige – alltså den totala omsättningen av organiserad brottslighet inklusive välfärds- och andra brott – mycket stor**.** En ny ESO-rapport inom SMOB-samarbetet visar att denna kriminella ekonomi uppgår till minst cirka 352 miljarder kronor per år, med vinster på omkring 185 miljarder kronor årligen – betydligt mer än tidigare beräkningar (SMOB, 2026). Notera att detta omfattar hela den kriminella ekonomin (vilket inkluderar svartarbete, skattebrott, narkotikahandel, bidragsbrott och andra organiserade brott), inte bara rena välfärdsbrottslighet. SMOB i sig presenterar inte en separat, enda siffra enbart för *välfärdsbrottslighet*, utan beskriver helheten av organiserad brottslighet som utnyttjar bland annat välfärdssystemen.

Välfärdsbrott och oegentligheter kan förekomma inom alla områden där möjligheten att göra en vinst finns, för egen del eller för företag. I förlängningen riskerar detta att leda till sämre samhällsservice samtidigt som förtroendet för staten, myndigheter och näringslivet skadas. Dessa hot påverkar i sin tur centrala skyddsvärden som invånarnas trygghet, säkerhet och hälsa och får även konsekvenser för kommunsektorns möjligheter att upprätthålla samhällsviktiga funktioner, samt att människors tilltro till demokratiska processer och rättssäkerheten urholkas.

Kommunens ansvar, verktyg och tillämpning

Kommuner har inom ramen för sitt uppdrag och gällande lagstiftning en roll att förebygga, upptäcka och hantera misstänkt välfärdsbrottslighet och oegentligheter. Törneskär (2026) menar att arbetet ska ske i den ordinarie verksamheten med stöd i relevant och aktuell lagstiftning. Kommunallagen (KL 2017:725) visar på i 1 kap. 2§ (Demokratis och den kommunala självstyrelsens grund), 6 kap. 6§ (Nämndernas ansvar och intern kontroll) och 10 kap. 8§ (Kontroller och uppföljning) har alla en tydlig koppling till arbetet mot välfärdsbrottslighet. Även lagen om kommuners brottsförebyggande ansvar (2023:196) samt Lagen om skyldighet att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna (2025:170) bidrar till tydliga verktyg där kommunen kan arbeta förebyggande gentemot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan. Annan viktig lagstiftning för kommuners arbete mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan är:

- Offentlighets- och sekretesslagen (OSL 2009:400)
    - 10 kap. 15 a § Sekretess hindrar inte uppgift till annan myndighet vid misstanke om brott.

    - 10 kap. 27 § När det är viktigare att lämna en uppgift än att skydda sekretessen.
    - 10 kap. 28 § Sekretess hindrar inte uppgiftsskyldigheten enligt lag eller förordning.
- Lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet (LUFFA 2024:307).
- Lag om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (2008:206).
- Bidragsbrottslag (2007:612).
- Folkbokföringslag (1991:481).
- Lag om offentlig upphandling (LOU 2016:1145).

Kommunens uppdrag och målkonflikter

När en kommun ska arbeta mot välfärdsbrottslighet finns det en utmaning då vårt grundläggande uppdrag är att erbjuda service och stöd till invånare, föreningar och företag. Det finns en grundtanke om att kontakter med kommunen ska vara snabb, smidig och enkel och att besked om utbetalningar, beslut och tillstånd ska ske skyndsamt. Kommunen ska arbeta för ett gott företagsklimat och underlätta etableringar och nya verksamheter. Törnskär (2026) menar att många tjänstemän upplever motstridiga krav och motstånd när det försöker skydda kommunen från missbruk och väl genomförda utredningar och kontroller. Det krävs ett modigt och stringent ledarskap för att skapa utrymme för rättssäkra beslut där kontroller och informationsinhämtning ses som en självklar del i kommunens arbete, detta för att försvåra för oseriösa aktörer att etablera sig i Härnösands kommun.

Roller och ansvar

Förvaltningschef ansvarar för att arbetet mot välfärdsbrottslighet bedrivs inom den egna förvaltningen och att handlingsplanens åtgärder genomförs och följs upp. Ansvaret omfattar att säkerställa att risker uppmärksammas, att relevanta kontroll- och förebyggande åtgärder vidtas samt att arbetet integreras i ordinarie verksamhetsstyrning.
Brottsförebyggande samordnare utgör ett stöd i kommunens arbete mot välfärdsbrottslighet och bidrar med samordning, kunskapsstöd, omvärldsbevakning och utveckling av arbetssätt. Samordnaren stödjer förvaltningarna i arbetet, men ersätter inte förvaltningschefens ansvar för att arbetet bedrivs inom den egna verksamheten.

Tidsplan

Handlingsplanens åtgärder genomförs successivt under 2027 och 2028. Under 2027 ligger fokus på att etablera gemensamma arbetssätt, genomföra prioriterade åtgärder och stärka kunskap och kontroll inom berörda verksamheter. Under 2028 följs genomförda åtgärder upp och arbetssätten vidareutvecklas utifrån identifierade behov och erfarenheter. Tidsplanen kan vid behov revideras utifrån förändrade förutsättningar och nya risker.

Åtgärder

Kommunstyrelseförvaltingen

- Genomföra kompetenshöjande åtgärder kring välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan, både generella och verksamhetsspecifika med syfte om att höja riskmedvetenheten.

- Stärka arbetet med interna kontroller gentemot riskområden inom välfärdsbrottslighet.

- Arbeta för en tydlig intern riktlinje kring direktupphandlingar.

- Uppdatera aktuella riktlinjer kring upphandling och inköp.

- Genomföra fördjupande riskanalyser på ekonomiska flöden inom riskområden.

- Stärka den interna kontrollen och utarbeta en plan inför varje år vilka internkontroller som ska genomföras och uppföljas.

- Utforma rutiner kring bakgrundskontroller, utarbeta vilka tjänster som påverkas och vilka typer av kontroller som bör genomföras.

- Utarbeta tydliga rutiner kring bisyssla i syfte om att förebygga förtroendeskadliga bisysslor.

- Införa regelbunden och riskbaserad logguppföljning inom IT avdelningen (inte enbart vid incidenter), möjligen implementera automatiserade kontroller och larm för avvikande beteenden i system.

- Säkerställa att behörigheter avslutas eller justeras i samband med att medarbetare slutar eller byter tjänst, förtydliga chefers ansvar för behörigheter och följa upp att detta efterlev (i samverkan mellan IT och HR).

- Ta fram tydliga rutiner för rapportering av avvikelser i behörigheter och misstänkt otillåten påverkan inom IT.

- Genomföra en kartläggning av förekomsten av otillåten påverkan bland berörd personal.

Socialförvaltningen

- Genomföra kompetenshöjande åtgärder kring välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan, både generella och verksamhetsspecifika med syfte om att höja riskmedvetenheten.
- Genomföra en uppföljning på internrevisionen gällande välfärdsbrottslighet och ekonomiska processer som gemomfördes 2025.

- Utforma tydliga, kända och förankrade rutiner mot välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan samt att säkerställa att dessa implementeras i verksamheten genom utbildning, stöd och kontinuerlig uppföljning.
- Säkerställa att samtliga försök till otillåten påverkan, extern som intern ska incidentrapporteras.

Skolförvaltningen

- Genomföra kompetenshöjande åtgärder kring välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan, både generella och verksamhetsspecifika med syfte om att höja riskmedvetenheten.
- Utarbeta rutiner kring kontroller av inkomst och hantering av utbetalningar till upphandlade tjänster.
- Tydliggöra hur uppföljning av genomförda kontroller sker.

Samhällsförvaltningen

- Genomföra kompetenshöjande åtgärder kring välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan, både generella och verksamhetsspecifika med syfte om att höja riskmedvetenheten.
- Utarbeta rutiner kring otillåten påverkan i verksamheter som arbetar med myndighetsutövning och tillsyn.
- Se över möjligheten att genomföra kontroller på utbetalde bidrag.

Referenser

SKR, 2026. Definition av välfärdsbrottslighet: Föreläsning om välfärdsbrottslighet. https://skr.se

Statens offentliga utredningar. (2026). *Svarta siffror – en ESO-rapport om den kriminella ekonomins omfattning* (SOU 2026:01). Regeringskansliet

Törneskär, L. (2026) *Välfärdsbrottslighet i kommunal verksamhet.* Stockholm: Gothia kompetens

Projektansökan Stay In Sweden

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna att Härnösands kommun blir samverkanspart i projektet Stay in Sweden,

att Härnösands kommuns medfinansiering uppgår till högst 210 893 kronor och finansieras genom personella resurser inom befintlig budgetram fördelat på år 2027–2029,

att deltagandet gäller under förutsättning att projektet beviljas extern finansiering och att projektets samlade finansiering säkerställs, samt

att uppdra till kommundirektören, eller den kommundirektören utser, underteckna erforderliga handlingar.

Sammanfattning

Projektet Stay in Sweden ska utveckla och testa gemensamma regionala arbetssätt som gör att internationell kompetens och medföljande familjer kan etablera sig långsiktigt i Västernorrland. Sundsvalls kommun är projektägare och Härnösands kommun anges som samverkanspart. Projektet omfattar bland annat stöd till medföljande partner och familjer, en testbädd för etableringsresan, utveckling av regionala och nationella samverkansstrukturer samt vidareutveckling av digitalt stöd. Härnösands kommuns planerade medfinansiering uppgår enligt ansökan till totalt 210 893 kronor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Stay In Sweden, 2026-10-22

Inskickad ansökan ESF, 2026-09-21 samt bilagan Kopia av RVN budgetspecifikation v2

Avgränsning mellan Stay och KomIn

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse Stay In Sweden

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna att Härnösands kommun blir samverkanspart i projektet Stay in Sweden,

att Härnösands kommuns medfinansiering uppgår till högst 210 893 kronor och finansieras genom personella resurser inom befintlig budgetram fördelat på år 2027–2029,

att deltagandet gäller under förutsättning att projektet beviljas extern finansiering och att projektets samlade finansiering säkerställs, samt

att uppdra till kommundirektören, eller den kommundirektören utser, underteckna erforderliga handlingar.

Sammanfattning

Projektet Stay in Sweden ska utveckla och testa gemensamma regionala arbetssätt som gör att internationell kompetens och medföljande familjer kan etablera sig långsiktigt i Västernorrland. Sundsvalls kommun är projektägare och Härnösands kommun anges som samverkanspart. Projektet omfattar bland annat stöd till medföljande partner och familjer, en testbädd för etableringsresan, utveckling av regionala och nationella samverkansstrukturer samt vidareutveckling av digitalt stöd. Härnösands kommuns planerade medfinansiering uppgår enligt ansökan till totalt 210 893 kronor.

Beskrivning av ärendet

Västernorrland står inför stora kompetensbehov samtidigt som befolkningen väntas minska. Projektansökan beskriver planerade investeringar på omkring 150 miljarder kronor fram till 2035, cirka 14 000 nya arbetstillfällen och ett behov av inflyttning för att klara kompetensförsörjningen. Projektets utgångspunkt är att regional förmåga inte enbart behöver attrahera och rekrytera internationell kompetens, utan också skapa förutsättningar för människor och familjer att stanna långsiktigt.

Projektets primära målgrupp är organisationer, myndigheter, företag och andra aktörer som behöver de strukturer som utvecklas. Internationell talang, medföljande partner och familjer är sekundär målgrupp och ska indirekt dra nytta av projektets resultat. Projektet omfattar Västernorrlands sju kommuner. Projektets totala kostnader anges till 12 846 779 kronor. Härnösands kommuns medfinansiering anges till 210 893 kronor, fördelat på 99 586 kronor år 2027, 88 492 kronor år 2028 och 22 815 kronor år 2029. Medfinansieringen föreslås ske genom personella resurser inom befintlig budgetram. Beslutet innebär därför inte någon ny kontant utbetalning utöver befintlig personalbudget, under förutsättning att projektets slutliga villkor medger den redovisningsmodell som anges i ansökan.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att projektet är strategiskt relevant för Härnösands kommuns långsiktiga kompetensförsörjning och befolkningsutveckling. Genom regional samverkan kan kommunen få tillgång till gemensamma metoder, nätverk och digitala stöd som är svåra att utveckla och bära lokalt. Särskilt värdefullt är projektets fokus på medföljande partners möjligheter till arbete, familjers etablering och samordnade processer mellan kommuner, arbetsgivare, lärosäte och andra regionala aktörer.

Deltagandet bör villkoras av att extern finansiering beviljas, att den samlade finansieringen säkerställs och att slutliga avtal tydligt reglerar ansvar, resurser, redovisning, resultat och förvaltning efter projektslut. Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att Härnösands kommun deltar i projektet.

Beslutet skickas till

Kramfors kommun, Sollefteå kommun, Sundsvalls kommun, Timrå kommun, Region Västernorrland, BizMaker Mittuniversitetet, Handelskammaren Mittsverige, kommunikations-, tillväxt- och ekonomiavdelningen, Härnösand kommun

Tomas Wahlund
Kommunikationschef

Ansökan om stöd

Stay in Sundsvall and the High Coast Region, 26-007-S02

Utlysning: PO D: Utveckla den strukturella kapaciteten i Mellersta Norrlands glesa geografi, 26-007

Uppgifter om stödsökanden

Organisationsnamn: SUNDSVALLS KOMMUN
Organisationsnummer: 212000-2411
Utdelningsadress: 851 85 SUNDSVALL
Kontonummer: 125880-5
Behörig företrädare med behörighet att signera ansökan om stöd: Niklas Säwén
E-post: niklas.sawen@sundsvall.se
Telefonnummer: +46720857433

Uppgifter om projektet

Namn på projektet: Stay in Sundsvall and the High Coast Region
Specifikt mål: D1
Projektperiod: 2027-01-01 – 2029-06-30
Region: Mellersta Norrland
Antal deltagare: 0
Ansvarig enhet: Näringsliv och tillväxt
Utdelningsadress:
Besöksadress:
Behörig företrädare med behörighet att signera ansökan om utbetalning: Björn Wigge
E-post: bjorn.wigge@sundsvall.se
Telefonnummer: +46703794030

Kontaktpersoner för projektet

Projekt

Namn:	Olle Lidgren
E-post:	olle.lidgren@kramfors.se
Telefonnummer:	+46732704558
Organisation:	KRAMFORS KOMMUN 212000-2429

Namn:	Lisa eklund
E-post:	lisa.eklund@sundsvall.se
Telefonnummer:	+46730265136
Organisation:	SUNDSVALLS KOMMUN 212000-2411

Ekonomi

Namn:	Olle Lidgren

E-post: olle.lidgren@kramfors.se
Telefonnummer: +46732704558
Organisation: KRAMFORS KOMMUN 212000-2429

Problemformulering

Beskriv det problem som projektet vill lösa.
Västernorrland står inför en historiskt omfattande strukturomvandling med stora investeringar inom industri, energi, datacenter, AI-infrastruktur och forskning. Etableringar på platser som Torsboda (Google), Hamre (atNorth) och Alby (RES mfl) samt Mondi Dynäs, BAE Systems Hägglunds, Verda, och Mittuniversitetets internationella rekryteringar förväntas skapa ett stort behov av arbetskraft och kompetens under kommande år.

Samtidigt utvecklas länet i motsatt demografisk riktning. SCB prognostiserar att Västernorrlands befolkning minskar med cirka 13 000 personer mellan 2020 och 2040, och att samtliga sju kommuner i länet tappar invånare. Regionen står därför inför en dubbel utmaning: att attrahera ny kompetens och - att få människor som flyttar hit att stanna långsiktigt.

Region Västernorrlands analyser visar att planerade investeringar på omkring 150 miljarder kronor fram till 2035 kan skapa cirka 14 000 nya arbetstillfällen. För att klara det kompetensbehov behövs inflyttning av 19 000 personer. Men för att möta denna efterfrågan krävs inte bara inflyttning utan också att internationell arbetskraft och deras familjer stannar kvar i vår region.

Forskning och nationella analyser visar att detta är en avgörande utmaning. Tillväxtverkets och Strategirådets rapporter visar att endast omkring hälften av de högkvalificerade arbetskraftsinvandrarna fortfarande bor kvar i Sverige efter tio år. Samtidigt är internationell kompetens en betydande samhällsekonomisk resurs. Om fler väljer att stanna skapas stora värden både för arbetsmarknaden och den offentliga ekonomin.

Erfarenheter från Sverige och andra nordiska länder visar att beslutet att stanna sällan avgörs av arbetet ensamt. Avgörande faktorer är i stället om medföljande partner får arbete, om familjen etablerar sociala nätverk, om barnen får en fungerande vardag samt om det finns långsiktiga karriär- och utvecklingsmöjligheter i regionen.

Trots genomförda satsningar genom projekten SAM Stärkt attraktionskraft och mottagningskapacitet och KomIn Kompetens och inkludering saknas fortfarande samordnade strukturer för att säkerställa att internationell talang och deras familjer etableras långsiktigt i Västernorrland.

Projektet identifierar tre huvudsakliga delproblem:

1. Medföljande partners har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.
SCB visar att endast cirka fyra av tio medföljande partner arbetar året efter inflyttning. Brist på nätverk, begränsade lokala arbetsmarknader och osynliga karriärvägar försvårar etableringen, särskilt för högutbildade kvinnor.

2. Familjer saknar en samordnad väg in i samhället.
Internationella familjer möter fragmenterade strukturer inom exempelvis skola, barnomsorg, fritid, service och social inkludering. Stödet varierar mellan kommuner och upplevs sällan som sammanhållet.

3. Långsiktiga karriär- och utvecklingsvägar är otydliga.
Internationella specialister, forskare, entreprenörer och tekniker saknar ofta kännedom om regionens möjligheter till vidare karriär, kompetensutveckling och deltagande i innovationsmiljöer, vilket minskar incitamenten att stanna.

Sammantaget saknar Västernorrlands kommuner, region, lärosäte och näringsliv gemensamma och hållbara strukturer för att säkerställa att internationell talang och deras familjer väljer att stanna i regionen över tid. Detta riskerar att begränsa regionens kompetensförsörjning, tillväxt och möjligheten att fullt ut ta tillvara de stora investeringar som nu genomförs. Stay-projektet ska möta denna utmaning genom att utveckla och testa nya samordnade arbetssätt som stärker både etablering, inkludering och långsiktigt behållande av kompetens.

Beskriv de huvudsakliga orsakerna till problemet.
Orsakerna är såväl strukturella som kontextuella och bottnar i Mellersta Norrlands glesa geografi i kombination med den snabba strukturomvandlingen.
Strukturella orsaker:

- Små och isolerade lokala arbetsmarknader gör att medföljande partner sällan hittar relevanta tjänster i sin kompetens, även när de är högkvalificerade. SCB visar att enbart 40 procent av medföljande partner är i arbete året efter inflyttning [SCB 2024].
- Långa avstånd och små befolkningsunderlag innebär att enskilda kommuner inte ensamma kan bära specialiserade funktioner såsom internationella skolprogram, karriärrådgivning för internationell kompetens eller engelskspråkig stödinfrastruktur. Samordning över kommungränser och med regionala aktörer är en förutsättning.
- Aktörsbilden är inte sammanhållen. Kommuner, region, lärosäte, näringslivsfrämjande aktörer, arbetsgivare och civilsamhälle arbetar parallellt med olika delar av etableringsprocessen, även i senare skede, vilket gör att helheten faller mellan ansvarsområdena.
- Det saknas en strukturerad lärandeprocess där regionen kan testa sin etableringsförmåga med faktiska mottagningar och bygga vidare på erfarenheterna.
- Nationellt är fältet samtidigt under uppbyggnad. Teknikföretagens förstudie (2022) konstaterar att Sverige tidigare saknat strategi och officiell samverkanstruktur, och att satsningarna varit små i jämförelse med Nordens grannländer. Genom Tillväxtverkets uppdrag Work in Sweden, Svenska institutets Team Sweden Talent Attraction-nätverk och initiativet Switch to Sweden har en nationell kraftsamling vuxit fram parallellt med SAM. Stay-projektet kopplas till denna nationella samverkan och se om man kan dra nytta av det policy-fönster som även EU-kommissionens Talent Pool-initiativ (2024) öppnar.

Kontextuella orsaker:

- Strukturomvandlingens hastighet. Etableringar och investeringar pågår parallellt inom flera områden exempelvis industri (Torsboda Industrial Park i kommunsamarbetet Sundsvall, Timrå och Härnösand, där en betydande etablering och investering i regionen är möjlig, då Google planerar att etablera ett datacenter i Torsboda på hela sajten – en

investering som kan skapa minst 500 jobb och stärka regionens tillväxt under lång tid framåt), Mondi Dynäs i Kramfors; BAE Systems Hägglunds expansion i Örnsköldsvik, vätgas i symbios med annan partner i Ånge (RES och andra aktörer i Ånge industripark), AI- och tech-infrastruktur (Verda i Sundsvall som bygger datacenter och AI-infrastruktur, At North som bygger högdensitetsdatacenter-anläggning i Hamre Industripark i Långsele, Sollefteå, samt Mittuniversitetet som kontinuerligt rekryterar internationella forskare, doktorander och lärare, skapar ett kompetensbehov som inte funnits i regionen tidigare. Det medför också andra kompetensbehov.

- Demografisk press. SCB:s framskrivning visar minskande befolkning i samtliga sju kommuner till 2040 [SCB 2024] samtidigt som vi ser ett ökande kompetensbehov med prognos om 14 000 nya jobb.

Utmaningar utifrån de horisontella principerna:

- Icke-diskriminering: Medföljande partner – ofta kvinnor från utomeuropeiska länder – exkluderas systematiskt från svensk arbetsmarknad genom små lokala marknader, osynliga rekryteringsnätverk och bristande tillgång till information. SCB:s data om enbart 40 procent sysselsättningsgrad året efter inflyttning är ett uttryck för detta [SCB 2024].
- Jämställdhet: När partnern saknar arbete uppstår en obalans i hushållet som forskning visar leder till att familjen flyttar. Detta drabbar kvinnor disproportionellt – 78 procent av de medföljande är kvinnor [SCB 2024] – och har långsiktiga effekter på deras karriärer.
- Tillgänglighet: Information och samhällstjänster är ofta enbart på svenska eller komplexa myndighetssvenska, vilket skapar barriärer för internationella målgrupper. Digital infrastruktur är sällan flerspråkig eller universellt utformad.

Beskriv konsekvenserna av problemet.

Om problemet inte adresseras systematiskt riskerar Västernorrland följande konsekvenser:

- Kommunal ekonomi och invånarmål. För att klara regionens prognos om 14 000 nya jobb, så krävs 19 000 nya invånare. En stor del av kompetensen behöver vara internationell för att matcha behoven. Detta kommer vi inte att klara om inte talanger stannar. Skatteintäkter, befolkningsbas för service och demografisk balans drabbas – och SCB:s trendframskrivning om -6 procent till 2040 [SCB 2024] får förstärkt verkan. Vår region behöver behålla kompetensen.
- Tillväxten i de stora etableringarna kan äventyras. Torsboda, BAE Hägglunds, Mondi Dynäs, Ånge- och vätgassymbios-etableringarna och AI/datacenter-etableringarna (Google, atNorth, Verda mfl) är beroende av kontinuerligt kompetenstillskott. Hög omsättning av nyckelpersoner försenar projekt och äventyrar regionala investeringsbeslut.
- Nationell ekonomisk potential går förlorad. Strategirådet/Tillväxtverket (2026) visar att högkvalificerad arbetskraftsinvandring kan bidra med 100 miljarder kronor till BNP under en tioårsperiod om fler stannar längre – men idag bor enbart ungefär hälften kvar efter tio år och 80 procent arbetar i storstadsregioner. Glesbygdsregioner som Västernorrland riskerar att inte få ta del av denna potential om strukturer inte byggs lokalt.
- Förlorad innovation och kompetens. Internationella forskare, doktorander och lärare vid Mittuniversitetet samt internationella entreprenörer som kunde stärkt regionens innovationskapacitet, bidragit till start-up-ekosystemet via BizMaker och High Coast Invest, eller blivit ambassadörer för regionen, lämnar i stället.
- Diskrimineringseffekter förstärks. När medföljande partner inte får arbete trots hög utbildning befäster det strukturer där utlandsfödda kvinnor

exkluderas från svensk arbetsmarknad – tvärtemot Sveriges åtaganden enligt diskrimineringslagen och EU:s pelare för sociala rättigheter.

- Förlorad regional samordningskapacitet.

Utan ett gemensamt grepp riskerar varje kommun att försöka bygga egna lösningar – ofta otillräckliga och ineffektiva – i stället för att samlas kring en gemensam struktur, skalbar för hela länet.

- Företagsekonomiska konsekvenser.

Misslyckade rekryteringar är kostsamma. Branschstudier från bl.a. Mercer, ECA International och Crown World Mobility, samt återkommande analyser från Tillväxtverket, visar att en internationell rekrytering som lämnar inom kort tid innebär direkta och indirekta kostnader i storleksordningen 800 000 till 1,5 miljoner kronor per fall (rekrytering, relocation, onboarding och omstart). För Västernorrlands etableringsportfölj summerar detta till betydande belopp årligen om retentionsproblemet inte adresseras.

Beskriv vilka tidigare insatser som gjorts för att hantera eller lösa problemet.

SAM – Stärkt attraktionskraft och mottagningskapacitet (Sundsvalls kommun, dnr 23-034-S03, projektperiod 2024-02-01 – 2026-12-31). SAM har varit avgörande för att bygga en gemensam plattform i Västernorrland för attraktion och första mottagning. Projektet har levererat fyra arbetspaket: projektledning och fysisk servicefunktion (testbädd och pop-up), ett digitalt ekosystem och move-to-portalen sundsvallhighcoast.com/movetohighcoast.com, en kommunikationsplattform för regional attraktionskraft, samt en metod och koncept för mottagningskapacitet inklusive jobb- och karriärprogram för medföljande. SAM avslutas 2026-12-31. Lärdomarna från SAM utgör direkt grund för Stay-projektet, framförallt kring vad som krävs efter att talangen kommit på plats. SAM har dessutom byggt upp nationella kontakter (Svenska institutet, Tillväxtverkets Work in Sweden-uppdrag, Eures m.fl.) som projektet ska utveckla vidare.

SAM-pilotsatsning med Svenska institutet och ambassader.

Under SAM-projektets gång har regionen tagit del av Svenska institutets pilotkoncept där svenska ambassader runt om i världen används som mötesplats för att möta högkvalificerad arbetskraft. Under våren 2026 genomförde SAM tillsammans med Svenska institutet och svenska ambassaden i Madrid en satsning där företag från Västernorrland och andra delar av Sverige mötte spansk högkvalificerad arbetskraft tillsammans med "plats". Svenska institutet har regeringens uppdrag att ansvara för Sverigebilden, bland annat via Work in Sweden, utifrån Sverige som karriär- och jobbdestination [källa: Svenska institutet]. Stay-projektet ska bygga vidare på och utveckla samverkan som med Svenska institutet och ambassader eller liknande aktörer – det är ett centralt nationellt verktyg för att Västernorrland ska kunna rekrytera utanför Sveriges gränser och samtidigt skapa de förutsättningar som krävs för att de som flyttar hit ska stanna långsiktigt. Det är också strategiskt viktigt för vår region att vara med i de sammanhang som prioriteras nationellt. Något vi tidigare saknat.

KomIn – kompetens och inkludering. Projektet har bidragit med lärdomar om kompetensförsörjning och inkluderingsarbete i regionen. Stay-projektet bygger vidare även på dessa erfarenheter, inte minst när det gäller civilsamhällets roll och samverkan mellan offentliga aktörer i inkluderingsprocessen.

Närliggande syskonprojekt (nämnt ovan) i Övre Norrland: Stay Up North (Sorsele kommun, dnr 25-044-S13, projektperiod 2026-10-01 – 2029-06-30) är nyligen godkänt för PO D inom utlysning 25-044 (Norrbotten och Västerbotten). Projektet bygger vidare på Move Up North-projektet i Region 10 och adresserar också stanna-perspektivet som Stay-projektet, med fokus på bristande samverkan och struktur, mottagarkapacitet mm. Att två syskonprojekt drivs parallellt i Mellersta respektive Övre Norrland är en möjlighet för projektet; gemensamt lärande, jämförande utvärdering, samordnad nationell synlighet och spridning av modeller över hela norra Sverige [källa: ansökan Stay Up North 25-044-S13].

Förstudien Förutsättningar för ett International House i Sundsvallsregionen (2022–2023) intervjuade 53 företag och konstaterade att 100 procent efterfrågar samlad regional marknadsföring, 98 procent har

upplevt stora problem med myndighetsärenden, 85 procent efterfrågar riktade utbildningsinsatser och 53 procent efterfrågar rekryteringssamarbeten. Återkommande tema: behovet av att förebygga "fly in–fly out"-situationer, dvs. retentionsproblemet [källa: Förstudie International House, Sundsvalls kommun 2023].
Talangattraktion för kompetensförsörjning i Höga Kusten (Kramfors kommun, 2022–2023). Projektet utvecklade gemensamt strategiskt arbetssätt och kommunikation för Höga Kustens fyra kommuner.
Övriga relevanta initiativ. High Coast International Hub i Örnsköldsvik, Great Minds Sundsvall, Torsboda Business Support, Destination Jobb / jobbaochlev.se i Höga Kusten, BizMakers företags- och investeringsfrämjande arbete inklusive High Coast Invest och pågående arbete med kulturella och kreativa branscher (KKB) genom projektet REDO, Handelskammaren Mittsveriges medlemsservice och relocation-stöd, Mittuniversitetets internationella forsknings- och studentrekrytering (delvis via Svenska institutet), samt regionala satsningar som Smart Specialisering och norra Sveriges etableringssamarbete. Dessa utgör tillsammans en bra grund men fragmenterat ekosystem.
Nationella och internationella jämförelser. Skellefteås Welcome House och Move to Skellefteå har visat att en samordnad funktion ger mätbara retentionseffekter. Move to Gothenburgs kartläggning av processen för medföljande partners och barn till arbetskraftsinvandrare (2024) ger mer detaljerad fakta- och behovsbild [källa: Move to Gothenburg, kartläggning 2024]. Teknikföretagens förstudie (2022) och rapporten Den globala konkurrensen om talangerna (Future Place Leadership, 2025), framtagen i samverkan med bl.a. Move to Gothenburg och Teknikföretagen, pekar på behovet av en sammanhållen nationell samordningsmodell. Finlands Talent Boost-program med Talent Hubs i 13 städer ger jämförelsedata. Sammantaget pekar dessa erfarenheter åt samma håll som Stay-projektet.
Sammanfattningsvis: tidigare insatser har byggt attraktion och första mottagning. Stay-projektet tar nästa steg; långsiktig etablering, som forskning och praktisk erfarenhet visar är det avgörande.

Beskriv projektets målgrupp. Beskriv om och i så fall hur målgruppen har varit involverad i framtagandet av projektidén. Beskriv hur projektansökan ligger i linje med deras behov.
I enlighet med utlysningens definition är projektets primära målgrupp organisationer, myndigheter, företag och andra aktörer som har behov av strukturerna som byggs och kan ta tillvara på projektets resultat. Den primära målgruppen utgörs av:

- Samtliga sju kommuner i Västernorrlands län (Sundsvall, Timrå, Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Örnsköldsvik och Ånge).
- Region Västernorrland – med ansvar för regional utveckling, kompetensförsörjning och regional samordning, samt som värd för Västernorrlands kompetensråd.
- Mittuniversitetet – som står för internationell forsknings-, doktorand-, lärar- och studentrekrytering och utgör en av regionens viktigaste arenor för internationalisering.
- BizMaker – som regional inkubator och science park, navet för start-ups och internationella entreprenörer, samt operativ partner i investerings- och etableringsfrämjande arbete inklusive High Coast Invest. BizMaker leder dessutom regionens arbete med kulturella och kreativa branscher (KKB) genom projektet RE:DO. Här ser vi genom SAM-projektet också hur erbjudanden kring etablerings- och investeringsfrämjande tangerar och talangattraktion och kompetensutbud ökar värdet av varandras erbjudande.

Den sekundära målgruppen – som indirekt drar nytta av strukturerna – är internationell talang som rekryteras till regionen, deras medföljande partner och familjer, internationella forskare, doktorander och lärare vid Mittuniversitetet, internationella entreprenörer i BizMakers ekosystem, samt redan inflyttade

internationella personer som kan stärkas i sin etablering.

Större arbetsgivare med internationell rekrytering – så som Region Västernorrland, BAE Systems Hägglunds, vätgas-aktörer i Ånge (RES m.fl.), Verda i Sundsvall, potentiell ny etablering i Torsboda, At North i Sollefteå, Mittuniversitetet med flera, samt Handelskammaren Mittsveriges medlemsföretag.

Start-ups och innovationsbolag i regionen – via BizMaker, Mittuniversitetets spinoffs och regionens entreprenörsmiljöer. Internationella entreprenörer och innovativa medföljande partner har andra behov än rekryterad industriarbetskraft – de behöver innovationsmiljö, kapital, mentorskap och nätverk – och måste hanteras parallellt i strukturen.

Främjandestrukturen – Handelskammaren Mittsverige, Företagarna.

Civilsamhället och idéburen sektor, som exempel – idrottsföreningar, studieförbund, ABF, Studieförbundet Vuxenskolan m.fl.

Målgruppens involvering i framtagandet av projektidén bygger på den grund som lagts under SAM- och KomIn-projekten, samt på fördjupande dialoger som genomförts under våren 2026 inför denna ansökan. Projektidén har förankrats i SAM:s styrgrupp.
Behovsbilden är dessutom underbyggd av lärdomar från SAM-projektet tillsammans med arbetsgivare som rekryterat internationellt, samtal med medföljande partner via Mittuniversitetet och företagsnätverk, samt erfarenheter från SAM:s referensgrupper, bland annat det internationella nätverket i Sundsvall Great Minds och deltagare från Jobbsprånget.

Beskriv projektets aktörer. Beskriv hur dessa aktörer har varit involverade i framtagandet av projektidén. Beskriv hur projektansökan ligger i linje med deras behov.
Projektet ägs och leds av Sundsvalls kommun.
Som samverkansparter, stödberättigade:
Kramfors kommun, Timrå kommun, Härnösands kommun och Sollefteå kommun.

Övriga medfinansiärer
BizMaker/High Coast Invest, Mittuniversitetet, Handelskammaren MittSverige, Region Västernorrland.

Varje projektpart bidrar med dessa erfarenheter och behov:

- Kramfors kommun – med erfarenhet från SAM och KomIn och samordnar Höga Kusten-perspektivet.
- Timrå kommun – med direkt nytta från Torsboda Industrial Parks behov och erfarenheter från SAM.
- Härnösand och Sollefteå – KomIn och SAM och större etableringar som Torsboda och Hamre.

Tre andra partners är givna och centrala för projektets logik:
Mittuniversitetet är en av regionens viktigaste arenor för internationalisering och en strategisk partner i projektet. Mittuniversitetet rekryterar kontinuerligt internationella forskare, doktorander och lärare som flyttar till Västernorrland – och som med rätt strukturer blir långsiktiga bidragsgivare till regionens

utveckling. Mittuniversitetet är oumbärligt i tre av projektets fyra arbetspaket: i AP3 som värd i pilot av etableringsresan och som motor för internationell kompetens i regional innovation, och AP1 för nationell talangsamordning.

BizMaker är regional inkubator och science park, ägd av Region Västernorrland och länets kommuner. Det gör BizMaker till en neutral plattform som samtidigt har operativ närvaro i det internationella ekosystemet via High Coast Invest, investeringsfrämjande arbete och stöd till start-ups. BizMaker är operativ partner för AI/datacenter-satsningarna (Verda, At North) och därmed strategiskt viktig. BizMaker leder dessutom regionens arbete med kulturella och kreativa branscher (KKB) genom projektet RE:DO, vilket gör BizMaker till en självskriven partner även för KKB-perspektivet i Stay in Sweden – internationell kompetens som bidrar till regional utveckling syns ofta starkast just i KKB-ekosystemet. I det digitala ekosystemet för internationell kompetens delar också High Coast Invest med investerings- och etableringsarbete också plattform med Sundsvall & the High Coast Region som regionens motsvarighet till talangattraktion.

Region Västernorrland - kontant medfinansiering och bidrag i form av kompetensstrateg från Västernorrlands kompetensråd som deltar i projektledning och referensgrupp.

Handelskammaren Mittsverige - bidrag genom kompetens och erfarenheter inom kompetensförsörjning och för att säkra koppling till medlemsföretag och deras relocation-behov och insatser.

Samverkansaktörer (eller liknande med hänsyn till nationell och regional utveckling) utan formell roll i ansökan men (men centrala för genomförande):

Svenska Institutet (för fortsatt arbete med ambassad-piloter och Work in Sweden-uppdraget, samt Team Sweden Talent Attraction-nätverket), Tillväxtverket (Work in Sweden, Switch to Sweden), Bron Innovation, IUC, Företagarna, samt civilsamhällets organisationer och eventuellt Arbetsförmedlingen.

Aktörernas behov har formulerats genom dialog under SAM-projektet både nationellt och regionalt och med RUS-grupp och styrgrupp under alla tre projektår.

Återkommande budskap från arbetsgivarsidan: vi rekryterar talanger men förlorar dem, och stöd behövs för målgruppen från ekosystemet i regionen. Här finns också arbete kvar att göra för att göra stödstrukturerna kända. Återkommande budskap från kommunsidan: vi har inte kapacitet att möta internationella familjers behov ensamma. Återkommande budskap från Mittuniversitetet: våra internationella forskare har svårt att skapa karriärvägar i regionen. Återkommande budskap från BizMaker: internationella entreprenörer i ekosystemet saknar sammanhängande stöd. Återkommande budskap från civilsamhället: saknar samordning och struktur för målgruppen. Stay-projektet svarar mot behoven.

Deltagande aktörer

Stödmottagare (samverkansparter)

Organisationsnamn:	HÄRNÖSANDS KOMMUN
Organisationsnummer:	212000-2403
Utdelningsadress:	871 80 HÄRNÖSAND
Behörig företrädare:	Tomas Wahlund
E-post:	tomas.wahlund@harnosand.se
Telefonnummer:	0702440087

Organisationsnamn:	KRAMFORS KOMMUN
Organisationsnummer:	212000-2429
Utdelningsadress:	872 80 KRAMFORS
Behörig företrädare:	Olle Lidgren
E-post:	olle.lidgren@kramfors.se
Telefonnummer:	0732704558

Organisationsnamn:	SOLLEFTEÅ KOMMUN
Organisationsnummer:	212000-2437
Utdelningsadress:	881 80 SOLLEFTEÅ
Behörig företrädare:	Mikael Näsström
E-post:	mikael.nasstrom@solleftea.se
Telefonnummer:	0705177621

Organisationsnamn:	TIMRÅ KOMMUN
Organisationsnummer:	212000-2395
Utdelningsadress:	861 82 TIMRÅ
Behörig företrädare:	Sandra Högberg Nordin
E-post:	sandra.hogman-nordin@timra.se
Telefonnummer:	0761123219

Deltagande organisationer i komptensutveckling

Medfinansiärer

Organisationsnamn:	BizMaker AB
Organisationsnummer:	556527-6176
Utdelningsadress:	STORGATAN 73, 852 33 SUNDSVALL
Behörig företrädare:	Josefin Jaén Nilsson
E-post:	josefin.jaen@bizmaker.se
Telefonnummer:	0707194963
Typ av aktör:	Bidrag i annat än pengar

Organisationsnamn:	Handelskammaren Mittsveriges Service AB
Organisationsnummer:	556095-0825
Utdelningsadress:	STORGATAN 23, 852 32 SUNDSVALL
Behörig företrädare:	Fanny Haeggblom
E-post:	fanny@midchamber.se
Telefonnummer:	0706377570
Typ av aktör:	Bidrag i annat än pengar

Organisationsnamn:	MITTUNIVERSITETET
Organisationsnummer:	202100-4524
Utdelningsadress:	851 70 SUNDSVALL
Behörig företrädare:	Anna Lindahl
E-post:	anna.lindahl@miun.se
Telefonnummer:	0101428000
Typ av aktör:	Bidrag i annat än pengar

Organisationsnamn:	REGION VÄSTERNORRLAND
Organisationsnummer:	232100-0206

Utdelningsadress:	871 85 HÄRNÖSAND
Behörig företrädare:	Jennie Sjögren
E-post:	jennie.sjogren@rvn.se
Telefonnummer:	0761337801
Typ av aktör:	Bidrag i annat än pengar

Organisationsnamn:	REGION VÄSTERNORRLAND
Organisationsnummer:	232100-0206
Utdelningsadress:	871 85 HÄRNÖSAND
Behörig företrädare:	Jennie Sjögren
E-post:	jennie.sjogren@rvn.se
Telefonnummer:	0761337801
Typ av aktör:	Deltagarersättning, kontant medel

Projektmål

Projektmål och indikatorer

Etablerat och pilotat medföljarprogram
Indikatorer
Programmet ska ha testats med medföljande partner 10 st
Internationella deltagande i medföljarprogrammet upplever stödet som värdefullt 70 %

Test av etableringsresan och dokumenterad regional process 3–5 faktiska mottagningar följs genom etableringsresan och resulterar i en dokumenterad och kvalitetssäkrad regional process som kan användas av fler aktörer.
Indikator
Pilotresor genom etableringsprocessen 3 st

Säkrad nationell och regional samverkanskapacitet Regionens nationella relationer och forumdeltagande vidareutvecklas, digitala ekosystemet utvecklas för nya målgrupper och regionala rutiner för samordning och förvaltning etableras.
Indikatorer
Samverkansworkshops och lärandeforum 8 st
Personer hos projektparterna som genomgått kompetensutveckling 10 st

Beskriv på vilket sätt projektmålen svarar mot utlysningens förväntade resultat.
Övergripande mål: Stay-projektet ska skapa en sammanhållen, samordnad och beprövad regional struktur i Västernorrland som säkerställer att internationell talang – och deras medföljande partner och familjer – etablerar sig långsiktigt och stannar i regionen. Strukturen ska kompensera för den glesa geografins specifika utmaningar genom att bygga kapacitet på regional nivå som lokala kommuner och arbetsgivare inte kan bära ensamma.
Projektet ska uppnå följande projektmål, var och en direkt kopplad till problemanalysen och till utlysningens förväntade resultat inom Samverkan och organisering:
Projektmål 1 – Etablerat strukturerat medföljarprogram i Västernorrland
Vid projektets slut ska Västernorrland ha ett strukturerat medföljarprogram för partner och familj, samordnat över kommunerna och baserat på lärdomar från SAM-projektet, Move to Gothenburgs kartläggning samt Talent Boost-modellen. Programmet ska omfatta arbetsmarknadsetableringsstöd för partner (till exempel men inte uteslutande vägledning, mentorskap, arbetsgivarnätverk, breddad

rekrytering), familjeintegration (skola, barnomsorg, fritid, social inkludering), samordnade processer mellan kommunerna och civilsamhället, samt något typ av entreprenöriellt stöd till medföljande med egen affärsidé i samverkan med BizMaker. Programmet ska ha testats med minst 10 (?) medföljande partner och visa mätbara förbättringar i sysselsättningsgrad och familjeretention.
Projektmål 2 – Test av etableringsresan och dokumenterad regional process
Vid projektets slut ska 3–5 piloter ha genomförts där projektet tillsammans med arbetsgivare och Mittuniversitetet följt faktiska rekryteringar och forskaranställningar genom hela etableringsresan – från första kontakt och relocation till cirka 1,5 års etablering. Piloterna fördelas över minst fyra kommuner (Sundsvall, Örnsköldsvik samt två av Timrå/Sollefteå/Ånge). Resultatet är en dokumenterad och kvalitetssäkrad regional etableringsprocess som visar var stöd fungerar och var det brister, samt en överförbar modell andra parter som till exempel Mittuniversitetet kan tillämpa.
Projektmål 3 – Hållbara modeller för internationell kompetens som regional resurs
Vid projektets slut ska Västernorrland ha utvecklat (exempel på?) hållbara modeller och arbetssätt för hur internationell kompetens kan bidra till regional utveckling, innovation och framtida kompetensförsörjning – ett skifte i perspektiv från enbart mottagning till ömsesidigt utbyte. Det kan innefatta ambassadörs- och alumniaktiviteter, mentorskap mellan internationell kompetens och regionala start-ups, partnerskap med BizMakers KKB-arbete (REDO) och Scenkonst Västernorrland, samt kunskapsutbyten mellan internationella forskare/lärare vid Mittuniversitetet och regionala företag och tillvaratagande på målgruppen utifrån regional utveckling. Strukturen ska ha förankrats hos Mittuniversitetet, BizMaker, Region Västernorrland. Detta projektmål görs i samarbete med Projektmål 2 inom AP3.
Projektmål 4 – Säkrad nationell och regional samverkanskapacitet
Vid projektets slut ska Västernorrland ha vidareutvecklat de nationella kontakter SAM byggt upp, inte minst med Svenska institutet och dess uppdrag att ansvara för Sverigebilden via Work in Sweden, samt med Tillväxtverket, Eures och Team Sweden Talent Attraction, och fortsatt delta satsningar med svenska ambassader runt om i världen som SAM påbörjat. Observera att de nationella aktörerna kan förändras. Sundsvallhighcoast.com (move-to-portalen utvecklad av SAM) ska ha vidareutvecklats för nya målgrupper och förändrade förutsättningar. Regionen ska ha en etablerad rutin för regionalt deltagande i nationella talangattraktionsforum, och projektet ska aktivt utbyta erfarenheter med andra relevanta projekt så som Stay Up North och Move to Gothenburg. Lokalt ska projektet ha bidragit till att Västernorrlands kompetensråd är en aktiv mottagare och förvaltare av resultatet.
Projektmål 5 – Spridda lärdomar och etablerade ägarskap
Vid projektets slut ska samtliga utvecklade strukturer ha utpekade mottagare för förvaltning efter projektets slut, dokumenterade i en överenskommelse om förvaltning. Modellen ska ha spridits inom Västernorrland och presenterats nationellt, samt utbytts med andra relevanta projekt eller liknande satsningar så som Stay Up North eller tillsammans med Kompetensfokus Norr.

Projektmålen svarar direkt mot utlysningens mål inom valbart område Samverkan och organisering: "Fler individer etableras på arbetsmarknaden och fler stannar, och en följd kan också vara att fler arbetsgivare får sina kompetensbehov tillgodosedda”, projektet bidrar genom att lösa retentionsproblemet, fler individer (huvudtalang såväl som medföljande partner) etablerar sig faktiskt på den lokala arbetsmarknaden och stannar kvar i regionen.
Projektet svarar direkt mot flera av utlysningens explicit listade insatsexempel: nya sätt att tillvarata kompetens kopplade till den glesa geografin, breddad rekrytering och kompetensmässig rörlighet, samverkan mellan offentliga och idéburna aktörer för att samla samhällsfunktioner med stor geografisk spridning, samt samverkan mellan utbildningsaktörer och relevanta aktörer i arbets- och föreningsliv.

Beskriv hur ni planerar att följa upp projektet.
Projektet följs upp genom kvartalsrapportering till Svenska ESF-rådet, kontinuerlig uppföljning i styrgrupp samt en strukturerad indikatoruppsättning som täcker både aktivitet och resultat.
Aktivitetsindikatorer (output)

- Antal deltagande organisationer i strukturen: alla 7 kommuner, Region Västernorrland, Mittuniversitetet, BizMaker, Handelskammaren.
- Antal arbetsgivare som anslutit sig till medföljarprogrammets arbetsgivarnätverk: minst 10.
- Antal medföljande partner som tagit del av programmet: 10.
- Antal pilotresor genom etableringsprocessen (AP3): 3–5, fördelade över fyra kommuner/organisationer.
- Antal kommunala medarbetare som genomgått kompetensutveckling i internationellt mottagande: minst 10.
- Antal samverkansworkshops och lärandeforum: 8.
- Antal nationella talangforum där regionen är representerad genom projektet: minst 10.

Resultatindikatorer (outcome)
Andel internationella familjer som rapporterar att de upplevt stöd som värdefullt och sammanhängande: mål 70%.

Beskriv hur projektet ska utvärderas.
Projektets uppföljning sker löpande inom projektorganisationen och genom projektets ordinarie rapportering till ESF och RVN. Kvartalsrapporteringen används för att följa upp genomförda aktiviteter, indikatorer, resultat, måluppfyllelse och eventuella avvikelser.

Uppföljningen kompletteras med löpande dialog med projektets styrgrupp, samverkansparter och målgrupper för att fånga lärdomar och identifiera behov av justeringar under projektets genomförande.

Vid projektets avslut sammanställs projektets resultat, lärdomar och rekommendationer för fortsatt förvaltning och implementering. Vid behov kan extern kompetens användas för avgränsade analyser eller särskilda utvärderingsinsatser.

Sammanfattande: ordinarie ESF-uppföljning + löpande lärande + en slutlig resultat- och sammanställning

Beskriv vilka som är mottagare av projektets tänkta resultat.
Projektet har utpekade mottagare för varje delresultat:

- Medföljarprogrammet (AP2): huvudmottagare är samtliga sju kommuner, Region Västernorrlands kompetensråd samt samverkande civilsamhälle.
- Etableringsresan, processdokumentationen och modellerna för internationell kompetens som regional resurs (AP3): huvudmottagare är Mittuniversitetet, BizMaker (inklusive REDO-arbetet), Scenkonst Västernorrland och Region Västernorrland samt offentliga och privata arbetsgivare i regionen.
- Nationell samverkanskapacitet och portalutveckling (AP1): huvudmottagare är Region Västernorrland (kompetensrådet) och samverkande

kommuner.
• Lärdomar och spridning (AP4): ESF-rådet, andra ESF-projekt i Mellersta och Övre Norrland samt nationella aktörer (så som Svenska institutet, Tillväxtverket).
Förvaltningsplanering ingår i AP4 för att säkerställa att resultaten tillvaratas under och efter projekttiden.

Metod och tillvägagångssätt

Beskriv de metoder eller tillvägagångssätt som projektet kommer att använda för att lösa det problem som ni identifierat i avsnittet Problemformulering, samt möta de projektmål som ni formulerat i avsnittet Projektmål.
Stay-projektet använder en kombination av beprövade metoder och utvecklingsorienterade arbetssätt, vald för att säkerställa både evidensförankring och innovation. Metodvalen vilar på forskning om talangretention och regional utveckling, på erfarenheter från jämförbara internationella initiativ samt på lärdomar från SAM- och KomIn-projekten.

Strukturerna utvecklas iterativt med användare (medföljande partner, internationella familjer, arbetsgivare, forskare, kommunala medarbetare) i centrum genom user research, prototyping och pilotering. Det säkerställer att lösningar bygger på faktiska behov, inte antaganden.

•Pilotering och testbäddar. Konkreta etableringsresor (AP3) och partnersamverkan (AP2) testas i pilotform innan strukturerna skalas. Pilot-formatet i AP3 är dessutom själva strukturen: vi följer och stöttar retention-resor för att lära oss hur regionens nuvarande process fungerar, säkerställer service och hur den behöver vidareutvecklas.
Specifika arbetssätt
•Distansoberoende och digital lösning som komplement till fysisk närvaro. För att kompensera för den glesa geografin byggs digital infrastruktur som kompletterar, men inte ersätter – fysiska möten. Modellen "regional kärnnod + uppsökande närvaro + digital service" är direkt kopplad till utlysningens insatsexempel om distansoberoende lösningar.

Förhållande till horisontella principer
Metoderna är genomgående valda för att svara mot de tre horisontella principerna:
•Icke-diskriminering är projektets primära ingång. Medföljarprogrammet adresserar systematisk exkludering av utlandsfödda kvinnor från svensk arbetsmarknad – SCB visar 40 procent sysselsättningsgrad året efter inflyttning, 78 procent kvinnor [SCB 2024]. Breddad rekrytering ger arbetsgivare kompetens att rekrytera mer inkluderande. Familjeintegrationsdelen säkerställer att internationella familjer inte möts med diskriminerande processer i skola eller boende.
•Jämställdhet adresseras genom att projektet riktar sig särskilt mot medföljande partner. Genom att skapa strukturer som leder till partnerns egen anställning återställs den jämställdhetsbalans i hushållet som idag bryts vid migration.
•Tillgänglighet säkras genom flerspråkig service (engelska som standard, ytterligare språk vid behov), tydligt språk, universellt utformade digitala plattformar (WCAG 2.1 AA).
Metodval – evidens och erfarenhetsgrund
Metodvalen vilar på följande kunskapskällor:
•SCB:s analys av anhöriga till arbetskraftsinvandrare från tredje land (2024).
•Strategirådet/Tillväxtverket: Ekonomisk potential av ökad arbetskraftsinvandring inom högkvalificerade

yrken (2026).
•OECD:s rapportserie Recruiting Immigrant Workers (flera utgåvor).
•Tillväxtverkets rapporter om internationell kompetensförsörjning och Work in Sweden-uppdraget.
•Teknikföretagens förstudie Nationell samordningsmodell för attraktion och mottagande av internationell kompetens (2022) samt rapporten Den globala konkurrensen om talangerna (Future Place Leadership i samverkan med Teknikföretagen och Move to Gothenburg, 2025).
•Move to Gothenburgs kartläggning av processen för medföljande partners och barn till arbetskraftsinvandrare (2024).
•Erfarenheter från Skellefteås Welcome House och Move to Skellefteå.
•Finlands Talent Boost-program och Talent Hub-modellen i 13 städer.
•SAM-projektets kommande slutrapport (2026) och identifierade kunskapsluckor om kvarstannande.
•KomIn-projektets erfarenheter kring kompetens och inkludering i Västernorrland.
•Stay Up North-projektets ansökan och problemanalys (dnr 25-044-S13).
•EU-kommissionens Talent Pool-initiativ (2024) och Östersjöstrategins handlingsplan, policyområde Education/Innovation.

Beskriv de huvudsakliga aktiviteter som projektet ska genomföra och hur dessa förväntas bidra till att uppfylla projektets angivna mål.
Beskriv de huvudsakliga aktiviteterna (se även bifogad aktivitetsplan ansökan till RVN)
Projektet är organiserat i fyra arbetspaket:

AP1 är projektledning och nationell samordning som löper genom hela projektet; AP2 och AP3 utgör de två kärnstrukturerna; AP4 säkrar utvärdering, lärande och förvaltning.

AP1 Projektledning, nationell talangsamordning, portalutveckling och lärande
Säkerställa effektiv styrning, samordnat genomförande av alla arbetspaket, kommunikation och kontinuerlig avrapportering. Säkra och vidareutveckla regionens nationella kontaktytor inom talangattraktion, med aktörer så som till exempel Svenska Institutet (och dess uppdrag att ansvara för Sverigebilden via Work in Sweden eller andra aktörer för liknande aktiviteter). Vidareutveckla plattform movetohighcooast.com/sundsvallhighcoast.com och det digitala ekosystemet utifrån nya omständigheter och målgrupper.

AP2 Aktiviteter medflyttarprogram
Lösa det enskilt största retentionsproblemet att medföljande partner inte hittar väg in på regional arbetsmarknad och att familjen inte etableras socialt. Bygga ett strukturerat regionalt medföljarprogram, inspirerat av till exempel Move to Gothenburgs kartläggning och Talent Boost-modellen samt lärdomar och verktyg från SAM-projektet.

AP3 Testbädd för etableringsresan och hållbara modeller för internationell kompetens som regional resurs
Testa och kvalitetssäkra hela den regionala etableringsprocessen genom att följa 3-5 piloter där projektet, kommunerna och Mittuniversitetet tillsammans stöttar faktiska mottaganden från kontakt till etablering. Lärandet är primärt att piloterna fungerar som spegel för regionens nuvarande förmåga och som inspel till strukturer som behöver utvecklas.

Utveckla hållbara modeller och arbetssätt för hur internationell kompetens kan bidra till regional utveckling, innovation och framtida kompetensförsörjning. Skifta perspektivet från enbart mottagning till

ömsesidigt utbyte: internationell kompetens är inte bara en grupp att stötta det är också en strategisk resurs för regionen, oavsett om den verkar inom industri, tech, forskning, entreprenörskap eller KKB.

Frågorna piloterna ska besvara: Hur ser etableringsresan ut idag? Var fungerar regionens stöd och var brister det? Hur ska Västernorrland hjälpa talang bättre? Vilka strukturer behöver vidareutvecklas? Och på vilket sätt kan internationell kompetens bidra tillbaka till regionen?

AP4 Utvärdering och slutrapport
Genomföra utvärdering med rapporter till styrgrupp och Svenska ESF-rådet.
Utvärdering och spridning av kunskap/projektresultat.

Kostnad slutkonferens, slutrapport, paketering av resultat.

Beskriv de aktiviteter som behöver genomföras i projektets inledande fas för att starta upp och rigga projektet.
I uppstartsfasen (Q1 2027) genomförs:

- Formellt undertecknande av projektåtagande senast tre veckor efter beslut om stöd.
- Etablering av styrgrupp samt operativ projektgrupp.
- Detaljerad projektplan med arbetspaket, ansvarsfördelning, tidsplan, milstolpar och beslutspunkter.
- Risk- och kommunikationsplaner.
- Uppstart med deltagande aktörer.
- Operativ koppling till SAM-projektets slutrapport, KomIn-lärdomar och övertagande av relevanta (digitala plattformar inklusive sundsvallhighcoast.com, nätverk, kunskapsbas).
- Etablering av referensgrupp
- Urval och förankring av prioriterade aktiviteter.

Beskriv deltagarnas planerade väg genom projektet.
Ej aktuellt för detta projekt

Beskriv hur ni säkerställer att projektet kommer att nå planerat antal deltagare och vilka åtgärder som kommer vidtas om svårigheter uppstår kopplat till detta.

Om ni avser att arbeta transnationellt i projektet, beskriv hur det arbetet ska genomföras.
Projektet planerar att arbeta med samverkan och utbyte både nationellt och internationellt. Det kan variera från studiebesök, kunskapsutbyte. Det kan handla om att koppla projektet till exempelvis EU:s strategi för Östersjöregionen (BSR), policyområde Education, Innovation och Talent, samt till samarbetet längs det öst-västliga stråket Sundsvall-Östersund-Trondheim och vidare över Bottenviken till norra Finland. Det öst-västliga stråket är en etablerad transportkorridor och ett delat näringslivsperspektiv mellan Sverige, Norge och Finland; för talang- och kompetensförsörjning utgör stråket en gemensam arbetsmarknadsregion

där erfarenhetsutbyte över riksgränser är särskilt värdefullt.

Kapacitet och kompetens

Beskriv hur ni säkerställer att det finns personal i projektet vid projektstart och vilka åtgärder som kommer vidtas om det uppstår svårigheter kopplat till detta.
Sundsvalls kommun har som projektägare en uttalad prioritering av projektet och kommer att resurssätta projektet med erfaren personal från enheten Näringsliv och tillväxt. Projektledare och projektekonom från SAM-projektet planeras att fortsätta i projektet för att säkra kontinuitet.
Projektet och dess syfte är prioriterat hos berörda organisationer och chefer, vilka kommer att säkerställa tid till projektet.

Beskriv vilka kompetenser som krävs för att arbeta med vald metod och tillvägagångssätt.
Projektorganisationen behöver följande kompetenser, som finns hos projektägaren och planerade samverkansparter samt hos medfinansiärerna:

- Projektledning och offentlig finansiering: Sundsvalls kommun har dokumenterad erfarenhet av att driva och redovisa EU-finansierade projekt. Sundsvalls kommun har som projektägare en uttalad prioritering av projektet och kommer att resurssätta projektet med erfaren personal från enheten Näringsliv och tillväxt. Projektledare och projektekonom från SAM-projektet planeras att fortsätta i Stay-projektet för att säkra kontinuitet. Övriga roller tillsätts genom intern rekrytering eller upphandling. Till sitt stöd har PL projektekonom som svarar för ekonomisk uppföljning och redovisning till finansiärer och utbetalningar till projektets samverkansparter.
PL ansvarar för att konsult/er upphandlas tillsammans med Sundsvalls kommuns upphandlingsenhet.
- Strategisk kompetensförsörjning och näringslivsfrämjande: Region Västernorrland (kompetensstrateg från Västernorrlands kompetensråd), BizMaker, Handelskammaren Mittsverige.
- Internationalisering: Mittuniversitetet, med erfarenhet av att rekrytera och ta emot internationella forskare, doktorander och lärare.
- Investeringsfrämjande, start-up-stöd och inkubator: BizMaker och High Coast Invest.
- Hållbarhet (ekonomisk, social, ekologisk) och horisontella principer: stödfunktioner finns vid Sundsvalls kommun (klimat- och miljöstrateger, jämställdhetsstrateg, HR), BizMaker samt via styrgrupp.

Projektet ställer skall-krav på kompetens i jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering hos samtliga upphandlade konsulter.

Projektet ägs och leds av Sundsvalls kommun.
Som samverkansparter, stödberättigade:
Kramfors kommun, Timrå kommun, Härnösands kommun och Sollefteå kommun.

Övriga medfinansiärer
BizMaker/High Coast Invest, Mittuniversitetet, Handelskammaren MittSverige, Region Västernorrland.

Varje projektpart bidrar med dessa erfarenheter och behov:

- Kramfors kommun – med erfarenhet från SAM och KomIn och samordnar Höga Kusten-perspektivet.
- Timrå kommun – med direkt nytta från Torsboda Industrial Parks behov och erfarenheter från SAM.
- Härnösand och Sollefteå – KomIn och SAM och större etableringar som Torsboda och Hamre.

Tre partners är givna och centrala för projektets logik:
Mittuniversitetet är en av regionens viktigaste arenor för internationalisering och en strategisk partner i projektet. Mittuniversitetet rekryterar kontinuerligt internationella forskare, doktorander och lärare som flyttar till Västernorrland – och som med rätt strukturer blir långsiktiga bidragsgivare till regionens utveckling. Mittuniversitetet är oumbärligt i tre av projektets fyra arbetspaket: i AP3 som värd i pilot av etableringsresan och som motor för internationell kompetens i regional innovation, och AP1 för nationell talangsamordning.

BizMaker är regional inkubator och science park, ägd av Region Västernorrland och länets kommuner. Det gör BizMaker till en neutral plattform som samtidigt har operativ närvaro i det internationella ekosystemet via High Coast Invest, investeringsfrämjande arbete och stöd till start-ups. BizMaker är operativ partner för AI/datacenter-satsningarna (Verda, At North) och därmed strategiskt viktig. BizMaker leder dessutom regionens arbete med kulturella och kreativa branscher (KKB) genom projektet RE:DO, vilket gör BizMaker till en självskriven partner även för KKB-perspektivet i Stay in Sweden – internationell kompetens som bidrar till regional utveckling syns ofta starkast just i KKB-ekosystemet. I det digitala ekosystemet för internationell kompetens delar också High Coast Invest med investerings- och etableringsarbete också plattform med Sundsvall & the High Coast Region som regionens motsvarighet till talangattraktion.

Region Västernorrland - kontant medfinansiering och bidrag i form av kompetensstrateg från Västernorrlands kompetensråd som deltar i projektledning och referensgrupp.

Handelskammaren Mittsveriges - bidrag genom kompetens och erfarenheter inom kompetensförsörjning och för att säkra koppling till medlemsföretag och deras relocation-behov och insatser.

Samverkansaktörer (eller liknande med hänsyn till nationell och regional utveckling) utan formell roll i ansökan men (men centrala för genomförande):
Svenska Institutet (för fortsatt arbete med ambassad-piloter och Work in Sweden-uppdraget, samt Team Sweden Talent Attraction-nätverket), Tillväxtverket (Work in Sweden, Switch to Sweden), Bron Innovation, IUC, Företagarna, samt civilsamhällets organisationer och eventuellt Arbetsförmedlingen.

Aktörernas behov har formulerats genom dialog under SAM-projektet både nationellt och regionalt och med RUS-grupp och styrgrupp under alla tre projektår.

Återkommande budskap från arbetsgivarsidan: vi rekryterar talanger men förlorar dem, och stöd behövs för målgruppen från ekosystemet i regionen. Här finns också arbete kvar att göra för att göra stödstrukturerna kända. Återkommande budskap från kommunsidan: vi har inte kapacitet att möta internationella familjers behov ensamma. Återkommande budskap från Mittuniversitetet: våra internationella forskare har svårt att skapa karriärvägar i regionen. Återkommande budskap från BizMaker: internationella entreprenörer i ekosystemet saknar sammanhängande stöd. Återkommande budskap från civilsamhället: saknar samordning och struktur för målgruppen. Stay-projektet svarar mot behoven.

Ekonomi – Finansiering

Kostnad per deltagare: 0 kr

Beskriv hur kostnaden per deltagare är motiverad utifrån presenterad problemformulering, projektmål samt metod och tillvägagångssätt.
Projektet har inga deltagare.

Beskriv eventuella åtgärder om projektet får svårigheter att nå planerad medfinansiering.

Har annan finansiering i form av offentligt stöd/EU-stöd, utöver det som redovisas i ansökan, mottagits eller kommer att mottas för detta projekts ansökta kostnader? Om Ja, vänligen specificera nedan?

Nej

Ekonomi – Övrigt

Har stödmottagarna (stödsökande och eventuella samverkansparterna) i detta projekt, vilken/vilka bedriver ekonomisk verksamhet, mottagit statsstöd i enlighet med artiklarna 107-109 i EUF-fördraget eller stöd av mindre betydelse under innevarande och de två närmast förekommande beskattningsåren?

Nej

Beskriv kortfattat era rutiner kring redovisning och rapportering av ert projekt.
Sundsvalls kommun har god erfarenhet av att driva och redovisa EU-finansierade projekt (bl.a. ESF-projekten SAM och KomIn samt HSO och andra ERUF-projekt). Kommunen har god ekonomisk förmåga att ligga ute med kostnader; etablerade rutiner för månatlig ansökan om utbetalning och kvartalsrapportering; tillämpning av Svenska ESF-rådets digitala tidsrapporteringssystem; rutiner för separat redovisningskod för projektets kostnader, intäkter och finansiering; samt rutiner för dokumenthantering och arkivering enligt gällande regelverk.

Beskriv vilken extern personal som krävs för att genomföra projektet. Om ansökan om stöd avser en utlysning där projektet ska använda 40%-schablonen för övriga kostnader, beskriv vilka aktiviteter, insatser och/eller externa kostnader som 40%-schablonen ska finansiera.
Projektet ska upphandla konsult(er) för de aktiviteter som beskrivs i avsnittet för Metod och tillvägagångssätt.
Projektet kommer att genomföra upphandling tillsammans med kommunens upphandlingsenhet för att säkerställa rutiner samt att konkurrensutsätta enligt regler. Enligt inköpspolicy.

Beskriv hur ni kommer att konkurrensutsätta externa kostnader.
Sundsvalls kommun tillämpar gällande inköpspolicy och LOU. Upphandlingar genomförs i samverkan med kommunens upphandlingsenhet. Inköpspolicy bifogas som obligatorisk bilaga (offentlig aktör).

Beskriv er ekonomiska förmåga.
Sundsvalls kommun har god ekonomisk förmåga, dokumenterad genom årsredovisning och rating. Kommunen har likviditet att ligga ute med kostnader fram till utbetalning från Svenska ESF-rådet.

Beskriv vilken typ av intäkter som projektet kommer att generera.

Har moms inkluderats i de faktiska kostnaderna i budget?
(gäller ej projekt med 40%-modellen)
Nej

Förankring

Beskriv hur projektansökan är förankrad hos stödsökande och hos övriga aktörer som medverkar i projektansökan.
Stay-projektet bygger på en omfattande förankringsprocess som inleddes redan under SAM-projektets sista skede (2026), när behovet av ett efterföljande projekt om kvarstannande blev tydligt utifrån SAM:s lärande utvärdering och dialog med målgruppen. Komln-projektets erfarenheter har också bidragit till behovsbilden. Förankring har genomförts i/planeras att genomföras i:

- SAM-projektets styrgrupp och referensgrupper
- Region Västernorrlands enhet för kompetensförsörjning och näringsliv samt Västernorrlands kompetensråd.
- RUS: kommunernas och regionens tillväxtchefer
- Mittuniversitetets projektmedarbetare för SAM samt International Relations Office.
- Handelskammaren Mittsverige
- BizMakers bolagsstyrelse samt VD och kommunikationschef

Beskriv hur projektets styrgrupp kommer att sättas samman. Beskriv hur styrgruppens aktörer är relevanta för att tillvarata projektets intressen och resultat.
Projektets styrgrupp föreslås utgöras av representanter från kommuner: Tillväxtchef Sundsvalls kommun, Tillväxtchef/näringslivschef från en mindre kommun, kompletterad med representanter från Mittuniversitetet, Region Västernorrland (kompetensförsörjning) och BizMaker.

Detta säkerställer:

- Ägarskap från Tillväxt i regionen.
- Strategisk koppling till regional utvecklingsstrategi och kompetensrådets arbete.
- Närvaro av lärosäte, näringsliv och KKB som strategiska parter.

Styrgruppen sammanträder förslagsvis kvartalsvis och har mandat att fatta beslut om strategisk inriktning, väsentliga ändringar samt godkännande av centrala leveranser.

Som referensgrupp har projektet samtliga tillväxtchefer i regionens kommuner samt hos RVN.

Sammanfattning

På svenska

Region Västernorrland står inför en historisk strukturomvandling med stora investeringar inom industri, energi, datacenter, AI och forskning. Etableringar på platser som Torsboda (Google), Hamre (atNorth) och Alby (RESmfl) samt Mondi Dynäs, BAE, Verda och Mittuniversitetets internationella rekryteringar, skapar ett ökat kompetensbehov. Region Västernorrlands analyser visar att planerade investeringar på omkring 150 miljarder krono, samtidigt som SCB prognostiserar fortsatt befolkningsminskning i samtliga sju kommuner. Tidigare projekt som SAM och KomIn har stärkt regionens arbete med talangattraktion, mottagande och inkludering. Trots detta kvarstår ett avgörande problem: internationell kompetens stannar inte långsiktigt. En huvudorsak är att medföljande partner har svårt att etablera sig.
Stay-projektet ska utveckla gemensamma regionala strukturer för att behålla kompetens genom stöd till aktörer som jobbar med medflyttarna.

På engelska

Region Västernorrland is undergoing a major structural transformation, driven by significant investments in industry, energy, data centres, AI and research. New establishments and investments in locations such as Torsboda (Google), Hamre (atNorth) and Alby (RES and others), together with developments at Mondi Dynäs, BAE Systems, Verda and Mittuniversitetet's international recruitment, are creating a growing demand for skilled labour and expertise.

Region Västernorrland's analyses indicate planned investments of approximately SEK 150 billion, while Statistics Sweden (SCB) forecasts a continued population decline in all seven municipalities in the county. Previous projects, including SAM and KomIn, have strengthened the region's capacity for talent attraction, reception and inclusion. However, one critical challenge remains: international talent does not stay in the region in the long term. One of the main reasons is that accompanying partners often face difficulties establishing themselves in the labour market.

The Stay-project will develop coordinated regional structures to improve the retention of international talent by strengthening the support available to organisations and actors working with accompanying partners and families.

Ekonomi – Budget

ESF-stöd	6 282 832 kr
Budgeterad medfinansiering från projektet	55 %
Krav på medfinansiering från projekt	55 %

Kostnader socialfond						13 158 232 kr
Direkta kostnader						13 158 232 kr
Personal						10 428 232 kr
Kostnadsbärare	**Funktion/Titel**	**Beskrivning av arbetsuppgifter i projekt**	**Enhetskostnad**	**Tjänstgöringsgrad**	**Antal månader**	**Summa**
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Projektledare	Projektleder och samordnar projektets aktiviteter	Projektledare/ delprojektledare - Övriga landet	100	30	2 927 440 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Projektekonom	Arbetet innebär relativt hög administration då projektet har samverkanspartners, flera finansiärer.	Projektekonom - Övriga landet	25	30	715 789 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Projektmedarbetare Sundsvalls kommun	Delprojektledare	Projektmedarbetare - Övriga landet	80	28	1 779 673 kr
212000-2395 TIMRÅ KOMMUN	Projektmedarbetare	Kommunikation och marknadsföring	Projektmedarbetare - Övriga landet	80	28	1 779 673 kr
212000-2437 SOLLEFTEÅ KOMMUN	Projektmedarbetare	Delprojektledare	Projektmedarbetare - Övriga landet	100	28	2 224 591 kr
212000-2429 KRAMFORS KOMMUN	Projektmedarbetare	Samordnare Höga Kusten delprojektledare	Projektmedarbetare - Övriga landet	25	28	556 148 kr
212000-2403 HÄRNÖSANDS KOMMUN	Projektmedarbetare	Projektmedarbetare	Projektmedarbetare - Övriga landet	20	28	444 918 kr
Externa tjänster						2 430 000 kr
Kostnadsbärare		**Beskrivning**				**Belopp**
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN		Utveckling av digitalt ekosystem				700 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN		Insatser testbädd etablering				250 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN		Aktiviteter medflyttarprogram				400 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN		Utvärdering och slutrapport				130 000 kr

212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Utvecklingsforum internationell think tank	100 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Arrangemang nationell kunskapskonferens	100 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Erfarenhetsutbyte och workshops internationella servicefunktioner	100 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Kommunikation och marknadsföringsmaterial	500 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Pressresor relevanta marknader	150 000 kr

Resor och logi 300 000 kr

Kostnadsbärare	Beskrivning	Belopp
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Deltagande nationella nätverksträffar	200 000 kr
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	Studiebesök inspiration internationellt	100 000 kr

Offentlig medfinansiering **7 320 318 kr**

Offentligt bidrag i annat än pengar 444 918 kr

Personal 444 918 kr

Medfinansiär	Funktion/Titel	Beskrivning av arbetsuppgifter i projekt	Enhetskostnad	Tjänstgöringsgrad	Antal månader	Summa
232100-0206 REGION VÄSTERNORRLAND	Kompetens	Samordna insatser utifrån kompetensutmaningar och eventuellt analys.	Projektmedarbetare - Övriga landet	10	28	222 459 kr
202100-4524 MITTUNIVERSITETET	International office	Samordna och utveckla insatser international relations office.	Projektmedarbetare - Övriga landet	10	28	222 459 kr

Övrig offentlig medfinansiering 6 875 400 kr

Projektägare - andel av kostnader 2 000 000 kr

Kostnadsbärare	Belopp
212000-2411 SUNDSVALLS KOMMUN	2 000 000 kr

Samverkanspart - andel av kostnader 2 820 000 kr

Kostnadsbärare	Belopp
212000-2395 TIMRÅ KOMMUN	990 000 kr
212000-2429 KRAMFORS KOMMUN	390 000 kr
212000-2437 SOLLEFTEÅ KOMMUN	1 140 000 kr
212000-2403 HÄRNÖSANDS KOMMUN	300 000 kr
Kontant medfinansiering	2 055 400 kr

Medfinansiär	Belopp
232100-0206 REGION VÄSTERNORRLAND	2 055 400 kr

Privat medfinansiering						444 918 kr
Privata bidrag i annat än pengar						444 918 kr
Personal						444 918 kr
Medfinansiär	**Funktion/Titel**	**Beskrivning av arbetsuppgifter i projekt**	**Enhetskostnad**	**Tjänstgöringsgrad**	**Antal månader**	**Summa**
556527-6176 BizMaker AB	Startups och etableringar	Samordna och utveckla arbetet med internationella startups och etableringar.	Projektmedarbetare - Övriga landet	10	28	222 459 kr
556095-0825 Handelskammaren Mittsveriges Service AB	Employer ability	Kompetensutveckling arbetsgivare och kometens kring behov och utveckling.	Projektmedarbetare - Övriga landet	10	28	222 459 kr

PROJEKTNAMN:

Beräkningsunderlag för år:	2026				**Beräkningsunderlag för år:**	2027			
Bokförda kostnader hos projektägaren					***Bokförda kostnader hos projektägaren***				
Personal (Beskriv funktion/roll)	Månadslön exkl. soc.avg	Sysselsättn grad (%)	Antal månader	Total kostnad	**Personal** (Beskriv funktion/roll)	Månadslön exkl. soc.avg	Sysselsättn grad (%)	Antal månader	Total kostnad
Projektledare Sundsvall					Projektledare Sundsvall	50 000	100%	12	600 000
Projektekonom Sundsvall					Projektekonom Sundsvall	45 000	25%	12	135 000
Projektmedarbetare/Kommunikation Sundsvall					Projektmedarbetare/Kommunikation Sundsvall	40 000	80%	12	384 000
Projektmedarbetare Timrå					Projektmedarbetare Timrå	45 000	80%	12	432 000
Projektmedarbetare Sollefteå					Projektmedarbetare Sollefteå	45 000	100%	12	540 000
Delprojektmedarbetare Kramfors/Höga Kusten					Delprojektmedarbetare Kramfors/Höga Kusten	51 400	25%	12	154 200
				0	Projektmedarbetare Härnösands kommun	45 000	20%	12	108 000
				0					0
Summa Personal				***0***	***Summa Personal***				***2 353 200***
Schabloner				Summa	**Schabloner**				Summa
OH (15% av personalkostnad) OBS! Högskolor och universitet får ändra formeln i bladet till 20%			15%	**0**	OH (15% av personalkostnad) OBS! Högskolor och universitet får ändra formeln i bladet till 20%			15%	**512 668**
Lönebikostnad (egen beräknad %)			0%	**0**	Lönebikostnad (egen beräknad %)			0%	**1 064 588**
Externa tjänster (Beskriv funktion/roll)	Hur har kostnaden uppskattats? Bifoga offert/beräkning	Fakturerad timkostnad	Beräknat antal timmar	Total kostnad	**Externa tjänster** (Beskriv funktion/Roll)	Hur har kostnaden uppskattats? Bifoga offert/beräkning	Fakturerad timkostnad	Beräknat antal timmar	Total kostnad
Utveckling av digitalt ekosystem				0	Utveckling av digitalt ekosystem				200 000
Konsulttjänster för testning av verktyg+ kompetensutveckling				0	Insatser testbädd etablering				100 000
Aktiviteter medflyttarprogram					Aktiviteter medflyttarprogram				100 000
Utvärdering och slutrapport					Utvärdering och slutrapport				0
Möten och workshops internationell think tank					Utvecklingsforum internationell think tank				25 000
Arrangemang nationell kunskapskonferens				0	Arrangemang nationell kunskapskonferens				0
Erfarenhetsutbyte och workshops internationella servicefunktioner				0	Erfarenhetsutbyte och workshops internationella servicefunktioner				25 000
Kommunikation och marknadsföringsmaterial medflyttarprogram				0	Kommunikation och marknadsföringsmaterial medflyttarprogram				200 000
Pressresor relevanta marknader					Pressresor relevanta marknader				50 000
				0	***Summa externa tjänster***				***700 000***
Investeringar, matriel och externa lokaler (Beskriv syfte)	Vad	Antal	Kostnad styck	Total kostnad	**Investeringar, matriel och externa lokaler** (Beskriv syfte)	Vad	Antal	Kostnad styck	Total kostnad
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
Summa Investeringar, matriel och externa lokaler				***0***	***Summa Investeringar, matriel och externa lokaler***				***0***
Resor och logi för egen personal (Beskriv syfte och transportsätt)	Destination Inrikes/Utrikes	Antal	Kostnad	Total kostnad	**Resor och logi för egen personal** (Beskriv syfte och transportsätt)	Destination Inrikes/Utrikes	Antal	Kostnad	Total kostnad
Deltagande nationella nätverksträffar				0	Deltagande nationella nätverksträffar				50 000
Studiebesök inspiration internationellt				0	Studiebesök inspiration internationellt				25 000
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
Summa resor och logi				***0***	***Summa resor och logi***				***75 000***
Projektintäkter (Beskriv vilken typ)			Intäkt	Summa intäkt	**Projektintäkter** (Beskriv vilken typ)			Intäkt	Summa intäkt
				0					0
Summa projektintäkter				***0***	***Summa projektintäkter***				***0***
Summa bokförda kostnader				***0***	***Summa bokförda kostnader***				***4 705 456***
Ej bokförda kostnader hos projektägaren					***Ej bokförda kostnader hos projektägaren***				
Offentliga och privata bidrag i annat än pengar (Finansiär)	Tid, material eller vad?	Antal	Kostnad styck	Total kostnad	**Offentliga och privata bidrag i annat än pengar** (Finansiär)	Tid, material eller vad?	Antal	Kostnad styck	Total kostnad
BizMaker				0	Bizmaker		194	409	79 346
RVN				0	Rvn		194	409	79 346
Miun				0	Miun		194	409	79 346
Handelskammaren				0	Handelskammaren		194	409	79 346
				0					0
Summa ej bokförda kostnader				***0***	***Summa ej bokförda kostnader***				***317 384***

Beräkningsunderlag för år:	2028				**Beräkningsunderlag för år:**	2029			
Bokförda kostnader hos projektägaren					***Bokförda kostnader hos projektägaren***				
Personal (Beskriv funktion/roll)	Månadslön exkl. soc.avg	Sysselsättn grad (%)	Antal månader	Total kostnad	**Personal** (Beskriv funktion/roll)	Månadslön exkl. soc.avg	Sysselsättn grad (%)	Antal månader	Total kostnad
Projektledare	50 000	100%	12	600 000	Projektledare	50 000	100%	6	300 000
Projektekonom	45 000	25%	12	135 000	Projektekonom	45 000	25%	6	67 500
Projektmedarbetare/Kommunikation	40 000	80%	12	384 000	Projektmedarbetare/Kommunikation	40 000	80%	4	128 000
Projektmedarbetare Timrå	45 000	80%	12	432 000	Projektmedarbetare Timrå	45 000	80%	4	144 000
Projektmedarbetare Sollefteå	45 000	100%	12	540 000	Projektmedarbetare Sollefteå	45 000	100%	4	180 000
Delprojektmedarbetare Kramfors/Höga Kusten	51 400	25%	12	154 200	Delprojektmedarbetare Kramfors/Höga Kusten	51 400	25%	4	51 400
Projektmedarbetare Härnösands kommun	45 000	20%	12	108 000	Projektmedarbetare Härnösands kommun	45 000	20%	4	36 000
				0					0
Summa Personal				***2 353 200***	***Summa Personal***				***906 900***
Schabloner				Summa	**Schabloner**				Summa
OH (15% av personalkostnad) OBS! Högskolor och universitet får ändra formeln i bladet till 20%			15%	**512 668**	OH (15% av personalkostnad) OBS! Högskolor och universitet får ändra formeln i bladet till 20%			15%	**197 577**
Lönebikostnad (egen beräknad %)			0%	**1 064 588**	Lönebikostnad (egen beräknad %)			0%	**410 282**
Externa tjänster (Beskriv funktion/roll)	Hur har kostnaden uppskattats? Bifoga offert/beräkning	Fakturerad timkostnad	Beräknat antal timmar	Total kostnad	**Externa tjänster** (Beskriv funktion/roll)	Hur har kostnaden uppskattats? Bifoga offert/beräkning	Fakturerad timkostnad	Beräknat antal timmar	Total kostnad
Utveckling av digitalt ekosystem				300 000	Utveckling av digitalt ekosystem				200 000
Insatser testbädd etablering				100 000	Insatser testbädd etablering				50 000
Aktiviteter medflyttarprogram				200 000	Aktiviteter medflyttarprogram				100 000
Utvärdering och slutrapport				50 000	Utvärdering och slutrapport				80 000
Utvecklingsforum internationell think tank				50 000	Utvecklingsforum internationell think tank				25 000
Arrangemang nationell kunskapskonferens				50 000	Arrangemang nationell kunskapskonferens				50 000
Erfarenhetsutbyte och workshops internationella servicefunktioner				25 000	Erfarenhetsutbyte och workshops internationella servicefunktioner				50 000
Kommunikation och marknadsföringsmaterial medflyttarprogram				200 000	Kommunikation och marknadsföring				100 000
Pressresor relevanta marknader				50 000	Pressresor relevanta marknader				50 000
Summa externa tjänster				***1 025 000***	***Summa externa tjänster***				***705 000***
Investeringar, matriel och externa lokaler (Beskriv syfte)	Vad	Antal	Kostnad styck	Total kostnad	**Investeringar, matriel och externa lokaler** (Beskriv syfte)	Vad	Antal	Kostnad styck	Total kostnad
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
Summa Investeringar, matriel och externa lokaler				***0***	***Summa Investeringar, matriel och externa lokaler***				***0***
Resor och logi för egen personal (Beskriv syfte och transportsätt)	Destination Inrikes/Utrikes	Antal	Kostnad	Total kostnad	**Resor och logi för egen personal** (Beskriv syfte och transportsätt)	Destination Inrikes/Utrikes	Antal	Kostnad	Total kostnad
Deltagande nationella nätverksträffar				100 000	Deltagande nationella nätverksträffar				50 000
Studiebesök inspiration internationellt				50 000	Studiebesök inspiration internationellt				25 000
				0					0
				0					0
				0					0
				0					0
Summa resor och logi				***150 000***	***Summa resor och logi***				***75 000***
Projektintäkter (Beskriv vilken typ)			Intäkt	Summa intäkt	**Projektintäkter** (Beskriv vilken typ)			Intäkt	Summa intäkt
				0					0
Summa projektintäkter				***0***	***Summa projektintäkter***				***0***
Summa bokförda kostnader				***5 105 456***	***Summa bokförda kostnader***				***2 294 759***
Ej bokförda kostnader hos projektägaren					***Ej bokförda kostnader hos projektägaren***				
Offentliga och privata bidrag i annat än pengar (Finansiär)	Tid, material eller vad?	Antal	Kostnad styck	Total kostnad	**Offentliga och privata bidrag i annat än pengar** (Finansiär)	Tid, material eller vad?	Antal	Kostnad styck	Total kostnad
Bizmaker		194	409	79 346	Bizmaker		65	409	26 585
Rvn		194	409	79 346	Rvn		65	409	26 585
Miun		194	409	79 346	Miun		65	409	26 585
Handelskammaren		194	409	79 346	Handelskammaren		65	409	26 585
				0					0
Summa ej bokförda kostnader				***317 384***	***Summa ej bokförda kostnader***				***106 340***

SAMMANSTÄLLNING AV PROJEKTBUDGET (KOSTNADS- OCH FINANSIERINGSBUDGET)

OBS! börja med att fylla i fliken "specifikation"

	KOSTNAD	År 1	År 2	År 3	År 4	TOTAL	%
1	Personal	0	2 353 200	2 353 200	906 900	5 613 300	
2	OH	0	512 668	512 668	197 577	1 222 914	
3	Lönebikostnad	0	1 064 588	1 064 588	410 282	2 539 457	
4	Externa tjänster	0	700 000	1 025 000	705 000	och	
5	Investeringar, materiel och externa lokaler	0	0	0	0	0	
6	Resor och logi	0	75 000	150 000	75 000	300 000	
8	Intäkter	0	0	0	0	0	
	SUMMA BOKFÖRD KOSTNAD	0	4 705 456	5 105 456	2 294 759	9 675 670	
	Offentlig och privat direktfinansiering						
1	Bizmaker	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
2	Rvn	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
3	Miun	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
4	Handelskammaren	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
5		0	0	0	0	0	
	SUMMA KOSTNAD FRÅN ANDRA OFFENTLIGA AKTÖRER	0	317 384	317 384	106 340	741 108	
	SUMMA PROJEKTKOSTNAD	**0**	**5 022 840**	**5 422 840**	**2 401 099**	**12 846 778**	

	FINANSIERING	0	0	0	0	TOTAL	
	Offentlig finansiering- kontanta medel						
1	Söks från REGION VÄSTERNORRLAND	0	479 036	918 490	657 874	2 055 400	15,9993%
2	ESF	0	2 260 278	2 440 278	1 080 494	5 781 050	45,0000%
3						0	0%
4	Kramfors kommun	0	142 187	126 373	32 575	301 135	2%
5	Sundsvalls kommun	0	828 097	736 000	275 092	1 839 190	14%
6	Timrå kommun	0	398 343	354 041	111 832	864 217	7%
	Härnösands kommun	0	99 586	88 510	22 815	210 911	2%
8	Sollefteå kommun	0	497 929	441 763	114 076	1 053 768	8%
9						0	0%
	SUMMA BOKFÖRD OFFENTLIG FINANSIERING	0	4 705 456	5 105 456	2 294 759	12 105 670	
	Privat finansiering - kontanta medel					0	
1						0	
2						0	
3						0	
	SUMMA PRIVAT FINANSIERING	0	0	0	0	0	
	TOTAL KONTANT FINANSIERING						
	Offentlig och privat direktfinansiering						
1	*Bizmaker*	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
2	*Rvn*	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
3	*Miun*	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
4	*Handelskammaren*	0	79 346	79 346	26 585	185 277	
5		0	0	0	0	0	
	SUMMA DIREKTFINANSIERING	0	317 384	317 384	106 340	741 108	5,7688%
	SUMMA PROJEKTFINANSIERING	**0**	**5 022 840**	**5 422 840**	**2 401 099**	**12 846 778**	

ANVISNINGAR

Börja med att fylla i fliken "Specifikation". De gula fälten fylls automatiskt över till fliken "Budget".
Ansökt belopp från Region Västernorrland (Cell H28 i fliken "Budget") får inte överstiga 50%.
Här nedan finns en sammanställning för de kostnader som är stödberättigade under repsketive kostnadsslag.

PERSONAL

Kostnader för löner är stödberättigande om:
de har uppstått genom arbete i projektet, och alltså inte skulle ha funnits utan projektet
de är bokförda i projektets bokföring
det finns anställningsavtal och arbetsbeskrivning för den personal som får lön
ni som stödmottagare inte redan har tagit emot stöd för lönekostnader från annat håll, till exempel genom

SCHABLONER

I schablonen för indirekta kostnader ingår:
kontorslokaler för egen eller inhyrd personal som arbetar i projektet, till exempel kostnader för hyra, el, gas, värme, vatten, säkerhet, underhåll, städning och reparationer av projektpersonalens kontor
inköp, avskrivning, hyra, leasing, reparation och underhåll av kontorsutrustning för egen eller inhyrd personal, till exempel möbler och datorer inklusive programvaror
försäkringsavgifter och skatter för kontorslokaler och för kontorsutrustning
IT-system
utbildning och annan kompetensutveckling
sjuk- och hälsovård för projektpersonal
frisk- och personalvård för projektpersonal
intern representation, frukt, fika, fikabröd och annan förtäring för projektpersonal
interna konferenser
övriga indirekta kostnader i organisationen som rör personal eller extern tjänst som inte arbetar direkt i projektet, till exempel ledning, kundservice, personalenhet, ekonomi, administration, IT-support, kontorsmaterial, kontorsservice, kopiering
reception, registratur och arkivering
rekryteringskostnader, till exempel annonsering av tjänst
bankavgifter för konton och kort
kommunikation, till exempel telefon, fax, internet, porto, visitkort
böcker och tidningar
parkeringskostnader
medlemsavgifter
OBS! Utbildning och annan kompetensutveckling, konferenser och IT-system som är till enbart för att kunna genomföra projektet ska redovisas som direkta kostnader under ”Extern sakkunskap och externa tjänster”. Det kan till exempel vara licensavgift för ett speciellt IT-system som inte behövs i ordinarie verksamhet men är nödvändigt för projektet. En projektspecifik konferens för parterna i ett samverkansprojekt är ett annat

EXTERN SAKKUNSKAP OCH EXTERNA TJÄNSTER

Avser kostnader för köpta tjänster från extern leverantör där den sökande organisationen inte har
Konsultkostnader är exempel på kostnader under detta kostnadsslag.

RESOR OCH LOGI

Godkända kostnader är:
kostnader för biljetter
rese och bilförsäkring
bränsle, milersättning och vägtullar
måltider om det täcks av traktamente
logi, visum och dagtraktamenten
OBS! Gäller endast för egen personal i projektet.

INVESTERINGAR, MATERIEL OCH EXTERNA LOKALER

Hyra för externa lokaler kan vara stödberättigande. Med externa lokaler menas lokaler som inte är projektpersonalens kontorslokaler, till exempel lokaler för laboratorie-, inkubator- eller testbäddsverksamhet. De kostnader för externa lokaler ni kan få stöd för är hyra för den andel av lokalytan och den tid ni använder lokalerna enbart för att genomföra aktiviteter i projektet.

Ett projekt får inte avse åtgärder som omfattas av stöd till:
kommersiell service (SFS 2000:284)
forskning och utveckling samt innovation (SFS 2015:208)
företagsstöd och företagsinvesteringar (SFS 2015:210-211)

Eventuella investeringar ska beskrivas på ett tydligt sätt.

OBS! Investeringar och materiel som innefattas i schablonen för indirekta kostnader är inte stödberättigande. Det gäller till exempel kontorsutrustning för egen eller inhyrd personal.

OFFENTLIGA OCH PRITAVA BIDRAG I ANNAT ÄN PENGAR

Schablon för egen tid beräknas till 409 kr per arbetstimme inklusive lönebikostnadspåslag och

Avgränsning mellan Stay in-projektet och KomIn
Bilaga till projektansökan Stay in Sundsvall and the High Coast region

Syfte med avgränsningen: att tydliggöra att Stay in-projektet bygger vidare på SAM- och KomIn-projektens resultat utan att finansiera eller genomföra samma aktiviteter.

Projektens huvudsakliga inriktning
KomIn: utvecklar breda regionala arbetssätt för kompetensförsörjning och inkludering. Projektet riktar sig till arbetsgivare, utbildnings- och arbetsmarknadsaktörer och stärker bland annat civilsamhällets och offentliga aktörers roller i inkluderingsarbetet.

Stay in-projektet: är ett efterföljande strukturskapande projekt med fokus på långsiktig etablering och kvarstannande för internationell talang, medföljande partner och familjer i Västernorrland. Projektet ska utveckla ett regionalt medföljarprogram, testa hela etableringsresan och skapa modeller där internationell kompetens tas till vara i regional utveckling och innovation.

Målgrupper och tidsperspektiv
KomIn: har en bred kompetensförsörjnings- och inkluderingsinriktning. KomIn har inte internationell talang som särskilt fokus och arbetar med strukturer som stärker inkludering och samverkan i regionen.

Stay in: avgränsas till internationellt rekryterad kompetens, internationella forskare och entreprenörer samt deras medföljande partner och familjer. Tyngdpunkten ligger på tiden efter den första mottagningen och på förutsättningar för att personer och familjer ska etablera sig och stanna långsiktigt.

Arbetsmarknad och kompetensmatchning
KomIn: utvecklar generella och regionalt användbara arbetssätt för kompetensmatchning, arbetsgivarsamverkan och tillvaratagande av kompetens.

Stay in: ska inte bygga upp en parallell generell kompetensmäklarfunktion. Projektet använder och anpassar befintliga strukturer för en avgränsad målgrupp: medföljande partner till internationellt rekryterad kompetens. Insatserna ska samordnas med ordinarie arbetsmarknadsaktörer och relevanta resultat från KomIn.

Inkludering och civilsamhälle
KomIn: utvecklar regional struktur och nätverk för inkludering och inkluderar civilsamhället i arbetet.

Stay in: bygger vidare på dessa lärdomar men avgränsar aktiviteterna till internationella familjers långsiktiga sociala etablering. Projektet ska inte skapa konkurrerande generella inkluderingsnätverk utan använda, komplettera och vid behov anpassa de nätverk och arbetssätt som KomIn har utvecklat.

Digitala lösningar och plattformar
KomIn: samlar verktyg och insatser för arbetsgivare inom attraktion, rekrytering, kompetensutveckling och inkludering.

Stay in: ska inte utveckla en ny generell arbetsgivarplattform. Digital utveckling begränsas till innehåll och funktioner som behövs för internationell kompetens, medföljande och familjers etablering och kvarstannande, samt till vidareutveckling av befintlig move-to-portal. Länkning och informationsutbyte ska ske med relevanta KomIn-resultat.

Pilotering och metodutveckling
KomIn: testar breda arbetssätt för regional kompetensförsörjning och inkludering.

Stay in: testar ett begränsat antal faktiska etableringsresor för internationella rekryteringar och forskaranställningar. Syftet är att identifiera brister efter rekrytering och första mottagning och dokumentera en regional process för långsiktig etablering. Piloterna ska inte duplicera KomIns tester utan använda deras lärdomar som utgångspunkt.

Sammanfattande ansvarsfördelning

Område	KomIn	Stay in Sweden
Övergripande fokus	Bred kompetensförsörjning och inkludering	Långsiktig etablering och kvarstannande för internationell kompetens
Arbetsmarknad	Generella regionala arbetssätt och arbetsgivarstöd	Medföljarspår för en avgränsad internationell målgrupp
Inkludering	Regional struktur samt nätverk med offentliga aktörer och civilsamhälle	Tillämpning och komplettering för internationella familjers långsiktiga etablering
Digitalt	Arbetsgivarinriktade verktyg och samlad plattform	Målgruppsanpassat innehåll i befintliga digitala miljöer
Resultat	Strukturer och metoder som kan användas brett	Medföljarprogram, etableringsprocess och modeller för internationell kompetens som regional resurs

KomIn och Stay in är kompletterande projekt. KomIn bygger bred regional kapacitet inom kompetensförsörjning och inkludering. Stay in tar vid med en tydligt avgränsad målgrupp och ett senare skede i etableringskedjan: att internationellt rekryterad kompetens, medföljande partner och familjer ska kunna etablera sig långsiktigt och stanna i Västernorrland. Genom samordnad planering, återanvändning av resultat och dokumenterad kostnadsfördelning undviks dubbelarbete och dubbel finansiering.

Redovisning av uppsikt av skolnämnden gällande prognoserat underskott

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsens presidium föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga informationen om dialogen mellan kommunstyrelsen presidium och skolnämndens presidium till handlingarna.

Sammanfattning

I ramen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt har en dialog genomförts den 28 oktober som ett första steg mellan kommunstyrelsens presidium och skolnämndens presidium, med anledning av prognostiserat underskott vid årets slut om 12.2 mnkr. Som ett andra steg i uppsikten sker en fortsatt dialog i kommunstyrelsen med skolnämndens presidium den 3 november 2026.

Skolförvaltningen
Mattias Eknemar
mattias.eknemar@harnosand.se

Rasmus Ivarsson
Rasmus.ivarsson@harnosand.se

Handlingsplan prognosticerad budgetavvikelse skolnämnden 2026

Vid upprättandet av årsprognosen i samband fyramånadersbokslutet visade skolnämndens årsprognos en negativ budgetavvikelse på 6,3 mnkr, motsvarande 0,6% av nettobudget. Enligt kommunens riktlinje för styrning, planering, uppföljning och kontroll ska verksamheten skyndsamt informera nämnds presidium vid befarad negativ budgetavvikelse. Vid negativa avvikelser ska verksamheten lämna förslag på åtgärder i en handlingsplan för att nå ekonomisk balans. Handlingsplanen ska upprättas och lämnas till nämnd för beslut senast 30 dagar efter att avvikelsen blivit känd. Handlingsplanen ska tydliggöra åtgärder samt åtgärdernas effekt i både tid och ekonomisk effekt. Åtgärderna ska vara utformade så att nämnd senast vid utgången av innevarande budgetår når en ekonomi i balans.

Visar nämnds prognos/årsbedömning en negativ avvikelse större än en (1) procent av nämndens nettobudget ska åtgärderna rapporteras till kommunstyrelsen och följas upp tillsammans med övrig rapportering. Uppstår inom nämnden en prognos/årsbedömning med negativ avvikelse över två (2) procent av nämndens nettobudget ska detta omedelbart meddelas kommunstyrelsen tillsammans med förslag på åtgärder för att begränsa den negativa avvikelsen.

Budgetavvikelser och handlingsplan

Det är primärt förskolan och gymnasieskolan som går med ett underskott, främst relaterat till personalkostnader. Övriga verksamheter täcker upp de prognostiserade underskotten genom att gå med överskott. Nedan har vi listat de områden där vi identifierat var det finns prognostiserade underskott mot budget och var det skulle gå att spara in de 6,3 miljoner som behövs.

Vikarier och bemanning

När vi kollar på prognosen för vikariekostnader så noterar vi ett underskott på 2,4 mkr i prognosen jämfört med budget. Om vi utgår ifrån att samtliga verksamheter håller sin budget för timvikarier och nu kända vakanser ej tillsätts så innebär det en besparing på 2,6 mkr.

Lägre sociala avgifter

Från och med 1 april 2026 till och med 30 september 2027 är det nedsatta arbetsgivaravgifter (AGI) för personer under 23 år med 10,61% upp till en summa av 25 000 kr. I vår prognos ligger hela beloppet (31,42% AGI) i

stället för 20,81% som är det nedsatta beloppet. Detta medför en beräknad besparing på ungefär 1,2 mkr för resterande del av året.

Socioekonomiskt stöd

Det socioekonomiska stöd om 0,4 mkr som tidigare betalats ut till Sörgården och Ängets förskolor ligger nu kvar centralt i samband med förskolornas avveckling.

Bidragsintäktsöverskott Yrkesvux

I prognosen för bidrag noterar vi att prognosen pekar på ett överskott på 1,0 mkr inom yrkesvux. Detta får en positiv resultatverkan för oss.

Förbrukningsinventarier

För förbrukningsinventarier (Konto 64) noterar vi ett prognosunderskott på 0,6 mkr mot budget, fördelat över de olika verksamheterna. Överskott på andra områden täcker upp för högre prognostiserade kostnader på dessa poster, så besparing kan inte göras på hela beloppet, men det finns utrymme att tillsammans spara in summor här genom att hålla utgifter i linje med budget.

Resor & Övriga kostnader

Under kontoklass 6 – Övriga kostnader och kontoklass 7 – Tjänster, resor, avgifter och övrigt noterar vi att det finns negativa prognosavvikelser på 0,5 mkr. Överskott på andra områden täcker upp för högre prognostiserade kostnader på dessa poster, så besparing kan inte göras på hela beloppet, men det finns utrymme att tillsammans spara in summor här genom att hålla utgifter i linje med budget.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Sammanfattningsvis så beräknas åtgärder kunna göras inom befintlig budgetram för att åtgärda det prognosticerade underskottet. Summeras ovan föreslagna åtgärder till en besparing på 6,3 mkr gör det att prognostiserade underskottet blir i linje med budget, se tabell nedan.

Område	**Besparing**
Vikarier och bemanning	2,6 mkr
Sociala avgifter	1,2 mkr
Socioekonomiskt stöd	0,4 mkr
Bidragsintäktsöverskott Yrkesvux	1,0 mkr
Förbrukningsinventarier	0,6 mkr
Resor & Övriga kostnader	0,5 mkr
Total besparing	**6,3 mkr**

Bilagor

Jonas Albonius
Förvaltningschef

Rasmus Ivarsson
Controller

Mattias Eknemar
Controller

Skolnämndens handlingsplan för prognostiserad budgetavvikelse, Delårsbokslut

Vid delårsrapporten per augusti 2026 prognostiserar skolnämnden ett underskott på 12,2 mnkr, jämfört med 6,3 mnkr vid fyramånadersrapporten.

Prognosen fördelar sig enligt följande, med prognosen vid T1 inom parentes:

- Skolnämnd: +10,8 mnkr (+5,9 mnkr)
- Förvaltningsledning: +3,8 mnkr (+1,7 mnkr)
- Förskola: -7,8 mnkr (-9,8 mnkr)
- Grundskola: -12,4 mnkr (-0,3 mnkr)
- Övrig grundskoleverksamhet: +0,2 mnkr (-0,4 mnkr)
- Gymnasieskola: -6,3 mnkr (-3,5 mnkr)
- Övrig gymnasieverksamhet: -2,1 mnkr (-1,1 mnkr)
- Komvux: +1,5 mnkr (+1,2 mnkr)

Underskotten finns framför allt inom förskola, grundskola och gymnasieskola och är i huvudsak kopplade till personalkostnader. Överskott inom andra delar av verksamheten begränsar nämndens samlade underskott.

Jämfört med prognosen vid T1 har intäkterna minskat med cirka 11 mnkr samtidigt som kostnaderna har minskat med cirka 5 mnkr. Utvecklingen visar att de kostnadsreducerande åtgärder som vidtagits efter T1 har haft effekt, men att dessa inte är tillräckliga för att möta förändringen i nämndens samlade ekonomiska förutsättningar.

Handlingsplanen omfattar därför dels fortsatta åtgärder för att begränsa underskottet under resterande del av 2026, dels att omställningsarbetet inför 2027 inleds redan under innevarande år.

Vikariekostnader

Förvaltningen fortsätter arbetet med att minska antalet arbetade timmar för timavlönad personal. Delar av dessa kostnadsminskningar är redan beaktade i prognosen, men ytterligare möjligheter finns genom förbättrad planering och ökad samordning inom och mellan verksamheterna.

Arbetet ska därför fortsätta under resterande del av året med särskild restriktivitet kring vikarieanskaffning och bemanning.

Lägre sociala avgifter

De nedsatta arbetsgivaravgifterna för personer under 23 år innebär en lägre kostnad än den som ligger till grund för prognosen. Prognosen utgår från full arbetsgivaravgift om 31,42 procent i stället för den nedsatta nivån om 20,81 procent.

Den beräknade positiva effekten för resterande del av året uppgår till cirka 1,2 mnkr.

Övriga kostnader

En stor del av förväntade kostnader är redan beaktade i prognosen. Förvaltningen bedömer samtidigt att ytterligare kostnadsbegränsningar kan åstadkommas genom fortsatt återhållsamhet.

Verksamheterna ska därför fortsatt vara restriktiva med inköp och köp av tjänster samt säkerställa att övriga utgifter så långt som möjligt hålls inom beslutad budget.

Inledning av omställningsarbete inför 2027

Arbetet med detaljbudget för 2027 visar att ytterligare åtgärder kommer att krävas för att säkerställa en budget i balans. Mot bakgrund av utfallet och prognosen för 2026 bedömer förvaltningen att detta arbete inte bör anstå till 2027.

Omställningsarbetet inför 2027 ska därför inledas redan under hösten 2026. Arbetet innebär en fortsatt tillämpning av nämndens tidigare beslutade strategier för kostnadsanpassning, bland annat genom att tillvarata naturliga avgångar, pröva behovet av återbesättning, utveckla arbetet med vikarieanskaffning samt fortsätta arbetet med lokaloptimering.

Åtgärderna behöver samtidigt genomföras utifrån verksamheternas olika förutsättningar och med beaktande av uppdraget att upprätthålla en ändamålsenlig verksamhet.

Jonas Albonius
Förvaltningschef

Redovisning av uppsikt av skolnämnden gällande prognoserat underskott

Kommunstyrelsens presidium genomförde en dialog med Skolnämndens presidium med anledning av Skolnämndens prognostiserade underskott för vid årets slut. Dialogen genomfördes 2026-10-28.

Från Skolnämnden närvarade: Jonas Albonius, skolchef, Nina Skyttberg Ordförande i skolnämnden, May Andersson vice ordförande och Karin Andersson 2:e vice ordförande.

Från Kommunstyrelsen närvarade: Lars Liljedahl, kommundirektör, Björn Hylenius, Ekonomichef, Jonas Bergström kommunstyrelsens ordförande, Knapp-Britta Thyr vice ordförande samt Eva-Clara Viklund 2:e vice ordförande.

Petra Werner Chef kansliavdelningen förde minnesanteckningar.

Bakgrund

Vid upprättandet av årsprognosen i samband fyramånadersbokslutet visade skolnämndens årsprognos en negativ budgetavvikelse på 6,3 mnkr, motsvarande 0,6% av nettobudget.

Vid delårsrapporten per augusti 2026 prognostiserar skolnämnden ett underskott på 12,2 mnkr, en ökning om 5,9 mnkr jämfört med prognosen i fyramånadersrapporten.

Underskotten finns framför allt inom förskola, grundskola och gymnasieskola och är i huvudsak kopplade till personalkostnader.

Prognosen fördelar sig enligt följande, med prognosen vid T1 inom parentes:

- Skolnämnd: +10,8 mnkr (+5,9 mnkr)
- Förvaltningsledning: +3,8 mnkr (+1,7 mnkr)
- Förskola: -7,8 mnkr (-9,8 mnkr)
- Grundskola: -12,4 mnkr (-0,3 mnkr)
- Övrig grundskoleverksamhet: +0,2 mnkr (-0,4 mnkr)
- Gymnasieskola: -6,3 mnkr (-3,5 mnkr)
- Övrig gymnasieverksamhet: -2,1 mnkr (-1,1 mnkr)
- Komvux: +1,5 mnkr (+1,2 mnkr)

Den upprättade handlingsplanen efter fyramånaders rapporten fokuserade på kostnadsminskningar avseende:

Område	Besparing
Vikarier och bemanning	2,6 mkr
Sociala avgifter	1,2 mkr
Socioekonomiskt stöd	0,4 mkr
Bidragsintäktsöverskott Yrkesvux	1,0 mkr
Förbrukningsinventarier	0,6 mkr
Resor & Övriga kostnader	0,5 mkr
Total besparing	**6,3 mkr**

I ärendet finns handlingsplanen efter fyramånadersrapporten samt handlingsplanen som upprättats efter delårsbokslutet.

Handlingsplanen som upprättats efter delårsbokslutet fokuserade på kostnadsminskningar avseende:

Område	Besparing
Vikariekostnader	Ospecificerat
Sociala avgifter	fortsatt 1.2 mnkr
Återhållsamhet/restriktivitet	Ospecificerat

Inleda omställningsarbete inför 2027 redan nu:

Arbetet innebär en fortsatt tillämpning av nämndens tidigare beslutade strategier för kostnadsanpassning, bland annat genom att tillvarata naturliga avgångar, pröva behovet av återbesättning, utveckla arbetet med vikarieanskaffning samt fortsätta arbetet med lokaloptimering.

Dialogen mellan skolnämnden och kommunstyrelsens presidium

Redovisning i dialogen:

Intäkterna har minskats med 11,0 mnkr sedan fyramånadersrapporten, i arbetet med budget uppskattas nivån av statsbidragen i budget. Genom att minska dem med 11,0 mnkr efter sommaren så finns de inte heller med i prognosen. Skolnämnden och skolförvaltningen avser att fortsätta arbetet med minskade vikariekostnader. En ökad grundbemanningen ska minska behovet av vikarier. Under resterande tid av året ska det vara en fortsatt återhållsamhet gällande inköp av material och tjänster samt rekryteringar.

De ser det dock som omöjligt att komma i ram under 2026 varför arbetet behöver fortsätta under 2027. Hittills har man minskat kostnadsmassan med 5 mnkr.

Prognosens underskott beror också på att antalet barn har minskat mer än budgeterat. Det överskottet ligger i skolnämndens post.

Inspel från KS presidiet:

Skolnämnden har ett annat budgetår än helår. Hur lätt blir det då för skolan att komma in i kostym 2027?

- Man avser att påbörja processer, göra förflyttningar mellan skolor och med det möte de behov som uppstår samt sikta på naturliga avgångar.

Vilka åtgärder kan man tänka sig 2027?

- Är inte klar med detaljbudgeten för 2027 ännu, just nu pågår en översyn av vilka förflyttningar av medarbetare som behöver ske. I innevarande år har det inte genomförts en anpassning av andel medarbetare till det minskade barnantalet som ses nu,

  Köp och sälj av gymnasieplatser ligger rätt totalt, det är färre elever som studerar i annan kommun, men också färre elever som har sökt sig till kommunen.

  Bedömningen av om prognosen kommer att förändras är att prognosen kommer att stämma i slutet av året som resultat.

Varför budgeterar vi för statsbidrag?

- Vi kan inte upphöra att göra det, de är i storleksordningen att ”man skulle behöva tömma två skolor för att sedan återupprätta dem när intäkterna kommer”. Bedömningen inför 2027 är att vara mer konservativ i budgetering av intäkter.

Fråga: Hur kan man göra en plan för intäkter som håller?

- Det är utmanande att en del av finansiering av skolan sker via statsbidrag.

Fråga: Behöver ni mer resurser 2027?

- Behöver göra åtgärder för motsvarande summa i underskott för 2027. Egentligen bör frågan vara vad verksamheten får kosta.

  Inlägg som svar från Kommundirektör: Grundskolan kostar så som SCB bedömt att den ska kosta. Förskolan och gymnasieskolan ligger en aning högre, enligt SCB.

  Det har fattats ett beslut om skolstrukturöversyn i skolnämnden tidigare i år. Det behövs en långsiktig bild över struktur och anpassning till elevantal. Översynen, meddelas på mötet, blir klar i närtid och kommer att visa på olika scenarier. Det kommer behövas ett eget möte för en dialog om skolstrukturen framåt mellan presidierna.

Fråga: Uppdraget att minska ledning och administration – hur ser ni på det?

På förvaltningsövergripande nivå har man minskat antalet medarbetare från 10 till 6 medarbetare, där är bedömningen den att det inte går att minska mer. Frågan om att minska ledning och administration hör ihop med skolstrukturfrågan då det finns andra resurser kopplat till verksamhetsområdena.

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-30

Dnr
KS/2026-598

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Redovisning av dialog utifrån uppsikt av skolnämndens negativa prognos 2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens presidium föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga informationen om dialogen mellan kommunstyrelsens presidium och skolnämndens presidium till handlingarna.

Sammanfattning

I ramen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt har en dialog genomförts som ett första steg mellan kommunstyrelsens presidium och skolnämndens presidium med anledning av prognostiserat underskott vid årets slut om 12.2 mnkr. Som ett andra steg i uppsikten sker en fortsatt dialog i kommunstyrelsen med skolnämndens presidium den 3 november 2026.

Jonas Bergström
Kommunstyrelsens ordförande

Postadress
Härnösand kommun
Norra Kyrkogatan 3
871 80 HÄRNÖSAND

Besöksadress
Servicecenter, Sambiblioteket
Universitetsbacken 3A
871 31 HÄRNÖSAND

Hemsida
www.harnosand.se

E-post
kommun@harnosand.se

Telefon
0611-34 80 00

Fax
0611-34 80 30

Organisations nr
212000–2403

Bankgiro
5576–5218

Riktlinjer för löneväxling till pension

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta reviderade *Riktlinjer för löneväxling till pension*

Sammanfattning

Nuvarande riktlinjer för löneväxling till pension antogs av kommunstyrelsen 2020. På grund av att riktlinjerna innehåller summor som förändras från ett år till ett annat blir den snabbt inaktuell. Riktlinjerna har därför uppdaterats med mer allmänna skrivningar som gör dem hållbara över tid.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse reviderade riktlinjer löneväxling, 2026-10-16

Riktlinjer för löneväxling till pension, version 3

Kommunstyrelseförvaltningen
Lisa Hansen

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för löneväxling till pension

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta reviderade *Riktlinjer för löneväxling till pension*

Sammanfattning

Nuvarande riktlinjer för löneväxling till pension antogs av kommunstyrelsen 2020. På grund av att riktlinjerna innehåller summor som förändras från ett år till ett annat blir den snabbt inaktuell. Riktlinjerna har därför uppdaterats med mer allmänna skrivningar som gör dem hållbara över tid.

Beskrivning av ärendet

De reviderade riktlinjerna innehåller i grunden samma principer för löneväxling till pension som tidigare versioner. Förändringarna består i huvudsak av två delar. Dels har specifika belopp som gäller enskilda år plockats bort till förmån för en mer allmän skrivning som är giltig en längre tid. Dels har högsta ålder för löneväxling justerats med anledning av att åldersgränsen för förhöjt grundavdrag höjts.

Syftet med revideringarna är främst att undvika skrivningar som innebär att riktlinjen behöver uppdateras årligen trots att inga ändringar görs gällande principer eller hantering.

Beslutsunderlag

Riktlinjer för löneväxling till pension, v.3

Marie Englund
HR-chef

Lisa Hansen
Förhandlingsstrateg

Härnösands kommun

HR-avdelningen
hr-avdelningen@harnosand.se

RIKTLINJE

Datum
2026-10-16

Diarienummer
KS/2026-618

Riktlinjer för löneväxling till pension

Dokumentnamn	Riktlinjer för löneväxling till pension		Dokumenttyp Riktlinje	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen		2016-06-30	Diarienummer
Dokumentansvarig/processägare	HR-avdelningen	Version 3	Senast reviderad 2026-10-16	Giltig t o m
Dokumentinformation	Beskriver riktlinjer för löneväxling till pension			
Dokumentet gäller för	Alla förvaltningar i Härnösands kommun			
Annan information				

Riktlinjer för löneväxling

En del i anställningsavtalet för kommunens anställda är att kommunen avsätter pengar till tjänstepension. Ett sätt att kunna öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare är att erbjuda tillsvidareanställda möjligheten till löneväxling till pension som en förmånlig komplettering till denna.

1.1 Vem kan löneväxla till pension?

Samtliga tillsvidareanställda medarbetare som inte har fyllt 67 år har möjligheten att löneväxla.

Ersättningar från socialförsäkringssystemet kan påverkas av löneväxling. Därför rekommenderas löneväxling enbart för de medarbetare som efter tänkt löneväxling har en bruttoårslön på lägst 8,07 inkomstbasbelopp.

1.2 Hur går löneväxlingen till?

Ett individuellt avtal tecknas mellan arbetsgivaren och medarbetaren, där man kommer överens om att medarbetaren kan få byta en viss del av sin lön mot en förmån, så kallad löneväxling. Det sker genom bruttolöneavdrag, dvs löneavdrag innan skatteavdrag görs och gäller tillsvidare, dock längst till och med månaden medarbetaren fyller 67 år.

Avtalet träder ikraft månaden efter att avtal skrivits under och betalas därefter in till samma pensionsförsäkring som medarbetaren valt för den avgiftsbestämda ålderspensionen enligt KAP-KL/AKAP-KR.

Löneväxlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen som därför betalar ett premietillägg på för närvarande 6 % beräknat på löneväxlingsbeloppet till tjänstepensionsförsäkringen. För en medarbetare som till exempel växlar 500 kronor betalas 530 kronor in till pensionsförsäkringen.

Premien betalas in fyra gånger per år.

1.3 Hur mycket kan jag löneväxla?

Det minsta belopp som kan växlas är 100 kronor per månad och det högsta tillåtna växlingsbeloppet är 20 % av bruttolönen.

1.4 Kan andra ersättningar påverkas?

Löneväxlingen ska inte påverka medarbetarens ordinarie tjänstepension. Bruttolönen före växlingen ska därför fortsättningsvis vara pensionsgrundande.

Vid löneöversyn gäller lön före bruttolöneavdrag.

Löneväxling kan medföra att andra ersättningar blir lägre, till exempel den allmänna pensionen, sjukpenning och sjukersättning, föräldrapenning och A-kasseersättning. Även storleken på eventuell ersättning från de kollektivavtalade försäkringarna AGS-KL och TFA-KL kan påverkas. Dessa ersättningar baseras på faktiskt utbetald lön respektive sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

1.5 Löneväxling vid sjukdom och ledighet

Löneväxling görs endast de månader det finns lön att dra det överenskomna beloppet från. Om det inte går att verkställa bruttolöneavdraget, till exempel vid sjukdom, föräldraledighet eller tjänstledighet, görs ett tillfälligt uppehåll i löneväxlingen. Löneväxlingen upptas därefter med automatik igen så fort det finns lön som räcker till bruttolöneavdraget.

1.6 Avtalets upphörande

Avtalet upphör att gälla:

- På medarbetarens begäran vid pågående anställning
- Om anställningen i kommunen upphör
- På arbetsgivarens begäran om skattereglerna, annan lagstiftning eller förhållandena i övrigt förändras.

Uppsägning ska alltid ske skriftligt och uppsägningstiden är tre månader.

Kompletterande frågor från Revisionen

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta yttrandet som sitt eget, samt

att översända yttrandet till revisionen.

Sammanfattning

Revisionen har inkommit med kompletterande frågor gällande rutiner för att säkerställa kontroll över konst, till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse - Kompletterande frågor från Revisionen angående invenstering

Missiv – konst och kulturskolans tillgångar komplettering

Härnösands kommuns revisorer

Till
Kommunstyrelsen
Skolnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige

2026-09-03

Kontroll över tillgångar

Revisionen har vid sammanträdet den 3 september 2026 tagit del av era svar gällande rutiner för att säkerställa kontroll över konst och instrument.

Revisionen önskar även svar på när senaste inventeringen av konst respektive instrument genomfördes. Revisionen önskar även ta del av resultatet för inventeringen.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen och skolnämnden lämnar svar senast den 31 oktober 2026.

Svaret skickas till Lena Medin, Azets (mailadress lena.medin@azets.com) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Maria Öberg
Ordförande

Lillemor Andersson
1:e vice ordförande

Penneo dokumentnyckel: TFP0P-N3HVJ-7NXDL-Y1SHV-HLLK1-R8ZH2

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

LILLEMOR ANDERSSON
1:e vice ordförande
Serienummer: 3cc6d575497e624[…]f328db561f9d78
IP: 95.203.xxx.xxx
2026-09-08 09:56:28 UTC

Karin Maria Öberg
Ordförande
Serienummer: 4706b11107cc725[…]529245d00a2a3f
IP: 2.67.xxx.xxx
2026-09-08 10:52:41 UTC

Penneo dokumentnyckel: TFP0P-N3HVJ-7NXDL-Y1SHV-HLLK1-R8ZH2

Detta dokument är undertecknat digitalt via **Penneo.com**. De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill. För mer information om Penneos kvalificerade betrodda tjänster, se **https://eutl.penneo.com**.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, **https://penneo.com/validator**, eller andra valideringsverktyg för digitala signaturer.

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Kompletterande frågor från Revisionen angående inventering

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta yttrande som sitt eget, samt

att översända yttrandet till Revisionen.

Sammanfattning

Revisionen önskar svar på när senaste inventeringen av konst respektive instrument genomfördes. Revisionen önskar även ta del av resultatet för inventeringen Kommunstyrelsen ansvarar för konstinnehavet och besvarar frågan om det. Kommunen äger ett omfattande antal konstverk som är placerade i de lokaler där kommunen bedriver verksamhet. Förvaltningen av konstsamlingen är en del av Konsthallens uppdrag.

Beskrivning av ärendet

En inventering av kommunens konstsamling utfördes 2012 inom ramenför ett särskilt projekt. 2017 lanserade kommunens IT-avdelning i samråd med kulturenheten ett nytt konstregister för kommunens konstsamlingar. Samma år genomfördes ytterligare en inventering av kommunens konstsamlingar inom Ädelreformen.

Efter dessa inventeringsinsatser har det inte genomförts någon samlad totalinventering av hela konstbeståndet. Kontroll, uppföljning och kvalitetssäkring av konstsamlingen löpande inom ramen för ordinarie verksamhet. Detta sker exempelvis vid konstplaceringar, omplaceringar, verksamhetsförändringar och lokalbyten i kommunens fastigheter.

För att upprätthålla en god kontroll över konstsamlingen ska verksamheter informera kulturenheten när lokalförändringar genomförs. Vid lokalförändringar tillhandahåller lokalförsörjning en checklista för den verksamhet som genomför lokalförändringar. Checklistan innehåller punkten: ”Återlämna konst till konsthallen”. Därigenom kan sakkunnig personal på Kulturenheten hantera flytt, registrering, placering och uppföljning av de konstverk som berörs.

Resultatet av inventeringen 2012 och 2017, tillsammans med den efterföljande löpande registreringen och uppdateringen av konstbeståndet, återfinns i kommunens konstregister. Konstregistret utgör kommunens

aktuella dokumentation över samlingens omfattning och konstverkens placeringar.

Med hänsyn till samlingens storlek och den kontinuerliga omsättning av placeringar som sker inom kommunens verksamheter bedöms den löpande kontrollen och uppdateringen av konstregistret vara den mest ändamålsenliga metoden för att säkerställa aktuell information om kommunens konstinnehav.

Registret innehåller tusentals objekt varför kulturenheten vill bjuda in revisionen till konsthallen för att få information om registret. Registret är alldeles för stort för att skrivas ut från programmet.

Beslutet skickas till

Revisionen

Kulturenheten

Elisabeth Oxelhöjd
Kulturchef

Svar på motion - Inför elektronisk körjournal

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson (SD) har väckt en motion om att utreda kostnader och effekter av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler. Detta ärende avser svar på den motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse svar på motionen inför elektronisk körjournal, 2026-10-01

Motion – Inför elektronisk körjournal

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24 § 113, Svar på remiss angående motion- Inför elektronisk körjournal

Samhällsnämndens tjänsteskrivelse – Inför elektronisk körjournal, 2026-06-16

Yttrande motion- Inför elektroniska körjournaler, 2026-09-14

Protokollsutdrag Socialnämnden 2026-09-24 § 97, Svar på remiss angående motion – Införande av elektronisk körjournal

Socialförvaltningens tjänsteskrivelse – Svar på remiss angående motion – Införande av elektronisk körjournal, 2026-09-08

Kommunstyrelseförvaltningen

Tjänsteskrivelse svar på motionen inför elektronisk körjournal

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson (SD) har väckt en motion om att utreda kostnader och effekter av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler. Detta ärende avser svar på den motionen.

Beskrivning av ärendet

Motionären föreslår att kostnaderna och effekterna av att utrusta kommunens motorfordon med elektronisk körjournal ska utredas. Motionen beskriver flera potentiella nyttor med elektroniska körjournaler, såsom förbättrad planering av transporter, minskad bränsleförbrukning, ökad trafiksäkerhet samt bättre möjligheter att lokalisera fordon vid olyckor eller andra incidenter. Motionären kopplar även förslaget till kommunens ambitioner inom hållbarhet och trygghet.

Ärendet har remitterats till socialnämnden och samhällsnämnden för yttrande.

Socialnämnden konstaterar att kommunens fordon redan omfattas av digitala system som möjliggör elektroniska körjournaler och fordonsuppföljning. Nämnden lyfter fram att systemen ger stöd för uppföljning av bland annat körsträckor, fordonsanvändning och planering av verksamheten. Socialnämnden bedömer därmed att de huvudsakliga funktioner som motionen efterfrågar redan finns tillgängliga inom kommunen.

Samhällsnämnden beskriver på motsvarande sätt att kommunen sedan flera år använder digitala fordons- och uppföljningssystem. Utöver elektroniska körjournaler omfattar dessa lösningar även funktioner för fordonsadministration, uppföljning av körbeteenden och andra verktyg som bidrar till en effektiv förvaltning av kommunens fordonsflotta. Nämnden framhåller att systemen redan ger förutsättningar att uppnå flera av de

effekter som motionären efterfrågar, såsom förbättrad uppföljning, ökad trafiksäkerhet och ett mer effektivt nyttjande av fordonen.

Remissvaren visar sammantaget att kommunen redan använder elektroniska körjournaler och närliggande digitala stödsystem inom fordonsverksamheten. De syften som lyfts fram i motionen, såsom ökad trafiksäkerhet, effektivare planering, förbättrad uppföljning och minskad miljöpåverkan, ligger väl i linje med det arbete som redan bedrivs.

Nämndernas yttranden och ställningstagande har bedömts av kommunstyrelseförvaltningen, och deras slutsatser vägs in och kompletteras i detta ärende.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen delar motionärens ambition att stärka trafiksäkerheten, effektivisera användningen av kommunens fordon och skapa goda förutsättningar för ett hållbart och tryggt transportarbete. De syften som lyfts i motionen är angelägna och ligger väl i linje med kommunens arbete inom såväl arbetsmiljö som hållbar utveckling.

Av remissvaren från socialnämnden och samhällsnämnden framgår samtidigt att kommunen redan använder system som möjliggör elektroniska körjournaler och fordonsuppföljning. Förvaltningarna bedömer att de funktioner som motionen syftar till att införa i stor utsträckning redan finns på plats och används inom verksamheterna.

Kommunstyrelseförvaltningens ställer sig bakom socialnämndens och samhälsnämndens bedömning att motionens intentioner i huvudsak redan är tillgodosedda genom befintliga lösningar och arbetssätt. Förvaltningen konstaterar därför att motionens intentioner redan är tillgodosedda genom befintliga lösningar. Någon särskild utredning om införande av elektroniska körjournaler bedöms därmed inte vara nödvändig.

Mot denna bakgrund föreslår kommunstyrelseförvaltningen att motionen anses besvarad.

Petra Werner
Avdelningschef kansli

Olof Bäckman
Kommunsekreterare

Sverigedemokraterna

Motion

2026-05-25

Kommunfullmäktige Härnösand
Inför elektronisk körjournal.

En elektronisk körjournal dokumenterar resor med motorfordon och mäter antalet kilometer fordonet färdats, helt enligt Skatteverkets bestämmelser. Moderna elektroniska körjournaler kan med fördel även användas som verktyg för att underlätta och effektivisera körningen. Det finns idag många olika modeller att välja mellan, vissa erbjuder funktioner som fartkameravarnare, GPS och automatisk schemaläggning av rutt. Några av dem erbjuder även gratisappar där all körinformation finns lättillgänglig för både förare och administratör i realtid.

Genom att föraren får hjälp att optimera körningen och planeringen av rutten är det lättare att undvika onödigt långa resor, genom en sådan optimering kan föraren/kommunen bidra till minskad miljöpåverkan, minskad förbrukning och undvika onödigt slitage på bilen.
Men en körjournal kan även användas till att säkerställa att körtiden är tillräcklig för den tänkta körsträckan. Man vet att stress är orsaken till många olyckor och incidenter i trafiken, ett införande av passande elektronisk körjournal skulle därför teoretiskt sett kunna bidra till att minska antalet incidenter där stress anses vara den främsta orsaken.
Ur ett säkerhetsperspektiv är många elektroniska körjournaler också ett utmärkt verktyg i det trygghets- och säkerhetsskapande arbetet då flera av modellerna kan visa administratören var bilen befinner sig i realtid. Vid en olycka eller liknande situation är det då lättare att skicka hjälp till rätt plats även om föraren är chockad eller av annan anledning har svårt att beskriva var personen befinner sig. I en landsbygdskommun som Härnösand, där det ofta är långt mellan skyltar med ortsnamn och med otaliga skogsvägar är en sådan möjlighet till snabb hjälp mycket fördelaktig och kan vid allvarliga olyckor vara livsavgörande.

Ett införande av elektronisk körjournal i alla kommunens motorfordon kommer att innebära en kostnad för kommunen men kan samtidigt möjliggöra säkrare körning, minskat slitage på bilarna, större möjlighet att upptäcka förbättringspunkter i exempelvis planeringen samt kan vid rätt användning även bidra till minskad miljöpåverkan. Ett införande av elektronisk körjournal med ovan nämnda funktioner går helt i enlighet med Härnösands kommuns mål om -Modig miljökommun och ökar dessutom tryggheten för både anställd och arbetsgivare.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:
Att: kostnaden samt effekterna av att utrusta kommunens motorfordon med elektronisk körjournal utreds.

För Sverigedemokraterna Härnösand

Charlotte Höglund Bystedt

Ulrika Jonsson

§ 113

Svar på remiss angående motion- Inför elektronisk körjournal

Samhällsnämnden beslut

Samhällsnämnden beslutar

att anta remissyttrandet gällande motion - Inför elektronisk körjournal i bilaga 1 som sitt eget, samt

att översända svaret till kommunstyrelseförvaltningen.

Yrkanden

Charlotte Höglund Bystedt (SD) yrkar avslag på yttrandet men bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det ligger två förslag till beslut, förvaltningens förslag och Charlotte Höglund Bystedts (SD) förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta enligt Charlotte Höglund Bystedts (SD) förslag.

Ordföranden finner att samhällsnämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Sverige Demokraterna reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson från Sverigedemokraterna föreslår kommunfullmäktige att besluta om att införa elektronisk körjournal i kommunens bilar. Elektroniska körjournaler skulle med fördel kunna användas för att underlätta och effektivisera körningen av kommunens bilar. Man menar också att elektroniska körjournaler skulle kunna vara ett bra

verktyg för att förbättra det trygghets- och säkerhetsskapande arbete som finns i olika verksamheter.

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson Sverigedemokraterna yrkar därför;

att kostnaden samt effekterna av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler utreds.

Samhällsförvaltningen
Ulf Andersson
ulf.andersson@harnosand.se

Samhällsnämnden

Yttrande gällande motion – Inför elektronisk körjournal

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att anta remissyttrandet gällande motion - Inför elektronisk körjournal i bilaga 1 som sitt eget.

Sammanfattning

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson från Sverigedemokraterna föreslår kommunfullmäktige att besluta om att införa elektronisk körjournal i kommunens bilar.
Elektroniska körjournaler skulle med fördel kunna användas för att underlätta och effektivisera körningen av kommunens bilar. Man menar också att elektroniska körjournaler skulle kunna vara ett bra verktyg för att förbättra det trygghets- och säkerhetsskapande arbete som finns i olika verksamheter.
Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson Sverigedemokraterna yrkar därför;

- att kostnaden samt effekterna av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler utreds.

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun började redan runt 2010 att utrusta kommunens bilar med digitala hjälpmedel för att säkra nyttjandet och användandet av kommunens olika bilar. Det som på den tiden kallades för ISA, Intelligent Stöd för Anpassning av hastighet, var något som först infördes i kommunens bilpool. Sedan fortsatte installationen även för kommunens samtliga bilar. Systemet är ett bilsäkerhets system som varnar föraren när fordonet överskrider gällande hastigheter, som dessutom numera är ett lagkrav på nya bilar.
Men utöver dessa funktioner som kommunen haft länge så har även kommunens bilar andra elektroniska hjälpmedel som framtagits i samarbete med vår avtalspart 2MA. Samtliga av Härnösands kommuns bilar har idag utrustning för att kunna ta fram digitala körjournaler. Systemet möjliggör även för ruttoptimering för den verksamhet som önskar det, samt att man kan plocka ut enstaka resor för att följa upp ett visst körbeteende.
Uppföljning av extremvärden för hastigheter är en funktion som används med jämna mellanrum där det kan finnas ett behov.

En stor del av Socialförvaltningens hemtjänstgruppers bilar är också utrustade med s.k. taggläsare som gör att man mer specifikt kan se vem som kör och använder en specifik bil.
Utöver dessa elektroniska hjälpmedel så är även kommunens samtliga bilar utrustade med alkolås.
Så sammanfattningsvis anser samhällsförvaltningen att med den utrustning som idag finns i kommunens bilar så tillgodoses det mesta som efterfrågas i motionen från Sverigedemokraterna i Härnösand.
För i framtiden handlar det mer om att skapa bra förutsättningar för chefer eller andra i olika verksamheter att nyttja de system som redan finns i våra bilar.

Bedömning

Samhällsförvaltningen anser att kommunens fordon redan idag har den utrustning som efterfrågas i motionen från Sverigedemokraterna. Så därför behövs ingen ytterligare utredning för effekterna av att införa elektroniska körjournaler. Däremot så handlar det mer i framtiden om att skapa bra rutiner för hur olika verksamheter både kan få tid och utrymme för att följa upp olika saker som berör nyttjandet av kommunens bilar.

Delges

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Helene Lager
Tf Förvaltningschef

Ulf Andersson
Verksamhetsutvecklare

Bilagor

Bilaga 1 Yttrande gällande motion – Inför elektronisk körjournal

Samhällsförvaltningen
Ulf Andersson
ulf.andersson@harnosand.se

Yttrande gällande motion – Inför elektronisk körjournal

Sammanfattning

Härnösands kommun började redan runt 2010 att utrusta kommunens bilar med digitala hjälpmedel för att säkra nyttjandet och användandet av kommunens olika bilar. Det som på den tiden kallades för ISA, Intelligent Stöd för Anpassning av hastighet, var något som först infördes i kommunens bilpool. Sedan fortsatte installationen även för kommunens samtliga bilar. Systemet är ett bilsäkerhets system som varnar föraren när fordonet överskrider gällande hastigheter, som dessutom numera är ett lagkrav på nya bilar.
Men utöver dessa funktioner som kommunen haft länge så har även kommunens bilar andra elektroniska hjälpmedel som framtagits i samarbete med vår avtalspart 2MA. Samtliga av Härnösands kommuns bilar har idag utrustning för att kunna ta fram digitala körjournaler. Systemet möjliggör även för ruttoptimering för den verksamhet som önskar det, samt att man kan plocka ut enstaka resor för att följa upp ett visst körbeteende.
Uppföljning av extremvärden för hastigheter är en funktion som används med jämna mellanrum där det kan finnas ett behov.
En stor del av Socialförvaltningens hemtjänstgruppers bilar är också utrustade med s.k. taggläsare som gör att man mer specifikt kan se vem som kör och använder en specifik bil.
Utöver dessa elektroniska hjälpmedel så är även kommunens samtliga bilar utrustade med alkolås.
Så sammanfattningsvis anser samhällsförvaltningen att med den utrustning som idag finns i kommunens bilar så tillgodoses det mesta som efterfrågas i motionen från Sverigedemokraterna i Härnösand.
För i framtiden handlar det mer om att skapa bra förutsättningar för chefer eller andra i olika verksamheter att nyttja de system som redan finns i våra bilar.

Beskrivning av ärendet

Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson Sverigedemokraterna Härnösand föreslår kommunfullmäktige att besluta om att införa elektroniska körjournaler i kommunens bilar.
Elektroniska körjournaler skulle med fördel kunna användas för att underlätta och effektivisera körningen av kommunens bilar.

Man menar också att elektroniska körjournaler skulle kunna vara ett bra verktyg för att förbättra det trygghets- och säkerhetsskapande arbete som finns i olika verksamheter.
Charlotte Höglund-Bystedt och Ulrika Jonsson Sverigedemokraterna yrkar därför;

- att kostnaden samt effekterna av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler utreds.

Förvaltningens synpunkter

Samhällsförvaltningen anser att kommunens fordon redan idag har den utrustning som efterfrågas i motionen från Sverigedemokraterna. Så därför behövs ingen ytterligare utredning för effekterna av att införa elektroniska körjournaler. Däremot så handlar det mer i framtiden om att skapa bra rutiner för hur olika verksamheter både kan få tid och utrymme för att följa upp olika saker som berör nyttjandet av kommunens bilar. Detta kan då ske med den digitala teknik som idag redan finns i kommunens bilar.

Ulf Andersson
Verksamhetsutvecklare
Trafikenheten

§ 97

Svar på remiss angående motion - Införande av elektronisk körjournal

Socialnämndens beslut

Socialnämnden beslutar

att anta socialförvaltningens yttrande som sitt eget, samt

att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen.

Yttranden

Glenn Sehlin (SD), Krister Mc Carthy (S), Margareta Tjärnlund (M) och Elisabeth Strömquist (S) yttrar sig i ärendet.

Avståenden

Sverigedemokraterna avstår och deltar inte i beslutet.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har remitterat en motion om att utreda kostnader och effekter av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler. Socialförvaltningens bedömning är att merparten av kommunens fordon redan är utrustade med system för digitala körjournaler, fordonsuppföljning och liknande funktioner och att motionens intentioner därför i huvudsak redan är uppfyllda.

Frågan om hur befintliga system används och om det finns behov av ytterligare utveckling är kommunövergripande och bör i första hand bedömas utifrån kommunens samlade fordons- och bilpoolsfrågor.

Beslutsunderlag

Socialförvaltningen, tjänsteskrivelse 2026-09-08.
Remiss – Motion – Inför elektronisk körjounal, 2026-05-26.

_____

Socialnämnden

Svar på remiss angående motion - Införande av elektronisk körjournal

Förslag till beslut
Socialförvaltningen föreslår Socialnämnden besluta

att anta socialförvaltningens yttrande som sitt eget, samt

att överlämna yttrandet till kommunstyrelsen.

Sammanfattning
Kommunfullmäktige har remitterat en motion om att utreda kostnader och effekter av att utrusta kommunens motorfordon med elektroniska körjournaler. Socialförvaltningens bedömning är att merparten av kommunens fordon redan är utrustade med system för digitala körjournaler, fordonsuppföljning och liknande funktioner och att motionens intentioner därför i huvudsak redan är uppfyllda. Frågan om hur befintliga system används och om det finns behov av ytterligare utveckling är kommunövergripande och bör i första hand bedömas utifrån kommunens samlade fordons- och bilpoolsfrågor.

Beskrivning av ärendet
Sverigedemokraterna har lämnat in en motion om elektroniska körjournaler. I motionen beskrivs elektroniska körjournaler som ett verktyg för att dokumentera körning och som, beroende på systemets funktioner, även kan bidra till bland annat ruttplanering, minskad miljöpåverkan, minskat slitage samt ökad trygghet och säkerhet.
Motionärerna yrkar att kostnaden samt effekterna av att utrusta kommunens motorfordon med elektronisk körjournal utreds.

Bedömning
Socialförvaltningen har tagit del av motionen om införande av elektronisk körjournal i kommunens motorfordon.
Av den information som socialförvaltningen tagit del av framgår att merparten av kommunens fordon redan idag är utrustade med system för digitala körjournaler, fordonsuppföljning och liknande funktioner. Mot bakgrund av detta bedömer socialförvaltningen att motionens intentioner i huvudsak redan är uppfyllda.
Socialförvaltningen ser positivt på att kommunens fordonsanvändning följs upp på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Frågan om hur befintliga system används och nyttjas inom verksamheterna bedöms dock vara en

verksamhets- och kommunövergripande fråga snarare än en fråga om införande av ny teknik.
Samhällsförvaltningen, genom sin verksamhet och kompetens inom kommunens fordons- och bilpoolsfrågor, har bäst förutsättningar att redovisa nuläge, eventuella utvecklingsbehov och konsekvenser av motionens förslag.
Socialförvaltningen har därför inga ytterligare synpunkter på motionen.

Delges
Kommunstyrelsen

Ingrid Nilsson
Socialchef

Svar på motion - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Charlotte Höglund Bystedt (SD) och Ulrika Jonsson (SD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där dem föreslår att upphöra med det vegetariska substitutet i skolmaten.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Motion – Upphör med vegetariska substitut, 2026-10-06.

Motion - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24, Svar på remiss angående motion- Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Remissvar - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-06

Dnr
KS/2026-384

Kommunstyrelseförvaltningen
Felicia Bring Caris
felicia.bring.caris@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse - Motion - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Charlotte Höglund Bystedt (SD) och Ulrika Jonsson (SD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där dem föreslår att upphöra med det vegetariska substitutet i skolmaten.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Beskrivning av ärendet

Motionen föreslår att kommunen ska upphöra med att använda sig av vegetariska köttsubstitut för att ersätta delar av animaliska produkter i skolmåltider. Motionärerna menar att förekomsten av sådana substitut bidrar till att elever väljer bort skollunchen, vilket kan leda till att de blir hungriga och får sämre förutsättningar under skoldagen. Motionärerna lyfter även att elever som är känsliga mot exempelvis baljväxter kan få begränsad möjlighet att välja lämpliga måltider när vegetariska substitut används i både vegetariska och animaliska rätter.

Mot bakgrund av detta föreslås att det dagligen serveras minst ett vegetariskt och ett animaliskt lunchalternativ, att utspädning med hjälp av vegetariska köttsubstitut upphöra, att god variation mellan de olika köttslagen tillämpas och att närproducerade samt svenskproducerade livsmedel prioriteras före ekologiska livsmedel från utlandet.

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen bedömer att motionens förslag inte är förenligt med kommunens måltidspolicy, som anger att måltiderna ska vara klimatsmarta och följa Livsmedelsverkets råd. Baljväxtbaserade substitut används för att minska måltidernas klimatpåverkan, och ett upphörande skulle försvåra arbetet med att nå policymålen samt kunna medföra ökade livsmedelskostnader.

Ambitionen att öka andelen närproducerade råvaror, delas med motionärerna och är redan är ett mål i måltidspolicyn. Detta behöver dock ske inom ramen för gällande lagstiftning, marknadens förutsättningar och verksamhetens ekonomi.

Kommunstyrelseförvaltningen delar samhällsnämndens bedömning och anser därför att motionen bör avslås.

Beslutet skickas till

Charlotte Höglund Bystedt (SD)

Ulrika Jonsson (SD)

Samhällsnämnden

Beslutsunderlag

Motion- Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24, Svar på remiss angående motion- Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Remissvar - Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Petra Werner
Chef kansliavdelningen

Felicia Bring Caris
Nämndsekreterare

Motion
Kommunfullmäktige Härnösand 2026-05-25

Upphör med vegetariska substitut i skolmaten.

Idag är det alldeles för många barn och ungdomar i Härnösand som inte längre äter skollunch och speciellt bland de äldre eleverna har detta blivit ett problem. Många uppger att de blir hungriga och orkeslösa på eftermiddagarna medan andra berättar att de köper mat på någon av snabbmatsrestaurangerna för att orka med skoldagen. Enligt eleverna själva är utspädningen med hjälp av vegetariska substitut i de animaliska rätterna en stor anledning till att de väljer bort skollunchen. Även om linser, bön- och ärtfärs näringsmässigt ofta är bra alternativ till kött och ibland till och med kan likna kött i konsistensen så är det tydligt att många elever inte uppskattar utspädningen och substituten.

Utspädning med hjälp av vegetariska köttsubstitut så som ärtfärs osv skall inte förväxlas med att tillsätta vegetariska ingredienser i rätterna. Denna motion handlar alltså om att delar av den animaliska produkten byts ut mot vegetariska köttsubstitut i syfte att minska mängden animalisk produkt i skolmaten.

I dagsläget har elever som är känsliga mot exempelvis baljväxter ofta svårt att välja bort livsmedlet de mår dåligt av eftersom den vegetariska färsen återfinns i både den vegetariska rätten och i det animaliska alternativet. De barn som är känsliga eller helt enkelt inte gillar de vegetariska substituten blir då helt utan lunchalternativ utöver vad salladsbordet erbjuder.

Överkänslighet mot livsmedel kan vara svårt att få läkarintyg för men besvär så som magont och illamående kan vara mycket jobbigt och begränsande för eleven, vilket lätt resulterar i att denne då väljer bort lunchen för att slippa må dåligt. Skolan kan vissa gånger lösa problemet genom att bevilja eleven önskekost som inte kräver läkarintyg. Sett ur ett rent praktiskt och ekonomiskt perspektiv bör dock antalet önskekost hållas nere, eftersom specialrätter medför extra arbete i köken och leder ofta till en högre portionskostnad.

Om fler barn och unga äter sig mätta på skollunchen får även lärare och elever bättre förutsättningar i klassrummen, det kan inte räknas som annat än en god investering.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

Att: det dagligen serveras minst ett vegetariskt och ett animaliskt lunchalternativ.

Att: utspädning med hjälp av vegetariska köttsubstitut upphör.

Att: god variationen mellan de olika köttslagen tillämpas.

Att: närproducerade samt svenskproducerade livsmedel prioriteras före ekologiska livsmedel från utlandet.

För Sverigedemokraterna Härnösand

Charlotte Högland Bystedt

Ulrika Jonsson

§ 112

Svar på remiss angående motion- Upphör med vegetariska substitut i skolmaten

Samhällsnämnden beslut

Samhällsnämnden beslutar

att anta remissvaret gällande motion ”Upphör med vegetariska substitut i skolmaten” som sitt eget, samt

att översända svaret till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Charlotte Höglund Bystedt (SD) yrkar avslag på yttrandet men bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det ligger två förslag till beslut, förvaltningens förslag och Charlotte Höglund Bystedts (SD) förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta enligt Charlotte Höglund Bystedts (SD) förslag.

Ordföranden finner att samhällsnämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Sverige Demokraterna reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har lämnat in en motion med förslag om att kostavdelningen ska upphöra med användningen av vegetariska substitut i skolmaten samt öka andelen närproducerade livsmedel.

Samhällsnämnden anser att förslaget om att upphöra med vegetariska substitut inte är möjligt. Nämnden håller däremot med om att

närproducerade samt svenskproducerade livsmedel prioriteras före ekologiska livsmedel från utlandet samt att det ska vara god variation mellan de olika köttslagen, vilket kostavdelningen redan främjar.

Samhällsförvaltningen

Samhällsnämnden

Remissvar: Upphör med vegetariska substitut i skolmaten

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att anta remissvaret gällande motion Upphör med vegetariska substitut i skolmaten i bilaga 1 som sitt eget, samt

att översända svaret till kommunstyrelseförvaltningen.

Sammanfattning

Sverigedemokraterna har lämnat in en motion med förslag om att kostavdelningen ska upphöra med användningen av vegetariska substitut i skolmaten samt öka andelen närproducerade livsmedel.

Samhällsnämnden anser att förslaget om att upphöra med vegetariska substitut inte är möjligt. Nämnden håller däremot med om att närproducerade samt svenskproducerade livsmedel prioriteras före ekologiska livsmedel från utlandet samt att det ska vara god variation mellan de olika köttslagen, vilket kostavdelningen redan främjar.

Beskrivning av ärendet

Sverigedemokraterna har lämnat in en motion med förslag om att Kostavdelningen ska upphöra med användningen av vegetariska substitut i skolmaten samt öka andelen närproducerade livsmedel.

Motionen har remitterats från kommunstyrelseförvaltningen till samhällsnämnden för yttrande senast 2 oktober 2026.

Bedömning

Samhällsförvaltningens bedömning framgår av bilagt remissvar.

Helene Lager
Tf förvaltningschef

Kostchef

Samhällsförvaltningen
Kia Olsson
kia.olsson@harnosand.se

Remissvar: Upphör med vegetariska substitut i skolmaten

Sammanfattning

Kostavdelningen arbetar utifrån kommunfullmäktiges antagna Måltidspolicy för Härnösands kommun. I policyn anges att måltider som lagas och serveras i kommunen ska vara klimatsmarta, näringsriktiga och bidra till kommunens klimatmål.

Samhällsförvaltningen konstaterar att det finns en målkonflikt mellan motionens förslag och den inriktning som anges i kommunens antagna måltidspolicy avseende klimatanpassade måltider, One Planet Plate, Livsmedelsverkets rekommendationer och de Nordiska näringsrekommendationerna.

Samhällsförvaltningen bedömer att ett upphörande av baljväxtbaserade substitut i animaliska rätter även kan medföra ökade livsmedelskostnader.

Samhällsförvaltningen anser därför att förslaget om att upphöra med vegetariska substitut inte är möjligt. Samhällsförvaltningen håller däremot med om att närproducerade samt svenskproducerade livsmedel prioriteras före ekologiska livsmedel från utlandet samt att det ska vara god variation mellan de olika köttslagen, vilket Kostavdelningen redan främjar.

Beskrivning av ärendet

Sverigedemokraterna har lämnat in en motion med förslag om att Kostavdelningen ska upphöra med användningen av vegetariska substitut i skolmaten samt öka andelen närproducerade livsmedel.
Sverigedemokraterna yrkar på:

- Att det dagligen serveras minst ett vegetariskt och ett animaliskt lunchalternativ.
- Att utspädning med hjälp av vegetariska köttsubstitut upphör.
- Att god variation mellan de olika köttslagen tillämpas.
- Att närproducerade samt svenskproducerade livsmedel prioriteras före ekologiska livsmedel från utlandet.

Motionen har remitterats till samhällsnämnden för yttrande.

Kostavdelningens arbete med måltider

Kostavdelningen arbetar utifrån kommunfullmäktiges antagna Måltidspolicy för Härnösands kommun. I policyn anges att måltider som lagas och serveras i kommunen ska vara klimatsmarta, näringsriktiga och bidra till kommunens klimatmål. Policyn anger även att kommunen ska arbeta utifrån One Planet Plate och en klimatbudget för måltider. Måltiderna ska dessutom följa Livsmedelsverkets rekommendationer för offentliga måltider samt de Nordiska näringsrekommendationerna.

För att uppnå dessa mål används idag flera metoder för att minska måltidernas klimatpåverkan. En sådan metod är att i vissa kötträtter kombinera animaliskt protein med baljväxtbaserat protein. Samtliga måltider är näringsberäknade och uppfyller gällande näringsrekommendationer.

I grundskolan erbjuds både vegetariskt och animaliskt alternativ dagligen. På högstadiet och gymnasiet används sedan cirka ett år tillbaka en särskild matsedel där animaliska alternativ inte innehåller baljväxtbaserade substitut. För att fortsatt kunna följa måltidspolicyns klimatmål kompenseras detta istället genom fler helt vegetariska måltider.

Kostavdelningen arbetar kontinuerligt för att öka andelen närproducerade råvaror i enlighet med kommunens måltidspolicy. Möjligheterna att göra detta påverkas av utbudet av lokala producenter, tillgängliga volymer, upphandlingsförutsättningar och ekonomiska ramar.

Samhällsförvaltningens bedömning

Förvaltningen konstaterar att motionens förslag inte är förenligt med nuvarande måltidspolicy. I måltidspolicyn anges att kommunens måltider ska vara klimatsmarta, miljö- och klimatanpassade samt utgå från One Planet Plate. Policyn anger även att måltiderna ska följa Livsmedelsverkets råd för offentliga måltider.
Användningen av baljväxtbaserade substitut i vissa maträtter är en del av Kostavdelningens arbete för att uppnå dessa mål. Om användningen av sådana råvaror upphör skulle kostverksamheten behöva vidta andra åtgärder för att uppnå motsvarande klimatpåverkan, exempelvis genom ett ökat antal helt vegetariska måltider. Förvaltningen bedömer även att ett ökat antal helt vegetariska måltider riskerar att leda till att färre elever väljer att äta den serverade skollunchen, vilket riskerar att motverka motionens intention att förbättra måltidsverksamheten.

Om användningen av vegetariska substitut i animaliska rätter upphör bedömer förvaltningen att möjligheterna att uppnå måltidspolicyns klimatmål försvåras. Ett genomförande av motionen kan därför medföra behov av revidering av kommunens måltidspolicy och förändringar av kommunens nuvarande inriktning för klimatanpassade måltider.

Förvaltningen bedömer att ett upphörande av baljväxtbaserade substitut i animaliska rätter även kan medföra ökade livsmedelskostnader, eftersom en större andel animaliskt protein generellt innebär högre råvarukostnader.

Förvaltningen ser positivt på och delar motionens ambition att öka andelen närproducerade råvaror. Detta är redan ett mål i kommunens måltidspolicy. En ökning behöver dock ske utifrån marknadens förutsättningar, upphandlingslagstiftningen och de ekonomiska ramar som verksamheten har att förhålla sig till.

Bilagor

Bilaga 1 Motion "Upphör med vegetariska substitut i skolmaten"

Svar på motion - Utökade tider för serveringstillstånd

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Johan Wester (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där han föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol, samt att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Samhällsnämnden har den 24 september antagit ett yttrande över motionen. I yttrandet anges att inte att det finns skäl nog att frångå de serveringstider som finns angivet i, kap 8 § 19. Vidare framgår att det redan idag finns verksamheter med serveringstillstånd till klockan 03.00 samt att det alltid finns möjlighet att ansöka om serveringstillstånd med utökad serveringstid.

När det gäller motionens förslag om skyndsam framhålls att handläggningen påverkas av remissförfarandet till Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Skatteverket, vars svarstider kommunen inte kan påverka.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Utökade tider för serveringstillstånd

Motion – Utökade tider för serveringstillstånd

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24 § 111 Svar på remiss angående motion- Utökade tider för serversingtillstånd

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse – Utökade tider för serveringstillstånd, 2026-09-16

Yttrande – Utökade tider för serveringstillstånd, 2026-08-26

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-05

Dnr
KS/2026-329

Kommunstyrelseförvaltningen
Henrik Sendelbach
henrik.sendelbach@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Tjänsteskrivelse - Utökade tider för serveringstillstånd

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Johan Wester (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där han föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol, samt att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Beskrivning av ärendet

Johan Wester (C) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige där han föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol både avseende tidigast möjligt och som längst normalt. Motionären förslår även att tider för serveringstillstånd utökas för att möjliggöra servering under större evenemang oberoende av tid på dygnet samt att säkerställa skyndsam hantering av ansökningar om utökade serveringstider.

Samhällsnämnden har den 24 september antagit ett yttrande över motionen. I yttrandet anges att inte att det finns skäl nog att frångå de serveringstider som finns angivet i, kap 8 § 19. Normal serveringstid är 11.00 till 01.00 även om kommunen har rätt att besluta om andra tider. Vidare framgår att det redan idag finns verksamheter med serveringstillstånd till klockan 03.00 samt att det alltid finns möjlighet att ansöka om serveringstillstånd med utökad serveringstid.

När det gäller motionens förslag om skyndsam handläggning anges i yttrandet att enligt alkohollagen får handläggningstiden uppgå till högst fyra månader. Det framhålls även att handläggningen påverkas av remissförfarandet till Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Skatteverket, vars svarstider kommunen inte kan påverka.

Förvaltningens bedömning

Johan Westers (C) motion har remitterats till Samhällsnämnden för yttrande. Av nämndens yttrande framgår att det inte bedöms finnas tillräckliga skäl att ändra nuvarande tillämpning av serveringstider samt att det redan finns möjlighet att bevilja utökade serveringstillstånd efter prövning i det enskilda fallet.

Vidare framgår att handläggningstider för serveringstillstånd regleras i alkohollagen och att handläggningen till viss del är beroende av remissinstansernas svarstider.

Kommunstyrelseförvaltningen delar samhällsnämndens bedömning och anser därför att motionen bör avslås.

Beslutet skickas till

Johan Wester (C)

Samhällsnämnden

Beslutsunderlag

Motion – Utökade tider för serveringstillstånd

Protokollsutdrag samhällsnämnden 2026-09-24 § 111 Svar på remiss angående motion- Utökade tider för serveringstillstånd

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse – Utökade tider för serveringstillstånd

Yttrande – Utökade tider för serveringstillstånd

Petra Werner
Chef kansliavdelningen

Henrik Sendelbach
Kommunsekreterare

MOTION
2026-04-26

MOTION – UTÖKADE TIDER FÖR SERVERINGSTILLSTÅND

Möjliggör alkoholservering vid större evenemang

I sommar spelas herrarnas fotbolls-VM i USA. I flera kommuner, däribland Sundsvall, har vi sett initiativ om att utöka serveringstider för att möjliggöra för krögare att hålla öppet under matcherna. I dag tillåts servering av alkohol i Härnösand tidigast från 11:00 och normalt fram till 01:00. Det finns ett utrymme till förläning för etablerade krögare att ansöka om förlängt till 03:00.

Vi lever i dag i en globaliserad värld med möjligheter att följa stora evenemang på distans och det finns ett stort intresse för många olika sporter och internationella evenemang. Att möjliggöra för krögare att visa och hålla öppet under sådana stora evenemang är inte bara en möjlighet för näringslivet utan också för en roligare och friare kommun.

Det bör noteras att även om förslaget aktualiseras inför herrarnas fotbolls VM ska det inte ses isolerat till det. Möjligheten bör finnas för att följa damernas fotbolls-VM 2027, e-sports VM 2026 och andra större evenemang.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

att utöka tiderna för servering av alkohol både avseende tidigast möjligt och som längst normalt,

att tider för serveringstillstånd utökas för att möjliggöra servering under större evenemang oberoende av tid på dygnet, samt

att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Johan Wester, Centerpartiet

Centerpartiet Härnösand

Brunnshusgatan 6 A
871 31 Härnösand
centerpartiet.se/harnosand

«Instans»

§ 111

Svar på remiss angående motion- Utökade tider för serveringstillstånd

Samhällsnämnden beslut

Samhällsnämnden beslutar

att anta remissvaret gällande motion utökade tider för serveringstillstånd i bilaga 1 som sitt eget, samt

att översända svaret till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Per-Eric Norberg (C) yrkar att bifalla motionen, samt att översända till kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det ligger två förslag till beslut, förvaltningens förslag och Per-Eric Norbergs (C) förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta enligt förvaltningens förslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta enligt Per-Eric Norbergs (C) förslag.

Ordföranden finner att samhällsnämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Votering och utfall

Votering begärs och genomförs.

Ordförande ställer följande propositionsordning: ja för samhällsförvaltningens förslag och nej för Per-Eric Norbergs (C) förslag.

Med 7 ja-röster mot 4 Nej-röster finner ordförande att samhällsnämnden beslutat enligt samhällsförvaltningens förslag.

Hur det enskilda ledamöterna röstat framgår av tabellen nedan.

Ledamot	Ersättare	Parti	Ja	Nej
Helena Elfvendal		MP	X	

Hans Rosengren		S	X	
Christian Wasell		M		X
Linda Saltin		S	X	
Anders Nordin	Therese Arebratt (S)	S	X	
Kurt Rydqvist		S	X	
Anders Bergqvist		V	X	
Kenneth Högberg	Olle Chorell (MP)	KD	X	
Magnus Svensson		M		X
Charlotte Höglund- Bystedt		SD		X
Per-Eric Norberg		C		X

Sammanfattning

Centerpartiet har lämnat in en motion till kommunfullmäktige. De föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol, samt att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Samhällsförvaltningen

Samhällsnämnden

Yttrande på motion om utökade tider för serveringstillstånd

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att anta remissvaret gällande motion utökade tider för serveringstillstånd i bilaga 1 som sitt eget, samt

att översända svaret till kommunstyrelseförvaltningen.

Sammanfattning

Centerpartiet har lämnat in en motion till kommunfullmäktige. De föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol, samt att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Samhällsförvaltningen har i sitt remissvar beskrivit sin bedömning i ärendet.

Beskrivning av ärendet

Centerpartiet har lämnat in en motion till kommunfullmäktige. De föreslår att utöka tiderna för servering av alkohol både avseende tidigast möjligt och som längst normalt, att tider för serveringstillstånd utökas för att möjliggöra servering under större evenemang oberoende av tid på dygnet, samt att säkerställa skyndsam handläggning av ansökningar om utökade serveringstider.

Kommunstyrelseförvaltningen önskar att Samhällsnämnden yttrar sig över motionens förslag.

Svar senast 2026-09-23 via e-post till ina.lindstrom@harnosand.se. Denna svarstid har blivit förlängd till efter nämndssammanträdet.

Bedömning

Samhällsförvaltningens bedömning framgår av bilagt remissvar.

Delges

Kommunstyrelseförvaltningen, ina.lindstrom@harnosand.se

Beslutsunderlag

Alkohollagen

Härnösand kommuns riktlinjer för serveringstillstånd och tillsyn enligt alkohollagen

Helene Lager
T.f förvaltningschef

Viktoria Söderlind
Alkoholhandläggare

Bilaga 1

Samhällsförvaltningens remissvar om utökade tider för serveringstillstånd

Samhällsförvaltningen

Samhällnämnden

Yttrande på motion om utökade tider för serveringstillstånd

Grunderna i den svenska alkoholpolitiken är fastställda av riksdagen. Dess mål är att främja folkhälsan genom att minska den totala alkoholkonsumtionen och begränsa alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar.

Alkohollagen (2010:1622) utgör en av de bärande principerna i alkoholpolitiken och reglerar bestämmelser om när, var och hur servering av alkoholdrycker får ske. Den svenska alkohollagen är en skyddslagstiftning, vilket innebär att de sociala aspekterna ska lyftas fram och ges företräde framför företagsekonomiska intressen. Det innebär bl.a. att barn och unga ska skyddas mot exponering i möjligaste mån. Att utöka serveringstiderna anser samhällsnämnden motarbeta lagstiftningens syfte.

Samhällsförvaltningen anser inte att det finns skäl nog att frångå de serveringstider som finns angivet i alkohollagen, kap 8 § 19. Normaltiderna är 11:00 – 01:00 även om kommunen har rätt att besluta om annat. Det finns idag verksamheter med servering mellan kl. 11:00 – 03:00. Det finns alltid möjligheten att ansöka om serveringstillstånd med utökad serveringstid.

Enligt alkohollagen är handläggningstiden högst fyra månader för att handlägga ett ansökningsärende. Handläggningstiden beror också på att ärendet ska remissas till Polismyndigheten, Räddningstjänsten och Skatteverket, där förvaltningen inte kan påverka svarstiderna.

Samhällsförvaltningen mäter handläggningstiderna för olika ärenden, och under årets första åtta månader ligger de på en handläggningstid på fem veckor i genomsnitt.

Samhällsnämnden måste också ta hänsynsreglerna i Miljöbalken i beaktning. I Härnösands centrum finns många privatbostäder, där störande ljud kan uppstå i samband med alkoholservering. Att då påbörja tidigare eller avsluta serveringstiden mycket senare, annat än ytterst tillfälligt, riskerar att öka olägenheter för människors hälsa gällande störande ljud.

Polismyndigheten har i sina remissvar i tillståndsansökningar till samhällsnämnden varit mycket restriktiva med sina medgivanden om sena serveringstider. De har hänvisat till ordningsstörningar, samt att risken för alkoholrelaterade olyckor och våld har visat sig öka med sena/utökade serveringstider.

Samhällsförvaltningen anser därför att en generell utökning av tiderna för serveringstillstånd inte bör sättas men att en prövning för möjligheter till andra tider än normaltider ska göras vid varje enskild ansökan.

Postadress
Härnösands kommun
Samhällsförvaltningen
871 80 Härnösand

Besöksadress
Servicecenter
Sambiblioteket
Universitetsbacken 3

Hemsida
www.harnosand.se

E-post
samhallsforvaltningen@harnosand.se

Telefon
0611-34 80 00 vx

Organisationsnr
212000-2403

Bankgiro
5576-5218

Samhällsförvaltningen arbetar också för att korta handläggningstiden genom att förbättra information på webbsidan och utveckla de digitalisera processerna.

Helene Lager
T.f förvaltningschef

Alkoholhandläggare

Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Centerpartiet har väckt en motion om kontinuitet i allmän förskola. Motionen innehåller förslag om förtydligade riktlinjer för vistelsetid för barn i förskola. Det här ärendet avser svar på motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, svar på motion om kontinuitet i allmän förskola, 2026-10-08

Motion- Kontinuitet i allmän förskola

Skolnämndens protokollsutdrag, 2026-10-01, § 105

Skolförvaltningens tjänsteskrivelse Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola, 2026-09-11

Tjänsteskrivelse, svar på motion om kontinuitet i allmän förskola

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Centerpartiet har väckt en motion om kontinuitet i allmän förskola. Motionen innehåller förslag om förtydligade riktlinjer för vistelsetid för barn i förskola. Det här ärendet avser svar på motionen.

Beskrivning av ärendet

Motionen behandlar frågan om kontinuitet i allmän förskola och riktlinjer för vistelsetid för barn vars vårdnadshavare har oregelbundna arbetstider. Motionären efterfrågar bland annat ett förtydligande av riktlinjerna samt att hänsyn till lunch och kontinuitet i vistelsen ska framgå tydligare.

Skolförvaltningen har redovisat hur nuvarande regelverk och tillämpning fungerar samt bedömt att motionens intentioner kan tillgodoses inom ramen för befintliga riktlinjer. Skolnämnden har mot denna bakgrund föreslagit kommunfullmäktige att anse motionen besvarad

Förvaltningens bedömning

Kommunstyrelseförvaltningen gör ingen annan bedömning än skolförvaltningen, och ställer sig bakom skolnämndens förslag.

Petra Werner
Avdelningschef kansliet

Olof Bäckman
Kommunsekreterare

MOTION

Kontinuitet i allmän förskola

Från tre års ålder erbjuds allmän förskola vilket gör att även barn till vårdnadshavare som inte är på arbete eller studerar har rätt till 15 timmar vistelsetid i förskola. Verksamheten ska organiseras utifrån både barnets behov och vårdnadshavares önskemål, detta betonas i förarbetena. Likaså framgår det i förarbetena att mat alltid ska ingå i förskoleavgiften, således borde lunch åtminstone erbjudas alla dagar allmän förskola erbjuds. Skolverket påtalar också vikten av kontinuitet och att alla barn ges bästa möjlighet att utvecklas utifrån sina individuella behov.

I Härnösands kommun är riktlinjerna otydliga kring hur kontinuitet säkerställs för vårdnadshavare som arbetar oregelbundna tider. Det förekommer att barn enbart erbjuds kortare vistelse under eftermiddagen en eller enstaka dagar per vecka, det betyder att i praktiken erbjuds inte 15 timmar per vecka. I andra fall kan utfallet bli en full dag per vecka. I Härnösands kommun anges 15 timmar per vecka även om lagstiftaren anger kravet i timmar per år, således uppfylls lagkravet men inte det egna regelverket. Det är tveksamt om förfarandet uppfyller kraven om kontinuitet men uppenbart föreligger en risk om olika tillämpning av reglerna på olika förskolor och ytterst är det barn som riskerar att hamna i kläm.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:

att förtydliga riktlinjer för vistelsetid för barn i förskola avseende vårdnadshavare med oregelbundna arbetstider

att barnets möjlighet till lunch i förskola och kontinuitet i vistelse ska beaktas i riktlinjerna oavsett vårdnadshavares arbetstider, samt

att vistelsetider som erbjuds både ska beakta vårdnadshavares behov och bästa pedagogiska tid på förskolan.

Johan Wester, Centerpartiet

Centerpartiet Härnösand

Brunnshusgatan 6 A
871 31 Härnösand
centerpartiet.se/harnosand

§ 105

Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola

Skolnämndens beslut

Skolnämnden föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

Motionen lyfter barns lagstadgade rätt till allmän förskola från tre års ålder samt att verksamheten ska organiseras utifrån barnens behov och vårdnadshavares önskemål. Den anger även att lunch borde ingå alla dagar kommunen erbjuder allmän förskola.

Protokollsanteckning

Nina Skyttberg (S) lämnar följande anteckning:

Vid föredragning av ärendet framkommer att förvaltningen har för avsikt att lyfta det relevanta styrdokumentet för revidering under hösten 2026. När dokumentet "Riktlinjer för alla huvudmän som bedriver förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg i Härnösands kommun" kommer upp för revidering kan motionärens intentioner beaktas.

Skolförvaltningen

Skolnämnden

Tjänsteskrivelse Svar på motion om kontinuitet i allmän förskola

Förslag till beslut

Skolförvaltningen föreslår skolnämnden föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Sammanfattning

Motionen lyfter barns lagstadgade rätt till allmän förskola från tre års ålder samt att verksamheten ska organiseras utifrån barnens behov och vårdnadshavares önskemål. Den anger även att lunch borde ingå alla dagar kommunen erbjuder allmän förskola.
Motionsställaren/motionären anser att riktlinjerna är otydliga kring hur kontinuitet säkerställs för vårdnadshavare som arbetar oregelbundna tider och föreslår kommunfullmäktige att besluta följande

- Att förtydliga riktlinjer för vistelsetid för barn i förskola avseende vårdnadshavare med oregelbundna arbetstider
- Att barnets möjlighet till lunch i förskola och kontinuitet i vistelse ska beaktas i riktlinjerna oavsett vårdnadshavares arbetstider
- Att vistelsetider som erbjuds både ska beakta vårdnadshavares behov och bästa pedagogiska tid på förskolan

Bedömning

Riktlinjerna för Härnösands kommuns förskolor säkerställer att allmän förskola för barn 3-5 år erbjuds enligt skollagens krav om minst 525 timmar/år. Den allmänna förskolan är förlagd till tisdag, onsdag och torsdag kl 8.30 – 13.30 och tiden utgår från barns rätt till kvalitativ utbildning. När det finns särskilda skäl har rektor möjlighet att göra avsteg från dessa dagar och tider utifrån dialog med vårdnadshavare.

Barn vars vårdnadshavare arbetar eller studerar erbjuds förskola i den omfattning som behövs enligt skollagens krav. Rektor har möjlighet att besluta om utökad tid på grund av familjens situation i övrigt. Det finns även möjlighet för rektor att besluta om utökad tid för barn som behöver särskilt stöd i sin utveckling.

När vårdnadshavare har oregelbunden arbetstid förs dialog med rektor för att säkerställa att tiden i förskolan både utgår från barnets rätt till utbildning och vårdnadshavares behov av dygnsvila eller andra skäl.

Riktlinjerna för förskolan ses över och revideras kontinuerligt, men förvaltningen anser att de delar som lyfts fram i motionen är möjligt att säkerställa i nuvarande version.

Jonas Albonius
Förvaltningschef

Befattning

Svar på motion - Slopa enprocentregeln

Kommunstyrelsens föreslås besluta

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen att slopa enprocentsregeln.

Sammanfattning

Härnösands kommun tillämpar sedan 2014 enprocentsregeln, där 1 % av byggbudgetar avsätts för konstnärlig gestaltning. Regeln säkerställer tillgång till konst, bidrar till attraktiva livsmiljöer och fungerar som ett etablerat styrmedel i samhällsbyggandet. Principen om armlängds avstånd innebär att politiken sätter ramar medan konstnärliga bedömningar görs av professionen. Tidig reservering av medel är en förutsättning för konstnärlig frihet. Den fasta procentsatsen skapar förutsägbarhet och effektivitet, samtidigt som tillämpningen är flexibel, vilket visas i aktuella projekt med anpassad budget och extern medfinansiering. Att avskaffa regeln bedöms försämra både kvalitet, frihet och effektivitet. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse – Svar på motion – Slopa enprocentsregeln, 2026-06-03

Motion – Slopa enprocentsregeln

Enprocentsregeln och en armlängds avstånd, 2026-08-11

Riktlinje för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp

Kommunstyrelseförvaltningen
Elisabeth Oxelhöjd
elisabeth.oxelhojd@harnosand.se

Svar på motion från sverigedemokraterna; slopa enprocentregeln

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen att slopa enprocentregeln.

Sammanfattning

I en motion ställd till kommunfullmäktige 2026-05-25 föreslår Sverigedemokraterna att Härnösands kommuns slopar den ekonomiska principen enprocentregeln vid ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer, samt att nya riktlinjer och rutiner för konstnärlig utsmyckning upprättas.

Härnösands kommun tillämpar sedan 2014 enprocentregeln, där 1 % av byggbudgetar avsätts för konstnärlig gestaltning. Regeln säkerställer tillgång till konst, bidrar till attraktiva livsmiljöer och fungerar som ett etablerat styrmedel i samhällsbyggandet. Principen om armlängds avstånd innebär att politiken sätter ramar medan konstnärliga bedömningar görs av professionen. Tidig reservering av medel är en förutsättning för konstnärlig frihet. Den fasta procentsatsen skapar förutsägbarhet och effektivitet, samtidigt som tillämpningen är flexibel, vilket visas i aktuella projekt med anpassad budget och extern medfinansiering. Att avskaffa regeln bedöms försämra både kvalitet, frihet och effektivitet. Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför att motionen avslås.

Bedömning

Att avskaffa enprocentregeln skulle inte bara försvaga den konstnärliga friheten utan även leda till en mindre effektiv och mer godtycklig hantering av våra gemensamma miljöer. Den nuvarande modellen har visat sig vara flexibel nog att hantera stora infrastrukturella satsningar på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt.
Kommunstyrelseförvaltningen föreslår därför Kommunstyrelsen att avslå motionen.

Beslutsunderlag

Motion från sverigedemokraterna till Kommunfullmäktige Härnösand: Slopa enprocentregeln 2026-05-25

Uno Jonsson
Tillväxtchef

Elisabeth Oxelhöjd
Kulturchef

Bilagor

Bilaga 1 Enprocentregeln och en armlängds avstånd

Bilaga 2 Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp

Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp

Dokumentnamn	Riktlinjer för Härnösands kommuns konstverksamhet och inköp		Dokumenttyp Riktlinjer	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen		Datum 2025-04-02	Diarienummer KS2024-000438
Dokumentansvarig/processägare	Elisabeth Oxelhöjd	Version 1	Senast reviderad	Giltig t o m 20229-02-01
Dokumentinformation				
Dokumentet gäller för	Nämnder, kommunstyrelsen, förvaltningar och bolag inom Härnösands kommun			
Annan information				

Innehåll

INLEDNING 3

1.1 Om Härnösands kommuns styrande dokument 3
1.2 Vem omfattas av riktlinjen 3
1.3 Syftet med riktlinjen 3
1.4 Lagbestämmelser 3
1.5 Vägledning och avsteg 4
1.6 DEFINITIONER 4

HÄRNÖSANDS KOMMUNS KONSTVERKSAMHET 4

2.1 Härnösands kommunala konsthall 5

HANTERING AV KOMMUNENS KONSTSAMLING 5

3.1 Inköp av lös konst 6
3.2 Gåvor och donationer 6
3.3 Bevarande av kommunens konst 6
3.4 Utlån av konst ur kommunens konstsamling 7
3.5 Stöld och skadegörelse 7
3.6 Försäljning eller annan avyttring 7
3.7 Riktlinjer för destruering 7

UPPHANDLING AV FAST KONST 8

4.1 Processmodell för upphandling av konst som omfattas av enprocentsregeln. 8
4.2 Enprocentsregeln 8
4.2.1 Rutin för enprocentregeln inom kommunorganisationen. 8
4.2.2 Finansiering 8
4.2.3 Budgetprocess 9
4.2.4 Förfarande 9
4.2.5 Direktupphandling inom enprocent. 10
4.2.6 Konstnärens roll och arbetsvillkor vid upphandling 10
4.2.7 Inköp av lös konst vid om- eller nybyggnation 10

EXTERNT ÄGDA FASTIGHETER 10

INLEDNING

1.1 Om Härnösands kommuns styrande dokument

Härnösands kommuns styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder, kommunstyrelsen och förvaltningar ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Kommunens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i kommunens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i verksamheterna.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningarna och bolagen. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

1.2 Vem omfattas av riktlinjen

Riktlinjen gäller nämnder, kommunstyrelsen, förvaltningar och bolag inom Härnösands kommun vid frågor som rör konstinvesteringar och konstplaceringar. Riktlinjen säkerställer yrkesverksamma konstnärers intressen när Härnösands kommun genomför konstinvesteringar och utställningar.

1.3 Syftet med riktlinjen

Syftet med riktlinjen är att säkerställa att konstverksamheten i Härnösands kommun bedrivs effektivt, rättssäkert och kännetecknas av transparens, likabehandling samt god styrning och kontroll. Riktlinjerna ska vara tydliga och utförliga.

1.4 Lagbestämmelser

Denna riktlinje följer gällande lagstiftning.

Koppling till andra styrande dokument inom Härnösands kommun

Nedan listas några av de styrande dokument som angränsar till denna riktlinje

Styrande dokument	Fastställare för beslut	Giltighet
Tillväxtstrategi Härnösand	Kommunfullmäktige	2040
Målprogram 2024–2027	Kommunfullmäktige	2027
Kulturprogrammet	Kommunfullmäktige	2025
Mitt Härnösand 2040, Översiktsplan	Kommunfullmäktige	2040

1.5 Vägledning och avsteg

Förvaltningar som anser att det i ett enskilt beslut finns särskilda skäl till att göra avsteg från denna riktlinje ska dokumentera detta. Avsteget ska i så fall gynna en särskild grupp som ska stödjas eller främjas i enlighet med kommunens mål, förutsatt att det sker inom ramen för gällande lagstiftning och regler.

1.6 DEFINITIONER

Armlängds avstånd
Principen bygger på att det ska finnas ett organisatoriskt avstånd mellan politiskt beslutsfattande å ena sidan, och beslut som har med konstnärlig bedömning att göra å den andra. Armlängdsprincipen syftar alltså i stor utsträckning till att skapa förutsättningar för konstnärlig frihet genom att förespråka ett organisatoriskt skydd från politiska beslut om konstnärligt innehåll.

Enprocentsregeln
Innebär att 1 procent av budgeten för ett byggprojekt (vid nybyggnation, om- eller tillbyggnad) avsätts till bild- eller formkonstnärlig gestaltning.

Fast konst
Platsbunden konstnärlig gestaltning eller utsmyckning inom- eller utomhus.

Lös konst
Färdiga verk som inte är platsbundna.

Offentlig konst
Konstverk avsedda för och ofta utförda direkt i miljöer där allmänheten regelmässigt har tillträde, konstverk som ägs av stat, landsting eller kommun och har bekostats av gemensamma skattemedel.

Upphovsrätt
Konstverk utförda av yrkesverksamma konstnärer är skyddade av upphovsrätt.

Yrkesverksamma konstnärer
Konstnärer som kan påvisa högre konstnärlig utbildning, minst två separatutställningar eller erfarenhet av offentliga uppdrag, enligt kriterier för medlemskap i KRO (Konstnärernas riksorganisation),

[redacted]HÄRNÖSANDS KOMMUNS KONSTVERKSAMHET

Mötet med konst stimulerar individens utveckling och bidrar till mångfald och kreativitet i samhället. Samtidskonsten utmanar ofta vår bild av samhället och världen och ger möjlighet att utveckla vårt tänkande.

I utställningar med samtidskonst möter besökarna nya kulturer, vetenskap, existens, miljö, historia, samhällsfrågor och andra aktuella ämnen på ett fördjupat och stimulerande sätt.

Genom konstpedagogik, anpassade visningar och samtal om konst tillgängliggörs utställningar och offentlig konst för besökare i alla åldrar och med olika behov.

Kommunen praktiserar principen armlängds avstånd.

Konstpolitikens roll i Härnösand är att skapa goda förutsättningar för hållbara villkor för professionella kulturaktörer inom alla konstformer att kunna arbeta fritt och obundet. Den kvalitativa konsten i alla dess uttryck och konstens självständiga ställning och egenvärde ska värnas. Rätten till ett fritt konstnärligt skapande är fastslagen i yttrandefrihetsgrundlagen.

2.1 Härnösands kommunala konsthall

Härnösands konsthall ska erbjuda utställningar med samtidskonst av hög aktualitet och kvalitet och är en arena för yrkesverksamma konstnärer på nationell nivå och en aktör inom det regionala kulturlivet. Konstnärerna som erbjuds utställning vid Härnösands Konsthall ska vara yrkesverksamma, professionella konstnärer i enlighet med KROs riktlinjer/branschpraxis/nationell praxis. Utställande konstnärer ersätts i enlighet med MU-avtalet och annan braschpraxis.

Beslut om utställningar, konstprojekt och pedagogik tas av sakkunnig tjänsteman inom konstområdet. Vid behov anlitas yrkesverksamma konstnärer som rådgivare.

Verksamheten samverkar även med andra aktörer kulturutövare och institutioner för att erbjuda gränsöverskridande kultur inom exempelvis dans, performance, musik, bildkonst och poesi samt erbjuder visningar, interaktiv konstpedagogik, guidningar till skolor, föreningar, privatpersoner och arbetsplatser

HANTERING AV KOMMUNENS KONSTSAMLING

All lös konst i kommunens ägo kallas kommunens konstsamling. Den största delen är konst inköpt för allmänna medel. Kommunen äger också Qvistska samlingen och mindre donationer som Curt Rydell-samlingen, Bengt Johanssons Gamla Härnösandsbilder samt enskilda donerade verk. I kommunens ägo finns även den offentliga konsten som är placerad såväl inomhus som utomhus. Härnösands Konsthall huserar och handhar kommunens konstsamlingar.

Kommunens konstsamlingar utgör en del av vårt kulturarv och har ett stort värde även för kommande generationer. Härnösands kommun bör därför sträva efter att tillgängliggöra och bevara både samtidskonst och äldre konst i kommunens ägo, samt att konst som köps in till samlingarna äger aktualitet och ett bestående konstnärligt värde.

3.1 Inköp av lös konst

Kommunen köper in lös konst för en summa som årligen avsätts av Härnösands kommunstyrelse. Härnösands kommun tillämpar LOU.

Inköp görs huvudsakligen vid samtidsutställningar i kommunens regi, undantagsvis från gallerier eller direkt från konstnärens ateljé.

Inköp av konst sker av sakkunnig tjänsteman inom konstområdet från yrkesverksamma samtida konstnärer. Vid behov anlitas sakkunnig konsult. Alla konstinköp protokollförs och diarieförs årsvis. Det inköpta konstverket fotas samt registreras i aktuellt registreringssystem för kommunens konst.

Vid inköp av all konst ska kommunen främja konstnärernas roll och arbetsvillkor. Konsten som köps in till kommunens konstsamling bör i den mån det är möjligt spegla samtidskonsten.

3.2 Gåvor och donationer

Gåvor/donationer till kommunen i form av konstverk kan tas emot utan villkor från givaren. Inga kostnader åläggas mottagaren vid verkets tillkomst, montering eller underhåll.

Vid större donationer som tillför ett väsentligt kulturellt, historiskt eller ekonomiskt värde till kommunen kan villkor tas upp till diskussion och accepteras. Gåvor och donationer som accepterats märks och registreras i konstregistret med anteckning om gåvogivare. Gåvobrev/donationsbrev avkrävs givaren och diarieförs. Kommunen kan avstå att ta emot gåvor av kvalitets- och förvaltningsskäl och förbinder sig inte att uppfylla specifika krav kring exempelvis placering.

Vid frågor som rör konst i offentlig miljö, även donationer eller ideella initiativ till offentlig konst bör ett långsiktigt perspektiv beaktas. Alla gåvor och donationer till kommunen hanteras av Kulturenheten, av sakkunnig tjänsteperson inom konst samt i de fall det behövs kulturchef.

3.3 Bevarande av kommunens konst

Härnösands kommunstyrelse har ett övergripande ansvar för kommunens konstsamling. Kulturenheten genom konsthallen ansvarar för att all lös konst förvaras, underhålls och bevaras på ett lämpligt sätt.

För den offentliga konsten i kommunens utomhusmiljöer finns det gemensamt intresse och delat ansvar mellan samhällsförvaltningen och kommunstyrelseförvaltningen för att observera eventuellt behov av underhåll.
Samhällsförvaltningen har därefter ansvar för drift och underhålla av dessa verk, vilket sker i dialog med kommunstyrelseförvaltningen.
Samhällsförvaltningen ansvarar för att markunderhåll, snöröjning och liknande vid offentliga konstverk görs på ett sätt som inte påverkar konstverket.

Konstverk har beroende på exempelvis placering och materialval olika lång livslängd. Gestaltade miljöer kan därför bestå av såväl tillfälliga verk och permanenta gestaltningar.

Vid alla frågor som rör förändringar av konstverk eller miljön i närheten av konstverk, exempelvis plantering, ombyggnationer eller uppställning av objekt bör samråd med konstnär ske. Om konstnären inte kan tillfrågas ska ett samråd mellan sakkunniga tjänstepersoner ske.

Vid avyttrande av kommunägda fastigheter ska ägandeskap och ansvar för underhåll av befintlig konst fastställas.

3.4 Utlån av konst ur kommunens konstsamling

Konst ur Kommunens konstsamling lånas ut till verksamheter i kommunens förvaltningar. Konsten placeras i kommunens lokaler av sakkunnig tjänsteperson, på lämpligt sätt utifrån tillgång på konst och verksamheten i lokalen.

Sakkunnig tjänsteperson med konstkompetens sköter hängning, nedmontering och transport av all konst i kommunens lokaler, även kontor och liknande utrymmen.

För utlån av konstverk ur kommunens samlingar utanför Härnösands kommun gäller särskilda villkor. Skriftliga villkor för utlån utanför Härnösands kommun tas fram och bifogas låneavtalet. Vid förfrågningar om utlån av sällsynta och dyrbara verk tar kommunens sakkunniga inom konstområdet beslut i samråd med kulturchef.

3.5 Stöld och skadegörelse

Konsten försäkras genom kommunens försäkring. Vid skada eller stöld ska sakkunnig tjänsteperson inom konst underrättas och rådfrågas om åtgärder. Stölder polisanmäls. Vid underhåll och eventuell reparation ska om möjligt konstnären, eller en konstexpert för äldre konst, anlitas för att åtgärderna ska ske på ett professionellt sätt.

3.6 Försäljning eller annan avyttring

Härnösands kommun avyttrar normalt inte konst genom försäljning, i de flesta fall beräknas de administrativa kostnaderna överstiga eventuella inkomster. De mer värdefulla verken som skulle kunna säljas, utgör ett konstnärligt och historiskt värdefullt material. För det fall en försäljning trots detta blir aktuellt, ska frågan föras till politiskt beslut.

3.7 Riktlinjer för destruering

Konstverk i kommunens ägo som efter noggrant övervägande och som efter sakkunnig bedömning inte har något nominellt eller historiskt värde och som

inte går att placera ut eller förvaras kan destrueras. Vid beslut om destruering fotas konstverket och orsaker tilldestrueringsbeslutet beskrivs. Ärendet arkiveras med foto, orsak samt beslut. För konstverk som donerats till kommunen gäller donationsvillkoren.

UPPHANDLING AV FAST KONST

Vid inköp av offentlig konst och fasta utsmyckningar följs branschregler och rekommendationer. Upphandling och inköp regleras i LOU.

4.1 Processmodell för upphandling av konst som omfattas av enprocentsregeln.

4.2 Enprocentsregeln

Kommunen ska i enlighet med politiskt beslut 2014 avsätta medel för konstnärlig gestaltning. Modellen med 1% regeln omfattar kommunorganisationen och dess bolag.

4.2.1 Rutin för enprocentregeln inom kommunorganisationen.

Vid uppstart av nytt 1%-projekt ansvarar kommunens olika förvaltningar och bolag, det vill säga projektägaren, att aktuella om- och nybyggnationer kommuniceras till kulturenheten.

I en dialog mellan kulturenheten och projektägaren fastslås vilka funktioner som behöver ingå i en samrådsgrupp för det aktuella projektet. Därefter bildas en samrådsgrupp, kulturenheten är sammankallande. Samrådsgruppen är rådgivande och kan bestå av till exempel följande funktioner; teknik- och markfrågor, konstnärliga förutsättningar, upphandlingskompetens och brukarperspektiv med flera. Utöver nyttjas kommunens kompetenser i de frågor som det behövs, exempelvis kommunikation.

I de fall en privat entreprenör genomför en om- eller nybyggnation, ska kommunen, i de fall det bedöms lämpligt, informera om kommunens ställningstagande i fråga om konstnärlig gestaltning med avsikt att stimulera liknande processer från entreprenörens sida

4.2.2 Finansiering

Medel för konstnärlig utsmyckning/gestaltning ska avsättas vid nybyggnad, ombyggnationer och vid större investeringar över 500 000 kr. Undantag från enprocentregeln kan vara projekt av övervägande teknisk karaktär, exempelvis ventilationsrenoveringar, stambyten, tillgänglighetsanpassningar och liknande.

Flera mindre investeringsprojekt kan generera medel till gemensamt konstverk, vilket gör det möjligt att placera konst även i delar av kommunen där inga byggprojekt pågår. Därför är det viktigt att även investeringsprojekten som understiger 500 000 kr kommuniceras till kulturenheten.

4.2.3 Budgetprocess

Budget för 1% projekt består av konstnärlig gestaltning, montering och uppsättning samt ev extern kompetens. Som riktmärke för konstnärlig gestaltning gäller att medel motsvarande 1 % av totalbudget för investeringen avsätts. Resterande kostnader kopplade till 1% projektet ingår i den totala investeringen och beaktas i budgeten enligt nedan.

Summa för 1% projektet fastslås av projektägaren och kommuniceras till samrådsgruppen. Kostnader som uppkommer i samband med tillskapandet av verket men inte ingår i den konstnärliga gestaltningen ska tydliggörs med vilka kostnadsställen dessa ska belasta. Budget för projektet ska tas fram så att synergieffekter kan nyttjas.

Nationell praxis inom konstområdet är att arbets- och materialkostnader för uppsättning eller montering av konstverk som ingår i den fasta inredningen av byggnaden vanligtvis inte inräknas i beloppet för konstnärlig gestaltning.

Vid större projekt kan en extern kompetens behöva upphandlas med kunskap inom såväl konst som plan- och byggprocesser, konsultarvodet går utanför 1% budget för konstnärlig gestaltning och är då att betrakta som behov av expertkompetens jämställt andra behov i samband med byggnadsprocessen.

Det färdiga konstverkets förvaltning bör planeras redan i samband med förberedelse och genomförande av gestaltningen. Drifts- och underhållsbudget för kommunens offentliga konstverk ska följa behovet.

4.2.4 Förfarande

Vid upphandling av konstnärlig gestaltning är den konstnärliga kvaliteten viktad högre än andra urvalskriterier. Oavsett förfarande används en sakkunnig kommitté som i processen väljer ut ett antal konstnärer för eventuellt skissuppdrag och senare utsmyckningsuppdrag utifrån anbud eller intresseanmälningar. För att lämna anbud ska konstnärer uppfylla krav på professionalitet enligt KRO:s kriterier.

Aktuella urvalskriterier kan exempelvis tas fram i samråd med, eller med godkännande från, representanter ur verksamheten. Kommunen kan även anlita en konstnär som arbetar nära brukare och verksamhet i en konstnärlig process för ökad delaktighet.

4.2.5 Direktupphandling inom enprocent.

Vid konstinköp i samband med enprocentsprojekt följs LOU och inköpspolicy.

4.2.6 Konstnärens roll och arbetsvillkor vid upphandling

Information om förutsättningar samt miljöbilder och ritningar ska tillhandahållas konstnärerna när anbudsinbjudan inleds. Om ritningarna inte visar alla detaljer och faktorer som tillkommer (t.ex. skyltar, elinstallationer etc.), så bör information om detta tillfogas upphandlingen.

Konstnär ges skälig tid för att lämna anbud, ta fram skissförslag samt att färdigställa den konstnärliga gestaltningen. Tiderna anpassas efter upphandlingens förutsättningar, årstid, material och andra relevanta faktorer.

4.2.7 Inköp av lös konst vid om- eller nybyggnation

Istället för att göra en upphandling, exempelvis vid mindre ny- eller tillbyggnationer, kan man köpa in s.k. lös konst (färdigproducerad konst) av hög kvalitet som tillför en extra dimension till plats och verksamhet. Inköp av lös konst är mindre tids och resurskrävande än en offentlig upphandling av konstnärlig gestaltning. Lös konst tillhör kommunens konstsamling och följer ej med vid eventuellt ägarbyte. Fast konst som är platsbunden inom- eller utomhus följer vanligtvis med vid ägarbytet.

[redacted] EXTERNT ÄGDA FASTIGHETER

I externt ägda fastigheter där offentlig verksamhet i kommunens regi bedrivs kan kommunen placera konst.

Vid externt ägda fastigheter kan kommunen initiera konstnärliga projekt där flera parter bidrar till finansieringen. Vid delad finansiering ska ägandeskap och ansvar för underhåll av konsten fastställas.

Kommunstyrelseförvaltningen
Elisabeth Oxelhöjd
elisabeth.oxelhojd@harnosand.se

Enprocentregeln och en armlängds avstånd

Enprocentregeln

Härnösands kommun tillämpar enprocentregeln efter ett politiskt beslut från 2014. Regeln innebär att 1% av budgeten vid ny-, om- och tillbyggnad avsätts till konstnärlig gestaltning. Detta är inte enbart en ekonomisk princip, utan en metod för att säkerställa att konsten är en demokratisk rättighet som är tillgänglig för alla, oavsett bakgrund. Detta är särskilt viktigt i en kommunal kontext som har ansvar för likvärdig tillgång till kultur.

Enprocentregeln är ett etablerat verktyg för att säkerställa att konst och gestaltning integreras i våra gemensamma miljöer. Den bidrar till att skapa attraktiva, identitetsskapande och inkluderande offentliga rum. Erfarenhet från såväl vår egen som andra kommuner visar att konstnärlig gestaltning höjer upplevelsevärden, stärker platsers särart och bidrar till stolthet hos invånare och bidrar till näringslivet.

Enprocentregeln utgör inte enbart en finansieringsprincip utan är ett etablerat och väl fungerande styrinstrument som säkerställer att konstnärlig gestaltning integreras i samhällsbyggandet på ett effektivt, förutsägbart och professionellt sätt.

Konstnärlig frihet och armlängds avstånd

I motionen menar motionären att kommunen låser medel innan det är klarlagt vad de ska användas till. Detta är inte en brist i systemet, utan en grundläggande förutsättning för att upprätthålla principen om armlängds avstånd. Armlängds avstånd är en grundläggande kulturpolitisk princip på alla nivåer som tydligt skiljer mellan politiskt beslutsfattande och konstnärliga bedömningar, vilka ska göras av professionen utan politisk påverkan. Genom att reservera medel i ett tidigt skede säkerställs att det konstnärliga innehållet inte detaljstyrs politiskt i förväg, vilket är avgörande för den konstnärliga friheten. Att innehållet inte är fastställt från början möjliggör professionella och transparenta processer såsom öppna utlysningar och sakkunnigbedömningar där de konstnärliga idéerna får prövas i relation till platsens specifika förutsättningar. Att frångå denna ordning skulle riskera att reducera konsten till politiska beställningar, vilket strider mot målet att kulturen ska vara en obunden och utmanande kraft.

Vikten av en fastställd procentsats skapar en effektiv och hållbar arbetsprocess Det är av stor vikt att hålla fast vid enprocentregeln även om hela det ekonomiska utrymmet inte används i varje enskilt projekt. En fast procentsats skapar organisatorisk tydlighet och förutsägbarhet. Utan en fastställd regel riskerar konsten att bli en ”restpost” som prioriteras bort vid varje budgetförhandling, vilket leder till en fragmenterad process och ökade administrativa kostnader.

Genom att behålla 1 % som utgångspunkt kan medel vid behov samlas för att möjliggöra större gestaltningar, eller användas mer begränsat där det bedöms tillräckligt, utan att principen som sådan ifrågasätts. Det skapar en effektiv organisation där projektets samverkansparter inte behöver förhandla om en ny konstbudget för varje projekt. Det gör ansvarsroller och arbetsprocess tydliga samt sparar tid och resurser.

Ekonomiskt ansvarstagande och flexibilitet

Kommunens hantering av projektet Nybron och Nybrogatan är ett tydligt bevis på att enprocentregeln tillämpas med både flexibilitet och stort ekonomiskt ansvar. I detta specifika projekt har kommunen valt att inte använda hela procentsatsen från Nybron, vilket visar att redan regeln idag fungerar flexibelt och med stor känslighet för såväl ekonomi, konstnärlig frihet och komplex arbetsprocess med samverkande parter. Vidare samverkar kommunen i detta projekt framgångsrikt med Statens konstråd, vilket innebär att externa statliga medel medfinansierar det planerade konstverket. Detta betyder att kommunen inte bara kvalitetssäkrar projekten enligt nationell praxis, utan även aktivt arbetar för att förstärka de kommunala resurserna med externa medel. Det visar på en hög grad av professionalitet där kommunen tar ansvar för både den ekonomiska hushållningen och den konstnärliga kvaliteten i våra gemensamma livsmiljöer.

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår att motionen avslås.

Elisabeth Oxelhöjd

Motion Kommunfullmäktige Härnösand **2026-05-25**

Slopa enprocentsregeln.

Enprocentsregeln innebär att minst 1 % av budgeten vid ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer ska investeras i byggnadsknuten konstnärlig gestaltning (källa kro.se).

Härnösands kommun har gjort och kommer att göra många stora satsningar framöver och med enprocentsregeln innebär detta att kommunen låser ett antal miljoner kronor till byggnadsknuten konstnärlig gestaltning redan innan någon vet vad exakt pengarna skall spenderas på. Vid stora projekt så som Nybrogatan, Skeppsbron och Nybron är det extra tydligt varför kravet om minst 1 % inte är passande, det handlar helt enkelt om så stora summor att förhållandet mellan kostnad och faktiskt samhällsnytta behöver utredas.

En slopning av enprocentsregeln innebär inte att all konstnärlig utsmyckning skall upphöra och att stadsbilden på något vis skall förfulas. Det är fullt möjligt att anpassa den konstnärliga utsmyckningen efter vad som anses lämpligt i projektet i stället för att styras av en på förhand fastställd procentsats. Faktum är att nästan 60 % av Sveriges kommuner inte tillämpar den ekonomiska principen enprocentsregeln och trots det anses flera av dem vara några av Sveriges vackraste.

Att slopa enprocentsregeln innebär alltså enbart att kommunen inte längre är bunden till att avsätta minst 1 % av projektbudgeten vid ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer åt konstnärlig utsmyckning, inte att kommunen inte får avsätta pengar för utsmyckning. En behovs och projektstyrd ekonomisk ställning till konstnärlig utsmyckning i samband med om-, ny- och tillbyggnation hade därför varit att föredra i Härnösand.

Med anledning av detta yrkar Sverigedemokraterna:

-Att Härnösands kommuns slopar den ekonomiska principen enprocentsregeln vid ny-, om- och tillbyggnationer av fastigheter, infrastruktur och offentliga miljöer.

-Att nya riktlinjer samt rutiner för konstnärlig utsmyckning upprättas.

För Sverigedemokraterna Härnösand
2026-05-13

Charlotte Höglund Bystedt

Ulrika Jonsson

Ändrad mötesdag för kommunstyrelsens möte

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen besluta

att ändra mötesdagen för kommunstyrelsen den 24 november till den 1 december.

Sammanfattning

Ärendet innehåller förslag på ändrad mötesdag för kommunstyrelsen.

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2026-10-26

Dnr
KS/2026-268

Kommunstyrelseförvaltningen
Henrik Sendelbach
henrik.sendelbach@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Ordförandeförslag - Ändrad mötesdag för kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen besluta

att ändra mötesdagen för kommunstyrelsen den 24 november till den 1 december.

Sammanfattning

I ett budgetår ska kommunens årsplan med budget för nästkommande år beslutas senast november månads utgång i kommunfullmäktige. Om särskilda skäl finns kan budgetbeslutet fattas i december i kommunfullmäktige. Bedömningen är att tiden blir för knapp att genomföra förslag till förändringar i den budget som togs av majoriteten i juni 2026. Med anledning av det föreslås att flytta fram årets sista beslutsmöte till den 1 december.

Jonas Bergström
Kommunstyrelsens ordförande

Omtag i frågan om Nordarkiv och dess lokaler

Kommunstyrelsen föreslås besluta

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen besluta

att uppdra till kommundirektören att utreda behoven och intresset för Nordarkiv samt möjligheterna att upphandla lokaler för ändamålet enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), samt

att uppdraget återrapporteras till kommunstyrelsen senast den 1 december 2026.

Sammanfattning

Ärendet innehåller ett uppdrag om att utreda olika aspekter av kommunarkivets framtida placering och behov.

Kommunstyrelsen

Ordförandeförslag - Omtag i frågan om Nordarkiv och dess lokaler

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens ordförande föreslår kommunstyrelsen besluta

att uppdra till kommundirektören att utreda behoven och intresset för Nordarkiv samt möjligheterna att upphandla lokaler för ändamålet enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), samt

att återrapportera uppdraget till kommunstyrelsen senast den 1 december 2026.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i december 2024 att bilda ett arkivcentrum kallat Nordarkiv. Kommunstyrelsen har därefter beslutat om lokaler för ändamålet.
Mot bakgrund av att något hyresavtal ännu inte har undertecknats föreslår S och M-majoriteten ett omtag. Syftet är att undersöka om intresset för Nordarkiv kvarstår samt om lokaler för ändamålet kan upphandlas enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).

Beskrivning av ärendet

För att kommunstyrelsen ska kunna fatta ett välgrundat beslut ges kommundirektören uppdraget att ta fram ett beslutsunderlag. Underlaget ska belysa följande aspekter:

- Undersöka vilket intresse och behov som kvarstår hos externa aktörer för gemensamt arkiv under Nordarkiv, samt om nya intressenter kan tillkomma.
- Hur behovet av arkivutrymme, mätt i hyllmeter, bedöms utvecklas över tid.
- Beskriva vilka möjligheter till intäkter som finns från externa aktörer i Nordarkiv.
- Bedöma de ekonomiska konsekvenserna av att kvarstå i nuvarande lokaler på Kusthöjden under en längre period.
- Bedöma de ekonomiska riskerna i det framförhandlade avtalet om en eller flera externa aktörer väljer att lämna samarbetet.

- En möjlig tidsplan för ett eventuellt genomförande av en upphandling av arkivlokaler enligt LOU.
- Undersöka möjligheterna att inrymma arkivverksamheten i lokaler som kommunen eller de kommunala bolagen redan äger eller hyr.

Beslutet skickas till

Näringslivsarkivet

Föreningsarkivet

Kramfors kommun

Ånge Kommun

Hemab

Jonas Bergström
Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisningen av kommunstyrelsens uppdragsbeslut.

Sammanfattning

Alla uppdragsbeslut som kommunstyrelsen beslutat om redovisas med statusuppdateringar.

Beslutsunderlag

Redovisning av uppdragsbeslut t.o.m. 2026-11-03

Redovisning av kommunstyrelsens uppdragsbeslut t o m 2026-11-03

Kommunstyrelseförvaltningen, dnr 2024-4

Uppdraget	**KS-beslut, datum samt §**	**Ansvarig för ärendet**	**Kommentarer**	Pågående / Avslutat
Behov av nytt särskilt boende Kommunstyrelsen beslutar **att** uppdra till kommundirektören att från AB Härnösandshus inhämta förslag på hyresavtal omfattande förhyrning av de nya verksamhetslokaler som fastställts enligt socialnämndens beslut per 2021-06-17, § 82. 2023-05-30 §60	KS 2021-02-08 § 26 (dnr 2022-45)	Kommundirektör		Pågår Arbetet med lokalprogram pågår ambitionen är att kunna göra en upphandling kring årsskiftet med byggstart våren 2023 och färdigställande hösten 2024. Lokalgruppen har hittat en plats inom Gerestaområdet som verksamheten förordar. Detaljplanen gäller för allmänt ändamål vilket stämmer med att bygga äldreboende men planen tillåter endast en våning och vi behöver bygga 3 – 4 våningar. Detta medför att detaljplanen behöver förändras. PEX-gruppen har diskuterat frågan vid senaste sammanträdet. En politisk referensgrupp bildas under hösten med ordförande och andre vice ordförande från KS, Samhälls- och Socialnämnd samt Härnösands Hus styrelse. Referensgruppen ska följa arbetet och bidra i viktiga vägvalsfrågor – precis som under arbetet med ny sporthall. Referensgruppen har haft sitt första möte i december 2022 och i skrivande stund tjänstebereds frågan om vilka platser som är de bästa. Två förslag har presenterats för referensgruppen. För att fortsättningsvis inte jobba i parallella spår så kommer Pex-rådet nu att ta över frågan. Till detta Pex-rådsmöte adjungeras socialnämndens presidium. Ett enigt politiskt PEX-råd har nu valt att gå vidare med ett av de två föreslagna alternativen från tjänsteorganisationen. Nytt PEX-råd diskuterar möjliga alternativ vid ett extrainsatt möte torsdagen den 23/11. Inom kort kommer kommunen att bjuda in till ett öppet informationsmöte med möjlighet för närboende att få ta del av processen fram till idag samt den fortsatta processen. Mötet för närboende genomfördes torsdag 15/2. Detaljplaneprocessen inleds nu och i den kommer alla relevanta perspektiv att belysas. 2024-04-03 Ärendet om planbesked framskrivet och tas upp i samhällsnämnden i mars månad. 2024-05-28 Efter dialog med H-hus pausades ärendet tillfälligt så

				tjänsteorganisationen får möjlighet till ytterligare samprat. Ärendet gick alltså inte upp i mars och kommer inte upp i april. Kommer tidigast upp till samhällsnämnden i maj och först efter ytterligare tjänstepersonsdialog samt därpå följande dialog i PEX-rådet. 2024-10-01 PEX-Rådet har ställt sig bakom förslaget att övergå till alternativ 1, alltså Jenssenvägen. Kommunikationsplan är under framtagande. Ansökan om planbesked är inskickad i slutet av juni. HEMAB har fått information. 2024-10-29 Planbeskedet hanteras nu och är ett kommande ärende i samhällsnämnden i oktober. När ett positivt planbesked kan ges planeras ett startmöte och därefter sätts en tidsplan för hela detaljplaneprocessen i samverkan mellan Härnösandshus och samhällsförvaltningen . 2025-01-21 Planbeskedet beslut i samhällsnämnd och fått prioritering 1. En tidsplan för hela detaljplaneprocessen i samverkan mellan Härnösandshus och samhällsförvaltningen ska arbetas fram 2025-11-04 Avvaktar färdigställandet av verksamheten och beslut i socialnämnden för underskrift av avtal. 2026-11-03. Detaljplanen vann laga kraft i juni 2026. Handläggning av bygglovet pågår.
Reviderad Arbetsmiljöpolicy (**att** anta Arbetsmiljöpolicy, **att** policyn börjar gälla 2023-03-01,) **att** uppdra till kommundirektören att genomföra en översyn tillsammans med politiska företrädare av arbetsmiljöpolicyn, samt att återrapporteringen sker våren 2023.	KS 2023-01-18 § 5 Dnr 2022-493	Kommundirektör		Påbörjas under hösten 2023. Tjänsteförslag på formering av den politiska arbetsgruppen är nästa steg. Arbetsgrupp nominerades vid förra KS. Arbetet kommer sannolikt att pågå under hela våren 2024. 2024-05-28 Ett möte med referensgruppen inbokad samt plan för möten en gång per månad mellan augusti- november. 2024-11-26 Pågår enligt planen. 2025-01-21 Pågår och beräknas gå upp för beslut tidigt våren 2025. 2025-03-04 Med anledning av större omställningsarbete inom kommunen skjuts arbetet fram med en reviderad arbetsmiljöpolicy 2025-11-04 Arbetet beräknas vara färdig för beslut vid årsskiftet 2026-05-26 ärendet framflyttat till september 2026. 2026-11-03 ärendet upp för antagande 3/11

att ge kommundirektören i uppdrag att tillsammans med Region Västernorrland redovisa vilka samordningsvinster och ekonomiska konsekvenser som uppstår genom att Härnösands kommun övertar ansvaret för Friluftsmuseet Murberget samtidigt som Region Västernorrland övertar den regionala museiverksamheten, **att** redovisa en tidsplan för hur en organisatorisk förändring kan genomföras, **att** beskriva hur Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland kan avvecklas samt **att** ärendet redovisas i kommunstyrelsens juni-sammanträde 2026.	2026-01-20 §14	Kommundirektör		2026-09-15 Ärendet uppe för beslut, men återremitterades 2026-11-03 Bearbetning av underlaget pågår utifrån återremiss
att uppdra till kommundirektören att ta fram rutiner för hantering, dokumentation och uppföljning av registerkontroller, samt **att** ärendet återkopplas till kommunstyrelsen i oktober 2026.	2026-05-26 §103	Kommundirektör		2026-11-03 Arbetet pågår och återredovisas på kommunstyrelsens möte 3/11
att återremittera ärendet för att förtydliga etiska och moraliska aspekter av AI-tjänster och utbildningsinsatser som möjliggör användande av desamma. Samt säkerställa att ett bredare perspektiv anläggs för att inkludera olika typer av AI-tjänster, såväl fristående som inkluderade i annan programvara och andra typer av AI-modeller än språkmodeller.	2026-05-05 §75	Kommundirektör		2026-11-03 pågår och dialoger förs om organisationen är i behov av en policy eller en riktlinje som mer beskriver ansvar, roller och arbetssätt än vad en policy i normalfallet beskriver
att utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt, uppdra till kommunstyrelsens presidium att kalla skolnämndens presidium för att inleda dialog och att ta fram underlag inför	2026-09-29 §141			2026-11-03 ärendet återrapporteras vid kommunstyrelsens möte 3/11

kommande kommunstyrelse för fortsatt dialog kring hur skolnämnden kan nå en budget i balans innan årets slut, samt **att** ärendet återrapporteras till kommunstyrelsen, där skolnämndens presidier bjuds att redovisa.				

Anmälan av delegationsbeslut 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisningen av delegationsbeslut.

Delegationsbeslut

Delegationsbeslut – Förlängd giltighetstid för Måltidspolicy, 2026-09-09

Delegationsbeslut om förlängning Riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism signerat, 2026-10-08

Delegationsbeslut – Fortsatt borgensansvar, 2026-10-13

Delegationsbeslut – Ny upplåning 2026, 2026-10-13

Delegationsbeslut

Beslut

Kommundirektören har på delegation fattat beslut om att förlänga giltighetstiden för Måltidspolicy, enligt delegation 9.1.15, efter aktualitetsprövning av policyn.

Beskrivning av ärendet

Den föreliggande Måltidspolicyn och dess giltighetstid till och med 2026-06-21, har aktualitetsprövat och fått en förlängd giltighetstid till och med 2027-12-31.

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Delges

Kommunstyrelsen

Delegationsbeslut om förlängning Riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism

Beslutet är taget med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning, punkt 9.1.15.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att förlänga styrdokumentet Riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism till 2026-10-05.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsen har en riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Riktlinjen antogs av kommunstyrelsen 2018, och har förlängts en gång, via delegation, sedan dess.

Det rådande styrdokumentet börjar löpa mot sitt slut, och förvaltningen har gjort en relevansbedömning av innehållet, och finner att innehållet är fortsatt relevant för kommunen, och inte har behov av revidering.

Mot bakgrund av det beslutar kommunen att förlänga styrdokumentets giltighetstid.

Beslutet är fattat av

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Postadress	Besöksadress	Hemsida	Telefon	Organisations nr
Härnösand kommun	Servicecenter, Sambiblioteket	www.harnosand.se	0611-34 80 00	212000–2403
Norra Kyrkogatan 3	Universitetsbacken 3A	E-post	Fax	Bankgiro
871 80 HÄRNÖSAND	871 31 HÄRNÖSAND	kommun@harnosand.se	0611-34 80 30	5576–5218

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Lars Liljedahl
Datum: 2026-10-08 14:48
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
93A776D594A57958FE88BD8E38E497BD2A482A5528D03955E3CF65CC2E7B256E

Härnösands kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Anna-Karin Hasselborg
anna-karin.hasselborg@harnosand.se

RIKTLINJE

Datum
2026-10-05

Riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism i Härnösands kommun

Dokumentnamn	Riktlinje för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism i Härnösands		Dokumenttyp Riktlinje	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen		Datum 2026-10-05	Diarienummer KS/2026-543
Dokumentansvarig/processägare	Avdelningschef för kansliet	Version 1.2	Senast reviderad 2023-04-20	Giltig t o m 2030-10-05
Dokumentinformation	Riktlinje för Härnösands kommuns förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism.			
Dokumentet gäller för	Härnösands kommunkoncern			
Annan information				

Härnösands kommun

Innehåll

1.1 Bakgrund 3
1.2 Syfte 3
1.3 Ansvar 3
1.4 Förebyggande åtgärder 4
1.5 Stöd till anslutna och anhöriga 4
1.6 Uppföljning och utvärdering 5

1.1 Bakgrund

Våldsbejakande extremism är ett samlingsbegrepp för rörelser, ideologier eller miljöer som inte accepterar en demokratisk samhällsordning. Med våldsbejakande menas handlingar såsom att stödja, uppmana eller delta i ideologiskt motiverade våldshandlingar för att främja en sak.

Att vara våldsbejakande ska inte förväxlas med att vara våldsbenägen då ett våldsbejakande beteende kan innebära ett långvarigt stöd till våldshandlingar som andra begår, trots att personen själv aldrig utövar våld. Ordet extremism används för att beskriva företeelsen där individer använder extrema metoder för att förändra samhället i önskad riktning. Säkerhetspolisen använder ordet extremism för att beskriva rörelser, ideologier eller individer som inte accepterar den demokratiska samhällsordningen.

Våldsbejakande extremism förekommer både inom den religiösa och politiska sfären. Det finns i Sverige idag tre olika våldsbejakande extremistiska miljöer, den vänsterextrema miljön (tidigare kallad autonoma miljön), högerextrema miljön (tidigare kallad vit makt-miljön) och den våldsbejakande islamistiska miljön. Det finns även individer som inte formellt tillhör en extremistisk miljö men som på egen hand kan agera utifrån en extremistmiljös ideologi, så kallade ensamagerande våldsverkare.

Extremism oavsett politisk färg utgör ett hot mot demokratin.

1.2 Syfte

Riktlinjen ska ligga till grund för Härnösands kommuns förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Den ska tydliggöra ansvarsfördelningen inom området samt påvisa vikten av ett förebyggande arbete och agerande utifrån lägesbilden eller inkommande information för enskilda individer och deras familjer.

1.3 Ansvar

Att arbeta förebyggande för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism förutsätter det att det finns samordning och ett samarbete inom kommunen samt med berörda externa aktörer. Det krävs en tydlig och uttalad ansvarsfördelning så att information kan föras vidare till rätt funktion Brottsförebyggande samordnaren bör vara den utsedda funktion som ansvarar för arbetet mot våldsbejakande extremism. Denne ska ha ett tydligt mandat att sammankalla samverkansgrupper och vara en kontaktpunkt och kanal för åtgärder vid behov eller utifrån lägesbilden.

Uppdraget är att på strategisk nivå leda och samordna arbetet mot våldsbejakande extremism på intern nivå och ge stöd till berörda verksamheter. Det är viktigt att det finns ett förebyggande arbete för att kunna förhindra individer att lockas in till de olika våldsbejakande extremistiska miljöerna.

För att detta arbete ska bli verkningsfullt krävs samordning, samarbete och kontinuerlig uppföljning. Flertalet verksamhetsområden inom Härnösandss

kommun ska samverka i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

- Brottsförebyggande samordnaren ska använda befintliga förebyggande forum så långt det går. I den samordnande rollen ingår att:
- Hålla kontakt med polisen för en aktuell lägesbild.
- Tillsammans med säkerhetskyddschefen vara informationskanalen och direktkontakt in och ut från kommunen gentemot polisen.
- Omvärldsbevaka genom att delta i relevanta nätverk.
- Säkerställa informationsdelning till berörda verksamheter inom kommunen samt politiken.
- Stödja de verksamheter som berörs av frågan i sitt arbete.
- Vid behov tillse att medarbetare, chefer och förtroendevalda får relevant utbildning.
- Följa upp arbete

1.4 Förebyggande åtgärder

En uppdaterad lokal lägesbild ger goda förutsättningar för ett framgångsrikt arbete. Detta arbete sker inom ramen för det brottsförebyggande arbetet. Lägesbilderna ska innehålla information om den vänsterextrema miljön, högerextrema miljön och den våldsbejakande islamistiska miljön, deras närvaro och aktiviteter. För att skapa bra lägesbilder krävs det att olika aktörer samverkar och lägesbilden sker i samverkan med polis, socialtjänst och andra relevanta.

Ett förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism är ett av flera perspektiv inom det brottsförebyggande arbetet. I det förebyggande arbetet är det viktigt att kontinuerligt föra en dialog kring vilken typ av förebyggande insats som är mest verkningsfull. Generella förebyggande insatser genom att stärka demokrati sker från kommunstyrelseförvaltningen. Specifika eller individinriktade förebyggande insatser sker från social- och skolförvaltningen.

1.5 Stöd till anslutna och anhöriga

Anslutna, anhöriga eller närstående till personer som är på väg in i eller har anslutit sig till våldsbejakande extremistmiljöer kan spela en central roll i att hindra och motverka radikalisering. De kan behöva stöd och det stödet kan komma från kommunen, hälso- och sjukvården och ideella verksamheter.

Oroliga anhöriga eller närstående kan via kommunens socialtjänst få hjälp och stöd. Känner man oro för ett barn eller ungdom kan man göra en orosanmälan till Individ-och familjeomsorgens mottagningsgrupp. Tydlig information ska finnas på kommunens hemsida.

1.6 Uppföljning och utvärdering

Årlig uppföljning och utvärdering sker i det Rådet för trygghet och hälsa tillika lokala Brottsförebyggande rådet.

Delegationsbeslut – Fortsatt borgensansvar

Beslut

Ekonomichef har på delegation fattat beslut om borgensansvar för krediter för vilka kommunen tidigare tecknat borgen för. Förnyelse har skett med anledning av förändrade villkor.

Beskrivning av ärendet

Enligt delegationsordningen punkt 3.4.3 har ekonomichef rätt att på delegation förlänga borgensåtagandet för lån inom de av kommunfullmäktige fastställda ramarna.

Fortsatt borgensansvar vid villkorsförändringar för krediter för vilka kommunen tidigare tecknat borgen av befintliga lån gäller:

KI 188539	Härnösand Energi & Miljö AB	25 000 000 kr
KI 188540	Härnösand Energi & Miljö AB	10 000 000 kr
KI 188541	Härnösand Energi & Miljö AB	30 000 000 kr
KI 188542	Härnösand Energi & Miljö AB	9 250 000 kr

Björn Hylenius

Ekonomichef

Bilagor

Bilaga 1 Borgensförbindelse 188539, 188540, 188541, 188542

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("**Långivaren**") har denna dag ingått detta låneavtal ("**Låneavtalet**") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "**Lånedokumentationen**").

Låntagare:	HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG
Organisationsnr:	556526-3745
Adress:	Box 304 871 26 HÄRNÖSAND
Lånenummer:	188539
Lånebelopp:	SEK 25 000 000
Utbetalningsdag:	2026-09-30
Återbetalningsdag:	2028-03-15
Ränta:	Fast ränta 3,061%
Räntebetalning:	2026-12-15 och därefter kvartalsvis i efterskott.

Datum.....

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG

Titel	Underskrift
Ordförande	JASENKO OMANOVIC Digitally signed by JASENKO OMANOVIC Date: 2026-09-16 17:01:20+02:00
VD	Per Anders Henrik Mellberg Digitally signed by Per Anders Henrik Mellberg Date: 2026-09-16 17:03:45+02:00

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("**Långivaren**") har denna dag ingått detta låneavtal ("**Låneavtalet**") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "**Lånedokumentationen**").

Låntagare:	HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG
Organisationsnr:	556526-3745
Adress:	Box 304 871 26 HÄRNÖSAND
Lånenummer:	188540
Lånebelopp:	SEK 10 000 000
Utbetalningsdag:	2026-09-30
Återbetalningsdag:	2031-05-12
Ränta:	Fast ränta 3,483%
Räntebetalning:	2026-11-12 och därefter kvartalsvis i efterskott.

Datum.....

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG

Titel	Underskrift
Ordförande	JASENKO OMANOVIC Digitally signed by JASENKO OMANOVIC Date: 2026-09-16 17:00:04+02:00
VD	Per Anders Henrik Mellberg Digitally signed by Per Anders Henrik Mellberg Date: 2026-09-16 17:03:06+02:00

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("**Långivaren**") har denna dag ingått detta låneavtal ("**Låneavtalet**") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "**Lånedokumentationen**").

Låntagare:	HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG
Organisationsnr:	556526-3745
Adress:	Box 304 871 26 HÄRNÖSAND
Lånenummer:	188541
Lånebelopp:	SEK 30 000 000
Utbetalningsdag:	2026-09-30
Återbetalningsdag:	2031-05-12
Ränta:	Fast ränta 3,483%
Räntebetalning:	2026-11-12 och därefter kvartalsvis i efterskott.

Datum.....

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG

Titel	Underskrift
Ordförande	JASENKO OMANOVIC Digitally signed by JASENKO OMANOVIC Date: 2026-09-16 16:58:48+02:00
VD	Per Anders Henrik Mellberg Digitally signed by Per Anders Henrik Mellberg Date: 2026-09-16 17:02:12+02:00

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("**Långivaren**") har denna dag ingått detta låneavtal ("**Låneavtalet**") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "**Lånedokumentationen**").

Låntagare:	HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG
Organisationsnr:	556526-3745
Adress:	Box 304 871 26 HÄRNÖSAND
Lånenummer:	188542
Lånebelopp:	SEK 9 250 000
Utbetalningsdag:	2026-09-30
Återbetalningsdag:	2031-05-12
Ränta:	Fast ränta 3,443%
Räntebetalning:	2026-11-12 och därefter kvartalsvis i efterskott.
Amortering:	SEK 250 000 per kvartal med start 2026-11-12.

Datum.....

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ AKTIEBOLAG

Titel	Underskrift
Ordförande	JASENKO OMANOVIC Digitally signed by JASENKO OMANOVIC Date: 2026-09-16 16:57:14+02:00
VD	Per Anders Henrik Mellberg Digitally signed by Per Anders Henrik Mellberg Date: 2026-09-16 17:01:13+02:00

Delegationsbeslut – Ny upplåning 2026

På delegation beslutas att ny upplåna 40 000 000 kr i enlighet med kommunfullmäktiges tidigare fattade beslut.

Upplåningen avser projekt ”Nybron”.

Enligt delegationsordningen punkt 3.4.2 Upptagande av lån har ekonomichef rätt att på delegation uppta nya lån inom de av kommunfullmäktige fastställda ramarna för ny upplåning.

Utifrån beslut i kommunfullmäktige 2025-05-26 §72 om att bemyndiga kommunstyrelsen under 2026 rätt att ny upplåna, dvs öka kommunens långfristiga skulder, med totalt 141,5 mnkr.

För året 2026 har i och med detta lån totalt 120 000 000 kr ny upplånats.

Björn Hylenius

Ekonomichef

Bilagor

Bilaga 1 Låneavtal 188382

Låneavtal

Låntagaren och Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("**Långivaren**") har denna dag ingått detta låneavtal ("**Låneavtalet**") i enlighet med nedan angivna villkor samt de bestämmelser som framgår av Allmänna Villkor AV03.1 (tillsammans definierade som "**Lånedokumentationen**").

Låntagare:	HÄRNÖSANDS KOMMUN
Organisationsnr:	212000-2403
Adress:	871 80 HÄRNÖSAND
Lånenummer:	188382
Lånebelopp:	SEK 40 000 000
Utbetalningsdag:	2026-09-21
Återbetalningsdag:	2032-06-01
Ränta:	Rörlig ränta 3 månaders STIBOR + 0,35%
Räntebindning:	2026-09-17 och därefter två bankdagar före räntebetalning.
Räntebetalning:	2026-12-01 och därefter kvartalsvis i efterskott.
Amortering:	SEK 200 000 per kvartal med start 2026-12-01**.**

Datum.....

HÄRNÖSANDS KOMMUN

Titel	Underskrift
Ekonomichef	BJÖRN HYLENIUS Digitally signed by BJÖRN HYLENIUS Date: 2026-09-03 15:59:43+02:00
Kommundirektör	Lars Göran Liljedahl Digitally signed by Lars Göran Liljedahl Date: 2026-09-03 16:03:04+02:00

Ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2026

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att lägga ärendet till handlingarna.

Sammanfattning

Ärendet avser delgivningar till kommunstyrelsen.

Delgivningar

Detaljplan för Nässland 1:35 (Älandsbros industriområde) – missiv, planbeskrivning, plankarta och samrådsredogörelse

Protokoll Kollektivtrafikmyndighetens direktion 2026-10-16 samt PM upphandling ombordutrustning

Protokoll nr 3 Skeppet 5&6 2026-10-14, med bilagor, signerat

Protokoll nr 3 Restore 2026-10-14, med bilagor, signerat

Protokoll nr 3 Invest 2026-10-14, med bilagor, signerat

Skolnämndens fyramånadersrapport 2026 (rev 2026-05-28)

Protokoll Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland 2026-02-20

Protokoll Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland 2026-05-20

Protokoll Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland 2026-09-18

Protokoll Tillgänglighetsrådet 2026-09-16

Protokoll Tillgänglighetsrådet 2026-05-27

Minnesanteckningar Kommunala pensionärsrådet 2026-02-06

Minnesanteckningar Kommunala pensionärsrådet 2026-05-08

Protokoll Scenkonst Västernorrland 2026-05-13

Protokoll Scenkonst Västernorrland 2026-05-04

Protokoll Scenkonst Västernorrland 2026-09-16

Härnösands kommun

Diarienummer

SAM-2021-3045

Information om granskning av detaljplaneförslag för fastigheten Nässland 1:35 m.fl. (Ålandsbros industriområde), Härnösands kommun

För fastigheten Nässland 1:35 m.fl.

Detaljplan för fastigheten Nässland 1:35 m.fl.

Kort om detaljplanen

Ett förslag till detaljplan har upprättats för fastigheten Nässland 1:35 m.fl.

Planområdet är beläget vid Älandsfjärden i Älandsbro, cirka 8 km norr om Härnösand. Den nuvarande markanvändningen i gällande detaljplaner är industri och järnvägsändamål.

Det primära syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för vidareutveckling av Älandsbros industriområde genom att möjliggöra för industri och verksamheter. Den befintliga järnvägen som löper genom planområdet har tagits ur bruk och en del av syftet med planen är att möjliggöra för industri och verksamhet för att kunna nyttja marken för annat än järnvägsändamål. Planen syftar även till att säkerställa en god logistik för trafik och transporter för industriområdet.

I kommunens översiktsplan 2040, antagen av kommunfullmäktige år 2022, är området utpekat som företagsområde, vilket bedöms gå i linje med planförslaget.

Planförslaget hanteras med ett standardförfarande.

Vad är en detaljplan?

En detaljplan reglerar hur mark och vatten får användas och hur bebyggelse får se ut. Detaljplanen reglerar även rättigheter och skyldigheter.

Under arbetet med detaljplanen utreder kommunen vad som är lämpligt för platsen. I bedömningen görs bland annat avvägningar mellan olika allmänna och enskilda intressen samt en bedömning av hur väl detaljplanen stämmer överens med kommunens övergripande strategier och planer.

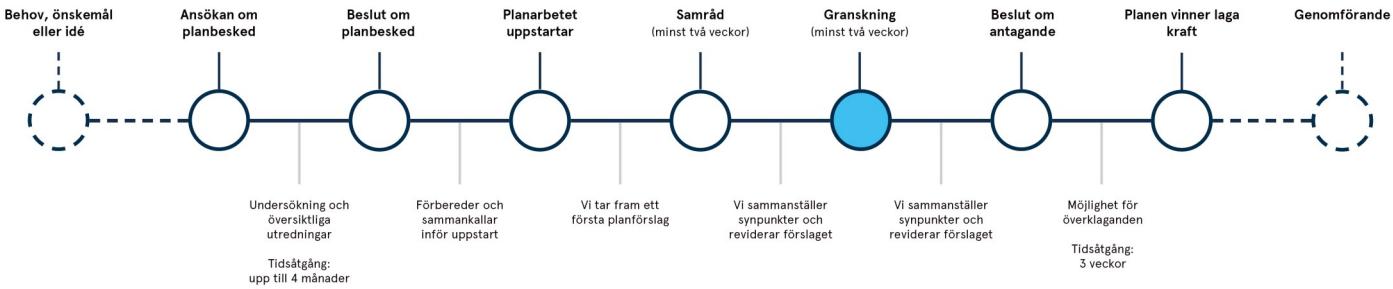
Vad innebär det för dig?

Som berörd fastighetsägare, känd organisation eller närboende har du möjlighet att ta del av granskningshandlingarna och lämna synpunkter. Fastighetsägare förutsätts underrätta hyresgäster om planförslaget.

Var i planprocessen är ni nu?

I illustrationen nedan ser du vilka steg som processen består av och var i processen kommunen är nu.

Standardförfarande

Vad händer efter granskningen?

Efter granskningstiden utgång sammanfattas inkomna synpunkter och kommenteras av kommunen i ett granskningsutlåtande. Den som inte framfört skriftliga synpunkter senast under granskningstiden kan förlora rätten att senare överklaga beslutet om att anta detaljplanen. Efter granskningen kan mindre justeringar ske till fördel för de som har yttrat sig. Därefter kommer samhällsnämnden föreslås att anta detaljplan. Samtliga som har kvarstående synpunkter som kommunen inte har haft möjlighet att tillgodose kommer att få vidare information om beslutet för antagande. Då ges även information hur ett överklagande går till.

Lämna synpunkter under granskningen

Under granskningstiden 6 oktober till 27 oktober 2026 finns planförslagets handlingar tillgängliga på:

- Sambiblioteket plan 1 (Universitetsbacken 3A), öppet vardagar 08.00 - 16.30
- Kommunens hemsida, **harnosand.se/detaljplanering**

Har du synpunkter på planförslaget så skicka in dem senast den 27 oktober 2026 till **plan@harnosand.se** eller till Härnösands kommun, 871 80 Härnösand.

Yttranden som inkommer till kommunen är offentliga handlingar och kan därför lämnas ut om någon begär det. Härnösands kommun behandlar dina personuppgifter i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR).

Kontaktuppgifter

Om du har några frågor är du välkommen att kontakta oss på planavdelningen!

Med vänlig hälsning,

Malin Nyberger

0611-348162 | **plan@harnosand.se**

Härnösands kommun

Detaljplan för fastigheten Nässland 1:35 m.fl. (Älandsbros industriområde)

i Härnösands kommun, Västernorrlands län

Planbeskrivning - granskningshandling			Aktnummer:	Diarienummer: **SAM-2021-3045**
Gällande lagstiftning: PBL 2010:900 BFS 2020:5 BFS 2020:6 BFS 2020:8	Planbesked: SAM §28 2022-02-17	Detaljplan påbörjad: 2022-02-17	Antagen:	Laga kraft:

Om planbeskrivningen

Planbeskrivningens uppgift är att underlätta förståelsen av planförslagets innebörd. Beskrivningen ska redovisa planens syfte samt förutsättningar och förändringar. De tekniska, fastighetsrättsliga och ekonomiska åtgärder som behövs för att genomföra planen ska också framgå. Planbeskrivningen har ingen rättsverkan. Planen upprättas enligt reglerna i plan- och bygglagen 2010:900.

Plankartan och dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (PBL). Plankartan har tagits fram i Geosecma Fysisk planering. Planbeskrivning är ett vägledande och förtydligande dokument till hur detaljplanen ska förstås och genomföras. Grundkartan är ett underlag för detaljplanearbetet som redovisar topografi och fastighetsförhållanden inom planområdet och dess närmaste omgivning.

Avsändare
Härnösands kommun

871 80 Härnösand

Telefon: 0611-34 80 00

E-post: kommun@harnosand.se

Läs mer på: https://www.harnosand.se/detaljplanering

Detaljplanen har tagits fram av Härnösands samhällsförvaltnings plan- och byggavdelning på delegation från kommunstyrelsen/fullmäktige.

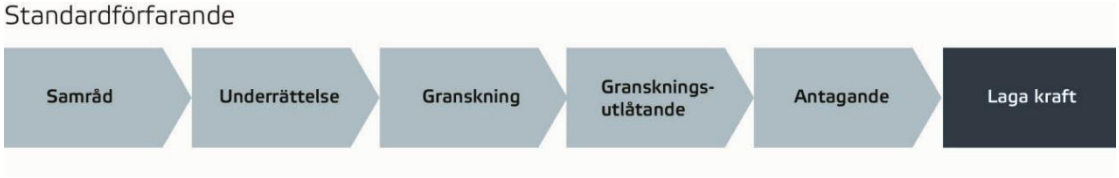
Detaljplaneprocessen (standardförfarande)

Standardförfarande tillämpas för att förslaget till detaljplan är förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande. Det är inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse och detaljplanen anses inte heller antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Om detaljplaner

En detaljplan reglerar hur mark och vatten får användas och hur bebyggelse och byggnadsverk får se ut. Detaljplanen reglerar rättigheter och skyldigheter. Plankartan är bindande vid prövning av exempelvis bygglov. Planbeskrivningen beskriver detaljplanens syfte och hur plankartan ska tolkas.

Under arbetet med detaljplanen tar kommunen ställning till hur marken får användas, utifrån en avvägning av allmänna och enskilda intressen. En detaljplan handläggs med begränsat förfarande, standardförfarande eller utökat förfarande. Denna detaljplan handläggs med ett standardförfarande, processen beskrivs nedan.

Samråd

Samråd av planförslaget sker med länsstyrelsen, lantmäterimyndigheten, kända sakägare och andra berörda. Syftet med samrådet är att samla in information och synpunkter, förankra förslaget och få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. De skriftliga synpunkter som inkommit under samrådstiden redovisas och bemöts i en samrådsredogörelse. Därefter justeras förslaget utifrån inkomna synpunkter.

Granskning

Planförslaget ska därefter tillgängliggöras för granskning i minst två veckor. Granskningen är ytterligare ett tillfälle att lämna synpunkter på planförslaget.

Antagande

Detaljplanen antas genom ett politiskt beslut av byggnadsnämnden eller kommunfullmäktige.

Laga kraft

Om detaljplanen inte överklagas får beslutet att anta detaljplanen laga kraft, vilket innebär att detaljplanen får rättsverkan. Därefter kan genomförandet av detaljplanen påbörjas.

Innehållsförteckning

PLANENS SYFTE **1**

BESKRIVNING AV DETALJPLANEN **1**

PLANDATA 1
PLANENS HUVUDDRAG 2
Allmän platsmark *3*
Kvartersmark *3*
Vattenområde *3*
PLANFÖRFARANDE 3
PLANHANDLINGAR 3
Planeringsunderlag *3*

MOTIV TILL DETALJPLANENS REGLERINGAR **4**

FÖRHÅLLNINGSSÄTT TILL TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN **16**

KOMMUNALA STÄLLNINGSTAGANDEN 16
Översiktsplan *16*
Detaljplaner *17*
Planbesked *19*
Undersökning av betydande miljöpåverkan *19*
Kommunala beslut i övrigt *19*

STÄLLNINGSTAGANDEN ENLIGT MILJÖBALKEN **20**

HUSHÅLLNINGSBESTÄMMELSER 20
Ekologiskt särskilt känsliga områden *21*
Jordbruk *21*
Oexploaterade områden *21*
Riksintressen *21*
MILJÖKVALITETSNORMER 21
Miljökvalitetsnorm för luft *22*
Miljökvalitetsnorm för vatten *22*
Miljökvalitetsnorm för omgivningsbuller *24*
STRANDSKYDD 24

FÖRUTSÄTTNINGAR I PLANOMRÅDET OCH KONSEKVENSER AV PLANFÖRSLAGET **26**

MARK- OCH VATTENFÖRHÅLLANDEN 26
STADS- OCH LANDSKAPSBILD 27
Verksamheter och andra anläggningar *28*
KULTURMILJÖ 31
Fornlämningar *32*
Byggnadsminnen *32*
NATURMILJÖ 33
SOCIALA FAKTORER 33
Friytor *33*
Sol- och skuggförhållanden *33*
Barnperspektiv *34*
Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet *35*
TRAFIK 35
Gång- och cykeltrafik *35*
Kollektivtrafik *36*
Motorfordonstrafik *36*

Parkering, angöring och avfall *37*
GEOTEKNISKA FÖRHÅLLANDEN 38
Grundvatten *39*
TEKNISK FÖRSÖRJNING 40
Vatten och avlopp *40*
Dagvatten *40*
Snöhantering *41*
El, värme, fiber och tele *41*
HÄLSA OCH SÄKERHET 42
Miljöfarlig verksamhet *42*
Transporter av farligt gods *42*
Brandsäkerhet *43*
Buller *43*
Förorenad mark och vatten *45*
Radon *47*
Risk för översvämning *47*
Risk för ras, skred och erosion *48*
GENOMFÖRANDEFRÅGOR **48**
ORGANISATORISKA FRÅGOR 49
Tidplan *49*
Genomförandetid *49*
Avtal *49*
EKONOMISKA FRÅGOR 50
Huvudmannaskap för allmän plats *50*
Huvudmannaskap för vatten, avlopp och dagvatten *50*
Ekonomiska konsekvenser för kommunen *50*
Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda *50*
Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare *50*
FASTIGHETSRÄTTSLIGA FRÅGOR 51
Fastighetsbildning *51*
Servitut *55*
Gemensamhetsanläggning *56*
Markreservat *56*
Ledningsrätter *59*
TEKNISKA FRÅGOR 59
PRÖVNING ENLIGT ANNAN LAGSTIFTNING 60
UPPLYSNINGAR 60
SAMRÅDSKRETS 61
MEDVERKANDE **62**
KÄLLOR **62**

Planens syfte

Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för vidareutveckling av Älandsbros industriområde genom att möjliggöra för industri och verksamheter. Planen syftar även till att säkerställa en god logistik för trafik och transporter för industriområdet.

Tillkommande bebyggelse anpassas till närliggande befintlig bebyggelse avseende höjd, volym och placering.

Den befintliga järnvägen som löper genom planområdet har tagits ur bruk och en del av syftet med planen är att möjliggöra för industri och verksamhet för att kunna nyttja marken för annat än järnvägsändamål.

Inom planområdet har på en bostadsfastighet beviljats tillfälligt bygglov för kontor. En del av syftet är att möjliggöra för befintlig användning genom att reglera både kontor och bostäder inom den berörda fastigheten.

Den befintliga gatan Fredriksvägen avviker från gällande detaljplan. En del av syftet är att bekräfta befintlig användning för Fredriksvägen och närliggande verksamhet som berörs av avvikelsen.

Syftet är även att upphäva strandskyddet för de områden närmast havet som redan är ianspråktagna i dagsläget.

Syftet med planen är slutligen att bekräfta delar av befintlig naturmark och befintliga tekniska anläggningar.

Beskrivning av detaljplanen

Under detta avsnitt beskrivs detaljplanen mer översiktligt. Här redovisas detaljplanens huvuddrag såsom användning, lägesbestämning, huvudmannaskap och genomförandetid.

Plandata

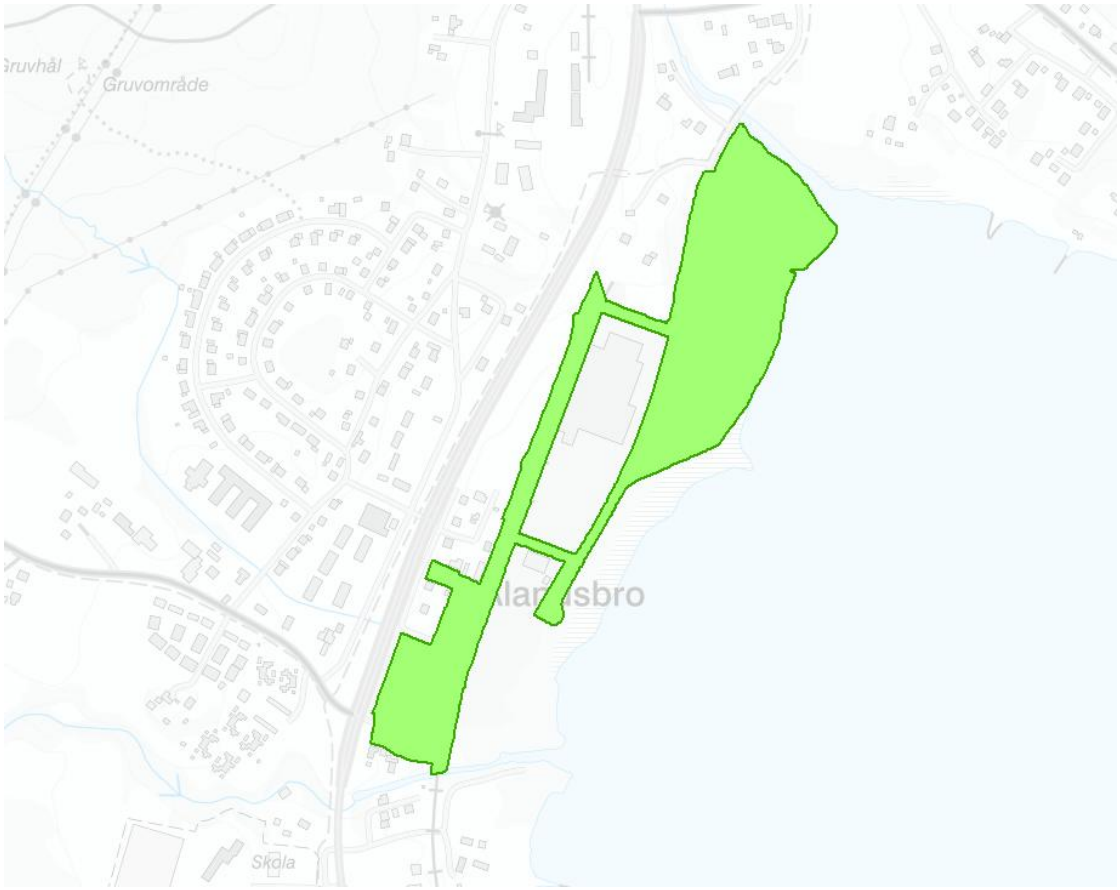
Planområdet är beläget i Älandsbro, se figur 1 nedan, och avgränsas av bebyggelse/åkermark och E4:an i väster, Älandsån och industri i söder, Älandsfjärden och industri i öster och Nässlandsån i norr.

Ort: Älandsbro

Planområdets area: Cirka 10,5 hektar.

Vattenområden: Älandsfjärden

Markägoförhållanden inom planområdet: Privat och kommunalt ägd mark.

Figur 1. Kartbild som visar planområdet markerat i grönt.

Planens huvuddrag

Planområdet är beläget i Älandsbro, cirka 7 km nordväst om Härnösand. Detaljplanen skapar planmässiga förutsättningar dels för vidareutveckling av befintliga verksamheter i området, men även för etablering av nya verksamheter. Planområdet är cirka 10,5 hektar stort.

Planen bedöms följa huvuddragen i översiktsplanen då området är utpekat som företagsområde. Planområdet är redan planlagt och gällande planer möjliggör i huvudsak för industri, men med inslag av bostäder, gata och park.

Detaljplanen möjliggör för industri, verksamheter, kontor, tekniska anläggningar och bostäder. Byggrätterna i planområdet är anpassade efter den befintliga bebyggelsen i närområdet. Inom planområdet planläggs också för allmän platsmark gata och natur med kommunalt huvudmannaskap. Planförslaget möjliggör för en förbättrad trafiklösning för området som helhet.

Strandskyddet är inför upprättandet av detaljplanen undantaget och kommer i den nya detaljplanen föreslås att upphävas utifrån särskilda skäl. Närmast kustlinjen undantas möjligheten för uppförande av bebyggelse för att skapa ett säkerhetsavstånd till strandkanten.

Kommunen gör bedömningen att detaljplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Allmän platsmark

Planen reglerar allmän platsmark i form av gata och natur.

Kvartersmark

Planen reglerar kvartersmark i form av industri, verksamheter, teknisk anläggning, kontor och bostäder

Vattenområde

Planen berörs inte av något vattenområde.

Planförfarande

Detaljplanen handläggs med standardförfarande eftersom planförslaget är förenligt med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande, inte är av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse. Detaljplanens genomförande kan heller inte antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Planhandlingar

- Plankarta
- Planbeskrivning

Planeringsunderlag

- Undersökning av betydande miljöpåverkan, maj 2022
- Grundkarta, november 2025
- Miljöteknisk markundersökning, Tyréns AB, juni 2022
- Markteknisk undersökningsrapport (MUR), LejonGEO, juni 2026
- Översiktlig geoteknisk utredning, LejonGEO, juli 2026

Motiv till detaljplanens regleringar

Allmän platsmark

Allmän plats är områden som i detaljplaner är avsedda för ett gemensamt behov. Kommunen ska reglera vilka områden som ska vara allmän plats. En allmän plats kan till exempel vara en gata, ett torg eller en park. Nedan redogörs motiven till regleringen av allmän plats i aktuell detaljplan.

Användningsbestämmelser för allmän plats

Gata, se figur 2 nedan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa angöring till verksamheterna och trygga åtkomst till befintliga kommunala anläggningar i området. Delar av Fredriksvägen bekräftas i planförslaget då befintlig vägsträckning avviker från gällande detaljplan. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 7 § 1p plan- och bygglagen (PBL) nämligen att det inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse finns gator och vägar.

Natur, se figur 2 nedan. Syftet med bestämmelsen är att bevara delar av befintlig naturmark och möjliggöra för mer gröna inslag i området. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 7 § 3p PBL nämligen att det inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse finns lämpliga platser för grönområden.

Figur 2. Användningarna gata och natur (grå och gröna områden inom röd avgränsning) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Egenskapsbestämmelser för allmän plats

Utformning av allmän plats

Utfart$_1$ - Marken får nyttjas för fordonstrafik för pågående verksamhet, se figur 3 nedan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för utfart till befintlig verksamhet. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 5 § 3p PBL nämligen för att möjliggöra att byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att ordna trafik.

Figur 3. Egenskapsbestämmelsen utfart (rött markerat område) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

a$_1$ – Strandskyddet är upphävt, se figur 4 nedan. Syftet med bestämmelsen är att upphäva strandskyddet för befintliga och tillkommande gator. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 5 § 3p PBL nämligen för att möjliggöra att byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att ordna trafik

Figur 4. Egenskapsbestämmelsen strandskydd är upphävt (rött markerat område) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Kvartersmark

Kvartersmark är mark som i detaljplaner är avsedd för bebyggelse för enskilt ändamål eller allmänna verksamheter. Kommunen ska alltid ange användningen av kvartersmark. Användning av kvartersmark kan till exempel vara bostäder, detaljhandel eller industri.

Nedan redogörs motiven till regleringen av kvartersmark i aktuell detaljplan.

Användningsbestämmelser för kvartersmark

J - Industri, se figur 5 nedan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för vidareutveckling av befintligt industriområde. För att möjliggöra för en god logistik för trafik och transporter samt öka säkerheten inom området genom att enklare kunna stängsla in området, planläggs delar av Sågarvägen och banvallen längs med fastigheterna Äland 2:76 och 2:50 med användningsbestämmelsen industri.

Delar av fastigheten Äland 16:1 har i gällande plan reglerats med användningen gata men gatan etablerades utanför fastigheten. Fastigheten regleras med industri för att bekräfta befintlig användning, se markering i figur 5 nedan. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 3 § 3-4p. PBL nämligen med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter främja en långsiktigt god hushållning med mark och en god ekonomisk tillväxt.

Figur 5. Användningen industri (blått område) illustreras. Fastigheten Äland 16:1 markeras med röd linje.

Z – Verksamheter, se figur 6 nedan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för vidareutveckling av verksamheter inom planområdet. Delar av fastigheten Äland 16:1 är i gällande detaljplan reglerad med användningen gata där Fredriksvägen planerades att anläggas. En del av syftet med bestämmelsen är att bekräfta befintlig användning för fastigheten Äland 16:1, se figur 5 nedan. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 3 § 3-4p. PBL nämligen med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter främja en långsiktigt god hushållning med mark och en god ekonomisk tillväxt.

E- teknisk anläggning, se figur 6 nedan. Bestämmelsen används för att bekräfta befintlig yta för transformatorstation. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 5 § 3p. PBL nämligen för att möjliggöra att byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämplig för ändamålet med hänsyn till möjligheterna att ordna samhällsservice.

K – Kontor, se figur 6 nedan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för pågående användning inom område för bostäder som beviljats tillfälligt bygglov för kontor. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 3 § 3-4p. PBL nämligen med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter främja en långsiktigt god hushållning med mark och en god ekonomisk tillväxt.

B - Bostäder, se figur 6 nedan. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för ursprunglig användning enligt gällande detaljplan inom område som beviljats tillfälligt bygglov för kontor. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 3 § 5p. PBL nämligen att med hänsyn till natur och kulturvärden främja bostadsbebyggelse och utveckling av bostadsbeståndet.

Figur 6. Användningarna verksamheter (beige område), kontor (brunt område), bostäder (brunt område) och teknisk anläggning (blått område med röd kant) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Egenskapsbestämmelser för kvartersmark

Begränsning av markens utnyttjande

Prickmark - Marken får inte förses med byggnad, se figur 7 nedan. Bestämmelsen syftar till att säkerställa ett fritt område för bygglovspliktiga byggnader inom u-områden, mellan bebyggelse och allmän plats samt för att bevara en bebyggelsefri zon närmast Älandsfjärden. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 6 § 1-6p. PBL nämligen att bebyggelse ska placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö.

Figur 7. Egenskapsbestämmelsen marken får inte förses med byggnad (svartskrafferat områden) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Höjd på byggnadsverk

h_1,h_2 – Högsta nockhöjd är angivet värde i meter, se figur 8 nedan. Syftet med bestämmelsen är att begränsa höjden på befintlig och eventuell tillkommande bebyggelse så att de samspelar med kringliggande befintlig bebyggelse. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 6 § 1p. PBL nämligen att bebyggelse ska utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till intresset av en god helhetsverkan.

Figur 8. Egenskapsbestämmelsen högsta nockhöjd är angivet värde i meter (röd linje) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

h_3,h_4 – Högsta byggnadshöjd är X meter över markplanet, se figur 9 nedan. Där **h_3** är 4,4 meter och **h_4** är 8,0 meter. Syftet med bestämmelsen är att begränsa höjden på eventuell tillkommande bebyggelse så att de samspelar med kringliggande befintlig bebyggelse. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 6 § 1p. PBL nämligen att bebyggelse ska utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till intresset av en god helhetsverkan.

Figur 9. Egenskapsbestämmelsen högsta byggnadshöjd är X meter över markplanet (röd linje) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Markreservat för allmännyttiga ändamål

u_1 – Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar, se figur 10 nedan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa tillräcklig yta för möjlighet till service och underhåll av befintliga ledningar. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 6 § 1p. PBL nämligen att bebyggelse ska placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till behovet av hushållning med energi och vatten.

Figur 10. Egenskapsbestämmelsen markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar (röd linje) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Utnyttjandegrad

e_1 - största byggnadsarea är angivet värde i % av fastighetsarean inom användningsområdet (Verksamheter), se figur 11 nedan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa godtycklig yta för verksamheter men samtidigt begränsa volymen för att samspela med närliggande bostadsbebyggelse. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 6 § 1p. PBL nämligen att bebyggelse ska placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till landskapsbilden och intresset av en god helhetsverkan.

Figur 11. Egenskapsbestämmelsen största byggnadsarea är angivet värde i % av fastighetsarean inom användningsområdet (Verksamheter) illustreras (röd linje) i förhållande till planområdet (gul linje).

Placering

p1 - byggnad ska placeras minst 4,0 meter från fastighetsgräns, se figur 12 nedan. Syftet med bestämmelsen är att skapa ett respektavstånd till angränsande allmänplats gata med hänsyn till trafiksäkerhet samt möjlighet till drift och underhåll. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 6 § 2-6p. PBL nämligen att bebyggelse ska placeras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till skydd mot trafikolyckor och behovet av en god trafikmiljö.

Figur 12. Egenskapsbestämmelsen byggnad ska placeras minst 4,0 meter från fastighetsgräns (röd linje) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje).

Upphävande av strandskydd

a_2 – Strandskyddet är upphävt, se figur 13 nedan. Syftet med bestämmelsen är att upphäva strandskyddet för befintlig kvartersmark. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 3§ 4p. nämligen att med hänsyn till natur- och kulturvärden, miljö- och klimataspekter samt mellankommunala och regionala förhållanden främja en god ekonomisk tillväxt.

Figur 13. Egenskapsbestämmelsen strandskyddet är upphävt (röd linje) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje)

Villkor för startbesked

a_3 – Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän marken sanerats så att halterna inte överskrider Naturvårdsverkets generella riktlinjer för mindre känslig markanvändning, se figur 14 nedan. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att marken saneras och görs lämplig för ändamålet innan bebyggelse uppförs. Regleringen sker med stöd av 2 kap. 5§ 1p. nämligen att bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till människors hälsa och säkerhet.

Figur 14. Egenskapsbestämmelsen villkor för startbesked (röd linje) illustreras i förhållande till planområdet (gul linje)

Förhållningssätt till tidigare ställningstaganden

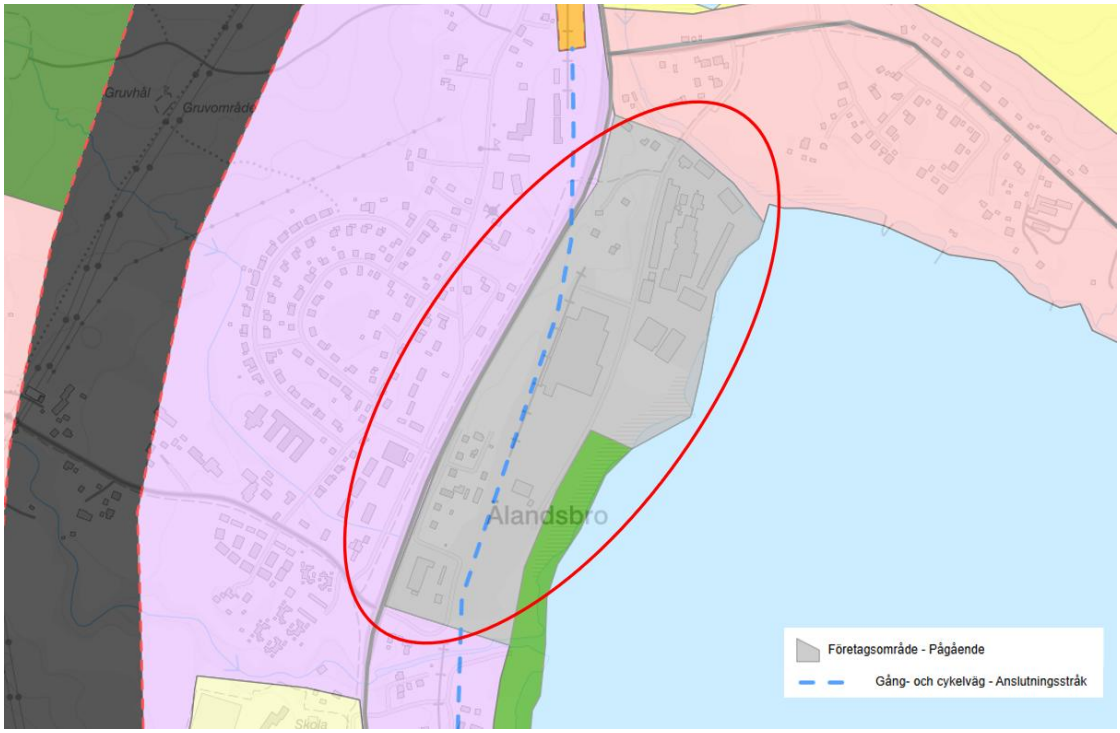
Kommunala ställningstaganden

Översiktsplan

Enligt kommunens gällande översiktsplan *Mitt Härnösand 2040*, antagen av Kommunfullmäktige den 2022-09-26 i §79, är området utpekat som företagsområde, se figur 15 nedan. I översiktsplanen beskrivs ett antal riktlinjer som utgångspunkt för utpekade företagsområden, nämligen att:

”*Företagsområdena är viktiga platser för näringslivsutveckling och som stora arbetsplatser. Områdena ska möjliggöra för ytkrävande och eller störande industrier och verksamheter. Kan innefatta ex. storskalig handel och produktionsindustri. Transportinfrastruktur för person och godstrafik samt god elförsörjning är särskilt viktigt till dessa områden.*”

Detaljplanen följer intentionerna i översiktsplanen.

Figur 15. Utklipp ur översiktsplanen. Planområdet är beläget in grått område benämnt ”företagsområde – pågående” och pekas övergripande ut av röd ring.

Detaljplaner

Planområdet omfattas av *Förslag till stadsplan för del av Älandsbro,* som fick laga kraft år 1975. Planen anger markanvändningarna allmän platsmark park, järnvägsändamål, industri och vattenområde som får överbyggas och öppet vattenområde, se figur 16 nedan.

Figur 16. Gällande stadsplan Förslag till stadsplan för del av Älandsbro

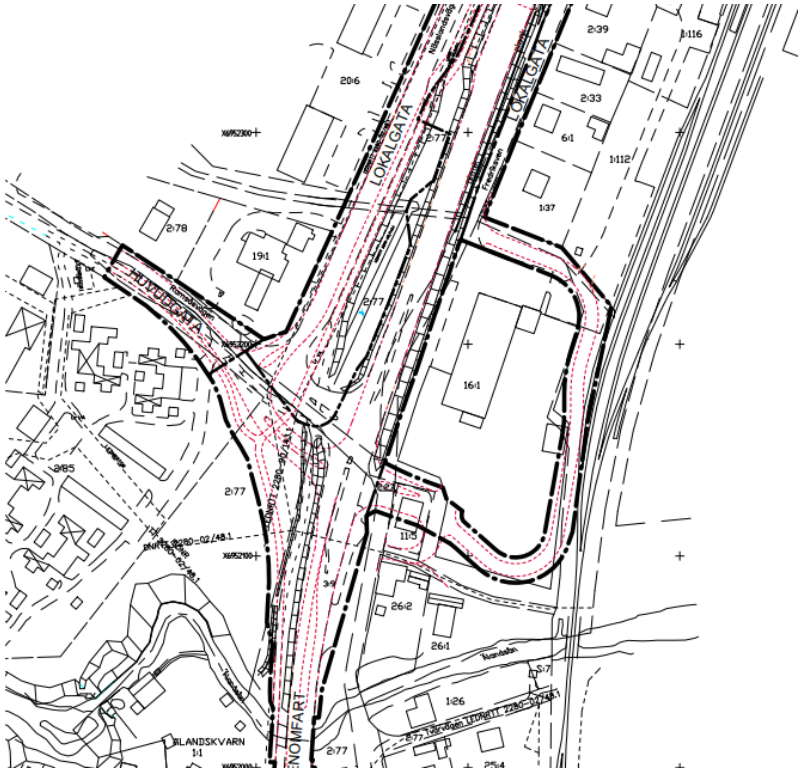
.

Planområdet omfattas även av *Förslag till byggnadsplan för del av Älandsbro*, som fick laga kraft år 1967. Planen anger markanvändningarna järnvägsändamål, industri och bostäder, se figur 17 nedan.

Figur 17. Gällande byggnadsplan Förslag till byggnadsplan för del av Älandsbro.

Slutligen omfattas planområdet av *Detaljplan för E4 Älandsbro*, som fick laga kraft år 2015. Planen anger markanvändningen lokalgata, se figur 18 nedan.

Figur 18. Gällande detaljplan Detaljplan för E4 Älandsbro.

Fastigheten Äland 2:88 är inte detaljplanelagd sedan tidigare.

Planbesked

Planbesked är ett kommunalt beslut som lämnas för att formellt meddela om kommunen tänker inleda eller inte inleda planläggning. Planbeskedet är inte bindande och kan inte överklagas. Kommunen kan också inleda planläggning utan att planbesked lämnats.

Byggnadsnämnden beslutade 2022-02-17 §28 att inleda planläggning för rubricerat ärende.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

När en detaljplan upprättas eller ändras ska kommunen ta ställning till om dess genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Planförslaget ska genomgå en undersökning enligt 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966), där omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan ska identifieras. Om undersökningen resulterar i att en betydande miljöpåverkan kan antas ska planförslaget utredas i en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). En MKB ska redovisa kommunens bedömning av den påverkan på miljön som planens genomförande kan få. Det som framkommer i en MKB ska integreras i planarbetet och handlingen ska samrådas i samband med planprocessen.

Enligt kommunens bedömning kan detaljplanens genomförande inte antas innebära en betydande miljöpåverkan, varför ingen MKB har upprättats. Inte heller vid sammanvägning av faktorer med risk för inverkan bedöms inverkan vara jämförbar med betydande miljöpåverkan.

• Det finns inte anledning att anta att planen medför påverkan på riksintresse för Europaväg (E4).

• Det finns inte anledning att anta att planen medför betydande påverkan på Natura 2000-område.

• Det finns inte anledning att anta att planen medför att miljökvalitetsnorm kommer att överskridas.

• Det finns inte anledning att anta att planen äventyrar eller hindrar uppfyllande av kvalitetskraven för någon vattenförekomst.

Länsstyrelsen har tagit del av beslutet och delar kommunens bedömning att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan.

Undersökning av betydande miljöpåverkan och dess beslut kungjordes på kommunens anslagstavla från den 20 maj till den 10 juni år 2022.

Kommunala beslut i övrigt

Tillväxtstrategi - Mitt Härnösand 2040 (2021). Tillväxtstrategins kvantitativa mål är att uppnå 11 500 arbetstillfällen innan år 2040. En av Tillväxtstrategins delstrategier är Företagsamhet. Denna del innefattar att ett gott företagsklimat skapar förutsättningar för tillväxt och entreprenörskap.

Mobilitetsriktlinjer och vägledning för parkering i Härnösands kommun (2019). Av riktlinjerna framgår det minsta antalet parkeringsplatser som byggherren/exploatören ska ordna i samband med bygglovsprövningen för till- och nybyggnation samt ändrad användning av en fastighet. Parkeringstalet anges vanligen som antalet bilplatser per lägenhet, per anställd, eller per kvadratmeter byggnadsyta. Hur parkeringsbehovet ska lösas redovisas vid ansökan om bygglov, där den vid tidpunkten gällande parkeringsnormen tillämpas.

Ställningstaganden enligt miljöbalken

Hushållningsbestämmelser

När kommunen arbetar med att ta fram en detaljplan ska hushållningsbestämmelserna i 3–4 kap. miljöbalken tillämpas.

Enligt 3 kap. 1 § miljöbalken ska mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges åt sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.

Användningsområden som skyddas av hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken är:

- stora mark- och vattenområden som är orörda eller endast obetydligt är påverkade av mänsklig aktivitet eller exploatering, 3 kap. 2 §.
- mark- och vattenområden som anses vara särskilt ekologiskt känsliga, 3 kap. 3 §.
- jord- och skogsbruk, 3 kap. 4 §.
- mark- och vattenområden av betydelse för rennäringen, yrkesfisket eller vattenbruk, 3 kap. 5 §.
- mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse på grund av dess naturvärden, kulturvärden eller för friluftslivet. Även behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska beaktas, 3 kap. 6 §.
- mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen eller material, 3 kap. 7 §.
- mark- och vattenområden som är särskilt lämpliga för anläggningar för industriell produktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering, 3 kap. 8 §.
- mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret, 3 kap. 9 §.

Vissa av ovan nämnda mark- och vattenanvändningar utgör även riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken och ska skyddas särskilt.

Viktigt för att alla dessa typer av användningarna ska skyddas av hushållningsbestämmelserna är att dess bevarande och nyttjande ska vara intressant ur allmän synpunkt.

Ekologiskt särskilt känsliga områden

Inga kända särskilt känsliga områden ingår i planområdet.

Jordbruk

Planområdet omfattas inte utav jordbruksmark, men angränsar till jordbruksmark som är planlagt som industri.

I 3 kap. 4 § miljöbalken anges att jordbruk är av nationell betydelse. Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk.

Ingen jordbruksmark tas i anspråk genom planförslaget.

Oexploaterade områden

Planförslaget tar i anspråk en fastighet som är obebyggd, men som är ianspråktagen som ett upplag. Ett genomförande av detaljplanen kan medföra att denna oexploaterade marken bebyggs.

Den oexploaterade marken ligger i en kil mellan en ianspråktagen fastighet och Sågarvägen. Marken utgör ingen större kvalité för området och är av mindre storlek. Då det endast är en mindre del av ett längre sammanhängande oexploaterat och grönt område så bedöms konsekvensen som liten då majoriteten av det gröna stråket mot vattnet kommer att finnas kvar.

Riksintressen

Planområdet omfattas inte av riksintresse enligt 3–4 kapitlen miljöbalken (MB), men angränsar till riksintresse för E4an som är riksintresse för europaväg. Riksintressets värden bedöms inte påverkas då detaljplanen inte möjliggör för nya utfarter mot E4an och håller sig utanför vägplanen.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel, vars syfte är att komma till rätta med miljöpåverkan från mer diffusa utsläppskällor såsom trafik och jordbruk. Normen ska avspegla den lägst godtagbara miljökvaliteten eller det

önskade miljötillståndet, men tar vanligtvis sikte på hur mänsklig verksamhet ska utformas. Det finns idag miljökvalitetsnormer för utomhusluft (SFS 2010:277), vattenförekomster (SFS 2004:660), fisk- och musselvatten (SFS 2001:554) samt omgivningsbuller (SFS 2004:675). En MKN kan anges som en halt eller ett värde, men kan även beskrivas i ord. Ett genomförande av en detaljplan får inte medföra att en norm överträds. Endast kommuner med en större befolkning än 100 000 invånare omfattas av MKN för buller.

Miljökvalitetsnorm för luft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft syftar till att skydda människors hälsa och miljön genom att ange föroreningsnivåer som inte får överskridas (gränsvärden) och nivåer som inte bör överstigas (riktvärden). Dessa värden regleras i luftkvalitets-förordningen (2010:477). Det finns MKN för den högsta tillåtna halten i utomhusluft av kvävedioxid och kväveoxider, svaveldioxid, kolmonoxid, ozon, bensen, fina partiklar (PM10 och PM2,5), bens(a)pyren, arsenik, kadmium, nickel och bly i utomhusluft. I delar av centrala Härnösand överskrids gränsvärdena för PM 10 i en liten utsträckning. Kommunen arbetar därför med ett åtgärdsprogram för att uppfylla normen, med syftet att uppfylla miljökvalitetsnormen som anger lägsta godtagbara miljökvalitet.

Inom området förekommer relativt små trafikmängder och en förhållandevis gles bebyggelse. Detaljplanen bedöms inte medföra att MKN för utomhusluft riskerar att överskridas.

Miljökvalitetsnorm för vatten

Bottenhavets vattendistrikt

Härnösand ingår i Bottenhavets vattendistrikt. Inom vattendistrikten är grundvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten indelade i vattenförekomster. Vattenförekomsterna har bedömts utifrån dess ekologiska, kemiska eller kvantitativa status.

Alla ytvattenförekomster ska uppnå eller behålla hög eller god ekologisk status och god kemisk ytvattenstatus. Alla grundvattenförekomster ska uppnå eller behålla god kvantitativ status och god kemisk grundvattenstatus.

Ingen vattenförekomst inom Bottenhavets vattendistrikt uppnår god kemisk status till följd av storskalig och långväga spridning av kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE). Bortsett från dessa finns cirka 200 vattendrag, sjöar och kustvatten som inte uppnår god kemisk status på grund av påverkan från olika tungmetaller och tributyltenn (TBT).

Vissa utmaningar finns att särskilt ta hänsyn till i samband med samhällsutvecklingen:

- påverkan i form av fysiska förändringar av sjöar och vattendrag.
- storskalig påverkan från areella näringar, inklusive försurningspåverkan.

- effekterna på vattenmiljön av miljögifter från både pågående och historiska utsläpp.
- dricksvattenförsörjningen behöver säkras.
- påverkan från urbana, bebyggda miljöer och från kommande samhällsutbyggnad.
- övergödning och näringsutarmning.

Nuvarande status för berörd vattenförekomst

Ytvattenförekomst

En ytvattenförekomst kan bestå av ett vattendrag: älv, bäck, sjö eller kustvatten. Till ytvattenförekomsten hör ett eller flera avrinningsområden som omger hela eller delar av vattenförekomsten. Vattenförekomsten med dess avrinningsområde ingår sedan i ett huvudavrinningsområde.

Detaljplaneområdet avvattnas mot Älandsfjärden.

Genomförandet av detaljplanen bedöms inte påverka möjligheten att vattenförekomsten Älandsfjärden ska uppnå god ekologisk status eller god kemisk status.

Grundvattenförekomst

Grundvattenförekomster är geologiska bildningar i jord eller berg med speciellt goda förutsättningar att lagra grundvatten. Grundvattenförekomster omges av ett tillrinningsområde. Tillrinningsområdet är hela det område där nederbörd eller annat vatten kan strömma mot och tillföras grundvattenförekomsten.

Detaljplaneområdet berör inte någon grundvattenförekomst.

Nuvarande status och MKN för berörda vattenförekomster redovisas i tabellen nedan. (https://viss.lansstyrelsen.se/, hämtad: 2025-11-04). Informationen är hämtad från Vatteninformationssystem i Sverige (VISS). VISS är en databas som utvecklats av Vattenmyndigheterna och Länsstyrelserna i samverkan med Havs- och vattenmyndigheten.

Vatten-förekomst	EU-CD	Ekologisk Nuläge	Kemisk Nuläge	MKN Ekologisk status/mål	MKN Kemisk status/mål	Miljöproblem
Ytvatten-förekomst (kustvatten): Älandsfjärden	*SE623980-15600*	*Måttlig*	*Uppnår ej god*	*God ekologisk status 2027 (2039)*	*God kemisk ytvattenstatus 2027 med undantag av kvicksilver/kvicksilverföreningar*	*Miljögifter från punktkällor (deponier) och förorenade områden, påverkan från urban markanvändning*

					och bromerad difenyleter.	*och förändring av konnektivitet genom dammar, barriärer och slussar.*

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte påverka vattenförekomsten negativt. Inom planområdet förekommer markförorening som, vid ett eventuellt genomförande av detaljplanen, kommer saneras innan eventuell byggnation påbörjas. Genom saneringen minskar spridningsrisken till recipienten.

Det gröna inslag som finns inom planområdet idag tar hand om dagvattnet där det renas innan det sedan når recipienten. Planförslaget medger en byggrätt där det idag är grönområde. Förlusten av denna yta har kompenserats i planförslaget genom att del av Fredriksvägen har reglerats med naturmark vilket skapar förutsättning för fortsatt infiltration innan dagvattnet når recipienten.

Miljökvalitetsnorm för omgivningsbuller

Enligt förordningen om omgivningsbuller ska vägar och järnvägar i kommuner med fler än 100 000 invånare eller vägar med en trafiktäthet på mer än tre miljoner fordon per år kartläggas och åtgärdsprogram upprättas.

Härnösands kommun omfattas inte av miljökvalitetsnormerna för buller då kommuninvånarantalet understiger 100 000, men gällande riktvärden för buller och vibrationer ska följas och beaktas i planläggningen.

Strandskydd

Strandskyddet syftar till att långsiktigt trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Strandskyddet gäller generellt vid alla kuster, sjöar och vattendrag och omfattar land- och vattenområden 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd.

Områden som omfattades av generalplan, stadsplan eller byggnadsplan fastställda före den 1 juli 1975 var generellt undantagna från strandskydd. Det aktuella området omfattas därför inte av strandskydd, eftersom den ursprungliga planen fastställdes före detta datum. För planområdet gäller i dag en stadsplan upprättad april år 1975.

För att möjliggöra ett genomförande av detaljplanen krävs ett upphävande av strandskyddet, se figur 19 nedan. Om det föreligger särskilda skäl enligt 7 kap. 18 e § miljöbalken och intresset att ianspråkta området väger tyngre än strandskyddets syften, kan strandskyddet upphävas i samband med att detaljplanen får laga kraft.

Som särskilt skäl för Nässland 1:35 åberopas 7 kap. 18 e § första stycket 1 miljöbalken, nämligen att området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att

det saknar betydelse för strandskyddets syften. Större delen av området närmast vattnet är hårdgjort i parkeringssyfte eller ianspråktaget av industribyggnader.

För fastigheten Äland 2:88 och Äland 2:77 åberopas 7 kap. 18 e § fjärde stycket 4 miljöbalken, nämligen att strandskyddet behöver upphävas för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området. Detta då befintlig verksamhet avgränsas av antingen vatten eller befintlig väg och kan endast utvidgas mot Äland 2:88 och Äland 2:77.

Fri passage för berörd sträcka där strandskyddet avses upphävas i enlighet med figur 20 nedan bedöms inte kunna uppnås då befintlig verksamhet delvis har stängslats in längst ån i norr samt på grund av säkerhetsskäl då det kan vara farligt att visats inom verksamhetens område, vilket inkluderar närområdet vid strandlinjen, utan rätt utbildning. Någon fri passage finns inte tillgänglig idag i området.

Figur 19. Illustrationen redovisar vart strandskyddet avses upphävas (rött markerat område).

Figur 20. Illustrationen redovisar ungefärlig avgränsning av fastigheterna Nässland 1:35och Äland 2:88 samt Äland 2:77 (mörkblå områden). Röd pil redovisar utbredningen av strandområdet där fri passage inte bedöms kunna uppnås.

Förutsättningar i planområdet och konsekvenser av planförslaget

Mark- och vattenförhållanden

Planområdet består till största del av befintlig industrimark med mindre inslag av gator och några mindre områden med naturmark. I direkt anslutning öster om planområdet ligger Älandsfjärden. Terrängen inom planområdet är flack.

Förändringar och konsekvenser

Detaljplanen möjliggör bland annat för användningen industri. Planförslaget medför i huvudsak ett bekräftande av befintlig användning för industri vilket innebär att ingen byggrätt för industri tillskapas i jämförelse med gällande detaljplaner i området. I planområdets nordvästra del tillskapas ett mindre område med industrimark men som förses med prickmark vilket innebär att byggnad inte får uppföras men kan användas för exempelvis vägändamål, se figur 21 nedan. Detaljplanen möjliggör även för verksamheter. Befintlig användning för teknisk anläggning, kontor, bostäder och

natur bekräftas i detaljplanen. Slutligen möjliggör detaljplanen för nyetablering av gata för att möjliggöra för angöring till befintlig industri via Fredriksvägen.

Figur 21. Illustrationen redovisar område där användningen industri tillskapas i jämförelse med gällande detaljplaner (rött markerat område). Rött markerat område förses med prickmark vilket innebär att byggnad inte får uppföras. Övrig planläggning av industri i

Stads- och landskapsbild

Planområdet är beläget i Älandsbro, direkt öster om E4:an. Älandsbro är en tätort som består av en blandning av verksamheter och industri men framför allt villabebyggelse. Bostadsbebyggelsen i närområdet utgörs i huvudsak av enbostadshus i ett eller två plan men inslag av flerfamiljshus finns inom tätorten. Älandsbro omfattas även av områden som utgör landsbygd, med en betydligt glesare bebyggelsestruktur än i tätorten.

Planområdet utgörs i huvudsak av industri och verksamheter med inslag av ett antal bostadshus i anslutning till planområdets södra del. Villabebyggelsen närmast planområdet i väster (mot E4:an) är uppförda mellan år 1920 till 1960, se exempel på befintlig villa i direkt anslutning till planområdet i figur 22 nedan. I norr (intill Norrlands trä) finns också ett mindre antal villatomter som avskärmas av Sågarvägen och ett mindre grönområde.

Figur 22. Befintlig villa i direkt anslutning väster om planområdet.

Industriverksamheterna består av en blandning mellan obebyggda fastigheter som agerar lager och öppen förvaring, till bebyggelse för lagring och tillverkning, se exempel på befintlig industribebyggelse i figur 23 nedan. Byggnadshöjden varierar för industribyggnaderna men de högsta byggnaderna är cirka 8 meter höga, i enlighet med gällande detaljplan.

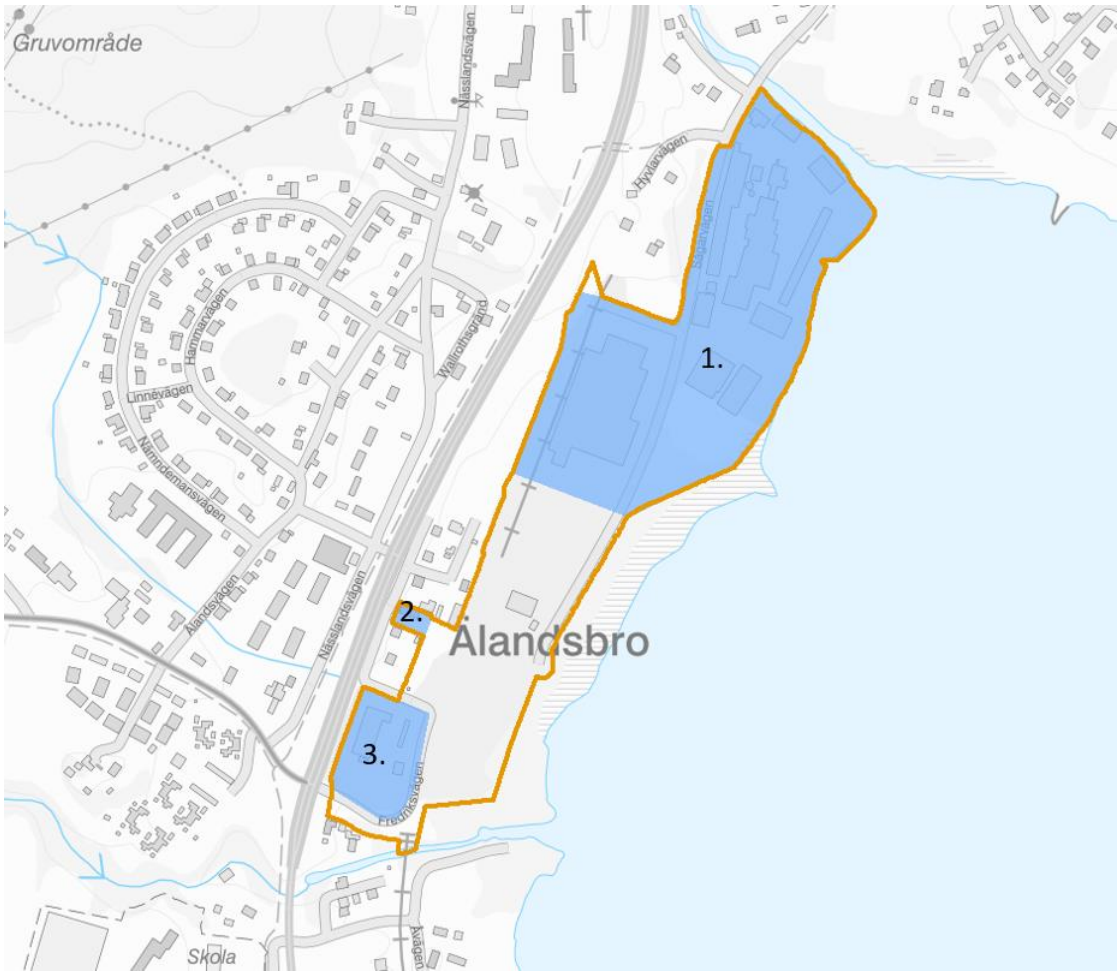

Figur 23. Visar bebyggelsen på fastigheten Nässland 1:35.

Genom planområdet löper ett järnvägsspår som har tagits ur bruk. Delar av banvallen finns kvar och kan urskiljas i de öppna delarna av området och på bron över Älandsån. Delar av banvallen är bebyggd med sedan ombyggnationen av Fredriksvägen. Intill banvallen finns den gamla stationen som tillhörde järnvägen.

Verksamheter och andra anläggningar

Inom planområdet finns det tre olika verksamheter, se redovisning figur 24 nedan.

Figur 24. Kartbild som markerar planområdets avgränsnings med mörkblå linje och som redovisar verksamheter med ljusblå områden.1. Norrlands trä 2. Skynet Service AB 3. Jonasson Invest i Härnösand AB.

1. Norrlands trä

Verksamheten omfattar fastigheterna Nässland 1:35 och Äland 2:76. Verksamheten utvecklar, tillverkar och säljer massiva träpaneler och trägolv. Från produktionen av golv och paneler blir det hyvelspån som restprodukt vilken förädlas till pellets. En del av pelletsen används för att ge värme till deras produktionslokaler och driva måleritorkarna. Den största andelen av pelletsen säljs till SCA BioNorr.

Med cirka 70 personer som arbetar i verksamheten är Norrlands trä en av de större privata arbetsplatserna i Härnösands kommun.

2. Skynet Service AB

Verksamheten är verksamma inom blåsning och svetsning av fiber. Bolaget har tre anställda.

3. Jonasson Invest i Härnösand AB

Verksamheten har uthyrning av industri/verksamhetslokaler. På fastigheten inom planområdet finns därmed lite olika företag inhuserade. Just nu är det tre andra företag som är skrivna på adressen.

Förändringar och konsekvenser

Planförslaget bekräftar befintlig användning i större delen av planområdet. Planförslaget innebär att delar av Sågarvägen och den befintliga banvallen som löper längs med fastigheterna Äland 2:76 och 2:50 planläggs med industri, se figur 23 nedan. Berörda delar av Sågarvägen och banvallen planläggs med prickmark vilket innebär att byggnad inte får uppföras, som ett förtydligande då det finns allmännyttiga ledningar under gatan, för mer information se rubriken *markreservat* nedan. Då planförslaget inte medför någon ny byggrätt för industri, bedömer kommunen att påverkan på landskapsbilden är försumbar.

Planförslaget möjliggör för industri inom fastigheten Äland 16:1. Regleringen innebär endast en bekräftelse av befintlig användning och påverkar således inte landskapsbilden. Vidare möjliggörs för verksamheter öster om bostadsfastigheterna Äland 1:37, 6:1 och 2:33, se figur 25 nedan. Området är oexploaterat och regleringen möjliggör för nyetablering av verksamheter. Byggrätten är anpassad i skala och volym för att samspela med befintlig bostadsbebyggelse och användningen omfattar endast verksamheter som inte är störande för omgivningen. Regleringen bedöms inte påverka landskapsbilden.

Planförslaget bekräftar befintlig användning för bostäder, kontor och teknisk anläggning och bedöms därav inte påverka landskapsbilden.

Figur 25. Kartbild som markerar del av Sågarvägen och banvallen som planläggs med industri och område som planläggs med verksamheter (röd linje).

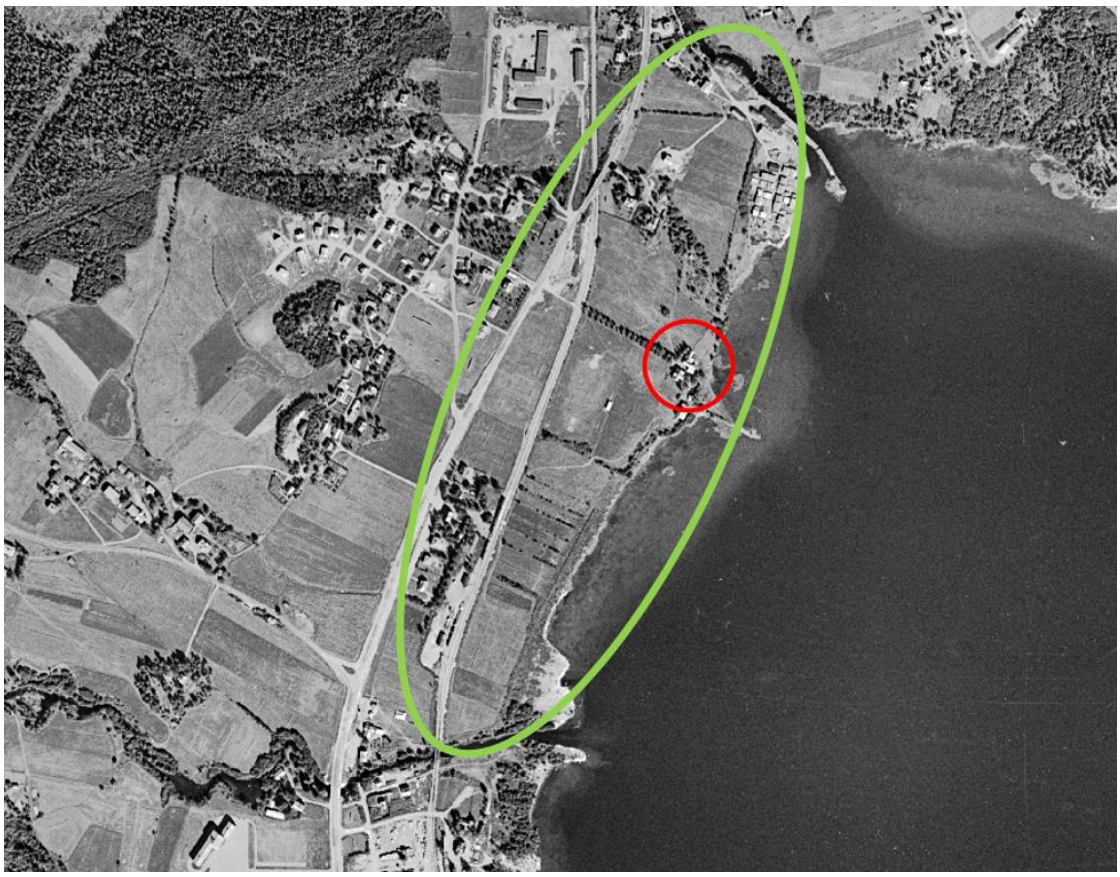
Kulturmiljö

Inom planområdet finns ingen utpekad kulturmiljö. Utanför planområdet finns ett äldre stationshus som hörde till järnvägen under tiden som den var i bruk, se figur 26 nedan. Järnvägen med stationshuset berättar om Älandsbros historia och är en del av kulturmiljön.

Figur 26. Fotografi på Stationshuset.

Det har funnits en ägarvilla för ett gammalt sågverk inom planområdet. Villan kan ses i äldre ortofoton från år 1958–60, se figur 27 nedan. Det har inte gått att återfinna några spår av villan och det finns därmed inget som kan bevaras.

Figur 27. Ortofoto från 1958-1960 där planområdets ungefärliga läge är redovisat med grön linje och den gamla ägarvillan till sågen är inringad i rött.

Fornlämningar

Fornlämningar utgör lämningar efter människors verksamhet under forna tider, som tillkommit genom äldre tiders bruk och är varaktigt övergivna. Normalt är en lämning en fornlämning om den tillkommit innan år 1850. Fornlämningar är skyddade av kulturmiljölagen och runt dem hör ett fornlämningsområde som behövs för dess bevarande.

Det finns inga kända fornlämningar i planområdet eller dess närhet.

Byggnadsminnen

Byggnadsminnen är skyddade av kulturmiljölagen.

Det finns inga kända byggnadsminnen inom planområdet eller i dess närhet.

Förändringar och konsekvenser

Inom planområdet finns ingen utpekad kulturmiljö.

Om en fast fornlämning som inte tidigare varit känd påträffas under grävning eller annat arbete, ska arbetet omedelbart avbrytas. Den som leder arbetet ska utan dröjsmål anmäla förhållandet hos länsstyrelsen.

Naturmiljö

Naturmiljön omfattar all natur, såväl värdefull som orörd natur samt natur i tätortsnära områden. I vissa fall utgör även kulturmiljöer naturmiljöer, exempelvis odlingslandskap.

Inom planområdet finns endast mindre områden med naturmark, vilka inte avses för exploatering. Befintlig naturmark utgörs till största del av sly. Strax utanför planområdet, närmast Älandsfjärden, finns ett större område med sammanhängande naturmark.

Det finns ingen grönstruktur eller rekreationsområden inom planområdet eller i dess närhet.

Förändringar och konsekvenser
Planförslaget tillskapar inga nya grönområden men del av befintliga grönområden bekräftas.

Sociala faktorer

Friytor

Endast en bostad berörs av planförslaget och det är en villa där godtycklig friyta kan tillgodoses inom den enskilde fastigheten.

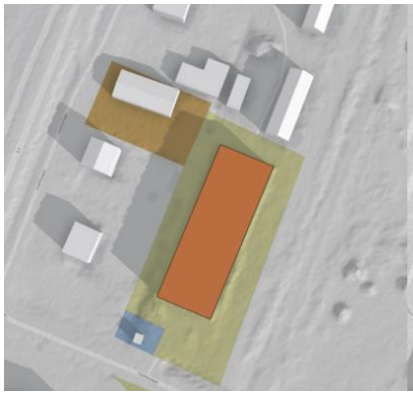
Sol- och skuggförhållanden

Sol- och dagsljusförhållanden är en viktig miljöfaktor i ett övervägande kallt klimat och solvärmen är en god energitillgång under sommarhalvåret. Vid nybyggnation ställs krav på tillgång till dagsljus för rum eller avskiljbara delar av rum där människor vistas mer än tillfälligt. Regleras i Boverkets byggregler (BBR).

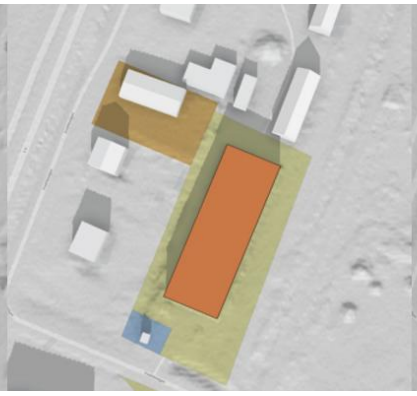
Förändringar och konsekvenser
Planförslaget medför ingen ny byggrätt för bostäder. En solstudie har genomförts för att säkerställa att ett genomförande av planförslaget inte riskerar att medföra betydande olägenhet för befintliga bostäder. Figurerna nedan redovisar skuggbildningen från föreslagen tillkommande verksamhet vid maximalt utnyttjad byggrätt vid följande tillfällen:

- *vårdagjämning, 20 mars, kl. 09:00, 12:00 och 15:00.*
- *sommarsolstånd, 20juli, kl. 09:00, 12:00, 15:00 och 18:00.*
- *höstdagjämning, 23 september, kl. 09:00, 12:00 och 15:00*

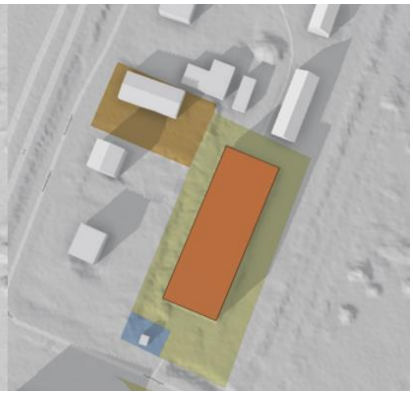
Angränsande byggrätt för verksamheter intill bostadsfastigheterna Äland 1:37, 6:1, 2:33, 2:39 och 1:116 är reglerad i sådan skala att ljusförhållandet för befintliga bostäder fortsättningsvis bedöms vara goda.

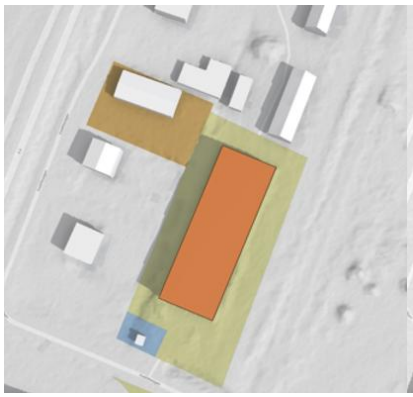
Vårdagsjämning kl 09:00

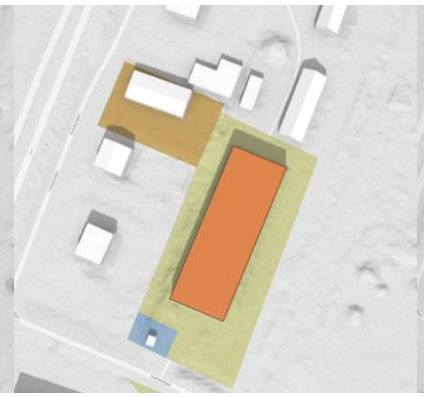
Vårdagsjämning kl 12:00

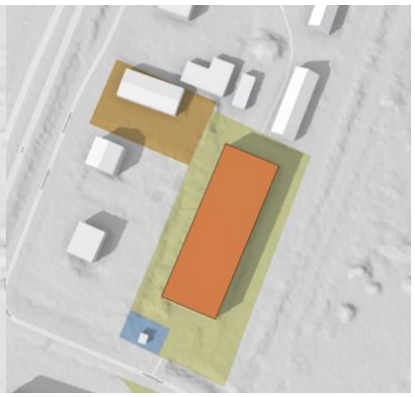
Vårdagsjämning kl 15:00

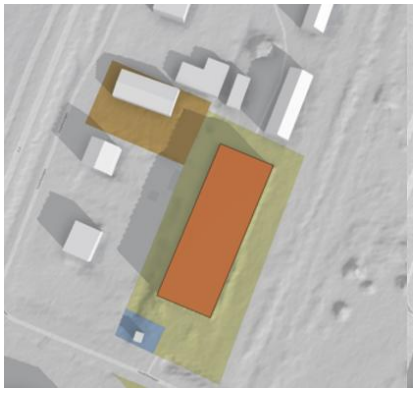
Sommarsolstånd kl 09:00

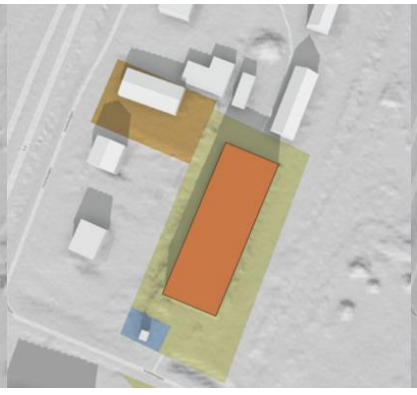
Sommarsolstånd kl 12:00

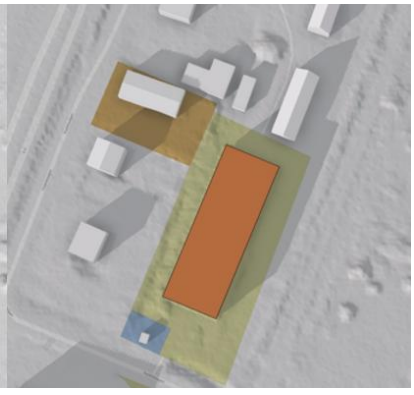
Sommarsolstånd kl 15:00

Höstdagjämning kl 09:00

Höstdagjämning kl 12:00

Höstdagjämning kl 15:00

Barnperspektiv

Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020 och ska därmed införlivas i samhällsplaneringen.

Konventionen syftar till att säkerställa alla barns mänskliga rättigheter. Lagen innebär att för varje beslut som får påtagliga, direkta eller indirekta konsekvenser för barn ska en bedömning av vad som är barns bästa göras (art. 3). Om det finns mer än ett alternativ ska den lösning väljas som bäst tillgodoser barns bästa. Bedömningen av vad som är barns bästa ska baseras på bland annat beprövad erfarenhet, forskning och nationella riktlinjer, men även på barns egna åsikter.

Barnkonventionen innefattar även krav på barns delaktighet och inflytande i de beslut som får konsekvenser för barn (art. 12) samt krav på att inga barn får diskrimineras på grund av t ex funktionshinder eller språkkunskaper (art. 2). Därutöver har barn, enligt barnkonventionen, även rätt till bland annat goda förutsättningar för en optimal utveckling, en trygg och säker uppväxt, utbildning samt rätt till vila och lek.

Tillgänglighet, trygghet och jämställdhet

Att känna sig trygg och kunna röra sig fritt är en demokratisk rättighet för alla människor. Alla ytor ska göras tillgängliga, trygga och användbara för alla grupper av människor så långt det är möjligt, inom rimliga kostnader. Hinder för tillgänglighet kan, beroende på vem du är, finnas i allt från den fysiska miljön till platsens upplevda trygghet. Det är viktigt att identifiera aspekter som kan skada tillgängligheten för vissa för att skapa rum för så många som möjligt.

Byggnader och lokaler ska vara tillgängliga och användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Vid nybyggnation av bostäder ska alla lägenheter belägna högre upp än två våningsplan ha tillgång till hiss. Nybyggda entréer ska vara tillgängliga och angöringsavstånden får inte överstiga 25 meter. Markplaneringen ska utföras så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan nå målpunkter som entréer m.m. utan problem.

Planområdet är relativt plant. Befintliga vägar har belysning.

Förändringar och konsekvenser
Allmänna gator som tillkommer vid ett genomförande av planförslaget byggs enligt standard för ny väg med tillhörande gatubelysning.

Trafik

Gång- och cykeltrafik

Det finns inga gång- och cykelvägar inom planområdet. Utanför planområdet, längs med E4:an finns en befintlig gång- och cykelväg. Gång- och cykelvägen nås från planområdet via ett befintligt övergångsställe över E4:an.

Förändringar och konsekvenser
Planförslaget medför inga förändringar eller konsekvenser gällande gång- och cykeltrafik.

Kollektivtrafik

Busslinje 534 och 535 trafikerar E4:an förbi planområdet. I centrala Älandsbro finns busshållplatser vid Älandsbro skola och Näsvägen.

Vid Ulvviksvägen finns busshållplatser på var sida direkt efter avfarten från E4.an.

Förändringar och konsekvenser
Planförslaget medför inga förändringar eller konsekvenser gällande kollektivtrafiken.

Motorfordonstrafik

Genom norra delen av planområdet löper Sågarvägen som ansluter från E4:an och avslutas med vändplan. I planområdets södra del löper Fredriksvägen. Sedan Fredriksvägen byggdes har inofficiella angöringsvägar bildats mot Fredriksvägen från vissa verksamheter.

Förändringar och konsekvenser
Ett genomförande av planförslaget innebär att Sågarvägen upphör som allmän väg i höjd med infarten till bostadsområdet vid Hyvlarvägen, och övergår till industrimark.

Vidare medför ett genomförande av planförslaget att en gata med kommunalt huvudmannaskap kan anläggas sydväst om fastigheten Äland 2:50, som ansluter industri- och verksamhetsmarken till Fredriksvägen, se föreslagen vägdragning i figur 28 nedan. Föreslagen gata ersätter befintliga inofficiella vägar som bildats mot Fredriksvägen.

Planförslaget tillskapar endast byggrätt för verksamheter inom fastigheten Äland 1:112. Trafikalstringen som förväntas tillkomma som en konsekvens av ett genomförande av planförslaget bedöms vara marginell, bedömningen görs baserat på mängden byggrätt som tillskapas.

Figur 28. Föreslagen gata som ansluter industri- och verksamhetsområdena med Fredriksvägen markerad med röd linje.

Parkering, angöring och avfall

Parkeringsbehovet löses idag inom de egna fastigheterna.

Angöring för industrifastigheterna sker via Sågarvägen. Fredriksvägen, i planområdets södra del, brukas främst av närboende och närliggande verksamhet.

Ytor för utsortering av samtliga fraktioner av avfall som uppkommer ska finnas. Det innebär att det ska finnas plats för hushållsavfall (restavfall och matavfall), förpackningar och eventuellt verksamhetsavfall. Hemabs gällande anvisningar för ny- och ombyggnationer av plats för avfallshämtning ska följas vid bygglovsprövning.

Avfallsutrymmet ska placeras så att det är tillgängligt för avfallslämnarna och hämtningspersonal. Vägen ska vara framkomlig och sikten ska vara god. Körning på gång- och cykelväg är inte tillåten. Väghållaren är ansvarig för vägens utformning, skyltning, skötsel och framkomlighet.

Förändringar och konsekvenser

Parkeringsbehovet bedöms kunna lösas inom den enskilde fastigheten.

Ett genomförande av planförslaget medför att industrierna och verksamheterna i området kan angöra mot Fredriksvägen, se figur 29 nedan. Intill vändplanen står en allmännyttig anläggning som ägs av VA huvudmannen. Åtkomsten till anläggningen säkerställs genom att kommunen förvärvar mark från fastigheten Äland 2:50 och genom reglering av prickmark av kvartersmarken som leder från allmän plats gata fram till anläggningen.

Avfallshanteringen bedöms inte påverkas av planförslaget.

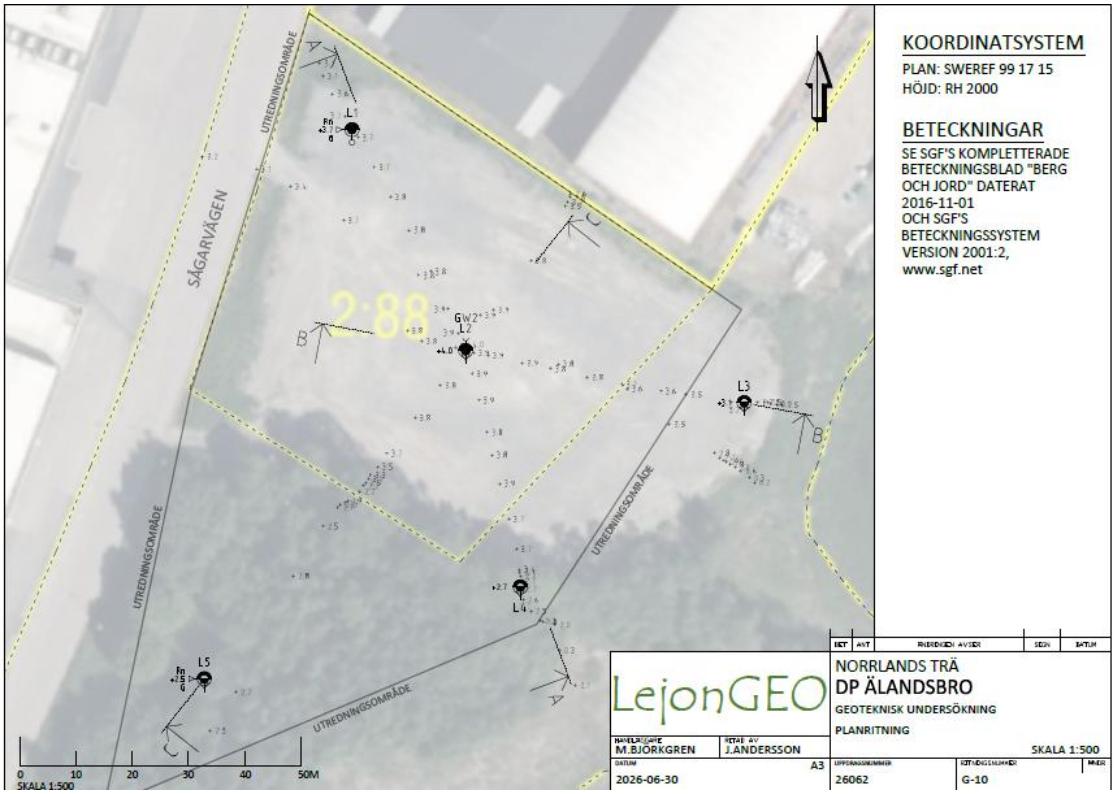
Figur 29. Figuren visar hur industrier och verksamheter inom planområdet kan angöra (blå pilar) till Fredriksvägen via föreslagen gata (grönmarkerad sträcka).

Geotekniska förhållanden

Enligt Sveriges geologiska undersökning (SGU) består planområdet till största del av lera och silt, men vid de större verksamhetsbyggnaderna förekommer även fyllningsmaterial. Jorddjupet från markyta till fast berg bedöms variera mellan 5-10 meter i större delen av planområdet.

Det har utförts geotekniska undersökningar i området tidigare. År 1967 upprättades ett utlåtande över grundförhållande för planerad industriväg. År 1974 genomfördes en geoteknisk undersökning för Norrlands trä. Undersökningen från år 1974 beskriver området mellan Älandsån och Näsälandsån. Grunden i området är av finkorniga sediment med cirka 1 meter torrskorpa av silt som överlagrar lös lera, lerig gyttja och gyttja. Djupare är materialet svallad friktionsjord i medelfast lagring. Grundläggning av byggnader och andra sättningskänsliga anläggningar måste utföras på stödpålar. Undersökningen beskriver att tunga upplag bör, i norra och södra delen av området, föregås av stabilitetsstudium.

Vidare så finns även en geoteknisk undersökning för lagerbyggnaden på del av fastigheten Äland 2:76, från år 1975. Undersökningen från år 1975 beskriver att jorden består till övervägande del av lera på morän på berg. Moränen har övervägande sandig karaktär och är flytbenägen i vattenmättat tillstånd. Utredningen beskriver att grundläggningen bör utgöras på stödpålar.

Figur 30. Kartbild över provpunkter för den geotekniska utredningen.

För fastigheten Äland 2:88 har en geoteknisk undersöknings gjorts i samband med detaljplanen. Även den visar på att marken är något sättningsbenägen. Vid eventuell framtida bebyggelse i området bedöms förstärkningsåtgärder så som förbelastning med överlast eller kompensationsgrundläggning vara lämpliga geotekniska åtgärder för att säkerställa stabilitet och undvika sättningar. Val av åtgärd är beroende av byggnadens storlek och ska utredas specifikt för respektive byggnad. Marken är byggbar, men åtgärder kommer behövas.

Grundvatten

I genomförd geoteknisk undersökning från år 1975 anges, för området vid lagerbyggnaden inom Äland 2:76, att grundvattentrycket ligger på nivå +1,0 under stora delar av året.

I genomförd geoteknisk undersökning från år 1974 anges, för område mellan Älandsån och Nässlandsåns, att grundvattennivån ligger nära markytan vid strandområdet.

År 2022 utfördes en geoteknisk undersökning i området. Undersökningen anger att grundvattnet sannolikt ligger något över nivån i Älandsfjärden. Jorden var vattenmättad till cirka 1 meter under marknivån.

Förändringar och konsekvenser
Planförslagets tillåter vidare byggnation för industri i närheten av Älandsfjärden men bedöms inte utgöra något problem. En eller flera geotekniska undersökningar kan komma att krävas i bygglovsskedet.

Planförslaget medför inga konsekvenser vad gäller grundvatten eller de hydrologiska förhållandena.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för vatten och spillvatten.

Anslutningspunkt anges av huvudman.

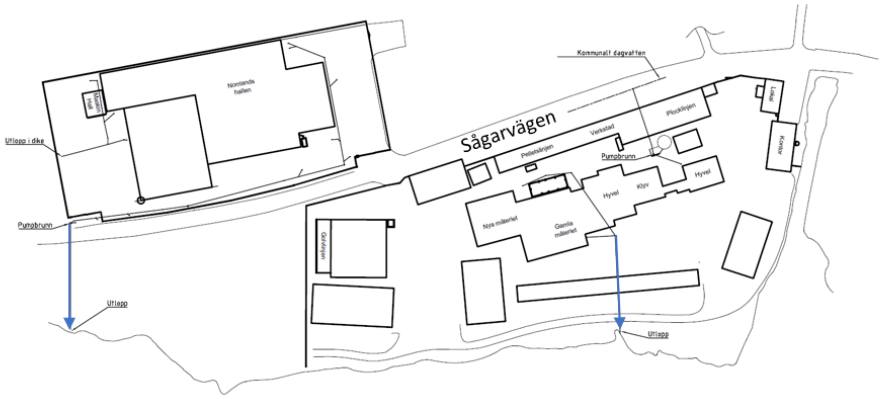
Förändringar och konsekvenser
Ett genomförande av planförslaget medför inga förändringar för vatten och avloppshanteringen. Befintliga fastigheter är redan anslutna till kommunalt vatten och avlopp och anslutningsmöjlighet finns vid eventuell avstyckning av nya fastigheter.

Dagvatten

Dagvatten är regn- och smältvatten som tillfälligt avrinner på markytan. Under naturliga förhållanden infiltreras större delen av vattnet i marken, innan det når vattendrag. I takt med att staden förtätas och tidigare oexploaterade ytor hårdgörs minskar möjligheterna till naturlig infiltration i marken vilket medför att dagvattnet avleds direkt till närliggande vattendrag. Detta ställer krav på en robust och långsiktigt hållbar dagvattenhantering.

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dagvatten.

Inom planområdet finns det stora svackdiken för omhändertagande av dagvatten. Svackdikena belastas av dagvatten dels från planområdet, men även området väster om E4:an innan det slutligen leds ut i Älandsfjärden som är recipient, se figur 31 nedan.

Figur 31.Situationsplan över fastigheterna Nässland 1:35 och 2:76 inklusive befintlig hantering av dagvatten samt utlopp.

Förändringar och konsekvenser
Planförslaget medför endast marginell utökning av byggrätt jämfört med gällande detaljplan. Dagvattenhanteringen förutsätts vidare kontrolleras av kommunens miljöavdelning inom ramen för miljölagstiftningen.

Någon ytterligare utredning har inte gjorts i samband med planförslaget utan dagvatten bedöms kunna hanteras i tillräcklig utsträckning även framgent.

Snöhantering

Snöhanteringen är privat inom den enskilde fastigheten och kommunal för allmänna gator med kommunalt huvudmannaskap.

Förändringar och konsekvenser
Ett genomförande av planförslaget bedöms medföra marginell skillnad jämfört med befintlig snöhantering och bedöms således inte utgöra ett problem.

El, värme, fiber och tele

Det finns befintliga ledningar i planområdet. Vid eventuellt nybildande av fastighet finns möjlighet till anslutning till befintliga ledningar.

I den nordliga delen av Sågarvägen och precis norr om Fredriksvägen, har Hemab infrastruktur i form av nätstationer.

Förändringar och konsekvenser
Ett genomförande av detaljplanen bedöms medföra marginell påverkan på befintliga ledningar. Vid eventuell exploatering kan befintliga ledningar behöva flyttas. Kontakt med ledningsägare och bekostnad av eventuell flytt av ledningar står exploatören för. Vid eventuell flytt av Hemabs ledningar krävs samordning och god framförhållning.

Hälsa och säkerhet

Detaljplanen får inte leda till störningar som kan innebära olägenhet för människors hälsa (9 kap. 3 § miljöbalken). Med olägenhet för människors hälsa avses en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan ha en menlig inverkan på hälsan och inte är tillfällig. Även de störningar som i första hand påverkar välbefinnandet kan utgöra olägenhet för människors hälsa.

Bedömningen av om en störning inverkar menligt på hälsan beror på hur människor i allmänhet uppfattar situationen. För att störningen ska omfattas av miljöbalkens bestämmelser krävs att den har en viss varaktighet, antingen genom att den pågår under en sammanhängande tid eller att den återkommer, regelbundet eller oregelbundet.

Miljöfarlig verksamhet

Inom planområdet finns en miljöfarlig verksamhet och verksamheten är Norrlands trä. För verksamheten bedrivs regelbunden tillsyn av kommunens miljöavdelning.

Förändringar och konsekvenser
Planförslaget möjliggör för miljöfarlig verksamhet genom användningen industri. Huruvida ett genomförande av planförslaget kommer medföra etablering av miljöfarlig verksamhet eller inte går inte att förutspå då dessa inkluderas i användningen industri. Befintliga, icke miljöfarliga verksamheter, kan även på sikt förändras.

Av miljöprövningsförordningen (2013:251) framgår vilka verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga, eller varken eller. Vid prövning av miljöfarlig verksamhet prövas den enskilda specifika verksamheten med dess risker och störningar till omgivningen. En detaljplan för industriändamål säkerställer därmed inte att alla typer av industriverksamheter kan etableras på platsen.

Verksamheter har krav på sig att avhjälpa den negativa påverkan som kan uppstå från verksamheten. Detta behandlas särskilt i anmälnings- och tillståndsärendena.

Transporter av farligt gods

Planområdet ligger i närheten till E4:an som är trafikled för farligt gods. Planområdet ligger inom riskhanteringsavståndet på 150 meter från trafikleden för farligt gods, men då inga nya byggrätten möjliggörs direkt i anslutning till E4:an, så skapas inga nya förutsättningar som därmed kräver en riskbedömning.

Förändringar och konsekvenser
Då planområdet ligger inom riskhanteringsavståndet behöver en riskbedömning göras.

Planförslaget bekräftar endast befintlig användning för bostäder enligt gällande detaljplan och kontor enligt pågående markanvändning utifrån beviljat tidsbegränsat

bygglov. Den berörda fastigheten är belägen inom röd zon för känslig och normalkänslig markanvändning, se tabell 1 nedan. Fastigheten är redan bebyggd och byggrätten överensstämmer med närliggande bostadsbebyggelse med nära nog identiska förutsättningar, så konsekvenserna bedöms som små för aktuellt område.

Övrig del av planområdet ligger antingen inom grön zon för normal och mindre känslig markanvändning eller utanför riskhanteringsavståndet vilket medför att riskbedömning inte behöver genomföras.

Stor väg

	Röd zon	Gul zon	Grön zon
Mindre känslig	0–30 meter	30–50 meter	50–150 meter
Normalkänslig	0–30 meter	30–50 meter	50–150 meter
Känslig	0–50* meter	50* - 100 meter	100–150 meter

Tabell 1. Utklipp från dokumentet Riskhantering vid transportleder för farligt gods (2022)

Brandsäkerhet

Närmaste brandpost finns inom planområdet.

Kapaciteten för befintliga brandposter har beräknats och bedöms vara tillräcklig för att uppnå en god brandsäkerhet.

Buller

Buller från väg- och spårtrafik för ny bebyggelse:

	Ekvivalent ljudnivå vid bostadsbyggnads fasad	Ekvivalent ljudnivå vid uteplats om sådan anordnas	Maximal ljudnivå vid uteplats om sådan anordnas
För bostäder upp till 35 m^2	**65 dBA**	**50 dBA**	**70 dBA**
För bostäder över 35 m^2	**60 dBA**	**50 dBA**	**70 dBA**

Om bullernivåerna vid en exponerad fasad överskrids, bör en skyddad sida uppnås där bullret uppgår till högst 55 dBA ekvivalent ljudnivå och högst 70 dBA maximal ljudnivå vid fasad mellan kl. 22.00–06.00. Som minst ska hälften av bostadsrummen vändas mot den skyddade sidan. Även här gäller högst 50 dBA ekvivalent ljudnivå samt 70 dBA maximal ljudnivå vid en uteplats om en sådan ska anordnas i anslutning till byggnaden. Maximalnivån vid uteplats bör inte överskridas med mer än 10 dBA maximal ljudnivå fem gånger per timme mellan kl. 06.00–22.00.

Industri- och verksamhetsbuller för ny bebyggelse
Boverkets allmänna råd (2020:2) om omgivningsbuller utomhus från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär samt vägledning (2020:8) Omgivningsbuller från industriell verksamhet och annan verksamhet med likartad ljudkaraktär bör användas vid planläggning för bostadsbebyggelse i områden som är utsatta för industri- eller verksamhetsbuller.

	Ekvivalent ljudnivå dagtid kl. 06–18	Ekvivalent ljudnivå kvällstid kl. 18–22 lördagar, söndagar och helgdagar kl. 06–22	Ekvivalent ljudnivå nattetid kl. 22–06
Zon A. Bostadsbyggnader bör kunna medges upp till angivna bullernivåer utan bulleranpassad utformning av bebyggelsen. Bästa möjliga ljudmiljö ska eftersträvas.	**50 dBA**	**45 dBA**	**45 dBA**
Zon B. Bostadsbyggnader bör kunna medges upp till angivna nivåer förutsatt att tillgång till ljuddämpad sida finns och att byggnaderna bulleranpassas.	**60 dBA**	**55 dBA**	**50 dBA**
Zon C. Bostadsbyggnader bör inte medges över angivna nivåer.	**> 60 dBA**	**> 55 dBA**	**> 50 dBA**

	Ekvivalent ljudnivå dagtid kl. 06-18	Ekvivalent ljudnivå kvällstid kl. 18-22	Ekvivalent ljudnivå nattetid kl. 22-06
Högsta bullernivå vid ljuddämpad sida och vid	**45 dBA**	**45 dBA**	**40 dBA**

uteplats om sådan anordnas.			

Utöver ovan angivet gäller att maximala ljudnivåer från industri eller annan verksamhet som överskrider riktvärdet 55 dBA vid bostadsfasad inte bör förekomma nattetid (kl. 22–06) annat än vid enstaka tillfällen.

Förändringar och konsekvenser
Planförslaget medför ingen ny byggrätt för bostäder och längst med E4:an där planförslaget möjliggör byggrätt för verksamheter har Trafikverket uppfört bullerskärmar. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte påverkas av eventuellt vägbuller från E4:an.

Kommunens miljöavdelning är tillsynsmyndighet och kan ställas krav på åtgärder om verksamheterna inte förhåller sig till riktlinjerna för bullernivåer.

Cirka 20 meter ifrån villabebyggelsen i väster möjliggör planförslaget för verksamheter. Bestämmelsen avser verksamheter med begränsad omgivningspåverkan.

Planförslaget möjliggör för ny tillfartsväg från Fredriksvägen in till industriområdet. Den trafik som förväntas uppstå på tillfartsvägen är i så begränsad omfattning att den inte riskerar att bidra till överskridande av riktvärden för befintliga bostäder. Sågarvägen förväntas fortsatt svara för den största mängden trafik till området.

Planförslaget möjliggör endast för marginell utökning av befintlig industrimark jämfört med gällande detaljplan och inte i riktning mot befintlig bostadsbebyggelse. Planförslaget bedöms inte medföra betydande påverkan för bullernivåerna från befintlig industri.

Förorenad mark och vatten

Inom planområdet finns det flera fastigheter som är Mifo-klassade. Samtliga fastigheter är undersökta under planprocessen.

Fastigheten Äland 1:112 är klassad till nivå 2 för bangården.

Fastigheten Äland 2:33 är klassad till nivå 2 för drivmedelshantering.

Fastigheten Nässland 1:35 är klassad till nivå 4 för sågverk med doppning.

Fastigheten Äland 2:88 är klassad till nivå 4 för sågverk utan doppning.

Fastigheten Äland 16:1 är klassad till nivå 3 för bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkeri.
Fastigheten Äland 2:77 är klassad till nivå 2 för Spimfab.

År 2022 genomfördes en miljöteknisk markundersökning av Tyréns AB. Resultaten av utredningen visar på att det på fastigheterna Äland 1:112 och 2:88 finns föroreningar som överskrider mindre känslig markanvändning (MKM), se figur 32 nedan.

För fastigheten Äland 1:112 påträffades arsenik som överskrider riktvärdet för MKM i ett analyserat prov längs f.d. banvallen (22t25mg 1,0–1,3) med en halt på 396 mg/kgts. Vid analys av under- och överliggande jordlager påvisades halter underskridande riktvärden i överliggande jord medan halter i underliggande jord precis tangerar riktvärdet för MKM (24,9 mg/kgts jmf mot riktvärdet för MKM som ligger på 25 mg/kgts).

För arsenik är det intag av dricksvatten, jord och växter som är de mest styrande exponeringsvägarna kopplat till risk för negativa hälsoeffekter. Arsenik kan ge akuttoxiska effekter vid halter på 100 mg/kgTS. De halter av arsenik som överskrider eller tangerar MKM och även 100 mg/kgTS har inte påträffats i den ytligaste jorden vilket innebär att exponeringsvägen, det vill säga intag av jord, minskar ordentligt om massorna ligger orörda. Inget dricksvatten uttas heller i området och intag av växter får anses vara begränsad då aktuell punkt är placerad i f.d. banvallsområdet.

För fastigheten Äland 2:88 påfanns arsenik som överskrider riktvärdet för MKM i punkt 22t08mg 0,5–1,0 med en halt på 544 mg/kgts. I punkt 22t08mg blev det borrstopp vid 1,1 meter så inget djupare prov kunde tas ut.

De mest styrande exponeringsvägarna kopplat till risk för negativa hälsoeffekter för arsenik är ju som nämnt ovan intag av dricksvatten och intag av jord samt växter. Aktuell punkt är placerad i anslutning till industribyggnader närmare vattnet och bedöms därmed inte utgöra någon betydande risk för människors hälsa eller miljön.

För flera punkter påträffades värden över känslig markanvändning, men då detaljplanen inte möjliggör för känslig markanvändning har detta inte hanterats vidare.

Figur 32. Översiktskarta med aktuellt undersökningsområde markerat i rött (Tyréns).

Förändringar och konsekvenser
För fastigheterna Äland 1:112, där planförslaget möjliggör för verksamhet, och Äland 2:88 som planförslaget möjliggör för industri, krävs saneringen innan annan användning kan tillåtas på fastigheterna, vilket säkerställs i planförslaget genom reglering av villkor för startbesked.

För de övriga fastigheterna så är värdena under riktvärdena för respektive markanvändning och inga åtgärder krävs i detta skede.

Radon

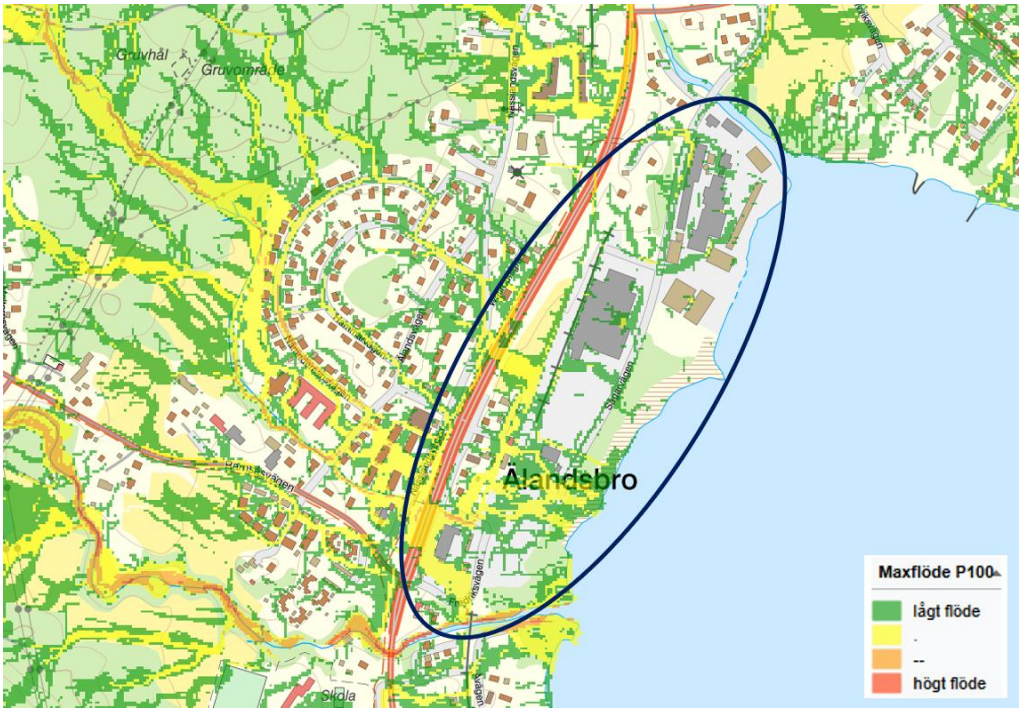
Boverkets byggregler anger att gränsvärdet för radonhalt och gammastrålning i nya byggnader är 200 Bq/m^3 för inomhusluft respektive 0,3 µSv/h för byggnadsmaterial. Detta gäller för rum där människor vistas mer än tillfälligt.

I den geotekniska utredningen för Äland 2:88 finns det förhöjd Radonhalt inom en provpunkt på fastigheten. Byggnader kan därmed behöva byggas radontäta. Punkten för förhöjd radonhalt är inom området som är utfyllt. En provpunkt gjordes även inom oexploaterat område och den visade inte några förhöjda halter av radon.

Förändringar och konsekvenser
I bygglovsskedet fastställs grundläggningsmetod för att säkerställa att radonhalten i den färdiga byggnaden inte blir för hög.

Risk för översvämning

Härnösands kommun har tagit fram en skyfallskartering för hela kommunen. Skyfallskarteringen visar att vid ett maxflöde för 100-årsregn förväntas ett lågt till mellan maxflöde inom planområdet, se figur 33 nedan. Det finns inga indikationer för problem med höga flöden i området idag.

Figur 33. Skyfallskartering med maxflöde för 100-årsregn. Planområdets ungefärliga läge markerad med svart ring.

Förändringar och konsekvenser

Ett genomförande av planförslaget medför en viss ökning av hårdgjord yta inom planområdet. All ny- och ombyggnation ska planeras och utformas så att ett 100-årsregn inte orsakar skada. Ett genomförande av planförslaget bedöms inte medföra betydande risk för översvämning eller risk för skada vid skyfall.

Risk för ras, skred och erosion

Enligt kommunal kartering finns det ingen risk för skred inom planområdet eller i dess närhet. Efter samrådet har en Geoteknisk utredning utförts för Äland 2:88 och angränsade mark. Utredningen visar att marken är byggbar med åtgärder.

Genomförandefrågor

Under detta avsnitt redovisas de organisatoriska, tekniska, ekonomiska och fastighetsrättsliga åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett samordnat och ändamålsenligt sätt. Även konsekvenserna av dessa åtgärder redovisas.

Organisatoriska frågor

Tidplan

Målsättningen är att detaljplanen ska antas kvartal 4 år 2026. Den preliminära tidplanen baseras på att inga större förändringar sker under planprocessen och att detaljplanen inte överklagas. Vid ett överklagande kan tidpunkten för detaljplanens laga kraft förskjutas upp till två år framåt i tiden, vilket medför motsvarande förskjutning av genomförandet.

Genomförandetid

Genomförandetiden är fem år från den dag planen får laga kraft.

En detaljplan får enligt 4 kap. 39 § plan- och bygglagen inte ersättas, ändras eller upphävas före genomförandetidens utgång om någon fastighetsägare som berörs motsätter sig det. Undantag kan göras om det behövs en ny detaljplan på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid den ursprungliga planläggningen. Undantag kan även ges för införande av bestämmelser om fastighetsindelning eller vissa rättigheter (exempelvis servitut). Om planen ersätts, ändras eller upphävs under genomförandetiden kan berörda fastighetsägare ha rätt till ersättning av kommunen.

Under genomförandetiden har fastighetsägare en garanterad byggrätt enligt detaljplanen. Efter genomförandetidens utgång kan kommunen ändra eller upphäva detaljplanen utan att fastighetsägare får någon ersättning för byggrätt som inte kan utnyttjas. En detaljplan gäller till dess att den ersätts, ändras eller upphävs.

Avtal

Planavtal

Ett planavtal har ingåtts mellan sökande och Härnösands kommun, Plan 2022-04-21 och 2022-05-02. Avtalet syftar till att reglera kostnader för arbetet med att upprätta denna detaljplan.

Planavgift

Kostnaden för framtagande av en ny detaljplan eller ändring av befintlig detaljplan beräknas enligt plantaxa fastställd av kommunfullmäktige 2021-12-21.

Planavgiften regleras i ett särskilt planavtal.

Nyttjanderättsavtal

Ett genomförande av planförslaget medför att Sågarvägen upphör att vara allmän. För att säkra åtkomst till allmännyttiga anläggningar vid Sågarvägens vändplan via tillkommande gata som föreslås ansluta från Fredriksvägen, kan nyttjanderättsavtal tecknas mellan kommunen och VA-huvudman.

Ekonomiska frågor

Huvudmannaskap för allmän plats

Alla allmänna platser ska ha en huvudman med ansvar för iordningställande och förvaltande.

Kommunen är huvudman för allmän plats inom planområdet. Kommunen ansvarar för utbyggnad och drift av allmän plats. Respektive fastighetsägare svarar för alla åtgärder inom kvartersmark.

Huvudmannaskap för vatten, avlopp och dagvatten

Planområdet ingår i kommunalt verksamhetsområde för dricks-, spill- och dagvatten.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Kommunens investeringsbudget får kostnader för:

- Byggnation och drift av gata.

Kostnader för anläggande av ny lokalgata beräknas till cirka 3 mkr.

Hänsyn har inte tagits till eventuell fördyring på grund av markförhållanden som inte är kända vid tiden för prisuppskattningen.

Kommunens exploateringsbudget får kostnader för:

- Framtagande av detaljplan med tillhörande utredningar.
- Lantmäteriförrättningar (eventuell kostnad för fastighetsbildningsåtgärder, gemensamhetsanläggning, andra rättigheter*).*

Ekonomiska konsekvenser för övriga berörda

- Eventuell kostnad för fastighetsbildningsåtgärder, gemensamhetsanläggning eller andra rättigheter.

Ekonomiska konsekvenser för fastighetsägare

Kostnader som belastar fastighetsägare eller exploatör:

- Utbyggnad av lokalgator, vatten och avlopp, dagvattenanläggning inom planområdet.
- Anslutningsavgift för el, vatten och avlopp, fjärrvärme, fiber och tele. Avgift tas ut enligt den vid tidpunkten gällande taxan för anslutning.
- Utbyggnad och drift av uppvärmningssystem.
- Uppförande av byggnader och anläggningar.
- Fastighetsbildningsåtgärder, gemensamhetsanläggning eller andra rättigheter. Avgift tas ut enligt den vid tidpunkten gällande taxan för

lantmäteriförrättningar. Kostnader för drift och underhåll av exempelvis gemensamhetsanläggningar kan tillkomma.
- Lovpliktiga åtgärder. Avgift tas ut enligt den vid tidpunkten gällande taxan för byggnadsnämndens verksamheter.
- Eventuell ledningsflytt inom kvartersmarken.
- Eventuella angörings- och tillfartsvägar.

Fastighetsrättsliga frågor

Fastighetsbildning

Fastighetsbildningsåtgärder prövas efter ansökan om lantmäteriförrättning. Ansökan inlämnas till Lantmäteriet.

För mark utlagd som allmän platsmark gäller att kommunen har en ovillkorlig rätt och en ovillkorlig skyldighet att lösa in marken på fastighetsägarens begäran.

Fastighet	**Förändringar och konsekvenser**
Äland 2:77 >2	Markområde A (Del av Sågarvägen i kommunal ägo) kan överföras till Äland 2:50 (kvartersmark), se figur 34 nedan. Planförslaget medför att delar av Sågarvägen övergår från allmän plats gata till industri. Markområde A kan överföras till Äland 2:50 för att möjliggöra utökning av fastigheten. Markområde C (Del av Sågarvägen i kommunal ägo) kan överlåtas till Nässland 1:35, se figur 35 nedan. Planförslaget medför att delar av Sågarvägen övergår från allmän plats gata till industri.
Äland 2:50	Markområde B (del av Äland 2:50 i privat ägo) kan överlåtas till Äland 2:77, se figur 34 nedan. Del av Äland 2:50 kan överlåtas till Äland 2:77 för att säkerställa angöring till allmännyttiga anläggningar.
Äland 1:112	Fastigheten Äland 1:112 ägs inför upprättandet av Trafikverket och

	omfattar det avvecklade järnvägsspåret. Del av fastigheten ska överlåtas till Härnösands kommun, se figur 36 nedan. Del av fastigheten Äland 1:112 ska överlåtas till fastigheten Äland 16:1, se figur 36 nedan.
Äland 2:33	Planförslaget medför inga konsekvenser för fastigheten. Fastigheten är i gällande detaljplan planlagd med bostäder men har beviljats tillfälligt bygglov för kontor. Planförslaget möjliggör för både bostäder och kontor inom fastigheten.
Äland 2:88	Planförslaget medför att fastigheten regleras med användningen industri. Fastigheten är inför upprättandet av planförslaget inte detaljplanelagd.

Figur 34. Markområde ”A” (blått område) det vill säga del av Äland 2:77>2 och markområde ”B” (grönt område) det vill säga del av Äland 2:50 redovisas.

Figur 35. Markområde ”C” (rött område) det vill säga del av Äland 2:77>2, som kan överlåtas till Nässland 1:35, redovisas.

Figur 36. Delar av fastigheten Äland 1:112 som kan överlåtas till Härnösands kommun (rött område) och Äland 16:1 (grönt område)

Servitut

Servitut är en rätt för en fastighet att använda en annan fastighet för ett specifikt ändamål, till exempel en väg. Det finns två typer av servitut: officialservitut och avtalsservitut.

Officialservitut
Ett officialservitut kan bildas, ändras eller upphävas genom en lantmäteriförrättning (fastighetsreglering). Servitutet redovisas i fastighetsregistret och är knutet till fastigheten. Förrättningskostnaden baseras på den vid tiden gällande timtaxan. Officialservitut gäller till de upphävs eller ändras.

Avtalsservitut
Ett avtalsservitut bildas genom avtal mellan två fastighetsägare. Avtalet måste innehålla vissa moment som framgår av 14 kap. jordabalken. Servitutet gäller tills rättighetshavaren ansöker om att det ska tas bort. Ett avtalsservitut kan skrivas in i fastighetsregistret.

Servitut	**Förändringar och konsekvenser**
Fastighet Äland 1:112 - Officialservitut 2280–02/52 Järnvägstrafik	Avser rätt att för järnvägstrafikändamål bibehålla, underhålla och förnya befintliga kraftförsörjningsanläggningar med tillhörande utrustning så som kablar. Järnvägstrafiken genom området har tagits ur bruk och officialservitutet bör upphävas.
Officialservitut 22-SÄB-1194 Väg	Avser rätt för nyttjande av väg. Officialservitutet bör upphävas.
Officialservitut 2280–86/96 Utrymme	Avser nyttjandet av järnvägsövergångar. Järnvägstrafiken genom området har tagits ur bruk och officialservitutet bör upphävas.

Gemensamhetsanläggning

En gemensamhetsanläggning är en anläggning som ägs och tas hand om av flera fastigheter gemensamt för att tillgodose ett gemensamt behov.

En gemensamhetsanläggning redovisas i fastighetsregistret och har en egen registerbeteckning. En gemensamhetsanläggning inrättas, ändras eller upphävs genom en lantmäteriförrättning. Berörda fastigheter äger del i gemensamhetsanläggningen genom andelstal som bestäms i lantmäteriförrättningen.

Inom ramen för planprocessen föreslås inga gemensamhetsanläggningar.

Markreservat

Bestämmelser om markreservat för allmännyttiga ändamål används för att reglera att ett område reserveras för att ge utrymme för ett visst allmännyttigt ändamål. Ett markreservat för allmännyttiga ändamål begränsar användningen av området.

Inom allmän plats krävs ingen bestämmelse om markreservat för att ledningsrätter ska kunna bildas. Markreservat för allmännyttiga ändamål används alltså främst för att kunna lösa allmänna behov när det krävs att dessa placeras på kvartersmark. Utan markreservat på kvartersmark saknas planstöd och genomförandet kan inte garanteras.

Planförslaget bekräftar befintligt markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar inom fastigheterna Äland 16:1, se figur 37 nedan. Inom planområdet finns ledningar inom kvartersmark som saknar ledningsrätt och som avses bevaras, se figur

37 nedan. Dessa ledningar bekräftas med bestämmelse om markreservat och nya ledningsrätter kan därav bildas med stöd av detaljplanen. Befintliga ledningar med ledningsrätt bekräftas med bestämmelse om markreservat i planförslaget, se figur 36 nedan. Samtliga områden som regleras med bestämmelse om markreservat redovisas i figur 38 nedan.

Markreservat/fastighet	**Ledningstyp och ledningshavare**
Äland 16:1	Inom fastigheten Äland 16:1 finns ett markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar enligt gällande detaljplan. Inom markreservatet har Hemab vatten- och avloppsledningar. Markreservatet har inte förvärvats genom ledningsrätt.
Äland 1:112	Inom fastigheten Äland 1:112 har Skanova befintliga ledningar. Ledningsägaren har inte förvärvat rätten att använda markreservatet genom ledningsrätt.
Äland 2:77	Inom fastigheten Äland 2:77 har Hemab vatten- och avloppsledningar. Ledningsägaren har förvärvat rätten att använda markreservatet genom ledningsrätt.

Figur 37. Befintliga ledningar och befintliga markreservat illustreras.

Figur 38. Bestämmelse om markreservat för underjordiska ledningar illustreras (rött område)

Ledningsrätter

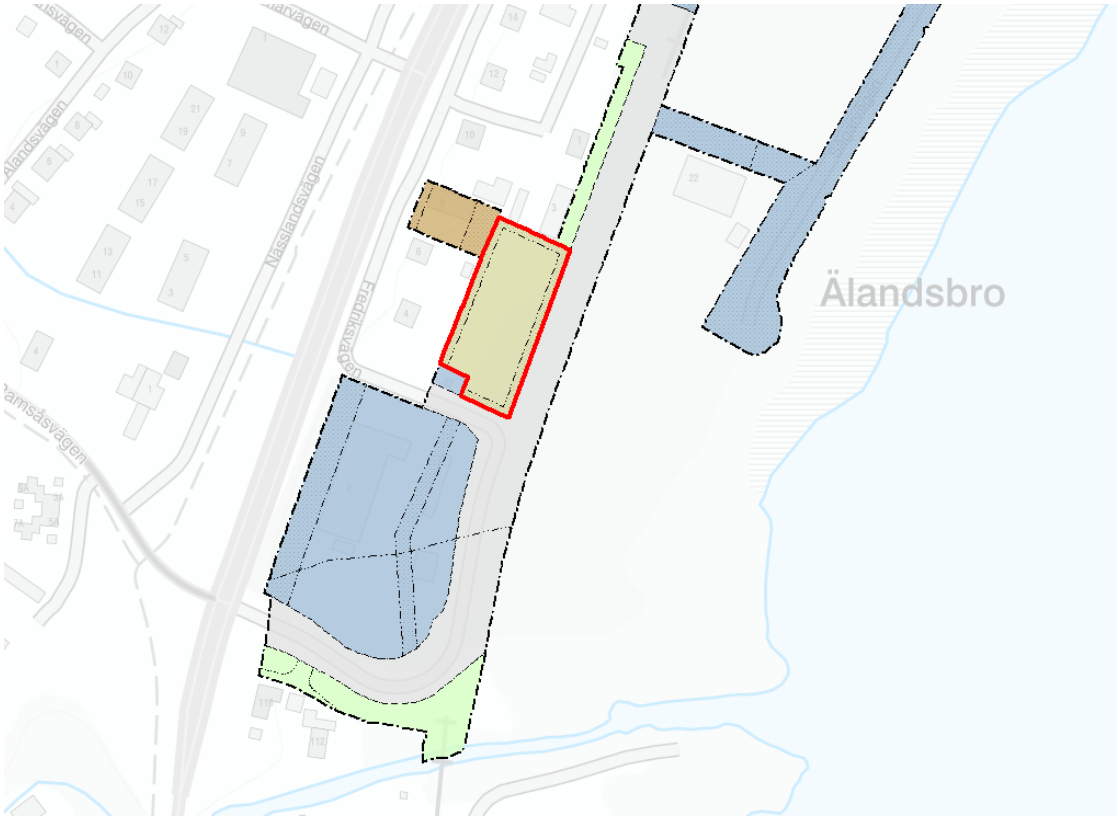
En ledningsrätt utgör en rätt att nyttja annan fastighet för ett specifikt ledningsändamål. En ledningsrätt prövas genom lantmäteriförrättning och gäller efter bildandet tills den upphävs. Vid bildande och upphävande kan det bli aktuellt med ersättning som bestäms i lantmäteriförrättningen.

Ledningsrätt	**Konsekvenser och åtgärder**
Akt 2280-02/48 Vatten och avlopp	Planförslaget påverkar inte rättigheten. Ledningarna planeras att vara kvar i befintligt läge varav ledningsrätten som löper genom kvartersmark har reserverats i detaljplanen genom markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.

Tekniska frågor

Ett genomförande av planförslaget medför att tillfartsväg med anslutning från Fredriksvägen behöver anläggas.

Vid exploatering av område föreslaget som verksamheter i enlighet med figur 39 nedan kan befintliga ledningar behöva flyttas. Kontakt med HEMAB och bekostnad av eventuell flytt av ledningar står exploatören för.

Figur 39. Utklipp från plankartan. Område planlagt med användningen verksamheter där flytt av befintliga ledningar kan bli aktuellt markerad med röd linje.

Prövning enligt annan lagstiftning

Nedan listas de prövningar enligt annan lagstiftning än plan- och bygglagen som kommunen utifrån kända förutsättningar bedömer kan aktualiseras för att planen ska kunna genomföras.

Infrastrukturlagstiftning:

- *Väglagen*
- *Anläggningslagen*
- *Lagen om allmänna vattentjänster*
- *Ledningsrättslagen*

Skydds- och bevarandelagstiftning:

- *Miljöbalken*

Fastighets- och exploateringslagstiftning:

- *Fastighetsbildningslagen*

Upplysningar

Plankartan utgör själva detaljplanen, dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (2010:900) och fungerar som ett skriftligt och visuellt avtal över

hur marken får användas eller bebyggas. Detaljplanen utreder ansvarsfrågan för olika byggnationer och gemensamma anläggningar som avlopp och gator. Detaljplanen utreder också flera frågor som behöver lösas i ett sammanhang för att göra den nya mark- eller vattenanvändningen lämplig och hållbar över tid. Detaljplanen är därför styrande vid bygglovsprövning. Plankartan och dess bestämmelser är juridiskt bindande enligt plan- och bygglagen (PBL). Plankartan har tagits fram i Geosecma Fysisk planering.

Planbeskrivningen är ett vägledande och förtydligande dokument till hur detaljplanen ska förstås genomföras och beskriver hur olika frågor eller förutsättningar har hanterats.

Grundkartan är ett underlag för detaljplanearbetet som redovisar topografi och fastighetsförhållanden inom planområdet och dess närmaste omgivning.

Fastighetsförteckningen utgör kommunens bedömning av vilka som ingår i samrådskretsen. Därför anger fastighetsförteckningen vilka fastigheter, fastighetsägare och andra rättighetsinnehavare som berörs av planförslaget. Fastighetsförteckningen samordnas med grundkartan. Under detaljplaneprocessen används fastighetsförteckningen som en adresslista för att skicka ut underrättelse om när planförslaget är på samråd eller granskning.

Samrådskrets

Detaljplanens samrådskrets består av närliggande fastighetsägare, rättighetsinnehavare, närboende och lokalhyresgäster som bedöms beröras direkt av ett genomförande av detaljplanen. I figur 39 till nedan redovisas detaljplanens samrådskrets. Under planprocessens gång blir fastighetsägare och andra rättighetsägare som bedöms ingå i samrådskretsen underrättade genom brevutskick inför samråd och granskning. Endast de som lämnat synpunkter under samråd och granskning vars synpunkter inte blivit tillgodosedda blir underrättade om antagande.

Figur 40. Ungefärlig sakägarkrets markerad med röd linje. Planområdet markerat i grönt.

Medverkande

Planarkitekt

Exploateringsingenjör

Projektledare

Teknikchef

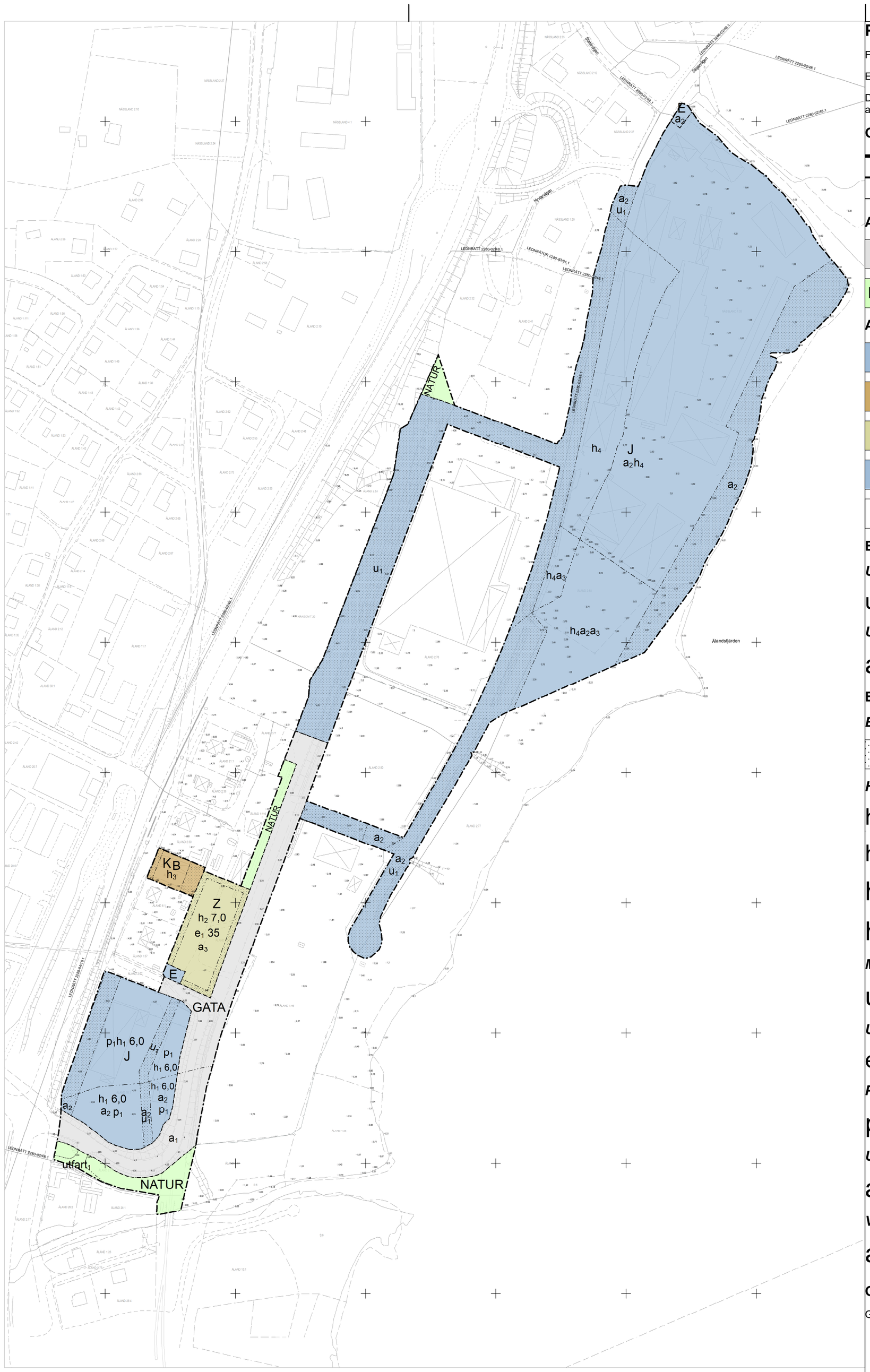
Miljöhandläggare

Källor

Fotografier: Härnösands kommun, om inte annat anges
Ortofoton: Lantmäteriet, om inte annat anges
Kartor och illustrationer: Härnösands kommun, om inte annat anges

Daterad

1 oktober 2026

0 50 100 Meter

Skala 1:2 500 (A2)

Översiktsbild

Grundkartans beteckningar

- Koordinatkryss
- Markhöjd
- Gränspunkt
- Stomnät, Polygonpunkt
- Elanordning, Belysningsstolpe
- Elanordning, Skåp
- Byggnad, liv
- Byggnad, tak
- Slänt
- Byggnad, liv
- Byggnad, tak
- Körbana, ej kantsten
- Körbana på tomt
- Staket
- Gång- och cykelbana, ej kantsten
- Järnväg
- Stängsel
- Strandlinje
- Vattendrag - Å

Uttaget datum: 2026-04-15

- Traktgräns
- Traktgräns 1:5
- Fastighetsgräns
- LEDNRÄTGR
- LEDNRÄTT

Upprättad 2025-11-27 av:
Jennifer Lodin
Plan- och byggavdelningen, Mät & Kart

Reviderad: 2026-09-03

Koordinatsystem
Plan: SWEREF99 17 15
Höjd: RH2000

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.

Endast angiven användning och utformning är tillåten.

Där beteckning saknas gäller bestämmelsen inom all kvartersmark eller all allmän plats eller allt vattenområde på plankartan.

GRÄNSLINJER

- Planområdesgräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV ALLMÄN PLATS

GATA — Gata

NATUR — Natur

ANVÄNDNING AV KVARTERSMARK

J — Industri

K — Kontor

Z — Verksamheter

E — Tekniska anläggningar

B — Bostäder

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR ALLMÄN PLATS

Utformning av allmän plats

$utfart_1$ — Marken får nyttjas för fordonstrafik för pågående verksamhet.

Upphävande av strandskydd

a_1 — Strandskyddet är upphävt.

EGENSKAPSBESTÄMMELSER FÖR KVARTERSMARK

Begränsning av markens utnyttjande

Marken får inte förses med byggnad.

Höjd på byggnadsverk

h_1 6,0 — Högsta nockhöjd är angivet värde i meter.

h_2 7,0 — Högsta nockhöjd är angivet värde i meter.

h_3 — Högsta byggnadshöjd är 4,4 meter över markplanet

h_4 — Högsta byggnadshöjd är 8,0 meter över markplanet

Markreservat för allmännyttiga ändamål

u_1 — Markreservat för allmännyttiga underjordiska ledningar.

Utnyttjandegrad

e_1 0,0 — Största byggnadsarea är angivet värde i % av fastighetsarean inom användningsområdet.

Placering

p_1 — Byggnad ska placeras minst 4,0 meter från fastighetsgräns

Upphävande av strandskydd

a_2 — Strandskyddet är upphävt.

Villkor för startbesked

a_3 — Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän marken sanerats så att halterna inte överskrider Naturvårdsverkets generella riktlinjer för mindre känslig markanvändning .

GENOMFÖRANDETID

Genomförandetiden är 5 år över hela planområdet och börjar gälla fr.o.m. laga kraft datum.

Till planen hör:
- Planbeskrivning
- Samrådsredogörelse

Detaljplan för fastigheten	GRANSKNINGSHANDLING
Nässland 1:35 m.fl. (Älandsbros industriområde) Härnösands kommun, Västernorrlands län	Beslutsdatum / Instans Samrådsdatum: 2026-02-05 Granskningsdatum: 2026-10-06
Upprättad datum: 2026-10-02	Godkännande
Planarkitekt: Malin Nyberger Plan- och byggchef: Thomas Jenssen	Antagen datum: SAM Laga kraft datum:
Allmänt råd: BFS 2020:5	Diarienummer: SAM-2021-3045

Samhällsförvaltningen
Malin Nyberger, 0611–34 81 62
Malin.nyberger@harnosand.se

Detaljplan för Nässland 1:35 m.fl. (Älandsbros industriområde)

Samrådsredogörelse

Rubricerad detaljplan har varit utsänd för samråd under tiden **2026-02-05** till **2026-02-26**. Samrådshandlingarna har skickats till statliga och kommunala myndigheter och förvaltningar enligt sändlista samt till berörda fastighetsägare som kommunen bedömt påverkas av planförslaget. Lista på dessa fastigheter finns i fastighetsförteckningen.

Planförslagets handlingar har funnits uppsatta på Sambiblioteket plan 1 samt tillgängliga på Härnösands kommuns hemsida. Information har även skickats ut till de som prenumererar på planförslaget via hemsidan.

Samrådsredogörelsen är en sammanställning av de yttranden som har inkommit under samrådet. Kommunens bemötande görs löpande i texten under rubriken *Kommentar.*

Inkomna yttranden från myndigheter är citerade och redovisade i sin helhet, i några fall har bara delar av yttranden, de delar relevant för planförslaget lyfts ut. Yttranden från privatpersoner har redovisats på ett sådant vis så det inte går att utläsa vem avsändaren är. Alla yttranden finns i sin helhet som diarieförd handling.

Inkomna yttranden

Yttrande från	Ankomstdatum	Kommentar
Länsstyrelsen	2026-02-24	Yttrande
Skanova AB	2026-02-05	Yttrande
Postnord	2026-02-05	Yttrande
E.on Energidistribution AB	2026-02-10	Ingen erinran
Naturskyddsföreningen	2026-02-19	Yttrande

Lantmäteriet	2026-02-20	Yttrande
Trafikverket	2026-02-24	Yttrande
Synpunkter från enskilda		
Yttrande 1	2026-02-17	Yttrande
Yttrande 2	2026-02-18	Yttrande
Yttrande 3	2026-02-23	Yttrande
Yttrande 4	2026-02-25	Yttrande

Länsstyrelsen

Beskrivning av ärendet
Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för samråd i enlighet med 5 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Handlingar daterade 2026-01-29. Detaljplanen handläggs med standardförfarande.
Under samrådet ska Länsstyrelsen enligt 5 kap. 14 § PBL särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen
2. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (1998:808), MB, tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att strandskydd enligt 7 kap. MB inte upphävs i strid med gällande bestämmelser
3. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt
4. verka för att en bebyggelse inte blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Under samrådet ska Länsstyrelsen också särskilt ge råd om tillämpningen av 2 kap. PBL. Länsstyrelsen ska dessutom ge råd i övrigt om tillämpningen av bestämmelserna i denna lag, om det behövs från allmän synpunkt.

Syftet med detaljplanen
Syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för vidareutveckling av Älandsbros industriområde genom att möjliggöra för industri och verksamheter. Planen syftar även till att säkerställa en god logistik för trafik och transporter för industriområdet. Tillkommande bebyggelse anpassas till närliggande befintlig bebyggelse avseende höjd,

volym och placering. Den befintliga järnvägen som löper genom planområdet har tagits ur bruk och en del av syftet med planen är att möjliggöra för industri och verksamhet för att kunna nyttja marken för annat än järnvägsändamål. Inom planområdet har på en bostadsfastighet beviljats tillfälligt bygglov för kontor. En del av syftet är att möjliggöra för befintlig användning genom att reglera både kontor och bostäder inom den berörda fastigheten. Den befintliga gatan Fredriksvägen avviker från gällande detaljplan. En del av syftet är att bekräfta befintlig användning för Fredriksvägen och närliggande verksamhet som berörs av avvikelsen.

Detaljplanens överensstämmelse med översiktsplanen
Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanen överensstämmer med översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL
Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör strandskydd, hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning eller erosion, ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Strandskydd
Kommunen upphäver strandskyddet med stöd av de nya reglerna i Plan- och bygglagen 4 kap 17 a § (2025:514). Länsstyrelsen menar dock att det endast är tillämpligt när strandskyddet är upphävt i en detaljplan sedan tidigare. Detta är inte fallet i det aktuella ärendet. I 4 kap 17 a§ PBL står att om en ny detaljplan ersätter en detaljplan där strandskyddet *har upphävts* och den nya detaljplanen anger samma användning som tidigare så kan kommunen bestämma att strandskyddet även fortsatt ska vara upphävt utan tillämpning av 7 kap. 18 e och 18 g–18 j §§ miljöbalken.

Gällande detaljplaner (Byggnadsplan för del av Älandsbro och Stadsplan för del av Älandsbro) *omfattas* inte av strandskydd eftersom de antogs innan 1 juli 1975. Strandskyddet inträder dock om en detaljplan, generalplan, stadsplan eller byggnadsplan ersätts eller upphävs (10 a§ Lag (1998:811) om införande av miljöbalken). Dessutom finns det en del inom planområdet (Äland 2:88) som inte är reglerat med någon detaljplan sedan tidigare och därför också torde omfattas av strandskydd redan idag.

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att kommunen behöver tillämpa miljöbalkens regler om strandskydd. Det innebär att kommunen i

planbeskrivningen behöver motivera vilka skäl som legat till grund för att strandskyddet kan upphävas liksom skälen för den avgränsning som gjorts.

Hälsa och säkerhet, risk för olyckor, översvämning eller erosion
Markföroreningar

Av samrådshandlingarna framgår att en miljöteknisk undersökning har genomförts som visar att föroreningar förekommer och att det finns områden med behov av åtgärder innan marken kan användas för det ändamål som detaljplanen avser.

Enligt Länsstyrelsens databas för potentiellt förorenade områden (EBH-stödet) finns det åtta potentiellt förorenade områden som ligger inom eller i anslutning till området.
1. MIFO-id: F2280-0083 Norrlands Träförädling/Nässlandsunds ångsåg. Bransch sågverk utan doppning/impregnering. Fastigheten Nässland 1:35. Riskklass 4.
2. MIFO-id: F2280-0189 Ipalco. Bransch träimpregnering. Fastigheten Äland 2:76. Riskklass 3.
3. MIFO-id: F2280-0185 AB Tryggve Jansson. Bransch skrothantering och skrothandel. Fastigheten Äland 1:46. Riskklass 3.
4. MIFO-id: F2280-0240 Älandsbro Bangård Bdl 232. Bransch SJ:s verkstad. Fastigheten Äland 1:112. Branschklass 2.
5. MIFO-id: F2280-0646 Konsum bensinpump Älandsbro. Bransch drivmedelshantering. Fastigheten Äland 2:33. Branschklass 2.
6. MIFO-id: F2280-0186 Åkermans reparationsverkstad. Bransch bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkeri. Fastigheten Äland 16:1. Branschklass 3.
7. MIFO-id: F2280-0716 Nynäs Älandsbro S. Bransch Spimfab. Fastigheten Äland 2:77. Branschklass 2.
8. MIFO-id: F2280-0645 Älandsbro garveri. Bransch garveri – övriga. Fastigheterna Äland 26:1 och Äland 26:2. Riskklass 3.

Det bör dock beaktas att databasen inte är komplett och att det i anslutning till planområdet kan finnas objekt som inte har identifierats som potentiellt förorenade områden. Generellt är det därför viktigt i samband med fysisk planering och byggande att historiska beskrivningar tas fram i syfte att upptäcka om det finns risk för att ett område kan vara förorenat. Historiken och föroreningsproblematiken är till stora delar belyst i den miljötekniska markundersökningen. Dock har endast jordprover uttagits och PFAS har inte analyserats. Sågverk utan doppning/impregnering, träimpregnering, skrothantering och skrothandel, och garveri – övriga är potentiella PFAS-

branscher. Drivmedelshantering, bilvårdsanläggning, bilverkstad samt åkeri, och Spimfab har PFAS som andra relaterade föroreningar i Naturvårdsverkets branschlista för förorenade områden 202 5 branschlistan-fororenade-omraden-ar-2025.pdf .

Inför markarbeten i form av gräv-, schakt- eller anläggningsarbeten eller vid byggnationer ska eventuella föroreningar inte riskera att spridas, byggas in eller lämnas kvar.

För områden med kvartersmark där detaljplanen innebär en väsentlig ändring av markanvändningen behöver kommunen överväga att reglera villkor för lov eller startbesked. Det vill säga att startbesked inte får lämnas förrän markföroreningar åtgärdats i den omfattning som krävs för att marken ska vara lämplig för den avsedda markanvändningen.

Geotekniska säkerhetsfrågor
Inga nya geotekniska utredningar har tagits fram som underlag till detaljplanen. I planbeskrivningen hänvisas till utredningar som genomförts på 60–70 talen då tidigare detaljplaner togs fram. Det framgår också att det utifrån kommunal kartering inte finns någon risk för skred inom planområdet eller dess närhet.
Länsstyrelsen vill belysa att i äldre planer kan förutsättningarna för ras, skred och erosion ha förändrats sedan planen antogs och ny kunskap kan ha tillkommit. Klimatförändringens effekter påverkar markens stabilitet och det är inte förrän relativt nyligen som sådana bedömningar inkluderas i de stabilitetsutredningar som genomförs.

Kunskapen om stabilitetsutredningar har ökat med åren och i äldre detaljplaner kan utredningarna vara genomförda enligt äldre praxis, vilket kan innebära att marken inte anses lämplig utifrån dagens krav.

Länsstyrelsen noterar att del av planområdet identifierats av SGU som aktsamhetsområde vilket kan indikera att det finns anledning att se över de geotekniska förutsättningarna. Det kanske särskilt för den del som inte är reglerad med någon detaljplan idag samt där ändrad markanvändning föreslås.

Länsstyrelsens synpunkter - råd enligt 2 kap. PBL
Trafik
Av planhandlingen saknas uppgift om detaljplanen förväntas innebära någon trafikalstring på omkringliggande vägnät.

De som medverkat i beslutet
Beslutet har fattats av enhetschef samhällsbyggnad Viveka Sjödin med planhandläggare Ulrika Bylund som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöhandläggare Sara Muhonen medverkat. Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.
Kopia: Trafikverket

Kommentar

Strandskydd

Kommunen delar Länsstyrelsens uppfattning angående felaktig tolkning och tillämpning av Plan- och bygglagen 4 kap 17 a § (2025:514). Planbeskrivningen revideras i enlighet med yttrandet och som särskilt skäl för upphävande av strandskydd för fastigheten Nässland 1:35 åberopas istället 7 kap. 18 e § första stycket 1 miljöbalken, nämligen att området redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften. Detta då fastigheten redan är ianspråktagen av befintlig industri. För fastigheten Äland 2:88 åberopas 7 kap. 18 e § fjärde stycket 4 miljöbalken, nämligen att strandskyddet behöver upphävas för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området. Detta då befintlig verksamhet avgränsas av antingen vatten eller befintlig väg och kan endast utvidgas mot Äland 2:88 och Äland 2:77

Markföroreningar

Plankartan förses med bestämmelse a_3 – Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän marken sanerats så att halterna inte överskrider Naturvårdsverkets generella riktlinjer för mindre känslig markanvändning i enlighet med yttrandet. Planbeskrivningen revideras för att överensstämma med justeringen av plankartan.

Planområdet har sedan samrådet reviderats och omfattar endast de potentiellt förorenade områdena 1, 4, 5, 6 och 7 i enlighet med yttrandet. Planbeskrivningen kompletteras med beskrivning av de potentiellt förorenade områdena som inte redan belysts i planbeskrivningen det vill säga område 6 och 7 i enlighet med yttrandet.

Geotekniska säkerhetsfrågor

Kommunens tolkning är att områdena som avses i yttrandet främst rör områdena reglerad med verksamhet och gata inom fastigheten Äland 1:112 samt område reglerad med industri inom och söder om fastigheten Äland 2:88. Området avsett för gata inom Äland 1:112 utgörs i huvudsak av en banvall för en järnväg som tagits ur bruk och området avsett för verksamheter har historiskt sett varit bebyggd och använt som stationsområde, vilket går att utläsa i äldre orto foton. Idag trafikeras respektive område av tung trafik på en inofficiell väg. Kommunen gör således den sammanvägda bedömningen att de geotekniska förutsättningarna för exploatering inom fastigheten Äland 1:112 är goda och att platsen är lämplig för ändamålen. Geoteknisk undersökning kan komma att krävas i bygglovsskedet.

Kommunen delar Länsstyrelsens bedömning angående de geotekniska förutsättningarna kring Älandsfjärden och en geoteknisk utredning inom och vid fastigheten Äland 2:88 har upprättats. Utredningen visar att marken är byggbar, men att det kommer att behövas åtgärder för att marken inte ska riskera att sätta sig. Vilken åtgärd får utredas i bygglovsskedet.

Trafik

Planförslaget medför endast ett bekräftande av befintlig användning med undantag för ett mindre område avsett för verksamheter. Den trafikalstring som förväntas uppstå från eventuell tillkommande verksamhet är att bedöma som försumbar och befintliga industrier i området förväntas fortsatt svara för den största trafikbelastningen på närliggande vägnät. Planbeskrivningen kompletteras med redogörelse om förväntad trafikalstring på närliggande vägnät i enlighet med yttrandet.

Yttrandet bedöms kunna tillgodoses i planförslaget.

Skanova AB

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning. Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar. Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar

Plankartan revideras med markreservat för allmännyttig underjordisk ledning (u-område) för samtliga av Skanova ABs ledningar.

Yttrandet bedöms kunna tillgodoses i planförslaget.

PostNord

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är PostNord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar PostNord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.
Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.
Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox i anslutning till entrén. Färdvägen till postanordningen ska vara öppen och farbar året runt för valt fordon, samt ges möjlighet att vända.
Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation eller annan förändring gällande befintlig alt ny infrastruktur. En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar

Yttrandet bedöms kunna tillgodoses i planförslaget.

E.ON

E.ON Energidistribution AB har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och konstaterar att området inte berör vårt koncessionsområde för elnät och tar därmed inte ställning till planförslaget.

Kommentar

Yttrandet bedöms kunna tillgodoses i planförslaget.

Naturskyddsföreningen

Härnösands Naturskyddsförening anser att detaljplaneförslaget inte säkerställer allmänhetens tillgång till stranden mot Älandsfjärden. I planbeskrivningen anges att den fria passagen säkerställs genom att marken närmast strandlinjen planläggs med prickmark som medför att byggnad inte får uppföras. Detta är inte en tillräcklig garanti för att allmänheten får tillgång till stranden. Prickmark kan avvändas på ett sätt som förhindrar allmänhetens tillträde tex som parkering, trafikytor, upplag och uppställning av containrar mm. Marken närmast stranden bör därför planläggas som allmän platsmark som gör det möjligt att anlägga en gångväg omgiven av grönska närmast vattnet.
Mellan stranden och planområdet södra den finns ett område som inte ingår i planen. Detta område bör ingå i planen och planläggas som allmän platsmark i form av natur.

Kommentar

Kommunen delar Naturskyddsföreningens uppfattning av att prickmark inte innebär en tillräcklig garanti för att säkerställa fri passage och planbeskrivningen revideras genom att motiveringen i enlighet med samrådsförslaget tas bort. Kommunen gör dock bedömningen att fri passage inte går att säkerställa kring strandkanten vid fastigheten Nässland 1:35 då befintlig verksamhet delvis har stängslats in längst ån i norr samt på grund av säkerhetsskäl då det kan vara farligt att vistas inom verksamhetens område, vilket inkluderar närområdet vid strandlinjen, utan rätt utbildning. Planbeskrivningen revideras med motivering kring varför kommunen bedömer att fri passage inte kan säkerställas för strandområdet kring fastigheten Nässland 1:35.

Området som avses i yttrandet omfattas av gällande stadsplan *Förslag till stadsplan för del av Älandsbro* och är där planlagd som park, vilket enligt gällande lagstiftning motsvarar användningen natur.

Yttrandet bedöms inte kunna tillgodoses i planförslaget.

Lantmäteriet

För plangenomförandet viktiga frågor där planen behöver förbättras
(Här redovisas synpunkter om sådana frågor som Lantmäteriet särskilt ska bevaka och sådant som vi uppfattar som nödvändigt att åtgärda för genomförandet av planen.)

Fastighetsrättsliga frågor
I planbeskrivningen på s. 48 redovisas vilken fastighetsbildning som blir aktuell i samband med plangenomförandet.
I tabellen saknas dock konsekvenserna för Äland 16:1, dels med anledning av att del av fastigheten blir planlagd med allmän plats, dels för att det tillkommer ett u-område inom fastigheten. Listan bör även kompletteras med konsekvenser för Äland 2:33 och Äland 2:76.

Inget om kommunens rätt/skyldighet till inlösen av allmän plats
I detaljplanen läggs det ut allmän plats på mark som inte ägs av kommunen, Äland 16:1 och Äland 1:112. Lantmäteriet har inte hittat någon beskrivning om den rätt (enligt 6 kap. 13 § PBL) respektive skyldighet på fastighetsägarens begäran (enligt 14 kap. 14 § PBL) som kommunen har att lösa in de allmänna platserna med kommunalt huvudmannaskap. Dessa regler ligger till grund för fastighetsreglering utan stöd av överenskommelse till kommunala fastigheter vid genomförandet av allmän plats. Det är viktigt att det finns en sådan beskrivning för att berörda fastighetsägare ska förstå vilka rättigheter och skyldigheter som detaljplanen medför.

Delar av planen som bör förbättras

Gränser med 0,025 m kvalitet
Planområdesgränsen ansluter mot befintliga gränser som ligger inne med 0,025 m kvalitet.

Ingen redovisning om typ av ledningar inom markreservat för allmännyttiga ledningar
I planförslaget finns u-område, men det framgår inte av planbeskrivningen vilken typ av allmännyttiga ledningar som är tänkta att dras inom markreservatet. Det bör också anges vilken ledningshavare som är tänkt att dra sina ledningar inom markreservatet av följande skäl:
För u-områden på kvartersmark finns det enligt 14 kap. 18 § PBL en skyldighet för ledningens huvudman att lösa rätt till utrymmena på den belastade fastighetsägaren begäran. Till skillnad från g-områden, där det ska bildas gemensamhetsanläggning, har fastighetsägaren ingen möjlighet att få marken löst genom att ansöka om förrättning hos lantmäterimyndigheten. Fastighetsägarens enda möjlighet att få marken löst mot huvudmannens vilja är att väcka talan vid domstol. När det är oklart vem som är tilltänkt som huvudmannen för u-området blir det svårt för fastighetsägaren att använda den rätt som lagstiftningen ger.

Kommentar

Fastighetsrättsliga frågor
Planförslaget bekräftar befintlig användning för fastigheten Äland 16:1 och delen av Fredriksvägen som fastigheten angränsar till. U-området inom fastigheten Äland 16:1 bekräftas i enlighet med Förslag till byggnadsplan för del av Älandsbro.

Planbeskrivningen kompletteras med konsekvenser för fastigheten Äland 2:33 i enlighet med yttrandet. Planområdet har sedan samrådet justerats och omfattar inte längre fastigheten Äland 2:76.

Inget om kommunens rätt/skyldighet till inlösen av allmän plats
Planbeskrivningen kompletteras under rubriken *fastighetsbildning* med förtydligande om att kommunen har rätt att lösa in den mark som är reglerad som allmän plats och att kommunen har en skyldighet att lösa in marken på markägarens begäran.

Gränser med 0,025 m kvalitet
Kontroll av gränsmarkeringar görs alltid på de grundkartor som kommunen tar fram för detaljplanens framtagande, det vill säga inom planområdet och precis i angränsning till planområdet. I detta ärende stämmer de gränser som finns kvar i fält bra överens med den fastighetslinje som finns i grundkartan.

Ingen redovisning om typ av ledningar inom markreservat för allmännyttiga ledningar
Planförslaget bekräftar befintligt u-område för fastigheten Äland 16:1 och förtydligar befintlig ledningsdragning för Äland 2:77 (Sågarvägen och område väster om fastigheterna Äland 2:50 och Äland 2:76). Inga nya ledningar planeras inom markreservaten utan endast befintliga ledningar bekräftas genom regleringen. Regleringen sker i enlighet av Boverkets rekommendation angående bestämmelser om markreservat för allmännyttiga ändamål.

Planbeskrivningen kompletteras under rubriken *markreservat* med information om huruvida huvudmannen för respektive ledning har förvärvat rätten att använda markreservatet, genom exempelvis ledningsrätt(er). Planbeskrivningen kompletteras med förtydligande angående reglering av markreservat.

Planbeskrivningen kompletteras under rubriken *markreservat* med förtydligande om vilken typ av allmännyttig ledning som ligger inom

befintliga och tillkommande u-områden samt med förtydligande om att huvudmannen är skyldig att lösa in utrymmet på fastighetsägarens begäran.

Yttrandet bedöms delvis kunna tillgodoses av planförslaget.

Trafikverket

Trafikverkets synpunkter på planförslaget:

Trafikverkets fastighet, Gamla Ådalsbanan
Trafikverket äger fastigheten Äland 1:112. Planförslaget möjliggör att det som idag är planlagt TJ, järnvägstrafik till GATA, Z samt J. Trafikverket har ingen aktiv verksamhet idag på fastigheten, eftersom att järnvägen är nedlagd och har fått nedläggningsbeslut för några år sedan.

I samband med nedläggningsbeslutet gjordes det 2018 en miljöteknisk markundersökning. Syftet med undersökningen var att bedöma de aktuella linjesträckornas skick avseende eventuella föroreningar i banvallen. Målet var att efter genomförd undersökning erhålla tillräcklig kunskap om föroreningssituationen för att bedöma om vidare åtgärder bör vidtas inför, eller vid, Trafikverkets överlåtelse/försäljning av linjesträckorna till berörd kommun Härnösand.

Utifrån genomförd undersökning bedöms sammanfattningsvis banvallen längs den aktuella linjesträckan inte vara i behov av ytterliga provtagningar eller åtgärder vid, eller inför, en överlåtelse/försäljning av linjesträckan. Detta gäller så länge nuvarande markanvändning råder och att man inte ändrar markanvändningen till KM(känslig markanvändning, enligt naturvårdsverkets riktvärden för förorenad mark), som ex bostäder och skola.

I planbeskrivningen under fastighetsrättsliga frågor/ fastighetsbildning skriver kommunen att del av fastigheten Äland 1:112 kan överlåtas till Härnösands kommun samt till Äland 16:1. Trafikverket anser att fastigheten **ska överlåtas** till kommun samt Äland 16:1 innan man kan påbörja eventuella åtgärder på Trafikverkets fastighet.

Närhet till Riksintresse, väg E4
Planförslaget medger inga nya anslutningar mot E4 samt att ingen ny bebyggelse kan placeras närmare E4 än det befintliga, vilket säkerställs med prickad mark. Trafikverket kan inte hitta något resonemang i planbeskrivningen kring eventuell bullerpåverkan från E4. Trafikverket har

däremot i samband med de trafiksäkerhetshöjande åtgärderna som gjordes för genomfarten Älandsbro för några år sedan, uppfört ett bullerplank mot planområdet.

Planområdet ligger som närmst 30 meter från E4. Mellan E4 och planområdet i den norra delen ligger en jordvall och ingen schakt i jordvallen får förekomma. Den tillkommande bebyggelsen samt markarbeten som krävs får inte medföra sättningar, stabilitetsförändringar eller liknande som kan komma att påverka vår anläggning negativt.

Trafik
Kommer trafikalstringen till och från planområdet förändras då man ökar byggrätten samt tillåter mer verksamhetsmark? Det framkommer inte i planbeskrivningen om det förväntas tillkomma ytterligare trafik.

Kommentar

Trafikverkets fastighet, Gamla Ådalsbanan

Planförslaget reglerar ingen användning som medför känslig markanvändning.

Planbeskrivningen justeras med förtydligande om att fastigheten Äland 1:112 ska överlåtas till kommunen och fastigheten Äland 16:1 i enlighet med yttrandet.

Närhet till Riksintresse, väg E4
Buller från E4 bedöms inte utgöra ett problem, dels då planförslaget bekräftar befintlig användning för bostäder och endast tillskapar byggrätt för industri och verksamheter men även av den anledning som framgår i yttrandet angående befintlig bullerskärm. Planbeskrivningen kompletteras med resonemang kring bullerpåverkan från E4.

Då vallen bedöms ligga utanför planområdet löper den ingen risk för att bli schaktad.

Trafik

Planförslaget medför endast ett bekräftande av befintlig användning med undantag för ett mindre område avsett för verksamheter. Den trafikalstring som förväntas uppstå från eventuell tillkommande verksamhet är att bedöma som försumbar och befintliga industrier i området förväntas

fortsatt svara för den största trafikbelastningen på närliggande vägnät. Planbeskrivningen kompletteras med redogörelse om förväntad trafikalstring på närliggande vägnät i enlighet med yttrandet.

Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen

Räddningstjänsten ställer sig ytterst tveksamt till motiveringen för möjligheten att bygga närmare än 8 meter från befintliga byggnader inom industriområdet i norr då detta strider mot föreskriften 5:61 i BBR 29 (Boverkets byggregler).

Räddningstjänsten anser att en kvantitativ riskanalys krävs för att kunna göra en bedömning om hur vida marken som ligger inom röd zon (0–50 meter från trafikleden för farligt gods) kan användas, i enlighet med ”Riskhantering vid transportleder för farligt gods (2022)”. Utan en riskanalys och tydlig motivering anser inte räddningstjänsten att marken i röd zon kan bebyggas. Räddningstjänsten uppmanar även att se över skyddet på befintliga byggnader som ligger inom röd zon, som riktning för friskluftsintag med mera. Räddningstjänsten anser även att en total riskanalys behöver göras på all mark inom planområdet som ligger på ett avstånd inom 150m från vägkanten på E4:an.

Räddningstjänsten önskar ta del av beräkningen och bedömningen av kapaciteten på de befintliga brandposterna inom planområdet. Sammanfattningsvis anser räddningstjänsten inte att planförslaget kan godkännas innan riskanalyser är genomförda. Räddningstjänsten önskar även en tydligare motivering till möjligheten för att bygga närmare än 8 meter från befintliga byggnader inom industriområdet i norr.

Kommentar

Kommunen delar Räddningstjänstens åsikt angående möjligheten att uppföra byggnader närmre än 8 meter från befintliga byggnader och återkallar påståendet. Planbeskrivningen revideras genom att meningen i enlighet med yttrandet tas bort.

Planförslaget har reviderats och medför ingen ny byggrätt inom 50 meter från E4:an. Bedömning görs därför att ingen riskanalys krävs. Notera att byggrätt för kontor, bostäder och industri i planområdets södra del endast utgör ett bekräftande av befintlig användning och planförslaget tillskapar ingen ny byggrätt som inte redan möjliggörs enligt gällande plan *Förslag till*

byggnadsplan för del av Älandsbro.
Kapaciteten beräknades av Hemab och godkändes av Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen innan planförslaget skickades ut på samråd. Bedömningen vidarebefordras via mail.

Yttrandet bedöms kunna tillgodoses i planförslaget.

Yttrande 1

Min fråga är hur kommer vi att påverkas av detta, finns det risk för högre ljudnivå än vad som faktiskt redan är i dagsläget? Eller kommer det sluta med att vi eventuellt blir uppköpta och behöver flytta?
För jag hänger inte riktigt med på vad som kommer att ske.

Kommentar

Planförslaget bedöms inte påverka er då ingen ny byggrätt tillskapas för de befintliga industrier som är belägna i närheten av er fastighet.

Yttrande 2

Jag delar inte er uppfattning om att en byggnad som angränsar min fastighet mot Älandsfjärden inte skulle ändra bilden. Vi kommer således kunna bli helt inringade av industrifastigheter samt bullerplank mot E4. Detta kommer således påverka värdet på min fastighet negativt, hur är er plan på att ersätta detta?

Vi har i dagsläget viss havsutsikt ifrån vår fastighet som också skulle påverkas negativt vid resning av bebyggelse så nära tomtgränsen vilket också påverkar negativt i hänseende till fastighetens värde. Kan också nämnas att vid uppförande av byggnad angränsande mot Älandsfjärden ger ökad insyn och bidrar till minskad trevnad på tomten. Även dragning av ny gata för tung trafik påverkar negativt då detta ger mer buller, damm, minskad trevnad för samtliga i bostadsområdet samt större risker för barnen i området, då samtliga möjligheter att gå runt området i en lugn och fridfull miljö försvinner och detta område nyttjas inte bara av boende på Fredriksvägen utan det används flitigt av både motionärer, barn och hundägare från andra områden. Samt att enda platsen att ta sig till fots från området blir över den farliga genomgången genom bullerplanket som leder rätt ut på E4.

En fråga till er beslutsfattare. Skulle ni själva uppskatta att bli inringade i industrifastigheter med mer tung trafik där ni och era barn/barnbarn bor? För påverkar gör det oavsett vad era mätningar säger.

Kommentar

Planförslaget har sedan samrådet justerats och omfattar inte längre industrimarken närmast Älandsfjärden i förhållande till er fastighet. Enligt gällande stadsplan *Förslag till stadsplan för del av Älandsbro* är det dock möjligt att uppföra industri inom området som avses i yttrandet vilket innebär att industri kan uppföras på sikt oberoende av detta förslag till detaljplan.

Planförslaget medför endast tillkommande byggrätt i form av användningen ”verksamheter”. Enligt Boverkets definition får det endast uppföras verksamheter med begränsad omgivningspåverkan inom användningen. Det innebär att verksamheter som i begränsad utsträckning avger lukt, buller, ljusstörningar eller andra typer av störningar kan lokaliseras här.

Området avsedd för gata används för fordonstrafik i dagsläget, på vägar som uppkommit inofficiellt. En del av syftet med planen är att möjliggöra för en anlagd gata. Då planförslaget endast medför en marginell ökning av byggrätt görs bedömningen att trafikalstringen inte kommer medföra betydande olägenhet. Användningen gata innebär ingen begränsning för anordnande av exempelvis gång- och cykelväg och erforderliga säkerhetshöjande åtgärder kommer vidtas vid utbyggnaden av Fredriksvägen (allmän plats gata i planförslaget).

Yttrande 3

Med anledning av att ni vill bygga en lastbilsväg bakom mitt hus vill jag protestera, att få tung trafik så nära huset kommer att vara väldigt störande, värdet på min fastighet försämras betydligt, om jag skulle vilja sälja så förlorar jag massor. Och enligt figur 14 ser det ut som hela området ska bli industriområde 2040 och då är ju min fastighet omöjlig att sälja.
Vi har även katter som vi månar om, rikt djurliv med rådjur,älg, rävar,grävling, bäver,fåglar, fladdermöss mm som jag tycker borde beaktas .
Och en reflektion om att husen ej få ha två våningar? Alla hus här har ju funnits sen 1895-1930? Vill gärna veta hur ni har tänkt och vill få mer detaljerat hur det kommer att bli för oss som bor här.

Kommentar

Området avsedd för gata används för fordonstrafik i dagsläget, på vägar som uppkommit inofficiellt. En del av syftet med planen är att möjliggöra för en anlagd gata. Då planförslaget endast medför en marginell ökning av byggrätt görs bedömningen att trafikalstringen inte kommer medföra betydande olägenhet.

Enligt gällande översiktsplan *Mitt Härnösand 2040* är området utpekat som företagsområde. Det innebär kortfattat att området bedöms vara en viktig plats för näringslivsutveckling.

Enligt gällande stadsplan *Förslag till stadsplan för del av Älandsbro* är det dock möjligt att uppföra industri inom området som avses i yttrandet vilket innebär att industri kan uppföras på sikt oberoende av detta förslag till detaljplan.

Planförslaget medför endast en marginell ökning av byggrätt och bedöms således inte medföra en betydande påverkan på djurlivet i området.

Planförslaget medför ingen begränsning i antalet våningar.

Yttrande 4

Vi har tagit del av och försökt tolka detaljplanen, och så gott vi kunnat försökt skapa en förståelse och bild av vad som ska ske på detta område, och hur det kan komma att påverka oss.

Vi tolkar att det som kan komma att påverka oss gäller det området mittemot vår fastighet, där något kommer ske vid banvallen kring den befintliga industribyggnaden, samt ned mot vattnet och ytan som Hemab idag använder till att förvara virke på. Vad detta innebär mer konkret är dock oklart för oss.

Frågan vi nu ställer oss är om det kommer att uppföras en byggnad på denna plats (syftar på där virket förvarats) och om det då kommer bli ungefär i samma eller liknande höjd som industribyggnaden närmast? Eller om det även i fortsättningen kommer att vara öppet, delvis eller helt in stängslat? Dvs. om det kommer uppföras något med solid karaktär eller något mer transparent. Detta skulle i så fall påverka oss på det vis att vi inte längre kommer att kunna se vattnet i viken, något som vi i dagsläget gör

(både från tomt, inifrån huset på markplan samt ovanvåning). Detta är något som vi värderar högt och inte vill förlora.

Nästa oro berör industri och ljudmiljö. Vi är oroliga för vilken sorts industri som kommer ske på denna yta. Vi har tidigare varit i kontakt med Hemab vid flertalet tillfällen då deras flisning skapat både slammer, dovt buller samt vibrationer som gjort att vi känt att vi inte vill/kan vara hemma perioder då de kört dessa maskiner. Även den tidigare ombyggnationen av E4an bidrog till högre vägbuller för oss, som även stör inomhus. Därav känner vi att vi behöver lyfta denna oro då ytterligare slammer och oljud (lägg där till en oro för eventuell förlust av utsikt), skulle göra vår boendesituation sämre.

Kommentar

Planförslaget har sedan samrådet justerats och området vid banvallen har försetts med prickmark vilket innebär att byggnad inte får uppföras. Planförslaget omfattar inte längre ytan som enligt yttrandet används som upplag, men enligt gällande stadsplan *Förslag till stadsplan för del av Älandsbro* är det dock möjligt att uppföra industri inom det nämnda området vilket innebär att industri kan uppföras på sikt oberoende av detta förslag till detaljplan. Den samlade bedömningen är således att planförslaget inte riskerar att medföra betydande påverkan/olägenhet för er fastighet då planförslaget inte medför någon tillkommande byggrätt för industri i närheten av er fastighet.

Ställningstagande

Plankarta
Plankartan kompletteras eller ändras i nedanstående utsträckning:

- Industriområde i sydöst undantas planläggning.
- Tidigare föreslagen industrimark inom fastigheterna Äland 2:50 och Äland 2:76 undantas planläggning.
- Industriområde i nordväst förses med prickmark och u_1.
- Egenskapsområdet med prickmark för Sågarvägen utökas för att överensstämma med befintlig ledningsrätt.
- Område inom Äland 2:88 och Äland 1:112 förses med bestämmelse a_3 – Startbesked får inte ges för nybyggnation förrän marken

sanerats så att halterna inte överskrider Naturvårdsverkets generella riktlinjer för mindre känslig markanvändning.

Planbeskrivningen

Planbeskrivningen kompletteras eller ändras i nedanstående utsträckning:

- Motivering av skäl för upphävande av strandskydd har justerats.
- Planbeskrivningen revideras för att överensstämma med tillägg av planbestämmelse a_3.
- Planbeskrivningen kompletteras med beskrivning av potentiella förorenade områden.
- Planbeskrivningen kompletteras med information från genomförd geoteknisk undersökning.
- Planbeskrivningen kompletteras med redogörelse om förväntad trafikalstring på närliggande vägnät.
- Planbeskrivningen revideras med motivering kring varför fri passage inte kan säkerställas för strandområdet kring fastigheten Nässland 1:35.
- Planbeskrivningen kompletteras med förtydligande om att kommunen har rätt att lösa in den mark som är reglerad som allmän plats och att kommunen har en skyldighet att lösa in marken på markägarens begäran.
- Planbeskrivningen kompletteras med konsekvenser för fastigheten Äland 2:33.
- Planbeskrivningen kompletteras med resonemang kring bullerpåverkan från E4.
- Planbeskrivningen kompletteras under rubriken *markreservat* med information om huruvida huvudmannen för respektive ledning har förvärvat rätten att använda markreservatet, genom exempelvis ledningsrätt(er).
- Planbeskrivningen kompletteras med förtydligande angående reglering av markreservat.
- Planbeskrivningen kompletteras under rubriken *markreservat* med förtydligande om vilken typ av allmännyttig ledning som ligger inom befintliga och tillkommande u-områden samt med förtydligande om att huvudmannen är skyldig att lösa in utrymmet på fastighetsägarens begäran.
- Planbeskrivningen justeras med förtydligande om att delar av fastigheten Äland 1:112 ska överlåtas till kommunen och fastigheten Äland 16:1.
- Planbeskrivningen revideras genom att skrivelse om att byggnader får uppföras närmre än 8 meter ifrån varandra tas bort.

- Planbeskrivningen kompletteras med förtydligande angående verksamhetsområde för dagvatten.

Härnösand 2026-10-01

Villiam Brännström
Malin Nyberger
Planarkitekt/Plansamordnare

PROTOKOLL

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-10-16

Diarienr
26/00439-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-10-16

Tid:
08.15 – 09.00

Datum:
2026-10-16

Plats:
Distansmöte via Microsoft Teams

Närvarande:
Se närvarolista

Justerare:
Knapp-Britta Thyr (MP)

Tid för justering:
2026-10-16, justering av protokollet sker med BankID

Anslag/Bevis
Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se

Sammanträdesdatum:
2026-10-16

Anslaget uppsatt den
2026-10-16

Anslaget nedtas den
2026-11-07

Förvaringsplats för protokollet:
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

PROTOKOLL

Närvarande

Region Västernorrland

- Glenn Nordlund (S), ledamot och ordförande
- Joachim Jonsson (KD), ledamot och vice ordförande

Örnsköldsviks kommun

- Andreas Jansson (C), ledamot

Kramfors kommun

- Jon Björkman (V), ersättare

Härnösands kommun

- Knapp-Britta Thyr (MP), ledamot och justerare

Sundsvalls kommun

- -

Timrå kommun

- -

Ånge kommun

- Eva Mörk Månsson (S), ledamot

Sollefteå kommun

- Johan Andersson (C), ledamot

Frånvarande

- Malin Svanholm (S), Kramfors kommun, ledamot
- Hans Forsberg (C), Sundsvalls kommun, ledamot
- Stefan Dalin (S), Timrå kommun, ledamot
- Sven Bredberg (M), Sundsvalls kommun, ersättare
- Magnus Svensson (C), Region Västernorrland, ersättare
- Per Gybo (SJVP), Region Västernorrland, ersättare
- Carolina Sondell (S), Örnsköldsviks kommun, ersättare
- Per-Eric Norberg (C), Härnösands kommun, ersättare
- Tony Andersson (M), Timrå kommun, ersättare
- Göran Ottosson (SD), Ånge kommun, ersättare
- John Åberg (S), Sollefteå kommun, ersättare

Tjänstepersoner

- Thomas Olsson
- Camilla Norberg
- Stefan Välijeesiö
- Magnus Gode
- Kristina Van Loveren
- Joakim Carlsson

PROTOKOLL

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-10-16

Innehåll

§ 114. Sammanträdets öppnande 4

§ 115. Upprop 4

§ 116. Val av justerare för sammanträdet 4

§ 117. Upphandling ombordutrustning 5

§ 118. Sammanträdet avslutas 5

PROTOKOLL

§ 114. Sammanträdets öppnande

§ 115. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 116. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Knapp-Britta Thyr (MP) till justerare för sammanträdet.

PROTOKOLL

§ 117. Upphandling ombordutrustning

Förbundsdirektionen beslutar

att uppdra åt förbundsdirektören att fullfölja upphandlingsprocessen samt skyndsamt informera medlemmarna om den uppkomna situationen.

Bakgrund
Förutsättningarna för kostnaderna avseende ombordutrustningen har förändrats jämfört med tidigare beräkningar. Kostnaden för hårdvaran bedöms bli något lägre än tidigare beräknat, samtidigt som driftskostnaden beräknas öka till cirka 850 000 kronor per månad. Därutöver tillkommer implementeringskostnader om totalt 12 mnkr. Dessa kostnader utgör inte investeringar utan ska redovisas som direkta kostnader, vilket medför budgetavvikelser under 2026 och 2027.

Implementeringskostnaderna fördelas över tre år enligt följande:

- **2026:** Kostnader om 3,6 mnkr, varav betalning sker vid avtalstecknande och projektstart. Kostnaderna finns inte upptagna i budget. Att dessa kostnader faller ut under 2026 förutsätter att nuvarande tidplan håller.

- **2027:** Kostnader om 2,4 mnkr vid driftstart. Även dessa kostnader saknas i budget.

- **2028:** Kostnader om 6 mnkr vid leveransgodkännande. Dessa kostnader kan beaktas i budgetarbetet inför 2028.

Utöver implementeringskostnaderna tillkommer investeringar i hårdvara för BoB om 12 mnkr samt i Consat om 6 mnkr. Investeringarna ryms inom det tillgängliga låneutrymmet om 22 mnkr och planeras att finansieras genom lån med en avbetalningstid på fem år. Hårdvaran omfattas av sex års garanti, vilket bedöms medföra lägre kostnader för drift och underhåll.

Under en övergångsperiod tillkommer även dubbla systemkostnader, eftersom det nuvarande avtalet med FARA löper till och med den 31 mars. Därutöver tillkommer lånekostnader för hårdvaran.

De förändrade kostnadsförutsättningarna innebär att implementeringen medför en ekonomisk påverkan som delvis inte ryms inom beslutad budget för 2026 och 2027. Mot denna bakgrund behöver medlemmarna skyndsamt informeras om den uppkomna situationen och dess ekonomiska konsekvenser, samtidigt som upphandlingsprocessen behöver fullföljas.

Föredragande:
Magnus Gode, chef verksamhetsstöd.

§ 118. Sammanträdet avslutas

PROTOKOLL

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

Camilla Norberg
Date: 2026-10-16 11:11 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Administratör
Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

BRITTA THYR
Date: 2026-10-16 11:40 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: kommunstyrelsens 1:e vice ordförande
Signed via account: britta.thyr@harnosand.se

Glenn Nordlund
Date: 2026-10-16 13:18 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: glenn.nordlund@rvn.se

PM

Magnus Gode

Datum
2026-10-16

Diarienr
26/00248

Upphandling ombordutrustning

Förutsättningarna för kostnaderna avseende ombordutrustningen har förändrats jämfört med tidigare beräkningar. Kostnaden för hårdvaran bedöms bli något lägre än tidigare beräknat och driftskostnaden beräknas till cirka 850 000 kronor per månad. Därutöver tillkommer implementeringskostnader om totalt 12 mnkr vilket inte tidigare var känt.

Implementeringskostnaderna fördelas över tre år enligt följande:

- **2026:** Kostnader om 3,6 mnkr, där betalning sker vid avtalstecknande och projektstart. Kostnaderna finns inte upptagna i budget. Att dessa kostnader faller ut under 2026 förutsätter att nuvarande tidplan håller.
- **2027:** Kostnader om 2,4 mnkr vid driftstart. Även dessa kostnader saknas i budget.
- **2028:** Kostnader om 6 mnkr vid leveransgodkännande. Dessa kostnader kan beaktas i budgetarbetet inför 2028.

Utöver implementeringskostnaderna tillkommer investeringar i hårdvara för BoB om 12 mnkr samt Consat om 6 mnkr. Investeringarna ryms inom det tillgängliga låneutrymmet om 22 mnkr och ska finansieras genom lån med en avbetalningstid på fem år. Hårdvaran omfattas av sex års garanti, vilket bedöms medföra lägre kostnader för drift och underhåll.

De förändrade kostnadsförutsättningarna innebär att implementeringen medför en ekonomisk påverkan som delvis inte ryms inom beslutad budget för 2026 och 2027. Mot denna bakgrund behöver medlemmarna skyndsamt informeras om den uppkomna situationen och dess ekonomiska konsekvenser, samtidigt som upphandlingsprocessen behöver fullföljas.

Tabellen nedan visar kostnadsfördelningen per medlem.

	9 000 000 kr	3 000 000 kr		54%		12 000 000 kr	30%	20%	50%
Medlem	**Gemensamma kostnader**	**Tillköp**	**Kolumn1**	**Kolumn2**	**Kolumn3**	**Kolumn4**	**2026**	**2027**	**2028**
Härnösand	5%	13%	450 000 kr	390 000 kr	840 000 kr	7%	252 000 kr	168 000 kr	420 000 kr
Kramfors	4%	1%	360 000 kr	30 000 kr	390 000 kr	3%	117 000 kr	78 000 kr	195 000 kr
Sollefteå	4%	0%	360 000 kr	- kr	360 000 kr	3%	108 000 kr	72 000 kr	180 000 kr
Sundsvall	22%	59%	1 980 000 kr	1 770 000 kr	3 750 000 kr	31%	1 125 000 kr	750 000 kr	1 875 000 kr
Timrå	4%	1%	360 000 kr	30 000 kr	390 000 kr	3%	117 000 kr	78 000 kr	195 000 kr
Ånge	2%	0%	180 000 kr	- kr	180 000 kr	2%	54 000 kr	36 000 kr	90 000 kr
Örnsköldsvik	12%	25%	1 080 000 kr	750 000 kr	1 830 000 kr	15%	549 000 kr	366 000 kr	915 000 kr
Regionen	46%	0%	4 140 000 kr	- kr	4 140 000 kr	35%	1 242 000 kr	828 000 kr	2 070 000 kr

Med vänliga hälsningar

Magnus Gode
Chef verksamhetsstöd
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Protokoll

Skeppet 5 & 6

Styrelsemöte nr 3:2026
Datum: 2026-10-14
Tid: 11.10-11.20
Plats: Medvind, Sambiblioteket

Beslutande	Jonas Bergström, ordförande
	Knapp Britta Thyr
	Christina Lindberg
Ej tjänstgörande suppleanter	RosMarie Sandin
Övriga närvarande	Uno Jonsson, VD
	Carina Lundberg, ekonom
	Jennie Olofsson, utvecklare
	Olof Bäckman, kommunsekreterare
Närvarande vid informationsdel	Sven-Arne Staflund, revisor
	Lars Åke Nicklasson, revisor

Mötesordförande	Jonas Bergström
Justerare	Christina Lindberg
Sekreterare	Olof Bäckman

§ 1 Mötets öppnande

Ordföranden Jonas Bergström hälsar de närvarande välkomna och förklarar sammanträdet öppnat.

§ 2 Val av justerare

Beslut

Styrelsen utser Christina Lindberg att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

§ 3 Arbetsordning och VD-instruktion

Styrelsen behandlar förslag till arbetsordning och VD-instruktion för kommande verksamhetsår.

Beslut
Att i arbetsordning tillägga efter bolagsstämma ska arbetsordning och firmatecknare fastställas.
Styrelsen antar föreslagen arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion.

§ 4 Reviderad firmateckning

Styrelsen behandlar förslag till reviderad firmateckning.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen firmateckning.

§ 5 Information om verksamheten

VD informerar om verksamheten. Inget nytt finns att rapportera.

Beslut

Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

§ 6 Genomgång av resultat per 2026-08-31

VD redovisar årets resultat och drift per 2026-08-31.

Beslut

Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

§ 7 Prognos per 2026-12-31

Styrelsen behandlar prognos per 2026-12-31.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen prognos per 2026-12-31.

§ 8 Budget 2027

Styrelsen behandlar förslag till budget för verksamhetsåret 2027.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen budget för 2027.

§ 9 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäls.

ARBETSORDNING FÖR STYRELSEN I INVEST I HÄRNÖSAND AB , Skeppet 5 & 6, Restore i Höga Kusten AB

Fastställd av styrelsen 2026-10-14

Fastställelse
Arbetsordningen fastställs årligen vid det sammanträde som följer på styrelsens konstituerande sammanträde eller vid behov.

Styrelsens sammanträden
Styrelsen ska hålla fyra sammanträden samt ett konstituerande möte varvid bl.a. nedanstående punkter ska behandlas

Januari / mars	Målstyrning per sista december föregående år Årsredovisning
April/maj	Bolagsstämma samt rapportering av målstyrning per sista april och prognos innevarande år
Maj/juni	Konstituerande styrelsemöte Målstyrning per sista augusti samt prognos innevarande år.
Oktober/november	Budget samt målstyrning för kommande år
December	Preliminärt bokslut för innevarande år

Extra sammanträden hålls inom två veckor på anfordran av styrelseledamot eller VD.

Ansvarsfördelning inom styrelsen
Utöver lagens föreskrift om att ordföranden ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör sina uppgifter föreligger ingen ansvarsfördelning inom styrelsen. Om delegering inom styrelsen skulle förekomma skall den protokollföras. Styrelsen har inte tillsatt några speciella kommittéer eller organ. Arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD har preciserats i särskild VD-instruktion (bilaga 1).

Tidpunkt för kallelse till sammanträde
Sammanträde ska utsättas på tid som passar samtliga styrelseledamöter. Förfall för ledamot sedan tidpunkt för sammanträde fastställts ska ej ändra planeringen, om ej ordföranden beslutar annorlunda. Om tidpunkt som passar samtliga ledamöter ej kan fastställas kan sammanträde hållas på annan tid under förutsättning att de styrelseledamöter som har förfall godkänner planeringen. Suppleant ska alltid kallas vid förfall för ordinarie ledamot. Suppleant har dessutom rätt att delta i styrelsens arbete och ska därför kallas till dess sammanträden.

Vid extraordinära, icke förutsedda, händelser äger ordföranden rätt att fastställa tidpunkt för sammanträde. Kortare kallelsetid än 48 timmar kan endast förekomma om samtliga styrelseledamöter och VD är införstådda härmed.

Skriftlig kallelse till sammanträde ska, med angivande av tid och plats, alltid tillställas ledamöterna och suppleanterna digitalt.

Föredragningslista
Ordförande fastställer efter samråd med VD vilka ärenden som ska upptas på föredragningslistan. Ärende, som av en ledamot eller VD begärs ska behandlas, ska upptagas på listan.

Föredragningslistan ska, tillsammans med underlag som krävs för respektive ärendes behandling, tillställas varje ledamot digitalt minst en vecka före sammanträdet om detta är möjligt.

Protokoll och justering
Ordförande svarar för att protokoll upprättas. Detta ska justeras, förutom av ordföranden, av en ledamot som utses vid varje sammanträde.

Protokoll från möten som genomförts Per capsulam ska justeras av samtliga styrelseledamöter.

Närvaro vid styrelsesammanträde
Styrelseledamot kan delta i sammanträde på telefon efter överenskommelse med ordföranden.

Ordförande och VD beslutar vilka som skall närvara i föredragningar i särskilda ärenden.

Extern information
Information till marknaden/media ska endast lämnas av ordföranden eller VD eller av person som utses av endera av dem.

Rapportering till styrelsen
Utöver det underlag som styrelsen erhåller i samband med varje styrelsemöte ska styrelsen erhålla informationen enligt särskild rapporteringsinstruktion (bilaga 2).

Bilaga 1

ARBETSORDNING FÖR STYRELSEN I INVEST I HÄRNÖSAND AB , Skeppet 5 & 6, Restore i Höga Kusten AB

Fastställd av styrelsen 2026-10-14

Särskilda uppgifter för styrelsen

Styrelsen fattar beslut om:

- Affärsstrategier
- Långsiktiga mål
- Policys och styrande dokument som kan tänkas vara nödvändiga
- Budget och uppföljning
- Nyupptagande av lån, borgen, ansvarsförbindelser
- Firmateckning, attest och utanordning

Särskilda uppgifter för VD

- Svara för den löpande förvaltningen
- Följa beslutad affärsstrategi
- Söka uppnå långsiktiga mål
- Föreslå styrelsen policys enligt ovan samt tillse att fastställda policys och andra regler iakttas
- Förelägga styrelsen budget
- Redovisa ekonomiska rapporter
- Tillse att det finns ändamålsenliga system för styrning och kontroll av verksamheten
- Förbereda styrelsens sammanträden i samråd med ordförande och tillse att styrelsen erhåller tillfredsställande underlag för beslut
- Redogöra för bolagets utveckling vid styrelsens sammanträden
- Ombesörja så att bolagets revisor redovisar sina iakttagelser för styrelsen skriftligt
- I samverkan med styrelsens ordförande hantera kontakter med media
- I samverkan med ordförande förbereda styrelsens ställningstagande till affärsstrategi och långsiktiga mål
- Vid kriser och väsentliga händelser informera ordförande för beslut om åtgärder

Bilaga 2

RAPPORTERINGSINSTRUKTION

- Styrelsen ska erhålla följande rapporter
- Inom 12 veckor efter räkenskapsårets utgång erhålla komplett förslag till årsredovisning med VD:s kommentarer
- Inom 12 veckor efter den 30 juni, delårsrapport med VD:s kommentarer
- Vid övriga styrelsemöten rapporterar VD om
  - Resultatprognos/budgetuppföljning
  - Investeringar
  - Finansiell ställning
- Vid varje månadsskifte som inte föregås av ett styrelsemöte informerats styrelsen vid behov om aktuella händelser via mail av VD.

Efter kommunfullmäktiges (2025-06-16) val av ledamöter så föreslås firmateckning justeras enligt nedan:

Firmateckning

a. Firman tecknas av styrelsen
b. Firman tecknas två i förening av

   900309-0710, Bergström, Jonas, ordförande

   610409-8964, Lindberg, Christina

   670306-7899, Jonsson, Dan Uno

c. Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder

Balansrapport ÅRL

		Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
1110	Byggnader	1 422 882,00	1 422 882,00	0,00	1 422 882,00
1119	Ackumulerade avskrivningar på byggnader	-170 747,00	-170 747,00	-37 944,00	-208 691,00
1130	Mark	362 413,00	362 413,00	0,00	362 413,00
Summa materiella anläggningstillgångar		1 614 548,00	1 614 548,00	-37 944,00	1 576 604,00
Summa anläggningstillgångar		**1 614 548,00**	**1 614 548,00**	**-37 944,00**	**1 576 604,00**
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
1510	Kundfordringar	133 466,00	133 466,00	-133 466,00	0,00
1630	Avräkning för skatter och avgifter (skattekonto)	26 306,00	26 306,00	-14 960,00	11 346,00
Summa kortfristiga fordringar		159 772,00	159 772,00	-148 426,00	11 346,00
Kassa och bank					
1930	Företagskonto/checkkonto/affärskonto	783 981,57	783 981,57	315 535,50	1 099 517,07
Summa kassa och bank		783 981,57	783 981,57	315 535,50	1 099 517,07
Summa omsättningstillgångar		**943 753,57**	**943 753,57**	**167 109,50**	**1 110 863,07**
SUMMA TILLGÅNGAR		**2 558 301,57**	**2 558 301,57**	**129 165,50**	**2 687 467,07**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
2081	Aktiekapital	-25 000,00	-25 000,00	0,00	-25 000,00
2091	Balanserad vinst eller förlust	-19 508,59	-19 508,59	0,00	-19 508,59
2099	Årets resultat	-66 753,46	-66 753,46	0,00	-66 753,46
Summa eget kapital		**-111 262,05**	**-111 262,05**	**0,00**	**-111 262,05**
Långfristiga skulder					
2360	Långfristiga skulder till koncernföretag	-1 784 501,00	-1 784 501,00	0,00	-1 784 501,00
Summa långfristiga skulder		**-1 784 501,00**	**-1 784 501,00**	**0,00**	**-1 784 501,00**
Kortfristiga skulder					
2510	Skatteskulder	-12 427,00	-12 427,00	3 544,00	-8 883,00
2513	Beräknad fastighetsskatt/fastighetsavgift	-5 540,00	-5 540,00	-3 693,28	-9 233,28
2650	Redovisningskonto för moms	-22 824,00	-22 824,00	-618,00	-23 442,00
2860	Kortfristiga skulder till koncernföretag	-469 739,27	-469 739,27	0,00	-469 739,27
2990	Övriga upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	-152 008,25	-152 008,25	115 333,50	-36 674,75
Summa kortfristiga skulder		**-662 538,52**	**-662 538,52**	**114 566,22**	**-547 972,30**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**-2 558 301,57**	**-2 558 301,57**	**114 566,22**	**-2 443 735,35**

Balansrapport ÅRL

	Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
BERÄKNAT RESULTAT	**0,00**	**0,00**	**243 731,72**	**243 731,72**

Resultatrapport ÅRL

		Period	Ackumulerat	Period fg år
RÖRELSENS INTÄKTER				
Nettoomsättning				
3000	Hyresintäkter	187 536,00	187 536,00	178 605,00
3099	Intäktskonto periodisering	0,00	0,00	105 558,75
3740	Öres- och kronutjämning	-1,80	-1,80	-0,64
Summa nettoomsättning		**187 534,20**	**187 534,20**	**284 163,11**
Övriga rörelseintäkter				
3900	Övriga rörelseintäkter	32 512,50	32 512,50	32 512,50
3990	Övriga ersättningar, bidrag och intäkter	73 349,50	73 349,50	0,00
Summa övriga rörelseintäkter		**105 862,00**	**105 862,00**	**32 512,50**
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		**293 396,20**	**293 396,20**	**316 675,61**
RÖRELSENS KOSTNADER				
BRUTTOVINST		**293 396,20**	**293 396,20**	**316 675,61**
Övriga externa kostnader				
5191	Fastighetsskatt/fastighetsavgift	-3 693,28	-3 693,28	-8 028,28
5420	Programvaror	-5 031,20	-5 031,20	-4 190,36
6310	Företagsförsäkringar	508,00	508,00	0,00
6420	Ersättning till revisor	-1 870,00	-1 870,00	-43 302,00
6570	Bankkostnader	-1 750,00	-1 750,00	-1 750,00
6991	Övriga externa kostnader, avdragsgilla	0,00	0,00	-240,00
Summa övriga externa kostnader		**-11 836,48**	**-11 836,48**	**-57 510,64**
Avskrivningar				
7821	Avskrivningar på byggnader	-37 944,00	-37 944,00	-37 944,00
Summa avskrivningar		**-37 944,00**	**-37 944,00**	**-37 944,00**
RÖRELSERESULTAT		**243 615,72**	**243 615,72**	**221 220,97**
Finansiella poster				
8313	Ränteintäkter från kortfristiga fordringar	0,00	0,00	72,00
8314	Skattefria ränteintäkter	116,00	116,00	-6,00
8422	Dröjsmålsräntor för leverantörsskulder	0,00	0,00	-246,77
8423	Räntekostnader för skatter och avgifter	0,00	0,00	-43,00
Summa finansiella poster		**116,00**	**116,00**	**-223,77**
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**243 731,72**	**243 731,72**	**220 997,20**
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		**-49 664,48**	**-49 664,48**	**-95 678,41**
BERÄKNAT RESULTAT		**243 731,72**	**243 731,72**	**220 997,20**

Skeppet 5 & 6

(mnkr)	Budget 2025	Budget 2026	varav uppskattade koncernintern a intäkter 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Prognos 2026
Verksamhetens intäkter	*413*	420	0	435	0	420	0	420
Verksamhetens kostnader	*-265*	-299		-300	-99	-299	-99	-62
Avskrivningar	*-57*	-57		-57	-57	-57	-57	-57
Verksamhetens nettokostnad	**91**	**64**		**78**	**-156**	**64**	**-156**	**301**
Skatteintäkter								
Generella statsbidrag och utjämning								
Verksamhetens resultat	**91**	**64**	**0**	**78**	**-156**	**64**	**-156**	
Finansiella intäkter								
Finansiella kostnader		1		1	1	1	1	1
Resultat efter finansiella poster	**91**	**65**	**0**	**79**	**-155**	**65**	**-155**	
Skattekostnad								
Extraordinära poster								
Årets resultat	**91**	**65**	**0**	**79**	**-155**	**65**	**-155**	302

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Olof Bäckman
Datum: 2026-10-15 16:05
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
F41EB572BDD1C20FF9FBF63907891F6061191D2F598D0BAA90CEA5C71B307056

Namn: Karl Jonas Bergström
Datum: 2026-10-19 13:16
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
F41EB572BDD1C20FF9FBF63907891F6061191D2F598D0BAA90CEA5C71B307056

Namn: CHRISTINA LINDBERG
Datum: 2026-10-19 11:30
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
F41EB572BDD1C20FF9FBF63907891F6061191D2F598D0BAA90CEA5C71B307056

Protokoll

Re:store i Höga Kusten AB
(org.nr 559370-7473)

Styrelsemöte nr 3:2026
Datum: 2026-10-14
Tid: 10.30-11.10
Plats: Medvind, Sambiblioteket

Beslutande	Jonas Bergström, ordförande Knapp Britta Thyr Helena Elfvendal Christina Lindberg
Ej tjänstgörande suppleanter	RosMarie Sandin
Övriga närvarande	Uno Jonsson, VD Carina Lundberg, ekonom Jennie Olofsson, utvecklare Olof Bäckman, kommunsekreterare
Närvarande vid informationsdel	Sven-Arne Staflund, revisor Lars Åke Nicklasson, revisor

Mötesordförande	Jonas Bergström
Justerare	Christina Lindberg
Sekreterare	Olof Bäckman

§ 1 Mötets öppnande
Ordföranden förklarar sammanträdet öppnat.

§ 2 Val av justerare
Beslut
Styrelsen utser Christina Lindberg att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

§ 3 Arbetsordning och VD-instruktion
Styrelsen behandlar förslag till arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion.

Beslut
Att i arbetsordning tillägga efter bolagsstämma ska arbetsordning och firmatecknare fastställas.
Styrelsen antar föreslagen arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion.

§ 4 Reviderad firmateckning
Styrelsen behandlar förslag till reviderad firmateckning.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen firmateckning.

§ 5 Genomgång av resultat per 2026-08-31

VD redovisar resultat per 2026-08-31.

Beslut

Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

§ 6 Hantering av hyreskontraktet

VD presenterar förslaget för hantering av butikslokalen och gällande hyreskontrakt.

Beslut

Uppdra åt VD att fortsätta dialogen med Härnösands kommun och Härnösand Handel AB om en överlåtelse av hyresavtalet till Härnösands kommun.
Under förutsättning att parterna träffar erforderliga överenskommelser, ge VD i uppdrag att genomföra överlåtelsen av hyresavtalet till Härnösands kommun senast 2026-11-01.

§ 7 Genomgång av prognos 2026

Styrelsen behandlar prognos per 2026-12-31. Prognosen är uppdaterad utifrån att hyresavtalet ska överlåtas till Härnösands kommun per 2026-11-01.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen prognos per 2026-12-31.

§ 8 Budget 2027

Styrelsen behandlar förslag till budget för verksamhetsåret 2027.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen budget för verksamhetsåret 2027.

§ 9 Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäls.

ARBETSORDNING FÖR STYRELSEN I INVEST I HÄRNÖSAND AB , Skeppet 5 & 6, Restore i Höga Kusten AB

Fastställd av styrelsen 2026-10-14

Fastställelse
Arbetsordningen fastställs årligen vid det sammanträde som följer på styrelsens konstituerande sammanträde eller vid behov.

Styrelsens sammanträden
Styrelsen ska hålla fyra sammanträden samt ett konstituerande möte varvid bl.a. nedanstående punkter ska behandlas

Januari / mars	Målstyrning per sista december föregående år Årsredovisning
April/maj	Bolagsstämma samt rapportering av målstyrning per sista april och prognos innevarande år
Maj/juni	Konstituerande styrelsemöte Målstyrning per sista augusti samt prognos innevarande år.
Oktober/november	Budget samt målstyrning för kommande år
December	Preliminärt bokslut för innevarande år

Extra sammanträden hålls inom två veckor på anfordran av styrelseledamot eller VD.

Ansvarsfördelning inom styrelsen
Utöver lagens föreskrift om att ordföranden ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör sina uppgifter föreligger ingen ansvarsfördelning inom styrelsen. Om delegering inom styrelsen skulle förekomma skall den protokollföras. Styrelsen har inte tillsatt några speciella kommittéer eller organ. Arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD har preciserats i särskild VD-instruktion (bilaga 1).

Tidpunkt för kallelse till sammanträde
Sammanträde ska utsättas på tid som passar samtliga styrelseledamöter. Förfall för ledamot sedan tidpunkt för sammanträde fastställts ska ej ändra planeringen, om ej ordföranden beslutar annorlunda. Om tidpunkt som passar samtliga ledamöter ej kan fastställas kan sammanträde hållas på annan tid under förutsättning att de styrelseledamöter som har förfall godkänner planeringen. Suppleant ska alltid kallas vid förfall för ordinarie ledamot. Suppleant har dessutom rätt att delta i styrelsens arbete och ska därför kallas till dess sammanträden.

Vid extraordinära, icke förutsedda, händelser äger ordföranden rätt att fastställa tidpunkt för sammanträde. Kortare kallelsetid än 48 timmar kan endast förekomma om samtliga styrelseledamöter och VD är införstådda härmed.

Skriftlig kallelse till sammanträde ska, med angivande av tid och plats, alltid tillställas ledamöterna och suppleanterna digitalt.

Föredragningslista
Ordförande fastställer efter samråd med VD vilka ärenden som ska upptas på föredragningslistan. Ärende, som av en ledamot eller VD begärs ska behandlas, ska upptagas på listan.

Föredragningslistan ska, tillsammans med underlag som krävs för respektive ärendes behandling, tillställas varje ledamot digitalt minst en vecka före sammanträdet om detta är möjligt.

Protokoll och justering
Ordförande svarar för att protokoll upprättas. Detta ska justeras, förutom av ordföranden, av en ledamot som utses vid varje sammanträde.

Protokoll från möten som genomförts Per capsulam ska justeras av samtliga styrelseledamöter.

Närvaro vid styrelsesammanträde
Styrelseledamot kan delta i sammanträde på telefon efter överenskommelse med ordföranden.

Ordförande och VD beslutar vilka som skall närvara i föredragningar i särskilda ärenden.

Extern information
Information till marknaden/media ska endast lämnas av ordföranden eller VD eller av person som utses av endera av dem.

Rapportering till styrelsen
Utöver det underlag som styrelsen erhåller i samband med varje styrelsemöte ska styrelsen erhålla informationen enligt särskild rapporteringsinstruktion (bilaga 2).

Bilaga 1

ARBETSORDNING FÖR STYRELSEN I INVEST I HÄRNÖSAND AB , Skeppet 5 & 6, Restore i Höga Kusten AB

Fastställd av styrelsen 2026-10-14

Särskilda uppgifter för styrelsen

Styrelsen fattar beslut om:

- Affärsstrategier
- Långsiktiga mål
- Policys och styrande dokument som kan tänkas vara nödvändiga
- Budget och uppföljning
- Nyupptagande av lån, borgen, ansvarsförbindelser
- Firmateckning, attest och utanordning

Särskilda uppgifter för VD

- Svara för den löpande förvaltningen
- Följa beslutad affärsstrategi
- Söka uppnå långsiktiga mål
- Föreslå styrelsen policys enligt ovan samt tillse att fastställda policys och andra regler iakttas
- Förelägga styrelsen budget
- Redovisa ekonomiska rapporter
- Tillse att det finns ändamålsenliga system för styrning och kontroll av verksamheten
- Förbereda styrelsens sammanträden i samråd med ordförande och tillse att styrelsen erhåller tillfredsställande underlag för beslut
- Redogöra för bolagets utveckling vid styrelsens sammanträden
- Ombesörja så att bolagets revisor redovisar sina iakttagelser för styrelsen skriftligt
- I samverkan med styrelsens ordförande hantera kontakter med media
- I samverkan med ordförande förbereda styrelsens ställningstagande till affärsstrategi och långsiktiga mål
- Vid kriser och väsentliga händelser informera ordförande för beslut om åtgärder

Bilaga 2

RAPPORTERINGSINSTRUKTION

- Styrelsen ska erhålla följande rapporter
- Inom 12 veckor efter räkenskapsårets utgång erhålla komplett förslag till årsredovisning med VD:s kommentarer
- Inom 12 veckor efter den 30 juni, delårsrapport med VD:s kommentarer
- Vid övriga styrelsemöten rapporterar VD om
  - Resultatprognos/budgetuppföljning
  - Investeringar
  - Finansiell ställning
- Vid varje månadsskifte som inte föregås av ett styrelsemöte informerats styrelsen vid behov om aktuella händelser via mail av VD.

Efter kommunfullmäktiges val av ledamöter så föreslås firmateckning justeras enligt nedan:

Firmateckning

a. Firman tecknas av styrelsen
b. Firman tecknas två i förening av

   900309-0710, Bergström Jonas, ordförande

   840407-1600, Thyr Knapp Stina Britta

   831010-8926, Elfvendal Kerstin Helena

   610409-8964, Lindberg Christina

   670306-7899, Jonsson Dan Uno

c. Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder

Balansrapport ÅRL

		Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
1220	Inventarier och verktyg	911 752,00	911 752,00	-764 652,00	147 100,00
1229	Ackumulerade avskrivningar på inventarier och verktyg	-554 286,00	-554 286,00	446 410,00	-107 876,00
1233	Förbättringsutgifter på annans fastighet	500 000,00	500 000,00	0,00	500 000,00
1239	Ackumulerade avskrivningar på installationer	-300 000,00	-300 000,00	-66 664,00	-366 664,00
Summa materiella anläggningstillgångar		557 466,00	557 466,00	-384 906,00	172 560,00
Summa anläggningstillgångar		**557 466,00**	**557 466,00**	**-384 906,00**	**172 560,00**
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
1510	Kundfordringar	49 900,00	49 900,00	-5 793,00	44 107,00
1519	Nedskrivning av kundfordringar	-28 391,00	-28 391,00	0,00	-28 391,00
1580	Fordringar för kontokort och kuponger	21 541,70	21 541,70	-21 541,70	0,00
1630	Avräkning för skatter och avgifter (skattekonto)	0,00	0,00	21,00	21,00
1650	Momsfordran	98 047,00	98 047,00	-98 047,00	0,00
1651	Momsrättelse	35 702,25	35 702,25	-35 702,25	0,00
1658	Vilande ing moms	107 682,00	107 682,00	-107 682,00	0,00
1680	Andra kortfristiga fordringar	2 431,00	2 431,00	-1 344,00	1 087,00
1710	Förutbetalda hyreskostnader	462 430,00	462 430,00	-307 620,00	154 810,00
Summa kortfristiga fordringar		749 342,95	749 342,95	-577 708,95	171 634,00
Kassa och bank					
1930	Klientmedelkonto	427 629,12	427 629,12	-427 629,12	0,00
1940	Företagskonto	235 366,19	235 366,19	96 336,88	331 703,07
Summa kassa och bank		662 995,31	662 995,31	-331 292,24	331 703,07
Summa omsättningstillgångar		**1 412 338,26**	**1 412 338,26**	**-909 001,19**	**503 337,07**
SUMMA TILLGÅNGAR		**1 969 804,26**	**1 969 804,26**	**-1 293 907,19**	**675 897,07**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
2081	Aktiekapital	-50 000,00	-50 000,00	0,00	-50 000,00
2091	Balanserad vinst eller förlust	697 130,00	697 130,00	0,00	697 130,00
2093	Erhållna aktieägartillskott	-850 000,00	-850 000,00	0,00	-850 000,00
2099	Årets resultat	-23 511,16	-23 511,16	0,00	-23 511,16
Summa eget kapital		**-226 381,16**	**-226 381,16**	**0,00**	**-226 381,16**
Långfristiga skulder					
2350	Andra långfristiga skulder till kreditinstitut	-214 304,00	-214 304,00	63 488,00	-150 816,00
2359	Övriga långfristiga lån från kreditinstitut	95 232,00	95 232,00	0,00	95 232,00

Balansrapport ÅRL

		Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
Summa långfristiga skulder		**-119 072,00**	**-119 072,00**	**63 488,00**	**-55 584,00**
Kortfristiga skulder					
2440	Leverantörsskulder	-390 178,18	-390 178,18	390 178,18	0,00
2490	Övriga kortfristiga skulder till kreditinstitut, kunder och leverantörer	-5 322,00	-5 322,00	5 322,00	0,00
2514	Beräknad särskild löneskatt på pensionskostnader	-15 271,00	-15 271,00	0,00	-15 271,00
2641	Debiterad ingående moms	0,00	0,00	76 270,12	76 270,12
2648	Vilande ingående moms	0,00	0,00	35 894,00	35 894,00
2710	Personalskatt	-23 582,00	-23 582,00	21 824,00	-1 758,00
2730	Lagstadgade sociala avgifter och särskild löneskatt	-24 193,00	-24 193,00	23 595,00	-598,00
2830	Avräkning Basaren	-47 945,50	-47 945,50	47 945,50	0,00
2831	klientmedel MT	-331 753,95	-331 753,95	331 753,95	0,00
2840	Kortfristig del långfristiga skulder	-95 232,00	-95 232,00	0,00	-95 232,00
2890	Övriga kortfristiga skulder	-3 860,00	-3 860,00	-10,00	-3 870,00
2910	Upplupna löner	-250 422,00	-250 422,00	250 422,00	0,00
2920	Upplupna semesterlöner	-12 488,67	-12 488,67	12 488,67	0,00
2940	Upplupna lagstadgade sociala och andra avgifter	-82 606,00	-82 606,00	82 606,00	0,00
2950	Upplupna avtalade sociala avgifter	-62 951,00	-62 951,00	62 951,00	0,00
2990	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-278 545,80	-278 545,80	228 546,00	-49 999,80
Summa kortfristiga skulder		**-1 624 351,10**	**-1 624 351,10**	**1 569 786,42**	**-54 564,68**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**-1 969 804,26**	**-1 969 804,26**	**1 633 274,42**	**-336 529,84**
BERÄKNAT RESULTAT		**0,00**	**0,00**	**339 367,23**	**339 367,23**

Resultatrapport ÅRL

		Period	Ackumulerat	Period fg år
RÖRELSENS INTÄKTER				
Nettoomsättning				
3001	Försäljning inom Sverige, 25 % moms	53 103,90	53 103,90	194 337,00
3003	Kassa-avgift	250,00	250,00	16 500,00
3005	Kommission	0,00	0,00	70 670,55
3011	Uthyrning moms	3 540,00	3 540,00	244 109,50
3041	Försäljning Kassa - avg Basaren	0,00	0,00	30 030,00
3051	Försäljning Kassa påsar mm	471,00	471,00	7 406,80
3053	Fsg Restorebutiken	18 632,60	18 632,60	178 104,18
3098	Fakturerade kostnader momsfri	0,00	0,00	131 753,00
3099	Fakturerade kostnader	0,00	0,00	13 391,50
3740	Öres- och kronutjämning	3,49	3,49	23,11
Summa nettoomsättning		**76 000,99**	**76 000,99**	**886 325,64**
Övriga rörelseintäkter				
3900	Försäljning inventarier (gruppkonto)	268 980,00	268 980,00	0,00
3901	Motkonto försäljning inv	-268 980,00	-268 980,00	0,00
3930	Påminnelseavgift	180,00	180,00	1 260,00
3988	Erhållna offentliga bidrag för personal	0,00	0,00	5 915,00
3990	driftbidrag	2 000 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00
3999	Övriga rörelseintäkter	0,00	0,00	16 931,00
Summa övriga rörelseintäkter		**2 000 180,00**	**2 000 180,00**	**2 024 106,00**
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		**2 076 180,99**	**2 076 180,99**	**2 910 431,64**
RÖRELSENS KOSTNADER				
BRUTTOVINST		**2 076 180,99**	**2 076 180,99**	**2 910 431,64**
Övriga externa kostnader				
5010	Lokalhyra	-1 148 616,00	-1 148 616,00	-1 138 072,00
5070	Reparation och underhåll av lokaler	-11 613,60	-11 613,60	-9 891,36
5090	Övriga lokalkostnader	0,00	0,00	-4 292,80
5120	El för belysning	-32 023,80	-32 023,80	-59 193,04
5160	Städning och renhållning	-48 948,00	-48 948,00	-86 999,52
5220	Hyra av inventarier och verktyg	-34 074,85	-34 074,85	-27 643,23
5410	Förbrukningsinventarier	0,00	0,00	-10 291,20
5420	Programvaror	-4 917,66	-4 917,66	-15 468,84
5460	Förbrukningsmaterial	-219,00	-219,00	-50 389,14
5800	Resekostnader (gruppkonto)	0,00	0,00	-204,00
5900	Reklam och PR (gruppkonto)	0,00	0,00	-5 040,00
5910	Annonsering	0,00	0,00	-48 160,90
6090	Övriga försäljningskostnader	-42 885,60	-42 885,60	0,00
6110	Kontorsmateriel	0,00	0,00	-2 188,00
6210	Telekommunikation	-1 932,00	-1 932,00	-11 732,10
6250	Postbefordran	0,00	0,00	-220,00
6310	Företagsförsäkringar	-18 768,00	-18 768,00	0,00
6370	Kostnader för bevakning och larm	-8 568,00	-8 568,00	-26 306,40
6420	Ersättningar till revisor	-35 900,00	-35 900,00	-12 100,00
6530	Redovisningstjänster	-75 492,20	-75 492,20	-164 247,16
6540	IT-tjänster	-199,20	-199,20	0,00
6560	Serviceavgifter till branschorganisationer	0,00	0,00	-8 000,00
6570	Bankkostnader	-4 361,39	-4 361,39	-18 626,04
6800	Inhyrd personal (gruppkonto)	0,00	0,00	-153 697,00
6980	Föreningsavgifter	0,00	0,00	-2 500,00
6990	Övriga externa kostnader	-228,00	-228,00	-1 095,50

(Signerat, SHA-256 02C0A3F8F7CA76C39ECF016D688D0AFD96BCF493778A8F86D09D509BA4CFB7D9)

Resultatrapport ÅRL

		Period	Ackumulerat	Period fg år
6991	Övriga externa kostnader, avdragsgilla	-3 447,00	-3 447,00	-47 766,20
6994	Kassadifferenser	35,00	35,00	-389,50
Summa övriga externa kostnader		**-1 472 159,30**	**-1 472 159,30**	**-1 904 513,93**
Personalkostnader				
7010	Löner till kollektivanställda	0,00	0,00	-4 960,00
7091	Periodisering löner	0,00	0,00	1,00
7210	Löner till tjänstemän	-369 008,74	-369 008,74	-732 800,18
7211	Löner till tjänstemän	250 422,00	250 422,00	23 124,00
7290	Förändring av semesterlöneskuld	12 488,67	12 488,67	-4 175,93
7331	Skattefria bilersättningar	0,00	0,00	-162,50
7510	Arbetsgivaravgifter 31,42 %	-105 690,00	-105 690,00	-202 298,94
7511	Arbetsgivaravgifter för löner och ersättningar	82 606,00	82 606,00	2 807,00
7519	Arbetsgivaravgifter för semester- och löneskulder	0,00	0,00	-1 312,58
7631	Personalrepresentation, avdragsgill	0,00	0,00	-221,44
7690	Övriga personalkostnader	-407,42	-407,42	-945,73
Summa personalkostnader		**-129 589,49**	**-129 589,49**	**-920 945,30**
Avskrivningar				
7832	Avskrivningar på inventarier och verktyg	-19 616,00	-19 616,00	-133 520,00
7840	Avskrivningar på förbättringsutgifter på annans fastighet	-66 664,00	-66 664,00	-66 664,00
Summa avskrivningar		**-86 280,00**	**-86 280,00**	**-200 184,00**
Övriga rörelsekostnader				
7973	Förlust vid avyttring av maskiner och inventarier	-29 646,00	-29 646,00	0,00
Summa övriga rörelsekostnader		**-29 646,00**	**-29 646,00**	**0,00**
RÖRELSERESULTAT		**358 506,20**	**358 506,20**	**-115 211,59**
Finansiella poster				
8314	Skattefria ränteintäkter	290,00	290,00	295,00
8410	Räntekostnader för långfristiga skulder	-18 376,00	-18 376,00	-18 376,00
8420	Räntekostnader för kortfristiga skulder	0,00	0,00	-50,00
8422	Dröjsmålsräntor för leverantörsskulder	-1 013,97	-1 013,97	-21 628,20
8423	Räntekostnader för skatter och avgifter	-39,00	-39,00	-2 395,00
Summa finansiella poster		**-19 138,97**	**-19 138,97**	**-42 154,20**
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**339 367,23**	**339 367,23**	**-157 365,79**
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		**-1 736 813,76**	**-1 736 813,76**	**-3 067 797,43**
BERÄKNAT RESULTAT		**339 367,23**	**339 367,23**	**-157 365,79**

Restore i Höga Kusten AB **2026-10-13**

Till: styrelsen

Återlämnande av hyresavtal

Restore i Höga Kusten AB bildades av dåvarande Arbetslivsförvaltningen i Härnösands kommun med syftet att driva, utveckla och kommersialisera arbetsmarknadsarenan Restore i Graf Gallerian. Kommunen hade dessförinnan tecknat hyresavtal för lokalen i Graf Gallerian, vilka överläts till bolaget den 19 maj 2022.

Nu gällande hyresavtal löper till och med den 28 november 2027, med en utköpsklausul som sträcker sig till den 28 november 2028.

Tanken med Restore var att skapa en långsiktigt hållbar verksamhet med fokus på hållbarhet och cirkulär ekonomi. Tyvärr lyckades bolaget inte skapa en långsiktigt bärkraftig ekonomi därför avvecklades verksamheten i början av 2026. Under året har bolaget avyttrat samtliga inventarier.

I dag förs dialoger mellan fastighetsägaren Härnösand Handel AB och Härnösands kommun för att hitta en ny verksamhet för lokalen. En etablering är kopplad till det befintliga hyresavtalet och eftersom etableringsprocesser tar tid bedöms en lösning inte kunna vara på plats under 2026.

Bolaget har fullgjort det uppdrag som verksamheten etablerades för. Sedan verksamheten avvecklades saknar bolaget förutsättningar att nyttja lokalen för egen verksamhet. Samtidigt pågår dialoger mellan Härnösands kommun och fastighetsägaren om framtida användning av lokalen.

Mot denna bakgrund bedöms det vara mest ändamålsenligt att hyresavtalet överlåts till Härnösands kommun, som ursprungligen tecknade avtalet och som har bäst förutsättningar att hantera den fortsatta processen kring lokalens framtida användning

- att uppdra åt VD att fortsätta dialogen med Härnösands kommun och Härnösand Handel AB om en överlåtelse av hyresavtalet till Härnösands kommun.
- att, under förutsättning att parterna träffar erforderliga överenskommelser, ge VD i uppdrag att genomföra överlåtelsen av hyresavtalet till Härnösands kommun

Härnösands kommun

Datum
2026-10-13

Kommunstyrelseförvaltningen

Härnösand Handel AB
Fiskaregatan 4
871 33 Härnösand

Överlåtelse av hyresavtal

Restore i Höga Kusten AB önskar per 2026.11.01 överlåta hyresavtal med nummer 435301-2001 avseende butikslokal inom fastigheterna Telegrafen 13 & 26.

Överlåtelsen ska ske till:

Härnösands kommun
871 80 Härnösand

Organisationsnummer: 212000 – 2403

Underskrift

Frånträdande hyresgäst Restore i Höga Kusten AB	Tillträdande hyresgäst Härnösands kommun
_____ Uno Jonsson, VD	_____ Lars Liljedahl, Kommundirektör

Överlåtelsens godkännande

Den begärda överlåtelsen av hyresavtal godkänns.

Härnösand Handel AB

_____
Emil Westerlind, VD

(Signerat, SHA-256 02C0A3F8F7CA76C39ECF016D688D0AFD96BCF493778A8F86D09D509BA4CFB7D9)

ReStore

(mnkr)	Prognos 2 2025	Budget 2026	varav uppskattade koncernintern a intäkter 2026	Budget 2027	Plan 2028	Prognos 2026
Verksamhetens intäkter	*3068*	2069	2000	0		2 081
Verksamhetens kostnader	*-4231*	-2 541		-100	0	-1 789
Avskrivningar	*-676*	-100		0	0	-96
Verksamhetens nettokostnad	**-1 839**	**-572**		**-100**	**0**	196
Skatteintäkter						
Generella statsbidrag och utjämning						
Verksamhetens resultat	**-1 839**	**-572**	**0**	**-100**	**0**	
Finansiella intäkter						
Finansiella kostnader	*-55*	-28		-5	0	-28
Resultat efter finansiella poster	**-1 894**	**-600**	**0**	**-105**	**0**	
Skattekostnad						
Extraordinära poster						
Årets resultat	**-1 894**	**-600**	**0**	**-105**	**0**	168

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Olof Bäckman
Datum: 2026-10-15 16:06
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
02C0A3F8F7CA76C39ECF016D688D0AFD96BCF493778A8F86D09D509BA4CFB7D9

Namn: Karl Jonas Bergström
Datum: 2026-10-15 16:06
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
02C0A3F8F7CA76C39ECF016D688D0AFD96BCF493778A8F86D09D509BA4CFB7D9

Namn: CHRISTINA LINDBERG
Datum: 2026-10-19 11:30
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
02C0A3F8F7CA76C39ECF016D688D0AFD96BCF493778A8F86D09D509BA4CFB7D9

Protokoll

Invest i Härnösand AB
Org.nr 556127-2633

Styrelsemöte nr 3:2026
Datum: 2026-10-14
Tid: 11.20-11.40
Plats: Medvind, Sambiblioteket

Närvarande

Beslutande	Jonas Bergström, ordförande
	Knapp Britta Thyr
	Helena Elfvendal
	Christina Lindberg
Ej tjänstgörande suppleanter	RosMarie Sandin
Övriga närvarande	Uno Jonsson, VD
	Carina Lundberg, ekonom
	Jennie Olofsson, utvecklare
	Olof Bäckman, kommunsekreterare
Närvarande vid informationsdel	Sven-Arne Staflund, revisor
	Lars Åke Nicklasson, revisor

Mötesordförande	Jonas Bergström
Justerare	Christina Lindberg
Sekreterare	Olof Bäckman

§ 1 Mötets öppnande

Ordföranden Jonas Bergström förklarar sammanträdet öppnat.

§ 2 Val av justerare

Beslut

Styrelsen utser Christina Lindberg att tillsammans med ordföranden justera protokollet.

§ 3 Arbetsordning och VD-instruktion

Styrelsen behandlar förslag till arbetsordning för styrelsen samt VD-instruktion.

Beslut
Att i arbetsordning tillägga efter bolagsstämma ska arbetsordning och firmatecknare fastställas.
Styrelsen antar föreslagen arbetsordning för styrelsen och VD-instruktion.

§ 4 Reviderad firmateckning

Styrelsen behandlar förslag till reviderad firmateckning.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen firmateckning.

§ 5 Genomgång av resultat per 2026-08-31

VD redovisar bolagets resultat per 2026-08-31.

Beslut

Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

§ 6 Prognos per 2026-12-31

Styrelsen behandlar prognos för verksamhetsåret 2026.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen prognos per 2026-12-31.

§ 7 Uppföljning av målstyrning per 2026-08-31

Styrelsen behandlar uppföljning av målstyrning per 2026-08-31.

Beslut

Styrelsen godkänner redovisningen.

§ 8 Koncernprognos per 2026-12-31

Styrelsen behandlar koncernprognos per 2026-12-31.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen koncernprognos per 2026-12-31.

§ 9 Budget 2027

Styrelsen behandlar förslag till budget för verksamhetsåret 2027.

Beslut

Styrelsen antar föreslagen budget för verksamhetsåret 2027.

§ 10 Information om verksamheten

VD redovisar verksamhetsrapport enligt VD:s rapport till styrelsen daterad 2026-09-22.

Beslut

Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

§ 11 Rapport från bolagen

Rapporter lämnas från:

- Restore
- Technichus
- Skeppet

Beslut

Styrelsen lägger informationen till handlingarna.

§ 12 Övriga frågor

Ordförande anmäler en övrig fråga.

Beslut

Styrelsen uppdrar till VD att glögg ska serveras på styrelsemötet i december.

ARBETSORDNING FÖR STYRELSEN I INVEST I HÄRNÖSAND AB , Skeppet 5 & 6, Restore i Höga Kusten AB

Fastställd av styrelsen 2026-10-14

Fastställelse
Arbetsordningen fastställs årligen vid det sammanträde som följer på styrelsens konstituerande sammanträde eller vid behov.

Styrelsens sammanträden
Styrelsen ska hålla fyra sammanträden samt ett konstituerande möte varvid bl.a. nedanstående punkter ska behandlas

Januari / mars	Målstyrning per sista december föregående år Årsredovisning
April/maj	Bolagsstämma samt rapportering av målstyrning per sista april och prognos innevarande år
Maj/juni	Konstituerande styrelsemöte Målstyrning per sista augusti samt prognos innevarande år.
Oktober/november	Budget samt målstyrning för kommande år
December	Preliminärt bokslut för innevarande år

Extra sammanträden hålls inom två veckor på anfordran av styrelseledamot eller VD.

Ansvarsfördelning inom styrelsen
Utöver lagens föreskrift om att ordföranden ska leda styrelsens arbete och bevaka att styrelsen fullgör sina uppgifter föreligger ingen ansvarsfördelning inom styrelsen. Om delegering inom styrelsen skulle förekomma skall den protokollföras. Styrelsen har inte tillsatt några speciella kommittéer eller organ. Arbetsfördelningen mellan styrelsen och VD har preciserats i särskild VD-instruktion (bilaga 1).

Tidpunkt för kallelse till sammanträde
Sammanträde ska utsättas på tid som passar samtliga styrelseledamöter. Förfall för ledamot sedan tidpunkt för sammanträde fastställts ska ej ändra planeringen, om ej ordföranden beslutar annorlunda. Om tidpunkt som passar samtliga ledamöter ej kan fastställas kan sammanträde hållas på annan tid under förutsättning att de styrelseledamöter som har förfall godkänner planeringen. Suppleant ska alltid kallas vid förfall för ordinarie ledamot. Suppleant har dessutom rätt att delta i styrelsens arbete och ska därför kallas till dess sammanträden.

Vid extraordinära, icke förutsedda, händelser äger ordföranden rätt att fastställa tidpunkt för sammanträde. Kortare kallelsetid än 48 timmar kan endast förekomma om samtliga styrelseledamöter och VD är införstådda härmed.

Skriftlig kallelse till sammanträde ska, med angivande av tid och plats, alltid tillställas ledamöterna och suppleanterna digitalt.

Föredragningslista
Ordförande fastställer efter samråd med VD vilka ärenden som ska upptas på föredragningslistan. Ärende, som av en ledamot eller VD begärs ska behandlas, ska upptagas på listan.

Föredragningslistan ska, tillsammans med underlag som krävs för respektive ärendes behandling, tillställas varje ledamot digitalt minst en vecka före sammanträdet om detta är möjligt.

Protokoll och justering
Ordförande svarar för att protokoll upprättas. Detta ska justeras, förutom av ordföranden, av en ledamot som utses vid varje sammanträde.

Protokoll från möten som genomförts Per capsulam ska justeras av samtliga styrelseledamöter.

Närvaro vid styrelsesammanträde
Styrelseledamot kan delta i sammanträde på telefon efter överenskommelse med ordföranden.

Ordförande och VD beslutar vilka som skall närvara i föredragningar i särskilda ärenden.

Extern information
Information till marknaden/media ska endast lämnas av ordföranden eller VD eller av person som utses av endera av dem.

Rapportering till styrelsen
Utöver det underlag som styrelsen erhåller i samband med varje styrelsemöte ska styrelsen erhålla informationen enligt särskild rapporteringsinstruktion (bilaga 2).

Bilaga 1

ARBETSORDNING FÖR STYRELSEN I INVEST I HÄRNÖSAND AB , Skeppet 5 & 6, Restore i Höga Kusten AB

Fastställd av styrelsen 2026-10-14

Särskilda uppgifter för styrelsen

Styrelsen fattar beslut om:

- Affärsstrategier
- Långsiktiga mål
- Policys och styrande dokument som kan tänkas vara nödvändiga
- Budget och uppföljning
- Nyupptagande av lån, borgen, ansvarsförbindelser
- Firmateckning, attest och utanordning

Särskilda uppgifter för VD

- Svara för den löpande förvaltningen
- Följa beslutad affärsstrategi
- Söka uppnå långsiktiga mål
- Föreslå styrelsen policys enligt ovan samt tillse att fastställda policys och andra regler iakttas
- Förelägga styrelsen budget
- Redovisa ekonomiska rapporter
- Tillse att det finns ändamålsenliga system för styrning och kontroll av verksamheten
- Förbereda styrelsens sammanträden i samråd med ordförande och tillse att styrelsen erhåller tillfredsställande underlag för beslut
- Redogöra för bolagets utveckling vid styrelsens sammanträden
- Ombesörja så att bolagets revisor redovisar sina iakttagelser för styrelsen skriftligt
- I samverkan med styrelsens ordförande hantera kontakter med media
- I samverkan med ordförande förbereda styrelsens ställningstagande till affärsstrategi och långsiktiga mål
- Vid kriser och väsentliga händelser informera ordförande för beslut om åtgärder

Bilaga 2

RAPPORTERINGSINSTRUKTION

- Styrelsen ska erhålla följande rapporter
- Inom 12 veckor efter räkenskapsårets utgång erhålla komplett förslag till årsredovisning med VD:s kommentarer
- Inom 12 veckor efter den 30 juni, delårsrapport med VD:s kommentarer
- Vid övriga styrelsemöten rapporterar VD om
  - Resultatprognos/budgetuppföljning
  - Investeringar
  - Finansiell ställning
- Vid varje månadsskifte som inte föregås av ett styrelsemöte informerats styrelsen vid behov om aktuella händelser via mail av VD.

Efter kommunfullmäktiges val av ledamöter så föreslås firmateckning enligt nedan:

Firmateckning

a. Firman tecknas av styrelsen
b. Firman tecknas två i förening av

   900309-0710, Bergström Jonas, ordförande

   840407-1600, Thyr Knapp Stina Britta

   831010-8926, Elfvendal Kerstin Helena

   610409-8964, Lindberg Christina

   670306-7899, Jonsson Dan Uno

c. Dessutom har verkställande direktören rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder

Balansrapport ÅRL

		Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
1110	Byggnader	4 070 000,00	4 070 000,00	0,00	4 070 000,00
Summa materiella anläggningstillgångar		4 070 000,00	4 070 000,00	0,00	4 070 000,00
Finansiella anläggningstillgångar					
1312	Aktier i onoterade svenska koncernföretag	2 585 499,00	2 585 499,00	0,00	2 585 499,00
1320	Långfristiga fordringar hos koncernföretag	1 784 501,00	1 784 501,00	0,00	1 784 501,00
1330	Andelar i intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	73 746,00	73 746,00	27 240,00	100 986,00
Summa finansiella anläggningstillgångar		4 443 746,00	4 443 746,00	27 240,00	4 470 986,00
Summa anläggningstillgångar		**8 513 746,00**	**8 513 746,00**	**27 240,00**	**8 540 986,00**
Omsättningstillgångar					
Kortfristiga fordringar					
1510	Kundfordringar	0,00	0,00	108 773,00	108 773,00
1630	Avräkning för skatter och avgifter (skattekonto)	-2 212,00	-2 212,00	2 225,00	13,00
1660	Kortfristiga fordringar hos koncernföretag	417 909,50	417 909,50	0,00	417 909,50
1790	Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	6 875,00	6 875,00	-126 875,00	-120 000,00
Summa kortfristiga fordringar		422 572,50	422 572,50	-15 877,00	406 695,50
Kassa och bank					
1930	Företagskonto/checkkonto/affärskonto	1 216 196,60	1 216 196,60	-166 144,38	1 050 052,22
1940	Övriga bankkonton	127 413,52	127 413,52	45 252,00	172 665,52
Summa kassa och bank		1 343 610,12	1 343 610,12	-120 892,38	1 222 717,74
Summa omsättningstillgångar		**1 766 182,62**	**1 766 182,62**	**-136 769,38**	**1 629 413,24**
SUMMA TILLGÅNGAR		**10 279 928,62**	**10 279 928,62**	**-109 529,38**	**10 170 399,24**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
2081	Aktiekapital	-100 000,00	-100 000,00	0,00	-100 000,00
2086	Reservfond	-3 900,00	-3 900,00	0,00	-3 900,00
2091	Balanserad vinst eller förlust	-126 197,53	-126 197,53	0,00	-126 197,53
2093	Erhållna aktieägartillskott	-4 200 000,00	-4 200 000,00	0,00	-4 200 000,00
2099	Årets resultat	700 599,63	700 599,63	0,00	700 599,63
Summa eget kapital		**-3 729 497,90**	**-3 729 497,90**	**0,00**	**-3 729 497,90**
Långfristiga skulder					
2350	Andra långfristiga skulder till kreditinstitut	-6 456 000,00	-6 456 000,00	0,00	-6 456 000,00

Balansrapport ÅRL

		Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
Summa långfristiga skulder		**-6 456 000,00**	**-6 456 000,00**	**0,00**	**-6 456 000,00**
Kortfristiga skulder					
2610	Utgående moms, 25 %	0,00	0,00	-60 134,80	-60 134,80
2611	Utgående moms på försäljning inom Sverige, 25 %	0,00	0,00	-8 157,00	-8 157,00
2620	Utgående moms, 12 %	0,00	0,00	-570,00	-570,00
2641	Debiterad ingående moms	0,00	0,00	27,48	27,48
2870	Kortfristiga skulder till intresseföretag, gemensamt styrda företag och övriga företag som det finns ett ägarintresse i	-24 745,00	-24 745,00	24 745,00	0,00
2890	Övriga kortfristiga skulder	-49 500,00	-49 500,00	47 280,00	-2 220,00
2990	Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-20 185,72	-20 185,72	20 185,72	0,00
Summa kortfristiga skulder		**-94 430,72**	**-94 430,72**	**23 376,40**	**-71 054,32**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		**-10 279 928,62**	**-10 279 928,62**	**23 376,40**	**-10 256 552,22**
BERÄKNAT RESULTAT		**0,00**	**0,00**	**-86 152,98**	**-86 152,98**

Resultatrapport ÅRL

		Period	Ackumulerat	Period fg år
RÖRELSENS INTÄKTER				
Nettoomsättning				
3001	Försäljning inom Sverige, 25 % moms	428 167,20	428 167,20	335 317,60
3002	Försäljning inom Sverige, 12 % moms	4 750,00	4 750,00	0,00
3004	Försäljning inom Sverige, momsfri	258 067,50	258 067,50	240 500,00
3740	Öres- och kronutjämning	-0,31	-0,31	-1,03
Summa nettoomsättning		**690 984,39**	**690 984,39**	**575 816,57**
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		**690 984,39**	**690 984,39**	**575 816,57**
RÖRELSENS KOSTNADER				
BRUTTOVINST		**690 984,39**	**690 984,39**	**575 816,57**
Övriga externa kostnader				
5010	Lokalhyra	-175 000,00	-175 000,00	-160 000,00
5190	Övriga fastighetskostnader	0,00	0,00	-55 275,00
5210	Hyra av maskiner och andra tekniska anläggningar	-23 710,50	-23 710,50	-26 435,25
5420	Programvaror	-10 969,52	-10 969,52	-10 404,73
5460	Förbrukningsmaterial	-6 224,75	-6 224,75	-6 537,68
5900	Reklam och PR (gruppkonto)	-14 550,50	-14 550,50	-14 500,00
6100	Kontorsmateriel och trycksaker (gruppkonto)	-4 327,95	-4 327,95	-663,25
6420	Ersättningar till revisor	0,00	0,00	-70 890,00
6490	Övriga förvaltningskostnader	-17 216,00	-17 216,00	-5 500,00
6530	Redovisningstjänster	0,00	0,00	-27 000,00
6550	Konsultarvoden	-190 889,55	-190 889,55	-74 980,00
6570	Bankkostnader	-250,00	-250,00	-250,00
6590	Övriga externa tjänster	-64 000,00	-64 000,00	0,00
6991	Övriga externa kostnader, avdragsgilla	-2 199,20	-2 199,20	-2 899,20
6992	Övriga externa kostnader, ej avdragsgilla	-192 974,12	-192 974,12	-195 763,11
Summa övriga externa kostnader		**-702 312,09**	**-702 312,09**	**-651 098,22**
Personalkostnader				
7240	Styrelsearvoden	0,00	0,00	-48 999,62
Summa personalkostnader		**0,00**	**0,00**	**-48 999,62**
RÖRELSERESULTAT		**-11 327,70**	**-11 327,70**	**-124 281,27**
Finansiella poster				
8314	Skattefria ränteintäkter	11,00	11,00	0,00
8410	Räntekostnader för långfristiga skulder	-74 792,28	-74 792,28	-117 780,00
8423	Räntekostnader för skatter och avgifter	-44,00	-44,00	0,00
Summa finansiella poster		**-74 825,28**	**-74 825,28**	**-117 780,00**
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**-86 152,98**	**-86 152,98**	**-242 061,27**
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		**-777 137,37**	**-777 137,37**	**-817 877,84**
BERÄKNAT RESULTAT		**-86 152,98**	**-86 152,98**	**-242 061,27**

KONCERN

(mnkr)	Budget 2025	Budget 2026	varav uppskattade koncernintern a intäkter 2026	Budget 2027	Plan 2028	Prognos 2026
Verksamhetens intäkter	*17 791*	16 545	2 050,0	*16 302*	*696*	16 689
Verksamhetens kostnader	*-17 879*	-17 305		*-15 738*	*-1 097*	-16 129
Avskrivningar	*-426*	-212		*-236*	*-57*	-208
Verksamhetens nettokostnad	**-514**	**-972**	**2 050,0**	**328**	**-458**	352
Skatteintäkter		0		*0*	*0*	
Generella statsbidrag och utjämning		0		*0*	*0*	
Verksamhetens resultat	**-514**	**-972**		**328**	**-458**	352
Finansiella intäkter	*170*	160		*100*	*0*	160
Finansiella kostnader	*-222*	-197		*-174*	*-174*	-197
Resultat efter finansiella poster	**-566**	**-1 009**		**254**	**-632**	-37
Skattekostnad		0		-47	0	
Extraordinära poster		0		*0*	*0*	
Årets resultat	**-566**	**-1 009**		**207**	**-632**	315

Invest i Härnösand AB

Lokal inriktning	Mål 2026	Indikator	Uppföljning (Använd stödfrågorna)
Plats för alla	Invest driver en aktiv ägardialog med helägda dotterbolag för att säkerställa målstyrning och verksamhetens strategiska utveckling.	Antal möten per år	Ett prioriterat område i koncernens ägardialog har varit den fortsatta avvecklingen av verksamheten i Re:store Höga Kusten AB samt arbetet med att utveckla och möjliggöra nya användningsområden för de lokaler som verksamheten lämnar. Dotterbolaget Technichus har inlett ett strategiskt utvecklingsarbete med fokus på att tydliggöra verksamhetens syfte och inriktning. Technichus Science Center ska inspirera barn och unga till ökat intresse för vetenskap och STEM. Satsningen på STEM ska genomsyra såväl besöksmålet som den övriga verksamheten. Som ett konkret resultat planeras en satsning på matematik för barn och unga i samverkan med skolförvaltningen, med start 2027. Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning.
Plats för tillväxt	Invest ska förbereda och på lång sikt tillhandahålla industrimark för etableringar.	Beslut om antagande av detaljplan som fattats i kommunen	Inom verksamhetsområdet Invest har arbetet med utredningar inför detaljplanen för Antjärn påbörjats under perioden. En preliminär arkeologisk undersökning har genomförts inom planområdet. Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvad riktning och i en tillfredsställande omfattning.

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Karl Jonas Bergström
Datum: 2026-10-15 16:07
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
01E0026929E0228E1639B89001F3C48056398CD48497C83C471D6C9BF9E01E78

Namn: CHRISTINA LINDBERG
Datum: 2026-10-19 11:29
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
01E0026929E0228E1639B89001F3C48056398CD48497C83C471D6C9BF9E01E78

Namn: Olof Bäckman
Datum: 2026-10-15 16:06
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
01E0026929E0228E1639B89001F3C48056398CD48497C83C471D6C9BF9E01E78

Härnösands kommun

Skolnämnd

Fyramånadersrapport 2026

2026-04-30

Fyramånadersrapport 2026

Status: *Påbörjad* ***Rapportperiod:*** *2026-04-30* ***Organisation:*** *Skolnämnd*

Innehållsförteckning

Fyramånadersrapport 2026 1

1 Utgångspunkter 2

2 Uppdrag och ansvarsområde 3

3 Uppföljning och prognos av måluppfyllelse 4

3.1 Hantering av prognostiserad avvikelse i måluppfyllnad 6

4 Ekonomisk uppföljning och prognos 7

4.1 Utfall och prognos 7

4.2 Utfall och prognos per verksamhetsområde 9

4.3 Investeringar 10

4.4 Personalvolym per verksamhetsområde 11

4.4.1 Årsarbetare 11

4.4.2 Arbetade timmar 12

4.4.3 Personalkostnader 13

4.5 Bidrag 15

5 Hantering av prognostiserad budgetavvikelse 17

6 Internkontroll 18

6.1 Kvarstående förbättringsåtgärder från föregående år 18

7 Bilaga 1, indikatorer 19

8 Bilaga 2, Nyckelaktiviteter 25

1 Utgångspunkter

Fyramånadersrapporten är en uppföljning av nämndens mål och ekonomi för årets fyra första månader. Tillsammans med delårsrapporten och verksamhetsberättelsen bidrar fyramånadersrapporten till en samlad bild av hur verksamheten utvecklas i förhållande till beslutade mål och ekonomiska ramar.

2 Uppdrag och ansvarsområde

Skolnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter inom utbildningsområdet i enlighet med skollagen, kommunallagen samt övriga tillämpliga lagar och föreskrifter. I enlighet med kommunallagen ska nämnden säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har fastställt, att internkontrollen är tillräcklig samt att verksamheten i övrigt bedrivs på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt. Detta ansvar gäller även när vården av en kommunal angelägenhet har överlämnats till annan aktör.

Inom sitt ansvarsområde leder, samordnar och följer skolnämnden upp kommunens samlade utbildningsverksamhet från förskola till vuxenutbildning, inklusive anpassade skolformer, kulturskola samt pedagogisk omsorg och fritidshem. Nämnden ansvarar för att alla barn, elever och vuxenstuderande ges tillgång till utbildning av god kvalitet och i enlighet med grundläggande demokratiska värderingar, samt att utbildningen bedrivs i en trygg och säker miljö i enlighet med arbetsmiljölagens krav.

Skolnämnden har vidare ansvar för att alla skolpliktiga barn fullgör sin skolgång, att utbildning kommer till stånd för samtliga skolformer inom nämndens ansvarsområde samt att ett målinriktat och systematiskt arbete bedrivs för att förebygga och motverka kränkande behandling. I uppdraget ingår även tillsyn över fristående förskolor, pedagogisk omsorg och fritidshem som kommunen har godkänt, liksom kommunens aktivitetsansvar för ungdomar enligt skollagen. Därutöver ansvarar nämnden för kommunens uppgifter enligt lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare.

Genom ett systematiskt och kontinuerligt arbete med planering, uppföljning och utveckling på huvudmannanivå ska skolnämnden säkerställa likvärdighet, kvalitet och rättssäkerhet i utbildningen.

3 *Uppföljning och prognos av måluppfyllelse*

Likvärdig utbildning

Mål
Alla barn och elever, både flickor och pojkar, kvinnor och män, ska erbjudas en utbildning av hög kvalitet som skapar goda möjligheter för utveckling, lärande och tillämpning av kunskap och värden.

Kommentar:

Genomförandet av målet visar sammantaget en blandad bild, där flera nyckelaktiviteter är etablerade men där resultat och genomslag varierar mellan verksamheter. Arbetet bedrivs inom flera områden, men skillnader i genomförande och uppföljning påverkar måluppfyllelsen.

Resultaten i de tidiga skolåren visar en nedgång över tid, särskilt i andelen elever som når kunskapskraven i årskurs 6. Även om en viss återhämtning kan skönjas efter pandemin, ligger resultaten fortsatt under nationell nivå. Könsskillnader kvarstår, men har minskat något då flickors resultat försämrats snabbare än pojkars. Mönstret går igen i flera indikatorer.

I övergången till gymnasiet syns en tydlig nedgång i behörighet till nationella program över tid, där kommunen nu ligger under riket. Analys på enhetsnivå visar korrelerande kurvor mellan behörighet till gymnasiet och omfattningen av stöd som kunnat ges till elever. Även här är könsskillnader tydliga, med högre behörighet för flickor men med en negativ utveckling för båda grupperna. Gymnasiets resultat visar variation, där andelen elever som tar examen inom tre år har minskat från tidigare högre nivåer och nu ligger under riket, med större variation för pojkar.

För introduktionsprogrammen är måluppfyllelsen fortsatt låg, där en mindre andel av eleverna når examen inom fem år jämfört med riket. Inom vuxenutbildningen syns en nedåtgående trend i andelen kursdeltagare som slutför sina kurser med godkänt betyg, och resultaten ligger under nationell nivå. Könsskillnaderna är tydliga även här.

Elevernas upplevelse av trygghet ligger relativt stabilt men något under riket, medan studieron ligger på en lägre nivå och har utvecklats svagt över tid. Skillnader mellan kön är tydliga, där flickor i lägre grad upplever studiero.

Nyckelaktiviteterna visar samtidigt att det finns etablerade strukturer inom flera områden, exempelvis arbete med stödinsatser, språkutveckling, matematik och närvaro. Det finns även en utveckling mot mer systematik i uppföljning och analys, men arbetet är inte fullt ut likvärdigt mellan verksamheter. I flera delar framgår att arbetet fortfarande är i ett utvecklings- eller implementeringsskede.

Sammantaget finns en riktning i arbetet mot ökad kvalitet och förbättrade resultat, men indikatorerna visar att resultaten ännu inte vänder i tillräcklig omfattning. För att stärka måluppfyllelsen krävs fortsatt fokus på att omsätta etablerade arbetssätt i praktiken, stärka likvärdigheten mellan verksamheter samt utveckla uppföljning och analys så att insatser i högre grad leder till förbättrade resultat för barn och elever.

Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvad riktning, men i en icke tillfredsställande omfattning vid årets slut.

Jämställd och jämlik välfärd

Mål

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Kommentar:

Genomförandet av målet ligger sammantaget på en måttlig nivå, där arbetet pågår i flera verksamheter men där genomslaget varierar. Nyckelaktiviteten visar att insatser genomförs för att synliggöra och hantera skillnader mellan grupper, men att arbetet ännu inte är fullt ut systematiserat.
Indikatorerna visar över tid en relativt stabil nivå. Elevernas upplevelse av att kunna vara sig själva i skolan varierar endast marginellt mellan mätningar och ligger något under riket. Samtidigt framträder tydliga könsskillnader, där flickor konsekvent skattar lägre än pojkar, både lokalt och nationellt.
Även upplevelsen av att lärare behandlar elever lika visar en svagt negativ utveckling i de senaste mätningarna. Nivåerna ligger under riket och könsskillnaderna kvarstår, med lägre värden för flickor. Detta pekar på att likvärdigheten i bemötande inte fullt ut upplevs som säkerställd.
När det gäller hur elever bemöter varandra är bilden mer stabil, med nivåer som ligger nära tidigare mätningar. Skillnader mellan kön finns, men är mindre och har varit relativt konstanta över tid.
Nyckelaktiviteten visar att arbete pågår inom undervisning, elevhälsa och värdegrund, samt att frågor om jämställdhet lyfts i olika forum. Samtidigt framgår att arbetet ofta sker inom ramen för befintliga strukturer snarare än genom tydligt riktade och uppföljningsbara insatser. I flera verksamheter finns behov av att utveckla analys, uppföljning och koppling mellan identifierade skillnader och konkreta åtgärder.
Sammantaget finns en stabil grund i arbetet, men indikatorerna visar att utvecklingen står still eller rör sig svagt negativt i vissa delar. För att stärka måluppfyllelsen krävs ett mer samlat arbete med analys och uppföljning, där skillnader mellan grupper tydligare omsätts i riktade insatser med uppföljningsbara effekter.
Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvad riktning, men i en icke tillfredsställande omfattning vid årets slut.

Attraktiv arbetsgivare

Mål

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Kommentar:

Genomförandet av nyckelaktiviteterna bedöms sammantaget ligga på en nivå motsvarande cirka 60 procent. Arbetet visar en riktning mot ett mer systematiskt och förebyggande arbetssätt inom både arbetsmiljö och kompetensförsörjning, men genomförandet varierar mellan verksamheter och områden.
Inom arbetsmiljöområdet har arbetet utvecklats mot ökad struktur och integrering i den dagliga verksamheten. Systematiskt arbetsmiljöarbete sker i större utsträckning genom årshjul, uppföljning och dialogforum. Insatser kopplade till bemanning, arbetsbelastning och återhämtning har bidragit till ökad stabilitet, samtidigt som behov kvarstår av att stärka uppföljning av tillbud och fördjupa analysen av sjukfrånvaro, särskilt i delar där frånvaron fortsatt är hög.
Under året har nämnden även fattat beslut om att avveckla två förskolor som en del av anpassningen till förändrade volymer och ekonomiska förutsättningar. Omställningen påverkar arbetsmiljön både i de direkt berörda verksamheterna och i mottagande enheter, där förändringar i arbetsgrupper, organisation och planeringsförutsättningar innebär en period av ökad belastning och osäkerhet. Samtidigt bedrivs arbete genom dialog, samverkan och tillvaratagande av naturliga avgångar för att hantera förändringen och skapa långsiktigt hållbara organisatoriska förutsättningar.
Arbetet med att stärka chefers förutsättningar har bidragit till ökad tydlighet i organisation och ansvarsfördelning samt viss administrativ avlastning. Samtidigt finns behov av att säkerställa långsiktighet i stödstrukturer och att tydligare koppla insatser till organisatoriska förändringar. Ytterligare utmaning som kvarstår handlar om chefers administrativa börda, vilken upplevs ökat. Exempel som lyfts handlar om

digitalisering av system som mynnar ut i att chefer inte längre kan delegera uppdrag i sina ansvar på samma sätt som tidigare.
Inom kompetensförsörjning pågår arbete med kompetensutveckling, kollegialt lärande och verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Strukturer för handledning och samverkan har utvecklats, vilket stärker kopplingen mellan utbildning och verksamhet och bidrar till framtida rekrytering. Samtidigt varierar tillgången till kompetensutveckling och genomförandet mellan enheter, och behov finns av ökad samordning och tydligare strukturer för att säkerställa likvärdighet.
Indikatorerna visar en i flera delar positiv utveckling. Antalet sökande per utannonserad tjänst har ökat, om än att indikatorn mäter antal sökande utan hänsyn till andel behöriga sökande. Antalet behöriga sökande bedöms ha minskat senaste åren. Resultaten i medarbetarundersökningen (HME) ligger stabilt på en hög nivå över målvärdet. Ledarskapsresultaten inom OSA visar en stabil och svagt positiv utveckling över tid. Frisktalet har förbättrats successivt, vilket tyder på att en större andel medarbetare har låg sjukfrånvaro. Återhämtning har länge varit det område i HME/OSA som flest enheter har låga värden inom och formulerar sina handlingsplaner och aktiviteter kring. Samtidigt har andelen långtidssjukskrivningar ökat, vilket innebär att en större del av den totala frånvaron utgörs av längre sjukfall. Detta pekar på behov av fortsatt fokus på förebyggande arbete, tidiga insatser och rehabilitering.
Sammantaget finns tecken på att genomförda insatser bidrar till en mer hållbar arbetsmiljö och stärkt kompetensförsörjning. Samtidigt kvarstår utvecklingsbehov i att öka samordningen, fördjupa analysen och säkerställa att arbetet får ett mer enhetligt och långsiktigt genomslag i hela organisationen.
Förflyttningen mot målet bedöms ha skett i eftersträvad riktning, men i en icke tillfredsställande omfattning vid årets slut.

3.1 Hantering av prognostiserad avvikelse i måluppfyllnad

Förflyttningen mot samtliga mål bedöms ha skett i eftersträvad riktning.

4 Ekonomisk uppföljning och prognos

4.1 Utfall och prognos

Nämndens utfall (mnkr)	Periodens utfall	Periodens budget	Budgetavvikelse	Periodens utfall
	jan-apr	**jan-apr**	**jan-apr**	**jan-apr**
	2026	**2026**	**2026**	**2025**
Intäkter	**265,3**	**264,7**	**0,6**	**257,6**
tilldelade skattemedel	218,1	218,1	0,0	215,9
övriga intäkter	47,2	46,6	0,6	41,7
Kostnader	**-264,5**	**-261,4**	**-3,1**	**-251,7**
köp av huvudverksamhet	-40,7	-41,4	0,7	-39,9
personal	-165,8	-164,5	-1,3	-161,4
lokalhyra	-38,3	-37,7	-0,6	-34,1
övriga kostnader	-18,7	-16,9	-1,8	-15,5
avskrivningar	-1,0	-0,9	-0,1	-0,8
Resultat	**0,8**	**3,3**	**-2,5**	**5,9**
Flytt av verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter flytt av verksamhet	**0,8**	**3,3**	**-2,5**	**5,9**

Skolnämndens resultat för perioden januari till april 2026 uppvisar ett underskott på -2,5 mnkr i jämförelse med budget. Budget för perioden är +3,3 mnkr och utfallet för perioden är +0,8 mnkr. Intäkterna avviker positivt med 0,6 mnkr och kostnaderna negativt med -3,1 mnkr.

Det som avviker gällande intäkterna är övriga intäkter där utfallet är 47,2 mnkr mot budget på 46,6 mnkr, vilket ger ett överskott på 0,6 mnkr. Under övriga intäkter ligger samtliga intäkter som inte är skattemedel, till exempel statsbidrag, hyror/arrenden, försäljning i verksamhet, m.m. Det som avviker mest är ett underskott gällande försäljning av konsulttjänster på -3,2 mnkr som dock kompenseras av ett överskott på 2,5 mnkr från övrig försäljning till andra kommuner. I övrigt noteras en budgetavvikelse på -2,7 mnkr gällande statsbidrag som vägs upp av högre driftsbidrag och övriga bidrag på totalt 4,4 mnkr vilket ger en positiv avvikelse på 1,7 mnkr för bidragen.

Avseende kostnader noterar vi en negativ budgetavvikelse gällande personalkostnader på -1,3 mnkr, lokalhyra på -0,6 mnkr, avskrivningar på -0,1 mnkr och övriga kostnader på -1,8mkr. Dessa negativa avvikelser kompenseras av en positiv budgetavvikelse för köp av huvudverksamhet som var 0,7 mnkr lägre än budgeterat. På en mer detaljerad nivå noterar vi högre kostnader utspridda på flera områden som vägs upp av lägre kostnader för bland annat förbrukningsinventarier och materialkostnader som är positiv 1,4 mnkr. I övrigt noteras inga markanta förändringar.

Nämndens årsprognos (mnkr)	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse	Årsutfall
	april		**prognos/budget**	
	2026	**2026**	**2026**	**2025**
Intäkter	**800,4**	**793,3**	**7,1**	**772,5**
tilldelade skattemedel	653,4	653,4	0,0	645,3
övriga intäkter	147,0	139,9	7,1	127,2
Kostnader	**-806,7**	**-793,3**	**-13,4**	**-772,1**
köp av huvudverksamhet	-120,8	-121,9	1,1	-122,9
personal	-510,0	-505,4	-4,6	-489,5
lokalhyra	-113,0	-112,9	-0,1	-104,6
övriga kostnader	-59,5	-50,4	-9,9	-52,6
avskrivningar	-2,6	-2,7	0,1	-2,5
Resultat	**-5,5**	**0,0**	**-6,3**	**0,4**
Flytt av verksamhet	-0,8	0,0	0,0	0,0
Resultat efter flytt av verksamhet	**-6,3**	**0,0**	**-6,3**	**0,4**

Skolnämnden prognostiserar ett underskott på -6,3 mnkr i slutet av 2026. Prognosen visar på en positiv avvikelse för intäkter på 7,1 mnkr och en negativ avvikelse för kostnader på -13,4 mnkr.

På intäktssidan är det övriga intäkter som prognostiseras bli 7,1 mnkr högre än budget. Detta är främst på grund av extraordinärt stöd för förskolan på 5,3 mnkr och momsåtersökningar 2,1 mnkr för skolpeng som inte budgeterats.

Angående kostnaderna noterar vi ett totalt prognosunderskott på -13,4 mnkr vilket är utspritt på köp av huvudverksamhet (+1,1 mnkr), personalkostnader (-4,6 mnkr), lokalhyra (-0,1 mnkr), avskrivningar (0,1 mnkr), samt övriga kostnader (-9,9 mnkr). De övriga kostnaderna är främst uppdelade på -1,4 mnkr för diverse administrativa kostnader och konsulttjänster, -0,8 mnkr för diverse kostnader för lokaler och inventarier, samt -7,5 mnkr i lämnade bidrag till juridiska personer. I övrigt noteras inga signifikanta avvikelser.

4.2 Utfall och prognos per verksamhetsområde

Utfall och prognos per verksamhetsområde (mnkr)	Periodens utfall jan-apr	Periodens utfall jan-apr	Årsprognos april	Årsutfall
	2026	**2025**	**2026**	**2025**
Skolnämnd	2,5	-1,0	5,5	-0,5
Förvaltningsledning	1,0	5,3	1,3	8,4
Förskola	-2,5	-1,2	-9,8	-5,7
Övrig förskoleverksamhet	0,0	-0,1	0	-0,2
Grundskola	-0,1	1,2	-0,3	-0,2
Övrig grundskoleverksamhet	0,9	0,3	-0,4	-0,4
Gymnasieskola	-0,8	0,9	-3,6	-0,6
Övrig gymnasieverksamhet	-0,1	0,1	-1,1	-1,0
Kulturskola	0,0	0,3	0,0	0,6
Kommunal vuxenutb	-0,1	0,0	1,2	0,0
Resultat	**0,7**	**5,9**	**-5,5**	**0,3**
Flytt av verksamhet	0,0	0,0	-0,8	0,0
Resultat efter flytt av verksamhet	**0,7**	**5,9**	**-6,3**	**0,3**

Verksamhetsområdet skolnämnd består av förvaltningsövergripande verksamheter vars intäkter och kostnader är övergripande för alla verksamheter. För perioden är utfallet 2,5 miljoner kronor och helårsprognosen visar ett utfall på 5,5 miljoner kronor. Jämfört med 2025 förväntas ett stort överskott, jämförelsen haltar dock något då verksamheten är strukturerad på ett annorlunda sätt 2026 då fler centrala- och förvaltningsövergripande funktioner nu ligger under verksamheten. Det stora överskottet för perioden beror främst av lägre personalkostnader jämfört med budget samt en lägre nivå av utdelad elevpeng till enheterna jämfört med budget. Ett överskott i intäkter syns också kopplat till skolpengspåsen i form av högre fakturering till externa för perioden samt högre intäkter kopplat till barnomsorgsavgifter. Kostnaderna för köp av plats mot skolpengspåsen har istället varit lägre för perioden jämfört med budget vilket bidrar till överskottet.

Förvaltningsledning innehåller verksamheter kopplade till förvaltningsövergripande ledningsfunktioner. Även budget för lokaler och statsbidrag ligger här. Utfallet för perioden är +1,0 miljoner kronor och helårsprognosen visar ett överskott på 1,3 miljoner kronor. För perioden är det främst kostnader kopplat till lokaler och fastigheter som visar ett budgetöverskott och som bidrar till det positiva resultatet för perioden samt den positiva prognosen för 2026.

Förskola visar ett underskott mot budget för perioden på 2,5 miljoner kronor och årsprognosen visar ett underskott på 9,8 miljoner kronor. Periodens negativa utfall samt det prognosticerade underskottet är främst kopplat till högre personalkostnader och där ingår 1 miljon i ökade lönekostnader för den centrala satsning som gjordes i årets löneöversyn riktat till förskollärarna. I nuläget ligger personaltätheten enligt Kolada på 4,9 (rikssnitt 5,1), men förskolans budget för 2026 medger en personaltäthet motsvarande ca 5,5 vilket förklarar underskottet. Underskottet vägs upp

något av det extraordinära stödet som fördelas ut till förskolor under 2026 från förvaltningsövergripande verksamhet.

Grundskolan visar för perioden ett mindre budgetunderskott och ett prognosticerat budgetunderskott på 0,3 miljoner kronor för hela 2026. För perioden där främst lägre bidragsintäkter än budgeterat som påverkar resultatet negativt. Samtidigt har personalkostnaderna varit lägre än budgeterat vilket väger upp utfallet något. Trenden håller i sig för hela 2026 där prognosen visar på något lägre bidragsintäkter samt något lägre personalkostnader jämfört med budget. Övrig grundskoleverksamhet visar för perioden ett positivt utfall på 0,9 miljoner kronor och en årsprognos på -0,4 miljoner kronor mot budget. För 2026 väntas fler elever till anpassad grundskola vilket innebär högre bidrags- samt resursfördelningsintäkter. Samtidigt prognosticeras en högre personalkostnad jämfört med budget.

Gymnasieskolan visar ett budgetunderskott för perioden på -0,8 miljoner kronor samt ett prognosticerat underskott på 3,6 miljoner kronor. Högre personalkostnader och lägre bidragsintäkter jämfört med budget påverkar är påverkar både utfallet och prognosen negativt. Övrig gymnasieverksamhet visar ett mindre underskott för perioden samt ett prognosticerat underskott på -1,1 miljoner kronor. Färre elever än budgeterat i både utfall och prognos är anledningen till underskottet.

Kulturskola ligger på budgeterad nivå för perioden och prognosen visar att kulturskolan förväntas hålla budget under 2026.

Kommunal vuxenutbildning visar ett mindre underskott för perioden på 0,1 miljoner kronor och ett prognosticerat överskott på 1,2 miljoner kronor för 2026. Personalkostnaderna har varit lägre för perioden och det är framförallt lägre personalkostnader som förväntas bidra positivt under resterade del av 2026.

4.3 Investeringar

Investeringsmedel (mnkr)	Periodens utfall	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
	jan-apr	**april**		**prognos/budget**
	2026	**2026**	**2026**	**2026**
Förskola	0,3	1,0	0,8	-0,3
Grundskola	0,1	1,7	2,2	0,5
Gymnasieskola	0,0	1,0	0,7	-0,3
Totalt	**0,4**	**3,7**	**3,7**	**0,0**

Årets investeringsbudget är 3,7 miljoner kronor och prognosen för 2026 visar att årets investeringsutgifter förväntas ligga inom ram. 2025 års investeringsbudget nyttjades inte fullt ut. Planerade insatser under för lokalanpassning av Älandsbro skola, medel till en ny, uppgraderad lärmiljö till Tullportens förskola samt en större ventilationsanpassning för köket på Gånsviks förskola belastar istället 2026 års investeringsbudget.

2026 års planerade investeringar rör främst inventarier, lokalanpassningar samt brandskyddsåtgärder. Därtill behövs någon form av lokalanpassning inför höstterminens start, då elevantalet inom anpassad grundskola åk 7-9 ökar. Även Hedda Wisingskolans särskilda undervisningsgrupper samt Hedda Wising Resursskola ökar i elevantal.

Gymnasieskolans pott för 2026 härrör till största delen till Sjöfartsprogrammets nya lokaler och dess utökade verksamhet.

4.4 Personalvolym per verksamhetsområde

4.4.1 Årsarbetare

Tabellen nedan visar månadsavlönade och timavlönade antal årsarbetare enligt faktiskt sysselsättningsgrad. Timavlönades arbetade timmar räknas om enligt en schablon på 165 timmar till en sysselsättningsgrad. Antalet visar ett snitt av kalenderårets månader.

Antal årsarbetare per verksamhetsområde	Årsarbetare	Årsarbetare	Årsarbetare	Årsarbetare	Årsarbetare	Avvikelse
		varav kvinnor	varav män	varav timavlönade		mars
	mars 2026	mars 2026	mars 2026	mars 2026	mars 2025	2025/2026
Skolnämnd	49,12	30,18	18,93	1,66	46,61	2,51
Varav						
Kulturskola	13,30	8,50	4,80	0,00	14,01	-0,71
Nattis	4,42	4,23	0,19	1,23	4,93	-0,51
Öppen förskola	2,34	2,34	0,00	0,00	2,54	-0,20
Resursskola	15,01	7,03	7,99	0,43	15,16	-0,15
Övrigt	14,05	8,08	5,95	0,00	9,97	4,08
Förvaltningsledning	61,54	50,59	10,94	0,29	75,12	-13,58
Förskola	176,29	160,79	15,50	20,14	177,14	-0,85
Övrig förskoleverksamhet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Grundskola	301,24	220,95	80,32	22,32	315,53	-14,29
Övrig grundskoleverksamhet	47,64	30,07	17,57	8,58	46,36	1,28
Gymnasieskola	93,24	49,57	43,67	0,85	92,60	0,64
Övrig gymnasieverksamhet	10,52	5,35	5,17	0,00	12,38	-1,86
Kommunal vuxenutb	22,12	17,50	4,61	0,00	19,97	2,15
Resultat	**761,71**	**565,00**	**196,71**	**53,84**	**785,71**	**-21,49**

4.4.2 *Arbetade timmar*

Tabellen nedan visar antalet timmar utförda av anställda enligt utbetalningsdatum under den utvalda perioden för både månadsavlönade och timavlönade.

Arbetade timmar per verksamhetsområde	**Månadslön**	**Månadslön**	**Timlön**	**Timlön**
	jan-mar	**jan-mar**	**jan-mar**	**jan-mar**
(exklusive frånvaro)	**2026**	**2025**	**2026**	**2025**
Skolnämnd	25 060,91	21 737,34	761,50	800,00
Varav				
Kulturskola	6 665,12	6 966,53	0,00	105,50
Nattis	1 568,90	1 962,25	575,00	541,75
Öppen förskola	1 030,00	1 246,70	0,00	0,00
Resursskola	6 814,17	6 519,61	134,50	152,75
Övrigt	8 982,72	5 042,25	52,00	0,00
Förvaltningsledning	29 897,97	36 828,70	244,17	118,50
Förskola	68 899,18	69 939,39	8 614,34	10 634,66
Övrig förskoleverksamhet	0,00	0,00	0,00	0,00
Grundskola	135 211,80	144 911,13	11 210,90	9 443,00
Övrig grundskoleverksamhet	19 010,32	22 086,58	3 211,61	1 227,75
Gymnasieskola	47 151,43	47 291,07	429,33	576,23
Övrig gymnasieverksamhet	5 246,41	5 730,31	172,50	174,25
Kommunal vuxenutb	10 792,05	10 072,95	5,00	5,50
Resultat	**341 270,07**	**358 597,47**	**24 649,35**	**22 979,89**

4.4.3 Personalkostnader

Utfall och prognos personal	Periodens utfall	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
per verksamhetsområde (mnkr)	**jan-apr**	**april**		**prognos/budget**
	2026	**2026**	**2026**	**2026**
Skolnämnd	-11,6	-36,7	-45,7	9,0
Förvaltningsledning	-18,3	-56,9	-58,1	1,2
Förskola	-32,1	-93,5	-80,7	-12,8
Övrig förskoleverksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Grundskola	-64,6	-200,6	-201,6	1,0
Övrig grundskoleverksamhe	-8,6	-28,5	-26,7	-1,8
Gymnasieskola	-22,6	-68,9	-66,5	-2,4
Övrig gymnasieverksamhet	-2,5	-8,0	-8,0	0,0
Kulturskola	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunal vuxenutb	-5,5	-16,8	-18,2	1,4
Resultat	**-165,8**	**-509,9**	**-505,4**	**-4,5**
Flytt av verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter flytt av verksamhet	**-165,8**	**-509,9**	**-505,4**	**-4,5**

I tabellerna ovan visas personalrelaterade siffror, 4.4.1 Årsarbetare, 4.4.2 Arbetade timmar, samt 4.4.3 Personalkostnader. Observera att det ackumulerade utfallet som visas för årsarbetare och arbetade timmar som visas är per den sista mars, detta för att säkerställa god kvalitet i statistiken mot bakgrund av eventuell eftersläpning.

Personalkostnader På en övergripande nivå noterar vi en negativ avvikelse på -4,5 mnkr mellan prognos och budget. Vänligen se nedan för en förklaring av avvikelse för varje enskilt verksamhetsområde.

Årsarbetare Antalet årsarbetare har minskat med -21,49 när man jämför mars 2026 med mars 2025. Vänligen se nedan för en förklaring av förändringarna för varje enskilt verksamhetsområde.

Arbetade timmar I tabellen ovan visas antal arbetade timmar per verksamhetsområde. Det totala antalet arbetade timmar för visstidsanställd personal i Skolnämnden har minskat med ca 17 300 i jämfört med samma period föregående år. Samtidigt har antalet arbetade timmar för timanställd personal ökat med ungefär 1 700. Vänligen se nedan för en förklaring av förändring för varje enskilt verksamhetsområde.

Skolnämnd Verksamhetsområdet Skolnämnd består av förvaltningsövergripande verksamhet vars intäkter och kostnader är övergripande för hela förvaltningen. Under perioden noterar vi ett prognostiserat budgetöverskott på +9,0 mnkr, utspritt över verksamheterna. Vidare noteras 2,51 fler årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Antalet arbetade timmar för anställda med

månadslön ökade med ca 3 300 och antalet arbetade timmar för visstidsanställda med timlön minskade med 38,50. Den största ökningen av antalet arbetade timmar relaterar till resurser.

Förvaltningsledning Verksamhetsområdet Förvaltningsledning innehåller verksamheter kopplade till förvaltningsövergripande ledningsfunktioner. Under perioden noterar vi ett prognostiserat budgetöverskott på +1,2 mnkr. Vidare noteras -13,58 färre årsarbetare jämfört med samma period föregående år. Antalet arbetade timmar för anställda med månadslön minskade med 7 000 och antalet arbetade timmar för visstidsanställda med timlön minskade med 125.

Förskola I förskolan noterar vi att årsprognosen visar -93,5 miljoner kronor för personalkostnader, -12,8 miljoner kronor mindre än budget på -80,7 miljoner kronor. Vidare noterar vi att antalet årsarbetare minskat med 1 jämfört med mars 2025. Antalet arbetade timmar för anställda med månadslön har minskat med 1 040 och antalet arbetade timmar för timanställda har minskat med 2 020.

Övrig förskoleverksamhet Nattis. Antalet årsarbetare har minskat med 0,5 jämfört med mars 2025 på grund av en pensionsavgång som inte har ersatts fullt ut vilket också visar sig i att antalet arbetade timmar har minskat.

Öppna förskolan antalet årsarbetare har minskat med 0,2 i jämförelse med mars 2025 utifrån en partiell tjänstledighet som ej har ersatts. Detta visar sig också i antalet arbetade timmar som har minskat.

Grundskola Inom grundskola ser vi att antal arbetade timmar för kategorin månadslön har minskat med 9700 h jämfört med samma period 2025. Antal arbetade timmar för kategorin timlön har dock ökat med 1768 h jämfört med 2025.

Övrig grundskoleverksamhet Inom övrig grundskoleverksamhet ser vi att antal arbetade timmar för kategorin månadslön har minskat med 3076 h jämfört med samma period 2025. Antal arbetade timmar för kategorin timlön har dock ökat med 1984 h jämfört med 2025.

Gymnasieskola och övrig gymnasieverksamhet Verksamhetsområdet gymnasieskola och övrig gymnasieverksamhet ligger i princip på budget vad gäller arbetade timmar för både kategorin månadslön samt timlön med något mindre antal arbetade timmar i båda kategorierna jämfört med 2025

Kommunal vuxenutbildning I den kommunala vuxenutbildningen noterar vi att årsprognosen visar på -16,8 miljoner kronor och budget är -18,2 miljoner kronor, en positiv avvikelse på 1,4 miljoner kronor. Antalet årsarbetare har enligt tabellen ökat med 2,15 sedan samma period föregående år och antalet timmar för anställda med månadslön har ökat med ca 700. Ökningen av antal årsarbetare i tabellen beror på att enheterna komvux och verksamhetsstöd nu redovisas gemensamt som ett verksamhetsområde. Verksamhetsstöd hade mars 2025 3,52 årsarbetare och mars 2026 2,75 årsarbetare. Faktisk förändring är en minskning av 1,37 antal årsarbetare.

4.5 Bidrag

Utfall och prognos bidragsintäkter	Periodens utfall	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
	jan-apr	april		prognos/budget
(mnkr)	2026	2026	2026	2026
8001 - Nattis	0,1	0,4	0,4	0,0
8002 - Maxtaxa	1,1	3,3	3,3	0,0
8003 - Curling	0,2	0,6	0,6	0,0
8226 - Lärarlönelyft 25-26	2,2	3,3	3,3	0,0
8227 - Karriärtjänster 25-26	1,4	2,2	2,2	0,0
8247 - Fjärde år TE 25-26			0,8	-0,8
8248 - Kulturskolan KUR 25-26	0,1	0,1	0,1	0,0
8249 - Skapande skola 25-26	0,4	0,6	0,4	0,3
8255 - SPSM 25-26 STA 2024/721	0,3	0,1		0,1
8256 - Närsam 2025-2028	0,2	0,6	0,6	0,0
8259 - Skapande skola 26-27		0,4	0,3	0,1
8260 - Lärarlönelyft 2026-2027		3,3	3,3	0,0
8261 - Karriärtjänster 2026-2027		2,2	2,2	0,0
8262 - Stärkt kunskapsutv 2026	8,3	24,7	20,2	4,5
8263 - Läxhjälp 2026	0,3	0,9	1,0	0,0
8264 - Papperslösa barn VT26	0,1	0,4	0,4	0,0
8265 - Papperslösa barn HT26		0,4	0,4	0,0
8266 - Lärarassistenter 2026	0,0	0,4	1,1	-0,7
8267 - Kvalitetshöjande åtg 2026	2,2	6,4	6,4	0,0
8268 - Lovskola 2026	0,1	0,3	0,2	0,0
8271 - Först speciallärare 2026	1,3	2,2	2,0	0,2
8272 - Skolsociala team 2026	0,1	0,4	0,4	0,0
8273 - Fortb alla vht VT26	0,4	0,6	0,6	0,0
8274 - Fortb alla vht HT26		0,4	0,4	0,0
8275 - Akutskola 2026	0,9	1,1	0,7	0,4
8276 - Läromedel 2026	0,4	1,2	1,6	-0,5

Tabellen fortsätter på nästa sida

Utfall och prognos bidragsintäkter	Periodens utfall	Årsprognos	Årsbudget	Avvikelse
8277 - Ämnesbetyg 2026	0,0	0,1	0,1	0,0
8278 - GY Spetsutb 2025-2026	0,0	0,2	0,2	0,0
8279 - GY Spetsutb 2026-2027		0,2	0,2	0,0
8280 - Fjärde år TE 26-27			0,9	-0,9
8281 - Litteratur 2026	0,3	1,0	1,0	0,0
8282 - Lärlingsers VT26	0,5	0,8	0,8	0,0
8283 - Lärlingsers HT26		0,8	0,8	0,0
8284 - Ackreditering 5 2025	0,1	0,1		0,1
8288 - Forskningsproj MIUN 2026		0,1	0,1	0,0
8289 - Kapacitetstärkande 2026		0,1		0,1
8290 - Språkstärkande skollov 26	0,2	0,1		0,1
8291 - Säkerhetshöjande 2026	0,2	0,2		0,2
8295 - Läraravlastande per. 2026		0,6		0,6
8296 - Rastaktiviteter - SPSM		0,4		0,4
8297 - Framtidslär. med AI AGR		0,4		0,4
8298 - Kulturskolan KUR 26-27		0,1		0,1
Övrigt	6,2	28,9	32,5	-3,7
Totalt	**27,8**	**90,6**	**89,4**	**1,2**

Skolnämndens prognostiserade bidragsintäkter för 2026 är 90,6 mnkr mot budget på 89,4 mnkr, en positiv budgetavvikelse på 1,2 mnkr. Vi noterar två projekt kopplade till TE (-1,7 mnkr) samt ett projekt för lärarassistenter (-0,7 mnkr) och ett projekt för läromedel (-0,5 mnkr) som kompenseras av ett projekt relaterat till stärkt kunskapsutveckling (+4,5 mnkr). Ovan tabell sammanställer siffrorna för varje pågående projekt.

5 Hantering av prognostiserad budgetavvikelse

Prognosen visar ett prognosticerat underskott för skolförvaltningen på 6,3 miljoner kronor för 2026. Inom skolförvaltningen pågår det ett ständigt anpassningsarbete för att hålla budget samt ha en personalvolym inom förskola och grundskola som motsvarar den politiska viljeinriktningen. Enligt kommunens riktlinje för styrning, planering, uppföljning och kontroll ska förvaltningen lämna förslag på åtgärder i en handlingsplan för att nå ekonomisk balans. Handlingsplanen kommer att upprättas och lämnas till nämnd för beslut senast 30 dagar efter att avvikelserna nu är kända i samband med överlämnandet av fyramånadersrapporten. Handlingsplanen kommer att tydliggöra åtgärder samt åtgärdernas effekt i både tid och ekonomisk effekt. Åtgärderna kommer att vara utformade så att skolnämnden senast vid utgången av innevarande budgetår når en ekonomi i balans.

Skolförvaltningens investeringar förväntas ligga inom ram för 2026 varför ingen handlingsplan behöver upprättas kopplat till investeringsbudgeten.

6 Internkontroll

Nämndens internkontrollarbete för innevarande år redovisas vid två tillfällen. I delårsrapporten redovisas resultatet av genomförda kontrollmoment, och i verksamhetsberättelsen redovisas vidtagna förbättringsåtgärder. Kvarstående förbättringsåtgärder från föregående år redovisas i samtliga tre verksamhetsrapporter.

6.1 Kvarstående förbättringsåtgärder från föregående år

Skolnämnden har två kvarstående förbättringsåtgärder från 2025: "Säkerställa rutiner vid kränkningsanmälningar" och "Dialog om chefers förutsättningar".

Säkerställa rutiner vid kränkningsanmälningar: Under 2025 konstaterades olikheter i skolenheternas uppföljning av beslutade åtgärder vid kränkningsanmälningar. I 2026 års internkontrollplan har skolnämnden identifierat risken ”Olikvärdig hantering av kränkningsanmälningar”. Arbetet med att säkerställa likvärdiga och ändamålsenliga rutiner för hantering av kränkningsanmälningar vid nämndens enheter kommer att fortsätta under 2026 inom ramen för denna risk. Mot denna bakgrund bedömer skolnämnden att förbättringsåtgärden som beslutades inom internkontrollen för 2025 är hanterad och därmed avslutad.

Dialog om chefers förutsättningar: Under 2025 genomfördes ett kontrollmoment för att undersöka chefernas förutsättningar att klara sitt uppdrag utifrån VEPA (ansvar för verksamhet, ekonomi, personal och arbetsmiljö). Dialog om chefernas förutsättningar har förts i ledningsgrupper och tillsammans med Sveriges skolledare, vilket har resulterat i utvecklade sätt att arbeta med budget, prognos och samverkansprocesser. Inom förskola ses även ledningsorganisation och administrativa stöd och stödprocesser över under 2026. Mot denna bakgrund bedömer skolnämnden att förbättringsåtgärden är hanterad och därmed avslutad.

7 Bilaga 1, indikatorer

Alla barn och elever, både flickor och pojkar, kvinnor och män, ska erbjudas en utbildning av hög kvalitet som skapar goda möjligheter för utveckling, lärande och tillämpning av kunskap och värden.

Indikator	Kön	Utfall 2026	Resultat 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Trend
Andel inskrivna barn i åldern 3-5 år i kommunens förskolor		0.0%	97.7%	98.0%	98.5%	99.9%	↘
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, lägeskommun, andel (%)	⚧	0	55	62	45	57	→
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, lägeskommun, andel (%)	♀	0	55	61	48	57	→
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i matematik, lägeskommun, andel (%)	♂	0	55	62	41	57	→
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, lägeskommun, andel (%)	⚧	0.0%	62.0%	66.0%	54.0%	66.0%	↘
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, lägeskommun, andel (%)	♀	0.0%	70.0%	74.0%	59.0%	79.0%	↘

Tabellen fortsätter på nästa sida

Indikator	Kön	Utfall 2026	Resultat 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Trend
Elever i åk 3 som klarat alla delar av nationella proven för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, lägeskommun, andel (%)	♂	0.0%	55.0%	59.0%	48.0%	53.0%	↗
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	⚧	0.0%	66.8%	68.1%	69.2%	70.8%	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	♀	0.0%	63.4%	70.4%	70.7%	72.7%	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 6	♂	0.0%	63.8%	58.6%	65.8%	66.4%	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9	⚧	0.0%	60.0%	63.7%	63.9%	62.6%	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9	♀	0.0%	60.7%	68.9%	62.0%	66.1%	↘
Andel elever som har lägst betyget E i samtliga ämnen efter årskurs 9	♂	0.0%	59.3%	58.1%	66.1%	59.9%	→
Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.	⚧	0	74	79	81	84	↘
Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.	♀	0	75	81	78	83	↘
Andel elever som blir behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.	♂	0	74	77	84	85	↘
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, andel (%)	⚧	0.0%	77.6%	81.3%	85.7%	80.9%	↘

Tabellen fortsätter på nästa sida

Indikator	Kön	Utfall 2026	Resultat 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Trend
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, andel (%)	♀	86.2%	86.2%	80.5%	87.6%	79.7%	↗
Gymnasieelever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program, andel (%)	♂	0.0%	70.5%	82.3%	83.3%	82.3%	↘
Andel elever av dem som börjar på ett introduktionsprogram som uppnår gymnasieexamen inom fem år		0.0%	17.6%	9.0%	17.0%		→
Andel kursdeltagare som slutför sina kurser med godkänt betyg på komvux	⚥	0.0%	58.1%	58.2%	58.8%	66.0%	↘
Andel kursdeltagare som slutför sina kurser med godkänt betyg på komvux	♀	0.0%	60.5%	61.2%	63.5%	70.9%	↘
Andel kursdeltagare som slutför sina kurser med godkänt betyg på komvux	♂	0.0%	54.2%	53.2%	50.3%	58.6%	↘
Elevers upplevelse av trygghet i skolan	⚥	0.0	7.9	0.0	8.0	0.0	→
Elevers upplevelse av trygghet i skolan	♀	0.0	7.4	0.0	7.7	0.0	→
Elevers upplevelse av trygghet i skolan	♂	0.0	8.4		8.5		→
Elevers upplevelse av studiero i skolan	⚥	0.0	5.5		5.6		→
Elevers upplevelse av studiero i skolan	♀	0.0	5.4		5.4		→
Elevers upplevelse av studiero i skolan	♂	0.0	5.8		6.0		→

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Indikator	Kön	Utfall 2026	Resultat 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Trend
Andel elever som känner att de kan vara sig själva i skolan	⚥	0.0	6.9		7.1		→
Andel elever som känner att de kan vara sig själva i skolan	♀	0.0	6.5		6.6		→
Andel elever som känner att de kan vara sig själva i skolan	♂	0.0	7.6		7.4		→
Andel elever som tycker att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet	⚥	0.0	5.9		6.5		↘
Andel elever som tycker att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet	♀	0.0	6.4		6.2		→

Tabellen fortsätter på nästa sida

Indikator	Kön	Utfall 2026	Resultat 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Trend
Andel elever som tycker att lärarna behandlar alla elever lika oavsett om de är flickor, pojkar eller har annan könsidentitet	♂	0.0	6.8		5.7		↗
Elevers upplevelse av att eleverna bemöter varandra på ett bra sätt i skolan	⚧	0.0	6.8		6.7		→
Elevers upplevelse av att eleverna bemöter varandra på ett bra sätt i skolan	♀	0.0	6.5		6.5		→
Elevers upplevelse av att eleverna bemöter varandra på ett bra sätt i skolan	♂	0.0	7.0		7.2		→

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Indikator	Kön	Utfall 2026	Resultat 2025	Resultat 2024	Resultat 2023	Resultat 2022	Trend
Antal sökande per utannonserad tjänst, medelvärde		0	25	19			↗
Medarbetarundersökning (HME) totalvärde	⚥	0.0	83.4	83.1	82.1	83.5	→
Medarbetarundersökning (HME) totalvärde	♀	0.0					–
Medarbetarundersökning (HME) totalvärde	♂	0.0					–
Ledarskapsresultat OSA	⚥	0	82	82	80	79	↗
Ledarskapsresultat OSA	♀	0	82	82	79	79	↗
Ledarskapsresultat OSA	♂	0	83	83	82	79	↗
Frisktal	⚥	54.3%	50.9%	48.2%	48.0%	42.3%	↗
Frisktal	♀	50.3%	47.3%	44.4%	44.1%	37.6%	↗
Frisktal	♂	67.0%	62.5%	60.1%	60.2%	57.5%	↗
Långtidssjukskrivning	⚥	47.1%	44.0%	46.1%	39.1%	39.5%	↗
Långtidssjukskrivning	♀	47.6%	45.3%	56.9%	40.1%	39.3%	↗
Långtidssjukskrivning	♂	44.1%	37.6%	41.2%	34.2%	40.4%	↘

8 Bilaga 2, Nyckelaktiviteter

Alla barn och elever, både flickor och pojkar, kvinnor och män, ska erbjudas en utbildning av hög kvalitet som skapar goda möjligheter för utveckling, lärande och tillämpning av kunskap och värden.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Tillgång till förskola		

Kommentar:
Insatserna omfattar uppsökande verksamhet, närvaroarbete, organisation av barnhälsa samt hantering av stödbehov, med fokus på tidiga insatser och likvärdighet i förskolan.
Den uppsökande verksamheten genomförs i enlighet med uppdraget, där barn i målgruppen identifieras och vårdnadshavare kontaktas. Närvaroarbetet utvecklas genom lokala rutiner och uppföljning, där barn med oregelbunden närvaro fångas upp och följs vidare. Öppna förskolan bidrar i arbetet genom att erbjuda stöd, aktiviteter och kontaktvägar för familjer.
Inom barnhälsan pågår arbete med att tydliggöra ansvar, tillgång till kompetens och former för samverkan. Samarbete med logoped och utveckling av dokumentation kring särskilt stöd är delar i detta arbete.
Samtidigt har nya arbetssätt införts för att identifiera och hantera extraordinära stödbehov, där bedömning och resursfördelning utvecklas.
Sammantaget finns arbetssätt inom flera delar av nyckelaktiviteten, men behov kvarstår av att ytterligare samordna rutiner samt utveckla dokumentation och uppföljning för att skapa en mer enhetlig hantering mellan förskolor.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

God grund för fortsatta studier eller arbete		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser inom undervisning, bedömning, samverkan med omvärlden samt stödstrukturer med syfte att stärka elevers förutsättningar för fortsatta studier eller arbete.
Inom gymnasieskolan genomförs insatser kopplade till undervisningens innehåll och kvalitet, där arbete med bedömning, uppföljning och stödinsatser ingår. Inom grundskolan beskrivs arbete med att koppla undervisningen till omvärlden genom exempelvis prao, studiebesök och samverkan med arbetsliv, samt utveckling av bedömning och uppföljning av elevers kunskaper.
Inom anpassad grundskola pågår arbete inom flera områden, men genomförandet är ännu begränsat. Inom kulturskolan omfattar arbetet utveckling av undervisning, utbud och tillgänglighet, där genomförandet påverkas av resursförutsättningar.
Sammantaget genomförs insatser inom flera delar av nyckelaktiviteten, men arbetet varierar mellan verksamheter och befinner sig i olika skeden. Det finns behov av att stärka samordning och uppföljning för att skapa bättre överblick och stödja en mer enhetlig utveckling.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Trygghet och studiero/omsorg		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser kopplade till trygghet, studiero och omsorg genom värdegrundsarbete, elevnära strukturer och samverkan med elevhälsa.
Inom gymnasieskolan genomförs arbete med gemensamma strukturer och aktiviteter kopplade till värdegrund, elevinflytande och förebyggande arbete. Inom introduktionsprogrammen används riktade insatser för att skapa sammanhang och delaktighet, medan arbetet inom övriga program varierar i omfattning.
Inom grundskolan beskrivs arbete med relationer, vuxennärvaro och gemensamma rutiner i undervisningen. Samtidigt framkommer att arbetssätt och resultat skiljer sig mellan grupper och verksamheter, där behov av fortsatt utveckling av studiero lyfts.
Inom anpassad grundskola är genomförandet ännu begränsat. Inom kulturskolan omfattar arbetet trygghet, delaktighet och inflytande, där strukturer finns men uppföljning och analys utvecklas vidare.

Sammantaget genomförs insatser inom flera delar av nyckelaktiviteten, men arbetet varierar mellan verksamheter. Det finns behov av att utveckla gemensamma strukturer för uppföljning och att i större utsträckning samordna arbetssätt.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Meningsfull fritid och rekreation		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser inom fritidshem och kulturskola med syfte att ge barn och unga tillgång till meningsfull fritid och rekreation.
Inom grundskolan pågår arbete med att utveckla fritidshemmets uppdrag, där undervisning, planering och dokumentation stärks genom gemensamma strukturer och nätverk. Fritidshemmet används som en del i elevernas hela skoldag, med fokus på social träning, rörelse och aktiviteter kopplade till lärande.
Inom kulturskolan genomförs insatser för att öka tillgängligheten till verksamheten, bland annat genom utveckling av öppna verksamhetsformer och anpassning av kursutbud. Arbetet befinner sig i ett uppstarts- och planeringsskede, där former för genomförande tas fram.
Sammantaget pågår arbete inom båda verksamheterna utifrån sina respektive uppdrag, men genomförandet befinner sig i olika skeden. Det finns behov av att följa upp hur insatserna sammantaget bidrar till barns och ungas tillgång till en meningsfull fritid.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Fullfölja utbildningen		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser för att förebygga avbrott i studier genom tidig uppföljning, anpassningar i undervisningen samt samverkan mellan olika funktioner.
Inom gymnasieskolan genomförs arbete med strukturer för att följa upp frånvaro och sätta in stödinsatser. Inom introduktionsprogrammen används kartläggning och individanpassade åtgärder, medan yrkesprogrammen arbetar med uppföljning av frånvaro och risk för avbrott. De högskoleförberedande programmen hanterar frånvaro och stöd, men delar av det förebyggande arbetet utvecklas vidare. Inom komvux varierar genomförandet mellan olika delar av verksamheten.
Inom grundskolan pågår arbete med att utveckla former för tidig uppföljning av frånvaro och elevresultat. Flera enheter arbetar med regelbunden dokumentation och analys som underlag för att identifiera elever i behov av stöd. Elevhälsans arbete utvecklas genom tydligare roller, forum och rutiner, där samverkan mellan professioner är en del i att kunna sätta in insatser tidigare. Samtidigt varierar arbetssätt mellan enheter och befinner sig i flera fall i ett utvecklingsskede.
Det förvaltningsövergripande arbetet inom NÄRSAM bidrar till att utveckla gemensamma utgångspunkter för närvaroarbete och tydliggöra roller och arbetssätt i arbetet med att minska frånvaro.
Inom anpassad grundskola är genomförandet ännu begränsat.
Sammantaget genomförs insatser inom flera delar av nyckelaktiviteten, men uppföljning av frånvaro och insatser sker på olika sätt mellan verksamheter. Det finns behov av att utveckla gemensamma former för uppföljning för att få en mer samlad bild av elevernas närvaro och vilka insatser som ger resultat.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Ledning och stimulans		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser kopplade till ledarskap i undervisningen, utveckling av lärmiljöer samt strukturer för samverkan, uppföljning och kollegialt lärande.
Inom gymnasieskolan genomförs arbete med att utveckla ledarskap i undervisningen genom gemensamma strukturer, kollegialt lärande och uppföljning inom det systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet omfattar även utveckling av den fysiska lärmiljön.
Inom grundskolan pågår arbete med organisation, ansvarsfördelning och kommunikation, där forum och rutiner för samverkan mellan rektor, arbetslag och elevhälsa används. Kollegialt lärande, arbete med lektionsdesign och studieteknik samt utveckling av klassrumsrutiner är återkommande delar. Det genomförs också insatser kopplade till elevinflytande, övergångar mellan stadier och anpassning av undervisningen

genom exempelvis flexibla grupper. Samtidigt varierar genomförandet mellan enheter, där vissa arbetssätt används mer konsekvent än andra.
Inom anpassad grundskola omfattar arbetet utveckling av gemensamma strukturer för kvalitetsarbete, undervisning och lärmiljö, där pedagogisk dokumentation och kollegiala analyser används som stöd. Arbetet innefattar även anpassning av undervisningen utifrån elevers behov, struktur i skoldagen samt samverkan vid övergångar. Genomförandet är omfattande i innehåll men delar av arbetet befinner sig i ett utvecklingsskede.
Inom kulturskolan omfattar arbetet utveckling av pedagogiska, sociala och fysiska lärmiljöer, med fokus på ledarskap i undervisningen och elevers delaktighet. Genomförandet befinner sig i ett tidigare skede, där delar av arbetet planeras och utvecklas vidare.
Sammantaget genomförs insatser inom flera delar av nyckelaktiviteten, men arbetet följs upp på olika sätt mellan verksamheter. Det finns behov av att utveckla hur ledarskap i undervisningen och lärmiljöernas utformning kopplas till elevers lärande och utveckling.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Stöd		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser för att identifiera behov, sätta in stöd och följa upp insatser för att stärka elevers förutsättningar att nå målen.
Inom gymnasieskolan finns etablerade strukturer för stödinsatser där kartläggning, uppföljning och dokumentation används för att planera och genomföra stöd. Inom introduktionsprogrammen används individanpassade insatser nära undervisningen, medan yrkesprogrammen arbetar med stöd kopplat till studietid och undervisning. De högskoleförberedande programmen har fungerande strukturer, men utvecklingsbehov finns i hur stödet används och samordnas.
Inom grundskolan används screening, kartläggningar och uppföljning för att identifiera elever i behov av stöd. Elevhälsoteam och elevhälsomöten utgör forum där insatser planeras och följs upp.
Aktivitetsrapporteringen visar att arbetet med tidiga insatser i svenska och matematik är etablerat i flera verksamheter, med exempel på riktade insatser i förskoleklass och lågstadium samt ökad tillgång till specialpedagogisk kompetens. Samtidigt framgår att arbetet i vissa delar fortfarande är mer reaktivt än förebyggande, där utredningar om särskilt stöd och kartläggningar sker först när behov blivit tydliga. Det finns också variation i hur systematiskt uppföljning genomförs, vilket påverkar möjligheten att följa effekter över tid.
Barn- och elevhälsans arbete visar en ökad grad av struktur och samordning. Aktivitetsrapporteringen visar att skolsociala team etableras, att gemensamma arbetssätt för närvarouppföljning utvecklas inom ramen för NÄR-SAM samt att samverkan mellan skola, socialtjänst och region stärks genom återkommande forum. Samtidigt befinner sig flera delar i ett utvecklings- eller implementeringsskede, exempelvis arbetet med övergångar, gemensamma rutiner och ett mer enhetligt arbetssätt kring stödprocesser, vilket innebär att genomslag ännu inte fullt ut kan ses i verksamheterna.
Inom anpassad grundskola präglas arbetet av att stöd integreras i undervisningen genom differentiering, tydlig struktur, alternativ och kompletterande kommunikation (AKK) samt multimodalt lärande. Aktivitetsrapporteringen visar en hög grad av medvetenhet kring hur undervisningen utformas utifrån elevernas behov, där pedagogisk dokumentation används för att följa lärande och anpassa insatser. Samtidigt finns utvecklingsbehov i att ytterligare systematisera dokumentation och uppföljning för att skapa en mer samlad bild av effekter och stärka likvärdigheten över tid.
Inom kulturskolan omfattar arbetet att anpassa verksamheten för att nå fler målgrupper och skapa förutsättningar för elever att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Genomförandet påverkas av resurser och befinner sig delvis i ett utvecklingsskede.
Sammantaget genomförs insatser inom flera delar av nyckelaktiviteten. Aktivitetsrapporteringen visar på styrkor i etablerade strukturer för kartläggning, tidiga insatser och samverkan, men också att arbetet är ojämnt implementerat. Det finns behov av att stärka det förebyggande perspektivet, öka samordningen mellan funktioner samt utveckla en mer systematisk uppföljning av vilka stödinsatser som sätts in och vilka effekter de ger, i syfte att öka träffsäkerhet och likvärdighet.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Det svenska språket		

Kommentar:
Arbetet visar en riktning mot att stärka barns och elevers språkutveckling genom undervisning, strukturer och stödinsatser, men genomförandet är fortfarande ojämnt mellan verksamheter.
Inom förskolan bedrivs ett språkutvecklande arbete där språk, kommunikation och olika uttrycksformer är en del av den dagliga verksamheten. Utvecklingen av språkmiljöer, dialogisk högläsning och användning av TAKK bidrar till barns språkutveckling. Arbetet med gemensamma strukturer för planering, dokumentation och uppföljning har utvecklats, men sker i olika takt mellan enheter.
Inom gymnasieskolan finns insatser som studiehandledning på modersmål, modersmålsundervisning och utveckling av svenskämnet genom förstelärarуppdrag. Samtidigt kvarstår utmaningar i att nå fler elever med insatserna och att få ett genomslag i hela organisationen. Inom komvux är genomförandet mer begränsat och vissa delar har ännu inte startat.
Inom grundskolan visar aktivitetsrapporteringen att språkutvecklande arbete sker i flera ämnen, inte enbart i svenska. Screening, analysmöten och uppföljning används för att identifiera behov och planera insatser, och i flera verksamheter har strukturer för detta utvecklats. Läsprojekt, gemensam högläsning, läslistor och arbete med läsförståelsestrategier används för att stärka elevernas läsförmåga, och i flera fall syns tecken på ökad läsning och förbättrad avkodning.
Arbetet kopplas också till kollegialt lärande och kompetensutveckling, exempelvis genom SKUA-arbete, workshops och gemensamma modeller för undervisning. Förstelärare har i flera fall en roll i att leda utvecklingen. Samtidigt befinner sig arbetet i olika faser mellan enheter, från planering till genomförande och uppföljning, och det finns variation i hur systematiskt arbetet genomförs.
Flera verksamheter lyfter behov av att språkutvecklande arbetssätt behöver genomsyra fler ämnen och att arbetet behöver fortsätta över tid. Det finns även behov av att stärka kopplingen mellan kartläggning, analys och val av insatser samt att följa upp effekter mer samlat.
Sammantaget pågår arbete inom flera delar av nyckelaktiviteten. Det finns variation mellan enheter samt behov av ökad samordning och en mer sammanhållen uppföljning av resultat och effekter.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Matematik		

Kommentar:
Arbetet visar en riktning mot att stärka elevernas kunskaper i matematik genom utveckling av undervisning, strukturer för uppföljning samt riktade stödinsatser, men genomförandet varierar mellan verksamheter.
Inom gymnasieskolan bedrivs ett utvecklingsarbete med fokus på ämnesutveckling, samverkan och stödinsatser. Förstelärarуppdrag och gemensamma strukturer kopplade till Gy25 bidrar till en mer sammanhållen undervisning. Samtidigt varierar genomförandet mellan program, och det finns behov av fortsatt utveckling av samordning och uppföljning för att öka träffsäkerheten i insatserna.
Inom grundskolan visar aktivitetsrapporteringen att undervisningen utvecklas genom kollegialt lärande, gemensamma modeller och analysarbete. Blockmodellen används i flera verksamheter som stöd för planering och genomförande av undervisning, och arbetet med att utveckla och förankra modellen pågår. Förstelärare i matematik har en central roll i att leda utvecklingen, bland annat genom utbildningsinsatser, gemensam planering och framtagande av rutiner.
Screening, analysmöten och uppföljning används för att identifiera elever i behov av stöd och planera insatser. I flera verksamheter finns en tydligare struktur för detta arbete, där analysmöten bidrar till ökad förståelse för elevers behov och undervisningens utmaningar. Samtidigt lyfts behov av att utveckla kvaliteten i analysarbetet och att säkerställa att resultaten omsätts i konkreta förändringar i undervisningen.
Undervisningen utvecklas även genom användning av laborativa arbetssätt, praktiska inslag och temadagar, vilket bidrar till ökad variation och engagemang. Riktade insatser, såsom arbete med specifika matematikområden och intensivundervisning under begränsade perioder, används för elever med större behov av stöd. Dessa insatser bedöms ge effekt, men kräver fortsatt uppföljning över tid.
Tillgång till stöd i undervisningen, exempelvis genom fler vuxna i klassrummet och anpassning av grupper, lyfts som en viktig faktor för att möta elevers behov. Samtidigt framgår att stödbehovet i vissa grupper är omfattande, vilket ställer krav på prioriteringar och fortsatt utveckling av arbetssätt.
Inom anpassad grundskola utgår arbetet från att utveckla elevernas matematiska förståelse genom anpassad undervisning, tydlig struktur och varierade uttrycksformer. Insatserna är nära kopplade till

undervisningen och bidrar till delaktighet och lärande, samtidigt som fortsatt utveckling behövs av uppföljning och systematik.
Sammantaget pågår arbete inom flera delar av nyckelaktiviteten. Det finns variation i hur långt verksamheterna har kommit, och ett fortsatt fokus behövs på att stärka kopplingen mellan kartläggning, analys och undervisning samt att följa upp effekter av genomförda insatser.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

I Härnösand har kvinnor och män, flickor och pojkar, samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Öka kunskap om jämställdhet och jämlikhet för att åtgärda orättvisor i verksamheterna.		

Kommentar:
Arbetet visar en riktning mot att öka kunskapen om jämställdhet och jämlikhet samt att synliggöra och hantera skillnader mellan grupper, men genomförandet varierar mellan verksamheter.
Inom gymnasieskolan bedrivs arbete med att synliggöra könsskillnader genom enkäter, elevhälsodata och analyser i arbetslag. Frågorna lyfts i undervisning och mentorskap, och i vissa program kopplas arbetet även till arbetsliv och framtida yrkesval. Samtidigt återstår att utveckla mer systematiska analysverktyg och uppföljning för att säkerställa ett mer konsekvent genomslag.
Inom grundskolan framgår att arbetet i stor utsträckning sker inom ramen för värdegrundsarbetet i vardagen, med fokus på bemötande, normer och förhållningssätt. Aktivitetsrapporteringen visar samtidigt flera riktade insatser som bidrar till att utveckla arbetet, exempelvis arbete med normkritiska perspektiv, utveckling av inkluderande undervisning och insatser kopplade till trygghet och likabehandling. Även mentorsstrukturer och studie- och yrkesvägledning används som arenor för att arbeta med frågor om likvärdighet och elevers valmöjligheter.
Det pågår också arbete med att ta fram och implementera planer och strukturer, exempelvis inom områden som hedersrelaterat våld och diskriminering. Flera av dessa insatser är genomförda eller pågående, men effekterna är i flera fall ännu svåra att följa upp och bedöma.
Inom anpassad grundskola utgår arbetet från skolans demokratiska uppdrag, där likvärdighet och delaktighet är centrala delar i undervisningen. Fokus ligger på att anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och skapa en miljö präglad av respekt och inkludering.
Inom kulturskolan följs deltagande och könsfördelning upp genom statistik, vilket ger en grund för att identifiera skillnader. Arbetet befinner sig dock till stor del i ett kartläggningsskede, där behov finns av att utveckla analys och uppföljning för att kunna vidta mer riktade åtgärder.
Sammantaget pågår arbete inom flera delar av nyckelaktiviteten. Det finns variation i hur arbetet bedrivs och ett behov av att tydligare koppla samman kartläggning, analys och åtgärder samt att följa upp effekter för att säkerställa att insatserna leder till minskade skillnader och ökad likvärdighet.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Medarbetare, såväl kvinnor som män, har ett hållbart och utvecklande arbetsliv med en välfungerande fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö, och god kompetens för sitt uppdrag.

Nyckelaktivitet	Status	Färdiggrad
Arbetsmiljö		

Kommentar:
Arbetet utvecklas i riktning mot ett mer systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete, men genomförandet varierar mellan verksamheter.
Inom förskolan har arbetet med systematiskt arbetsmiljöarbete integrerats i den dagliga verksamheten genom strukturer som årshjul, regelbunden uppföljning och forum för dialog. Insatser som temperaturmätningar, arbetsmiljöråd och planering för frånvaro bidrar till ökad struktur och delaktighet. Samtidigt kvarstår utvecklingsbehov i uppföljning av tillbud och i analys av sjukfrånvaro för att stärka det förebyggande arbetet ytterligare.
Arbetet med att stärka chefers förutsättningar har inneburit planer för ökat administrativt stöd och en tydligare organisering av arbetsuppgifter, för att frigöra tid för pedagogiskt ledarskap. Samarbete i ledningsgrupper och stöd från HR bidrar till ökad stabilitet, men det finns behov av att säkerställa långsiktighet i stödstrukturer och tydligare koppling mellan insatser och organisatoriska förändringar.
Under året har nämnden även fattat beslut om att avveckla två förskolor som en del av anpassningen till förändrade volymer och ekonomiska förutsättningar. Omställningen påverkar arbetsmiljön både i de direkt berörda verksamheterna och i mottagande enheter, där förändringar i arbetsgrupper, organisation och planeringsförutsättningar innebär en period av ökad belastning och osäkerhet. Samtidigt bedrivs arbete genom dialog, samverkan och tillvaratagande av naturliga avgångar för att hantera förändringen och skapa långsiktigt hållbara organisatoriska förutsättningar.
Inom området minskad sjukfrånvaro syns en utveckling mot ökad systematik i uppföljning och analys. Insatser kopplade till bemanning, arbetsbelastning och återhämtning har bidragit till ökad stabilitet och minskat behov av timvikarier i delar av verksamheten. Samtidigt visar underlaget att sjukfrånvaron fortsatt är hög i vissa delar och att ytterligare analys och åtgärder krävs.
Inom gymnasieskolan finns strukturer för arbetsmiljöarbete genom HME, samverkansforum och ett mer integrerat systematiskt arbetsmiljöarbete. Arbetet omfattar både organisatoriska, sociala och fysiska aspekter och bidrar till ökad samsyn och gemensamma arbetssätt. Även här finns behov av fortsatt fokus på uppföljning, samordning och implementering för att stärka hållbarheten över tid.
Inom grundskolan har arbetet anpassats till nya gemensamma ramar, och det finns en ökad systematik i uppföljning av arbetsmiljöfrågor. Samtidigt framgår att arbetet med utredning, uppföljning av tillbud samt dokumentation av åtgärder behöver utvecklas vidare för att stärka kvaliteten i arbetsmiljöarbetet.
Sammantaget finns en tydlig utveckling mot ett mer strukturerat och integrerat arbetsmiljöarbete. För att öka genomslaget krävs fortsatt arbete med uppföljning, analys och samordning, särskilt kopplat till sjukfrånvaro, tillbudshantering och chefers förutsättningar att leda arbetet i en period där delar av verksamheten också genomgår organisatoriska förändringar.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

Kompetensförsörjning		

Kommentar:
Arbetet omfattar insatser inom kompetensutveckling, kollegialt lärande, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) samt åtgärder för att behålla och rekrytera medarbetare.
Inom gymnasieskolan har arbetet med VFU utvecklats genom ökad samordning, handledarstöd och tydligare strukturer för genomförande och uppföljning. Detta bidrar till att stärka kopplingen mellan utbildning och verksamhet samt skapa ingångar för framtida rekrytering. Kompetensutveckling genomförs genom kollegialt lärande, ämnesutveckling och externa utbildningsinsatser, även om genomförandet varierar mellan enheter.
Inom grundskolan bedrivs kompetensutveckling främst genom kollegialt lärande, handledning och arbete i arbetslag och ämneslag. Förstelärare och skolledning är viktiga i att driva utvecklingsarbetet. Det pågår insatser kopplade till lektionsdesign, studieteknik och ämnesutveckling, och flera enheter arbetar med strukturer för uppföljning och analys inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Samtidigt framgår att tillgång till kompetensutveckling och möjligheter att delta i insatser varierar mellan verksamheter.
Inom grundskolan finns även insatser för långsiktig kompetensförsörjning, såsom vidareutbildning inom specialpedagogik och ämnesdidaktik samt utveckling av organisation för VFU och handledning. Arbetet med

övningsskola och handledning av både studenter och obehöriga medarbetare bidrar till att stärka verksamhetens kompetens och skapa rekryteringsvägar.
Inom anpassad grundskola är kollegialt lärande och handledning en integrerad del av verksamheten, där arbetssätt som DUAP och pedagogisk dokumentation används för att utveckla undervisningen och stärka personalens kompetens. Mentorskap för nyanställda och satsningar på specialpedagogisk kompetens bidrar till långsiktig kompetensuppbyggnad. Samverkan i regionala och nationella nätverk stärker även kompetensutvecklingen och bidrar till ökad kvalitet.
Inom kulturskolan är arbetet med kompetensförsörjning i ett tidigare skede, där behov av ökad ämneskompetens och strukturer för fortbildning identifierats. Samverkan inom regionala nätverk och arbete med VFU utgör viktiga delar i att utveckla kompetensförsörjningen över tid.
Sammantaget finns etablerade former för kompetensutveckling och flera pågående insatser inom området. För att stärka kompetensförsörjningen krävs fortsatt arbete med att samordna insatser, säkerställa likvärdig tillgång till kompetensutveckling samt tydliggöra strukturer för hur kompetens utvecklas, tas tillvara och följs upp i verksamheterna.
Arbetet med nyckelaktiviteten är genomfört i tillräcklig omfattning för att bidra till positiv förflyttning mot måluppfyllelse vid årets slut.

SAMMANTRÄDESPLATS
Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER
Carl L Thunberg
Monica Fahlén
Lotta Borg

TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE
Marie Sjöbom Olsson
Anne-Li Sjölund

HEMBYGDSFÖRBUNDENS REPRESENTANTER
Mats Fhanér
Thommy Edlund

FACKLIGA FÖRETRÄDARE
Joakim Karsberg, Vision
Lina Rosenqvist, DIK

I TJÄNSTEN

Jenny Samuelsson	museichef, föredragande
Ann Kristofersson	controller, föredragande
Bengt Wittgren	protokollförare

Carl L Thunberg hälsar de närvarande välkomna till Västernorrlands museum.

§ 10 Mötets öppnade

Ordföranden öppnar mötet

§ 11 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 12 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Anne-Li Sjölund att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 13 Fastställande av föredragningslista

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 14 Protokoll från föregående styrelsemöte och arbetsutskott

Protokoll från styrelsemöten den 17/12, 30/1–12/2 samt arbetsutskott den 13/2 föreligger, bilaga 1 och 2.

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 15 Revisor 2026

Protokoll från kommunfullmäktige, bilaga 3, föreligger.

I bilaga 3 framgår att kommunfullmäktige till ordinarie revisor utsett
Maria Öberg (19640815-7904) till revisor i stiftelsen Länsmuseet Västernorrland.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och

att lägga protokollet till handlingarna.

§ 16 Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2025

Förslag till verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2025 föreligger, bilaga 4.

Styrelsen beslutar

att fastställa verksamhetsberättelse och årsredovisning för 2025 enligt förelagt förslag.

§ 17 Stiftelsebildarnas utredning av Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Region Västernorrland och Härnösands kommun har genom beslut i Regionala utvecklingsnämnden respektive Kommunstyrelsen valt att gå vidare med scenario 2 i sina interna utredningar.

Enligt scenario 2 ska Murberget friluftsmuseum övergå till Härnösands kommun och delar av den övriga länsmuseiverksamheten överföras till regional förvaltning.

Styrelsen för Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland bedömer att ett genomförande av scenario 2 skulle medföra betydande negativa konsekvenser för länsmuseiverksamhetens helhet, långsiktighet och samlade uppdrag. Styrelsen tar därför avstånd från detta scenario och framhåller vikten av att länsmuseiverksamheten även fortsättningsvis bedrivs i sin nuvarande form och i stiftelseform.

Styrelsen beslutar

att ställa sig bakom inriktningen att Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland ska fortsätta bedriva länsmuseiverksamhet i stiftelseform med ett samlat uppdrag, samt

att ta avstånd från ett genomförande av scenario 2 enligt Region Västernorrlands och Härnösands kommuns utredningsmaterial.

§ 18 Beslut om anställning av museichef

Ändring av beslut § 7, den 12 februari avseende tillträde för Åsa Stenström som länsmuseichef.

Styrelsen beslutar i enighet:
att från och med den 15 juni 2026 anställa Åsa Stenström som länsmuseichef,
att ordföranden får i uppdrag att slutföra anställningen av Åsa Stenström,
att till firmatecknare för stiftelsen, från den 15 juni 2026, utse Carl L. Thunberg (19631025-0334), Monica Fahlén (19580120-8009) samt Åsa Stenström (19690326-7646), två i förening,
att från den 15 juni 2026, ge Åsa Stenström attesträtt till samtliga resultatenheter.

§ 19 Tillförordnad museichef samt attesträtt och firmatecknare

Ny museichef tillträder den 15 juni enligt styrelsebeslut. Jenny Samuelsson arbetar sin sista dag som museichef den 31 mars. Under perioden 1 april till 14 juni förordnas därför avdelningschef Karin Forssell som museichef och attesterar samtliga resultatenheter.

Styrelsen beslutar

att under perioden 1 april 2026 till och med den 14 juni 2026
förordna avdelningschef Karin Forssell som tillförordnad museichef

att under perioden 1 april 2026 till och med 14 juni ge Karin Forssell attesträtt till samtliga resultatenheter

att till firmatecknare för stiftelsen under perioden 1 april 2026 till och med 14 juni utse Carl L Thunberg (631025–0334), Monica Fahlén (580120–8009) samt tillförordnad museichef Karin Forssell (840728-3988), två i förening.

§ 20 Nuläge i verksamheten: pågående projekt och insatser

Presenterades pågående projekt och insatser.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 21 Information om överskott, investeringar, avskrivningar och inköp

Presenterades enligt ovan.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 22 Information från Länsmuseernas samarbetsråd

Monica Fahlén informerar om styrelsemöte under *Folk och kultur*. 13 april årsmöte i Samarbetsrådet (LMSR). Monica representerar LMSR på möte om kommande Folk och kultur-evenemang.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 23 **Information från Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund samt från Hembygdsrådet**

Thommy Edlund och Mats Fhanér rapporterar från planeringen av riksstämman som sker på Västernorrlands museum den 9 maj. Program och bilder är under framtagande samt om aktiviteter under hembygdsdagarna. Hembygdsrådet har möte den 26 mars.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 24 **Styrelsemöten hösten 2026**

Arbetsutskottet föreslår:
Styrelsemöten den 18/9 och 18/12 kl 09.00-12.00
Arbetsutskott den 11/9 och 11/12 kl 09.00-11.00

Styrelsen beslutar

att fastställa mötesdatum enligt förslaget.

§ 25 **Övriga frågor**

Inga övriga frågor förelåg.

§ 26 **Avslutning**

Ordföranden tackar och överräcker en gåva till Jenny Samuelsson för sitt arbete i och för Västernorrlands museum och styrelsen.

Ordföranden avslutar mötet.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2026-02-20

Carl L Thunberg
mötesordförande

2026-02-20

Anne-Li Sjölund
justeringsperson

SAMMANTRÄDESPLATS
Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER
Carl L Thunberg
Monica Fahlén
Mattias Sjölander

TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE
Marie Sjöbom Olsson
Anne-Cathrine Genberg

FRÅNVARANDE
Thomas Näsholm, Lotta Borg, Erik Thorsell, Christian Wasell och
Siv Attefjord, Anne-Li Sjölund

HEMBYGDSFÖRBUNDENS REPRESENTANTER
Mats Fhanér
Thommy Edlund

FACKLIGA FÖRETRÄDARE
Alf Rundqvist, DIK

I TJÄNSTEN

Karin Forssell	tf museichef, föredragande
Ann Kristofersson	controller, föredragande
Bengt Wittgren	protokollförare

Carl L Thunberg hälsar de närvarande välkomna till styrelsemötet.

§ 36 Mötets öppnade

Ordföranden öppnar mötet.

§ 37 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 38 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Mattias Sjölander att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 39 **Fastställande av föredragningslista**

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 40 **Protokoll från föregående styrelsemöte och arbetsutskott**

Protokoll från styrelsemöte den 24/4 och arbetsutskott den 13/5 föreligger, bilaga 7 och 8.

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 41 **Delårsrapport per den sista april 2026**

Förslag till delårsrapport inklusive resultat- och balansräkning; prognos för helår föreligger. Bilaga 9.

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapporten.

§ 42 **Nuläge i verksamheten: pågående projekt och insatser**

Presenterades pågående projekt och insatser.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 43 **Anslagsframställan till stiftelsebildarna**

Museichefen informerar om de större prioriteringarna i verksamheten inför 2027. Controller informerar om förslag på anslagsnivå.

Styrelsen beslutar

att uppdra åt museichefen att arbeta vidare i enlighet med prioriteringar och anslagsnivå i presentationen,
att museichefen stämmer av slutgiltig version med arbetsutskottet.

§ 44 **Stiftelsebildarnas utredning av Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland**

Ordförande, museichef med flera informerar och diskuterar om information som givits från verksamheten och om läget i processen.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

MLS

§ 45 **Information från Länsmuseernas samarbetsråd**

Monica Fahlén informerar från styrelsen i samarbetsrådet. Årsmöte har hållits. Vid styrelsemötet den 11 maj lyfte generalsekreteraren Ulf Dernevik och Monica Fahlén frågan om förslaget att upplösa stiftelsen Länsmuseet Västernorrland. Reaktionen från styrelseledamöterna var stor förvåning.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 46 **Information från Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund samt från Hembygdsrådet**

Vandringsleder har varit ett tema som engagerat många föreningar. Hembygdsboken, som tidigare presenterats för styrelsen, är slutförd och presenterad vid Sveriges hembygdsförbunds riksstämma på Västernorrlands museum i början av maj. Stämman var välbesökt och alla var mycket glada för det fina genomförandet.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 47 **Produktion av bok om basutställningarna**

Presentationen av boken bordläggs till nästa styrelsemöte.

§ 48 **Övriga frågor**

§ 49 **Avslutning**

Ordföranden tackade de närvarande och avslutade mötet.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2026-05-20

Carl L Thunberg
mötesordförande

2026-05-20

Mattias Sjölander
justeringsperson

SAMMANTRÄDESPLATS
Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER
Carl L Thunberg
Mattias Sjölander
Christian Wasell ansluter till motet från och med § 67

TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE
Marie Sjöbom Olsson
Anne-Li Sjölund
Anne-Cathrine Genberg

FRÅNVARANDE
Monica Fahlén
Thomas Näsholm
Lotta Borg
Erik Thorsell
Siv Attefjord
Thomas Pålsson

HEMBYGDSFÖRBUNDENS REPRESENTANTER
Mats Fhanér
Thommy Edlund

FACKLIGA FÖRETRÄDARE
Joakim Karsberg, Vision
Alf Rundqvist, DIK

I TJÄNSTEN

Karin Forssell	avdelningschef, föredragande
Ann Kristofersson	controller, föredragande
Bengt Wittgren	protokollförare

Carl L Thunberg hälsar de närvarande välkomna till Västernorrlands museum.

§ 58 Mötets öppnande

Ordföranden öppnar mötet.

§ 59 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 60 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Mattias Sjölander att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 61 Fastställande av föredragningslista

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 62 Protokoll från föregående styrelsemöte och arbetsutskott

Protokoll från styrelsemöte den 31/8 och arbetsutskott den 11/9 föreligger, bilaga 11 och 12.

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 63 Val av revisor

Revisionsbyrån Ernst & Young Sundsvall har varit stiftelsens byrå under många år, och utsedd revisor på byrån är Charlotte Bouvin. Ernest & Young har gått upp i Cedra, orgnr 559513-6275, men även fortsättningsvis föreslås Charlotte Bouvin vara stiftelsens revisor.

Arbetsutskottet föreslår därför att Charlotte Bouvin, Cedra Sverige AB, Box 205, 851 04 Sundsvall, utses att från dagens datum till huvudansvarig tjänstemannarevisor för stiftelsen Länsmuseet Västernorrland.

Styrelsen beslutar

att utse Cedra Sverige AB, 559513-6275, med Charlotte Bouvin som huvudansvarig tjänstemannarevisor, från den 18 september 2026.

§ 64 Delårsrapport per den sista augusti 2026

Förslag föreligger till delårsrapport inkluderande resultat- och balansräkning samt prognos för helår, bilaga 13.

Styrelsen beslutar

att fastställa delårsrapporten

§ 65 Anslagsframställan till stiftelsebildarna

Ann Kristofersson informerar om den i maj insända anslagsframställan för 2027 till Region Västernorrland och Härnösands kommun, bilaga 14.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga anslagsframställan den till handlingarna.

§ 66 Nuläge i verksamheten: pågående projekt och insatser

Karin Forssell informerar om pågående insatser och projekt. Beredskapsfrågorna är i fokus i museisverige och vi analyserar risker och sårbarhetsfrågor. Magasinsfrågorna är en del av detta och arbetet sker i samverkan med övriga länsmuseer och inte minst hembygdsföreningar och Riksantikvarieämbetet. Flera utställningar är på gång under hösten, bland annat med konstnärer i länet. Länsmuseet har utställningar i exempelvis Sollefteå. Flera projekt handlar om samarbeten med föreningar och kringliggande län, i synnerhet när det gäller olika former av immateriella kulturarv.

En styrelsemedlem föreslår att den nya boken om utställningarna, *Västernorrland – Nycklar i tiden*, även kan bli ljudbok, för att öka tillgängligheten.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

Christian Wasell ansluter till mötet

§ 67 Stiftelsebildarnas utredning av stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Vid möten i kommunstyrelsen samt regionfullmäktige under försommaren begärdes återremiss i ärendet och att en risk- och konsekvensanalys skulle tas fram i samarbete mellan förvaltningar och museet. En risk- och konsekvensanalys har tagits fram där museet har givits utrymme att skriva fram de risker och konsekvenser som uppfattas av museet, bilagorna 15 och 16.

I enlighet med extra styrelsemötet den 31 augusti, § 55, har risk- och konsekvensanalysen sänts ut till samtliga berörda förtroendevalda under vecka 38. Protokoll som informerar om utsändande av handlingar tillställdes stiftelsebildarna i brev den 4 september.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen.

§ 68 Information från Länsmuseernas samarbetsråd

Länsmuseernas höstmöte 2026 kommer genomförs 6–8 oktober i Länsmuseet Gävleborg, Gävle.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 69 **Information från Medelpads och Ångermanlands hembygdsförbund samt från Hembygdsrådet**

Mats Fhanér informerar om hembygdskonferens som kommer den 10 oktober på Västernorrlands museum. Thommy Edlund har förslag på att länsmuseets arkeologer undersöker Slåssbacken då det finns intressanta berättelser om vad som hänt i den miljön.

Styrelsen beslutar

att ta emot informationen och lägga den till handlingarna.

§ 70 **Övriga frågor**

Museilagen anses ha brister i sin utformning. Finns det någon myndighet som borde vara den som övervakar att museilagen följs? En fråga att ta upp igen.

§ 71 **Avslutning**

Mötet avslutades och ordföranden tackar de närvarande.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2026-09-18

Carl L Thunberg
mötesordförande

2026-09-18

Mattias Sjölander
justeringsperson

Tillgänglighetsrådet

Plats och tid	Kommunstyrelsesalen i Rådhuset, kl. 13.00-16.00 Ajournering 14.35-14.50
Beslutande	Ledamöter Knapp Britta Thyr (MP), ordförande Maria Öström (FUB) Stefan Morell (FUB Birgitta Janzon (RSMH) Charlotte Ämting (RSMH) Åke Dahlbäck (Gå och bada) Cathrine Svensk (Hörselskadades förening) Lennart Moberg (Parkinsonföreningen) Per-Ingvar Sundgren (Synskadades riksförbund) Elisabeth Bodén (Synskadades förening) Knut Olof Åberg (Strokeföreningen) Gerrit Heinsius (Reumatikerföreningen)
Övriga närvarande	Jennifer Ålund, folkhälsosamordnare kanslienheten. Malin Ullström, verksamhetsutvecklare kanslienheten. Josefin Östman, beredskapssamordnare Socialförvaltningen.
Justerare	Åke Dahlbäck (Gå och bada).

Underskrifter

Sekreterare	Jennifer Ålund	Paragrafer 9-
Ordförande	Knapp Britta Thyr	
Justerare	Åke Dahlbäck	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ			
Sammanträdesdatum			
Datum då anslaget sätts upp	-	Datum då anslaget tas ned	-
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelseförvaltningen		
Underskrift	-		

Ärendelista

§ 9 Dnr
Genomgång av föregående protokoll 3

§ 10 Dnr
Dagordningen godkänns 4

§ 11 Dnr
Val av justerare 5

§ 12 Dnr
Informationsärenden 6

§ 13 Dnr
Stärka inflytandet för personer med funktionsnedsättning 13

§ 14 Dnr
Lyfta in funktionshinder- och tillgänglighetsperspektiv i samhällsplanering..... 14

§ 15 Dnr
Övriga frågor 15

§ 16 Dnr
Kommande möten 17

§ 9

Dnr

Genomgång av föregående protokoll

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att protokollet från föregående möte läggs till handlingarna.

Bakgrund

Jennifer Ålund, går igenom föregående protokoll.

———

§ 10

Dnr

Dagordningen godkänns

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att fastställa föredragningslistan till dagens möte.

Funktionsrätt Härnösand vill lägga till en övrig fråga om evenemang 17 september 2026.

_____

§ 11

Dnr

Val av justerare

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att utse Åke Dahlbäck, föreningen Gå och bada, att justera dagens protokoll.

_____

§ 12

Dnr

Informationsärenden

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

4.1 Hur mäter vi tillgängligheten?

Malin Ullström, verksamhetsutvecklare vid kanslienheten föredrar en presentation om statistik som säger något om tillgänglighet. Malin har vid ett tidigare tillfälle presenterat en möjlig struktur för tillgänglighetsrådet där statistik kan delas upp på tre områden, kommunens organisation, brukares erfarenhet och invånarnas uppfattning för få en mer heltäckande bild av hur vi kan mäta tillgänglighet som en helhet.

Malin har beskrivit de tre områdena som buketter där varje del av helheten behöver en utvald bukett av indikatorer där sammanträdets fokus under denna presentation låg på frågeställningen ”vilka indikatorer vill tillgänglighetsrådet använda för att mäta tillgänglighet i Härnösand?”.

För att underlätta framtagandet och dialogen har Malin tillsammans med Jennifer under sommaren arbetat på förslag på indikatorer under respektive område:

Fokus 1: Organisationsperspektivet

Hur vi som kommun arbetar med tillgänglighet

- Grad av tillgänglighet på extern webbplats
- Är den interna webbplatsen tillgänglighetsanpassad?
- Finns rutiner tillgängliga
  - individbeslut
  - Myndighetsbeslut
  - Tryckt informationsmaterial
- Bedrivs ett kontinuerligt arbete för tillgängliga lokaler?

Fokus 2: Brukarperspektivet

Upplevelsen hos de som dagligen använder kommunens verksamheter

- Nöjdhet med min hemtjänst
- Nöjdhet med mitt äldreboende

- Får du den hjälp du vill ha hemma? (LSS)
- Pratar personalen hemma med dig så att du förstår vad de menar? (LSS)
- Är du nöjd med dina aktiviteter på fritiden? (LSS)

Fokusområde 3: Medborgarperspektivet

Den allmänna uppfattningen om kommunen som plats och dess verksamhet

- Hur tycker du följande fungerar i din kommun?
  - Kommunens verksamhet för personer med funktionsnedsättning
  - Socialtjänstens stöd och hjälp till utsatta personer
  - Förskolan
  - Grundskolan
  - Gymnasieskolan
- Möjligheten att använda kollektivtrafik
- Möjlighet att nyttja idrotts-, och motionsanläggningar
- Möjlighet att påverka de kommunala verksamheterna

Tillgänglighetsrådet delas upp i två grupper och får gruppvis föra dialog om vilka indikatorer som ska behållas eller tas bort. Sammanfattning presenteras i storgrupp.

Sammanfattningsvis är rådets representanter överens om att de utvalda indikatorerna bör kvarstå för att tillsammans skapa en helhet. En indikator som saknas beskrivs vara ”Fysisk planering” kopplad till tillgänglighetsperspektivet. Det förs dialog om hur relevant indikatorer blir gällande hemtjänst, äldreboende, förskola, skola och gymnasiet där tillgänglighetsrådet får information att det via medborgarundersökningens statistik finns möjlighet att analysera skillnader gällande nöjdhet för personer med funktionsnedsättning respektive utan funktionsnedsättning vilket kan vara intressant.

Informationspunkten om hur vi mäter tillgänglighet engagerar deltagarna. Rådet ställer följande frågor:

Vad är en indikator? En indikator beskrivs som ett nyckeltal, någonting som indikerar på ett mätbart värde eller något som indikerar en riktning.

Gör mätningar idag för kommunorganisationens tillgänglighet? MFD undersökningen genomförs årligen.

Finns utbildningar inom tillgänglighet kopplat till skyddsombud eller skyddskommitté? Kännedom om sådan utbildning finns inte från presentatörer.

Vad ska vi ha mätningen till? Malin presenterar att tanken med buketterna och indikatorerna är att skapa en berättelse för att kunna följa indikatorer och förflyttning över tid istället för att enbart kolla på mättal i form av siffror från ett år till ett annat. Detta motiveras med att det för målgruppen och kommunorganisationen kan göra större nytta att titta på förflyttningar istället för att enbart kolla på en siffra för att få en djupare förståelse och minska risken för misstolkning av ren statistik.

Synpunkter ges av rådet:

I dialog gällande den externa webbplatsen lyfts att informationen ska vara lättläst vilket inte upplevs bra i dagsläget.

När det gäller föreslagen indikator ”Nöjd med dina aktiviteter?” ställs frågan om personer som bor med individstöd får möjlighet att besvara frågan.

Malin redovisar efter gruppdiskussion att det via kommunens hemsida är möjligt att lämna synpunkter gällande hur kommunen kan förbättra webbplatsen tillgänglighet via länken: Tillgänglighetsredogörelse - Harnosand.se.

Avslutningsvis uppmanas rådets deltagare om de blivit utvalda att svara på medborgarundersökningen att besvara enkäten, då dessa svar är viktiga för att skapa ett rättvisande underlag för politiska beslut, resursfördelning, prioritering och planering.

4.2 Kompiskortet

Kompletterande frågor gällande kompiskortet har ställts av tillgänglighetsrådet. Vem skriver intygen? Vad räknas som intyg? Och kommer intygen att belasta hälso- och sjukvården.

Socialförvaltningen har skriftligen besvarat frågeställningarna. När socialförvaltningen presenterade kompiskoret för Tillgänglighetsrådet tidigare (2023-12-20) informerade man om kortets ramar och att kriterierna för ansökan om kompiskortet var att man hade en insats enligt LSS eller socialpsykiatri. Tillgänglighetsrådet gav då ett förslag om att det skulle inkluderas ”eller ha en funktionsnedsättning som kan intygas”.

Det kan påverka belastningen på hälso- och sjukvården. Vi har dessutom ett aktivitetskrav från 1 juli vilket förmodligen kommer öka belastningen på primärvården med individer som är i behov av läkarintyg. Ramarna för kompiskortet är satta och socialförvaltningen kan inte på detaljnivå exemplifiera ytterligare. Det är en bedömning som för vid varje enskild ansökan. Även om man bifogar ett läkarintyg är det inte en självklarhet att man får kompiskortet beviljat. Det behöver framgå ett behov av t.ex. en medföljande, att man har svårt att ta sig ut på aktivitet själv.

4.3 Tillgänglighetspris 2026

På föregående möte tog Tillgänglighetsrådet beslut om årets pristagare för Tillgänglighetspris 2026. Informationspunkten bestod i att visa en bild från utdelningen av priset i fullmäktige i juni. Årets pristagare blev Lena Nordin – Funktionsrätt Härnösand.

4.4 Politiska medel 80+ och/eller personer med funktionsnedsättning

De föreningar som beviljats medel för fysisk aktivitet för målgruppen äldre och/eller personer med funktionsnedsättning 2026 är:

Härnösands simsällskap: 80+ simträning vid 10 tillfällen i grupp. Vision ”från barn till veteran”. Utveckla verksamhet för seniorer. Förutom den fysiska aktiviteten kommer det att erbjudas fika, social samvaro och kunskapshöjning.

Härnösands brottarklubb: Aktiviteter 2 ggr/veckan – styrka, smidighet och mental träning. Förutom den fysiska aktiviteten satsar verksamheten på social samvaro (fika eller mat tillsammans).

Sammanfattningsvis ett fåtal föreningar som ansökt om medel under 2026. 4 föreningar ansökte om medel, två beviljades vilka redovisas ovan, medan två föreningar fick avslag på grund av att uppsatta kriterier för medlen inte efterföljts.

4.5 Häxprocessen

Tillgänglighetsrådets medlemmar uppmanas att besöka och ta del av kreativas utställning om Häxprocessen:

Rykten, lögner och konsekvenser – en utställning om häxprocessen:

Den dagliga verksamheten Kreativa ställer ut två års arbete kring häxprocesserna. I utställningen kan du se konstverk, sagor och teaterstycken.

Var: Rosenbäcksallén 15.

Öppettider:

Måndag – torsdag 10.00-14.30

Tips: Är dörren låst? Ring personalen på
0611-34 89 13
070-340 15 73

4.6 Enkätundersökning, kultur- och biblioteksaktiviteter för personer med funktionsnedsättning

Härnösands bibliotek håller på att ta fram en enkät för funktionshindersorganisationer i Härnösand. Det är ännu inte bestämt i tid när enkäten kommer att skickas ut men förhoppningen är att den skickas ut under hösten 2026.

Syftet med enkäten är att undersöka vilka typer av program och aktiviteter som målgruppen, personer med funktionsnedsättning, saknar och/eller vad biblioteket skulle kunna arrangera och göra mer tillgängligt för målgruppen.

Det kan exempelvis handlar om författarbesök, föreläsningar och andra kultur- och biblioteksaktiviteter.

Enkäten kommer att skickas till respektive föreningen, exempelvis ordförande och/eller styrelse. Föreningarna kan sedan genomföra enkäten gemensamt vid ett medlemsmöte för att samla medlemmarnas synpunkter. Därefter skickas ett sammanställt svar tillbaka till biblioteket.

4.7 Tillgänglighetsrådets planering framåt

Tema – Fysisk tillgänglighet i offentlig miljö:
- Förslag: att på decembermötet bjuda in till en breddad temadialog.
- Tillgänglighetsrådet uppmanas att i förhand samla in synpunkter och frågor kopplad till tillgänglighet i offentlig miljö.
- SRF vill vid tillfället delge ”Plattform för tillgänglig och användbar fysisk miljö”.
- Tid för dialog, ”det här behöver vi” med konkreta exempel där tillgängligheten skulle kunna förbättras i Härnösand kopplad till offentlig miljö.

Tillgänglighetsrådet ställer sig bakom förslaget att ägna decembermötet utifrån temat – Fysisk tillgänglighet i offentlig miljö.

Politisk dialog – prioriteringar kopplat till målgruppen personer med funktionsnedsättningar:
- Frågeställning: Vad kommer (nya) politiska representanter i partierna att prioritera inom funktionshinderområdet?
- Inbjudan av politiska representanter i nämnder/kommunstyrelse.
- Hur kan vi föra dialog?
- Kan denna typ av dialog kopplas samman med budgetdialog 2028?

Beredningsgruppen får i uppdrag att skapa ett förslag på planering av genomförande av politisk dialog. Tillgänglighetsrådet för dialog om hur dialogen kan kombineras med budgetdialog 2028.

(Signerat, SHA-256 20AFADD0E8ACFA624A33B968358D9A0421269155954B84704CD6DF909A205B97)

Funktionsrätt Härnösand beskriver ett minskat deltagande från funktionshindersorganisationerna gällande de budgetdialoger som genomförts och uppmanar organisationerna att delta i större utsträckning och ta ansvar för att tillgänglighet- och funktionshinderperspektivet kommer upp på dagordningen.

4.8 Beredskap kopplat till funktionshinderområde

Josefin Östman, beredskapssamordnare vid socialförvaltningen håller en presentation om starkare skydd för personer med funktionsnedsättning. Josefin presenterar vad medborgare kan förvänta sig av ett skyddsrum. Skydd genom tak, väg och golv utan fönster. Att det ska finnas dricksvatten och möjlighet att gå på toaletten. Josefin uppmanar deltagarna att besöka MSB:s skyddsrumskarta för att bekanta sig med var det finns skyddsrum i Härnösand: MSB:s skyddsrumskarta .

Vad man som medborgare kan behöva ta med till ett skyddsrum:
- Mat
- Mediciner
- Hygienartiklar
- Filt
- Ficklampa
- Värdehandlingar

Observera att ytan för varje person är beräknad till 85x85cm.

Josefin går kort igenom skyddade utrymmen. Undvik utrymmen nära fönster och ytterväggar, gärna under jod eller i rum med dubbla väggar ex badrum. Utomhus kan det vara bra om man kan ta sig till en tunnel eller under en bro.

Josefin går igenom arbetet med trygghetspunkter där svar på enkät visat på vikten av information, att informationen är enkel att hitta och att den ska vara lättläst och tydlig. Gälande information pågår ett arbete tillsammans med kommunikation.

Utifrån svar på enkäten framkommer det önskemål om att lokalen för en trygghetspunkt behöver ha bra belysning, tydlig markering för trösklar och tydliga gångstråk mellan bord och stolar. Personer som kommer arbeta aktivt på trygghetspunkter kommer vara informerade om detta ur ett tillgänglighetsperspektiv.

Kommunikationsplan är gjord och planen är att arbetet ska vara klart vid årsskiftet 2026/2027. Arbetet fortsätter med inköp, personalplanering och checklistor.

Bredda grannskapet är ett pågående projekt som ska stärka lokal beredskap genom relationer, nätverk och självorganisering i byar, grannskap och lokalsamhällen.

_____

§ 13

Dnr

Stärka inflytandet för personer med funktionsnedsättning

5.1 Budgetinspel 2027

Tillgänglighetsrådet har vid föregående möte frågat om ”Att göra Härnösand attraktivare” och ”Snöröjning” varit två kategorier i budgetdialogen 2027 som fallit bort.

Britta Thyr beskriver att ordförande tillsammans med vice ordförande, Eva-Clara Viklund, gått igenom underlag från budgetdialogen 2027 och kan konstatera att dessa prioriteringar inte fått tillräckligt många röster av rådets deltagare för att komma med som prioriteringar och därav inte tagits med i slutprodukten.

5.2 Utbildning av rådet

Tillgänglighetsrådets representanter har i och med kallelse till dagens sammanträde fått i uppgift att genomgå föreslagen utbildning, Delaktighetsguiden (MFD) med frågeställningen är delaktighetsguiden den sorts utbildning rådet eftersöker? Representanterna har uppmanats reflektera över utbildningens innehåll, längd, paketering, tillgänglighet och språkbruk.

Rådet representanter är överens om att utbildningen är en bra utbildning som träffar rätt. Utbildningen anses vara enkel och rimlig i tid. I beskrivningen står det att genomförandet tar cirka 2 timmar vilket enligt representanterna kan ändras till cirka 1 timmes genomförande. Rådets representanter har en vilja, att denna utbildning, ska delges nya och mer erfarna förtroendevalda samt tjänstemän. Beredningsgruppen får i uppdrag att planera för hur utbildningen ska delges förtroendevalda och tjänstepersoner. Förslag ges om att delge utbildningen i och med efterfrågad politisk dialog som sammankopplas med budgetinspel 2028.

Rådets representanter önskar att det ställs högre krav på förtroendevalda att ha kunskap om FN konventionen för personer med funktionsnedsättning och att denna efterföljs.

_____

§ 14

Dnr

Lyfta in funktionshinder- och tillgänglighetsperspektiv i samhällsplanering

Ingen särskild fråga lyftes under sammanträdet.

§ 15

Dnr

Övriga frågor

Följande frågor ställdes på sammanträdet.

Gatubelysning på Korpralsvägen är bristfällig (trygghetssynpunkt)

Samhällsförvaltningen har skriftligen svarat på synpunkten. Medborgare kan gärna lägga in sina synpunkter via synpunktshanteringen. Synpunkt och felanmälan - Harnosand.se
Bra både för oss och dem då blir de hanterade i systemet och är mindre risk att de glöms bort. Härnösands kommun har kontaktperson på teknik (SAM) för belysning och HEMAB sköter underhåll m.m åt oss, så de har även en egen felmottagning och jour.

Kommunens utvidgade ansvar – medicinsk ansvarig för rehabilitering (MAR)

Socialförvaltningen har skriftligen svarat på frågeställningarna kopplat till MAR.

1. **Hur ser status ut för Härnösands kommun gällande utvidgat ansvar för rehabilitering, MAR? Sker rekrytering eller övergår ansvaret till befintlig resurs?**

En MAR har rekryterats och börjar den 7 september. Malin Lingensjö, tidigare enhetschef för rehab i Kramfors.

2. Organisatorisk tillhörighet?
Organisatoriskt kommer både medicinsk ansvarig sjuksköterska (MAS) och MAR ligga direkt under förvaltningschef för socialförvaltningen.

3. Hur kommer denna kompetens att användas?

MAS och MAR arbetar med att säkerställa kvalitet och att kommunen utför våra uppdrag på ett rättssäkert sätt. Utreda avvikelser och göra Lex Maria anmälningar, delta i andra utrednings- och analysarbeten etc.

MAR kommer även att ha samordningsuppdraget för God och nära vård i sitt uppdrag.

4. Är tjänsten en hel- eller deltid?

Det är en heltidstjänst som kombineras med samordning av god och nära vård, så arbetstiden fördelas mellan dessa två kan variera över tid. Uppdraget går väl att kombinera.

17 september Temadag för patientsäkerhet

Funktionsrätt Härnösand påminner om temadag för patientsäkerhet den 17 september i Härnösand och uppmanar funktionshindersorganisationernas deltagande under dagen.

§ 16

Dnr

Kommande möten

Nästa sammanträde är planerad till den 16 november (Observera måndag) 2026, kl.13.00 -16.00 i kommunstyrelsesalen, Rådhuset.

Beredning är planerad till den 15 oktober 2026, 10.00-11.30, Rådhuset.

_____

Signering

Följande parter har signerat detta dokument

Namn: Jennifer Ålund
Datum: 2026-10-07 11:29
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
20AFADD0E8ACFA624A33B968358D9A0421269155954B84704CD6DF909A205B97

Namn: KNAPP STINA BRITTA THYR
Datum: 2026-10-09 08:52
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
20AFADD0E8ACFA624A33B968358D9A0421269155954B84704CD6DF909A205B97

Namn: JAN ÅKE GUNNAR DAHLBÄCK
Datum: 2026-10-07 11:26
Signerat kryptografiskt SHA-256 hashvärde:
20AFADD0E8ACFA624A33B968358D9A0421269155954B84704CD6DF909A205B97

Tillgänglighetsrådet

Plats och tid	Kommunstyrelsesalen i Rådhuset, kl. 13.00-15.52 Ajournering 14.25-14.50
Beslutande	Ledamöter Knapp Britta Thyr (MP), ordförande Eva-Clara Viklund (M), vice ordförande Maria Öström (FUB) Birgitta Janzon (RSMH) Elisabeth Bylund (Neuroförfundet) Ronny Valter (IF-Rycket) Kjell Bergström (Gå och bada) Åke Dahlbäck (Gå och bada) Cathrine Svensk (Hörselskadades förening) Lennart Moberg (Parkinsonföreningen) Mikael Fröberg (Funktionsrätt Härnösand) Per-Ingvar Sundgren (Synskadades riksförbund) Elisabeth Bodén (Synskadades förening) Knut Olof Åberg (Strokeföreningen) RosMarie F Andersson (Autism) Emma Andersson Barkas (Autism) Christina Ögrim (Bröstcancerföreningen Ådalen)
Övriga närvarande	Jennifer Ålund, folkhälsosamordnare, Jeanette George, sekreterare, Malin Ullström, verksamhetsutvecklare Härnösands kommun, Krister McCarthy, socialnämndens ordförande, Eva Forslöf, verksamhetschef Funktionsstöd LSS och Sysselsättning i Härnösands kommun
Justerare	Cathrine Svensk (Hörselskadades förening)

Underskrifter

Sekreterare	Jeanette George	Paragrafer 1-8
Ordförande	Knapp Britta Thyr	
Justerare	Cathrine Svensk	

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ			
Sammanträdesdatum			
Datum då anslaget sätts upp	-	Datum då anslaget tas ned	-
Förvaringsplats för protokollet	Kommunstyrelseförvaltningen		
Underskrift	-		

Ärendelista

§ 1 Dnr
Genomgång av föregående protokoll ... 3

§ 2 Dnr
Dagordningen godkänns ... 4

§ 3 Dnr
Val av justerare ... 5

§ 4 Dnr
Informationsärenden ... 6

§ 5 Dnr
Stärka inflytandet för personer med funktionsnedsättning ... 12

§ 6 Dnr
6. Lyfta in funktionshinder- och tillgänglighetsperspektiv i samhällsplanering ... 19

§ 7 Dnr
7. Övriga frågor ... 20

§ 8 Dnr
8. Kommande möten ... 21

§ 1

Dnr

Genomgång av föregående protokoll

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att protokollet från föregående möte läggs till handlingarna.

Bakgrund

Britta Thyr, går igenom föregående protokoll.

_____

§ 2

Dnr

Dagordningen godkänns

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att fastställa föredragningslistan till dagens möte.

_____

§ 3

Dnr

Val av justerare

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att utse Cathrine Svensk, hörselskadades förening, att justera dagens protokoll.

§ 4

Dnr

Informationsärenden

Tillgänglighetsrådets beslut

Tillgänglighetsrådet beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

4.1 Tillgänglighet övergångsställen, buss och bokinkast

En Frågeställning från en medborgare inskickad till Tillgänglighetsrådet i december 2025. Frågeställningen gällde Övergångställen, Buss och Bokinkast.

Övergångställe

Jennifer Ålund, informerar utifrån svar från Samhällsförvaltningen att det inte finns någon separat standard utan att Härnösands kommun följer råd som anges i VGU (väg och gators utformning) som Trafikverket ansvarar för och uppdaterar.

Buss

Finns det krav på tillgänglighet på bussar? Tillgänglighetsrådets ordförande informerar om att det pågår en ny bussupphandling och nya bussar upphandlas till 2027. I de nya bussarna kommer tillgängligheten att förbättras.

Bokinkast

En fråga ställdes om Sambibliotekets öppettider för bokinkastet. Ett beslut är fattat att från och med den 19 december 2025 ska bokinkastet vara öppet dygnet runt för ökad tillgänglighet.

4.2 Starkare skydd för personer med funktionsnedsättning

Jennifer Ålund, visar och informerar om regeringen som har beslutat om ett nytt uppdrag för att öka skyddet för personer med funktionsnedsättning i händelse av kris eller krig. Myndigheten för civilt försvar får i uppdrag att kartlägga tillgängligheten i landets skyddsrum samt att ta fram ett metodstöd för kommuner och regioner.

Regeringen har gett Myndigheten för civilt försvar (MCF) i uppdrag att analysera vad tillgänglighet innebär i befolkningsskyddets kontext, med särskilt fokus på skyddsrum, skyddade utrymmen samt utrymning och

inkvartering. Analysen ska utgå från artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Med utgångspunkt i analysen ska MCF sedan:

- Ta fram underlag som ska användas vid kontroll av skyddsrum avseende tillgänglighetsanpassning.
- Utveckla ett metodstöd som integrerar ett funktionshinderperspektiv för att stärka arbetet med krisberedskap och civilt försvar på lokal och regional nivå. Stödet ska omfatta råd, vägledningar och praktiska exempel på hur kommuner och regioner kan säkerställa att personer med funktionsnedsättning inkluderas i beredskapsplaneringen.

Den 20 november 2026 ska MCF senast delredovisa underlag som tagits fram för kartläggning av skyddsrum. En slutredovisning av hela uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet senast den 19 mars 2027.

Jennifer informerar att beredskapssamordnarna kommer att bjudas in till rådet och ge en presentation om hur arbetet går.

4.3 Referensgrupp för informations- och trygghetspunkter

Härnösands kommun har uppdrag från kommunfullmäktige att ta fram Information och trygghetspunkter i alla kommundelar**.**

På sammanträdet ställs frågan om Tillgänglighetsrådets föreningar/medlemmar har intresse av att ingå i en referensgrupp kopplat till arbete med information och trygghetspunkter?

Vill någon tycka till om platserna som kommunen har tagit fram genom en inventering av lokaler och fastigheter?

Vid intresse meddela via epost till Jennifer Ålund, jennifer.alund@harnosand.se

Därefter kommer vi att skicka ut ett frågeformulär till de personer som är intresserade.

Formuläret kommer att innehålla frågor kopplat till arbetet och identifierade lokaler.

Kommunens uppdrag med Information och Trygghetspunkter

Det ska finnas minst en informationspunkt i samtliga kommundelar.

En plats dit allmänheten kan bege sig för att få information om andra kanaler ej fungerar.

En sådan plats ska vara känd och kommunicerad så att medborgare vet var de ska vända sig när ingen annan information finns att tillgå.

Kommunen ska fortsätta arbetet med trygghetspunkter samt vilken grad av service som ska finnas på respektive plats.

Arbetet ska beakta kommunens roll i totalförsvaret samt pågående statliga utredningar inom området.

Har någon frågor om referensgruppens arbete ta kontakt med Maria Engberg, maria.engberg@harnosand.se

4.4 Funkisvecka 2026

Jennifer ger en återkoppling gällande Funkisveckan 2026, utfall, upplevelse och fortsättningen framåt.

Alla är överens om att utfallet från veckan blev väldigt bra. Speciellt gällande;

- Senior och tillgänglighetscafé
- Lunchföredrag kring utställningen Inlåst & Utanför
- Taktila fotoutställningen ”World Unseen”, där besökaren kan uppleva fotografier taktilt, med ord och punktskrift.

En viktig del i en kampanjvecka är planeringen. Förutom allt praktiskt arbete är det mycket jobb med marknadsföringen.

Fortsättningen framåt; Funderingar kring att koncentrera Funkisveckan till en Funkisdag och då ha en mässa på plan 4 på Sambiblioteket, där alla aktiviteter sker.

Kanske en mer känd föreläsare/talare för att förmedla det som man vill fokusera på funktionsnedsättning, normalitet, stigma etc.

Vilket ska syftet vara för veckan/dagen? Planeringsträff den 22 september 2026 för att diskutera syfte och kommande samarbete.

Synpunkter från Rådet:

På grund av den störande ljudnivån kanske inte plan 4 på Sambiblioteket är det bästa alternativet.

Bra föreläsare kan locka fler besökare.

4.5 Kompiskortet

Jennifer, visar och berättar om Kompiskortet som är till för personer som har en insats enligt LSS eller via Härnösands kommuns socialpsykiatri, alternativt en funktionsnedsättning som kan intygas. För den som har en

insats eller en funktionsnedsättning kan det vara svårt att gå ensam på ett evenemang. Lansering av kortet 30 april – 8 maj 2026.

Syftet och förhoppningen med Kompiskortet är att det ska bli lättare att ta sig ut på kultur-, fritids- och idrottsaktiviteter i Härnösand, då en kompis kan följa med helt gratis.

Sällskapet behöver inte vara en kompis utan kan vara en släkting eller personal, och det behöver inte vara samma person varje gång.

Kortet är personligt och tillhör den enskilde som ansökt och fått Kompiskortet beviljat.

Det utgår ingen ersättning till föreningar eller aktörer, all medverkan är frivillig och sker på eget initiativ.

Följande företag och föreningar är anslutna till Kompiskortet;

- Simhallen
- Timrå IK
- Technichus
- AIK Hockey
- Café rutiga duken
- Engströms Food & Deli
- Gulf
- Klätterklubben Härnösand
- APA
- Espresso House
- Café Smått & Gott
- Waynes Coffee

Ansök om kompiskortet via e-tjänst på Härnösands kommuns hemsida.

För att ansöka om ett kompiskort så krävs det att man uppfyller någon av kriterier nedan;

- En insats enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- En insats från kommunens socialpsykiatri
- En funktionsnedsättning som kan intygas, till exempel ett läkarintyg

Man måste även uppfylla följande krav:

- Fyllt 13 år
- Vara folkbokförd i Härnösands kommun

Kortet har en obegränsad giltighetstid.

Kortet är personligt och får bara användas av dig, tillsammans med ditt sällskap. Kortet får inte lånas ut till någon annan.

Tillverkning av korten kommer att göras av daglig verksamhet Papper & Stygn. Fotografering kommer att ske på begäran.

Synpunkter från rådet:

Vem skriver intygen? vad räknas som intyg?

4.6 Beslut om Tillgänglighetspris 2026

Jennifer presenterar de nominerade till Tillgänglighetspriset;

Petra Werner och Stefan Berggren, Kanslienheten i Härnösands kommun

Ulrika Olsson, samhällsförvaltningen i Härnösands kommun

Lidija Djeric, Härnösands Bibliotek

Inga-Lill Morell, FUB

Elenor Andersson, Svenska kyrkan

Se mig-föreningen

Café Smått & Gott

Arbetsgruppen Funkisveckan 2026

Lena Nordin, Funktionsrätt Härnösand

Resultat

Tillgänglighetsrådets pris går till Lena Nordin, Funktionsrätt Härnösand.

Priset kommer att delas ut på kommunfullmäktige den 15 juni 2026.

Priset är tillverkad av KreaTiva, daglig verksamhet och föreställer stenkonstverket Evolution.

4.7 Funkacenter

Ronny Valter, IF Rycket, informerar om projektet ”Höga kusten Funkacenter”. Med projektet vill IF-Rycket utveckla ett tränings- och rehabiliteringscenter för personer med funktionsnedsättning. För detta får

man drygt 6,6 miljoner kronor i stöd från Arvsfonden. Syftet är att motverka isolering och förbättra hälsan hos målgruppen.

Centret ska erbjuda individuellt utformad personlig träning, sociala aktiviteter och så kallad ADL-träning för ökad självständighet. Vidare ska olika utbildningar tas fram riktade till personer som finns i målgruppens närhet såsom familj, vänner, personliga assistenter, lärare och tränare. Ett enklare kafé ska iordningställas i lokalerna.

_____

§ 5

Dnr

Stärka inflytandet för personer med funktionsnedsättning

5.1 MFD uppföljning

Myndigheten för delaktighet (MFD) har under flera år riktat enkätundersökningar till offentliga aktörer, däribland kommuner, för att undersöka hur de arbetar med att inkludera ett funktionshinderperspektiv i olika delar av sitt arbete. Resultaten är en viktig del i MFD:s uppföljning av funktionshinderspolitiken. Enkätundersökningen används för att identifiera vilka olika typer av stöd som kommunerna behöver från MFD.

Jennifer Ålund visar Härnösands resultat för år 2025. Då fick kommunen 29 poäng av 43 vilket gav ett resultat på 67%. Det är sämre än förra året, då fick man 29 av 42 poäng vilket är 69%.

5.2 Budgetinspel 2027

Rådets ordförande informerar om konsekvensanalysen där kommunen ska göra en analys som visar hur funktionsnedsatta påverkas av de neddragningar som görs i verksamheterna.
Förstärk vård och omsorg för;

- Äldre,
- Individ och familjeomsorg
- Lagen om stöd och service (LSS)

Härnösands kommuns budget kommer att fastställas den 15 juni 2026 på kommunfullmäktige.

Synpunkt från rådet:
Rådet ville att man skulle kolla upp om punkten ”Snöröjning” och ”Att göra Härnösand attraktivare” fallit bort.

5.3 Hur mäter vi tillgänglighet

Malin Ullström, verksamhetsutvecklare Härnösands kommun, hade en genomgång av hur tillgänglighet kan följas upp utifrån tre perspektiv: kommunens organisation, brukare samt invånare. Dessa perspektiv belyser dels hur kommunen arbetar strukturellt, dels hur verksamheten fungerar i praktiken och hur den uppfattas av invånarna.

Vikten av att ta fram relevanta och balanserade nyckeltal inom varje perspektiv betonades, där målet är att skapa en helhetsbild genom så kallade ”buketter” av indikatorer. Gruppens medskick tas med i det fortsatta arbetet,

som genomförs under sommaren. Rådet får därefter en presentation i septembersammanträdet med konkreta förslag på nyckeltal.

5.4 Utbildning av Tillgänglighetsrådet

Den generella kunskapen om funktionsnedsättning är låg och det har tidigare diskuterats om utbildning av rådet men även till andra som till exempel tjänstepersoner. Jennifer Ålund kontaktade Myndigheten för delaktighet (MFD) med frågan om myndigheten hade någon utbildning att erbjuda. Myndigheten hänvisade till Delaktighetsguiden, en digital utbildning som finns på deras hemsida. Se länken nedan.

https://www.mfd.se/utgangspunkter/funktionshinderspolitiken/stod-for-att-arbeta-med-funktionshinderspolitik/delaktighetsguiden/

Jennifer Ålund ställde en fråga till rådet om Delaktighetsguiden är den sorts utbildning som rådet eftersöker. Det är en utbildning som arbetar för myndigheter, regioner och kommuner. Jennifer skickar länken till rådet som ger en återkoppling på sammanträdet i september om sitt tyckande om utbildningen.

Synpunkt från rådet

Det önskas även en utbildning i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

5.5 Kommunens utvidgade ansvar för medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR)

Jennifer berättar att rekrytering av medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) sker under maj. Organisatoriskt kommer både medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och MAR ligga direkt under förvaltningschef för socialförvaltningen utifrån särskilt uppdrag. MAS och MAR arbetar med att säkerställa kvalitet och att kommunen utför våra uppdrag på ett rättssäkert sätt. Utreda avvikelser och göra Lex Maria anmälningar, se över och upprätta rutiner och riktlinjer etc. MAR kommer även att ha samordningsuppdraget för God och nära vård i sitt uppdrag.

5.6 Hur säkerställer vi tryggheten på våra gruppboenden?

Krister McCarthy, socialnämndens ordförande och Eva Forslöf, resurschef LSS, socialpsykiatrin svarar på, ”Hur säkerställer vi tryggheten på våra gruppboenden?”

Utifrån rapportering: Efter flera dödsfall inom LSS-vården – tre kommuner polisanmäls. Politiker och vårdpersonal i tre kommuner (Helsingborg, Ystad

och Ängelholm) polisanmäls av FUB. Bakgrunden är tre allvarliga missförhållanden inom LSS-vården.

Efter inslaget följde en dialog gällande ansvarsutkrävande där IVO-anmälningar enligt FUB inte är tillräckligt.

Kompletterande frågor:

1.Vilken lagstiftning. vilka förordningar resp. vilka riktlinjer - nationella - regionala - lokala. - baserar nämnden sitt ansvar på avseende vård/omvårdnad enligt SoL; LSS resp. i förekommande fall, HsL?

Svar:

• Nämndens ansvar bygger på SoL, LSS, HSL + föreskrifter och riktlinjer.

• Kvalitet säkras genom ledningssystem, uppföljning och tillsyn.

• System finns – men fungerar inte alltid perfekt.

• Allvarliga brister kan leda till:

Lex Sarah/Maria

IVO-granskning

I extrema fall polisanmälan.

FUB-fallen visar att brister i styrning och uppföljning kan få mycket allvarliga konsekvenser.

2. Hur säkerställer ordföranden sitt resp. nämnden som helhet att berörda - de politiskt förtroendevalda - innehar aktuell OCH adekvat kompetens härvidlag?

Svar:

Ordförande och nämnd ansvarar enligt kommunallagen för att verksamheten bedrivs enligt lag.

Vanliga sätt (konkret):

•Introduktionsutbildning för nya politiker

•Fortbildning (t.ex. via SKR)

Tillgång till:

•Tjänstemannastöd

•Juridiska genomgångar

•Beslutsunderlag

Nationellt finns stöd via SKR för kompetensförsörjning och utbildning.

3. Utifrån ovanstående: Hur säkerställer nämndens ordförande sitt resp. nämnden som helhet sin kunskap att vården/omvårdnaden sker på, ett enligt aktuell lagstiftning m m. adekvat sätt?

Ge konkreta exempel!

Svar:

Systematiska metoder:
• ledningssystem för kvalitet (lagkrav)
• uppföljning, egenkontroll, riskanalys (socialstyrelsen.se)
• interkontroll
• revisioner
• avvikelsehantering (Lex Sarah/Lex Maria)

Konkreta exempel:
• Verksamhetsuppföljning i nämnd
• KPI:er (t.ex. genomförandeplaner, bemanning)
• Verksamhetsbesök (förekommer lokalt)

4. Följdfråga: Har nämnden verkligen adekvat kunskap rörande aktuell lagstiftning och därtill, inte minst v g tillämpningen av densamma?

Ge konkreta exempel på hur detta sker?

Svar:

Bedömning (faktabaserad + analys):

System finns:

• utbildning

• uppföljning

• kvalitetskrav

MEN forskning/rapporter visar:

• brister i uppföljning och åtgärder förekommer

• svårigheter att omsätta lag till praktik

Riksrevisionen visar att system ibland inte fungerar tillräckligt effektivt. (riksrevisionen.se)

Konkret exempel:

• Brister upptäcks inte alltid i tid

• Utredningar leder inte alltid till rätt åtgärder

5. Ge konkreta exempel där ev. brister framkommit "so far" och hur dessa isåfall åtgärdats?

Svar:

Konkret verkligt fall:

• Kommun (Norrköping) anmälde sig själv enligt Lex Sarah:

Brister:

• uteblivna insatser

• bristande dokumentation

• svag samverkan

Konsekvens:

• person drabbades av undernäring och uttorkning

Åtgärder:

• rekrytering av personal

• stärkt samverkan

• kompetensutbildning

• förbättrade rutiner (via.tt.se)

6. Vad blir konsekvensen i det fall bristande omvårdnad/vård påvisas/påvisats?

Ge konkreta exempel!

Svar:

Juridiska och organisatoriska konsekvenser:

• Lex Sarah-anmälan (SoL/LSS)

• Lex Maria (HSL)

• Tillsyn av IVO

• Förelägganden eller kritik

• i extrema fall: straffrätt (tjänstefel)

Allvarliga händelser ska anmälas till IVO. (vardhandboken.se)

Konsekvenser i praktiken:

• ändrade rutiner

• personalförändringar

• stärkt kontrollsystem

7. FUB har på nationell nivå, i närtid, polisanmält tre kommuner i södra Sverige för bristande vård/omvårdnad. Hur tänker nämndens ordförande kring just detta kopplat till den vård/omvårdnad nämnden bedriver och utför i just vår kommun?

Fråga: Hur avser nämndens ordförande resp. nämnden som helhet att detta inte kommer att ske i vår kommun?

Svar:

Vad innebär detta för en socialnämnd?

Risker som identifieras:

• bristande rutiner

• bristande uppföljning

• organisatoriska svagheter

• kompetensbrister

Hur bör nämnden agera (konkret):

För att säkerställa att detta inte sker i er kommun:

1. Stärkt uppföljning

• regelbunden uppföljning på individnivå

• kontroll av verkställda beslut

2. Kompetens

• kontinuerlig utbildning av personal + politiker

• särskilt inom LSS

3. Tydliga ansvarskedjor

• vem ansvarar för vad (ledning → utförare)

4. Aktiv avvikelsehantering

• uppmuntra rapportering

• analysera avvikelser systematiskt

5. Verksamhetsnära kontroller

• oanmälda besök

• dialog med brukare och anhöriga

Sammanfattning kring skillnaden mellan politiskt ansvar och tjänstemannaansvar:

Skillnaden mellan politiskt ansvar och tjänstemannaansvar

Politiskt ansvar (nämnden)

Vem: Förtroendevalda (nämnd + ordförande)

Vad:

• Sätter mål, riktning och nivå på verksamheten

• Tolkar lagens intentioner i lokal praktik

Fattar beslut om:

• Budget

• Riktlinjer

• Prioriteringar

• Har yttersta ansvaret för att verksamheten följer lag

Kommunen (genom nämnden) har enligt SoL det yttersta ansvaret för att invånare får stöd.

Viktigt:

Politiken ansvarar för ATT rätt saker görs

Tjänstemannaansvar (förvaltning)

Vem: Chefer och medarbetare

Vad:

• Verkställer nämndens beslut

• Utreder, föreslår och genomför insatser

• Säkerställer operativ kvalitet och rätt tillämpning

Ansvarar för:

• Handläggning

• Dokumentation

• Professionella bedömningar

_____

§ 6

Dnr

6. Lyfta in funktionshinder- och tillgänglighetsperspektiv i samhällsplanering

Ingen särskild fråga lyftes under sammanträdet.

§ 7

Dnr

7. Övriga frågor

Följande frågor ställdes på sammanträdet.

Fråga kopplat till skolan, hur jobbar Tillgänglighetsrådet med elever med funktionsvariation.

Gatubelysningen på Korpralsvägen är bristfällig.

§ 8

Dnr

8. Kommande möten

Nästa sammanträde är planerad till den 16 september 2026, kl.13.00 -16.00 i kommunstyrelsesalen, Rådhuset.

_____

Plats och tid: HEMAB, konferensrum Smitingen Härnösand, tisdag den 9 juni 2026 kl. 13.15-16.30

Närvarande ordinarie ledamöter:
Jasenko Omanovic, ordförande
Susanne Forsberg, vice ordförande
Ester Sundin Hemström, andre vice ordförande
Lennart Mohlin
Anders Nordström

Närvarande suppleanter:
Rune Danielsson, tjänstgör för Maria Ljung
Lena Johansson, tjänstgör för Glenn Sehlin
Ann-Charlotte Sandelin Jonsson

Erik Gradin, personal

Övriga:
Per Mellberg, VD
Lena Andersson, ekonomichef
Fredrik Olsson, sekreterare
Isabell Niklasson, affärschef Återvinning
Marcus Tärnvik, affärschef elförsäljning och digital infrastruktur

Bilagor
1. VD-rapport
2. Månadsbokslut april 2026, prognos P4
3. Uppföljning Passagesystem ÅVC
4. Prisdialog FV2026
5. Rapport internkontrollplan
6. Uppdaterad arbetsmiljöpolicy
7. Affärsplan 2027-2030
8. HEMAB årsrapport Fjärrvärme
9. Leverans av svartfiber till Härnösandshus

§ 47. Sammanträdet öppnas

Ordförande Jasenko Omanovic förklarade sammanträdet för öppnat.

§ 48. Val av protokolljusterare

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Anders Nordström valdes att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 49. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes med justeringen att punkt 12 på föredragningslistan ”Särredovisning VA” hänskjuts till nästkommande sammanträde.

§ 50. Föregående protokoll

Protokollet fört vid styrelsens sammanträde 2026-04-21 lades till handlingarna.

§ 51. VD-rapport

1. Verksamhetsrapport
   VD Per Mellberg redogjorde för VD-rapport enligt *bilaga 1*.

   Rapporten lades till handlingarna.

§ 52. Avstämning av affärsplan

Ingen avstämning av affärsplan vid detta sammanträde varför punkten utgår.

§ 53. Ekonomi

1. Månadsbokslut april 2026
   Lena Andersson, ekonomichef redogjorde för månadsbokslut april enligt *bilaga 2.* Månaden visar på ett resultat på -1,6 Mkr efter finansiella poster, att jämföra med budget -0,2 Mkr. Minskad värmeförsäljning till följd av varmt väder bidrar till resultatet. Ackumulerat visas ett resultat på 28,2 Mkr att jämföra med budget 25,5 Mkr.

   Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

2. Prognos P4 2026
   Lena Andersson, ekonomichef redogjorde för prognos P4 enligt *bilaga 2.* Det prognosticerade resultatet efter finansiella poster uppgår till 34,9 Mkr, att jämföra med föregående prognos på 39,8 Mkr. Prognosen visar på en minskning av intäkterna med 4,5 Mkr, bland annat med anledning av återgång till tidigare prismodell för Elnät.

   Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 54. Informationsärenden

1. Uppföljning Passagesystem ÅVC
   Isabell Niklasson, affärschef Återvinning, redogjorde för ärendet enligt *bilaga 3*. Affären ser

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

ökade intäkter sedan passagesystemets införande, förbättrade möjligheter till statistikinsamling och en säkrare vistelsemiljö med en kontrollerad trafiksituation vid Kretsloppsparken. Däremot visar statistiken att vissa individer har ett avvikande mönster vad gäller antalet besök varför slutsatsen dras att det fortfarande är företag som nyttjar parken men som legitimerar sig som privatpersoner. Vidare åtgärder, bland annat i form av brevutskick, planeras genomföras under hösten.

Informationen lades till handlingarna.

2. Prisdialog FV 2026
   Marcus Tärnvik, affärschef Elförsäljning och digital infrastruktur, föredrog ärendet enligt *bilaga 4*. Tärnvik redogjorde bland annat för hur de föreslagna prisjusteringarna för 2027 med tillhörande prisprognos för 2028-2029 ser ut, ett förslag på ny prismodell, prisjämförelser och hur den preliminära budgeten ser ut. Detta material kommer sedan tas upp i efterföljande prisdialoger med våra kunder.

   Informationen lades till handlingarna.

3. Rapport internkontrollplan
   Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet enligt *bilaga 5*. Styrelsen har beslutat om vilka internkontrollpunkter för 2026 som man önskar få redovisade. Internkontrollpunkterna är indelade i kategorierna arbetsmiljö, kvalitet/miljö, säkerhet och affärsrisker. Mellberg visade en sammanställning över detta och en kortare beskrivning kring varje kontrollområde.

   Informationen lades till handlingarna.

§ 55. Beslutsärenden

1. Beslut uppdaterad arbetsmiljöpolicy
   Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet enligt *bilaga 6*. Inom ramen för certifiering av verksamheten enligt ISO 45001 finns av styrelsen sedan 2023 beslutat policydokument för Arbetsmiljö. En översyn har gjorts under 2026 och därför föreslås en reviderad arbetsmiljöpolicy enligt bilaga 6.

   Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

   Styrelsen beslutar:
   att fastställa arbetsmiljöpolicy, enligt *bilaga 6*

2. Beslut uppdaterad affärsplan
   Fredrik Olsson, chef Strategisk utveckling och Lena Andersson, ekonomichef redogjorde för ärendet enligt *bilaga 7*. En uppdaterad affärsplan har tagits fram som stakar ut riktningen för bolaget, både vad gäller ekonomi och tillhörande verksamhetsplaner.

   Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Styrelsen beslutar:
att godkänna ledningens förslag till Affärsplan 2027-2030

3. HEMAB Årsrapport Fjärrvärme
   Styrelsen har i förväg tagit del av den utskickade årsrapporten enligt *bilaga 8.*

   Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

   Styrelsen beslutar:
   att godkänna och underteckna ”Årsrapport 2025 Fjärrvärme” för rapportering till Energimarknadsinspektionen

4. Leverans av Svartfiber till Härnösandshus
   Vd Per Mellberg föredrog ärendet enligt *bilaga 9*.
   Härnösandshus har genomfört en upphandling av Svartfibernät mellan sina fastigheter i ett 15+ (2+2) årigt avtal. Krav finns på att anbudsgivaren ska äga nätet och eftersom Servanet endast arrenderar nätet har HEMAB lämnat anbud i nära samarbete med Servanet. Efter utvärdering har HEMAB blivit tilldelad upphandlingen som vinnande anbud och nu har överklagandetiden löpt ut.

   Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

   Styrelsen beslutar:
   att uppdra till vd att teckna avtal med Härnösandshus om leverans av Svartfibernät
   att uppdra till vd att utöka investeringsbudgeten med 3,9 Mkr

§ 55. Säkerhet

1. Säkerhetsincidenter
   Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet. Under maj månad har två säkerhetsincidenter rapporterats. Dessa ar hanterade och avslutade.

   Informationen lades till handlingarna.

2. Säkerhetsinformation
   Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet. Styrelsen fick ta del av hur arbetet med implementeringen av NIS2 och CSL fortlöpt och hur planeringen ser ut framåt.

   Informationen lades till handlingarna.

§ 56. Övriga ärenden

Inga övriga ärenden fanns att behandla.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

§ 57. Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns att behandla.

§ 58. Intressebolag

1. KBAB
   Årsstämma har hållits i bolaget och nu är bolagets kapital frigjort. Fortsatta diskussioner om bolagets framtida inriktning kommer fortgå under hösten.

2. Servanet
   Flertalet ägarkommuner har nu fattat beslut om förvärvandet av Kramfors Mediateknik som planeras införlivas i bolaget den 1 januari 2027. Överlag går affärerna bra och man arbetar nu med beredskapsfrågor i bolaget.

3. Norrsken
   Styrelsesammanträde sker under tiden för detta sammanträde.

4. HEFAB
   Positiva resultat och det är ett positivt arbete som bedrivs inom verksamheten.

§ 59. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och avslutade mötet. Han tackade också ledningen och all personal för det här halvåret och önskade en trevlig sommar med återhämtning och vila.

Vid protokollet

Fredrik Olsson

Justeras

Jasenko Omanovic

Anders Nordström

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

5. Vd Rapport

Bilaga1

Vd Rapport april-maj 2026

- Positiv utveckling i medarbetarundersökningen
- Arbetet med uppdatering affärsplan
- Utvecklat samarbete med Härnösands kommun gällande etableringar och samhällsutveckling
- Revision ISO 9001, 14001, 45001 genomförd utan avvikelser, 11 förbättringsförslag
- Invigning av Återbruksbutiken Kretsloppan
- Personalfest Ådalen 3

- Polisanmälan gällande byte av kemikalier på Kattastrand utan föranmälan till LST
- Fortsatta problem med projektleveras Biogas LBG

- Åtgärdsplan efter dödsolycka – Arbetsmiljöverket gör återbesök i september
- Förberedelser inför sommaren – Fokus på återhämtning och vila, verksamheterna är alltid igång men med lägre bemanning
- Utveckla rutiner för ekonomisk styrning av investeringsprojekt
- Handlingsplaner efter medarbetarundersökningen
- Förberedelser inför höstens budgetarbete

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Aktuellt

- **Elnät**
  - Effekttariffer –Klart för återgång till gammal tariffstruktur 1 juni 2026
  - Interim elnätchef
- **Återvinning**
  - Återbruksbutiken Kretsloppan invigd 30/5 – Väldigt positivt bemötande från kunder
- **Energi**
  - LBG projektet, fortsatt problem med projektleverans, åtgärder av besiktningsanmärkningar drar ut på tiden. Jurister inkopplade
- **VA**
  - Smitingen – byggstart har skett på de första etapperna
  - Åtgärder av restpunkter på Kattastrand fortgår
- **Bredband**
  - HEMAB kommer leverera svartfiber till Härnösandshus med Servanet som underleverantör. 15 årigt avtal
- **Övrigt**
  - Extern ISO revision genomförd 11-13 maj
    - Noll avvikelser
    - 11 Förbättringsförslag
- **Personal**
  - Rekryteringar
    - Strategisk affärsutvecklare
    - Elnätchef
  - Medarbetarundersökning
    - 87% Svarsfrekvens
    - NMI 3,6 (3,5)
    - eNPS -1,8 (-17)
    - Har gått framåt på de flesta områden men backar på hälsa och välmående - analyseras

Bilaga1

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Verksamhetsövergripande mål 2026

Kund

Vi ska bidra till ett attraktivt Härnösand genom att verka för en hög kundnöjdhet och kundnytta genom hög tillgänglighet och störningsfria leveranser.

NKI
Årsvis
72,5
Mål > : 62,4

ANTAL KUNDKLAGOMÅL
Ackumulerat helår
0
Mål < : 180

ANTAL KUNDAVTAL
Förändring rullande 12 månader
0,74 %
Mål >: 0

Ekonomi

Vi ska ha en ansvarsfull och långsiktig ekonomi med stabil avkastning.
Konkurrenskraftiga priser prioriteras före avkastning.

AVKASTNING
Rullande 12 månader
3,38 %
Mål > : 3,00 %

SOLIDITET
Årsvis
23,30 %
Mål > : 20,00 %

ANSVARSFULL EKONOMI
Resultatförbättrande åtgärder
1 876 000
Mål: 3 000 000

Arbetsmiljö

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där en säker, hälsosam och trivsam arbetsmiljö är en självklarhet.

OLYCKSFALL MED FRÅNVARO
Ackumulerat helår
0
Mål: 0

RISKOBSERVATIONER
Ackumulerat helår
80
Mål: 140

FRISKNÄRVARO *
Ackumulerat helår
98,21 %
Mål > : 97,00 %

Hållbarhet

Vi ska bidra till ett hållbart Härnösand genom att minimera vår miljöpåverkan och erbjuda miljö- och energismarta lösningar.

MILJÖRISKOBSERVATIONER
Ackumulerat helår
5
Mål > : 24

DIGITALA INITIATIV *
Ackumulerat helår
31
Mål > : 8

JÄMSTÄLLDHET
Könsfördelning chefer och arbetsledare
20,80 %
Mål > : 50,00 %

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

7.1 Resultatgenomgång 2026-04

7.1 Resultat 2026-04, månad

	2026-04	BU 2026-04	Utfall 2025-04
Resultat, mkr	**1,2**	**2,3**	**-3,7**
Resultat e fin, mkr	**-1,6**	**-0,2**	**-7,1**
Elpris, kr/MWh			
Spotpris	*269*	*300*	*161*
Vind	**133**	**150**	**52**
capture rate	*50 %*		*46 %*
KVV	**349**	**318**	**317**
Elproduktion			
KVV, MWh	**1 318**	**700**	**5 386**
Vind, MWh	**2 508**	**3 490**	**13 179**
Värmeförsäljning, MWh	**13 866**	**15 400**	**13 214**

7.1 Resultat 2026-04, ack

	2026-04	BU 2026-04	Utfall 2025-04
Resultat, mkr	**39,3**	**35,9**	**24,8**
Resultat e fin, mkr	**28,2**	**25,5**	**15,5**
Elpris, kr/MWh			
Spotpris	*602*	*380*	*166*
Vind	**422**	**192**	**97**
capture rate	*70 %*		*58 %*
KVV	**682**	**368**	**372**
Elproduktion			
KVV, MWh	**10 768**	**2 800**	**4 351**
Vind, MWh	**10 561**	**15 570**	**10 309**
Värmeförsäljning, MWh	**88 757**	**86 200**	**77 928**

Bilaga 2

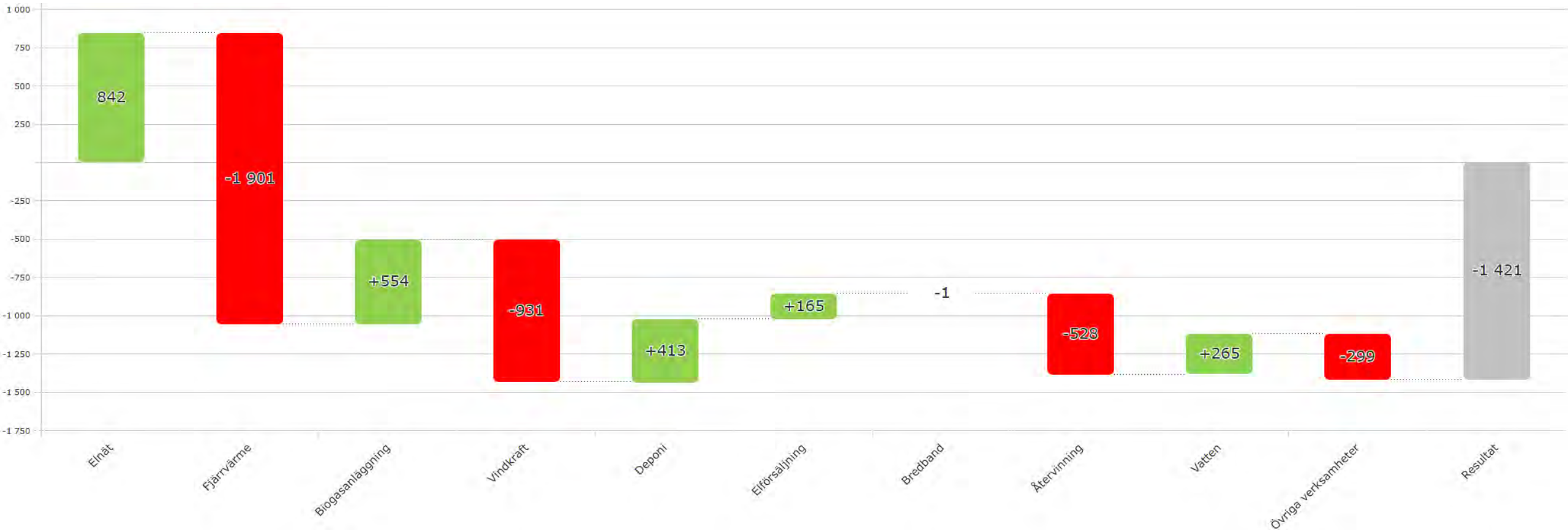
HEMAB-koncernen, Resultat ack 2026-04

	April			Jan - April				
	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	41 581 tkr	42 280 tkr	-699 tkr	235 129 tkr	210 682 tkr	24 446 tkr	186 103 tkr	548 998 tkr
Övriga intäkter	8 806 tkr	7 720 tkr	1 086 tkr	33 785 tkr	30 876 tkr	2 909 tkr	32 593 tkr	95 573 tkr
SUMMA INTÄKTER	***50 387 tkr***	***50 000 tkr***	***387 tkr***	***268 914 tkr***	***241 559 tkr***	***27 356 tkr***	***218 696 tkr***	***644 571 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-10 957 tkr	-11 161 tkr	204 tkr	-78 076 tkr	-60 905 tkr	-17 171 tkr	-51 443 tkr	-137 971 tkr
Anläggningsmaterial	-1 359 tkr	-1 030 tkr	-328 tkr	-4 553 tkr	-3 676 tkr	-877 tkr	-3 159 tkr	-10 873 tkr
Övriga ext kostnader	-14 620 tkr	-14 210 tkr	-409 tkr	-57 643 tkr	-57 276 tkr	-367 tkr	-56 918 tkr	-174 727 tkr
Funktionskostnader	-3 626 tkr	-3 589 tkr	-38 tkr	-14 505 tkr	-14 175 tkr	-330 tkr	-13 604 tkr	-43 514 tkr
Personalkostnader	-10 904 tkr	-10 068 tkr	-835 tkr	-44 004 tkr	-39 359 tkr	-4 645 tkr	-41 424 tkr	-122 030 tkr
Avskrivningar	-7 672 tkr	-7 560 tkr	-112 tkr	-30 759 tkr	-30 242 tkr	-517 tkr	-27 301 tkr	-90 726 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-49 137 tkr***	***-47 619 tkr***	***-1 518 tkr***	***-229 540 tkr***	***-205 632 tkr***	***-23 908 tkr***	***-193 848 tkr***	***-579 841 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 250 tkr**	**2 381 tkr**	***-1 131 tkr***	**39 374 tkr**	**35 926 tkr**	**3 448 tkr**	**24 847 tkr**	**64 731 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	2,48 %	4,76 %	-292,03 %	14,64 %	14,87 %	12,60 %	11,36 %	10,04 %
Ränteintäkter							612 tkr	
Räntekostnader	-2 871 tkr	-2 600 tkr	-271 tkr	-11 080 tkr	-10 401 tkr	-679 tkr	-9 959 tkr	-31 202 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 871 tkr*	*-2 600 tkr*	*-271 tkr*	*-11 080 tkr*	*-10 401 tkr*	*-679 tkr*	*-9 347 tkr*	*-31 202 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 621 tkr**	**-219 tkr**	***-1 402 tkr***	**28 294 tkr**	**25 525 tkr**	**2 769 tkr**	**15 500 tkr**	**33 528 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

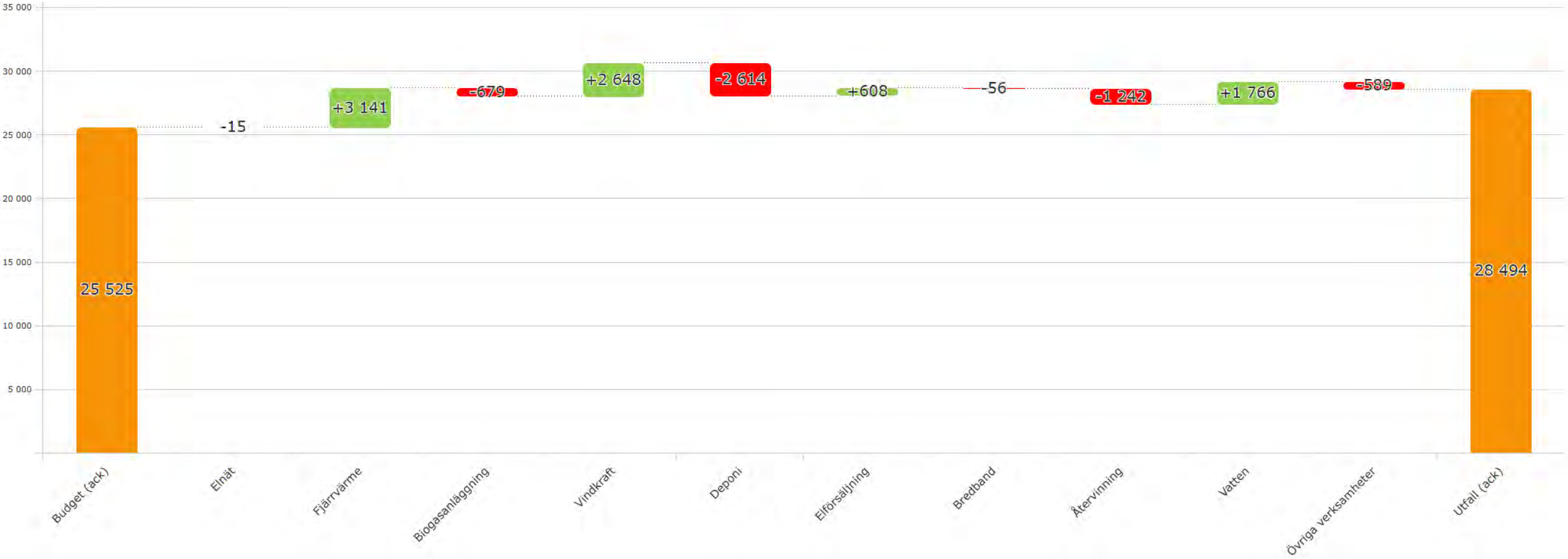
HEMAB-koncernen, resultat per affär 2026-04

- **Elnät:** Något lägre elnätintäkter drivna av tariff-förändringen, kompenseras dock av lägre kostnader för inköp av el till nätförluster, regionnätskostnader samt lägre personalkostnader
- **FJV:** Lägre intäkter pga. lägre energiförsäljning. Högre kostnader för externa tjänster och personal
- **Biogas:** Positiv utveckling av gasförsäljning ger ett bra utfall jämfört med budget, i övrigt små avvikelser
- **Vind:** Låg vindproduktion men okej prisnivå ger ett resultat något bättre än budget
- **Deponi:** Lägre intäkt för månaden än budgeterad ger ett något lägre resultat än budgeterat
- **Elförsäljning:** Stabilt resultat för månaden
- **ÅV:** Intäkter något bättre än budget, negativ avvikelse på personalkostnad beroende på hög andel inhyrd personal samt högre externa kostnader i form av rep och underhåll
- **VA:** Stabilt resultat för månaden

Bilaga 2

Hemab-koncernen, Utfall 2026-04 ack Jmf Budget, per affär

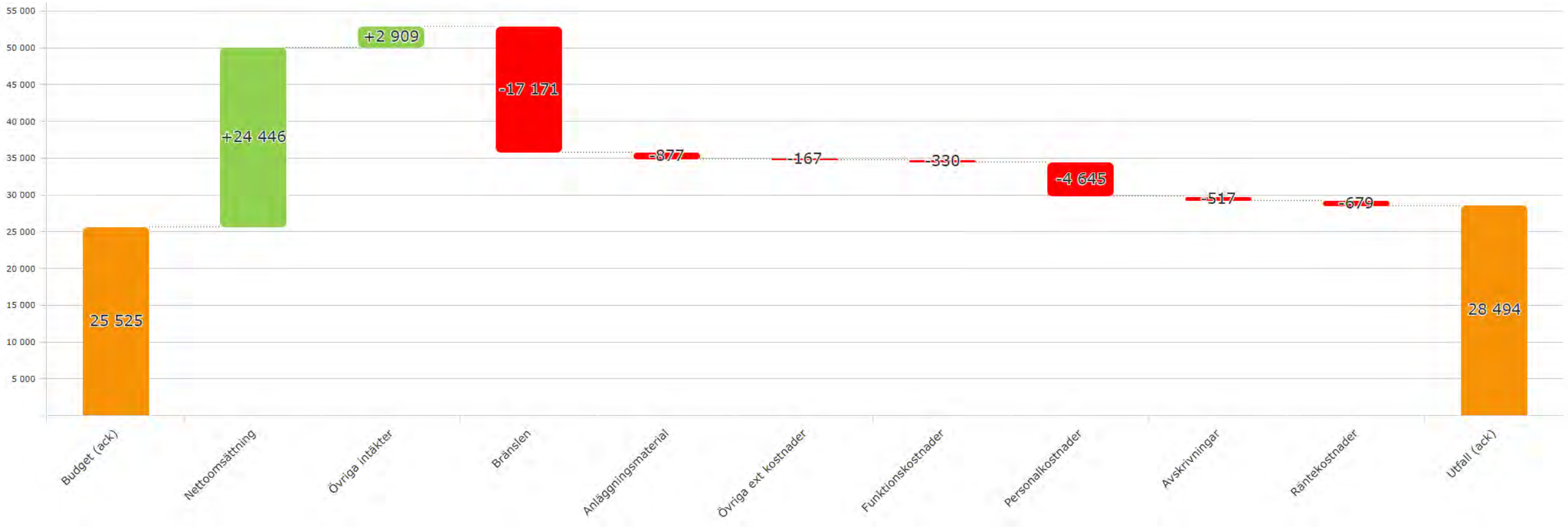
- **Elnät:** Lägre intäkter än budget beror främst på förändring i taxe-konstruktion samt låga engångsintäkter. Kompenseras av lägre kostnader för regionnät och nätförluster
- **FJV:** Högre intäkter från värmeförsäljning 2,6 Mkr samt elproduktion 8,1 Mkr. Kostnader för bränsle 4,2 Mkr högre även övriga externa kostnader högre än budget.
- **Biogas:** Intäkter lägre än budget pga. produktionsutmaningar i nya anläggningen, kompenseras delvis av minskade kostnader för biogödsel och personal.
- **Vind:** Klart bättre än budget pga. Högre elpriser under januari och februari. Dock låg produktionsvolym
- **Deponi:** Lägre intäkter från deponi 3,0 Mkr, beror på lågt inflöde från närområdet. Påverkas av lågkonjunktur i byggbranschen
- **Elförsäljning:** Höga elpriser ger höga intäkter och höga kostnader för inköp av el. Resultat drivs upp av förbättrad marginal på elavtalen
- **ÅV:** Intäkter 1,2 Mkr högre än budget. Kostnader för rep och underhåll, bränsle samt inhyrd personal cirka 2,6 Mkr högre än budget
- **VA:** Intäkter 1,1 Mkr högre än budget drivet av rörliga intäkter. Externa kostnader lägre än budget delvis beroende på periodiseringsavvikelser

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 2

Hemab-koncernen, Utfall 2026-04 ack Jmf Budget, per kostnad

- **Intäkter:** Bra nivå tertial 1 genom bra försäljning i början på året till högt pris.
- **Bränslen:** Bränslekostnaderna är höga i förhållande till omsättningen. Jobbar bl a med att få upp bränsleverkningsgraden och ser över bränslemixen.
- **Anl. Material:** Något ökade kostnader, inget anmärkningsvärt.
- **Övr. externa kostn:** Ingen större avvikelse.
- **Personalkostnader:** Ökning 4,6 varav 3 Mkr avser förändring semesterlöneskuld. Övertid, beredskap och soc. avg ökning mot budget

Bilaga 2

Resultat detaljer

Bilaga 2

Fjärrvärme, utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	10 507 tkr	10 843 tkr	-336 tkr	84 658 tkr	74 065 tkr	10 593 tkr	69 334 tkr	151 069 tkr
Övriga intäkter							10 tkr	
SUMMA INTÄKTER	***10 507 tkr***	***10 843 tkr***	***-336 tkr***	***84 658 tkr***	***74 065 tkr***	***10 593 tkr***	***69 344 tkr***	***151 069 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-5 578 tkr	-5 664 tkr	86 tkr	-37 045 tkr	-32 804 tkr	-4 242 tkr	-30 399 tkr	-69 072 tkr
Anläggningsmaterial	-57 tkr	-47 tkr	-10 tkr	-759 tkr	-189 tkr	-570 tkr	-82 tkr	-566 tkr
Övriga ext kostnader	-2 696 tkr	-2 358 tkr	-337 tkr	-10 869 tkr	-9 687 tkr	-1 182 tkr	-9 823 tkr	-27 301 tkr
Funktionskostnader	-705 tkr	-698 tkr	-7 tkr	-2 822 tkr	-2 760 tkr	-62 tkr	-3 807 tkr	-8 465 tkr
Personalkostnader	-1 575 tkr	-1 359 tkr	-216 tkr	-6 448 tkr	-5 326 tkr	-1 122 tkr	-6 387 tkr	-16 195 tkr
Avskrivningar	-1 700 tkr	-1 659 tkr	-42 tkr	-6 801 tkr	-6 634 tkr	-167 tkr	-6 016 tkr	-19 903 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-12 311 tkr***	***-11 785 tkr***	***-527 tkr***	***-64 744 tkr***	***-57 401 tkr***	***-7 344 tkr***	***-56 513 tkr***	***-141 503 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-1 804 tkr**	**-941 tkr**	**-863 tkr**	**19 914 tkr**	**16 664 tkr**	**3 250 tkr**	**12 831 tkr**	**9 566 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-17,17 %	-8,68 %	256,66 %	23,52 %	22,50 %	30,68 %	18,50 %	6,33 %
Räntekostnader	-97 tkr	-129 tkr	32 tkr	-624 tkr	-515 tkr	-109 tkr	-611 tkr	-1 545 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-97 tkr*	*-129 tkr*	*32 tkr*	*-624 tkr*	*-515 tkr*	*-109 tkr*	*-611 tkr*	*-1 545 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 901 tkr**	**-1 070 tkr**	**-831 tkr**	**19 290 tkr**	**16 149 tkr**	**3 141 tkr**	**12 220 tkr**	**8 021 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	-831 tkr	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	-831 tkr	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Elnät, utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	8 562 tkr	9 178 tkr	-616 tkr	39 395 tkr	41 546 tkr	-2 151 tkr	37 355 tkr	118 527 tkr
Övriga intäkter	1 449 tkr	1 469 tkr	-20 tkr	6 896 tkr	5 876 tkr	1 020 tkr	5 936 tkr	17 628 tkr
SUMMA INTÄKTER	***10 010 tkr***	***10 647 tkr***	***-637 tkr***	***46 291 tkr***	***47 422 tkr***	***-1 131 tkr***	***43 291 tkr***	***136 155 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-1 898 tkr	-2 280 tkr	382 tkr	-7 217 tkr	-9 752 tkr	2 534 tkr	-6 790 tkr	-27 474 tkr
Anläggningsmaterial	-167 tkr	-121 tkr	-47 tkr	-290 tkr	-484 tkr	193 tkr	-235 tkr	-1 451 tkr
Övriga ext kostnader	-1 623 tkr	-1 367 tkr	-256 tkr	-6 614 tkr	-5 547 tkr	-1 067 tkr	-5 479 tkr	-18 292 tkr
Funktionskostnader	-1 029 tkr	-1 015 tkr	-14 tkr	-4 116 tkr	-4 011 tkr	-105 tkr	-3 711 tkr	-12 347 tkr
Personalkostnader	-2 481 tkr	-2 899 tkr	418 tkr	-11 392 tkr	-11 302 tkr	-89 tkr	-10 659 tkr	-33 706 tkr
Avskrivningar	-1 616 tkr	-1 538 tkr	-78 tkr	-6 462 tkr	-6 152 tkr	-310 tkr	-6 253 tkr	-18 456 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-8 814 tkr***	***-9 220 tkr***	***405 tkr***	***-36 091 tkr***	***-37 247 tkr***	***1 156 tkr***	***-33 128 tkr***	***-111 726 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 196 tkr**	**1 427 tkr**	***-231 tkr***	**10 199 tkr**	**10 175 tkr**	**25 tkr**	**10 162 tkr**	**24 429 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	11,95 %	13,41 %	36,31 %	22,03 %	21,46 %	-2,18 %	23,47 %	17,94 %
Räntekostnader	-354 tkr	-315 tkr	-39 tkr	-1 300 tkr	-1 261 tkr	-39 tkr	-1 590 tkr	-3 782 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-354 tkr*	*-315 tkr*	*-39 tkr*	*-1 300 tkr*	*-1 261 tkr*	*-39 tkr*	*-1 590 tkr*	*-3 782 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**842 tkr**	**1 112 tkr**	***-270 tkr***	**8 900 tkr**	**8 914 tkr**	**-15 tkr**	**8 573 tkr**	**20 647 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	842 tkr	1 112 tkr	-270 tkr	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	842 tkr	1 112 tkr	-270 tkr	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Vindkraft, utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	264 tkr	338 tkr	-74 tkr	3 967 tkr	2 167 tkr	1 800 tkr	1 094 tkr	3 664 tkr
SUMMA INTÄKTER	***264 tkr***	***338 tkr***	***-74 tkr***	***3 967 tkr***	***2 167 tkr***	***1 800 tkr***	***1 094 tkr***	***3 664 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	39 tkr	32 tkr	7 tkr	103 tkr	129 tkr	-26 tkr	95 tkr	386 tkr
Anläggningsmaterial							-9 tkr	
Övriga ext kostnader	-459 tkr	-601 tkr	142 tkr	-1 767 tkr	-2 501 tkr	734 tkr	-1 966 tkr	-7 335 tkr
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr
Personalkostnader	-11 tkr	-21 tkr	10 tkr	-44 tkr	-82 tkr	39 tkr	-49 tkr	-248 tkr
Avskrivningar	-573 tkr	-575 tkr	2 tkr	-2 294 tkr	-2 301 tkr	7 tkr	-2 293 tkr	-6 904 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 012 tkr***	***-1 173 tkr***	***161 tkr***	***-4 035 tkr***	***-4 789 tkr***	***754 tkr***	***-4 256 tkr***	***-14 200 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-748 tkr**	**-835 tkr**	***87 tkr***	**-68 tkr**	**-2 622 tkr**	**2 554 tkr**	**-3 162 tkr**	**-10 537 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-282,93 %	-247,12 %	-118,60 %	-1,70 %	-120,97 %	141,87 %	-289,00 %	-287,61 %
Räntekostnader	-183 tkr	-209 tkr	26 tkr	-741 tkr	-835 tkr	94 tkr	-841 tkr	-2 506 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-183 tkr*	*-209 tkr*	*26 tkr*	*-741 tkr*	*-835 tkr*	*94 tkr*	*-841 tkr*	*-2 506 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-931 tkr**	**-1 044 tkr**	***113 tkr***	**-809 tkr**	**-3 457 tkr**	**2 648 tkr**	**-4 002 tkr**	**-13 043 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Återvinning, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	6 601 tkr	6 241 tkr	*360 tkr*	25 532 tkr	24 459 tkr	1 074 tkr	20 116 tkr	82 081 tkr
Övriga intäkter	135 tkr	97 tkr	*38 tkr*	596 tkr	389 tkr	208 tkr	644 tkr	1 166 tkr
SUMMA INTÄKTER	***6 736 tkr***	***6 338 tkr***	***398 tkr***	***26 129 tkr***	***24 848 tkr***	***1 281 tkr***	***20 760 tkr***	***83 247 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen							-51 tkr	
Anläggningsmaterial	-207 tkr	-169 tkr	*-38 tkr*	-719 tkr	-675 tkr	-44 tkr	-611 tkr	-2 025 tkr
Övriga ext kostnader	-4 040 tkr	-3 748 tkr	*-292 tkr*	-15 832 tkr	-14 946 tkr	-886 tkr	-12 830 tkr	-48 195 tkr
Funktionskostnader	-685 tkr	-679 tkr	*-6 tkr*	-2 741 tkr	-2 679 tkr	-63 tkr	-2 366 tkr	-8 224 tkr
Personalkostnader	-1 874 tkr	-1 413 tkr	*-461 tkr*	-7 035 tkr	-5 427 tkr	-1 608 tkr	-4 917 tkr	-18 500 tkr
Avskrivningar	-308 tkr	-286 tkr	*-22 tkr*	-1 227 tkr	-1 142 tkr	-84 tkr	-1 117 tkr	-3 427 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-7 114 tkr***	***-6 295 tkr***	***-819 tkr***	***-27 555 tkr***	***-24 869 tkr***	***-2 686 tkr***	***-21 893 tkr***	***-80 371 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-378 tkr**	**43 tkr**	***-422 tkr***	**-1 426 tkr**	**-21 tkr**	**-1 404 tkr**	**-1 133 tkr**	**2 876 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-5,61 %	0,69 %	*-105,93 %*	-5,46 %	-0,09 %	-109,60 %	-5,46 %	3,46 %
Räntekostnader	-150 tkr	-150 tkr		-438 tkr	-600 tkr	162 tkr	-424 tkr	-1 800 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-150 tkr*	*-150 tkr*		*-438 tkr*	*-600 tkr*	*162 tkr*	*-424 tkr*	*-1 800 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-528 tkr**	**-107 tkr**	***-422 tkr***	**-1 863 tkr**	**-621 tkr**	**-1 242 tkr**	**-1 557 tkr**	**1 077 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-528 tkr	-107 tkr	*-422 tkr*	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-528 tkr	-107 tkr	*-422 tkr*	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr

Bilaga 2

VA, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	7 475 tkr	7 484 tkr	*-9 tkr*	30 444 tkr	29 739 tkr	705 tkr	25 420 tkr	91 517 tkr
Övriga intäkter	293 tkr	119 tkr	*174 tkr*	932 tkr	475 tkr	457 tkr	34 tkr	1 424 tkr
SUMMA INTÄKTER	***7 767 tkr***	***7 603 tkr***	***165 tkr***	***31 376 tkr***	***30 213 tkr***	***1 163 tkr***	***25 455 tkr***	***92 941 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen								
Anläggningsmaterial	-112 tkr	-409 tkr	*297 tkr*	-608 tkr	-1 572 tkr	964 tkr	-960 tkr	-4 465 tkr
Övriga ext kostnader	-2 190 tkr	-2 528 tkr	*339 tkr*	-9 172 tkr	-10 113 tkr	941 tkr	-10 040 tkr	-30 339 tkr
Funktionskostnader	-689 tkr	-682 tkr	*-7 tkr*	-2 755 tkr	-2 694 tkr	-61 tkr	-2 532 tkr	-8 265 tkr
Personalkostnader	-1 423 tkr	-1 302 tkr	*-120 tkr*	-5 665 tkr	-5 155 tkr	-509 tkr	-4 883 tkr	-16 090 tkr
Avskrivningar	-1 692 tkr	-1 691 tkr		-6 792 tkr	-6 766 tkr	-26 tkr	-5 541 tkr	-20 298 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-6 106 tkr***	***-6 614 tkr***	***508 tkr***	***-24 992 tkr***	***-26 301 tkr***	***1 309 tkr***	***-23 956 tkr***	***-79 458 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 662 tkr**	**989 tkr**	***673 tkr***	**6 384 tkr**	**3 912 tkr**	**2 472 tkr**	**1 499 tkr**	**13 484 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	21,39 %	13,01 %	*408,45 %*	20,35 %	12,95 %	212,61 %	5,89 %	14,51 %
Räntekostnader	-1 397 tkr	-1 103 tkr	*-294 tkr*	-5 118 tkr	-4 413 tkr	-705 tkr	-3 495 tkr	-13 238 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 397 tkr*	*-1 103 tkr*	*-294 tkr*	*-5 118 tkr*	*-4 413 tkr*	*-705 tkr*	*-3 495 tkr*	*-13 238 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**265 tkr**	**-114 tkr**	***379 tkr***	**1 266 tkr**	**-500 tkr**	**1 766 tkr**	**-1 996 tkr**	**246 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Biogas, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	1 893 tkr	1 624 tkr	*269 tkr*	6 046 tkr	6 494 tkr	-448 tkr	4 502 tkr	19 483 tkr
Övriga intäkter	418 tkr	408 tkr	*10 tkr*	1 134 tkr	1 633 tkr	-499 tkr	1 200 tkr	4 900 tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 311 tkr***	***2 032 tkr***	***279 tkr***	***7 180 tkr***	***8 128 tkr***	***-947 tkr***	***5 702 tkr***	***24 383 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen							1 621 tkr	
Anläggningsmaterial	-152 tkr	-42 tkr	*-110 tkr*	-492 tkr	-167 tkr	-325 tkr	-283 tkr	-500 tkr
Övriga ext kostnader	-688 tkr	-741 tkr	*53 tkr*	-2 290 tkr	-2 965 tkr	675 tkr	-3 098 tkr	-8 895 tkr
Funktionskostnader	-93 tkr	-93 tkr		-371 tkr	-368 tkr	-3 tkr	-142 tkr	-1 112 tkr
Personalkostnader	-145 tkr	-105 tkr	*-39 tkr*	-641 tkr	-414 tkr	-227 tkr	-604 tkr	-1 258 tkr
Avskrivningar	-467 tkr	-481 tkr	*14 tkr*	-1 868 tkr	-1 923 tkr	55 tkr	-730 tkr	-5 769 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 544 tkr***	***-1 462 tkr***	***-83 tkr***	***-5 662 tkr***	***-5 837 tkr***	***175 tkr***	***-3 235 tkr***	***-17 534 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**766 tkr**	**570 tkr**	***196 tkr***	**1 519 tkr**	**2 291 tkr**	**-772 tkr**	**2 467 tkr**	**6 849 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	33,16 %	28,05 %	*70,41 %*	21,15 %	28,18 %	81,49 %	43,27 %	28,09 %
Räntekostnader	-213 tkr	-254 tkr	*41 tkr*	-923 tkr	-1 016 tkr	93 tkr	-1 196 tkr	-3 049 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-213 tkr*	*-254 tkr*	*41 tkr*	*-923 tkr*	*-1 016 tkr*	*93 tkr*	*-1 196 tkr*	*-3 049 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**554 tkr**	**316 tkr**	***238 tkr***	**595 tkr**	**1 274 tkr**	**-679 tkr**	**1 271 tkr**	**3 800 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr

Bilaga 2

Deponi, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	2 378 tkr	2 800 tkr	-422 tkr	8 098 tkr	11 200 tkr	-3 102 tkr	10 562 tkr	33 600 tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 378 tkr***	***2 800 tkr***	***-422 tkr***	***8 098 tkr***	***11 200 tkr***	***-3 102 tkr***	***10 562 tkr***	***33 600 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-38 tkr		-38 tkr	-53 tkr		-53 tkr	-85 tkr	
Anläggningsmaterial	-2 tkr	-14 tkr	12 tkr	-61 tkr	-55 tkr	-6 tkr	-57 tkr	-165 tkr
Övriga ext kostnader	-1 142 tkr	-1 089 tkr	-53 tkr	-3 906 tkr	-4 355 tkr	449 tkr	-4 488 tkr	-13 066 tkr
Funktionskostnader	-149 tkr	-147 tkr	-1 tkr	-594 tkr	-579 tkr	-15 tkr	-284 tkr	-1 782 tkr
Personalkostnader	-431 tkr	-407 tkr	-25 tkr	-1 685 tkr	-1 595 tkr	-90 tkr	-1 734 tkr	-4 847 tkr
Avskrivningar	-203 tkr	-267 tkr	64 tkr	-862 tkr	-1 066 tkr	204 tkr	-1 417 tkr	-3 198 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 964 tkr***	***-1 923 tkr***	***-42 tkr***	***-7 161 tkr***	***-7 650 tkr***	***489 tkr***	***-8 065 tkr***	***-23 058 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	17,39 %	31,33 %	109,84 %	11,57 %	31,70 %	84,24 %	23,64 %	31,37 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	413 tkr	877 tkr	-464 tkr	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	413 tkr	877 tkr	-464 tkr	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr

Bilaga 2

Tankstation, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	237 tkr	354 tkr	-117 tkr	958 tkr	1 417 tkr	-458 tkr	886 tkr	4 250 tkr
SUMMA INTÄKTER	***237 tkr***	***354 tkr***	***-117 tkr***	***958 tkr***	***1 417 tkr***	***-458 tkr***	***886 tkr***	***4 250 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-295 tkr	-258 tkr	-37 tkr	-1 040 tkr	-1 033 tkr	-7 tkr	-1 322 tkr	-3 100 tkr
Övriga ext kostnader	-43 tkr	-50 tkr	6 tkr	-108 tkr	-198 tkr	90 tkr	-111 tkr	-595 tkr
Funktionskostnader	-7 tkr	-7 tkr		-27 tkr	-27 tkr		-20 tkr	-80 tkr
Personalkostnader								
Avskrivningar	-3 tkr	-3 tkr		-11 tkr	-11 tkr		-11 tkr	-33 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-348 tkr***	***-317 tkr***	***-31 tkr***	***-1 186 tkr***	***-1 269 tkr***	***83 tkr***	***-1 464 tkr***	***-3 808 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-111 tkr**	**37 tkr**	**-148 tkr**	**-228 tkr**	**147 tkr**	**-375 tkr**	**-578 tkr**	**442 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-46,74 %	10,41 %	126,22 %	-23,76 %	10,41 %	81,88 %	-65,28 %	10,41 %
Räntekostnader	-3 tkr	-27 tkr	24 tkr	-43 tkr	-108 tkr	65 tkr	-41 tkr	-324 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3 tkr*	*-27 tkr*	*24 tkr*	*-43 tkr*	*-108 tkr*	*65 tkr*	*-41 tkr*	*-324 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-114 tkr**	**10 tkr**	**-124 tkr**	**-271 tkr**	**39 tkr**	**-310 tkr**	**-619 tkr**	**118 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-114 tkr	10 tkr	-124 tkr	-271 tkr	39 tkr	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-114 tkr	10 tkr	-124 tkr	-271 tkr	39 tkr	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr

Bilaga 2

Bredband, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Övriga intäkter	1 308 tkr	1 308 tkr		5 233 tkr	5 233 tkr		4 875 tkr	15 700 tkr
SUMMA INTÄKTER	***1 308 tkr***	***1 308 tkr***		***5 233 tkr***	***5 233 tkr***		***4 875 tkr***	***15 700 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Övriga ext kostnader	-9 tkr		*-9 tkr*	-31 tkr		-31 tkr	-6 tkr	
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr
Personalkostnader	-20 tkr	-19 tkr	*-1 tkr*	-79 tkr	-75 tkr	-4 tkr	-48 tkr	-227 tkr
Avskrivningar	-804 tkr	-801 tkr	*-2 tkr*	-3 214 tkr	-3 206 tkr	-8 tkr	-2 899 tkr	-9 617 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-841 tkr***	***-829 tkr***	***-12 tkr***	***-3 357 tkr***	***-3 314 tkr***	***-43 tkr***	***-2 987 tkr***	***-9 944 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**467 tkr**	**479 tkr**	***-12 tkr***	**1 876 tkr**	**1 920 tkr**	**-43 tkr**	**1 888 tkr**	**5 756 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	35,71 %	36,65 %	*366 796 038,11 %*	35,86 %	36,68 %	1 294 772 693,...	38,74 %	36,66 %
Ränteintäkter							612 tkr	
Räntekostnader	-468 tkr	-474 tkr	*6 tkr*	-1 908 tkr	-1 894 tkr	-13 tkr	-1 800 tkr	-5 683 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-468 tkr*	*-474 tkr*	*6 tkr*	*-1 908 tkr*	*-1 894 tkr*	*-13 tkr*	*-1 188 tkr*	*-5 683 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 tkr**	**6 tkr**	***-7 tkr***	**-31 tkr**	**25 tkr**	**-56 tkr**	**700 tkr**	**72 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr

Bilaga 2

Centrala funktioner, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning							154 tkr	
Övriga intäkter	4 176 tkr	4 130 tkr	*45 tkr*	16 669 tkr	16 342 tkr	327 tkr	18 939 tkr	50 013 tkr
SUMMA INTÄKTER	***4 176 tkr***	***4 130 tkr***	***45 tkr***	***16 669 tkr***	***16 342 tkr***	***327 tkr***	***19 093 tkr***	***50 013 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Anläggningsmaterial	-30 tkr	-9 tkr	*-20 tkr*	-243 tkr	-37 tkr	-206 tkr	-460 tkr	-111 tkr
Övriga ext kostnader	-1 539 tkr	-1 612 tkr	*74 tkr*	-6 375 tkr	-6 449 tkr	75 tkr	-8 631 tkr	-19 348 tkr
Funktionskostnader	-42 tkr	-42 tkr		-167 tkr	-167 tkr		93 tkr	-500 tkr
Personalkostnader	-2 712 tkr	-2 355 tkr	*-357 tkr*	-10 004 tkr	-9 241 tkr	-764 tkr	-11 722 tkr	-28 710 tkr
Avskrivningar	-302 tkr	-256 tkr	*-47 tkr*	-1 210 tkr	-1 022 tkr	-188 tkr	-1 006 tkr	-3 066 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-4 625 tkr***	***-4 274 tkr***	***-351 tkr***	***-17 998 tkr***	***-16 916 tkr***	***-1 083 tkr***	***-21 725 tkr***	***-51 736 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-449 tkr**	**-144 tkr**	***-306 tkr***	**-1 330 tkr**	**-574 tkr**	**-756 tkr**	**-2 632 tkr**	**-1 723 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-10,76 %	-3,48 %	*-675,17 %*	-7,98 %	-3,51 %	-230,92 %	-13,79 %	-3,44 %
Räntekostnader	-7 tkr	60 tkr	*-67 tkr*	10 tkr	242 tkr	-232 tkr	36 tkr	725 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-7 tkr*	*60 tkr*	*-67 tkr*	*10 tkr*	*242 tkr*	*-232 tkr*	*36 tkr*	*725 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-456 tkr**	**-83 tkr**	***-373 tkr***	**-1 320 tkr**	**-333 tkr**	**-987 tkr**	**-2 597 tkr**	**-998 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-456 tkr	-83 tkr	*-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	-987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-456 tkr	-83 tkr	*-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	-987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr

Bilaga 2

Elförsäljning, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	3 664 tkr	3 418 tkr	*247 tkr*	36 030 tkr	19 596 tkr	16 434 tkr	16 679 tkr	44 807 tkr
Övriga intäkter	53 tkr	46 tkr	*7 tkr*	422 tkr	184 tkr	238 tkr	180 tkr	552 tkr
SUMMA INTÄKTER	***3 717 tkr***	***3 464 tkr***	***254 tkr***	***36 452 tkr***	***19 780 tkr***	***16 672 tkr***	***16 859 tkr***	***45 359 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-3 187 tkr	-2 990 tkr	*-197 tkr*	-32 820 tkr	-17 441 tkr	-15 379 tkr	-14 507 tkr	-38 698 tkr
Anläggningsmaterial				-654 tkr		-654 tkr	-70 tkr	
Övriga ext kostnader	-51 tkr	-93 tkr	*41 tkr*	-256 tkr	-370 tkr	114 tkr	-213 tkr	-1 001 tkr
Funktionskostnader	-210 tkr	-207 tkr	*-2 tkr*	-839 tkr	-817 tkr	-22 tkr	-761 tkr	-2 518 tkr
Personalkostnader	-106 tkr	-92 tkr	*-14 tkr*	-494 tkr	-365 tkr	-129 tkr	-304 tkr	-1 104 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-3 554 tkr***	***-3 382 tkr***	***-172 tkr***	***-35 064 tkr***	***-18 994 tkr***	***-16 069 tkr***	***-15 855 tkr***	***-43 321 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**163 tkr**	**82 tkr**	***82 tkr***	**1 388 tkr**	**785 tkr**	**603 tkr**	**1 003 tkr**	**2 038 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	4,40 %	2,36 %	*32,13 %*	3,81 %	3,97 %	3,62 %	5,95 %	4,49 %
Räntekostnader	1 tkr		*1 tkr*	5 tkr		5 tkr	2 tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*1 tkr*		*1 tkr*	*5 tkr*		*5 tkr*	*2 tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**165 tkr**	**82 tkr**	***83 tkr***	**1 393 tkr**	**785 tkr**	**608 tkr**	**1 005 tkr**	**2 038 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	165 tkr	82 tkr	*83 tkr*	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	165 tkr	82 tkr	*83 tkr*	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Servicetjänster, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Övriga intäkter	945 tkr	128 tkr	*817 tkr*	1 851 tkr	686 tkr	1 165 tkr	684 tkr	4 012 tkr
SUMMA INTÄKTER	***945 tkr***	***128 tkr***	***817 tkr***	***1 851 tkr***	***686 tkr***	***1 165 tkr***	***684 tkr***	***4 012 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Anläggningsmaterial	-632 tkr	-220 tkr	*-412 tkr*	-726 tkr	-498 tkr	-229 tkr	-392 tkr	-1 590 tkr
Övriga ext kostnader	-134 tkr	-16 tkr	*-118 tkr*	-399 tkr	-113 tkr	-286 tkr	-204 tkr	-270 tkr
Personalkostnader	-123 tkr	-92 tkr	*-31 tkr*	-502 tkr	-359 tkr	-143 tkr	-111 tkr	-1 095 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-888 tkr***	***-327 tkr***	***-561 tkr***	***-1 628 tkr***	***-970 tkr***	***-657 tkr***	***-707 tkr***	***-2 955 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**57 tkr**	**-200 tkr**	***256 tkr***	**223 tkr**	**-285 tkr**	**508 tkr**	**-23 tkr**	**1 057 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	5,99 %	-156,30 %	*31,34 %*	12,06 %	-41,51 %	43,59 %	-3,37 %	26,36 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**57 tkr**	**-200 tkr**	***256 tkr***	**223 tkr**	**-285 tkr**	**508 tkr**	**-23 tkr**	**1 057 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	57 tkr	-200 tkr	*256 tkr*	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	57 tkr	-200 tkr	*256 tkr*	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr

Bilaga 2

Laddstationer, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Övriga intäkter	30 tkr	15 tkr	15 tkr	52 tkr	59 tkr	-7 tkr	91 tkr	177 tkr
SUMMA INTÄKTER	***30 tkr***	***15 tkr***	***15 tkr***	***52 tkr***	***59 tkr***	***-7 tkr***	***91 tkr***	***177 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen		-1 tkr	1 tkr	-3 tkr	-4 tkr	1 tkr	-4 tkr	-13 tkr
Övriga ext kostnader	-6 tkr	-7 tkr	1 tkr	-24 tkr	-30 tkr	6 tkr	-29 tkr	-89 tkr
Funktionskostnader	-2 tkr	-2 tkr		-7 tkr	-7 tkr		-7 tkr	-20 tkr
Personalkostnader	-2 tkr	-4 tkr	2 tkr	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	-6 tkr	-50 tkr
Avskrivningar	-5 tkr	-5 tkr		-19 tkr	-19 tkr		-19 tkr	-56 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-15 tkr***	***-19 tkr***	***4 tkr***	***-68 tkr***	***-76 tkr***	***8 tkr***	***-63 tkr***	***-228 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	50,14 %	-28,70 %	127,81 %	-30,58 %	-28,36 %	-11,93 %	30,56 %	-28,58 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	15 tkr	-4 tkr	19 tkr	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	15 tkr	-4 tkr	19 tkr	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

7.1 Presentation P4

7.1 Prognos P4 2026

	P4 2026	P2 2026	Utfall 2025
Rörelseresultat, Mkr	**67,7**	**72,5**	**44,4**
Resultat e finansiella, Mkr	**34,9**	**39,8**	**15,6**
Elpris, kr/MWh			
Spotpris	*489*	*483*	*183*
Vind (netto inkl elhandelskostnader)	**299**	**213**	**63**
capture rate	*61 %*	*57 %*	*76 %*
KVV (netto inkl elhandelskostnader)	**730**	**716**	**466**
Elproduktion			
KVV, MWh	**16 368**	**16 130**	**9 524**
Vind, MWh	**35 071**	**36 053**	**34 337**
Värmeförsäljning, MWh	**173 557**	**175 091**	**159 186**

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 2

HEMAB-koncernen, Resultat ack 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	41 581 tkr	42 280 tkr	-699 tkr	235 129 tkr	210 682 tkr	24 446 tkr	186 103 tkr	548 998 tkr	574 885 Tkr	5 452 Tkr
Övriga intäkter	8 806 tkr	7 720 tkr	1 086 tkr	33 785 tkr	30 876 tkr	2 909 tkr	32 593 tkr	95 573 tkr	97 551 Tkr	-967 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***50 387 tkr***	***50 000 tkr***	***387 tkr***	***268 914 tkr***	***241 559 tkr***	***27 356 tkr***	***218 696 tkr***	***644 571 tkr***	***672 436 Tkr***	***4 485 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-10 957 tkr	-11 161 tkr	204 tkr	-78 076 tkr	-60 905 tkr	-17 171 tkr	-51 443 tkr	-137 971 tkr	-153 498 Tkr	-2 675 Tkr
Anläggningsmaterial	-1 359 tkr	-1 030 tkr	-328 tkr	-4 553 tkr	-3 676 tkr	-877 tkr	-3 159 tkr	-10 873 tkr	-10 667 Tkr	-303 Tkr
Övriga ext kostnader	-14 620 tkr	-14 210 tkr	-409 tkr	-57 643 tkr	-57 276 tkr	-367 tkr	-56 918 tkr	-174 727 tkr	-174 655 Tkr	400 Tkr
Funktionskostnader	-3 626 tkr	-3 589 tkr	-38 tkr	-14 505 tkr	-14 175 tkr	-330 tkr	-13 604 tkr	-43 514 tkr	-44 438 Tkr	908 Tkr
Personalkostnader	-10 904 tkr	-10 068 tkr	-835 tkr	-44 004 tkr	-39 359 tkr	-4 645 tkr	-41 424 tkr	-122 030 tkr	-126 763 Tkr	118 Tkr
Avskrivningar	-7 672 tkr	-7 560 tkr	-112 tkr	-30 759 tkr	-30 242 tkr	-517 tkr	-27 301 tkr	-90 726 tkr	-94 711 Tkr	1 861 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-49 137 tkr***	***-47 619 tkr***	***-1 518 tkr***	***-229 540 tkr***	***-205 632 tkr***	***-23 908 tkr***	***-193 848 tkr***	***-579 841 tkr***	***-604 732 Tkr***	***309 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 250 tkr**	**2 381 tkr**	***-1 131 tkr***	**39 374 tkr**	**35 926 tkr**	**3 448 tkr**	**24 847 tkr**	**64 731 tkr**	**67 704 Tkr**	**4 794 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	2,48 %	4,76 %	-292,03 %	14,64 %	14,87 %	12,60 %	11,36 %	10,04 %	10,07 %	0,64 %
Ränteintäkter							612 tkr			
Räntekostnader	-2 871 tkr	-2 600 tkr	-271 tkr	-11 080 tkr	-10 401 tkr	-679 tkr	-9 959 tkr	-31 202 tkr	-32 734 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 871 tkr*	*-2 600 tkr*	*-271 tkr*	*-11 080 tkr*	*-10 401 tkr*	*-679 tkr*	*-9 347 tkr*	*-31 202 tkr*	*-32 734 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 621 tkr**	**-219 tkr**	***-1 402 tkr***	**28 294 tkr**	**25 525 tkr**	**2 769 tkr**	**15 500 tkr**	**33 528 tkr**	**34 970 Tkr**	**4 794 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr	34 970 Tkr	4 794 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr	34 970 Tkr	4 794 Tkr

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

HEMAB-koncernen Prognos P2 jmf Prognos P4, per affär

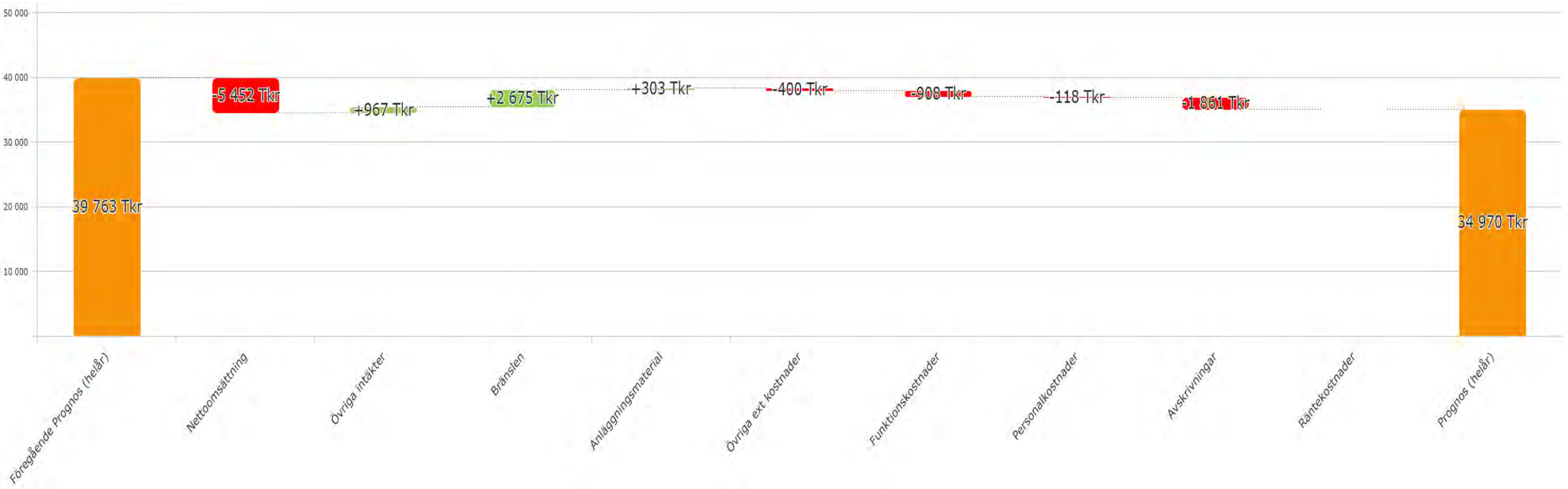

- **Elnät** Minskade intäkter jämfört med budget, ca 1 600 tkr, pga återgång till tidigare prismodell från 1/6 trots ökade intäkter jämfört med fg prognos. Minskade kostnader, framförallt regionnät och personalkostnader. Ökade avskrivningar.
- **FJV** Minskade intäkter värmeproduktion men kompenseras en del av ökad elproduktion. Minskade kostnader för spillvärme pga effektivisering, ökade kostnader för trädbränsle, konsultarvoden och el.
- **Biogas** Minskade intäkter främst pga dålig start på året, till följd av detta generella kostnadsminskningar. Produktionskostnaden är fortsatt hög.
- **Deponi** Minskade intäkter pga låga flöden av material, vilket också ger lägre kostnader för avskrivningar, skatter, köpta tjänster etc. Generell lågkonjunktur i branschen och låg aktivitet i regionen.
- **Vind** Bra start på året med höga elpriser vilket skruvar upp intäkterna trots låg produktionsvolym. Något högre prognos för elpriser i P4 ökar intäkterna från P2, ca 6 Mkr över budget.
- **Elförs.** Minskade intäkter jämfört med P2 pga milda temperaturer i mars. Fortsatt intäkter över budget. Minskade kostnader för elinköp och ursprungsgarantier.
- **Bredband** Något ökade avskrivningskostnader.
- **ÅV** Ökade personalkostnader, främst pga hög korttidsfrånvaro samt minskade intäkter flakkörningar pga optimistisk budget. Ökade intäkter för avyttring av ett par fordon.
- **VA** Ökade rep/UH-kostnader pga en del driftkostnader på Kattastrand där övriga anläggningars UH stått tillbaka. Ökade avskrivningar Kattastrand.
- **Övriga** Generellt ökade funktionskostnader, främst pga höjda avskrivningar och ökade pensionskostnader.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

HEMAB-koncernen Prognos P2 jmf Prognos P4, per kostnadsslag

- **Intäkter**: Återgång till tidigare prismodell på elnät, minskade flöden på deponi samt lägre värmeproduktion fjärrvärme. Minskade intäkter elförsäljning pga milda utomhustemperaturer i mars.
- **Bränslen**: Minskning främst för Elnät avseende regionnätsavgifter.
- **Personalkostnader:** Lönekostnader och semesterlön minskar men pensionskostnader ökar motsvarande.
- **Avskrivningar och räntekostnader:** Ökade avskrivningar generellt, framförallt VA, säkerhet och Elnät genom aktivering av pågående projekt. Oförändrade räntekostnader.

Bilaga 2

Fjärrvärme, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	10 507 tkr	10 843 tkr	*-336 tkr*	84 658 tkr	74 065 tkr	10 593 tkr	69 334 tkr	151 069 tkr	164 981 Tkr	354 Tkr
Övriga intäkter							10 tkr			
SUMMA INTÄKTER	***10 507 tkr***	***10 843 tkr***	***-336 tkr***	***84 658 tkr***	***74 065 tkr***	***10 593 tkr***	***69 344 tkr***	***151 069 tkr***	***164 981 Tkr***	***354 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-5 578 tkr	-5 664 tkr	*86 tkr*	-37 045 tkr	-32 804 tkr	-4 242 tkr	-30 399 tkr	-69 072 tkr	-71 836 Tkr	582 Tkr
Anläggningsmaterial	-57 tkr	-47 tkr	*-10 tkr*	-759 tkr	-189 tkr	-570 tkr	-82 tkr	-566 tkr	-789 Tkr	165 Tkr
Övriga ext kostnader	-2 696 tkr	-2 358 tkr	*-337 tkr*	-10 869 tkr	-9 687 tkr	-1 182 tkr	-9 823 tkr	-27 301 tkr	-30 655 Tkr	1 080 Tkr
Funktionskostnader	-705 tkr	-698 tkr	*-7 tkr*	-2 822 tkr	-2 760 tkr	-62 tkr	-3 807 tkr	-8 465 tkr	-8 572 Tkr	213 Tkr
Personalkostnader	-1 575 tkr	-1 359 tkr	*-216 tkr*	-6 448 tkr	-5 326 tkr	-1 122 tkr	-6 387 tkr	-16 195 tkr	-16 716 Tkr	-63 Tkr
Avskrivningar	-1 700 tkr	-1 659 tkr	*-42 tkr*	-6 801 tkr	-6 634 tkr	-167 tkr	-6 016 tkr	-19 903 tkr	-20 610 Tkr	173 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-12 311 tkr***	***-11 785 tkr***	***-527 tkr***	***-64 744 tkr***	***-57 401 tkr***	***-7 344 tkr***	***-56 513 tkr***	***-141 503 tkr***	***-149 179 Tkr***	***2 150 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-1 804 tkr**	**-941 tkr**	***-863 tkr***	**19 914 tkr**	**16 664 tkr**	**3 250 tkr**	**12 831 tkr**	**9 566 tkr**	**15 802 Tkr**	**2 504 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-17,17 %	-8,68 %	*256,66 %*	23,52 %	22,50 %	30,68 %	18,50 %	6,33 %	9,58 %	1,49 %
Räntekostnader	-97 tkr	-129 tkr	*32 tkr*	-624 tkr	-515 tkr	-109 tkr	-611 tkr	-1 545 tkr	-1 404 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-97 tkr*	*-129 tkr*	*32 tkr*	*-624 tkr*	*-515 tkr*	*-109 tkr*	*-611 tkr*	*-1 545 tkr*	*-1 404 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 901 tkr**	**-1 070 tkr**	***-831 tkr***	**19 290 tkr**	**16 149 tkr**	**3 141 tkr**	**12 220 tkr**	**8 021 tkr**	**14 398 Tkr**	**2 504 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	*-831 tkr*	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr	14 398 Tkr	2 504 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	*-831 tkr*	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr	14 398 Tkr	2 504 Tkr

Bilaga 2

Elnät, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	8 562 tkr	9 178 tkr	*-616 tkr*	39 395 tkr	41 546 tkr	-2 151 tkr	37 355 tkr	118 527 tkr	116 930 Tkr	-760 Tkr
Övriga intäkter	1 449 tkr	1 469 tkr	*-20 tkr*	6 896 tkr	5 876 tkr	1 020 tkr	5 936 tkr	17 628 tkr	17 078 Tkr	407 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***10 010 tkr***	***10 647 tkr***	***-637 tkr***	***46 291 tkr***	***47 422 tkr***	***-1 131 tkr***	***43 291 tkr***	***136 155 tkr***	***134 008 Tkr***	***-353 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-1 898 tkr	-2 280 tkr	*382 tkr*	-7 217 tkr	-9 752 tkr	2 534 tkr	-6 790 tkr	-27 474 tkr	-24 690 Tkr	-1 988 Tkr
Anläggningsmaterial	-167 tkr	-121 tkr	*-47 tkr*	-290 tkr	-484 tkr	193 tkr	-235 tkr	-1 451 tkr	-1 106 Tkr	-800 Tkr
Övriga ext kostnader	-1 623 tkr	-1 367 tkr	*-256 tkr*	-6 614 tkr	-5 547 tkr	-1 067 tkr	-5 479 tkr	-18 292 tkr	-18 546 Tkr	789 Tkr
Funktionskostnader	-1 029 tkr	-1 015 tkr	*-14 tkr*	-4 116 tkr	-4 011 tkr	-105 tkr	-3 711 tkr	-12 347 tkr	-12 433 Tkr	252 Tkr
Personalkostnader	-2 481 tkr	-2 899 tkr	*418 tkr*	-11 392 tkr	-11 302 tkr	-89 tkr	-10 659 tkr	-33 706 tkr	-32 778 Tkr	-1 000 Tkr
Avskrivningar	-1 616 tkr	-1 538 tkr	*-78 tkr*	-6 462 tkr	-6 152 tkr	-310 tkr	-6 253 tkr	-18 456 tkr	-19 928 Tkr	557 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-8 814 tkr***	***-9 220 tkr***	***405 tkr***	***-36 091 tkr***	***-37 247 tkr***	***1 156 tkr***	***-33 128 tkr***	***-111 726 tkr***	***-109 482 Tkr***	***-2 190 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 196 tkr**	**1 427 tkr**	***-231 tkr***	**10 199 tkr**	**10 175 tkr**	**25 tkr**	**10 162 tkr**	**24 429 tkr**	**24 526 Tkr**	**-2 543 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	11,95 %	13,41 %	*36,31 %*	22,03 %	21,46 %	-2,18 %	23,47 %	17,94 %	18,30 %	-1,85 %
Räntekostnader	-354 tkr	-315 tkr	*-39 tkr*	-1 300 tkr	-1 261 tkr	-39 tkr	-1 590 tkr	-3 782 tkr	-3 775 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-354 tkr*	*-315 tkr*	*-39 tkr*	*-1 300 tkr*	*-1 261 tkr*	*-39 tkr*	*-1 590 tkr*	*-3 782 tkr*	*-3 775 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**842 tkr**	**1 112 tkr**	***-270 tkr***	**8 900 tkr**	**8 914 tkr**	**-15 tkr**	**8 573 tkr**	**20 647 tkr**	**20 751 Tkr**	**-2 543 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	842 tkr	1 112 tkr	*-270 tkr*	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr	20 751 Tkr	-2 543 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	842 tkr	1 112 tkr	*-270 tkr*	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr	20 751 Tkr	-2 543 Tkr

Bilaga 2

Vindkraft, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	264 tkr	338 tkr	-74 tkr	3 967 tkr	2 167 tkr	1 800 tkr	1 094 tkr	3 664 tkr	8 887 Tkr	-820 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***264 tkr***	***338 tkr***	***-74 tkr***	***3 967 tkr***	***2 167 tkr***	***1 800 tkr***	***1 094 tkr***	***3 664 tkr***	***8 887 Tkr***	***-820 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	39 tkr	32 tkr	7 tkr	103 tkr	129 tkr	-26 tkr	95 tkr	386 tkr	347 Tkr	1 Tkr
Anläggningsmaterial							-9 tkr			
Övriga ext kostnader	-459 tkr	-601 tkr	142 tkr	-1 767 tkr	-2 501 tkr	734 tkr	-1 966 tkr	-7 335 tkr	-7 246 Tkr	-146 Tkr
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr	-100 Tkr	
Personalkostnader	-11 tkr	-21 tkr	10 tkr	-44 tkr	-82 tkr	39 tkr	-49 tkr	-248 tkr	-114 Tkr	3 Tkr
Avskrivningar	-573 tkr	-575 tkr	2 tkr	-2 294 tkr	-2 301 tkr	7 tkr	-2 293 tkr	-6 904 tkr	-6 903 Tkr	21 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 012 tkr***	***-1 173 tkr***	***161 tkr***	***-4 035 tkr***	***-4 789 tkr***	***754 tkr***	***-4 256 tkr***	***-14 200 tkr***	***-14 015 Tkr***	***-121 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-748 tkr**	**-835 tkr**	***87 tkr***	**-68 tkr**	**-2 622 tkr**	**2 554 tkr**	**-3 162 tkr**	**-10 537 tkr**	**-5 128 Tkr**	**-941 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-282,93 %	-247,12 %	-118,60 %	-1,70 %	-120,97 %	141,87 %	-289,00 %	-287,61 %	-57,70 %	-17,53 %
Räntekostnader	-183 tkr	-209 tkr	26 tkr	-741 tkr	-835 tkr	94 tkr	-841 tkr	-2 506 tkr	-2 297 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-183 tkr*	*-209 tkr*	*26 tkr*	*-741 tkr*	*-835 tkr*	*94 tkr*	*-841 tkr*	*-2 506 tkr*	*-2 297 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-931 tkr**	**-1 044 tkr**	***113 tkr***	**-809 tkr**	**-3 457 tkr**	**2 648 tkr**	**-4 002 tkr**	**-13 043 tkr**	**-7 425 Tkr**	**-941 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr	-7 425 Tkr	-941 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr	-7 425 Tkr	-941 Tkr

Bilaga 2

Återvinning, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	6 601 tkr	6 241 tkr	*360 tkr*	25 532 tkr	24 459 tkr	1 074 tkr	20 116 tkr	82 081 tkr	82 275 Tkr	383 Tkr
Övriga intäkter	135 tkr	97 tkr	*38 tkr*	596 tkr	389 tkr	208 tkr	644 tkr	1 166 tkr	1 486 Tkr	-315 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***6 736 tkr***	***6 338 tkr***	***398 tkr***	***26 129 tkr***	***24 848 tkr***	***1 281 tkr***	***20 760 tkr***	***83 247 tkr***	***83 761 Tkr***	***68 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen							-51 tkr			
Anläggningsmaterial	-207 tkr	-169 tkr	*-38 tkr*	-719 tkr	-675 tkr	-44 tkr	-611 tkr	-2 025 tkr	-1 917 Tkr	
Övriga ext kostnader	-4 040 tkr	-3 748 tkr	*-292 tkr*	-15 832 tkr	-14 946 tkr	-886 tkr	-12 830 tkr	-48 195 tkr	-47 910 Tkr	43 Tkr
Funktionskostnader	-685 tkr	-679 tkr	*-6 tkr*	-2 741 tkr	-2 679 tkr	-63 tkr	-2 366 tkr	-8 224 tkr	-8 634 Tkr	250 Tkr
Personalkostnader	-1 874 tkr	-1 413 tkr	*-461 tkr*	-7 035 tkr	-5 427 tkr	-1 608 tkr	-4 917 tkr	-18 500 tkr	-20 651 Tkr	675 Tkr
Avskrivningar	-308 tkr	-286 tkr	*-22 tkr*	-1 227 tkr	-1 142 tkr	-84 tkr	-1 117 tkr	-3 427 tkr	-3 760 Tkr	175 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-7 114 tkr***	***-6 295 tkr***	***-819 tkr***	***-27 555 tkr***	***-24 869 tkr***	***-2 686 tkr***	***-21 893 tkr***	***-80 371 tkr***	***-82 872 Tkr***	***1 143 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-378 tkr**	**43 tkr**	***-422 tkr***	**-1 426 tkr**	**-21 tkr**	**-1 404 tkr**	**-1 133 tkr**	**2 876 tkr**	**890 Tkr**	**1 211 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-5,61 %	0,69 %	*-105,93 %*	-5,46 %	-0,09 %	-109,60 %	-5,46 %	3,46 %	1,06 %	1,44 %
Räntekostnader	-150 tkr	-150 tkr		-438 tkr	-600 tkr	162 tkr	-424 tkr	-1 800 tkr	-1 800 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-150 tkr*	*-150 tkr*		*-438 tkr*	*-600 tkr*	*162 tkr*	*-424 tkr*	*-1 800 tkr*	*-1 800 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-528 tkr**	**-107 tkr**	***-422 tkr***	**-1 863 tkr**	**-621 tkr**	**-1 242 tkr**	**-1 557 tkr**	**1 077 tkr**	**-910 Tkr**	**1 211 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-528 tkr	-107 tkr	*-422 tkr*	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr	-910 Tkr	1 211 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-528 tkr	-107 tkr	*-422 tkr*	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr	-910 Tkr	1 211 Tkr

Bilaga 2

VA, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	7 475 tkr	7 484 tkr	*-9 tkr*	30 444 tkr	29 739 tkr	705 tkr	25 420 tkr	91 517 tkr	91 528 Tkr	-11 Tkr
Övriga intäkter	293 tkr	119 tkr	*174 tkr*	932 tkr	475 tkr	457 tkr	34 tkr	1 424 tkr	1 889 Tkr	-166 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***7 767 tkr***	***7 603 tkr***	***165 tkr***	***31 376 tkr***	***30 213 tkr***	***1 163 tkr***	***25 455 tkr***	***92 941 tkr***	***93 417 Tkr***	***-177 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen										
Anläggningsmaterial	-112 tkr	-409 tkr	*297 tkr*	-608 tkr	-1 572 tkr	964 tkr	-960 tkr	-4 465 tkr	-4 532 Tkr	-22 Tkr
Övriga ext kostnader	-2 190 tkr	-2 528 tkr	*339 tkr*	-9 172 tkr	-10 113 tkr	941 tkr	-10 040 tkr	-30 339 tkr	-31 143 Tkr	495 Tkr
Funktionskostnader	-689 tkr	-682 tkr	*-7 tkr*	-2 755 tkr	-2 694 tkr	-61 tkr	-2 532 tkr	-8 265 tkr	-8 548 Tkr	171 Tkr
Personalkostnader	-1 423 tkr	-1 302 tkr	*-120 tkr*	-5 665 tkr	-5 155 tkr	-509 tkr	-4 883 tkr	-16 090 tkr	-16 597 Tkr	37 Tkr
Avskrivningar	-1 692 tkr	-1 691 tkr		-6 792 tkr	-6 766 tkr	-26 tkr	-5 541 tkr	-20 298 tkr	-20 883 Tkr	572 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-6 106 tkr***	***-6 614 tkr***	***508 tkr***	***-24 992 tkr***	***-26 301 tkr***	***1 309 tkr***	***-23 956 tkr***	***-79 458 tkr***	***-81 703 Tkr***	***1 253 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 662 tkr**	**989 tkr**	***673 tkr***	**6 384 tkr**	**3 912 tkr**	**2 472 tkr**	**1 499 tkr**	**13 484 tkr**	**11 714 Tkr**	**1 077 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	21,39 %	13,01 %	*408,45 %*	20,35 %	12,95 %	212,61 %	5,89 %	14,51 %	12,54 %	1,18 %
Räntekostnader	-1 397 tkr	-1 103 tkr	*-294 tkr*	-5 118 tkr	-4 413 tkr	-705 tkr	-3 495 tkr	-13 238 tkr	-15 274 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 397 tkr*	*-1 103 tkr*	*-294 tkr*	*-5 118 tkr*	*-4 413 tkr*	*-705 tkr*	*-3 495 tkr*	*-13 238 tkr*	*-15 274 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**265 tkr**	**-114 tkr**	***379 tkr***	**1 266 tkr**	**-500 tkr**	**1 766 tkr**	**-1 996 tkr**	**246 tkr**	**-3 560 Tkr**	**1 077 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr	-3 560 Tkr	1 077 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr	-3 560 Tkr	1 077 Tkr

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Biogas, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	1 893 tkr	1 624 tkr	*269 tkr*	6 046 tkr	6 494 tkr	-448 tkr	4 502 tkr	19 483 tkr	17 633 Tkr	832 Tkr
Övriga intäkter	418 tkr	408 tkr	*10 tkr*	1 134 tkr	1 633 tkr	-499 tkr	1 200 tkr	4 900 tkr	3 300 Tkr	400 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 311 tkr***	***2 032 tkr***	***279 tkr***	***7 180 tkr***	***8 128 tkr***	***-947 tkr***	***5 702 tkr***	***24 383 tkr***	***20 933 Tkr***	***1 232 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen							1 621 tkr			
Anläggningsmaterial	-152 tkr	-42 tkr	*-110 tkr*	-492 tkr	-167 tkr	-325 tkr	-283 tkr	-500 tkr	-664 Tkr	150 Tkr
Övriga ext kostnader	-688 tkr	-741 tkr	*53 tkr*	-2 290 tkr	-2 965 tkr	675 tkr	-3 098 tkr	-8 895 tkr	-6 846 Tkr	-575 Tkr
Funktionskostnader	-93 tkr	-93 tkr		-371 tkr	-368 tkr	-3 tkr	-142 tkr	-1 112 tkr	-1 194 Tkr	-3 Tkr
Personalkostnader	-145 tkr	-105 tkr	*-39 tkr*	-641 tkr	-414 tkr	-227 tkr	-604 tkr	-1 258 tkr	-1 472 Tkr	84 Tkr
Avskrivningar	-467 tkr	-481 tkr	*14 tkr*	-1 868 tkr	-1 923 tkr	55 tkr	-730 tkr	-5 769 tkr	-5 674 Tkr	70 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 544 tkr***	***-1 462 tkr***	***-83 tkr***	***-5 662 tkr***	***-5 837 tkr***	***175 tkr***	***-3 235 tkr***	***-17 534 tkr***	***-15 851 Tkr***	***-274 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**766 tkr**	**570 tkr**	***196 tkr***	**1 519 tkr**	**2 291 tkr**	**-772 tkr**	**2 467 tkr**	**6 849 tkr**	**5 082 Tkr**	**958 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	33,16 %	28,05 %	*70,41 %*	21,15 %	28,18 %	81,49 %	43,27 %	28,09 %	24,28 %	2,97 %
Räntekostnader	-213 tkr	-254 tkr	*41 tkr*	-923 tkr	-1 016 tkr	93 tkr	-1 196 tkr	-3 049 tkr	-2 910 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-213 tkr*	*-254 tkr*	*41 tkr*	*-923 tkr*	*-1 016 tkr*	*93 tkr*	*-1 196 tkr*	*-3 049 tkr*	*-2 910 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**554 tkr**	**316 tkr**	***238 tkr***	**595 tkr**	**1 274 tkr**	**-679 tkr**	**1 271 tkr**	**3 800 tkr**	**2 172 Tkr**	**958 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr	2 172 Tkr	958 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr	2 172 Tkr	958 Tkr

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Deponi, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	2 378 tkr	2 800 tkr	*-422 tkr*	8 098 tkr	11 200 tkr	-3 102 tkr	10 562 tkr	33 600 tkr	27 692 Tkr	4 400 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 378 tkr***	***2 800 tkr***	***-422 tkr***	***8 098 tkr***	***11 200 tkr***	***-3 102 tkr***	***10 562 tkr***	***33 600 tkr***	***27 692 Tkr***	***4 400 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-38 tkr		*-38 tkr*	-53 tkr		-53 tkr	-85 tkr		12 Tkr	
Anläggningsmaterial	-2 tkr	-14 tkr	*12 tkr*	-61 tkr	-55 tkr	-6 tkr	-57 tkr	-165 tkr	-193 Tkr	
Övriga ext kostnader	-1 142 tkr	-1 089 tkr	*-53 tkr*	-3 906 tkr	-4 355 tkr	449 tkr	-4 488 tkr	-13 066 tkr	-10 557 Tkr	-1 330 Tkr
Funktionskostnader	-149 tkr	-147 tkr	*-1 tkr*	-594 tkr	-579 tkr	-15 tkr	-284 tkr	-1 782 tkr	-1 763 Tkr	13 Tkr
Personalkostnader	-431 tkr	-407 tkr	*-25 tkr*	-1 685 tkr	-1 595 tkr	-90 tkr	-1 734 tkr	-4 847 tkr	-4 870 Tkr	-67 Tkr
Avskrivningar	-203 tkr	-267 tkr	*64 tkr*	-862 tkr	-1 066 tkr	204 tkr	-1 417 tkr	-3 198 tkr	-2 811 Tkr	-438 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 964 tkr***	***-1 923 tkr***	***-42 tkr***	***-7 161 tkr***	***-7 650 tkr***	***489 tkr***	***-8 065 tkr***	***-23 058 tkr***	***-20 183 Tkr***	***-1 822 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**	**7 510 Tkr**	**2 578 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	17,39 %	31,33 %	*109,84 %*	11,57 %	31,70 %	84,24 %	23,64 %	31,37 %	27,12 %	4,32 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**	**7 510 Tkr**	**2 578 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	413 tkr	877 tkr	*-464 tkr*	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr	7 510 Tkr	2 578 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	413 tkr	877 tkr	*-464 tkr*	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr	7 510 Tkr	2 578 Tkr

Bilaga 2

Tankstation, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	237 tkr	354 tkr	*-117 tkr*	958 tkr	1 417 tkr	-458 tkr	886 tkr	4 250 tkr	4 000 Tkr	100 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***237 tkr***	***354 tkr***	***-117 tkr***	***958 tkr***	***1 417 tkr***	***-458 tkr***	***886 tkr***	***4 250 tkr***	***4 000 Tkr***	***100 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-295 tkr	-258 tkr	*-37 tkr*	-1 040 tkr	-1 033 tkr	-7 tkr	-1 322 tkr	-3 100 tkr	-3 088 Tkr	
Övriga ext kostnader	-43 tkr	-50 tkr	*6 tkr*	-108 tkr	-198 tkr	90 tkr	-111 tkr	-595 tkr	-592 Tkr	
Funktionskostnader	-7 tkr	-7 tkr		-27 tkr	-27 tkr		-20 tkr	-80 tkr	-80 Tkr	
Personalkostnader										
Avskrivningar	-3 tkr	-3 tkr		-11 tkr	-11 tkr		-11 tkr	-33 tkr	-33 Tkr	
SUMMA KOSTNADER	***-348 tkr***	***-317 tkr***	***-31 tkr***	***-1 186 tkr***	***-1 269 tkr***	***83 tkr***	***-1 464 tkr***	***-3 808 tkr***	***-3 793 Tkr***	
RÖRELSERESULTAT	**-111 tkr**	**37 tkr**	***-148 tkr***	**-228 tkr**	**147 tkr**	**-375 tkr**	**-578 tkr**	**442 tkr**	**207 Tkr**	**100 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-46,74 %	10,41 %	*126,22 %*	-23,76 %	10,41 %	81,88 %	-65,28 %	10,41 %	5,18 %	2,31 %
Räntekostnader	-3 tkr	-27 tkr	*24 tkr*	-43 tkr	-108 tkr	65 tkr	-41 tkr	-324 tkr	-324 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3 tkr*	*-27 tkr*	*24 tkr*	*-43 tkr*	*-108 tkr*	*65 tkr*	*-41 tkr*	*-324 tkr*	*-324 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-114 tkr**	**10 tkr**	***-124 tkr***	**-271 tkr**	**39 tkr**	**-310 tkr**	**-619 tkr**	**118 tkr**	**-117 Tkr**	**100 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-114 tkr	10 tkr	*-124 tkr*	-271 tkr	39 tkr	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr	-117 Tkr	100 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-114 tkr	10 tkr	*-124 tkr*	-271 tkr	39 tkr	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr	-117 Tkr	100 Tkr

Bilaga 2

Bredband, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Övriga intäkter	1 308 tkr	1 308 tkr		5 233 tkr	5 233 tkr		4 875 tkr	15 700 tkr	15 700 Tkr	
SUMMA INTÄKTER	***1 308 tkr***	***1 308 tkr***		***5 233 tkr***	***5 233 tkr***		***4 875 tkr***	***15 700 tkr***	***15 700 Tkr***	
RÖRELSENS KOSTNADER										
Övriga ext kostnader	-9 tkr		*-9 tkr*	-31 tkr		-31 tkr	-6 tkr		-10 Tkr	
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr	-100 Tkr	
Personalkostnader	-20 tkr	-19 tkr	*-1 tkr*	-79 tkr	-75 tkr	-4 tkr	-48 tkr	-227 tkr	-225 Tkr	-3 Tkr
Avskrivningar	-804 tkr	-801 tkr	*-2 tkr*	-3 214 tkr	-3 206 tkr	-8 tkr	-2 899 tkr	-9 617 tkr	-9 883 Tkr	204 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-841 tkr***	***-829 tkr***	***-12 tkr***	***-3 357 tkr***	***-3 314 tkr***	***-43 tkr***	***-2 987 tkr***	***-9 944 tkr***	***-10 219 Tkr***	***201 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**467 tkr**	**479 tkr**	***-12 tkr***	**1 876 tkr**	**1 920 tkr**	**-43 tkr**	**1 888 tkr**	**5 756 tkr**	**5 481 Tkr**	**201 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	35,71 %	36,65 %	*366 796 038,11 %*	35,86 %	36,68 %	1 294 772 693,...	38,74 %	36,66 %	34,91 %	1,28 %
Ränteintäkter							612 tkr			
Räntekostnader	-468 tkr	-474 tkr	*6 tkr*	-1 908 tkr	-1 894 tkr	-13 tkr	-1 800 tkr	-5 683 tkr	-5 555 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-468 tkr*	*-474 tkr*	*6 tkr*	*-1 908 tkr*	*-1 894 tkr*	*-13 tkr*	*-1 188 tkr*	*-5 683 tkr*	*-5 555 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 tkr**	**6 tkr**	***-7 tkr***	**-31 tkr**	**25 tkr**	**-56 tkr**	**700 tkr**	**72 tkr**	**-74 Tkr**	**201 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr	-74 Tkr	201 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr	-74 Tkr	201 Tkr

Bilaga 2

Centrala funktioner, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning							154 tkr			
Övriga intäkter	4 176 tkr	4 130 tkr	*45 tkr*	16 669 tkr	16 342 tkr	327 tkr	18 939 tkr	50 013 tkr	53 127 Tkr	-981 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***4 176 tkr***	***4 130 tkr***	***45 tkr***	***16 669 tkr***	***16 342 tkr***	***327 tkr***	***19 093 tkr***	***50 013 tkr***	***53 127 Tkr***	***-981 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Anläggningsmaterial	-30 tkr	-9 tkr	*-20 tkr*	-243 tkr	-37 tkr	-206 tkr	-460 tkr	-111 tkr	-121 Tkr	4 Tkr
Övriga ext kostnader	-1 539 tkr	-1 612 tkr	*74 tkr*	-6 375 tkr	-6 449 tkr	75 tkr	-8 631 tkr	-19 348 tkr	-19 474 Tkr	56 Tkr
Funktionskostnader	-42 tkr	-42 tkr		-167 tkr	-167 tkr		93 tkr	-500 tkr	-500 Tkr	
Personalkostnader	-2 712 tkr	-2 355 tkr	*-357 tkr*	-10 004 tkr	-9 241 tkr	-764 tkr	-11 722 tkr	-28 710 tkr	-30 879 Tkr	447 Tkr
Avskrivningar	-302 tkr	-256 tkr	*-47 tkr*	-1 210 tkr	-1 022 tkr	-188 tkr	-1 006 tkr	-3 066 tkr	-4 169 Tkr	528 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-4 625 tkr***	***-4 274 tkr***	***-351 tkr***	***-17 998 tkr***	***-16 916 tkr***	***-1 083 tkr***	***-21 725 tkr***	***-51 736 tkr***	***-55 144 Tkr***	***1 035 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-449 tkr**	**-144 tkr**	***-306 tkr***	**-1 330 tkr**	**-574 tkr**	**-756 tkr**	**-2 632 tkr**	**-1 723 tkr**	**-2 017 Tkr**	**54 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-10,76 %	-3,48 %	*-675,17 %*	-7,98 %	-3,51 %	-230,92 %	-13,79 %	-3,44 %	-3,80 %	0,03 %
Räntekostnader	-7 tkr	60 tkr	*-67 tkr*	10 tkr	242 tkr	-232 tkr	36 tkr	725 tkr	602 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-7 tkr*	*60 tkr*	*-67 tkr*	*10 tkr*	*242 tkr*	*-232 tkr*	*36 tkr*	*725 tkr*	*602 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-456 tkr**	**-83 tkr**	***-373 tkr***	**-1 320 tkr**	**-333 tkr**	**-987 tkr**	**-2 597 tkr**	**-998 tkr**	**-1 415 Tkr**	**54 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-456 tkr	-83 tkr	*-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	-987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr	-1 415 Tkr	54 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-456 tkr	-83 tkr	*-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	-987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr	-1 415 Tkr	54 Tkr

Bilaga 2

Elförsäljning, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	3 664 tkr	3 418 tkr	247 tkr	36 030 tkr	19 596 tkr	16 434 tkr	16 679 tkr	44 807 tkr	60 958 Tkr	974 Tkr
Övriga intäkter	53 tkr	46 tkr	7 tkr	422 tkr	184 tkr	238 tkr	180 tkr	552 tkr	610 Tkr	
SUMMA INTÄKTER	***3 717 tkr***	***3 464 tkr***	***254 tkr***	***36 452 tkr***	***19 780 tkr***	***16 672 tkr***	***16 859 tkr***	***45 359 tkr***	***61 568 Tkr***	***974 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-3 187 tkr	-2 990 tkr	-197 tkr	-32 820 tkr	-17 441 tkr	-15 379 tkr	-14 507 tkr	-38 698 tkr	-54 230 Tkr	-1 268 Tkr
Anläggningsmaterial				-654 tkr		-654 tkr	-70 tkr			
Övriga ext kostnader	-51 tkr	-93 tkr	41 tkr	-256 tkr	-370 tkr	114 tkr	-213 tkr	-1 001 tkr	-940 Tkr	9 Tkr
Funktionskostnader	-210 tkr	-207 tkr	-2 tkr	-839 tkr	-817 tkr	-22 tkr	-761 tkr	-2 518 tkr	-2 493 Tkr	11 Tkr
Personalkostnader	-106 tkr	-92 tkr	-14 tkr	-494 tkr	-365 tkr	-129 tkr	-304 tkr	-1 104 tkr	-1 206 Tkr	11 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-3 554 tkr***	***-3 382 tkr***	***-172 tkr***	***-35 064 tkr***	***-18 994 tkr***	***-16 069 tkr***	***-15 855 tkr***	***-43 321 tkr***	***-58 869 Tkr***	***-1 237 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**163 tkr**	**82 tkr**	***82 tkr***	**1 388 tkr**	**785 tkr**	**603 tkr**	**1 003 tkr**	**2 038 tkr**	**2 699 Tkr**	**-263 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	4,40 %	2,36 %	32,13 %	3,81 %	3,97 %	3,62 %	5,95 %	4,49 %	4,38 %	-0,49 %
Räntekostnader	1 tkr		1 tkr	5 tkr		5 tkr	2 tkr		2 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*1 tkr*		*1 tkr*	*5 tkr*		*5 tkr*	*2 tkr*		*2 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**165 tkr**	**82 tkr**	***83 tkr***	**1 393 tkr**	**785 tkr**	**608 tkr**	**1 005 tkr**	**2 038 tkr**	**2 701 Tkr**	**-263 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	165 tkr	82 tkr	83 tkr	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr	2 701 Tkr	-263 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	165 tkr	82 tkr	83 tkr	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr	2 701 Tkr	-263 Tkr

Bilaga 2

Servicetjänster, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Övriga intäkter	945 tkr	128 tkr	*817 tkr*	1 851 tkr	686 tkr	1 165 tkr	684 tkr	4 012 tkr	4 202 Tkr	-363 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***945 tkr***	***128 tkr***	***817 tkr***	***1 851 tkr***	***686 tkr***	***1 165 tkr***	***684 tkr***	***4 012 tkr***	***4 202 Tkr***	***-363 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Anläggningsmaterial	-632 tkr	-220 tkr	*-412 tkr*	-726 tkr	-498 tkr	-229 tkr	-392 tkr	-1 590 tkr	-1 345 Tkr	200 Tkr
Övriga ext kostnader	-134 tkr	-16 tkr	*-118 tkr*	-399 tkr	-113 tkr	-286 tkr	-204 tkr	-270 tkr	-648 Tkr	-11 Tkr
Personalkostnader	-123 tkr	-92 tkr	*-31 tkr*	-502 tkr	-359 tkr	-143 tkr	-111 tkr	-1 095 tkr	-1 221 Tkr	-5 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-888 tkr***	***-327 tkr***	***-561 tkr***	***-1 628 tkr***	***-970 tkr***	***-657 tkr***	***-707 tkr***	***-2 955 tkr***	***-3 214 Tkr***	***184 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**57 tkr**	**-200 tkr**	***256 tkr***	**223 tkr**	**-285 tkr**	**508 tkr**	**-23 tkr**	**1 057 tkr**	**988 Tkr**	**-179 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	5,99 %	-156,30 %	*31,34 %*	12,06 %	-41,51 %	43,59 %	-3,37 %	26,36 %	23,52 %	-2,44 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**57 tkr**	**-200 tkr**	***256 tkr***	**223 tkr**	**-285 tkr**	**508 tkr**	**-23 tkr**	**1 057 tkr**	**988 Tkr**	**-179 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	57 tkr	-200 tkr	*256 tkr*	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr	988 Tkr	-179 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	57 tkr	-200 tkr	*256 tkr*	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr	988 Tkr	-179 Tkr

Bilaga 2

Laddstationer, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Övriga intäkter	30 tkr	15 tkr	*15 tkr*	52 tkr	59 tkr	-7 tkr	91 tkr	177 tkr	160 Tkr	50 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***30 tkr***	***15 tkr***	***15 tkr***	***52 tkr***	***59 tkr***	***-7 tkr***	***91 tkr***	***177 tkr***	***160 Tkr***	***50 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen		-1 tkr	*1 tkr*	-3 tkr	-4 tkr	1 tkr	-4 tkr	-13 tkr	-13 Tkr	-1 Tkr
Övriga ext kostnader	-6 tkr	-7 tkr	*1 tkr*	-24 tkr	-30 tkr	6 tkr	-29 tkr	-89 tkr	-87 Tkr	-12 Tkr
Funktionskostnader	-2 tkr	-2 tkr		-7 tkr	-7 tkr		-7 tkr	-20 tkr	-20 Tkr	
Personalkostnader	-2 tkr	-4 tkr	*2 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	-6 tkr	-50 tkr	-34 Tkr	-1 Tkr
Avskrivningar	-5 tkr	-5 tkr		-19 tkr	-19 tkr		-19 tkr	-56 tkr	-56 Tkr	
SUMMA KOSTNADER	***-15 tkr***	***-19 tkr***	***4 tkr***	***-68 tkr***	***-76 tkr***	***8 tkr***	***-63 tkr***	***-228 tkr***	***-209 Tkr***	***-14 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**	**-49 Tkr**	**37 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	50,14 %	-28,70 %	*127,81 %*	-30,58 %	-28,36 %	-11,93 %	30,56 %	-28,58 %	-30,89 %	24,95 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**	**-49 Tkr**	**37 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	15 tkr	-4 tkr	*19 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr	-49 Tkr	37 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	15 tkr	-4 tkr	*19 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr	-49 Tkr	37 Tkr

Bilaga 3

Uppdatering Passersystem ÅVC

2026-06-09

Isabell Niklasson

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

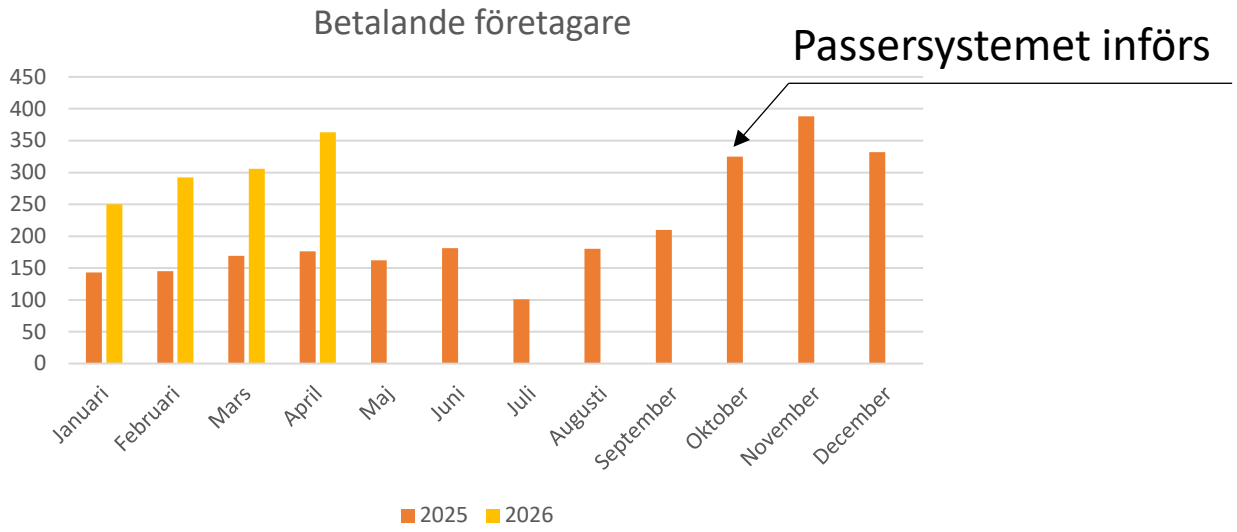
Bakgrund

- Förbättrade möjligheter att samla statistik
- Rättvisare betalning för företag och hushåll (ökade intäkter)
- Säkrare vistelsemiljö och kontrollerad trafiksituation

Bilaga 3

Status per 2026-05

✓ Förbättrade möjligheter att samla statistik

Rättvisare betalning för företag och hushåll (ökade intäkter)

Säkrare vistelsemiljö och kontrollerad trafiksituation

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 3

Status per 2026-05

- Rättvisare betalning för företag och hushåll

Privatpersoner	Antal besök 1/1 - 31/5
Person A	178
Person B	60
Person C	50
Person D	49
Person E	41
Person F	41
Person G	40

Vad ingår i grundavgiften?
Vad ska vara en "tilläggstjänst"?
Hur kan vi göra det säkrare för våra kunder och vår personal att vistas på området?

- Säkrare vistelsemiljö och kontrollerad trafiksituation
  - Högt trafikflöde

Bilaga 3

Hur gör andra kommuner?

Kommun	Passersystem	Antal besök (villa)	Antal besök (flerfamiljshus)
HEMAB	Bom	Fritt antal besök	
SYSAV/ Malmö, Lund, Helsingborg	Bom	26 besök per myndig person	26 besök per myndig person
Kristianstads kommun	Bom	24 per hushåll	12 per hushåll
Vivab	Bom	15 per hushåll	15 per hushåll
NSR	Bom	12 besök per myndig person	12 besök per myndig person
Rambo/Lysekil, Munkedal, Sotenäs, Tanum	Bom	12 per hushåll	8 per hushåll
Jokkmokk	Bom	12 per hushåll	6 per hushåll/fritidshus
Partille	Bom	10 per person	10 per person

Måluppfyllnad

- Minskning med ca 10-20% besök
- Oförändrad avfallsmängd
- Bättre kapacitetsutnyttjande och servicegrad

Bilaga 3

Risker och utmaningar

Risker	Evidens/erfarenhet	Åtgärd
Illegal dumpning	Ingen tydlig ökning	Tät dialog med kommunen/polis
Varumärke/kundnöjdhet	Varierad beroende på kommunikation.	Kommunikation och vårt ”Varför” Högre antal besök att börja med. Dra slutsats efter några år.

Kommande period

- Uppföljning företagsbesök
  - Brevutskick
  - Konsekvenstrappa

- Utredning begränsat antal besök
  - Analysera underlaget
  - Fördelning villa/lägenhet/fritidshus
  - Plan för kommunikation

En samverkan mellan Energiföretagen, Riksbyggen, Fastighetsägarna, HSB Riksförbund och Sveriges Allmännytta.

Prisdialogen

Prisdialog 2026

Fjärrvärme

Återblick - prisdialog 2025

Prisjustering 2026

Småhus	4,90 %
Flerbostadshus & lokaler	1,90 %

Prisprognos

2027	2-4 %
2028	2-4 %

Pris och prisprognoser 2027-2029

Prisjustering 2027

Småhus	3,50 %
Flerbostadshus & lokaler	3,00 %

Prisprognos

2028	2-4 %
2029	2-4 %

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 4

Prislista fjärrvärme
Flerbostadshus och lokaler
Härnösand 2026

Effektavgift

1 266 kr/kW

Energipris

642 kr/MWh	december-mars
360 kr/MWh	april-november

Volymrabatt*

501-750 MWh	18,40 kr/MWh
751-1000 MWh	33,10 kr/MWh
1001- 1500 MWh	42,90 kr/MWh
1501-2000 MWh	65,00 kr/MWh
2001- MWh	130,00 kr/MWh

Angivna priser är exklusive moms och gäller tills vidare från 2026-01-01. Volymrabatt tillämpas enligt ovan angivna intervall, baserat på fastighetens uppmätta energibehov på årsbasis.

Prislistan avser flerbostadshus och lokaler. Till exempel skolor, bibliotek, kontor, affärer och industrilokaler. Vänd för att läsa mer.

Härnösand Energi & Miljö AB
Box 304
871 26 Härnösand

Telefon: 0611-55 75 00
E-post: info@hemab.se
www.hemab.se/fjarrvarme

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Förslag på ny prismodell 2027

Flerbostadshus & lokaler

Nuvarande priskomponenter

Effektavgift, kr/kW
Energipris, kr/MWh
Volymrabatt, kr/MWh

Tillkommande priskomponent

Flödesavgift, kr/m3

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Resultatpåverkande faktorer

- Värmeförsäljning
- Elproduktion
- Utsläppsrätter – ny period 2026-2030
- Bränslepriser & elpriser
- Underhållskostnader

Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

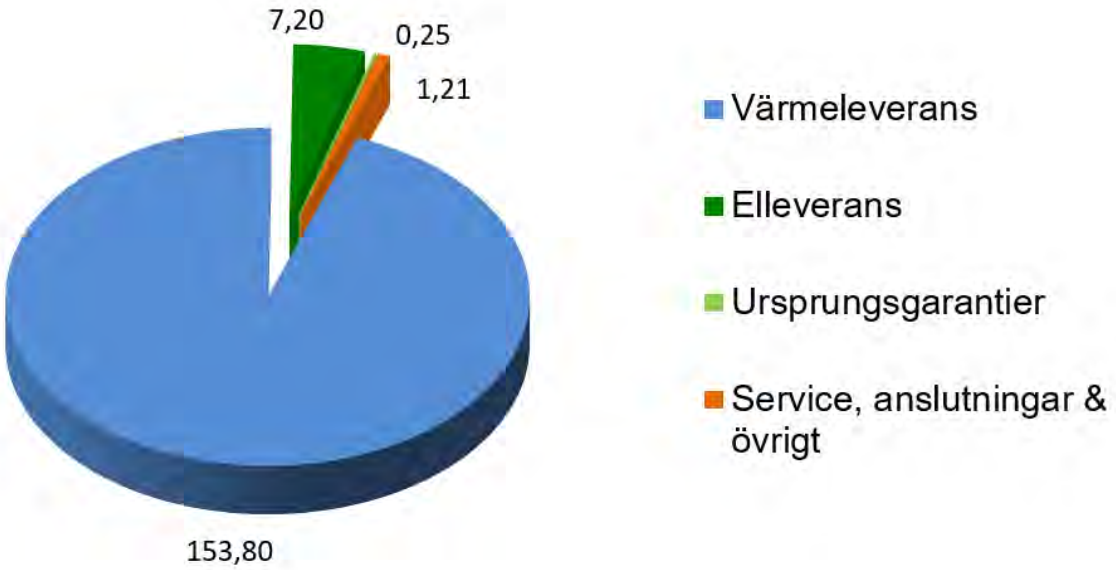
Bilaga 4

Resultat 2027 - preliminär budget

Föregående år inom parantes

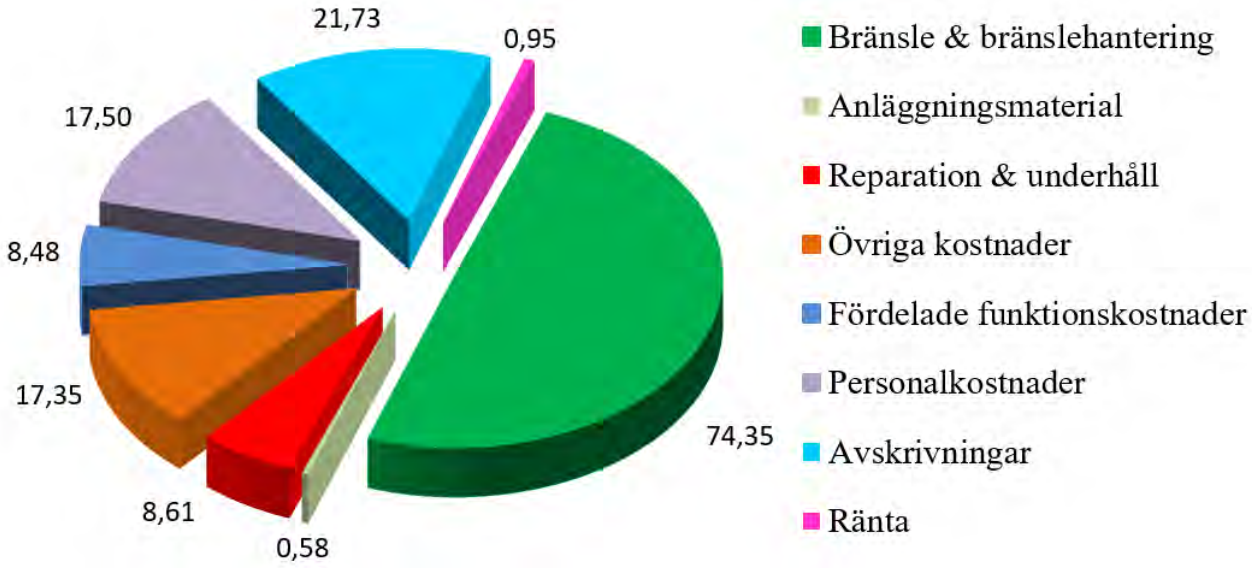
Intäkter

162,5 Mkr (151,0)

Kostnader

149,5 Mkr (143,0)

Resultat 13,0 Mkr (8,0)

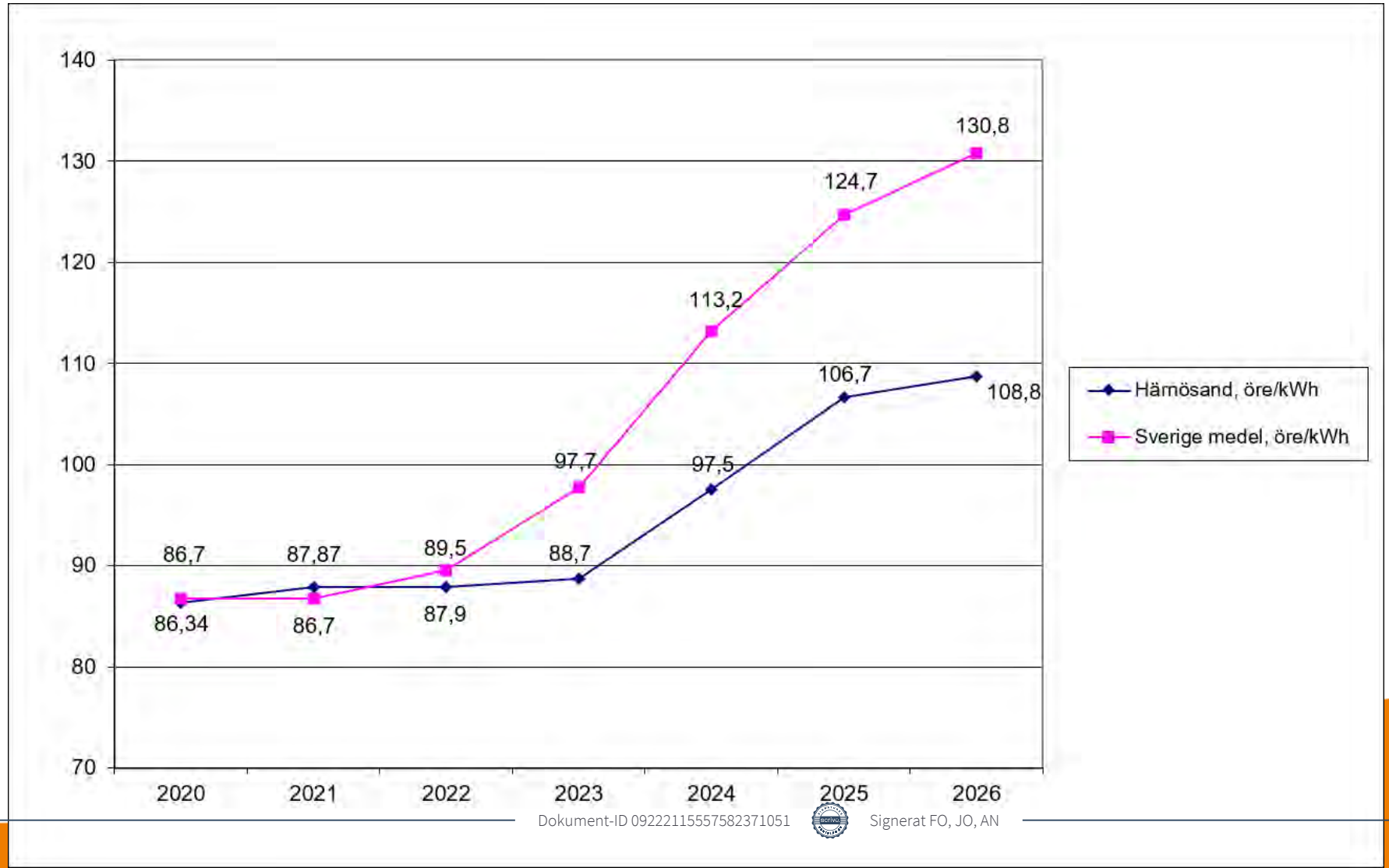
Dokument-ID 092221155575823710 51 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 4

Prisutveckling på Fjärrvärme 2020-2026

Flerfamiljshus 193 000 kWh/år (Nils Holgersson)

Öre / kWh
(inkl. moms)

Prisökning 2026

Härnösand	1,9 %
Sverige medel	4,7 %

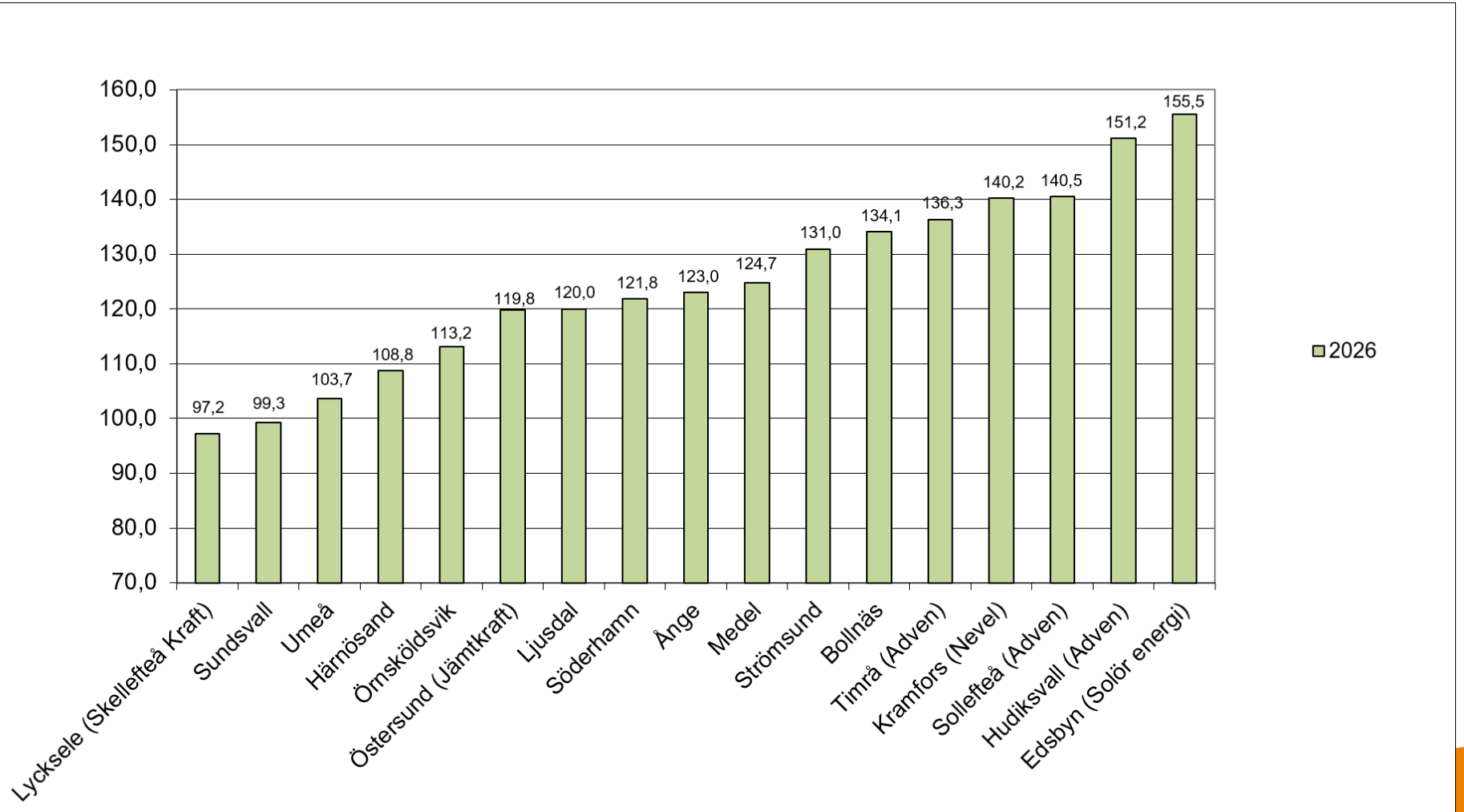
HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 4

Prisjämförelse på Fjärrvärme 2026

Flerfamiljshus 193 000 kWh/år – Elprisområde 2, utvalda kommuner

Öre / kWh
(inkl. moms)

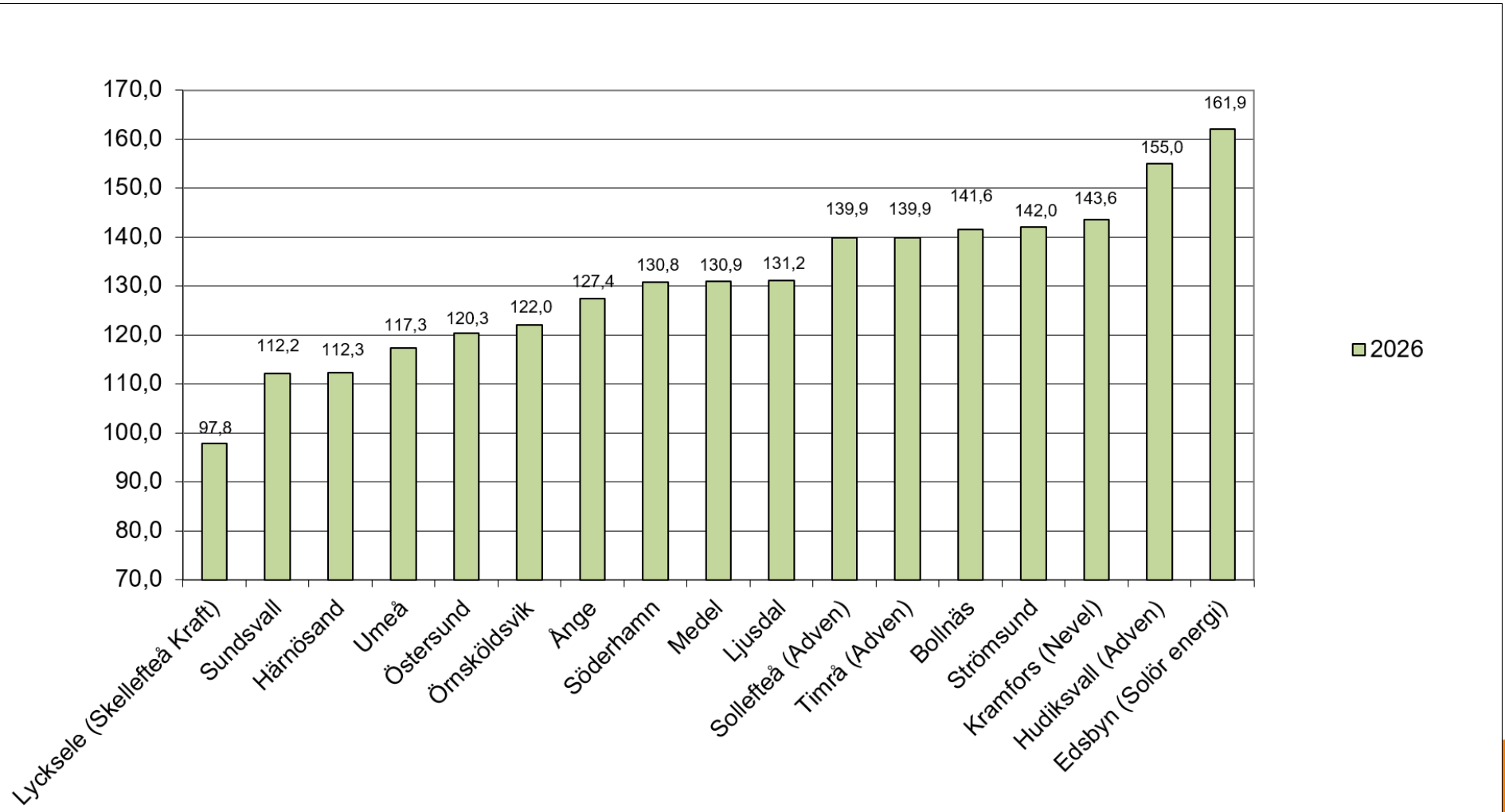
HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 4

Prisjämförelse på Fjärrvärme 2026

Öre / kWh
(inkl. moms)

Småhus 20 000 kWh/år – Elprisområde 2, utvalda kommuner

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

8.3 Rapport Styrelsens internkontrollplan 2026

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 5

8.3 Rapport Styrelsens internkontrollplan 2026

Styrelsen för HEMAB och HEAB har beslutat om nedan internkontrollpunkter för 2026

- **Arbetsmiljö**
  - Personsäkerhet - Tillbud, olyckor, psykosocial arbetsmiljö
- **Kvalité/Miljö**
  - Miljö & anläggningsrisker – Haverier och driftstörningar som allvarligt påverkar leverans till kund eller miljö
  - Hållbarhetsrisk – Klimatförändringar/ bristande klimatanpassning
- **Säkerhet**
  - Skydd & säkerhet – Informationssäkerhet inklusive IT-säkerhet, personsäkerhet, fysiskt skydd och kontinuitetsplanering
- **Ekonomi**
  - Affärsrisker - Beroende av elmarknad och räntenivåer, påverkan på intäkter, kostnader och kassaflöde

Samt att uppdra till VD att redovisa kontrollen efter ledningens genomgång i kvartal 1 och 3 2026.

Bilaga 5

Styrelsens internkontrollplan

Avdelning	Rubrik	Beskrivning
Arbetsmiljö	Olycksfall	I genomsnitt 1 olycksfall varannan vecka är för mycket. Program för utvecklad säkerhetskultur pågår. O olyckor med sjukskrivning i år.
Arbetsmiljö	Riskobservationer	Har ökat antalet riskobservationer 6 år i rad. Vi taktar mot målet med 1 riskobservation per medarbetare och år.
Arbetsmiljö	Psykosocial arbetsmiljö	Medarbetarundersökning genomförd, resultatet förbättras på de flesta områdena. Handlingsplan skapas per avdelning.
Kvalité/Miljö	Miljörisker	Byte kemikalier Kattastrand, ej följt driftstörningsrutin, bristande kontroll av breddningar, bränslelager spridits till vattendrag, invasiva arter förekommer på egna fastigheter, 2 mindre oljeläckage, nedskräpning.
Kvalité/Miljö	Anläggningsrisker	Arbete med kontinuitetsplanering + fysiskt skydd pågår
Kvalité/Miljö	Risk klimatförändringar	Är relativt anpassade för klimatförändringar. Elnät drabbas av vind, spillvatten och avloppsvatten drabbas av skyfall. Varmare klimat påverkar fjärrvärmeaffären.
Säkerhet	Informationssäkerhet	Revision inbokad. Status och incidenter rapporteras på alla styrelsemöten.
Säkerhet	Personsäkerhet	Ser behov av att utveckla skyddet mot hot och våld.
Säkerhet	Fysiskt skydd	Inbrottsskydd + brandlarm. Inventering klar. Arbetssätt startas upp. Ser investeringsbehov framåt.
Säkerhet	Kontinuitetsplanering	Pågår främst inom informationssäkerhet. Ser behov av att växla upp fysiska kontinuitetsplaneringen.
Affärsrisker	Elmarknad	Låga elpriser medför förlust för vindkraften. Ser behov av att kunna anpassa verksamheten (fjärrvärmeproduktion) utifrån elpris.
Affärsrisker	Räntor	Fortsatt hög nivå på investeringar, kassaflöde behöver förbättras.
Affärsrisker	Intäkter	Utveckling av antalet kundavtal följs upp, program för att ta ”rätt” betalt för våra tjänster pågår.
Affärsrisker	Kostnader	Kostnadsbesparingsprogram pågår och följs upp som mål.

Policy – Arbetsmiljö

Vi är alla kollegor där vi bryr oss om varandra och vi vill att alla ska komma hem välbehållna och friska varje dag. Av den anledningen vill vi erbjuda en säker, hälsosam och trivsam arbetsplats. Samhällets beroende av våra produkter och tjänster gör det extra viktigt att ge våra medarbetare goda förutsättningar för sitt arbete.

Vi strävar efter hög delaktighet hos alla medarbetare i vårt systematiska arbetsmiljöarbete för att stärka säkerhetskulturen och den psykologiska tryggheten. Här ser vi två grundläggande framgångsfaktorer, ledarskap och medarbetarskap. Ett modigt ledarskap som inspirerar och utmanar organisationen till utveckling och att samtliga medarbetare har en nyckelroll att arbeta säkert och långsiktigt hälsosamt.

Hos oss stöttar vi varandra och bygger förtroendefulla samarbeten, det är så vi skapar ett tryggt och hållbart arbetsklimat.

HEMAB:s arbetsmiljöpolicy omfattar alla medarbetare, leverantörer, entreprenörer, besökare eller andra personer som vistas på våra områden eller utför arbeten åt HEMAB. Gäller även alla HEMAB:s geografiska ansvarsområden, allt arbete i fält eller hos kund, allt arbete under arbetstid och tjänsteresor.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

9.2.1 Beslut uppdaterad affärsplan

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 7

Affärsplan 2026

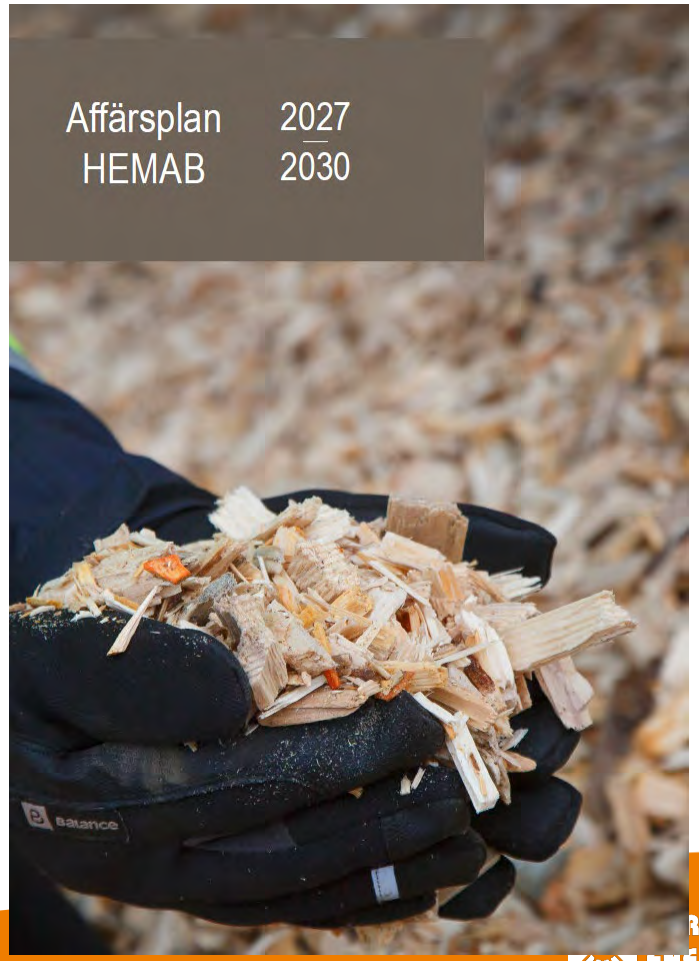
Ägardirektiv

- Förväntan hos ägaren att en plan tas fram och skickas till dem

Innehåll

- Strategiska mål
- Budget
- Investeringsplan
- Affärernas verksamhetsplaner

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

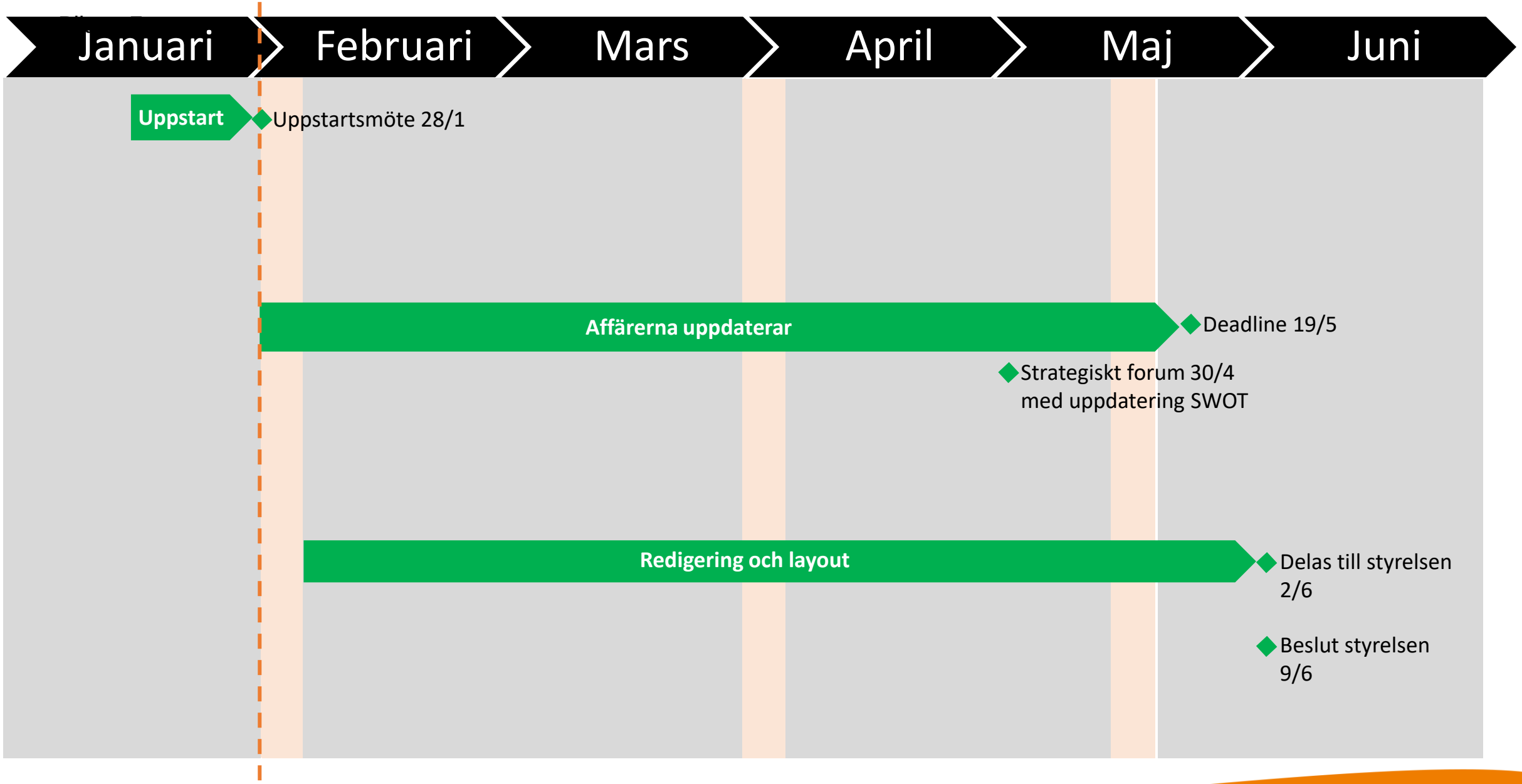
Bilaga 7

Affärsplan 2026

Förutsättningar
- Ingen helt ny i år utan uppdatering av fjolårets
- Enligt processen för affärsplan ska beslut om uppdaterad plan tas av styrelsen i juni

Det vi gjort gemensamt
- Ledningsgrupp uppdaterar övergripande SWOT
- Prioriteringar av möjligheter och hot utifrån intressenter och bolagets strategiska perspektiv
- Säkerställa övergripande texters relevans

Det vi gjort i affärerna
- Strategier och viktiga insatser
- Mål och ambitioner
- Ekonomi
- Se över SWOT om något ska ändras
- Se över om allt stämmer med nya organisationen
- Om möjligt, korta ner

Januari
Februari
Mars
April
Maj
Juni
Uppstart
Uppstartsmöte 28/1
Affärerna uppdaterar
Deadline 19/5
Strategiskt forum 30/4
med uppdatering SWOT
Redigering och layout
Delas till styrelsen
2/6
Beslut styrelsen
9/6

Bilaga 7

Väsentliga förändringar

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

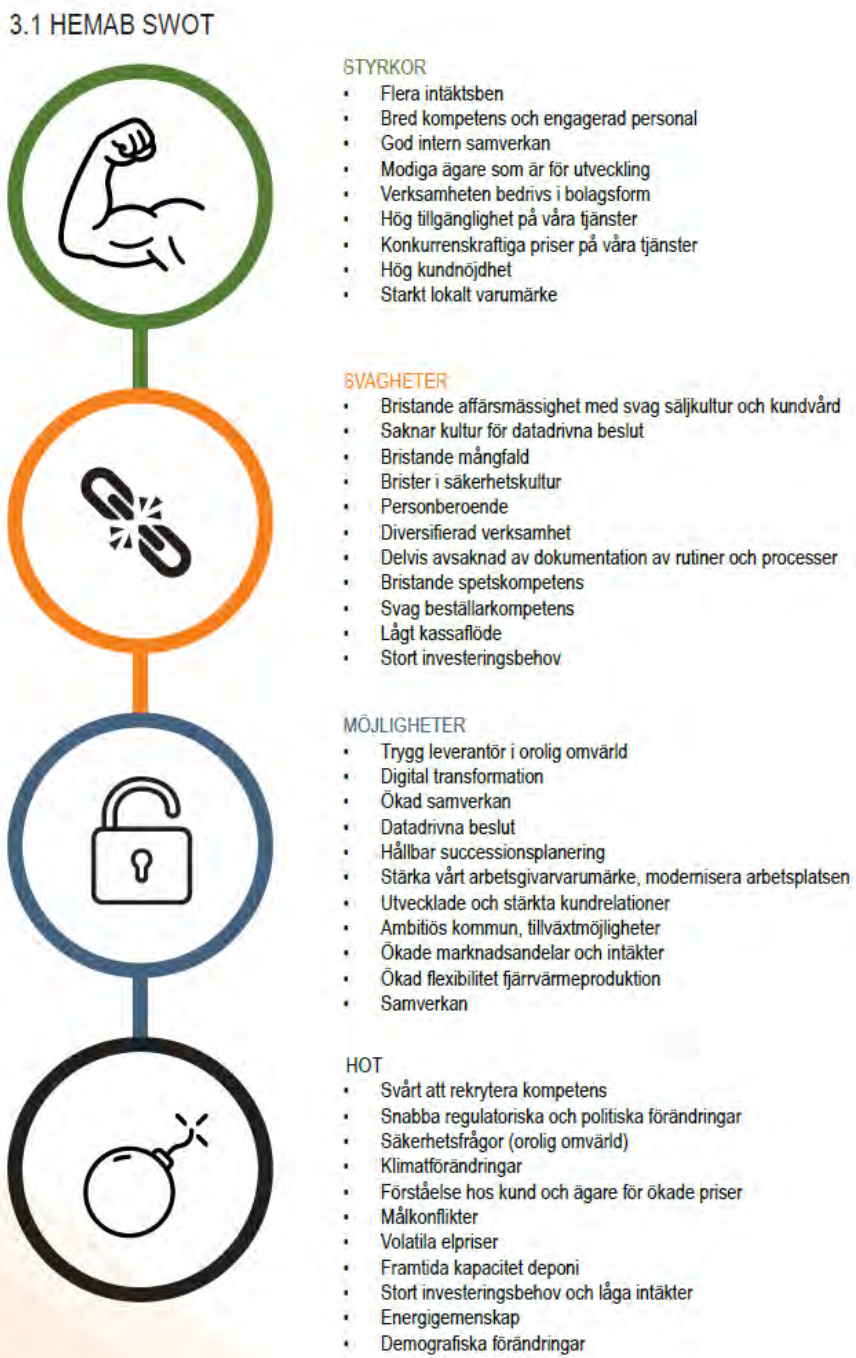
Bilaga 7

Väsentliga förändringar – övergripande

Utbrytning övergripande affärsplan

Uppdatering av SWOT

- Gjordes gemensamt av ledningsgruppen i workshopformat
- Utgick från blankt papper
- Smärre förändringar – omformuleringar och några tillförda/borttagna
- Prioritering av möjligheter och hot med tillhörande strategier

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

Väsentliga förändringar – övergripande

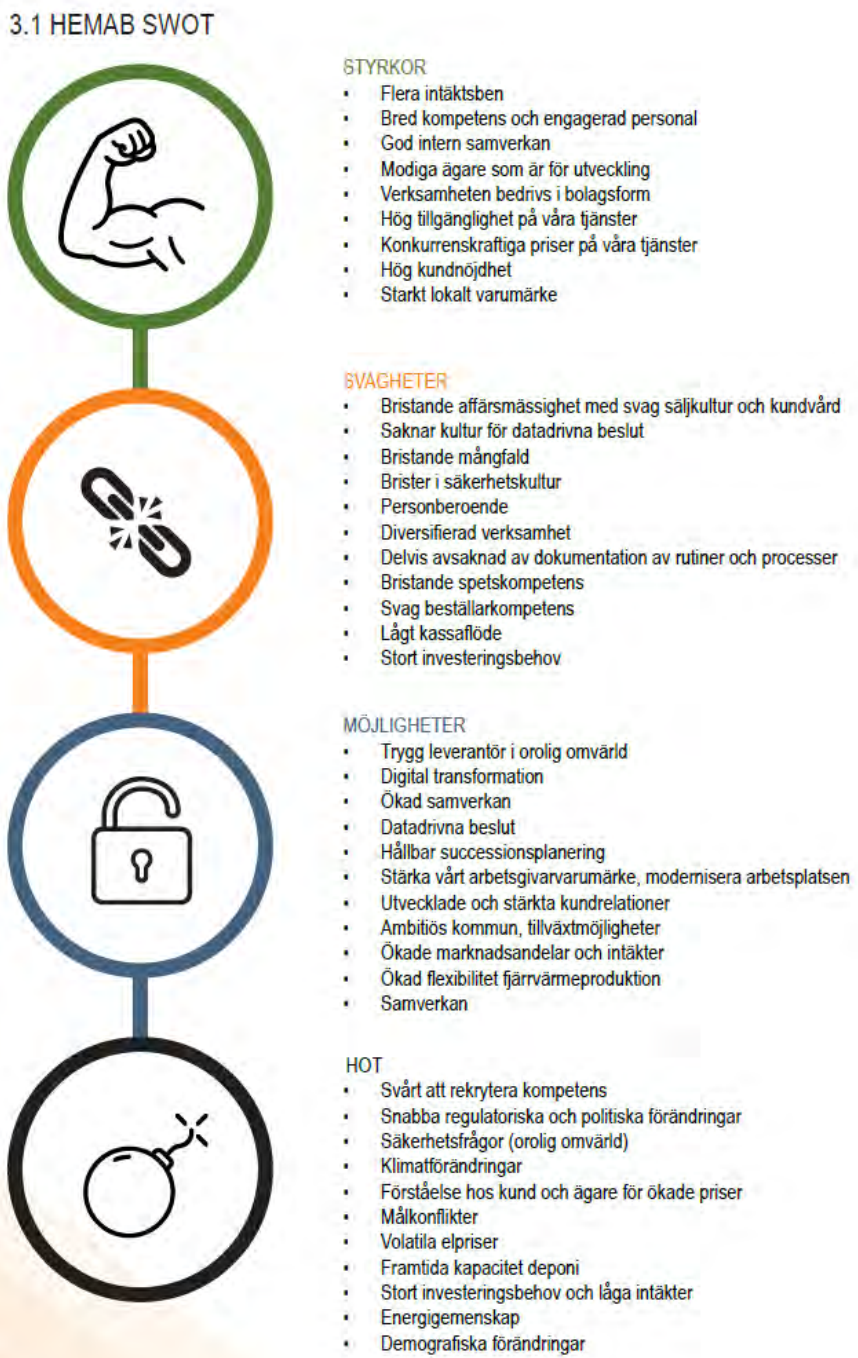
Tillfört

- Flera intäktsben (styrkor)
- Engagerad personal (styrkor)

- Kundvård (svagheter)
- Säkerhetskultur (svagheter)
- Investeringsbehov (svagheter)

- Trygg leverantör i orolig omvärld (möjligheter)
- Ökad samverkan (möjligheter)
- Utvecklade och stärkta kundrelationer (möjligheter)
- Ökade marknadsandelar och intäkter (möjligheter)
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion (möjligheter)

- Framtida kapacitet deponi (hot)
- Stort investeringsbehov och låga intäkter (hot)
- Energigemenskap (hot)
- Demografiska förändringar (hot)

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

Väsentliga förändringar – övergripande

- Av ledningsgruppen gemensamt prioriterat utifrån intressentanalys
- Under avsnitt 3.2 Strategier och viktiga insatser – uppdaterad text och nytt avsnitt 3.2.6 Energiförsörjning och flexibilitet i energisystemet

Prioriterade möjligheter och hot

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande möjligheter prioriterats:

- Trygg leverantör i orolig omvärld
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion
- Digital transformation
- Utvecklade och stärkta kundrelationer
- Hållbar successionsplanering

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande hot prioriterats:

- Volatila elprier
- Stort investeringsbehov och låga elpriser
- Demografiska förändringar
- Klimatförändringar
- Säkerhetshot

Bilaga 7

Väsentliga förändringar – övergripande

- Mindre justeringar i målen
  - Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp
  - 50 procent kvinnor i ledande position
  - 3500 nedladdningar av appen
  - För övrigt ny tidsram

3.3 HEMAB:s mål och ambitioner

Övergripande mål		Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppfölj-ning
Hållbart Härnösand	Ekonomi	Vi strävar efter en sund och hållbar ekonomi med stabil avkastning på investerat kapital och en skälig belåningsgrad.	> 3 procent avkastning på totala tillgångar. >20 procent soliditet.	2027-2030
	Miljö och klimat	Vi vill bidra till att de nationella miljömålen uppnås genom att ta ansvar för att reducera våra utsläpp som påverkar klimat och miljö.	Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp. Noll stycken okontrollerade utsläpp med miljöpåverkan.	2027-2030
	Sociala insatser	Vi vill bidra till ett socialt hållbart Härnösand genom att ta ansvar för att fler får förutsättningar att lära sig språket och göra inträde på arbetsmarkandsmarkanden.	Årligen ta emot en språkpraktikant i vår verksamhet med start år 2025.	2027-2030
Attraktivt Härnösand		Vi ska verka för en hög kundnöjdhet.	Fem punkter bättre än genomsnittet för branschen i SKI kundundersökning.	2027-2030
		Vi ska jobba för en hög medvetenhet kring säkerhetsfrågan bland våra medarbetare.	Informationssäkerhetsutbildning integreras i kompetensprofilen för alla medarbetare med årlig repetitionsutbildning som följs upp av närmaste chef.	2027-2030
		Vi ska säkerställa hög kvalitet på vårt arbete inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	Utreda 100 procent av alla avvikelser inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	2027-2030
Attraktiv arbetsplats		Vi ska främja en hållbar arbetsplats med friska medarbetare.	Frisknärvaro Noll stycken olycksfall med sjukskrivning.	2027-2030
		Vi ska arbeta för en ökad jämställdhet och maktfördelning på vår arbetsplats.	50 procent kvinnor i ledande position.	2028
		Vi ska bidra till att utbilda nya medarbetare inom vår bransch samt arbeta för att säkra vår egen kompetensförsörjning.	Handleda åtta stycken LIApraktikanter per år. Handleda fyra examensarbeten per år.	2027-2030
Innovativ samhällsnytta	Kundnytta	Vi ska främja användandet av vår app för att möjliggöra en effektiv och kvalitativ kommunikation med våra kunder.	3 500 stycken nedladdningar av vår app.	2027
	Digital transformation	Vi ska säkra god framdrift i vårt arbete med digitalisering inom organisationen.	Tio stycken påbörjade och avslutade initiativ per år.	2027-2030

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Ekonomi

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 7

Väsentliga förändringar – övergripande ekonomi

4. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	516 177	507 071	548 998	593 381	617 995	647 067	671 589
Övriga intäkter	99 166	89 958	88 863	88 380	90 477	92 322	94 198
SUMMA INTÄKTER	615 343	597 029	637 861	681 761	708 472	739 389	765 788
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen							
Anläggningsmaterial	-16 761	-14 684	-10 973	-13 728	-14 983	-16 799	-18 653
Övriga ext kostnader	-169 013	-171 871	-176 770	-188 113	-196 383	-204 323	-212 973
Funktionskostnader	-41 201	-37 956	-43 514	-44 404	-45 286	-46 189	-47 110
Personalkostnader	-103 030	-105 860	-110 944	-115 323	-119 845	-124 384	-129 878
Avskrivningar	-83 435	-89 835	-92 959	-96 806	-100 919	-105 361	-107 486
SUMMA KOSTNADER	-574 048	-552 550	-573 130	-609 138	-631 991	-654 410	-676 973
RÖRELSERESULTAT	**41 295**	**44 479**	**64 731**	**72 623**	**76 481**	**84 979**	**88 815**
RÖRELSEMARGINAL	**6,71 %**	**7,45 %**	**10,15 %**	**10,65 %**	**10,80 %**	**11,49 %**	**11,60 %**
Ränteintäkter	1 224	612					
Räntekostnader	-25 025	-29 481	-31 202	-29 494	-29 375	-29 403	-29 232
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-23 801*	*-28 869*	*-31 202*	*-29 494*	*-29 375*	*-29 403*	*-29 232*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**17 494**	**15 610**	**33 528**	**43 130**	**47 106**	**55 575**	**59 583**

Dokument-ID 092221155575823710S1 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

Väsentliga förändringar – övergripande ekonomi

4.1.3 Investeringar

	2023	2024	2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Fjärrvärme	16 254	30 228	19 525	15 860	19 015	23 150	23 650	25 650
Elnät	25 572	31 174	29 718	22 135	19 100	32 800	32 400	32 000
Återvinning	4 377	6 810	2 665	15 770	13 850	11 750	11 650	1 650
Deponi		3 950		2 300				
VA	33 108	100 868	115 668	55 730	62 600	55 500	58 000	58 000
Elförsäljning								
Bredband	-8 044	9 873	23 070	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Vindkraft			8 241	500				
Tankstation								
Laddstationer								
Biogas	6 094	42 524		3 600		5 000	2 029	2 030
Servicetjänster								
Centrala funktioner	4 612	6 288	2 883	3 650	4 000	2 750	2 750	2 750
SUMMMA	**81 973**	**231 715**	**201 770**	**129 545**	**128 565**	**140 950**	**140 479**	**132 080**

Affärerna

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Väsentliga förändringar affärerna – VA

- Strukturen – mer konkret och tydligare mål
- Tillägg om underhållsplan och tydligare kostnadsstyrning
- Tillägg om nya verksamhetsområden
- Dagvattentaxa på sikt

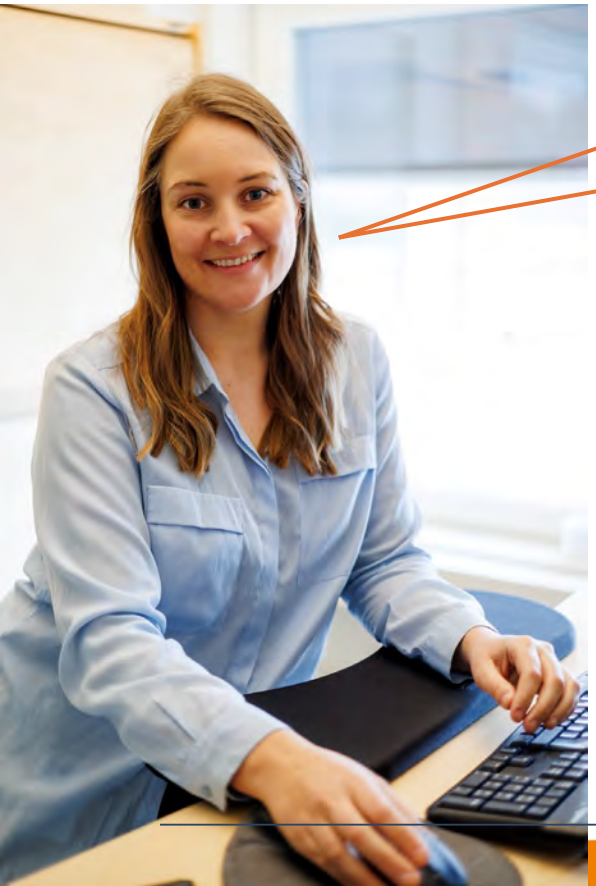

Ingela Månsson, affärschef VA

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ – Du kan lita på oss!

Väsentliga förändringar affärerna – Återvinningen

- Ökat fokus på återbruksförsäljning
- Projekt fastighetsnära insamling blir en del av verksamheten
- Fordonsinvesteringar

Isabell Niklasson, affärschef Återvinning

Bilaga 7

Väsentliga förändringar affärerna – Elnät

- Justerat i löpande text om effektavgift
- Målen justeras också där vi istället bevakar kommande lagstiftning
- Information om ändrad IKN-förordning

Tomas Styf, affärschef Elnät

Bilaga 7

Väsentliga förändringar affärerna – Fjärrvärme

- Fokus på alternativ produktion
- Optimering av distributionsnätet
- Digital produktionsoptimering (AI)

Jonas Jacobsson, affärschef Energi

Väsentliga förändringar affärerna – Biogas

- Fastställa en strategisk marknad för CBG-försäljning och produktion
- Utvärdera rötning av avloppsslam
- Högre kapacitet hygienisering

Jonas Jacobsson, affärschef Energi

Väsentliga förändringar affärerna – Deponi/omlastning (Äland)

- Eget avsnitt i affärsplanen
- Bredda intäktsbasen
- Stärkt omvärldsbevakning och strategisk framförhållning

Jonas Jacobsson, affärschef Energi

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ – Du kan lita på oss!

Bilaga 7

Väsentliga förändringar affärerna – Elförsäljning

- Marknadsplan inarbetad i affärsplanen
- Utvecklade målsättningar

Marcus Tärnvik, affärschef Elförsäljning

Bilaga 7

Väsentliga förändringar affärerna – Digitala affärer och bredband

- Egen verksamhetsplan för bredband
- Text om digitala affärer flyttad till övergripande

Marcus Tärnvik, affärschef Digital infrastruktur

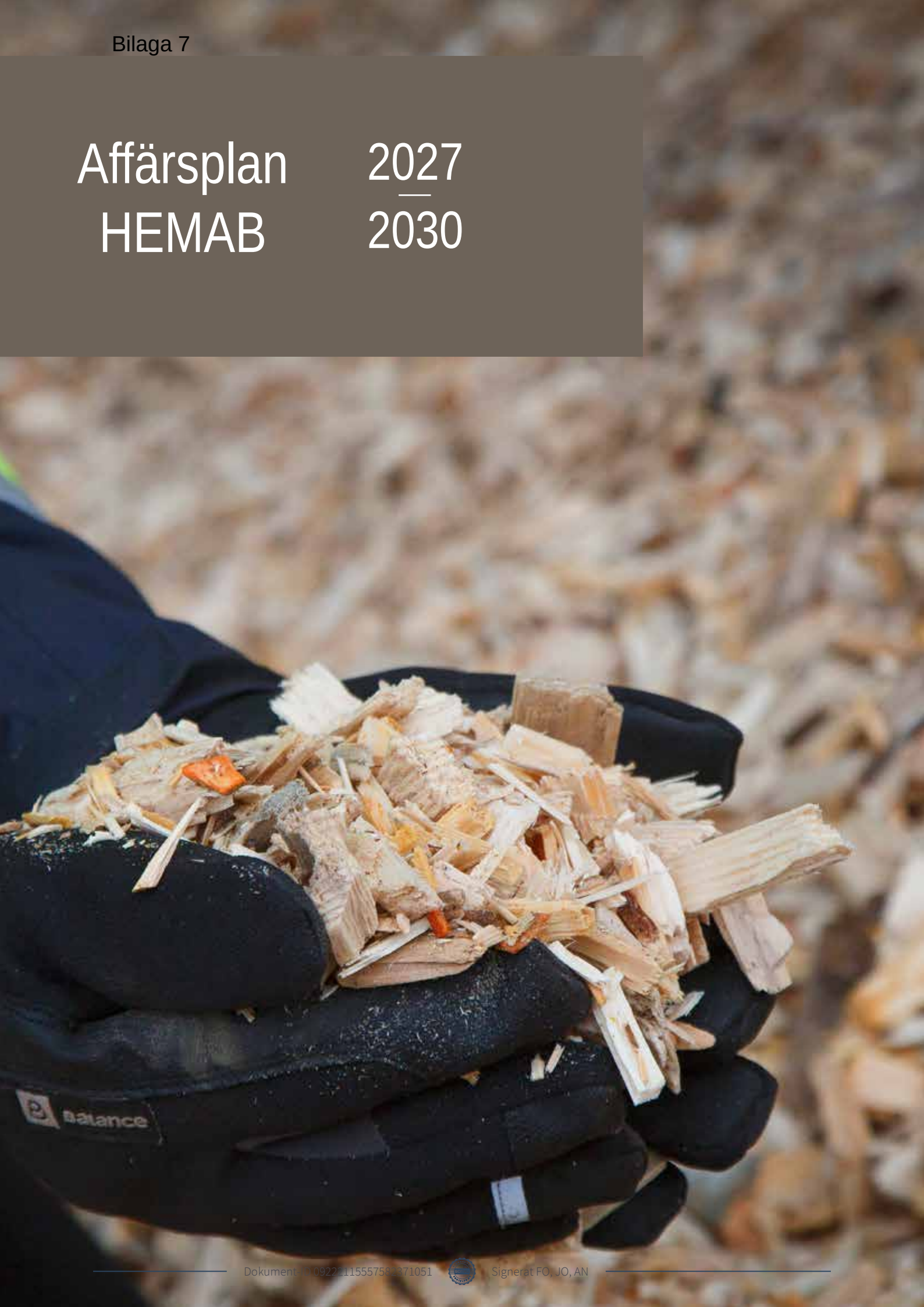
9.2 Beslut uppdaterad affärsplan

Styrelsen föreslås besluta:

att godkänna ledningens förslag till Affärsplan 2027-2030.

Bilaga 7

Affärsplan HEMAB 2027—2030

Dokument-ID 092211555758271051 Signerat FO, JO, AN

Innehåll Sid

1. Sammanfattning 4

2. Företagsbeskrivning 5

2.1 Uppdraget 5
2.1.1 HEMAB-koncernen 5
2.1.2 Ägarens och regelverkens styrning 5
2.1.3 Kommunkoncernen 5
2.1.4 Styrelsen 5

2.2 Affärsidé, vision och värderingar 6
2.2.1 Affärsidé 6
2.2.2 Vision 6
2.2.3 Värderingar 7

2.3 Delägarskap och medlemskap 8

2.4 Organisation 9

2.5 Affärsmodell 9

2.6 Verksamhetsavdelningar 9
2.6.1 Ekonomi 9
2.6.2 Säkerhet och service, Debitering och Transformation 9
2.6.3 Kund, marknad och försäljning 9
2.6.4 Strategisk utveckling 10
2.6.5 HR 10

2.7 Företagsledning 10

2.8 Medarbetare 11

3. HEMAB:s strategiska inriktning 15

3.1 HEMAB SWOT 16-17

3.2 Strategier och viktiga insatser 18
3.2.1 Säkerhetsarbete 18
3.2.2 Digital transformation 18
3.2.3 Hållbarhetsengagemang 19
3.2.4 Kompetensförsörjning och medarbetarskap 19
3.2.5 Våra kunder 20

3.3 HEMAB:s mål och ambitioner 21

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

Innehåll Sid

4. Ekonomi 22

4.1 Ekonomiska förutsättningar 25

4.1.1 Vad är grunden för HEMAB:s ekonomi 25

4.1.2 Vad påverkar vir ekonomi 25

4.1.3 Investeringar 26

4.1.4 Utmaningar framåt 27

HEMAB:s ledningsgrupp 2026: Isabell Niklasson, Jonas Jacobsson, Malin Albonius, Tomas Styf, Peyman Vahedi, Marcus Tärnvik, Ingela Månsson, Lena Andersson, Fredrik Olsson

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN.

1. Sammanfattning

Affärsplan 2027-2030 för Härnösand Energi och Miljö (HEMAB) visar var vi önskar att verksamheten är 2030, hur vårt erbjudande kommer att utvecklas och viktiga insatser för att nå dit.

HEMAB ägs av Härnösands kommun och ägardirektivet beslutas av Kommunfullmäktige. Bolaget ska bedrivas affärsmässigt samtidigt som att förmånliga priser prioriteras före vinstmaximering. Vår vision är att skapa innovativ samhällsnytta för ett attraktivt och hållbart Härnösand.

Bolaget är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen där vi som lokalt energi- och miljötjänstbolag har stora möjligheter att bidra. Verksamheten skall omfatta: fjärrvärme, fastighetsrenhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, servicetjänster, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engagemang i lokalsamhället.

Affärsplanen ligger till grund för det målarbete som bedrivs årsvis. Våra fyra prioriterade målområden är:

- *Vi ska bidra till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Härnösand genom att:*
  - Ta ansvar för en sund ekonomi i bolaget.
  - Satsa på förnyelsebara energilösningar som bidrar positivt till miljön både lokalt och globalt.
  - Finnas nära våra kunder och intressenter.
  - Arbeta för mångfald och bidra med ett stort samhällsengagemang.

- *Vi ska bidra till ett attraktivt Härnösand genom att:*
  - Skapa goda förutsättningar för inflyttande och företagande
  - Skapa trygg och framtidssäkrad boende- och livsmiljö genom hög tillgänglighet och störningsfria leveranser av våra tjänster.
  - Bidra till att utveckla kunskapen kring Härnösands gröna besöksmål.

- *Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där en trivsam och säker arbetsmiljö prioriteras genom att:*
  - arbeta hälsofrämjande och sträva efter mångfald och jämställdhet.

- *Vi ska främja innovativ samhällsnytta genom att:*
  - Vara nytänkande och kreativa.
  - Lära av och lära ut till varandra i nära samverkan med skolor och universitet.

För att uppnå framgång inom samtliga målområden planerar vi riktade strategiska insatser inom vårt hållbarhetsengagemang, digital transformation, säkerhetsarbete, kompetensförsörjning och medarbetarskap samt marknadsföring och kundrelationer. Alla våra affärer arbetar med affärsspecifika mål- och utvecklingsplaner som syftar till att bidra till att vi som koncern uppnår våra gemensamma målsättningar och ambitioner.

Affärsplanen riktar sig till styrelsen, ägaren, intressenter i samhället och till den egna organisationen. Revidering av affärsplanen sker årsvis.

Läsanvisning

Affärsplanen beskriver HEMAB som helhet med våra företagsövergripande visioner, målsättningar och utvecklingsinsatser för att nå dit. Våra affärers respektive verksamhetsplaner finner du som separata dokument, där vi beskriver hur var och en av våra affärer bidrar till HEMAB:s övergripande mål och utvecklas i samklang med den gemensamma visionen. Det är alltså tillräckligt att läsa affärsplanen (detta dokument) för den som vill ha en helhetsbild över HEMAB som bolag, medan de övriga delarna är till för den som vill fördjupa sig mer i respektive affärsverksamhet vårt bolag bedriver.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

2. Företagsbeskrivning

2.1 Uppdraget

HEMAB:s grundläggande uppgift är att tillhandahålla teknisk infrastruktur med tillhörande produkter och tjänster i Härnösand kommun. Leveransen ska ske enligt god teknisk praxis med optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn. Kunderna ska erbjudas moderna och hållbara produkter såväl som tjänster med både hög tillgänglighet och god kvalitet.

2.1.1 HEMAB-koncernen

Koncernen består av:

- Härnösand Energi & Miljö AB, HEMAB (moderbolag)
- Härnösand Elnät AB, HEAB
- Härnösand elförsäljning, HEFAB

I den dagliga verksamheten och i denna affärsplan betraktas HEAB och HEFAB som affärer. Bolaget HEMAB ägs till 100 procent av Härnösands kommun.

2.1. 2 Ägarens och regelverkens styrning

Verksamheten styrs av fastställd bolagsordning och de av ägaren utfärdade ägardirektiven samt av Kommunfullmäktige (KF) och Kommunstyrelsen (KS) särskilt fattade beslut. Vi som kommunägt bolag har Aktiebolagslagen och Kommunallagen att förhålla oss till. Utöver den normala revisionen av bolaget finns även två av KF utsedda lekmannarevisorer med var sin ersättare.

I stort sett alla verksamheter och åtgärder som påverkar eller skulle kunna påverka människors hälsa eller miljön regleras i miljöbalken (1998:808) alternativt någon av dess förordningar. Miljöbalken fokuserar på hållbar utveckling och att förändring och brukande av naturen är förenat med ansvar. Bolaget har tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter enligt Miljöbalken och har även att följa lagar och regler som rör de olika affärerna, vilket beskrivs övergripande under avsnitten för respektive affär.

Europaparlamentet och rådet har nyligen antagit två nya EU-direktiv: direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet) och direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet). I Sverige pågår en utredning kring hur direktiven ska integreras i svensk lagstiftning. HEMAB bedriver affärsverksamhet i flertalet sektorer som omfattas av ett eller båda direktiv och är därmed skyldiga att leva upp till krav ställda av direktiven när införlivningen i Svensk lagstiftning börjar gälla.

HEMAB är också certifierad enligt internationella standarder för arbetsmiljö, kvalitet och miljö. Policy för arbetsmiljö, kvalitet och miljö har antagits av styrelsen. ISO 9001, - 14001- och 45001 omfattar hela bolaget samt alla produkter och tjänster vi levererar.

2.1.3 Kommunkoncernen

Det finns inget kommunalt koncernbolag/holdingbolag eller liknande, men stor vikt läggs vid helhetssyn, samverkan samt informella och formella kontakter och möten. Begreppet kommunkoncernen används ofta i samråd och diskussioner. Träffar mellan ledningen för kommunen och de helägda bolagen sker varje kvartal och bland tjänstemän finns olika samråds- och samarbetsforum.

2.1.4 Styrelsen

Styrelsen, som består av sju ledamöter med lika många ersättare, utses av KF i Härnösands kommun. KF utser även ordförande samt förste och andre vice ordförande. I styrelsen finns också två av facken utsedda personalrepresentanter med ersättare.

2.2 Affärsidé, vision och värderingar

2.2.1 Affärsidé

Bolaget ska bedrivas affärsmässigt, men inte vinstmaximerande. konkurrenskraftiga priser prioriteras före avkastning. Bolaget är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen. Verksamheten skall omfatta: fjärrvärme, fastighetsrenhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engagemang i lokalsamhället.

2.2.2 Vision

Utifrån ägardirektiv, affärsidé och övrig intressentanalys har en vision formulerats för verksamheten: *Vi skapar innovativ samhällsnytta för ett attraktivt och hållbart Härnösand.*

Visionen ligger till grund för målarbete och de prioriteringar som framkommer i affärsplanen. Ur visionen kan vi i korthet bryta ut våra strategiska målområden till följande:

- Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där en trivsam och säker arbetsmiljö prioriteras genom att arbeta hälsofrämjande och sträva efter mångfald och jämställdhet.

- Vi ska utmana invanda mönster, vara nytänkande och kreativa samt lära av och lära ut till varandra i nära samverkan med skolor och universitet.

- Vi ska bidra till ett attraktivt Härnösand genom att skapa goda förutsättningar för inflyttande och företagande, skapa trygg och framtidssäkrad boende- och livsmiljö genom hög tillgänglighet och störningsfria leveranser samt bidra till att utveckla kunskapen kring våra ”gröna” besöksmål.

- Vi ska bidra till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Härnösand. Det gör vi genom att ta ansvar för en sund ekonomi i bolaget, genom att satsa på förnyelsebara energilösningar och bidra positivt till miljön lokalt och globalt, samt genom att finnas nära våra kunder och intressenter, arbeta för mångfald och ha ett stort samhällsengagemang.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

2.2.3 Värderingar

Våra värderingar vägleder oss i vårt ledarskap och medarbetarskap:

Öppenhet

- Våga vara dig själv
- Var lyhörd och öppen inför andras tankar och idéer
- Dela med dig av kunskap och kompetens

Respekt

- Vi ger varandra ett värdigt bemötande
- Vi är närvarande i samtal och möten
- Vi är nyfikna och vågar fråga
- Vi respekterar varandras situation, arbete och olikheter
- Vi har en ärlig kommunikation

Ansvar

- Varje medarbetare har ett ansvar att bidra till att HEMAB uppfyller sina mål, utvecklas och har en god arbetsmiljö
- Alla medarbetare har ett ansvar att bidra till helheten, att aktivt ta del av den information de behöver för att utföra arbetet på bästa sätt och dela med sig av kunskap
- Vi hjälps åt att medvetet motverka alla former av diskriminering och kränkande särbehandling. Alla har ett ansvar och en skyldighet att reagera om någon blir utsatt.
- Vi påtalar brister och föreslår förbättringar

Delaktighet

- Vi medverkar aktivt i forum och möten
- Vi är självständiga och vågar ta egna beslut

Professionalitet

- Vi accepterar tagna beslut
- Vi arbetar utifrån organisationens mål
- Vi möter våra kunders behov
- Vi är lyhörda mot kunder och kollegor

VÅR VISION

VI SKAPAR INNOVATIV SAMHÄLLSNYTTA FÖR ETT ATTRAKTIVT OCH HÅLLBART HÄRNÖSAND

AFFÄRSIDÉ

LÅGA PRISER PRIORITERAS FÖRE AVKASTNING

Vi är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen och våra verksamheter ska omfatta fjärrvärme, fastighets-renhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engage-mang i lokalsamhället.

VÄRDERINGAR

ÖPPENHET
RESPEKT
ANSVAR
DELAKTIGHET
PROFESSIONALITET

Våra värderingar vägleder oss i vårt ledarskap och vårt medarbetarskap.

2.3 HEMAB:s delägarskap och medlemskap

Delägarskap

- 100 procent i Härnösand Elnät AB
- 95 procent i HEMAB Elförsäljning AB, 3 procent av Härnösandshus och 2 procent av Kommunfastigheter.
- 40 procent i Kommunbränslen i Ådalen AB (KBAB)
- 16,5 procent i ServaNet AB
- 11 procent i Norrsken AB
- 9,4 procent i Norra Nätdrift AB

Medlemsskap

- Elinorr ekonomisk förening

Elinorr är en samverkansförening med 18 självständiga lokala elnätbolag i södra/mellersta Norrland och Dalarna som samverkar för att möta framtida utmaningar inom branschen. Genom samarbete, stordriftsfördelar och kompetensförsörjning ges medlemmarna möjlighet att enklare möta de nya kraven och utmaningarna från nationella och framförallt europeiska lagstiftningar, samt anpassa verksamheten i samma grad.

- Svenskt vatten

Svenskt Vatten är en branschorganisation som organiserar och företräder Sveriges kommunala VA-företag. De arbetar för att Sverige ska ha rent dricksvatten, friska sjöar och hav. Samtliga av Sveriges 290 kommuner är medlemmar.

- VA i norr

En samarbetsförening mellan VA-företag i norra Sverige.

- Avfall Sverige

Avfall Sverige är en branschorganisation som företräder samtliga 290 kommuner. De tillfrågas ofta som remissinstans och bidrar aktivt med synpunkter inför politiska beslut genom sina remissvar. Avfall Sverige har löpande kontakter med riksdag och regering samt med ett flertal myndigheten i frågor som rör avfallshantering och återvinning. Utöver remissvar bidrar Avfall Sverige även med yttranden i olika frågor som rör branschen. Bland Avfall Sveriges medlemmar finns också runt 140 associerade medlemmar.

- Energiföretagen

Energiföretagen Sverige är en branschorganisation som fungerar som branschens röst i samhällsdebatten. Medlemmarna består av nära 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

2.4 Organisation

Koncernens ytterst ansvarige tjänsteman är vd och innehar den funktionen i både HEMAB, HEAB och HEFAB. Våra kunderbjudanden är uppdelade i fem olika affärer: Elförsäljning och digital infrastruktur, Elnät, Energi, Vatten samt Återvinning. Varje affär har en ansvarig affärschef.

Organisationen är också indelad i fem centrala funktioner: Ekonomi, HR, Strategisk utveckling, Kund, marknad och försäljning samt Säkerhet, digital utveckling och fastighet. Dessa avdelningar fungerar som stöd till våra affärer. Varje verksamhetsavdelning har en chef som ansvarar för respektive verksamhet.

2.5 Affärsmodell

HEMAB:s affärsmodell utgår ifrån verksamhetens erbjudande om teknisk infrastruktur inom ett brett fält av teknikområden och att göra detta till konkurrenskraftiga priser, med hög tillgänglighet, hög service och god kvalitet. Väsentliga tillgångar är personal, anläggningar, IT-system, verksamhetsledningssystem, tydliga styrdokument och förväntningar; men även bredden som uppdraget har. Att verksamheten har flera affärer att stå på ger förutsättningar för synergier och effektiviseringar. Viktiga samarbetspartners är kommunala förvaltningar och bolag, branschföreningar, universitet och högskolor samt företagsnätverk. En förståelse för kundernas behov och förväntningar är avgörande för verksamheten och information till och dialog med kunder förs på flera olika sätt.

Intäkterna kommer från taxor, avgifter och andra intäkter av tjänster och produkter men även externa projektmedel och arrendeintäkter.

2.6 Verksamhetsavdelningar

2.6.1 Ekonomi

Avdelningen för Ekonomi hanterar

- företagets ekonomi och inköp

Ekonomienheten består av sex stycken medarbetare som sköter företagets ekonomi, från redovisning och controlling till leverantörsreskontra.

2.6.2 Säkerhet och service, Debitering och Transformation

Avdelningen består av två enheter: Säkerhet och service samt Debitering och transformation

Säkerhet och service
Enheten har till uppgift att samordna företagets övergripande säkerhetsarbete och erbjuda stöd till affärschefer i uppfyllande av lagkrav och förordningar. Säkerhetsarbetet inkluderar alla områden inom säkerhet, såsom skalskydd, cyber- och personalsäkerhet. Enheten ansvarar för samordning av insatser och chefsstöd inom fastighet med ett särskilt ansvar för huvudkontoret. Inom enheten ingår även Lokalvård, Förråd, Fastighetsskötsel och Bilpool.

Debitering och transformation
På enheten *Debitering* hanteras ärenden kring kund-reskontra, krav-ärenden, systemrättningar och övriga frågor kopplade till debitering.

Transformation ska skapa förutsättningar för HEMAB att ta nästa steg i den digitala utvecklingen av befintliga affärer och verksamhet. Allt från IoT-sensorer och smarta vattenmätare till applikationstjänstelagar och transformation för data-drivna beslut hanteras inom enheten. Enheten hanterar också den dagliga driften av HEMABs digitala miljö inom ramen för grenen IT.

Mätservice
Mätservice ansvarar för bolagets samtliga mätare och tillhörande mätvärdesinsamling. Genom att förbereda för kommande lagefterlevnad ingår även att skapa underlag för information och kommunikation med kunder, investeringsbeslut och upphandlingsunderlag inom enhetens ansvar.

2.6.3 Kund, marknad och försäljning

Inom Kund, marknad och försäljning finns enheterna Kundservice, Kommunikation och Storkundsansvar.

Kundservice
Kundservice är den första kontakten in för våra kunder och hanterar alla affärers ärenden via både telefon, e-post och fysiska besök. Kundservice bemannar vår reception och ansvarar för att rutiner för fysiska besök på vårt huvudkontor på Västra Ringvägen efterlevs. Härifrån sker också en stor del av bolagets försäljning via ordermottagning.

Utöver direkta kundärenden hanteras övrigt administrativt arbete, såsom avtalshantering och systemrättningar inom avdelningen.

Kommunikation
Kommunikationsenheten hanterar all extern och intern kommunikation. Det innefattar allt från webb och sociala medier i form av nyheter och information, till tryckt informationsmaterial, give-aways, layout av mässmaterial, årsredovisningar och affärsplaner, filmproduktioner och foto. Enheten fungerar som ett kommunikativt stöd till affärerna och gör tillsammans med dem en årsplanering för att med kommunikationsinsatser bidra till affärsmålen.

Storkundsansvar
HEMAB:s tio största kunder står för en mycket stor del av den totala intäkten varför det har identifierats ett behov av ett särskilt ansvar för dessa i fråga om relationsskapande och kundnöjdhet. Enheten är inte resurssatt utan arbetet bedrivs inom ramen för befintlig personalstruktur.

2.6.4 Strategisk utveckling

Inom Strategisk Utveckling finns enheterna Hållbarhet, KMA och Strategisk verksamhetsutveckling. Avdelningen har också ansvar för förvaltning av HEMAB:s utvecklingsportfölj och för den övergripande projektstyrningen på bolaget. Strategisk utveckling blickar framåt och stöttar organisationen i långsiktiga investeringsplaner och bidrar till att staka ut riktningen i de strategiska överväganden som görs för både ökad lönsamhet och hållbarhet.

Hållbarhet
Hållbarhetsavdelningen fungerar som ett stöd för hela bolaget vad gäller miljö- och hållbarhetsfrågor. Avdelningen tar tillsammans med övriga verksamheter fram rutiner och riktlinjer vid bland annat tillsynsbesök, driftstörningar och andra händelser som kan få betydande miljöpåverkan. Dialogen med tillsynsmyndigheter utgår från medarbetarna inom enheten för att säkerställa likriktighet och professionalism. Avdelningen bevakar och arbetar med bolagets övergripande miljö- och hållbarhetsmål.

KMA
KMA står för Kvalitet, Miljö och Arbetsmiljö. Enheten har till uppgift att stötta organisationen vad gäller framtagandet av rutiner och lagefterlevnad inom dessa områden. KMA fungerar också som stöd till HR i frågor om arbetsmiljö, däribland skyddsronder och arbete i skyddskommitté. Enheten ansvarar för våra ISO-certifikat och säkerställer efterlevnad i organisationen av dessa samt planerar för interna och externa revisioner.

Strategisk verksamhetsutveckling
Inom strategisk verksamhetsutveckling sker stöttning till större projekt som företaget genomför. Här bedrivs utredningsarbeten och delvis operativ projektledning i bolagets övergripande utvecklingsprojekt.

2.6.5 HR

HR–funktionen är ett stöd till verksamheten, såväl medarbetare som chef, i administrativa, operativa och strategiska HR-frågor. Som i bland annat att utforma den strategiska styrningen och utvecklingen inom HR, lönehantering, arbetsmiljö, rekrytering, kompetensutveckling och hälsa.

2.7 Företagsledning

Vårt verksamhetsledningssystem är certifierat enligt internationella standarder och utgår från kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöpolicy antagna av styrelsen. Vd med stöd av ledningsgruppen beslutar om företagsgemensamma riktlinjer och regler.

Ledningsgruppen består av vd, affärschefer och respektive chef för Ekonomi, HR, Strategisk utveckling, Kund, marknad och försäljning samt Säkerhet, digital utveckling och fastighet.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

2.8 Medarbetare

HEMAB har cirka 130 stycken medarbetare. Varje år genomförs en medarbetarundersökning som mäter engagemang, arbetssätt, gemenskap och kultur, ledarskap samt hälsa och välmående. Svaren från undersökningarna ger oss viktiga insikter om ledarskap och trivsel i HEMAB.

Frisknärvaron har under de senaste åren haft en positiv utveckling. Vi ger möjlighet till en timme friskvård per vecka på arbetstid och det avsätts också en friskvårdspeng per medarbetare som kan nyttjas till friskvårdsaktiviteter. Vi möjliggör även för medarbetare att en gång i veckan utöva valfri träningsaktivitet på Simhallen.

Vi kan se utmaningar i att hitta rätt kompetens vid framtida rekrytering och arbetar därför i linje med vår målsättning att vara en attraktiv arbetsgivare genom att vara en arbetsplats som är trivsam och prioriterar säker arbetsmiljö.

HEMAB har arbetat intensivt med framtagandet av en gemensam värdegrund samt uppförandekod. Den gäller för alla som arbetar för HEMAB, inklusive hel- och deltidsanställda, tillfällig personal, ledning och styrelse i

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

HEMAB. Arbetet med värdegrunden är en kontinuerlig process som är en integrerad och aktiv del av vår verksamhet och genomsyrar vårt dagliga arbete – i beslutsfattande, i samverkan och i relationen till kunder och samarbetspartners.

Alla anställda ansvarar för att själva informera sig om de regler och policyer som är relevanta för deras arbete. Vår uppförandekod kan också användas för att ange vilka förväntningar vi har på affärspartners, konsulter och tredje parter. Vi vill samarbeta med dem vars agerande stämmer överens med vår uppförandekod och våra värderingar.

Uppförandekoden sammanfattar det vi står för och vad vi förväntar oss av varandra: Öppenhet, Respekt, Ansvar, Delaktighet, Professionalitet.

Vår vision för ledar- och medarbetarskap på HEMAB är formulerad enligt: HEMAB – en plats där både människor och verksamhet utvecklas. Därtill har en medarbetarmission och ledarskapsmission tagits fram där förankringsarbetet i verksamheterna beräknas ske under tiden för affärsplanens giltighet. Till missionen hör också ett antal förväntningar på hur vi menar att ett gott ledar- och medarbetarskap ser ut på HEMAB.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

Dokument: D20221555758237105 Signerat FO IO AN

Bilaga 7

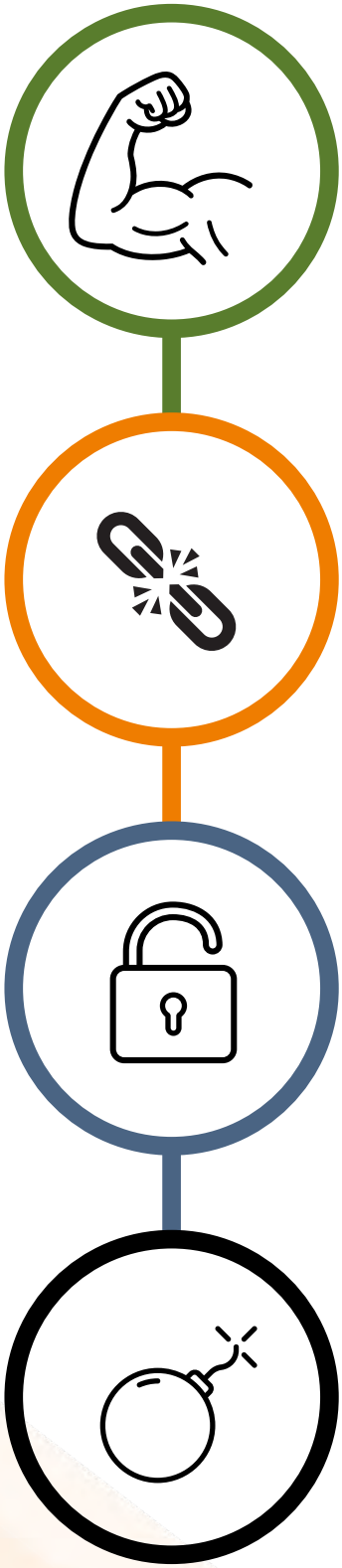
Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

3 STRATEGISK INRIKTNING

3. Strategisk inriktning

3.1 HEMAB SWOT

STYRKOR

- Flera intäktsben
- Bred kompetens och engagerad personal
- God intern samverkan
- Modiga ägare som är för utveckling
- Verksamheten bedrivs i bolagsform
- Hög tillgänglighet på våra tjänster
- Konkurrenskraftiga priser på våra tjänster
- Hög kundnöjdhet
- Starkt lokalt varumärke

SVAGHETER

- Bristande affärsmässighet med svag säljkultur och kundvård
- Saknar kultur för datadrivna beslut
- Bristande mångfald
- Brister i säkerhetskultur
- Personberoende
- Diversifierad verksamhet
- Delvis avsaknad av dokumentation av rutiner och processer
- Bristande spetskompetens
- Svag beställarkompetens
- Lågt kassaflöde
- Stort investeringsbehov

MÖJLIGHETER

- Trygg leverantör i orolig omvärld
- Digital transformation
- Ökad samverkan
- Datadrivna beslut
- Hållbar successionsplanering
- Stärka vårt arbetsgivarvarumärke, modernisera arbetsplatsen
- Utvecklade och stärkta kundrelationer
- Ambitiös kommun, tillväxtmöjligheter
- Ökade marknadsandelar och intäkter
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion
- Samverkan

HOT

- Svårt att rekrytera kompetens
- Snabba regulatoriska och politiska förändringar
- Säkerhetsfrågor (orolig omvärld)
- Klimatförändringar
- Förståelse hos kund och ägare för ökade priser
- Målkonflikter
- Volatila elpriser
- Framtida kapacitet deponi
- Stort investeringsbehov och låga intäkter
- Energigemenskap
- Demografiska förändringar

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

3.1.1 Styrkor

Vi har en mångsidig kompetens inom företaget och flera intäktsben som tillåter oss att effektivt möta olika utmaningar och leverera med hög kvalitet. Det finns goda förutsättningar för intern samverkan och ökad effektivisering och innovation – ett arbete som understödjs av våra modiga, utvecklingsdrivna ägare. Bolagsformen ger oss flexibilitet och anpassningsförmåga i en bransch som ständigt förändras.

Genom kundnära, tillgängliga, efterfrågade och prisvärda tjänster, samt en stark lokal förankring med återinvesteringar i lokalsamhället - stärker vi kontinuerligt vår relation till invånarna och vår samhällsbärande roll i kommunen. Vår höga kundnöjdhet vittnar om en förmåga att förstå och tillfredsställa kundernas behov, samt om vår robusta varumärkesposition.

3.1.2 Svagheter

Bristande affärsmässighet och en svag säljkultur försämrar vår förmåga att öka våra intäkter och locka nya kunder. Därtill saknas en kultur för datadrivna beslut vilket förhindrar en stärkt effektivitet och konkurrenskraft. Vår beställarkompetens behöver öka för att mer kostnadseffektivt kunna bedriva investeringsprojekt. Vi brister även i vårt arbete för mångfald på bolaget.

Vi behöver stärka vår säkerhetskultur genom uppdaterade rutiner och processer samt kontinuerlig utbildning av personalen inom dessa frågor.

För ordning, reda och struktur i verksamheten behöver ledningssystemet uppdateras med fler dokumenterade rutiner och processer vilket också på sikt minskar personberoendet.

3.1.3 Möjligheter

Vår position som en trygg, lokal aktör gör att kunder och medborgare i en orolig omvärld kan lita till vår förmåga att leverera samhällsviktiga tjänster.

En hållbar successionsplanering säkerställer stabila överlämningar av såväl kunskap som ledarskap. Om vi stärker arbetsgivarvarumärket, moderniserar arbetsplatsen och skapar tydliga karriärmöjligheter ökar vår attraktionskraft för ny talang och kompetens.

Vi noterar många både kortsiktiga och långsiktiga tillväxtmöjligheter i vår ambitiösa kommun samtidigt som vi inser potentialen i hållbara affärer. Vi lyssnar till våra kunders önskemål och bevakar samhällstrender för att fortsätta vara relevanta. Därigenom ökar vi våra marknadsandelar och intäkter samtidig som vi stärker våra kundrelationer.

Fjärrvärmeaffären står inför stora möjligheter att med ny teknik kunna producera värme och el med ökad flexibilitet kopplat till både väderförhållanden och elpris.

3.1.4 Hot

Med anledning av den demografiska situationen i vår del av landet är det problematiskt att rekrytera och behålla kompetent personal - vilket kan ha negativ påverkan på vår tillväxt samt kvaliteten på levererade tjänster och produkter. Även kommunal förvaltning och dess likformighetsambition kan i vissa fall begränsa företagets flexibilitet och innovationsförmåga. Politiska och regulatoriska förändringar med kort varsel kan skapa instabilitet, störa verksamhetens planering och innebära ökade kostnader.

Säkerhetsfrågor i en aggressiv och orolig omvärld - samt klimatförändringar - utgör risker och hot som kan påverka både drift och leveranskedjor. Att övertyga kunder och ägare om nödvändigheten av ökade priser på en pressad, skakig marknad kan vara en komplicerad, utmanande uppgift. Även målkonflikter inom organisationen kan skapa interna spänningar och hämma effektiviteten.

De låga och volatila elpriserna kan få stor kortsiktig påverkan på vår lönsamhet varför vi bättre måste rusta oss och ha än fler bärande ben ibland våra affärer.

Prioriterade möjligheter och hot

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande möjligheter prioriterats:

- Trygg leverantör i orolig omvärld
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion
- Digital transformation
- Utvecklade och stärkta kundrelationer
- Hållbar successionsplanering

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande hot prioriterats:

- Volatila elprier
- Stort investeringsbehov och låga elpriser
- Demografiska förändringar
- Klimatförändringar
- Säkerhetshot

3.2 Strategier och viktiga insatser

3.2.1 Säkerhetsarbete

En ökad digitalisering i kombination med en mer orolig omvärld har ställt nya krav på vårt säkerhetsarbete. I syfte att effektivt samordna resurser för att hantera säkerhetsfrågan beslutades våren 2023 om införandet av en ny intern säkerhetsorganisation. Denna gruppering kommer att driva arbetet med att fortsatt implementera åtgärder som innefattar tillgångar såsom:

- Information
- Programvarutillgångar
- Tjänster
- Immateriella
- Fysiska
- Medarbetare

Säkerhetsarbetets strategiska inriktning ska bygga på att:

- identifiera och analysera tillgångar, hot, risker och sårbarheter
- utforma resurseffektivt informationssäkerhetsarbete efter säkerställda behov
- arbeta offensivt, inkluderande och förebyggande
- systematiskt följa upp och förbättra

Den grundläggande aktiviteten för att lyckas med implementeringen av ovanstående är införande av *LIS – Ledningssystem för informationssäkerhet* enligt 27001 vilket påbörjades under 2023.

En av våra aktiva målsättningar är att bedriva säkerhetsarbetet på ett sådant sätt att NIS2-direktivet, i Sverige verkställd genom Cybersäkerhetslagen, uppfylls snarast möjligt.

3.2.2 Digital transformation

HEMAB:s ambition är att söka större samverkansmöjligheter kring digitala produkter och tjänster. Affärsplanestrategin inom det digitala området är därför att lägga en grundläggande plattform för tillgång till data och ge förutsättningar för externa aktörer att utifrån marknadsläge, bedömningar kring konsumenternas efterfrågan samt ekonomisk bärighet skapa produkter och tjänster som är gynnsam för vår verksamhet.

Digital transformation definieras på HEMAB:

- Digitalisering tillsammans med kulturell förändring i syfte att öka kundfokus och medarbetarinflytande.
- De anpassningar en verksamhet behöver göra för att vara konkurrenskraftig och kostnadseffektiva i en digitaliserad värld.

Nivån av digital mognad skiftar inom organisationen. Preferensen för digitala verktyg och arbetssätt varierar stort mellan både våra medarbetare och kunder. Vi vill driva en kulturförändring där digitala verktyg används i hög grad och ger oss en ökad möjlighet att effektivisera verksamheten och fatta datadrivna beslut.

Viktiga delar i det arbetet kommer att vara:

- Kontinuerligt uppskatta kostnader för genomförande och resulterande kostnadsbesparingar för digitaliseringsprojekt. Utifrån dessa identifieras lågt hängande frukter som bedöms ge mest positiva effekter i förhållande till kostnad. Prioritering av projekt för utförande sker årligen.
- Inspirera och utveckla medarbetare till att uppmärksamma och föreslå områden och processer för digital transformation. Exempelvis genom att förbättra införandet och implementeringen av nya digitala verktyg och arbetssätt.

Digitala transformationens strategiska inriktning ska bygga på att:

- informera och inspirera medarbetarna till identifiering och utveckling av digitala processer
- resurseffektivisera, kvalitetssäkra och minska personberoendet inom bolaget
- stärka säkerhetskulturen samtidigt som kulturförändring drivs
- rikta särskilt fokus mot förebyggande underhåll
- identifiera och förädla immateriella rättigheter i förekommande fall

Genom införande av målen i affärsplanen med gemensam överblickbar uppföljning har den beslutade digitala transformationen visat exempel på hur arbetet kan drivas på att effektivt sätt.

3.2.3 Hållbarhetsengagemang

Företaget gör viktiga insatser för att främja cirkularitet och möjliggöra för våra intressenter att göra klimatsmarta val, vilket vi kommer fortsätta arbeta med. Utöver vårt engagemang för klimat och miljö kommer vi intensifiera arbetet med våra sociala insatser samt verka för en sund ekonomi inom bolaget.

EU-lagstiftning som Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) påverkar i nuläget inte bolagets egen verksamhet men på sikt kommer vi behöva kunna redovisa hur vår leverantörskedja ser ut. Ansvarsfulla och hållbara leverantörskedjor är en central del av vår verksamhet och vi ska sträva efter att skapa värde genom hela vår leverantörskedja.

Vi strävar efter att minska, både vårt direkta och indirekta negativa klimatavtryck. Företaget har genomfört ett klimatbokslut som stöd i detta arbete vars värden fungerar som en baslinje vilken kommande insatser kommer utvärderas mot.

Vi ska:

- vara föregångare för cirkulära tjänster och affärer
- öka vårt sociala hållbarhetsengagemang
- kartlägga, identifiera och vidta åtgärder för att minska HEMAB:s klimatavtryck inom samtliga affärer
- säkerställa att HEMAB senast 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären
- ta fram strategier och kriterier för hållbara upphandlingar och inköp där hela leverantörskedjan ska präglas av våra värderingar och krav kring hållbarhet, etik och kvalitet
- arbeta strategiskt och proaktivt med hållbarhetsfrågor som genomsyrar hela organisationen

3.2.4 Kompetensförsörjning och medarbetarskap

Grundförutsättningen för verksamheten är medarbetarnas kompetens och engagemang. Ett målmedvetet arbete för att skapa en säker arbetsplats och hög trivsel, arbetsglädje samt hälsa och välmående är en strategiskt mycket viktig fråga. Genom att arbeta med värdegrundsfrågor och medarbetarskap får vi en arbetsplats där medarbetarna får ett tydligt mandat att växa och ta ansvar för sina arbetsuppgifter, vilket i sin tur förbättrar och effektiviserar verksamheten.

I dagsläget har vi en utmaning i att rekrytera och behålla kompetens inom ett flertal av våra affärer och verksamheter.

För att bemöta detta behöver vi:

- förändra vårt arbetsgivarvarumärke med fokus på att lyfta fram karriärmöjligheter inom bolaget och vårt hållbarhetsengagemang.

- skapa och implementera en kompetensförsörjningsplan.
- utforska möjligheter att samarbeta med andra företag för att dela på praktikplatser och därmed kunna öka både frekvens och kvalitet på vårt mottagande av praktikanter.
- upprätta en mångfald- och jämställdhetsplan
- ha en strategi för att ta hand om praktikanter och studenter men även för att locka dem till oss, i syfte att säkerställa ett rekryteringsunderlag även i fortsättningen. Ett steg i det arbetet är att standardisera processer för mottagande av LIA-studenter och examensarbeten.

3.2.5 Våra kunder

Bolagets kundtyper är flera, alltifrån privatkunder till offentliga aktörer och företag. Gemensamt för dessa är ökade förväntningar och krav på oss som leverantör av olika tjänster. Olika kundtyper kräver olika strategier som svarar upp mot förväntningarna och för ökad lönsamhet i bolaget. Närheten till våra kunder gör oss starka och är bidragande till att bygga vårt varumärke. Vi behöver fortsätta vara attraktiva genom att erbjuda moderna, driftsäkra och prisvärda produkter och tjänster inom de verksamhetsområden vi konkurrerar.

Bolagets monopolsituation inom vissa verksamheter ställer än högre krav på oss i fråga om god service och skäliga prisnivåer.

För att bibehålla en hög grad av kundnöjdhet behöver vi:

- säkerställa hög tillgänglighet i våra tjänster genom ett välplanerat underhåll och snabb fel avhjälpning
- hålla en god servicenivå och agera professionellt i våra möten med kund, oavsett om det sker i kundservice eller ute bland medborgarna
- identifiera våra kundtyper och sätta differentierade strategier för ökad kundnöjdhet och försäljning
- fortsätta bedriva ett aktivt och transparent informationsarbete som är lättillgängligt och som i hög grad sker på mottagarens villkor i flera olika kanaler
- ständigt se över prismodeller och genomföra interna effektiviseringar för att erbjuda en prisnivå som är attraktiv och konkurrenskraftig
- arbeta med produkt- och tjänsteutveckling som kunderna efterfrågar
- erbjuda självbetjäningstjänster i högre utsträckning för effektivare kundhantering och digital försäljning

3.2.6 Energiförsörjning och flexibilitet i energisystemet

Förändrade marknadsförutsättningar, ökade krav på robust energiförsörjning och en mer volatil energimarknad ställer högre krav på HEMAB:s energisystem och produktionsförmåga. Samtidigt skapar omställningen av energisystemet nya möjligheter att utveckla fjärrvärmeaffären genom ökad flexibilitet och effektiv resursanvändning.

En ökad flexibilitet stärker försörjningstryggheten, förbättrar möjligheten till kostnadseffektiv drift och minskar sårbarheten vid förändrade marknadsförutsättningar. Samtidigt påverkas verksamheten av utmaningar kopplade till volatila elpriser, omfattande investeringsbehov och periodvis låga elpriser. Detta ställer krav på långsiktig planering, prioritering av investeringar och ett aktivt arbete för att säkerställa ekonomisk hållbarhet i våra energisystem.

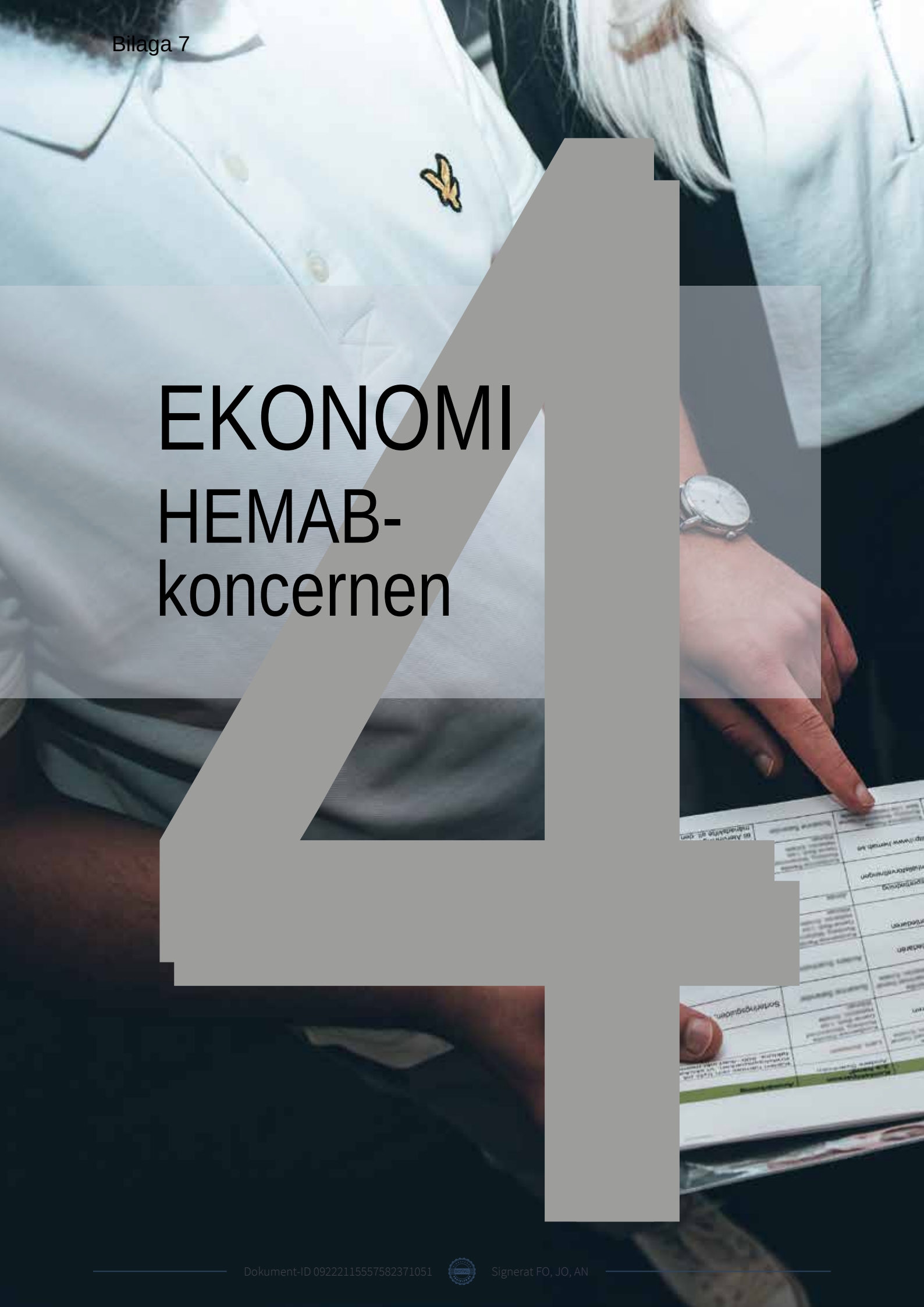
För att möta dessa förutsättningar behöver vi:

- öka flexibiliteten i fjärrvärmeproduktionen genom att utveckla produktionsmix, driftstrategier och möjligheter till laststyrning och energilagring där det är relevant
- utvärdera och utveckla lösningar som stärker energisystemets robusthet, effektivitet och anpassningsförmåga över tid
- arbeta aktivt med optimering av produktion och resursutnyttjande för att minska påverkan från svängningar på energi- och elmarknaden
- identifiera affärsmöjligheter kopplade till energiomställningen och utvecklingen av framtidens energisystem
- aktivt arbete med prissättning och kassaflödesplanering

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

3.3 HEMAB:s mål och ambitioner

Övergripande mål		Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Hållbart Härnösand	Ekonomi	Vi strävar efter en sund och hållbar ekonomi med stabil avkastning på investerat kapital och en skälig belåningsgrad.	> 3 procent avkastning på totala tillgångar. >20 procent soliditet.	2027-2030
	Miljö och klimat	Vi vill bidra till att de nationella miljömålen uppnås genom att ta ansvar för att reducera våra utsläpp som påverkar klimat och miljö.	Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp. Noll stycken okontrollerade utsläpp med miljöpåverkan.	2027-2030
	Sociala insatser	Vi vill bidra till ett socialt hållbart Härnösand genom att ta ansvar för att fler får förutsättningar att lära sig språket och göra inträde på arbetsmarkandsmarkanden.	Årligen ta emot en språkpraktikant i vår verksamhet med start år 2025.	2027-2030
Attraktivt Härnösand		Vi ska verka för en hög kundnöjdhet.	Fem punkter bättre än genomsnittet för branschen i SKI kundundersökning.	2027-2030
		Vi ska jobba för en hög medvetenhet kring säkerhetsfrågan bland våra medarbetare.	Informationssäkerhetsutbildning integreras i kompetensprofilen för alla medarbetare med årlig repetitionsutbildning som följs upp av närmaste chef.	2027-2030
		Vi ska säkerställa hög kvalitet på vårt arbete inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	Utreda 100 procent av alla avvikelser inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	2027-2030
Attraktiv arbetsplats		Vi ska främja en hållbar arbetsplats med friska medarbetare.	Frisknärvaro Noll stycken olycksfall med sjukskrivning.	2027-2030
		Vi ska arbeta för en ökad jämställdhet och maktfördelning på vår arbetsplats.	50 procent kvinnor i ledande position.	2028
		Vi ska bidra till att utbilda nya medarbetare inom vår bransch samt arbeta för att säkra vår egen kompetensförsörjning.	Handleda åtta stycken LIApraktikanter per år. Handleda fyra examensarbeten per år.	2027-2030
Innovativ samhällsnytta	Kundnytta	Vi ska främja användandet av vår app för att möjliggöra en effektiv och kvalitativ kommunikation med våra kunder.	3 500 stycken nedladdningar av vår app.	2027
	Digital transformation	Vi ska säkra god framdrift i vårt arbete med digitalisering inom organisationen.	Tio stycken påbörjade och avslutade initiativ per år.	2027-2030

4 EKONOMI HEMAB-koncernen

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Uppdatering av din
fjärrövermätare

4. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	516 177	507 071	548 998	593 381	617 995	647 067	671 589
Övriga intäkter	99 166	89 958	88 863	88 380	90 477	92 322	94 198
SUMMA INTÄKTER	615 343	597 029	637 861	681 761	708 472	739 389	765 788
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen							
Anläggningsmaterial	-16 761	-14 684	-10 973	-13 728	-14 983	-16 799	-18 653
Övriga ext kostnader	-169 013	-171 871	-176 770	-188 113	-196 383	-204 323	-212 973
Funktionskostnader	-41 201	-37 956	-43 514	-44 404	-45 286	-46 189	-47 110
Personalkostnader	-103 030	-105 860	-110 944	-115 323	-119 845	-124 384	-129 878
Avskrivningar	-83 435	-89 835	-92 959	-96 806	-100 919	-105 361	-107 486
SUMMA KOSTNADER	-574 048	-552 550	-573 130	-609 138	-631 991	-654 410	-676 973
RÖRELSERESULTAT	41 295	44 479	64 731	72 623	76 481	84 979	88 815
RÖRELSEMARGINAL	6,71 %	7,45 %	10,15 %	10,65 %	10,80 %	11,49 %	11,60 %
Ränteintäkter	1 224	612					
Räntekostnader	-25 025	-29 481	-31 202	-29 494	-29 375	-29 403	-29 232
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-23 801*	*-28 869*	*-31 202*	*-29 494*	*-29 375*	*-29 403*	*-29 232*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	17 494	15 610	33 528	43 130	47 106	55 575	59 583

Samtliga poster i tkr

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

4.1 Ekonomiska förutsättningar

4.1.1 Vad är grunden för HEMAB:s ekonomi?

Ägardirektivet styr vad vi kan och ska göra, men det finns även lagar som styr oss när det gäller ekonomi.

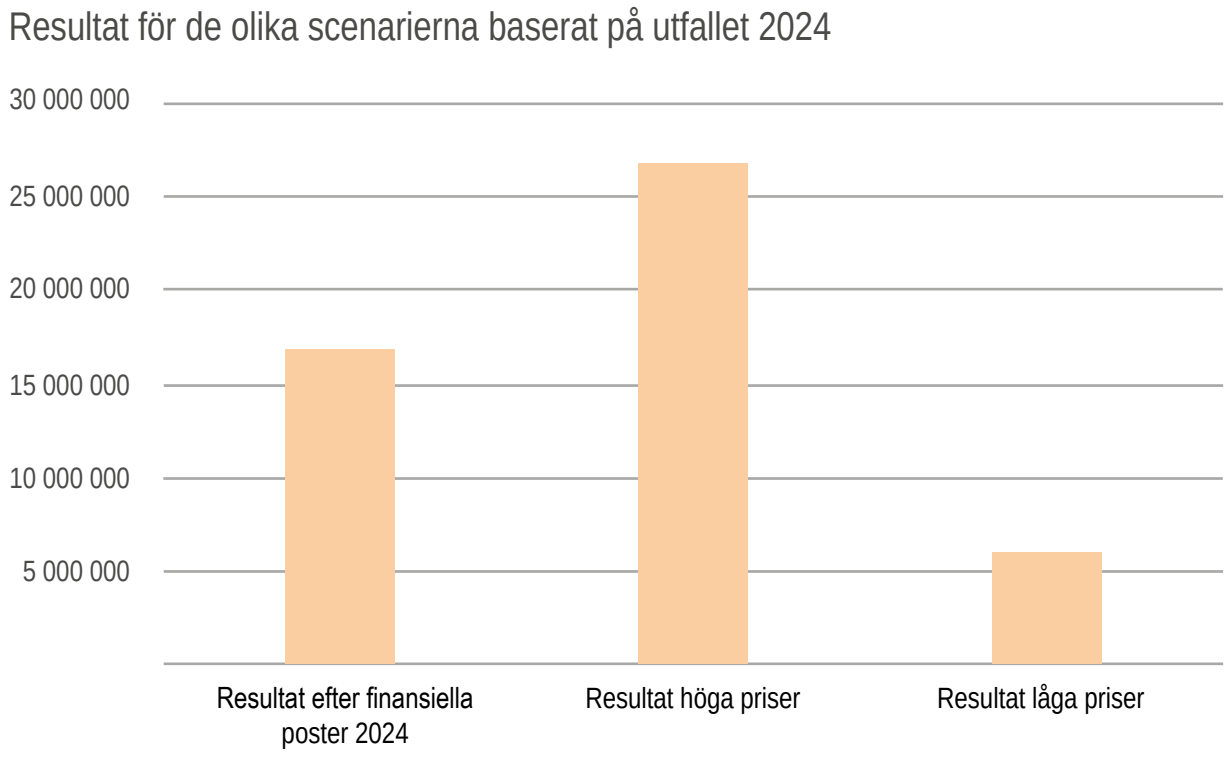
Ägardirektivet är tydligt; I samklang med attraktiva och konkurrenskraftiga priser ska vi uppnå en avkastning över 3 procent stabilt över tid, tillsammans med en soliditet över 20 procent. För att uppnå detta kan vi framför allt ta fasta på följande delar av ägardirektivet: optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn.

Vi har verksamheter som är lagreglerade att styras bland annat mot nollresultat. VA-lagen stipulerar noll-resultat för VA-verksamheten och Fastighetsrenhållningen, som också tas ut via taxa, skall också ha noll-resultat. Intäktsregleringen på Elnät begränsar också vad vi kan ta ut i intäkt i förhållande till kostnader. Dessutom måste vi hålla oss inom den kommunala kompetensen. Våra olika affärer har således olika förutsättningar att bidra till ekonomin och dessa regleringar påverkar ägardirektivets krav på >3 procent. Hade regleringarna inte funnits så hade vi också haft betydligt högre krav på avkastning.

4.1.2 Vad påverkar vår ekonomi?

Med de affärer vi har idag är vi i det löpande fortfarande relativt känsliga och beroende av elpriser vilket gör att vårt resultat till stor del är beroende av elmarknaden och vad som händer där. Vi har också lånat mycket under en 10-årsperiod i och med mycket nyinvesteringar i förnyelsebar energi, cirkulär hantering av material, bredband och säkrare elnät. Dessa investeringar har inte gett avkastning som förväntat och har byggt upp en lånestock som gjort oss mer räntekänsliga. VA-lagstiftningens krav på noll-resultat och de ökade investeringar som gjorts, samt det ökade framtida behovet som inte klaras av kassaflödet, skapar också högre räntekänslighet och ökade räntekostnader.

Vi är känsliga för låga och volatila elpriser i vår verksamhet, intäkter från elproduktionsanläggningar är en viktig del i vår totala intäkt. De väldigt låga elpriser vi ser nu och som ser ut att bestå de närmaste åren får stora negativa effekter på vår lönsamhet. Ett år med låga elpriser kan innebära en resultatförsämring med över 20 Mkr jämfört med ett år med höga elpriser. Se graf nedan utifrån jämförelse mot 2024 års bokslut.

De delar vi främst kan styra kostnader för finns internt. Det är därför viktigt att vi ständigt har ett fokus på interna effektiviseringar och kostnadskontroll för att motverka ökade utgifter. Vi ska hela tiden utmana och utvärdera vårt arbetssätt idag för att se hur vi kan göra det bättre imorgon. Därigenom får vi en motverkande kraft mot inflation och andra prisökningar som gör att vi kan uppfylla målsättningen, samtidigt som vi håller konkurrenskraftiga taxor.

4.1.3 Investeringar

	2023	2024	2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Fjärrvärme	16 254	30 228	19 525	15 860	19 015	23 150	23 650	25 650
Elnät	25 572	31 174	29 718	22 135	19 100	32 800	32 400	32 000
Återvinning	4 377	6 810	2 665	15 770	13 850	11 750	11 650	1 650
Deponi		3 950		2 300				
VA	33 108	100 868	115 668	55 730	62 600	55 500	58 000	58 000
Elförsäljning								
Bredband	-8 044	9 873	23 070	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Vindkraft			8 241	500				
Tankstation								
Laddstationer								
Biogas	6 094	42 524		3 600		5 000	2 029	2 030
Servicetjänster								
Centrala funktioner	4 612	6 288	2 883	3 650	4 000	2 750	2 750	2 750
SUMMMA	81 973	231 715	201 770	129 545	128 565	140 950	140 479	132 080

Samtliga poster i tkr

Vår generella grund för investeringar är att dessa skall finansieras av vårt genererade kassaflöde.

Ny-investeringar är dock svåra att finansiera genom kassaflöde och då återstår finansieringsformen att låna pengar mot kommunal borgen.

Vid alla investeringar, men särskilt sådana investeringar som kräver lån, så är väl genomarbetade kalkyler ett måste. I kalkylerna behöver relevanta, trovärdiga antaganden om utfallet av investeringen finnas, samt ett avkastningskrav som motsvarar de krav vi har i vårt ägardirektiv. Det kan och skall dock även finnas investeringar i vår verksamhet som är mer av hållbarhetskaraktär. Dessa kan ha en annan kalkyl med mjukare värden.

Investeringsfinansiering är en utmaning med det kassaflödeskrav vi har. Särskilt inom vissa områden där vi har lagstiftning som stipulerar resultatnivån och vi över tid inte har reinvesterat i rätt takt eller fonderat i den utsträckning som borde ha gjorts. Detta är en stor utmaning framåt att hantera.

För att kunna fortsätta investera i våra verksamheter utvecklar vi vår prisstrategi. För att även fortsättningsvis kunna upprätthålla en hög tillgänglighet av tjänster till våra kunder behöver vi fortsätta investera, reinvestera och

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

underhålla våra anläggningar. För att kunna göra det behöver vi förstärka vårt kassaflöde. Det kan vi göra dels genom bättre kostnadskontroll men vi behöver också öka intäkterna från våra kunder.

4.1.4 Utmaningar framåt

På elnätssidan har vi en intäktsreglering som medger att vi har utrymme för höjningar till kringliggande kommuners nivå. Dock ska vi och vill vi ha fördelaktiga priser för våra kunder. Vid en höjning tillkommer även ett påslag av moms som blir en kostnad för oss.

För fjärrvärmen har vi inga särskilda regleringar att förhålla oss till. Dock är uppvärmningsformen kraftigt konkurrensutsatt av andra uppvärmningsformer, och särskilt då bergvärme, vilket gör att vi behöver hålla priserna på en förmånlig och konkurrenskraftig nivå. I fjärrvärmeproduktionen produceras även el, vilket är en fördel, men också gör att vi är beroende av elpriset.

VA-lagen stipulerar, som tidigare nämnts, noll-resultat i verksamheten. Här är vi därför beroende av effektiv drift och underhåll samt att vi anpassar VA-taxan till en nivå som ger oss förutsättningar att göra långsiktiga investeringar i vårt ledningsnät. Det finns en utmaning i framför allt det sistnämnda, eftersom nyinvesteringar och större reinvesteringar ger finansiella kostnader när de finansieras via lån. Kravet på noll-resultat ger litet kassaflöde, därav större finansiering genom lån.

Vindkraften är beroende av elpriset och vädret eftersom tillgängligheten är viktig. Stillastående verk producerar varken el eller inkomster. En utmaning för vindkraften är också den så kallade capture raten, det vill säga det som blir vindkrafts-elens pris i förhållande till medelpriset på marknaden under en viss period. En låg capture rate indikerar att kraftslaget har haft en hög produktion under en period med låga priser, vilket i sin tur ger sämre inkomster.

Fastighetsrenhållningen ska också drivas med ett noll-resultat. Här har vi ett stort underskott, mycket på grund av att taxan inte höjdes så mycket som hade behövts i samband med införandet av matavfallsinsamlingen. För att kunna fortsätta hålla låga taxor jobbar vi bland annat med åkeriet, balanläggningen och deponin för att få ett överskott som kan täcka underskottet på fastighetsrenhållningssidan. Dock måste vi hålla oss inom den kommunala kompetensen.

Biogasen är ett relativt nytt område som vi ser kan bidra positivt framöver. Starten har varit tuff med komplicerade tekniska processer. Under 2025 driftsattes en utbyggnad av biogasanläggningen som har kompletterats med ett förvätskningssteg. Därmed kan vi nu även producera och sälja flytande biogas.

Elförsäljningen startades mot bakgrund av att det skulle bli en mer elhandlarcentrisk marknad. Det vill säga att alla kunder skulle skötas från elhandel och inte från elnät. Här är det viktigt att förstå att elförsäljningen ger cirka 500 Tkr i överskott och i och med detta tar kostnadstäckning på några miljoner.

www.hemab.se
facebook.com/hemabharnosand
instagram.com/hemabharnosand
linkedin.com/company/hemabharnosand

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Dokument-ID 05222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

Verksamhetsplan Återvinning 2027 - 2030

Bilaga 7

Cathrine Edholm, Chef Kommunalt avfall och Isabell Niklasson, Affärschef Återvinning

Dokument-ID 092221[illegible]051 Signerat [illegible]

Bilaga 7

1. Affärsbeskrivning

Affären återvinning omfattar både vinst och icke-vinstdrivande verksamheter. Under 2024 finns tre tydliga indelningar:

- Kommunalt ansvar
- Transport

På uppdrag av Härnösands Kommun har HEMAB i uppdrag att utföra det som faller under kommunalt ansvar och ansvarar för insamling, borttransport och behandling av avfallet. Kommunalt avfall definieras enligt 15 kap. 3 § i miljöbalken och där framgår att kommunalt avfall är avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte:

- avfall från tillverkning
- avfall från jord- och skogsbruk
- avfall från fiske
- avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening
- bygg- och rivningsavfall
- uttjänta bilar

Transport ansvarar på uppdrag av den kommunala avdelningen för insamling av ovan nämnda uppdrag. Det gäller förutom hushållsnära insamling även transport av material från återvinningscentralerna och slam från enskilda avlopp.

I tillägg agerar avdelningen för insamling utanför det kommunala ansvaret, vilket riktar sig till både privatpersoner och verksamheter. Anläggning Jaktstigen ligger under transport och är HEMABs balanläggning med mottagningsanläggning och omlastningsstation för förpackningsmaterial.

Organisationen består till stor del av personal tillhörande produktionsavdelningen som arbetar som chaufförer inom transport samt återvinningsarbetare inom det kommunala uppdraget. Strategiskt arbete, transportledning och projektledning utförs av administrativ personal inom återvinningsaffären.

Verksamhetsområde

Återvinningens upptagningsområde är främst inom Härnösands kommun.

Kort om återvinningsverksamheten
På HEMAB har vi stort fokus på miljö och kretslopp i hela verksamheten. Vi strävar efter social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Inom Återvinning jobbar vi dagligen med ekologisk hållbarhet.

Återvinning sköter det kommunala insamlingsansvaret för avfall på uppdrag av Härnösands kommun och driver även två återvinningscentraler — Härnösands Kretsloppspark och Ålands återvinningscentral. Kretsloppsparken drivs sedan 1 september 2025 i egen regi och bemannas genom både egen och extern personal.

All insamling sker i egen regi och med egen personal.

2. Arbetsprocesser

- *Kommunalt ansvar*

Det kommunala ansvaret finansieras med avfallstaxan och styrs av kommunens avfallsföreskrifter.
HEMAB ska vara en drivande partner i omställningen för att nå de svenska etappmålen för ökad materialåtervinningen av kommunalt avfall.

Inom uppdraget ingår att driva och utveckla det två återvinningscentralerna, Härnösands kretsloppspark i centrala Härnösand samt Ålands återvinningscentral som är placerad på Ålands återvinningsanläggning. För insamling av förpackningar har HEMAB ett antal självständiga återvinningsstationer (ÅVS:er) som komplement till hushållens egna behållare.

I det kommunala uppdraget, fastighetsrenhållningen, ingår insamling av matavfall, restavfall samt förpackningar av metall, plast, papper, ofärgat och färgat glas. Från och med 1 Januari 2024 har kommunerna tagit över ansvaret för att samla in förpackningar från hushåll och samlokaliserade verksamheter i syfte att öka återvinningsgraden.

Insamlingen ska ske fastighetsnära och utbyggnaden ska vara färdig till 1 januari 2027. Insamling av förpackningsmaterial sker genom finansiering av producentansvarsorganisationerna och ersättningen är tänkt ska täcka upp kommunens behov av utbyggnad samt insamling.

I det kommunala uppdraget ingår även latrinhämtning och tömning av avloppsslam från enskilda avloppsanläggningar, hantering av spillfett och fett från fettavskiljare, insamling och återbruk vid återvinningscentral (ÅVC) samt säker insamling och hantering av farligt avfall.

- *Transport*

Transport erbjuder tjänster till verksamheter och privatkunder samt på uppdrag av det kommunala insamlingsansvaret.

Insamling av avfall och andra transportuppdrag sker främst inom den egna kommunen, men även utanför kommungränsen där insamling av avfall ska behandlas inom bolagets egna anläggningar, till exempel i balanläggningen, i biogsansläggningen eller på Ålands återvinningsanläggning.

Transportavdelningen bidrar till att skapa synergiaffärer och hitta samarbeten mellan affärerna.

Fordonsparken omfattas av containerbilar, flakväxlare, kranbilar, återvinningsbilar samt slam- och spolbilar. Alla tunga fordon använder fossilfritt bränsle i form av HVO eller egen producerad fordonsgas.

På anläggning Jaktstigen sker omlastning av förpackningsmaterial samt balning av ett antal fraktioner, framförallt well, plast- och pappersförpackningar. Balningen sker i egen regi innan det transporteras vidare till slutmottagare för materialåtervinning.

Anläggningen agerar sedan 2024 omlastningsstation samt mottagningsanläggning för papper, plast och metall för såväl egna kommunen som närliggande kommuner.

Regelefterlevnad

För insamling av kommunalt avfall behöver HEMAB förhålla sig till:

- Kommunala avfallsföreskrifter
- Avfallsförordningen
- Miljöbalken
- PBL

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

3. Våra tjänster och produkter

Återvinningen ska leverera hög service och bidra till kommunens miljömål i flera led. Vi ska möta våra kunders behov och vara öppna för nya lösningar och aktivt arbeta för att vara en viktig partner för både privatpersoner och företagens utmaningar gällande materialåtervinning eller avsättning.

Vi har goda förutsättningar för att fylla dessa funktioner:

- Egna fordon ska bidra till kostnadseffektiva tjänster och hög servicegrad
- Kort responstid genom hög närvaro inom kommunen
- God lokalkännedom och goda möjligheter till samverkan med näringslivet
- Samordnade tjänster genom kommunalt bolag med flera nyttigheter
- Fordonsparkens bredd gör det möjligt med olika typer av tjänster och möjlighet att styra insamlingen av avfall till kostnadseffektiva lösningar.
- Egen personal på Kretsloppsparken ökar kompetensen och möjligheten att agera affärsinriktat och inte minst mot bolagets ambitiösa miljö- och hållbarhetsmål.

Hur kommer våra tjänster och produkter att utvecklas kommande år?

- Den 1 januari 2027 ska den fastighetsnära insamlingen (FNI) vara fullt utbyggd. HEMAB arbetar aktivt och uppsökande för att hitta kundanpassade lösningar med fokus på både ekonomi och ekologi.
- Återvinningsstationer kommer att ersättas med ett fåtal lättillgängliga insamlingsplatser för att möta behovet av skrymmande papp- och plastförpackningar. HEMAB behöver vara lyhörda för att möta behovet och anpassa lösningar för de förutsättningar och behov som finns inom kommunens olika områden.
- Återbruk fortsätter vara i fokus och under 2026 öppnar HEMAB en egen återbruksbutik på Kretsloppsparken. Målet är att främja återbruk och minska mängden energiåtervinning och deponi.
- Våra gemensamhetsplaser för fritidshus får under året nya kärl med möjlighet för utsortering av alla förpackningsfraktioner.
- Vi fortsätter med våra trädgårdssäckar, vår och höst, och erbjuder våra kunder hög service till en billig peng.

4. Samverkan

Intern samverkan

- Samarbete med VA genom både planerade och akuta uppdrag inom både rörnät och reningsverk.
- Samarbete med Energiaffären genom den populära riskampanjen där kunder kostnadsfritt får sitt ris hämtat under tidig höst.
- Stötta Elnät både i projekt och i den dagliga driften där behov av kran- och flaktjänster behövs, exempelvis efter trädfällning eller vid utkörning av material.
- Behandling matavfall sker genom rötning och produktion av fordonsgas. Gasen används till stor del för fordon som sköter insamling av det kommunala avfallet.

Extern samverkan

- Y-renhållarna arbetsgrupp samt styrgrupp
- Arbetsgrupp inom Avfall Sverige
- Fetchplanner användarträff
- Nätverk inom fordonsutbildningar för möjliggörande av praktikplatser.

5. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Kommunikation och marknadsföring inom affären Återvinning består av två delar. Den ena delen är information till och kommunikation med kommuninnevånarna kring det som rör kommunalt avfall, sortering, återbruk, återvinning, hantering av matavfall bland annat. Här fyller marknadsföring och kommunikation även en utbildande funktion där vi höjer medvetandegraden hos kunderna och gör en förflyttning i den vardagliga hanteringen av olika avfallsslag. Den andra delen är en marknadsförande del som säljer våra tjänster.

Vi arbetar aktivt med att kommunicera via nyheter, webbsida, sociala medier och via direkta samtal med kunder vi träffar i olika sammanhang. Vi trycker även upp informationsmaterial som skickas eller delas ut

till våra kunder och använder oss av tryckt media för att nå ut med annonsering och information. Att alla anställda på HEMAB dessutom är goda ambassadörer kring återvinningsarbetet är av yttersta vikt, liksom kring våra övriga verksamheter.

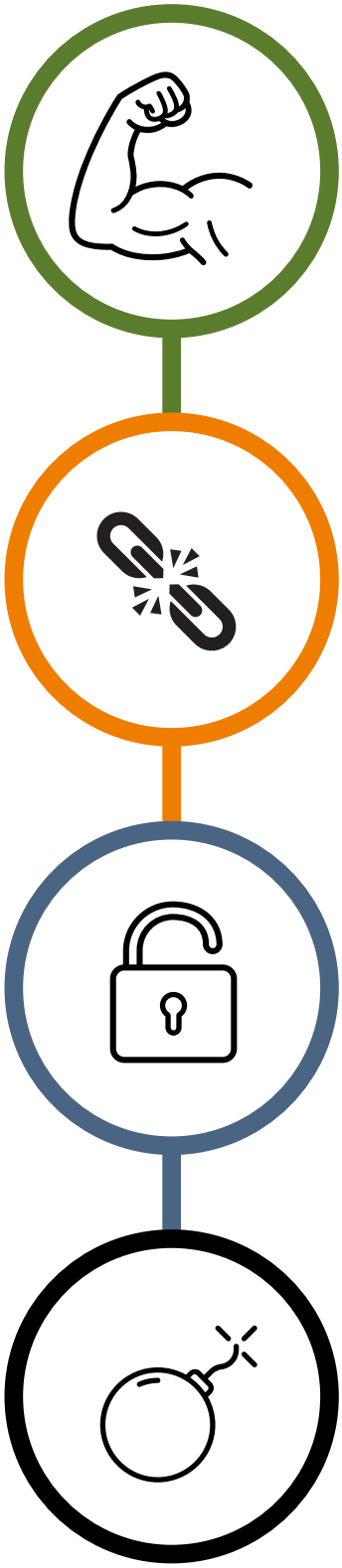
Det finns utmaningar i marknadsföringen av verksamheten i de delar som av vissa upplevs som en försämring av service, men som är bra för miljön. Att minska mängden restavfall är en sådan del. Vi ska fokusera på att skapa en tydlig redovisning av vilka ekonomiska och miljömässiga vinster det skapar för samhället.

Vi ska fokusera på kommunikationsinsatser riktat till återbruk och den nya återbruksbutiken. Hitta nya samarbeten för att förädla avfall och skapa innovativ samhällsnytta på flera plan.

Våra kunder är våra viktigaste intressenter, samtidigt som vi har ett ansvar för att flytta oss upp i avfallstrappan. Tydlighet i kommunikation är viktigt för ett ömsesidigt ansvar och för att göra förflyttningar i våra kunders beteende. Vi ska också erbjuda en prisvärd och cirkulär verksamhet som underlättar för dem att bli mer hållbara i sin vardag.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

6. Återvinning SWOT

STYRKOR

- Monopol på kommunalt avfall
- FNI-projektet har högt fokus
- Bra samverkan med Y-renhållarna
- Eget tillstånd och egen mark
- Insamling i egen regi
- Kretsloppspark i egen regi
- Hög social hållbarhet
- Hög service på återvinningstjänster
- Egen återbruksbutik
- Ökad tillgänglighet på fordon genom nybeställningar
- Levererar helhetslösningar

SVAGHETER

- Ingen försäljning av container- och flaktjänster
- Ny personal och underentreprenörer kräver kunskapshöjande åtgärder
- Omvärldsbevakning inom driftsfrågor
- Låg nyttjandegrad internt av affärens marknadstjänster
- Begränsande ytor och disponeringsmöjligheter på anläggningarna
- Saknar beredskap på slam- och spoltjänster

MÖJLIGHETER

- Ökat återbruk i samhället
- Tillgång på resurser inom social hållbarhet
- Bidra till att verksamheter kommer högre upp i avfallstrappan och blir mer hållbara
- Ökade affärer mot etableringar med högt miljöfokus
- Etableringar och inflyttning ger nya kunder
- Efterfrågan på behovsstyrd hämtning hos verksamheter och flerfamiljshus
- Digital transformation
- Leverera helhetslösningar
- ÅVC i egen regi
- Ökad social hållbarhet genom samarbete med Härnösands kommun

HOT

- Konkurrenter som är stora aktörer
- Avsättning av separerade fraktioner
- Ersättningsnivå från Naturvårdsverket är osäker
- Kompetensförsörjning
- Utbyggnad FNI flerfamiljshus har högt kundberoende
- Ökad risk för hot och våld
- Ökad risk för välfärdsbrott

7. Strategier och viktiga insatser

HEMAB ska aktivt bidra till att nå de svenska etappmålen för ökad materialåtervinning av kommunalt avfall.

Kommunalt ansvar

HEMAB ska aktivt bidra till att nå de svenska etappmålen för ökad materialåtervinning av kommunalt avfall. Samarbete med Y-renhållarna och andra norrländska kommuner ses som en viktig strategi för att nå gemensamma mål, både genom gemensam upphandling samt arbetsgrupper. Fastighetsnära-insamling drivs i projektform tills lagen träder i kraft 1 januari 2027 och blir en del av driften from 2027.

Våra återvinningscentraler ska erbjuda hög servicenivå och vi ska fortsätta utveckla våra tjänster och se över hur våra kunder på ett enkelt sätt kan bidra till våra mål om minskad energiåtervinning.

Marknadstjänster

Transport med åkeriet och balanläggningens affärer kräver ständig utveckling och prioritera sina stora kunder för att skapa attraktiva och kostnadseffektiva tjänster. Det ska ske genom närvaro och lyhördhet mot kundernas förväntan och behov.

Kompetensutveckling ses som en stor utmaning och affären behöver vara mer synlig på arbetsmarknaden för att attrahera kompetenta och engagerade medarbetare. Ett utökat samarbete med närliggande fordonsutbildningar har skapat möjligheter för fler praktikelever, detta samarbete ska fortsätta prioriteras.

8. Mål och ambitioner

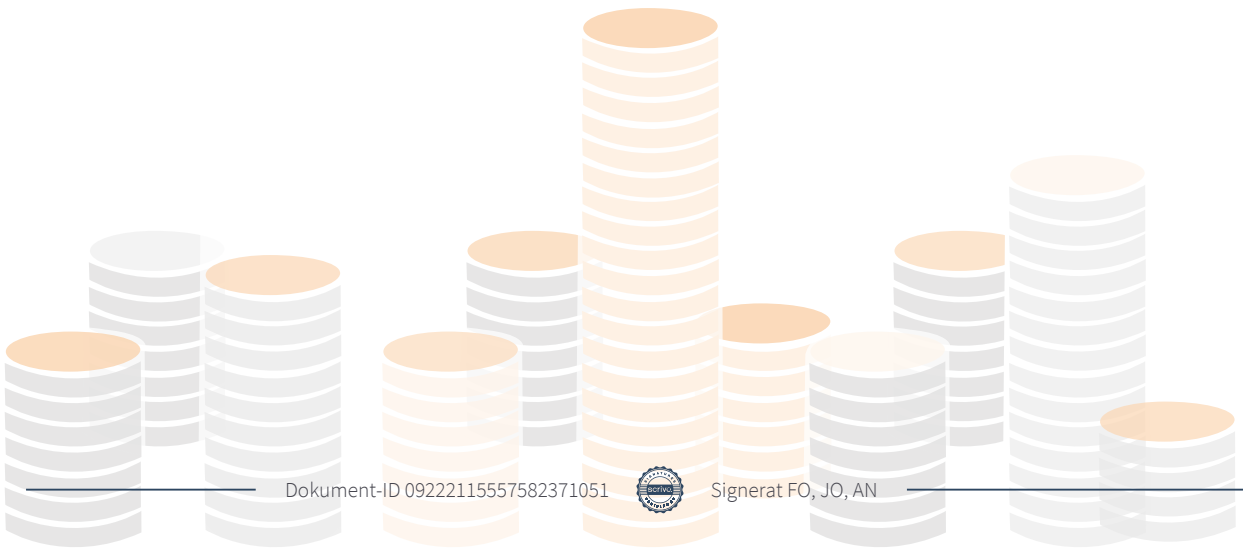
Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Vi ska effektivisera våra arbetsprocesser genom att digitalisera utvalda delar i vår administration och minimera manuell hantering.	100 procent automatiska faktureringsunderlag	2027
	100 procent digitala handelsdokument	2027
En hållbar avfallstaxa bygger på en rättvis fördelning mellan våra kunder. Vi ska därför ha hög betalningsgrad på våra återvinningscentraler.	100 procent betalande företagskunder på våra återvinningscentraler. Gäller även farligt avfall.	2027
Vi vill minska vårt CO_2-utsläpp genom att reducera antalet körningar i vår verksamhet med hjälp av förbättrad planering samt fortsätta byta ut fordon till fossilfritt bränsle.	100 procent fossilfri fordonspark	2030
Vi vill utveckla våra tjänster för verksamheter och företag med behovsstyrd tömning.	Ta fram projektdirektiv för vilka behållare eller körturer som skulle kunna göras on-demand.	2026
	Testa minst två behållartyper i on-demand-körning i pilot-projekt.	2026
	Ta fram ett verktyg för digital beställning för att hantera bokningar/hämtningar av våra återvinningstjänster.	2027
Vi vill eftersträva en så låg grad som möjligt av felsortering av avfall hos våra kunder.	Mindre än 20 procent felsortering i restavfallspåsen hos småhus med befintligt fyrfackskärl.	2026
	Mindre än 20 procent felsortering i restavfallsfraktionen för flerfamiljshus.	2026
Vi vill minska vårt CO2-utsläpp genom att aktivt arbeta med att nå högre i avfallstrappan och minimera mängden avfallsförbränning.	Börja mäta mängden återbruk som inkommer vid våra återvinningscentraler för att på sikt kunna mäta minskat CO_2-utsläpp.	2027
	Öka antalet återbrukat material med 20 procent	2030
	Minska mängden energiåtervinning som samlas in vid våra ÅVC:er med 30 procent.	2030
Fullständig efterlevnad av de kommunala föreskrifterna	Fullständig insamling av alla lagstadgade fraktioner.	2027

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

9. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	63 229	70 715	82 081	87 506	90 631	95 950	98 829
Övriga intäkter	2 070	2 060	1 166	5 191	5 300	5 411	5 525
SUMMA INTÄKTER	*65 299*	*72 775*	*83 247*	*92 697*	*95 931*	*101 361*	*104 353*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-1 145	168					
Anläggningsmaterial	-2 481	-2 441	-2 025	-3 068	-3 132	-3 198	-3 265
Övriga ext kostnader	-35 850	-38 215	-48 195	-51 407	-53 227	-54 345	-55 486
Funktionskostnader	-6 536	-6 862	-8 224	-8 397	-8 573	-8 753	-8 937
Personalkostnader	-16 144	-17 544	-18 500	-21 531	-21 531	-21 531	-21 531
Avskrivningar	-3 621	-3 396	-3 427	-4 749	-5 634	-6 645	-7 357
SUMMA KOSTNADER	-65 778	-68 291	-80 371	-89 152	-92 097	-94 472	-96 576
RÖRELSERESULTAT	-479	4 485	2 876	3 545	3 834	6 890	7 778
RÖRELSEMARGINAL	*-0,73%*	*6,16%*	3,46%	3,82%	4,00%	6,80%	7,45%
Ränteintäkter							
Räntekostnader	-1 439	-1 153	-1 800	-1 735	-1 935	-2 051	-2 056
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 439*	*-1 153*	*-1 800*	*-1 735*	*-1 935*	*-2 051*	*-2 056*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-1 918	3 332	1 077	1 811	1 899	4 839	5 722

Samtliga poster i tkr

Bilaga 7

Verksamhetsplan Ålands återvinnings-anläggning 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning Älands återvinningsanläggning

Älands återvinningsanläggning ligger i Älandsbro, ca 15 km nordväst om Härnösand. Inom verksamheten bedrivs en återvinningsanläggning som erbjuder mottagning, sortering och hantering av avfall från hushåll och företag. Anläggningen tillhandahåller tjänster som möjliggör säker, effektiv och miljömässigt korrekt hantering av olika avfallsfraktioner.

Inom området finns en återvinningscentral där allmänheten och verksamheter kan lämna och sortera sitt avfall. För extern trafik och interna transporter finns en fordonsvåg för in- och utvägning av avfall. En central del av verksamheten är deponin för icke-farligt avfall, där avfalls som inte kan material- eller energiåtervinnas deponeras. Utöver detta finns en biogasanläggning inom området som bidrar till resursutnyttjande och energiåtervinning. Biogasanläggningens verksamhet och affärsmodell beskrivs närmare i Verksamhetsplan Energi Biogas 2027-2030.

2. Arbetsprocesser

Verksamheten omfattar mottagning och hantering av inkommande avfall i enlighet med gällande tillstånd och mottagningskrav. Avfallet tas emot, kontrolleras och hanteras inom anläggningen utifrån avfallstyp och avsedd hantering. Beroende på förutsättningar och behov styrs materialet till mellanlagring, sortering, behandling eller deponering. Deponiverksamheten avser mottagning av icke farligt avfall, askvätning, lakvatten.

Regelefterlevnad

Älands återvinningsanläggning omfattas av tillstånd enligt miljöbalken till deponering, mottagning, sortering, mellanlagring och behandling av avfall. Tillåtna mängder enligt tillståndet är:

- Deponering av högst 40 000 ton per år.
- Mellanlagring av avfall högst 15 000 ton per år.
- Mellanlagring av farligt av fall (momentant) högst 250 ton per år.
- Sortering av avfall högst 35 000 ton per år.
- Fragmentering av avfall.
- Användning av massor för återställande av deponidel.

Det är länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för verksamheten.

Utöver tillståndsvillkoren omfattas verksamheten av tillämpliga författningar inom avfalls och deponiområdet.

3. Våra tjänster

Älands återvinningsanläggning erbjuder tjänster för mottagning och hantering av avfall från kommunala verksamheter, företag och andra verksamhetsutövare. Verksamheten omfattar mottagning, sortering, mellanlagring, behandling och deponering av avfall. Tjänsterna inkluderar bland annat sortering av material för återvinning och energiutvinning, flisning av träavfall samt deponering av icke farligt avfall som inte kan återvinnas eller behandlas.

4. Samverkan

- Mellanlagring av avfall som hämtas inom det kommunala renhållningsansvaret och levereras till anläggningen.
- Samverkan med reningsverken genom mottagning av slam för omhändertagande på anläggningen.
- Leverans av deponigas till fjärrvärmeverksamheten för energiutnyttjande.
- Aska från kraftvärmeverksamheten tas emot för omhändertagande på anläggningen
- Mottagning och omhändertagande av såll från reningsverken.

Extern samverkan

- Arbetsgrupper inom Avfall Sverige
- Y-renhållarna

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

5. Marknadsanalys

Deponiverksamheten utgör idag en central del av verksamhetens intäktsbas, men dess långsiktiga kapacitet är begränsad av tillgänglig deponeringsvolym. Samtidigt utvecklas avfallsmarknaden mot ökad materialåtervinning, resurseffektivitet och behandling högre upp i avfallshierarkin.

För att säkerställa verksamhetens långsiktiga ekonomiska hållbarhet behöver intäktsbasen successivt breddas med kompletterande verksamhetsgrenar. Den långsiktiga marknadspotentialen bedöms därför ligga i att utveckla behandlings- och återvinningsnära tjänster, såsom sortering, förbehandling och materialåtervinning, som komplement till traditionell deponering.

På kort och medellång sikt kvarstår deponin som en viktig intäktskälla. På längre sikt behöver dock en större andel av verksamhetens omsättning genereras från tjänster kopplade till sortering, behandling och återvinning. Den strategiska inriktningen handlar därmed både om att maximera nyttan av befintlig deponikapacitet och om att successivt bygga upp nya, mer framtidssäkra intäktströmmar.

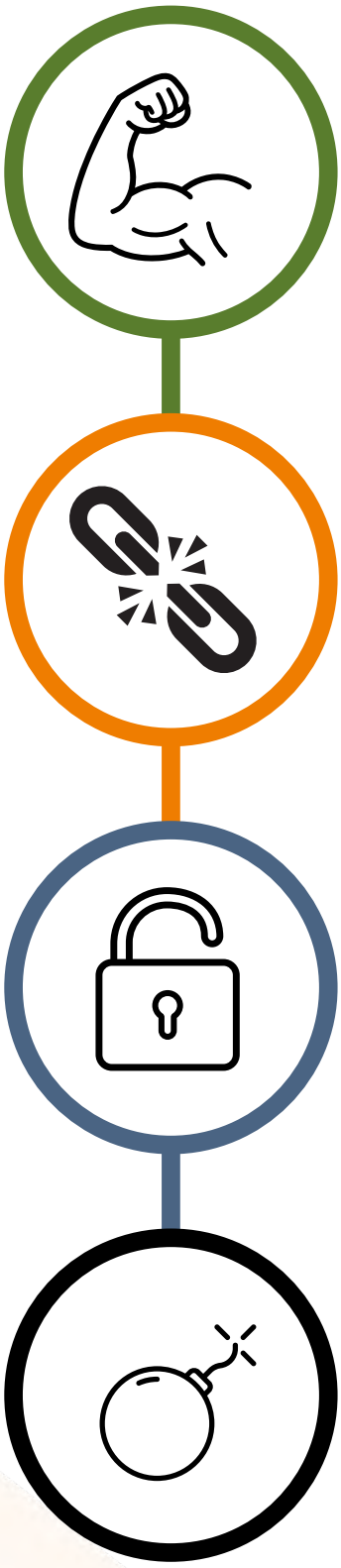
6. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Vi arbetar, i regel, inte med traditionell marknadsföring. Kundrelationerna bygger främst på långsiktighet, lokal närvaro och etablerade nätverk.

Strategin är att säkerställa stabila och långsiktiga avfallsflöden genom god service, hög tillgänglighet och tydlig kommunikation.

7. Biogas SWOT

STYRKOR

- Anläggningskännedom och operativ flexiblitet
- Brett och flexibelt miljötillstånd
- Strategisk lokalisering
- God tillgång till verksamhetsytor för utveckling
- Interna synergier genom gemensamt nyttjande av resurser och kompetens
- Aktiv deponi för icke-farligt avfall med gällande tillstånd
- God potential för lokala samarbeten

SVAGHETER

- Begränsad specialistkompetens inom specifika områden
- Tillstånd öppet för tolkning, med risk för olika bedömningar
- Administrativt tung och resurskrävande verksamhet
- Begränsat fokus på bransch- och omvärldsbevakning
- Begränsad marknadsföring och extern synlighet
- Bristande digitalisering och systemintegration leder till manuella och resurskrävande processer

MÖJLIGHETER

- Möjlighet att växa genom tjänster till närliggande industrier
- Möjlighet till regional samverkan inom Västernorrland
- Produktifiering av avfall genom ökat fokus på återvinning och behandling
- Effektivisering av deponiströmmar genom sortering och förbehandling
- Effektivisering av avfallsströmmar genom flrbättrad sortering och behandling

HOT

- Administrativt tung och regelintensiv bransch
- Ökad konkurrens inom avfalls- och behandlignsmarknaden
- Osäkerhet kopplad till lagstiftning och politiska beslut
- Långsiktigt ansvar för efterbehandling och kontroll efter avslutad deponi
- Ökade miljökrav på lakvattenrening och uppföljning
- Regionala företagsavtal som begränsar möjligheten att konkurrera om avfallsflöden

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Verksamheten har en stabil grund med hög anläggningskännedom och bred kompetens hos den egna personalen, vilket ger god flexibilitet i drift och utveckling. Det breda och relativt flexibla miljötillståndet ger ett stort verksamhetsutrymme och möjliggör anpassning till förändrade behov. Anläggningen utgör en aktiv deponi för icke farligt avfall, vilket är en strategiskt viktig resurs i ett läge där nya tillstånd är sällsynta.
Den geografiska lokaliseringen minimerar risken för störningar på omgivningen och ger goda förutsättningar för långsiktig verksamhet. Vidare finns tillgång till mark och ytor inom verksamhetsområdet, vilket skapar möjligheter till utveckling. Slutligen bidrar interna synergier och god potential för lokala samarbeten till ett effektivt resursutnyttjande och stärkt lokal förankring.

Svagheter

Verksamheten verkar inom en administrativt tung och regelstyrd bransch, vilket medför hög resursåtgång för dokumentation, rapportering och myndighetskontakter. Det gällande tillståndets utformning, som i vissa delar är öppet för tolkning, kan skapa osäkerhet i tillämpningen och ett ökat behov av dialog med tillsynsmyndighet.

Den interna organisationen präglas av bred generalistkompetens snarare än specialistkunskap, vilket kan innebära begränsningar vid mer komplexa frågeställningar och ökat beroende av extern expertis. Vidare finns en begränsad grad av digitalisering, där bristande systemintegration leder till manuella arbetssätt och resurskrävande uppföljning och miljörapportering.

Slutligen finns ett begränsat fokus på strategiskt arbete, omvärldsbevakning och marknadsföring, då verksamheten i hög grad är driftfokuserad. Detta kan begränsa möjligheten att i tid identifiera nya krav, marknadsmöjligheter och utvecklingsområden.

Möjligheter

Det finns flera externa faktorer som skapar goda utvecklingsmöjligheter för verksamheten. En viktig möjlighet är en potentiell marknad hos befintliga industrier i närområdet, där behov av lokala och tillförlitliga avfallslösningar kan skapa nya volymer och samarbeten. Vidare finns möjlighet till ökad samverkan inom Västernorrland, vilket kan ge samordningsvinster, effektivare resursutnyttjande och gemensamma lösningar på regional nivå.

En annan central möjlighet är produktifiering och ökat värdeskapande av avfall, där fokus kan flyttas från enbart deponi till ökad sortering, behandling och återvinning. Detta kan bidra till nya intäktsströmmar och stärkt roll inom cirkulär ekonomi. Därtill finns potential i effektivisering av avfallsströmmar, genom förbättrade processer, förbehandling och styrning av material till rätt hantering, vilket kan minska kostnader och öka resursutnyttjandet.

Hot

Verksamheten påverkas av flera externa faktorer som kan innebära risker på kort och lång sikt. Förändrad lagstiftning och politiska styrmedel kan leda till skärpta krav på avfalls- och deponiverksamhet, vilket kan begränsa handlingsutrymmet och öka kostnaderna. Branschen präglas även av en hög och potentiellt ökande administrativ belastning, till följd av omfattande regelverk och tillsyn.

Vidare innebär krav på efterbehandling, långsiktig kontroll och lakvattenrening ett kvarstående ansvar även efter avslutad deponiverksamhet, med risk för ökade kostnader, särskilt vid skärpta reningskrav (t.ex. PFAS). Slutligen utgör ökad konkurrens och regionala företagsavtal ett hot mot möjligheten att attrahera avfallsflöden, då marknaden i stor utsträckning är uppbunden av etablerade aktörer och avtal.

8. Strategier och viktiga insatser

Under perioden 2027–2030 behöver vi successivt rikta in sig på fler verksamhetsområden än enbart deponering. Deponin är fortsatt en viktig del av verksamheten, men den långsiktiga kapaciteten är begränsad och avfallsmarknaden utvecklas mot ökad återvinning och behandling. För att säkerställa långsiktig hållbarhet och relevans behöver verksamheten därför utvecklas mot ett bredare erbjudande inom avfallshantering.

Mot denna bakgrund prioriteras följande strategiska inriktningar och viktiga insatser:

- Successiv omställning från deponifokus till bredare avfallstjänster, genom utveckling av behandlings- och återvinningsnära verksamhet.
- Säkerställande av regelefterlevnad, förutsägbarhet och beredskap i en regelintensiv verksamhet.
- Stärkt omvärldsbevakning och strategisk framförhållning, för att tidigt kunna identifiera förändringar inom lagstiftning, teknik och branschutveckling.
- Minskad administrativ och organisatorisk sårbarhet, genom standardiserade och tydliga processer.

9. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Brädda intäktsbasen bortom ren deponiverksamhet	En strategisk inriktning för breddad verksamhet ska vara beslutad och dokumenterad.	2030
	Minst en behandlings eller återvinningsnära tjänst ska vara etablerad i drift.	2029
Minska administrativ sårbarhet genom förbättrat arbetssätt	Andelen manuella moment i rapportering ska ha minskat jämfört med nuläge.	2027
	Minst ett administrativt arbetsmoment ska ha effektiviserats senast år 2027.	2027
Stärka verksamhetens omvärldsbevakning	Införa ett mer strukturerat arbetssätt för omvärldsbevakning kopplat till lagstiftning, teknik och branschutveckling.	2027

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi

Deponiaffären förväntas generera 10 mkr efter finansiella poster. I huvudsak består intäkterna av såld kapacitet av vår deponi. Övriga intäkter är relativt små som genereras av att anläggningen även är en omlastningsstation av det kommunala insamlade avfallet där ersättning betalas per fraktion och ton.

Deponiaffären har inga fasta intäkter utan bygger på att vi bedriver en hög service och skapar mervärden för kunder som väljer att köpa vår kapacitet.

Intäkterna varierar relativt stort årligen och är beroende av vilka miljöprojekt/infrastrukturprojekt som bedrivs i regionen. En förutsättning för bibehållet resultat är att vi kan knyta oss an framförallt industriavfall där avfallsmängderna kan säkras över längre tid. Ambitionen är att växla från att sälja deponikapacitet till att behandla/återvinna 2.3 avfallströmmar för bibehållet resultat över tid.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	43 406	32 567	33 600	33 653	34 978	36 716	36 716
Övriga intäkter							
SUMMA INTÄKTER	*43 406*	*32 567*	*33 600*	*33 653*	*34 978*	*36 716*	*36 716*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-98	-125					
Anläggningsmaterial	-390	-328	-165	-168	-172	-176	-179
Övriga ext kostnader	-15 336	-13 383	-13 066	-13 840	-14 131	-14 428	-14 731
Funktionskostnader	-769	-853	-1 782	-1 820	-1 858	-1 897	-1 937
Personalkostnader	-3 499	-4 616	-4 847	-4 993	-4 993	-4 993	-4 993
Avskrivningar	-5 274	-3 673	-3 198	-1 968	-1 919	-1 799	-1 467
SUMMA KOSTNADER	-25 365	-22 978	-23 058	-22 789	-23 072	-23 292	-23 306
RÖRELSERESULTAT	18 041	9 588	10 542	10 864	11 905	13 425	13 410
RÖRELSEMARGINAL	*41,56%*	*29,44%*	*31,37%*	*32,28%*	*34,04%*	*36,56%*	*36,52%*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	18 041	9 588	10 542	10 864	11 905	13 425	13 410

Bilaga 7

Verksamhetsplan Elnät 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning

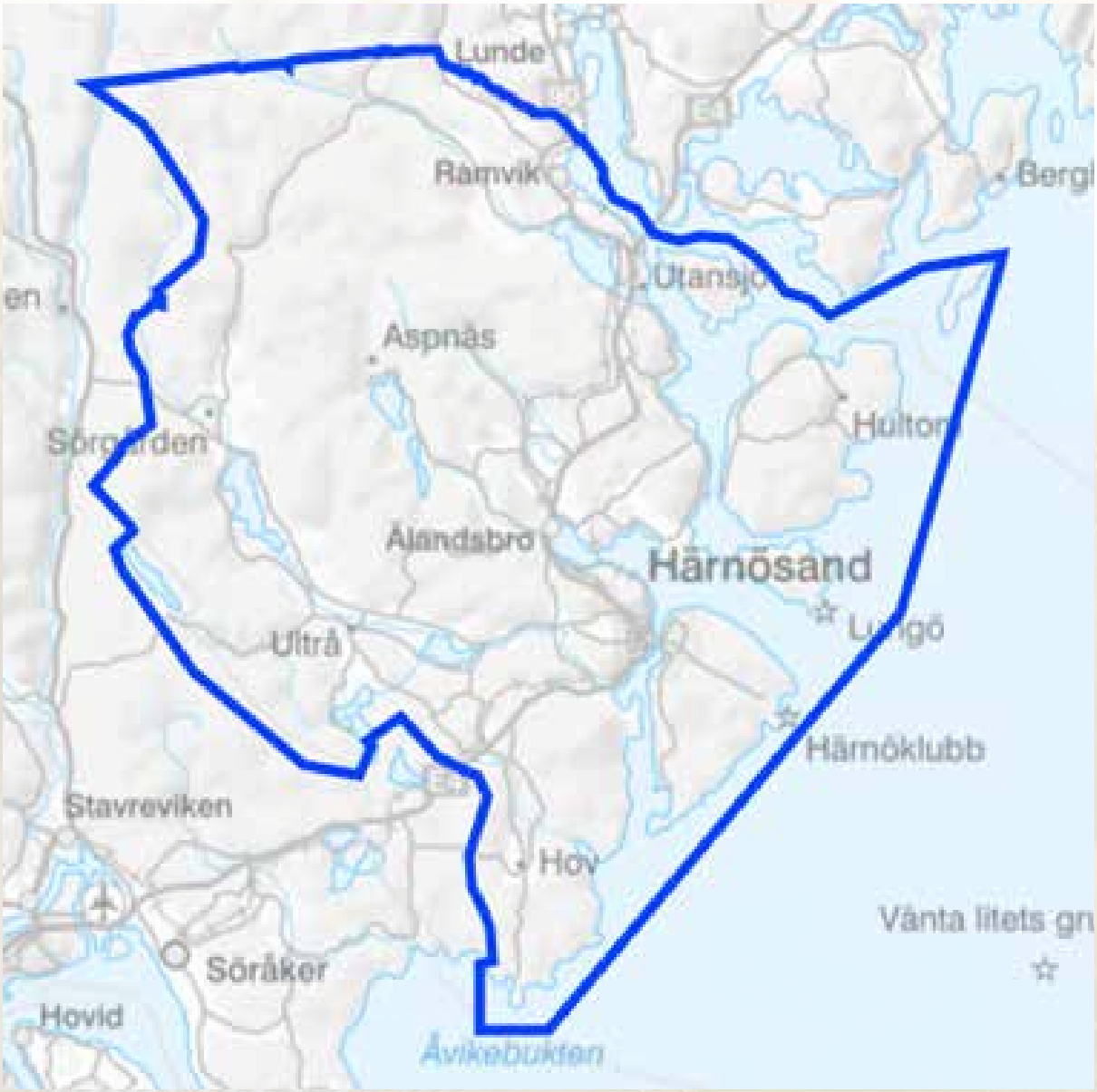
Härnösand Elnät AB (HEAB) utövar verksamhet för att integrera och expandera distribution av el i kommunen samt säkerställa distribution av el till invånare och företag inom koncessionsområdet. Distribution av el ska ske med god kvalitet och tillhandahållas genom störningsfria leveranser samt en lokal närhet.

Elnätsaffären omfattar projektering, byggande, ägande och underhåll av elnätet. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt, ansvarsfullt och kostnadseffektivt - med högt ställda krav på långsiktighet i ekonomiska överväganden och miljöhänsyn.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Verksamhetsområde

Härnösand elnäts verksamhetsområde, tilika koncessionsområde, innefattar i huvudsak Härnösand kommun, vilket visas i figuren nedan. Avgränsning markeras med blå linje.

1. Om elnätsverksamhet

För att få äga och driva elnät krävs en nätkoncession, vilket är ett speciellt tillstånd som beviljas av Energimarknadsinspektionen (Ei) som är tillsynsansvarig myndighet för elnätsverksamhet. Inom koncessionsområdet har elnätsföretaget monopol på att bedriva nätverksamhet. Att monopol råder beror på att det inte skulle vara samhällsekonomiskt motiverat att bygga parallella elnät. Istället regleras nätbolagets inkomster av ett särskilt regelverk vars efterlevnad följs upp regelbundet av Ei.

Sveriges elnät kan delas in i tre olika delar; stamnät, regionnät och lokalnät - varav respektive nätdel distribuerar elen med olika spänningsnivåer. Stamnätet har högst spänning och kan liknas vid landets motorvägar. Regionnätet som förser regioner och större städer med el har en något lägre spänningsnivå och kan liknas vid de större landsvägarna. Den lägsta spänningen finns i lokalnätet som består av dels mellanspänningsnät som kan liknas vid mindre landsvägar och lågspänningsnät som kan liknas vid garageuppfarter. Härnösands elnät består av ett cirka 155 mil långt lokalnät med ungefär 14 000 anslutna elnätskunder.

Teknik och drift

Elnätsverksamheten hos oss distribuerar, mäter och rapporterar elkonsumtion samt produktion med spänningsnivåer mellan 0,4-24kV, vilket är gällande för koncessionsområdet. Utöver det har vi även linjekoncession för några linjer på 40- och 130kV.

Distributionen av el görs genom att vi köper in energi av regionnätet på fyra punkter. Sedan distribuerar vi elen genom 8 stycken fördelningsstationer som har 130/10 kV och 40/10 kV. Därefter distribuerar vi till nätstationer (cirka 560 stycken) där vi transformerar ned från 10kV till 0,4 kV som vi distribuerar till våra kunder där elleveransen mäts med elmätare.

Övervakning görs med SCADA i våra fördelningsstationer och linjefrånskiljare samt ett antal nätstationer. Där får vi in larm och kan göra omkopplingar på spänningsnivåerna 130kV, 40kV och 10kV. Vi använder även våra elmätare för övervakning av spänning och elkvalitet. Det finns dedikerade elkvalitetsmätare enligt SS-EN 50160 på strategiska platser i nätet. Med hjälp av våra olika övervakningssystem kan vi när som helst ta emot larm till vår beredskapsorganisation. Det ger oss kapacitet att starta felsökning och reparationsarbete dygnet runt, året om.

Regelefterlevnad

I det här avsnittet beskrivs lagar som är relevanta för oss under affärsplanens period och påverkar våra strategiska insatser kommande år. I fokus just nu är förändringar i ellagen, nya föreskrifter för tariffutformning för effektivt nätutnyttjande, lagen om särskilt investeringsutrymme och ändringar i IKN-förordningen.

Ellagen

Bestämmelser för hur elnätsverksamhet får bedrivas finns samlat under Ellag (1997:857). Flertalet ändringar av ellagen trädde i kraft sommaren 2022. Bakgrunden till ändringarna var att EU år 2021 presenterade ett paket kallat Fit for 55 som innehöll lagstiftningsförslag med syfte att uppnå klimatmålet 55 % minskade utsläpp till 2030 och klimatneutralitet 2050.

Lagändringar som berör elnätsverksamhet är:

- Samarbete och informationsutbyte

I lagtexten ges regering, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet för distributions- och transmissionsnätsföretag att samarbeta och utbyta information med varandra.

I förordningen ges inget sådant uppdrag till någon myndighet. Däremot framgår att informationsutbytet ska säkerställa optimalt utnyttjande av resurser samt säker och effektiv drift av systemet. Dessutom ska informationsutbytet underlätta marknadsutveckling och säkerställa att den som är ansluten till elnätet kan delta på slutkunds-, grossist- och balansmarknaden.

- Renodlad verksamhet

Ett nätföretag får inte bedriva någon annan verksamhet än nätverksamhet, med undantag för:
(1) förvalta eller driva andra nät än elnät,
(2) producera el, om produktionen sker tillfälligt för att ersätta utebliven el vid elavbrott,
(3) reparera och underhålla ett annat företags nät.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

I lagtexten ges regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att meddela föreskrifter för att precisera vad som är tillåten verksamhet.

I förordningen ges inget sådant uppdrag till någon myndighet. Det innebär att det är öppet för tolkning vad som är verksamhet som elnätsföretagen får bedriva. Med tiden kan praxis avgöra vad som är tillåten verksamhet.

- Anskaffning av stödtjänster

Av lagtexten framgår att anskaffningen av stödtjänster ska ske marknadsbaserat förutom när lagen om upphandling inom försörjningssektorerna gäller för anskaffningen, och när stödtjänsten tillhandahålls av en nätkomponent som är integrerad i elnätet och denna inte används för balansering eller hantering av överbelastning. Dessutom ges nätmyndigheten möjlighet att bevilja dispens i det enskilda fallet om det är ekonomiskt ineffektivt att anskaffa stödtjänsten på ett marknadsbaserat sätt.

I förordningen ges Svenska Kraftnät i uppdrag att ta fram specifikationer för icke-frekvensrelaterade stödtjänster i samråd med distributionsnätsföretagen. Distributionsnätsföretagen ska ansvara för att ta fram riktlinjer för upphandling och ska för det inhämta synpunkter från Svenska Kraftnät och berörda marknadsaktörer. Energimarknadsinspektionen ges i uppdrag att utforma föreskrifter om distributionsnätsföretagens ytterligare skyldigheter kring riktlinjerna.

- Anskaffning av flexibilitetstjänster

I lagtexten ges regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att meddela föreskrifter om skyldigheten för distributionsnätsföretag att ta fram specifikationer för flexibilitetstjänster och standardiserade marknadsprodukter som godkänns av nätmyndigheten samt vilka krav som specifikationer/marknadsprodukter ska uppfylla.

I förordningen ges Energimarknadsinspektionen endast i uppdrag att godkänna om ett icke-diskriminerande deltagande av marknadsaktörer säkerställs med de framtagna specifikationerna och marknadsprodukterna samt att utforma föreskrifter kring hur offentliggörandet av förteckningen över marknadsprodukter ska ske.

- Framtagandet av nätutvecklingsplaner

I lagtexten ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om vad en nätutvecklingsplan ska innehålla och hur den ska tas fram, om offentliggörandet och vilka uppgifter som ska offentliggöras tillsammans med planen och om undantag från skyldigheten att ta fram en plan. Förordningen ger i uppdrag till Energimarknadsinspektionen att ta fram dessa föreskrifter.

I förordningen anges även att distributionsnätsföretagen ska samråda med Svenska Kraftnät om planen och offentliggöra planen vartannat år. Dessutom framgår att distributionsnätsföretagen ska informera om sina behov av flexibilitetstjänster på medellång till lång sikt, planerade investeringar kommande 5–10 åren samt redogöra för de resurser som ska användas som alternativ till kabelutbyggnad.

- Ägande av energilager

Ett nätföretag får inte äga, utveckla förvalta eller driva en energilagringsanläggning.

I lagtexten anges att regeringen får meddela föreskrifter om att nätmyndigheten får bevilja dispens i enskilda fall från förbudet att äga och driva energilager för distributionsnätsföretag.

I förordningen preciseras att Energimarknadsinspektionen får bevilja dispens när andra aktörer inte medgetts rätt att äga och driva energilager eller kan tillhandahålla tjänsten till rimlig kostnad; om anläggningen inte används för att köpa/sälja på slutkunds-, grossist-, och/eller balansmarknaden.

- Ägande av laddpunkter

Ett nätföretag får inte äga, utveckla, förvalta eller driva en laddningspunkt. Detta gäller inte laddningspunkter som företaget innehar uteslutande för eget bruk.

Uppdaterad inriktning för tariffutformning

Bakgrund och tidigare förutsättningar

Vårt arbete med tariffutformning har under de senas-

te åren utgått från de föreskrifter som Energimarknadsinspektionen (Ei) meddelat i syfte att främja ett effektivare nätutnyttjande (EIFS 2022:1). Den tidigare målsättningen var att implementera en ny struktur med obligatoriska effektavgifter senast den 1 januari 2027, för att kunna hantera en ökad andel väderberoende elproduktion och kapa effekttoppar i det befintliga nätet.

Regeringen har nu meddelat att det tvingande kravet på införande av effektavgifter stoppas. Detta innebär ett väsentligt skifte i de regulatoriska förutsättningar som styr elnätsföretagens framtida prissättningsmodeller.

Utifrån regeringens nya besked har vi anpassat vår verksamhetsplan. Följande åtgärder vidtas i närtid:

- Det strategiska och operativa arbetet med att implementera de nya effekttarifferna för våra kunder pausas i sin helhet.
- Vi arbetar strukturerat med att återta och justera den tidigare fastställda utrullningsplanen.
- Vi utvärderar hur vår framtida tariffstruktur ska utformas för att fortsatt möta verksamhetens behov av stabila intäkter och trygg eldistribution, utifrån de nu gällande förutsättningarna.

Vi bevakar händelseutvecklingen och eventuella nya direktiv från lagstiftare och Ei noggrant. Nätavgifterna kommer, i enlighet med gällande rutin, att fortsätta rapporteras in årligen den 31 januari till Energimarknadsinspektionen.

Lagen om särskilt investeringsutrymme

Lagen om särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet (2021:311) trädde i kraft i juni 2021 och ger elnätsföretag med en outnyttjad intäktsram från tillsynsperioden 2012–2015 möjlighet, under särskilda förutsättningar, att utöka intäktsramarna under perioden 2020–2031. Syftet med lagen är att öka investeringarna i elnätet och på det viset bidra till att möta de kapacitetsutmaningar som finns i det svenska elnätet. Härnösand elnät har ansökt och fått beviljat särskilt investeringsutrymme.

Icke-koncessionspliktiga elnät

I förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (IKN-förordningen) anges de undantag som finns. I förordningsmotiven anges tre grundkriterier som varit vägledande för när ledningar bör vara undantagna från kravet på nätkoncession.

1. Ledningsnät ska vara internt och användas för överföring av el för innehavarens egen räkning.
2. Ledningsnätet får inte vara för utbrett
3. Området inom vilken ledningen eller ledningsnätet förläggs ska vara väl avgränsat.

Elmarknadsinspektionen (Ei) skickade under våren 2023 ut en rapport på remiss, i vilken ändringar i IKN-förordningen föreslogs. Förändringarna i IKN-förodningen trädde i kraft den 14 januari 2025 syftar till att göra det enklare att bygga och använda elnät utan krav på nätkonscession, särskilt för att stödja energiomställningen. Ett exempel på detta är att det numera är tillåtet att koppla ihop batterier med produktionsanläggningar.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

2. Arbetsprocesser

Drift och underhåll

Elnätet underhålls och driftas i egen regi. Underhållsorganisationen består av montörer, tekniker och ingenjörer - och utgör tillsammans ett team på cirka 20 personer med bred kompetens. Målet är att tillhandahålla elleverans med god kvalitet och driftsäkerhet. För att upprätthålla hög tillgänglighet av nätet gör vi förbyggande underhåll på fördelningsstationer av brytare, frånskiljare och transformatorer. På distributionsnätet görs underhåll av främst linjegator och nätstationer. Detta görs enligt en underhållsplan som tagits fram av en elkraftingenjör i syfte att minimera påverkan på elnätet. Förutom underhåll besiktas luftledning på mellanspänningsnätet årligen och övrigt nät med bestämda tidsintervaller.

Underhållspersonalen utför även investeringsprojekt för att förstärka och framtidsäkra nätet.

Vi har egen driftcentral och beredskap dit larm och händelser går direkt för snabb avhjälpning. Dygnet runt, året om står eldriftledare och montörslag redo att hantera akuta fel.

Investeringar

För att bibehålla ett leveranssäkert elnät krävs att vi investerar i nya elnätskomponenter. Till exempel kräver högre laster i en viss del av vårt nät att andra delar måste förstärkas för att klara av att bibehålla redundans. Andra nödvändiga investeringar kan behöva göras för att ersätta komponenter med hög felfrekvens.

Identifiering av lämpliga investeringar görs genom en årlig risk- och sårbarhetsanalys, samt lastprognoser i syfte att hitta områden där reservmatningsvägar behöver byggas eller förstärkas.

En viktig del när vi genomför våra investeringar är att de görs på ett ekonomiskt effektivt sätt. För att säkerställa detta ska vi:

- samförlägga med andra aktörer där det är möjligt
- fortsatt nyttja Elinorr-samarbetet för att bibehålla låga materialpriser
- bedriva ett noggrant lastprognosarbete så att nya anläggningar kan driftas under hela sin livslängd i så stor utsträckning som möjligt

Nyanslutningar & ändring av befintliga anslutningar

Kunder som önskar att ansluta sig till vårt elnät eller ändra sin befintliga anslutning anmäler detta till oss via ett behörigt elinstallationsföretag. Kostnaden för vårt arbete och material ska normalt belasta den enskilda kunden istället för kundkollektivet.

För mindre nyanslutningar och ändringar tillämpar vi fasta priser, men för mer komplexa och/eller större anslutningar beräknas kostnaden i varje enskilt fall. Den efterfrågade effekten samt det geografiska läget är de två faktorer som påverkar priset mest.

Strategiskt arbete

Det strategiska arbetet inom elnät utgår ifrån verksamhetens målsättningar och behov som definieras via omvärldsbevakning samt kontinuerlig dialog med styrelse och ledning. Arbetsprocessen karaktäriseras av arbete i projektform där strategen på uppdrag av projektbeställare utför utredningar, förbättringsprojekt och liknande i en för uppgiften specifikt anpassad projektgrupp.

Merparten av vår omvärldsbevakning sker genom deltagande i branschspecifika föreningar så som Elinorr och Energiföretagen. Typiska arbetsuppgifter som faller in under strategiskt arbete är långsiktig nätplanering, anpassning till regulatoriska förändringar och utvecklingsprojekt kopplat till att säkra affärens måluppfyllnad.

3. Våra tjänster och produkter

Vi distribuerar el med hög kvalitét och god tillgänglighet till befintliga och nya kunder som vill ansluta till vårt elnät. Leveransen av el tillhandahålls dygnet runt året om.

4. Samverkan

Intern samverkan

Utöver samverkan med kommunens gatuenhet försöker även Elnät att i så stor utsträckning som möjligt samverka med de andra nyttigheterna inom HEMAB-koncernen. Detta görs i syfte att effektivare kunna göra investeringar, då exempelvis återställningskostnader i vissa fall kan delas mellan Elnät,

Fjärrvärme och VA. Denna interna samverkan ställer krav på ett kontinuerligt informationsutbyte mellan nyttigheterna kring kommande etableringar och planerade reinvesteringar.

Extern samverkan
Härnösand Elnät är tillsammans med sjutton andra nätbolag medlem i föreningen Elinorr. Syftet med föreningen är att genom samverkan kunna möta framtidens utmaningar på ett bättre sätt. Exempelvis nya krav från europeisk och nationell lagstiftning, omvärldsbevakning, politiskt påverkansarbete, ett föränderligt säkerhetsläge, förhandling med materialleverantörer, upphandling av tjänster och andra generella stordriftsfördelar.

Via Elinorr har HEAB medlemskap i:

- Energiforsk
- CEDEC
- EU DSO entitet

Elnät är också via HEMAB medlem i Energiföretagen Sverige. Energiföretagen har ett stort utbud av kurser, omvärldsbevakning och konferenser som medlemmar kan ta del av. Via Energiföretagen drivs också arbetet med att administrera elnätsbranschens riktlinjer och organisering av elsamverkan för att säkerställa effektiv avhjälpning vid storstörningar.

Vi deltar i kommunens projekt ”Tillsammans för mitt Härnösand” och medverkar inom de olika arbetsgrupperna för att skapa förutsättningar för tillväxt inom Härnösand.

5. Marknadsanalys

Enligt Svenska Kraftnäts marknadsanalys från januari 2024 kommer det nationella behovet av el öka under kommande år och fram till 2050. Detta som en direkt effekt av att Sverige, och EU, ställer om från användningen av fossila bränslen till att i förlängningen ha ett nettonollutsläpp av växthusgaser. För att bemöta denna målsättning och tillhörande efterfrågan kommer produktionen av förnybar el att öka i Sverige.

Svenska kraftnäts analys utgår från fyra olika scenarier med varierande grad av planerbarhet och storskalighet för produktionen. Samtliga scenarier visar på stora omställningar för dagens kraftsystem med en tydlig effekt på prisbilden. Elpriserna förutspås att bli allt mer oförutsägbara och driften av elnätet blir mer komplex då andelen möjliga driftfall ökar.

Analysen lyfter fram att de gröna industrisatsningarna i norra Sverige kommer att ha en stor påverkan på nationell nivå. Behovet att förstärka snittet mellan elområdena SE1 och SE2 bedöms ha särskilt hög nytta, vilket på sikt kommer att göra effekterna av industrisatsningarna mer märkbara även för oss i SE2.

Den ökade andelen förnybar produktion bidrar till ett markant ökat behov av flexibilitet i kraftsystemet. Flexibilitet kopplat till elförbrukningen av vätgasproduktion och fordonsladdning lyfts särskilt fram av Svenska Kraftnät. Elnätsbranschen ser även ett stort behov av lokala flexibilitetsmarknader för att komma tillrätta med kapacitetsbrister, och det finns redan idag en handfull aktiva flexmarknader på platser i Sverige där det är brist på kapacitet. Vi på Härnösand Elnät har ännu inte märkt av kapacitetsbrist inom vårt verksamhetsområde men förhåller oss till att det i framtiden kommer bli aktuellt även här.

Lokala efterfrågan följer samhällsutvecklingen i stort med ett ökat intresse för installation av solceller från både privatkunder och företag. Bland nyetableringar finns förfrågningar från batterilager och fordonsladdning, vilket stämmer överens med hur det ser ut för andra lokala nätbolag i norra Sverige. Övriga efterfrågetrender är ett ökat kundintresse för villkorade avtal samt att veta vart det finns gott om tillgänglig kapacitet för effektkrävande etableringar. Vår bedömning är att dessa trender kommer fortsätta och i kombination med ovan nämnda ökade komplexitet av elnätsdriften höjer det kraven på vårt prognosarbete.

Vi förutspår också att våra kunder kommer att bli allt mer aktiva i att styra sin användning och produktion av el. Ny teknik tillgängliggör optimering av sin produktion och konsumtion efter elpris vilket gör att belastningen på vårt nät kan komma att påverkas av spotpriset på el i högre grad än tidigare.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Generellt kan sägas att för effektiv drift och utbyggnad av elnätet behöver vi en högre grad av digitalisering som möjliggör bättre övervakning, bättre prognostisering och ökad automatisering. Vidare märker vi av en ökad mängd administration kopplat till både nya och förändrade regelverk som kommer till följd av medlemskapet i EU och den inom unionen gemensamma visionen att bli klimatneutrala år 2050.

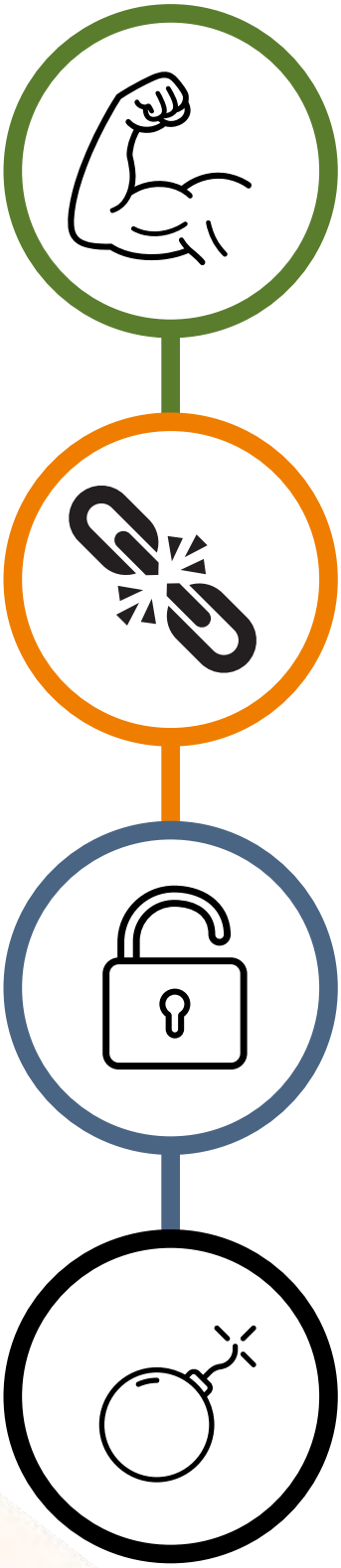
Även det oroliga omvärldsläget påverkar elnätet, som fyller en central och viktig samhällsfunktion. Vårt arbete med säkerhet kommer att stegras inom kommande år och styrs både via regelverk och frivilliga åtaganden. Hotet från främmande makt har växt och arenan för attacker har breddats där cyberattacker blir allt vanligare. Det kräver att vi som nätbolag i större utsträckning väger in säkerhetsaspekten i takt med att vi utvecklar smarta elnät som kräver allt högre grad av digitalisering.

6. Marknadsförings- och försäljningsstrategi

Elnätsverksamheten är inte konkurrensutsatt på samma sätt som exempelvis elförsäljningen blir av konkurrerande elbolag - eller som fjärrvärme gentemot andra uppvärmningsalternativ. Istället för säljande budskap kring en tjänst eller vara kan marknadsföringen sätta större fokus på själva kvalitén i vårt mycket driftsäkra elnät och i det arbete vi utför dagligen för kundernas elförsörjning.

I bild, text och video kan vi på vår webb och sociala medier publicera både längre reportage såväl som ögonblicksbilder från verksamheten. På framför allt LinkedIn kan vi lyfta elnätsverksamhetens olika roller och vår arbetsplats styrkor i syfte att få fler att söka sig till utbildningarna i regionen - och på så sätt ge näring åt grogrunden för våra framtida rekryteringar.

7. Elnät SWOT

STYRKOR

- Lokal närvaro/kännedom
- Samverkan Elinorr
- Driftsäkra leveranser i jämförelse med liknande ägare
- Intern kompetens, exempelvis beredning inom företaget
- God marginal till intäktsram
- Korta anslutningstider både för konsumtion och mikroproduktion
- Kapacitet mot överliggande nät
- Geografiska verksamhetsområdet
- Utvecklingsorienterad organisation

SVAGHETER

- Liten organisation skapar personberoende
- Svårt att attrahera och behålla kompetens (internt och geografiskt)
- Låg grad av automatisering (IT)
- IT-arkitekturen
- Arbetsprocesser med instruktioner och rutiner (tydlighet för intern samverkan)
- Bristfällig mångfald

MÖJLIGHETER

- Bredda vår attraktionskraft som arbetsgivare
- Elektrifieringen för den gröna omställningen
- Digitalisering (effektivare nyttjande av nätet, mätningar)
- Samverkan med kommunen (gatuenhet) och andra nyttigheter inom HEMAB
- Nya föreskrifter om prismodeller
- En kommun som har som mål att växa
- Utökat samarbete inom till exempel Elinorr

HOT

- Extrema väderhändelser
- Klimatförändringar
- Ökade krav i lagstiftning och tillstånd
- Ökade kostnader
- Säkerhetspolitiska läget och cybersäkerhet
- Lägre prioriterad kommun; avsaknad av större samhällsviktiga verksamheter

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Som förvaltare av kommunens elnät har vi en mycket stark lokal kännedom och närvaro. Dessutom är vårt elnät mycket driftsäkert tack vare ett vädersäkringsarbete och en modernisering som pågått under flera årtionden. Vår interna kompetens med skickliga medarbetare är en grundläggande styrka som ger oss flexibilitet och möjlighet att snabbt anpassa oss till förändrade behov och utmaningar. Det har bland annat resulterat i korta anslutningstider för både konsumtion och mikroproduktion - samt hög kapacitet gentemot överliggande nät. Vi arbetar inom en utvecklingsorienterad organisation för ökad framsynthet - och har ett givande branschsamarbete i föreningen Elinorr för samverkan och kunskapsutbyte mellan energibolagen i Norrland och Dalarna. Ekonomiskt har vi en stabil position med god marginal till intäktsramen.

Svagheter

Vår organisation är relativt liten och till viss del personberoende - vilket kan innebära sårbarhet vid personalomsättning eller frånvaro. Vi ser även utmaningar med att attrahera och behålla kompetens, både internt och geografiskt. Vår låga grad av automatisering inom IT och vissa brister i vår IT-arkitektur innebär också hinder för effektivitet och skalbarhet. Våra arbetsprocesser saknar ibland tydlighet i instruktioner och rutiner - och vi önskar se ett starkare resultat i vårt arbete för mångfald och en mer inkluderande, dynamisk arbetsmiljö.

Möjligheter

Det finns utrymme att höja vår attraktionskraft som arbetsgivare för att rekrytera och behålla kompetens. I framtiden ser vi även att den gröna omställningen kan öppna upp för nya affärsmöjligheter inom hållbar energi och infrastruktur - samt att digitaliseringen kan effektivisera nätutnyttjandet och mätsystem. Dessutom kan vi fördjupa samarbeten med andra nyttigheter inom HEMAB, kommunen och partners som Elinorr för att på så sätt skapa tydligare synergier. De nya prismodellerna som förväntas införas de närmsta åren skapar möjlighet att anpassa vår affärsmodell och prissättning för att bättre möta marknadens behov och regleringar. Härnösand är en kommun med stor tillväxtambition - och visst känner även vi av de positiva vindarna!

Hot

Framtida redundansproblem på grund av effektökning kan innebära en förhöjd risk för driftsstörningar och följaktligen ha negativ påverkan på kundnöjdhet. Energibehoven både ökar och varierar i större utsträckning än tidigare och kräver större dynamik och följsamhet från vår sida - vilket således kan göra det svårare för oss att prognostisera våra investeringsbehov i samband med att elnätet byggs ut. Kompetensbristen inom branschen är en annan hotfull faktor som kan begränsa vår förmåga att rekrytera och behålla kvalificerad arbetskraft, särskilt med tanke på den konkurrens vi står inför från andra företag. Även regulatoriska förändringar kan innebära utmaningar - precis som det ekonomiska världsläget kan påverka tillgången på material.

Cyberbrott och dataintrång är reella hot mot vår verksamhet och våra kunders integritet. Även klimatförändringar riskerar att påverka vår infrastruktur och drift på lång sikt.

8. Strategier och viktiga insatser

Drift och underhåll

Installation av mätning i nätstationer.

Idag har femton av våra nätstationer mätare installerat och vår ambition är att utöka det antalet. Ett första steg är att utreda vilken mätdata vi vill samla in och hur den ska bearbetas för att ge bästa möjliga positiva effekt på drift och nätplanering. Nästa steg är att undersöka vilka nätstationer som vore fördelaktigast att installera kompletterande mätning i för att uppnå det syftet.

Gemensam systemplattform för nätövervakning

I samverkan med andra medlemsföretag i Elinorr har ett aktiebolag Norra Nätdrift AB skapats. Visionen är att delägare i företaget ska ha en gemensam systemplattform för nätövervakning. HEAB är delägare i Norra Nätdrift och har på så sätt framtidssäkrat förmågan att möta nya krav på avancerade funktioner och säkerhet för eldriftledning. Utöver att kunna bemöta nya tekniska krav möjliggör även ett delägarskap att kunna samarbeta med övriga medlemmar i beredskapsfrågan. I en verklighet där HEAB upplever utmaningar med både kompetens- och resursförsörjning inom eldriftledning och beredskap är det en viktig del i att kunna säkerställa kapaciteten till detta.

Avbrottsavisering

Vår aktuella avbrottavisering är omodern och är i behov av en uppdatering. Ambitionen är att implementera en lösning som underlättar och effektiviserar vardagen för våra medarbetare samtidigt som den förbättrar både kvalitét och tillgänglighet av information till våra kunder. Några viktiga komponenter som identifierats i sådan lösning är automatisering av meddelanden om avbrott via mätarintegration, en visualisering i meddelandet till kunden som visar var aktuellt avbrott är lokaliserat samt en ökad andel kommunikationskanaler vi kan nå ut till våra kunder på.

Underhållsstrategi

Vi behöver bestämma hur vi ska prioritera, planera och utföra underhållet på våra elanläggningar och därför behöver vi en uppdaterad underhållsstrategi. Det är viktigt för att säkerställa en hög driftsäkerhet och ett optimalt utnyttjande av våra anläggningsdelar.

Investeringar

Investera för att möta efterfrågan i Härnösands tätort och förändra våra materialinköp till att vara bättre för miljön.

För att kunna göra träffsäkra investeringar måste vi ha kunskap om hur efterfrågan kommer förändras. Exempelvis kommande stora nyanslutningar och kommunens detaljplan. Kostnadseffektiva investeringar fås genom att samarbeta med övriga nyttigheter inom bolaget och kommunen. Materialinköp görs inom Elinorr för att medlemmarna ska få bästa möjliga pris. Genom vårt aktiva deltagande i Elinorrs materialgrupp vill vi också påverka materialvalen till att bli mer miljövänliga. Genom att öka vår framförhållning vid materialinköp kan vi också reducera antalet miljötransporter och där via reducera vårt klimatavtryck.

Nyanslutningar

Deltagande i tillväxt Härnösand

Det finns ett stort intresse från energi- och effektintensiva verksamheter att etablera sig inom distributionsområdet. Vi arbetar aktivt med att stötta kommunen i sina tillväxtambitioner för Härnösand genom att finnas behjälpliga och arbeta för att främja ett effektivt samarbete.

Strategiskt arbete

Utreda möjligheter för ökat utnyttjande av kundelmätare

År 2019 kom ett beslut från Ei om uppdaterade funktionskrav på elmätare. Våra dåvarande kundmätare behövde därför bytas ut för att möta de nya funktionskraven, vilket resulterat i att samtliga av våra kundmätare idag är utbytta. De nya elmätarna ger oss möjlighet att samla in mer data. Vi vill utreda i vilken omfattning vi kan använda nu tillgänglig data för att främja effektiv drift av elnätet och för att ge oss förbättrade möjligheter för analys vid nyanslutningar.

Förbättra lastprognoser

I dagsläget saknas en tydlig arbetsrutin för hur lastprognoser utförs. Vi vill utveckla vårt prognosarbete genom att implementera en standardiserad metod för beräkning samt en rutin för arbetsprocessen. Genom att ha en uppdaterad och kvalitativ lastprognos

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

kan nyanslutningar möjliggöras utan att kostsamma nätförstärkningar behöver genomföras.

Bevaka marknaden för flextjänster
I dagsläget ser vi inget direkt behov av att använda oss av flextjänster för att bemöta begränsningar från överliggande nät, men vi utesluter inte att behovet uppstår inom kommande 5-10 år. Vi kommer därför att fortsatt omvärldsbevaka hur flexmarknaden utvecklas, med specifikt fokus på hur nätbolag med liknande förutsättningar arbetar. Vid behov utreder vi våra förutsättningar för att börja nyttja flextjänster.

Rutin för uppföljning av intäktsram
Idag saknas en tydlig rutin för uppföljning av den reglerade intäkten, vilket gör att den ekonomiska uppföljningen kopplat till investering, kostnader och intäkter blir begränsad. En förutsättning för en hållbar ekonomi är att vi håller den reglerade intäkten på en nivå som är tillräcklig för att möta våra mål på avkastning. Vi vill utveckla en rutin för att förbättra arbetet med ekonomisk uppföljning.

Kartlägga förutsättningar samt identifiera sätt att främja biologisk mångfald inom elnätsaffären
Utarmning av biologisk mångfald är en av vår tids största miljöfråga att hantera och uppmärksammas alltmer såväl internationellt som nationellt.

Kraftledningsgator och stationsområden har stor potential att förvaltas på ett sätt som stärker miljövärden och skapar spridningskorridorer för att fauna och flora ska kunna leva och röra sig fritt i landskapet.

HEAB vill stärka sitt arbete med att främja biologisk mångfald och avser därför att utreda möjligheterna att använda marken där våra anläggningar står i detta syfte.

Elmätarna kan ge information som kan främja effektiv drift av elnätet.

9. Mål och ambitioner Elnät

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
I syfte att främja en hållbar ekonomi måste den reglerade intäkten hållas på en nivå som är tillräcklig för att möta våra mål på avkastning. Vi vill därför förbättra den ekonomiska uppföljningen kopplat till investering, kostnader och intäkter.	Skapa en skriftlig rutin för uppföljning av elnätsekonomi.	2027
Vi ska främja ett effektivt nätutnyttjande genom att anpassa nuvarande tariffstruktur till ny föreskrift, och därmed ge kunden incitament till att kapa effekttoppar.	Bevaka ny lagstiftning för elnätavgifter som lokalt främjar ett effektivt nätutnyttjande	2027
Vi ska säkerställa en eldriftledning av god kvalitét som möter både dagens behov och framtida krav.	Delägarskap i Norra Nätdrift AB	2027
Vi ska främja effektiv drift och utbyggnad av elnätet genom att i högre utsträckning samla in och använda data från våra elmätare.	Förstudie och nulägeskartläggning av nya kundmätare, nuläge och möjligheter.	2027
	Förstudie om nytta med utökad mätning i nätstationer, nuläge och möjligheter.	2028
Vi ska uppdatera vår dokumentation i syfte att spegla verkligheten och möjliggöra dynamisk analys, ha kontroll över våra anläggningstillgångar och höja säkerhetsnivån i fält.	Slutföra uppdatering av dokumentation under våra fördelningsstationer.	2027
Vi ska bibehålla vår tillgänglighet på en hög nivå. SAIDI: Antal minuter per kund och år SAIFI: Antal avbrott per kund och år	SAIDI <33 SAIFI <0,8	2027-2030

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi

Resultatet för elnätaffären beräknas till cirka 24 Mkr 2027 för att sedan öka till 30 Mkr 2030.

Elnätavgifterna beräknas öka med en låg justering årligen 2027-2030. Nyanslutningar beräknas öka intäkterna med cirka 1 procent årligen.

Kostnadsposter som har stor påverkan på resultatutvecklingen är bland annat regionnätavgifter och elnätförluster. Kostnadsutvecklingen för regionnätavgifter beräknas öka med 5 procent årligen. Elnätförlusterna beräknas vara konstant under kommande period och kostnaden för dem är beroende på elpriset. Prognosen för inköpt el är 40-45 öre/kWh vilket innebär att kostnaden för elnätförluster kan variera med 0,5 Mkr.

En satsning på underhåll av elanläggningarna är nödvändig och det innebär att den kostnadsutvecklingen kommer att ligga på en högre nivå än inflationen.

Reinvesteringar och investeringar i elanläggningar beräknas till 30 Mkr årligen 2027-2030.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	102 124	108 222	118 527	126 673	131 427	136 294	141 268
Övriga intäkter	15 005	14 453	5 861	5 962	6 028	6 100	6 168
SUMMA INTÄKTER	*117 129*	*122 674*	*124 388*	*132 635*	*137 455*	*142 394*	*147 436*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-21 085	-24 150	-27 474	-29 130	-30 490	-31 611	-33 110
Anläggningsmaterial	-3 157	-1 685	-1 551	-1 609	-1 655	-1 702	-1 751
Övriga ext kostnader	-20 894	-21 984	-20 334	-21 107	-21 789	-22 354	-22 934
Funktionskostnader	-11 747	-10 762	-12 347	-12 594	-12 846	-13 103	-13 365
Personalkostnader	-16 386	-21 437	-17 172	-18 667	-19 227	-19 804	-20 398
Avskrivningar	-20 532	-21 587	-20 689	-22 345	-22 613	-23 700	-24 383
SUMMA KOSTNADER	-93 800	-101 605	-99 568	-105 452	-108 621	-112 274	-115 941
RÖRELSERESULTAT	23 328	21 069	24 820	27 184	28 835	30 120	31 495
RÖRELSEMARGINAL	*19,92%*	*17,18%*	19,95%	20,50%	20,98%	21,15%	21,36%
Räntekostnader	-3 615	-3 702	-3 782	-2 681	-1 891	-1 403	-825
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3 615*	*-3 702*	*-3 782*	*-2 681*	*-1 891*	*-1 403*	*-825*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	19 713	17 368	21 038	24 502	26 944	28 718	30 670

Samtliga poster i tkr

Bilaga 7

Verksamhetsplan Vatten 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 7

VERKSAMHETSPLAN VA

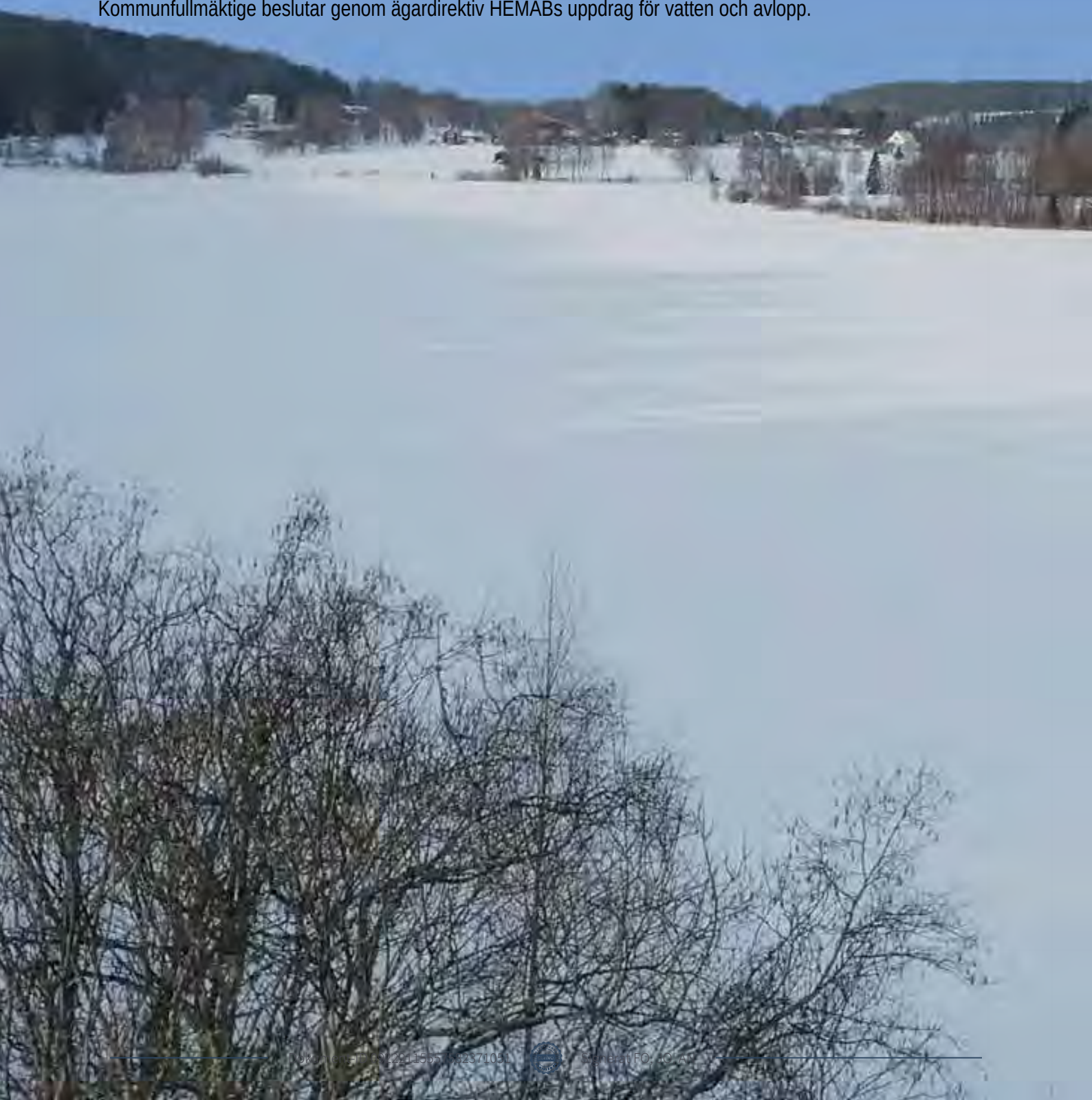
1. Affärsbeskrivning

1 juni 1999 överfördes huvudmannaskapet för VA-verksamheten från Härnösands kommun till HEMAB och i och med det övergick ägandet av VA-anläggningar och ledningsnät till HEMAB.

HEMAB som VA-huvudman har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp i de verksamhetsområden för VA som kommunen beslutat om.

HEMABs kunder ska erbjudas moderna och hållbara produkter och tjänster med hög leveranssäkerhet och god kvalitet inom dricksvattenproduktion och avloppsrening. Avloppsrening innefattar både spillvatten och dagvattenhantering.

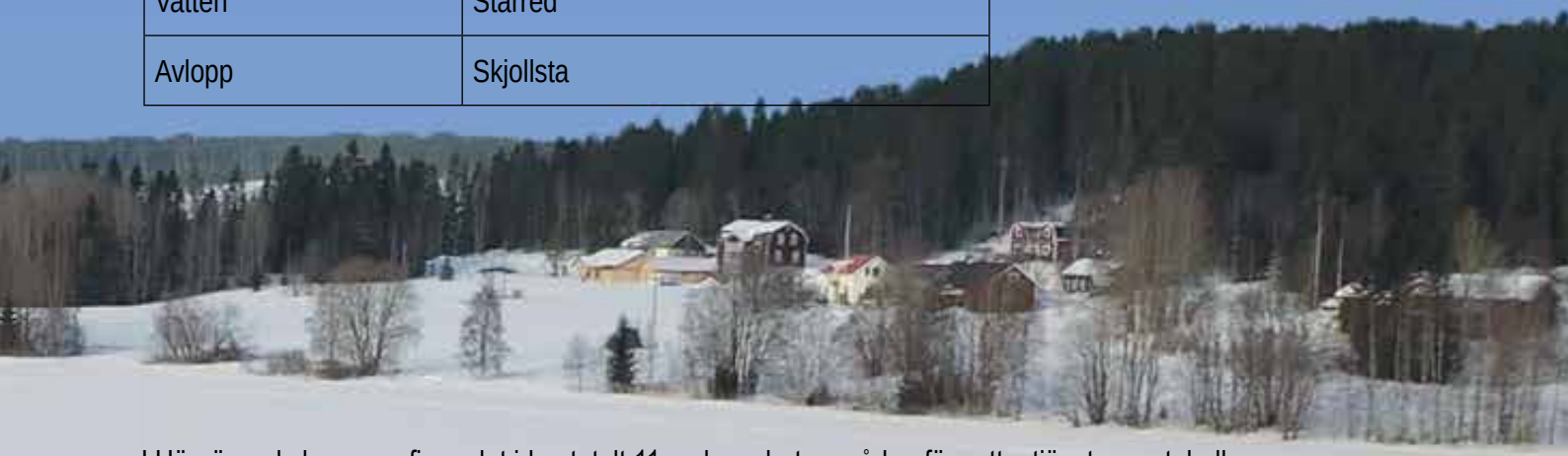
Kommunstyrelsen har ansvaret för att leda och samordna den översiktliga planeringen av mark- och vattenanvändningen i kommunen. Kommunstyrelsen har även det övergripande ansvaret för kommunens VA-planering. Kommunfullmäktige beslutar genom ägardirektiv HEMABs uppdrag för vatten och avlopp.

Verksamhetsområde

Verksamhetsområde för VA är ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp. Dessa områden bestäms för tre olika vattentjänster; dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Vattentjänst	Verksamhetsområde
Vatten och avlopp	Härnösand, Viksjö, Brunne, Häggdånger, Kattastrand, Norrstig, Rö, Mörtsal, Ramvik
Vatten	Starred
Avlopp	Skjollsta

I Härnösands kommun finns det idag totalt 11 verksamhetsområden för vattentjänster, se tabell ovan.

Kommunens verksamhetsområden har uppdaterats och kommunfullmäktige har beslutat om nya verksamhetsområden för vatten- och avloppsförsörjning i kommunen. Ambitionen är att besluta om nya verksamhetsområden under 2026.

Utanför verksamhetsområden för vatten och avlopp finns det inte tillgång till kommunalt vatten och avlopp. Där ansvarar fastighetsägarna själva för att ordna med fungerande VA-anläggningar.

Kort om VA-verksamheten
Styrande dokument
VA-affären förhåller sig till ett flertal styrande dokument; det lokala ägardirektivet samt kommunala och regionala planer.

- HEMABs ägardirektiv
- ABVA 09 (Allmänna bestämmelser för användande av Härnösands kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning)
- Vattentjänstplan
    - Skyfallsplan för VA-anläggningens funktion
- Översiktsplan
- VA-policy
    - Dagvattenplan
    - Handlingsplan för allmänt VA
- Regional vattenförsörjningsplan
- Vattenmyndighetens åtgärdsplan 2022-2027

2. Arbetsprocesser

Produktion
Vårt ledningsnät, reningsverk och vattenverk underhålls och driftas i egen regi. Driftsorganisationen leds av en VA-chef och består av tekniker, ingenjörer och samordnare. Tillsammans ett team med bred kompetens. Målet är att tillhandahålla VA-tjänster med god kvalitet och hög leveranssäkerhet.

För att upprätthålla hög tillgänglighet av våra VA-anläggningar utför vi planerat och förebyggande underhåll samt akuta åtgärder efter behov. I ledningsnätet arbetar vi aktivt med läcksökning och flödesmätning för att minimera vårt in och utläckage, allt för att effektivisera våra anläggningar.

Vi har egen driftspersonal i beredskap som står redo dygnet runt, året runt, för att säkerhetsställa en god leverans i alla våra anläggningar.

Inom VA-organisationen bedrivs även projektledning av planerade investeringsprojekt, reinvesteringsprojekt, nyanslutningar samt drift- och underhåll av ledningsnät, reningsverk och vattenverk. Strategiska planer och rutiner arbetas fram för att upprätthålla våra tjänster och ta vårt ansvar som VA-huvudman.

Allmänna VA-anläggningar och dess funktion

Dricksvatten
I Härnösands kommun finns sju allmänna vattenverk. Vattenverket för Härnösands tätort är det största och försörjer förutom Härnösands tätort även Ålandsbro, Utansjö, Veda, Hälledal och Ramvik med dricksvatten via överföringsledningar.

Under år 2020 driftsattes en större kolfilteranläggning i detta vattenverk med syfte att tillföra ytterligare ett reningssteg till den befintliga reningsprocessen.

Vattenverken i Brunne, Starred, Häggdånger, Rö och Smitingen pumpar sitt råvatten från bergborrade brunnar. I Viksjö pumpas råvatten från en grävd brunn och för Härnösands tätort pumpas råvatten från två sjöar.

Vattenverken producerar tillsammans över 2 500 000 m^3 dricksvatten varje år.

Skydd av vattentäkter
Vattenuttag är en verksamhet som innebär att grundvatten eller ytvatten tas ut, för till exempel dricksvatten, bevattning eller processvatten.

För att få göra ett uttag av vatten krävs ofta tillstånd från Mark- och miljödomstolen. För vissa ytvattenuttag av mindre omfattning räcker det istället med en anmälan till Länsstyrelsen. Det finns också undantag när det inte krävs vare sig anmälan eller tillstånd.

Genom att ha ett tillstånd för vattenuttag har man rätt att ta ut vatten enligt villkoren i tillståndet.

För Bondsjön och Långsjön finns tillstånd för vattenuttag. Övriga allmänna dricksvattentäkter saknar tillstånd.

Ett annat sätt att skydda dricksvattentäkter är att inrätta vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter. Vattenskyddsområdets föreskrifter innebär inskränkningar av hur marken får användas och regler kring hur till exempel kemiska produkter och avfall får hanteras inom området.

För vattentäkten i Brunne finns sedan år 2020 ett nytt

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

vattenskyddsområde. För Bondsjön och Långsjön finns vattenskyddsområden i lokala föreskrifter från 2001 och för dessa pågår under 2026 ett arbete med inrättande av nya vattenskyddsområden.

I Viksjö finns ett vattenskyddsområde med föreskrifter inrättade 1969. Detta vattenskyddsområde har en revidering inplanerad. I Häggdånger planeras inrättande av ett nytt vattenskyddsområde.

Övriga vattentäkter saknar vattenskyddsområden.

I kommunikationen kring vattenskyddsområden ser HEMAB det som en framgångsfaktor att ha en aktiv dialog och kommunikation i samråd och i samarbete med kommunen, för att skapa bred förståelse hos kommuninvånarna för syftet med vattenskyddet.

Spillvatten
I Härnösands kommun finns totalt nio avloppsreningsverk.

Kattastrand är det största avloppsreningsverket och dit leds spillvatten från Härnösands centralort.

Reningsverket har byggts om senaste åren och utökats med ett reningssteg samt moderniserat två befintliga reningssteg i anläggningen. Ombyggnationen medför minskad miljöpåverkan och förbättrad arbetsmiljö för driftspersonalen. Arbetet färdigställdes 20 februari 2026.

Avloppsreningsverket i Norrstig återuppbyggdes under 2023/2024, efter att den gamla reningsanläggningen förstördes i en brand år 2022. Reningsprocessen är oförändrad, däremot har förbättringsåtgärder gällande arbetsmiljö kunnat implementeras.

Övriga avloppsreningsverk finns i Ramvik, Mörtsal, Brunne, Viksjö, Häggdånger, Skjollsta och Rö.

Dagvatten
Dagvatten är det vatten som tillfälligt rinner på markytan som regn och smältvatten.
Lagstiftning och ansvarsfördelning kring dagvattenhantering är komplext, vilket kan försvåra arbetet med dagvatten. Samverkan och tydlig kommunikation är viktigt, såväl mellan kommunens förvaltningar och bolag som gentemot privata verksamheter och fastighetsägare.

HEMAB är VA-huvudman för den allmänna dagvattenanläggningen medan Kommunen är tillsynsmyndighet för dagvatten samt väghållare för vägar där dagvatten avrinner från.

Dagvatten som uppkommer inom verksamhetsområdets gränser avleds till största delen via ledningsnät för dagvatten. Mindre delar av dagvatten, främst dränvatten, avleds idag via inkoppling på spillvattensystemet.

I Härnösand finns två stycken dagvattenpumpstationer, en vid järnvägsövergången för stationshuset samt en vid järnvägsövergången till Bondsjöleden. Dessa ägs av Kommunen och HEMAB ansvarar för driften.

Ledningsnät
Vattenledningsnätets totala längd i Härnösands kommun är cirka 313 km exklusive serviser.

Det finns mer än 400 brandposter anslutna till ledningsnätet för dricksvatten och syftet med många av dessa är att kunna användas av räddningstjänsten.

Spillvattenledningsnätet är cirka 227 km långt exklusive serviser och det finns totalt 47 pumpstationer för avlopp. Livslängden på en ledning varierar beroende på material samt i vilken typ av mark den ligger.

Dagvattenledningsnätet är totalt cirka 154 km långt exklusive serviser.

Teknik och drift

Vattenverken och PFAS-rening
Under 2021 har ett kolfiltersteg installerats i vårt vattenverk på Tallvägen. Det är en barriär som utgör en extra säkerhet mot förändringar i vårt dricksvatten som kan komma till följd av till exempel klimatförändringar och förändrade vattentemperaturer.

Pågående investeringar kopplade till vårt dricksvatten är nanofilter på vårt vattenverk i Häggdånger och PFAS-rening i Brunne, samt utredning Råvatten Viksjö.

Från och med den 1 januari 2026 blir det strängare krav när det gäller PFAS i dricksvatten. Vattenverket i Brunne uppdateras därför med ett PFAS-filter.

Kattastrands Avloppsreningsverk (ARV)
Under 2023 påbörjades ombyggnationen av Kattastrands avloppsreningsverk till följd av nya och strängare utsläppsvillkor för BOD_7 och totalfosfor. Projektet har varit omfattande, både i teknisk utformning och ur ett ekonomiskt perspektiv. Nya reningssteg har installerats och befintliga har uppdaterats. De nya villkoren börjar gälla 2026-03-30.

Kommande investeringar avseende avloppsreningsverk är ombyggnationer av avloppsreningsverket i Mörtsal och i Rö.

Ledningnät
HEMABs ledningsnät förlades till stora delar under 1950-1960 talet och med en livslängd på cirka 70 år börjar den totala livslängden att uppnås. Ett ökat behov för att öka livslängden eller lägga nya ledningar har identifierats under 2023 och en utredning visar att re-investeringstakten behöver fortsatt vara hög.

Ledningsnätet har en hög andel ovidkommande vatten (spill och dagvatten) vilket leder till ökad ansträngning hos våra reningsverk. Arbetet med att identifiera områden med högt inläckage har fokus de kommande åren.

Utläckage av dricksvatten, så kallat ”vattensvinn”, sker i hög utsträckning och differensen mellan producerad mängd dricksvatten och fakturerad mängd dricksvatten är hög. Ett omfattande arbete krävs för att sätta in rätt åtgärder och minimera vattensvinnet. Åtgärder planeras ske på olika instanser, till exempel genom ökad mätning i ledningsnätet, byte av vattenmätare, riktade insatser mot externa aktörer och genom byte av ledningsnätet i prioriterade områden.

Omvärldsbevakning
HEMAB har inlett ett arbete med en klimatanpassningsplan för att identifiera riskfyllda och prioriterade områden i syfte att förstärka driftssäkerheten i våra VA-anläggningar. Arbetet sker bolagsövergripande och drivs av Hållbarhetsavdelningen.

Digitala hjälpmedel
Tekniken för att kunna analysera all insamlad data

De förbättrade reningsprocesserna på Kattastrand har gett direkt utslag i form av såväl bättre rening som bättre arbetsmiljö.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

behöver implementeras och bli prioriterad i verksamheten, speciellt i det strategiska arbetet som sker inom teknisk utveckling. Till exempel behöver områden som utmärks i klimatanpassningsplanen belysas och jämföras med områden som har högt re-investeringsbehov av andra anledningar. Verksamheten ser ett behov av att öka kunskaperna och insatserna riktat till simuleringar, GIS-analyser och visualisering.

En viktig aspekt inom digitala hjälpmedel och simuleringar är hur nätet dimensioneras för olika förutsättningar. Simuleringar kan till exempel ge svar på hur bra en specifik lösning för dagvattenhantering är i en specifik punkt i nätet och vilken inverkan detta har på sträckan A -> B men även nätet i stort och kommande investeringar.

För driftsorganisationen finns det ett stort behov av att digitalisera arbetsordrar för att effektivisera planering, utförande och uppföljning samt säkerställa god dokumentation för framtiden.

Regelefterlevnad

Lagen om allmänna vattentjänster, dricksvattenföreskrifter och miljöbalken är några av de lagar som påverkar arbetet med vattentjänstplanen. Som stöd vid tillämpning av miljöbalken har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram en vägledning som tillämpas av Kommunen. Vattendirektivet har också en stor betydelse då det anger att alla vatten ska uppnå god status och att inga vatten får försämras.

Lagen om allmänna vattentjänster

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) framgår det att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas.

Kommunen ska se till att behovet av en vattentjänst för hushållsbehov ordnas snarast och så länge behovet finns kvar ska det tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Det måste föreligga eller förväntas uppstå ett miljömässigt eller hälsomässigt behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang för att kommunens skyldighet ska inträda. Det räcker därmed inte med att fastigheterna utgör ett större sammanhang, det kan till exempel mycket väl finnas goda möjligheter för att lösa avloppsfrågan med lokala lösningar och god tillgång till dricksvatten.

> **6§ Lagen om vattentjänster**
>
> Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.
>
> Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Beslut om vilka fastigheter som ska ingå i ett verksamhetsområde fattas av Kommunfullmäktige. Länsstyrelsen har ansvar för att kontrollera att kommunen följer denna lag. Enligt rättspraxis är 20–30 fastigheter ett större sammanhang men om bebyggelsen ligger så samlad att det till exempel finns risk för förorening av dricksvattentäkter kan färre antal fastigheter räcka.

Även enstaka fastigheter som har ett planmässigt eller annat samband med en allmän VA-anläggning kan tas med i ett verksamhetsområde. För bebyggelse utanför kommunala verksamhetsområden har kommunen ingen skyldighet att lösa VA-frågorna så länge det inte finns behov av en samlad lösning av miljö- eller hälsoskäl.

Vattendirektivet
Det ska finnas tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon. EUs ramdirektiv för vatten, även kallat vattendirektivet, anger vad EU-länderna minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten.

Vattendirektivet (2000/60/EG) antogs 2000 och syftar till att skydda och förbättra EUs alla vatten. Sverige är i enlighet med direktivet uppdelat i fem distrikt med tillhörande vattenmyndigheter. Härnösands kommun ligger inom Bottenhavets vattendistrikt. Det övergripande målet med vattenförvaltningen är att successivt förbättra vattenkvaliteten och att nå minst god vattenstatus i alla vatten som sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Det innebär att både kvaliteten och tillgången på vatten ska vara god. Siktet är därför inställt på att så långt som möjligt vidta åtgärder som gradvis förbättrar vattenkvaliteten.

Arbetet med vattenförvaltning drivs i förvaltningscykler om sex år, där olika arbetsmoment återkommer. En cykel inleds med att vatten kartläggs utifrån befintlig övervakning. Underlaget används sedan för att bedöma och klassificera vattnets tillstånd och påverkan, fastställa miljökvalitetsnormer samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå god vattenkvalitet.

Det finns gällande åtgärdsprogram (2022–2027), miljökvalitetsnormer, förvaltningsplaner samt miljökonsekvensbeskrivningar för varje vattendistrikt. Åtgärdsprogrammen är bindande för kommuner och andra myndigheter. Där beskrivs de åtgärder, som kommer att krävas för att uppnå de miljökvalitetsnormer som fastställts för respektive vattenförekomst.

Dricksvattenföreskrifterna
Livsmedelsverkets författningssamling redovisar via dricksvattenföreskrifterna krav på bland annat beredning, distribution, egenkontroll, provtagningsregler, åtgärder vid kvalitetsförsämring och kvalitativa gränsvärden för dricksvatten från vattenverk som levererar mer än 10 m^3 per dag eller som försörjer fler än 50 personer. Levereras dricksvattnet som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet gäller dock dricksvattenföreskrifterna oavsett hur lite vatten som produceras.

Regelefterlevnad och rapportering

Dricksvatten/vattenverk
EU:s Dricksvattendirektiv (EU) 2020/2184 trädde i kraft i januari 2021 och är ett omarbetat direktiv som skiljer sig från det gamla direktivet från 1998 bland annat genom att ställa krav för att tillämpa en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet. Metoden innefattar riskbedömning och riskhantering för hela försörjningskedjan, från tillrinningsområdet fram till distribution för vatten. Regler om dricksvatten finns i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVFS 2022:12). Drickvattenrapportering görs till Livsmedelsverket.

Nya utökade krav gäller från ohc med 1 januari 2026 och avser bland annat krav på utökad provtagning av råvatten samt sänkta gränsvärden för vissa parametrar. HEMAB redovisar vattenkvalitet på webben www.hemab.se/vatten.

Spillvatten/reningsverk
Naturvårdsverkets föreskrifter om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse (NFS 2016:6). Miljöbalken 9 kap om miljöfarlig verksamhet. Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Tillsynsmyndighet för Kattastrand är Länsstyrelsen, genom årlig miljörapport. För övriga verk är Kommunen tillsynsmyndighet och där lämnas en årsrapport för Norrstig, Mörtsal och Ramvik.

Ledningsnät
Ledningsnätet kommer att beröras av dricksvattendirektivets krav på godkända material för dricksvatten. Sammanställning av dessa material ska göras under 2026, övergången ska vara klar 2032.

Kommunen och HEMAB har ett samarbete som bland annat innebär att HEMABs VA-ledningar byts i samband med reinvesteringsåtgärder i kommunens gator. Detta är en kostnadseffektiv lösning som dessutom minskar problemen för trafikanter i Härnösands kommun

Dagvatten
Vägledning för tillsyn är under framtagande av Naturvårdsverket.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Dagvatten kan vara en betydande källa till utsläpp av förorenat vatten. HEMAB saknar idag kontrollprogram för dagvatten.

3. Våra tjänster och produkter

HEMAB ska erbjuda härnösandsborna:

- en säker, trygg och prisvärd dricksvattenförsörjning med hög kvalitet
- ett långsiktigt hållbart omhändertagande av spillvatten
- en säker avledning och vid behov ett långsiktigt hållbart omhändertagande av dagvatten
- ett ansvar för att driva och optimera produktionsanläggningar och distributionsnät, samt utveckla, förvalta och avveckla dessa anläggningar inom det geografiska ansvarsområdet

HEMAB ska vara väl förberedda inför nya etableringar genom att:

- i dialog med Härnösands kommun ha god kontroll på tillgänglig och attraktiv industrimark
- ha möjlighet att agera som privat aktör för att leverera dricksvatten utanför gällande verksamhetsområde
- I dialog med Härnösands kommun ha god kännedom om nya bostadsområden för att kunna göra strategiska investeringar för att tillmötesgå behovet om allmän VA-lösning där detta saknas eller behöver byggas ut

Dagvatten och ovidkommande vatten

Dagvattenhanteringen i Härnösands kommun har i de centrala delarna utformats med konventionella system där dagvatten transporteras i ledningar under mark. Utanför centrum finns äldre ledningssystem med delvis så kallade kombinerade ledningar, där dränvatten avleds tillsammans med spillvatten i spillvattenledningar. För att avlasta avloppsreningsverken samt möjliggöra rening av dagvattnet finns (för några områden) behov av att separera dränvattnet från spillvattnet. Rening av dagvattnet saknas idag men bör införas för några av de mer förorenade områdena.

4. Samverkan

Internt

Samverkan mellan bolagets nyttigheter ger vinster och VA-verksamheten ska dra nytta av att samförlägga ledningar med fjärrvärme, el och fiber där möjlighet ges.

Samverkan mellan personalen inom VA-anläggningarna ska främjas genom erfarenhetsöverföring och kompetenshöjande utbildningar. Detta ska kunna möjliggöra ökad samverkan, både i daglig drift men även under akuta förhållanden eller beredskap.

Inom återvinningsaffären finns en spolbil som idag utför spolningsarbeten i ledningsnätet, både vid planerade och akuta spolningar.

Externt

Härnösands kommun är en av VA-verksamhetens viktigaste samarbetspartners. Starka och långsiktiga samarbeten finns med flera av Kommunens avdelningar. Ett femårigt samarbetsavtal har under 2024 tecknats med teknikavdelningen för re-investeringsprojekt i gata där samhällsnyttan och kostnadsbesparingar står i fokus. Genom upphandlingsenheten säkras trygga och effektiva upphandlingar i både stora och små projekt. I gott samarbete med tillväxtenheten skapas förutsättning för nya aktörer samt redan etablerade aktörer som vill växa och utvecklas inom kommunen.

Övriga nätverk och arbetsgrupper i urval:

- VA i Norr
- Strategisk partner i Water Wise Societies
- Programmet ”Tillsammans för Härnösand” för effektmålet 27 500 invånare år 2030.
- Samverkansforum med Länsstyrelsen Västernorrland (uppstart under 2024)

5. Marknadsanalys

Härnösands kommun har etablerat ett program med fokus på tillväxt. Det gemensamma målet för hela kommunkoncernen är att jobba och verka för att 27 500 invånare ska kunna bo och leva i kommunen 2030. Som VA-huvudman är HEMAB en viktig faktor i att bidra till en framgångsrik och hållbar bostadsutveckling för att skapa en attraktiv kommun att leva i, med tillgång till anpassade lösningar för våra

vattentjänster.

Kommunens utbyggnadsplan för VA syftar till att ge en översiktlig bild av vilka områden (VA-planområden) i kommunen som kan ha behov av allmänt VA, vilket därefter kan ligga till grund för en mer detaljerad planering av VA-utbyggnad.

Områden har tagits fram med stöd av en GIS-analys utifrån utvalda kriterier redovisade i vattentjänstplanen.

Ur den sammanlagda GIS-analysen kom det fram totalt sex områden som behöver undersökas närmare. Utöver dessa har Härnösands kommun gjort bedömningen att fler områden behöver ingå i analysen utifrån flera anledningar, exempelvis att området är utpekat som utvecklingsområde i översiktsplan eller att området har brister som identifierats vid inventeringar.

Analysen har inte påvisat något akut behov av utbyggnad av vattentjänster i VA-planområden.

Behovet anses inte vara akut eftersom människors hälsa eller miljön inte anses behöva skyddas i högre grad än vad som är möjligt med befintliga eller uppdaterade enskilda lösningar. Det finns därav inget behov för utbyggnad av allmänt VA enligt LAV.
Resultatet av analysen identifierade dock behov av att utreda och bevaka VA-planområden närmare enligt en prioritering av VA-planområden.

Energieffektivitetsgrupp/Energispargrupp
För att öka fokus på energieffektivisering finns ambitioner att återigen tillsätta en energispargrupp för att jobba fokuserat och målmedvetet på frågor kopplat till energianvändning. Tydliga mål kopplade till energianvändning per producerad mängd vatten ska finnas för respektive anläggning, så att vi ska kunna jobba systematiskt med aktiviteter kopplade till dessa.

Några möjliga projekt som kan bidra till energieffektivisering är:

- Byte av äldre komponenter i VA-anläggningar
- Värmeåtervinning från avloppsvatten
- Energiutvinning från vattentorn/reservoarer

De två senare projekten ska utredas och beslutas om under 2027-2030.

6. Marknadsförings- och försäljningsstrategi

Marknadsföring
Kommunikation såväl inom HEMAB som med våra kunder för att öka medvetenheten kring vikten av uppströmsarbete är en angelägen pusselbit för att komma till rätta med stopp och driftstörningar på grund av felaktigt nedspolat material. Vi behöver även öka medvetenheten kring användning av dricksvatten och att vi inte kan ta ett rent vatten med oändlig tillgång för given. Att vi måste hjälpas åt att ta hand om vårt vatten så att det även finns där för kommande generationer en lång tid framåt, genom att till exempel tvätta bilen i tvätthall, lämna in farliga kemikalier på återvinningscentral med mera. Att skapa en ökad medvetenhet och förståelse hos kunderna att deras handlingar spelar roll.

Vi arbetar aktivt med att kommunicera via nyheter, webbsida, sociala medier och via direkta samtal med kunder vi träffar i olika sammanhang. Att alla anställda på HEMAB är goda ambassadörer kring uppströmsarbetet är av yttersta vikt, liksom kring våra övriga verksamheter.

Våra kunder är våra viktigaste intressenter, det är för deras behov vi finns till. Tydlighet i kommunikation är viktigt för ett ömsesidigt ansvar för VA-verksamheten. Vi ska även erbjuda en prisvärd och hållbar verksamhet till våra kunder.

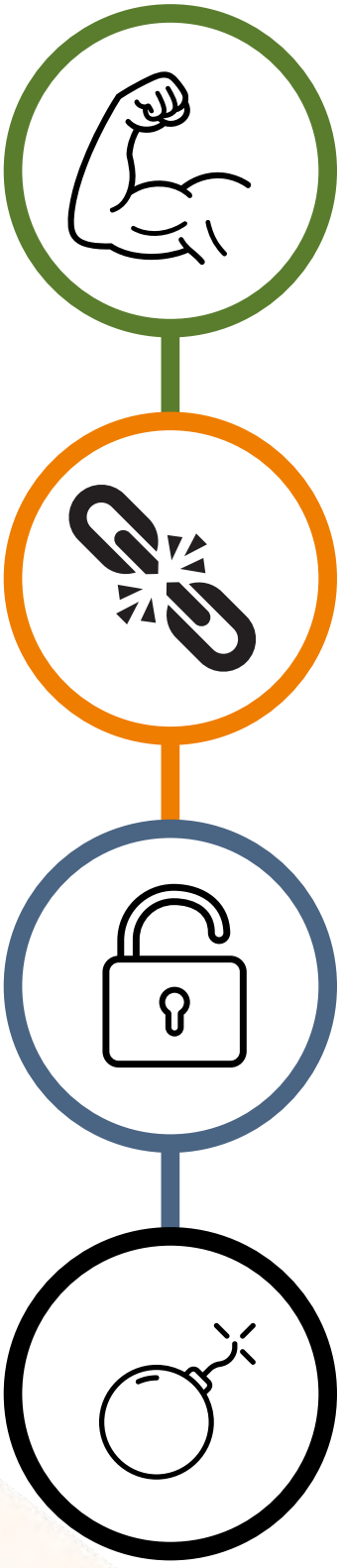
Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Vi ska:

- så långt det är möjligt utifrån lagstiftning och ekonomiska förutsättningar tillgodose våra kunders nuvarande och framtida behov. Både när det gäller kvalitet på våra produkter och servicenivå
- aktivt arbeta med information till våra kunder i syfte att de ska känna till och ta ansvar för sin del av VA-anläggningen
- vid entreprenader vara transparenta med syfte och tidsplan i projektet för att nå ökad förståelse och acceptans
- vara adaptiva för våra kunders behov och kunna skapa tjänster utifrån detta
- via vår kund- och marknadsavdelning vara aktiva i uppströmsarbetet för att tillsammans minska miljöpåverkan
- uppnå målen om uppströmsarbete och vattnets värde genom att erbjuda mer-tjänster och ökad service genom exempelvis smarta vattenmätare.
- vid tjänster utanför VA-huvudmannens åtagande ta fram avtal med våra kunder för att tydliggöra förväntningar och krav mellan bolaget och kunder
- tillämpa särtaxa för finansiering av utbyggnad av allmän VA-anläggning där det vid synnerliga skäl utifrån platsgivna förutsättningar ger beaktansvärda skillnader i utbyggnadskostnad, dock endast i undantagsfall.
- utanför verksamhetsområden kunna erbjuda separata VA-lösningar anpassade efter behov.
- ha en ambition om att ta betalt för alla tjänster och skapa förutsättningar för att det ska ske på ett enkelt och hållbart sätt. En långsiktig strategi behövs också för att säkerhetsställa att externa aktörer som till exempel Räddningstjänsten betalar för sin förbrukning.

Dokument-ID 05[illegible]1555782371051 Signerat FO, JO, AN

7. VA SWOT

STYRKOR

- Monopol
- Hög leveranssäkerhet
- Samarbete med kommunen
- VA-nätverk
- Råvatten
- Hög kompetens inom VA-verksamheten
- Tydligt ägardirektiv
- Ny VA-organisation

SVAGHETER

- Liten och fragmenterad organisation
- Stor underhållsskuld på våra anläggningar och ledningsnät
- VA-organisation under uppbyggnad
- Rutiner och processer under uppbyggnad
- Begränsade ekonomiska förutsättningar

MÖJLIGHETER

- Digitalisering
- Utökad samverkan i VA-nätverk
- Styra VA-taxa
- Samhällsutveckling och nyetableringar
- Slamhantering i egen regi
- Energieffektivisering

HOT

- Extrema väderhändelser
- Klimatförändringar
- Ökade krav i lagstiftning och tillstånd
- Ökade kostnader
- Säkerhetspolitiska läget och cybersäkerhet
- Lägre prioriterad kommun; avsaknad av större samhällsviktiga verksamheter

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Styrkor
Som VA-huvudman har vi en monopolliknande ställning för våra tjänster och har en säker kundkrets som genererar en stabil intäkt. Vi har en hög leveranssäkerhet till kund och har sällan längre och mer omfattande avbrott med kundsstörningar. Vi har goda relationer till våra närliggande kommuner och har god samverkan.Vi har god kunskap och kompetens inom hela VA-verksamheten. VA är sedan mars 2025 ett eget affärsområde, vilket bidrar till bättre överblick, kostnadsstyrning samt långsiktig planering

Svagheter
VA-organisationen är liten och fragmenterad vilket kan innebära sårbarhet vid frånvaro eller förändring. Organisationen befinner sig även i en uppbyggnadsfas vad gäller rutiner och processer. Det samma gäller för digital kompetens, vilket begränsar nyttjandet av digitala verktygs fulla potential.

En låg VA-taxa över tid har skapat ett stort behov av investeringar, både i våra va-anläggningar men också gällande det strategiska och långsiktiga arbetet. Den låga taxan har begränsat underhållet och bidragit till stor underhållsskuld på våra anläggningar och ledningsnät, i likhet med många andra VA-organisationer i Sverige.

Möjligheter
Genom årlig justering av VA-taxa kan vi säkerställa en fungerande verksamhet samt god leverans.

Utvecklingen av nya etableringar ger VA-verksamheten en möjlighet att bidra till Härnösands tillväxt genom utbyggnad och leverans av VA-tjänster.

Vi ska delta i olika VA-nätverk för att dra lärdomar och samarbeta med andra VA-huvudmän.

Energieffektivisering som en del av verksamhetens arbetssätt utgör en tydlig utvecklingsmöjlighet.

Hot
Extremeväder och klimatförändingar utgör ett hot mot VA-verksamheten genom ökad belastning på ledningsnät, anläggningar och leveranssäkerhet.

Ökande krav i lagstiftning medför ökande investeringskostnader.

Då Härnösands kommun saknar större samhällsviktiga verksamheter finns risk för nedprioritering vid nationella eller regionala kriser och resursomfördelningar.

8. Strategier och viktiga insatser

Kontinuitetsplanering och nödvattenplanering

Kontinuitetsplanering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en acceptabel nivå, oavsett vilken störning den utsätts för.

En nödvattenplan hanterar situationer då en extraordinär händelse gör att det inte längre går att leverera dricksvatten.

HEMAB arbetar med att ta fram en kontinuitetsplan för dricksvatten och är behjälplig i kommunens arbete med framtagande av nödvattenplan.

Under de kommande åren behöver arbete med dricksvatten under höjd beredskap samt avloppshantering vid störningar påbörjas.

Säkerhetsarbete

Vår oroliga omvärld ställer krav på ökad beredskap och ökat skydd, såväl inom IT-verksamheten som på våra VA-anläggningar. För att möta det ökade hotet behöver VA-verksamheten höja beredskapen på skalskydd och säkerheten på våra verk. Fysiskt skydd och inpasseringssystem behövs, men även redundans och brett infosäkerhetsarbete inom den egna organisationen.

Drift och produktion

Utvärdera VA–drift i egen regi som togs hem 1 juni 2023.

Fokus på organisation och personal

Vår organisation behöver vara anpassningsbar utifrån omvärlden, samtidigt som vi har målsättningar om stabilitet och lokalkännedom för att upprätta hålla hög leverans. Organisationen är relativt liten och till viss del personberoende vilket kan innebära sårbarhet vid personalomsättning, sjukfrånvaro eller omflyttningar. VA-drift sker idag i egen regi medan re-investeringar sker i samarbete med Kommunen.

Investeringar

Våra investeringar ska vara strategiska och bidra till bolagets övergripande mål om ett hållbart och attraktivt Härnösand. Vi behöver aktivt arbeta med omvärldsbevakning för att vara förberedda på nya utsläppskrav, reningsmetoder, problem- och utvecklingsområden.

Skalskydd

Skalskyddet på våra anläggningar ska ses över och anpassas för att möta dagens och framtidens hotbild.

Re-investeringar

Vår re-investeringstakt av ledningsnätet ska vara i relation till behovet för att upprätthålla god leverans och kostnadseffektivt underhåll.

Dagvattenrening

Vi behöver förbereda oss på kommande krav på dagvattenrening och vara förberedda på investeringskostnader kopplat till nya reningstekniker.

Strategiskt arbete

Vi ska arbeta för att ha uppdaterade verksamhetsområden, en rättvistaxa, en väl uppdaterad ABVA och vara ett fungerande bollplank till kommunen i planer som rör VA-huvudmannen.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

9. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Vi vill säkerställa att samtliga allmänna vattentäkter ska ha det skydd som krävs för att garantera ett långsiktigt nyttjande.	Ökat vattenskydd Inrättande av vattenskyddsområde Bondjön	2027
	Inrättande av vattenskyddsområde Långsjön	2027-2028
Öppen inkluderande arbetsplats med bra jämvikt mellan arbete- och fritid, god trivsel samt bibehålla och attrahera nya medarbetare	Stärka teamkänslan	Årligen (NMI)
	LIA- praktikanter 2 st per år	Årligen
	Delta i branschträffar 1 per år	Årligen
Effektivisera arbetsprocesser genom att digitalisera utvalda moment	Digitalisering av daglig administration i drift och process	2027-2029
	Utreda ett mer användarvänligt system för bättre struktur och arbetsbelastning inom VA.	2027
Hållbar VA-taxa	Nollresultat över en treårsperiod	Årlig uppföljning
	Öka reinvesteringstakten	Årlig uppföljning
Reducera icke debiterbar vattenförbrukning	Mindre än 38 procent utläckage av dricksvatten	Årlig uppföljning
Utsläppskontroll	Noll okontrollerade utsläpp till recipient	Årlig uppföljning
Ta fram långsiktiga underhållsplaner	10-årsplan upprättas	2027

10. Ekonomi

Vattentjänstlagens 34 § anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen, och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist. Härnösands kommun, precis som övriga kommuner i Sverige, strävar efter full avgiftsfinansiering. VA-taxan fastställs av Kommunfullmäktige.

Resultatet för VA-affären beräknas ligga stabilt på +-1 Mkr under perioden 2027-2030 efter finansiella poster. Räntekostnaderna ökar i takt med att nya investeringar aktiveras. De kostnadsposter som förväntas öka under perioden är relaterade till reparation och underhåll av gamla anläggningar, slamhantering, drift och underhåll av ledningsnätet, skalskydd och it-säkerhet, ny lagstiftning, energikostnader, nödvattenplanering samt administrativa kostnader.

Största delen av VA-ledningarna i Härnösand är anlagda under 1950-, 60- och 70-talet. Dessa ledningar börjar nu bli gamla och har snart uppnått sin teknska livslängd. För att byta dessa ledningar i den takt som krävs måste reinvesteringstakten nu öka kraftigt, vilket bland annat påverkar VA-taxan.

Den ambitionsnivå som bolaget gick fram med inför 2025 gällande hög re-investeringstakt i ledningsnätet motsvarande cirka 30-40 Mkr årligen behöver fortsätta på samma sätt framåt. Övriga investeringar i VA-anläggningarna beräknas till mellan 10-15 Mkr.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	73 598	82 066	91 517	99 754	108 732	117 974	128 591
Övriga intäkter	1 424	2 254	1 424	1 454	1 484	1 516	1 547
SUMMA INTÄKTER	*75 022*	*84 321*	*92 941*	*101 208*	*110 216*	*119 489*	*130 139*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-7						
Anläggningsmaterial	-2 780	-3 382	-4 465	-6 059	-7 186	-8 837	-10 522
Övriga ext kostnader	-29 623	-29 632	-30 339	-32 477	-35 159	-38 897	-42 714
Funktionskostnader	-7 499	-7 386	-8 265	-8 439	-8 616	-8 797	-8 982
Personalkostnader	-14 215	-14 247	-16 090	-17 928	-19 804	-21 220	-22 666
Avskrivningar	-15 492	-18 432	-20 298	-22 195	-23 738	-24 988	-26 302
SUMMA KOSTNADER	*-69 616*	*-73 078*	*-79 458*	*-87 097*	*-94 503*	*-102 739*	*-111 186*
RÖRELSERESULTAT	5 406	11 243	13 484	14 111	15 713	16 750	18 953
RÖRELSEMARGINAL	*7,21%*	*13,33%*	*14,51%*	*13,94%*	*14,25%*	*14,01%*	*14,56%*
Räntekostnader	-8 509	-12 656	-13 238	-14 553	-15 676	-16 548	-17 451
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-8 509*	*-12 656*	*-13 238*	*-14 553*	*-15 676*	*-16 548*	*-17 451*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-3 103	-1 414	246	-442	37	202	1 502

Samtliga poster i tkr

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

VA-taxa

HEMAB har för avseende att inom några övergå till en taxa som är baserad på Svenskt Vattens publikation P120 som utgör en vägledning för branschen inom lagstiftning.

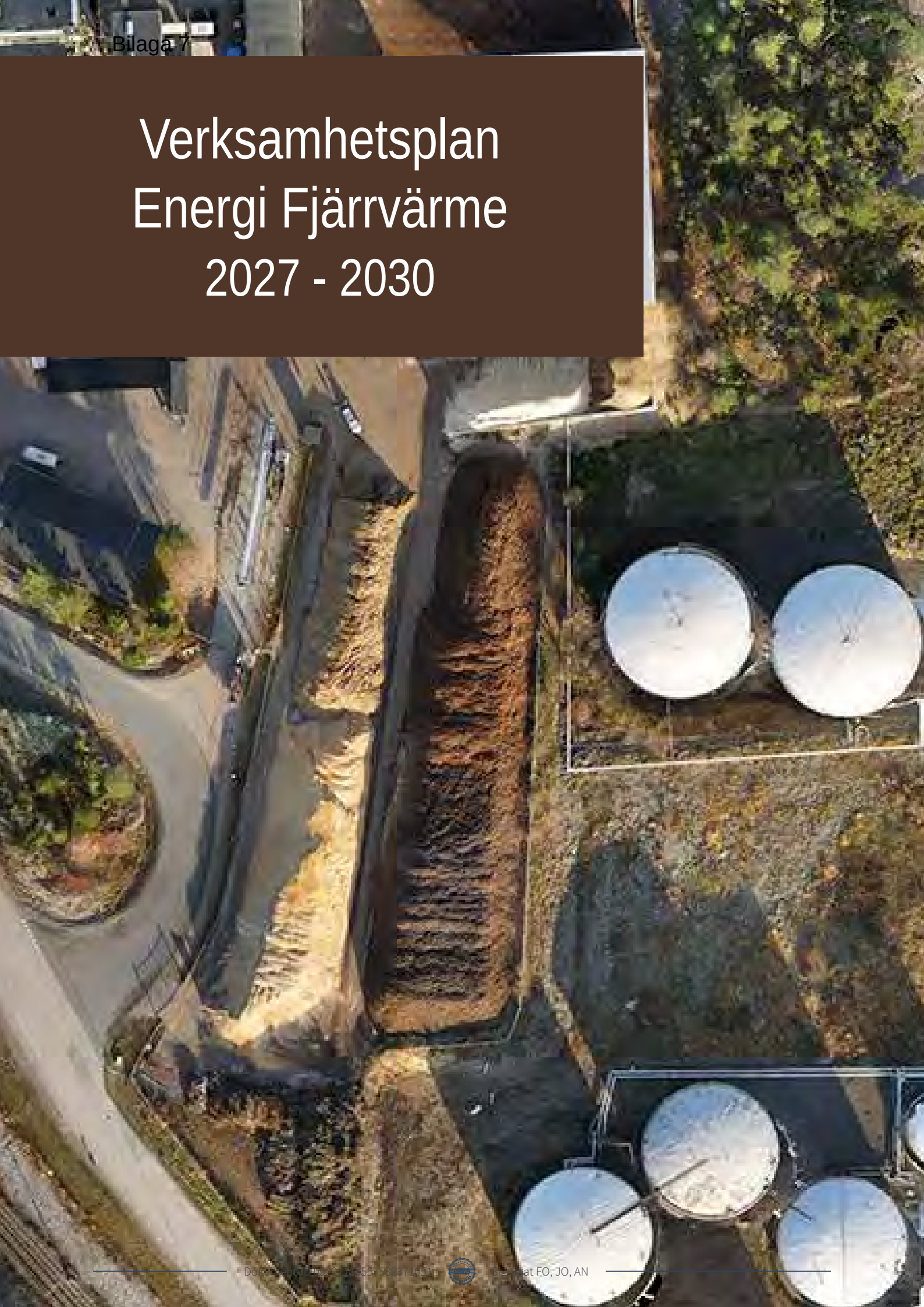
VA-taxan för 2026 har fastställt kostnader för dricksvatten och avlopp. Efter att nya verksamhetsområden fastställdes av kommunfullmäktige i början av 2026 har HEMAB för avseende att arbeta för en kostnadssatt dagvattenavgift. Syftet är att belasta de som faktiskt nyttjar tjänsten och på så sätt skapa en mer rättvis taxa. Fördelningen fasta/rörliga kostnader ska fortsätta sträva mot 75 % fasta, 25 % rörliga.

Intäktsprognoser

VA-taxan behöver anpassas efter det behov och den utveckling som VA-anläggningarna står inför och möta det strategiskt viktiga arbete som ska göras för att säkra en hög leverans i framtiden både vad gäller dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Re-investeringstakten på ledningsnät och befintliga anläggningar har ökat mycket senaste åren, i linje med hur utvecklingen i övriga delar av landet ser ut, däribland investeringen på Kattastrands reningsverk, stora gatuprojekt med mera. Det finns en stor underhållsskuld att hantera vilket kommer att medföra relativt stora stortaxeökningar taxeökning under 2027 och flera år framåt.

Verksamhetsplan Energi Fjärrvärme 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning Fjärrvärme

HEMAB erbjuder lokalt producerad fjärrvärme inom Härnösands tätort till företag och privatkunder. Fjärrvärmenätets sammanlagda längd är cirka 12 mil och den årliga värmeleveransen cirka 170 GWh under ett normalår. Förutom fjärrvärme produceras även el i vårt kraftvärmeverk som sedan säljs till vår samarbetspartner inom elhandel. Fjärrvärmen är en enkel, bekväm och tillförlitlig uppvärmningsform som i Härnösand till största delen produceras med förnybara bränslen från de svenska skogarna, återvunnen energi och även en mindre andel solvärme. Sammantaget innebär detta att vår fjärrvärme är ett klokt miljöval.

Fjärrvärmepriset baseras på en kostnadsbaserad prissättning där produktionskostnaderna och ägarens avkastningskrav styr priset. Detta innebär att fjärrvärmepriset påverkas av bränslepriser, tillgång på bränslen och andra faktorer i vår omvärld.

För att följa utvecklingen i vår omvärld och finna nya möjligheter för fjärrvärmen i Härnösand deltar HEMAB i forskningssamarbeten och aktiviteter med olika organisationer i branschen.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Kort om fjärrvärmeverksamheten

Att investera i en fjärrvärmeinstallation ser vi som en långsiktig lösning för kunden, därför är det viktigt att kundrelationen bygger på trovärdighet, förtroende och transparens.

HEMAB erbjuder komplett installation med allt som behövs för att kunna tillgodogöra sig värmen på bästa sätt. Fjärrvärmekunderna har tillgång till service, rådgivning och möjlighet att teckna serviceavtal för att göra uppvärmningen ännu mer bekymmersfri. När det blivit dags erbjuder vi även byte av fjärrvärmecentralen.

Viktigt att påpeka är även att fjärrvärmecentralen fyller en viktig funktion för fjärrvärmenätet, varför det är av intresse för HEMAB att den fungerar optimalt även om en försämrad funktion inte alltid påverkar kunderna. I Härnösand ägs fjärrvärmecentralen av kunden och leveransgränsen är fram till och med servisventilerna innanför väggen.

För att kunna erbjuda en tjänst med hög kvalitet krävs kompetent personal som kontinuerligt utbildas för att möta de krav ställs och se till att verksamheten följer de lagar och föreskrifter som berör inom respektive område. Personalen som arbetar med fjärrvärme inom HEMAB har främst en ingenjörsexamen från Universitet eller teknisk utbildning från Yrkeshögskola, gymnasium eller annan yrkesutbildning.

2. Arbetsprocesser

Drift och underhåll

Kraftvärmeverket är bemannat dygnet runt under perioden september-maj. Under sommarperioden är anläggningen obemannad utanför ordinarie arbetstid och driftpersonalen har beredskap. Förutom driftpersonal finns personal inom underhåll som arbetar dagtid.

Underhållsinsatser genereras generellt på två sätt:

- Förebyggande underhåll, FU, där en insats görs med intervall baserat på tillverkarens rekommendationer eller egna erfarenheter.
- Avhjälpande underhåll, AU, där en funktion har helt eller delvis upphört och kräver reparation.
- Vi genomför även fortläpande tillsyn, FLT, där inspektioner av utrustning genomförs med ett förutbestämt intervall, exempelvis vibrationsanalyser av roterande maskiner.

Alla underhållsinsatser registreras i underhållssystemet Idus.

Insatser i form av underhåll av ledningsnätet genomförs utifrån information från befintlig nätövervakning i form av larmsändare. Larmsystemet visar trender för fukt och insatser kan därmed göras i ett tidigt stadie när systemet indikerar på fukt.

Teknik och drift

I huvudsak sker produktionen vid Kraftvärmeverket, KVV, på Varvsallen . På anläggningen finns en fastbränsleeldad ångpanna med tillhörande ångturbin som huvudenhet med en produktionskapacitet på 38 MW. Vidare finns två fastbränsleeldade hetvattenpannor med produktionskapacitet på 18 respektive 10 MW. Dessutom finns en oljeeldad hetvattenpanna på 18 MW och en elpanna på 8 MW.

För driftoptimering och för att utjämna belastningstoppar under dygnet finns en hetvattenackumulator med volymen 2000 m^3 och en maximal urladdningseffekt på 50 MW placerad inom fastigheten. Ackumulerad energi är max 150 MWh.

Från tillverkningsprocessen av pellet hos BioNorr AB återvinns värme som tillförs fjärrvärmesystemet i form av restvärme. Kapaciteten är cirka 7 MW.

Utöver kraftvärmeverket finns på andra platser produktionsanläggningar anslutna till samma distributionsnät för fjärrvärme:

- Inom kvarteret Sjöbefälsskolan 2 finns en elpanna på 24 MW.
- På sälstens udde finns två stycken oljeeldade transportabla panncentraler på vardera 9 MW.
- Inom Saltviks industriområde finns en gaspanna för deponigas på 1,4 MW och två oljeeldade transportabla panncentraler på 6 MW respektive 9 MW.
- På sjukhusområdet finns en elpanna på 3 MW.
- På Jaktstigen finns en biooljeeldad transportabel panncentral på 9 MW
- Solvärme produceras vid vår Energipark på Jaktstigen, samt på Högslätten och Folkhögskolan.

Investeringar
Reinvesteringsbehovet inom fjärrvärmeproduktionen, baseras på LCA, livscykelanalyser med delaktighet även från maskinleverantörerna. Behov av reinvesteringar sammanställs vid de årliga revisionsstoppen, då status på maskinutrustning dokumenteras och förs i en prioriteringslista.

Inför varje års budgetbeslut tas en plan fram för vilka ledningar som ska bytas ut. En analys av samtliga ledningar ger tillsammans en prioriteringsordning. Denna prioriteringsordning tas fram med ett antal olika parametrar som årtal, fuktindikation och läckageåtgärder. Men även möjlighet till övervakning, konsekvens vid eventuellt haveri, typ av markförhållanden och fabrikat tas med i bedömningen till beslutet.

Samordning sker sedan med Kommunen där ytterligare värderingar görs för i sin tur skapa den mest effektiva reinvesteringen på Kommun-nivå.

Nyanslutningar
Varje ny fjärrvärmekund ska vara lönsam att ansluta. För att beräkna lönsamheten använder vi oss av nuvärdesmetoden där vi tittar på framtida kassaflöde.

Regelefterlevnad

Vår verksamhet styrs av ett antal lagar och föreskrifter som berör dels kundrelationen men även värmeproduktionen. Verksamheten granskas av olika tillsynsmyndigheter som Naturvårdsverket, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten, Härnösands Kommun och Länsstyrelsen. Förutom lagar som är vanliga på arbetsmarknaden berörs vi i stor utsträckning av följande lagar:

Fjärrvärmelagen
Fjärrvärmelagen (2008:263) gäller både för kunder och leverantörer på fjärrvärmemarknaden. Fjärrvärmelagen föreskriver bland annat fjärrvärmeleverantörens åtagande gentemot kunden, vad som ska ingå i ett avtal, hur priser bestäms och hur förändringar i avtal eller priser ska kommuniceras. Energimarknadsinspektionen är tillsynsmyndighet för fjärrvärmelagen.

Miljöbalken
I stort sett alla verksamheter och åtgärder som har eller skulle kunna påverka människors hälsa eller miljön regleras i miljöbalken (1998:808) och dess förordningar och föreskrifter, som har meddelas med stöd av bestämmelser i miljöbalken. Miljöbalken fokuserar på hållbar utveckling och att förändring och brukande av naturen är förenat med ansvar.

Kraftvärmeverket är miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken och verksamhet som är tillståndspliktig B enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

3. Våra tjänster och produkter

Fjärrvärmeleverans erbjuds till företagskunder och privatkunder inom Härnösands tätort. Kunderna äger fjärrvärmecentralen och värmesystemet inomhus. Produktionen av fjärrvärme baseras till nästan 100 % på förnyelsebara bränslen och återvunnen energi. Det finns möjlighet för våra kunder att köpa solmärkt fjärrvärme till en liten tilläggskostnad.

El produceras i kombination med fjärrvärme i kraftvärmeverket. Elen säljs på marknaden i samarbete med vår elhandelspartner. Vid produktion av el erhålls ursprungsgarantier som säljs på marknaden till ett elhandelsföretag.

Vi erbjuder kompletta installationer vid nyanslutningar och utbyte av fjärrvärmecentraler när de har nått sin tekniska livslängd.

Service och serviceavtal erbjuds till företagskunder och privatkunder som har standardiserade fjärrvärmecentraler med tillgång till reservdelar.

4. Samverkan

Internt

Samverkan sker för att möjliggöra samförläggning med nyttigheterna inom Elnät, ServaNet och VA vilket ger kostnadsbesparingar. Samverkan sker både löpande i form av regelbundna möten, genom långsiktig planering och gemensamma inköp av till exempel avstängningsmaterial.

Avstängningar planeras både på kort och lång sikt för att optimera driften och minimera påverkan för kunderna.

Externt

- Härnösands Kommun

Externt samverkar fjärrvärme med kommunen genom stående samordningsmöten med samtliga ledningsägare där samtliga ledningsägares planer beaktas för att finna samordningsmöjligheter i olika projekt. Det kan till exempel handla om att samordna nyanslutningar och underhållsarbeten i fjärrvärmenätet med kommunens vägarbeten för att minska kostnader för schakt och återställning.

Samverkan sker även med kommunens upphandlingsenhet för att säkerställa attraktiva och rättssäkra upphandlingar.

- Branschorganisationer

Vi samverkar även med externa organisationer inom fjärrvärmebranschen som exempelvis Energiforsk och Energiföretagen. Detta genom deltagande i referensgrupper för forskningsprojekt som berör fjärrvärme samt deltagande i olika workshops och webbinarium där vi utbyter kunskap och håller oss uppdaterade om fjärrvärmebranschens utveckling.

- Skolor

Vi samarbetar med studenter, doktorander och forskare från universitet och högskolor både när det gäller forskningsprojekt och examensarbeten. Vi tar även emot praktikanter från yrkeshögskolor och gymnasium.

- Prisdialogen

Eftersom HEMAB strävar efter öppenhet och transparens gentemot kunderna är vi medlemmar i Prisdialogen som är ett forum där kund och leverantör möts för öppen diskussion inför den årliga prissättningen.

5. Marknadsanalys

Fjärrvärme är en konkurrenskraftig uppvärmningsform, såväl utifrån hållbarhetsaspekterna miljö, socialt och ekonomiskt, som servicenivå, leveranssäkerhet och trygghet. Det alternativ som potentiella kunder främst överväger är bergvärme.

Vid de senaste årens nyetableringar har fjärrvärme valts i stor utsträckning med undantag för småhus med låg energiförbrukning. Endast ett fåtal kunder har sagt upp fjärrvärme men det finns kunder som har installerat annan uppvärmningsform och behållit fjärrvärme för del av uppvärmningsbehovet och som reserv.

För att kunna installera fjärrvärme krävs bland annat ett grävtillstånd för grävning i kommunal mark vilket kan bli svårt att erhålla om gatan är asfalterad de senaste fem åren.

Vid behov av kyla har fjärrvärme svårare att konkur-

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

rera med bergvärme som med en kylmodul även kan producera kyla sommartid.

6. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Den övergripande strategin vad gäller marknadsföring av produkten fjärrvärme är att informera om dess fördelar på olika sätt, inte minst via digital annonsering. Fördelarna vi väljer att lyfta fram är att det är stabilt, tryggt, har en förutsägbar prisutveckling och att fjärrvärme är en hållbar uppvärmningsform.

Det är viktigt för oss att delta i samverksansforum där vi får kännedom om kommande etableringar för att på ett tidigt stadie kunna informera exploatören om våra produkter och tjänster. Vi deltar också i prisdialogen vilket är en styrka i marknadsföringen. Utöver det har vi som ambition att utveckla och stärka kundvården. Detta är ett sätt att bibehålla befintliga kunder vilket bedöms ha större ekonomisk påverkan på affären snarare än nyförsäljning på privatmarknaden.

Att visa på olika kundcase och därmed bekräfta att man gjort ett bra val om man valt fjärrvärme som uppvärmningsform är ett enkelt och effektivt sätt att befästa vår position på den lokala marknaden.

I början av 2026 lanserade vi en ny kampanj för fjärrvärme på temat ”Skönt med fjärrvärme”.

7. Fjärrvärme SWOT

STYRKOR

- Lokala ägare
- Leveranssäkerhet
- Klimatsmart
- Förutsägbar prisutveckling
- Hög tillgänglighet på service
- Hög kundnöjdhet
- Väl underhållet ledningsnät
- Transparent prissättning
- Nära klimatneutral produktion

SVAGHETER

- Äldre produktionsanläggningar
- Brist på reservkraft för ö-drift
- Miljötillstånd baserat på äldre lagstiftning
- Marknadsföring, försäljning, kundvård
- Personberoende organisation
- Vi erbjuder inte någon kyllösning i kombination med värme

MÖJLIGHETER

- Stärka varumärket
- Ökad konkurrenskraft
- Tjänsteutveckling, äga fjärrvärmecentralen med mera
- Produktion av värme med andra produktionskällor
- Tillväxtpotential vid nyetableringar
- Digitalisering möjliggör effektiviseringar
- Kompetensinventering
- Ökad andel restvärme vid industrietableringar
- Utveckla försäljning av klimatneutral fjärrvärme
- Förstärka kundvården
- Samverka vid bränsleinköp
- Utveckla lokala bränsleinköp
- Sänkt energiskatt
- Förbättring av systemverkningsgraden
- CO2-negativ produktion
- Extern fjärrvärmeproduktion

HOT

- Globala extremhändelser
- Höga bränslepriser
- Brist på biobränsle
- Kompetensförsörjning
- Konkurrens från andra uppvärmningsformer
- Lagstiftning
- Energieffektivisering
- Klimatförändringar
- Hot mot IT-infrastruktur
- Fluktuerande elpriser
- Krav på beredskapslager

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Styrkor
Våra styrkor i fjärrvärmeaffären är produkten i sig som i en föränderlig värld erbjuder trygghet som efterfrågas av många. HEMAB står för stabilitet och långsiktighet med en transparent prissättning. Våra trygga leveranser i kombination med hög tillgänglighet vad gäller service borgar för en god kundnöjdhet.

Svagheter
Våra svagheter ligger till stor del inom räckhåll för oss själva att lösa där vi behöver arbeta med interna processer för en ökad effektivitet och avkastning. Med en utvecklad marknadsföring och kundvård finns det potential att stärka varumärket.

Möjligheter
Vi ser en stor möjlighet i att kommunicera fjärrvärmens klimatmässiga fördelar till våra kunder i en än större utsträckning. Samverka vid bränsleinköp och utveckla samarbetet för lokalt bränsle är möjligheter som skulle få stor effekt. Det finns även möjlighet att öka andelen restvärme i samband med industrietableringar.

Hot
Globala händelser, såsom krigsutbrott i Europa med kraftig lågkonjunktur som följd, har kraftigt påverkat bränslemarknaden och ses som det största hotet mot affären. Tillgången på biobränsle minskade på grund av avskurna leveransvägar vilket påverkade kostnadsläget radikalt. Vi behöver därför se över möjligheten att komplettera bränslemixen med andra, alternativa källor.

8. Strategier och viktiga insatser

Implementering av värmepump som produktionsenhet

Spillvärme från SCA Bionorr har sedan länge utgjort ett viktigt tillskott för produktionen av fjärrvärme. Den låga framledningstemperaturen från Bionorr gör dock att det alltid finns behov av viss spetsning innan värme kan levereras ut på fjärrvärmenätet. En relativt hög returtemperatur till Bionorr, nedströms rökgaskondenseringen på KVV, begränsar också den mängd spillvärme som kan extraheras. Ett sätt att höja framledningstemperaturen från Bionorr och även möjliggöra ett utökat spillvärmeuttag är att installera en värmepump i kretsen. Denna åtgärd utreds under 2026 och ett beslutsunderlag kommer presenteras för HEMAB:s styrelse innan årets slut.

Optimal biobränslemix med avseende på ekonomisk lönsamhet

Kostnaden för biobränsle har ökat avsevärt de se-naste åren vilket har medfört att konkurrenskraften för fjärrvärme har försämrats. Vi behöver utreda vil-ken bränslemix vi ska ha i framtiden och optimera hela bränslekedjan från transport, lagring, flisning och inmatning till våra pannor.

Kopplat till ovan så behöver vi även se över våra bränslelagringsytor och optimera ytor samt logistik. Etablering av nya ytor närmare produktionen kan bli aktuellt för att minska på transportkostnader och minska sårbarhet.

Ett program som visualiserar funktionen i alla fjärrvärmecentraler har införskaffats under 2024 och arbetet med åtgärder har påbörjats. Effekten av dessa åtgärder kommer att följas upp under kommande år. Ytterligare optimeringssystem ska utvärderas för optimering av drift.

Ökad övervakning av ledningsnätet

Arbetet med att öka övervakningen av ledningsnätet kommer att fortsätta genom att sätta upp fler larmsändare men i första hand genom att utreda och åtgärda befintliga larmfel. Flertalet larmmoduler kommer även att bytas ut eller uppgraderas för att klara av kommande nedsläckning av 2G och 3G-nätet.

Uppnå fjärrvärmeleverans till Saltvik utan reservpannor

Fjärrvärmenätet i Saltvik är idag ansträngt vilket medför att oljeeldade reservpannor i området behöver användas när det är som kallast under vintern. Olika lösningar har utretts med slutsatsen att en ny huvudledning från huvudproduktionsan-läggningen till Saltvik via Hamnleden är den mest fördelaktiga lösningen i syfte att säkra kapacitet för framtida etableringar i Saltvik och längs Hamnleden. Projektering av ledningen har inletts med syftet att direkt kunna inleda en upphandling av utförande-entreprenad när beslut om byggnation fattats.

Optimering av distributionsnätet nätet med avseende på tryck och temperatur

Möjligheten till att minska energianvändningen för pumpning och värmeförlusterna i distributionsnätet genom automatiserad styrning av distributions-pumparna utreds för närvarande. Om åtgärderna som föreslås i utredningen visar sig vara lönsamma kommer dessa vidtas så snart som möjligt.

Digital produktionsoptimering

Hemab deltar i ett utvecklingsprojekt för optimering av fjärrvärme- och kraftvärmeproduktion i syfte att få förståelse för hur det skulle kunna implementeras i Hemabs produktion och utvärdera om det är värt att satsa på i framtiden.

Utredning säsongslager

Hemab ser potential i ett säsongslager för värme, främst i fråga om ökad flexibilitet i värme- och elproduktionen. Förutsättningarna kommer dock se olika ut beroende på om central värmeproduktion med en storskalig värmepump blir verklighet. Därför skjuts utredningen fram till efter en eventuell värme-pump tagits i drift och använts en säsong.

Automatisera datainsamling och sammanställning

Digitalisering av våra processer är ett måste och här ser vi förbättringspotentiall för att bli mer datadrivna i våra beslut och en förutsättning för att kunna ta beslut snabbare och på så sätt bli mer effektiva och skapa mer tid för analys och förbättringsåtgärder

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

Digitalisering är också en viktig förutsättning för arbetet med effektiviseringar i produktionen. Vissa steg är tagna men digitaliseringen behöver fortsätta framåt

Koldioxidinfångning
Ett flertal större projekt avseende e-bränsle baserat på förnybar elproduktion och infångning av koldioxid från förbränning av biobränsle har lanserats i Sverige den senaste åren. De planerade anläggningarna är i de flesta fall väldigt stora och projekten både komplexa och kapitalintensiva. Parallellt så har inte de förväntade EU-regleringarna ännu slagit igenom vilka förväntas skapa en marknad för produkterna, primärt inom flyg och marin transport. För fallet att man kan uppföra en mindre lokal anläggning baserad på modulär teknik så skulle detta dock kunna vara intressant för HEMAB då det kan skapa nya intäktsströmmar. Under 2026 kommer diverse förstudiearbete att genomföras i samarbete med en leverantör.

Försäljningsstrategi
Vår fjärrvärmeprodukt ska vara attraktiv utifrån både pris och leverans. Det är den bärande delen i vår strategi för både nyförsäljning och kundvård. Varumärket Fjärrvärme behöver stärkas och marknadsföras tydligare och offensivare än tidigare.

Kunder
De tjugo största kunderna står för 50 procent av affärens omsättning. Det är därför otroligt viktigt att vi hittar en affärsmodell som ger incitament för dessa kunder att ha kvar oss som leverantör och att vi tillsamans med våra största kunder utvecklar våran produkt. Vi behöver också ha en tätare relation för att skapa ytterligare värden och säkerställa kundnöjdhet.

Nya tjänster till fjärrvärmekunder
Möjliga tilläggstjänster ska utredas. Exempelvis batterienheter för drift av cirkulationspump och styr- och reglerutrustning vid strömavbrott. Ett annat exempel är att HEMAB övertar ägandet av fjärrvärmecentralerna.

Underhållsstrategi
För att säkerställa en hög driftsäkerhet med ett optimalt utnyttjande av alla komponenter i våra anläggningar behöver vi utveckla och i vissa fall ta fram en ny underhållsstrategi

9. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Utvärdera alternativ produktion	Utvärdering klar Implementering av värmepump som produktionsenhet • Utredning klar • Driftsättning	2027-2030 2027 2028
Optimal bränslemix med avseende på ekonomisk lönsamhet	Utredning klar	2027
Strategi för bränslelager av biobränsle och rundved	Strategi klar	2027
Fjärrvärmepris i Härnösand konkurrenskraftigt över tid gentemot andra uppvärmningsformer	• Inga uppsägningar / avslutade abonnemang • Regelbunden mätning av kundnöjdhet	2027-2030
Uppnå fjärrvärmeleverans till Saltvik utan reservpannor	Ledning klar	2028
Optimering av distributionsnätet	Styrning av tryck Utredning klar Returtemperatur < 40 ° C	 2027 2030
Digital produktionsoptimering	System implementerat	2027
Automatisera datainsamling och sammanställning	Inventering och planering	2027
	Implementering steg 1	2028
	Implementering klar	2029
Utredning säsongslager	Utredning klar	2029
Koldioxidinfångning	Utred E-metanolproduktion	2027

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi

Resultatet för fjärrvärmeaffären beräknas till cirka 13 Mkr år 2027, efter finansiella poster. Därefter beräknas resultatet öka årligen till 17 Mkr år 2030. Fjärrvärmepriset behöver justeras upp mellan 2-3 procent årligen de närmaste åren 2027-2030.

Efter några år med kraftiga prishöjningar på biobränsle har priserna stabiliserats. Vi valde att inte höja priset på fjärrvärme i den takt som skulle ha behövts för att bibehålla en rimlig avkastning. Det har varit ett medvetet val att kompensera för de kraftiga kostnadsökningarna under en längre period istället samt i kombination med effektiviseringar. Effektiviseringar inom produktion finns med i beräknad kostnadsutveckling för affären. Att optimera kostnaden för bränsle och bränslehantering är den viktigaste insatsen för affären.

Värmeförsäljningen beräknas sjunka kommande år trots nyanslutningar, detta på grund av kundernas effektiviseringar. Elproduktionen beräknas vara begränsad på grund av låga elpriser. Genomsnittspriset för el på spotmarknaden beräknas bli 30-35 öre/kWh med en capture rate på 120 procent.

Vi har haft ett överskott på utsläppsrätter som har sålts på marknaden, men från 2026 kommer vi inte ha något överskott. Från 2027 och framåt så får vi åter ett överskott eftersom vi inte kommer att elda torv.

Reinvesteringar & investeringar beräknas till 19-25 Mkr årligen. Därutöver kan det bli aktuellt att genomföra ytterligare investeringar beroende på resultatet i de utredningar som ska genomföras.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	149 492	147 493	151 069	162 501	167 509	170 850	175 063
Övriga intäkter	19	12					
SUMMA INTÄKTER	*149 511*	*147 506*	*151 069*	*162 501*	*167 509*	*170 850*	*175 063*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-83 770	-70 099	-69 072	-72 072	-74 072	-75 269	-76 818
Anläggningsmaterial	-1 314	-882	-566	-577	-589	-601	-613
Övriga ext kostnader	-26 984	-30 559	-27 301	-28 072	-28 762	-29 469	-30 195
Funktionskostnader	-11 436	-9 524	-8 465	-8 634	-8 807	-8 983	-9 163
Personalkostnader	-16 577	-17 114	-16 195	-17 500	-18 025	-18 566	-19 123
Avskrivningar	-17 474	-19 026	-19 903	-21 726	-22 560	-22 921	-22 563
SUMMA KOSTNADER	-157 556	-147 203	-141 503	-148 582	-152 814	-155 809	-158 474
RÖRELSERESULTAT	-8 045	302	9 566	13 920	14 695	15 041	16 589
RÖRELSEMARGINAL	*-5,38%*	*0,20%*	6,33%	8,57%	8,77%	8,80%	9,48%
Räntekostnader	-1 919	-1 602	-1 545	-947	-433	25	502
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 919*	*-1 602*	*-1 545*	*-947*	*-433*	*25*	*502*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-9 964	-1 300	8 021	12 973	14 261	15 066	17 091

Samtliga poster i tkr

Verksamhetsplan Energi Biogas 2027 - 2030

Dokument-ID 092221[illegible]5557582371051 Signerat FO, JO, AN

1. Affärsbeskrivning Biogas

Biogasanläggningen ligger vid Älands återvinningsanläggning, 15 km nordväst om Härnösand. HEMAB har en tankstation för fordonsgas belägen vid E4 norra infart till Härnösand. Gasproduktionen sker genom rötning av insamlat kommunalt matavfall från Härnösands kommun och närliggande kommuner. Under 2025 genomfördes en större ombyggnation av anläggningen för att producera förvätskad biogas, LBG (Liquified Biogas).

Kort om biogasverksamheten

I anläggningen sker rötning av organiskt matavfall och uppgradering av rågas till fordonsgas. Matavfallet och annat substrat såsom flytande fett, slakteriavfall, fiskrens med mera, tippas av i en mottagningshall där det lastas in i inmatningen. En förbehandling ombesörjer att allt ovidkommande material särskiljs och att substratet har de egenskaper som krävs för att gå vidare in i rötningsprocessen och vidare till uppgradering.

Uppgraderad fordonsgas säljs lokalt på Äland, vid den egna tankstationen för fordonsgas i Härnösand samt till en extern part.

Under 2025 ställdes produktionen om till att även omfatta flytande biogas.

2. Arbetsprocesser

Produktionen sker inom Älands återvinningsanläggning och hela anläggningen driftas av egen personal. Anläggningen har en beredskapsfunktion som säkerställer att säker produktion sker under årets alla dagar.

Verksamheten har personal med utbildning som gasföreståndare med utökad kompetens och erfarenhet av gashantering.

Regelefterlevnad

Biogasproduktionen sker på Älands återvinningsanläggning och omfattas av dess tillstånd. Tillståndet gäller produktion av biogas och uppgradering till fordonsgas med ett energiinnehåll motsvarande maximalt 18 000 MWh per år. Den totala mängden organiskt avfall som omfattas av tillståndet uppgår till 20 000 ton. Det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för biogasproduktionen.

3. Våra tjänster och produkter

Biogasaffären erbjuder ett fossilfritt fordonsbränsle gjort på till största del insamlat matavfall från Härnösands kommun och närliggande kommuner.

Affären tar ett avfall och skapar en produkt som bidrar till den gröna omställningen av transportsektorn. Under 2025 startades en utredning för att kunna röta avloppsslam i anläggningen med ambition om att av det avfallet producera gas och restprodukten anläggningsjord.

HEMAB erbjuder behandling av i stort sett allt organiskt material och förutom framställning av fordonsgas blir restprodukten en ädel produkt i form av näringsrikt biogödsel. En av de strategiska inriktningarna under 2027-2030 är att förädla biogödslet för att skapa en mer tillgänglig och attraktiv produkt med syfte att skapa intäkter till affären.

4. Samverkan

Inom biogasaffären återfinns den samverkan som Y-renhållarna utgör med kommuner och kommunala bolag i Västernorrlands län. Allt biologiskt avfall som samlas in av kommunerna transporteras och

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

behandlas vid HEMABs biogasanläggning för framställning av fordonsbränslen.

Samarbetet är viktigt för regionen och utvecklingen av fossilfritt fordonsbränsle. Lokal avsättning skapar en bred gynnsam marknad. Särskilt då genomsnittlig biogas som drivmedel är ur ett livscykelperspektiv nästan klimatneutralt och kan till och med ge negativa utsläpp. Det innebär att utsläppen av växthusgaser är mindre än noll, det vill säga halten av växthusgaser i atmosfären sänks.

Andra aktiva arenor för samverkan och nätverk är:

- BSRC (Biogas Solution Research Center)
- Samverkan med Biogas Jämtland Härjedalen

5. Marknadsanalys

Biogasaffären har stor potential att växa i en expansiv marknad, driven av hög efterfrågan på förvätskad biometan (LGB). Samtidigt kännetecknas marknaden av förändrade skatteregler, en orolig omvärld och ännu outforskade affärsmöjligheter.
Samtidigt bedöms branchen som omogen vilket kan innebära begränsad tillgång till service, reservdelar och specialiserade leverantörer på den svenska marknaden. Verksamheten är därför i hög grad beroende av aktörer utanför Sverige, vilket kan medföra längre ledtider och ökad sårbarhet.

En ordentlig marknadsanalys baserat på dessa infallsvinklar skulle kunna mynna i ut i tre konkreta analyser:

Upptagningsområde
HEMABs upptagningsområde behöver analyseras med hänsyn till både konkurrens och kundgrupper (substrattyper).

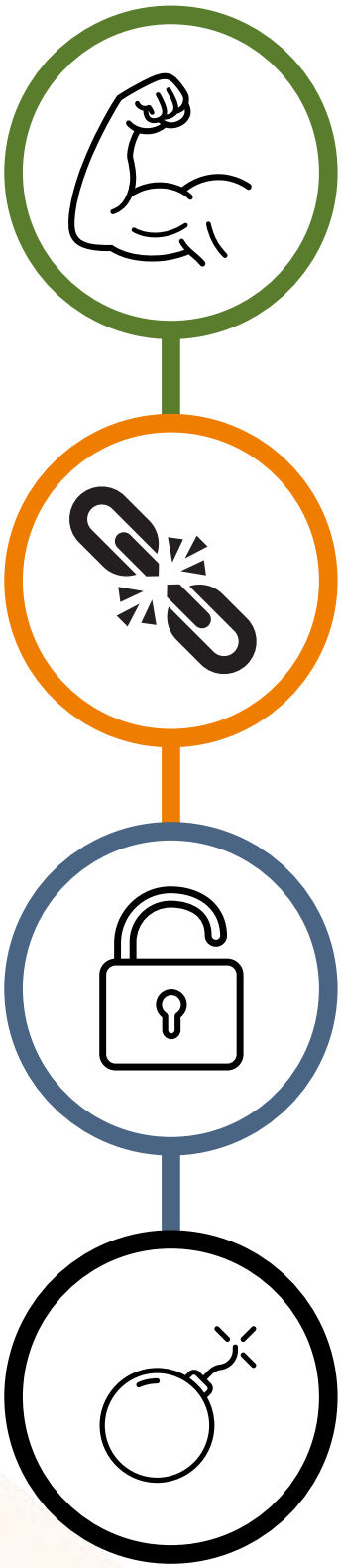
Fordonsflotta internt och externt
HEMABs ambition är en fossilfri fordonsflotta och våra tunga transporter inom det kommunala ansvaret och åkeriet är en stor kund för biogasaffären.

Både den interna flottan på bolaget och inom kommunen och regionen behöver fortsätta analyseras för att skapa rätt underlag för affären.

6. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Avsättning av gas har till största del skett lokalt, inom Härnösand och Sundsvalls kommun. Flertalet av kommunens och regionens fordon går på fordonsgas liksom flertalet av HEMABs egna fordon, men vi ser ett teknikskifte där efterfrågan på fordonsgas snarare finns i den tyngre transportsektorn. Ambitionen för affären är att teckna långsiktiga avtal med en leverantör som förbinder sig att köpa vår uppgraderade fordonsgas. Avtal för säker avsättning har tecknats till 2030.

7. Biogas SWOT

STYRKOR

- Avtal med Y-renhållarna
- Anläggningskännedom
- Flexibilitet oc kompetens inom den egna personalen
- Säkrad långsiktig avsättning av produkten
- Lokalt förankrad och långsiktigt tänkande - förtroende inom organisationen, styrelsen och en ägare som ser ävrdet av affären
- Flexibilitet = Hög avsättning av gas - CBG, LBG, fjärrvärme

SVAGHETER

- Personaltillgång
- Liten marknad för CBG
- Administrativt tung verksamhet
- Komplex anläggning med många leverantörer
- Omogen bransch
- Fokus på akut avhjälpande av fel istället för på analys och simuleringar
- Kostnad för avsättning av biogödsel

MÖJLIGHETER

- Växande marknad
- Pordukten ligger rätt i tiden
- LBG är en växande marknad
- Optimering och förbättringar av anläggningen
- Förädling av biogödsel
- Utveckla/fördjupa samarbete i regionala nätverk
- Rötning av avloppsslam
- Koldioxiduppfångning

HOT

- Minskad volym
- Driftstöd och lagkrav
- Politisk långsiktighet
- Ökad konkurrens

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Affärens styrka sitter fortsatt i medarbetarnas kompetens och den starka lokala förankringen. Den långvariga erfarenheten av anläggningen ger en hög anläggningskännedom och flexibilitet i driften, vilket skapar goda förutsättningar för en stabil och effektiv verksamhet. Långsiktiga avtal med Y renhållarna innebär att närliggande kommuner även framöver levererar sitt matavfall, vilket säkrar viktiga flöden och skapar kontinuitet i affären. Den säkrade avsättningen av producerad gas, tillsammans med stöd från organisation, styrelse och ägare, bidrar till ett långsiktigt och robust affärsupplägg.

Svagheter

Utmaningar som har identifierats är en begränsad personaltillgång i kombination med en administrativt tung verksamhet samt en komplex anläggning med många leverantörer vilket ställer höga krav på organisationen. Branschen bedöms vara relativ omogen vilket innebär svårigheter att få tillgång till service och reservdelar och kan bidra till ett reaktivt arbetssätt med fokus på akut avhjälpande av fel snarare än förebyggande analys och simuleringar. Samtidigt är marknaden för CBG relativt liten och kostnader för avsättning av biogödsel påverkar affärens lönsamhet.

Möjligheter

Marknaden för biogas och LBG växer och produkten ligger väl i tiden utifrån klimatmål, energiförsörjning och efterfrågan på fossilfria lösningar. Särskilt LBG utgör en snabbt växande marknad med ökad efterfrågan från tung trafik och industri. Det finns även möjligheter till fortsatt optimering och förbättringar av anläggningen, vilket kan stärka både effektivitet och lönsamhet. En viktig utvecklingsmöjlighet är förädling av biogödsel, som långsiktigt kan innebära en intäkt i stället för en kostnad. Vi ser även möjligheter i att röta avloppsslam och även uppfångning och förvätskning av koldioxid.

Hot

Successivt minskande volymer deponigas försämrar förutsättningarna för värmeförsörjningen till anläggningen och innebär ett ökat behov av rågas för uppvärmning. Detta medför att alternativa lösningar för anläggningens värmeförsörjning behöver utredas och på sikt inrättas. Affärens långsiktiga förutsättningar är i dagsläget kopplad till offentliga styrmedel, regelverk och politiska prioriteringar vilka kan förändras över tid.

8. Strategier och viktiga insatser Biogas

Biogasaffären behöver prioritera att få funktion och utbyte av installerad kapacitet. Fokus är att få anläggningen att fungera optimalt genom följande åtgärder:

- Hitta optimal TS för att minska förluster
  - Sätta mål kring TS-halt och aktivt arbeta med substratmix
  - Bättre förbehandling
- Optimering av anläggningen
  - Ökad grad av digitalisering
  - Ökad grad av uppföljning
- Sänka elförbrukning
- Energioptimering och se över uppvärmningen i takt med minskad utvinningen av deponigas. En stor del av rågasen kommer att gå till uppvärmningen istället för till uppgradering och vidare till försäljning.
- Upptagningsområde
  - Se över ett utökat upptagningsområde utanför regionen.
- Prioriterade substrat
  - Vilket nytt substrat kan adderas till mixen?
  - Strategi avseende marknad för CBG-försäljning och produktion.
  - Fastställa en strategisk inriktning för CBG-försäljning och produktion.

Biogasaffären behöver vara en strategisk partner till Återvinningen genom att bidra till att användningen av LBG inte bara blir möjlig men även kostnadseffektiv och det hållbara alternativet för att utföra, framför allt vårt kommunala uppdrag.

9. Mål och ambitioner Biogas

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Högre gasutbyte för en kostnadseffektiv produktion	Verkningsgrad > X procent (beslutas under 2027)	2027
Utvärdera rötning av avloppsslam	Beslutsunderlag för metod för förädling	2027
	Implementering av förädlingsmetod och utrustning	2028
Vi ska effektivisera våra arbetsprocesser genom att digitalisera underlag för uppföljning.	100 procent digital uppföljning för effektivare produktion	2027
Optimering av anläggningen för att minimera mängden biogödsel	TS-halt mellan 16 och 20 procent	2027
Negativt klimatavtryck på biogasaffären	Inriktningsbeslut om CCS	2029
Minimera mängden och höja kvalitén på biogödseln	Investeringsbeslut förädling av biogödsel	2027
Strategi avseende marknad för CBG-försäljning/ produktion	Utredning/plan gällande försäljning och produktion av CBG	2027
Högre kapacitet för hygieniseringen	Förprojektering	2027
	Eventuell implementering	2028

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi Biogas

Biogasaffären är i en utvecklingsfas och står inför en förändrade affär i och med LBG-anläggningen. Det ekonomiska läget bygger på investeringskalkyler för projektet med viss justering av volymer på grund av det förändrade läget vad gäller t.ex insamling av matavfall från närliggande kommuner. Affärens viktigaste frågor är, förutom att säkra leverans av den nya anläggningen och distribution av gasen, att minska kostanden för biogödsel samt att få maximalt utnyttjande av redan installerad effekt.

De kostnadsposter som förväntas öka under perioden är relaterade till ökade kostnader för den nya anläggningen samt ökad mängd biogödsel i relation till ökad mängd behandlat substrat. För nuvarande är biogödsel endast en kostnad för affären men ambitioner och mål är satta för att skapa en värdeskapande produkt.

Intäkterna för biogasaffären är tredelad. Behandling av biologiskt avfall x kr/ton

- Försäljning av CBG/LBG
- Försäljning av gas för framställning av Fjärrvärme

Ökade intäkter är framförallt kopplat till de ökade volymer för behandling av organiskt avfall men även för förädling av biogödsel samt potentialen i rötning av avloppsslam.

Investeringar i biogasanläggningen under 2025-2029 är bland annat kopplat till TS-halt, förädling av biogödsel samt möjlighet till rötning av avloppsslam som är en av utredningarna som pågår under hösten 2024. Resultatet för biogasaffären förväntas leverera ett resultat på ca 3,5 Mkr Mkr med fullt installerad LBG anläggning. Med förädling av biogödsel samt utökning av verksamheten för rötning av avloppsslam och framställning av anläggningsjord finns goda möjligheter att höja resultatet med ytterligare 2-3 Mkr under år 2028-2029.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	11 970	14 909	19 483	20 183	20 683	24 683	25 183
Övriga intäkter	952	1 899	4 900	5 103	5 510	5 626	5 744
SUMMA INTÄKTER	*12 922*	*16 809*	*24 383*	*25 286*	*26 193*	*30 309*	*30 927*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-709	1 335					
Anläggningsmaterial	-820	-1 232	-500	-511	-511	-511	-511
Övriga ext kostnader	-6 896	-7 760	-8 895	-9 882	-10 178	-10 484	-10 798
Funktionskostnader	-384	-426	-1 112	-1 135	-1 135	-1 135	-1 135
Personalkostnader	227	-1 791	-1 258	-1 296	-1 296	-296	-2 096
Avskrivningar	-2 189	-2 189	-5 769	-5 516	-5 460	-5 710	-5 811
SUMMA KOSTNADER	-10 772	-12 063	-17 534	-18 340	-18 580	-18 135	-20 351
RÖRELSERESULTAT	2 150	4 746	6 849	6 946	7 613	12 173	10 576
RÖRELSEMARGINAL	16,64%	28,23%	28,09%	27,47%	29,07%	40,16%	34,20%
Räntekostnader	-2 219	-3 175	-3 049	-2 448	-2 173	-2 011	-1 630
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 219*	*-3 175*	*-3 049*	*-2 448*	*-2 173*	*-2 011*	*-1 630*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-69	1 571	3 800	4 498	5 440	10 163	8 946

Samtliga poster i tkr

Bilaga 7

Verksamhetsplan Elförsäljning 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

1. Affärsbeskrivning

Vi säljer lokalproducerad förnyelsebar el. I första hand kommer elen från HEMAB:s egna produktionsanläggningar men i och med att försäljningen växer och blir större än den egna produktionen så kompletteras dessa leveranser med ursprungsmärkning från andra förnyelsebara svenska källor.

Kort om Elförsäljning

Verksamheten grundades och drivs som ett komplement till övriga verksamheter och gör HEMAB till en helhetsleverantör för lokala marknaden Härnösand. Vi har en organisation anpassad för att verka i huvudsak på den lokala marknaden.

2. Arbetsprocesser

Elförsäljningen bedrivs av moderbolagets organisation efter uppsatta försäljningsstrategier.

Kundkontakterna hanteras i huvudsak av vår personal inom Kundservice som guidar kunderna och hjälper dem att teckna ett avtal som passar just dem. Mot företagsmarknaden och framför allt mot större verksamheter arbetar vi mer uppsökande.

Aktuella priser presenteras på vår web. Det rörliga priset uppdateras i början av varje månad och visar föregående månads rörligt månadsmedel. Prisjämförelser för de fasta avtalen uppdateras varje vecka. Vi erhåller ett inköpspris på fasta avtal från vår elhandelpartner och kompletterar sedan det med pris på ursprungsgarantier och eget täckningsbidrag.

Vi bevakar kundernas avtalstider och skickar ut ett erbjudande om att teckna ett nytt avtal när det är på väg att löpa ut. Tecknas nytt avtal innan löptiden har gått ut kan kunderna på ett enkelt sätt logga in på mina sidor och teckna avtal för en ny period.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

3. Vårt erbjudande, målgrupper och produkter

Det vi erbjuder som gör oss unika:

- Lokalproducerad och förnyelsebar el till konkurrenskraftiga priser
- Det unika i en lokal kundservice utan väntetider och med personlig kontakt: ”Kom in med din faktura till oss så bjuder vi på kaffe och förklarar den!”
- Hög kundnöjdhet med stort förtroende
- Återinvesterar i lokalsamhället via stöttning till föreningsliv, levande centrum och så vidare
- Helhetsleverantör – allt på samma faktura

Målgrupper:

Huvudsaklig målgrupp är kunder som vill bidra till det lokala med koppling till Härnösand. Den målgruppen går att bryta ned i följande segment:

- Kunder med förbrukning över 75 000 kWh/år – större verksamhet med hjärta för det lokala
- Privatkunder
- Härnösandsbor – värdesätter det lokala, uppskattar närheten och enkelheten, uppskattar återinvestering i lokalsamhället
- Utflyttade Härnösandsbor – ambassadörer, vill fortsätta bidra till sin tidigare hemstad fast på annan ort
- Nyinflyttade och sommarboende – nås via samarbete med mäklare, kommunens program för inflytt

Våra produkter:

- Portföljförvaltning företag
- Rörligt pris, månadsmedelpris
- Kvartspris
- Fastprisavtal, 1 år och 3 år

För företagskunder över 75 000 MWh/år erbjuds individuella avtal. Dessa kunder har också möjlighet att välja en annan ursprungsmärkning med fossilfri el.

4. Samverkan

Viktigt för vår affär är att vi har en elhandelspartner som har balansansvar och som kan erbjuda de produkter som vi önskar sälja på marknaden.

5. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Vi kombinerar digital närvaro med fysisk närhet. Väl upparbetade egna digitala kanaler används med stort följarantal vid kampanjer och för storytelling.

Vidare är strategin lokal närvaro med kundmöten, event, samarbeten med exempelvis företag, mäklare, föreningsliv och kommunen.

En kommunikations- och marknadsplanering genomförs årligen. I den framgår exempelvis när vi ska genomföra våra kampanjer.

När det gäller anvisningsavtal och tillsvidarepris så har vi för branchen låga påslag vilket ligger i linje med vår profil.

När det gäller rörliga avtal så arbetar vi långsiktigt med ett stabilt fast påslag som vi inte förändrar regelbundet. Vi följer kontinuerligt våra konkurrenters priser och utvecklingen av vår kundstock inom segmentet.

Strategin för fastprisavtal är att positionera oss på marknaden varje vecka så att vi inom kategorin förnyelsebar el ligger bland de sju energibolag som har lägst elpris.

Vi har varit framgångsrika avseende antal avtal, med en ökning på cirka 60 procent 2021-2024. Därefter har antalet avtal stabiliserat sig på en nivå av drygt 5 000 avtal, exklusive kommunkoncernen.,Vi har en potential att öka 10-20 proecnt, även om vi i första hands ska se till att vara kvar på befintlig nivå.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

6. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Utökat antal kunder och ökad försäljningsvolym	Ökning av totalt antal kunder	2027–2030
	> 90 st avtal per månad (nya eller förnyade avtal)	2027–2030
Lönsam affär	Rörelsemarginal 4,55 %	2027–2030
	Täckningsbidrag fastprisavtal 8,0 öre/kWh	2027–2030

7. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	61 488	44 741	44 807	53 124	53 670	54 234	54 815
SUMMA INTÄKTER	*61 488*	*44 741*	*44 807*	*53 124*	*53 670*	*54 234*	*54 815*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-51 031	-36 582	-38 698	-46 760	-47 143	-47 534	-47 934
Anläggningsmaterial	-1 529	-944					
Övriga ext kostnader	-281	-535	-1 001	-1 025	-1 045	-1 066	-1 088
Funktionskostnader	-2 452	-2 143	-2 518	-2 568	-2 619	-2 672	-2 725
Personalkostnader	-517	-415	-552	-569	-586	-603	-621
SUMMA KOSTNADER	-55 808	-40 618	-42 769	-50 922	-51 393	-51 875	-52 368
RÖRELSERESULTAT	5 680	4 123	2 038	2 202	2 277	2 359	2 447
RÖRELSEMARGINAL	*9,24%*	*9,21%*	*4,55%*	*4,15%*	*4,24%*	*4,35%*	*4,46%*
Räntekostnader	222	100					
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*222*	*100*					
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	5 901	4 222	2 038	2 202	2 277	2 359	2 447

Samtliga poster i tkr

Bilaga 7

Verksamhetsplan Vindkraft 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115-6758287105 Signerat FOR JO/AV

Bilaga 7

VERKSAMHETSPLAN VINDKRAFT

1. Affärsbeskrivning

HEMAB äger och driver fem stycken vindkraftverk, varav det första installerades på Vårdkasen redan 1996. År 2012 uppfördes ytterligare två vindkraftverk, det ena på Solumsklinten och det andra på Bräntberget. De fjärde och femte vindkraftverken installerades och driftsattes år 2020 på Spjutåsberget.

2. Arbetsprocesser

Teknik och drift

Teknisk data för våra fem vindkraftverk presenteras i Tabell 2 nedan. Vi har serviceavtal med Siemens för driftövervakning och underhåll av alla Spjutåsbergets vindkraftverk. För övriga verk har vi möjlighet att anlita flera entreprenörer för dessa tjänster. Till viss del utför vår egen personal också underhåll. För att detta ska kunna vara möjligt har vi satsat på spetsutbildning av några av våra elmontörer. Producerad el säljs i samarbete med vår elhandelspartner.

Teknisk data	Vårdkasen	Solumsklinten	Bräntberget	Sjutåsberget 1	Sjutåsberget 2
Installationsår	1996	2012	2012	2020	2020
Årlig produktion	1 100 MWh	7 000 MWh	7 000 MWh	12 000 MWh	12 000 MWh
Generatoreffekt	600 kW	2500 kW	2500 kW	3465 kW	3465 kW

Tabell 2 Tekniska data vindkraft

3. Regelefterlevnad

Tillstånd för uppförande och drift av vindkraftsanläggningar beslutas av Länsstyrelsen.

Vårdkasparken består av Vårdkasen, Solumsklinten och Bräntberget. Tillsyn av Vårdkasparken görs av miljökontoret i Härnösand. Tillsyn av vindkraftverken på Spjutåsberget utförs av Länsstyrelsen.

Den förnyelsebara elproduktionen vid vindkraftverken omfattas av systemet för elcertifikat. Produktionen berättigar till ett elcertifikat per producerad megawattimme el. Certifikaten säljs första hand internt inom HEMAB och i andra hand till vår samarbetspartner för elhandel.

Från årsskiftet 1 januari 2013 gäller Energimarknadsinspektionens nya föreskrifter om ursprungsmärkning av el. Vi förfogar över ursprungsgarantier för den el vi producerar i vindkraftverken. Dessa ursprungsgarantier för förnybar el betingar ett marknadsvärde. Standardiserade ursprungsgarantier ska användas då el med specifikt ursprung säljs till kund. Ursprungsgarantierna är giltiga i 12 månader varefter de annulleras.

4. Våra tjänster och produkter

Den producerade elen, certifikat och ursprungsgarantier säljs i samarbete med HEMAB elförsäljning och vår elhandlare. Försäljningen av den producerade elen sker mot spotpris.

Vi delar ut vindkraftpengar till lokala föreningar och organisationer som arbetar för att öka Härnösand kommuns attraktionsvärde.

5. Marknadsanalys

De senaste åren har allt fler vindkraftaktörer etablerat sig på marknaden, vilket skapat en elmarknad med volatila elpriser då allt fler är aktiva inom samma produktionsfönster. Ökad konkurrens vid goda vindförhållanden påverkar elpriset och därmed vår lönsamhet negativt.

6. Strategier och viktiga insatser

- Kartlägga behov av serviceavtal och utreda samt identifiera kostnadsbesparande åtgärder.
- Utreda förutsättningar för nedmontering och avveckling av vindkraftverk. Skapa en plan för framtida hantering.
- Utreda investering i batterilagringssystem i kombination med vindkraft för ökad lönsamhet inom affären.
- Skapa en rutin för nedstängning av vindkraftverken vid låga elpriser.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

7. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
För att maximera lönsamheten av våra vindkraftverk är det viktigt att tillgängligheten upprätthålls i största möjliga mån. Vi vill arbeta för att uppnå största möjliga tillgänglighet för våra vindkraftverk.	96 % tillgänglighet	2027-2030 Årlig uppföljning
För att affären ska vara ekonomiskt hållbar krävs en lönsamhet som bär affären. Vi vill vända de senaste årens negativa resultat till att bli positivt.	Ett positivt resultat för affären	2031-2032

8. Ekonomi

Resultatet för vindkraftaffären beräknas till cirka - 11 Mkr årligen under perioden 2027-2030.

Elproduktionen beräknas vara oförändrad och den genomsnittliga nettoersättningen för elen beräknas bli 14-16 öre/kWh med en capture rate på 60 procent. Elpriset är av stor betydelse för resultatutvecklingen. För att erhålla ett nollresultat krävs en ersättning på 45-50 öre/kWh.

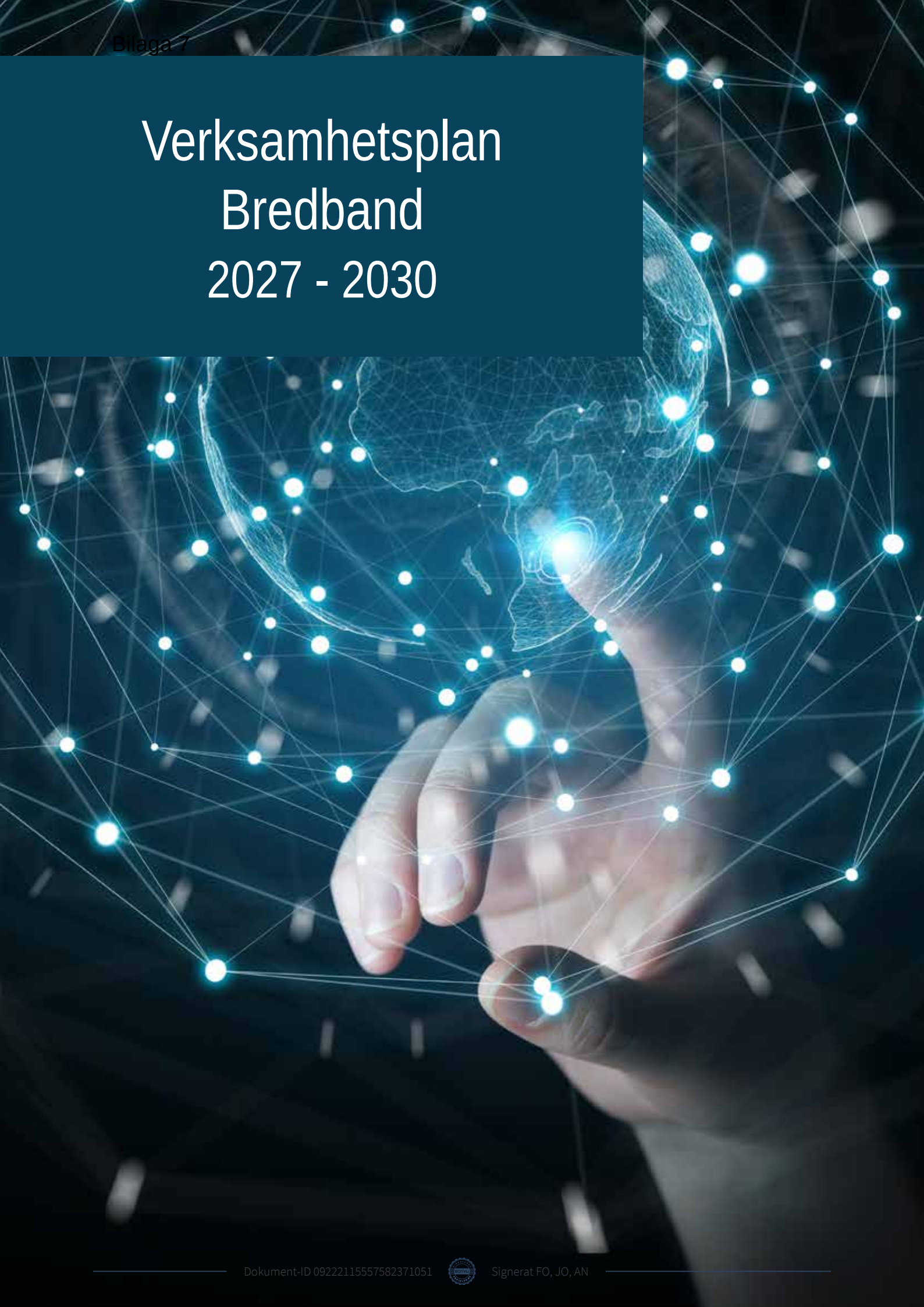
De största kostnadsposterna är räntekostnader och avskrivningar.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	6 943	3 000	3 664	5 737	6 116	6 116	6 873
Övriga intäkter	583						
SUMMA INTÄKTER	*7 526*	*3 000*	*3 664*	*5 737*	*6 116*	*6 116*	*6 873*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	479	337	386	376	375	374	373
Anläggningsmaterial	-29	-35	-	-	-	-	-
Övriga ext kostnader	-8 943	-6 764	-7 335	-7 175	-7 390	-7 592	-7 841
Funktionskostnader	-100	-100	-100	-102	-104	-106	-108
Personalkostnader	-120	-178	-248	-255	-263	-271	-279
Avskrivningar	-6 879	-9 059	-6 904	-6 953	-6 953	-6 953	-6 599
SUMMA KOSTNADER	-15 592	-15 799	-14 200	-14 109	-14 335	-14 548	-14 455
RÖRELSERESULTAT	-8 067	-12 798	-10 537	-8 372	-8 219	-8 433	-7 582
RÖRELSEMARGINAL	*-107,19%*	*-426,60%*	*-287,61%*	*-145,93%*	*-134,40%*	*-137,89%*	*-110,31%*
Räntekostnader	-2 618	-2 455	-2 506	-2 172	-2 160	-2 144	-2 134
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 618*	*-2 455*	*-2 506*	*-2 172*	*-2 160*	*-2 144*	*-2 134*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-10 684	-15 254	-13 043	-10 543	-10 380	-10 577	-9 716

Samtliga poster i tkr

Bilaga 7

Verksamhetsplan Bredband 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning

HEMAB har i sitt ägardirektiv i uppdrag att tillhandahålla ett operatörsneutralt bredbandsnät samt att samordna och finansiera utbyggnaden av fibernätet. Vi ska dessutom bidra till utvecklingen av digitala tjänster i kommunen. Affären innebär även att hanteringen av immateriella rättigheter och processer för att kommersialisera dessa tjänster säkerställs.

2. Arbetsprocesser

Utbyggnaden av operatörsoberoende bredband i kommunen har pågått under en längre tid men intensifierats under de senaste åren. Nationella och kommunala mål om att 100 % av fastboende och företag ska erbjudas att kunna ansluta sig till höghastighetsuppkoppling är drivande för affären. Den faktiska utbyggnaden genomförs av ServaNet AB och arrende utgår för sådan investering som är arrendegrundande. I och med att allt större del har byggts ut, kvarstår de delar som är svåra och kostsamma att nå och där alla inte heller kommer vara arrendegrundande.
Samförläggning med våra andra nyttigheter genomförs där det finns möjlighet och även samarbete med andra operatörer söks där det finns möjlighet och kan generera minskade kostnader. För att ytterligare kontrollera kostnader tillämpas differentierade angreppssätt, bidrag söks och olika tekniker utvärderas.

Regelefterlevnad

Kommunstyrelsen har fastställt bredbandspolicy och handlingsplan för bredbandsutbyggnaden och denna utgör underlag för prioriteringar av områden för utbyggnaden. I handlingsplanen framgår att HEMAB inte bygger bredband i områden där annan intressent startat byggnation av bredbandsnät eller där kostnaden för investering inte kan motiveras över tid.

Det fibernät vi bygger byggs efter anvisningarna gällande Robust fiber. Robust fiber är ett branschgemensamt koncept med syfte att ge tydlig vägledning till de som bygga robusta och driftsäkra fibernät. Anvisningarna beskriver ett antal moment inom exempelvis förläggningsmetoder i olika markförhållanden, materialval, kravställning för att bygga robusta noder, samförläggning samt dokumentationsrutiner. Dessa anvisningar gäller i hela

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

genomförandeprocessen, från det vi börjar planera förläggningen av anläggningen tills den är i drift.

3. Våra tjänster och produkter

HEMAB är ledningsägare av nätet. Stadsnätet, ServaNet, där HEMAB är delägare är den part som bygger nätet och sköter underhållet av det. I nätet erbjuds sedan tjänster via en mängd oberoende aktörer där kunderna själva väljer vad de vill ha.
Gentemot kommunen, dess bolag och verksamheter erbjuds olika lösningar inom digitalisering i varierande omfattning och utifrån behov och efterfrågan.

4. Marknadsanalys

Det finns flera aktörer på marknaden för utbyggnad av fibernät, samtliga är beroende av bidrag för att kunna finansiera utbyggnaden. Projekten i vår kommun är både dyra och komplexa beroende på; dels geografin, med dess blandning av norrländskt inland med långa sträckor med få boende, samt en skärgård med fastboende befolkning på öar, dels topografin i området och de anpassningar av byggnationen som därav krävs.

Oklara bidragsregler och icke seriösa aktörer/anbud har lett till att områden i vår kommun låsts upp i flera år av aktörer som beviljats bidrag för projekt som sedan inte byggs då projekten inte gått ihop ekonomiskt. Så länge någon annan aktör beviljats bidrag för en sträcka kan den inte sökas av någon annan. Allt eftersom delar släpps fria så ser HEMAB över och bearbetar dessa för att möjliggöra ytterligare utbyggnad av nätet.

En mycket stor potential finns för utveckling av tjänster och nyttjande av det operatörsoberoende stadsnätet. Samarbetet inom Norrsken gör även att vårt stadsnät kan nyttjas i nationella affärer som ger en potentiell intäkt.

5. Strategier och viktiga insatser

Starka samarbetsrelationer

- Tät samverkan: Ett effektivt samarbete mellan HEMAB och ServaNet leder till bättre resursanvändning och gemensamma insatser för fiberutbyggnad. Elnätsbolaget HEAB bidrar med kunskap och befintlig infrastruktur.
- Gemensamma mål: Genom att alla parter, Kommunen, HEMAB och ServaNet, arbetar mot samma mål kan beslut fattas snabbare och mer enhetligt.

Planering och Strategi

- Långsiktig planering: Utveckla en tydlig och långsiktig strategi för fiberutbyggnad som omfattar hela kommunen, inklusive landsbygdsområden.
- Kartläggning av behov: kontinuerlig uppdatering av underlag skapar bra förutsättningar för bidragsansökningar.
- Finansieringsfrågan för byggnation av resterande områden samt för drift och underhåll av sträckor utan kunder är något som det behövs en strategi för.

Finansiering av kvarvarande delar, de sista procenten, kommer vara en utmaning som kräver gemensamma insatser och vissa justeringar för att nå måluppfyllnad och kunna genomföras.
Fibernätet utgör en påtaglig samhällsviktig verksamhet vilket gör säkerhetsarbetet synnerligen viktigt.

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO, JO, AN

6. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Hela Härnösands Kommun bör kunna ansluta sig till snabbt bred-band. Detta innebär att 98% av hushåll och företagare bör ha till-gång till 1 Gbit/s, 1,9 % till 100 Mbit/s och 0,1% till 30 Mbit/s.	100% av boende och företag ska ha fiber i sådan närhet att de kan er-bjudas en snabb bredbandsupp-koppling.	Årlig uppföljning
Byggnation av projekt som bär sig ekonomiskt på senaste det tionde året godkänns för byggnation.	Kassaflöden ska uppvisat break even på senaste det tionde år	Årlig uppföljning

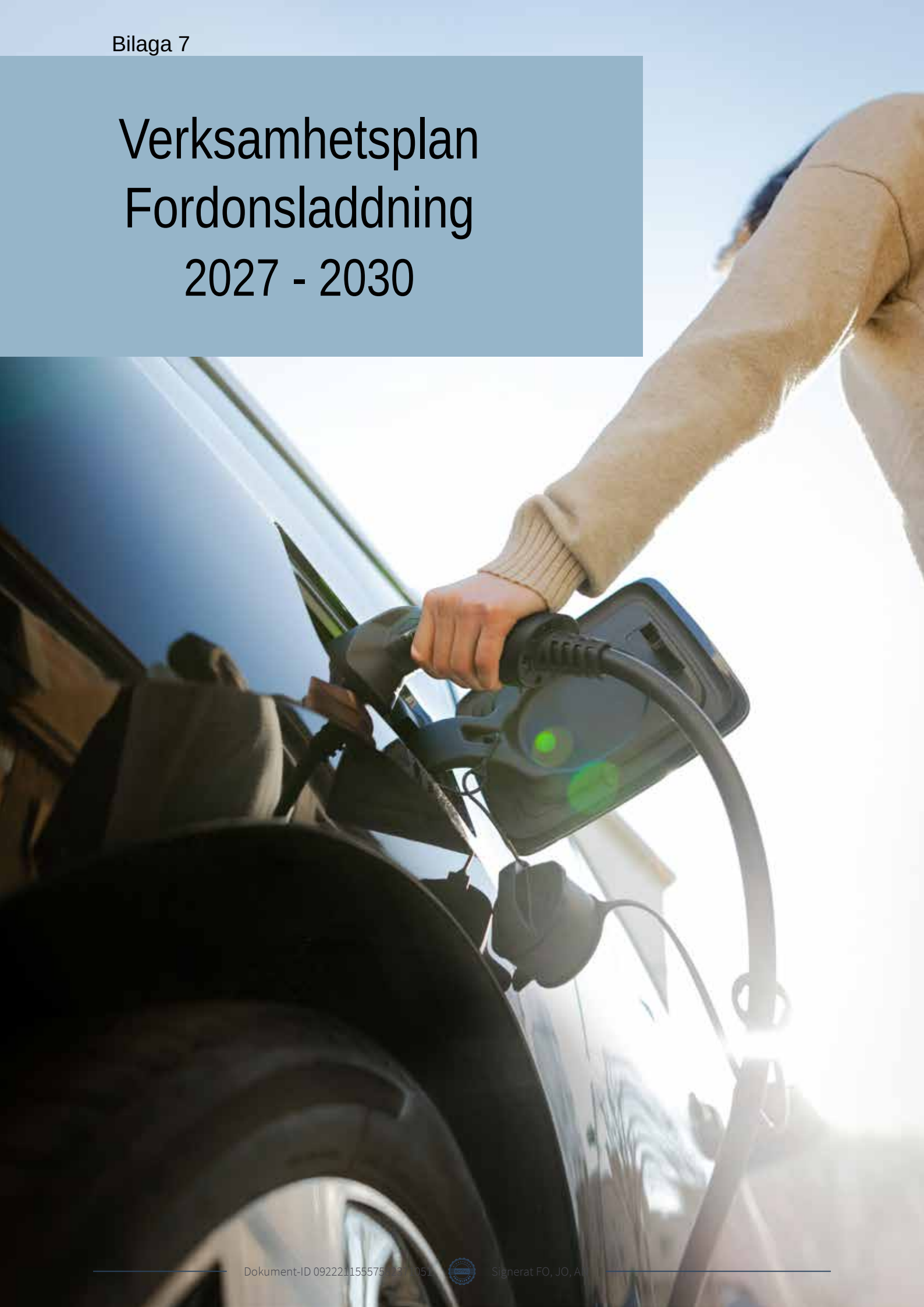
7. Ekonomi

Resultatet för affären beräknas ligga stabilt.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Övriga intäkter	14 123	14 999	15 700	15 330	15 652	15 980	16 316
SUMMA INTÄKTER	*14 123*	*14 999*	*15 700*	*15 330*	*15 652*	*15 980*	*16 316*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Övriga ext kostnader	-132	-35					
Funktionskostnader	-180	-100	-100	-102	-102	-104	-106
Personalkostnader	-183	-137	-227	-234	-234	-234	-234
Avskrivningar	-8 763	-8 688	-9 617	-9 814	-10 107	-10 435	-10 785
SUMMA KOSTNADER	-9 257	-8 961	-9 944	-10 150	-10 443	-10 773	-11 125
RÖRELSERESULTAT	4 866	6 039	5 756	5 180	5 209	5 207	5 191
RÖRELSEMARGINAL	*34,45%*	*40,26%*	36,66%	33,79%	33,28%	32,58%	31,81%
Ränteintäkter	1 224	612					
Räntekostnader	*-5 517*	*-5 321*	*-5 683*	*-4 673*	*-4 664*	*-4 646*	*-4 619*
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-4 293*	*-4 709*	*-5 683*	*-4 673*	*-4 664*	*-4 646*	*-4 619*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	573	1 330	72	507	544	561	572

Bilaga 7

Verksamhetsplan Fordonsladdning 2027 - 2030

Dokument-ID 092221155575[illegible]051 Signerat FO, JO, A[illegible]

1. Affärsbeskrivning

I vårt ägardirektiv finns uppdraget att vi ska engagera oss i utvecklingsarbete som stöder utveckling av nya energilösningar och ger inspiration för nytänkande i hållbarhetsfrågor. Detta uppdrag preciserades av kommunstyrelsen i Härnösands kommun i september 2015 genom att uppdra åt oss att ta initiativ för att utveckla en infrastruktur i kommunen för laddning av elfordon i samverkan med Härnösands kommun och Härnösandshus.

Kort om Fordonsladdning

Fram till 2019 byggde HEMAB 30 laddstolpar för elbilar vid 22 platser runt om i Härnösands kommun. Varje stolpe har två uttag för laddning så totalt byggdes 60 nya laddpunkter.

Projektets övergripande mål var att:

- Öka användningen av förnybar energi inom både offentlig och privat sektor.
- Minska energiförbrukningen samt utsläppen av växthusgaser och på så sätt förbättra stadsluften.

Projektets delmål var att:

- Bygga 30 laddplatser för elbilar vid 22 platser runt om i Härnösands kommun.

Projektet samfinansierades av Europeiska regionala utvecklingsfonden och övriga medfinansiärer var Härnösands kommun, Härnösandshus, Kommunfastigheter, Hemfosa och Länsmuseet. Projektet samarbetade med Biofuel Regions projekt SISL Övre Norrland.

2. Arbetsprocesser

Teknik och drift

HEMAB sköter drift och underhåll av samtliga laddpunkter.

Regelefterlevnad

Projektet är finansierat med EU-medel och gör oss skyldiga att kunna redovisa allt rörande projektet: byggnation, ekonomi, rapportering, statistik - i 10 år från och med projektavslut, vilket skedde i augusti 2019.

3. Våra tjänster och produkter

Vi erbjuder laddning till ett marknadsmässigt pris.

Strategin är att prismässigt ligga något lägre än större aktörers snabbladdare. Vår nish är destinationsladdare och vi har inga ambitioner att konkurrera med aktörer på markaden för snabbladdning.

4. Marknadsanalys

Efterfrågan på snabbladdning har ökat sedan våra laddstolpar installerades. Placering av laddstolpar sker med fördel i anslutning till något att göra under tiden bilen laddas.

Vår snabbladdare är föråldrad och har svårt att konkurrera med nya snabbladdare.

5. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Idag marknadsförs inte affären aktivt. Vi vill försöka att nå flera kunder med ökade marknadsföringsinsatser.

6. Strategier och viktiga insatser

Idag är affärens resultat negativt och vi vill därför utreda fortsatt inriktning av affären.

Exempel på frågor vi vill undersöka närmare är:

- om placeringen av våra laddare fortfarande känns aktuell och om det finns möjlighet att flytta på laddare som känns felplacerade.
- att utreda om våra betalalternativ matchar våra kundgrupper.
- om vår snabbladdare som är föråldrad och blir allt dyrare att underhålla ska behållas.
- om vi ska uppdatera affärsmodellen.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

7. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Ökad konkurrens från andra aktörer gör de svårare att upprätthålla användningen av våra laddare. För att bidra till affärens lönsamhet vill vi därför säkerställa en god beläggning på våra befintliga laddare.	Bibehålla 2025 års beläggning på befintliga laddare	2027-2030

8. Ekonomi

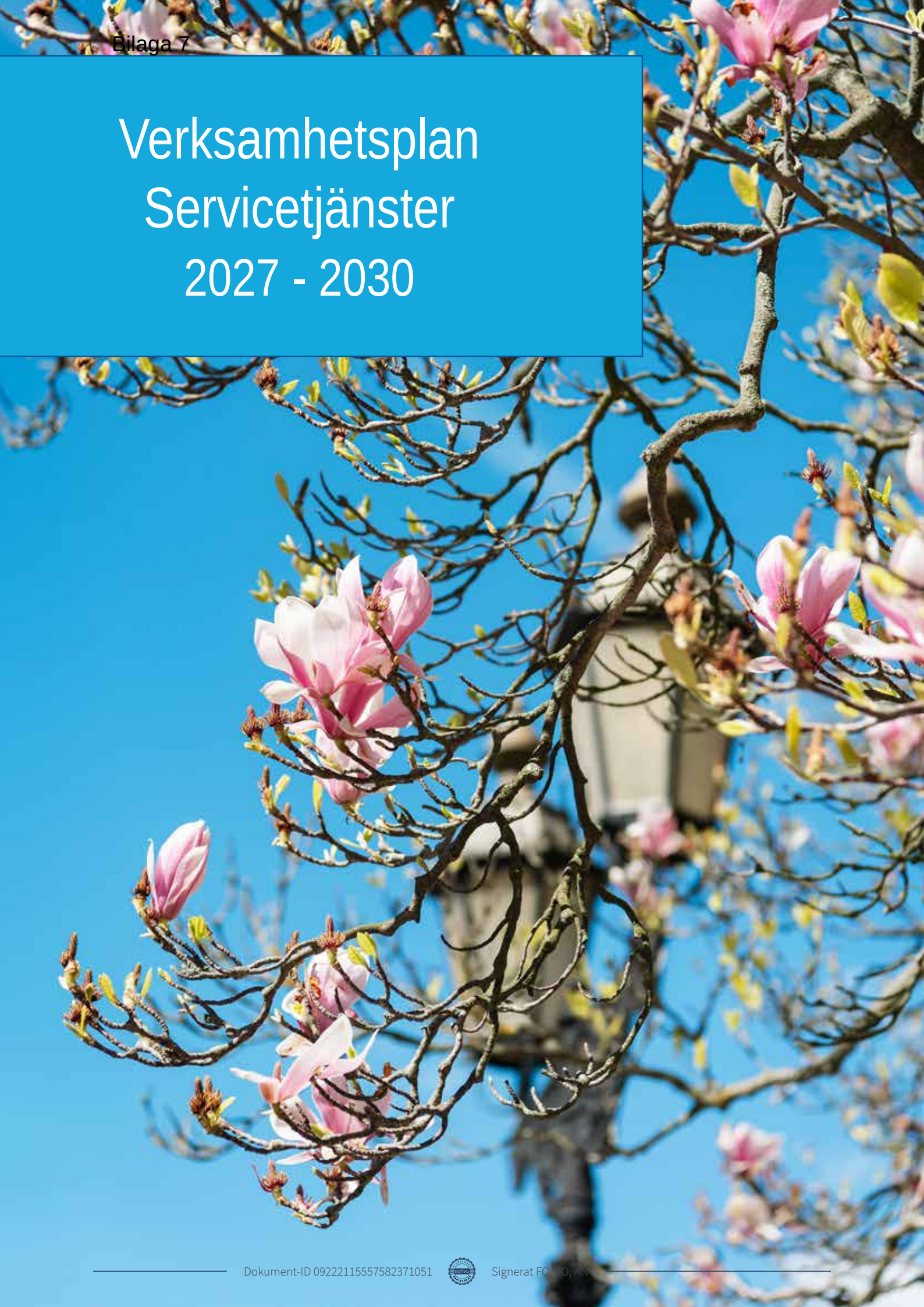
Resultatet för affären beräknas ligga stabilt på ett nära nollresultat under perioden 2027-2030. Fordonsladdningen har ökat mycket under några år men har nu stabiliserats sig och beräknas vara oförändrad under perioden. Fler aktörer har etablerat sig på marknaden. Priset för laddning är ett marknadspris.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Övriga intäkter	156	157	177	181	185	189	190
SUMMA INTÄKTER	*156*	*157*	*177*	*181*	*185*	*189*	*190*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-5	-10	-13	-13	-14	-14	-14
Anläggningsmaterial	-3						
Övriga ext kostnader	-69	-74	-89	-91	-93	-95	-97
Funktionskostnader	-20	-20	-20	-20	-21	-21	-22
Personalkostnader	-5	-28	-50	-51	-51	-51	-51
Avskrivningar	-56	-56	-56	-56	-56	-56	-56
SUMMA KOSTNADER	-158	-188	-228	-232	-235	-237	-240
RÖRELSERESULTAT	-2	-31	-51	-51	-50	-49	-50
RÖRELSEMARGINAL	*-1,22%*	*-20,07%*	*-28,58%*	*-28,28%*	*-27,05%*	*-25,86%*	*-25,99%*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-2	-31	-51	-51	-50	-49	-50

Samtliga poster i tkr

Bilaga 7

Verksamhetsplan Servicetjänster 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371051 Signerat FO[illegible]O, AN[illegible]

1. Affärsbeskrivning

Servicetjänster utför arbeten både mot kommunen och privata kunder. Arbetet utförs av personal från Elnät.

Verksamhetsområde

Geografiskt verksamhetsområde är inom Härnösands kommun.

Kort om Servicetjänster

I huvudsak handlar det om drift, underhåll och ombyggnad av kommunens gatubelysning men vi erbjuder också serviceavtal till företag för drift och underhåll av deras elanläggning.

2. Våra tjänster och produkter

Servicetjänster erbjuder externa tjänster inom:

- Vindkraft
- Gatubelysning
- Underhåll av kunders elanläggningar

3. Marknadsanalys

Efterfrågan är god på den typen av tjänster vi erbjuder. Det råder en relativ brist på utförare inom det kompetensområde våra tjänster faller in under.

4. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Idag marknadsförs våra tjänster inte aktivt. Vi har en regelbunden kommunikation med kommunen som är huvudbeställare av våra tjänster.

Vi har inga ambitioner att förändra vår marknadsföring.

5. Strategier och viktiga insatser

- Utvärdera vårt befintliga erbjudande bortsett ifrån gatubelysning.
- Kartläggning och effektivisering av interna processer.

Dokument-ID 092221155557582371051 Signerat FO, JO, AN

6. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Vi vill säkerställa hög kundnöjdhet genom att leverera våra tjänster med god kvalitet och enligt avtal.	100 procent leverans service, underhåll och felavhjälpning	2027
Kommunens leverantör av alla ombyggnationer av gatubelysning från planering till driftsatt anläggning.	Hantera 100 % av inkomna förfrågningar.	2027

7. Ekonomi

Resultatet för affären beräknas ligga stabilt på 1,0-1,2 Mkr under perioden 2027-2030. I huvudsak genereras intäkterna ifrån drift och underhåll av gatubelysning samt ombyggnad av gatubelysningen.

Intäkter från övriga servicetjänster utgör endast en liten del av den totala intäkten.

Kostnaderna består i huvudsak av personalkostnader, material och grävtjänster.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	69	5					
Övriga intäkter	4 910	5 172	4 012	4 096	4 182	4 270	4 360
SUMMA INTÄKTER	*4 979*	*5 177*	*4 012*	*4 096*	*4 182*	*4 270*	*4 360*
Anläggningsmaterial	-1 438	-1 802	-1 590	-1 623	-1 623	-1 657	-1 692
Övriga ext kostnader	-1 652	-773	-270	-276	-284	-290	-296
Personalkostnader	-277	-319	-1 095	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127
Avskrivningar	-	-	-	-55	-55	-55	-55
SUMMA KOSTNADER	-3 367	-2 894	-2 955	-3 081	-3 090	-3 130	-3 171
RÖRELSERESULTAT	1 612	2 283	1 057	1 015	1 093	1 140	1 189
RÖRELSEMARGINAL	*32,38%*	*44,09%*	*26,36%*	*24,78%*	*26,12%*	*26,71%*	*27,28%*
Räntekostnader	-3			29	59	92	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3*			*29*	*59*	*92*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 609	2 283	1 057	1 044	1 152	1 233	1 189

Samtliga poster i tkr

9.3 HEMAB Årsrapport FV

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Å Bilaga 8

Årsrapport 2025 Fjärrvärme.

Fjärrvärmeföretagen är enligt fjärrvärmelagen (2008:263) skyldiga att redovisa Årsrapport för sin verksamhet senast den 31 juli varje år.

Årsrapporten är en ekonomisk särredovisning för energiföretagens fjärrvärmeverksamhet. Det är företagets styrelse och revisor som ansvarar för att uppgifterna i årsrapporterna är korrekta. Alla inlämnade rapporter är offentliga handlingar.

Årets rapport har upprättats enligt gällande redovisningsrutiner, granskats av bolagets revisor och är ett utdrag av fjärrvärmeverksamheten ur den redan fastställda årsredovisningen för HEMAB enligt årsstämman 2026-05-12.

Rapporten redovisas elektroniskt i inrapporteringsverktyget NEON, men ska även skrivas under av styrelse och revisor (på detta styrelsemöte) och skickas in till Energimarknads-
inspektionen.

Rapportens innehåll finns tillgänglig för styrelsen tillsammans med övriga handlingar till styrelsemötet men kommer inte att föredras på styrelsemötet om det inte finns några frågor avseende rapporten.

Styrelsen föreslås besluta:
att godkänna och underteckna ”Årsrapport 2025 Fjärrvärme” för rapportering till Energimarknadsinspektionen.

Bilaga 9

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Tillhör ärende 9.4
Styrelsemöte 2026-06-09

Till Styrelsen i HEMAB

BESLUTSÄRENDE

Leverans av Svartfiber till Härnösandshus

Ärende

Bakgrund

Allmännyttan i Härnösand, Härnösandshus, har gått ut med en upphandling för ett svartfibernät mellan sina fastigheter i ett 15 år avtal. I nästa steg ska en Kommunikationsoperatör upphandlas för att använda det upphandlade svartfibernätet. I förfrågan har krav ställts på att den som lämnar anbudet ska vara ägare av nätet. Eftersom Servanet endast arrenderar nätet av HEMAB och det är HEMAB som äger nätet, så måste affären göras via HEMAB som anbudsgivare.

HEMAB har därför lämnat anbud till Härnösandshus i nära samarbete med Servanet.

Upphandlingen är utskickad och anbudssvar har skickats

Svaret på upphandlingen har arbetats fram med Servanet och representanter för HEMAB. Frågor om har kommit från Härnösandshus har vi gemensamt besvarat. Hela arbetet med Servanet och HEMAB som anbudsgivare har varit helt transparent. Svaret som skrivs av Servanet har skickats vidare med HEMAB som avsändare för att uppfylla upphandlingsvillkoren.

Tilldelning av upphandlingen

HEMAB har blivit tilldelad upphandlingen som vinnande anbudsgivare och överklagandetiden har gått ut.

Avtal
Det som kvarstår innan leveransen kan ske är att två avtal
upprättas och undertecknas.

- HEMAB och Servanet skriver ett avtal om att Servanet levererar till HEMAB.
- HEMAB skriver avtal med Härnösandshus för leveransen.

Avtalen kommer att ha samma innehåll beträffande vad som ska levereras.

Affärens storlek
Ordervärdet av affärens 32 st svartfiberpar med avtalstid 15 år är 11,2 Mkr. Avtalet kan förlängas med ytterligare 2+2 år.

HEMAB behöver investera 3,9 Mkr (exklusive eventuella ÄTOR) i fibernätet. Hela beloppet är arrendegrundande mellan HEMAB och Servanet.

Styrelsen föreslås besluta:

att uppdra till vd att teckna avtal med Härnösandshus om leverans av Svartfibernät

att uppdra till vd att utöka investeringsbudgeten med 3,9 Mkr

Härnösand den 9 juni 2026

Per Mellberg

Verifikat

Dokument-ID 09222115557582371051

Dokument

HEMAB_5_260609_medbilagor
Huvuddokument
210 sidor
Startades 2026-06-29 21:18:43 CEST (+0200) av HR Funktion (HF)
Färdigställt 2026-06-30 07:54:07 CEST (+0200)

Initierare

HR Funktion (HF)
Härnösand Energi och Miljö AB
Org. nr 556526-3745
hrfunktion@hemab.se

Signerare

Fredrik Olsson (FO)
fredrik.olsson@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "FREDRIK OLSSON"
Signerade 2026-06-29 21:37:18 CEST (+0200)

Jasenko Omanović (JO)
jasenko.omanovic@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "JASENKO OMANOVIC"
Signerade 2026-06-30 07:54:07 CEST (+0200)

Anders Nordström (AN)
anders.nordstrom@harnosand.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Bengt Anders Nordström"
Signerade 2026-06-30 07:51:35 CEST (+0200)

Verifikat

Dokument-ID 09222115557582371051

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: https://scrive.com/verify

Protokoll

HEMAB Elförsäljning AB, styrelsemöte

Tisdag den 9 juni 2026 kl. 10.15

Plats: TeamEngine

Närvarande:

Jasenko Omanovic
Susanne Forsberg
Ester Sundin Hemström
Göran Albertsson

Ej närvarande:

Övriga
Per Mellberg, VD
Lena Andersson, Ekonomichef
Marcus Tärnvik, Affärschef Elförsäljning

§31 Sammanträdes öppnades av ordförande

§32 Val av protokolljusterare
Susanne Forsberg valdes att tillsammans med Jasenko Omanovic justera dagens protokoll.

§33 Godkännande av föredragningslistan
Föredragningslistan godkändes utan tillägg.

§34 Godkännande av föregående protokoll
Protokollet godkändes och lades till handlingarna

§35 Ekonomi

5.1 Månadsrapport 2026-04

Månadens resultat blev 166 tkr vilket var 84 tkr bättre jämfört med budget. April var något varmare än normalt men såld volym var ändå enligt budget. Övriga kostnader lägre främst p.g.a. lägre kostnad för konsulttjänster.

5.2 Resultatprognos P4

Resultatprognosen som baseras på april månads utfall pekar mot ett årsresultat på ca 2,7 Mkr vilket är ca 700 tkr bättre jämfört med budget och ca 300 tkr bättre än föregående prognos. Anledningen är bra täckningsbidrag och lägre kostnader för ursprungsgarantier.

Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§36 Affärsplan

6.1 Försäljning

Våra Mål - dashboard

Totalt antalet kunder ökade under april och under året är den totala ökningen 28 st. Antalet nya avtal och förnyade avtal har ett genomsnitt på 62 st per månad vilket är betydligt lägre än målet på 90 st per månad.

Täckningsbidraget för fastprisavtal ligger fortsatt på en bra nivå på ca 11 öre/kWh. Vår målsättning är 8,0 öre/KWh

Aktiviteter

Ny avtalsväljare lanseras på webben i juni. De aktuella priserna kommer att synas tydligare för fastprisavtalen och rörligt pris. Kvartspris tillkommer med uppdatering av priset varje kvart samt genomsnittspriset de senaste 7 dagarna.

Kommande aktiviteter blir en kampanj ”säkra elpriset inför vintern” och att förklara elprisets olika priskomponenter.

6.2 Övrigt aktuellt inom affären

Upphandling av samarbetspartner

Avtalsförslag har tagits fram och tre energibolag är utvalda för vår riktade upphandling. Anbud till oss före semestern och utvärdering sker i augusti.

Förslag på nya lagar

Elmarknadslag och lag om elektriska ledningar föreslås ersätta nuvarande ellagen 1997:857. Den största påverkan för elhandelsaffären är att anvisade avtal tas bort. Inget avtal ingen el!
Vi behöver skapa en ny produkt tex tillfälligt rörligt månadsmedel och flytta över alla befintliga anvisningskunder. Från den 1 juli 2027 måste alla kunder aktivt välja en elhandelsleverantör och teckna ett avtal.

§37 Beslutsärenden

§38 Övriga ärenden

§39 Övriga frågor

§40 Sammanträdet avslutas

Vid protokollet

Marcus Tärnvik

Ordförande

Jasenko Omanovic

Justeras

Susanne Forsberg

Verifikat

Dokument-ID 09222115557583015840

Dokument

Protokoll HEFAB 260609
Huvuddokument
3 sidor
Startades 2026-07-07 07:29:07 CEST (+0200) av
Backoffice HEMAB (BH)
Färdigställt 2026-07-07 17:35:27 CEST (+0200)

Initierare

Backoffice HEMAB (BH)
Härnösand Energi och Miljö AB
Org. nr 556526-3745
backoffice@hemab.se
+46736203667

Signerare

Marcus Tärnvik (MT)
marcus.tarnvik@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Lars Marcus Tärnvik"
Signerade 2026-07-07 08:56:56 CEST (+0200)

Jasenko Omanovic (JO)
jasenko.omanovic@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "JASENKO OMANOVIC"
Signerade 2026-07-07 15:56:56 CEST (+0200)

Susanne Forsberg (SF)
susanne.forsberg@harnosand.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Lena Susanne Forsberg"
Signerade 2026-07-07 17:35:27 CEST (+0200)

Verifikat

Dokument-ID 09222115557583015840

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: https://scrive.com/verify

Plats och tid: HEMAB, konferensrum Smitingen Härnösand, tisdag den 9 juni 2026 kl. 13.15-16.30

Närvarande ordinarie ledamöter:
Jasenko Omanovic, ordförande
Susanne Forsberg, vice ordförande
Ester Sundin Hemström, andre vice ordförande
Lennart Mohlin
Anders Nordström

Närvarande suppleanter:
Rune Danielsson, tjänstgör för Maria Ljung
Lena Johansson, tjänstgör för Glenn Sehlin
Ann-Charlotte Sandelin Jonsson

Erik Gradin, personal

Övriga:
Per Mellberg, VD
Lena Andersson, ekonomichef
Fredrik Olsson, sekreterare

Bilagor
1. VD-rapport
2. Månadsbokslut april 2026, prognos P4
3. Rapport internkontrollplan
4. Uppdaterad arbetsmiljöpolicy
5. Affärsplan 2027-2030
6. HEAB årsrapport Elnät

§ 47. Sammanträdet öppnas

Ordförande Jasenko Omanovic förklarade sammanträdet för öppnat.

§ 48. Val av protokolljusterare

Anders Norström valdes att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 49. Godkännande av föredragningslistan

Föredragningslistan godkändes utan ändringar.

§ 50. Föregående protokoll

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Protokollet fört vid styrelsens sammanträde 2026-04-21 lades till handlingarna

§ 51. VD-rapport

1. Verksamhetsrapport
   VD Per Mellberg redogjorde för VD-rapport enligt *bilaga 1*.

   Rapporten lades till handlingarna.

§ 52. Avstämning av affärsplan

Ingen avstämning vid detta sammanträde varför punkten utgick.

§ 53. Ekonomi

1. Månadsbokslut april 2026
   Lena Andersson, ekonomichef redogjorde för månadsbokslut april enligt *bilaga 2.* Månaden visar på ett resultat på -270 tkr efter finansiella poster, jämfört med budget. Resultatet förklaras med något lägre elnätintäkter drivna av tariff-förändringen. Detta kompenseras dock delvis av lägre kostnader för inköp av el till nätförluster, regionnätskostnader samt lägre personalkostnader

   Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

2. Prognos P4 2026
   Lena Andersson, ekonomichef redogjorde för prognos P4 enligt *bilaga 2.* Det prognosticerade resultatet efter finansiella poster uppgår till 20,7 Mkr, vilket i stort ligger i linje med budget.

   Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 54. Informationsärenden

1. Rapport internkontrollplan
   Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet enligt *bilaga 3*. Styrelsen har beslutat om vilka internkontrollpunkter för 2026 som man önskar få redovisade. Internkontrollpunkterna är indelade i kategorierna arbetsmiljö, kvalitet/miljö, säkerhet och affärsrisker. Mellberg visade en sammanställning över detta och en kortare beskrivning kring varje kontrollområde.

   Informationen lades till handlingarna.

§ 54. Beslutsärenden

1. Beslut uppdaterad arbetsmiljöpolicy

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet enligt *bilaga 4*. Inom ramen för certifiering av verksamheten enligt ISO 45001 finns av styrelsen sedan 2023 beslutat policydokument för Arbetsmiljö. En översyn har gjorts under 2026 och därför föreslås en reviderad arbetsmiljöpolicy enligt bilaga 6.

Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

Styrelsen beslutar:
att fastställa arbetsmiljöpolicy, enligt *bilaga 4*

2. Beslut uppdaterad affärsplan
Fredrik Olsson, chef Strategisk utveckling och Lena Andersson, ekonomichef redogjorde för ärendet enligt *bilaga 5*. En uppdaterad affärsplan har tagits fram som stakar ut riktningen för bolaget, både vad gäller ekonomi och tillhörande verksamhetsplaner.

Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

Styrelsen beslutar:
att godkänna ledningens förslag till Affärsplan 2027-2030

3. HEAB Årsrapport Elnät
Styrelsen har i förväg tagit del av den utskickade årsrapporten enligt *bilaga 6.*

Ordförande föredrog förslaget till beslut och fann överläggning överflödig.

Styrelsen beslutar:
att godkänna och underteckna ”Årsrapport 2025 Elnät” för redovisning till Energimarknadsinspektionen

§ 55. Säkerhet

1. Säkerhetsincidenter
Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet. Under maj månad har två säkerhetsincidenter rapporterats. Dessa ar hanterade och avslutade.

Informationen lades till handlingarna.

2. Säkerhetsinformation
Per Mellberg, vd, redogjorde för ärendet. Styrelsen fick ta del av hur arbetet med implementeringen av NIS2 och CSL fortlöpt och hur planeringen ser ut framåt.

Informationen lades till handlingarna.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

§ 56. Övriga ärenden

Inga övriga ärenden fanns att behandla.

§ 57. Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns att behandla.

§ 58. Intressebolag

1. Norra nätdrift
   Projektet är under uppstart och de anslutna bolaget arbetar tillsammans med systemleverantör för uppsättning av SCADA-systemet. 2028, i ett andra steg, beräknas implementering ske hos HEAB.

§ 59. Mötet avslutas

Ordförande tackade för deltagandet och avslutade mötet. Han tackade också ledningen och all personal för det här halvåret och önskade en trevlig sommar med återhämtning och vila.

Vid protokollet

Fredrik Olsson

Justeras

Jasenko Omanovic

Anders Nordström

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

5. Vd Rapport

Bilaga1

Vd Rapport april-maj 2026

- Positiv utveckling i medarbetarundersökningen
- Arbetet med uppdatering affärsplan
- Utvecklat samarbete med Härnösands kommun gällande etableringar och samhällsutveckling
- Revision ISO 9001, 14001, 45001 genomförd utan avvikelser, 11 förbättringsförslag
- Invigning av Återbruksbutiken Kretsloppan
- Personalfest Ådalen 3

- Polisanmälan gällande byte av kemikalier på Kattastrand utan föranmälan till LST
- Fortsatta problem med projektleveras Biogas LBG

- Åtgärdsplan efter dödsolycka – Arbetsmiljöverket gör återbesök i september
- Förberedelser inför sommaren – Fokus på återhämtning och vila, verksamheterna är alltid igång men med lägre bemanning
- Utveckla rutiner för ekonomisk styrning av investeringsprojekt
- Handlingsplaner efter medarbetarundersökningen
- Förberedelser inför höstens budgetarbete

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Dokument-ID 092221155575823712l6 Signerat FO, JO, AN

Aktuellt

- **Elnät**
  - Effekttariffer –Klart för återgång till gammal tariffstruktur 1 juni 2026
  - Interim elnätchef
- **Återvinning**
  - Återbruksbutiken Kretsloppan invigd 30/5 – Väldigt positivt bemötande från kunder
- **Energi**
  - LBG projektet, fortsatt problem med projektleverans, åtgärder av besiktningsanmärkningar drar ut på tiden. Jurister inkopplade
- **VA**
  - Smitingen – byggstart har skett på de första etapperna
  - Åtgärder av restpunkter på Kattastrand fortgår
- **Bredband**
  - HEMAB kommer leverera svartfiber till Härnösandshus med Servanet som underleverantör. 15 årigt avtal
- **Övrigt**
  - Extern ISO revision genomförd 11-13 maj
    - Noll avvikelser
    - 11 Förbättringsförslag
- **Personal**
  - Rekryteringar
    - Strategisk affärsutvecklare
    - Elnätchef
  - Medarbetarundersökning
    - 87% Svarsfrekvens
    - NMI 3,6 (3,5)
    - eNPS -1,8 (-17)
    - Har gått framåt på de flesta områden men backar på hälsa och välmående - analyseras

Bilaga1

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Verksamhetsövergripande mål 2026

Kund

Vi ska bidra till ett attraktivt Härnösand genom att verka för en hög kundnöjdhet och kundnytta genom hög tillgänglighet och störningsfria leveranser.

NKI
Årsvis
72,5
Mål > : 62,4

ANTAL KUNDKLAGOMÅL
Ackumulerat helår
0
Mål < : 180

ANTAL KUNDAVTAL
Förändring rullande 12 månader
0,74 %
Mål >: 0

Ekonomi

Vi ska ha en ansvarsfull och långsiktig ekonomi med stabil avkastning.
Konkurrenskraftiga priser prioriteras före avkastning.

AVKASTNING
Rullande 12 månader
3,38 %
Mål > : 3,00 %

SOLIDITET
Årsvis
23,30 %
Mål > : 20,00 %

ANSVARSFULL EKONOMI
Resultatförbättrande åtgärder
1 876 000
Mål: 3 000 000

Arbetsmiljö

Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där en säker, hälsosam och trivsam arbetsmiljö är en självklarhet.

OLYCKSFALL MED FRÅNVARO
Ackumulerat helår
0
Mål: 0

RISKOBSERVATIONER
Ackumulerat helår
80
Mål: 140

FRISKNÄRVARO *
Ackumulerat helår
98,21 %
Mål > : 97,00 %

Hållbarhet

Vi ska bidra till ett hållbart Härnösand genom att minimera vår miljöpåverkan och erbjuda miljö- och energismarta lösningar.

MILJÖRISKOBSERVATIONER
Ackumulerat helår
5
Mål > : 24

DIGITALA INITIATIV *
Ackumulerat helår
31
Mål > : 8

JÄMSTÄLLDHET
Könsfördelning chefer och arbetsledare
20,80 %
Mål > : 50,00 %

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

7.1 Resultatgenomgång 2026-04

7.1 Resultat 2026-04, månad

	2026-04	BU 2026-04	Utfall 2025-04
Resultat, mkr	**1,2**	**2,3**	**-3,7**
Resultat e fin, mkr	**-1,6**	**-0,2**	**-7,1**
Elpris, kr/MWh			
Spotpris	*269*	*300*	*161*
Vind	**133**	**150**	**52**
capture rate	*50 %*		*46 %*
KVV	**349**	**318**	**317**
Elproduktion			
KVV, MWh	**1 318**	**700**	**5 386**
Vind, MWh	**2 508**	**3 490**	**13 179**
Värmeförsäljning, MWh	**13 866**	**15 400**	**13 214**

7.1 Resultat 2026-04, ack

	2026-04	BU 2026-04	Utfall 2025-04
Resultat, mkr	**39,3**	**35,9**	**24,8**
Resultat e fin, mkr	**28,2**	**25,5**	**15,5**
Elpris, kr/MWh			
Spotpris	*602*	*380*	*166*
Vind	**422**	**192**	**97**
capture rate	*70 %*		*58 %*
KVV	**682**	**368**	**372**
Elproduktion			
KVV, MWh	**10 768**	**2 800**	**4 351**
Vind, MWh	**10 561**	**15 570**	**10 309**
Värmeförsäljning, MWh	**88 757**	**86 200**	**77 928**

Bilaga 2

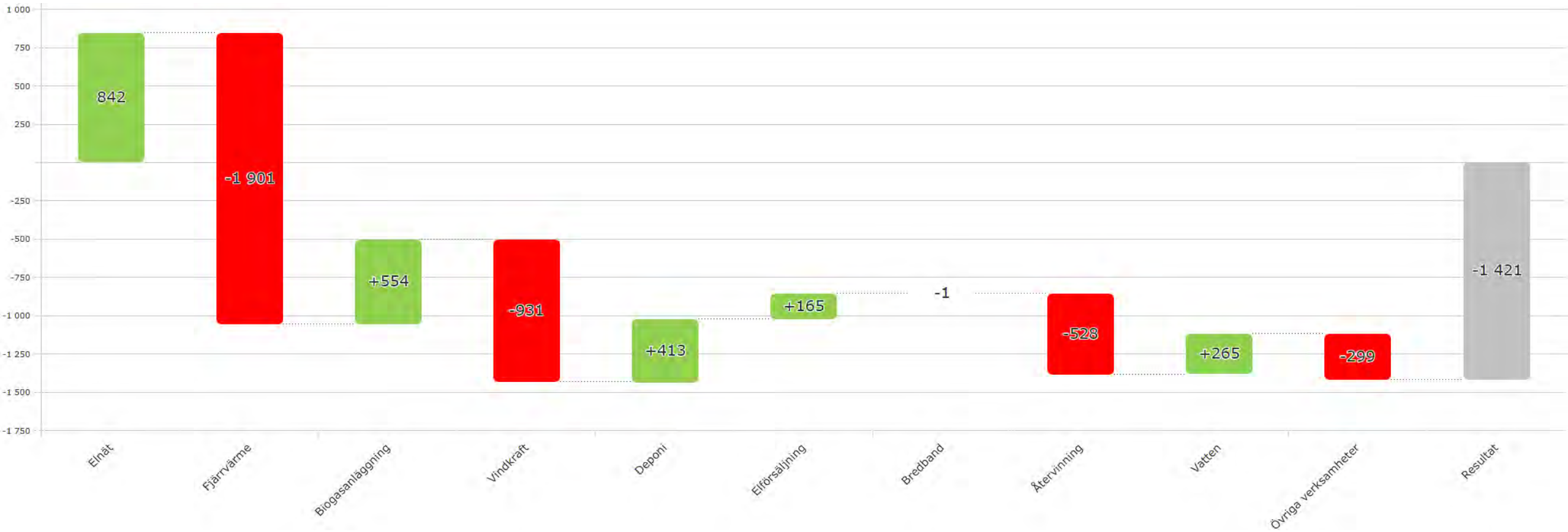
HEMAB-koncernen, Resultat ack 2026-04

	April			Jan - April				
	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	41 581 tkr	42 280 tkr	-699 tkr	235 129 tkr	210 682 tkr	24 446 tkr	186 103 tkr	548 998 tkr
Övriga intäkter	8 806 tkr	7 720 tkr	1 086 tkr	33 785 tkr	30 876 tkr	2 909 tkr	32 593 tkr	95 573 tkr
SUMMA INTÄKTER	***50 387 tkr***	***50 000 tkr***	***387 tkr***	***268 914 tkr***	***241 559 tkr***	***27 356 tkr***	***218 696 tkr***	***644 571 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-10 957 tkr	-11 161 tkr	204 tkr	-78 076 tkr	-60 905 tkr	-17 171 tkr	-51 443 tkr	-137 971 tkr
Anläggningsmaterial	-1 359 tkr	-1 030 tkr	-328 tkr	-4 553 tkr	-3 676 tkr	-877 tkr	-3 159 tkr	-10 873 tkr
Övriga ext kostnader	-14 620 tkr	-14 210 tkr	-409 tkr	-57 643 tkr	-57 276 tkr	-367 tkr	-56 918 tkr	-174 727 tkr
Funktionskostnader	-3 626 tkr	-3 589 tkr	-38 tkr	-14 505 tkr	-14 175 tkr	-330 tkr	-13 604 tkr	-43 514 tkr
Personalkostnader	-10 904 tkr	-10 068 tkr	-835 tkr	-44 004 tkr	-39 359 tkr	-4 645 tkr	-41 424 tkr	-122 030 tkr
Avskrivningar	-7 672 tkr	-7 560 tkr	-112 tkr	-30 759 tkr	-30 242 tkr	-517 tkr	-27 301 tkr	-90 726 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-49 137 tkr***	***-47 619 tkr***	***-1 518 tkr***	***-229 540 tkr***	***-205 632 tkr***	***-23 908 tkr***	***-193 848 tkr***	***-579 841 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 250 tkr**	**2 381 tkr**	***-1 131 tkr***	**39 374 tkr**	**35 926 tkr**	**3 448 tkr**	**24 847 tkr**	**64 731 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	2,48 %	4,76 %	-292,03 %	14,64 %	14,87 %	12,60 %	11,36 %	10,04 %
Ränteintäkter							612 tkr	
Räntekostnader	-2 871 tkr	-2 600 tkr	-271 tkr	-11 080 tkr	-10 401 tkr	-679 tkr	-9 959 tkr	-31 202 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 871 tkr*	*-2 600 tkr*	*-271 tkr*	*-11 080 tkr*	*-10 401 tkr*	*-679 tkr*	*-9 347 tkr*	*-31 202 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 621 tkr**	**-219 tkr**	***-1 402 tkr***	**28 294 tkr**	**25 525 tkr**	**2 769 tkr**	**15 500 tkr**	**33 528 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

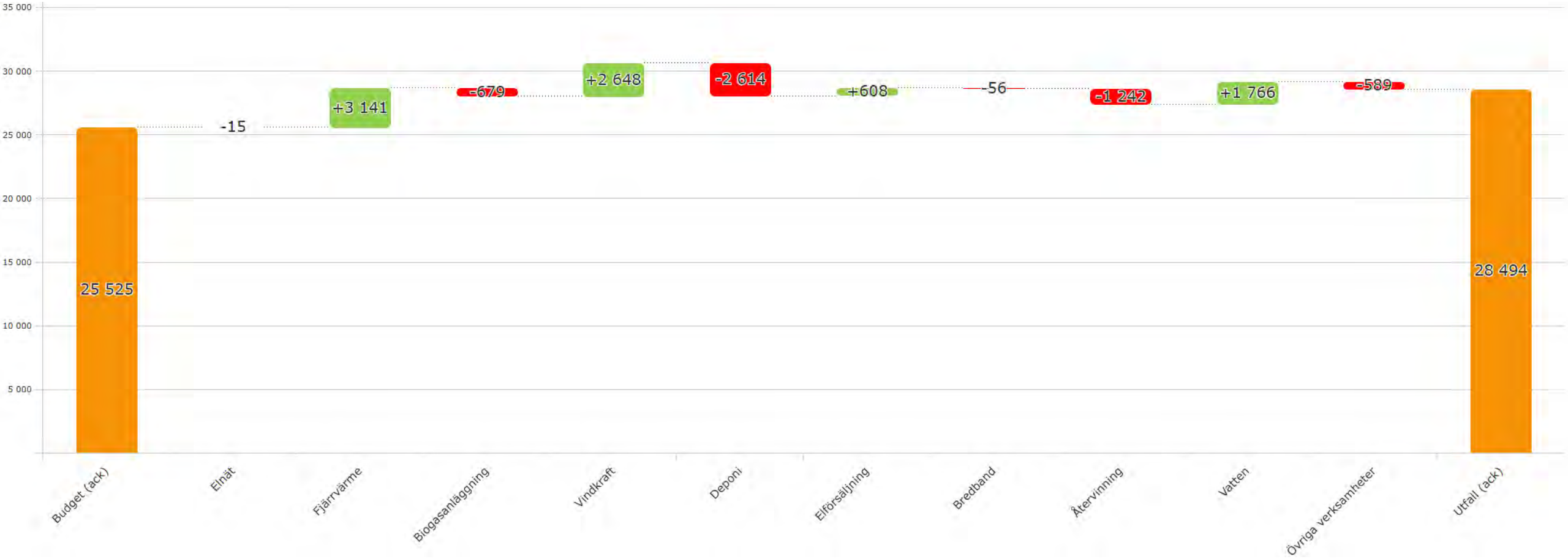
HEMAB-koncernen, resultat per affär 2026-04

- **Elnät:** Något lägre elnätintäkter drivna av tariff-förändringen, kompenseras dock av lägre kostnader för inköp av el till nätförluster, regionnätskostnader samt lägre personalkostnader
- **FJV:** Lägre intäkter pga. lägre energiförsäljning. Högre kostnader för externa tjänster och personal
- **Biogas:** Positiv utveckling av gasförsäljning ger ett bra utfall jämfört med budget, i övrigt små avvikelser
- **Vind:** Låg vindproduktion men okej prisnivå ger ett resultat något bättre än budget
- **Deponi:** Lägre intäkt för månaden än budgeterad ger ett något lägre resultat än budgeterat
- **Elförsäljning:** Stabilt resultat för månaden
- **ÅV:** Intäkter något bättre än budget, negativ avvikelse på personalkostnad beroende på hög andel inhyrd personal samt högre externa kostnader i form av rep och underhåll
- **VA:** Stabilt resultat för månaden

Bilaga 2

Hemab-koncernen, Utfall 2026-04 ack Jmf Budget, per affär

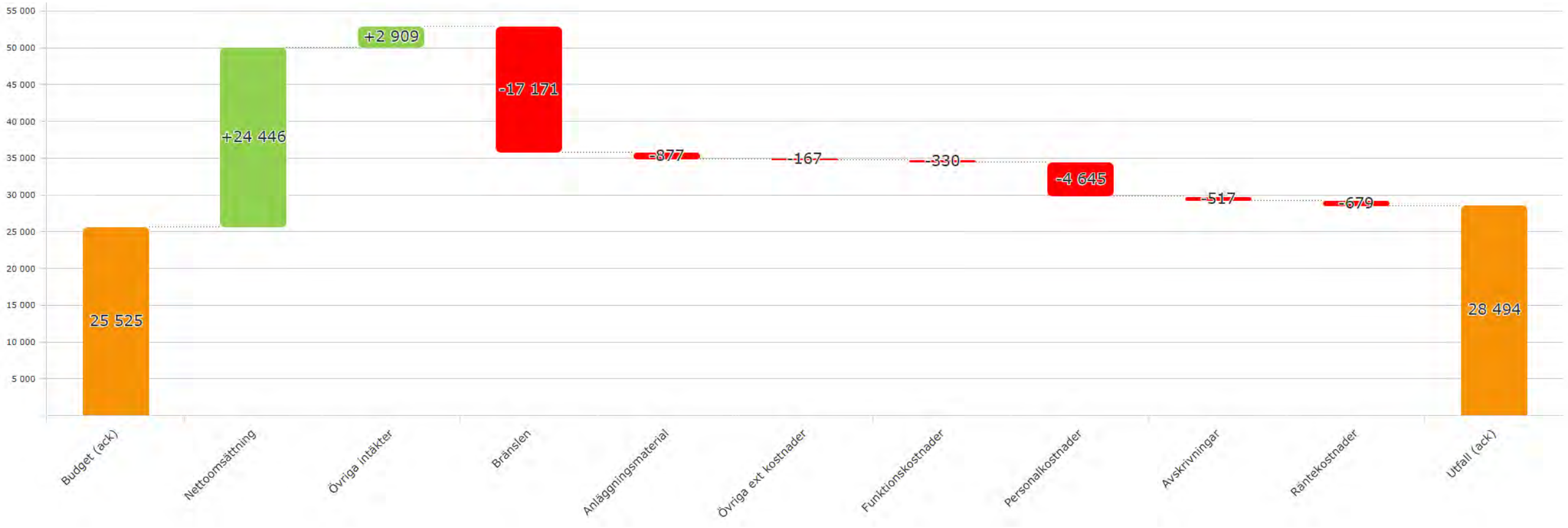

- **Elnät:** Lägre intäkter än budget beror främst på förändring i taxe-konstruktion samt låga engångsintäkter. Kompenseras av lägre kostnader för regionnät och nätförluster
- **FJV:** Högre intäkter från värmeförsäljning 2,6 Mkr samt elproduktion 8,1 Mkr. Kostnader för bränsle 4,2 Mkr högre även övriga externa kostnader högre än budget.
- **Biogas:** Intäkter lägre än budget pga. produktionsutmaningar i nya anläggningen, kompenseras delvis av minskade kostnader för biogödsel och personal.
- **Vind:** Klart bättre än budget pga. Högre elpriser under januari och februari. Dock låg produktionsvolym
- **Deponi:** Lägre intäkter från deponi 3,0 Mkr, beror på lågt inflöde från närområdet. Påverkas av lågkonjunktur i byggbranschen
- **Elförsäljning:** Höga elpriser ger höga intäkter och höga kostnader för inköp av el. Resultat drivs upp av förbättrad marginal på elavtalen
- **ÅV:** Intäkter 1,2 Mkr högre än budget. Kostnader för rep och underhåll, bränsle samt inhyrd personal cirka 2,6 Mkr högre än budget
- **VA:** Intäkter 1,1 Mkr högre än budget drivet av rörliga intäkter. Externa kostnader lägre än budget delvis beroende på periodiseringsavvikelser

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Hemab-koncernen, Utfall 2026-04 ack Jmf Budget, per kostnad

- **Intäkter:** Bra nivå tertial 1 genom bra försäljning i början på året till högt pris.
- **Bränslen:** Bränslekostnaderna är höga i förhållande till omsättningen. Jobbar bl a med att få upp bränsleverkningsgraden och ser över bränslemixen.
- **Anl. Material:** Något ökade kostnader, inget anmärkningsvärt.
- **Övr. externa kostn:** Ingen större avvikelse.
- **Personalkostnader:** Ökning 4,6 varav 3 Mkr avser förändring semesterlöneskuld. Övertid, beredskap och soc. avg ökning mot budget

Bilaga 2

Resultat detaljer

Bilaga 2

Fjärrvärme, utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	10 507 tkr	10 843 tkr	-336 tkr	84 658 tkr	74 065 tkr	10 593 tkr	69 334 tkr	151 069 tkr
Övriga intäkter							10 tkr	
SUMMA INTÄKTER	***10 507 tkr***	***10 843 tkr***	***-336 tkr***	***84 658 tkr***	***74 065 tkr***	***10 593 tkr***	***69 344 tkr***	***151 069 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-5 578 tkr	-5 664 tkr	86 tkr	-37 045 tkr	-32 804 tkr	-4 242 tkr	-30 399 tkr	-69 072 tkr
Anläggningsmaterial	-57 tkr	-47 tkr	-10 tkr	-759 tkr	-189 tkr	-570 tkr	-82 tkr	-566 tkr
Övriga ext kostnader	-2 696 tkr	-2 358 tkr	-337 tkr	-10 869 tkr	-9 687 tkr	-1 182 tkr	-9 823 tkr	-27 301 tkr
Funktionskostnader	-705 tkr	-698 tkr	-7 tkr	-2 822 tkr	-2 760 tkr	-62 tkr	-3 807 tkr	-8 465 tkr
Personalkostnader	-1 575 tkr	-1 359 tkr	-216 tkr	-6 448 tkr	-5 326 tkr	-1 122 tkr	-6 387 tkr	-16 195 tkr
Avskrivningar	-1 700 tkr	-1 659 tkr	-42 tkr	-6 801 tkr	-6 634 tkr	-167 tkr	-6 016 tkr	-19 903 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-12 311 tkr***	***-11 785 tkr***	***-527 tkr***	***-64 744 tkr***	***-57 401 tkr***	***-7 344 tkr***	***-56 513 tkr***	***-141 503 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-1 804 tkr**	**-941 tkr**	**-863 tkr**	**19 914 tkr**	**16 664 tkr**	**3 250 tkr**	**12 831 tkr**	**9 566 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-17,17 %	-8,68 %	256,66 %	23,52 %	22,50 %	30,68 %	18,50 %	6,33 %
Räntekostnader	-97 tkr	-129 tkr	32 tkr	-624 tkr	-515 tkr	-109 tkr	-611 tkr	-1 545 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-97 tkr*	*-129 tkr*	*32 tkr*	*-624 tkr*	*-515 tkr*	*-109 tkr*	*-611 tkr*	*-1 545 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 901 tkr**	**-1 070 tkr**	**-831 tkr**	**19 290 tkr**	**16 149 tkr**	**3 141 tkr**	**12 220 tkr**	**8 021 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	-831 tkr	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	-831 tkr	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr

Bilaga 2

Elnät, utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	8 562 tkr	9 178 tkr	-616 tkr	39 395 tkr	41 546 tkr	-2 151 tkr	37 355 tkr	118 527 tkr
Övriga intäkter	1 449 tkr	1 469 tkr	-20 tkr	6 896 tkr	5 876 tkr	1 020 tkr	5 936 tkr	17 628 tkr
SUMMA INTÄKTER	***10 010 tkr***	***10 647 tkr***	***-637 tkr***	***46 291 tkr***	***47 422 tkr***	***-1 131 tkr***	***43 291 tkr***	***136 155 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-1 898 tkr	-2 280 tkr	382 tkr	-7 217 tkr	-9 752 tkr	2 534 tkr	-6 790 tkr	-27 474 tkr
Anläggningsmaterial	-167 tkr	-121 tkr	-47 tkr	-290 tkr	-484 tkr	193 tkr	-235 tkr	-1 451 tkr
Övriga ext kostnader	-1 623 tkr	-1 367 tkr	-256 tkr	-6 614 tkr	-5 547 tkr	-1 067 tkr	-5 479 tkr	-18 292 tkr
Funktionskostnader	-1 029 tkr	-1 015 tkr	-14 tkr	-4 116 tkr	-4 011 tkr	-105 tkr	-3 711 tkr	-12 347 tkr
Personalkostnader	-2 481 tkr	-2 899 tkr	418 tkr	-11 392 tkr	-11 302 tkr	-89 tkr	-10 659 tkr	-33 706 tkr
Avskrivningar	-1 616 tkr	-1 538 tkr	-78 tkr	-6 462 tkr	-6 152 tkr	-310 tkr	-6 253 tkr	-18 456 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-8 814 tkr***	***-9 220 tkr***	***405 tkr***	***-36 091 tkr***	***-37 247 tkr***	***1 156 tkr***	***-33 128 tkr***	***-111 726 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 196 tkr**	**1 427 tkr**	***-231 tkr***	**10 199 tkr**	**10 175 tkr**	**25 tkr**	**10 162 tkr**	**24 429 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	11,95 %	13,41 %	36,31 %	22,03 %	21,46 %	-2,18 %	23,47 %	17,94 %
Räntekostnader	-354 tkr	-315 tkr	-39 tkr	-1 300 tkr	-1 261 tkr	-39 tkr	-1 590 tkr	-3 782 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-354 tkr*	*-315 tkr*	*-39 tkr*	*-1 300 tkr*	*-1 261 tkr*	*-39 tkr*	*-1 590 tkr*	*-3 782 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**842 tkr**	**1 112 tkr**	***-270 tkr***	**8 900 tkr**	**8 914 tkr**	**-15 tkr**	**8 573 tkr**	**20 647 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	842 tkr	1 112 tkr	-270 tkr	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	842 tkr	1 112 tkr	-270 tkr	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Vindkraft, utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	264 tkr	338 tkr	-74 tkr	3 967 tkr	2 167 tkr	1 800 tkr	1 094 tkr	3 664 tkr
SUMMA INTÄKTER	***264 tkr***	***338 tkr***	***-74 tkr***	***3 967 tkr***	***2 167 tkr***	***1 800 tkr***	***1 094 tkr***	***3 664 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	39 tkr	32 tkr	7 tkr	103 tkr	129 tkr	-26 tkr	95 tkr	386 tkr
Anläggningsmaterial							-9 tkr	
Övriga ext kostnader	-459 tkr	-601 tkr	142 tkr	-1 767 tkr	-2 501 tkr	734 tkr	-1 966 tkr	-7 335 tkr
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr
Personalkostnader	-11 tkr	-21 tkr	10 tkr	-44 tkr	-82 tkr	39 tkr	-49 tkr	-248 tkr
Avskrivningar	-573 tkr	-575 tkr	2 tkr	-2 294 tkr	-2 301 tkr	7 tkr	-2 293 tkr	-6 904 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 012 tkr***	***-1 173 tkr***	***161 tkr***	***-4 035 tkr***	***-4 789 tkr***	***754 tkr***	***-4 256 tkr***	***-14 200 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-748 tkr**	**-835 tkr**	***87 tkr***	**-68 tkr**	**-2 622 tkr**	**2 554 tkr**	**-3 162 tkr**	**-10 537 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-282,93 %	-247,12 %	-118,60 %	-1,70 %	-120,97 %	141,87 %	-289,00 %	-287,61 %
Räntekostnader	-183 tkr	-209 tkr	26 tkr	-741 tkr	-835 tkr	94 tkr	-841 tkr	-2 506 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-183 tkr*	*-209 tkr*	*26 tkr*	*-741 tkr*	*-835 tkr*	*94 tkr*	*-841 tkr*	*-2 506 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-931 tkr**	**-1 044 tkr**	***113 tkr***	**-809 tkr**	**-3 457 tkr**	**2 648 tkr**	**-4 002 tkr**	**-13 043 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Återvinning, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	6 601 tkr	6 241 tkr	360 tkr	25 532 tkr	24 459 tkr	1 074 tkr	20 116 tkr	82 081 tkr
Övriga intäkter	135 tkr	97 tkr	38 tkr	596 tkr	389 tkr	208 tkr	644 tkr	1 166 tkr
SUMMA INTÄKTER	***6 736 tkr***	***6 338 tkr***	***398 tkr***	***26 129 tkr***	***24 848 tkr***	***1 281 tkr***	***20 760 tkr***	***83 247 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen							-51 tkr	
Anläggningsmaterial	-207 tkr	-169 tkr	-38 tkr	-719 tkr	-675 tkr	-44 tkr	-611 tkr	-2 025 tkr
Övriga ext kostnader	-4 040 tkr	-3 748 tkr	-292 tkr	-15 832 tkr	-14 946 tkr	-886 tkr	-12 830 tkr	-48 195 tkr
Funktionskostnader	-685 tkr	-679 tkr	-6 tkr	-2 741 tkr	-2 679 tkr	-63 tkr	-2 366 tkr	-8 224 tkr
Personalkostnader	-1 874 tkr	-1 413 tkr	-461 tkr	-7 035 tkr	-5 427 tkr	-1 608 tkr	-4 917 tkr	-18 500 tkr
Avskrivningar	-308 tkr	-286 tkr	-22 tkr	-1 227 tkr	-1 142 tkr	-84 tkr	-1 117 tkr	-3 427 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-7 114 tkr***	***-6 295 tkr***	***-819 tkr***	***-27 555 tkr***	***-24 869 tkr***	***-2 686 tkr***	***-21 893 tkr***	***-80 371 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-378 tkr**	**43 tkr**	***-422 tkr***	**-1 426 tkr**	**-21 tkr**	**-1 404 tkr**	**-1 133 tkr**	**2 876 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-5,61 %	0,69 %	-105,93 %	-5,46 %	-0,09 %	-109,60 %	-5,46 %	3,46 %
Räntekostnader	-150 tkr	-150 tkr		-438 tkr	-600 tkr	162 tkr	-424 tkr	-1 800 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-150 tkr*	*-150 tkr*		*-438 tkr*	*-600 tkr*	*162 tkr*	*-424 tkr*	*-1 800 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-528 tkr**	**-107 tkr**	***-422 tkr***	**-1 863 tkr**	**-621 tkr**	**-1 242 tkr**	**-1 557 tkr**	**1 077 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-528 tkr	-107 tkr	-422 tkr	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-528 tkr	-107 tkr	-422 tkr	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

VA, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	7 475 tkr	7 484 tkr	*-9 tkr*	30 444 tkr	29 739 tkr	705 tkr	25 420 tkr	91 517 tkr
Övriga intäkter	293 tkr	119 tkr	*174 tkr*	932 tkr	475 tkr	457 tkr	34 tkr	1 424 tkr
SUMMA INTÄKTER	***7 767 tkr***	***7 603 tkr***	***165 tkr***	***31 376 tkr***	***30 213 tkr***	***1 163 tkr***	***25 455 tkr***	***92 941 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen								
Anläggningsmaterial	-112 tkr	-409 tkr	*297 tkr*	-608 tkr	-1 572 tkr	964 tkr	-960 tkr	-4 465 tkr
Övriga ext kostnader	-2 190 tkr	-2 528 tkr	*339 tkr*	-9 172 tkr	-10 113 tkr	941 tkr	-10 040 tkr	-30 339 tkr
Funktionskostnader	-689 tkr	-682 tkr	*-7 tkr*	-2 755 tkr	-2 694 tkr	-61 tkr	-2 532 tkr	-8 265 tkr
Personalkostnader	-1 423 tkr	-1 302 tkr	*-120 tkr*	-5 665 tkr	-5 155 tkr	-509 tkr	-4 883 tkr	-16 090 tkr
Avskrivningar	-1 692 tkr	-1 691 tkr		-6 792 tkr	-6 766 tkr	-26 tkr	-5 541 tkr	-20 298 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-6 106 tkr***	***-6 614 tkr***	***508 tkr***	***-24 992 tkr***	***-26 301 tkr***	***1 309 tkr***	***-23 956 tkr***	***-79 458 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 662 tkr**	**989 tkr**	***673 tkr***	**6 384 tkr**	**3 912 tkr**	**2 472 tkr**	**1 499 tkr**	**13 484 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	21,39 %	13,01 %	*408,45 %*	20,35 %	12,95 %	212,61 %	5,89 %	14,51 %
Räntekostnader	-1 397 tkr	-1 103 tkr	*-294 tkr*	-5 118 tkr	-4 413 tkr	-705 tkr	-3 495 tkr	-13 238 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 397 tkr*	*-1 103 tkr*	*-294 tkr*	*-5 118 tkr*	*-4 413 tkr*	*-705 tkr*	*-3 495 tkr*	*-13 238 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**265 tkr**	**-114 tkr**	***379 tkr***	**1 266 tkr**	**-500 tkr**	**1 766 tkr**	**-1 996 tkr**	**246 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Biogas, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	1 893 tkr	1 624 tkr	*269 tkr*	6 046 tkr	6 494 tkr	-448 tkr	4 502 tkr	19 483 tkr
Övriga intäkter	418 tkr	408 tkr	*10 tkr*	1 134 tkr	1 633 tkr	-499 tkr	1 200 tkr	4 900 tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 311 tkr***	***2 032 tkr***	***279 tkr***	***7 180 tkr***	***8 128 tkr***	***-947 tkr***	***5 702 tkr***	***24 383 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen							1 621 tkr	
Anläggningsmaterial	-152 tkr	-42 tkr	*-110 tkr*	-492 tkr	-167 tkr	-325 tkr	-283 tkr	-500 tkr
Övriga ext kostnader	-688 tkr	-741 tkr	*53 tkr*	-2 290 tkr	-2 965 tkr	675 tkr	-3 098 tkr	-8 895 tkr
Funktionskostnader	-93 tkr	-93 tkr		-371 tkr	-368 tkr	-3 tkr	-142 tkr	-1 112 tkr
Personalkostnader	-145 tkr	-105 tkr	*-39 tkr*	-641 tkr	-414 tkr	-227 tkr	-604 tkr	-1 258 tkr
Avskrivningar	-467 tkr	-481 tkr	*14 tkr*	-1 868 tkr	-1 923 tkr	55 tkr	-730 tkr	-5 769 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 544 tkr***	***-1 462 tkr***	***-83 tkr***	***-5 662 tkr***	***-5 837 tkr***	***175 tkr***	***-3 235 tkr***	***-17 534 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**766 tkr**	**570 tkr**	***196 tkr***	**1 519 tkr**	**2 291 tkr**	**-772 tkr**	**2 467 tkr**	**6 849 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	33,16 %	28,05 %	*70,41 %*	21,15 %	28,18 %	81,49 %	43,27 %	28,09 %
Räntekostnader	-213 tkr	-254 tkr	*41 tkr*	-923 tkr	-1 016 tkr	93 tkr	-1 196 tkr	-3 049 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-213 tkr*	*-254 tkr*	*41 tkr*	*-923 tkr*	*-1 016 tkr*	*93 tkr*	*-1 196 tkr*	*-3 049 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**554 tkr**	**316 tkr**	***238 tkr***	**595 tkr**	**1 274 tkr**	**-679 tkr**	**1 271 tkr**	**3 800 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Deponi, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	2 378 tkr	2 800 tkr	-422 tkr	8 098 tkr	11 200 tkr	-3 102 tkr	10 562 tkr	33 600 tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 378 tkr***	***2 800 tkr***	***-422 tkr***	***8 098 tkr***	***11 200 tkr***	***-3 102 tkr***	***10 562 tkr***	***33 600 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-38 tkr		-38 tkr	-53 tkr		-53 tkr	-85 tkr	
Anläggningsmaterial	-2 tkr	-14 tkr	12 tkr	-61 tkr	-55 tkr	-6 tkr	-57 tkr	-165 tkr
Övriga ext kostnader	-1 142 tkr	-1 089 tkr	-53 tkr	-3 906 tkr	-4 355 tkr	449 tkr	-4 488 tkr	-13 066 tkr
Funktionskostnader	-149 tkr	-147 tkr	-1 tkr	-594 tkr	-579 tkr	-15 tkr	-284 tkr	-1 782 tkr
Personalkostnader	-431 tkr	-407 tkr	-25 tkr	-1 685 tkr	-1 595 tkr	-90 tkr	-1 734 tkr	-4 847 tkr
Avskrivningar	-203 tkr	-267 tkr	64 tkr	-862 tkr	-1 066 tkr	204 tkr	-1 417 tkr	-3 198 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 964 tkr***	***-1 923 tkr***	***-42 tkr***	***-7 161 tkr***	***-7 650 tkr***	***489 tkr***	***-8 065 tkr***	***-23 058 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	17,39 %	31,33 %	109,84 %	11,57 %	31,70 %	84,24 %	23,64 %	31,37 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	413 tkr	877 tkr	-464 tkr	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	413 tkr	877 tkr	-464 tkr	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr

Bilaga 2

Tankstation, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget		Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)		Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	237 tkr	354 tkr	↓	*-117 tkr*	958 tkr	1 417 tkr	↓	-458 tkr	886 tkr	4 250 tkr
SUMMA INTÄKTER	***237 tkr***	***354 tkr***	↓	***-117 tkr***	***958 tkr***	***1 417 tkr***	↓	***-458 tkr***	***886 tkr***	***4 250 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-295 tkr	-258 tkr	↓	*-37 tkr*	-1 040 tkr	-1 033 tkr	↓	-7 tkr	-1 322 tkr	-3 100 tkr
Övriga ext kostnader	-43 tkr	-50 tkr	↑	*6 tkr*	-108 tkr	-198 tkr	↑	90 tkr	-111 tkr	-595 tkr
Funktionskostnader	-7 tkr	-7 tkr			-27 tkr	-27 tkr			-20 tkr	-80 tkr
Personalkostnader										
Avskrivningar	-3 tkr	-3 tkr			-11 tkr	-11 tkr			-11 tkr	-33 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-348 tkr***	***-317 tkr***	↓	***-31 tkr***	***-1 186 tkr***	***-1 269 tkr***	↑	***83 tkr***	***-1 464 tkr***	***-3 808 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-111 tkr**	**37 tkr**	↓	***-148 tkr***	**-228 tkr**	**147 tkr**	↓	**-375 tkr**	**-578 tkr**	**442 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-46,74 %	10,41 %	↑	*126,22 %*	-23,76 %	10,41 %	↑	81,88 %	-65,28 %	10,41 %
Räntekostnader	-3 tkr	-27 tkr	↑	*24 tkr*	-43 tkr	-108 tkr	↑	65 tkr	-41 tkr	-324 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3 tkr*	*-27 tkr*	↑	*24 tkr*	*-43 tkr*	*-108 tkr*	↑	*65 tkr*	*-41 tkr*	*-324 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-114 tkr**	**10 tkr**	↓	***-124 tkr***	**-271 tkr**	**39 tkr**	↓	**-310 tkr**	**-619 tkr**	**118 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-114 tkr	10 tkr	↓	*-124 tkr*	-271 tkr	39 tkr	↓	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-114 tkr	10 tkr	↓	*-124 tkr*	-271 tkr	39 tkr	↓	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr

Bilaga 2

Bredband, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Övriga intäkter	1 308 tkr	1 308 tkr		5 233 tkr	5 233 tkr		4 875 tkr	15 700 tkr
SUMMA INTÄKTER	***1 308 tkr***	***1 308 tkr***		***5 233 tkr***	***5 233 tkr***		***4 875 tkr***	***15 700 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Övriga ext kostnader	-9 tkr		*-9 tkr*	-31 tkr		-31 tkr	-6 tkr	
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr
Personalkostnader	-20 tkr	-19 tkr	*-1 tkr*	-79 tkr	-75 tkr	-4 tkr	-48 tkr	-227 tkr
Avskrivningar	-804 tkr	-801 tkr	*-2 tkr*	-3 214 tkr	-3 206 tkr	-8 tkr	-2 899 tkr	-9 617 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-841 tkr***	***-829 tkr***	***-12 tkr***	***-3 357 tkr***	***-3 314 tkr***	***-43 tkr***	***-2 987 tkr***	***-9 944 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**467 tkr**	**479 tkr**	***-12 tkr***	**1 876 tkr**	**1 920 tkr**	**-43 tkr**	**1 888 tkr**	**5 756 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	35,71 %	36,65 %	*366 796 038,11 %*	35,86 %	36,68 %	1 294 772 693,...	38,74 %	36,66 %
Ränteintäkter							612 tkr	
Räntekostnader	-468 tkr	-474 tkr	*6 tkr*	-1 908 tkr	-1 894 tkr	-13 tkr	-1 800 tkr	-5 683 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-468 tkr*	*-474 tkr*	*6 tkr*	*-1 908 tkr*	*-1 894 tkr*	*-13 tkr*	*-1 188 tkr*	*-5 683 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 tkr**	**6 tkr**	***-7 tkr***	**-31 tkr**	**25 tkr**	**-56 tkr**	**700 tkr**	**72 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr

Bilaga 2

Centrala funktioner, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning							154 tkr	
Övriga intäkter	4 176 tkr	4 130 tkr	↑ *45 tkr*	16 669 tkr	16 342 tkr	↑ 327 tkr	18 939 tkr	50 013 tkr
SUMMA INTÄKTER	***4 176 tkr***	***4 130 tkr***	↑ ***45 tkr***	***16 669 tkr***	***16 342 tkr***	↑ ***327 tkr***	***19 093 tkr***	***50 013 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Anläggningsmaterial	-30 tkr	-9 tkr	↓ *-20 tkr*	-243 tkr	-37 tkr	↓ -206 tkr	-460 tkr	-111 tkr
Övriga ext kostnader	-1 539 tkr	-1 612 tkr	↑ *74 tkr*	-6 375 tkr	-6 449 tkr	↑ 75 tkr	-8 631 tkr	-19 348 tkr
Funktionskostnader	-42 tkr	-42 tkr		-167 tkr	-167 tkr		93 tkr	-500 tkr
Personalkostnader	-2 712 tkr	-2 355 tkr	↓ *-357 tkr*	-10 004 tkr	-9 241 tkr	↓ -764 tkr	-11 722 tkr	-28 710 tkr
Avskrivningar	-302 tkr	-256 tkr	↓ *-47 tkr*	-1 210 tkr	-1 022 tkr	↓ -188 tkr	-1 006 tkr	-3 066 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-4 625 tkr***	***-4 274 tkr***	↓ ***-351 tkr***	***-17 998 tkr***	***-16 916 tkr***	↓ ***-1 083 tkr***	***-21 725 tkr***	***-51 736 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-449 tkr**	**-144 tkr**	↓ ***-306 tkr***	**-1 330 tkr**	**-574 tkr**	↓ **-756 tkr**	**-2 632 tkr**	**-1 723 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-10,76 %	-3,48 %	↓ *-675,17 %*	-7,98 %	-3,51 %	↓ -230,92 %	-13,79 %	-3,44 %
Räntekostnader	-7 tkr	60 tkr	↓ *-67 tkr*	10 tkr	242 tkr	↓ -232 tkr	36 tkr	725 tkr
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-7 tkr*	*60 tkr*	↓ *-67 tkr*	*10 tkr*	*242 tkr*	↓ *-232 tkr*	*36 tkr*	*725 tkr*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-456 tkr**	**-83 tkr**	↓ ***-373 tkr***	**-1 320 tkr**	**-333 tkr**	↓ **-987 tkr**	**-2 597 tkr**	**-998 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-456 tkr	-83 tkr	↓ *-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	↓ -987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-456 tkr	-83 tkr	↓ *-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	↓ -987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr

Bilaga 2

Elförsäljning, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Nettoomsättning	3 664 tkr	3 418 tkr	*247 tkr*	36 030 tkr	19 596 tkr	16 434 tkr	16 679 tkr	44 807 tkr
Övriga intäkter	53 tkr	46 tkr	*7 tkr*	422 tkr	184 tkr	238 tkr	180 tkr	552 tkr
SUMMA INTÄKTER	***3 717 tkr***	***3 464 tkr***	***254 tkr***	***36 452 tkr***	***19 780 tkr***	***16 672 tkr***	***16 859 tkr***	***45 359 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen	-3 187 tkr	-2 990 tkr	*-197 tkr*	-32 820 tkr	-17 441 tkr	-15 379 tkr	-14 507 tkr	-38 698 tkr
Anläggningsmaterial				-654 tkr		-654 tkr	-70 tkr	
Övriga ext kostnader	-51 tkr	-93 tkr	*41 tkr*	-256 tkr	-370 tkr	114 tkr	-213 tkr	-1 001 tkr
Funktionskostnader	-210 tkr	-207 tkr	*-2 tkr*	-839 tkr	-817 tkr	-22 tkr	-761 tkr	-2 518 tkr
Personalkostnader	-106 tkr	-92 tkr	*-14 tkr*	-494 tkr	-365 tkr	-129 tkr	-304 tkr	-1 104 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-3 554 tkr***	***-3 382 tkr***	***-172 tkr***	***-35 064 tkr***	***-18 994 tkr***	***-16 069 tkr***	***-15 855 tkr***	***-43 321 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**163 tkr**	**82 tkr**	***82 tkr***	**1 388 tkr**	**785 tkr**	**603 tkr**	**1 003 tkr**	**2 038 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	4,40 %	2,36 %	*32,13 %*	3,81 %	3,97 %	3,62 %	5,95 %	4,49 %
Räntekostnader	1 tkr		*1 tkr*	5 tkr		5 tkr	2 tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*1 tkr*		*1 tkr*	*5 tkr*		*5 tkr*	*2 tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**165 tkr**	**82 tkr**	***83 tkr***	**1 393 tkr**	**785 tkr**	**608 tkr**	**1 005 tkr**	**2 038 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	165 tkr	82 tkr	*83 tkr*	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	165 tkr	82 tkr	*83 tkr*	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Servicetjänster, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Övriga intäkter	945 tkr	128 tkr	817 tkr	1 851 tkr	686 tkr	1 165 tkr	684 tkr	4 012 tkr
SUMMA INTÄKTER	945 tkr	128 tkr	817 tkr	1 851 tkr	686 tkr	1 165 tkr	684 tkr	4 012 tkr
RÖRELSENS KOSTNADER								
Anläggningsmaterial	-632 tkr	-220 tkr	-412 tkr	-726 tkr	-498 tkr	-229 tkr	-392 tkr	-1 590 tkr
Övriga ext kostnader	-134 tkr	-16 tkr	-118 tkr	-399 tkr	-113 tkr	-286 tkr	-204 tkr	-270 tkr
Personalkostnader	-123 tkr	-92 tkr	-31 tkr	-502 tkr	-359 tkr	-143 tkr	-111 tkr	-1 095 tkr
SUMMA KOSTNADER	-888 tkr	-327 tkr	-561 tkr	-1 628 tkr	-970 tkr	-657 tkr	-707 tkr	-2 955 tkr
RÖRELSERESULTAT	57 tkr	-200 tkr	256 tkr	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr
RÖRELSEMARGINAL	5,99 %	-156,30 %	31,34 %	12,06 %	-41,51 %	43,59 %	-3,37 %	26,36 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	57 tkr	-200 tkr	256 tkr	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr
RESULTAT FÖRE SKATT	57 tkr	-200 tkr	256 tkr	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	57 tkr	-200 tkr	256 tkr	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr

Bilaga 2

Laddstationer, Utfall 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)
Övriga intäkter	30 tkr	15 tkr	*15 tkr*	52 tkr	59 tkr	-7 tkr	91 tkr	177 tkr
SUMMA INTÄKTER	***30 tkr***	***15 tkr***	***15 tkr***	***52 tkr***	***59 tkr***	***-7 tkr***	***91 tkr***	***177 tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER								
Bränslen		-1 tkr	*1 tkr*	-3 tkr	-4 tkr	1 tkr	-4 tkr	-13 tkr
Övriga ext kostnader	-6 tkr	-7 tkr	*1 tkr*	-24 tkr	-30 tkr	6 tkr	-29 tkr	-89 tkr
Funktionskostnader	-2 tkr	-2 tkr		-7 tkr	-7 tkr		-7 tkr	-20 tkr
Personalkostnader	-2 tkr	-4 tkr	*2 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	-6 tkr	-50 tkr
Avskrivningar	-5 tkr	-5 tkr		-19 tkr	-19 tkr		-19 tkr	-56 tkr
SUMMA KOSTNADER	***-15 tkr***	***-19 tkr***	***4 tkr***	***-68 tkr***	***-76 tkr***	***8 tkr***	***-63 tkr***	***-228 tkr***
RÖRELSERESULTAT	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**
RÖRELSEMARGINAL	50,14 %	-28,70 %	*127,81 %*	-30,58 %	-28,36 %	-11,93 %	30,56 %	-28,58 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	15 tkr	-4 tkr	*19 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr
RESULTAT EFTER SKATT	15 tkr	-4 tkr	*19 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr

7.1 Presentation P4

7.1 Prognos P4 2026

	P4 2026	P2 2026	Utfall 2025
Rörelseresultat, Mkr	**67,7**	**72,5**	**44,4**
Resultat e finansiella, Mkr	**34,9**	**39,8**	**15,6**
Elpris, kr/MWh			
Spotpris	*489*	*483*	*183*
Vind (netto inkl elhandelskostnader)	**299**	**213**	**63**
capture rate	*61 %*	*57 %*	*76 %*
KVV (netto inkl elhandelskostnader)	**730**	**716**	**466**
Elproduktion			
KVV, MWh	**16 368**	**16 130**	**9 524**
Vind, MWh	**35 071**	**36 053**	**34 337**
Värmeförsäljning, MWh	**173 557**	**175 091**	**159 186**

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 2

HEMAB-koncernen, Resultat ack 2026-04

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	41 581 tkr	42 280 tkr	-699 tkr	235 129 tkr	210 682 tkr	24 446 tkr	186 103 tkr	548 998 tkr	574 885 Tkr	5 452 Tkr
Övriga intäkter	8 806 tkr	7 720 tkr	1 086 tkr	33 785 tkr	30 876 tkr	2 909 tkr	32 593 tkr	95 573 tkr	97 551 Tkr	-967 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***50 387 tkr***	***50 000 tkr***	***387 tkr***	***268 914 tkr***	***241 559 tkr***	***27 356 tkr***	***218 696 tkr***	***644 571 tkr***	***672 436 Tkr***	***4 485 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-10 957 tkr	-11 161 tkr	204 tkr	-78 076 tkr	-60 905 tkr	-17 171 tkr	-51 443 tkr	-137 971 tkr	-153 498 Tkr	-2 675 Tkr
Anläggningsmaterial	-1 359 tkr	-1 030 tkr	-328 tkr	-4 553 tkr	-3 676 tkr	-877 tkr	-3 159 tkr	-10 873 tkr	-10 667 Tkr	-303 Tkr
Övriga ext kostnader	-14 620 tkr	-14 210 tkr	-409 tkr	-57 643 tkr	-57 276 tkr	-367 tkr	-56 918 tkr	-174 727 tkr	-174 655 Tkr	400 Tkr
Funktionskostnader	-3 626 tkr	-3 589 tkr	-38 tkr	-14 505 tkr	-14 175 tkr	-330 tkr	-13 604 tkr	-43 514 tkr	-44 438 Tkr	908 Tkr
Personalkostnader	-10 904 tkr	-10 068 tkr	-835 tkr	-44 004 tkr	-39 359 tkr	-4 645 tkr	-41 424 tkr	-122 030 tkr	-126 763 Tkr	118 Tkr
Avskrivningar	-7 672 tkr	-7 560 tkr	-112 tkr	-30 759 tkr	-30 242 tkr	-517 tkr	-27 301 tkr	-90 726 tkr	-94 711 Tkr	1 861 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-49 137 tkr***	***-47 619 tkr***	***-1 518 tkr***	***-229 540 tkr***	***-205 632 tkr***	***-23 908 tkr***	***-193 848 tkr***	***-579 841 tkr***	***-604 732 Tkr***	***309 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 250 tkr**	**2 381 tkr**	***-1 131 tkr***	**39 374 tkr**	**35 926 tkr**	**3 448 tkr**	**24 847 tkr**	**64 731 tkr**	**67 704 Tkr**	**4 794 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	2,48 %	4,76 %	-292,03 %	14,64 %	14,87 %	12,60 %	11,36 %	10,04 %	10,07 %	0,64 %
Ränteintäkter							612 tkr			
Räntekostnader	-2 871 tkr	-2 600 tkr	-271 tkr	-11 080 tkr	-10 401 tkr	-679 tkr	-9 959 tkr	-31 202 tkr	-32 734 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 871 tkr*	*-2 600 tkr*	*-271 tkr*	*-11 080 tkr*	*-10 401 tkr*	*-679 tkr*	*-9 347 tkr*	*-31 202 tkr*	*-32 734 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 621 tkr**	**-219 tkr**	***-1 402 tkr***	**28 294 tkr**	**25 525 tkr**	**2 769 tkr**	**15 500 tkr**	**33 528 tkr**	**34 970 Tkr**	**4 794 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr	34 970 Tkr	4 794 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 621 tkr	-219 tkr	-1 402 tkr	28 294 tkr	25 525 tkr	2 769 tkr	15 500 tkr	33 528 tkr	34 970 Tkr	4 794 Tkr

Bilaga 2

HEMAB-koncernen Prognos P2 jmf Prognos P4, per affär

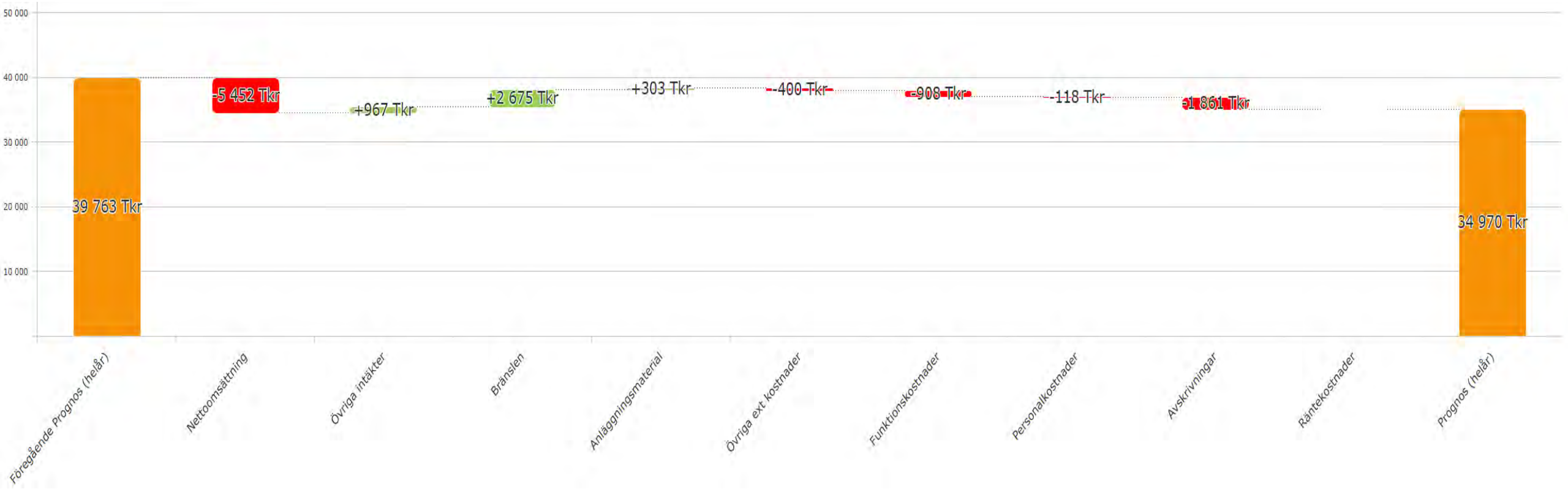

- **Elnät** Minskade intäkter jämfört med budget, ca 1 600 tkr, pga återgång till tidigare prismodell från 1/6 trots ökade intäkter jämfört med fg prognos. Minskade kostnader, framförallt regionnät och personalkostnader. Ökade avskrivningar.
- **FJV** Minskade intäkter värmeproduktion men kompenseras en del av ökad elproduktion. Minskade kostnader för spillvärme pga effektivisering, ökade kostnader för trädbränsle, konsultarvoden och el.
- **Biogas** Minskade intäkter främst pga dålig start på året, till följd av detta generella kostnadsminskningar. Produktionskostnaden är fortsatt hög.
- **Deponi** Minskade intäkter pga låga flöden av material, vilket också ger lägre kostnader för avskrivningar, skatter, köpta tjänster etc. Generell lågkonjunktur i branschen och låg aktivitet i regionen.
- **Vind** Bra start på året med höga elpriser vilket skruvar upp intäkterna trots låg produktionsvolym. Något högre prognos för elpriser i P4 ökar intäkterna från P2, ca 6 Mkr över budget.
- **Elförs.** Minskade intäkter jämfört med P2 pga milda temperaturer i mars. Fortsatt intäkter över budget. Minskade kostnader för elinköp och ursprungsgarantier.
- **Bredband** Något ökade avskrivningskostnader.
- **ÅV** Ökade personalkostnader, främst pga hög korttidsfrånvaro samt minskade intäkter flakkörningar pga optimistisk budget. Ökade intäkter för avyttring av ett par fordon.
- **VA** Ökade rep/UH-kostnader pga en del driftkostnader på Kattastrand där övriga anläggningars UH stått tillbaka. Ökade avskrivningar Kattastrand.
- **Övriga** Generellt ökade funktionskostnader, främst pga höjda avskrivningar och ökade pensionskostnader.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

HEMAB-koncernen Prognos P2 jmf Prognos P4, per kostnadsslag

- **Intäkter**: Återgång till tidigare prismodell på elnät, minskade flöden på deponi samt lägre värmeproduktion fjärrvärme. Minskade intäkter elförsäljning pga milda utomhustemperaturer i mars.
- **Bränslen**: Minskning främst för Elnät avseende regionnätsavgifter.
- **Personalkostnader:** Lönekostnader och semesterlön minskar men pensionskostnader ökar motsvarande.
- **Avskrivningar och räntekostnader:** Ökade avskrivningar generellt, framförallt VA, säkerhet och Elnät genom aktivering av pågående projekt. Oförändrade räntekostnader.

Bilaga 2

Fjärrvärme, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	10 507 tkr	10 843 tkr	*-336 tkr*	84 658 tkr	74 065 tkr	10 593 tkr	69 334 tkr	151 069 tkr	164 981 Tkr	354 Tkr
Övriga intäkter							10 tkr			
SUMMA INTÄKTER	***10 507 tkr***	***10 843 tkr***	***-336 tkr***	***84 658 tkr***	***74 065 tkr***	***10 593 tkr***	***69 344 tkr***	***151 069 tkr***	***164 981 Tkr***	***354 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-5 578 tkr	-5 664 tkr	*86 tkr*	-37 045 tkr	-32 804 tkr	-4 242 tkr	-30 399 tkr	-69 072 tkr	-71 836 Tkr	582 Tkr
Anläggningsmaterial	-57 tkr	-47 tkr	*-10 tkr*	-759 tkr	-189 tkr	-570 tkr	-82 tkr	-566 tkr	-789 Tkr	165 Tkr
Övriga ext kostnader	-2 696 tkr	-2 358 tkr	*-337 tkr*	-10 869 tkr	-9 687 tkr	-1 182 tkr	-9 823 tkr	-27 301 tkr	-30 655 Tkr	1 080 Tkr
Funktionskostnader	-705 tkr	-698 tkr	*-7 tkr*	-2 822 tkr	-2 760 tkr	-62 tkr	-3 807 tkr	-8 465 tkr	-8 572 Tkr	213 Tkr
Personalkostnader	-1 575 tkr	-1 359 tkr	*-216 tkr*	-6 448 tkr	-5 326 tkr	-1 122 tkr	-6 387 tkr	-16 195 tkr	-16 716 Tkr	-63 Tkr
Avskrivningar	-1 700 tkr	-1 659 tkr	*-42 tkr*	-6 801 tkr	-6 634 tkr	-167 tkr	-6 016 tkr	-19 903 tkr	-20 610 Tkr	173 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-12 311 tkr***	***-11 785 tkr***	***-527 tkr***	***-64 744 tkr***	***-57 401 tkr***	***-7 344 tkr***	***-56 513 tkr***	***-141 503 tkr***	***-149 179 Tkr***	***2 150 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-1 804 tkr**	**-941 tkr**	***-863 tkr***	**19 914 tkr**	**16 664 tkr**	**3 250 tkr**	**12 831 tkr**	**9 566 tkr**	**15 802 Tkr**	**2 504 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-17,17 %	-8,68 %	*256,66 %*	23,52 %	22,50 %	30,68 %	18,50 %	6,33 %	9,58 %	1,49 %
Räntekostnader	-97 tkr	-129 tkr	*32 tkr*	-624 tkr	-515 tkr	-109 tkr	-611 tkr	-1 545 tkr	-1 404 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-97 tkr*	*-129 tkr*	*32 tkr*	*-624 tkr*	*-515 tkr*	*-109 tkr*	*-611 tkr*	*-1 545 tkr*	*-1 404 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 901 tkr**	**-1 070 tkr**	***-831 tkr***	**19 290 tkr**	**16 149 tkr**	**3 141 tkr**	**12 220 tkr**	**8 021 tkr**	**14 398 Tkr**	**2 504 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	*-831 tkr*	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr	14 398 Tkr	2 504 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 901 tkr	-1 070 tkr	*-831 tkr*	19 290 tkr	16 149 tkr	3 141 tkr	12 220 tkr	8 021 tkr	14 398 Tkr	2 504 Tkr

Bilaga 2

Elnät, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	8 562 tkr	9 178 tkr	*-616 tkr*	39 395 tkr	41 546 tkr	-2 151 tkr	37 355 tkr	118 527 tkr	116 930 Tkr	-760 Tkr
Övriga intäkter	1 449 tkr	1 469 tkr	*-20 tkr*	6 896 tkr	5 876 tkr	1 020 tkr	5 936 tkr	17 628 tkr	17 078 Tkr	407 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***10 010 tkr***	***10 647 tkr***	***-637 tkr***	***46 291 tkr***	***47 422 tkr***	***-1 131 tkr***	***43 291 tkr***	***136 155 tkr***	***134 008 Tkr***	***-353 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-1 898 tkr	-2 280 tkr	*382 tkr*	-7 217 tkr	-9 752 tkr	2 534 tkr	-6 790 tkr	-27 474 tkr	-24 690 Tkr	-1 988 Tkr
Anläggningsmaterial	-167 tkr	-121 tkr	*-47 tkr*	-290 tkr	-484 tkr	193 tkr	-235 tkr	-1 451 tkr	-1 106 Tkr	-800 Tkr
Övriga ext kostnader	-1 623 tkr	-1 367 tkr	*-256 tkr*	-6 614 tkr	-5 547 tkr	-1 067 tkr	-5 479 tkr	-18 292 tkr	-18 546 Tkr	789 Tkr
Funktionskostnader	-1 029 tkr	-1 015 tkr	*-14 tkr*	-4 116 tkr	-4 011 tkr	-105 tkr	-3 711 tkr	-12 347 tkr	-12 433 Tkr	252 Tkr
Personalkostnader	-2 481 tkr	-2 899 tkr	*418 tkr*	-11 392 tkr	-11 302 tkr	-89 tkr	-10 659 tkr	-33 706 tkr	-32 778 Tkr	-1 000 Tkr
Avskrivningar	-1 616 tkr	-1 538 tkr	*-78 tkr*	-6 462 tkr	-6 152 tkr	-310 tkr	-6 253 tkr	-18 456 tkr	-19 928 Tkr	557 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-8 814 tkr***	***-9 220 tkr***	***405 tkr***	***-36 091 tkr***	***-37 247 tkr***	***1 156 tkr***	***-33 128 tkr***	***-111 726 tkr***	***-109 482 Tkr***	***-2 190 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 196 tkr**	**1 427 tkr**	***-231 tkr***	**10 199 tkr**	**10 175 tkr**	**25 tkr**	**10 162 tkr**	**24 429 tkr**	**24 526 Tkr**	**-2 543 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	11,95 %	13,41 %	*36,31 %*	22,03 %	21,46 %	-2,18 %	23,47 %	17,94 %	18,30 %	-1,85 %
Räntekostnader	-354 tkr	-315 tkr	*-39 tkr*	-1 300 tkr	-1 261 tkr	-39 tkr	-1 590 tkr	-3 782 tkr	-3 775 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-354 tkr*	*-315 tkr*	*-39 tkr*	*-1 300 tkr*	*-1 261 tkr*	*-39 tkr*	*-1 590 tkr*	*-3 782 tkr*	*-3 775 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**842 tkr**	**1 112 tkr**	***-270 tkr***	**8 900 tkr**	**8 914 tkr**	**-15 tkr**	**8 573 tkr**	**20 647 tkr**	**20 751 Tkr**	**-2 543 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	842 tkr	1 112 tkr	*-270 tkr*	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr	20 751 Tkr	-2 543 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	842 tkr	1 112 tkr	*-270 tkr*	8 900 tkr	8 914 tkr	-15 tkr	8 573 tkr	20 647 tkr	20 751 Tkr	-2 543 Tkr

Bilaga 2

Vindkraft, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	264 tkr	338 tkr	-74 tkr	3 967 tkr	2 167 tkr	1 800 tkr	1 094 tkr	3 664 tkr	8 887 Tkr	-820 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***264 tkr***	***338 tkr***	***-74 tkr***	***3 967 tkr***	***2 167 tkr***	***1 800 tkr***	***1 094 tkr***	***3 664 tkr***	***8 887 Tkr***	***-820 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	39 tkr	32 tkr	7 tkr	103 tkr	129 tkr	-26 tkr	95 tkr	386 tkr	347 Tkr	1 Tkr
Anläggningsmaterial							-9 tkr			
Övriga ext kostnader	-459 tkr	-601 tkr	142 tkr	-1 767 tkr	-2 501 tkr	734 tkr	-1 966 tkr	-7 335 tkr	-7 246 Tkr	-146 Tkr
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr	-100 Tkr	
Personalkostnader	-11 tkr	-21 tkr	10 tkr	-44 tkr	-82 tkr	39 tkr	-49 tkr	-248 tkr	-114 Tkr	3 Tkr
Avskrivningar	-573 tkr	-575 tkr	2 tkr	-2 294 tkr	-2 301 tkr	7 tkr	-2 293 tkr	-6 904 tkr	-6 903 Tkr	21 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 012 tkr***	***-1 173 tkr***	***161 tkr***	***-4 035 tkr***	***-4 789 tkr***	***754 tkr***	***-4 256 tkr***	***-14 200 tkr***	***-14 015 Tkr***	***-121 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-748 tkr**	**-835 tkr**	***87 tkr***	**-68 tkr**	**-2 622 tkr**	**2 554 tkr**	**-3 162 tkr**	**-10 537 tkr**	**-5 128 Tkr**	**-941 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-282,93 %	-247,12 %	-118,60 %	-1,70 %	-120,97 %	141,87 %	-289,00 %	-287,61 %	-57,70 %	-17,53 %
Räntekostnader	-183 tkr	-209 tkr	26 tkr	-741 tkr	-835 tkr	94 tkr	-841 tkr	-2 506 tkr	-2 297 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-183 tkr*	*-209 tkr*	*26 tkr*	*-741 tkr*	*-835 tkr*	*94 tkr*	*-841 tkr*	*-2 506 tkr*	*-2 297 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-931 tkr**	**-1 044 tkr**	***113 tkr***	**-809 tkr**	**-3 457 tkr**	**2 648 tkr**	**-4 002 tkr**	**-13 043 tkr**	**-7 425 Tkr**	**-941 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr	-7 425 Tkr	-941 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-931 tkr	-1 044 tkr	113 tkr	-809 tkr	-3 457 tkr	2 648 tkr	-4 002 tkr	-13 043 tkr	-7 425 Tkr	-941 Tkr

Bilaga 2

Återvinning, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	6 601 tkr	6 241 tkr	*360 tkr*	25 532 tkr	24 459 tkr	1 074 tkr	20 116 tkr	82 081 tkr	82 275 Tkr	383 Tkr
Övriga intäkter	135 tkr	97 tkr	*38 tkr*	596 tkr	389 tkr	208 tkr	644 tkr	1 166 tkr	1 486 Tkr	-315 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***6 736 tkr***	***6 338 tkr***	***398 tkr***	***26 129 tkr***	***24 848 tkr***	***1 281 tkr***	***20 760 tkr***	***83 247 tkr***	***83 761 Tkr***	***68 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen							-51 tkr			
Anläggningsmaterial	-207 tkr	-169 tkr	*-38 tkr*	-719 tkr	-675 tkr	-44 tkr	-611 tkr	-2 025 tkr	-1 917 Tkr	
Övriga ext kostnader	-4 040 tkr	-3 748 tkr	*-292 tkr*	-15 832 tkr	-14 946 tkr	-886 tkr	-12 830 tkr	-48 195 tkr	-47 910 Tkr	43 Tkr
Funktionskostnader	-685 tkr	-679 tkr	*-6 tkr*	-2 741 tkr	-2 679 tkr	-63 tkr	-2 366 tkr	-8 224 tkr	-8 634 Tkr	250 Tkr
Personalkostnader	-1 874 tkr	-1 413 tkr	*-461 tkr*	-7 035 tkr	-5 427 tkr	-1 608 tkr	-4 917 tkr	-18 500 tkr	-20 651 Tkr	675 Tkr
Avskrivningar	-308 tkr	-286 tkr	*-22 tkr*	-1 227 tkr	-1 142 tkr	-84 tkr	-1 117 tkr	-3 427 tkr	-3 760 Tkr	175 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-7 114 tkr***	***-6 295 tkr***	***-819 tkr***	***-27 555 tkr***	***-24 869 tkr***	***-2 686 tkr***	***-21 893 tkr***	***-80 371 tkr***	***-82 872 Tkr***	***1 143 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-378 tkr**	**43 tkr**	***-422 tkr***	**-1 426 tkr**	**-21 tkr**	**-1 404 tkr**	**-1 133 tkr**	**2 876 tkr**	**890 Tkr**	**1 211 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-5,61 %	0,69 %	*-105,93 %*	-5,46 %	-0,09 %	-109,60 %	-5,46 %	3,46 %	1,06 %	1,44 %
Räntekostnader	-150 tkr	-150 tkr		-438 tkr	-600 tkr	162 tkr	-424 tkr	-1 800 tkr	-1 800 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-150 tkr*	*-150 tkr*		*-438 tkr*	*-600 tkr*	*162 tkr*	*-424 tkr*	*-1 800 tkr*	*-1 800 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-528 tkr**	**-107 tkr**	***-422 tkr***	**-1 863 tkr**	**-621 tkr**	**-1 242 tkr**	**-1 557 tkr**	**1 077 tkr**	**-910 Tkr**	**1 211 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-528 tkr	-107 tkr	*-422 tkr*	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr	-910 Tkr	1 211 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-528 tkr	-107 tkr	*-422 tkr*	-1 863 tkr	-621 tkr	-1 242 tkr	-1 557 tkr	1 077 tkr	-910 Tkr	1 211 Tkr

Bilaga 2

VA, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	7 475 tkr	7 484 tkr	*-9 tkr*	30 444 tkr	29 739 tkr	705 tkr	25 420 tkr	91 517 tkr	91 528 Tkr	-11 Tkr
Övriga intäkter	293 tkr	119 tkr	*174 tkr*	932 tkr	475 tkr	457 tkr	34 tkr	1 424 tkr	1 889 Tkr	-166 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***7 767 tkr***	***7 603 tkr***	***165 tkr***	***31 376 tkr***	***30 213 tkr***	***1 163 tkr***	***25 455 tkr***	***92 941 tkr***	***93 417 Tkr***	***-177 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen										
Anläggningsmaterial	-112 tkr	-409 tkr	*297 tkr*	-608 tkr	-1 572 tkr	964 tkr	-960 tkr	-4 465 tkr	-4 532 Tkr	-22 Tkr
Övriga ext kostnader	-2 190 tkr	-2 528 tkr	*339 tkr*	-9 172 tkr	-10 113 tkr	941 tkr	-10 040 tkr	-30 339 tkr	-31 143 Tkr	495 Tkr
Funktionskostnader	-689 tkr	-682 tkr	*-7 tkr*	-2 755 tkr	-2 694 tkr	-61 tkr	-2 532 tkr	-8 265 tkr	-8 548 Tkr	171 Tkr
Personalkostnader	-1 423 tkr	-1 302 tkr	*-120 tkr*	-5 665 tkr	-5 155 tkr	-509 tkr	-4 883 tkr	-16 090 tkr	-16 597 Tkr	37 Tkr
Avskrivningar	-1 692 tkr	-1 691 tkr		-6 792 tkr	-6 766 tkr	-26 tkr	-5 541 tkr	-20 298 tkr	-20 883 Tkr	572 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-6 106 tkr***	***-6 614 tkr***	***508 tkr***	***-24 992 tkr***	***-26 301 tkr***	***1 309 tkr***	***-23 956 tkr***	***-79 458 tkr***	***-81 703 Tkr***	***1 253 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**1 662 tkr**	**989 tkr**	***673 tkr***	**6 384 tkr**	**3 912 tkr**	**2 472 tkr**	**1 499 tkr**	**13 484 tkr**	**11 714 Tkr**	**1 077 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	21,39 %	13,01 %	*408,45 %*	20,35 %	12,95 %	212,61 %	5,89 %	14,51 %	12,54 %	1,18 %
Räntekostnader	-1 397 tkr	-1 103 tkr	*-294 tkr*	-5 118 tkr	-4 413 tkr	-705 tkr	-3 495 tkr	-13 238 tkr	-15 274 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 397 tkr*	*-1 103 tkr*	*-294 tkr*	*-5 118 tkr*	*-4 413 tkr*	*-705 tkr*	*-3 495 tkr*	*-13 238 tkr*	*-15 274 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**265 tkr**	**-114 tkr**	***379 tkr***	**1 266 tkr**	**-500 tkr**	**1 766 tkr**	**-1 996 tkr**	**246 tkr**	**-3 560 Tkr**	**1 077 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr	-3 560 Tkr	1 077 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	265 tkr	-114 tkr	*379 tkr*	1 266 tkr	-500 tkr	1 766 tkr	-1 996 tkr	246 tkr	-3 560 Tkr	1 077 Tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 2

Biogas, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	1 893 tkr	1 624 tkr	*269 tkr*	6 046 tkr	6 494 tkr	-448 tkr	4 502 tkr	19 483 tkr	17 633 Tkr	832 Tkr
Övriga intäkter	418 tkr	408 tkr	*10 tkr*	1 134 tkr	1 633 tkr	-499 tkr	1 200 tkr	4 900 tkr	3 300 Tkr	400 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 311 tkr***	***2 032 tkr***	***279 tkr***	***7 180 tkr***	***8 128 tkr***	***-947 tkr***	***5 702 tkr***	***24 383 tkr***	***20 933 Tkr***	***1 232 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen							1 621 tkr			
Anläggningsmaterial	-152 tkr	-42 tkr	*-110 tkr*	-492 tkr	-167 tkr	-325 tkr	-283 tkr	-500 tkr	-664 Tkr	150 Tkr
Övriga ext kostnader	-688 tkr	-741 tkr	*53 tkr*	-2 290 tkr	-2 965 tkr	675 tkr	-3 098 tkr	-8 895 tkr	-6 846 Tkr	-575 Tkr
Funktionskostnader	-93 tkr	-93 tkr		-371 tkr	-368 tkr	-3 tkr	-142 tkr	-1 112 tkr	-1 194 Tkr	-3 Tkr
Personalkostnader	-145 tkr	-105 tkr	*-39 tkr*	-641 tkr	-414 tkr	-227 tkr	-604 tkr	-1 258 tkr	-1 472 Tkr	84 Tkr
Avskrivningar	-467 tkr	-481 tkr	*14 tkr*	-1 868 tkr	-1 923 tkr	55 tkr	-730 tkr	-5 769 tkr	-5 674 Tkr	70 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 544 tkr***	***-1 462 tkr***	***-83 tkr***	***-5 662 tkr***	***-5 837 tkr***	***175 tkr***	***-3 235 tkr***	***-17 534 tkr***	***-15 851 Tkr***	***-274 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**766 tkr**	**570 tkr**	***196 tkr***	**1 519 tkr**	**2 291 tkr**	**-772 tkr**	**2 467 tkr**	**6 849 tkr**	**5 082 Tkr**	**958 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	33,16 %	28,05 %	*70,41 %*	21,15 %	28,18 %	81,49 %	43,27 %	28,09 %	24,28 %	2,97 %
Räntekostnader	-213 tkr	-254 tkr	*41 tkr*	-923 tkr	-1 016 tkr	93 tkr	-1 196 tkr	-3 049 tkr	-2 910 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-213 tkr*	*-254 tkr*	*41 tkr*	*-923 tkr*	*-1 016 tkr*	*93 tkr*	*-1 196 tkr*	*-3 049 tkr*	*-2 910 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**554 tkr**	**316 tkr**	***238 tkr***	**595 tkr**	**1 274 tkr**	**-679 tkr**	**1 271 tkr**	**3 800 tkr**	**2 172 Tkr**	**958 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr	2 172 Tkr	958 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	554 tkr	316 tkr	*238 tkr*	595 tkr	1 274 tkr	-679 tkr	1 271 tkr	3 800 tkr	2 172 Tkr	958 Tkr

Bilaga 2

Deponi, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	2 378 tkr	2 800 tkr	*-422 tkr*	8 098 tkr	11 200 tkr	-3 102 tkr	10 562 tkr	33 600 tkr	27 692 Tkr	4 400 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***2 378 tkr***	***2 800 tkr***	***-422 tkr***	***8 098 tkr***	***11 200 tkr***	***-3 102 tkr***	***10 562 tkr***	***33 600 tkr***	***27 692 Tkr***	***4 400 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-38 tkr		*-38 tkr*	-53 tkr		-53 tkr	-85 tkr		12 Tkr	
Anläggningsmaterial	-2 tkr	-14 tkr	*12 tkr*	-61 tkr	-55 tkr	-6 tkr	-57 tkr	-165 tkr	-193 Tkr	
Övriga ext kostnader	-1 142 tkr	-1 089 tkr	*-53 tkr*	-3 906 tkr	-4 355 tkr	449 tkr	-4 488 tkr	-13 066 tkr	-10 557 Tkr	-1 330 Tkr
Funktionskostnader	-149 tkr	-147 tkr	*-1 tkr*	-594 tkr	-579 tkr	-15 tkr	-284 tkr	-1 782 tkr	-1 763 Tkr	13 Tkr
Personalkostnader	-431 tkr	-407 tkr	*-25 tkr*	-1 685 tkr	-1 595 tkr	-90 tkr	-1 734 tkr	-4 847 tkr	-4 870 Tkr	-67 Tkr
Avskrivningar	-203 tkr	-267 tkr	*64 tkr*	-862 tkr	-1 066 tkr	204 tkr	-1 417 tkr	-3 198 tkr	-2 811 Tkr	-438 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-1 964 tkr***	***-1 923 tkr***	***-42 tkr***	***-7 161 tkr***	***-7 650 tkr***	***489 tkr***	***-8 065 tkr***	***-23 058 tkr***	***-20 183 Tkr***	***-1 822 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**	**7 510 Tkr**	**2 578 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	17,39 %	31,33 %	*109,84 %*	11,57 %	31,70 %	84,24 %	23,64 %	31,37 %	27,12 %	4,32 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**413 tkr**	**877 tkr**	***-464 tkr***	**937 tkr**	**3 550 tkr**	**-2 614 tkr**	**2 497 tkr**	**10 542 tkr**	**7 510 Tkr**	**2 578 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	413 tkr	877 tkr	*-464 tkr*	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr	7 510 Tkr	2 578 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	413 tkr	877 tkr	*-464 tkr*	937 tkr	3 550 tkr	-2 614 tkr	2 497 tkr	10 542 tkr	7 510 Tkr	2 578 Tkr

Bilaga 2

Tankstation, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget		Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)		Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	237 tkr	354 tkr	↓	*-117 tkr*	958 tkr	1 417 tkr	↓	-458 tkr	886 tkr	4 250 tkr	4 000 Tkr	↓ 100 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***237 tkr***	***354 tkr***	↓	***-117 tkr***	***958 tkr***	***1 417 tkr***	↓	***-458 tkr***	***886 tkr***	***4 250 tkr***	***4 000 Tkr***	↓ ***100 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER												
Bränslen	-295 tkr	-258 tkr	↓	*-37 tkr*	-1 040 tkr	-1 033 tkr	↓	-7 tkr	-1 322 tkr	-3 100 tkr	-3 088 Tkr	
Övriga ext kostnader	-43 tkr	-50 tkr	↑	*6 tkr*	-108 tkr	-198 tkr	↑	90 tkr	-111 tkr	-595 tkr	-592 Tkr	
Funktionskostnader	-7 tkr	-7 tkr			-27 tkr	-27 tkr			-20 tkr	-80 tkr	-80 Tkr	
Personalkostnader												
Avskrivningar	-3 tkr	-3 tkr			-11 tkr	-11 tkr			-11 tkr	-33 tkr	-33 Tkr	
SUMMA KOSTNADER	***-348 tkr***	***-317 tkr***	↓	***-31 tkr***	***-1 186 tkr***	***-1 269 tkr***	↑	***83 tkr***	***-1 464 tkr***	***-3 808 tkr***	***-3 793 Tkr***	
RÖRELSERESULTAT	**-111 tkr**	**37 tkr**	↓	***-148 tkr***	**-228 tkr**	**147 tkr**	↓	**-375 tkr**	**-578 tkr**	**442 tkr**	**207 Tkr**	↓ **100 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-46,74 %	10,41 %	↑	*126,22 %*	-23,76 %	10,41 %	↑	81,88 %	-65,28 %	10,41 %	5,18 %	↓ 2,31 %
Räntekostnader	-3 tkr	-27 tkr	↑	*24 tkr*	-43 tkr	-108 tkr	↑	65 tkr	-41 tkr	-324 tkr	-324 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3 tkr*	*-27 tkr*	↑	*24 tkr*	*-43 tkr*	*-108 tkr*	↑	*65 tkr*	*-41 tkr*	*-324 tkr*	*-324 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-114 tkr**	**10 tkr**	↓	***-124 tkr***	**-271 tkr**	**39 tkr**	↓	**-310 tkr**	**-619 tkr**	**118 tkr**	**-117 Tkr**	↓ **100 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-114 tkr	10 tkr	↓	*-124 tkr*	-271 tkr	39 tkr	↓	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr	-117 Tkr	↓ 100 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-114 tkr	10 tkr	↓	*-124 tkr*	-271 tkr	39 tkr	↓	-310 tkr	-619 tkr	118 tkr	-117 Tkr	↓ 100 Tkr

Bilaga 2

Bredband, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Övriga intäkter	1 308 tkr	1 308 tkr		5 233 tkr	5 233 tkr		4 875 tkr	15 700 tkr	15 700 Tkr	
SUMMA INTÄKTER	***1 308 tkr***	***1 308 tkr***		***5 233 tkr***	***5 233 tkr***		***4 875 tkr***	***15 700 tkr***	***15 700 Tkr***	
RÖRELSENS KOSTNADER										
Övriga ext kostnader	-9 tkr		*-9 tkr*	-31 tkr		-31 tkr	-6 tkr		-10 Tkr	
Funktionskostnader	-8 tkr	-8 tkr		-33 tkr	-33 tkr		-33 tkr	-100 tkr	-100 Tkr	
Personalkostnader	-20 tkr	-19 tkr	*-1 tkr*	-79 tkr	-75 tkr	-4 tkr	-48 tkr	-227 tkr	-225 Tkr	-3 Tkr
Avskrivningar	-804 tkr	-801 tkr	*-2 tkr*	-3 214 tkr	-3 206 tkr	-8 tkr	-2 899 tkr	-9 617 tkr	-9 883 Tkr	204 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-841 tkr***	***-829 tkr***	***-12 tkr***	***-3 357 tkr***	***-3 314 tkr***	***-43 tkr***	***-2 987 tkr***	***-9 944 tkr***	***-10 219 Tkr***	***201 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**467 tkr**	**479 tkr**	***-12 tkr***	**1 876 tkr**	**1 920 tkr**	**-43 tkr**	**1 888 tkr**	**5 756 tkr**	**5 481 Tkr**	**201 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	35,71 %	36,65 %	*366 796 038,11 %*	35,86 %	36,68 %	1 294 772 693,...	38,74 %	36,66 %	34,91 %	1,28 %
Ränteintäkter							612 tkr			
Räntekostnader	-468 tkr	-474 tkr	*6 tkr*	-1 908 tkr	-1 894 tkr	-13 tkr	-1 800 tkr	-5 683 tkr	-5 555 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-468 tkr*	*-474 tkr*	*6 tkr*	*-1 908 tkr*	*-1 894 tkr*	*-13 tkr*	*-1 188 tkr*	*-5 683 tkr*	*-5 555 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-1 tkr**	**6 tkr**	***-7 tkr***	**-31 tkr**	**25 tkr**	**-56 tkr**	**700 tkr**	**72 tkr**	**-74 Tkr**	**201 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr	-74 Tkr	201 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-1 tkr	6 tkr	*-7 tkr*	-31 tkr	25 tkr	-56 tkr	700 tkr	72 tkr	-74 Tkr	201 Tkr

Bilaga 2

Centrala funktioner, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning							154 tkr			
Övriga intäkter	4 176 tkr	4 130 tkr	*45 tkr*	16 669 tkr	16 342 tkr	327 tkr	18 939 tkr	50 013 tkr	53 127 Tkr	-981 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***4 176 tkr***	***4 130 tkr***	***45 tkr***	***16 669 tkr***	***16 342 tkr***	***327 tkr***	***19 093 tkr***	***50 013 tkr***	***53 127 Tkr***	***-981 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Anläggningsmaterial	-30 tkr	-9 tkr	*-20 tkr*	-243 tkr	-37 tkr	-206 tkr	-460 tkr	-111 tkr	-121 Tkr	4 Tkr
Övriga ext kostnader	-1 539 tkr	-1 612 tkr	*74 tkr*	-6 375 tkr	-6 449 tkr	75 tkr	-8 631 tkr	-19 348 tkr	-19 474 Tkr	56 Tkr
Funktionskostnader	-42 tkr	-42 tkr		-167 tkr	-167 tkr		93 tkr	-500 tkr	-500 Tkr	
Personalkostnader	-2 712 tkr	-2 355 tkr	*-357 tkr*	-10 004 tkr	-9 241 tkr	-764 tkr	-11 722 tkr	-28 710 tkr	-30 879 Tkr	447 Tkr
Avskrivningar	-302 tkr	-256 tkr	*-47 tkr*	-1 210 tkr	-1 022 tkr	-188 tkr	-1 006 tkr	-3 066 tkr	-4 169 Tkr	528 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-4 625 tkr***	***-4 274 tkr***	***-351 tkr***	***-17 998 tkr***	***-16 916 tkr***	***-1 083 tkr***	***-21 725 tkr***	***-51 736 tkr***	***-55 144 Tkr***	***1 035 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**-449 tkr**	**-144 tkr**	***-306 tkr***	**-1 330 tkr**	**-574 tkr**	**-756 tkr**	**-2 632 tkr**	**-1 723 tkr**	**-2 017 Tkr**	**54 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	-10,76 %	-3,48 %	*-675,17 %*	-7,98 %	-3,51 %	-230,92 %	-13,79 %	-3,44 %	-3,80 %	0,03 %
Räntekostnader	-7 tkr	60 tkr	*-67 tkr*	10 tkr	242 tkr	-232 tkr	36 tkr	725 tkr	602 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-7 tkr*	*60 tkr*	*-67 tkr*	*10 tkr*	*242 tkr*	*-232 tkr*	*36 tkr*	*725 tkr*	*602 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**-456 tkr**	**-83 tkr**	***-373 tkr***	**-1 320 tkr**	**-333 tkr**	**-987 tkr**	**-2 597 tkr**	**-998 tkr**	**-1 415 Tkr**	**54 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	-456 tkr	-83 tkr	*-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	-987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr	-1 415 Tkr	54 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	-456 tkr	-83 tkr	*-373 tkr*	-1 320 tkr	-333 tkr	-987 tkr	-2 597 tkr	-998 tkr	-1 415 Tkr	54 Tkr

Bilaga 2

Elförsäljning, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Nettoomsättning	3 664 tkr	3 418 tkr	*247 tkr*	36 030 tkr	19 596 tkr	16 434 tkr	16 679 tkr	44 807 tkr	60 958 Tkr	974 Tkr
Övriga intäkter	53 tkr	46 tkr	*7 tkr*	422 tkr	184 tkr	238 tkr	180 tkr	552 tkr	610 Tkr	
SUMMA INTÄKTER	***3 717 tkr***	***3 464 tkr***	***254 tkr***	***36 452 tkr***	***19 780 tkr***	***16 672 tkr***	***16 859 tkr***	***45 359 tkr***	***61 568 Tkr***	***974 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen	-3 187 tkr	-2 990 tkr	*-197 tkr*	-32 820 tkr	-17 441 tkr	-15 379 tkr	-14 507 tkr	-38 698 tkr	-54 230 Tkr	-1 268 Tkr
Anläggningsmaterial				-654 tkr		-654 tkr	-70 tkr			
Övriga ext kostnader	-51 tkr	-93 tkr	*41 tkr*	-256 tkr	-370 tkr	114 tkr	-213 tkr	-1 001 tkr	-940 Tkr	9 Tkr
Funktionskostnader	-210 tkr	-207 tkr	*-2 tkr*	-839 tkr	-817 tkr	-22 tkr	-761 tkr	-2 518 tkr	-2 493 Tkr	11 Tkr
Personalkostnader	-106 tkr	-92 tkr	*-14 tkr*	-494 tkr	-365 tkr	-129 tkr	-304 tkr	-1 104 tkr	-1 206 Tkr	11 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-3 554 tkr***	***-3 382 tkr***	***-172 tkr***	***-35 064 tkr***	***-18 994 tkr***	***-16 069 tkr***	***-15 855 tkr***	***-43 321 tkr***	***-58 869 Tkr***	***-1 237 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**163 tkr**	**82 tkr**	***82 tkr***	**1 388 tkr**	**785 tkr**	**603 tkr**	**1 003 tkr**	**2 038 tkr**	**2 699 Tkr**	**-263 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	4,40 %	2,36 %	*32,13 %*	3,81 %	3,97 %	3,62 %	5,95 %	4,49 %	4,38 %	-0,49 %
Räntekostnader	1 tkr		*1 tkr*	5 tkr		5 tkr	2 tkr		2 Tkr	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*1 tkr*		*1 tkr*	*5 tkr*		*5 tkr*	*2 tkr*		*2 Tkr*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**165 tkr**	**82 tkr**	***83 tkr***	**1 393 tkr**	**785 tkr**	**608 tkr**	**1 005 tkr**	**2 038 tkr**	**2 701 Tkr**	**-263 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	165 tkr	82 tkr	*83 tkr*	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr	2 701 Tkr	-263 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	165 tkr	82 tkr	*83 tkr*	1 393 tkr	785 tkr	608 tkr	1 005 tkr	2 038 tkr	2 701 Tkr	-263 Tkr

Bilaga 2

Servicetjänster, P4

	Utfall	Budget	*Utfall-Budget*	Utfall (ack)	Budget (ack)	*Utfall-Budget (ack)*	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Övriga intäkter	945 tkr	128 tkr	*817 tkr*	1 851 tkr	686 tkr	1 165 tkr	684 tkr	4 012 tkr	4 202 Tkr	-363 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***945 tkr***	***128 tkr***	***817 tkr***	***1 851 tkr***	***686 tkr***	***1 165 tkr***	***684 tkr***	***4 012 tkr***	***4 202 Tkr***	***-363 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Anläggningsmaterial	-632 tkr	-220 tkr	*-412 tkr*	-726 tkr	-498 tkr	-229 tkr	-392 tkr	-1 590 tkr	-1 345 Tkr	200 Tkr
Övriga ext kostnader	-134 tkr	-16 tkr	*-118 tkr*	-399 tkr	-113 tkr	-286 tkr	-204 tkr	-270 tkr	-648 Tkr	-11 Tkr
Personalkostnader	-123 tkr	-92 tkr	*-31 tkr*	-502 tkr	-359 tkr	-143 tkr	-111 tkr	-1 095 tkr	-1 221 Tkr	-5 Tkr
SUMMA KOSTNADER	***-888 tkr***	***-327 tkr***	***-561 tkr***	***-1 628 tkr***	***-970 tkr***	***-657 tkr***	***-707 tkr***	***-2 955 tkr***	***-3 214 Tkr***	***184 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**57 tkr**	**-200 tkr**	***256 tkr***	**223 tkr**	**-285 tkr**	**508 tkr**	**-23 tkr**	**1 057 tkr**	**988 Tkr**	**-179 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	5,99 %	-156,30 %	*31,34 %*	12,06 %	-41,51 %	43,59 %	-3,37 %	26,36 %	23,52 %	-2,44 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**57 tkr**	**-200 tkr**	***256 tkr***	**223 tkr**	**-285 tkr**	**508 tkr**	**-23 tkr**	**1 057 tkr**	**988 Tkr**	**-179 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	57 tkr	-200 tkr	*256 tkr*	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr	988 Tkr	-179 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	57 tkr	-200 tkr	*256 tkr*	223 tkr	-285 tkr	508 tkr	-23 tkr	1 057 tkr	988 Tkr	-179 Tkr

Bilaga 2

Laddstationer, P4

	Utfall	Budget	Utfall-Budget	Utfall (ack)	Budget (ack)	Utfall-Budget (ack)	Utfall (ack fg år)	Budget (helår)	Prognos (helår)	Aktuell prognos - fg prognos
Övriga intäkter	30 tkr	15 tkr	*15 tkr*	52 tkr	59 tkr	-7 tkr	91 tkr	177 tkr	160 Tkr	50 Tkr
SUMMA INTÄKTER	***30 tkr***	***15 tkr***	***15 tkr***	***52 tkr***	***59 tkr***	***-7 tkr***	***91 tkr***	***177 tkr***	***160 Tkr***	***50 Tkr***
RÖRELSENS KOSTNADER										
Bränslen		-1 tkr	*1 tkr*	-3 tkr	-4 tkr	1 tkr	-4 tkr	-13 tkr	-13 Tkr	-1 Tkr
Övriga ext kostnader	-6 tkr	-7 tkr	*1 tkr*	-24 tkr	-30 tkr	6 tkr	-29 tkr	-89 tkr	-87 Tkr	-12 Tkr
Funktionskostnader	-2 tkr	-2 tkr		-7 tkr	-7 tkr		-7 tkr	-20 tkr	-20 Tkr	
Personalkostnader	-2 tkr	-4 tkr	*2 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	-6 tkr	-50 tkr	-34 Tkr	-1 Tkr
Avskrivningar	-5 tkr	-5 tkr		-19 tkr	-19 tkr		-19 tkr	-56 tkr	-56 Tkr	
SUMMA KOSTNADER	***-15 tkr***	***-19 tkr***	***4 tkr***	***-68 tkr***	***-76 tkr***	***8 tkr***	***-63 tkr***	***-228 tkr***	***-209 Tkr***	***-14 Tkr***
RÖRELSERESULTAT	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**	**-49 Tkr**	**37 Tkr**
RÖRELSEMARGINAL	50,14 %	-28,70 %	*127,81 %*	-30,58 %	-28,36 %	-11,93 %	30,56 %	-28,58 %	-30,89 %	24,95 %
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**15 tkr**	**-4 tkr**	***19 tkr***	**-16 tkr**	**-17 tkr**	**1 tkr**	**28 tkr**	**-51 tkr**	**-49 Tkr**	**37 Tkr**
RESULTAT FÖRE SKATT	15 tkr	-4 tkr	*19 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr	-49 Tkr	37 Tkr
RESULTAT EFTER SKATT	15 tkr	-4 tkr	*19 tkr*	-16 tkr	-17 tkr	1 tkr	28 tkr	-51 tkr	-49 Tkr	37 Tkr

8.3 Rapport Styrelsens internkontrollplan 2026

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 3

8.3 Rapport Styrelsens internkontrollplan 2026

Styrelsen för HEMAB och HEAB har beslutat om nedan internkontrollpunkter för 2026

- **Arbetsmiljö**
  - Personsäkerhet - Tillbud, olyckor, psykosocial arbetsmiljö
- **Kvalité/Miljö**
  - Miljö & anläggningsrisker – Haverier och driftstörningar som allvarligt påverkar leverans till kund eller miljö
  - Hållbarhetsrisk – Klimatförändringar/ bristande klimatanpassning
- **Säkerhet**
  - Skydd & säkerhet – Informationssäkerhet inklusive IT-säkerhet, personsäkerhet, fysiskt skydd och kontinuitetsplanering
- **Ekonomi**
  - Affärsrisker - Beroende av elmarknad och räntenivåer, påverkan på intäkter, kostnader och kassaflöde

Samt att uppdra till VD att redovisa kontrollen efter ledningens genomgång i kvartal 1 och 3 2026.

Bilaga 3

Styrelsens internkontrollplan

Avdelning	Rubrik	Beskrivning
Arbetsmiljö	Olycksfall	I genomsnitt 1 olycksfall varannan vecka är för mycket. Program för utvecklad säkerhetskultur pågår. O olyckor med sjukskrivning i år.
Arbetsmiljö	Riskobservationer	Har ökat antalet riskobservationer 6 år i rad. Vi taktar mot målet med 1 riskobservation per medarbetare och år.
Arbetsmiljö	Psykosocial arbetsmiljö	Medarbetarundersökning genomförd, resultatet förbättras på de flesta områdena. Handlingsplan skapas per avdelning.
Kvalité/Miljö	Miljörisker	Byte kemikalier Kattastrand, ej följt driftstörningsrutin, bristande kontroll av breddningar, bränslelager spridits till vattendrag, invasiva arter förekommer på egna fastigheter, 2 mindre oljeläckage, nedskräpning.
Kvalité/Miljö	Anläggningsrisker	Arbete med kontinuitetsplanering + fysiskt skydd pågår
Kvalité/Miljö	Risk klimatförändringar	Är relativt anpassade för klimatförändringar. Elnät drabbas av vind, spillvatten och avloppsvatten drabbas av skyfall. Varmare klimat påverkar fjärrvärmeaffären.
Säkerhet	Informationssäkerhet	Revision inbokad. Status och incidenter rapporteras på alla styrelsemöten.
Säkerhet	Personsäkerhet	Ser behov av att utveckla skyddet mot hot och våld.
Säkerhet	Fysiskt skydd	Inbrottsskydd + brandlarm. Inventering klar. Arbetssätt startas upp. Ser investeringsbehov framåt.
Säkerhet	Kontinuitetsplanering	Pågår främst inom informationssäkerhet. Ser behov av att växla upp fysiska kontinuitetsplaneringen.
Affärsrisker	Elmarknad	Låga elpriser medför förlust för vindkraften. Ser behov av att kunna anpassa verksamheten (fjärrvärmeproduktion) utifrån elpris.
Affärsrisker	Räntor	Fortsatt hög nivå på investeringar, kassaflöde behöver förbättras.
Affärsrisker	Intäkter	Utveckling av antalet kundavtal följs upp, program för att ta ”rätt” betalt för våra tjänster pågår.
Affärsrisker	Kostnader	Kostnadsbesparingsprogram pågår och följs upp som mål.

Policy – Arbetsmiljö

Vi är alla kollegor där vi bryr oss om varandra och vi vill att alla ska komma hem välbehållna och friska varje dag. Av den anledningen vill vi erbjuda en säker, hälsosam och trivsam arbetsplats. Samhällets beroende av våra produkter och tjänster gör det extra viktigt att ge våra medarbetare goda förutsättningar för sitt arbete.

Vi strävar efter hög delaktighet hos alla medarbetare i vårt systematiska arbetsmiljöarbete för att stärka säkerhetskulturen och den psykologiska tryggheten. Här ser vi två grundläggande framgångsfaktorer, ledarskap och medarbetarskap. Ett modigt ledarskap som inspirerar och utmanar organisationen till utveckling och att samtliga medarbetare har en nyckelroll att arbeta säkert och långsiktigt hälsosamt.

Hos oss stöttar vi varandra och bygger förtroendefulla samarbeten, det är så vi skapar ett tryggt och hållbart arbetsklimat.

HEMAB:s arbetsmiljöpolicy omfattar alla medarbetare, leverantörer, entreprenörer, besökare eller andra personer som vistas på våra områden eller utför arbeten åt HEMAB. Gäller även alla HEMAB:s geografiska ansvarsområden, allt arbete i fält eller hos kund, allt arbete under arbetstid och tjänsteresor.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

9.2.1 Beslut uppdaterad affärsplan

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 5

Affärsplan 2026

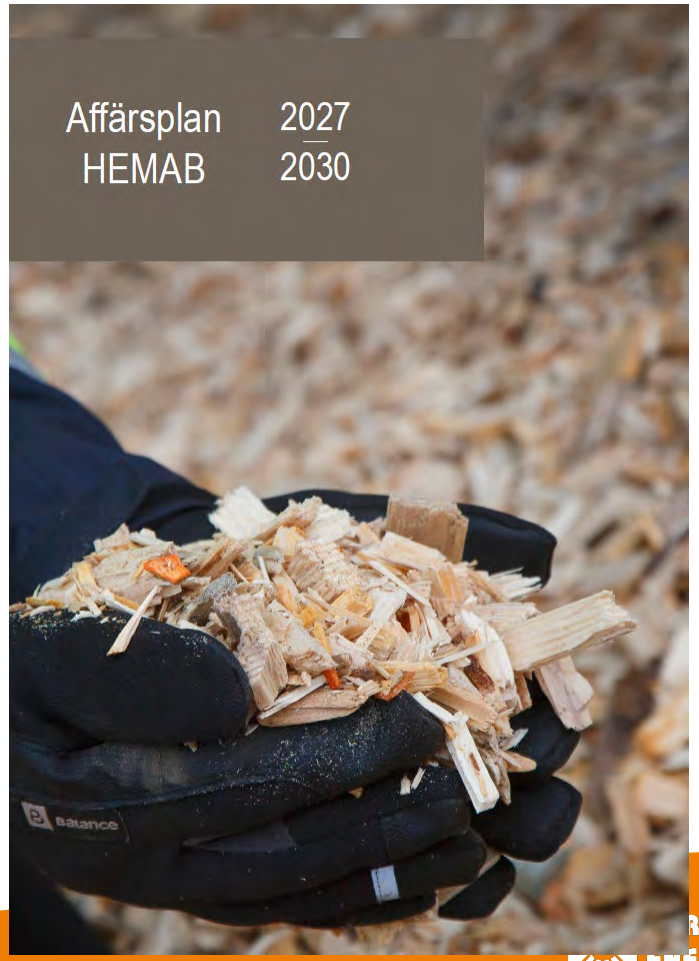
Ägardirektiv

- Förväntan hos ägaren att en plan tas fram och skickas till dem

Innehåll

- Strategiska mål
- Budget
- Investeringsplan
- Affärernas verksamhetsplaner

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

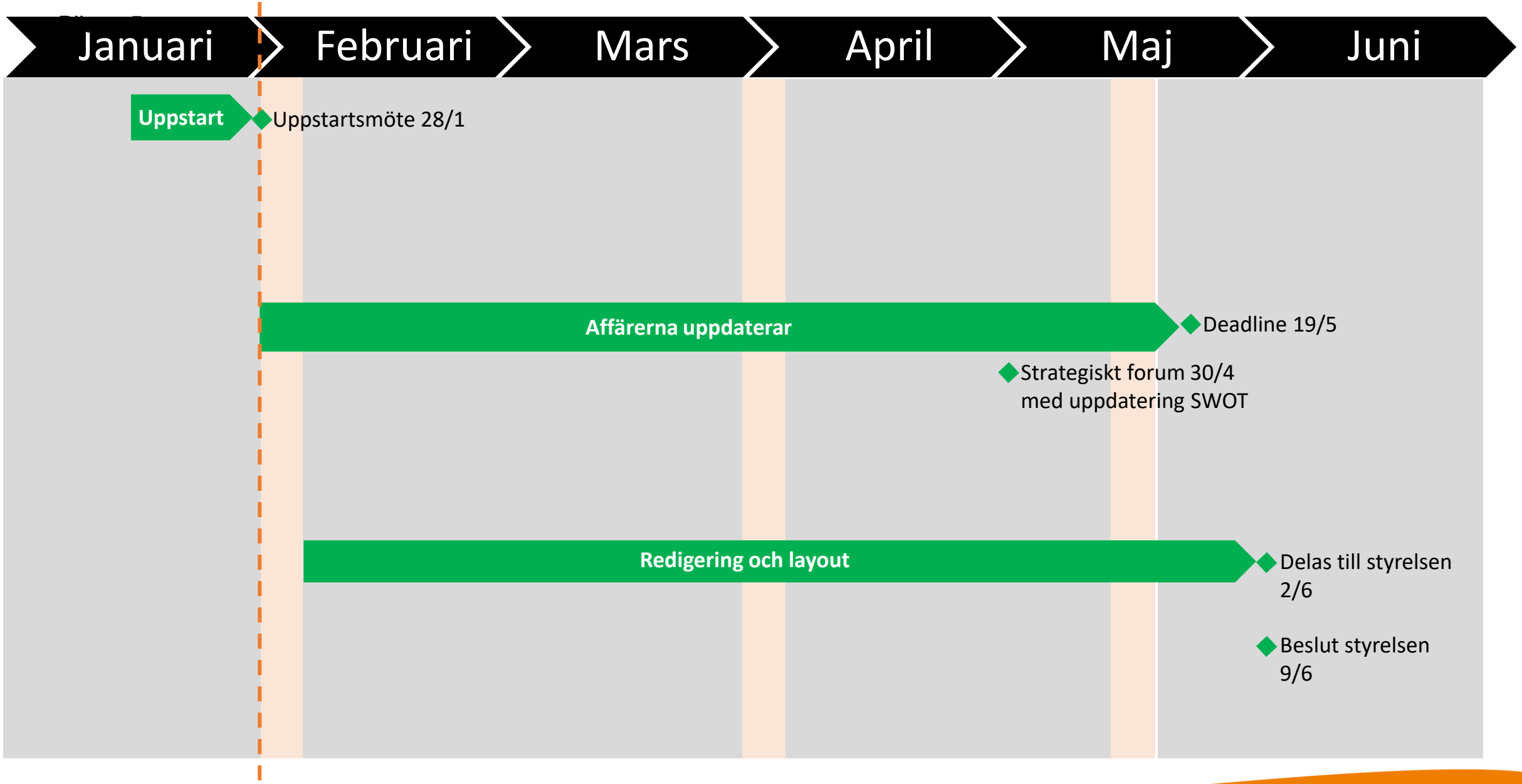
Affärsplan 2026

Förutsättningar
- Ingen helt ny i år utan uppdatering av fjolårets
- Enligt processen för affärsplan ska beslut om uppdaterad plan tas av styrelsen i juni

Det vi gjort gemensamt
- Ledningsgrupp uppdaterar övergripande SWOT
- Prioriteringar av möjligheter och hot utifrån intressenter och bolagets strategiska perspektiv
- Säkerställa övergripande texters relevans

Det vi gjort i affärerna
- Strategier och viktiga insatser
- Mål och ambitioner
- Ekonomi
- Se över SWOT om något ska ändras
- Se över om allt stämmer med nya organisationen
- Om möjligt, korta ner

Dokument-ID 092221155575823712l6 Signerat FO, JO, AN

Januari
Februari
Mars
April
Maj
Juni
Uppstart
Uppstartsmöte 28/1
Affärerna uppdaterar
Deadline 19/5
Strategiskt forum 30/4
med uppdatering SWOT
Redigering och layout
Delas till styrelsen
2/6
Beslut styrelsen
9/6

Bilaga 5

Väsentliga förändringar

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

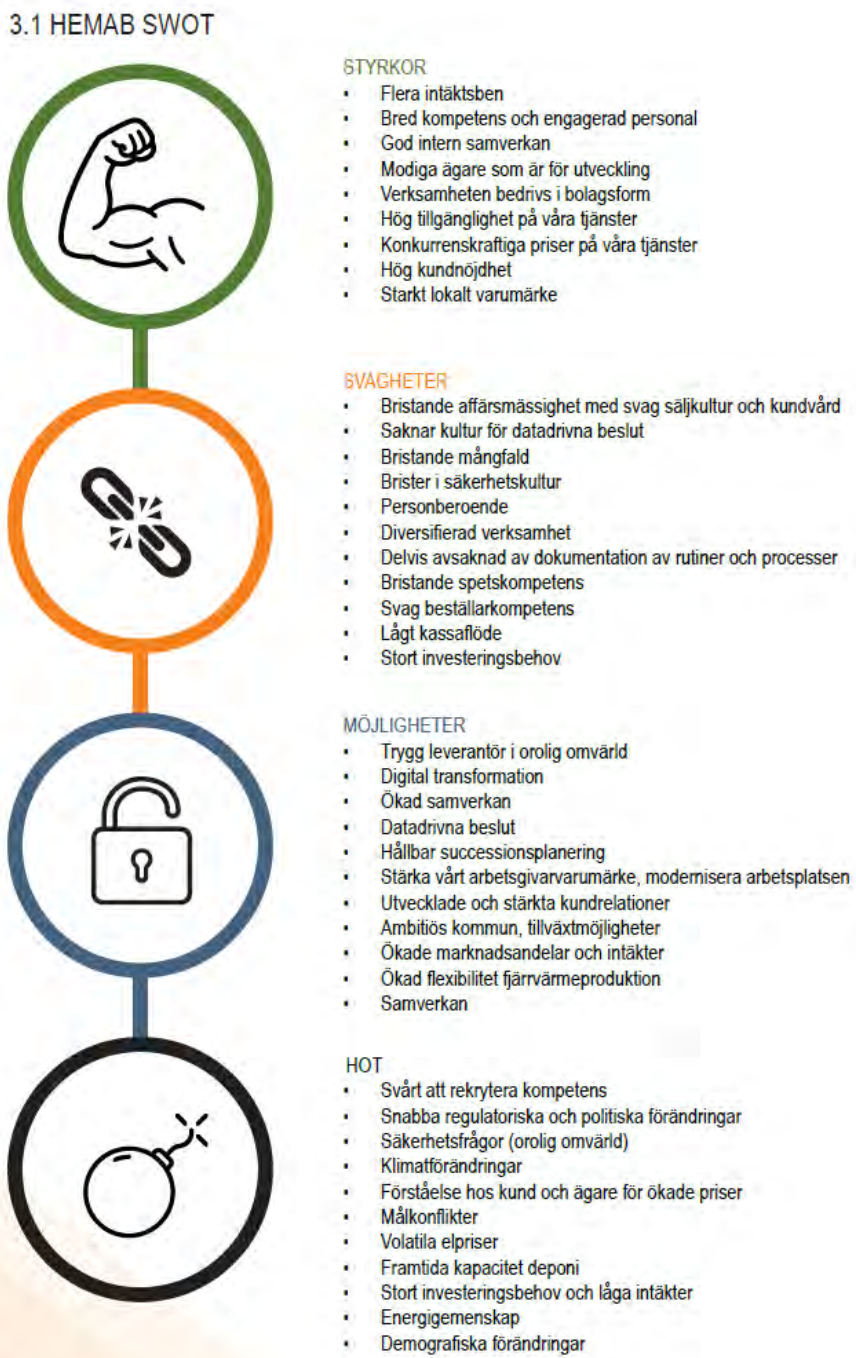
Bilaga 5

Väsentliga förändringar – övergripande

Utbrytning övergripande affärsplan

Uppdatering av SWOT

- Gjordes gemensamt av ledningsgruppen i workshopformat
- Utgick från blankt papper
- Smärre förändringar – omformuleringar och några tillförda/borttagna
- Prioritering av möjligheter och hot med tillhörande strategier

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Väsentliga förändringar – övergripande

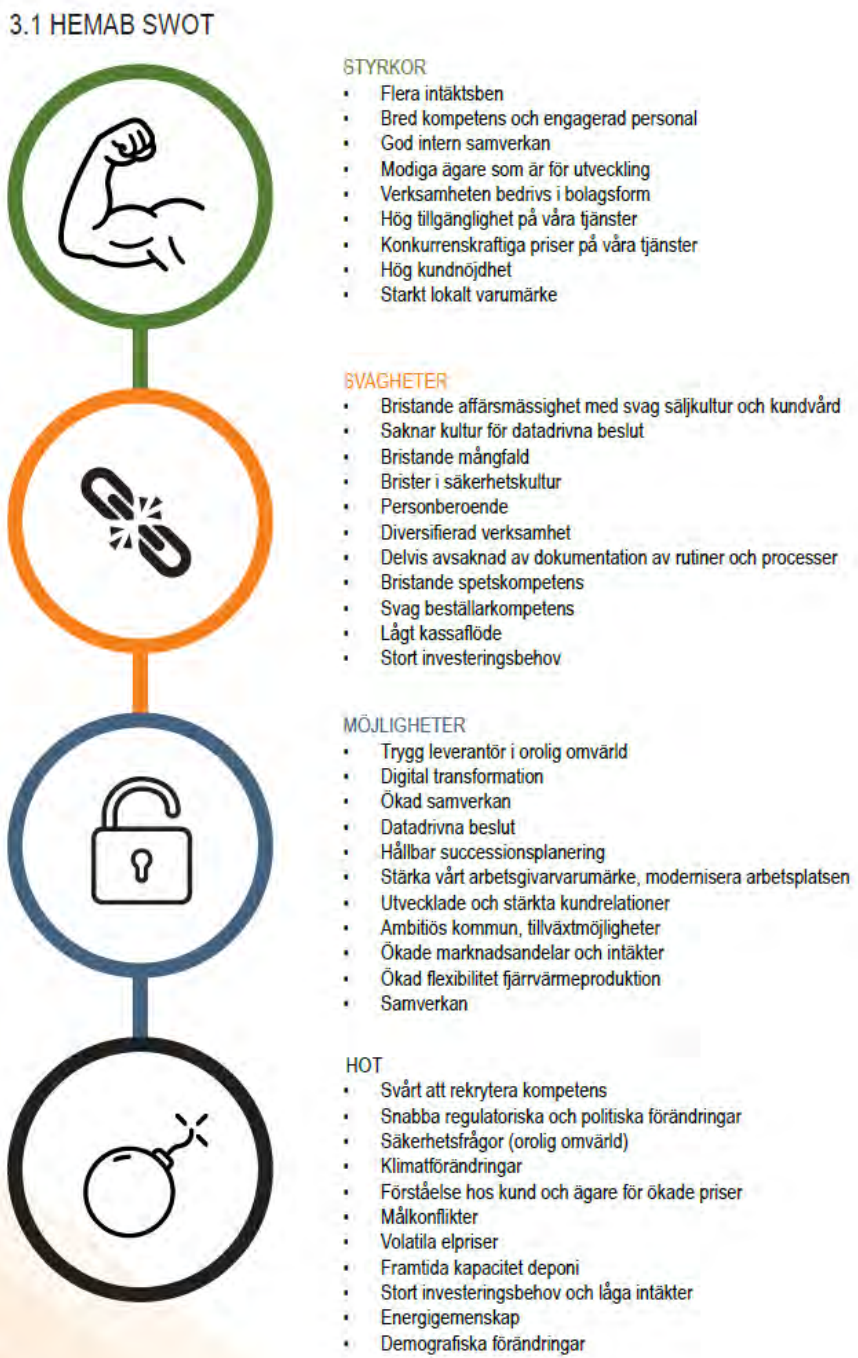
Tillfört

- Flera intäktsben (styrkor)
- Engagerad personal (styrkor)

- Kundvård (svagheter)
- Säkerhetskultur (svagheter)
- Investeringsbehov (svagheter)

- Trygg leverantör i orolig omvärld (möjligheter)
- Ökad samverkan (möjligheter)
- Utvecklade och stärkta kundrelationer (möjligheter)
- Ökade marknadsandelar och intäkter (möjligheter)
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion (möjligheter)

- Framtida kapacitet deponi (hot)
- Stort investeringsbehov och låga intäkter (hot)
- Energigemenskap (hot)
- Demografiska förändringar (hot)

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Väsentliga förändringar – övergripande

- Av ledningsgruppen gemensamt prioriterat utifrån intressentanalys
- Under avsnitt 3.2 Strategier och viktiga insatser – uppdaterad text och nytt avsnitt 3.2.6 Energiförsörjning och flexibilitet i energisystemet

Prioriterade möjligheter och hot

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande möjligheter prioriterats:

- Trygg leverantör i orolig omvärld
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion
- Digital transformation
- Utvecklade och stärkta kundrelationer
- Hållbar successionsplanering

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande hot prioriterats:

- Volatila elprier
- Stort investeringsbehov och låga elpriser
- Demografiska förändringar
- Klimatförändringar
- Säkerhetshot

Bilaga 5

Väsentliga förändringar – övergripande

- Mindre justeringar i målen
  - Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp
  - 50 procent kvinnor i ledande position
  - 3500 nedladdningar av appen
  - För övrigt ny tidsram

3.3 HEMAB:s mål och ambitioner

Övergripande mål		Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppfölj-ning
Hållbart Härnösand	Ekonomi	Vi strävar efter en sund och hållbar ekonomi med stabil avkastning på investerat kapital och en skälig belåningsgrad.	> 3 procent avkastning på totala tillgångar. >20 procent soliditet.	2027-2030
	Miljö och klimat	Vi vill bidra till att de nationella miljömålen uppnås genom att ta ansvar för att reducera våra utsläpp som påverkar klimat och miljö.	Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp. Noll stycken okontrollerade utsläpp med miljöpåverkan.	2027-2030
	Sociala insatser	Vi vill bidra till ett socialt hållbart Härnösand genom att ta ansvar för att fler får förutsättningar att lära sig språket och göra inträde på arbetsmarkandsmarkanden.	Årligen ta emot en språkpraktikant i vår verksamhet med start år 2025.	2027-2030
Attraktivt Härnösand		Vi ska verka för en hög kundnöjdhet.	Fem punkter bättre än genomsnittet för branschen i SKI kundundersökning.	2027-2030
		Vi ska jobba för en hög medvetenhet kring säkerhetsfrågan bland våra medarbetare.	Informationssäkerhetsutbildning integreras i kompetensprofilen för alla medarbetare med årlig repetitionsutbildning som följs upp av närmaste chef.	2027-2030
		Vi ska säkerställa hög kvalitet på vårt arbete inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	Utreda 100 procent av alla avvikelser inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	2027-2030
Attraktiv arbetsplats		Vi ska främja en hållbar arbetsplats med friska medarbetare.	Frisknärvaro Noll stycken olycksfall med sjukskrivning.	2027-2030
		Vi ska arbeta för en ökad jämställdhet och maktfördelning på vår arbetsplats.	50 procent kvinnor i ledande position.	2028
		Vi ska bidra till att utbilda nya medarbetare inom vår bransch samt arbeta för att säkra vår egen kompetensförsörjning.	Handleda åtta stycken LIApraktikanter per år. Handleda fyra examensarbeten per år.	2027-2030
Innovativ samhällsnytta	Kundnytta	Vi ska främja användandet av vår app för att möjliggöra en effektiv och kvalitativ kommunikation med våra kunder.	3 500 stycken nedladdningar av vår app.	2027
	Digital transformation	Vi ska säkra god framdrift i vårt arbete med digitalisering inom organisationen.	Tio stycken påbörjade och avslutade initiativ per år.	2027-2030

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Ekonomi

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Bilaga 5

Väsentliga förändringar – övergripande ekonomi

4. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	516 177	507 071	548 998	593 381	617 995	647 067	671 589
Övriga intäkter	99 166	89 958	88 863	88 380	90 477	92 322	94 198
SUMMA INTÄKTER	615 343	597 029	637 861	681 761	708 472	739 389	765 788
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen							
Anläggningsmaterial	-16 761	-14 684	-10 973	-13 728	-14 983	-16 799	-18 653
Övriga ext kostnader	-169 013	-171 871	-176 770	-188 113	-196 383	-204 323	-212 973
Funktionskostnader	-41 201	-37 956	-43 514	-44 404	-45 286	-46 189	-47 110
Personalkostnader	-103 030	-105 860	-110 944	-115 323	-119 845	-124 384	-129 878
Avskrivningar	-83 435	-89 835	-92 959	-96 806	-100 919	-105 361	-107 486
SUMMA KOSTNADER	-574 048	-552 550	-573 130	-609 138	-631 991	-654 410	-676 973
RÖRELSERESULTAT	**41 295**	**44 479**	**64 731**	**72 623**	**76 481**	**84 979**	**88 815**
RÖRELSEMARGINAL	**6,71 %**	**7,45 %**	**10,15 %**	**10,65 %**	**10,80 %**	**11,49 %**	**11,60 %**
Ränteintäkter	1 224	612					
Räntekostnader	-25 025	-29 481	-31 202	-29 494	-29 375	-29 403	-29 232
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-23 801*	*-28 869*	*-31 202*	*-29 494*	*-29 375*	*-29 403*	*-29 232*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**17 494**	**15 610**	**33 528**	**43 130**	**47 106**	**55 575**	**59 583**

Dokument-ID 092221155575823712l6 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Väsentliga förändringar – övergripande ekonomi

4.1.3 Investeringar

	2023	2024	2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Fjärrvärme	16 254	30 228	19 525	15 860	19 015	23 150	23 650	25 650
Elnät	25 572	31 174	29 718	22 135	19 100	32 800	32 400	32 000
Återvinning	4 377	6 810	2 665	15 770	13 850	11 750	11 650	1 650
Deponi		3 950		2 300				
VA	33 108	100 868	115 668	55 730	62 600	55 500	58 000	58 000
Elförsäljning								
Bredband	-8 044	9 873	23 070	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Vindkraft			8 241	500				
Tankstation								
Laddstationer								
Biogas	6 094	42 524		3 600		5 000	2 029	2 030
Servicetjänster								
Centrala funktioner	4 612	6 288	2 883	3 650	4 000	2 750	2 750	2 750
SUMMMA	**81 973**	**231 715**	**201 770**	**129 545**	**128 565**	**140 950**	**140 479**	**132 080**

Affärerna

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
— Du kan lita på oss!

Dokument-ID 092221155575823712l6 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – VA

- Strukturen – mer konkret och tydligare mål
- Tillägg om underhållsplan och tydligare kostnadsstyrning
- Tillägg om nya verksamhetsområden
- Dagvattentaxa på sikt

Ingela Månsson, affärschef VA

Väsentliga förändringar affärerna – Återvinningen

- Ökat fokus på återbruksförsäljning
- Projekt fastighetsnära insamling blir en del av verksamheten
- Fordonsinvesteringar

Isabell Niklasson, affärschef Återvinning

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – Elnät

- Justerat i löpande text om effektavgift
- Målen justeras också där vi istället bevakar kommande lagstiftning
- Information om ändrad IKN-förordning

Tomas Styf, affärschef Elnät

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – Fjärrvärme

- Fokus på alternativ produktion
- Optimering av distributionsnätet
- Digital produktionsoptimering (AI)

Jonas Jacobsson, affärschef Energi

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – Biogas

- Fastställa en strategisk marknad för CBG-försäljning och produktion
- Utvärdera rötning av avloppsslam
- Högre kapacitet hygienisering

Jonas Jacobsson, affärschef Energi

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – Deponi/omlastning (Äland)

- Eget avsnitt i affärsplanen
- Bredda intäktsbasen
- Stärkt omvärldsbevakning och strategisk framförhållning

Jonas Jacobsson, affärschef Energi

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – Elförsäljning

- Marknadsplan inarbetad i affärsplanen
- Utvecklade målsättningar

Marcus Tärnvik, affärschef Elförsäljning

Bilaga 5

Väsentliga förändringar affärerna – Digitala affärer och bredband

- Egen verksamhetsplan för bredband
- Text om digitala affärer flyttad till övergripande

Marcus Tärnvik, affärschef Digital infrastruktur

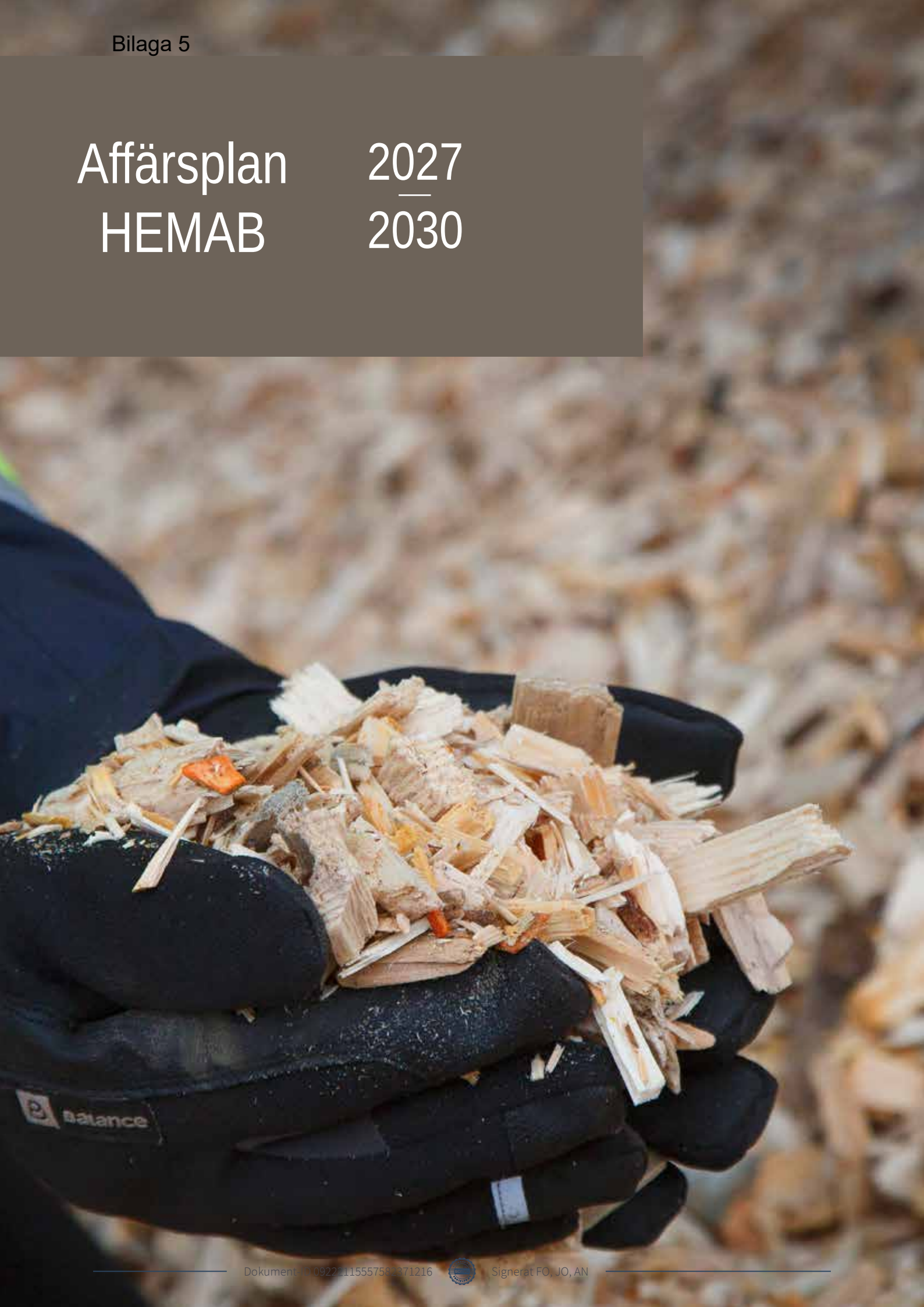
9.2 Beslut uppdaterad affärsplan

Styrelsen föreslås besluta:

att godkänna ledningens förslag till Affärsplan 2027-2030.

Bilaga 5

Affärsplan HEMAB 2027—2030

Dokument-ID 092211555758271216 Signerat FO, JO, AN

Innehåll			Sid
1. Sammanfattning			4
2. Företagsbeskrivning			5
2.1	Uppdraget		5
	2.1.1	HEMAB-koncernen	5
	2.1.2	Ägarens och regelverkens styrning	5
	2.1.3	Kommunkoncernen	5
	2.1.4	Styrelsen	5
2.2	Affärsidé, vision och värderingar		6
	2.2.1	Affärsidé	6
	2.2.2	Vision	6
	2.2.3	Värderingar	7
2.3	Delägarskap och medlemskap		8
2.4	Organisation		9
2.5	Affärsmodell		9
2.6	Verksamhetsavdelningar		9
	2.6.1	Ekonomi	9
	2.6.2	Säkerhet och service, Debitering och Transformation	9
	2.6.3	Kund, marknad och försäljning	9
	2.6.4	Strategisk utveckling	10
	2.6.5	HR	10
2.7	Företagsledning		10
2.8	Medarbetare		11
3. HEMAB:s strategiska inriktning			15
3.1	HEMAB SWOT		16-17
3.2	Strategier och viktiga insatser		18
	3.2.1	Säkerhetsarbete	18
	3.2.2	Digital transformation	18
	3.2.3	Hållbarhetsengagemang	19
	3.2.4	Kompetensförsörjning och medarbetarskap	19
	3.2.5	Våra kunder	20
3.3	HEMAB:s mål och ambitioner		21

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Innehåll Sid

4. Ekonomi 22

4.1 Ekonomiska förutsättningar 25

4.1.1 Vad är grunden för HEMAB:s ekonomi 25

4.1.2 Vad påverkar vir ekonomi 25

4.1.3 Investeringar 26

4.1.4 Utmaningar framåt 27

HEMAB:s ledningsgrupp 2026: Isabell Niklasson, Jonas Jacobsson, Malin Albonius, Tomas Styf, Peyman Vahedi, Marcus Tärnvik, Ingela Månsson, Lena Andersson, Fredrik Olsson

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN.

1. Sammanfattning

Affärsplan 2027-2030 för Härnösand Energi och Miljö (HEMAB) visar var vi önskar att verksamheten är 2030, hur vårt erbjudande kommer att utvecklas och viktiga insatser för att nå dit.

HEMAB ägs av Härnösands kommun och ägardirektivet beslutas av Kommunfullmäktige. Bolaget ska bedrivas affärsmässigt samtidigt som att förmånliga priser prioriteras före vinstmaximering. Vår vision är att skapa innovativ samhällsnytta för ett attraktivt och hållbart Härnösand.

Bolaget är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen där vi som lokalt energi- och miljötjänstbolag har stora möjligheter att bidra. Verksamheten skall omfatta: fjärrvärme, fastighetsrenhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, servicetjänster, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engagemang i lokalsamhället.

Affärsplanen ligger till grund för det målarbete som bedrivs årsvis. Våra fyra prioriterade målområden är:

- *Vi ska bidra till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Härnösand genom att:*
  - Ta ansvar för en sund ekonomi i bolaget.
  - Satsa på förnyelsebara energilösningar som bidrar positivt till miljön både lokalt och globalt.
  - Finnas nära våra kunder och intressenter.
  - Arbeta för mångfald och bidra med ett stort samhällsengagemang.

- *Vi ska bidra till ett attraktivt Härnösand genom att:*
  - Skapa goda förutsättningar för inflyttande och företagande
  - Skapa trygg och framtidssäkrad boende- och livsmiljö genom hög tillgänglighet och störningsfria leveranser av våra tjänster.
  - Bidra till att utveckla kunskapen kring Härnösands gröna besöksmål.

- *Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där en trivsam och säker arbetsmiljö prioriteras genom att:*
  - arbeta hälsofrämjande och sträva efter mångfald och jämställdhet.

- *Vi ska främja innovativ samhällsnytta genom att:*
  - Vara nytänkande och kreativa.
  - Lära av och lära ut till varandra i nära samverkan med skolor och universitet.

För att uppnå framgång inom samtliga målområden planerar vi riktade strategiska insatser inom vårt hållbarhetsengagemang, digital transformation, säkerhetsarbete, kompetensförsörjning och medarbetarskap samt marknadsföring och kundrelationer. Alla våra affärer arbetar med affärsspecifika mål- och utvecklingsplaner som syftar till att bidra till att vi som koncern uppnår våra gemensamma målsättningar och ambitioner.

Affärsplanen riktar sig till styrelsen, ägaren, intressenter i samhället och till den egna organisationen. Revidering av affärsplanen sker årsvis.

Läsanvisning

Affärsplanen beskriver HEMAB som helhet med våra företagsövergripande visioner, målsättningar och utvecklingsinsatser för att nå dit. Våra affärers respektive verksamhetsplaner finner du som separata dokument, där vi beskriver hur var och en av våra affärer bidrar till HEMAB:s övergripande mål och utvecklas i samklang med den gemensamma visionen. Det är alltså tillräckligt att läsa affärsplanen (detta dokument) för den som vill ha en helhetsbild över HEMAB som bolag, medan de övriga delarna är till för den som vill fördjupa sig mer i respektive affärsverksamhet vårt bolag bedriver.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

2. Företagsbeskrivning

2.1 Uppdraget

HEMAB:s grundläggande uppgift är att tillhandahålla teknisk infrastruktur med tillhörande produkter och tjänster i Härnösand kommun. Leveransen ska ske enligt god teknisk praxis med optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn. Kunderna ska erbjudas moderna och hållbara produkter såväl som tjänster med både hög tillgänglighet och god kvalitet.

2.1.1 HEMAB-koncernen

Koncernen består av:

- Härnösand Energi & Miljö AB, HEMAB (moderbolag)
- Härnösand Elnät AB, HEAB
- Härnösand elförsäljning, HEFAB

I den dagliga verksamheten och i denna affärsplan betraktas HEAB och HEFAB som affärer. Bolaget HEMAB ägs till 100 procent av Härnösands kommun.

2.1. 2 Ägarens och regelverkens styrning

Verksamheten styrs av fastställd bolagsordning och de av ägaren utfärdade ägardirektiven samt av Kommunfullmäktige (KF) och Kommunstyrelsen (KS) särskilt fattade beslut. Vi som kommunägt bolag har Aktiebolagslagen och Kommunallagen att förhålla oss till. Utöver den normala revisionen av bolaget finns även två av KF utsedda lekmannarevisorer med var sin ersättare.

I stort sett alla verksamheter och åtgärder som påverkar eller skulle kunna påverka människors hälsa eller miljön regleras i miljöbalken (1998:808) alternativt någon av dess förordningar. Miljöbalken fokuserar på hållbar utveckling och att förändring och brukande av naturen är förenat med ansvar. Bolaget har tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter enligt Miljöbalken och har även att följa lagar och regler som rör de olika affärerna, vilket beskrivs övergripande under avsnitten för respektive affär.

Europaparlamentet och rådet har nyligen antagit två nya EU-direktiv: direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet) och direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet). I Sverige pågår en utredning kring hur direktiven ska integreras i svensk lagstiftning. HEMAB bedriver affärsverksamhet i flertalet sektorer som omfattas av ett eller båda direktiv och är därmed skyldiga att leva upp till krav ställda av direktiven när införlivningen i Svensk lagstiftning börjar gälla.

HEMAB är också certifierad enligt internationella standarder för arbetsmiljö, kvalitet och miljö. Policy för arbetsmiljö, kvalitet och miljö har antagits av styrelsen. ISO 9001, - 14001- och 45001 omfattar hela bolaget samt alla produkter och tjänster vi levererar.

2.1.3 Kommunkoncernen

Det finns inget kommunalt koncernbolag/holdingbolag eller liknande, men stor vikt läggs vid helhetssyn, samverkan samt informella och formella kontakter och möten. Begreppet kommunkoncernen används ofta i samråd och diskussioner. Träffar mellan ledningen för kommunen och de helägda bolagen sker varje kvartal och bland tjänstemän finns olika samråds- och samarbetsforum.

2.1.4 Styrelsen

Styrelsen, som består av sju ledamöter med lika många ersättare, utses av KF i Härnösands kommun. KF utser även ordförande samt förste och andre vice ordförande. I styrelsen finns också två av facken utsedda personalrepresentanter med ersättare.

2.2 Affärsidé, vision och värderingar

2.2.1 Affärsidé

Bolaget ska bedrivas affärsmässigt, men inte vinstmaximerande. konkurrenskraftiga priser prioriteras före avkastning. Bolaget är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen. Verksamheten skall omfatta: fjärrvärme, fastighetsrenhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engagemang i lokalsamhället.

2.2.2 Vision

Utifrån ägardirektiv, affärsidé och övrig intressentanalys har en vision formulerats för verksamheten: *Vi skapar innovativ samhällsnytta för ett attraktivt och hållbart Härnösand.*

Visionen ligger till grund för målarbete och de prioriteringar som framkommer i affärsplanen. Ur visionen kan vi i korthet bryta ut våra strategiska målområden till följande:

- Vi ska vara en attraktiv arbetsplats där en trivsam och säker arbetsmiljö prioriteras genom att arbeta hälsofrämjande och sträva efter mångfald och jämställdhet.

- Vi ska utmana invanda mönster, vara nytänkande och kreativa samt lära av och lära ut till varandra i nära samverkan med skolor och universitet.

- Vi ska bidra till ett attraktivt Härnösand genom att skapa goda förutsättningar för inflyttande och företagande, skapa trygg och framtidssäkrad boende- och livsmiljö genom hög tillgänglighet och störningsfria leveranser samt bidra till att utveckla kunskapen kring våra ”gröna” besöksmål.

- Vi ska bidra till ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Härnösand. Det gör vi genom att ta ansvar för en sund ekonomi i bolaget, genom att satsa på förnyelsebara energilösningar och bidra positivt till miljön lokalt och globalt, samt genom att finnas nära våra kunder och intressenter, arbeta för mångfald och ha ett stort samhällsengagemang.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

2.2.3 Värderingar

Våra värderingar vägleder oss i vårt ledarskap och medarbetarskap:

Öppenhet

- Våga vara dig själv
- Var lyhörd och öppen inför andras tankar och idéer
- Dela med dig av kunskap och kompetens

Respekt

- Vi ger varandra ett värdigt bemötande
- Vi är närvarande i samtal och möten
- Vi är nyfikna och vågar fråga
- Vi respekterar varandras situation, arbete och olikheter
- Vi har en ärlig kommunikation

Ansvar

- Varje medarbetare har ett ansvar att bidra till att HEMAB uppfyller sina mål, utvecklas och har en god arbetsmiljö
- Alla medarbetare har ett ansvar att bidra till helheten, att aktivt ta del av den information de behöver för att utföra arbetet på bästa sätt och dela med sig av kunskap
- Vi hjälps åt att medvetet motverka alla former av diskriminering och kränkande särbehandling. Alla har ett ansvar och en skyldighet att reagera om någon blir utsatt.
- Vi påtalar brister och föreslår förbättringar

Delaktighet

- Vi medverkar aktivt i forum och möten
- Vi är självständiga och vågar ta egna beslut

Professionalitet

- Vi accepterar tagna beslut
- Vi arbetar utifrån organisationens mål
- Vi möter våra kunders behov
- Vi är lyhörda mot kunder och kollegor

VÅR VISION

VI SKAPAR INNOVATIV SAMHÄLLSNYTTA FÖR ETT ATTRAKTIVT OCH HÅLLBART HÄRNÖSAND

AFFÄRSIDÉ

LÅGA PRISER PRIORITERAS FÖRE AVKASTNING

Vi är en viktig resurs i utvecklingsarbete och profilering av kommunen och våra verksamheter ska omfatta fjärrvärme, fastighets-renhållning och återvinning, vatten och avlopp, elnät, vindkraft, biogasproduktion, fordonsgasstation, bredband, laddinfrastruktur och engage-mang i lokalsamhället.

VÄRDERINGAR

ÖPPENHET
RESPEKT
ANSVAR
DELAKTIGHET
PROFESSIONALITET

Våra värderingar vägleder oss i vårt ledarskap och vårt medarbetarskap.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

2.3 HEMAB:s delägarskap och medlemskap

Delägarskap

- 100 procent i Härnösand Elnät AB
- 95 procent i HEMAB Elförsäljning AB, 3 procent av Härnösandshus och 2 procent av Kommunfastigheter.
- 40 procent i Kommunbränslen i Ådalen AB (KBAB)
- 16,5 procent i ServaNet AB
- 11 procent i Norrsken AB
- 9,4 procent i Norra Nätdrift AB

Medlemsskap

- Elinorr ekonomisk förening

Elinorr är en samverkansförening med 18 självständiga lokala elnätbolag i södra/mellersta Norrland och Dalarna som samverkar för att möta framtida utmaningar inom branschen. Genom samarbete, stordriftsfördelar och kompetensförsörjning ges medlemmarna möjlighet att enklare möta de nya kraven och utmaningarna från nationella och framförallt europeiska lagstiftningar, samt anpassa verksamheten i samma grad.

- Svenskt vatten

Svenskt Vatten är en branschorganisation som organiserar och företräder Sveriges kommunala VA-företag. De arbetar för att Sverige ska ha rent dricksvatten, friska sjöar och hav. Samtliga av Sveriges 290 kommuner är medlemmar.

- VA i norr

En samarbetsförening mellan VA-företag i norra Sverige.

- Avfall Sverige

Avfall Sverige är en branschorganisation som företräder samtliga 290 kommuner. De tillfrågas ofta som remissinstans och bidrar aktivt med synpunkter inför politiska beslut genom sina remissvar. Avfall Sverige har löpande kontakter med riksdag och regering samt med ett flertal myndigheten i frågor som rör avfallshantering och återvinning. Utöver remissvar bidrar Avfall Sverige även med yttranden i olika frågor som rör branschen. Bland Avfall Sveriges medlemmar finns också runt 140 associerade medlemmar.

- Energiföretagen

Energiföretagen Sverige är en branschorganisation som fungerar som branschens röst i samhällsdebatten. Medlemmarna består av nära 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

2.4 Organisation

Koncernens ytterst ansvarige tjänsteman är vd och innehar den funktionen i både HEMAB, HEAB och HEFAB. Våra kunderbjudanden är uppdelade i fem olika affärer: Elförsäljning och digital infrastruktur, Elnät, Energi, Vatten samt Återvinning. Varje affär har en ansvarig affärschef.

Organisationen är också indelad i fem centrala funktioner: Ekonomi, HR, Strategisk utveckling, Kund, marknad och försäljning samt Säkerhet, digital utveckling och fastighet. Dessa avdelningar fungerar som stöd till våra affärer. Varje verksamhetsavdelning har en chef som ansvarar för respektive verksamhet.

2.5 Affärsmodell

HEMAB:s affärsmodell utgår ifrån verksamhetens erbjudande om teknisk infrastruktur inom ett brett fält av teknikområden och att göra detta till konkurrenskraftiga priser, med hög tillgänglighet, hög service och god kvalitet. Väsentliga tillgångar är personal, anläggningar, IT-system, verksamhetsledningssystem, tydliga styrdokument och förväntningar; men även bredden som uppdraget har. Att verksamheten har flera affärer att stå på ger förutsättningar för synergier och effektiviseringar. Viktiga samarbetspartners är kommunala förvaltningar och bolag, branschföreningar, universitet och högskolor samt företagsnätverk. En förståelse för kundernas behov och förväntningar är avgörande för verksamheten och information till och dialog med kunder förs på flera olika sätt.

Intäkterna kommer från taxor, avgifter och andra intäkter av tjänster och produkter men även externa projektmedel och arrendeintäkter.

2.6 Verksamhetsavdelningar

2.6.1 Ekonomi

Avdelningen för Ekonomi hanterar

- företagets ekonomi och inköp

Ekonomienheten består av sex stycken medarbetare som sköter företagets ekonomi, från redovisning och controlling till leverantörsreskontra.

2.6.2 Säkerhet och service, Debitering och Transformation

Avdelningen består av två enheter: Säkerhet och service samt Debitering och transformation

Säkerhet och service
Enheten har till uppgift att samordna företagets övergripande säkerhetsarbete och erbjuda stöd till affärschefer i uppfyllande av lagkrav och förordningar. Säkerhetsarbetet inkluderar alla områden inom säkerhet, såsom skalskydd, cyber- och personalsäkerhet. Enheten ansvarar för samordning av insatser och chefsstöd inom fastighet med ett särskilt ansvar för huvudkontoret. Inom enheten ingår även Lokalvård, Förråd, Fastighetsskötsel och Bilpool.

Debitering och transformation
På enheten *Debitering* hanteras ärenden kring kund-reskontra, krav-ärenden, systemrättningar och övriga frågor kopplade till debitering.

Transformation ska skapa förutsättningar för HEMAB att ta nästa steg i den digitala utvecklingen av befintliga affärer och verksamhet. Allt från IoT-sensorer och smarta vattenmätare till applikationstjänstelagar och transformation för data-drivna beslut hanteras inom enheten. Enheten hanterar också den dagliga driften av HEMABs digitala miljö inom ramen för grenen IT.

Mätservice
Mätservice ansvarar för bolagets samtliga mätare och tillhörande mätvärdesinsamling. Genom att förbereda för kommande lagefterlevnad ingår även att skapa underlag för information och kommunikation med kunder, investeringsbeslut och upphandlingsunderlag inom enhetens ansvar.

2.6.3 Kund, marknad och försäljning

Inom Kund, marknad och försäljning finns enheterna Kundservice, Kommunikation och Storkundsansvar.

Kundservice
Kundservice är den första kontakten in för våra kunder och hanterar alla affärers ärenden via både telefon, e-post och fysiska besök. Kundservice bemannar vår reception och ansvarar för att rutiner för fysiska besök på vårt huvudkontor på Västra Ringvägen efterlevs. Härifrån sker också en stor del av bolagets försäljning via ordermottagning.

Utöver direkta kundärenden hanteras övrigt administrativt arbete, såsom avtalshantering och systemrättningar inom avdelningen.

Kommunikation
Kommunikationsenheten hanterar all extern och intern kommunikation. Det innefattar allt från webb och sociala medier i form av nyheter och information, till tryckt informationsmaterial, give-aways, layout av mässmaterial, årsredovisningar och affärsplaner, filmproduktioner och foto. Enheten fungerar som ett kommunikativt stöd till affärerna och gör tillsammans med dem en årsplanering för att med kommunikationsinsatser bidra till affärsmålen.

Storkundsansvar
HEMAB:s tio största kunder står för en mycket stor del av den totala intäkten varför det har identifierats ett behov av ett särskilt ansvar för dessa i fråga om relationsskapande och kundnöjdhet. Enheten är inte resurssatt utan arbetet bedrivs inom ramen för befintlig personalstruktur.

2.6.4 Strategisk utveckling

Inom Strategisk Utveckling finns enheterna Hållbarhet, KMA och Strategisk verksamhetsutveckling. Avdelningen har också ansvar för förvaltning av HEMAB:s utvecklingsportfölj och för den övergripande projektstyrningen på bolaget. Strategisk utveckling blickar framåt och stöttar organisationen i långsiktiga investeringsplaner och bidrar till att staka ut riktningen i de strategiska överväganden som görs för både ökad lönsamhet och hållbarhet.

Hållbarhet
Hållbarhetsavdelningen fungerar som ett stöd för hela bolaget vad gäller miljö- och hållbarhetsfrågor. Avdelningen tar tillsammans med övriga verksamheter fram rutiner och riktlinjer vid bland annat tillsynsbesök, driftstörningar och andra händelser som kan få betydande miljöpåverkan. Dialogen med tillsynsmyndigheter utgår från medarbetarna inom enheten för att säkerställa likriktighet och professionalism. Avdelningen bevakar och arbetar med bolagets övergripande miljö- och hållbarhetsmål.

KMA
KMA står för Kvalitet, Miljö och Arbetsmiljö. Enheten har till uppgift att stötta organisationen vad gäller framtagandet av rutiner och lagefterlevnad inom dessa områden. KMA fungerar också som stöd till HR i frågor om arbetsmiljö, däribland skyddsronder och arbete i skyddskommitté. Enheten ansvarar för våra ISO-certifikat och säkerställer efterlevnad i organisationen av dessa samt planerar för interna och externa revisioner.

Strategisk verksamhetsutveckling
Inom strategisk verksamhetsutveckling sker stöttning till större projekt som företaget genomför. Här bedrivs utredningsarbeten och delvis operativ projektledning i bolagets övergripande utvecklingsprojekt.

2.6.5 HR

HR–funktionen är ett stöd till verksamheten, såväl medarbetare som chef, i administrativa, operativa och strategiska HR-frågor. Som i bland annat att utforma den strategiska styrningen och utvecklingen inom HR, lönehantering, arbetsmiljö, rekrytering, kompetensutveckling och hälsa.

2.7 Företagsledning

Vårt verksamhetsledningssystem är certifierat enligt internationella standarder och utgår från kvalitets-, miljö- och arbetsmiljöpolicy antagna av styrelsen. Vd med stöd av ledningsgruppen beslutar om företagsgemensamma riktlinjer och regler.

Ledningsgruppen består av vd, affärschefer och respektive chef för Ekonomi, HR, Strategisk utveckling, Kund, marknad och försäljning samt Säkerhet, digital utveckling och fastighet.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

2.8 Medarbetare

HEMAB har cirka 130 stycken medarbetare. Varje år genomförs en medarbetarundersökning som mäter engagemang, arbetssätt, gemenskap och kultur, ledarskap samt hälsa och välmående. Svaren från undersökningarna ger oss viktiga insikter om ledarskap och trivsel i HEMAB.

Frisknärvaron har under de senaste åren haft en positiv utveckling. Vi ger möjlighet till en timme friskvård per vecka på arbetstid och det avsätts också en friskvårdspeng per medarbetare som kan nyttjas till friskvårdsaktiviteter. Vi möjliggör även för medarbetare att en gång i veckan utöva valfri träningsaktivitet på Simhallen.

Vi kan se utmaningar i att hitta rätt kompetens vid framtida rekrytering och arbetar därför i linje med vår målsättning att vara en attraktiv arbetsgivare genom att vara en arbetsplats som är trivsam och prioriterar säker arbetsmiljö.

HEMAB har arbetat intensivt med framtagandet av en gemensam värdegrund samt uppförandekod. Den gäller för alla som arbetar för HEMAB, inklusive hel- och deltidsanställda, tillfällig personal, ledning och styrelse i

HEMAB. Arbetet med värdegrunden är en kontinuerlig process som är en integrerad och aktiv del av vår verksamhet och genomsyrar vårt dagliga arbete – i beslutsfattande, i samverkan och i relationen till kunder och samarbetspartners.

Alla anställda ansvarar för att själva informera sig om de regler och policyer som är relevanta för deras arbete. Vår uppförandekod kan också användas för att ange vilka förväntningar vi har på affärspartners, konsulter och tredje parter. Vi vill samarbeta med dem vars agerande stämmer överens med vår uppförandekod och våra värderingar.

Uppförandekoden sammanfattar det vi står för och vad vi förväntar oss av varandra: Öppenhet, Respekt, Ansvar, Delaktighet, Professionalitet.

Vår vision för ledar- och medarbetarskap på HEMAB är formulerad enligt: HEMAB – en plats där både människor och verksamhet utvecklas. Därtill har en medarbetarmission och ledarskapsmission tagits fram där förankringsarbetet i verksamheterna beräknas ske under tiden för affärsplanens giltighet. Till missionen hör också ett antal förväntningar på hur vi menar att ett gott ledar- och medarbetarskap ser ut på HEMAB.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Dokument: D20221555758237121 6 Signerat FO IO AN

Bilaga 5

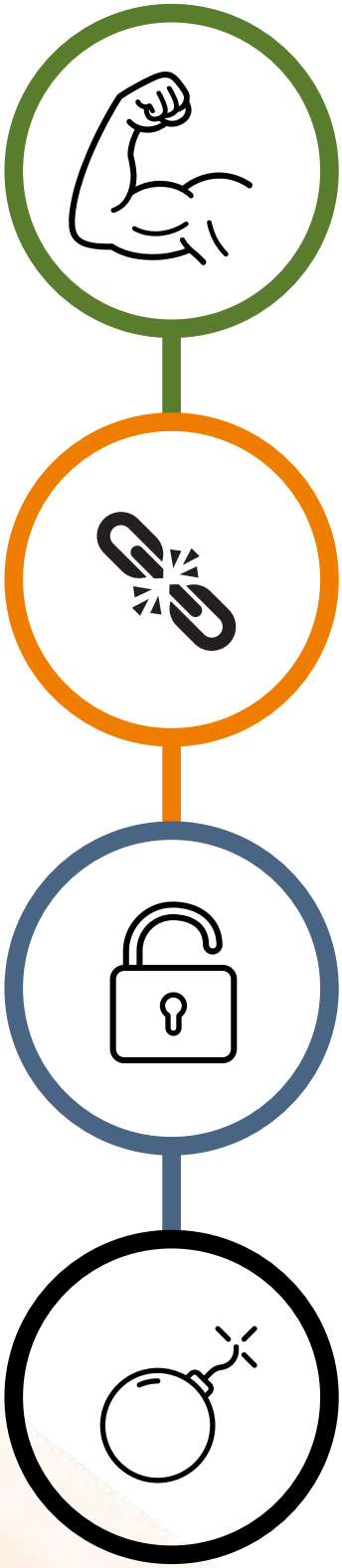
Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

3 STRATEGISK INRIKTNING

3. Strategisk inriktning

3.1 HEMAB SWOT

STYRKOR

- Flera intäktsben
- Bred kompetens och engagerad personal
- God intern samverkan
- Modiga ägare som är för utveckling
- Verksamheten bedrivs i bolagsform
- Hög tillgänglighet på våra tjänster
- Konkurrenskraftiga priser på våra tjänster
- Hög kundnöjdhet
- Starkt lokalt varumärke

SVAGHETER

- Bristande affärsmässighet med svag säljkultur och kundvård
- Saknar kultur för datadrivna beslut
- Bristande mångfald
- Brister i säkerhetskultur
- Personberoende
- Diversifierad verksamhet
- Delvis avsaknad av dokumentation av rutiner och processer
- Bristande spetskompetens
- Svag beställarkompetens
- Lågt kassaflöde
- Stort investeringsbehov

MÖJLIGHETER

- Trygg leverantör i orolig omvärld
- Digital transformation
- Ökad samverkan
- Datadrivna beslut
- Hållbar successionsplanering
- Stärka vårt arbetsgivarvarumärke, modernisera arbetsplatsen
- Utvecklade och stärkta kundrelationer
- Ambitiös kommun, tillväxtmöjligheter
- Ökade marknadsandelar och intäkter
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion
- Samverkan

HOT

- Svårt att rekrytera kompetens
- Snabba regulatoriska och politiska förändringar
- Säkerhetsfrågor (orolig omvärld)
- Klimatförändringar
- Förståelse hos kund och ägare för ökade priser
- Målkonflikter
- Volatila elpriser
- Framtida kapacitet deponi
- Stort investeringsbehov och låga intäkter
- Energigemenskap
- Demografiska förändringar

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

3.1.1 Styrkor

Vi har en mångsidig kompetens inom företaget och flera intäktsben som tillåter oss att effektivt möta olika utmaningar och leverera med hög kvalitet. Det finns goda förutsättningar för intern samverkan och ökad effektivisering och innovation – ett arbete som understödjs av våra modiga, utvecklingsdrivna ägare. Bolagsformen ger oss flexibilitet och anpassningsförmåga i en bransch som ständigt förändras.

Genom kundnära, tillgängliga, efterfrågade och prisvärda tjänster, samt en stark lokal förankring med återinvesteringar i lokalsamhället - stärker vi kontinuerligt vår relation till invånarna och vår samhällsbärande roll i kommunen. Vår höga kundnöjdhet vittnar om en förmåga att förstå och tillfredsställa kundernas behov, samt om vår robusta varumärkesposition.

3.1.2 Svagheter

Bristande affärsmässighet och en svag säljkultur försämrar vår förmåga att öka våra intäkter och locka nya kunder. Därtill saknas en kultur för datadrivna beslut vilket förhindrar en stärkt effektivitet och konkurrenskraft. Vår beställarkompetens behöver öka för att mer kostnadseffektivt kunna bedriva investeringsprojekt. Vi brister även i vårt arbete för mångfald på bolaget.

Vi behöver stärka vår säkerhetskultur genom uppdaterade rutiner och processer samt kontinuerlig utbildning av personalen inom dessa frågor.

För ordning, reda och struktur i verksamheten behöver ledningssystemet uppdateras med fler dokumenterade rutiner och processer vilket också på sikt minskar personberoendet.

3.1.3 Möjligheter

Vår position som en trygg, lokal aktör gör att kunder och medborgare i en orolig omvärld kan lita till vår förmåga att leverera samhällsviktiga tjänster.

En hållbar successionsplanering säkerställer stabila överlämningar av såväl kunskap som ledarskap. Om vi stärker arbetsgivarvarumärket, moderniserar arbetsplatsen och skapar tydliga karriärmöjligheter ökar vår attraktionskraft för ny talang och kompetens.

Vi noterar många både kortsiktiga och långsiktiga tillväxtmöjligheter i vår ambitiösa kommun samtidigt som vi inser potentialen i hållbara affärer. Vi lyssnar till våra kunders önskemål och bevakar samhällstrender för att fortsätta vara relevanta. Därigenom ökar vi våra marknadsandelar och intäkter samtidig som vi stärker våra kundrelationer.

Fjärrvärmeaffären står inför stora möjligheter att med ny teknik kunna producera värme och el med ökad flexibilitet kopplat till både väderförhållanden och elpris.

3.1.4 Hot

Med anledning av den demografiska situationen i vår del av landet är det problematiskt att rekrytera och behålla kompetent personal - vilket kan ha negativ påverkan på vår tillväxt samt kvaliteten på levererade tjänster och produkter. Även kommunal förvaltning och dess likformighetsambition kan i vissa fall begränsa företagets flexibilitet och innovationsförmåga. Politiska och regulatoriska förändringar med kort varsel kan skapa instabilitet, störa verksamhetens planering och innebära ökade kostnader.

Säkerhetsfrågor i en aggressiv och orolig omvärld - samt klimatförändringar - utgör risker och hot som kan påverka både drift och leveranskedjor. Att övertyga kunder och ägare om nödvändigheten av ökade priser på en pressad, skakig marknad kan vara en komplicerad, utmanande uppgift. Även målkonflikter inom organisationen kan skapa interna spänningar och hämma effektiviteten.

De låga och volatila elpriserna kan få stor kortsiktig påverkan på vår lönsamhet varför vi bättre måste rusta oss och ha än fler bärande ben ibland våra affärer.

Prioriterade möjligheter och hot

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande möjligheter prioriterats:

- Trygg leverantör i orolig omvärld
- Ökad flexibilitet fjärrvärmeproduktion
- Digital transformation
- Utvecklade och stärkta kundrelationer
- Hållbar successionsplanering

Utifrån våra intressenters och bolagets strategiska perspektiv har följande hot prioriterats:

- Volatila elprier
- Stort investeringsbehov och låga elpriser
- Demografiska förändringar
- Klimatförändringar
- Säkerhetshot

3.2 Strategier och viktiga insatser

3.2.1 Säkerhetsarbete

En ökad digitalisering i kombination med en mer orolig omvärld har ställt nya krav på vårt säkerhetsarbete. I syfte att effektivt samordna resurser för att hantera säkerhetsfrågan beslutades våren 2023 om införandet av en ny intern säkerhetsorganisation. Denna gruppering kommer att driva arbetet med att fortsatt implementera åtgärder som innefattar tillgångar såsom:

- Information
- Programvarutillgångar
- Tjänster
- Immateriella
- Fysiska
- Medarbetare

Säkerhetsarbetets strategiska inriktning ska bygga på att:

- identifiera och analysera tillgångar, hot, risker och sårbarheter
- utforma resurseffektivt informationssäkerhetsarbete efter säkerställda behov
- arbeta offensivt, inkluderande och förebyggande
- systematiskt följa upp och förbättra

Den grundläggande aktiviteten för att lyckas med implementeringen av ovanstående är införande av *LIS – Ledningssystem för informationssäkerhet* enligt 27001 vilket påbörjades under 2023.

En av våra aktiva målsättningar är att bedriva säkerhetsarbetet på ett sådant sätt att NIS2-direktivet, i Sverige verkställd genom Cybersäkerhetslagen, uppfylls snarast möjligt.

3.2.2 Digital transformation

HEMAB:s ambition är att söka större samverkansmöjligheter kring digitala produkter och tjänster. Affärsplanestrategin inom det digitala området är därför att lägga en grundläggande plattform för tillgång till data och ge förutsättningar för externa aktörer att utifrån marknadsläge, bedömningar kring konsumenternas efterfrågan samt ekonomisk bärighet skapa produkter och tjänster som är gynnsam för vår verksamhet.

Digital transformation definieras på HEMAB:

- Digitalisering tillsammans med kulturell förändring i syfte att öka kundfokus och medarbetarinflytande.
- De anpassningar en verksamhet behöver göra för att vara konkurrenskraftig och kostnadseffektiva i en digitaliserad värld.

Nivån av digital mognad skiftar inom organisationen. Preferensen för digitala verktyg och arbetssätt varierar stort mellan både våra medarbetare och kunder. Vi vill driva en kulturförändring där digitala verktyg används i hög grad och ger oss en ökad möjlighet att effektivisera verksamheten och fatta datadrivna beslut.

Viktiga delar i det arbetet kommer att vara:

- Kontinuerligt uppskatta kostnader för genomförande och resulterande kostnadsbesparingar för digitaliseringsprojekt. Utifrån dessa identifieras lågt hängande frukter som bedöms ge mest positiva effekter i förhållande till kostnad. Prioritering av projekt för utförande sker årligen.
- Inspirera och utveckla medarbetare till att uppmärksamma och föreslå områden och processer för digital transformation. Exempelvis genom att förbättra införandet och implementeringen av nya digitala verktyg och arbetssätt.

Digitala transformationens strategiska inriktning ska bygga på att:

- informera och inspirera medarbetarna till identifiering och utveckling av digitala processer
- resurseffektivisera, kvalitetssäkra och minska personberoendet inom bolaget
- stärka säkerhetskulturen samtidigt som kulturförändring drivs
- rikta särskilt fokus mot förebyggande underhåll
- identifiera och förädla immateriella rättigheter i förekommande fall

Genom införande av målen i affärsplanen med gemensam överblickbar uppföljning har den beslutade digitala transformationen visat exempel på hur arbetet kan drivas på att effektivt sätt.

3.2.3 Hållbarhetsengagemang

Företaget gör viktiga insatser för att främja cirkularitet och möjliggöra för våra intressenter att göra klimatsmarta val, vilket vi kommer fortsätta arbeta med. Utöver vårt engagemang för klimat och miljö kommer vi intensifiera arbetet med våra sociala insatser samt verka för en sund ekonomi inom bolaget.

EU-lagstiftning som Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) påverkar i nuläget inte bolagets egen verksamhet men på sikt kommer vi behöva kunna redovisa hur vår leverantörskedja ser ut. Ansvarsfulla och hållbara leverantörskedjor är en central del av vår verksamhet och vi ska sträva efter att skapa värde genom hela vår leverantörskedja.

Vi strävar efter att minska, både vårt direkta och indirekta negativa klimatavtryck. Företaget har genomfört ett klimatbokslut som stöd i detta arbete vars värden fungerar som en baslinje vilken kommande insatser kommer utvärderas mot.

Vi ska:

- vara föregångare för cirkulära tjänster och affärer
- öka vårt sociala hållbarhetsengagemang
- kartlägga, identifiera och vidta åtgärder för att minska HEMAB:s klimatavtryck inom samtliga affärer
- säkerställa att HEMAB senast 2045 inte har några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären
- ta fram strategier och kriterier för hållbara upphandlingar och inköp där hela leverantörskedjan ska präglas av våra värderingar och krav kring hållbarhet, etik och kvalitet
- arbeta strategiskt och proaktivt med hållbarhetsfrågor som genomsyrar hela organisationen

3.2.4 Kompetensförsörjning och medarbetarskap

Grundförutsättningen för verksamheten är medarbetarnas kompetens och engagemang. Ett målmedvetet arbete för att skapa en säker arbetsplats och hög trivsel, arbetsglädje samt hälsa och välmående är en strategiskt mycket viktig fråga. Genom att arbeta med värdegrundsfrågor och medarbetarskap får vi en arbetsplats där medarbetarna får ett tydligt mandat att växa och ta ansvar för sina arbetsuppgifter, vilket i sin tur förbättrar och effektiviserar verksamheten.

I dagsläget har vi en utmaning i att rekrytera och behålla kompetens inom ett flertal av våra affärer och verksamheter.

För att bemöta detta behöver vi:

- förändra vårt arbetsgivarvarumärke med fokus på att lyfta fram karriärmöjligheter inom bolaget och vårt hållbarhetsengagemang.

- skapa och implementera en kompetensförsörjningsplan.
- utforska möjligheter att samarbeta med andra företag för att dela på praktikplatser och därmed kunna öka både frekvens och kvalitet på vårt mottagande av praktikanter.
- upprätta en mångfald- och jämställdhetsplan
- ha en strategi för att ta hand om praktikanter och studenter men även för att locka dem till oss, i syfte att säkerställa ett rekryteringsunderlag även i fortsättningen. Ett steg i det arbetet är att standardisera processer för mottagande av LIA-studenter och examensarbeten.

3.2.5 Våra kunder

Bolagets kundtyper är flera, alltifrån privatkunder till offentliga aktörer och företag. Gemensamt för dessa är ökade förväntningar och krav på oss som leverantör av olika tjänster. Olika kundtyper kräver olika strategier som svarar upp mot förväntningarna och för ökad lönsamhet i bolaget. Närheten till våra kunder gör oss starka och är bidragande till att bygga vårt varumärke. Vi behöver fortsätta vara attraktiva genom att erbjuda moderna, driftsäkra och prisvärda produkter och tjänster inom de verksamhetsområden vi konkurrerar.

Bolagets monopolsituation inom vissa verksamheter ställer än högre krav på oss i fråga om god service och skäliga prisnivåer.

För att bibehålla en hög grad av kundnöjdhet behöver vi:

- säkerställa hög tillgänglighet i våra tjänster genom ett välplanerat underhåll och snabb fel avhjälpning
- hålla en god servicenivå och agera professionellt i våra möten med kund, oavsett om det sker i kundservice eller ute bland medborgarna
- identifiera våra kundtyper och sätta differentierade strategier för ökad kundnöjdhet och försäljning
- fortsätta bedriva ett aktivt och transparent informationsarbete som är lättillgängligt och som i hög grad sker på mottagarens villkor i flera olika kanaler
- ständigt se över prismodeller och genomföra interna effektiviseringar för att erbjuda en prisnivå som är attraktiv och konkurrenskraftig
- arbeta med produkt- och tjänsteutveckling som kunderna efterfrågar
- erbjuda självbetjäningstjänster i högre utsträckning för effektivare kundhantering och digital försäljning

3.2.6 Energiförsörjning och flexibilitet i energisystemet

Förändrade marknadsförutsättningar, ökade krav på robust energiförsörjning och en mer volatil energimarknad ställer högre krav på HEMAB:s energisystem och produktionsförmåga. Samtidigt skapar omställningen av energisystemet nya möjligheter att utveckla fjärrvärmeaffären genom ökad flexibilitet och effektiv resursanvändning.

En ökad flexibilitet stärker försörjningstryggheten, förbättrar möjligheten till kostnadseffektiv drift och minskar sårbarheten vid förändrade marknadsförutsättningar. Samtidigt påverkas verksamheten av utmaningar kopplade till volatila elpriser, omfattande investeringsbehov och periodvis låga elpriser. Detta ställer krav på långsiktig planering, prioritering av investeringar och ett aktivt arbete för att säkerställa ekonomisk hållbarhet i våra energisystem.

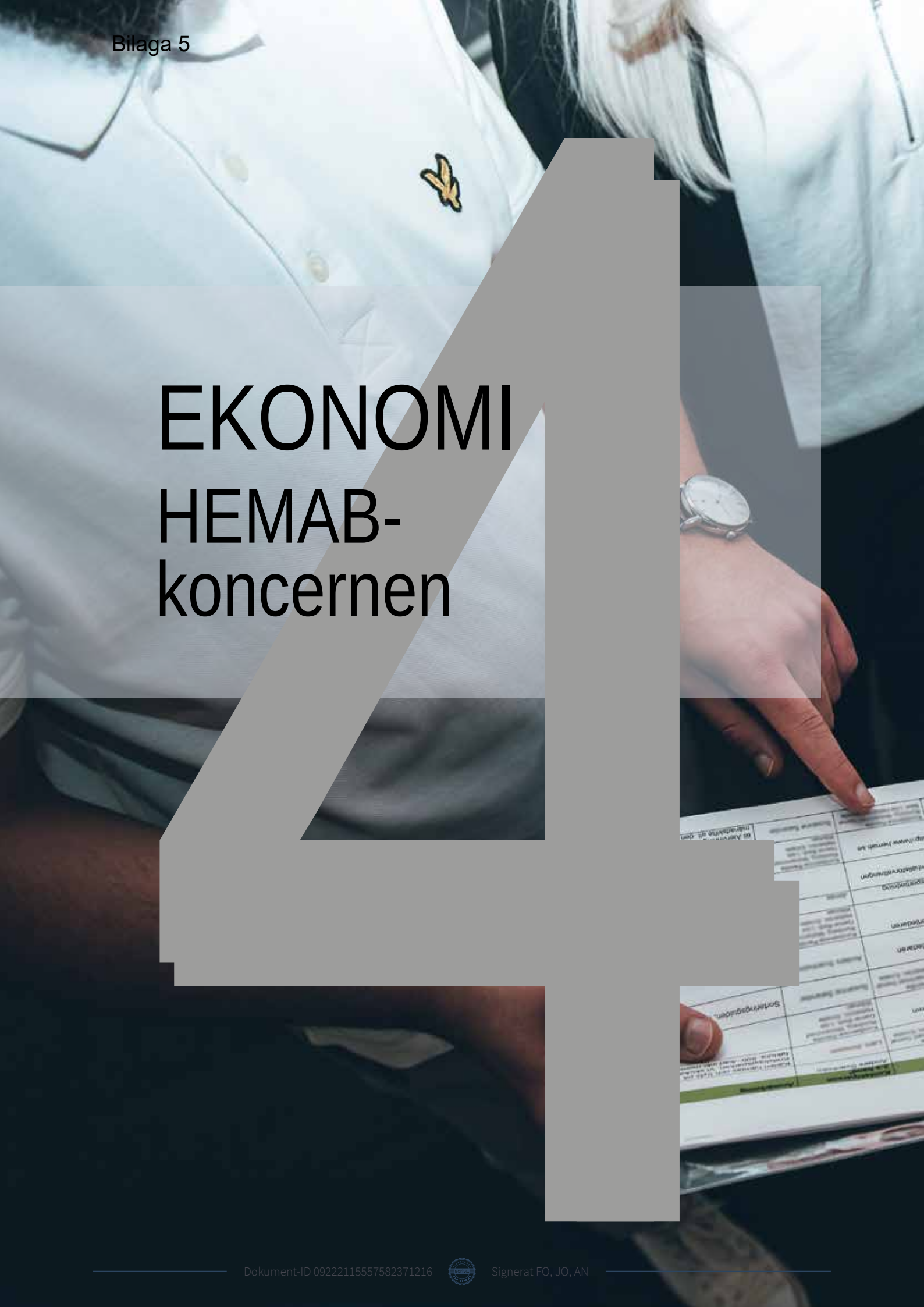
För att möta dessa förutsättningar behöver vi:

- öka flexibiliteten i fjärrvärmeproduktionen genom att utveckla produktionsmix, driftstrategier och möjligheter till laststyrning och energilagring där det är relevant
- utvärdera och utveckla lösningar som stärker energisystemets robusthet, effektivitet och anpassningsförmåga över tid
- arbeta aktivt med optimering av produktion och resursutnyttjande för att minska påverkan från svängningar på energi- och elmarknaden
- identifiera affärsmöjligheter kopplade till energiomställningen och utvecklingen av framtidens energisystem
- aktivt arbete med prissättning och kassaflödesplanering

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

3.3 HEMAB:s mål och ambitioner

Övergripande mål		Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Hållbart Härnösand	Ekonomi	Vi strävar efter en sund och hållbar ekonomi med stabil avkastning på investerat kapital och en skälig belåningsgrad.	> 3 procent avkastning på totala tillgångar. >20 procent soliditet.	2027-2030
	Miljö och klimat	Vi vill bidra till att de nationella miljömålen uppnås genom att ta ansvar för att reducera våra utsläpp som påverkar klimat och miljö.	Antal initiativ tagna för att minska koldioxidutsläpp. Noll stycken okontrollerade utsläpp med miljöpåverkan.	2027-2030
	Sociala insatser	Vi vill bidra till ett socialt hållbart Härnösand genom att ta ansvar för att fler får förutsättningar att lära sig språket och göra inträde på arbetsmarkandsmarkanden.	Årligen ta emot en språkpraktikant i vår verksamhet med start år 2025.	2027-2030
Attraktivt Härnösand		Vi ska verka för en hög kundnöjdhet.	Fem punkter bättre än genomsnittet för branschen i SKI kundundersökning.	2027-2030
		Vi ska jobba för en hög medvetenhet kring säkerhetsfrågan bland våra medarbetare.	Informationssäkerhetsutbildning integreras i kompetensprofilen för alla medarbetare med årlig repetitionsutbildning som följs upp av närmaste chef.	2027-2030
		Vi ska säkerställa hög kvalitet på vårt arbete inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	Utreda 100 procent av alla avvikelser inom kvalité, miljö, arbetsmiljö och informationssäkerhet.	2027-2030
Attraktiv arbetsplats		Vi ska främja en hållbar arbetsplats med friska medarbetare.	Frisknärvaro Noll stycken olycksfall med sjukskrivning.	2027-2030
		Vi ska arbeta för en ökad jämställdhet och maktfördelning på vår arbetsplats.	50 procent kvinnor i ledande position.	2028
		Vi ska bidra till att utbilda nya medarbetare inom vår bransch samt arbeta för att säkra vår egen kompetensförsörjning.	Handleda åtta stycken LIApraktikanter per år. Handleda fyra examensarbeten per år.	2027-2030
Innovativ samhällsnytta	Kundnytta	Vi ska främja användandet av vår app för att möjliggöra en effektiv och kvalitativ kommunikation med våra kunder.	3 500 stycken nedladdningar av vår app.	2027
	Digital transformation	Vi ska säkra god framdrift i vårt arbete med digitalisering inom organisationen.	Tio stycken påbörjade och avslutade initiativ per år.	2027-2030

4 EKONOMI HEMAB-koncernen

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

4. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	516 177	507 071	548 998	593 381	617 995	647 067	671 589
Övriga intäkter	99 166	89 958	88 863	88 380	90 477	92 322	94 198
SUMMA INTÄKTER	615 343	597 029	637 861	681 761	708 472	739 389	765 788
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen							
Anläggningsmaterial	-16 761	-14 684	-10 973	-13 728	-14 983	-16 799	-18 653
Övriga ext kostnader	-169 013	-171 871	-176 770	-188 113	-196 383	-204 323	-212 973
Funktionskostnader	-41 201	-37 956	-43 514	-44 404	-45 286	-46 189	-47 110
Personalkostnader	-103 030	-105 860	-110 944	-115 323	-119 845	-124 384	-129 878
Avskrivningar	-83 435	-89 835	-92 959	-96 806	-100 919	-105 361	-107 486
SUMMA KOSTNADER	-574 048	-552 550	-573 130	-609 138	-631 991	-654 410	-676 973
RÖRELSERESULTAT	41 295	44 479	64 731	72 623	76 481	84 979	88 815
RÖRELSEMARGINAL	6,71 %	7,45 %	10,15 %	10,65 %	10,80 %	11,49 %	11,60 %
Ränteintäkter	1 224	612					
Räntekostnader	-25 025	-29 481	-31 202	-29 494	-29 375	-29 403	-29 232
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-23 801*	*-28 869*	*-31 202*	*-29 494*	*-29 375*	*-29 403*	*-29 232*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	17 494	15 610	33 528	43 130	47 106	55 575	59 583

Samtliga poster i tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

4.1 Ekonomiska förutsättningar

4.1.1 Vad är grunden för HEMAB:s ekonomi?

Ägardirektivet styr vad vi kan och ska göra, men det finns även lagar som styr oss när det gäller ekonomi.

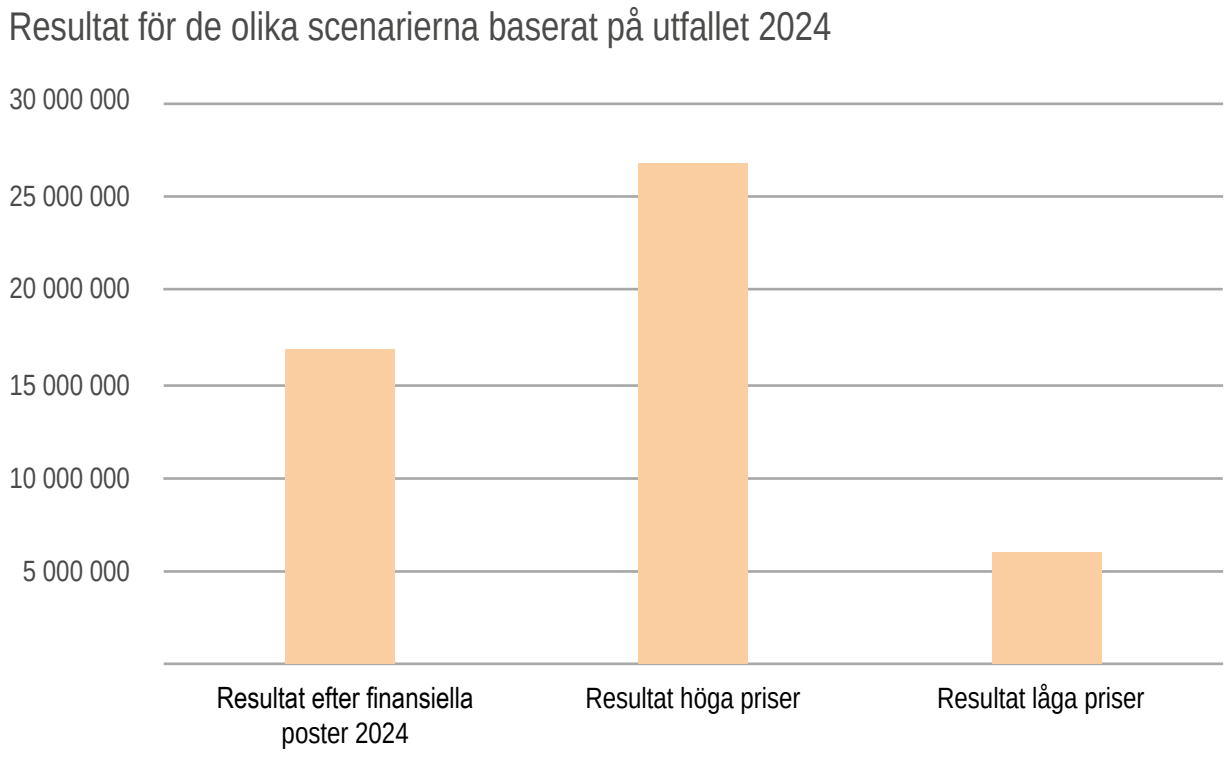
Ägardirektivet är tydligt; I samklang med attraktiva och konkurrenskraftiga priser ska vi uppnå en avkastning över 3 procent stabilt över tid, tillsammans med en soliditet över 20 procent. För att uppnå detta kan vi framför allt ta fasta på följande delar av ägardirektivet: optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn.

Vi har verksamheter som är lagreglerade att styras bland annat mot nollresultat. VA-lagen stipulerar noll-resultat för VA-verksamheten och Fastighetsrenhållningen, som också tas ut via taxa, skall också ha noll-resultat. Intäktsregleringen på Elnät begränsar också vad vi kan ta ut i intäkt i förhållande till kostnader. Dessutom måste vi hålla oss inom den kommunala kompetensen. Våra olika affärer har således olika förutsättningar att bidra till ekonomin och dessa regleringar påverkar ägardirektivets krav på >3 procent. Hade regleringarna inte funnits så hade vi också haft betydligt högre krav på avkastning.

4.1.2 Vad påverkar vår ekonomi?

Med de affärer vi har idag är vi i det löpande fortfarande relativt känsliga och beroende av elpriser vilket gör att vårt resultat till stor del är beroende av elmarknaden och vad som händer där. Vi har också lånat mycket under en 10-årsperiod i och med mycket nyinvesteringar i förnyelsebar energi, cirkulär hantering av material, bredband och säkrare elnät. Dessa investeringar har inte gett avkastning som förväntat och har byggt upp en lånestock som gjort oss mer räntekänsliga. VA-lagstiftningens krav på noll-resultat och de ökade investeringar som gjorts, samt det ökade framtida behovet som inte klaras av kassaflödet, skapar också högre räntekänslighet och ökade räntekostnader.

Vi är känsliga för låga och volatila elpriser i vår verksamhet, intäkter från elproduktionsanläggningar är en viktig del i vår totala intäkt. De väldigt låga elpriser vi ser nu och som ser ut att bestå de närmaste åren får stora negativa effekter på vår lönsamhet. Ett år med låga elpriser kan innebära en resultatförsämring med över 20 Mkr jämfört med ett år med höga elpriser. Se graf nedan utifrån jämförelse mot 2024 års bokslut.

De delar vi främst kan styra kostnader för finns internt. Det är därför viktigt att vi ständigt har ett fokus på interna effektiviseringar och kostnadskontroll för att motverka ökade utgifter. Vi ska hela tiden utmana och utvärdera vårt arbetssätt idag för att se hur vi kan göra det bättre imorgon. Därigenom får vi en motverkande kraft mot inflation och andra prisökningar som gör att vi kan uppfylla målsättningen, samtidigt som vi håller konkurrenskraftiga taxor.

4.1.3 Investeringar

	2023	2024	2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Fjärrvärme	16 254	30 228	19 525	15 860	19 015	23 150	23 650	25 650
Elnät	25 572	31 174	29 718	22 135	19 100	32 800	32 400	32 000
Återvinning	4 377	6 810	2 665	15 770	13 850	11 750	11 650	1 650
Deponi		3 950		2 300				
VA	33 108	100 868	115 668	55 730	62 600	55 500	58 000	58 000
Elförsäljning								
Bredband	-8 044	9 873	23 070	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Vindkraft			8 241	500				
Tankstation								
Laddstationer								
Biogas	6 094	42 524		3 600		5 000	2 029	2 030
Servicetjänster								
Centrala funktioner	4 612	6 288	2 883	3 650	4 000	2 750	2 750	2 750
SUMMMA	81 973	231 715	201 770	129 545	128 565	140 950	140 479	132 080

Samtliga poster i tkr

Vår generella grund för investeringar är att dessa skall finansieras av vårt genererade kassaflöde.

Ny-investeringar är dock svåra att finansiera genom kassaflöde och då återstår finansieringsformen att låna pengar mot kommunal borgen.

Vid alla investeringar, men särskilt sådana investeringar som kräver lån, så är väl genomarbetade kalkyler ett måste. I kalkylerna behöver relevanta, trovärdiga antaganden om utfallet av investeringen finnas, samt ett avkastningskrav som motsvarar de krav vi har i vårt ägardirektiv. Det kan och skall dock även finnas investeringar i vår verksamhet som är mer av hållbarhetskaraktär. Dessa kan ha en annan kalkyl med mjukare värden.

Investeringsfinansiering är en utmaning med det kassaflödeskrav vi har. Särskilt inom vissa områden där vi har lagstiftning som stipulerar resultatnivån och vi över tid inte har reinvesterat i rätt takt eller fonderat i den utsträckning som borde ha gjorts. Detta är en stor utmaning framåt att hantera.

För att kunna fortsätta investera i våra verksamheter utvecklar vi vår prisstrategi. För att även fortsättningsvis kunna upprätthålla en hög tillgänglighet av tjänster till våra kunder behöver vi fortsätta investera, reinvestera och

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

underhålla våra anläggningar. För att kunna göra det behöver vi förstärka vårt kassaflöde. Det kan vi göra dels genom bättre kostnadskontroll men vi behöver också öka intäkterna från våra kunder.

4.1.4 Utmaningar framåt

På elnätssidan har vi en intäktsreglering som medger att vi har utrymme för höjningar till kringliggande kommuners nivå. Dock ska vi och vill vi ha fördelaktiga priser för våra kunder. Vid en höjning tillkommer även ett påslag av moms som blir en kostnad för oss.

För fjärrvärmen har vi inga särskilda regleringar att förhålla oss till. Dock är uppvärmningsformen kraftigt konkurrensutsatt av andra uppvärmningsformer, och särskilt då bergvärme, vilket gör att vi behöver hålla priserna på en förmånlig och konkurrenskraftig nivå. I fjärrvärmeproduktionen produceras även el, vilket är en fördel, men också gör att vi är beroende av elpriset.

VA-lagen stipulerar, som tidigare nämnts, noll-resultat i verksamheten. Här är vi därför beroende av effektiv drift och underhåll samt att vi anpassar VA-taxan till en nivå som ger oss förutsättningar att göra långsiktiga investeringar i vårt ledningsnät. Det finns en utmaning i framför allt det sistnämnda, eftersom nyinvesteringar och större reinvesteringar ger finansiella kostnader när de finansieras via lån. Kravet på noll-resultat ger litet kassaflöde, därav större finansiering genom lån.

Vindkraften är beroende av elpriset och vädret eftersom tillgängligheten är viktig. Stillastående verk producerar varken el eller inkomster. En utmaning för vindkraften är också den så kallade capture raten, det vill säga det som blir vindkrafts-elens pris i förhållande till medelpriset på marknaden under en viss period. En låg capture rate indikerar att kraftslaget har haft en hög produktion under en period med låga priser, vilket i sin tur ger sämre inkomster.

Fastighetsrenhållningen ska också drivas med ett noll-resultat. Här har vi ett stort underskott, mycket på grund av att taxan inte höjdes så mycket som hade behövts i samband med införandet av matavfallsinsamlingen. För att kunna fortsätta hålla låga taxor jobbar vi bland annat med åkeriet, balanläggningen och deponin för att få ett överskott som kan täcka underskottet på fastighetsrenhållningssidan. Dock måste vi hålla oss inom den kommunala kompetensen.

Biogasen är ett relativt nytt område som vi ser kan bidra positivt framöver. Starten har varit tuff med komplicerade tekniska processer. Under 2025 driftsattes en utbyggnad av biogasanläggningen som har kompletterats med ett förvätskningssteg. Därmed kan vi nu även producera och sälja flytande biogas.

Elförsäljningen startades mot bakgrund av att det skulle bli en mer elhandlarcentrisk marknad. Det vill säga att alla kunder skulle skötas från elhandel och inte från elnät. Här är det viktigt att förstå att elförsäljningen ger cirka 500 Tkr i överskott och i och med detta tar kostnadstäckning på några miljoner.

www.hemab.se
facebook.com/hemabharnosand
instagram.com/hemabharnosand
linkedin.com/company/hemabharnosand

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ
– Du kan lita på oss!

Dokument-ID 05222115557583371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

Verksamhetsplan Återvinning 2027 - 2030

Bilaga 5

Cathrine Edholm, Chef Kommunalt avfall och Isabell Niklasson, Affärschef Återvinning

Dokument-ID 092221[illegible]216

1. Affärsbeskrivning

Affären återvinning omfattar både vinst och icke-vinstdrivande verksamheter. Under 2024 finns tre tydliga indelningar:

- Kommunalt ansvar
- Transport

På uppdrag av Härnösands Kommun har HEMAB i uppdrag att utföra det som faller under kommunalt ansvar och ansvarar för insamling, borttransport och behandling av avfallet. Kommunalt avfall definieras enligt 15 kap. 3 § i miljöbalken och där framgår att kommunalt avfall är avfall från hushåll och sådant avfall från andra källor som till sin art och sammansättning liknar avfall från hushåll, dock inte:

- avfall från tillverkning
- avfall från jord- och skogsbruk
- avfall från fiske
- avfall från septiktankar, avloppsnät och avloppsrening
- bygg- och rivningsavfall
- uttjänta bilar

Transport ansvarar på uppdrag av den kommunala avdelningen för insamling av ovan nämnda uppdrag. Det gäller förutom hushållsnära insamling även transport av material från återvinningscentralerna och slam från enskilda avlopp.

I tillägg agerar avdelningen för insamling utanför det kommunala ansvaret, vilket riktar sig till både privatpersoner och verksamheter. Anläggning Jaktstigen ligger under transport och är HEMABs balanläggning med mottagningsanläggning och omlastningsstation för förpackningsmaterial.

Organisationen består till stor del av personal tillhörande produktionsavdelningen som arbetar som chaufförer inom transport samt återvinningsarbetare inom det kommunala uppdraget. Strategiskt arbete, transportledning och projektledning utförs av administrativ personal inom återvinningsaffären.

Verksamhetsområde

Återvinningens upptagningsområde är främst inom Härnösands kommun.

Kort om återvinningsverksamheten
På HEMAB har vi stort fokus på miljö och kretslopp i hela verksamheten. Vi strävar efter social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Inom Återvinning jobbar vi dagligen med ekologisk hållbarhet.

Återvinning sköter det kommunala insamlingsansvaret för avfall på uppdrag av Härnösands kommun och driver även två återvinningscentraler — Härnösands Kretsloppspark och Ålands återvinningscentral. Kretsloppsparken drivs sedan 1 september 2025 i egen regi och bemannas genom både egen och extern personal.

All insamling sker i egen regi och med egen personal.

2. Arbetsprocesser

- *Kommunalt ansvar*

Det kommunala ansvaret finansieras med avfallstaxan och styrs av kommunens avfallsföreskrifter.
HEMAB ska vara en drivande partner i omställningen för att nå de svenska etappmålen för ökad materialåtervinningen av kommunalt avfall.

Inom uppdraget ingår att driva och utveckla det två återvinningscentralerna, Härnösands kretsloppspark i centrala Härnösand samt Ålands återvinningscentral som är placerad på Ålands återvinningsanläggning. För insamling av förpackningar har HEMAB ett antal självständiga återvinningsstationer (ÅVS:er) som komplement till hushållens egna behållare.

I det kommunala uppdraget, fastighetsrenhållningen, ingår insamling av matavfall, restavfall samt förpackningar av metall, plast, papper, ofärgat och färgat glas. Från och med 1 Januari 2024 har kommunerna tagit över ansvaret för att samla in förpackningar från hushåll och samlokaliserade verksamheter i syfte att öka återvinningsgraden.

Insamlingen ska ske fastighetsnära och utbyggnaden ska vara färdig till 1 januari 2027. Insamling av förpackningsmaterial sker genom finansiering av producentansvarsorganisationerna och ersättningen är tänkt ska täcka upp kommunens behov av utbyggnad samt insamling.

I det kommunala uppdraget ingår även latrinhämtning och tömning av avloppsslam från enskilda avloppsanläggningar, hantering av spillfett och fett från fettavskiljare, insamling och återbruk vid återvinningscentral (ÅVC) samt säker insamling och hantering av farligt avfall.

- *Transport*

Transport erbjuder tjänster till verksamheter och privatkunder samt på uppdrag av det kommunala insamlingsansvaret.

Insamling av avfall och andra transportuppdrag sker främst inom den egna kommunen, men även utanför kommungränsen där insamling av avfall ska behandlas inom bolagets egna anläggningar, till exempel i balanläggningen, i biogsansläggningen eller på Ålands återvinningsanläggning.

Transportavdelningen bidrar till att skapa synergiaffärer och hitta samarbeten mellan affärerna.

Fordonsparken omfattas av containerbilar, flakväxlare, kranbilar, återvinningsbilar samt slam- och spolbilar. Alla tunga fordon använder fossilfritt bränsle i form av HVO eller egen producerad fordonsgas.

På anläggning Jaktstigen sker omlastning av förpackningsmaterial samt balning av ett antal fraktioner, framförallt well, plast- och pappersförpackningar. Balningen sker i egen regi innan det transporteras vidare till slutmottagare för materialåtervinning.

Anläggningen agerar sedan 2024 omlastningsstation samt mottagningsanläggning för papper, plast och metall för såväl egna kommunen som närliggande kommuner.

Regelefterlevnad

För insamling av kommunalt avfall behöver HEMAB förhålla sig till:

- Kommunala avfallsföreskrifter
- Avfallsförordningen
- Miljöbalken
- PBL

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

3. Våra tjänster och produkter

Återvinningen ska leverera hög service och bidra till kommunens miljömål i flera led. Vi ska möta våra kunders behov och vara öppna för nya lösningar och aktivt arbeta för att vara en viktig partner för både privatpersoner och företagens utmaningar gällande materialåtervinning eller avsättning.

Vi har goda förutsättningar för att fylla dessa funktioner:

- Egna fordon ska bidra till kostnadseffektiva tjänster och hög servicegrad
- Kort responstid genom hög närvaro inom kommunen
- God lokalkännedom och goda möjligheter till samverkan med näringslivet
- Samordnade tjänster genom kommunalt bolag med flera nyttigheter
- Fordonsparkens bredd gör det möjligt med olika typer av tjänster och möjlighet att styra insamlingen av avfall till kostnadseffektiva lösningar.
- Egen personal på Kretsloppsparken ökar kompetensen och möjligheten att agera affärsinriktat och inte minst mot bolagets ambitiösa miljö- och hållbarhetsmål.

Hur kommer våra tjänster och produkter att utvecklas kommande år?

- Den 1 januari 2027 ska den fastighetsnära insamlingen (FNI) vara fullt utbyggd. HEMAB arbetar aktivt och uppsökande för att hitta kundanpassade lösningar med fokus på både ekonomi och ekologi.
- Återvinningsstationer kommer att ersättas med ett fåtal lättillgängliga insamlingsplatser för att möta behovet av skrymmande papp- och plastförpackningar. HEMAB behöver vara lyhörda för att möta behovet och anpassa lösningar för de förutsättningar och behov som finns inom kommunens olika områden.
- Återbruk fortsätter vara i fokus och under 2026 öppnar HEMAB en egen återbruksbutik på Kretsloppsparken. Målet är att främja återbruk och minska mängden energiåtervinning och deponi.
- Våra gemensamhetsplaser för fritidshus får under året nya kärl med möjlighet för utsortering av alla förpackningsfraktioner.
- Vi fortsätter med våra trädgårdssäckar, vår och höst, och erbjuder våra kunder hög service till en billig peng.

4. Samverkan

Intern samverkan

- Samarbete med VA genom både planerade och akuta uppdrag inom både rörnät och reningsverk.
- Samarbete med Energiaffären genom den populära riskampanjen där kunder kostnadsfritt får sitt ris hämtat under tidig höst.
- Stötta Elnät både i projekt och i den dagliga driften där behov av kran- och flaktjänster behövs, exempelvis efter trädfällning eller vid utkörning av material.
- Behandling matavfall sker genom rötning och produktion av fordonsgas. Gasen används till stor del för fordon som sköter insamling av det kommunala avfallet.

Extern samverkan

- Y-renhållarna arbetsgrupp samt styrgrupp
- Arbetsgrupp inom Avfall Sverige
- Fetchplanner användarträff
- Nätverk inom fordonsutbildningar för möjliggörande av praktikplatser.

5. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Kommunikation och marknadsföring inom affären Återvinning består av två delar. Den ena delen är information till och kommunikation med kommuninnevånarna kring det som rör kommunalt avfall, sortering, återbruk, återvinning, hantering av matavfall bland annat. Här fyller marknadsföring och kommunikation även en utbildande funktion där vi höjer medvetandegraden hos kunderna och gör en förflyttning i den vardagliga hanteringen av olika avfallsslag. Den andra delen är en marknadsförande del som säljer våra tjänster.

Vi arbetar aktivt med att kommunicera via nyheter, webbsida, sociala medier och via direkta samtal med kunder vi träffar i olika sammanhang. Vi trycker även upp informationsmaterial som skickas eller delas ut

till våra kunder och använder oss av tryckt media för att nå ut med annonsering och information. Att alla anställda på HEMAB dessutom är goda ambassadörer kring återvinningsarbetet är av yttersta vikt, liksom kring våra övriga verksamheter.

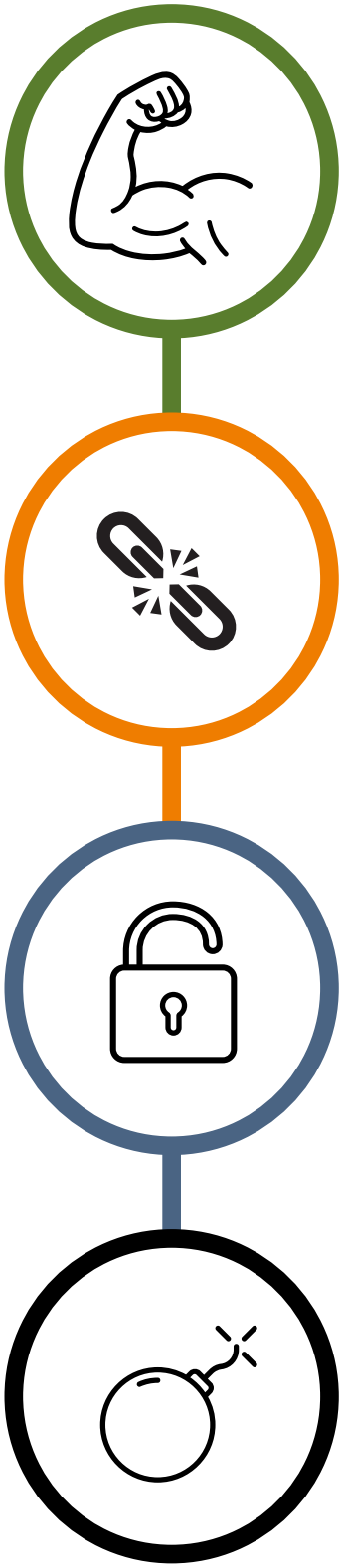
Det finns utmaningar i marknadsföringen av verksamheten i de delar som av vissa upplevs som en försämring av service, men som är bra för miljön. Att minska mängden restavfall är en sådan del. Vi ska fokusera på att skapa en tydlig redovisning av vilka ekonomiska och miljömässiga vinster det skapar för samhället.

Vi ska fokusera på kommunikationsinsatser riktat till återbruk och den nya återbruksbutiken. Hitta nya samarbeten för att förädla avfall och skapa innovativ samhällsnytta på flera plan.

Våra kunder är våra viktigaste intressenter, samtidigt som vi har ett ansvar för att flytta oss upp i avfallstrappan. Tydlighet i kommunikation är viktigt för ett ömsesidigt ansvar och för att göra förflyttningar i våra kunders beteende. Vi ska också erbjuda en prisvärd och cirkulär verksamhet som underlättar för dem att bli mer hållbara i sin vardag.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

6. Återvinning SWOT

STYRKOR

- Monopol på kommunalt avfall
- FNI-projektet har högt fokus
- Bra samverkan med Y-renhållarna
- Eget tillstånd och egen mark
- Insamling i egen regi
- Kretsloppspark i egen regi
- Hög social hållbarhet
- Hög service på återvinningstjänster
- Egen återbruksbutik
- Ökad tillgänglighet på fordon genom nybeställningar
- Levererar helhetslösningar

SVAGHETER

- Ingen försäljning av container- och flaktjänster
- Ny personal och underentreprenörer kräver kunskapshöjande åtgärder
- Omvärldsbevakning inom driftsfrågor
- Låg nyttjandegrad internt av affärens marknadstjänster
- Begränsande ytor och disponeringsmöjligheter på anläggningarna
- Saknar beredskap på slam- och spoltjänster

MÖJLIGHETER

- Ökat återbruk i samhället
- Tillgång på resurser inom social hållbarhet
- Bidra till att verksamheter kommer högre upp i avfallstrappan och blir mer hållbara
- Ökade affärer mot etableringar med högt miljöfokus
- Etableringar och inflyttning ger nya kunder
- Efterfrågan på behovsstyrd hämtning hos verksamheter och flerfamiljshus
- Digital transformation
- Leverera helhetslösningar
- ÅVC i egen regi
- Ökad social hållbarhet genom samarbete med Härnösands kommun

HOT

- Konkurrenter som är stora aktörer
- Avsättning av separerade fraktioner
- Ersättningsnivå från Naturvårdsverket är osäker
- Kompetensförsörjning
- Utbyggnad FNI flerfamiljshus har högt kundberoende
- Ökad risk för hot och våld
- Ökad risk för välfärdsbrott

7. Strategier och viktiga insatser

HEMAB ska aktivt bidra till att nå de svenska etappmålen för ökad materialåtervinning av kommunalt avfall.

Kommunalt ansvar

HEMAB ska aktivt bidra till att nå de svenska etappmålen för ökad materialåtervinning av kommunalt avfall. Samarbete med Y-renhållarna och andra norrländska kommuner ses som en viktig strategi för att nå gemensamma mål, både genom gemensam upphandling samt arbetsgrupper. Fastighetsnära insamling drivs i projektform tills lagen träder i kraft 1 januari 2027 och blir en del av driften from 2027.

Våra återvinningscentraler ska erbjuda hög servicenivå och vi ska fortsätta utveckla våra tjänster och se över hur våra kunder på ett enkelt sätt kan bidra till våra mål om minskad energiåtervinning.

Marknadstjänster

Transport med åkeriet och balanläggningens affärer kräver ständig utveckling och prioritera sina stora kunder för att skapa attraktiva och kostnadseffektiva tjänster. Det ska ske genom närvaro och lyhördhet mot kundernas förväntan och behov.

Kompetensutveckling ses som en stor utmaning och affären behöver vara mer synlig på arbetsmarknaden för att attrahera kompetenta och engagerade medarbetare. Ett utökat samarbete med närliggande fordonsutbildningar har skapat möjligheter för fler praktikelever, detta samarbete ska fortsätta prioriteras.

8. Mål och ambitioner

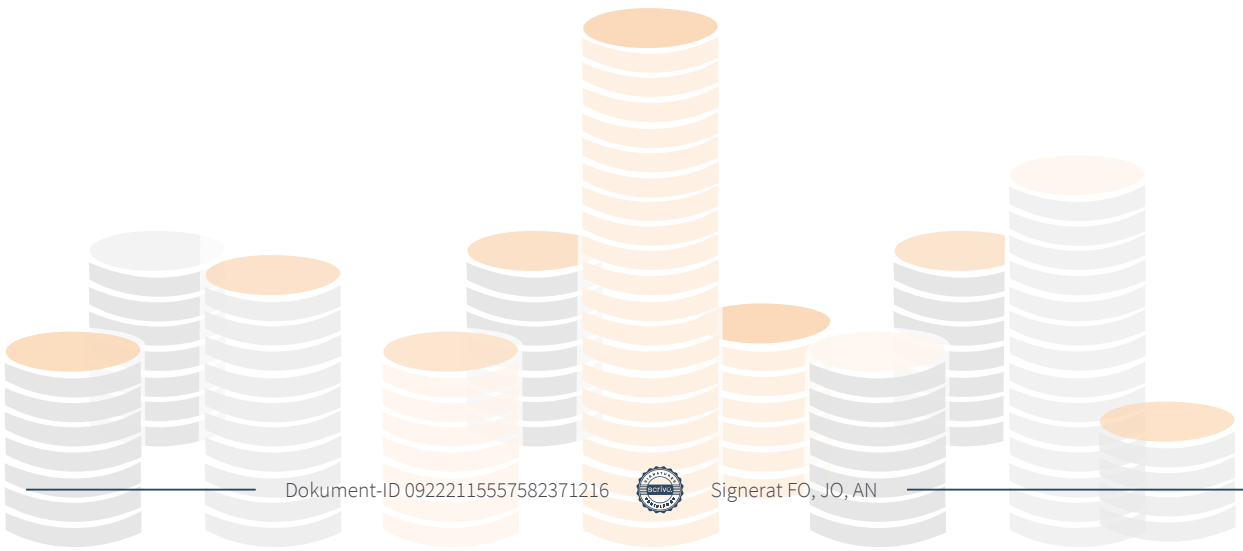
Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Vi ska effektivisera våra arbetsprocesser genom att digitalisera utvalda delar i vår administration och minimera manuell hantering.	100 procent automatiska faktureringsunderlag	2027
	100 procent digitala handelsdokument	2027
En hållbar avfallstaxa bygger på en rättvis fördelning mellan våra kunder. Vi ska därför ha hög betalningsgrad på våra återvinningscentraler.	100 procent betalande företagskunder på våra återvinningscentraler. Gäller även farligt avfall.	2027
Vi vill minska vårt CO_2-utsläpp genom att reducera antalet körningar i vår verksamhet med hjälp av förbättrad planering samt fortsätta byta ut fordon till fossilfritt bränsle.	100 procent fossilfri fordonspark	2030
Vi vill utveckla våra tjänster för verksamheter och företag med behovsstyrd tömning.	Ta fram projektdirektiv för vilka behållare eller körturer som skulle kunna göras on-demand.	2026
	Testa minst två behållartyper i on-demand-körning i pilot-projekt.	2026
	Ta fram ett verktyg för digital beställning för att hantera bokningar/hämtningar av våra återvinningstjänster.	2027
Vi vill eftersträva en så låg grad som möjligt av felsortering av avfall hos våra kunder.	Mindre än 20 procent felsortering i restavfallspåsen hos småhus med befintligt fyrfackskärl.	2026
	Mindre än 20 procent felsortering i restavfallsfraktionen för flerfamiljshus.	2026
Vi vill minska vårt CO2-utsläpp genom att aktivt arbeta med att nå högre i avfallstrappan och minimera mängden avfallsförbränning.	Börja mäta mängden återbruk som inkommer vid våra återvinningscentraler för att på sikt kunna mäta minskat CO_2-utsläpp.	2027
	Öka antalet återbrukat material med 20 procent	2030
	Minska mängden energiåtervinning som samlas in vid våra ÅVC:er med 30 procent.	2030
Fullständig efterlevnad av de kommunala föreskrifterna	Fullständig insamling av alla lagstadgade fraktioner.	2027

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

9. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	63 229	70 715	82 081	87 506	90 631	95 950	98 829
Övriga intäkter	2 070	2 060	1 166	5 191	5 300	5 411	5 525
SUMMA INTÄKTER	*65 299*	*72 775*	*83 247*	*92 697*	*95 931*	*101 361*	*104 353*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-1 145	168					
Anläggningsmaterial	-2 481	-2 441	-2 025	-3 068	-3 132	-3 198	-3 265
Övriga ext kostnader	-35 850	-38 215	-48 195	-51 407	-53 227	-54 345	-55 486
Funktionskostnader	-6 536	-6 862	-8 224	-8 397	-8 573	-8 753	-8 937
Personalkostnader	-16 144	-17 544	-18 500	-21 531	-21 531	-21 531	-21 531
Avskrivningar	-3 621	-3 396	-3 427	-4 749	-5 634	-6 645	-7 357
SUMMA KOSTNADER	-65 778	-68 291	-80 371	-89 152	-92 097	-94 472	-96 576
RÖRELSERESULTAT	-479	4 485	2 876	3 545	3 834	6 890	7 778
RÖRELSEMARGINAL	*-0,73%*	*6,16%*	3,46%	3,82%	4,00%	6,80%	7,45%
Ränteintäkter							
Räntekostnader	-1 439	-1 153	-1 800	-1 735	-1 935	-2 051	-2 056
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 439*	*-1 153*	*-1 800*	*-1 735*	*-1 935*	*-2 051*	*-2 056*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-1 918	3 332	1 077	1 811	1 899	4 839	5 722

Samtliga poster i tkr

Bilaga 5

Verksamhetsplan Ålands återvinnings-anläggning 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

VERKSAMHETSPLAN ÄLAND

1. Affärsbeskrivning Älands återvinningsanläggning

Älands återvinningsanläggning ligger i Älandsbro, ca 15 km nordväst om Härnösand. Inom verksamheten bedrivs en återvinningsanläggning som erbjuder mottagning, sortering och hantering av avfall från hushåll och företag. Anläggningen tillhandahåller tjänster som möjliggör säker, effektiv och miljömässigt korrekt hantering av olika avfallsfraktioner.

Inom området finns en återvinningscentral där allmänheten och verksamheter kan lämna och sortera sitt avfall. För extern trafik och interna transporter finns en fordonsvåg för in- och utvägning av avfall. En central del av verksamheten är deponin för icke-farligt avfall, där avfalls som inte kan material- eller energiåtervinnas deponeras. Utöver detta finns en biogasanläggning inom området som bidrar till resursutnyttjande och energiåtervinning. Biogasanläggningens verksamhet och affärsmodell beskrivs närmare i Verksamhetsplan Energi Biogas 2027-2030.

2. Arbetsprocesser

Verksamheten omfattar mottagning och hantering av inkommande avfall i enlighet med gällande tillstånd och mottagningskrav. Avfallet tas emot, kontrolleras och hanteras inom anläggningen utifrån avfallstyp och avsedd hantering. Beroende på förutsättningar och behov styrs materialet till mellanlagring, sortering, behandling eller deponering. Deponiverksamheten avser mottagning av icke farligt avfall, askvätning, lakvatten.

Regelefterlevnad

Älands återvinningsanläggning omfattas av tillstånd enligt miljöbalken till deponering, mottagning, sortering, mellanlagring och behandling av avfall. Tillåtna mängder enligt tillståndet är:

- Deponering av högst 40 000 ton per år.
- Mellanlagring av avfall högst 15 000 ton per år.
- Mellanlagring av farligt av fall (momentant) högst 250 ton per år.
- Sortering av avfall högst 35 000 ton per år.
- Fragmentering av avfall.
- Användning av massor för återställande av deponidel.

Det är länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för verksamheten.

Utöver tillståndsvillkoren omfattas verksamheten av tillämpliga författningar inom avfalls och deponiområdet.

3. Våra tjänster

Älands återvinningsanläggning erbjuder tjänster för mottagning och hantering av avfall från kommunala verksamheter, företag och andra verksamhetsutövare. Verksamheten omfattar mottagning, sortering, mellanlagring, behandling och deponering av avfall. Tjänsterna inkluderar bland annat sortering av material för återvinning och energiutvinning, flisning av träavfall samt deponering av icke farligt avfall som inte kan återvinnas eller behandlas.

4. Samverkan

- Mellanlagring av avfall som hämtas inom det kommunala renhållningsansvaret och levereras till anläggningen.
- Samverkan med reningsverken genom mottagning av slam för omhändertagande på anläggningen.
- Leverans av deponigas till fjärrvärmeverksamheten för energiutnyttjande.
- Aska från kraftvärmeverksamheten tas emot för omhändertagande på anläggningen
- Mottagning och omhändertagande av såll från reningsverken.

Extern samverkan

- Arbetsgrupper inom Avfall Sverige
- Y-renhållarna

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

5. Marknadsanalys

Deponiverksamheten utgör idag en central del av verksamhetens intäktsbas, men dess långsiktiga kapacitet är begränsad av tillgänglig deponeringsvolym. Samtidigt utvecklas avfallsmarknaden mot ökad materialåtervinning, resurseffektivitet och behandling högre upp i avfallshierarkin.

För att säkerställa verksamhetens långsiktiga ekonomiska hållbarhet behöver intäktsbasen successivt breddas med kompletterande verksamhetsgrenar. Den långsiktiga marknadspotentialen bedöms därför ligga i att utveckla behandlings- och återvinningsnära tjänster, såsom sortering, förbehandling och materialåtervinning, som komplement till traditionell deponering.

På kort och medellång sikt kvarstår deponin som en viktig intäktskälla. På längre sikt behöver dock en större andel av verksamhetens omsättning genereras från tjänster kopplade till sortering, behandling och återvinning. Den strategiska inriktningen handlar därmed både om att maximera nyttan av befintlig deponikapacitet och om att successivt bygga upp nya, mer framtidssäkra intäktströmmar.

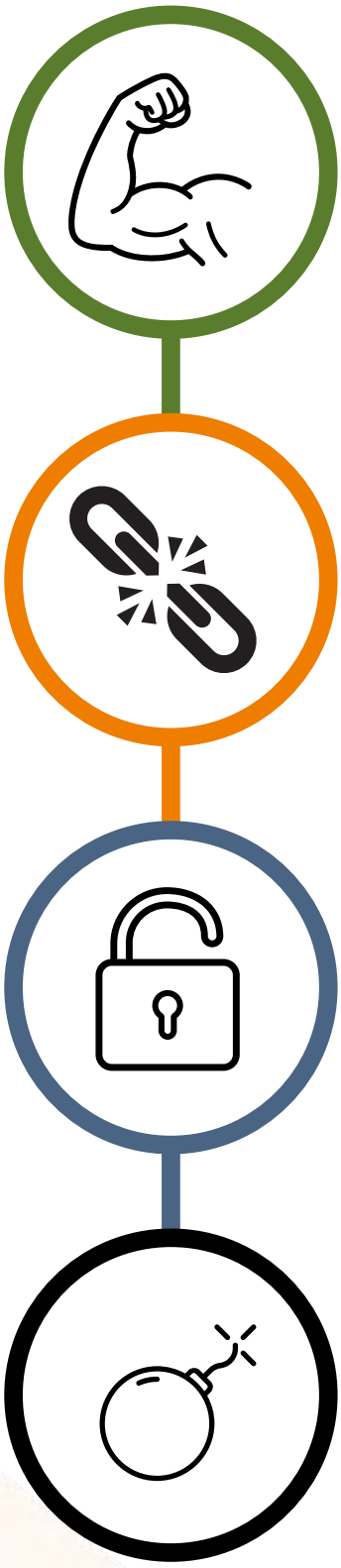
6. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Vi arbetar, i regel, inte med traditionell marknadsföring. Kundrelationerna bygger främst på långsiktighet, lokal närvaro och etablerade nätverk.

Strategin är att säkerställa stabila och långsiktiga avfallsflöden genom god service, hög tillgänglighet och tydlig kommunikation.

7. Biogas SWOT

STYRKOR

- Anläggningskännedom och operativ flexiblitet
- Brett och flexibelt miljötillstånd
- Strategisk lokalisering
- God tillgång till verksamhetsytor för utveckling
- Interna synergier genom gemensamt nyttjande av resurser och kompetens
- Aktiv deponi för icke-farligt avfall med gällande tillstånd
- God potential för lokala samarbeten

SVAGHETER

- Begränsad specialistkompetens inom specifika områden
- Tillstånd öppet för tolkning, med risk för olika bedömningar
- Administrativt tung och resurskrävande verksamhet
- Begränsat fokus på bransch- och omvärldsbevakning
- Begränsad marknadsföring och extern synlighet
- Bristande digitalisering och systemintegration leder till manuella och resurskrävande processer

MÖJLIGHETER

- Möjlighet att växa genom tjänster till närliggande industrier
- Möjlighet till regional samverkan inom Västernorrland
- Produktifiering av avfall genom ökat fokus på återvinning och behandling
- Effektivisering av deponiströmmar genom sortering och förbehandling
- Effektivisering av avfallsströmmar genom flrbättrad sortering och behandling

HOT

- Administrativt tung och regelintensiv bransch
- Ökad konkurrens inom avfalls- och behandlignsmarknaden
- Osäkerhet kopplad till lagstiftning och politiska beslut
- Långsiktigt ansvar för efterbehandling och kontroll efter avslutad deponi
- Ökade miljökrav på lakvattenrening och uppföljning
- Regionala företagsavtal som begränsar möjligheten att konkurrera om avfallsflöden

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Verksamheten har en stabil grund med hög anläggningskännedom och bred kompetens hos den egna personalen, vilket ger god flexibilitet i drift och utveckling. Det breda och relativt flexibla miljötillståndet ger ett stort verksamhetsutrymme och möjliggör anpassning till förändrade behov. Anläggningen utgör en aktiv deponi för icke farligt avfall, vilket är en strategiskt viktig resurs i ett läge där nya tillstånd är sällsynta.
Den geografiska lokaliseringen minimerar risken för störningar på omgivningen och ger goda förutsättningar för långsiktig verksamhet. Vidare finns tillgång till mark och ytor inom verksamhetsområdet, vilket skapar möjligheter till utveckling. Slutligen bidrar interna synergier och god potential för lokala samarbeten till ett effektivt resursutnyttjande och stärkt lokal förankring.

Svagheter

Verksamheten verkar inom en administrativt tung och regelstyrd bransch, vilket medför hög resursåtgång för dokumentation, rapportering och myndighetskontakter. Det gällande tillståndets utformning, som i vissa delar är öppet för tolkning, kan skapa osäkerhet i tillämpningen och ett ökat behov av dialog med tillsynsmyndighet.

Den interna organisationen präglas av bred generalistkompetens snarare än specialistkunskap, vilket kan innebära begränsningar vid mer komplexa frågeställningar och ökat beroende av extern expertis. Vidare finns en begränsad grad av digitalisering, där bristande systemintegration leder till manuella arbetssätt och resurskrävande uppföljning och miljörapportering.

Slutligen finns ett begränsat fokus på strategiskt arbete, omvärldsbevakning och marknadsföring, då verksamheten i hög grad är driftfokuserad. Detta kan begränsa möjligheten att i tid identifiera nya krav, marknadsmöjligheter och utvecklingsområden.

Möjligheter

Det finns flera externa faktorer som skapar goda utvecklingsmöjligheter för verksamheten. En viktig möjlighet är en potentiell marknad hos befintliga industrier i närområdet, där behov av lokala och tillförlitliga avfallslösningar kan skapa nya volymer och samarbeten. Vidare finns möjlighet till ökad samverkan inom Västernorrland, vilket kan ge samordningsvinster, effektivare resursutnyttjande och gemensamma lösningar på regional nivå.

En annan central möjlighet är produktifiering och ökat värdeskapande av avfall, där fokus kan flyttas från enbart deponi till ökad sortering, behandling och återvinning. Detta kan bidra till nya intäktsströmmar och stärkt roll inom cirkulär ekonomi. Därtill finns potential i effektivisering av avfallsströmmar, genom förbättrade processer, förbehandling och styrning av material till rätt hantering, vilket kan minska kostnader och öka resursutnyttjandet.

Hot

Verksamheten påverkas av flera externa faktorer som kan innebära risker på kort och lång sikt. Förändrad lagstiftning och politiska styrmedel kan leda till skärpta krav på avfalls- och deponiverksamhet, vilket kan begränsa handlingsutrymmet och öka kostnaderna. Branschen präglas även av en hög och potentiellt ökande administrativ belastning, till följd av omfattande regelverk och tillsyn.

Vidare innebär krav på efterbehandling, långsiktig kontroll och lakvattenrening ett kvarstående ansvar även efter avslutad deponiverksamhet, med risk för ökade kostnader, särskilt vid skärpta reningskrav (t.ex. PFAS). Slutligen utgör ökad konkurrens och regionala företagsavtal ett hot mot möjligheten att attrahera avfallsflöden, då marknaden i stor utsträckning är uppbunden av etablerade aktörer och avtal.

8. Strategier och viktiga insatser

Under perioden 2027–2030 behöver vi successivt rikta in sig på fler verksamhetsområden än enbart deponering. Deponin är fortsatt en viktig del av verksamheten, men den långsiktiga kapaciteten är begränsad och avfallsmarknaden utvecklas mot ökad återvinning och behandling. För att säkerställa långsiktig hållbarhet och relevans behöver verksamheten därför utvecklas mot ett bredare erbjudande inom avfallshantering.

Mot denna bakgrund prioriteras följande strategiska inriktningar och viktiga insatser:

- Successiv omställning från deponifokus till bredare avfallstjänster, genom utveckling av behandlings- och återvinningsnära verksamhet.
- Säkerställande av regelefterlevnad, förutsägbarhet och beredskap i en regelintensiv verksamhet.
- Stärkt omvärldsbevakning och strategisk framförhållning, för att tidigt kunna identifiera förändringar inom lagstiftning, teknik och branschutveckling.
- Minskad administrativ och organisatorisk sårbarhet, genom standardiserade och tydliga processer.

9. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Brädda intäktsbasen bortom ren deponiverksamhet	En strategisk inriktning för breddad verksamhet ska vara beslutad och dokumenterad.	2030
	Minst en behandlings eller återvinningsnära tjänst ska vara etablerad i drift.	2029
Minska administrativ sårbarhet genom förbättrat arbetssätt	Andelen manuella moment i rapportering ska ha minskat jämfört med nuläge.	2027
	Minst ett administrativt arbetsmoment ska ha effektiviserats senast år 2027.	2027
Stärka verksamhetens omvärldsbevakning	Införa ett mer strukturerat arbetssätt för omvärldsbevakning kopplat till lagstiftning, teknik och branschutveckling.	2027

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi

Deponiaffären förväntas generera 10 mkr efter finansiella poster. I huvudsak består intäkterna av såld kapacitet av vår deponi. Övriga intäkter är relativt små som genereras av att anläggningen även är en omlastningsstation av det kommunala insamlade avfallet där ersättning betalas per fraktion och ton.

Deponiaffären har inga fasta intäkter utan bygger på att vi bedriver en hög service och skapar mervärden för kunder som väljer att köpa vår kapacitet.

Intäkterna varierar relativt stort årligen och är beroende av vilka miljöprojekt/infrastrukturprojekt som bedrivs i regionen. En förutsättning för bibehållet resultat är att vi kan knyta oss an framförallt industriavfall där avfallsmängderna kan säkras över längre tid. Ambitionen är att växla från att sälja deponikapacitet till att behandla/återvinna 2.3 avfallströmmar för bibehållet resultat över tid.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	43 406	32 567	33 600	33 653	34 978	36 716	36 716
Övriga intäkter							
SUMMA INTÄKTER	*43 406*	*32 567*	*33 600*	*33 653*	*34 978*	*36 716*	*36 716*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-98	-125					
Anläggningsmaterial	-390	-328	-165	-168	-172	-176	-179
Övriga ext kostnader	-15 336	-13 383	-13 066	-13 840	-14 131	-14 428	-14 731
Funktionskostnader	-769	-853	-1 782	-1 820	-1 858	-1 897	-1 937
Personalkostnader	-3 499	-4 616	-4 847	-4 993	-4 993	-4 993	-4 993
Avskrivningar	-5 274	-3 673	-3 198	-1 968	-1 919	-1 799	-1 467
SUMMA KOSTNADER	-25 365	-22 978	-23 058	-22 789	-23 072	-23 292	-23 306
RÖRELSERESULTAT	18 041	9 588	10 542	10 864	11 905	13 425	13 410
RÖRELSEMARGINAL	*41,56%*	*29,44%*	*31,37%*	*32,28%*	*34,04%*	*36,56%*	*36,52%*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	18 041	9 588	10 542	10 864	11 905	13 425	13 410

Bilaga 5

Verksamhetsplan Elnät 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning

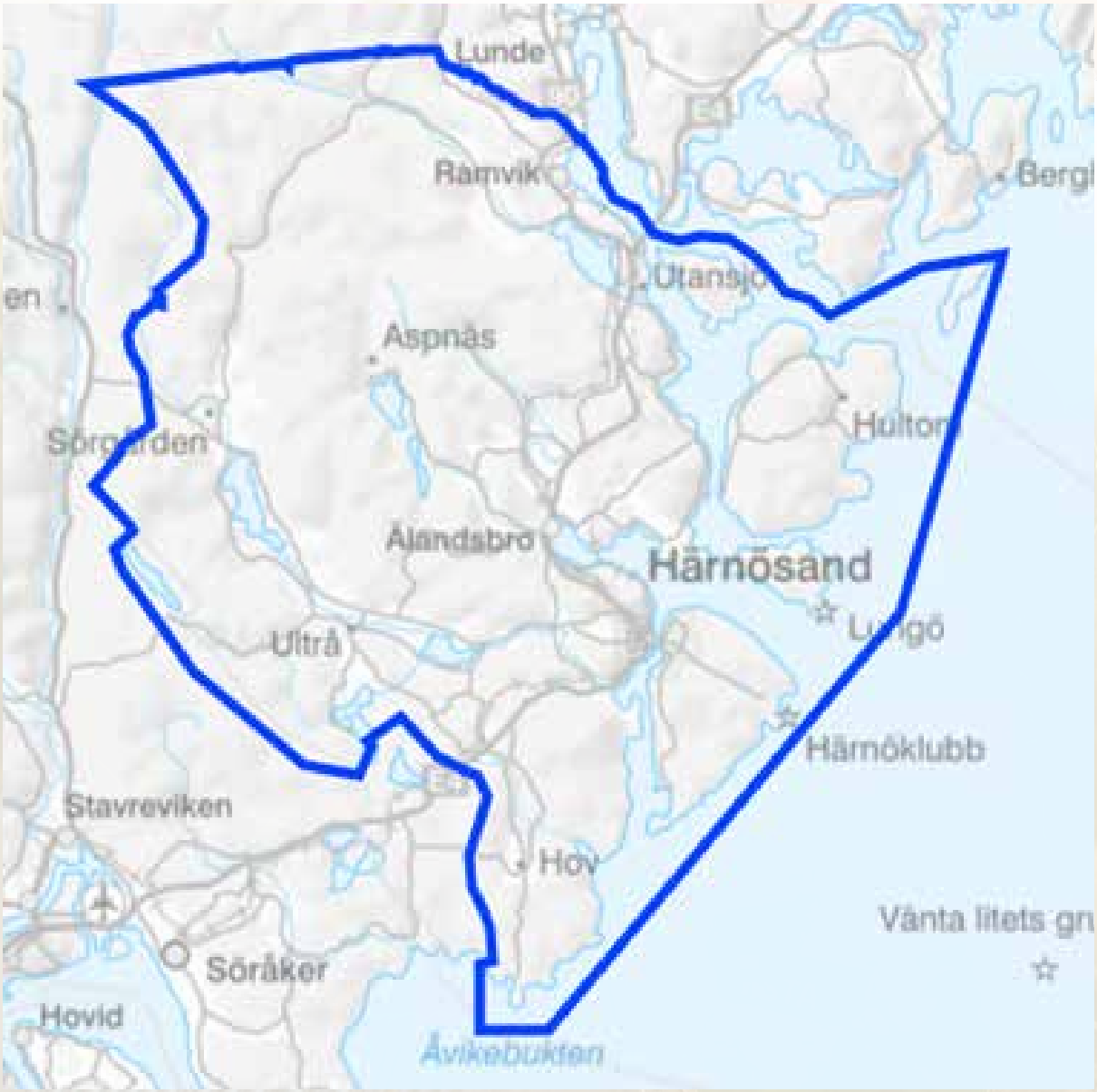
Härnösand Elnät AB (HEAB) utövar verksamhet för att integrera och expandera distribution av el i kommunen samt säkerställa distribution av el till invånare och företag inom koncessionsområdet. Distribution av el ska ske med god kvalitet och tillhandahållas genom störningsfria leveranser samt en lokal närhet.

Elnätsaffären omfattar projektering, byggande, ägande och underhåll av elnätet. Verksamheten ska bedrivas affärsmässigt, ansvarsfullt och kostnadseffektivt - med högt ställda krav på långsiktighet i ekonomiska överväganden och miljöhänsyn.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Verksamhetsområde

Härnösand elnäts verksamhetsområde, tilika koncessionsområde, innefattar i huvudsak Härnösand kommun, vilket visas i figuren nedan. Avgränsning markeras med blå linje.

1. Om elnätsverksamhet

För att få äga och driva elnät krävs en nätkoncession, vilket är ett speciellt tillstånd som beviljas av Energimarknadsinspektionen (Ei) som är tillsynsansvarig myndighet för elnätsverksamhet. Inom koncessionsområdet har elnätsföretaget monopol på att bedriva nätverksamhet. Att monopol råder beror på att det inte skulle vara samhällsekonomiskt motiverat att bygga parallella elnät. Istället regleras nätbolagets inkomster av ett särskilt regelverk vars efterlevnad följs upp regelbundet av Ei.

Sveriges elnät kan delas in i tre olika delar; stamnät, regionnät och lokalnät - varav respektive nätdel distribuerar elen med olika spänningsnivåer. Stamnätet har högst spänning och kan liknas vid landets motorvägar. Regionnätet som förser regioner och större städer med el har en något lägre spänningsnivå och kan liknas vid de större landsvägarna. Den lägsta spänningen finns i lokalnätet som består av dels mellanspänningsnät som kan liknas vid mindre landsvägar och lågspänningsnät som kan liknas vid garageuppfarter. Härnösands elnät består av ett cirka 155 mil långt lokalnät med ungefär 14 000 anslutna elnätskunder.

Teknik och drift

Elnätsverksamheten hos oss distribuerar, mäter och rapporterar elkonsumtion samt produktion med spänningsnivåer mellan 0,4-24kV, vilket är gällande för koncessionsområdet. Utöver det har vi även linjekoncession för några linjer på 40- och 130kV.

Distributionen av el görs genom att vi köper in energi av regionnätet på fyra punkter. Sedan distribuerar vi elen genom 8 stycken fördelningsstationer som har 130/10 kV och 40/10 kV. Därefter distribuerar vi till nätstationer (cirka 560 stycken) där vi transformerar ned från 10kV till 0,4 kV som vi distribuerar till våra kunder där elleveransen mäts med elmätare.

Övervakning görs med SCADA i våra fördelningsstationer och linjefrånskiljare samt ett antal nätstationer. Där får vi in larm och kan göra omkopplingar på spänningsnivåerna 130kV, 40kV och 10kV. Vi använder även våra elmätare för övervakning av spänning och elkvalitet. Det finns dedikerade elkvalitetsmätare enligt SS-EN 50160 på strategiska platser i nätet. Med hjälp av våra olika övervakningssystem kan vi när som helst ta emot larm till vår beredskapsorganisation. Det ger oss kapacitet att starta felsökning och reparationsarbete dygnet runt, året om.

Regelefterlevnad

I det här avsnittet beskrivs lagar som är relevanta för oss under affärsplanens period och påverkar våra strategiska insatser kommande år. I fokus just nu är förändringar i ellagen, nya föreskrifter för tariffutformning för effektivt nätutnyttjande, lagen om särskilt investeringsutrymme och ändringar i IKN-förordningen.

Ellagen

Bestämmelser för hur elnätsverksamhet får bedrivas finns samlat under Ellag (1997:857). Flertalet ändringar av ellagen trädde i kraft sommaren 2022. Bakgrunden till ändringarna var att EU år 2021 presenterade ett paket kallat Fit for 55 som innehöll lagstiftningsförslag med syfte att uppnå klimatmålet 55 % minskade utsläpp till 2030 och klimatneutralitet 2050.

Lagändringar som berör elnätsverksamhet är:

- Samarbete och informationsutbyte

I lagtexten ges regering, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att meddela föreskrifter om skyldighet för distributions- och transmissionsnätsföretag att samarbeta och utbyta information med varandra.

I förordningen ges inget sådant uppdrag till någon myndighet. Däremot framgår att informationsutbytet ska säkerställa optimalt utnyttjande av resurser samt säker och effektiv drift av systemet. Dessutom ska informationsutbytet underlätta marknadsutveckling och säkerställa att den som är ansluten till elnätet kan delta på slutkunds-, grossist- och balansmarknaden.

- Renodlad verksamhet

Ett nätföretag får inte bedriva någon annan verksamhet än nätverksamhet, med undantag för:
(1) förvalta eller driva andra nät än elnät,
(2) producera el, om produktionen sker tillfälligt för att ersätta utebliven el vid elavbrott,
(3) reparera och underhålla ett annat företags nät.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

I lagtexten ges regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att meddela föreskrifter för att precisera vad som är tillåten verksamhet.

I förordningen ges inget sådant uppdrag till någon myndighet. Det innebär att det är öppet för tolkning vad som är verksamhet som elnätsföretagen får bedriva. Med tiden kan praxis avgöra vad som är tillåten verksamhet.

- Anskaffning av stödtjänster

Av lagtexten framgår att anskaffningen av stödtjänster ska ske marknadsbaserat förutom när lagen om upphandling inom försörjningssektorerna gäller för anskaffningen, och när stödtjänsten tillhandahålls av en nätkomponent som är integrerad i elnätet och denna inte används för balansering eller hantering av överbelastning. Dessutom ges nätmyndigheten möjlighet att bevilja dispens i det enskilda fallet om det är ekonomiskt ineffektivt att anskaffa stödtjänsten på ett marknadsbaserat sätt.

I förordningen ges Svenska Kraftnät i uppdrag att ta fram specifikationer för icke-frekvensrelaterade stödtjänster i samråd med distributionsnätsföretagen. Distributionsnätsföretagen ska ansvara för att ta fram riktlinjer för upphandling och ska för det inhämta synpunkter från Svenska Kraftnät och berörda marknadsaktörer. Energimarknadsinspektionen ges i uppdrag att utforma föreskrifter om distributionsnätsföretagens ytterligare skyldigheter kring riktlinjerna.

- Anskaffning av flexibilitetstjänster

I lagtexten ges regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att meddela föreskrifter om skyldigheten för distributionsnätsföretag att ta fram specifikationer för flexibilitetstjänster och standardiserade marknadsprodukter som godkänns av nätmyndigheten samt vilka krav som specifikationer/marknadsprodukter ska uppfylla.

I förordningen ges Energimarknadsinspektionen endast i uppdrag att godkänna om ett icke-diskriminerande deltagande av marknadsaktörer säkerställs med de framtagna specifikationerna och marknadsprodukterna samt att utforma föreskrifter kring hur offentliggörandet av förteckningen över marknadsprodukter ska ske.

- Framtagandet av nätutvecklingsplaner

I lagtexten ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter om vad en nätutvecklingsplan ska innehålla och hur den ska tas fram, om offentliggörandet och vilka uppgifter som ska offentliggöras tillsammans med planen och om undantag från skyldigheten att ta fram en plan. Förordningen ger i uppdrag till Energimarknadsinspektionen att ta fram dessa föreskrifter.

I förordningen anges även att distributionsnätsföretagen ska samråda med Svenska Kraftnät om planen och offentliggöra planen vartannat år. Dessutom framgår att distributionsnätsföretagen ska informera om sina behov av flexibilitetstjänster på medellång till lång sikt, planerade investeringar kommande 5–10 åren samt redogöra för de resurser som ska användas som alternativ till kabelutbyggnad.

- Ägande av energilager

Ett nätföretag får inte äga, utveckla förvalta eller driva en energilagringsanläggning.

I lagtexten anges att regeringen får meddela föreskrifter om att nätmyndigheten får bevilja dispens i enskilda fall från förbudet att äga och driva energilager för distributionsnätsföretag.

I förordningen preciseras att Energimarknadsinspektionen får bevilja dispens när andra aktörer inte medgetts rätt att äga och driva energilager eller kan tillhandahålla tjänsten till rimlig kostnad; om anläggningen inte används för att köpa/sälja på slutkunds-, grossist-, och/eller balansmarknaden.

- Ägande av laddpunkter

Ett nätföretag får inte äga, utveckla, förvalta eller driva en laddningspunkt. Detta gäller inte laddningspunkter som företaget innehar uteslutande för eget bruk.

Uppdaterad inriktning för tariffutformning

Bakgrund och tidigare förutsättningar

Vårt arbete med tariffutformning har under de senas-

te åren utgått från de föreskrifter som Energimarknadsinspektionen (Ei) meddelat i syfte att främja ett effektivare nätutnyttjande (EIFS 2022:1). Den tidigare målsättningen var att implementera en ny struktur med obligatoriska effektavgifter senast den 1 januari 2027, för att kunna hantera en ökad andel väderberoende elproduktion och kapa effekttoppar i det befintliga nätet.

Regeringen har nu meddelat att det tvingande kravet på införande av effektavgifter stoppas. Detta innebär ett väsentligt skifte i de regulatoriska förutsättningar som styr elnätsföretagens framtida prissättningsmodeller.

Utifrån regeringens nya besked har vi anpassat vår verksamhetsplan. Följande åtgärder vidtas i närtid:

- Det strategiska och operativa arbetet med att implementera de nya effekttarifferna för våra kunder pausas i sin helhet.
- Vi arbetar strukturerat med att återta och justera den tidigare fastställda utrullningsplanen.
- Vi utvärderar hur vår framtida tariffstruktur ska utformas för att fortsatt möta verksamhetens behov av stabila intäkter och trygg eldistribution, utifrån de nu gällande förutsättningarna.

Vi bevakar händelseutvecklingen och eventuella nya direktiv från lagstiftare och Ei noggrant. Nätavgifterna kommer, i enlighet med gällande rutin, att fortsätta rapporteras in årligen den 31 januari till Energimarknadsinspektionen.

Lagen om särskilt investeringsutrymme

Lagen om särskilt investeringsutrymme för elnätsverksamhet (2021:311) trädde i kraft i juni 2021 och ger elnätsföretag med en outnyttjad intäktsram från tillsynsperioden 2012–2015 möjlighet, under särskilda förutsättningar, att utöka intäktsramarna under perioden 2020–2031. Syftet med lagen är att öka investeringarna i elnätet och på det viset bidra till att möta de kapacitetsutmaningar som finns i det svenska elnätet. Härnösand elnät har ansökt och fått beviljat särskilt investeringsutrymme.

Icke-koncessionspliktiga elnät

I förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen (IKN-förordningen) anges de undantag som finns. I förordningsmotiven anges tre grundkriterier som varit vägledande för när ledningar bör vara undantagna från kravet på nätkoncession.

1. Ledningsnät ska vara internt och användas för överföring av el för innehavarens egen räkning.
2. Ledningsnätet får inte vara för utbrett
3. Området inom vilken ledningen eller ledningsnätet förläggs ska vara väl avgränsat.

Elmarknadsinspektionen (Ei) skickade under våren 2023 ut en rapport på remiss, i vilken ändringar i IKN-förordningen föreslogs. Förändringarna i IKN-förodningen trädde i kraft den 14 januari 2025 syftar till att göra det enklare att bygga och använda elnät utan krav på nätkonscession, särskilt för att stödja energiomställningen. Ett exempel på detta är att det numera är tillåtet att koppla ihop batterier med produktionsanläggningar.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

2. Arbetsprocesser

Drift och underhåll

Elnätet underhålls och driftas i egen regi. Underhållsorganisationen består av montörer, tekniker och ingenjörer - och utgör tillsammans ett team på cirka 20 personer med bred kompetens. Målet är att tillhandahålla elleverans med god kvalitet och driftsäkerhet. För att upprätthålla hög tillgänglighet av nätet gör vi förbyggande underhåll på fördelningsstationer av brytare, frånskiljare och transformatorer. På distributionsnätet görs underhåll av främst linjegator och nätstationer. Detta görs enligt en underhållsplan som tagits fram av en elkraftingenjör i syfte att minimera påverkan på elnätet. Förutom underhåll besiktas luftledning på mellanspänningsnätet årligen och övrigt nät med bestämda tidsintervaller.

Underhållspersonalen utför även investeringsprojekt för att förstärka och framtidsäkra nätet.

Vi har egen driftcentral och beredskap dit larm och händelser går direkt för snabb avhjälpning. Dygnet runt, året om står eldriftledare och montörslag redo att hantera akuta fel.

Investeringar

För att bibehålla ett leveranssäkert elnät krävs att vi investerar i nya elnätskomponenter. Till exempel kräver högre laster i en viss del av vårt nät att andra delar måste förstärkas för att klara av att bibehålla redundans. Andra nödvändiga investeringar kan behöva göras för att ersätta komponenter med hög felfrekvens.

Identifiering av lämpliga investeringar görs genom en årlig risk- och sårbarhetsanalys, samt lastprognoser i syfte att hitta områden där reservmatningsvägar behöver byggas eller förstärkas.

En viktig del när vi genomför våra investeringar är att de görs på ett ekonomiskt effektivt sätt. För att säkerställa detta ska vi:

- samförlägga med andra aktörer där det är möjligt
- fortsatt nyttja Elinorr-samarbetet för att bibehålla låga materialpriser
- bedriva ett noggrant lastprognosarbete så att nya anläggningar kan driftas under hela sin livslängd i så stor utsträckning som möjligt

Nyanslutningar & ändring av befintliga anslutningar

Kunder som önskar att ansluta sig till vårt elnät eller ändra sin befintliga anslutning anmäler detta till oss via ett behörigt elinstallationsföretag. Kostnaden för vårt arbete och material ska normalt belasta den enskilda kunden istället för kundkollektivet.

För mindre nyanslutningar och ändringar tillämpar vi fasta priser, men för mer komplexa och/eller större anslutningar beräknas kostnaden i varje enskilt fall. Den efterfrågade effekten samt det geografiska läget är de två faktorer som påverkar priset mest.

Strategiskt arbete

Det strategiska arbetet inom elnät utgår ifrån verksamhetens målsättningar och behov som definieras via omvärldsbevakning samt kontinuerlig dialog med styrelse och ledning. Arbetsprocessen karaktäriseras av arbete i projektform där strategen på uppdrag av projektbeställare utför utredningar, förbättringsprojekt och liknande i en för uppgiften specifikt anpassad projektgrupp.

Merparten av vår omvärldsbevakning sker genom deltagande i branschspecifika föreningar så som Elinorr och Energiföretagen. Typiska arbetsuppgifter som faller in under strategiskt arbete är långsiktig nätplanering, anpassning till regulatoriska förändringar och utvecklingsprojekt kopplat till att säkra affärens måluppfyllnad.

3. Våra tjänster och produkter

Vi distribuerar el med hög kvalitét och god tillgänglighet till befintliga och nya kunder som vill ansluta till vårt elnät. Leveransen av el tillhandahålls dygnet runt året om.

4. Samverkan

Intern samverkan

Utöver samverkan med kommunens gatuenhet försöker även Elnät att i så stor utsträckning som möjligt samverka med de andra nyttigheterna inom HEMAB-koncernen. Detta görs i syfte att effektivare kunna göra investeringar, då exempelvis återställningskostnader i vissa fall kan delas mellan Elnät,

Fjärrvärme och VA. Denna interna samverkan ställer krav på ett kontinuerligt informationsutbyte mellan nyttigheterna kring kommande etableringar och planerade reinvesteringar.

Extern samverkan
Härnösand Elnät är tillsammans med sjutton andra nätbolag medlem i föreningen Elinorr. Syftet med föreningen är att genom samverkan kunna möta framtidens utmaningar på ett bättre sätt. Exempelvis nya krav från europeisk och nationell lagstiftning, omvärldsbevakning, politiskt påverkansarbete, ett föränderligt säkerhetsläge, förhandling med materialleverantörer, upphandling av tjänster och andra generella stordriftsfördelar.

Via Elinorr har HEAB medlemskap i:

- Energiforsk
- CEDEC
- EU DSO entitet

Elnät är också via HEMAB medlem i Energiföretagen Sverige. Energiföretagen har ett stort utbud av kurser, omvärldsbevakning och konferenser som medlemmar kan ta del av. Via Energiföretagen drivs också arbetet med att administrera elnätsbranschens riktlinjer och organisering av elsamverkan för att säkerställa effektiv avhjälpning vid storstörningar.

Vi deltar i kommunens projekt ”Tillsammans för mitt Härnösand” och medverkar inom de olika arbetsgrupperna för att skapa förutsättningar för tillväxt inom Härnösand.

5. Marknadsanalys

Enligt Svenska Kraftnäts marknadsanalys från januari 2024 kommer det nationella behovet av el öka under kommande år och fram till 2050. Detta som en direkt effekt av att Sverige, och EU, ställer om från användningen av fossila bränslen till att i förlängningen ha ett nettonollutsläpp av växthusgaser. För att bemöta denna målsättning och tillhörande efterfrågan kommer produktionen av förnybar el att öka i Sverige.

Svenska kraftnäts analys utgår från fyra olika scenarier med varierande grad av planerbarhet och storskalighet för produktionen. Samtliga scenarier visar på stora omställningar för dagens kraftsystem med en tydlig effekt på prisbilden. Elpriserna förutspås att bli allt mer oförutsägbara och driften av elnätet blir mer komplex då andelen möjliga driftfall ökar.

Analysen lyfter fram att de gröna industrisatsningarna i norra Sverige kommer att ha en stor påverkan på nationell nivå. Behovet att förstärka snittet mellan elområdena SE1 och SE2 bedöms ha särskilt hög nytta, vilket på sikt kommer att göra effekterna av industrisatsningarna mer märkbara även för oss i SE2.

Den ökade andelen förnybar produktion bidrar till ett markant ökat behov av flexibilitet i kraftsystemet. Flexibilitet kopplat till elförbrukningen av vätgasproduktion och fordonsladdning lyfts särskilt fram av Svenska Kraftnät. Elnätsbranschen ser även ett stort behov av lokala flexibilitetsmarknader för att komma tillrätta med kapacitetsbrister, och det finns redan idag en handfull aktiva flexmarknader på platser i Sverige där det är brist på kapacitet. Vi på Härnösand Elnät har ännu inte märkt av kapacitetsbrist inom vårt verksamhetsområde men förhåller oss till att det i framtiden kommer bli aktuellt även här.

Lokala efterfrågan följer samhällsutvecklingen i stort med ett ökat intresse för installation av solceller från både privatkunder och företag. Bland nyetableringar finns förfrågningar från batterilager och fordonsladdning, vilket stämmer överens med hur det ser ut för andra lokala nätbolag i norra Sverige. Övriga efterfrågetrender är ett ökat kundintresse för villkorade avtal samt att veta vart det finns gott om tillgänglig kapacitet för effektkrävande etableringar. Vår bedömning är att dessa trender kommer fortsätta och i kombination med ovan nämnda ökade komplexitet av elnätsdriften höjer det kraven på vårt prognosarbete.

Vi förutspår också att våra kunder kommer att bli allt mer aktiva i att styra sin användning och produktion av el. Ny teknik tillgängliggör optimering av sin produktion och konsumtion efter elpris vilket gör att belastningen på vårt nät kan komma att påverkas av spotpriset på el i högre grad än tidigare.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Generellt kan sägas att för effektiv drift och utbyggnad av elnätet behöver vi en högre grad av digitalisering som möjliggör bättre övervakning, bättre prognostisering och ökad automatisering. Vidare märker vi av en ökad mängd administration kopplat till både nya och förändrade regelverk som kommer till följd av medlemskapet i EU och den inom unionen gemensamma visionen att bli klimatneutrala år 2050.

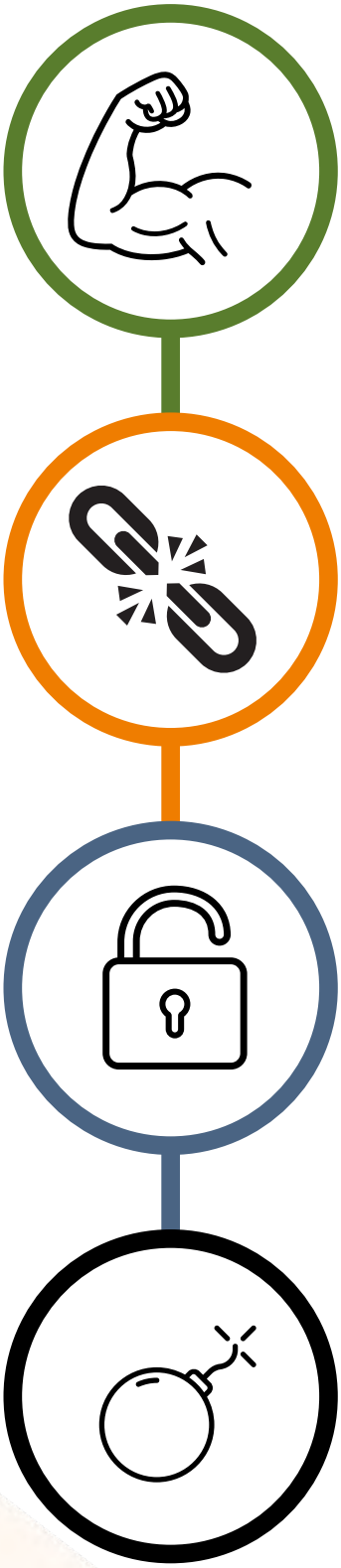
Även det oroliga omvärldsläget påverkar elnätet, som fyller en central och viktig samhällsfunktion. Vårt arbete med säkerhet kommer att stegras inom kommande år och styrs både via regelverk och frivilliga åtaganden. Hotet från främmande makt har växt och arenan för attacker har breddats där cyberattacker blir allt vanligare. Det kräver att vi som nätbolag i större utsträckning väger in säkerhetsaspekten i takt med att vi utvecklar smarta elnät som kräver allt högre grad av digitalisering.

6. Marknadsförings- och försäljningsstrategi

Elnätsverksamheten är inte konkurrensutsatt på samma sätt som exempelvis elförsäljningen blir av konkurrerande elbolag - eller som fjärrvärme gentemot andra uppvärmningsalternativ. Istället för säljande budskap kring en tjänst eller vara kan marknadsföringen sätta större fokus på själva kvalitén i vårt mycket driftsäkra elnät och i det arbete vi utför dagligen för kundernas elförsörjning.

I bild, text och video kan vi på vår webb och sociala medier publicera både längre reportage såväl som ögonblicksbilder från verksamheten. På framför allt LinkedIn kan vi lyfta elnätsverksamhetens olika roller och vår arbetsplats styrkor i syfte att få fler att söka sig till utbildningarna i regionen - och på så sätt ge näring åt grogrunden för våra framtida rekryteringar.

7. Elnät SWOT

STYRKOR

- Lokal närvaro/kännedom
- Samverkan Elinorr
- Driftsäkra leveranser i jämförelse med liknande ägare
- Intern kompetens, exempelvis beredning inom företaget
- God marginal till intäktsram
- Korta anslutningstider både för konsumtion och mikroproduktion
- Kapacitet mot överliggande nät
- Geografiska verksamhetsområdet
- Utvecklingsorienterad organisation

SVAGHETER

- Liten organisation skapar personberoende
- Svårt att attrahera och behålla kompetens (internt och geografiskt)
- Låg grad av automatisering (IT)
- IT-arkitekturen
- Arbetsprocesser med instruktioner och rutiner (tydlighet för intern samverkan)
- Bristfällig mångfald

MÖJLIGHETER

- Bredda vår attraktionskraft som arbetsgivare
- Elektrifieringen för den gröna omställningen
- Digitalisering (effektivare nyttjande av nätet, mätningar)
- Samverkan med kommunen (gatuenhet) och andra nyttigheter inom HEMAB
- Nya föreskrifter om prismodeller
- En kommun som har som mål att växa
- Utökat samarbete inom till exempel Elinorr

HOT

- Extrema väderhändelser
- Klimatförändringar
- Ökade krav i lagstiftning och tillstånd
- Ökade kostnader
- Säkerhetspolitiska läget och cybersäkerhet
- Lägre prioriterad kommun; avsaknad av större samhällsviktiga verksamheter

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Som förvaltare av kommunens elnät har vi en mycket stark lokal kännedom och närvaro. Dessutom är vårt elnät mycket driftsäkert tack vare ett vädersäkringsarbete och en modernisering som pågått under flera årtionden. Vår interna kompetens med skickliga medarbetare är en grundläggande styrka som ger oss flexibilitet och möjlighet att snabbt anpassa oss till förändrade behov och utmaningar. Det har bland annat resulterat i korta anslutningstider för både konsumtion och mikroproduktion - samt hög kapacitet gentemot överliggande nät. Vi arbetar inom en utvecklingsorienterad organisation för ökad framsynthet - och har ett givande branschsamarbete i föreningen Elinorr för samverkan och kunskapsutbyte mellan energibolagen i Norrland och Dalarna. Ekonomiskt har vi en stabil position med god marginal till intäktsramen.

Svagheter

Vår organisation är relativt liten och till viss del personberoende - vilket kan innebära sårbarhet vid personalomsättning eller frånvaro. Vi ser även utmaningar med att attrahera och behålla kompetens, både internt och geografiskt. Vår låga grad av automatisering inom IT och vissa brister i vår IT-arkitektur innebär också hinder för effektivitet och skalbarhet. Våra arbetsprocesser saknar ibland tydlighet i instruktioner och rutiner - och vi önskar se ett starkare resultat i vårt arbete för mångfald och en mer inkluderande, dynamisk arbetsmiljö.

Möjligheter

Det finns utrymme att höja vår attraktionskraft som arbetsgivare för att rekrytera och behålla kompetens. I framtiden ser vi även att den gröna omställningen kan öppna upp för nya affärsmöjligheter inom hållbar energi och infrastruktur - samt att digitaliseringen kan effektivisera nätutnyttjandet och mätsystem. Dessutom kan vi fördjupa samarbeten med andra nyttigheter inom HEMAB, kommunen och partners som Elinorr för att på så sätt skapa tydligare synergier. De nya prismodellerna som förväntas införas de närmsta åren skapar möjlighet att anpassa vår affärsmodell och prissättning för att bättre möta marknadens behov och regleringar. Härnösand är en kommun med stor tillväxtambition - och visst känner även vi av de positiva vindarna!

Hot

Framtida redundansproblem på grund av effektökning kan innebära en förhöjd risk för driftsstörningar och följaktligen ha negativ påverkan på kundnöjdhet. Energibehoven både ökar och varierar i större utsträckning än tidigare och kräver större dynamik och följsamhet från vår sida - vilket således kan göra det svårare för oss att prognostisera våra investeringsbehov i samband med att elnätet byggs ut. Kompetensbristen inom branschen är en annan hotfull faktor som kan begränsa vår förmåga att rekrytera och behålla kvalificerad arbetskraft, särskilt med tanke på den konkurrens vi står inför från andra företag. Även regulatoriska förändringar kan innebära utmaningar - precis som det ekonomiska världsläget kan påverka tillgången på material.

Cyberbrott och dataintrång är reella hot mot vår verksamhet och våra kunders integritet. Även klimatförändringar riskerar att påverka vår infrastruktur och drift på lång sikt.

8. Strategier och viktiga insatser

Drift och underhåll

Installation av mätning i nätstationer.

Idag har femton av våra nätstationer mätare installerat och vår ambition är att utöka det antalet. Ett första steg är att utreda vilken mätdata vi vill samla in och hur den ska bearbetas för att ge bästa möjliga positiva effekt på drift och nätplanering. Nästa steg är att undersöka vilka nätstationer som vore fördelaktigast att installera kompletterande mätning i för att uppnå det syftet.

Gemensam systemplattform för nätövervakning

I samverkan med andra medlemsföretag i Elinorr har ett aktiebolag Norra Nätdrift AB skapats. Visionen är att delägare i företaget ska ha en gemensam systemplattform för nätövervakning. HEAB är delägare i Norra Nätdrift och har på så sätt framtidssäkrat förmågan att möta nya krav på avancerade funktioner och säkerhet för eldriftledning. Utöver att kunna bemöta nya tekniska krav möjliggör även ett delägarskap att kunna samarbeta med övriga medlemmar i beredskapsfrågan. I en verklighet där HEAB upplever utmaningar med både kompetens- och resursförsörjning inom eldriftledning och beredskap är det en viktig del i att kunna säkerställa kapaciteten till detta.

Avbrottsavisering

Vår aktuella avbrottavisering är omodern och är i behov av en uppdatering. Ambitionen är att implementera en lösning som underlättar och effektiviserar vardagen för våra medarbetare samtidigt som den förbättrar både kvalitét och tillgänglighet av information till våra kunder. Några viktiga komponenter som identifierats i sådan lösning är automatisering av meddelanden om avbrott via mätarintegration, en visualisering i meddelandet till kunden som visar var aktuellt avbrott är lokaliserat samt en ökad andel kommunikationskanaler vi kan nå ut till våra kunder på.

Underhållsstrategi

Vi behöver bestämma hur vi ska prioritera, planera och utföra underhållet på våra elanläggningar och därför behöver vi en uppdaterad underhållsstrategi. Det är viktigt för att säkerställa en hög driftsäkerhet och ett optimalt utnyttjande av våra anläggningsdelar.

Investeringar

Investera för att möta efterfrågan i Härnösands tätort och förändra våra materialinköp till att vara bättre för miljön.

För att kunna göra träffsäkra investeringar måste vi ha kunskap om hur efterfrågan kommer förändras. Exempelvis kommande stora nyanslutningar och kommunens detaljplan. Kostnadseffektiva investeringar fås genom att samarbeta med övriga nyttigheter inom bolaget och kommunen. Materialinköp görs inom Elinorr för att medlemmarna ska få bästa möjliga pris. Genom vårt aktiva deltagande i Elinorrs materialgrupp vill vi också påverka materialvalen till att bli mer miljövänliga. Genom att öka vår framförhållning vid materialinköp kan vi också reducera antalet miljötransporter och där via reducera vårt klimatavtryck.

Nyanslutningar

Deltagande i tillväxt Härnösand

Det finns ett stort intresse från energi- och effektintensiva verksamheter att etablera sig inom distributionsområdet. Vi arbetar aktivt med att stötta kommunen i sina tillväxtambitioner för Härnösand genom att finnas behjälpliga och arbeta för att främja ett effektivt samarbete.

Strategiskt arbete

Utreda möjligheter för ökat utnyttjande av kundelmätare

År 2019 kom ett beslut från Ei om uppdaterade funktionskrav på elmätare. Våra dåvarande kundmätare behövde därför bytas ut för att möta de nya funktionskraven, vilket resulterat i att samtliga av våra kundmätare idag är utbytta. De nya elmätarna ger oss möjlighet att samla in mer data. Vi vill utreda i vilken omfattning vi kan använda nu tillgänglig data för att främja effektiv drift av elnätet och för att ge oss förbättrade möjligheter för analys vid nyanslutningar.

Förbättra lastprognoser

I dagsläget saknas en tydlig arbetsrutin för hur lastprognoser utförs. Vi vill utveckla vårt prognosarbete genom att implementera en standardiserad metod för beräkning samt en rutin för arbetsprocessen. Genom att ha en uppdaterad och kvalitativ lastprognos

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

kan nyanslutningar möjliggöras utan att kostsamma nätförstärkningar behöver genomföras.

Bevaka marknaden för flextjänster
I dagsläget ser vi inget direkt behov av att använda oss av flextjänster för att bemöta begränsningar från överliggande nät, men vi utesluter inte att behovet uppstår inom kommande 5-10 år. Vi kommer därför att fortsatt omvärldsbevaka hur flexmarknaden utvecklas, med specifikt fokus på hur nätbolag med liknande förutsättningar arbetar. Vid behov utreder vi våra förutsättningar för att börja nyttja flextjänster.

Rutin för uppföljning av intäktsram
Idag saknas en tydlig rutin för uppföljning av den reglerade intäkten, vilket gör att den ekonomiska uppföljningen kopplat till investering, kostnader och intäkter blir begränsad. En förutsättning för en hållbar ekonomi är att vi håller den reglerade intäkten på en nivå som är tillräcklig för att möta våra mål på avkastning. Vi vill utveckla en rutin för att förbättra arbetet med ekonomisk uppföljning.

Kartlägga förutsättningar samt identifiera sätt att främja biologisk mångfald inom elnätsaffären
Utarmning av biologisk mångfald är en av vår tids största miljöfråga att hantera och uppmärksammas alltmer såväl internationellt som nationellt.

Kraftledningsgator och stationsområden har stor potential att förvaltas på ett sätt som stärker miljövärden och skapar spridningskorridorer för att fauna och flora ska kunna leva och röra sig fritt i landskapet.

HEAB vill stärka sitt arbete med att främja biologisk mångfald och avser därför att utreda möjligheterna att använda marken där våra anläggningar står i detta syfte.

Elmätarna kan ge information som kan främja effektiv drift av elnätet.

9. Mål och ambitioner Elnät

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
I syfte att främja en hållbar ekonomi måste den reglerade intäkten hållas på en nivå som är tillräcklig för att möta våra mål på avkastning. Vi vill därför förbättra den ekonomiska uppföljningen kopplat till investering, kostnader och intäkter.	Skapa en skriftlig rutin för uppföljning av elnätsekonomi.	2027
Vi ska främja ett effektivt nätutnyttjande genom att anpassa nuvarande tariffstruktur till ny föreskrift, och därmed ge kunden incitament till att kapa effekttoppar.	Bevaka ny lagstiftning för elnätavgifter som lokalt främjar ett effektivt nätutnyttjande	2027
Vi ska säkerställa en eldriftledning av god kvalitét som möter både dagens behov och framtida krav.	Delägarskap i Norra Nätdrift AB	2027
Vi ska främja effektiv drift och utbyggnad av elnätet genom att i högre utsträckning samla in och använda data från våra elmätare.	Förstudie och nulägeskartläggning av nya kundmätare, nuläge och möjligheter.	2027
	Förstudie om nytta med utökad mätning i nätstationer, nuläge och möjligheter.	2028
Vi ska uppdatera vår dokumentation i syfte att spegla verkligheten och möjliggöra dynamisk analys, ha kontroll över våra anläggningstillgångar och höja säkerhetsnivån i fält.	Slutföra uppdatering av dokumentation under våra fördelningsstationer.	2027
Vi ska bibehålla vår tillgänglighet på en hög nivå. SAIDI: Antal minuter per kund och år SAIFI: Antal avbrott per kund och år	SAIDI <33 SAIFI <0,8	2027-2030

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi

Resultatet för elnätaffären beräknas till cirka 24 Mkr 2027 för att sedan öka till 30 Mkr 2030.

Elnätavgifterna beräknas öka med en låg justering årligen 2027-2030. Nyanslutningar beräknas öka intäkterna med cirka 1 procent årligen.

Kostnadsposter som har stor påverkan på resultatutvecklingen är bland annat regionnätavgifter och elnätförluster. Kostnadsutvecklingen för regionnätavgifter beräknas öka med 5 procent årligen. Elnätförlusterna beräknas vara konstant under kommande period och kostnaden för dem är beroende på elpriset. Prognosen för inköpt el är 40-45 öre/kWh vilket innebär att kostnaden för elnätförluster kan variera med 0,5 Mkr.

En satsning på underhåll av elanläggningarna är nödvändig och det innebär att den kostnadsutvecklingen kommer att ligga på en högre nivå än inflationen.

Reinvesteringar och investeringar i elanläggningar beräknas till 30 Mkr årligen 2027-2030.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	102 124	108 222	118 527	126 673	131 427	136 294	141 268
Övriga intäkter	15 005	14 453	5 861	5 962	6 028	6 100	6 168
SUMMA INTÄKTER	*117 129*	*122 674*	*124 388*	*132 635*	*137 455*	*142 394*	*147 436*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-21 085	-24 150	-27 474	-29 130	-30 490	-31 611	-33 110
Anläggningsmaterial	-3 157	-1 685	-1 551	-1 609	-1 655	-1 702	-1 751
Övriga ext kostnader	-20 894	-21 984	-20 334	-21 107	-21 789	-22 354	-22 934
Funktionskostnader	-11 747	-10 762	-12 347	-12 594	-12 846	-13 103	-13 365
Personalkostnader	-16 386	-21 437	-17 172	-18 667	-19 227	-19 804	-20 398
Avskrivningar	-20 532	-21 587	-20 689	-22 345	-22 613	-23 700	-24 383
SUMMA KOSTNADER	-93 800	-101 605	-99 568	-105 452	-108 621	-112 274	-115 941
RÖRELSERESULTAT	23 328	21 069	24 820	27 184	28 835	30 120	31 495
RÖRELSEMARGINAL	*19,92%*	*17,18%*	19,95%	20,50%	20,98%	21,15%	21,36%
Räntekostnader	-3 615	-3 702	-3 782	-2 681	-1 891	-1 403	-825
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3 615*	*-3 702*	*-3 782*	*-2 681*	*-1 891*	*-1 403*	*-825*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	19 713	17 368	21 038	24 502	26 944	28 718	30 670

Samtliga poster i tkr

Bilaga 5

Verksamhetsplan Vatten 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

VERKSAMHETSPLAN VA

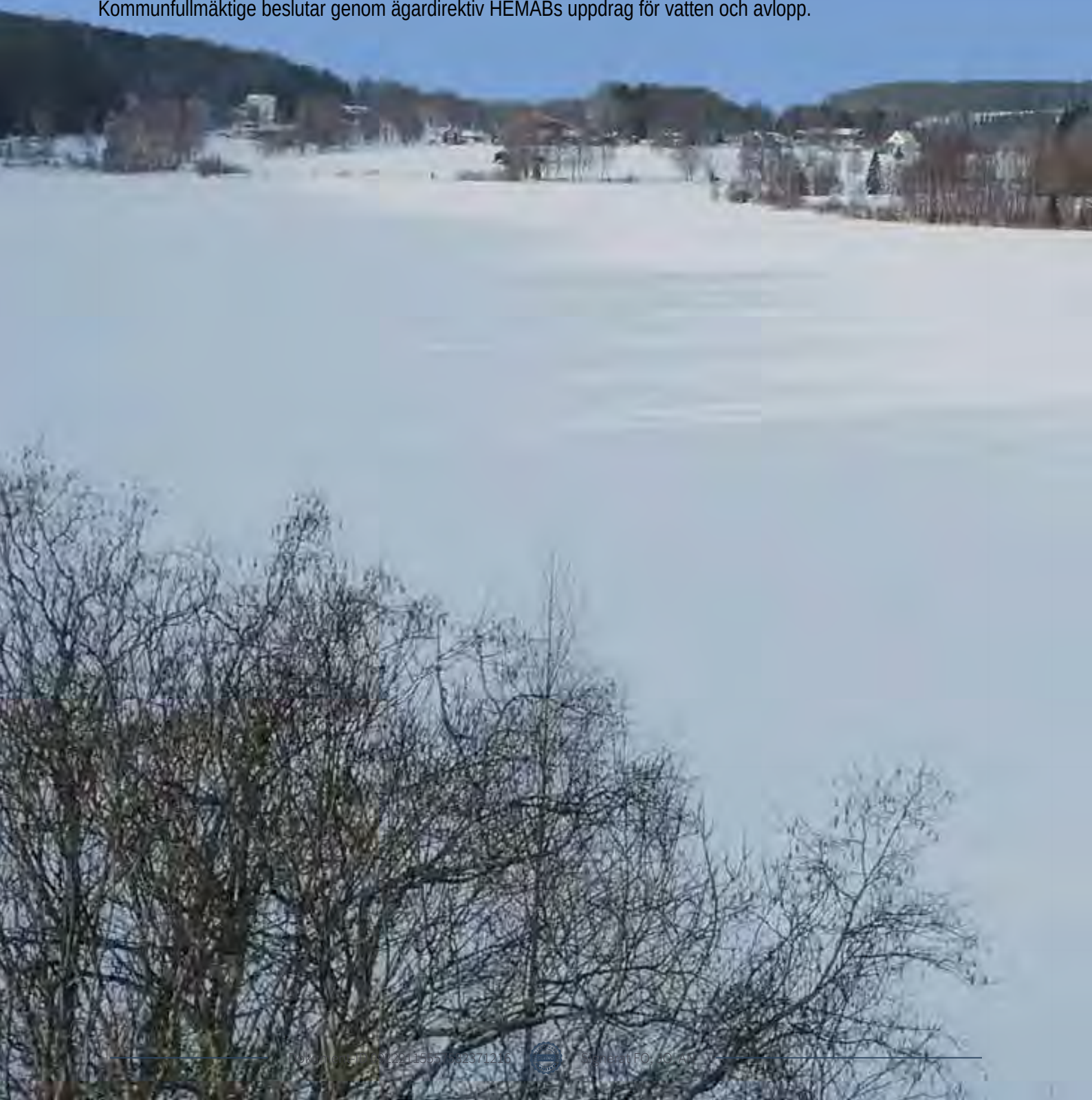
1. Affärsbeskrivning

1 juni 1999 överfördes huvudmannaskapet för VA-verksamheten från Härnösands kommun till HEMAB och i och med det övergick ägandet av VA-anläggningar och ledningsnät till HEMAB.

HEMAB som VA-huvudman har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp i de verksamhetsområden för VA som kommunen beslutat om.

HEMABs kunder ska erbjudas moderna och hållbara produkter och tjänster med hög leveranssäkerhet och god kvalitet inom dricksvattenproduktion och avloppsrening. Avloppsrening innefattar både spillvatten och dagvattenhantering.

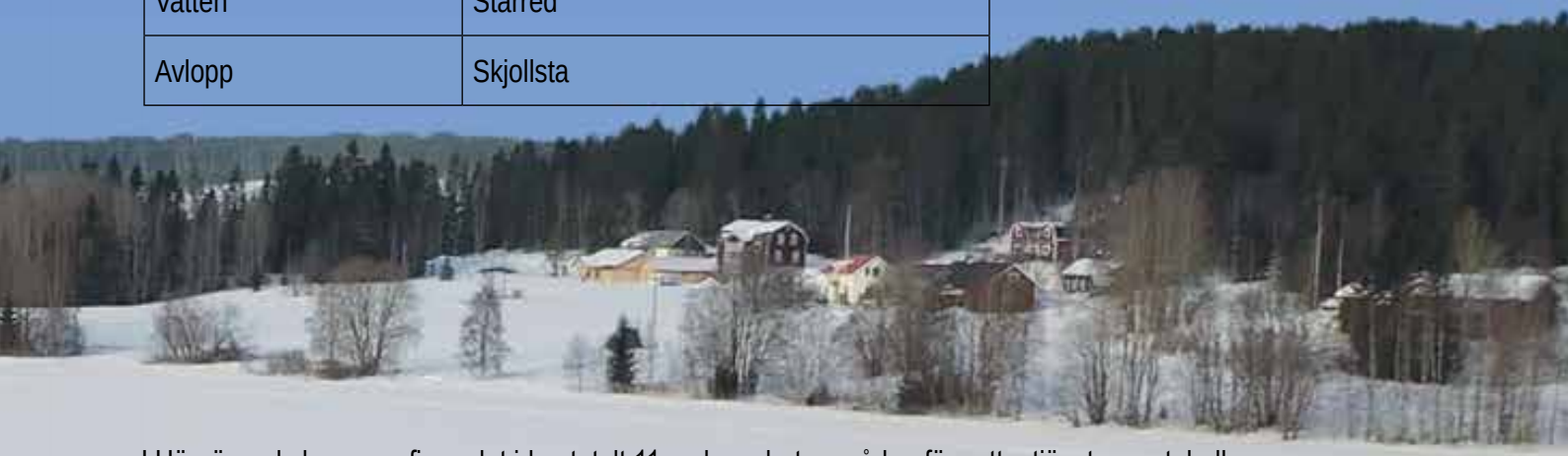
Kommunstyrelsen har ansvaret för att leda och samordna den översiktliga planeringen av mark- och vattenanvändningen i kommunen. Kommunstyrelsen har även det övergripande ansvaret för kommunens VA-planering. Kommunfullmäktige beslutar genom ägardirektiv HEMABs uppdrag för vatten och avlopp.

Verksamhetsområde

Verksamhetsområde för VA är ett geografiskt område inom vilket kommunen har en skyldighet att tillhandahålla tjänster för vatten och avlopp. Dessa områden bestäms för tre olika vattentjänster; dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Vattentjänst	Verksamhetsområde
Vatten och avlopp	Härnösand, Viksjö, Brunne, Häggdånger, Kattastrand, Norrstig, Rö, Mörtsal, Ramvik
Vatten	Starred
Avlopp	Skjollsta

I Härnösands kommun finns det idag totalt 11 verksamhetsområden för vattentjänster, se tabell ovan.

Kommunens verksamhetsområden har uppdaterats och kommunfullmäktige har beslutat om nya verksamhetsområden för vatten- och avloppsförsörjning i kommunen. Ambitionen är att besluta om nya verksamhetsområden under 2026.

Utanför verksamhetsområden för vatten och avlopp finns det inte tillgång till kommunalt vatten och avlopp. Där ansvarar fastighetsägarna själva för att ordna med fungerande VA-anläggningar.

Kort om VA-verksamheten
Styrande dokument
VA-affären förhåller sig till ett flertal styrande dokument; det lokala ägardirektivet samt kommunala och regionala planer.

- HEMABs ägardirektiv
- ABVA 09 (Allmänna bestämmelser för användande av Härnösands kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning)
- Vattentjänstplan
    - Skyfallsplan för VA-anläggningens funktion
- Översiktsplan
- VA-policy
    - Dagvattenplan
    - Handlingsplan för allmänt VA
- Regional vattenförsörjningsplan
- Vattenmyndighetens åtgärdsplan 2022-2027

2. Arbetsprocesser

Produktion
Vårt ledningsnät, reningsverk och vattenverk underhålls och driftas i egen regi. Driftsorganisationen leds av en VA-chef och består av tekniker, ingenjörer och samordnare. Tillsammans ett team med bred kompetens. Målet är att tillhandahålla VA-tjänster med god kvalitet och hög leveranssäkerhet.

För att upprätthålla hög tillgänglighet av våra VA-anläggningar utför vi planerat och förebyggande underhåll samt akuta åtgärder efter behov. I ledningsnätet arbetar vi aktivt med läcksökning och flödesmätning för att minimera vårt in och utläckage, allt för att effektivisera våra anläggningar.

Vi har egen driftspersonal i beredskap som står redo dygnet runt, året runt, för att säkerhetsställa en god leverans i alla våra anläggningar.

Inom VA-organisationen bedrivs även projektledning av planerade investeringsprojekt, reinvesteringsprojekt, nyanslutningar samt drift- och underhåll av ledningsnät, reningsverk och vattenverk. Strategiska planer och rutiner arbetas fram för att upprätthålla våra tjänster och ta vårt ansvar som VA-huvudman.

Allmänna VA-anläggningar och dess funktion

Dricksvatten
I Härnösands kommun finns sju allmänna vattenverk. Vattenverket för Härnösands tätort är det största och försörjer förutom Härnösands tätort även Ålandsbro, Utansjö, Veda, Hälledal och Ramvik med dricksvatten via överföringsledningar.

Under år 2020 driftsattes en större kolfilteranläggning i detta vattenverk med syfte att tillföra ytterligare ett reningssteg till den befintliga reningsprocessen.

Vattenverken i Brunne, Starred, Häggdånger, Rö och Smitingen pumpar sitt råvatten från bergborrade brunnar. I Viksjö pumpas råvatten från en grävd brunn och för Härnösands tätort pumpas råvatten från två sjöar.

Vattenverken producerar tillsammans över 2 500 000 m^3 dricksvatten varje år.

Skydd av vattentäkter
Vattenuttag är en verksamhet som innebär att grundvatten eller ytvatten tas ut, för till exempel dricksvatten, bevattning eller processvatten.

För att få göra ett uttag av vatten krävs ofta tillstånd från Mark- och miljödomstolen. För vissa ytvattenuttag av mindre omfattning räcker det istället med en anmälan till Länsstyrelsen. Det finns också undantag när det inte krävs vare sig anmälan eller tillstånd.

Genom att ha ett tillstånd för vattenuttag har man rätt att ta ut vatten enligt villkoren i tillståndet.

För Bondsjön och Långsjön finns tillstånd för vattenuttag. Övriga allmänna dricksvattentäkter saknar tillstånd.

Ett annat sätt att skydda dricksvattentäkter är att inrätta vattenskyddsområden med tillhörande föreskrifter. Vattenskyddsområdets föreskrifter innebär inskränkningar av hur marken får användas och regler kring hur till exempel kemiska produkter och avfall får hanteras inom området.

För vattentäkten i Brunne finns sedan år 2020 ett nytt

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

vattenskyddsområde. För Bondsjön och Långsjön finns vattenskyddsområden i lokala föreskrifter från 2001 och för dessa pågår under 2026 ett arbete med inrättande av nya vattenskyddsområden.

I Viksjö finns ett vattenskyddsområde med föreskrifter inrättade 1969. Detta vattenskyddsområde har en revidering inplanerad. I Häggdånger planeras inrättande av ett nytt vattenskyddsområde.

Övriga vattentäkter saknar vattenskyddsområden.

I kommunikationen kring vattenskyddsområden ser HEMAB det som en framgångsfaktor att ha en aktiv dialog och kommunikation i samråd och i samarbete med kommunen, för att skapa bred förståelse hos kommuninvånarna för syftet med vattenskyddet.

Spillvatten
I Härnösands kommun finns totalt nio avloppsreningsverk.

Kattastrand är det största avloppsreningsverket och dit leds spillvatten från Härnösands centralort.

Reningsverket har byggts om senaste åren och utökats med ett reningssteg samt moderniserat två befintliga reningssteg i anläggningen. Ombyggnationen medför minskad miljöpåverkan och förbättrad arbetsmiljö för driftspersonalen. Arbetet färdigställdes 20 februari 2026.

Avloppsreningsverket i Norrstig återuppbyggdes under 2023/2024, efter att den gamla reningsanläggningen förstördes i en brand år 2022. Reningsprocessen är oförändrad, däremot har förbättringsåtgärder gällande arbetsmiljö kunnat implementeras.

Övriga avloppsreningsverk finns i Ramvik, Mörtsal, Brunne, Viksjö, Häggdånger, Skjollsta och Rö.

Dagvatten
Dagvatten är det vatten som tillfälligt rinner på markytan som regn och smältvatten.
Lagstiftning och ansvarsfördelning kring dagvattenhantering är komplext, vilket kan försvåra arbetet med dagvatten. Samverkan och tydlig kommunikation är viktigt, såväl mellan kommunens förvaltningar och bolag som gentemot privata verksamheter och fastighetsägare.

HEMAB är VA-huvudman för den allmänna dagvattenanläggningen medan Kommunen är tillsynsmyndighet för dagvatten samt väghållare för vägar där dagvatten avrinner från.

Dagvatten som uppkommer inom verksamhetsområdets gränser avleds till största delen via ledningsnät för dagvatten. Mindre delar av dagvatten, främst dränvatten, avleds idag via inkoppling på spillvattensystemet.

I Härnösand finns två stycken dagvattenpumpstationer, en vid järnvägsövergången för stationshuset samt en vid järnvägsövergången till Bondsjöleden. Dessa ägs av Kommunen och HEMAB ansvarar för driften.

Ledningsnät
Vattenledningsnätets totala längd i Härnösands kommun är cirka 313 km exklusive serviser.

Det finns mer än 400 brandposter anslutna till ledningsnätet för dricksvatten och syftet med många av dessa är att kunna användas av räddningstjänsten.

Spillvattenledningsnätet är cirka 227 km långt exklusive serviser och det finns totalt 47 pumpstationer för avlopp. Livslängden på en ledning varierar beroende på material samt i vilken typ av mark den ligger.

Dagvattenledningsnätet är totalt cirka 154 km långt exklusive serviser.

Teknik och drift

Vattenverken och PFAS-rening
Under 2021 har ett kolfiltersteg installerats i vårt vattenverk på Tallvägen. Det är en barriär som utgör en extra säkerhet mot förändringar i vårt dricksvatten som kan komma till följd av till exempel klimatförändringar och förändrade vattentemperaturer.

Pågående investeringar kopplade till vårt dricksvatten är nanofilter på vårt vattenverk i Häggdånger och PFAS-rening i Brunne, samt utredning Råvatten Viksjö.

Från och med den 1 januari 2026 blir det strängare krav när det gäller PFAS i dricksvatten. Vattenverket i Brunne uppdateras därför med ett PFAS-filter.

Kattastrands Avloppsreningsverk (ARV)
Under 2023 påbörjades ombyggnationen av Kattastrands avloppsreningsverk till följd av nya och strängare utsläppsvillkor för BOD_7 och totalfosfor. Projektet har varit omfattande, både i teknisk utformning och ur ett ekonomiskt perspektiv. Nya reningssteg har installerats och befintliga har uppdaterats. De nya villkoren börjar gälla 2026-03-30.

Kommande investeringar avseende avloppsreningsverk är ombyggnationer av avloppsreningsverket i Mörtsal och i Rö.

Ledningnät
HEMABs ledningsnät förlades till stora delar under 1950-1960 talet och med en livslängd på cirka 70 år börjar den totala livslängden att uppnås. Ett ökat behov för att öka livslängden eller lägga nya ledningar har identifierats under 2023 och en utredning visar att re-investeringstakten behöver fortsatt vara hög.

Ledningsnätet har en hög andel ovidkommande vatten (spill och dagvatten) vilket leder till ökad ansträngning hos våra reningsverk. Arbetet med att identifiera områden med högt inläckage har fokus de kommande åren.

Utläckage av dricksvatten, så kallat ”vattensvinn”, sker i hög utsträckning och differensen mellan producerad mängd dricksvatten och fakturerad mängd dricksvatten är hög. Ett omfattande arbete krävs för att sätta in rätt åtgärder och minimera vattensvinnet. Åtgärder planeras ske på olika instanser, till exempel genom ökad mätning i ledningsnätet, byte av vattenmätare, riktade insatser mot externa aktörer och genom byte av ledningsnätet i prioriterade områden.

Omvärldsbevakning
HEMAB har inlett ett arbete med en klimatanpassningsplan för att identifiera riskfyllda och prioriterade områden i syfte att förstärka driftssäkerheten i våra VA-anläggningar. Arbetet sker bolagsövergripande och drivs av Hållbarhetsavdelningen.

Digitala hjälpmedel
Tekniken för att kunna analysera all insamlad data

De förbättrade reningsprocesserna på Kattastrand har gett direkt utslag i form av såväl bättre rening som bättre arbetsmiljö.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

behöver implementeras och bli prioriterad i verksamheten, speciellt i det strategiska arbetet som sker inom teknisk utveckling. Till exempel behöver områden som utmärks i klimatanpassningsplanen belysas och jämföras med områden som har högt re-investeringsbehov av andra anledningar. Verksamheten ser ett behov av att öka kunskaperna och insatserna riktat till simuleringar, GIS-analyser och visualisering.

En viktig aspekt inom digitala hjälpmedel och simuleringar är hur nätet dimensioneras för olika förutsättningar. Simuleringar kan till exempel ge svar på hur bra en specifik lösning för dagvattenhantering är i en specifik punkt i nätet och vilken inverkan detta har på sträckan A -> B men även nätet i stort och kommande investeringar.

För driftsorganisationen finns det ett stort behov av att digitalisera arbetsordrar för att effektivisera planering, utförande och uppföljning samt säkerställa god dokumentation för framtiden.

Regelefterlevnad

Lagen om allmänna vattentjänster, dricksvattenföreskrifter och miljöbalken är några av de lagar som påverkar arbetet med vattentjänstplanen. Som stöd vid tillämpning av miljöbalken har Havs- och vattenmyndigheten tagit fram en vägledning som tillämpas av Kommunen. Vattendirektivet har också en stor betydelse då det anger att alla vatten ska uppnå god status och att inga vatten får försämras.

Lagen om allmänna vattentjänster

I lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) framgår det att om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas.

Kommunen ska se till att behovet av en vattentjänst för hushållsbehov ordnas snarast och så länge behovet finns kvar ska det tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.

Det måste föreligga eller förväntas uppstå ett miljömässigt eller hälsomässigt behov av att lösa VA-försörjningen i ett större sammanhang för att kommunens skyldighet ska inträda. Det räcker därmed inte med att fastigheterna utgör ett större sammanhang, det kan till exempel mycket väl finnas goda möjligheter för att lösa avloppsfrågan med lokala lösningar och god tillgång till dricksvatten.

> **6§ Lagen om vattentjänster**
>
> Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän VA-anläggning.
>
> Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Beslut om vilka fastigheter som ska ingå i ett verksamhetsområde fattas av Kommunfullmäktige. Länsstyrelsen har ansvar för att kontrollera att kommunen följer denna lag. Enligt rättspraxis är 20–30 fastigheter ett större sammanhang men om bebyggelsen ligger så samlad att det till exempel finns risk för förorening av dricksvattentäkter kan färre antal fastigheter räcka.

Även enstaka fastigheter som har ett planmässigt eller annat samband med en allmän VA-anläggning kan tas med i ett verksamhetsområde. För bebyggelse utanför kommunala verksamhetsområden har kommunen ingen skyldighet att lösa VA-frågorna så länge det inte finns behov av en samlad lösning av miljö- eller hälsoskäl.

Vattendirektivet
Det ska finnas tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon. EUs ramdirektiv för vatten, även kallat vattendirektivet, anger vad EU-länderna minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten.

Vattendirektivet (2000/60/EG) antogs 2000 och syftar till att skydda och förbättra EUs alla vatten. Sverige är i enlighet med direktivet uppdelat i fem distrikt med tillhörande vattenmyndigheter. Härnösands kommun ligger inom Bottenhavets vattendistrikt. Det övergripande målet med vattenförvaltningen är att successivt förbättra vattenkvaliteten och att nå minst god vattenstatus i alla vatten som sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten. Det innebär att både kvaliteten och tillgången på vatten ska vara god. Siktet är därför inställt på att så långt som möjligt vidta åtgärder som gradvis förbättrar vattenkvaliteten.

Arbetet med vattenförvaltning drivs i förvaltningscykler om sex år, där olika arbetsmoment återkommer. En cykel inleds med att vatten kartläggs utifrån befintlig övervakning. Underlaget används sedan för att bedöma och klassificera vattnets tillstånd och påverkan, fastställa miljökvalitetsnormer samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att nå god vattenkvalitet.

Det finns gällande åtgärdsprogram (2022–2027), miljökvalitetsnormer, förvaltningsplaner samt miljökonsekvensbeskrivningar för varje vattendistrikt. Åtgärdsprogrammen är bindande för kommuner och andra myndigheter. Där beskrivs de åtgärder, som kommer att krävas för att uppnå de miljökvalitetsnormer som fastställts för respektive vattenförekomst.

Dricksvattenföreskrifterna
Livsmedelsverkets författningssamling redovisar via dricksvattenföreskrifterna krav på bland annat beredning, distribution, egenkontroll, provtagningsregler, åtgärder vid kvalitetsförsämring och kvalitativa gränsvärden för dricksvatten från vattenverk som levererar mer än 10 m^3 per dag eller som försörjer fler än 50 personer. Levereras dricksvattnet som en del av en kommersiell eller offentlig verksamhet gäller dock dricksvattenföreskrifterna oavsett hur lite vatten som produceras.

Regelefterlevnad och rapportering

Dricksvatten/vattenverk
EU:s Dricksvattendirektiv (EU) 2020/2184 trädde i kraft i januari 2021 och är ett omarbetat direktiv som skiljer sig från det gamla direktivet från 1998 bland annat genom att ställa krav för att tillämpa en riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet. Metoden innefattar riskbedömning och riskhantering för hela försörjningskedjan, från tillrinningsområdet fram till distribution för vatten. Regler om dricksvatten finns i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVFS 2022:12). Drickvattenrapportering görs till Livsmedelsverket.

Nya utökade krav gäller från ohc med 1 januari 2026 och avser bland annat krav på utökad provtagning av råvatten samt sänkta gränsvärden för vissa parametrar. HEMAB redovisar vattenkvalitet på webben www.hemab.se/vatten.

Spillvatten/reningsverk
Naturvårdsverkets föreskrifter om rening och kontroll av utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse (NFS 2016:6). Miljöbalken 9 kap om miljöfarlig verksamhet. Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

Tillsynsmyndighet för Kattastrand är Länsstyrelsen, genom årlig miljörapport. För övriga verk är Kommunen tillsynsmyndighet och där lämnas en årsrapport för Norrstig, Mörtsal och Ramvik.

Ledningsnät
Ledningsnätet kommer att beröras av dricksvattendirektivets krav på godkända material för dricksvatten. Sammanställning av dessa material ska göras under 2026, övergången ska vara klar 2032.

Kommunen och HEMAB har ett samarbete som bland annat innebär att HEMABs VA-ledningar byts i samband med reinvesteringsåtgärder i kommunens gator. Detta är en kostnadseffektiv lösning som dessutom minskar problemen för trafikanter i Härnösands kommun

Dagvatten
Vägledning för tillsyn är under framtagande av Naturvårdsverket.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Dagvatten kan vara en betydande källa till utsläpp av förorenat vatten. HEMAB saknar idag kontrollprogram för dagvatten.

3. Våra tjänster och produkter

HEMAB ska erbjuda härnösandsborna:

- en säker, trygg och prisvärd dricksvattenförsörjning med hög kvalitet
- ett långsiktigt hållbart omhändertagande av spillvatten
- en säker avledning och vid behov ett långsiktigt hållbart omhändertagande av dagvatten
- ett ansvar för att driva och optimera produktionsanläggningar och distributionsnät, samt utveckla, förvalta och avveckla dessa anläggningar inom det geografiska ansvarsområdet

HEMAB ska vara väl förberedda inför nya etableringar genom att:

- i dialog med Härnösands kommun ha god kontroll på tillgänglig och attraktiv industrimark
- ha möjlighet att agera som privat aktör för att leverera dricksvatten utanför gällande verksamhetsområde
- I dialog med Härnösands kommun ha god kännedom om nya bostadsområden för att kunna göra strategiska investeringar för att tillmötesgå behovet om allmän VA-lösning där detta saknas eller behöver byggas ut

Dagvatten och ovidkommande vatten

Dagvattenhanteringen i Härnösands kommun har i de centrala delarna utformats med konventionella system där dagvatten transporteras i ledningar under mark. Utanför centrum finns äldre ledningssystem med delvis så kallade kombinerade ledningar, där dränvatten avleds tillsammans med spillvatten i spillvattenledningar. För att avlasta avloppsreningsverken samt möjliggöra rening av dagvattnet finns (för några områden) behov av att separera dränvattnet från spillvattnet. Rening av dagvattnet saknas idag men bör införas för några av de mer förorenade områdena.

4. Samverkan

Internt

Samverkan mellan bolagets nyttigheter ger vinster och VA-verksamheten ska dra nytta av att samförlägga ledningar med fjärrvärme, el och fiber där möjlighet ges.

Samverkan mellan personalen inom VA-anläggningarna ska främjas genom erfarenhetsöverföring och kompetenshöjande utbildningar. Detta ska kunna möjliggöra ökad samverkan, både i daglig drift men även under akuta förhållanden eller beredskap.

Inom återvinningsaffären finns en spolbil som idag utför spolningsarbeten i ledningsnätet, både vid planerade och akuta spolningar.

Externt

Härnösands kommun är en av VA-verksamhetens viktigaste samarbetspartners. Starka och långsiktiga samarbeten finns med flera av Kommunens avdelningar. Ett femårigt samarbetsavtal har under 2024 tecknats med teknikavdelningen för re-investeringsprojekt i gata där samhällsnyttan och kostnadsbesparingar står i fokus. Genom upphandlingsenheten säkras trygga och effektiva upphandlingar i både stora och små projekt. I gott samarbete med tillväxtenheten skapas förutsättning för nya aktörer samt redan etablerade aktörer som vill växa och utvecklas inom kommunen.

Övriga nätverk och arbetsgrupper i urval:

- VA i Norr
- Strategisk partner i Water Wise Societies
- Programmet ”Tillsammans för Härnösand” för effektmålet 27 500 invånare år 2030.
- Samverkansforum med Länsstyrelsen Västernorrland (uppstart under 2024)

5. Marknadsanalys

Härnösands kommun har etablerat ett program med fokus på tillväxt. Det gemensamma målet för hela kommunkoncernen är att jobba och verka för att 27 500 invånare ska kunna bo och leva i kommunen 2030. Som VA-huvudman är HEMAB en viktig faktor i att bidra till en framgångsrik och hållbar bostadsutveckling för att skapa en attraktiv kommun att leva i, med tillgång till anpassade lösningar för våra

vattentjänster.

Kommunens utbyggnadsplan för VA syftar till att ge en översiktlig bild av vilka områden (VA-planområden) i kommunen som kan ha behov av allmänt VA, vilket därefter kan ligga till grund för en mer detaljerad planering av VA-utbyggnad.

Områden har tagits fram med stöd av en GIS-analys utifrån utvalda kriterier redovisade i vattentjänstplanen.

Ur den sammanlagda GIS-analysen kom det fram totalt sex områden som behöver undersökas närmare. Utöver dessa har Härnösands kommun gjort bedömningen att fler områden behöver ingå i analysen utifrån flera anledningar, exempelvis att området är utpekat som utvecklingsområde i översiktsplan eller att området har brister som identifierats vid inventeringar.

Analysen har inte påvisat något akut behov av utbyggnad av vattentjänster i VA-planområden.

Behovet anses inte vara akut eftersom människors hälsa eller miljön inte anses behöva skyddas i högre grad än vad som är möjligt med befintliga eller uppdaterade enskilda lösningar. Det finns därav inget behov för utbyggnad av allmänt VA enligt LAV.
Resultatet av analysen identifierade dock behov av att utreda och bevaka VA-planområden närmare enligt en prioritering av VA-planområden.

Energieffektivitetsgrupp/Energispargrupp
För att öka fokus på energieffektivisering finns ambitioner att återigen tillsätta en energispargrupp för att jobba fokuserat och målmedvetet på frågor kopplat till energianvändning. Tydliga mål kopplade till energianvändning per producerad mängd vatten ska finnas för respektive anläggning, så att vi ska kunna jobba systematiskt med aktiviteter kopplade till dessa.

Några möjliga projekt som kan bidra till energieffektivisering är:

- Byte av äldre komponenter i VA-anläggningar
- Värmeåtervinning från avloppsvatten
- Energiutvinning från vattentorn/reservoarer

De två senare projekten ska utredas och beslutas om under 2027-2030.

6. Marknadsförings- och försäljningsstrategi

Marknadsföring
Kommunikation såväl inom HEMAB som med våra kunder för att öka medvetenheten kring vikten av uppströmsarbete är en angelägen pusselbit för att komma till rätta med stopp och driftstörningar på grund av felaktigt nedspolat material. Vi behöver även öka medvetenheten kring användning av dricksvatten och att vi inte kan ta ett rent vatten med oändlig tillgång för given. Att vi måste hjälpas åt att ta hand om vårt vatten så att det även finns där för kommande generationer en lång tid framåt, genom att till exempel tvätta bilen i tvätthall, lämna in farliga kemikalier på återvinningscentral med mera. Att skapa en ökad medvetenhet och förståelse hos kunderna att deras handlingar spelar roll.

Vi arbetar aktivt med att kommunicera via nyheter, webbsida, sociala medier och via direkta samtal med kunder vi träffar i olika sammanhang. Att alla anställda på HEMAB är goda ambassadörer kring uppströmsarbetet är av yttersta vikt, liksom kring våra övriga verksamheter.

Våra kunder är våra viktigaste intressenter, det är för deras behov vi finns till. Tydlighet i kommunikation är viktigt för ett ömsesidigt ansvar för VA-verksamheten. Vi ska även erbjuda en prisvärd och hållbar verksamhet till våra kunder.

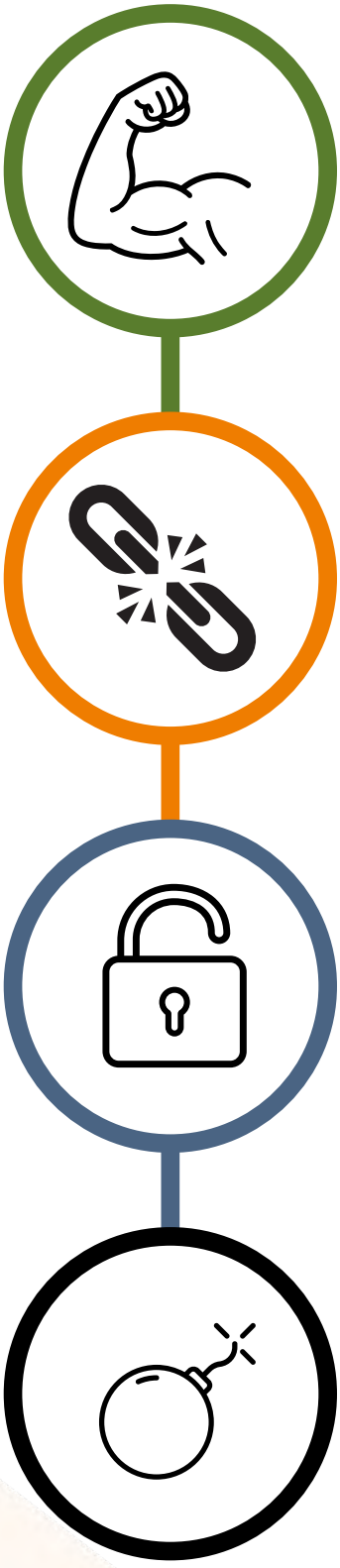
Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Vi ska:

- så långt det är möjligt utifrån lagstiftning och ekonomiska förutsättningar tillgodose våra kunders nuvarande och framtida behov. Både när det gäller kvalitet på våra produkter och servicenivå
- aktivt arbeta med information till våra kunder i syfte att de ska känna till och ta ansvar för sin del av VA-anläggningen
- vid entreprenader vara transparenta med syfte och tidsplan i projektet för att nå ökad förståelse och acceptans
- vara adaptiva för våra kunders behov och kunna skapa tjänster utifrån detta
- via vår kund- och marknadsavdelning vara aktiva i uppströmsarbetet för att tillsammans minska miljöpåverkan
- uppnå målen om uppströmsarbete och vattnets värde genom att erbjuda mer-tjänster och ökad service genom exempelvis smarta vattenmätare.
- vid tjänster utanför VA-huvudmannens åtagande ta fram avtal med våra kunder för att tydliggöra förväntningar och krav mellan bolaget och kunder
- tillämpa särtaxa för finansiering av utbyggnad av allmän VA-anläggning där det vid synnerliga skäl utifrån platsgivna förutsättningar ger beaktansvärda skillnader i utbyggnadskostnad, dock endast i undantagsfall.
- utanför verksamhetsområden kunna erbjuda separata VA-lösningar anpassade efter behov.
- ha en ambition om att ta betalt för alla tjänster och skapa förutsättningar för att det ska ske på ett enkelt och hållbart sätt. En långsiktig strategi behövs också för att säkerhetsställa att externa aktörer som till exempel Räddningstjänsten betalar för sin förbrukning.

Dokument-ID 05[illegible]1555782371216 Signerat FO, JO, AN

7. VA SWOT

STYRKOR

- Monopol
- Hög leveranssäkerhet
- Samarbete med kommunen
- VA-nätverk
- Råvatten
- Hög kompetens inom VA-verksamheten
- Tydligt ägardirektiv
- Ny VA-organisation

SVAGHETER

- Liten och fragmenterad organisation
- Stor underhållsskuld på våra anläggningar och ledningsnät
- VA-organisation under uppbyggnad
- Rutiner och processer under uppbyggnad
- Begränsade ekonomiska förutsättningar

MÖJLIGHETER

- Digitalisering
- Utökad samverkan i VA-nätverk
- Styra VA-taxa
- Samhällsutveckling och nyetableringar
- Slamhantering i egen regi
- Energieffektivisering

HOT

- Extrema väderhändelser
- Klimatförändringar
- Ökade krav i lagstiftning och tillstånd
- Ökade kostnader
- Säkerhetspolitiska läget och cybersäkerhet
- Lägre prioriterad kommun; avsaknad av större samhällsviktiga verksamheter

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Styrkor
Som VA-huvudman har vi en monopolliknande ställning för våra tjänster och har en säker kundkrets som genererar en stabil intäkt. Vi har en hög leveranssäkerhet till kund och har sällan längre och mer omfattande avbrott med kundsstörningar. Vi har goda relationer till våra närliggande kommuner och har god samverkan.Vi har god kunskap och kompetens inom hela VA-verksamheten. VA är sedan mars 2025 ett eget affärsområde, vilket bidrar till bättre överblick, kostnadsstyrning samt långsiktig planering

Svagheter
VA-organisationen är liten och fragmenterad vilket kan innebära sårbarhet vid frånvaro eller förändring. Organisationen befinner sig även i en uppbyggnadsfas vad gäller rutiner och processer. Det samma gäller för digital kompetens, vilket begränsar nyttjandet av digitala verktygs fulla potential.

En låg VA-taxa över tid har skapat ett stort behov av investeringar, både i våra va-anläggningar men också gällande det strategiska och långsiktiga arbetet. Den låga taxan har begränsat underhållet och bidragit till stor underhållsskuld på våra anläggningar och ledningsnät, i likhet med många andra VA-organisationer i Sverige.

Möjligheter
Genom årlig justering av VA-taxa kan vi säkerställa en fungerande verksamhet samt god leverans.

Utvecklingen av nya etableringar ger VA-verksamheten en möjlighet att bidra till Härnösands tillväxt genom utbyggnad och leverans av VA-tjänster.

Vi ska delta i olika VA-nätverk för att dra lärdomar och samarbeta med andra VA-huvudmän.

Energieffektivisering som en del av verksamhetens arbetssätt utgör en tydlig utvecklingsmöjlighet.

Hot
Extremeväder och klimatförändingar utgör ett hot mot VA-verksamheten genom ökad belastning på ledningsnät, anläggningar och leveranssäkerhet.

Ökande krav i lagstiftning medför ökande investeringskostnader.

Då Härnösands kommun saknar större samhällsviktiga verksamheter finns risk för nedprioritering vid nationella eller regionala kriser och resursomfördelningar.

8. Strategier och viktiga insatser

Kontinuitetsplanering och nödvattenplanering
Kontinuitetsplanering handlar om att planera för att upprätthålla sin verksamhet på en acceptabel nivå, oavsett vilken störning den utsätts för.

En nödvattenplan hanterar situationer då en extraordinär händelse gör att det inte längre går att leverera dricksvatten.

HEMAB arbetar med att ta fram en kontinuitetsplan för dricksvatten och är behjälplig i kommunens arbete med framtagande av nödvattenplan.

Under de kommande åren behöver arbete med dricksvatten under höjd beredskap samt avloppshantering vid störningar påbörjas.

Säkerhetsarbete
Vår oroliga omvärld ställer krav på ökad beredskap och ökat skydd, såväl inom IT-verksamheten som på våra VA-anläggningar. För att möta det ökade hotet behöver VA-verksamheten höja beredskapen på skalskydd och säkerheten på våra verk. Fysiskt skydd och inpasseringssystem behövs, men även redundans och brett infosäkerhetsarbete inom den egna organisationen.

Drift och produktion
Utvärdera VA–drift i egen regi som togs hem 1 juni 2023.

Fokus på organisation och personal
Vår organisation behöver vara anpassningsbar utifrån omvärlden, samtidigt som vi har målsättningar om stabilitet och lokalkännedom för att upprätta hålla hög leverans. Organisationen är relativt liten och till viss del personberoende vilket kan innebära sårbarhet vid personalomsättning, sjukfrånvaro eller omflyttningar. VA-drift sker idag i egen regi medan re-investeringar sker i samarbete med Kommunen.

Investeringar

Våra investeringar ska vara strategiska och bidra till bolagets övergripande mål om ett hållbart och attraktivt Härnösand. Vi behöver aktivt arbeta med omvärldsbevakning för att vara förberedda på nya utsläppskrav, reningsmetoder, problem- och utvecklingsområden.

Skalskydd
Skalskyddet på våra anläggningar ska ses över och anpassas för att möta dagens och framtidens hotbild.

Re-investeringar
Vår re-investeringstakt av ledningsnätet ska vara i relation till behovet för att upprätthålla god leverans och kostnadseffektivt underhåll.

Dagvattenrening
Vi behöver förbereda oss på kommande krav på dagvattenrening och vara förberedda på investeringskostnader kopplat till nya reningstekniker.

Strategiskt arbete
Vi ska arbeta för att ha uppdaterade verksamhetsområden, en rättvistaxa, en väl uppdaterad ABVA och vara ett fungerande bollplank till kommunen i planer som rör VA-huvudmannen.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

9. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Vi vill säkerställa att samtliga allmänna vattentäkter ska ha det skydd som krävs för att garantera ett långsiktigt nyttjande.	Ökat vattenskydd Inrättande av vattenskyddsområde Bondjön	2027
	Inrättande av vattenskyddsområde Långsjön	2027-2028
Öppen inkluderande arbetsplats med bra jämvikt mellan arbete- och fritid, god trivsel samt bibehålla och attrahera nya medarbetare	Stärka teamkänslan	Årligen (NMI)
	LIA- praktikanter 2 st per år	Årligen
	Delta i branschträffar 1 per år	Årligen
Effektivisera arbetsprocesser genom att digitalisera utvalda moment	Digitalisering av daglig administration i drift och process	2027-2029
	Utreda ett mer användarvänligt system för bättre struktur och arbetsbelastning inom VA.	2027
Hållbar VA-taxa	Nollresultat över en treårsperiod	Årlig uppföljning
	Öka reinvesteringstakten	Årlig uppföljning
Reducera icke debiterbar vattenförbrukning	Mindre än 38 procent utläckage av dricksvatten	Årlig uppföljning
Utsläppskontroll	Noll okontrollerade utsläpp till recipient	Årlig uppföljning
Ta fram långsiktiga underhållsplaner	10-årsplan upprättas	2027

10. Ekonomi

Vattentjänstlagens 34 § anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen, och fördelningen av avgiftsuttaget ska ske utifrån vad som är skäligt och rättvist. Härnösands kommun, precis som övriga kommuner i Sverige, strävar efter full avgiftsfinansiering. VA-taxan fastställs av Kommunfullmäktige.

Resultatet för VA-affären beräknas ligga stabilt på +-1 Mkr under perioden 2027-2030 efter finansiella poster. Räntekostnaderna ökar i takt med att nya investeringar aktiveras. De kostnadsposter som förväntas öka under perioden är relaterade till reparation och underhåll av gamla anläggningar, slamhantering, drift och underhåll av ledningsnätet, skalskydd och it-säkerhet, ny lagstiftning, energikostnader, nödvattenplanering samt administrativa kostnader.

Största delen av VA-ledningarna i Härnösand är anlagda under 1950-, 60- och 70-talet. Dessa ledningar börjar nu bli gamla och har snart uppnått sin teknska livslängd. För att byta dessa ledningar i den takt som krävs måste reinvesteringstakten nu öka kraftigt, vilket bland annat påverkar VA-taxan.

Den ambitionsnivå som bolaget gick fram med inför 2025 gällande hög re-investeringstakt i ledningsnätet motsvarande cirka 30-40 Mkr årligen behöver fortsätta på samma sätt framåt. Övriga investeringar i VA-anläggningarna beräknas till mellan 10-15 Mkr.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	73 598	82 066	91 517	99 754	108 732	117 974	128 591
Övriga intäkter	1 424	2 254	1 424	1 454	1 484	1 516	1 547
SUMMA INTÄKTER	*75 022*	*84 321*	*92 941*	*101 208*	*110 216*	*119 489*	*130 139*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-7						
Anläggningsmaterial	-2 780	-3 382	-4 465	-6 059	-7 186	-8 837	-10 522
Övriga ext kostnader	-29 623	-29 632	-30 339	-32 477	-35 159	-38 897	-42 714
Funktionskostnader	-7 499	-7 386	-8 265	-8 439	-8 616	-8 797	-8 982
Personalkostnader	-14 215	-14 247	-16 090	-17 928	-19 804	-21 220	-22 666
Avskrivningar	-15 492	-18 432	-20 298	-22 195	-23 738	-24 988	-26 302
SUMMA KOSTNADER	*-69 616*	*-73 078*	*-79 458*	*-87 097*	*-94 503*	*-102 739*	*-111 186*
RÖRELSERESULTAT	5 406	11 243	13 484	14 111	15 713	16 750	18 953
RÖRELSEMARGINAL	*7,21%*	*13,33%*	*14,51%*	*13,94%*	*14,25%*	*14,01%*	*14,56%*
Räntekostnader	-8 509	-12 656	-13 238	-14 553	-15 676	-16 548	-17 451
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-8 509*	*-12 656*	*-13 238*	*-14 553*	*-15 676*	*-16 548*	*-17 451*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-3 103	-1 414	246	-442	37	202	1 502

Samtliga poster i tkr

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

VA-taxa

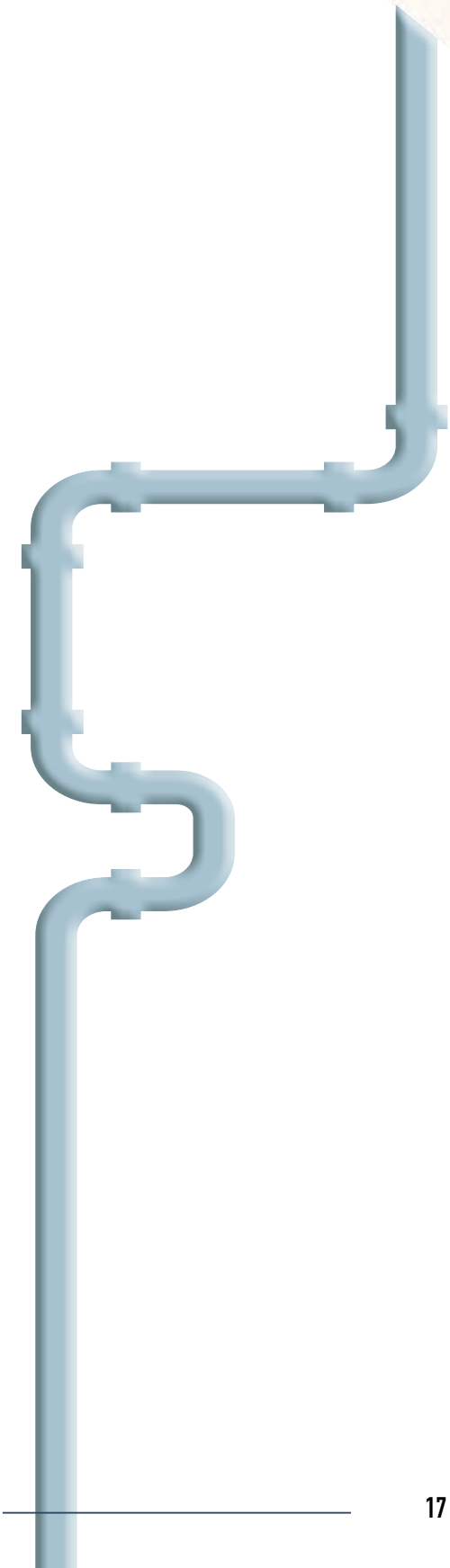
HEMAB har för avseende att inom några övergå till en taxa som är baserad på Svenskt Vattens publikation P120 som utgör en vägledning för branschen inom lagstiftning.

VA-taxan för 2026 har fastställt kostnader för dricksvatten och avlopp. Efter att nya verksamhetsområden fastställdes av kommunfullmäktige i början av 2026 har HEMAB för avseende att arbeta för en kostnadssatt dagvattenavgift. Syftet är att belasta de som faktiskt nyttjar tjänsten och på så sätt skapa en mer rättvis taxa. Fördelningen fasta/rörliga kostnader ska fortsätta sträva mot 75 % fasta, 25 % rörliga.

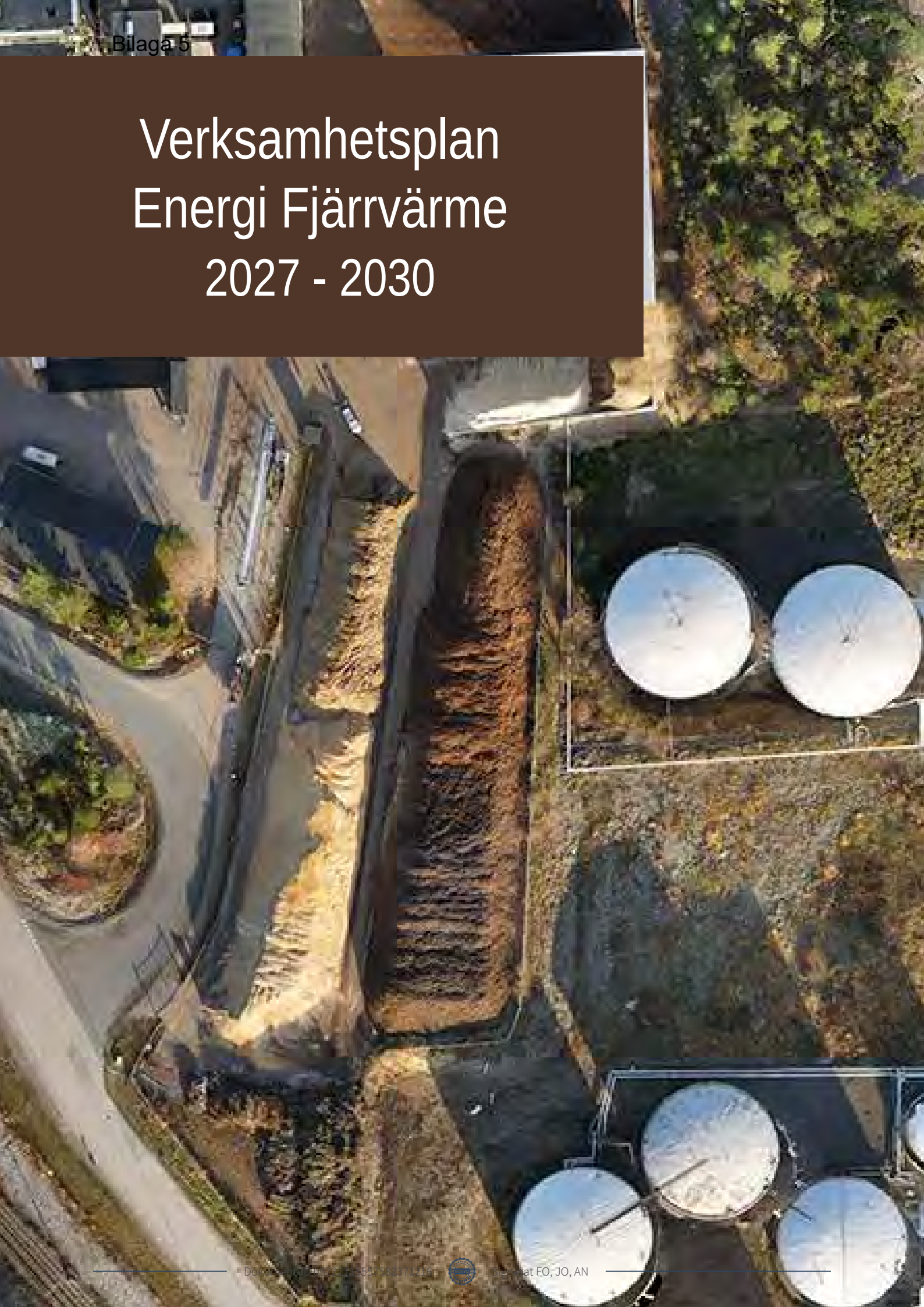
Intäktsprognoser

VA-taxan behöver anpassas efter det behov och den utveckling som VA-anläggningarna står inför och möta det strategiskt viktiga arbete som ska göras för att säkra en hög leverans i framtiden både vad gäller dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Re-investeringstakten på ledningsnät och befintliga anläggningar har ökat mycket senaste åren, i linje med hur utvecklingen i övriga delar av landet ser ut, däribland investeringen på Kattastrands reningsverk, stora gatuprojekt med mera. Det finns en stor underhållsskuld att hantera vilket kommer att medföra relativt stora stortaxeökningar taxeökning under 2027 och flera år framåt.

Verksamhetsplan Energi Fjärrvärme 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning Fjärrvärme

HEMAB erbjuder lokalt producerad fjärrvärme inom Härnösands tätort till företag och privatkunder. Fjärrvärmenätets sammanlagda längd är cirka 12 mil och den årliga värmeleveransen cirka 170 GWh under ett normalår. Förutom fjärrvärme produceras även el i vårt kraftvärmeverk som sedan säljs till vår samarbetspartner inom elhandel. Fjärrvärmen är en enkel, bekväm och tillförlitlig uppvärmningsform som i Härnösand till största delen produceras med förnybara bränslen från de svenska skogarna, återvunnen energi och även en mindre andel solvärme. Sammantaget innebär detta att vår fjärrvärme är ett klokt miljöval.

Fjärrvärmepriset baseras på en kostnadsbaserad prissättning där produktionskostnaderna och ägarens avkastningskrav styr priset. Detta innebär att fjärrvärmepriset påverkas av bränslepriser, tillgång på bränslen och andra faktorer i vår omvärld.

För att följa utvecklingen i vår omvärld och finna nya möjligheter för fjärrvärmen i Härnösand deltar HEMAB i forskningssamarbeten och aktiviteter med olika organisationer i branschen.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Kort om fjärrvärmeverksamheten

Att investera i en fjärrvärmeinstallation ser vi som en långsiktig lösning för kunden, därför är det viktigt att kundrelationen bygger på trovärdighet, förtroende och transparens.

HEMAB erbjuder komplett installation med allt som behövs för att kunna tillgodogöra sig värmen på bästa sätt. Fjärrvärmekunderna har tillgång till service, rådgivning och möjlighet att teckna serviceavtal för att göra uppvärmningen ännu mer bekymmersfri. När det blivit dags erbjuder vi även byte av fjärrvärmecentralen.

Viktigt att påpeka är även att fjärrvärmecentralen fyller en viktig funktion för fjärrvärmenätet, varför det är av intresse för HEMAB att den fungerar optimalt även om en försämrad funktion inte alltid påverkar kunderna. I Härnösand ägs fjärrvärmecentralen av kunden och leveransgränsen är fram till och med servisventilerna innanför väggen.

För att kunna erbjuda en tjänst med hög kvalitet krävs kompetent personal som kontinuerligt utbildas för att möta de krav ställs och se till att verksamheten följer de lagar och föreskrifter som berör inom respektive område. Personalen som arbetar med fjärrvärme inom HEMAB har främst en ingenjörsexamen från Universitet eller teknisk utbildning från Yrkeshögskola, gymnasium eller annan yrkesutbildning.

2. Arbetsprocesser

Drift och underhåll

Kraftvärmeverket är bemannat dygnet runt under perioden september-maj. Under sommarperioden är anläggningen obemannad utanför ordinarie arbetstid och driftpersonalen har beredskap. Förutom driftpersonal finns personal inom underhåll som arbetar dagtid.

Underhållsinsatser genereras generellt på två sätt:

- Förebyggande underhåll, FU, där en insats görs med intervall baserat på tillverkarens rekommendationer eller egna erfarenheter.
- Avhjälpande underhåll, AU, där en funktion har helt eller delvis upphört och kräver reparation.
- Vi genomför även fortläpande tillsyn, FLT, där inspektioner av utrustning genomförs med ett förutbestämt intervall, exempelvis vibrationsanalyser av roterande maskiner.

Alla underhållsinsatser registreras i underhållssystemet Idus.

Insatser i form av underhåll av ledningsnätet genomförs utifrån information från befintlig nätövervakning i form av larmsändare. Larmsystemet visar trender för fukt och insatser kan därmed göras i ett tidigt stadie när systemet indikerar på fukt.

Teknik och drift

I huvudsak sker produktionen vid Kraftvärmeverket, KVV, på Varvsallen . På anläggningen finns en fastbränsleeldad ångpanna med tillhörande ångturbin som huvudenhet med en produktionskapacitet på 38 MW. Vidare finns två fastbränsleeldade hetvattenpannor med produktionskapacitet på 18 respektive 10 MW. Dessutom finns en oljeeldad hetvattenpanna på 18 MW och en elpanna på 8 MW.

För driftoptimering och för att utjämna belastningstoppar under dygnet finns en hetvattenackumulator med volymen 2000 m^3 och en maximal urladdningseffekt på 50 MW placerad inom fastigheten. Ackumulerad energi är max 150 MWh.

Från tillverkningsprocessen av pellet hos BioNorr AB återvinns värme som tillförs fjärrvärmesystemet i form av restvärme. Kapaciteten är cirka 7 MW.

Utöver kraftvärmeverket finns på andra platser produktionsanläggningar anslutna till samma distributionsnät för fjärrvärme:

- Inom kvarteret Sjöbefälsskolan 2 finns en elpanna på 24 MW.
- På sälstens udde finns två stycken oljeeldade transportabla panncentraler på vardera 9 MW.
- Inom Saltviks industriområde finns en gaspanna för deponigas på 1,4 MW och två oljeeldade transportabla panncentraler på 6 MW respektive 9 MW.
- På sjukhusområdet finns en elpanna på 3 MW.
- På Jaktstigen finns en biooljeeldad transportabel panncentral på 9 MW
- Solvärme produceras vid vår Energipark på Jaktstigen, samt på Högslätten och Folkhögskolan.

Investeringar
Reinvesteringsbehovet inom fjärrvärmeproduktionen, baseras på LCA, livscykelanalyser med delaktighet även från maskinleverantörerna. Behov av reinvesteringar sammanställs vid de årliga revisionsstoppen, då status på maskinutrustning dokumenteras och förs i en prioriteringslista.

Inför varje års budgetbeslut tas en plan fram för vilka ledningar som ska bytas ut. En analys av samtliga ledningar ger tillsammans en prioriteringsordning. Denna prioriteringsordning tas fram med ett antal olika parametrar som årtal, fuktindikation och läckageåtgärder. Men även möjlighet till övervakning, konsekvens vid eventuellt haveri, typ av markförhållanden och fabrikat tas med i bedömningen till beslutet.

Samordning sker sedan med Kommunen där ytterligare värderingar görs för i sin tur skapa den mest effektiva reinvesteringen på Kommun-nivå.

Nyanslutningar
Varje ny fjärrvärmekund ska vara lönsam att ansluta. För att beräkna lönsamheten använder vi oss av nuvärdesmetoden där vi tittar på framtida kassaflöde.

Regelefterlevnad

Vår verksamhet styrs av ett antal lagar och föreskrifter som berör dels kundrelationen men även värmeproduktionen. Verksamheten granskas av olika tillsynsmyndigheter som Naturvårdsverket, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten, Härnösands Kommun och Länsstyrelsen. Förutom lagar som är vanliga på arbetsmarknaden berörs vi i stor utsträckning av följande lagar:

Fjärrvärmelagen
Fjärrvärmelagen (2008:263) gäller både för kunder och leverantörer på fjärrvärmemarknaden. Fjärrvärmelagen föreskriver bland annat fjärrvärmeleverantörens åtagande gentemot kunden, vad som ska ingå i ett avtal, hur priser bestäms och hur förändringar i avtal eller priser ska kommuniceras. Energimarknadsinspektionen är tillsynsmyndighet för fjärrvärmelagen.

Miljöbalken
I stort sett alla verksamheter och åtgärder som har eller skulle kunna påverka människors hälsa eller miljön regleras i miljöbalken (1998:808) och dess förordningar och föreskrifter, som har meddelas med stöd av bestämmelser i miljöbalken. Miljöbalken fokuserar på hållbar utveckling och att förändring och brukande av naturen är förenat med ansvar.

Kraftvärmeverket är miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken och verksamhet som är tillståndspliktig B enligt miljöprövningsförordningen (2013:251).

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Bilaga 5

3. Våra tjänster och produkter

Fjärrvärmeleverans erbjuds till företagskunder och privatkunder inom Härnösands tätort. Kunderna äger fjärrvärmecentralen och värmesystemet inomhus. Produktionen av fjärrvärme baseras till nästan 100 % på förnyelsebara bränslen och återvunnen energi. Det finns möjlighet för våra kunder att köpa solmärkt fjärrvärme till en liten tilläggskostnad.

El produceras i kombination med fjärrvärme i kraftvärmeverket. Elen säljs på marknaden i samarbete med vår elhandelspartner. Vid produktion av el erhålls ursprungsgarantier som säljs på marknaden till ett elhandelsföretag.

Vi erbjuder kompletta installationer vid nyanslutningar och utbyte av fjärrvärmecentraler när de har nått sin tekniska livslängd.

Service och serviceavtal erbjuds till företagskunder och privatkunder som har standardiserade fjärrvärmecentraler med tillgång till reservdelar.

4. Samverkan

Internt

Samverkan sker för att möjliggöra samförläggning med nyttigheterna inom Elnät, ServaNet och VA vilket ger kostnadsbesparingar. Samverkan sker både löpande i form av regelbundna möten, genom långsiktig planering och gemensamma inköp av till exempel avstängningsmaterial.

Avstängningar planeras både på kort och lång sikt för att optimera driften och minimera påverkan för kunderna.

Externt

- Härnösands Kommun

Externt samverkar fjärrvärme med kommunen genom stående samordningsmöten med samtliga ledningsägare där samtliga ledningsägares planer beaktas för att finna samordningsmöjligheter i olika projekt. Det kan till exempel handla om att samordna nyanslutningar och underhållsarbeten i fjärrvärmenätet med kommunens vägarbeten för att minska kostnader för schakt och återställning.

Samverkan sker även med kommunens upphandlingsenhet för att säkerställa attraktiva och rättssäkra upphandlingar.

- Branschorganisationer

Vi samverkar även med externa organisationer inom fjärrvärmebranschen som exempelvis Energiforsk och Energiföretagen. Detta genom deltagande i referensgrupper för forskningsprojekt som berör fjärrvärme samt deltagande i olika workshops och webbinarium där vi utbyter kunskap och håller oss uppdaterade om fjärrvärmebranschens utveckling.

- Skolor

Vi samarbetar med studenter, doktorander och forskare från universitet och högskolor både när det gäller forskningsprojekt och examensarbeten. Vi tar även emot praktikanter från yrkeshögskolor och gymnasium.

- Prisdialogen

Eftersom HEMAB strävar efter öppenhet och transparens gentemot kunderna är vi medlemmar i Prisdialogen som är ett forum där kund och leverantör möts för öppen diskussion inför den årliga prissättningen.

5. Marknadsanalys

Fjärrvärme är en konkurrenskraftig uppvärmningsform, såväl utifrån hållbarhetsaspekterna miljö, socialt och ekonomiskt, som servicenivå, leveranssäkerhet och trygghet. Det alternativ som potentiella kunder främst överväger är bergvärme.

Vid de senaste årens nyetableringar har fjärrvärme valts i stor utsträckning med undantag för småhus med låg energiförbrukning. Endast ett fåtal kunder har sagt upp fjärrvärme men det finns kunder som har installerat annan uppvärmningsform och behållit fjärrvärme för del av uppvärmningsbehovet och som reserv.

För att kunna installera fjärrvärme krävs bland annat ett grävtillstånd för grävning i kommunal mark vilket kan bli svårt att erhålla om gatan är asfalterad de senaste fem åren.

Vid behov av kyla har fjärrvärme svårare att konkur-

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

rera med bergvärme som med en kylmodul även kan producera kyla sommartid.

6. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Den övergripande strategin vad gäller marknadsföring av produkten fjärrvärme är att informera om dess fördelar på olika sätt, inte minst via digital annonsering. Fördelarna vi väljer att lyfta fram är att det är stabilt, tryggt, har en förutsägbar prisutveckling och att fjärrvärme är en hållbar uppvärmningsform.

Det är viktigt för oss att delta i samverksansforum där vi får kännedom om kommande etableringar för att på ett tidigt stadie kunna informera exploatören om våra produkter och tjänster. Vi deltar också i prisdialogen vilket är en styrka i marknadsföringen. Utöver det har vi som ambition att utveckla och stärka kundvården. Detta är ett sätt att bibehålla befintliga kunder vilket bedöms ha större ekonomisk påverkan på affären snarare än nyförsäljning på privatmarknaden.

Att visa på olika kundcase och därmed bekräfta att man gjort ett bra val om man valt fjärrvärme som uppvärmningsform är ett enkelt och effektivt sätt att befästa vår position på den lokala marknaden.

I början av 2026 lanserade vi en ny kampanj för fjärrvärme på temat ”Skönt med fjärrvärme”.

7. Fjärrvärme SWOT

STYRKOR

- Lokala ägare
- Leveranssäkerhet
- Klimatsmart
- Förutsägbar prisutveckling
- Hög tillgänglighet på service
- Hög kundnöjdhet
- Väl underhållet ledningsnät
- Transparent prissättning
- Nära klimatneutral produktion

SVAGHETER

- Äldre produktionsanläggningar
- Brist på reservkraft för ö-drift
- Miljötillstånd baserat på äldre lagstiftning
- Marknadsföring, försäljning, kundvård
- Personberoende organisation
- Vi erbjuder inte någon kyllösning i kombination med värme

MÖJLIGHETER

- Stärka varumärket
- Ökad konkurrenskraft
- Tjänsteutveckling, äga fjärrvärmecentralen med mera
- Produktion av värme med andra produktionskällor
- Tillväxtpotential vid nyetableringar
- Digitalisering möjliggör effektiviseringar
- Kompetensinventering
- Ökad andel restvärme vid industrietableringar
- Utveckla försäljning av klimatneutral fjärrvärme
- Förstärka kundvården
- Samverka vid bränsleinköp
- Utveckla lokala bränsleinköp
- Sänkt energiskatt
- Förbättring av systemverkningsgraden
- CO2-negativ produktion
- Extern fjärrvärmeproduktion

HOT

- Globala extremhändelser
- Höga bränslepriser
- Brist på biobränsle
- Kompetensförsörjning
- Konkurrens från andra uppvärmningsformer
- Lagstiftning
- Energieffektivisering
- Klimatförändringar
- Hot mot IT-infrastruktur
- Fluktuerande elpriser
- Krav på beredskapslager

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Våra styrkor i fjärrvärmeaffären är produkten i sig som i en föränderlig värld erbjuder trygghet som efterfrågas av många. HEMAB står för stabilitet och långsiktighet med en transparent prissättning. Våra trygga leveranser i kombination med hög tillgänglighet vad gäller service borgar för en god kundnöjdhet.

Svagheter

Våra svagheter ligger till stor del inom räckhåll för oss själva att lösa där vi behöver arbeta med interna processer för en ökad effektivitet och avkastning. Med en utvecklad marknadsföring och kundvård finns det potential att stärka varumärket.

Möjligheter

Vi ser en stor möjlighet i att kommunicera fjärrvärmens klimatmässiga fördelar till våra kunder i en än större utsträckning. Samverka vid bränsleinköp och utveckla samarbetet för lokalt bränsle är möjligheter som skulle få stor effekt. Det finns även möjlighet att öka andelen restvärme i samband med industrietableringar.

Hot

Globala händelser, såsom krigsutbrott i Europa med kraftig lågkonjunktur som följd, har kraftigt påverkat bränslemarknaden och ses som det största hotet mot affären. Tillgången på biobränsle minskade på grund av avskurna leveransvägar vilket påverkade kostnadsläget radikalt. Vi behöver därför se över möjligheten att komplettera bränslemixen med andra, alternativa källor.

8. Strategier och viktiga insatser

Implementering av värmepump som produktionsenhet

Spillvärme från SCA Bionorr har sedan länge utgjort ett viktigt tillskott för produktionen av fjärrvärme. Den låga framledningstemperaturen från Bionorr gör dock att det alltid finns behov av viss spetsning innan värme kan levereras ut på fjärrvärmenätet. En relativt hög returtemperatur till Bionorr, nedströms rökgaskondenseringen på KVV, begränsar också den mängd spillvärme som kan extraheras. Ett sätt att höja framledningstemperaturen från Bionorr och även möjliggöra ett utökat spillvärmeuttag är att installera en värmepump i kretsen. Denna åtgärd utreds under 2026 och ett beslutsunderlag kommer presenteras för HEMAB:s styrelse innan årets slut.

Optimal biobränslemix med avseende på ekonomisk lönsamhet

Kostnaden för biobränsle har ökat avsevärt de se-naste åren vilket har medfört att konkurrenskraften för fjärrvärme har försämrats. Vi behöver utreda vil-ken bränslemix vi ska ha i framtiden och optimera hela bränslekedjan från transport, lagring, flisning och inmatning till våra pannor.

Kopplat till ovan så behöver vi även se över våra bränslelagringsytor och optimera ytor samt logistik. Etablering av nya ytor närmare produktionen kan bli aktuellt för att minska på transportkostnader och minska sårbarhet.

Ett program som visualiserar funktionen i alla fjärrvärmecentraler har införskaffats under 2024 och arbetet med åtgärder har påbörjats. Effekten av dessa åtgärder kommer att följas upp under kommande år. Ytterligare optimeringssystem ska utvärderas för optimering av drift.

Ökad övervakning av ledningsnätet

Arbetet med att öka övervakningen av ledningsnätet kommer att fortsätta genom att sätta upp fler larmsändare men i första hand genom att utreda och åtgärda befintliga larmfel. Flertalet larmmoduler kommer även att bytas ut eller uppgraderas för att klara av kommande nedsläckning av 2G och 3G-nätet.

Uppnå fjärrvärmeleverans till Saltvik utan reservpannor

Fjärrvärmenätet i Saltvik är idag ansträngt vilket medför att oljeeldade reservpannor i området behöver användas när det är som kallast under vintern. Olika lösningar har utretts med slutsatsen att en ny huvudledning från huvudproduktionsan-läggningen till Saltvik via Hamnleden är den mest fördelaktiga lösningen i syfte att säkra kapacitet för framtida etableringar i Saltvik och längs Hamnleden. Projektering av ledningen har inletts med syftet att direkt kunna inleda en upphandling av utförande-entreprenad när beslut om byggnation fattats.

Optimering av distributionsnätet nätet med avseende på tryck och temperatur

Möjligheten till att minska energianvändningen för pumpning och värmeförlusterna i distributionsnätet genom automatiserad styrning av distributions-pumparna utreds för närvarande. Om åtgärderna som föreslås i utredningen visar sig vara lönsamma kommer dessa vidtas så snart som möjligt.

Digital produktionsoptimering

Hemab deltar i ett utvecklingsprojekt för optimering av fjärrvärme- och kraftvärmeproduktion i syfte att få förståelse för hur det skulle kunna implementeras i Hemabs produktion och utvärdera om det är värt att satsa på i framtiden.

Utredning säsongslager

Hemab ser potential i ett säsongslager för värme, främst i fråga om ökad flexibilitet i värme- och elproduktionen. Förutsättningarna kommer dock se olika ut beroende på om central värmeproduktion med en storskalig värmepump blir verklighet. Därför skjuts utredningen fram till efter en eventuell värme-pump tagits i drift och använts en säsong.

Automatisera datainsamling och sammanställning

Digitalisering av våra processer är ett måste och här ser vi förbättringspotentiall för att bli mer datadrivna i våra beslut och en förutsättning för att kunna ta beslut snabbare och på så sätt bli mer effektiva och skapa mer tid för analys och förbättringsåtgärder

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

Digitalisering är också en viktig förutsättning för arbetet med effektiviseringar i produktionen. Vissa steg är tagna men digitaliseringen behöver fortsätta framåt

Koldioxidinfångning
Ett flertal större projekt avseende e-bränsle baserat på förnybar elproduktion och infångning av koldioxid från förbränning av biobränsle har lanserats i Sverige den senaste åren. De planerade anläggningarna är i de flesta fall väldigt stora och projekten både komplexa och kapitalintensiva. Parallellt så har inte de förväntade EU-regleringarna ännu slagit igenom vilka förväntas skapa en marknad för produkterna, primärt inom flyg och marin transport. För fallet att man kan uppföra en mindre lokal anläggning baserad på modulär teknik så skulle detta dock kunna vara intressant för HEMAB då det kan skapa nya intäktsströmmar. Under 2026 kommer diverse förstudiearbete att genomföras i samarbete med en leverantör.

Försäljningsstrategi
Vår fjärrvärmeprodukt ska vara attraktiv utifrån både pris och leverans. Det är den bärande delen i vår strategi för både nyförsäljning och kundvård. Varumärket Fjärrvärme behöver stärkas och marknadsföras tydligare och offensivare än tidigare.

Kunder
De tjugo största kunderna står för 50 procent av affärens omsättning. Det är därför otroligt viktigt att vi hittar en affärsmodell som ger incitament för dessa kunder att ha kvar oss som leverantör och att vi tillsamans med våra största kunder utvecklar våran produkt. Vi behöver också ha en tätare relation för att skapa ytterligare värden och säkerställa kundnöjdhet.

Nya tjänster till fjärrvärmekunder
Möjliga tilläggstjänster ska utredas. Exempelvis batterienheter för drift av cirkulationspump och styr- och reglerutrustning vid strömavbrott. Ett annat exempel är att HEMAB övertar ägandet av fjärrvärmecentralerna.

Underhållsstrategi
För att säkerställa en hög driftsäkerhet med ett optimalt utnyttjande av alla komponenter i våra anläggningar behöver vi utveckla och i vissa fall ta fram en ny underhållsstrategi

9. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Utvärdera alternativ produktion	Utvärdering klar Implementering av värmepump som produktionsenhet • Utredning klar • Driftsättning	2027-2030 2027 2028
Optimal bränslemix med avseende på ekonomisk lönsamhet	Utredning klar	2027
Strategi för bränslelager av biobränsle och rundved	Strategi klar	2027
Fjärrvärmepris i Härnösand konkurrenskraftigt över tid gentemot andra uppvärmningsformer	• Inga uppsägningar / avslutade abonnemang • Regelbunden mätning av kundnöjdhet	2027-2030
Uppnå fjärrvärmeleverans till Saltvik utan reservpannor	Ledning klar	2028
Optimering av distributionsnätet	Styrning av tryck Utredning klar Returtemperatur < 40 ° C	 2027 2030
Digital produktionsoptimering	System implementerat	2027
Automatisera datainsamling och sammanställning	Inventering och planering	2027
	Implementering steg 1	2028
	Implementering klar	2029
Utredning säsongslager	Utredning klar	2029
Koldioxidinfångning	Utred E-metanolproduktion	2027

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi

Resultatet för fjärrvärmeaffären beräknas till cirka 13 Mkr år 2027, efter finansiella poster. Därefter beräknas resultatet öka årligen till 17 Mkr år 2030. Fjärrvärmepriset behöver justeras upp mellan 2-3 procent årligen de närmaste åren 2027-2030.

Efter några år med kraftiga prishöjningar på biobränsle har priserna stabiliserats. Vi valde att inte höja priset på fjärrvärme i den takt som skulle ha behövts för att bibehålla en rimlig avkastning. Det har varit ett medvetet val att kompensera för de kraftiga kostnadsökningarna under en längre period istället samt i kombination med effektiviseringar. Effektiviseringar inom produktion finns med i beräknad kostnadsutveckling för affären. Att optimera kostnaden för bränsle och bränslehantering är den viktigaste insatsen för affären.

Värmeförsäljningen beräknas sjunka kommande år trots nyanslutningar, detta på grund av kundernas effektiviseringar. Elproduktionen beräknas vara begränsad på grund av låga elpriser. Genomsnittspriset för el på spotmarknaden beräknas bli 30-35 öre/kWh med en capture rate på 120 procent.

Vi har haft ett överskott på utsläppsrätter som har sålts på marknaden, men från 2026 kommer vi inte ha något överskott. Från 2027 och framåt så får vi åter ett överskott eftersom vi inte kommer att elda torv.

Reinvesteringar & investeringar beräknas till 19-25 Mkr årligen. Därutöver kan det bli aktuellt att genomföra ytterligare investeringar beroende på resultatet i de utredningar som ska genomföras.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	149 492	147 493	151 069	162 501	167 509	170 850	175 063
Övriga intäkter	19	12					
SUMMA INTÄKTER	*149 511*	*147 506*	*151 069*	*162 501*	*167 509*	*170 850*	*175 063*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-83 770	-70 099	-69 072	-72 072	-74 072	-75 269	-76 818
Anläggningsmaterial	-1 314	-882	-566	-577	-589	-601	-613
Övriga ext kostnader	-26 984	-30 559	-27 301	-28 072	-28 762	-29 469	-30 195
Funktionskostnader	-11 436	-9 524	-8 465	-8 634	-8 807	-8 983	-9 163
Personalkostnader	-16 577	-17 114	-16 195	-17 500	-18 025	-18 566	-19 123
Avskrivningar	-17 474	-19 026	-19 903	-21 726	-22 560	-22 921	-22 563
SUMMA KOSTNADER	-157 556	-147 203	-141 503	-148 582	-152 814	-155 809	-158 474
RÖRELSERESULTAT	-8 045	302	9 566	13 920	14 695	15 041	16 589
RÖRELSEMARGINAL	*-5,38%*	*0,20%*	6,33%	8,57%	8,77%	8,80%	9,48%
Räntekostnader	-1 919	-1 602	-1 545	-947	-433	25	502
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-1 919*	*-1 602*	*-1 545*	*-947*	*-433*	*25*	*502*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-9 964	-1 300	8 021	12 973	14 261	15 066	17 091

Samtliga poster i tkr

Verksamhetsplan Energi Biogas 2027 - 2030

Dokument-ID 092221[illegible]557582371216 Signerat FO, JO, AN

1. Affärsbeskrivning Biogas

Biogasanläggningen ligger vid Ålands återvinningsanläggning, 15 km nordväst om Härnösand. HEMAB har en tankstation för fordonsgas belägen vid E4 norra infart till Härnösand. Gasproduktionen sker genom rötning av insamlat kommunalt matavfall från Härnösands kommun och närliggande kommuner. Under 2025 genomfördes en större ombyggnation av anläggningen för att producera förvätskad biogas, LBG (Liquified Biogas).

Kort om biogasverksamheten

I anläggningen sker rötning av organiskt matavfall och uppgradering av rågas till fordonsgas. Matavfallet och annat substrat såsom flytande fett, slakteriavfall, fiskrens med mera, tippas av i en mottagningshall där det lastas in i inmatningen. En förbehandling ombesörjer att allt ovidkommande material särskiljs och att substratet har de egenskaper som krävs för att gå vidare in i rötningsprocessen och vidare till uppgradering.

Uppgraderad fordonsgas säljs lokalt på Äland, vid den egna tankstationen för fordonsgas i Härnösand samt till en extern part.

Under 2025 ställdes produktionen om till att även omfatta flytande biogas.

2. Arbetsprocesser

Produktionen sker inom Ålands återvinningsanläggning och hela anläggningen driftas av egen personal. Anläggningen har en beredskapsfunktion som säkerställer att säker produktion sker under årets alla dagar.

Verksamheten har personal med utbildning som gasföreståndare med utökad kompetens och erfarenhet av gashantering.

Regelefterlevnad

Biogasproduktionen sker på Ålands återvinningsanläggning och omfattas av dess tillstånd. Tillståndet gäller produktion av biogas och uppgradering till fordonsgas med ett energiinnehåll motsvarande maximalt 18 000 MWh per år. Den totala mängden organiskt avfall som omfattas av tillståndet uppgår till 20 000 ton. Det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet för biogasproduktionen.

3. Våra tjänster och produkter

Biogasaffären erbjuder ett fossilfritt fordonsbränsle gjort på till största del insamlat matavfall från Härnösands kommun och närliggande kommuner.

Affären tar ett avfall och skapar en produkt som bidrar till den gröna omställningen av transportsektorn. Under 2025 startades en utredning för att kunna röta avloppsslam i anläggningen med ambition om att av det avfallet producera gas och restprodukten anläggningsjord.

HEMAB erbjuder behandling av i stort sett allt organiskt material och förutom framställning av fordonsgas blir restprodukten en ädel produkt i form av näringsrikt biogödsel. En av de strategiska inriktningarna under 2027-2030 är att förädla biogödslet för att skapa en mer tillgänglig och attraktiv produkt med syfte att skapa intäkter till affären.

4. Samverkan

Inom biogasaffären återfinns den samverkan som Y-renhållarna utgör med kommuner och kommunala bolag i Västernorrlands län. Allt biologiskt avfall som samlas in av kommunerna transporteras och

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

behandlas vid HEMABs biogasanläggning för framställning av fordonsbränslen.

Samarbetet är viktigt för regionen och utvecklingen av fossilfritt fordonsbränsle. Lokal avsättning skapar en bred gynnsam marknad. Särskilt då genomsnittlig biogas som drivmedel är ur ett livscykelperspektiv nästan klimatneutralt och kan till och med ge negativa utsläpp. Det innebär att utsläppen av växthusgaser är mindre än noll, det vill säga halten av växthusgaser i atmosfären sänks.

Andra aktiva arenor för samverkan och nätverk är:

- BSRC (Biogas Solution Research Center)
- Samverkan med Biogas Jämtland Härjedalen

5. Marknadsanalys

Biogasaffären har stor potential att växa i en expansiv marknad, driven av hög efterfrågan på förvätskad biometan (LGB). Samtidigt kännetecknas marknaden av förändrade skatteregler, en orolig omvärld och ännu outforskade affärsmöjligheter.
Samtidigt bedöms branchen som omogen vilket kan innebära begränsad tillgång till service, reservdelar och specialiserade leverantörer på den svenska marknaden. Verksamheten är därför i hög grad beroende av aktörer utanför Sverige, vilket kan medföra längre ledtider och ökad sårbarhet.

En ordentlig marknadsanalys baserat på dessa infallsvinklar skulle kunna mynna i ut i tre konkreta analyser:

Upptagningsområde
HEMABs upptagningsområde behöver analyseras med hänsyn till både konkurrens och kundgrupper (substrattyper).

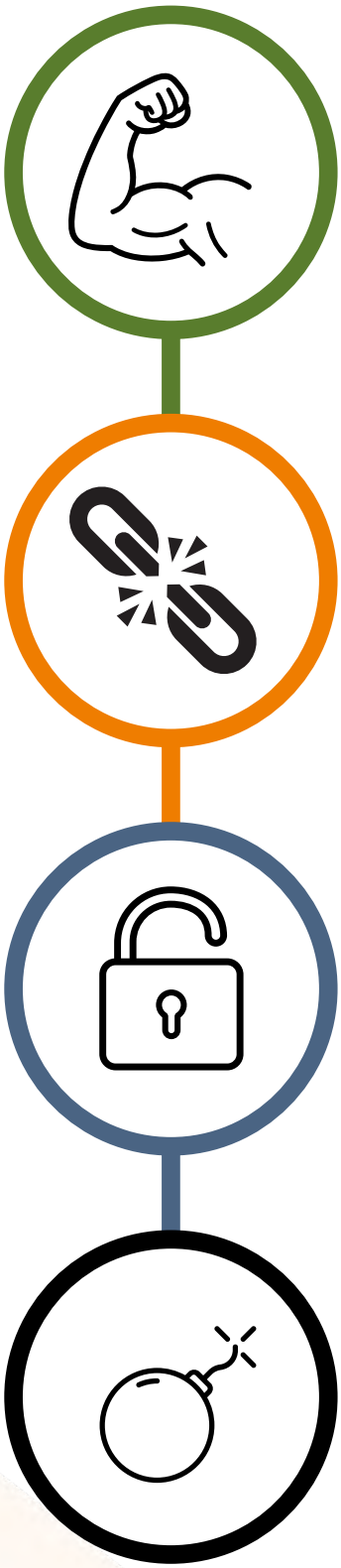
Fordonsflotta internt och externt
HEMABs ambition är en fossilfri fordonsflotta och våra tunga transporter inom det kommunala ansvaret och åkeriet är en stor kund för biogasaffären.

Både den interna flottan på bolaget och inom kommunen och regionen behöver fortsätta analyseras för att skapa rätt underlag för affären.

6. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Avsättning av gas har till största del skett lokalt, inom Härnösand och Sundsvalls kommun. Flertalet av kommunens och regionens fordon går på fordonsgas liksom flertalet av HEMABs egna fordon, men vi ser ett teknikskifte där efterfrågan på fordonsgas snarare finns i den tyngre transportsektorn. Ambitionen för affären är att teckna långsiktiga avtal med en leverantör som förbinder sig att köpa vår uppgraderade fordonsgas. Avtal för säker avsättning har tecknats till 2030.

7. Biogas SWOT

STYRKOR

- Avtal med Y-renhållarna
- Anläggningskännedom
- Flexibilitet oc kompetens inom den egna personalen
- Säkrad långsiktig avsättning av produkten
- Lokalt förankrad och långsiktigt tänkande - förtroende inom organisationen, styrelsen och en ägare som ser ävrdet av affären
- Flexibilitet = Hög avsättning av gas - CBG, LBG, fjärrvärme

SVAGHETER

- Personaltillgång
- Liten marknad för CBG
- Administrativt tung verksamhet
- Komplex anläggning med många leverantörer
- Omogen bransch
- Fokus på akut avhjälpande av fel istället för på analys och simuleringar
- Kostnad för avsättning av biogödsel

MÖJLIGHETER

- Växande marknad
- Pordukten ligger rätt i tiden
- LBG är en växande marknad
- Optimering och förbättringar av anläggningen
- Förädling av biogödsel
- Utveckla/fördjupa samarbete i regionala nätverk
- Rötning av avloppsslam
- Koldioxiduppfångning

HOT

- Minskad volym
- Driftstöd och lagkrav
- Politisk långsiktighet
- Ökad konkurrens

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

Styrkor

Affärens styrka sitter fortsatt i medarbetarnas kompetens och den starka lokala förankringen. Den långvariga erfarenheten av anläggningen ger en hög anläggningskännedom och flexibilitet i driften, vilket skapar goda förutsättningar för en stabil och effektiv verksamhet. Långsiktiga avtal med Y renhållarna innebär att närliggande kommuner även framöver levererar sitt matavfall, vilket säkrar viktiga flöden och skapar kontinuitet i affären. Den säkrade avsättningen av producerad gas, tillsammans med stöd från organisation, styrelse och ägare, bidrar till ett långsiktigt och robust affärsupplägg.

Svagheter

Utmaningar som har identifierats är en begränsad personaltillgång i kombination med en administrativt tung verksamhet samt en komplex anläggning med många leverantörer vilket ställer höga krav på organisationen. Branschen bedöms vara relativ omogen vilket innebär svårigheter att få tillgång till service och reservdelar och kan bidra till ett reaktivt arbetssätt med fokus på akut avhjälpande av fel snarare än förebyggande analys och simuleringar. Samtidigt är marknaden för CBG relativt liten och kostnader för avsättning av biogödsel påverkar affärens lönsamhet.

Möjligheter

Marknaden för biogas och LBG växer och produkten ligger väl i tiden utifrån klimatmål, energiförsörjning och efterfrågan på fossilfria lösningar. Särskilt LBG utgör en snabbt växande marknad med ökad efterfrågan från tung trafik och industri. Det finns även möjligheter till fortsatt optimering och förbättringar av anläggningen, vilket kan stärka både effektivitet och lönsamhet. En viktig utvecklingsmöjlighet är förädling av biogödsel, som långsiktigt kan innebära en intäkt i stället för en kostnad. Vi ser även möjligheter i att röta avloppsslam och även uppfångning och förvätskning av koldioxid.

Hot

Successivt minskande volymer deponigas försämrar förutsättningarna för värmeförsörjningen till anläggningen och innebär ett ökat behov av rågas för uppvärmning. Detta medför att alternativa lösningar för anläggningens värmeförsörjning behöver utredas och på sikt inrättas. Affärens långsiktiga förutsättningar är i dagsläget kopplad till offentliga styrmedel, regelverk och politiska prioriteringar vilka kan förändras över tid.

8. Strategier och viktiga insatser Biogas

Biogasaffären behöver prioritera att få funktion och utbyte av installerad kapacitet. Fokus är att få anläggningen att fungera optimalt genom följande åtgärder:

- Hitta optimal TS för att minska förluster
  - Sätta mål kring TS-halt och aktivt arbeta med substratmix
  - Bättre förbehandling
- Optimering av anläggningen
  - Ökad grad av digitalisering
  - Ökad grad av uppföljning
- Sänka elförbrukning
- Energioptimering och se över uppvärmningen i takt med minskad utvinningen av deponigas. En stor del av rågasen kommer att gå till uppvärmningen istället för till uppgradering och vidare till försäljning.
- Upptagningsområde
  - Se över ett utökat upptagningsområde utanför regionen.
- Prioriterade substrat
  - Vilket nytt substrat kan adderas till mixen?
  - Strategi avseende marknad för CBG-försäljning och produktion.
  - Fastställa en strategisk inriktning för CBG-försäljning och produktion.

Biogasaffären behöver vara en strategisk partner till Återvinningen genom att bidra till att användningen av LBG inte bara blir möjlig men även kostnadseffektiv och det hållbara alternativet för att utföra, framför allt vårt kommunala uppdrag.

9. Mål och ambitioner Biogas

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Högre gasutbyte för en kostnadseffektiv produktion	Verkningsgrad > X procent (beslutas under 2027)	2027
Utvärdera rötning av avloppsslam	Beslutsunderlag för metod för förädling	2027
	Implementering av förädlingsmetod och utrustning	2028
Vi ska effektivisera våra arbetsprocesser genom att digitalisera underlag för uppföljning.	100 procent digital uppföljning för effektivare produktion	2027
Optimering av anläggningen för att minimera mängden biogödsel	TS-halt mellan 16 och 20 procent	2027
Negativt klimatavtryck på biogasaffären	Inriktningsbeslut om CCS	2029
Minimera mängden och höja kvalitén på biogödseln	Investeringsbeslut förädling av biogödsel	2027
Strategi avseende marknad för CBG-försäljning/ produktion	Utredning/plan gällande försäljning och produktion av CBG	2027
Högre kapacitet för hygieniseringen	Förprojektering	2027
	Eventuell implementering	2028

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

10. Ekonomi Biogas

Biogasaffären är i en utvecklingsfas och står inför en förändrade affär i och med LBG-anläggningen. Det ekonomiska läget bygger på investeringskalkyler för projektet med viss justering av volymer på grund av det förändrade läget vad gäller t.ex insamling av matavfall från närliggande kommuner. Affärens viktigaste frågor är, förutom att säkra leverans av den nya anläggningen och distribution av gasen, att minska kostanden för biogödsel samt att få maximalt utnyttjande av redan installerad effekt.

De kostnadsposter som förväntas öka under perioden är relaterade till ökade kostnader för den nya anläggningen samt ökad mängd biogödsel i relation till ökad mängd behandlat substrat. För nuvarande är biogödsel endast en kostnad för affären men ambitioner och mål är satta för att skapa en värdeskapande produkt.

Intäkterna för biogasaffären är tredelad. Behandling av biologiskt avfall x kr/ton

- Försäljning av CBG/LBG
- Försäljning av gas för framställning av Fjärrvärme

Ökade intäkter är framförallt kopplat till de ökade volymer för behandling av organiskt avfall men även för förädling av biogödsel samt potentialen i rötning av avloppsslam.

Investeringar i biogasanläggningen under 2025-2029 är bland annat kopplat till TS-halt, förädling av biogödsel samt möjlighet till rötning av avloppsslam som är en av utredningarna som pågår under hösten 2024. Resultatet för biogasaffären förväntas leverera ett resultat på ca 3,5 Mkr Mkr med fullt installerad LBG anläggning. Med förädling av biogödsel samt utökning av verksamheten för rötning av avloppsslam och framställning av anläggningsjord finns goda möjligheter att höja resultatet med ytterligare 2-3 Mkr under år 2028-2029.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	11 970	14 909	19 483	20 183	20 683	24 683	25 183
Övriga intäkter	952	1 899	4 900	5 103	5 510	5 626	5 744
SUMMA INTÄKTER	*12 922*	*16 809*	*24 383*	*25 286*	*26 193*	*30 309*	*30 927*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-709	1 335					
Anläggningsmaterial	-820	-1 232	-500	-511	-511	-511	-511
Övriga ext kostnader	-6 896	-7 760	-8 895	-9 882	-10 178	-10 484	-10 798
Funktionskostnader	-384	-426	-1 112	-1 135	-1 135	-1 135	-1 135
Personalkostnader	227	-1 791	-1 258	-1 296	-1 296	-296	-2 096
Avskrivningar	-2 189	-2 189	-5 769	-5 516	-5 460	-5 710	-5 811
SUMMA KOSTNADER	-10 772	-12 063	-17 534	-18 340	-18 580	-18 135	-20 351
RÖRELSERESULTAT	2 150	4 746	6 849	6 946	7 613	12 173	10 576
RÖRELSEMARGINAL	16,64%	28,23%	28,09%	27,47%	29,07%	40,16%	34,20%
Räntekostnader	-2 219	-3 175	-3 049	-2 448	-2 173	-2 011	-1 630
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 219*	*-3 175*	*-3 049*	*-2 448*	*-2 173*	*-2 011*	*-1 630*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-69	1 571	3 800	4 498	5 440	10 163	8 946

Samtliga poster i tkr

Bilaga 5

Verksamhetsplan Elförsäljning 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

1. Affärsbeskrivning

Vi säljer lokalproducerad förnyelsebar el. I första hand kommer elen från HEMAB:s egna produktionsanläggningar men i och med att försäljningen växer och blir större än den egna produktionen så kompletteras dessa leveranser med ursprungsmärkning från andra förnyelsebara svenska källor.

Kort om Elförsäljning

Verksamheten grundades och drivs som ett komplement till övriga verksamheter och gör HEMAB till en helhetsleverantör för lokala marknaden Härnösand. Vi har en organisation anpassad för att verka i huvudsak på den lokala marknaden.

2. Arbetsprocesser

Elförsäljningen bedrivs av moderbolagets organisation efter uppsatta försäljningsstrategier.

Kundkontakterna hanteras i huvudsak av vår personal inom Kundservice som guidar kunderna och hjälper dem att teckna ett avtal som passar just dem. Mot företagsmarknaden och framför allt mot större verksamheter arbetar vi mer uppsökande.

Aktuella priser presenteras på vår web. Det rörliga priset uppdateras i början av varje månad och visar föregående månads rörligt månadsmedel. Prisjämförelser för de fasta avtalen uppdateras varje vecka. Vi erhåller ett inköpspris på fasta avtal från vår elhandelpartner och kompletterar sedan det med pris på ursprungsgarantier och eget täckningsbidrag.

Vi bevakar kundernas avtalstider och skickar ut ett erbjudande om att teckna ett nytt avtal när det är på väg att löpa ut. Tecknas nytt avtal innan löptiden har gått ut kan kunderna på ett enkelt sätt logga in på mina sidor och teckna avtal för en ny period.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

3. Vårt erbjudande, målgrupper och produkter

Det vi erbjuder som gör oss unika:

- Lokalproducerad och förnyelsebar el till konkurrenskraftiga priser
- Det unika i en lokal kundservice utan väntetider och med personlig kontakt: ”Kom in med din faktura till oss så bjuder vi på kaffe och förklarar den!”
- Hög kundnöjdhet med stort förtroende
- Återinvesterar i lokalsamhället via stöttning till föreningsliv, levande centrum och så vidare
- Helhetsleverantör – allt på samma faktura

Målgrupper:

Huvudsaklig målgrupp är kunder som vill bidra till det lokala med koppling till Härnösand. Den målgruppen går att bryta ned i följande segment:

- Kunder med förbrukning över 75 000 kWh/år – större verksamhet med hjärta för det lokala
- Privatkunder
- Härnösandsbor – värdesätter det lokala, uppskattar närheten och enkelheten, uppskattar återinvestering i lokalsamhället
- Utflyttade Härnösandsbor – ambassadörer, vill fortsätta bidra till sin tidigare hemstad fast på annan ort
- Nyinflyttade och sommarboende – nås via samarbete med mäklare, kommunens program för inflytt

Våra produkter:

- Portföljförvaltning företag
- Rörligt pris, månadsmedelpris
- Kvartspris
- Fastprisavtal, 1 år och 3 år

För företagskunder över 75 000 MWh/år erbjuds individuella avtal. Dessa kunder har också möjlighet att välja en annan ursprungsmärkning med fossilfri el.

4. Samverkan

Viktigt för vår affär är att vi har en elhandelspartner som har balansansvar och som kan erbjuda de produkter som vi önskar sälja på marknaden.

5. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Vi kombinerar digital närvaro med fysisk närhet. Väl upparbetade egna digitala kanaler används med stort följarantal vid kampanjer och för storytelling.

Vidare är strategin lokal närvaro med kundmöten, event, samarbeten med exempelvis företag, mäklare, föreningsliv och kommunen.

En kommunikations- och marknadsplanering genomförs årligen. I den framgår exempelvis när vi ska genomföra våra kampanjer.

När det gäller anvisningsavtal och tillsvidarepris så har vi för branchen låga påslag vilket ligger i linje med vår profil.

När det gäller rörliga avtal så arbetar vi långsiktigt med ett stabilt fast påslag som vi inte förändrar regelbundet. Vi följer kontinuerligt våra konkurrenters priser och utvecklingen av vår kundstock inom segmentet.

Strategin för fastprisavtal är att positionera oss på marknaden varje vecka så att vi inom kategorin förnyelsebar el ligger bland de sju energibolag som har lägst elpris.

Vi har varit framgångsrika avseende antal avtal, med en ökning på cirka 60 procent 2021-2024. Därefter har antalet avtal stabiliserat sig på en nivå av drygt 5 000 avtal, exklusive kommunkoncernen.,Vi har en potential att öka 10-20 proecnt, även om vi i första hands ska se till att vara kvar på befintlig nivå.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

6. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Utökat antal kunder och ökad försäljningsvolym	Ökning av totalt antal kunder	2027–2030
	> 90 st avtal per månad (nya eller förnyade avtal)	2027–2030
Lönsam affär	Rörelsemarginal 4,55 %	2027–2030
	Täckningsbidrag fastprisavtal 8,0 öre/kWh	2027–2030

7. Ekonomi

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	61 488	44 741	44 807	53 124	53 670	54 234	54 815
SUMMA INTÄKTER	*61 488*	*44 741*	*44 807*	*53 124*	*53 670*	*54 234*	*54 815*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-51 031	-36 582	-38 698	-46 760	-47 143	-47 534	-47 934
Anläggningsmaterial	-1 529	-944					
Övriga ext kostnader	-281	-535	-1 001	-1 025	-1 045	-1 066	-1 088
Funktionskostnader	-2 452	-2 143	-2 518	-2 568	-2 619	-2 672	-2 725
Personalkostnader	-517	-415	-552	-569	-586	-603	-621
SUMMA KOSTNADER	-55 808	-40 618	-42 769	-50 922	-51 393	-51 875	-52 368
RÖRELSERESULTAT	5 680	4 123	2 038	2 202	2 277	2 359	2 447
RÖRELSEMARGINAL	*9,24%*	*9,21%*	*4,55%*	*4,15%*	*4,24%*	*4,35%*	*4,46%*
Räntekostnader	222	100					
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*222*	*100*					
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	5 901	4 222	2 038	2 202	2 277	2 359	2 447

Samtliga poster i tkr

Bilaga 5

Verksamhetsplan Vindkraft 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115-6758287114 Signerat FOR JO/AV

Bilaga 5

VERKSAMHETSPLAN VINDKRAFT

1. Affärsbeskrivning

HEMAB äger och driver fem stycken vindkraftverk, varav det första installerades på Vårdkasen redan 1996. År 2012 uppfördes ytterligare två vindkraftverk, det ena på Solumsklinten och det andra på Bräntberget. De fjärde och femte vindkraftverken installerades och driftsattes år 2020 på Spjutåsberget.

2. Arbetsprocesser

Teknik och drift

Teknisk data för våra fem vindkraftverk presenteras i Tabell 2 nedan. Vi har serviceavtal med Siemens för driftövervakning och underhåll av alla Spjutåsbergets vindkraftverk. För övriga verk har vi möjlighet att anlita flera entreprenörer för dessa tjänster. Till viss del utför vår egen personal också underhåll. För att detta ska kunna vara möjligt har vi satsat på spetsutbildning av några av våra elmontörer. Producerad el säljs i samarbete med vår elhandelspartner.

Teknisk data	Vårdkasen	Solumsklinten	Bräntberget	Sjutåsberget 1	Sjutåsberget 2
Installationsår	1996	2012	2012	2020	2020
Årlig produktion	1 100 MWh	7 000 MWh	7 000 MWh	12 000 MWh	12 000 MWh
Generatoreffekt	600 kW	2500 kW	2500 kW	3465 kW	3465 kW

Tabell 2 Tekniska data vindkraft

3. Regelefterlevnad

Tillstånd för uppförande och drift av vindkraftsanläggningar beslutas av Länsstyrelsen.

Vårdkasparken består av Vårdkasen, Solumsklinten och Bräntberget. Tillsyn av Vårdkasparken görs av miljökontoret i Härnösand. Tillsyn av vindkraftverken på Spjutåsberget utförs av Länsstyrelsen.

Den förnyelsebara elproduktionen vid vindkraftverken omfattas av systemet för elcertifikat. Produktionen berättigar till ett elcertifikat per producerad megawattimme el. Certifikaten säljs första hand internt inom HEMAB och i andra hand till vår samarbetspartner för elhandel.

Från årsskiftet 1 januari 2013 gäller Energimarknadsinspektionens nya föreskrifter om ursprungsmärkning av el. Vi förfogar över ursprungsgarantier för den el vi producerar i vindkraftverken. Dessa ursprungsgarantier för förnybar el betingar ett marknadsvärde. Standardiserade ursprungsgarantier ska användas då el med specifikt ursprung säljs till kund. Ursprungsgarantierna är giltiga i 12 månader varefter de annulleras.

4. Våra tjänster och produkter

Den producerade elen, certifikat och ursprungsgarantier säljs i samarbete med HEMAB elförsäljning och vår elhandlare. Försäljningen av den producerade elen sker mot spotpris.

Vi delar ut vindkraftpengar till lokala föreningar och organisationer som arbetar för att öka Härnösand kommuns attraktionsvärde.

5. Marknadsanalys

De senaste åren har allt fler vindkraftaktörer etablerat sig på marknaden, vilket skapat en elmarknad med volatila elpriser då allt fler är aktiva inom samma produktionsfönster. Ökad konkurrens vid goda vindförhållanden påverkar elpriset och därmed vår lönsamhet negativt.

6. Strategier och viktiga insatser

- Kartlägga behov av serviceavtal och utreda samt identifiera kostnadsbesparande åtgärder.
- Utreda förutsättningar för nedmontering och avveckling av vindkraftverk. Skapa en plan för framtida hantering.
- Utreda investering i batterilagringssystem i kombination med vindkraft för ökad lönsamhet inom affären.
- Skapa en rutin för nedstängning av vindkraftverken vid låga elpriser.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

7. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
För att maximera lönsamheten av våra vindkraftverk är det viktigt att tillgängligheten upprätthålls i största möjliga mån. Vi vill arbeta för att uppnå största möjliga tillgänglighet för våra vindkraftverk.	96 % tillgänglighet	2027-2030 Årlig uppföljning
För att affären ska vara ekonomiskt hållbar krävs en lönsamhet som bär affären. Vi vill vända de senaste årens negativa resultat till att bli positivt.	Ett positivt resultat för affären	2031-2032

8. Ekonomi

Resultatet för vindkraftaffären beräknas till cirka - 11 Mkr årligen under perioden 2027-2030.

Elproduktionen beräknas vara oförändrad och den genomsnittliga nettoersättningen för elen beräknas bli 14-16 öre/kWh med en capture rate på 60 procent. Elpriset är av stor betydelse för resultatutvecklingen. För att erhålla ett nollresultat krävs en ersättning på 45-50 öre/kWh.

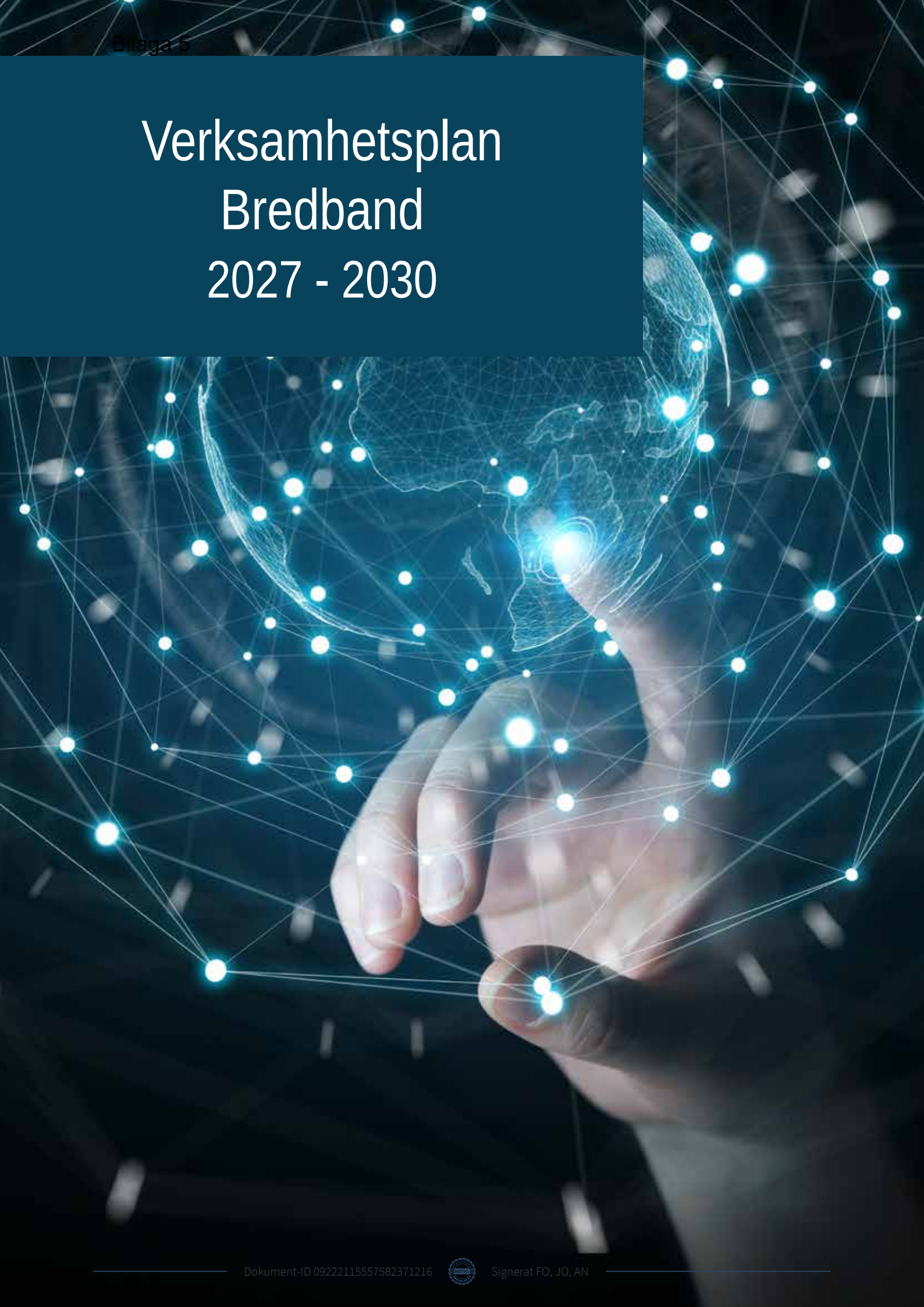
De största kostnadsposterna är räntekostnader och avskrivningar.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	6 943	3 000	3 664	5 737	6 116	6 116	6 873
Övriga intäkter	583						
SUMMA INTÄKTER	*7 526*	*3 000*	*3 664*	*5 737*	*6 116*	*6 116*	*6 873*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	479	337	386	376	375	374	373
Anläggningsmaterial	-29	-35	-	-	-	-	-
Övriga ext kostnader	-8 943	-6 764	-7 335	-7 175	-7 390	-7 592	-7 841
Funktionskostnader	-100	-100	-100	-102	-104	-106	-108
Personalkostnader	-120	-178	-248	-255	-263	-271	-279
Avskrivningar	-6 879	-9 059	-6 904	-6 953	-6 953	-6 953	-6 599
SUMMA KOSTNADER	-15 592	-15 799	-14 200	-14 109	-14 335	-14 548	-14 455
RÖRELSERESULTAT	-8 067	-12 798	-10 537	-8 372	-8 219	-8 433	-7 582
RÖRELSEMARGINAL	*-107,19%*	*-426,60%*	*-287,61%*	*-145,93%*	*-134,40%*	*-137,89%*	*-110,31%*
Räntekostnader	-2 618	-2 455	-2 506	-2 172	-2 160	-2 144	-2 134
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-2 618*	*-2 455*	*-2 506*	*-2 172*	*-2 160*	*-2 144*	*-2 134*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-10 684	-15 254	-13 043	-10 543	-10 380	-10 577	-9 716

Samtliga poster i tkr

Bilaga 5

Verksamhetsplan Bredband 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

1. Affärsbeskrivning

HEMAB har i sitt ägardirektiv i uppdrag att tillhandahålla ett operatörsneutralt bredbandsnät samt att samordna och finansiera utbyggnaden av fibernätet. Vi ska dessutom bidra till utvecklingen av digitala tjänster i kommunen. Affären innebär även att hanteringen av immateriella rättigheter och processer för att kommersialisera dessa tjänster säkerställs.

2. Arbetsprocesser

Utbyggnaden av operatörsoberoende bredband i kommunen har pågått under en längre tid men intensifierats under de senaste åren. Nationella och kommunala mål om att 100 % av fastboende och företag ska erbjudas att kunna ansluta sig till höghastighetsuppkoppling är drivande för affären. Den faktiska utbyggnaden genomförs av ServaNet AB och arrende utgår för sådan investering som är arrendegrundande. I och med att allt större del har byggts ut, kvarstår de delar som är svåra och kostsamma att nå och där alla inte heller kommer vara arrendegrundande.
Samförläggning med våra andra nyttigheter genomförs där det finns möjlighet och även samarbete med andra operatörer söks där det finns möjlighet och kan generera minskade kostnader. För att ytterligare kontrollera kostnader tillämpas differentierade angreppssätt, bidrag söks och olika tekniker utvärderas.

Regelefterlevnad

Kommunstyrelsen har fastställt bredbandspolicy och handlingsplan för bredbandsutbyggnaden och denna utgör underlag för prioriteringar av områden för utbyggnaden. I handlingsplanen framgår att HEMAB inte bygger bredband i områden där annan intressent startat byggnation av bredbandsnät eller där kostnaden för investering inte kan motiveras över tid.

Det fibernät vi bygger byggs efter anvisningarna gällande Robust fiber. Robust fiber är ett branschgemensamt koncept med syfte att ge tydlig vägledning till de som bygga robusta och driftsäkra fibernät. Anvisningarna beskriver ett antal moment inom exempelvis förläggningsmetoder i olika markförhållanden, materialval, kravställning för att bygga robusta noder, samförläggning samt dokumentationsrutiner. Dessa anvisningar gäller i hela

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

genomförandeprocessen, från det vi börjar planera förläggningen av anläggningen tills den är i drift.

3. Våra tjänster och produkter

HEMAB är ledningsägare av nätet. Stadsnätet, ServaNet, där HEMAB är delägare är den part som bygger nätet och sköter underhållet av det. I nätet erbjuds sedan tjänster via en mängd oberoende aktörer där kunderna själva väljer vad de vill ha.
Gentemot kommunen, dess bolag och verksamheter erbjuds olika lösningar inom digitalisering i varierande omfattning och utifrån behov och efterfrågan.

4. Marknadsanalys

Det finns flera aktörer på marknaden för utbyggnad av fibernät, samtliga är beroende av bidrag för att kunna finansiera utbyggnaden. Projekten i vår kommun är både dyra och komplexa beroende på; dels geografin, med dess blandning av norrländskt inland med långa sträckor med få boende, samt en skärgård med fastboende befolkning på öar, dels topografin i området och de anpassningar av byggnationen som därav krävs.

Oklara bidragsregler och icke seriösa aktörer/anbud har lett till att områden i vår kommun låsts upp i flera år av aktörer som beviljats bidrag för projekt som sedan inte byggs då projekten inte gått ihop ekonomiskt. Så länge någon annan aktör beviljats bidrag för en sträcka kan den inte sökas av någon annan. Allt eftersom delar släpps fria så ser HEMAB över och bearbetar dessa för att möjliggöra ytterligare utbyggnad av nätet.

En mycket stor potential finns för utveckling av tjänster och nyttjande av det operatörsoberoende stadsnätet. Samarbetet inom Norrsken gör även att vårt stadsnät kan nyttjas i nationella affärer som ger en potentiell intäkt.

5. Strategier och viktiga insatser

Starka samarbetsrelationer

- Tät samverkan: Ett effektivt samarbete mellan HEMAB och ServaNet leder till bättre resursanvändning och gemensamma insatser för fiberutbyggnad. Elnätsbolaget HEAB bidrar med kunskap och befintlig infrastruktur.
- Gemensamma mål: Genom att alla parter, Kommunen, HEMAB och ServaNet, arbetar mot samma mål kan beslut fattas snabbare och mer enhetligt.

Planering och Strategi

- Långsiktig planering: Utveckla en tydlig och långsiktig strategi för fiberutbyggnad som omfattar hela kommunen, inklusive landsbygdsområden.
- Kartläggning av behov: kontinuerlig uppdatering av underlag skapar bra förutsättningar för bidragsansökningar.
- Finansieringsfrågan för byggnation av resterande områden samt för drift och underhåll av sträckor utan kunder är något som det behövs en strategi för.

Finansiering av kvarvarande delar, de sista procenten, kommer vara en utmaning som kräver gemensamma insatser och vissa justeringar för att nå måluppfyllnad och kunna genomföras.
Fibernätet utgör en påtaglig samhällsviktig verksamhet vilket gör säkerhetsarbetet synnerligen viktigt.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

6. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Hela Härnösands Kommun bör kunna ansluta sig till snabbt bred-band. Detta innebär att 98% av hushåll och företagare bör ha till-gång till 1 Gbit/s, 1,9 % till 100 Mbit/s och 0,1% till 30 Mbit/s.	100% av boende och företag ska ha fiber i sådan närhet att de kan er-bjudas en snabb bredbandsupp-koppling.	Årlig uppföljning
Byggnation av projekt som bär sig ekonomiskt på senaste det tionde året godkänns för byggnation.	Kassaflöden ska uppvisat break even på senaste det tionde år	Årlig uppföljning

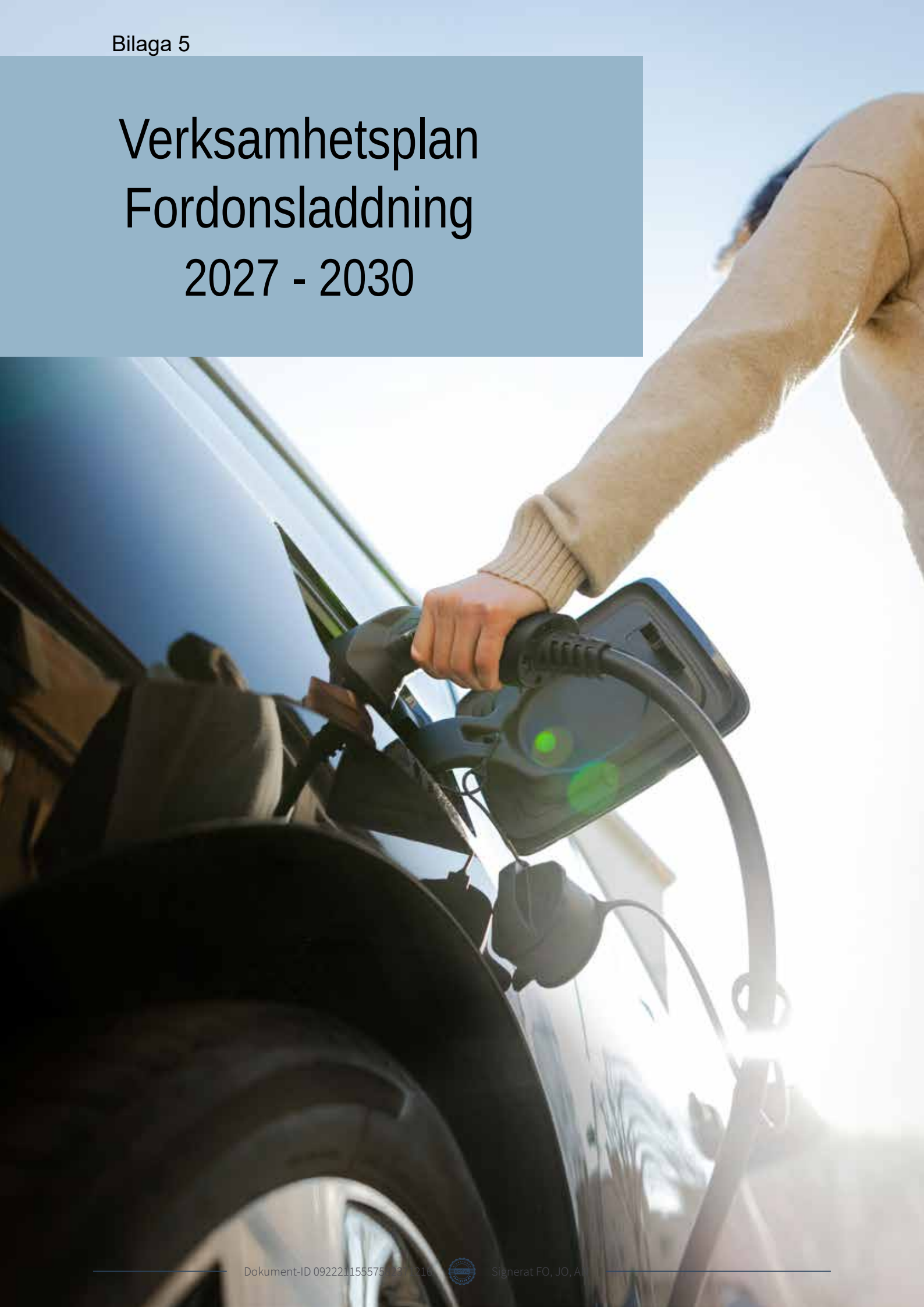
7. Ekonomi

Resultatet för affären beräknas ligga stabilt.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Övriga intäkter	14 123	14 999	15 700	15 330	15 652	15 980	16 316
SUMMA INTÄKTER	*14 123*	*14 999*	*15 700*	*15 330*	*15 652*	*15 980*	*16 316*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Övriga ext kostnader	-132	-35					
Funktionskostnader	-180	-100	-100	-102	-102	-104	-106
Personalkostnader	-183	-137	-227	-234	-234	-234	-234
Avskrivningar	-8 763	-8 688	-9 617	-9 814	-10 107	-10 435	-10 785
SUMMA KOSTNADER	-9 257	-8 961	-9 944	-10 150	-10 443	-10 773	-11 125
RÖRELSERESULTAT	4 866	6 039	5 756	5 180	5 209	5 207	5 191
RÖRELSEMARGINAL	*34,45%*	*40,26%*	36,66%	33,79%	33,28%	32,58%	31,81%
Ränteintäkter	1 224	612					
Räntekostnader	*-5 517*	*-5 321*	*-5 683*	*-4 673*	*-4 664*	*-4 646*	*-4 619*
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-4 293*	*-4 709*	*-5 683*	*-4 673*	*-4 664*	*-4 646*	*-4 619*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	573	1 330	72	507	544	561	572

Bilaga 5

Verksamhetsplan Fordonsladdning 2027 - 2030

1. Affärsbeskrivning

I vårt ägardirektiv finns uppdraget att vi ska engagera oss i utvecklingsarbete som stöder utveckling av nya energilösningar och ger inspiration för nytänkande i hållbarhetsfrågor. Detta uppdrag preciserades av kommunstyrelsen i Härnösands kommun i september 2015 genom att uppdra åt oss att ta initiativ för att utveckla en infrastruktur i kommunen för laddning av elfordon i samverkan med Härnösands kommun och Härnösandshus.

Kort om Fordonsladdning

Fram till 2019 byggde HEMAB 30 laddstolpar för elbilar vid 22 platser runt om i Härnösands kommun. Varje stolpe har två uttag för laddning så totalt byggdes 60 nya laddpunkter.

Projektets övergripande mål var att:

- Öka användningen av förnybar energi inom både offentlig och privat sektor.
- Minska energiförbrukningen samt utsläppen av växthusgaser och på så sätt förbättra stadsluften.

Projektets delmål var att:

- Bygga 30 laddplatser för elbilar vid 22 platser runt om i Härnösands kommun.

Projektet samfinansierades av Europeiska regionala utvecklingsfonden och övriga medfinansiärer var Härnösands kommun, Härnösandshus, Kommunfastigheter, Hemfosa och Länsmuseet. Projektet samarbetade med Biofuel Regions projekt SISL Övre Norrland.

2. Arbetsprocesser

Teknik och drift

HEMAB sköter drift och underhåll av samtliga laddpunkter.

Regelefterlevnad

Projektet är finansierat med EU-medel och gör oss skyldiga att kunna redovisa allt rörande projektet: byggnation, ekonomi, rapportering, statistik - i 10 år från och med projektavslut, vilket skedde i augusti 2019.

3. Våra tjänster och produkter

Vi erbjuder laddning till ett marknadsmässigt pris.

Strategin är att prismässigt ligga något lägre än större aktörers snabbladdare. Vår nish är destinationsladdare och vi har inga ambitioner att konkurrera med aktörer på markaden för snabbladdning.

4. Marknadsanalys

Efterfrågan på snabbladdning har ökat sedan våra laddstolpar installerades. Placering av laddstolpar sker med fördel i anslutning till något att göra under tiden bilen laddas.

Vår snabbladdare är föråldrad och har svårt att konkurrera med nya snabbladdare.

5. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Idag marknadsförs inte affären aktivt. Vi vill försöka att nå flera kunder med ökade marknadsföringsinsatser.

6. Strategier och viktiga insatser

Idag är affärens resultat negativt och vi vill därför utreda fortsatt inriktning av affären.

Exempel på frågor vi vill undersöka närmare är:

- om placeringen av våra laddare fortfarande känns aktuell och om det finns möjlighet att flytta på laddare som känns felplacerade.
- att utreda om våra betalalternativ matchar våra kundgrupper.
- om vår snabbladdare som är föråldrad och blir allt dyrare att underhålla ska behållas.
- om vi ska uppdatera affärsmodellen.

Dokument-ID 092221155557582371216 Signerat FO, JO, AN

7. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Ökad konkurrens från andra aktörer gör de svårare att upprätthålla användningen av våra laddare. För att bidra till affärens lönsamhet vill vi därför säkerställa en god beläggning på våra befintliga laddare.	Bibehålla 2025 års beläggning på befintliga laddare	2027-2030

8. Ekonomi

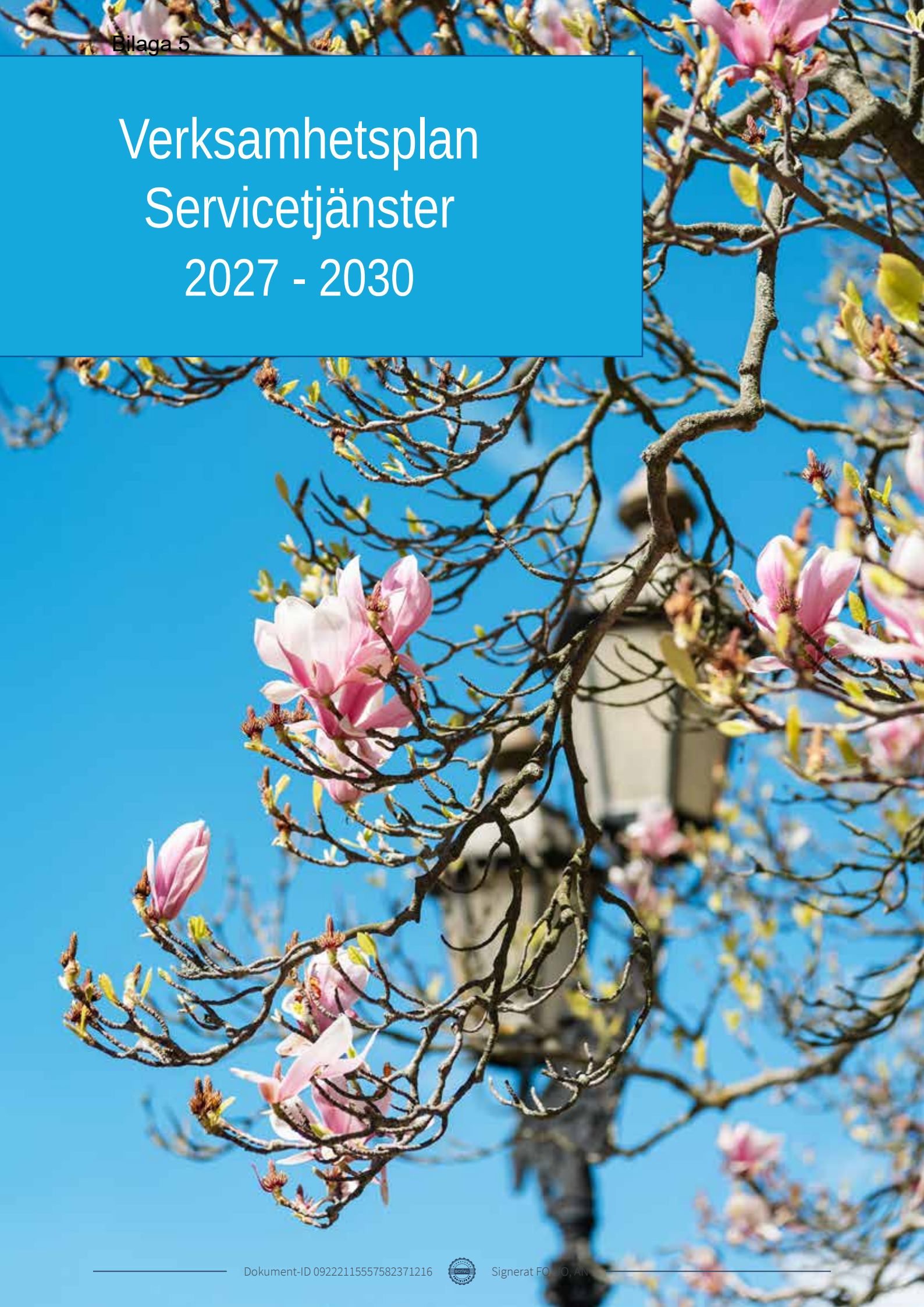
Resultatet för affären beräknas ligga stabilt på ett nära nollresultat under perioden 2027-2030. Fordonsladdningen har ökat mycket under några år men har nu stabiliserats sig och beräknas vara oförändrad under perioden. Fler aktörer har etablerat sig på marknaden. Priset för laddning är ett marknadspris.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Övriga intäkter	156	157	177	181	185	189	190
SUMMA INTÄKTER	*156*	*157*	*177*	*181*	*185*	*189*	*190*
RÖRELSENS KOSTNADER							
Bränslen	-5	-10	-13	-13	-14	-14	-14
Anläggningsmaterial	-3						
Övriga ext kostnader	-69	-74	-89	-91	-93	-95	-97
Funktionskostnader	-20	-20	-20	-20	-21	-21	-22
Personalkostnader	-5	-28	-50	-51	-51	-51	-51
Avskrivningar	-56	-56	-56	-56	-56	-56	-56
SUMMA KOSTNADER	-158	-188	-228	-232	-235	-237	-240
RÖRELSERESULTAT	-2	-31	-51	-51	-50	-49	-50
RÖRELSEMARGINAL	*-1,22%*	*-20,07%*	*-28,58%*	*-28,28%*	*-27,05%*	*-25,86%*	*-25,99%*
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	-2	-31	-51	-51	-50	-49	-50

Samtliga poster i tkr

Bilaga 5

Verksamhetsplan Servicetjänster 2027 - 2030

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO[illegible]O, AN

Bilaga 5

VERKSAMHETSPLAN SERVICETJÄNSTER

1. Affärsbeskrivning

Servicetjänster utför arbeten både mot kommunen och privata kunder. Arbetet utförs av personal från Elnät.

Verksamhetsområde

Geografiskt verksamhetsområde är inom Härnösands kommun.

Kort om Servicetjänster

I huvudsak handlar det om drift, underhåll och ombyggnad av kommunens gatubelysning men vi erbjuder också serviceavtal till företag för drift och underhåll av deras elanläggning.

2. Våra tjänster och produkter

Servicetjänster erbjuder externa tjänster inom:

- Vindkraft
- Gatubelysning
- Underhåll av kunders elanläggningar

3. Marknadsanalys

Efterfrågan är god på den typen av tjänster vi erbjuder. Det råder en relativ brist på utförare inom det kompetensområde våra tjänster faller in under.

4. Marknadsföring och försäljningsstrategi

Idag marknadsförs våra tjänster inte aktivt. Vi har en regelbunden kommunikation med kommunen som är huvudbeställare av våra tjänster.

Vi har inga ambitioner att förändra vår marknadsföring.

5. Strategier och viktiga insatser

- Utvärdera vårt befintliga erbjudande bortsett ifrån gatubelysning.
- Kartläggning och effektivisering av interna processer.

Dokument-ID 09222115557582371216 Signerat FO, JO, AN

6. Mål och ambitioner

Målbeskrivning	Kriterier för måluppfyllnad	Tidsram och uppföljning
Vi vill säkerställa hög kundnöjdhet genom att leverera våra tjänster med god kvalitet och enligt avtal.	100 procent leverans service, underhåll och felavhjälpning	2027
Kommunens leverantör av alla ombyggnationer av gatubelysning från planering till driftsatt anläggning.	Hantera 100 % av inkomna förfrågningar.	2027

7. Ekonomi

Resultatet för affären beräknas ligga stabilt på 1,0-1,2 Mkr under perioden 2027-2030. I huvudsak genereras intäkterna ifrån drift och underhåll av gatubelysning samt ombyggnad av gatubelysningen.

Intäkter från övriga servicetjänster utgör endast en liten del av den totala intäkten.

Kostnaderna består i huvudsak av personalkostnader, material och grävtjänster.

	Utfall 2024	Utfall 2025	Budget 2026	2027	2028	2029	2030
Nettoomsättning	69	5					
Övriga intäkter	4 910	5 172	4 012	4 096	4 182	4 270	4 360
SUMMA INTÄKTER	*4 979*	*5 177*	*4 012*	*4 096*	*4 182*	*4 270*	*4 360*
Anläggningsmaterial	-1 438	-1 802	-1 590	-1 623	-1 623	-1 657	-1 692
Övriga ext kostnader	-1 652	-773	-270	-276	-284	-290	-296
Personalkostnader	-277	-319	-1 095	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127
Avskrivningar	-	-	-	-55	-55	-55	-55
SUMMA KOSTNADER	-3 367	-2 894	-2 955	-3 081	-3 090	-3 130	-3 171
RÖRELSERESULTAT	1 612	2 283	1 057	1 015	1 093	1 140	1 189
RÖRELSEMARGINAL	*32,38%*	*44,09%*	*26,36%*	*24,78%*	*26,12%*	*26,71%*	*27,28%*
Räntekostnader	-3			29	59	92	
SUMMA FINANSIELLA POSTER	*-3*			*29*	*59*	*92*	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	1 609	2 283	1 057	1 044	1 152	1 233	1 189

Samtliga poster i tkr

Bilaga 6

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ

Tillhör ärende 9.3
Styrelsemöte 2026-06-09
Bilaga 1

Till Styrelsen i HEAB

BESLUTSÄRENDE

Årsrapport 2025 Elnät.

Elnätföretagen är enligt ellagen (1997:857) skyldiga att upprätta en Årsrapport som ska lämnas in till Energimarknadsinspektionen senast den 31 juli varje år.

Årsrapporten är en ekonomisk särredovisning av elnätsverksamheten. Företagets styrelse och revisor ansvarar för att uppgifterna är korrekta. De inlämnade årsrapporterna är offentliga handlingar.

Årets rapport har upprättats enligt gällande redovisningsrutiner, granskats av bolagets revisor och är ett utdrag av elnätsverksamheten ur den redan fastställda årsredovisningen för HEAB enligt årsstämman 2026-05-12.

Rapporten redovisas elektroniskt i inrapporteringsverktyget NEON, men ska även skrivas under av styrelse och revisor (på detta styrelsemöte) och skickas in till Energimarknadsinspektionen. Rapporten finns tillgänglig för styrelsen tillsammans med övriga handlingar men dess innehåll kommer inte att föredras om det inte finns några frågor avseende rapporten.

Bilaga 9.3.1 Utkast Särredovisning Elnät_2025

Undertecknad föreslår styrelsen besluta

att godkänna och underteckna ”Årsrapport 2025 Elnät” för redovisning till Energimarknadsinspektionen.

Härnösand den 09 juni 2026

Per Mellberg Lena Andersson

Verifikat

Dokument-ID 09222115557582371216

Dokument

HEAB_5_260609_medbilagor
Huvuddokument
189 sidor
Startades 2026-06-29 21:22:58 CEST (+0200) av HR Funktion (HF)
Färdigställt 2026-06-30 17:21:50 CEST (+0200)

Initierare

HR Funktion (HF)
Härnösand Energi och Miljö AB
Org. nr 556526-3745
hrfunktion@hemab.se

Signerare

Fredrik Olsson (FO)
fredrik.olsson@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "FREDRIK OLSSON"
Signerade 2026-06-29 21:38:08 CEST (+0200)

Jasenko Omanović (JO)
jasenko.omanovic@hemab.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "JASENKO OMANOVIC"
Signerade 2026-06-30 17:21:50 CEST (+0200)

Anders Nordström (AN)
anders.nordstrom@harnosand.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Bengt Anders Nordström"
Signerade 2026-06-30 07:52:53 CEST (+0200)

Verifikat

Dokument-ID 09222115557582371216

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: https://scrive.com/verify

PROTOKOLL

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-05-22

Diarienr
26/00230-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-05-22

Tid:
09.15 – 12.50

Datum:
2026-05-22

Plats:
Kramfors kommunhus, kommunstyrelsens sammanträdesrum

Närvarande:
Se närvarolista

Justerare:
Jon Björkman (V)

Tid för justering:
2026-05-26, justering av protokollet sker med BankID

Anslag/Bevis
Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se

Sammanträdesdatum:
2026-05-22

Anslaget uppsatt den
2026-05-26

Anslaget nedtas den
2026-06-18

Förvaringsplats för protokollet:
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

PROTOKOLL

Närvarande

Region Västernorrland
- Glenn Nordlund (S), ledamot och ordförande
- Magnus Svensson (C), ersättare
- Per Gybo (SJVP), tjänstgörande ersättare

Örnsköldsviks kommun
- Andreas Jansson (C), ledamot

Kramfors kommun
- Jon Björkman (V), tjänstgörande ersättare och justerare

Härnösands kommun
- Knapp-Britta Thyr (MP), ledamot
- Per-Eric Norberg (C), ersättare

Sundsvalls kommun
- Hans Forsberg (C), ledamot

Timrå kommun
- Tony Andersson (M), ersättare
  Deltog vid föredragningarna men inte i besluten.

Ånge kommun
- Eva Mörk Månsson (S), ledamot

Sollefteå kommun
- Johan Andersson (C), ledamot

Frånvarande
- Joachim Jonsson (KD), Region Västernorrland, ledamot och vice ordförande
- Malin Svanholm (S), Kramfors kommun, ledamot
- Stefan Dalin (S), Timrå kommun, ledamot
- Carolina Sondell (S), Örnsköldsviks kommun, ledamot
- Sven Bredberg (M), Sundsvalls kommun, ersättare
- Göran Ottosson (SD), Ånge kommun, ersättare
- John Åberg (S), Sollefteå kommun, ersättare

Tjänstepersoner
- Thomas Olsson
- Camilla Norberg
- Stefan Välijeesiö
- Kristina Van Loveren
- Eva Westin
- Christin Borg
- Erica Tenevall
- Magnus Gode (§ 51-52)
- Petra Oldenmark (§ 50)

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-05-22

Innehåll

§ 38. Sammanträdets öppnande 4
§ 39. Upprop 4
§ 40. Val av justerare för sammanträdet 4
§ 41. Godkännande av dagordning 4
§ 42. Föregående protokoll 4
§ 43. Ordförande rapporterar 5
§ 44. Förbundsdirektören rapporterar 5
§ 45. Hel- och delägda bolag 6
§ 46. Beslutsuppföljning 6
§ 47. Delegationsbeslut 6
§ 48. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar 7
§ 49. Information förvaltningen 8
§ 50. Information pris- och produktutredning 9
§ 51. Kostnader för depåer och andra resurser 10
§ 52. Inköp av ombordutrustning och godkännande av lånefinansiering 13
§ 53. Trafikbokslut 2025 17
§ 54. Trafikbeställningar T27 Norrtåg 18
§ 55. Stämmoinstruktioner till Bussgods i Norr AB:s stämma 20
§ 56. Stämmoinstruktioner till Norrtåg AB:s stämma 21
§ 57. Stämmoinstruktioner till AB Transitios stämma 22
§ 58. Stämmoinstruktioner till Västernorrlands läns Trafik AB:s stämma 23
§ 59. Stämmoinstruktioner till Svensk Kollektivtrafiks stämma 24
§ 60. Hemställan från Härnösands kommun 25
§ 61. Övriga frågor 26
§ 62. Sammanträdet avslutas 27

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 3 of 59.

PROTOKOLL

§ 38. Sammanträdets öppnande

§ 39. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 40. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Jon Björkman (V) till justerare för sammanträdet.

§ 41. Godkännande av dagordning

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna dagordningen med tillägg på övriga frågor kring Trivectors rapport samt att lägga till ärendet Hemställan Härnösands kommun.

§ 42. Föregående protokoll

Förbundsdirektionen beslutar

att föregående protokoll från 26 mars och 28 april 2026 läggs till handlingarna.

Bakgrund

Protokollen har varit utsänd för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

PROTOKOLL

§ 43. Ordförande rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från ordförande till handlingarna.

Bakgrund
Inget att rapportera.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 44. Förbundsdirektören rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från förbundsdirektören till handlingarna.

Bakgrund
Upphandlingen av biljett- och betalsystem tillsammans med Region Jämtland Härjedalen pågår för fullt och innebär för närvarande en stor belastning på organisationen. Om direktionen fattar beslut idag i frågan om ombordutrustning och lånefinansiering ser myndigheten gärna att medlemmarna skyndsamt fattar beslut om lånefinansiering.

Avseende bussupphandlingen har en utvärdering genomförts. Det som återstår är ett formellt beslut från EU-kommissionen. Vi hade förhoppningen att kunna behandla beslut om tilldelning vid detta möte, men handläggningen har tagit längre tid än beräknat. Så snart beslutet är klart kommer direktionen att kallas till ett extra sammanträde för beslut.

Föredragande:
Thomas Olsson, förbundsdirektör.

PROTOKOLL

§ 45. Hel- och delägda bolag

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen om hel- och delägda bolag till handlingarna,

att direktionens medlemmar haft möjlighet att ställa frågor kring inkomna dokument.

Bakgrund

Bussgods i Norr AB
Inga inkomna handlingar

Norrtåg AB
Kallelse och handlingar till Norrtågs årsstämma 2026-05-28

AB Transitio
Styrelseprotokoll nr 202
Fastställd budget 2026
Remissmissiv styrande dokument AB Transitio

Västernorrlands läns Trafik AB
Inga inkomna handlingar

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 46. Beslutsuppföljning

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga beslutsuppföljningen till handlingarna.

Bakgrund
Beslutsuppföljningen har varit utsänt för påseende, se bilaga.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 47. Delegationsbeslut

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga delegationsbesluten till handlingarna.

Bakgrund
Delegationsbesluten har varit utsänt för påseende, se bilaga.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

PROTOKOLL

§ 48. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar till handlingarna,

att ställa sig bakom myndighetens förslag till svar på skrivelsen från Höga Kusten Destination och Länsstyrelsen om helgtrafik på linje 50.

Bakgrund
Inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar har varit utsänt för påseende, se bilaga.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

PROTOKOLL

§ 49. Information förvaltningen

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från förvaltningen till handlingarna.

Bakgrund
Systematiskt arbetsmiljöarbete
Lägesrapport
Myndigheten lyfter och går löpande igenom interna policys och riktlinjer vid enhetsmöten, vilket utgör en aktivitet inom handlingsplanen för arbetsmiljö.

Riktlinjen för friskvårdsbidrag har reviderats från och med den 1 januari. Det totala beloppet är oförändrat.

Från och med den 1 maj finns ett nytt ramavtal för terminalglasögon.

Värdeord
Myndigheten har inlett ett arbete med att ta fram gemensamma värdeord. Workshops har genomförts i Kramfors och Ånge. De värdeord som medarbetarna tagit fram är:

Jag är
- Respektfull
- Engagerad
- Serviceminded

Arbetet med värdeorden kommer att fortsätta under året.

Kompetensförsörjning
Nya rekryteringar har genomförts och en IT-specialist samt en hållplats- och fordonssamordnare tillträder sina tjänster måndagen den 8 juni.

En annons för tjänsten som upphandlare/avtalsspecialist är publicerad.

Övergripande plan 2026

Period	Aktivitet
Vecka 4-10	Lönesamtal
Vecka 16	Välmående puls
Vecka 35	Välmående puls
Vecka 39-44	Medarbetarsamtal
Vecka 43	Arbetsmiljövecka
Vecka 46	Din Turs Engagemangspuls inkl HME + AFS

Pulsmätning
En välmåendepuls genomfördes vecka 16. Svarsfrekvens uppgick till 91% och det totala övergripande indexet blev 60.
Resultatet från frågorna redovisades.

Föredragande:
Eva Westin, HR-ansvarig.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 50. Information pris- och produktutredning

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen om pris- och produktutredningen till handlingarna.

Bakgrund
Nya zoner, priser och produkter för kollektivtrafiken i Västernorrland utreds under året med syftet att fler invånare ska välja kollektivtrafiken för sina resor. En ökad marknadsandel bidrar till ökad samhällsekonomisk nytta samt stärker länets hållbara utveckling och tillväxt.

Arbetet syftar bland annat till:

- göra det enklare att resa kollektivt,
- skapa ett enhetligt och sömlöst biljettutbud, samt
- säkerställa att biljettpriserna är konkurrenskraftiga i förhållande till kostnaden för bilresor.

Myndigheten arbetar för närvarande med tre utredningsalternativ. Samtliga alternativ innebär ett betydligt färre antal zoner än idag, vilket möjliggör nya funktioner för biljettköp, exempelvis tap and go och capping. Beräkningar utifrån olika scenarier har tagits fram av myndigheten och presenteras för direktionen.

Den preliminära tidplanen innebär att beslut om nya zoner, priser och produkter planeras att fattas under 2026. Myndigheten återkommer till junimötet med förslag till beslut om vilket utredningsalternativ som ska analyseras vidare mer ingående. Frågan om hur subventioner ska hanteras kommer också att behandlas.

Föredragande:
Christin Borg, trafikstrateg.

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 9 of 59.

PROTOKOLL

§ 51. Kostnader för depåer och andra resurser

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna självkostnadsmodellen som underlag för att ta fram en självkostnad för bussdepåer och andra lokaler,

att beslut om debitering enligt självkostnadsmodellen ska träda i kraft från och med 1 januari 2027,

att utifrån Sundsvalls kommuns hemställan om retroaktiv kostnadsersättning får de använda självkostnadskalkylen för att räkna fram kostnader från år 2025 och 2026 för depån och övriga lokaler i Sundsvall inför direktionens sammanträde den 23 juni 2026.

Bakgrund
Den nya förbundsordningen innebär att trafikkostnader och trafikrelaterade kostnader i den regionala kollektivtrafiken ska fördelas mellan medlemmarna i kommunalförbundet på ett nytt sätt. Trafikkostnaderna utgörs av ersättningen till de trafikföretag som utför trafiken. De trafikrelaterade kostnaderna (systemkostnader) avser sådant som depåer och lokaler, stationsavgifter, biljettmaskiner, system för trafikantinformation med mera.

De resurser som medlemmar tillhandahåller eller kommer att tillhandahålla framöver är typiskt olika slags lokaler där trafikföretaget kan bedriva sin verksamhet, och typiskt ägs lokalerna av kommunala fastighetsbolag.

Kollektivtrafikmyndigheten står inför ett behov av att ta fram en enhetlig och transparent självkostnadskalkyl för de depåer och lokaler som kommunerna tillhandahåller. Detta är ett nödvändigt steg inför framtida avtalsperioder för att säkerställa en rättvis fördelning av kostnader mellan medlemmarna.

I dagsläget saknas en gemensam modell och det finns skillnader i hur kostnader beräknas, hanteras och redovisas mellan kommunerna.

Mot ovanstående bakgrund bör kommunalförbundets medlemmar överenskomma om principer för hur kostnadsersättning ska bestämmas då medlemmar tillhandahåller resurser för nyttjande i kommunalförbundets verksamhet.

Resurser som medlemmar efter överenskommelse tillhandahåller för nyttjande i kommunalförbundets verksamhet bör ersättas med medlemmens självkostnad. En kalkylmall som gäller lika för alla medlemmar bör upprättas.

Ärendet
Azets Revision & Rådgivning fick uppdraget att ta fram en självkostnadskalkyl, en modell som är enkel, transparent och möjlig att applicera på olika typer av depåer och lokaler. Detta genom att identifiera kostnadskomponenter, bedöma avskrivningstider och gemensamma riktlinjer för kostnadshantering. Modellen ska ta höjd för skillnader i kapitalkostnader, komponentavskrivningar och fastighetsägares förutsättningar och användas för både befintliga och kommande depåer och lokaler. Den ska även förankras hos medlemskommunernas ekonomiansvariga och därefter beslutas av direktionen.

Insamling och analys av underlag skedde via intervjuer med fastighetsägare i Örnsköldsvik och Sundsvall samt insamlande av gränsdragningslistor, tekniska specifikationer, ekonomiska underlag med mera.

PROTOKOLL

Principer vid självkostnadskalkylering

- Indexeringsprincipen – SKR är tydliga med att PKV, prisindex för kommunal verksamhet är mer korrekt än KPI. PKV speglar kommunernas faktiska kostnadsutveckling.
- Transparens- och spårbarhetsprincipen – både SKR och RKR betonar att kalkylen ska unna granskas, återkopplas till underlag, visa tydligt hur kostnaden har beräknats och vara konsekvent över tid. Detta följer också av kraven i LKBR om god redovisningssed. I fastighetsmodeller innebär det att kommunen måste kunna visa hur avskrivningstid fastställts, hur internränta beräknats, var underhållsdata hämtats och hur overhead fördelats.
- Långsiktighet och livscykelperspektiv – självkostnaden ska återspegla hela livslängden för fastigheten som periodiserat planerat underhåll, förväntade större åtgärder, återinvesteringar och avskrivningar i rätt takt.

Beskrivning av modellen
Modellen är uppbyggd kring flikarna *Parametrar* och *antaganden.* En central del i ifyllnaden är att ange korrekt internränta för respektive kommun, eftersom denna är unik. Avskrivningstider per komponent kan justeras vid behov, men i nuläget är generella antaganden förifyllda.

I fliken *Anläggningsregister* registreras samtliga objekt som ska ingå i modellen, där varje objekt läggs in separat. Utifrån detta beräknas avskrivningar och kapitalkostnader automatiskt. Avskrivningstider utgår från respektive anläggning och dess komponenter, där kommunen själv ansvarar för att göra en rimlig bedömning av tillämpliga livslängder. Azets har undersökt om det finns nationella riktlinjer eller praxis för komponentindelning och livslängder, men inte identifierat något tydligt eller enhetligt stöd.

Komponentavskrivningar sker i enlighet med regelverket RKR R4 – materiella anläggningstillgångar. Detta är redan etablerad praxis och innebär därmed inget nytt i sammanhanget.

Beräkningarna ska vara möjliga att granska och tydligt kunna kopplas tillbaka till underliggande data. Det ska framgå hur kostnaderna har beräknats och tillämpningen ska vara konsekvent över tid.

Modellen tillämpas genom att respektive kommun redovisar ifylld självkostnadsmodell för kommande hyresår under kvartal 3 för att därefter låta KTM kontrollera och godkänna underlaget senast utgången på november. Om tvister kring modellens tillämpning uppstår skall avgörande hänskjutas till KTM:s revisorer för bedömning.

Modellen presenterades och diskuterades med medlemskommunernas ekonomichefer och inga vidare synpunkter har inkommit efter det mötet.

Styrdokument och juridik
Redovisningsramen är LKBR och RKR:s rekommendationer (bland annat RKR R4 Materiella anläggningstillgångar), här hanteras komponentavskrivningar, restvärden, aktivering.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns bedömning
Myndigheten anser att självkostnadskalkylen som tagits fram av Azets är ett väl genomarbetat förslag som ger bra förutsättningar att beräkna självkostnad för depåer och andra resurser.

PROTOKOLL

Myndighetens bedömning är därför att godkänna självkostnadskalkylen som underlag vid framtagande av hyra för depåer och andra resurser.

Myndigheten anser att debitering enligt självkostnadskalkylen ska börja gälla från och med 1 januari 2027. I dagens avtal ingår depåhyror i avtalspriset men i det nya avtalet kommer debitering ske separat från kommuner som har kommunala depåer och dessa ingår då inte i de avtalade trafikkostnaderna som debiteras av trafikbolagen.

Sundsvalls kommun inkom den 13 maj med en hemställan om ersättning för kostnader för depå och lokal med försäljningsställe till myndigheten, där de hemställer att kommunalförbundet fattar beslut att Sundsvalls kommun ska ersättas för kostnader avseende bussdepån i Gärde och lokal med försäljningsställe på Esplanaden 2 för perioden 1 januari 2025 till 31 december 2026.

Yrkande:
Glenn Nordlund (S) yrkar på att ändra ordet självkostnadskalkylen till självkostnadsmodellen i de två först att-satserna och att lägga till att-satsen:

att utifrån Sundsvalls kommuns hemställan om retroaktiv kostnadsersättning får de använda självkostnadskalkylen för att räkna fram kostnader från år 2025 och 2026 för depån och övriga lokaler i Sundsvall inför direktionens sammanträde den 23 juni 2026.

Bifall:
Hans Forsberg (C) yrkar bifall till Glenn Nordlunds yrkande.

Förbundsdirektionen beslutade enhälligt att bifalla yrkandet.

Föredragande:
Kristina Van Loveren, ekonomiansvarig.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-13 Kostnader för depåer och andra resurser

PROTOKOLL

§ 52. Inköp av ombordutrustning och godkännande av lånefinansiering

Förbundsdirektionen beslutar

att uppdra till förbundsdirektören att upphandla ombordutrustning för biljett- och betalsystem,

att uppdra till förbundsdirektören att avropa ombordutrustning avseende realtidssystem från ramavtalet med Consat Telematics inför trafikstart 2027,

att godkänna förslaget om lånefinansiering om 22 mkr,

att hemställa till medlemmarna att godkänna förslaget om lånefinansiering,

att avskrivningstiden för investeringen fastställs till fem år,

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet
Kollektivtrafikmyndigheten (Din Tur) behöver köpa in utrustning som ska användas ombord på bussarna. Utrustningen avser hårdvara för biljett- och betalsystem (BoB) samt för realtidssystem, hållplatsutrop och destinationsskyltning. I samband med detta kommer också ny mjukvara för BoB att behöva upphandlas då avtal för befintlig mjukvara löper ut i mars 2028.

Hårdvara för realtid och trafikledningssystem
Din Tur har ett system för realtidsinformation samt trafikledning som är levererat av företaget Consat Telematics. Systemet sattes i drift under 2024 och ersatte det tidigare realtidssystem som levererades av Swarco. Systemet förser den nuvarande resenärsappen, digitala skärmar, reseplanerare och andra funktioner med realtidsdata. Systemet används även för rapportering av förseningar, inställda turer och andra händelser som sker i trafiken.

I dagsläget används systemet endast i begränsad omfattning. Bakgrunden är att vi inte har köpt den hårdvara som krävs för att nyttja systemet fullt ut. För att systemet ska kunna nyttjas till fullo, vilket i huvudsak innebär fullt funktionell realtidsinformation, rapportering av trafikinformation, styra bussarnas destinationsskyltar, styra hållplatsutrop, ta emot data från automatiska trafikanträknarsystem, så krävs att viss hårdvara installeras ombord på bussen. Denna hårdvara består i huvudsak av följande komponenter: Förardisplay, fordonsdator samt antenn. Därtill behövs fästen, kablage och andra tillbehör.

Denna utrustning saknas på de bussar som trafikerar i dagens trafikavtal. Men i bussupphandling 2027 är detta den lösning som är vald för att kunna erhålla den funktionalitet som beskrivs ovan.

Dagens lösning bygger på att trafikföretagens egna fordonsdatorer via ett specialutvecklat protokoll skickar data till Consat Telematics backend-system. Detta är en lösning som medför många brister i kvaliteten på data vilket gör att realtidsinformationen inte fullt ut är pålitlig. Därtill saknas möjligheter för styrning av destinationsskyltning, hållplatsutrop etc.

För att systemet ska fungera fullt ut från och med december 2027, så måste länets bussar utrustas med fordonsdator, förardisplay och antenn. Utrustningen ska styra och samordna övrig utrustning som finns ombord på bussen och ger föraren möjlighet att övervaka och hålla koll på trafikläget, förseningar och annan information.

När systemet upphandlades tecknades ett ramavtal som ger Din Tur möjlighet att avropa denna utrustning.

Förslaget är att Din Tur från ramavtalet avropar fordonsdator, antenn och förardisplay med tillbehör. Total kostnad för denna hårdvara beräknas till ca 21 000 kr per fordon fördelat på 300 fordon inkl. 10% reservkapacitet. Totalt innebär det en investeringskostnad om ca 6 329 400 kr. Den tekniska livslängden beräknas till avtalstidens ut, med reservation för att delar går sönder och behöver bytas ut under tiden.

Hårdvara för biljett- och betalsystem (BoB)
På länets samtliga bussar finns utrustning för att kunna genomföra försäljning och validering av biljetter. Utrustningen är levererad i olika omgångar och består i huvudsak av en förardator, en validator, en skrivare och en emv-terminal.

Förardator, skrivare och validator har nått sin tekniska livslängd sedan en tid tillbaka vilket innebär att utrustningen behöver bytas ut. Det saknas möjligheter till hållbar service och underhåll eftersom reservdelslager tar slut när delarna inte längre går att beställa nya. Förardatorerna levererades i huvudsak i samband med biljettmaskinsbytet ca 2012/2013 och validatorerna köptes in i projekt Koll 2020.

Eftersom hårdvaran är gammal har de svårigheter att hantera den mjukvara som används vilket gör att bristande funktionalitet är ett ständigt återkommande problem. Problemen innebär att förare kan uppleva svårigheter att sälja och validera biljetter när utrustning inte fungerar vilket innebär att Din Tur förlorar intäkter samtidigt som resandestatistik går förlorad.

Det finns idag inget befintligt avtal som vi kan köpa utrustningen av utan en upphandling behöver genomföras. En lämplig tidpunkt att montera den nya hårdvaran är i samband med trafikstart december 2027.

Förslaget är att samtliga bussar ska utrustas med en validator (inkl. EMV-terminal, dubbla validatorer i stadstrafik), förardisplay och en gateway plus tillbehör såsom fästen, kablar mm.

Beräknad kostnad är 41 000 kr per regionbuss och 57 000 kr per stadsbuss. Kostnaden fördelas på 12 000 kr för gateway, 10 000 kr för förardisplay, 16 000 kr per validator samt 3 000 kr för tillbehör. Kostnadsbedömningen är baserad på en undersökning som är genomförd under vintern 2025/2026.
Det faktiska priset fastställs i samband med en upphandling.

Kostnad för BoB-hårdvara inklusive gateway bedöms till omkring 13,8 mkr för 275 fordon plus 10% reservkapacitet. I samband med upphandling av ny hårdvara kommer också möjligheten att nyttja Consats fordonsdator även för BoB-system att undersökas vilket skulle kunna minska kostnaden.

Kostnad och lånefinansiering
Total kostnad för samtlig hårdvara bedöms till ca 20,1 mkr. Förslaget är att investeringen ska ske genom lånefinansiering. Om avskrivning fördelas över 5 år är kostnaderna 4 mkr per år. Därtill kommer finansieringskostnader vilket vid 5% ränta skulle innebära ytterligare 0,5 mkr per år i genomsnitt över perioden. Om avskrivningsperioden istället är 8 år så är kostnaden ca 2,5 mkr plus 0,5 mkr i räntekostnader under de fem första åren.

PROTOKOLL

Beräkningarna baseras på de kostnader som är fastställda i ramavtalet med Consat, samt uppgifter från leverantörer för BoB-system samt att det är 275 fordon som kommer nyttjas i trafiken samt att det behövs ytterligare 25 uppsättningar i reservkapacitet.

Fördelning av kostnaden
Utrustningen föreslås finansieras gemensamt av alla medlemmar. Det betyder att regionen finansierar 46% av kostnaderna och kommunerna delar på resten utifrån befolkningsunderlag.
I tabellen nedan redovisas kostnaden per medlem samt fördelat per år. Kalkylen är beräknad om 5% ränta för 5 respektive 8 år. Observera att kostnaden för alternativet med 8 års avskrivningstid minskar år 6-8 med ungefär 0,5mkr.

Kostnad för hårdvara (inkl. finansieringskostnad) **Kostnad per år** **RVN**			**5 års avskrivning**	**8 års avskrivning**
			4 541 605 kr	3 030 535 kr
			2 089 138 kr	1 394 046 kr
Andel…				
2260 Ånge	9 000	4 %	91 723 kr	61 205 kr
2262 Timrå	17 465	7 %	177 993 kr	118 771 kr
2280 Härnösand	24 348	10 %	248 140 kr	165 580 kr
2281 Sundsvall	98 962	41 %	1 008 560 kr	672 995 kr
2282 Kramfors	17 390	7 %	177 228 kr	118 261 kr
2283 Sollefteå	18 138	8 %	184 851 kr	123 348 kr
2284 Örnsköldsvik	55 338	23 %	563 971 kr	376 328 kr
	240 641			
	Befolkning			

Hemställan om att godkänna lånefinansiering
För att kommunalförbundet ska kunna ingå lån måste medlemmarna godkänna detta. Det betyder att lånet kan tas först efter att medlemmarna godkänner förslaget. Utifrån detta görs en hemställan till medlemmarna om att godkänna förslaget.

Tidplan
Upphandling av hårdvara för BoB måste ske i samband med att ny mjukvara upphandlas. Avtalen för mjukvara löper ut i mars 2027 med möjlighet till förlängning till och med mars 2028. Trafikstart för de nya trafikavtalen är i december 2027. Målsättningen är att ny mjuk- och hårdvara ska vara på plats till dess. Det betyder att en upphandling måste genomföras senast under hösten 2026 för att hård- och mjukvara ska kunna rullas ut i fordonsparken under andra halvan av 2027.

Upphandlingen sker tillsammans med Region Jämtland och Länstrafiken Jämtland. Processen är påbörjad och tilldelningsbeslut förväntas tas 1 oktober 2026. För att detta ska kunna ske behöver beslut fattas enligt detta förslag, samt så behöver medlemmarna godkänna att myndighetens beslut om lånefinansiering senast i september 2026.

Myndighetens bedömning
Behovet av ny hårdvara är stort, både kopplat till BoB och realtidssystem. Utan ny hårdvara kommer det inte finnas något hållplatsutrop, inget fungerande realtidsinformation och det kommer i praktiken att vara omöjligt att på kort sikt kunna ta betalt och validera biljetter ombord på bussen. Att tillskapa sådan funktionalitet, alltså realtid och hållplatsutrop är inte möjligt utan korrekt hårdvara. I upphandlingen som nu genomförs av busstrafik 2027 så är ansvarsfördelningen som sådan att kollektivtrafikmyndigheten ska tillhandahålla viss hårdvara (den som beskrivs ovan). Alternativet hade varit att låta trafikföretaget tillhandahålla utrustningen men kostnaden hade då i stället hamnat på Din Tur via trafikeringskostnader.

PROTOKOLL

Vad gäller biljett- och betalsystem så går det inte att använda befintlig hårdvara till ny mjukvara för biljett- och betalsystem eller ens till befintlig mjukvara - även om det skulle dyka upp ett reservdelslager. Hårdvaran är för gammal rent kapacitetsmässigt för att husera befintlig mjukvara för biljett- och betalsystem. Detta gäller både validatorer och förardatorer.

Styrdokument och juridik
I fordonsstrategin som är en bilaga till Trafikförsörjningsprogrammet så beskrivs att länets bussar ska vara utrustade med informationsskärmar, passagerarräkning och hållplatsutrop. Genom att köpa utrustningen för realtids- och trafikledningssystem så verkställs detta.

Måluppfyllnad

Växande region	*Nöjd resenär*	*Hållbart samhälle*
☒ Konkurrenskraftigt	☒ Enkelt	☐ Ekologiskt
☒ Sammanhållet	☒ Tryggt	☐ Socialt
☒ Utvecklande	☒ Attraktivt	☐ Ekonomiskt

Föredragande:
Stefan Välijeesiö, trafikchef.
Magnus Gode, chef verksamhetsstöd.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2026-05-07 Inköp av ombordutrustning och godkännande av lånefinansiering

PROTOKOLL

§ 53. Trafikbokslut 2025

Förbundsdirektionen beslutar

att anta Trafikbokslut för Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län för verksamhetsåret 2025.

Ärendet
Regionala kollektivtrafikmyndigheter ska en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde. Denna rapport avser år 2025 och har upprättats för att redovisa verksamheten i enlighet med kraven i EU:s kollektivtrafikförordning. Rapporten redogör för tagna beslut om allmän trafikplikt samt listar aktuella trafikföretag och de ersättningar som har betalats ut under året. Rapporten redogör även för kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering. Syftet med rapporten är att möjliggöra kontroll och utvärdering av kollektivtrafiken i länet.

Ärendets tidigare handläggning
Ett trafikbokslut som redovisning av kollektivtrafikens kostnader, intäkter, utbud och resande har årligen tagits fram och publicerats. Från och med verksamhetsåret 2025 har rapporten arbetats om, dels för att tydligare motsvara de krav som ställs på den årliga rapporten, dels för att bättre kunna ta hänsyn till nya förbundsordningen.

Myndighetens bedömning
Myndigheten bedömer att rapporten uppfyller kraven för den årliga rapporten och att den därmed bör antas som Kollektivtrafikmyndighetens officiella redovisning.

Styrdokument och juridik
- Regionalt trafikförsörjningsprogram Västernorrlands län 2024-2030
- EU:s kollektivtrafikförordning artikel 7
- Kollektivtrafiklagn 2 kap.

Föredragande:
Erica Tenevall, trafikstrateg.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-04-28 Trafikbokslut 2025 för kollektivtrafiken i Västernorrlands län
Trafikbokslut 2025, se bilaga

PROTOKOLL

§ 54. Trafikbeställningar T27 Norrtåg

Förbundsdirektionen beslutar

att tillstyrka att Norrtåg genomför trafikbeställning för T27 i enlighet med upplägget i bilagan *T27 Trafikbeställning.*

Ärendet
Norrtåg AB, regionala kollektivtrafikmyndigheterna och operatören VR har i en gemensam process planerat tågplanebeställningen för T27 enligt bilaga.

Ytterligare ett fordon jämfört med idag kommer att trafikera Umeå – Sundsvall vilket innebär två extra dubbelturer och därmed fullt utbyggd timmestrafik enligt tågvisionen med 15 dubbelturer i högperiod. Två förstärkningsturer körs dessutom måndag – fredag på sträckan Umeå C – Örnsköldsviks C då linjen idag är hårt belastad i peak-tid med arbets- och studiependlare. Tågtrafiken på Mittbanan Sundsvall - Jämtland är oförändrad under T27 och går fortsatt 9 dubbelturer högperiod.

Antal dubbelturer per dag Umeå C - Sundsvall C

Sträcka/ Delsträcka	Måndag – Fredag[1)]		Lördag		Sön- och helgdag	
	A-period	B-period	A-period	B-period	A-period	B-period
Umeå C – Sundsvall C	15	10	7	6,5	7,5	7
Umeå C – Örnsköldsviks C	2	2	0	0	0	0

Antal dubbelturer per dag Storlien – Sundsvall C

Sträcka/Delsträcka	Måndag - Fredag		Lördag	Sön- och helgdag
	A-period	B-period		
Storlien – Sundsvall C	2	2	1	1,5
Storlien – Östersund C	0	0	1	0,5
Duved – Sundsvall C	3[1)]	3[1)]	1,5	1,5
Östersund V – Sundsvall C	4	2	2,5	2

1) Överenskommet att en dubbeltur får vända i Åre istället för Duved

Myndighetens bedömning
Myndigheten anser att förslaget för trafikbeställning T27 är väl genomarbetat och ger maximalt utbud inom befintlig ekonomisk ram samt givna fordonsförutsättningar. Därför bör Norrtåg få i uppdrag att beställa trafik enligt förslaget för T27.

Styrdokument och juridik
Måldokument:
- Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västernorrlands län 2023–2030
- Norrtåg 2040 – en tågvision

Styrande dokument:
- Lagen om kollektivtrafik (2010:1065) - trafikplikt

PROTOKOLL

Ekonomi och finansiering
Tågtrafiken i Västernorrland genom Norrtåg AB finansieras enligt gällande förbundsordning gemensamt av medlemmarna i Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland.
Kostnadsfördelningsmodellen för Norrtåg som gäller 2026 – 2030 fördelar nettokostnaden mellan länen enligt följande. Västernorrland 36 procent, Norrbotten 26 procent, Västerbotten 24 procent, Jämtland Härjedalen 14 procent.

Måluppfyllnad

Växande region	***Nöjd resenär***	***Hållbart samhälle***
☒ Konkurrenskraftigt	☐ Enkelt	☒ Ekologiskt
☒ Sammanhållet	☐ Tryggt	☒ Socialt
☒ Utvecklande	☒ Attraktivt	☐ Ekonomiskt

Förslag till uppföljning
Norrtåg bjuds in till förbundsdirektionen 2 gånger per år för att informera om nuläge avseende befintlig trafik.

Föredragande:
Christin Borg, trafikstrateg.

Expedieras till:
Norrtåg AB
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-04-16 Trafikbeställningar T27 Norrtåg

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 55. Stämmoinstruktioner till Bussgods i Norr AB:s stämma

Förbundsdirektionen beslutar

ge följande instruktioner till stämmoombudet för Bussgods i Norr AB:

att godkänna Bussgods i Norr AB:s årsredovisning samt revisionsberättelse för 2025,

att fastställa Bussgods i Norr AB:s resultat- och balansräkning,

att besluta disponera Bussgods i Norr AB:s vinst enligt styrelsens förslag,

att besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören för Bussgods i Norr AB,

att godkänna förslag till beslut att som styrelseledamot utse Teresia Fors istället för Malin Fältmark.

att godkänna förslag till beslut att som revisionsbolag utse Azets Revision och Rådgivning AB med huvudansvarig revisor Johan Franzen,

att godkänna förslagen på arvoden till styrelse, revisorer och lekmannarevisorer för Bussgods i Norr AB,

att godkänna beslut om tidpunkt för ägarråd under hösten 2026,

att godkänna att den årliga ersättningen till ägarna för utförda transporter under 2026 ska vara 21,5 % av fraktintäkten för gods som fraktats med buss.

Bakgrund

Av Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns bolagspolicy framgår att förbundsdirektionen ska fatta beslut om instruktioner till stämmoombud för hel- och delägda bolag.

De bolagsstämmor som Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län blir kallade till är:

- Västernorrlands Läns Trafik AB
- Bussgods i Norr AB
- Norrtåg AB
- AB Transitio
- Samtrafiken i Sverige AB
- Svensk Kollektivtrafik
- Sobona

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Glenn Nordlund, stämmoombud.

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-11 Instruktioner till stämmoombud för Bussgods i Norr AB:s stämma 2026

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 20 of 59.

PROTOKOLL

§ 56. Stämmoinstruktioner till Norrtåg AB:s stämma

Förbundsdirektionen beslutar

ge följande instruktioner till stämmoombudet för Norrtåg AB:s stämma:

att godkänna Norrtåg AB:s årsredovisning, revisionsberättelse samt lekmannarevisorns granskningsrapport för 2025,

att fastställa Norrtåg AB:s resultat- och balansräkning,

att disponera Norrtåg AB:s resultat enligt styrelsens förslag,

att besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören för Norrtåg AB,

att godkänna förslagen på arvoden till styrelse, revisorer och lekmannarevisorer för Norrtåg AB,

att nominera Jonny Lundin till ledamot i Norrtåg AB:s styrelse,

att nominera Robert Thunfors till ledamot i Norrtåg AB:s styrelse,

att nominera Glenn Nordlund till suppleant i Norrtåg AB:s styrelse,

att nominera Björn Hellquist till lekmannarevisor för Norrtåg AB,

att godkänna bolagets kommande verksamhetsplan,

att godkänna tidsplan för kommande års ägarråd.

Bakgrund

Av Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns bolagspolicy framgår att förbundsdirektionen ska fatta beslut om instruktioner till stämmoombud för hel- och delägda bolag.

De bolagsstämmor som Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län blir kallade till är:

- Västernorrlands Läns Trafik AB
- Bussgods i Norr AB
- Norrtåg AB
- AB Transitio
- Samtrafiken i Sverige AB
- Svensk Kollektivtrafik
- Sobona

.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande

Expedieras till:
Knapp-Britta Thyr, stämmoombud

Beslutsunderlag: Missiv 2026-04-17 Instruktioner till stämmoombud för Norrtåg AB:s stämma 2026

PROTOKOLL

§ 57. Stämmoinstruktioner till AB Transitios stämma

Förbundsdirektionen beslutar

ge följande instruktioner till stämmoombudet för AB Transitio:

att godkänna AB Transitios årsredovisning samt revisionsberättelse för 2025,

att fastställa AB Transitios resultat- och balansräkning,

att godkänna disposition av AB Transitios förlust enligt den fastställda balansräkningen,

att besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören för AB Transitio,

att godkänna förslagen på arvoden till styrelse och revisorer för AB Transitio,

att anta AB Transitios oförändrade ägardirektiv,

att godkänna föreslagna ägarrådsrepresentanter och valberedning för AB Transitio,

att godkänna föreslagna styrelseledamöter, revisionsbolag och lekmannarevisor för AB Transitio,

att godkänna föreslagen anvisning för nominering av lekmannarevisorer enligt upprättat schema.

Bakgrund
Av Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns bolagspolicy framgår att förbundsdirektionen ska fatta beslut om instruktioner till stämmoombud för hel- och delägda bolag.

De bolagsstämmor som Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län blir kallade till är:

- Västernorrlands Läns Trafik AB
- Bussgods i Norr AB
- Norrtåg AB
- AB Transitio
- Samtrafiken i Sverige AB
- Svensk Kollektivtrafik
- Sobona

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Eva Mörk Månsson, stämmoombud.

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-11 Instruktioner till stämmoombud för AB Transitios stämma 2026

PROTOKOLL

§ 58. Stämmoinstruktioner till Västernorrlands läns Trafik AB:s stämma

Förbundsdirektionen beslutar

ge följande instruktioner till stämmoombudet för Västernorrlands läns Trafik AB:

att godkänna Västernorrlands läns Trafik AB:s årsredovisning samt revisionsberättelse för 2025,

att fastställa Västernorrlands läns Trafik AB:s resultat- och balansräkning,

att besluta disponera Västernorrlands läns Trafik AB:s förlust enligt styrelsens förslag,

att besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören för Västernorrlands läns Trafik AB,

att inga styrelsearvoden skall utgå 2026 för Västernorrlands läns Trafik AB:s styrelseledamöter,

att Västernorrlands läns Trafik AB:s auktoriserade revisor skall erhålla arvode enligt fastställd taxa,

att i enlighet med kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndighetens bolagspolicy nominera direktionens ordinarie ledamöter till styrelse; Glenn Nordlund, Joachim Jonsson, Malin Svanholm, Andreas Jansson, Hans Forsberg, Johan Andersson, Knapp-Britta Thyr, Stefan Dalin och Eva Mörk Månsson.

Bakgrund

Av Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns bolagspolicy framgår att förbundsdirektionen ska fatta beslut om instruktioner till stämmoombud för hel- och delägda bolag.

De bolagsstämmor som Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län blir kallade till är:

- Västernorrlands Läns Trafik AB
- Bussgods i Norr AB
- Norrtåg AB
- AB Transitio
- Samtrafiken i Sverige AB
- Svensk Kollektivtrafik
- Sobona

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Jon Björkman, stämmoombud

Beslutsunderlag: Missiv 2026-04-21 Instruktioner till stämmoombud för Västernorrlands läns Trafik AB:s stämma 2026

PROTOKOLL

§ 59. Stämmoinstruktioner till Svensk Kollektivtrafiks stämma

Förbundsdirektionen beslutar

ge följande instruktioner till stämmoombudet för Svensk Kollektivtrafiks stämma:

att godkänna årsredovisning samt revisionsberättelse för 2025,

att fastställa resultat- och balansräkning,

att disponera bolagets förlust enligt styrelsens förslag,

att besluta om ansvarsfrihet för styrelsen och verkställande direktören,

att godkänna förslagen på arvoden till styrelsen och lekmannarevisorerna,

att välja Jakop Dalunde, Nicke Gran och Liane Blom till ersättare i styrelsen,

att godkänna förslaget på årsavgifter för 2027 för aktiva medlemmar,

att välja de föreslagna representanterna till valberedningen.

Bakgrund

Av Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns bolagspolicy framgår att förbundsdirektionen ska fatta beslut om instruktioner till stämmoombud för hel- och delägda bolag.

De bolagsstämmor som Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län blir kallade till är:

- Västernorrlands Läns Trafik AB
- Bussgods i Norr AB
- Norrtåg AB
- AB Transitio
- Samtrafiken i Sverige AB
- Svensk Kollektivtrafik
- Sobona

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Glenn Nordlund, stämmoombud.

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-21 Instruktioner till stämmoombud för Svensk Kollektivtrafiks stämma

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 60. Hemställan från Härnösands kommun

Förbundsdirektionen beslutar

att i trafikplan 2027 beakta Härnösands kommuns hemställan gällande utökning av stadstrafiken i Härnösand.

Bakgrund
Härnösands kommun har inkommit med en hemställan om att utreda möjligheterna till en utökning av kvällstrafiken i stadstrafiken inför trafikplan 2027.

Kommunen genomförde under 2021 en större omläggning av tätortstrafiken med syfte att skapa ett enklare och mer lättillgängligt linjenät med rakare linjesträckningar och tydligare tidtabeller. Förändringen ledde till ett kraftigt ökat resande och förbättrade möjligheter att utveckla trafiken till nya områden, däribland Saltviksområdet.

Saltviksområdet har under senare år vuxit genom flera etableringar av arbetsplatser, bland annat Kriminalvårdens Saltviksanstalt, Riksarkivet och Skatteverket. Den ökade arbets- och besökspendlingen har medfört behov av ett utökat kvällsutbud i stadstrafiken, då nuvarande sista avgång från området bedöms vara otillräcklig för flera arbetspendlare. Kommunen föreslår därför att samtliga tre linjer i tätortstrafiken utökas med ytterligare en timmes trafik under kvällstid.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

PROTOKOLL

§ 61. Övriga frågor

Förbundsdirektionen beslutar

att ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda trafikkostnaderna för två alternativ med persontrafik via Övre Ådalsbanan och förslag till tidtabeller. Dels mellan Kramfors och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke med utgångspunkt i tidigare gjorda utredningar i frågan. Och att räkna på olika alternativ vad gäller storlek och ålder på tåg för att få fram olika kostnadsalternativ att ta ställning till och kunna ta beslut i frågan, samt

att utredningen görs under förutsättning att kollektivtrafiknämnden i Region Jämtland Härjedalen är okej med att Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland tar fram dessa förslag.

Bakgrund
Johan Andersson lyfter frågan kring Trivectors föredragning om övre Ådalsbanan. Efter det föregående direktionsmötet har Johan haft dialog med Ragunda och Bräcke, där samma konsult som presenterade för direktionen även höll en föredragning för dem.

Ragunda och Bräcke uppskattade möjligheten att ta del av presentationen och informationen om det fortsatta arbetet. De fick några veckor på sig att överväga ett deltagande, och återkopplingen från båda kommunerna är att de gärna deltar i den fortsatta processen. Om trafiken skulle innebära start och stopp i Duved och Bräcke bedöms det också kunna underlätta möjligheterna att få med Region Jämtland Härjedalen i arbetet.

Efter dialog med Trafikverket kring plattformar och tåg står det dock klart att inga åtgärder kommer att genomföras innan vi har tydliggjort vilken trafiklösning vi vill se framöver.

Johan Andersson (C) yrkar att lägga till följande att-satser:

att ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda trafikkostnaderna för två alternativ med persontrafik via Övre Ådalsbanan och förslag till tidtabeller. Dels mellan Kramfors och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke med utgångspunkt i tidigare gjorda utredningar i frågan. Och att räkna på olika alternativ vad gäller storlek och ålder på tåg för att få fram olika kostnadsalternativ att ta ställning till och kunna ta beslut i frågan.

att utredningen görs under förutsättning att kollektivtrafiknämnden i Region Jämtland Härjedalen är okej med att Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland tar fram dessa förslag.

Bifall
Jon Björkman (V) och Eva Mörk Månsson (S) yrkar bifall till Johan Anderssons yrkande.

Förbundsdirektionen beslutade enhälligt att bifalla yrkandet.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

PROTOKOLL

§ 62. Sammanträdet avslutas

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län
Camilla Norberg, 070-231 83 20

Datum
2026-04-21

Beslutsuppföljning

Ärende	Beslut	Möte	Ansvarig	Status	Tidsplan
Politik					
Direktion					
Revision					
Administration					
Tilläggsutredning för övre Ådalsbanan	**att** utifrån vad utredningen kommit fram till fortsätta arbetet för persontrafik på Övre Ådalsbanan och delge utredningens resultat till övriga intressenter i frågan.	§ 13 2026-03-26	Thomas Olsson		
Beslut enligt förbundsordningen om indexering av	**att** uppdra till förbundsdirektören att återkomma med förslag om slutjustering av medlemmars tillköpsbelopp och regionens	§ 24 2025-03-21	Thomas Olsson		

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 28 of 59.

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

tillköpsbelopp och regionens medlemsbidrag	medlemsbidrag med hänsyn till utfall av index.				
Internkontroll					
Internkontroll 2026	**att** utföra internkontroll av rutiner mellan Sundsvalls Servicecenter och ekonomiavdelningen, **att** utföra internkontroll av hur styrdokumenten inom IT efterlevs, **att** utföra internkontroll av hanteringen av biljettmaskiner bland förare, **att** uppdra till förbundsdirektören att återredovisa resultatet av internkontrollpunkterna ovan till förbundsdirektionens första sammanträde 2027.	§ 170 2025-12-11		Återredovisning av internkontroll för 2026 till förbundsdirektionens första sammanträde 2027.	
Ekonomi					
Bedömning av likviditet	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda möjligheten att erhålla en checkkredit hos bank, och om detta visar sig möjligt, teckna ett checkkreditsavtal,	§ 172 2025-12-11	Thomas Olsson		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 29 of 59.

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att beslutet gäller under förutsättning att samtliga medlemmar godkänner detta, i enlighet med förbundsordningen.				
Trafik					
Biljettsamverkan					
Trafikförändringar					
Upphandling					
Reklam på buss	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att upphandla nytt incitamentsavtal för reklam på buss, **att** avtalet ska gälla fram till och med november 2027 eller tills det att nya trafikavtal med nya fordon är på plats, **att** fortsätta utreda frågan om reklam på buss för framtidens kollektivtrafik från och med december 2027.	§ 120 2025-09-25	Thomas Olsson	Nytt avtal är signerat. Kvar att göra är att fortsätta utreda frågan om reklam på buss för framtidens kollektivtrafik från och med december 2027.	
Kostnader för depåer och andra resurser	**att** då medlemmar i kommunalförbundet överenskommer med myndigheten om att tillhandahålla resurser för nyttjande i den regionala kollektivtrafiken, ska resurserna ersättas med medlemmens självkostnad,	§ 169 2025-12-11	Thomas Olsson		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att kommunalförbundet ska fördela trafikrelaterade kostnader till medlemmarna enligt samma principer som fördelning av trafikkostnader, **att** ge förbundsdirektören i uppdrag att, i dialog och förhandling med depåägarkommunerna, fastställa en rimlig självkostnadsnivå.				
Kostnader för depåer och andra resurser	**att** hemställa till Sundsvalls kommun att inkomma med en självkostnadskalkyl för nyttjande av Gärdedepån under 2025.	§ 142 2025-10-24	Thomas Olsson	Återremiss på följande att-satser: **att** då medlemmar i kommunalförbundet överenskommer med myndigheten om att tillhandahålla resurser för nyttjande i den regionala kollektivtrafiken, ska resurserna ersättas med medlemmens självkostnad, **att** kommunalförbundet ska fördela trafikrelaterade kostnader till medlemmarna enligt samma principer som fördelning av trafikkostnader,	
Allmän trafikplikt busstrafiken inom Västernorrlands län	**att** allmän trafikplikt ska gälla för busstrafiken i Västernorrlands län, inkluderande sträckor på linje 30 och 39 i Region Jämtland Härjedalen, för avtalsperiod december 2027–juni 2037 enligt bifogad trafikbeskrivning.	§ 21 2026-03-26	Thomas Olsson		
Beslut om genomförande av	**att** uppdra åt Förbundsdirektören att genomföra upphandling och ingå avtal om allmän kollektivtrafik med	§ 4 2025-03-14	Thomas Olsson		

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

upphandling Busstrafik 2027 inkluderande skolskjuts med buss och mindre fordon för fyra kommuner	buss inom Västernorrlands län för tiden dec 2027 – juni 2037, **att** uppdra åt Förbundsdirektören att genomföra upphandling av skolskjuts med buss och mindre fordon för kommunerna Härnösand, Kramfors, Sollefteå och Örnsköldsvik, **att** uppdra till Förbundsdirektören att genomföra upphandling av trafik på sträckorna Hammarstrand – Sundsvall (linje 30) och Hoting- Sollefteå (linje 39) i enlighet med region Jämtland Härjedalens kollektivtrafiknämnds beslut i protokoll §44 2024-09-18, **att** uppdra åt Förbundsdirektören att bereda beslut om allmän trafikplikt omfattande allmän kollektivtrafik i Västernorrland, inkluderande sträckor på linje 30 och 39 som sträcker sig inom region Jämtland Härjedalen.				
Busstrafik 2027 - Avtalsområden	**att** upphandling av Busstrafik 2027 ska omfatta tre avtalsområden, Medelpad, Ådalen och Örnsköldsviks kommun, **att** fortsätta dialogen med Bussgods i Norr om förutsättningar för godstransporter på persontrafikens villkor.	§ 112 2024-09-27	Thomas Olsson		
Biogas Härnösand	**att** trafikförsörjningsprogrammets mål för tillgänglighet för funktionsnedsatta	§ 113	Thomas Olsson		

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 32 of 59.

BESLUTSUPPFÖLJNING

	förutsätter låggolv /låggolvsentré även i landsbygds- och regiontrafik och är styrande för fordonskrav i upphandlingen, **att** inte villkora biogas som drivmedel i upphandling av Busstrafik 2027, **att** en medlem som vill använda ett avvikande drivmedel som ökar avtalskostnaderna ska betala tillkommande kostnader som tillköp.	2024-09-27			
Drivmedel i upphandlingen av Busstrafik 2027	**att** stadstrafiken i Sundsvall, Örnsköldsvik, och Härnösand ska utföras med utsläppsfria fordon så långt möjligt, **att** lägsta krav på fordonen med förbränningsmotor ska vara Euro 6 / Euro IV, **att** för landsbygds- och regiontrafik ska alternativa drivmedel användas till 100%. Biodrivmedel ska uppfylla definitionen i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel, **att** underhållsfordon och övriga fordon som används av trafikföretaget för uppdraget ska använda alternativa drivmedel till 100%, **att** uppdra till förbundsdirektören att föra dialog med Härnösand och Örnsköldsviks	§ 114 2024-09-27	Thomas Olsson		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	kommuner om deras planerade depåutbyggnad för myndighetens behov av underlag till upphandling och trafikstart, **att** uppdra till förbundsdirektören att föra dialog med medlemmar om förutsättningar för investering i infrastruktur för stödladdning av bussar på resecentrumen i länet.				
Allmän trafikplikt samt överlämnande av befogenhet att ingå avtal om allmän trafik	**att** den anropsstyrda allmänna kollektivtrafik samt den tidtabellslagda allmänna kollektivtrafik inom Härnösands kommun som framgår av bilaga 1 och bilaga 2 ska omfattas av allmän trafikplikt, **att** i enlighet med 3 kap. 2 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik till Härnösands kommun överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik enligt bilaga 1.	§ 187 2023-12-15	Thomas Olsson		
Strategi					
Mål- och resursplan					
Biljettsamverkan					

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

Biljettsamverkan tågtrafik	**att** myndighetens förslag om biljettsamverkan med SJ avslås, och **att** Norrtågs planerade trafikökning utvärderas efter ett år för att bedöma om turtätheten motsvarar behoven. Om så inte är fallet återupptas frågan om biljettsamverkan med SJ.	§ 16 2026-03-26	Thomas Olsson	Utvärdering december 2027, ett år efter Norrtågs trafikökning	
Taxor					
Pris- och produktutbud	**att** myndigheten får i uppdrag att under 2023 se över pris- och produktutbudet.	§ 117 2022-09-29	Thomas Olsson	Arbetet befinner sig för närvarande i en nulägesanalys. Ett förslag är att under våren 2026 arrangera en bredare konferens med tjänstepersoner från våra medlemmar inför revideringen av trafikförsörjningsprogrammet, och då samtidigt ha denna utredning som en punkt med test av konceptet. Målet är att direktionen ska kunna fatta beslut i slutet av 2026.	
Utvärdering Flex 10/30	**att** produkten Flex 10/30, i dess nuvarande form, kvarstår i biljettsortimentet till dess att den planerade pris och produktutredning har genomförts.	§ 144 2022-10-21	Thomas Olsson	Flex 10/30 kvarstår tills den kommande pris- och produktutredning redovisas.	
Subventionerade produkter					
Regionalt trafikförsörjningsprogram					

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 35 of 59.

BESLUTSUPPFÖLJNING

Bolag					
Norrtåg AB					
Gemensam avsikts-förklaring för full-följandet av Norrtåg 2040 – en tågvision	**att** ställa sig bakom den gemensamma avsiktsförklaringen om fullföljandet av Norrtåg 2040 – en tågvision, samt **att** uppdra åt förbundsdirektören att vidta de åtgärder och bereda de ärenden som krävs för att genomföra avsiktsförklaringen.	§ 22 2026-03-26	Thomas Olsson		
Anskaffning av regionaltågsfordon	**att** ingå borgen så som för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering upp till 1 100 miljoner kronor avseende spårfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning, under förutsättning att kommunalförbundets medlemmar godkänner beslutet, **att** göra en hemställan till kommunalförbundets medlemmar om att godkänna beslutet att ingå borgen enligt ovan, **att** uppdra till förbundsdirektören att teckna borgensförbindelser, **att** godkänna att AB Transitio avropar 5 stycken regionaltågsfordon med	§ 105 2025-07-02	Thomas Olsson	Alla medlemmar har inkommit med protokollsutdrag som visar att beslut har fattats om att godkänna ingåendet av borgen.	

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

	tillhörande högvärdeskomponenter, strategisk utrustning samt upphandlar finansiering för detta, **att** ingå uppdragsavtal med AB Transitio för avrop av anskaffning av regionaltågsfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning samt ge förbundsdirektören i uppdrag att teckna uppdragsavtal, **att** ingå hyresavtal med AB Transitio för anskaffade regionaltågsfordon samt ge förbundsdirektören i uppdrag att teckna hyresavtal. **Förbundsdirektionen beslutar utöver ärende även** **att** med anledning av denna offensiva tågsatsning uppdra till förbundsdirektören att utreda möjligheten att beställa ytterligare tåg för att trafikera genom Övre Ådalsbanan i enlighet med nu gällande Trafikförsörjningsprogram.				
Norrtåg 2040 – en tågvision	**att** ställa sig bakom den slutliga versionen av visionsdokumentet ”Norrtåg 2040 – en tågvision”, samt **att** direktionens ordförande får i	§ 19 2024-03-22	Ordförande		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 37 of 59.

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

	uppdrag att i dialog med Norrtåg lägga upp en plan för hur kollektivtrafiken kan involveras i Norrtågs strategiska planer för tågvisionen.				

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 38 of 59.

Delegationsbeslut färdtjänst Timrå, Ånge och Kramfors

Diarienummer	Kommun	Inkommen	Beslutsdatum	Typ av ärende	Beslut	Handläggare	Notering
Diarienummer	Kommun	Inkommen	Typ av ärende	Beslut	Besluts-datum	Hand-läggare	Notering
				Färdtjänsthandläggning Timrå			
A 26-011	Ånge	2026-01-16	FT	Avslag	2026-03-18	JOED	Synpunkter 260323
T 26-031	Timrå	2026-01-26	FT	Bifall	2026-03-18	JOED	
T 26-035	Timrå	2026-01-27	Ändr i bef. Tillstånd	Bifall	JE		Två ledsagare
T 26-038	Timrå	2026-01-29	FT+MU	Avslag	2026-03-10	RS	
K 26-050	Kramfors	2026-02-03	FT	Avslag	2026-03-10	RS	
K 26-054	Timrå	2026-02-05	FT	Avslag	2026-04-02	JOED	Synpunkter 260409
K 26-055	Kramfors	2026-02-06	FT	Bifall	2026-04-01	JE	
K 26-055	Kramfors	2026-02-06	Ensamåkning	Avslag	2026-04-01	JE	
A 26-070	Ånge	2026-02-18	FT	Bifall	2026-03-09	RS	
T 26-071	Timrå	2026-02-18	FT, arbresa+MU	Bifall	2026-03-09	JE	
K 26-073	Kramfors	2026-02-20	RF Svall + Fälludden	Bifall	2026-03-09	RS	
K 26-074	Kramfors	2026-02-24	RF Selånger	Delavslag	2026-03-13	RS	Tåg
K 26-075	Kramfors	2026-02-24	FT+MU	Bifall	2026-03-06	JE	
A 26-076	Ånge	2026-02-25	RF-Brunflo,Ösd,Su	Bifall	2026-03-05	JE	
T 26-077	Timrå	2026-02-26	FT+MU	Bifall	2026-03-06	JE	
T 26-079	Timrå	2026-02-27	Förl FT+Intyg+Ställfr	Bifall	2026-03-06	JE	
A 26-081	Ånge	2026-03-02	FT+MU	Bifall	2026-03-06	JE	
K 26-082	Kramfors	2026-03-02	FT	Bifall	2026-03-16	RS	
T 26-080	Timrå	2026-03-02	Förl FT+ ställfr	Bifall	2026-03-06	JE	
T 26-083	Timrå	2026-03-03	FT+arbetsresa+Lintyg	Bifall	2026-03-20	RS	
K 26-085	Kramfors	2026-03-04	FT+MU	Bifall	2026-03-10	JOED	
K 26-086	Timrå	2026-03-04	FT+MU	Avslag	2026-04-08	JE	Inv synpunkter 260407

A 26-088	Ånge	2026-03-06	Förl FT+MU	Bifall	2026-03-11	JE	
A 26-088	Ånge	2026-03-06	Ensamåkning	Avslag	2026-03-11	JE	
K 26-089	Kramfors	2026-03-06	FT+MU	Bifall	2026-03-27	JE	Inväntar synpunkter tom 260326
T 26-087	Timrå	2026-03-06	Förl FT	Bifall	2026-03-06	JE	
T 26-090	Timrå	2026-03-06	FT+MU	Avslag	2026-04-01	JE	Inväntar synpunkter tom 260407
A 26-093	Ånge	2026-03-10	FT+MU	Återtagen	2026-03-17	RS	Person avliden
A 26-094	Ånge	2026-03-10	FT+MU	Bifall	2026-03-17	RS	
K 26-091	Kramfors	2026-03-10	Förl FT	Bifall	2026-03-18	RS	
K 26-092	Kramfors	2026-03-10	Förl FT	Bifall	2026-03-11	JE	
T 26-095	Timrå	2026-03-10	Förl FT+arbetsresor	Bifall	2026-03-17	RS	
A 26-097	Ånge	2026-03-13	FT+MU	Bifall	2026-03-19	JOED	
K 26-099	Kramfors	2026-03-13	FT+MU	Bifall	2026-03-18	JOED	
T 26-096	Timrå	2026-03-13	FT+MU	Bifall	2026-03-18	JOED	
T 26-098	Timrå	2026-03-13	FT	Bifall	2026-03-16	RS	
T 26-100	Timrå	2026-03-13	RF	Bifall	2026-03-19	RS	Arlanda flygplats
A 26-101	Ånge	2026-03-17	FT+MU	Bifall	2026-03-19	RS	
K 26-102	Kramfors	2026-03-17	RF Svall	Bifall	2026-03-19	JOED	
T 26-103	Timrå	2026-03-17	RF Hanige+ställföretr	BIfall	2026-03-24	JE	Resan gäller 260702
A 26-105	Ånge	2026-03-18	FT	Avslag	2026-04-15	RS	Synpunkter
T 26-106	Timrå	2026-03-19	FT+MU	Bifall	2026-03-19	JOED	Ans inkom redan juni 2024 men blivit missad
A 26-111	Ånge	2026-03-20	FT+MU	Bifall	2026-03-26	JOED	
A 26-113	Ånge	2026-03-20	RF+MU	Bifall	2026-03-25	JOED	
K 26-107	Kramfors	2026-03-20	RF Alnön	Delavslag	2026-03-24	JE	Tåg + anslutningstaxi
T 26-108	Timrå	2026-03-20	FT+MU	Bifall	2026-03-27	JOED	
T 26-109	Timrå	2026-03-20	FT+MU	Avslag	2026-04-13	JOED	Synpunkter 260410
T 26-110	Timrå	2026-03-20	RF	Bifall	2026-04-01	RS	
K 26-114	Kramfors	2026-03-24	Förl RF Svall	Bifall	2026-03-26	JOED	Förlängning av tidigare tillstånd

T 26-115	Timrå	2026-03-24	FT,leds+MU	Bifall	2026-04-07	JOED	
T 26-115	Timrå	2026-03-24	Ledsagare	Avslag	2026-04-07	JOED	
K 26-117	Kramfors	2026-03-25	FT+MU	Bifall	2026-03-27	JE	
K 26-118	Kramfors	2026-03-25	FT+MU	Bifall	2026-03-27	JE	
K 26-119	Kramfors	2026-03-25	FT+MU	Bifall	2026-03-25	JOED	MU inkommit tidigare
T 26-116	Timrå	2026-03-25	FT	Bifall	2026-03-27	JOED	MU inkommit tidigare
K 26-121	Kramfors	2026-03-27	FT	Bifall	2026-04-10	RS	
K 26-122	Kramfors	2026-03-27	RF Junsele	Bifall	2026-04-10	RS	
K 26-123	Kramfors	2026-03-27	FT+MU	Avslag	2026-04-24	JOED	MU inkommit tidigare. Synpunkter 260421
T 26-126	Timrå	2026-03-27	FT+MU	Bifall	2026-03-27	JOED	MU inkommit tidigare
A 26-129	Ånge	2026-03-31	Förl RF Svall	Bifall	2026-04-07	JE	
T 26-130	Timrå	2026-03-31	FT+intyg,MU	Bifall	2026-04-07	JE	
T 26-131	Timrå	2026-03-31	FT+MU	Bifall	2026-04-07	JOED	
K 26-134	Kramfors	2026-04-02	FT+MU	Bifall	2026-04-07	JE	
K 26-135	Kramfors	2026-04-02	FT+MU	Bifall	2026-04-07	JOED	
H 26-138	Härnösand	2026-04-07	RF Frånö	Bifall	2026-04-08	RS	
H 26-139	Härnösand	2026-04-07	RF Frånö	Bifall	2026-04-08	RS	
T 26-140	Timrå	2026-04-07	FT+intyg	Bifall	2026-04-08	JOED	
A 26-142	Ånge	2026-04-08	FT+förteckning recept	Bifall	2026-04-09	JOED	
A 26-144	Ånge	2026-04-08	FT	Avslag	2026-04-28	JOED	Synpunkter 260424
K 26-145	Kramfors	2026-04-08	RF Övik	Bifall	2026-04-09	RS	Generellt tillstånd
T 26-143	Timrå	2026-04-08	RF Höga kusten	Bifall	2026-04-09	RS	Resan gäller i juli
A 26-151	Ånge	2026-04-09	RF Sundsvall	Bifall	2026-04-13	RS	Generellt tillstånd
K 26-152	Kramfors	2026-04-09	FT	Bifall	2026-04-13	JE	
T 26-149	Timrå	2026-04-09	FT+Ställförtr.	Bifall	2026-04-13	JE	
T 26-153	Timrå	2026-04-09	Ändr av bef tillstånd	Avslag	2026-04-13	JE	Ledsagare
H 26-155	Härnösand	2026-04-10	FT	Bifall	2026-04-14	RS	
K 26-154	Kramfors	2026-04-10	FT+MU	Bifall	2026-04-14	RS	

T 26-160	Timrå	2026-04-10	Förl FT	Bifall	2026-04-15	JE	
T 26-162	Timrå	2026-04-13	FT	Bifall	2026-04-14	RS	
H 26-165	Härnösand	2026-04-14	RF Kista	Bifall	2026-04-20	RS	6 biljetter Stockholm
T 26-164	Timrå	2026-04-14	Förl FT	Bifall	2026-04-21	RS	
K 26-168	Kramfors	2026-04-15	Förl FT+leds	Bifall	2026-04-16	JE	
H 26-173	Härnösand	2026-04-16	FT	Bifall	2026-04-20	JOED	
H 26-175	Härnösand	2026-04-16	FT+MU+Ställförträd	Bifall	2026-04-20	JOED	
K 26-172	Kramfors	2026-04-16	RF Ösmo	Avslag	2026-04-27	JOED	
T 26-176	Timrå	2026-04-17	RF Hudiksvall	Bifall	2026-04-22	RS	Resdag 23/5
T 26-177	Timrå	2026-04-17	RF Hudiksvall	Bifall	2026-04-22	RS	Resdag 23/5
T 26-178	Timrå	2026-04-17	RF Hudiksvall	Bifall	2026-04-22	RS	Resdag 23/5
A 26-183	Ånge	2026-04-20	RF+MU Sundsvall	Avslag	2026-04-27	JE	
K 26-179	Kramfors	2026-04-20	Förl FT+Intyg	Bifall	2026-04-23	RS	
K 26-184	Kramfors	2026-04-20	FT+MU	Bifall	2026-04-23	JE	
K 26-187	Kramfors	2026-04-21	FT+MU	Bifall	2026-04-24	JE	
A 26-188	Ånge	2026-04-22	FT	Bifall	2026-04-24	RS	
H 26-190	Härnösand	2026-04-22	RF Bjästa/Köpmanholmen	Bifall	2026-04-27	JE	
A 26-192	Ånge	2026-04-24	RF+MU	Delavslag	2026-04-28	JE	Ansökan för FT men var en RF

FT = Färdtjänst

RF = Riksfärdtjänst

LU = Läkarutlåtande

MU = Medicinskt utlåtande

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-04-29

Diarienr
26/00058

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum	Beslutande	Rubrik	Beslut	Beslut enligt delegations-ordningspunkt *	Kommentar	Diarienummer
2026-03-11	Förbundsdirektör	Yttrande	Remissyttrande på detaljplan gällande Norrbacka 12 SBN-2024-00717	5		25/00414-3
2026-03-16	Förbundsdirektör	Tillsvidareanställning	Tillsvidareanställd IT-specialist från och med 2026-06-08	26		Finns i personalakt

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 43 of 59.

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

Delegationsordning beslutad 2025-03-21	* Beslut enligt delegationsordningspunkt	Återredovisas ej
Myndighetsutövning		
Rätt att utse ombud att föra kommunalförbundets talan inför domstol och andra myndigheter	1	
Besluta i ärenden om utlämnande av allmän handling. Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	2	X
Avvisning av för sent inlämnat överklagande. 45 § förvaltningslag (2017:900)	3	
Omprövning av beslut Förvaltningslag (2017:900)	4	
Yttrande över remisser	5	
Övriga yttranden	6	
Gallringar av handlingar	7	X
Myndighetsbeslut om färdtjänst och riksfärdtjänst	8	Redovisas särskilt
Beslut om trafikändringar, inom ramen för Trafikförsörjningsprogrammet, till en nettokostnad på 5 basbelopp/år under förutsättning att berörda medlemmar godkänt finansiering.	9	
Ekonomiärenden		
Omprioriteringar inom fastställd ram under budgetåret	10	
Ingående av leasingavtal inom budget	11	X
Avyttra gamla eller utrangerade inventarier eller andra kommunalförbundet tillhörande föremål - högst 2 prisbasbelopp - mer än 2 prisbasbelopp	12	X
Utse beslutsattestanter	13	X
Attestering av löner och ersättningar till förtroendevalda	14	X
Upphandling och inköp		
Besluta om att förbereda och genomföra andra upphandlingar än trafik i Kommunalförbundet namn med ett upphandlingsvärde inom ram för beslutad budget	15	X
Tecknande av ramavtal och andra avtal med anledning av genomförd upphandling	16	X
Förhandling och beslut om mindre tillägg och ändringar i gällande trafikavtal inom ramen för budgeterande trafikkostnader	17	
Beslut om antagande av anbud avseende upphandling av varor och tjänster inom beslutad budget	18	X
Utbildning, tjänsteresor, konferenser mm		
Förtroendevaldas deltagande i kurs, konferens eller utlandsresa	19	
Investeringar		
Beslut om ianspråktagande av medel för investeringar inom fastställd plan och budget	20	X

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 44 of 59.

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

Representation		
Representation och externa uppvaktningar - högst 2 500 kr högst 20 000 kr per tillfälle - högst 6 000 kr per tillfälle	21	 X X
HR		
Anställning av förbundsdirektör Avskiljande av förbundsdirektör från sin tjänst Genomför årliga medarbetarsamtal med förbundsdirektör Genomför årliga lönedialoger och fastställer årlig löneutveckling för förbundsdirektör Beslutar om övriga löneförmåner för förbundsdirektör Anställning av chefer inom myndigheten, förutom FDir	22	
Personalärenden		
Inrätta eller avveckla befattningar	23	
Återbesättande av vakant tjänst	24	
Omplacering av medarbetare eller chef	25	
Tillsvidareanställning inkl. lönesättning samt förkortning av uppsägningstid		
Annan personal än FDir inom ramen för budget	26	
Vikarier	27	
Uppsägning/avsked/disciplinpåföljd		
Disciplinpåföljd för övriga medarbetare än FDir	28	
Tjänstledighet, semester, kompensationsledighet		
Tjänstledighet FDir	29	
Semester FDir	30	X
Tjänstledighet och semester	31	X
Beviljande föräldraledighet	32	X
Pensioner och andra ersättningar		
Beslut om särskild avtalspension FDir	33	
Beslut om särskild avtalspension övrig personal	34	
Kollektivavtal		
Förhandla enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt	35	
Ingå kollektivavtal för arbetsgivarens räkning	36	
Arbetsmiljö		
Organisera och fatta beslut rörande arbetsmiljöarbetet	37	X

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 45 of 59.

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum
2026-04-29

Typ av handling	Avsändare	Datum	Diarienummer	Ankomstdatum
Protokollsutdrag Borgensåtagande nyanskaffning tågfordon AB Transitio	Region Norrbotten Regionfullmäktige	2026-02-25	25/00303-18	2026-03-11
Protokollsutdrag Borgensåtagande avseende checkkredit för Norrtåg AB	Region Norrbotten Regionala utvecklingsnämnden	2026-03-19	26/00175-1	2026-03-24
Protokoll i mål T 27-24 i saken fullgörelse av avtal; nu fråga om avskrivning mm.	Ångermanlands tingsrätt	2026-03-24	23/00571-118	2026-03-24
Styrelseprotokoll nr 202 och rättelse på styrelseprotokoll	AB Transitio	2026-03-19	26/00128-3	2026-03-27
Styrelseprotokoll	Västernorrlands läns Trafik AB	2026-03-26	26/00187-1	2026-03-31
Årsredovisning och revisionsrapport för Västernorrlands läns Trafik AB	Västernorrlands läns Trafik AB	2026-04-01	26/00159-3	2026-04-01
Granskningsrapport för Västernorrlands läns Trafik AB	Västernorrlands läns Trafik AB	2026-04-02	26/0159-4	2026-04-02
Fastställd budget 2026	AB Transitio	2026-04-02	26/00128-4	2026-04-02
Revisionsberättelse för 2025 med bilaga 1-3 och 6-9	Förbundets revisorer	2026-04-14	25/00392-6	2026-04-14
Kallelse och handlingar till Norrtågs årsstämma 2026-05-28	Norrtåg AB	2026-04-17	26/00220-1	2026-04-17

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Hållbar turism kräver fungerande kollektivtrafik – gemensam skrivelse med anledning av pågående upphandling och revidering av länets kollektivtrafik.	Höga Kusten Destinationsutveckling och Länsstyrelsen Västernorrland	2026-04-20	26/00228-1	2026-04-20
Protokollsutdrag Skatteväxling av kollektivtrafik	Ånge kommunstyrelse	2026-04-14	26/00051-2	2026-04-24
Remissmissiv styrande dokument AB Transitio	AB Transitio	2026-04-28	26/00242-1	2026-04-28
Hemställan angående utökad kvällstrafik i Härnösand	Härnösands kommun	2026-04-29	26/00245-1	2026-04-29

TeamEngine E-Signing

RAPPORT

Erica Tenevall
erica.tenevall@dintur.se

Datum
2026-04-28

Diarienr
26/00243

TRAFIKBOKSLUT FÖR KOLLEKTIVTRAFIKEN I VÄSTERNORRLANDS LÄN

Verksamhetsår 2025

Innehåll

1 Inledning 2
1.1 Allmän trafikplikt 2
1.1.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt 2
2 Trafikföretag och ersättningar 2
2.1 Aktuella trafikföretag 2
3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering 5
3.1 Effektivitet 5
3.2 Kvalitet 7
3.3 Finansiering 8
4 Definitioner och begrepp 9
Bilaga: Beslut om allmän trafikplikt 11

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 48 of 59.

TeamEngine E-Signing

1 Inledning

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län är enligt kollektivtrafiklagen (2010:1065, 2 kap. 2 §) regional kollektivtrafikmyndighet i Västernorrlands län, och ansvarar därmed för kollektivtrafiken i länet. I uppdraget som regional kollektivtrafikmyndighet ingår det att fatta beslut om allmän trafikplikt för den kollektivtrafik som samhället avser att ta ansvar för. Enligt EU:s kollektivtrafikförordning (1370/2007, artikel 7) ska regionala kollektivtrafikmyndigheter en gång om året offentliggöra en samlad rapport om den allmänna trafikplikten inom sitt behörighetsområde. Denna rapport avser år 2025 och har upprättats för att redovisa verksamheten i enlighet med nämnda förordning.

Transportstyrelsen är tillsynsmyndighet och utför uppföljningar av hur regioner planerar kollektivtrafiken. Transportstyrelsens tillsynsmandat omfattar även efterlevnaden av artikel 7 i EU:s kollektivtrafikförordning.

1.1 Allmän trafikplikt

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet är grunden för vilken trafik som ska omfattas av allmän trafikplikt. Kollektivtrafikmyndigheten avgör vilken trafik som samhället ska ansvara för om målen i trafikförsörjningsprogrammet ska kunna uppfyllas. Både enskilda sträckor och hela områden kan beläggas med allmän trafikplikt om de bedöms ha större behov av kollektivtrafik än vad som kan tillgodoses på kommersiellt vis.

1.1.1 Fattade beslut om allmän trafikplikt

Under 2025 har inga beslut om allmän trafikplikt fattats av Kollektivtrafikmyndigheten.

En förteckning över fattade beslut om allmän trafikplikt sedan 1 januari 2012 återfinns i bilaga till denna rapport. Avtalen omfattar trafikslaget buss. I förteckningen ingår beslut där Kollektivtrafikmyndigheten överlåter behörighet åt andra att fatta beslut om allmän trafikplikt.

2 Trafikföretag och ersättningar

Den allmänna kollektivtrafiken i Västernorrlands län omfattar spårtrafik samt busstrafik som är linjelagd eller anropsstyrd. I detta avsnitt visas vilka trafikföretag som är avtalspart samt vilka företag som bedriver trafiken.

2.1 Aktuella trafikföretag

I tabell nedan redovisas vilka trafikföretag som finns i befintliga avtal, ersättningar till företagen för perioden 2025-01-01 till 2025-12-31 samt de utbudskilometer som respektive företag producerat inom länet. Tågtrafiken genom Norrtåg AB finansieras gemensamt av de fyra länen Västernorrland, Norrbotten, Västerbotten och Jämtland.

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 49 of 59.

TeamEngine E-Signing

Tabell 1:Aktuella trafikföretag

Kollektivtrafikföretag linjetrafik buss och tåg				
Avtalspart	Trafikutövare	Period	Utbudskilometer (tusental)	Trafikkostnader (tusental)
Mittbuss	Byberg & Nordin	2025-01-01 - 2025-12-31	6 152	225 677
Nobina	Nobina	2025-01-01 - 2025-12-31	6 496	310 864
Norrtåg		2025-01-01 - 2025-12-31	2 233	124 487

Det ursprungliga priset i bussavtalen regleras med index. År 2025 var indexnivåerna i snitt 38,8% respektive 38,3% beroende på typ av avtal. År 2024 var indexnivåerna i snitt 39,8% respektive 38,7%. Ersättning till entreprenör (trafikkostnad) avser således det ursprungliga avtalspriset från 2014 med trafikförändringar och index för 2025.

I tabell nedan visas giltighetstid för befintliga avtal, tillsammans med trafikområde och avtalspart. Från och med december 2027 kommer länets trafikområden vara färre och större. Av tabellen framgår relationen mellan dagens trafikområden och kommande trafikområden. Den avtalspart som står nämnd i tabellen avser dagens avtalspart. Vilket trafikföretag som kommer att trafikera vilket trafikområde under nästa avtalsperiod blir bestämt först efter att nya trafikavtal tecknats.

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 50 of 59.

TeamEngine E-Signing

Tabell 2: Trafikavtal linjetrafik, allmän kollektivtrafik

Trafikavtal linjetrafik, allmän kollektivtrafik

Trafikområde (fr.o.m. dec 2027)	Trafikområde (t.o.m. dec 2027)	Namn	Beskrivning	Starttid	Sluttid	Avtalspart
2 Ådalen	O2	Höga kusten	Höga kusten - Kramfors	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	O345	Sollefteå	Sollefteå tätorts- och landsbygdstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
	O3	*Sollefteå tätort*	*Sollefteå tätortstrafik*			
	O4/O5	*Sollefteå landsbygd*	*Sollefteå landsbygd*			
3 Örnsköldsvik	O6	Örnsköldsvik tätort	Örnsköldsviks tätortstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
3 Örnsköldsvik	O7	Örnsköldsvik Husum	Örnsköldsvik - Husum	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
3 Örnsköldsvik	O8	Örnsköldsvik Bredbyn	Bredbyn - Örnsköldsvik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
3 Örnsköldsvik	O9	Örnsköldsvik Köpmanholmen	Köpmanholmen - Örnsköldsvik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	O10/O22	Härnösand	Härnösand tätorts- och landsbygdstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
	O10	*Härnösands tätort*	*Härnösands tätortstrafik*			
	O22	*Härnösand landsbygd*	*Härnösand landsbygdstrafik*			
1 Medelpad	O14/O15	Sundsvalls tätort	Sundsvalls tätortstrafik	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
1 Medelpad	O16	Sundsvall nordvästra	Hammarstrand - Liden - Sundsvall	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
1 Medelpad	O17/21	Timrå/Sundsvall Njurunda	Timrå - Njurunda	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
1 Medelpad	O18	Sundsvall Matfors	Matfors - Sundsvall	2014-06-15	2027-12-11	Nobina
2 Ådalen	O20	Ådalen	Sollefteå - Kramfors - Härnösand	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
1 Medelpad	O23	Ljungandalen	Ånge - Sundsvall	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	S4	Linje 331	Sundsvall - Sollefteå	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
2 Ådalen	S5	Linje 201	Sundsvall - Härnösand	2014-06-15	2027-12-11	Mittbuss
3 Örnsköldsvik	S6	Linje 50	Härnösand - Örnsköldsvik	2016-12-11	2027-12-11	Nobina
Linje 40	S3	Linje 40/Tvärflöjten	Örnsköldsvik - Sollefteå - Östersund	2020-12-13	2024-12-14	Centrala Buss

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 51 of 59.

TeamEngine E-Signing

Linje 40 är en linje där ansvaret delas av Jämtlands och Västernorrlands län. Avtalet för linje 40 har från december 2024 övertagits av Länstrafiken i Jämtland.

I juni 2025 startade ett nytt avtal för serviceresor. Denna upphandling innefattar bland annat anropsstyrd linjetrafik samt kompletteringslinjer som utförs med taxi. I och med det nya avtalet har antalet trafikområden minskat från sex mindre till tre större. Tabellen nedan visar giltighetstid för befintliga avtal, tillsammans med trafikområde och avtalspart.

Tabell 3:Trafikavtal serviceresor

Trafikavtal serviceresor

Trafikområde	Namn	Beskrivning	Starttid	Sluttid	Avtalspart
Trafikområde 1	Serviceresor inom Ånge, Timrå, Härnösand och sjukresor i Sundsvalls kommun	Anropsstyrd linjetrafik/ kompletteringstrafik	2025-06-15	2029-06-14	Samtrans omsorgsresor AB
Trafikområde 2	Serviceresor inom Sollefteå och Kramfors kommun	Anropsstyrd linjetrafik/ kompletteringstrafik	2025-06-15	2029-06-14	Byberg & Nordin Busstrafik AB
Trafikområde 3	Serviceresor inom Örnsköldsviks kommun	Anropsstyrd linjetrafik/ kompletteringstrafik	2025-06-15	2029-06-14	Björkstaden Beställningscentral AB

3 Kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering

I detta avsnitt redovisas kollektivtrafikens effektivitet, kvalitet och finansiering med ett urval värden för 2025. Värdena är hämtade från Kollektivtrafikmyndighetens egna system samt uppgifter från bland annat Svensk kollektivtrafik och Trafikanalys.

3.1 Effektivitet

Resandet med den regionala kollektivtrafiken minskade kraftigt under covid 19-pandemin. Efter att resandevolymerna var som lägst 2021 har en successiv återhämtning tagit vid. Nivåerna ligger fortfarande under de som noterades före pandemin. Nivån är idag 25 procent lägre än nivån för 2019.

Under 2025, såväl som under 2024, har det varit stora problem med att validera biljetter ombord på bussarna. Dessa problem är märkbara i statistiken, som inte återger en komplett bild över resandet. Effekterna av problemen påverkar bland annat utfallet för de värden som handlar om resandeutveckling.

I Västernorrlands län finns tätortstrafik i Sundsvall, Örnsköldsvik, Härnösand och Sollefteå samt landsbygdstrafik i redan nämnda kommuner och i Timrå, Ånge och Kramfors kommun. Det finns även regionala linjer mellan kommunhuvudorter. I länet finns dessutom transportkonceptet paxa, som är efterfrågestyrd trafik som fungerar som komplement till den linjelagda trafiken. I Sollefteå tätort är paxa numera en permanent trafiklösning.

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 52 of 59.

TeamEngine E-Signing

Utbudet av kollektivtrafik är i princip oförändrat sedan 2024, men bussarnas beläggning och antalet personkilometrar har minskat vilket indikerar ett lägre resande. Ett lägre resande ger även en högre trafikeringskostnad per påstigning. Antalet resor som gjorts inom länet med tåg har ökat under 2025.

I likhet med många andra län har Västernorrland en minskande marknadsandel. Andelen kollektivtrafikresor av det motoriserade resandet är i dagsläget 9 procent.

Tabellen nedan visar resandeutveckling i länet utifrån ett antal variabler. 2024 är att betrakta som ett startår för den summering som presenteras. Den nedbrytning som görs på de avtalsområden som börjar gälla 2027 introduceras till trafikuppföljningen för 2025 och görs inte retroaktivt. Definitioner och begrepp återfinns i avsnitt 4.

Tabell 4: Effektivitet allmän kollektivtrafik

Effektivitet		
	2025	2024
Antal påstigningar		
Totalt, buss	7 960 768	8 450 552
AO1	5 304 039	n.a.
AO2	1 401 422	n.a.
AO3	1 241 872	n.a.
Per invånare	33,1	35,0
Totalt, tåg	507 050	491 587
Per invånare	2,1	2,0
Antal utbudskilometer		
Totalt (tusental) buss	12 821	12 939
AO1	6 211	n.a.
AO2	4 300	n.a.
AO3	2 061	n.a.
Per invånare (km)	53,3	55,1
Totalt (tusental) tåg	2 233	2 205
Per invånare (km)	9,3	9,1
Antal personkilometer (tusental)		
Buss	140 905	151 848
Tåg	88 691	80 057
Beläggning (antal passagerare)		
Buss	11,0	11,7
Trafikeringskostnad (kronor)		
Per påstigning	68	65
Per utbudskilometer	41	42
Marknadsandel (procent)		
Andel	9	9
Invånare i Västernorrlands län		
Antal	240 640	241 458

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 53 of 59.

TeamEngine E-Signing

Resandet med anropsstyrd linjetrafik inom serviceresor har totalt sett minskat, vilket framgår av tabell nedan. Detta beror på att sjukreselinje 190 förändrats och att allmänna resenärer inte längre kan resa med linjen.

Tabell 5: Serviceresor

Resande anropsstyrd linjetrafik och kompletteringstrafik		
	2025	2024
Antal påstigningar		
Totalt	4 881	6 395
Trafikområde 1	1 060	1 269
Trafikområde 2	1 903	1 481
Trafikområde 3	784	998
*Sjukreselinje 190 **	1 134	2 647
Antal personkilometer (tusental)		
Totalt	211	381
Trafikområde 1	22	27
Trafikområde 2	23	20
Trafikområde 3	19	25
*Sjukreselinje 190 **	146	309

*t.o.m. 2025-06-14

3.2 Kvalitet

Att erbjuda länets invånare en kollektivtrafik som är trygg, tillgänglig och pålitlig är ett av Kollektivtrafikmyndighetens kärnuppdrag. Andelen tillgänglighetsanpassade bussfordon kommer att öka med de nya trafikavtalen. Det finns fortsatt behov av att anpassa länets hållplatser och bytespunkter så att de kan nyttjas av alla resenärsgrupper. De underlag som visar tillgänglighetnivå på länets hållplatser är idag inte fullständiga. Kollektivtrafikmyndigheten arbetar successivt med att komplettera och förbättra underlaget, framför allt för hållplatser med högt antal påstigande.

Tillgängligheten vid länets tågstationer varierar. Alla stora och medelstora stationer har resenärsinformation i form av text och ljud. Samtliga stationer i Västernorrland (Erikslund ej uppgift) har taktila stråk på perrongen, de stora stationerna Örnsköldsvik C och Sundsvall C har även taktila stråk i väntsalen vilket även Husum och Örnsköldsvik N har. De flesta stationer har tillgänglighetsanpassad entré till väntsalen och en anpassad WC.

Bussarnas punktlighet mäts som andel av bussarna som följer tidtabellen. Under 2025 var 61 procent av bussarna i tid. 34 procent av bussarna ankom för sent. Utöver det avgick en mindre andel av bussarna för tidigt. Tågens punktlighet har förbättrats senaste året och mer än 90 procent av tågen ankom på utsatt tid.

Andelen resenärer som är nöjda med kollektivtrafiken (NKI) är 55 procent vilket ligger i linje med det nationella snittet. Resenärsgruppen seniorer (65-95 år) är mer nöjda med kollektivtrafiken än andra grupper. Kvinnor och män är nöjda i samma utsträckning.

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 54 of 59.

TeamEngine E-Signing

Tabellen nedan berör kollektivtrafikens kvalitet utifrån ett antal nyckeltal.

Tabell 6: Allmänna kollektivtrafikens kvalitet

Kvalitet		
	2025	2024
Punktlighet (procent)		
Buss	60,7	62,5
Tåg	93,1	89,3
Nöjdhet (procent)		
NKI	55	56
Tillgänglighet (procent)		
Tillgänglighetsanpassade bussar	28	30
Tillgänglighetsanpassade hpl/stationer		
Buss	n.a.	n.a.
Tåg	n.a.	n.a.
Fossilfria fordon (procent)		
Andel personkm med fossilfritt drivmedel, buss	100	100
Andel utsläppsfria bussar	n.a.	n.a.
Andel elektrifierade tåg	100	100

3.3 Finansiering

Kommunalförbundets trafikintäkter uppgår till knappt 125 miljoner kronor. Denna post innefattar direkta intäkter från trafikanterna i form av biljettintäkter och rymmer inte subventionerade produkter. Dessa ingår i och med nya förbundsordningen i medlemsbidraget.

Sedan 2025 gäller en ny förbundsordning för Kollektivtrafikmyndigheten. Intäkter från biljettförsäljning fördelas inte längre till förbundets medlemmar på samma sätt som tidigare. Trafiken bekostas i huvudsak gemensamt av medlemmarna bortsett från den tillköpstrafik som tillgodoser lokala behov av trafikförsörjning. Hur stor del av biljettintäkterna som kan härledas till en viss linje, eller avtalsområde, styrs genom en framtagen modell som tar hänsyn till olika värden, såsom linjens längd. I tabellen nedan fördelas biljettintäkterna på de tre nya avtalsområdena utifrån den nya modellen. Ingående data finns från maj månad 2025 och framåt, av den anledningen är summan av de fördelade intäkterna lägre än den totala trafikintäkten som redovisas på helårsbasis.

Den fördelning som görs på de tre nya avtalsområden som börjar gälla 2027 introduceras till trafikuppföljningen för 2025 och görs inte retroaktivt.

Kostnaderna för att genomföra trafiken var högre 2024 än 2025, vilket beror på högre indexnivåer och fler trafikeringsdagar.

TeamEngine Document E-Sign ID: A1AB568D-4E47-43A1-9637-FB4BE55D1B08. Page 55 of 59.

Tabell 7: Allmänna kollektivtrafikens finansiering

Finansiering		
	2025	2024
Intäkter (tusental)		
Trafikintäkter buss	124 968	121 374
varav intäkter allmänhetens resor	96 527	99 000
Fördelade biljettintäkter	63 007	x
AO1	41 971	x
AO2	12 623	x
AO3	7 745	x
Trafikintäkter tåg	39 398	40 162
Kostnader (tusental)		
Trafikkostnader buss	543 264	550 064
AO1	290 532	x
AO2	147 822	x
AO3	98 187	x
Trafikkostnader tåg	124 487	131 224
Kostnad per produktionskm (kr)		
AO1	47	x
AO2	34	x
AO3	48	x
Medlemsbidrag (tusental)	460 667	325 408
Övriga bidrag och tillskott (tusental)	3 502	3 496
Självfinansieringsgrad (procent)	18,4	18,9

4 Definitioner och begrepp

I detta avsnitt ges en definition av de begrepp och värden som används i rapporten. Listan nedan utgår från branschpraxis och från Transportstyrelsens och Trafikanalys definitioner.

Tabell 8:Begreppsförklaring

Beläggning	Det genomsnittliga antalet passagerare per fordon. Räknas ut genom att dividera antalet personkilometer med antalet utbudskilometer.
Medelfärdlängd	Medelfärdlängd per påstigning. För lokal- eller regionalbuss i Västernorrlands län är medelfärdlängden 17,7 km, enligt RVU Sverige.
NKI	Nöjd Kund Index, anger andelen resenärer som är nöjda med sin kollektivtrafik (ger betyg 4 eller 5 på en 5-gradig skala).

Personkilometer	Den sammanlagda reslängden för alla resenärer. Räknas ut genom att multiplicera den genomsnittliga reslängden med antalet påstigningar.
Resande	Resandet mäts som antal påstigningar eller som personkilometer. Reser man tur och retur är det två påstigningar, och reser man med övergång är varje övergång en ny påstigning.
Trafikintäkter	Trafikintäkter är direkta intäkter från trafikanterna i form av biljettintäkter.
Utbudskilometer	Utbudet av kollektivtrafik mätt som fordonens totala färdsträcka.

Listan nedan kommenterar vilka uppgifter som ingår i de värden som tas upp i rapporten.

Tabell 9:Antaganden

Antal påstigningar, både gällande buss och tåg, avser antal viseringar ombord. Uppgifter hämtas från PowerBI och Qlick View. Resor med paxa inhämtas separat från bokningssystemet VOC.
Antal utbudskilometer inkluderar inte sträckor tillryggalagda i Jämtlands län. För paxa inhämtas underlag från VOC.
Trafikintäkter totalt inkluderar skolkort och resplus, ej bussgods. Inga subventioner ingår i posten.
Intäkter från allmänhetens resor är trafikintäkter exklusive skolkort och resplus.
Trafikkostnader är detsamma som ersättning till trafikföretagen. Stationsavgifter och depåhyra ingår inte i posten.
Medlemsbidrag är bidrag från kommun och region.
Övriga bidrag och tillskott avser bidrag från staten.
Självfinansieringsgrad är den andel av trafikkostnaden som täcks av biljettintäkter från kund, exklusive skolkort, inklusive resplus.
Uppgifter om bussarnas punktlighet kommer från Consat och tågens punktlighet från Norrtåg. NKI kommer från Kollbar, med urvalsvärde ”kund”. Andel tillgänglighetsanpassade bussar och andel personkilometer med fossilfritt drivmedel kommer från Frida. De kommentarer som ges i löptext angående tillgänglighet på tågstationer är hämtade från Norrtågs hemsida.

Thomas Olsson

Förbundsdirektör

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Bilaga: Beslut om allmän trafikplikt

2023

Dnr 23/00607-2

- Trafikplikt för trafiksystemet Norrtåg
- Allmän trafikplikt samt överlämnande av befogenhet att ingå avtal om allmän trafik

2022

Dnr 22/00425-2

- Beslut om behörighet till annan trafikhuvudman att fatta beslut om trafikplikt i Västernorrlands län

Dnr 22/00234-2

- Beslut om behörighet till annan trafikhuvudman att fatta beslut om allmän trafikplikt i Västernorrlands län (buss)
- Beslut om behörighet till annan trafikhuvudman att fatta beslut om allmän trafikplikt i Västernorrlands län (tåg)

2021

Dnr 21/00635-2

- Beslut om allmän trafikplikt beträffande anropsstyrd trafik inom Sundsvalls kommun
- Beslut om överlämnande av befogenhet till Sundsvalls kommun att ingå avtal om allmän trafik

Camilla Norberg
Date: 2026-05-26 13:45 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Administratör
Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

Jon Björkman
Date: 2026-05-26 13:52 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: jon.bjorkman@kramfors.se

Glenn Nordlund
Date: 2026-05-26 13:56 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: glenn.nordlund@rvn.se

PROTOKOLL

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-06-10

Diarienr
26/00286-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-06-10

Tid: 16.00 – 16.34
Datum: 2026-06-10
Plats: Teamsmöte

Närvarande ledamöter:
Se Tjänstgöringslistan

Justerare:
Knapp-Britta Thyr (MP)

Tid för justering:
2026-06-10

Justering av protokollet sker med BankID

Underskrifter
Se sista sidan

ANSLAG/BEVIS

Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se.

Sammanträdesdatum	Anslaget uppsatt den	Anslaget nedtas den
2026-06-10	2026-06-10	2026-07-02

Förvaringsplats för protokollet
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

Camilla Norberg, Stabsadministratör

PROTOKOLL

Närvarande

Region Västernorrland

- Glenn Nordlund (S), ledamot och ordförande
- Joakim Jonsson (KD, ledamot och vice ordförande

Örnsköldsviks kommun

- Andreas Jansson (C), ledamot
- Carolina Sondell (S), ersättare

Kramfors kommun

- Jon Björkman (V), tjänstgörande ersättare

Härnösands kommun

- Knapp-Britta Thyr (MP), ledamot och justerare
- Per-Eric Norberg (C), ersättare

Sundsvalls kommun

- Hans Forsberg (C), ledamot

Timrå kommun

-

Ånge kommun

- Eva Mörk Månsson (S), ledamot Ånge kommun ankom under § 66

Sollefteå kommun

- Johan Andersson (C), ledamot
- John Åberg (S), ersättare

Frånvarande

- Magnus Svensson (C), ersättare Region Västernorrland
- Per Gybo (SJVP), ersättare Region Västernorrland
- Malin Svanholm (S), ledamot Kramfors kommun
- Sven Bredberg (M), ersättare Sundsvalls kommun
- Stefan Dalin (S), ledamot Timrå kommun
- Tony Andersson (M), ersättare Timrå kommun
- Göran Ottosson (SD), ersättare Ånge kommun

Tjänstepersoner

- Thomas Olsson
- Camilla Norberg
- Stefan Välijeesiö

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-06-10

Innehåll

§ 63. Sammanträdets öppnande 4
§ 64. Upprop 4
§ 65. Val av justerare för sammanträdet 4
§ 66. Tilldelningsbeslut av kontrakt i upphandlingen Busstrafik 2027 5
§ 67. Sammanträdet avslutas 6

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress: Box 143, 841 22 Ånge
Besöksadress: Viktoriagatan 16, 872 35 Kramfors
Telefon: 0775-50 77 70
Org. nr: 222000-2923
Webb/e-post: registrator@dintur.se, www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 317D9B6B-959D-4E31-8625-DEF1A8E05C16. Page 3 of 11.

PROTOKOLL

§ 63. Sammanträdets öppnande

§ 64. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 65. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Knapp-Britta Thyr (MP) till justerare för sammanträdet.

PROTOKOLL

§ 66. Tilldelningsbeslut av kontrakt i upphandlingen Busstrafik 2027

Förbundsdirektionen beslutar

att tilldela Vy Buss AB kontrakt för trafikuppdrag Medelpad och Trafikuppdrag Ådalen,

att tilldela Byberg & Nordin Busstrafik AB kontrakt för trafikuppdrag Örnsköldsvik, skolskjuts Härnösands kommun, skolskjuts Kramfors kommun, skolskjuts Sollefteå kommun och skolskjuts Örnsköldsviks kommun,

att uppdra till förbundsdirektören att teckna avtal för upphandlingen Busstrafik 2027,

att förklara paragrafen omedelbart justerad.

Ärendet
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har upphandlat följande sju trafikuppdrag:

- Allmän kollektivtrafik Medelpad
- Allmän kollektivtrafik Ådalen
- Allmän kollektivtrafik Örnsköldsvik
- Skolskjuts Härnösands kommun
- Skolskjuts Kramfors kommun
- Skolskjuts Sollefteå kommun
- Skolskjuts Örnsköldsviks kommun

Förslaget är att tilldela Vy Buss AB och Byberg & Nordin Busstrafik AB kontrakten för respektive uppdrag enligt tabellen nedan.

Förslaget för tilldelning har tagits fram efter genomförd prövning och utvärdering av inlämnade anbud. Antagna anbudsgivare och deras anbud uppfyller upphandlingsdokumentens samtliga obligatoriska krav och har enligt utvärderingsmodellen det ekonomiskt mest fördelaktiga priset.

Kategori	Trafikuppdrag	Anbudsgivare	Vinnande anbud	Utvärderingspris
Allmän trafik	Medelpad	Vy Buss AB	Kombination 3	244 786 178
Allmän trafik	Ådalen	Vy Buss AB	Kombination 3	141 351 041
Allmän trafik	Örnsköldsvik	Byberg & Nordin Busstrafik AB	Kombination 2	101 324 131
Skolskjuts	Härnösand	Byberg & Nordin Busstrafik AB	Kombination 2	5 389 341
Skolskjuts	Kramfors	Byberg & Nordin Busstrafik AB	Kombination 2	16 996 055
Skolskjuts	Sollefteå	Byberg & Nordin Busstrafik AB	Fristående bud	18 448 672
Skolskjuts	Örnsköldsvik	Byberg & Nordin Busstrafik AB	Kombination 2	31 686 282

PROTOKOLL

Efter det att anbudssökande och anbudsgivare underrättats om förbundsdirektionens beslut om tilldelning meddelats inträder en avtalsspärr om 10 dagar enligt 20 kap. 1 § lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna.

Föredragande:
Stefan Välijeesiö, trafikchef.

Expedieras till:
Kommunalförbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-06-08 Beslut om tilldelning av kontrakt i upphandlingen Busstrafik 2027

§ 67. Sammanträdet avslutas

TeamEngine E-Signing

Underrättelse om tilldelningsbeslut och individuell rapport avseende upphandlingen Busstrafik 2027

Underrättelse om beslut om tilldelning av kontrakt

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har upphandlat följande sju trafikuppdrag:

1. Allmän kollektivtrafik Medelpad
2. Allmän kollektivtrafik Ådalen
3. Allmän kollektivtrafik Örnsköldsvik
4. Skolskjuts Härnösands kommun
5. Skolskjuts Kramfors kommun
6. Skolskjuts Sollefteå kommun
7. Skolskjuts Örnsköldsviks kommun

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har beslutat att tilldela

- Vy Buss AB kontrakt för trafikuppdrag Medelpad och trafikuppdrag Ådalen, samt
- Byberg & Nordin Busstrafik AB kontrakt för trafikuppdrag Örnsköldsvik, skolskjuts Härnösands kommun, skolskjuts Kramfors kommun, skolskjuts Sollefteå kommun och skolskjuts Örnsköldsviks kommun.

Tilldelningsbeslutet har fattats efter genomförd prövning och utvärdering av inlämnade anbud. Antagna anbudsgivare och deras anbud uppfyller upphandlingsdokumentens samtliga obligatoriska krav och har enligt utvärderingsmodellen det ekonomiskt mest fördelaktiga priset.

Upplysningsvis framhålls att tilldelningsbeslutet inte är en accept i civilrättslig mening. Avtal i upphandlingen ingås genom att parterna undertecknar skriftligt kontrakt.

Avtalsspärr råder enligt 20 kap. 1 § lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna till och med tio dagar efter detta beslutsmeddelande.

Kramfors den 10 juni 2026

Thomas Olsson
Förbundsdirektör

TeamEngine Document E-Sign ID: 317D9B6B-959D-4E31-8625-DEF1A8E05C16. Page 7 of 11.

TeamEngine E-Signing

1 Redovisning av upphandlingens genomförande – individuell rapport

1.1 Inledning

I det följande redovisas handläggningen av upphandlingsprocessen, prövning av anbud och utfallet av genomförd utvärdering.

1.2 Tillämplig lag

Upphandlingen har genomförts enligt lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) med användande av förhandlat förfarande med föregående annonsering.

1.3 Annonsering

Offentliggörande enligt artikel 7.2 i EU:s kollektivtrafikförordning skedde den 6 oktober 2023. Upphandling inleddes med annonsering av en inbjudan till anbudsansökan i e-Avrop den 15 april 2025.

1.4 Anbudsansökan

Sista dag för att inkomma med anbudsansökan var den 12 maj 2025. Vid ansökningstidens utgång hade följande tio leverantörer ansökt om att få lämna anbud.

1. Bergkvarabuss AB
2. Boreal Sverige AB
3. Byberg & Nordin Busstrafik AB
4. Connect Bus Sverige AB
5. Flexbuss Sverige AB
6. Keolis Sverige AB
7. Mohlins Bussar AB
8. Nobina Sverige AB
9. VR Sverige AB
10. Vy Buss AB

1.5 Kvalificering av ansökande leverantörer

Samtliga anbudssökande företag befanns uppfylla de i ansökningsinbjudan uppställda kraven för att få lämna anbud.

1.6 Anbudsinbjudan

Inbjudan att lämna anbud och upphandlingsdokumenten distribuerades till kvalificerade leverantörer den 10 december 2025 via e-Avrop. Sista dag för inlämning av anbud var måndagen den 4 maj 2026.

1.7 Frågor och svar

Sista dag för frågor i upphandlingen var den 24 april 2026. Under frågeperioden inkom ett antal frågor rörande upphandlingsdokumenten och gjordes kompletteringar och förtydliganden av upphandlingsdokumenten. Svaren på frågorna samt kompletteringar och förtydliganden kommunicerades till samtliga inbjudna leverantörer via e-Avrop inom den tid som följer av LUF.

TeamEngine Document E-Sign ID: 317D9B6B-959D-4E31-8625-DEF1A8E05C16. Page 8 of 11.

TeamEngine E-Signing

1.8 Anbudsöppning

Protokollförd anbudsöppning ägde rum den 5 maj 2026. Under anbudstiden hade anbud inkommit från följande leverantörer.

1. Byberg & Nordin Busstrafik AB
2. Nobina Sverige AB
3. Vy Buss AB

1.9 Prövning och utvärdering av anbud

Vid prövningen av anbuden kontrollerades om inskickade anbud uppfyllde upphandlingsdokumentens obligatoriska krav. Samtliga anbudsgivares anbud befanns uppfylla kraven i upphandlingen och har alltså kommit att utvärderas.

I enlighet med vad som följer av upphandlingsdokumenten ska det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet utses på grundval av pris. För varje anbud och för varje kombinationsanbud har beräknats ett utvärderingspris på det sätt som framgår av upphandlingsdokumenten.

Utvärderingspriset för respektive anbud och kombinationsanbud framgår av bilaga 1.

1.10 Tilldelning

Enligt upphandlingsdokumenten ska trafikuppdragen fördelas mellan anbudsgivarna på ett sådant sätt att det totala utvärderingspriset för samtliga trafikuppdrag i upphandlingen minimeras (blir så lågt som möjligt).

Av det ovanstående framgår att de anbud som ger det lägsta totala utvärderingspriset för de aktuella trafikuppdragen är

- Vy Buss AB:s kombinationsanbud 3 avseende trafikuppdrag Medelpad och trafikuppdrag Ådalen,
- Byberg & Nordin Busstrafik AB:s kombinationsanbud 2 avseende trafikuppdrag Örnsköldsvik, trafikuppdrag skolskjuts Örnsköldsviks kommun, skolskjuts Härnösands kommun och skolskjuts Kramfors kommun, och
- Byberg & Nordin Busstrafik AB:s anbud avseende trafikuppdrag skolskjuts Sollefteå kommun,

och därför är de anbudsgivare som ska tilldelas respektive kontrakt.

- o -

TeamEngine Document E-Sign ID: 317D9B6B-959D-4E31-8625-DEF1A8E05C16. Page 9 of 11.

TeamEngine E-Signing

Tilldelningsbeslut med individuell rapport
Bilaga 1 – Anbudens utvärderingspris

Utvärderingspris för respektive fristående anbud och kombinationsanbud framgår av nedanstående tabeller.

Det lägsta totala utvärderingspriset för de i upphandlingen ingående trafikuppdragen har markerats med grön färg.

		Busstrafik			**Skoltrafik**			
Fristående anbud		Medelpad	Ådalen	Örnsköldsvik	Härnösand	Kramfors	Sollefteå	Örnsköldsvik
Byberg & Nordin Busstrafik AB		–	145 240 279	102 836 631	9 489 341	17 301 055	18 448 672	31 846 282
Nobina		263 991 871	–	106 270 126	–	–	–	50 174 158
Vy Buss AB		245 984 626	142 041 444	–	7 535 544	–	–	–
Kombinationsanbud								
Byberg & Nordin Busstrafik AB	1	–	–	–	5 389 341	16 996 055	–	–
Byberg & Nordin Busstrafik AB	2	–	–	101 324 131	5 389 341	16 996 055	–	31 686 282
Byberg & Nordin Busstrafik AB	3	–	142 440 279	–	6 489 341	17 301 055	18 448 672	–
Nobina Sverige AB	1	263 991 861	–	105 770 126	–	–	–	49 674 158
Vy Buss AB	1	244 383 956	141 119 328	–	6 862 232	–	–	–
Vy Buss AB	2	–	141 339 786	–	6 862 232	–	–	–
Vy Buss AB	3	244 786 178	141 351 041	–	–	–	–	–

- o -

TeamEngine Document E-Sign ID: 317D9B6B-959D-4E31-8625-DEF1A8E05C16. Page 10 of 11.

Camilla Norberg
Date: 2026-06-10 16:39 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Administratör
Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

BRITTA THYR
Date: 2026-06-10 16:41 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: britta.thyr@harnosand.se

Glenn Nordlund
Date: 2026-06-10 16:41 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: glenn.nordlund@rvn.se

PROTOKOLL

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-06-23

Diarienr
26/00277-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-06-23

Tid:
08.30 – 13.37

Datum:
2026-06-23

Plats:
Distansmöte via Microsoft Teams

Närvarande:
Se närvarolista

Justerare:
Jon Björkman (V)

Tid för justering:
2026-06-25, justering av protokollet sker med BankID

Anslag/Bevis
Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se

Sammanträdesdatum:
2026-06-23

Anslaget uppsatt den
2026-06-25

Anslaget nedtas den
2026-07-17

Förvaringsplats för protokollet:
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

PROTOKOLL

Närvarande

Region Västernorrland

- Glenn Nordlund (S), ledamot och ordförande
- Joachim Jonsson (KD), ledamot och vice ordförande, närvarade vid föredragningarna i §§ 80-82 och 85-86, men deltog inte i handläggning eller beslut
- Magnus Svensson (C), tjänstgörande ersättare

Örnsköldsviks kommun

- Andreas Jansson (C), ledamot
- Carolina Sondell (S), ersättare

Kramfors kommun

- Malin Svanholm (S), ledamot, närvarade vid föredragningarna i §§ 79-82 och 85-86, men deltog inte i handläggning eller beslut
- Jon Björkman (V), tjänstgörande ersättare och justerare

Härnösands kommun

- Per-Eric Norberg (C), tjänstgörande ersättare

Sundsvalls kommun

- Hans Forsberg (C), ledamot

Timrå kommun

- Stefan Dalin (S), ledamot

Ånge kommun

- Eva Mörk Månsson (S), ledamot

Sollefteå kommun

- Johan Andersson (C), ledamot
- John Åberg (S), ersättare

Frånvarande

- Per Gybo (SJVP), Region Västernorrland, ersättare
- Knapp-Britta Thyr (MP), Härnösands kommun, ledamot
- Sven Bredberg (M), Sundsvalls kommun, ersättare
- Tony Andersson (M), Timrå kommun, ersättare
- Göran Ottosson (SD), Ånge kommun, ersättare

Tjänstepersoner

- Thomas Olsson
- Camilla Norberg
- Kristina Van Loveren (§ 79-82)
- Magnus Gode (§ 79-82)
- Christin Borg (§ 83-86)
- Erica Tenevall (§ 85)
- Petra Oldenmark (§ 85)

Övriga

- Åke Söderberg
- Björn Hellquist

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-06-23

Innehåll

§ 68. Sammanträdets öppnande 4
§ 69. Upprop 4
§ 70. Val av justerare för sammanträdet 4
§ 71. Godkännande av dagordning 4
§ 72. Föregående protokoll 4
§ 73. Ordförande rapporterar 5
§ 74. Förbundsdirektören rapporterar 5
§ 75. Hel- och delägda bolag 6
§ 76. Beslutsuppföljning 6
§ 77. Delegationsbeslut 7
§ 78. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar 7
§ 79. Information från revisorerna 8
§ 80. Kostnader för depån och övriga lokaler från Sundsvalls kommun 9
§ 81. Tertialrapport april 2026 11
§ 82. Mål- och resursplan samt budget 2027 med plan för 2028-2029 14
§ 83. Justering av biljettpriser 2027 17
§ 84. Handlingsplan revisionsrapport 19
§ 85. Zon, pris- och produktutredning 20
§ 86. Tillfälligt halverade biljettpriser 22
§ 87. Uppsiktsplikt Bussgods i Norr AB 24
§ 88. Uppsiktsplikt Norrtåg AB 25
§ 89. Uppsiktsplikt AB Transitio 26
§ 90. Remissvar AB Transitios styrande dokument 27
§ 91. Sammanträdet avslutas 28

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 3 of 91.

PROTOKOLL

§ 68. Sammanträdets öppnande

§ 69. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 70. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Jon Björkman (V) till justerare för sammanträdet.

§ 71. Godkännande av dagordning

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna dagordningen.

§ 72. Föregående protokoll

Förbundsdirektionen beslutar

att föregående protokoll från 8 maj och 22 maj 2026 läggs till handlingarna.

Bakgrund
Protokollen har varit utsänd för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 73. Ordförande rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från ordförande till handlingarna.

Bakgrund
Vid direktionens sammanträde den 22 maj fick ordföranden i uppdrag att ta kontakt med Region Jämtland Härjedalen avseende en utredning av trafikkostnader för två alternativ för persontrafik via Övre Ådalsbanan. Ordföranden har förankrat frågan med Region Jämtland Härjedalen, och arbetet kan nu fortsätta. Myndigheten återrapporterar i höst.

Vidare har ytterligare möten genomförts med Sveriges Kommuner och Regioner avseende nedsatta priser, där vi har haft möjlighet att lämna inspel. Representationen har omfattat aktörer från hela landet.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 74. Förbundsdirektören rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från förbundsdirektören till handlingarna.

Bakgrund
Förbundsdirektören informerar om att överklagandeperioden för bussupphandlingen nu har löpt ut. Vi kan därmed glädjande konstatera att inga överklaganden har inkommit. Avtal kommer att tecknas imorgon, eller senast på torsdag.

Förbundsdirektören redogör vidare för en sammanfattning av händelser kopplade till konflikten med taxiföretagen i samband med övergången till systemet ALFA.

Den gångna terminen har varit intensiv med bland annat arbete avseende bussupphandlingen samt upphandlingen av biljett- och betalsystem.

Avseende upphandlingen av biljett- och betalsystemet pågår för närvarande frågor och svar-fas fram till den 31 juli. Arbetet bedrivs i ett högt tempo, och förvaltningen är fortsatt hoppfull kring processen.

Föredragande:
Thomas Olsson, förbundsdirektör.

PROTOKOLL

§ 75. Hel- och delägda bolag

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen om hel- och delägda bolag till handlingarna,

att direktionens medlemmar haft möjlighet att ställa frågor kring inkomna dokument.

Bakgrund

Bussgods i Norr AB
Kallelse och handlingar till Bussgods i Norr AB:s stämma 2026-06-04

Norrtåg AB
Inga inkomna handlingar

AB Transitio
Styrelseprotokoll nr 203 2026-04-23
Kallelse och handlingar till AB Transitios stämma 2026-06-02

Västernorrlands läns Trafik AB
Protokoll bolagsstämma 2026-05-28

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 76. Beslutsuppföljning

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga beslutsuppföljningen till handlingarna.

Bakgrund
Beslutsuppföljningen har varit utsänt för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Beslutsuppföljning, **bilaga 1.**

§ 77. Delegationsbeslut

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga delegationsbesluten till handlingarna.

Bakgrund
Delegationsbesluten har varit utsänt för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Delegationsbeslut, **bilaga 2.**

§ 78. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar till handlingarna.

Bakgrund
Inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar har varit utsänt för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Lista på inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar, **bilaga 3.**

PROTOKOLL

§ 79. Information från revisorerna

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från revisorerna till handlingarna.

Bakgrund
Revisorerna har granskat verksamhetsåret och kommer idag att informera om de iakttagelser som ligger till grund för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningen av årsredovisningen är att bedöma om räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. I revisionsrapporten lämnas två rekommendationer: att se över rutinerna för attestering av manuella bokföringsordrar och uppdatera attestordningen, samt att säkerställa att avstämningar attesteras av någon annan än den som upprättat dem. Revisorerna bedömer att rekommendationerna är av vikt och de kan konstatera att motsvarande rekommendationer även lämnades föregående år.

Inom ramen för den grundläggande granskningen görs även en bedömning av de verksamhetsmål som fastställts. Revisorerna har granskat samtliga mål och bedömer att dessa i huvudsak har uppfyllts på ett tillfredsställande sätt. Målet om att öka antalet kollektivtrafikresenärer har dock inte uppnåtts, då antalet resenärer minskade med sju procent under 2025.

Revisorerna har även noterat att direktionen har vidtagit åtgärder för att säkerställa betalningsberedskapen. Det finansiella målet om ekonomi i balans uppnås dock inte för samtliga indikatorer.

Vidare bedömer revisorerna att den interna kontrollen i huvudsak är tillräcklig. Det finns en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys. Ett av planens tre områden har dock inte följts upp, vilket har förklarats med resursbrist. Sammantaget bedömer revisorerna att rapporteringen fortsatt behöver utvecklas så att metod, resultat och åtgärder tydligt kan utläsas.

Revisorerna har också noterat att det vid direktionens sammanträden löpande redovisas anmälan av delegationsbeslut samt uppföljning av beslut.

Som framgår av revisionsberättelsen bedöms verksamheten i huvudsak ha bedrivits på ett tillfredsställande sätt ur ekonomisk synpunkt, och den interna kontrollen bedöms i huvudsak ha varit tillräcklig.

Revisorerna tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Föredragande:
Åke Söderberg, förbundets revisor.

PROTOKOLL

§ 80. Kostnader för depån och övriga lokaler från Sundsvalls kommun

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna Sundsvalls kommuns kostnader för bussdepån och övriga lokaler i Sundsvall för åren 2025 och 2026, samt att ersättning utbetalas i enlighet med kalkylen, inklusive retroaktiv reglering för 2025.

Bakgrund
Vid förbundsdirektionens sammanträde den 22 maj beslutade förbundsdirektionen följande:

att *godkänna självkostnadsmodellen som underlag för att ta fram en självkostnad för bussdepåer och andra lokaler,*

att *beslut om debitering enligt självkostnadsmodellen ska träda i kraft från och med 1 januari 2027,*

att *utifrån Sundsvalls kommuns hemställan om retroaktiv kostnadsersättning får de använda självkostnadskalkylen för att räkna fram kostnader från år 2025 och 2026 för depån och övriga lokaler i Sundsvall inför direktionens sammanträde den 23 juni 2026.*

Sundsvalls kommun har nu inkommit med en självkostnadskalkyl för bussdepån och övriga lokaler i Sundsvall för åren 2025 och 2026, vilken förbundsdirektionen har fått ta del av. Kostnaderna redovisas nedan.

Gärdedepån

		2026	2027	2028	2029	2030
Sundsvall	Avskrivningar	1 746 532	1 746 532	1 746 532	1 746 532	1 746 532
Sundsvall	Ränta	1 102 616	1 058 952	1 015 289	971 626	927 963
Sundsvall	Drift	383 430	394 549	405 202	413 306	421 572
Sundsvall	Underhåll	45 980	47 314	48 591	49 563	50 554
Sundsvall	Övriga intäkter	-364 373	-374 939	-385 063	-392 764	-400 619
	Totalt Sundsvall	**2 914 185**	**2 872 408**	**2 830 551**	**2 788 263**	**2 746 002**

Esplanaden 2

		2026	2027	2028	2029	2030
Sundsvall	Avskrivningar	397 789	397 789	397 789	397 789	397 789
	Ränta	34 807	24 862	14 917	4 972	0
	Drift	960 820	988 684	1 015 378	1 035 686	1 056 399
	Underhåll	1 227	1 262	1 296	1 322	1 349
	Totalt Sundsvall	**1 394 642**	**1 412 597**	**1 429 381**	**1 439 769**	**1 455 537**
	Totalt KTM	**1 394 642**	**1 412 597**	**1 429 381**	**1 439 769**	**1 455 537**

Föredragande:
Kristina Van Loveren, ekonomiansvarig.

Yrkande:
Hans Forsberg (C) yrkar på att godkänna Sundsvalls kommuns kostnader för bussdepån och övriga lokaler i Sundsvall för åren 2025 och 2026, samt att ersättning utbetalas i enlighet med kalkylen, inklusive retroaktiv reglering för 2025.

PROTOKOLL

Förbundsdirektionen beslutade enhälligt att bifalla yrkandet.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2026-06-16 Kostnader för depåer och andra resurser från Sundsvalls kommun

PROTOKOLL

§ 81. Tertialrapport april 2026

Förbundsdirektionen beslutar

att fastställa Tertialrapport april 2026,

att uppdra till förbundsdirektören att identifiera och redovisa alternativa kostnadsreduceringar utifrån prognosen för innevarande år,

att informera medlemmarna om det ekonomiska läget.

Bakgrund
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län har upprättat tertialrapport för april 2026.

Kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innehåller regler för kommunalförbundets styrning. Ett av kraven är att kommunalförbundet ska ha god ekonomisk hushållning. Det kravet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt.

Metoden för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås är att målområdet Hållbar organisation med målen Effektiv och Ekonomi i balans ska ha uppnått målvärdena. Genom delårsbokslut och årsredovisning följs utvecklingen kontinuerligt upp för såväl verksamhet som ekonomi. Delmålen följs upp utifrån indikatorer med målvärden, samt utifrån genomförda åtgärder. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutades i och med att budget 2025 antogs av förbundsdirektionen.

Myndighetens bedömning
Perioden januari till april visar att nettokostnaderna uppgår till 255,0 mnkr. Vid en jämförelse med budget för motsvarande period är verksamhetens nettokostnader 4,9 mnkr högre, en ökning med 2,0%. Verksamhetens intäkter har ökat med 2,2 mnkr där biljettintäkterna ökat med 1,4 mnkr, resplusintäkter har minskat med 0,5 mnkr, samma belopp som bidrag samverkande system har minskat. Verksamhetens kostnader har ökat med 7,6 mnkr jämfört med budget. Här står tåghyra för 3,0 mnkr lägre kostnader, den linjelagda busstrafiken ökade med 12,0 mnkr och den särskilda persontrafiken minskade med 2,9 mnkr. Utfallet på administrativa kostnader är 1,5 mnkr lägre än budget.

Vid en jämförelse med föregående år är avvikelsen 32,5 mnkr högre nettokostnader vilket motsvarar 11,5%. Verksamhetens intäkter ligger i stort oförändrat i jämförelse med motsvarande period föregående år. Biljettintäkterna har dock ökat med 2,1 mnkr och intäkter tågtrafik minskat med 1,5 mnkr. Verksamhetens kostnader har ökat med 32,6 mnkr jämfört med föregående år. Den särskilda persontrafiken står för en ökning med 4,5 mnkr. Beståndsdelarna där redovisas i separat stycke längre ner. Den linjelagda busstrafiken har ökat kostnaderna med 15,5 mnkr och tågtrafiken med 12,1 mnkr.

Kommunalförbundets investeringar utföll med 1,1 mnkr för tertial 1 2026. Aktivering av trafikledningssystem realtid har gjorts med 2,0 mnkr. Projektet låg med i budget för 2025 men färdigställts under T1 2026. Investering av inventarier på både Kundcenter och kontoret i Kramfors har aktiverats med 0,5 mnkr. Pågående immateriella och materiella investeringar har minskat med 1,4 mnkr under första tertialet 2026. Ombord utrustning som låg som investering för 2026 utgår och ligger som förslag som en mer omfattande investering i budget 2027. Fler delar i projektet biljett- och betalsystem kommer att aktiveras under tertial 2.

Verksamhetens totala intäkter uppgår till 60,4 mnkr vilket är 2,3 mnkr högre än budget för motsvarande period. Skolkortsintäkterna är 2,9 mnkr högre än budget. Fakturering av skolkort har förändrats från att faktureras 9 månader till att spridas ut över fler månader och faktureras över 11 månader i stället. Detta som en följd av lanseringen av den nya skolportalen som krävde vissa förändringar i rutiner. Tidigare har validerade skolkort fakturerats men i nya skolportalen faktureras alla utställda skolkort. Detta möjliggör ett mer automatiserat flöde.

Biljettintäkternas ökning mot budget med 1,4 mnkr kan ses som en effekt av att budget ligger lika med intäkterna varje månad men första tertialet är månader med mer arbetspendling än månaderna i andra tertialet där sommarmånader drar ner biljettintäkterna.

Verksamhetens kostnader uppgår till 314,9 mnkr för tertial 1 2026 och budget för motsvarande period till 307,2 mnkr, vilket innebär högre kostnader än budget motsvarande 7,8 mnkr. Den största ökningen står den linjelagda busstrafiken för med 12,0 mnkr. Indexkostnaderna på de avtalade trafikkostnaderna har stigit kraftigt under senare delen av tertial 1 främst på grund av kriget i Iran och dess verkningar på oljepriset.

Procentfördelningen mellan olika index i indexkorgarna varierar mellan trafikavtalen. För budget 2026 är indexuppräkningen 41,0 % för både tätortstrafiken i Örnsköldsvik och Sundsvall där Nobina är trafikoperatör och för landsbygdstrafiken och tätort Härnösand där Mittbuss är trafikoperatör. De indexerade kostnaderna är 8,9 mnkr högre i utfallet jämfört med budget. Snittindex i utfallet för tertial 1 2026 ligger på ungefär 46,4% för tätortstrafiken och 49,1% för landsbygdstrafiken.

För jämförelsen med föregående år är indexkostnaderna 10,4 mnkr högre i utfallet för tertial 1 2026. Föregående låg snittindex på ungefär 38,5% för tätortstrafik och 37,7% för landsbygdstrafik motsvarande period.

Nettokostnad för driften av Norrtåg är 2,1 mnkr högre än budget. Trafikverkets besked om finansiering ligger kvar för 2026 och inga ytterligare medel kommer att tilldelas från Trafikverket. Hyror för fordon ligger lägre både på intäkts- och kostnadssidan mot budget beroende på sänkta räntekostnader. Krediteringar från 2025 har också följt med in i T1 2026. Dessa krediteringar har fakturerats efter årsbokslut och har inte varit helt kända. Driftsbidraget ligger 4,3 mnkr högre än budget men utfallet är något bättre än den prognos (41,1 mnkr) som gjordes efter budgetläggning, när information om Trafikverkets minskade bidrag blev kända.

Prognos helår 2026

Verksamhetens intäkter är prognostiserade med 177,0 mnkr vilket är en ökning med 2,4 mnkr mot budgetens 174,6 mnkr. Intäkternas prognostisering baseras på det utfall som varit under T1 2026. Skolkortsintäkterna var i budget inte uppräknade med den effekt som den nya faktureringen medfört. Alla utställda kort faktureras i stället för endast validerade vilket medfört högre skolkortsintäkter. I prognosen justeras det mot utfallet i tertial 1 med 6,1 mnkr högre intäkter. Intäkter resplus, intäkter som fördelas från Samtrafikens fördelningssystem, har minskat under tertial 1 jämfört med både budget och föregående år så den posten revideras ner med 1,6 mnkr beräknat på utfall hittills i år. Biljettintäkter busstrafik ligger högre i utfallet för tertialet men eftersom det är starka arbetspendlingsmånader i början av året så ligger budgetvärdet för helåret kvar i prognosen då det beräknas jämnas ut efter sommarmånaderna.

Verksamhetens kostnader har i prognosen beräknats till 969,1 mnkr jämfört med budget på 921,7 mnkr. En kostnadsökning med 47,4 mnkr. Den största ökningen står den linjelagda trafiken för med 35,9 mnkr, och den största minskningen har den särskilda persontrafiken,

8,4 mnkr. Tågtrafiken har en kostnadsökning på 19,7 mnkr jämfört med budget. Driftskostnaden för tågtrafik ligger högre än budget främst beroende på det minskade statliga bidraget från Trafikverket som inte var känt vid budgetläggning.

Indexkostnader i prognosen är beräknade till 35,9 mnkr i högre kostnader jämfört med budget.

Index som har använts i prognosen som snitt för 2026 är för landsbygdstrafiken 52,36% och för tätortstrafiken 48,89%. I jämförelse med budget som på både tätort och landsbygd ligger på 41% innebär det en ökning med cirka 10%. Prognosen är gjord med hänsyn till att senast kända index ligger på en liknande nivå på bägge indexkorgarna. Det är framför allt HVO som har stigit kraftigt den senaste tiden. Orsaken till det är oroligheterna kring Hormuzsundet som lett till en global oljekris och drivit upp oljepriserna.

Den särskilda persontrafiken är prognosisterad med 8,4 mnkr lägre än budget. Prognosen följer det utfall som varit under året med hänsyn tagen till eventuella fluktuationer på resandemönstret sett över året och med de indexförändringar som varit. I samband med de nya trafikavtalen som startade i juni 2025 så förändrades prisbilden något för kommunerna beroende på vilket avtal som gäller för respektive kommun. När budget lades i maj 2025 var effekterna av avtalet inte kända vilket bidrar till den stora differensen mot utfallet i tertial 1 och budget motsvarande period. Justering därefter görs därför i prognosen som baseras på utfallet. Trafikavtalen för serviceresor uppdateras också med indexkorg men andra faktorer som antal resor och samåkningseffekter bidrar till kostnadsbilden.

Sammantaget är medlemsbidraget beräknat till 793,9 mnkr i prognosen. Det är en ökning med 44,9 mnkr jämfört med budget. Fördelning mellan medlemmarna redovisas i tabellen nedan.

Föredragande:
Kristina Van Loveren, ekonomiansvarig.

Yrkande:
Ordförande yrkar lägga till att-satserna:

att uppdra till förbundsdirektören att identifiera och redovisa alternativa kostnadsreduceringar utifrån prognosen för innevarande år.

att informera medlemmarna om det ekonomiska läget.

Förbundsdirektionen beslutade enhälligt att bifalla yrkandet.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-29 Tertialrapport april 2026, **bilaga 4.**

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 82. Mål- och resursplan samt budget 2027 med plan för 2028-2029

Förbundsdirektionen beslutar

att fastställa Mål- och resursplan samt budget för 2027 med plan för 2028-2029.

Bakgrund

MRP är myndighetens styrdokument på mellanlång sikt. MRP ska utgå från aktuellt trafikförsörjningsprogram och specificera förväntad utveckling och prioriterade insatser för de kommande tre åren. Utifrån MRP tas årliga verksamhetsplaner fram där insatserna specificeras ytterligare.

Budgeten är utarbetad utifrån riktlinjer i nuvarande förbundsordning samt utifrån den fördelningsmodell som beskrivs i samarbetsavtalet. En ny kostnadsfördelningsmodell är framtagen och beslutad om och budget för 2027 som lämnas nu är framtagen enligt den nya modellen. Trafikavtalen utgör den största delen av myndighetens bruttokostnader och justeras årligen efter förutbestämda indexmodeller.

Nuvarande trafikavtal för linjelagd busstrafik sträcker sig till 2027. Avtalens utformning i kombination med förbundsordning gör det svårt att genomföra större förändringar under pågående avtalsperiod. Arbete för att utveckla och effektivisera pågår dock löpande.

Myndighetens bedömning
Av resultatbudgeten framgår att verksamhetens nettokostnader ökar med 80,7 mnkr mellan budget 2026-2027. Kostnaderna ökar med 83,7 mnkr och intäkterna med 4,6 mnkr.

Inför övergången till nya trafikavtal på linjetrafiken blir det aktuellt att byta den ombord utrustning som hör till biljett- och betalsystemet. I förslaget i budget 2027 ligger en mer omfattande investering än tidigare plan. Utrustningen avser hårdvara för biljett- och betalsystem samt för realtidssystem, hållplatsutrop och destinationsskyltning. I samband med detta kommer också ny mjukvara för biljett- och betalsystemet att behöva upphandlas då avtal för befintlig mjukvara löper ut i mars 2028.

Total kostnad för samtlig hårdvara bedöms till ca 20,1 mnkr. Förslaget är att investeringen ska ske genom lånefinansiering. Avskrivningar har fördelats över 5 år vilket ger kostnader på 4 mnkr per år. Därtill kommer finansieringskostnader vilket vid 5% ränta skulle innebära ytterligare 0,5 mkr per år i genomsnitt över perioden. Investeringen ska ske i samband med trafikstart på de nya avtalen i december 2027 och i budget för 2027 har avskrivning och räntekostnad på lånet tagits med på halvårsbasis.

Biljettintäkter är den största intäktsposten och utgör ungefär 60% av intäkterna. Biljettintäkterna har budgeterats efter ett förslag att frångå den indexkorg som ligger till grund för en eventuell prishöjning för beslut. Förslaget innebär att biljettpriset vid köp ombord på buss ska höjas med 10% jämfört med det som köps via andra försäljningskanaler som till exempel app eller webbsidan.

Kostnaden för Norrtåg ökar med 20,5 mnkr. Det beror bland annat på minskad statlig medfinansiering, ökade trafikkostnader i nytt avtal och fem ytterligare fordon. Norrtåg kommer att fortsätta förhandlingar med Trafikverket om ett

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 14 of 91.

samverkansavtal med en avtalslängd på tre år. Dock saknar Trafikverket besked om finansiering som anges i statens årliga budget. Slutligt besked kommer tidigast först i september 2026 då Regeringens höstbudget tas. Den medfinansiering som beräknas i budget är den som gäller för prognosen 2026, 56,0 mnkr, tills nya besked ges är det även beräknat för åren 2028–2029 i budget. Det är en minskning från budget 2026 med 42 mnkr i Norrtågs budget. Västernorrlands medfinansiering av Norrtåg uppgår till 36%.

Kostnaden för biljettsamverkan med X-trafik ligger i budget för 2027 enligt nytt avtal som började gälla 2026 på totalt 6,9 mnkr. I budget 2026 var det uppräknat till 6,0 mnkr. Din tur har under lång tid samverkat med X-trafik för att finansiera förlängningen av tåg- och busstrafik till Sundsvall.

Serviceresornas kostnader minskar med 6,4 mnkr i jämförelse med budget 2026 – 2027. För budget 2026 var det budgeterat för de nya avtalen som startade i juni 2025 men där det inte fanns något utfall att luta sig mot. De nya avtalen har en annan områdesindelning och delvis andra villkor vilket gjorde det svårt att beräkna innan det finns ett utfall att titta på. Beräkningarna för budget 2027 är gjorda med de nya avtalen där utfall halva 2025 och T1 2026 använts som underlag.

Indexkostnaderna bedöms öka med 67,6 mnkr jämfört med budget 2026. Den budgeten lades när världsläget såg annorlunda ut och en stabilisering på en lägre indexnivå antogs. Efter det så har krigsutbrottet i Iran och stängningen av Hormuzsundet lett till en global oljekris. Priset på HVO följer världsmarknadspriset på råolja om än inte helt linjärt. I den prognos som gjorts i tertial 1 2026 ligger indexkostnaderna på en mycket högre nivå än i budgeten för 2026. I budget för 2026 har index på 41% använts jämfört med nu i budget 2027 på över 58,5% i snitt.

För budget 2027 har det på trafiksidan tillkommit trafikavtalskostnader för utökning på L90 med 2,6 mnkr. På det läggs också indexkostnad. Birstalinjen utgick redan i mars 2026 och är alltså helt borttagen till en kostnad av 4,0 mnkr i budget 2027.

Avseende personalkostnader och övriga administrativa kostnader baseras budgeten på faktiska beräknade kostnader och intäkter där varje post i möjligaste mån har bedömts enskilt. Vissa poster som kompetensutveckling och friskvård har schabloniserats för att förenkla processen något. Kundcenter i Ånge har övergått till externt tjänsteköp kvällar och helger vilket innebär lägre personalkostnader och en IT-tjänst i Kramfors ingår i driftsbudgeten för biljett- och betalsystemprojektet i stället för att ligga i den egna personalbudgeten. Uppräkning av personalkostnader med beräknad lönerevision på 3,0 % har gjorts i budget för 2027. Personalkostnaderna ligger på 36,8 mnkr i budget 2027 mot 36,1 mnkr i budget 2026. En ökning med 0,7 mnkr.

Inför trafikstart på de nya avtalen i december 2027 så har marknadsföringsbudgeten höjts med 0,8 mnkr. I budget 2027 ligger kostnad för Consat trafikledningssystem med på 0,9 mnkr. Det var inte budgeterat i 2026 års budget. Byte av telefonväxel i Ånge och nytt kundsynpunktsystem ger ökade kostnader vid skifte då dubbla system är i drift innan uppsägning av gamla avtal.

Avskrivningarna mellan budget 2026 och budget 2027 ökar med 1,7 mnkr. Ett nytt fordon för hållplats- och fordonskontroll köps in under 2026 på grund av en

omflyttning av tjänster. Investeringen på ny ombord utrustning förväntas tas i bruk under senare halvan av 2027 och därmed öka avskrivningarna med 1,5 mnkr.

Föredragande:
Kristina Van Loveren, ekonomiansvarig.
Magnus Gode, chef verksamhetsstöd.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2026-06-01 Mål- och resursplan samt budget för 2027 med plan för 2028-2029, **bilaga 5**.

PROTOKOLL

§ 83. Justering av biljettpriser 2027

Förbundsdirektionen beslutar

att frångå tidigare beslut om prishöjning enligt indexkorg och istället genomföra en differentierad prishöjning av grundpriset enbart på enkelbiljetter som säljs ombord på bussen med 10 procent (avrundat uppåt till närmaste heltal),

att övriga produkter och enkelbiljetter som säljs i app, mina sidor, företagsportal samt via försäljningsombud undantas från prishöjningar.

Ärendet
Kollektivtrafiken har under 2026 drabbats av ökade kostnader på grund av de stora omvärldshändelserna, och förväntas ligga kvar på samma nivå eller öka ytterligare under 2027. Hushållen har också drabbats av ökade kostnader, vilket ökar priskänsligheten.

Enligt ett beslut i kommunalförbundets direktion i december 2018 så ska kommunalförbundets produkter prisjusteras årligen utifrån utvecklingen i en bestämd indexkorg (AKI – arbetskraftsindex 55 %, KPI – konsumentprisindex 10 %, PPI/Bränsleindex 15 % samt ITPI – inhemska tillgångar 20%). Prisjusteringar enligt detta beslut har genomförts i januari 2021, 2022 och 2025. Vid dessa tillfällen så har index varit omkring mellan 1-2 procent vilket medfört små eller inga kostnadsförändringar. I mars 2026 så ligger index på ca 10% och kommer sannolikt öka med september som utgångspunkt. Med en höjning enligt index om 10 procent rakt av skulle intäkterna öka med cirka 8-10 miljoner efter att vi räknat med minskad efterfrågan och försäljning. Utifrån konjunkturläget och hushållens ekonomi riskerar en sådan höjning att påverka resandet negativt och motverka den önskade effekten om ökade intäkter som en prishöjning förväntas ge. Dock är en mindre justering nödvändigt för att öka intäkterna, så därför föreslås en differentierad höjning av enkelbiljetter som köps ombord av föraren. Förslaget om justering av ombordpriset väntas ge cirka 2 miljoner kronor högre intäkter per år om resandet är på samma nivå som T1 2026.

Myndighetens bedömning
Kollektivtrafiken står just nu inför stora förändringar med nya trafikavtal i en oförutsägbar värld som påverkar ekonomin. Regeringen har i maj annonserat om ett ekonomiskt stöd till kollektivtrafikmyndigheterna i landet för att halvera biljettpriserna tillfälligt under sex månader 2026. Sannolikt uteblir stöder från 1 januari 2027 och vi behöver då gå tillbaka till ordinarie priser. Parallellt utreder myndigheten för införandet av nya zoner, priser och produkter under 2027. Genom att differentiera och öka priset ombord, får vi in ökade intäkter utan att det drabbar de som reser ofta och inte har några alternativ.

Det förslag som läggs är ytterligare ett steg i att styra resenärerna till våra egna kanaler. Genom att minska ombordförsäljningen kan restiderna förkortas och även förbättra förarnas arbetsmiljö. I väntan på införandet av nya zoner, priser och produkter ser myndigheten att detta är det bästa alternativet.

Måluppfyllnad

Växande region	*Nöjd resenär*	*Hållbart samhälle*
☒ Konkurrenskraftigt	☐ Enkelt	☐ Ekologiskt
☐ Sammanhållet	☐ Tryggt	☐ Socialt
☒ Utvecklande	☒ Attraktivt	☒ Ekonomiskt

Föredragande:
Christin Borg, trafikstrateg.

PROTOKOLL

Expedieras till:
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-28 Beslut om justering av biljettpriser 2027

PROTOKOLL

§ 84. Handlingsplan revisionsrapport

Förbundsdirektionen beslutar

att uppdra till förbundsdirektör att upprätta handlingsplan för revisionsrapport *Grundläggande granskning år 2025*,

att uppdra till förbundsdirektör att upprätta handlingsplan för revisionsrapport *Granskning av årsredovisning 2025,*

att handlingsplanerna återredovisas på förbundsdirektionens sammanträde 24 september 2026.

Bakgrund
Vid direktionens sammanträde 23 juni 2026 redovisar revisorerna sina granskningsrapporter för 2025 med sin bedömning om Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Myndighetens bedömning
Förbundsdirektören bör ges i uppdrag att upprätta handlingsplan för de två revisionsrapporterna 2025.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-25 Handlingsplan revisionsrapport

PROTOKOLL

§ 85. Zon, pris- och produktutredning

Förbundsdirektionen beslutar

att ge förvaltningen i uppdrag ta fram ett förslag för alternativ 1 – enhetstaxa,

att förslaget ska innehålla produkter med prissättning, kostnadsberäkningar, genomförandebeskrivning samt förslag till hantering av eventuella subventioner för biljetter, och

att förslaget ska presenteras på förbundsdirektionens sammanträde hösten 2026.

Ärendet
Myndigheten har i uppdrag att utreda nya zoner, priser och produkter för kollektivtrafiken i Västernorrland. Efter en tids utredningsarbete har myndigheten presenterat tre olika zonalternativ vilka diskuterats med tjänstepersoner och politiker:

1. *Enhetstaxa*
   En enda zon med enhetspris, som möjliggör resande i hela länet, oavsett längd på resa.

2. *Stor och liten zon*
   Stor zon möjliggör fritt resande i hela länet och liten zon är resor i tätortstrafik i Sundsvall, Härnösand, Örnsköldsvik och Sollefteå.

3. *Flexibla zoner, stor, mellan och liten zon*
   Liten zon för kortare resa än 8km samt tätortszoner i Sundsvall, Härnösand, Örnsköldsvik och Sollefteå. Mellan zon för resor upp till ca 40km avstånd (inklusive liten zon) och stor zon hela Västernorrland.

Under arbetets gång har alternativ 1 - Enhetstaxa tydligt framkommit vara det mest fördelaktiga för länets kollektivtrafiksystem utifrån de målsättningar som har varit utgångspunkter i arbetet. Därför bör fortsatt utredningsarbete endast fokusera på detta alternativ.

Förslaget är därför att förbundsdirektionen fattar ett inriktningsbeslut som syftar till att förvaltningen ska ta fram ett komplett beslutsärende för beslut hösten 2026 och möjlig implementering 2027.

Mål och syfte
Nya zoner och priser ska få fler invånare att välja kollektivtrafiken för sina resor. Med en ökad marknadsandel ökar den samhällsekonomiska nyttan och bidrar i högre grad till länets hållbara utveckling och tillväxt. Detta genom;

- att göra det enklare att resa kollektivt
- ett enhetligt och sömlöst biljettutbud
- att biljettpriserna är konkurrenskraftiga gentemot kostnaderna för att resa med bil.

Måluppfyllnad

Växande region	*Nöjd resenär*	*Hållbart samhälle*
☒ Konkurrenskraftigt	☒ Enkelt	☒ Ekologiskt
☒ Sammanhållet	☒ Tryggt	☒ Socialt
☒ Utvecklande	☒ Attraktivt	☒ Ekonomiskt

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

Bifall:
Johan Andersson (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Föredragande:
Christin Borg, trafikstrateg.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-28 Zon, pris- och produktutredning

PROTOKOLL

§ 86. Tillfälligt halverade biljettpriser

Förbundsdirektionen beslutar

att, under förutsättning att regeringen beslutar om den föreslagna förordningen om tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken, uppdra åt förvaltningen att genomföra prissänkningen i enlighet med förordningen och de riktlinjer som regeringen beslutar,

att uppdra myndigheten att bistå Norrtåg vid ansökan om stöd för periodbiljetter i Västernorrland i enlighet med den förordning som regeringen presenterar,

att inkludera 30-dagar periodbiljett Norrlandsresan i prissänkningen i enlighet med den förordning som regeringen presenterar, om likalydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandsresesamarbetet.

Ärendet
Regeringen har aviserat att ett nytt stöd ska införas för att även underlätta för de som väljer att resa kollektivt. En ändringsbudget för 2026 förbereds för att lämnas till riksdagen. En del av ändringsbudgeten är ett förslag om ett nytt anslag på 6,5 miljarder kronor för statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Stödet avses lämnas som statsbidrag till kollektivtrafik som organiseras av regionala kollektivtrafikmyndigheter. Stödet ska kunna lämnas efter ansökan från regionala kollektivtrafikmyndigheter som har sänkt ordinarie pris på månadsbiljetter för obegränsat resande med 50 procent tidigast fr.o.m. 1 juli t.o.m. 31 december 2026. Stödet gäller endast för månadskort eller motsvarande periodbiljett. Även rabatterade månadsbiljetter omfattas. Närmare villkor för stödet kommer att regleras i en förordning.

De biljetter som bedöms vara aktuella att söka medel för enligt riktlinjerna är;

- 30-dagars periodbiljett län, 1573kr
- 30-dagars periodbiljett kommun, 1226kr
- 30-dagars periodbiljett tätort, 833kr
- 30-dagars periodbiljett relation, 833 - 1573kr
- 30 dagars periodbiljett norrlandsresan

Alla berörda biljetter har rabatter för barn (50%), ungdom (25%) och senior (25%). Priset ovan anger fullt pris för vuxen innan stöd 2026.

Sundsvalls barn- och seniorbiljett samt Härnösandskortet är redan skattesubventionerade produkter och säljs inte för ordinarie pris till kund, vilket innebär att de inte omfattas av stödet.

Norrtåg som organisation kan inte själva söka stöd för sålda periodbiljetter i Västernorrland, så ansökan och förmedling av stödet behöver gå genom myndigheten. Detta så att alla länets invånare och kollektivtrafikresenärer ska få ta del av stödet.

Myndighetens bedömning
Lägre biljettpriser på periodbiljetter kan få fler att välja kollektivtrafiken för sina resor, även om både forskning och erfarenhet visar att utbud och tillgång är viktigare. Lägre priser kan göra att de som reser ibland, på exempelvis enkelbiljetter eller 10-klipp, väljer att köpa en periodbiljett och reser oftare med buss och tåg. Sällanresenärer blir kollektivtrafikresenärer.

PROTOKOLL

Detta kan dock påverka intäkterna både positivt och negativt, beroende på hur många fler periodbiljetter vi säljer.

Att sänka priser innebär att intäkterna minskas. Denna intäktsförlust ska kompenseras av staten. Om det visar sig vara så att stödet utbetalas i efterhand så kommer kommunalförbundets likviditet att påverkas under tiden som åtgärden genomförs till dess att stödet utbetalas.
Lägre biljettpriser kan också innebära ett ökat resande i peak som kräver förstärkningstrafik. Risken är dock svårbedömd, och utvecklingen får följas över tid.

Stödet är kommunicerat nationellt och invånarna förväntar sig halverade biljettpriser från och med 1 juli. Den samlande bedömningen från myndigheten är att söka stödet som Regeringen erbjuder.

Ekonomi och finansiering
Från och med 1 juli tom 31 december 2025 såldes cirka 16 700 biljetter i de aktuella kategorierna, vilket gav cirka 15 miljoner i intäkter. Det betyder att myndigheten uppskattningsvis kommer att söka stöd för cirka 7 miljoner, exklusive moms.

Måluppfyllnad

Växande region	*Nöjd resenär*	*Hållbart samhälle*
☒ Konkurrenskraftigt	☐ Enkelt	☒ Ekologiskt
☐ Sammanhållet	☐ Tryggt	☒ Socialt
☐ Utvecklande	☒ Attraktivt	☒ Ekonomiskt

Föredragande:
Christin Borg, trafikstrateg.

Yrkande:
Ordföranden yrkar att att-satserna ändras till följande lydelse:

att, under förutsättning att regeringen beslutar om den föreslagna förordningen om tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken, uppdra åt förvaltningen att genomföra prissänkningen i enlighet med förordningen och de riktlinjer som regeringen beslutar,

att uppdra myndigheten att bistå Norrtåg vid ansökan om stöd för periodbiljetter i Västernorrland i enlighet med den förordning som regeringen presenterar,

att inkludera 30-dagar periodbiljett Norrlandsresan i prissänkningen i enlighet med den förordning som regeringen presenterar, om likalydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandsresesamarbetet.

Förbundsdirektionen beslutade enhälligt att bifalla yrkandet.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Norrtåg AB

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-28 Tillfälligt halverade biljettpriser, **bilaga 6**.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 87. Uppsiktsplikt Bussgods i Norr AB

Förbundsdirektionen beslutar

att den verksamhet som Bussgods i Norr AB har bedrivit under föregående kalenderår, 2025, får anses ha varit förenlig med det fastställda ändamålet för bolaget och utförts inom ramen för gällande styrdokument och lagstiftningar.

Bakgrund

Enligt kommunalförbundets bolagspolicy under punkt 4.10 Uppsiktsplikt ska direktionen utöva uppsikt över Kollektivtrafikmyndighetens bolag. Uppsiktsplikten innebär att direktionen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Styrelsen ska enligt 6 kapitlet 9 § i kommunallagen utöva en förstärkt uppsiktsplikt över kommun och landstingsägda bolag. Uppsiktsplikten är utökad i förhållande till styrelsens allmänna uppsiktsplikt.

Direktionen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från direktionen. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den löpande information om bolagens verksamhet som rapporteras av respektive bolag.

Om direktionen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska direktionen vidta åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet åter kommer att bedrivas i enlighet med direktionens beslut.

Myndighetens bedömning

Kommunalförbundets samlade bedömning är att uppföljningen av hel- och delägda bolags inkomna styrande dokument är mycket goda och att bolagen följer sin verksamhet.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Förbundets revisorer
Bussgods i Norr AB

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-27 Uppsiktsplikt Bussgods i Norr AB

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 24 of 91.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 88. Uppsiktsplikt Norrtåg AB

Förbundsdirektionen beslutar

att den verksamhet som Norrtåg AB har bedrivit under föregående kalenderår, 2025, får anses ha varit förenlig med det fastställda ändamålet för bolaget och utförts inom ramen för gällande styrdokument och lagstiftningar.

Bakgrund

Enligt kommunalförbundets bolagspolicy under punkt 4.10 Uppsiktsplikt ska direktionen utöva uppsikt över Kollektivtrafikmyndighetens bolag. Uppsiktsplikten innebär att direktionen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Styrelsen ska enligt 6 kapitlet 9 § i kommunallagen utöva en förstärkt uppsiktsplikt över kommun och landstingsägda bolag. Uppsiktsplikten är utökad i förhållande till styrelsens allmänna uppsiktsplikt.

Direktionen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från direktionen. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den löpande information om bolagens verksamhet som rapporteras av respektive bolag.

Om direktionen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska direktionen vidta åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet åter kommer att bedrivas i enlighet med direktionens beslut.

Myndighetens bedömning

Kommunalförbundets samlade bedömning är att uppföljningen av hel- och delägda bolags inkomna styrande dokument är mycket goda och att bolagen följer sin verksamhet.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Förbundets revisorer
Norrtåg AB

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-27 Uppsiktsplikt Norrtåg AB

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 25 of 91.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 89. Uppsiktsplikt AB Transitio

Förbundsdirektionen beslutar

att den verksamhet som AB Transitio har bedrivit under föregående kalenderår, 2025, får anses ha varit förenlig med det fastställda ändamålet för bolaget och utförts inom ramen för gällande styrdokument och lagstiftningar.

Bakgrund
Enligt kommunalförbundets bolagspolicy under punkt 4.10 Uppsiktsplikt ska direktionen utöva uppsikt över Kollektivtrafikmyndighetens bolag. Uppsiktsplikten innebär att direktionen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Styrelsen ska enligt 6 kapitlet 9 § i kommunallagen utöva en förstärkt uppsiktsplikt över kommun och landstingsägda bolag. Uppsiktsplikten är utökad i förhållande till styrelsens allmänna uppsiktsplikt.

Direktionen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från direktionen. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den löpande information om bolagens verksamhet som rapporteras av respektive bolag.

Om direktionen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska direktionen vidta åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet åter kommer att bedrivas i enlighet med direktionens beslut.

Myndighetens bedömning
Kommunalförbundets samlade bedömning är att uppföljningen av hel- och delägda bolags inkomna styrande dokument är mycket goda och att bolagen följer sin verksamhet.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Förbundets revisorer
AB Transitio

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-27 Uppsiktsplikt AB Transitio

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 90. Remissvar AB Transitios styrande dokument

Förbundsdirektionen beslutar

att anta tjänstemannaorganisationens förslag till yttrande över AB Transitios styrande dokument (ABT26/0867) som sitt eget.

Ärendet
Myndigheten har fått möjlighet att yttra sig över AB Transitios styrande dokument (ABT26/0867).

Remissen är ute på samråd mellan 28 april och 31 augusti 2026.

Syftet är att modernisera och tydliggöra bolagets regelverk samt säkerställa att verksamheten fortsatt bedrivs i enlighet med ägarnas gemensamma uppdrag.

I bolagsordningen föreslås en ändring som innebär att bolaget blir publikt för att möjliggöra obligationsfinansiering. Vidare förtydligas bolagets ändamål och verksamhet avseende anskaffning, förvaltning, finansiering och avveckling av spårfordon. Ändringarna omfattar även moderniserade regler för kommunikation och bolagsstyrning, såsom möjlighet till digital bolagsstämma om styrelsen beslutar om det samt elektroniska meddelanden till aktieägarna.

Aktieägaravtalet och ägardirektivet anpassas till den reviderade bolagsordningen och tydliggör att verksamheten fortsatt ska bedrivas på uppdrag av ägarna, utan vinstsyfte och enligt självkostnadsprincipen. Även ansvarsfördelning och formerna för ägarstyrning förtydligas. Instruktionerna till ägarrådet och valberedningen uppdateras för att tydliggöra deras roller och ansvar inom bolagets styrning och beredning av ägarfrågor.

Sammantaget bedöms förändringarna skapa ett tydligare och mer ändamålsenligt ramverk för bolagets verksamhet och styrning, samtidigt som bolagets grunduppdrag kvarstår oförändrat.

Myndighetens bedömning
Myndigheten bedömer att de föreslagna förändringarna huvudsakligen innebär förtydliganden och moderniseringar av befintligt regelverk och har inget att erinra mot innehållet.
Myndigheten vill dock framföra att det är önskvärt att skapa ett forum för medlemmarna att få information om Transitios verksamhet.

Föredragande:
Thomas Olsson, förbundsdirektör.

Expedieras till:
AB Transitio

Beslutsunderlag: Missiv 2026-05-29 Remiss av AB Transitios styrande dokument (ABT26/0867)

PROTOKOLL

§ 91. Sammanträdet avslutas

Ordförande avslutar mötet och önskar en fin sommar.

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län
Camilla Norberg, 070-231 83 20

Datum
2026-05-27

Beslutsuppföljning

Ärende	Beslut	Möte	Ansvarig	Status	Tidsplan
Politik					
Direktion					
Revision					
Administration					
Tilläggsutredning för övre Ådalsbanan	**att** utifrån vad utredningen kommit fram till fortsätta arbetet för persontrafik på Övre Ådalsbanan och delge utredningens resultat till övriga intressenter i frågan.	§ 13 2026-03-26	Thomas Olsson		
Övriga frågor	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda trafikkostnaderna för två alternativ med persontrafik via Övre Ådalsbanan och förslag till tidtabeller. Dels mellan Kramfors	§ 61 2026-05-22	Thomas Olsson		

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 29 of 91.

BESLUTSUPPFÖLJNING

	och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke med utgångspunkt i tidigare gjorda utredningar i frågan. Och att räkna på olika alternativ vad gäller storlek och ålder på tåg för att få fram olika kostnadsalternativ att ta ställning till och kunna ta beslut i frågan, samt **att** utredningen görs under förutsättning att kollektivtrafiknämnden i Region Jämtland Härjedalen är okej med att Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland tar fram dessa förslag.				
Beslut enligt förbundsordningen om indexering av tillköpsbelopp och regionens medlemsbidrag	**att** uppdra till förbundsdirektören att återkomma med förslag om slutjustering av medlemmars tillköpsbelopp och regionens medlemsbidrag med hänsyn till utfall av index.	§ 24 2025-03-21	Thomas Olsson		
Internkontroll					
Internkontroll 2026	**att** utföra internkontroll av rutiner mellan Sundsvalls Servicecenter och ekonomiavdelningen, **att** utföra internkontroll av hur styrdokumenten inom IT efterlevs, **att** utföra internkontroll av hanteringen av biljettmaskiner bland förare,	§ 170 2025-12-11		Återredovisning av internkontroll för 2026 till förbundsdirektionens första sammanträde 2027.	

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress: Box 143, 841 22 Ånge
Besöksadress: Viktoriagatan 16, 872 35 Kramfors
Telefon: 0775-50 77 70
Org. nr: 222000-2923
Webb/e-post: registrator@dintur.se, www.dintur.se

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att uppdra till förbundsdirektören att återredovisa resultatet av internkontrollpunkterna ovan till förbundsdirektionens första sammanträde 2027.				
Ekonomi					
Bedömning av likviditet	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda möjligheten att erhålla en checkkredit hos bank, och om detta visar sig möjligt, teckna ett checkkreditsavtal, **att** beslutet gäller under förutsättning att samtliga medlemmar godkänner detta, i enlighet med förbundsordningen.	§ 172 2025-12-11	Thomas Olsson		
Kostnader för depåer och andra resurser	**att** godkänna självkostnadsmodellen som underlag för att ta fram en självkostnad för bussdepåer och andra lokaler, **att** beslut om debitering enligt självkostnadsmodellen ska träda i kraft från och med 1 januari 2027, **att** utifrån Sundsvalls kommuns hemställan om retroaktiv kostnadsersättning får de använda självkostnadskalkylen för att räkna fram kostnader från år 2025 och 2026 för depån och övriga lokaler i Sundsvall inför direktionens sammanträde den 23 juni 2026.	§ 51 2026-05-22	Thomas Olsson		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

Trafik					
Biljettsamverkan					
Trafikförändringar					
Hemställan från Härnösands kommun	**att** i trafikplan 2027 beakta Härnösands kommuns hemställan gällande utökning av stadstrafiken i Härnösand.	§ 60 2026-05-22	Stefan Välijeesiö		
Upphandling					
Reklam på buss	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att upphandla nytt incitamentsavtal för reklam på buss, **att** avtalet ska gälla fram till och med november 2027 eller tills det att nya trafikavtal med nya fordon är på plats, **att** fortsätta utreda frågan om reklam på buss för framtidens kollektivtrafik från och med december 2027.	§ 120 2025-09-25	Thomas Olsson	Nytt avtal är signerat. Kvar att göra är att fortsätta utreda frågan om reklam på buss för framtidens kollektivtrafik från och med december 2027.	
Inköp av ombordutrustning och godkännande av lånefinansiering	**att** uppdra till förbundsdirektören att upphandla ombordutrustning för biljett- och betalsystem, **att** uppdra till förbundsdirektören att avropa ombordutrustning avseende realtidssystem från ramavtalet med Consat Telematics inför trafikstart	§ 52 2026-05-22	Thomas Olsson		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 32 of 91.

BESLUTSUPPFÖLJNING

	2027, **att** godkänna förslaget om lånefinansiering om 22 mkr, **att** hemställa till medlemmarna att godkänna förslaget om lånefinansiering, **att** avskrivningstiden för investeringen fastställs till fem år, **att** förklara paragrafen omedelbart justerad.				
Strategi					
Mål- och resursplan					
Biljettsamverkan					
Biljettsamverkan tågtrafik	**att** myndighetens förslag om biljettsamverkan med SJ avslås, och **att** Norrtågs planerade trafikökning utvärderas efter ett år för att bedöma om turtätheten motsvarar behoven. Om så inte är fallet återupptas frågan om biljettsamverkan med SJ.	§ 16 2026-03-26	Thomas Olsson	Utvärdering december 2027, ett år efter Norrtågs trafikökning	

BESLUTSUPPFÖLJNING

Taxor					
Pris- och produktutbud	**att** myndigheten får i uppdrag att under 2023 se över pris- och produktutbudet.	§ 117 2022-09-29	Thomas Olsson	Arbetet befinner sig för närvarande i en nulägesanalys. En föredragning med workshop genomfördes med direktionen den 22 maj 2026. Målet är att direktionen ska kunna fatta beslut i slutet av 2026.	
Utvärdering Flex 10/30	**att** produkten Flex 10/30, i dess nuvarande form, kvarstår i biljettsortimentet till dess att den planerade pris och produktutredning har genomförts.	§ 144 2022-10-21	Thomas Olsson	Flex 10/30 kvarstår tills den kommande pris- och produktutredning redovisas.	
Subventionerade produkter					
Regionalt trafikförsörjningsprogram					
Bolag					
Norrtåg AB					
Gemensam avsikts-förklaring för full-följandet av Norrtåg 2040 – en tågvision	**att** ställa sig bakom den gemensamma avsiktsförklaringen om fullföljandet av Norrtåg 2040 – en tågvision, samt **att** uppdra åt förbundsdirektören att vidta de åtgärder och bereda de ärenden som krävs för att genomföra	§ 22 2026-03-26	Thomas Olsson		

BESLUTSUPPFÖLJNING

	avsiktsförklaringen.				
Anskaffning av regionaltågsfordon	**att** ingå borgen så som för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering upp till 1 100 miljoner kronor avseende spårfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning, under förutsättning att kommunalförbundets medlemmar godkänner beslutet, **att** göra en hemställan till kommunalförbundets medlemmar om att godkänna beslutet att ingå borgen enligt ovan, **att** uppdra till förbundsdirektören att teckna borgensförbindelser, **att** godkänna att AB Transitio avropar 5 stycken regionaltågsfordon med tillhörande högvärdeskomponenter, strategisk utrustning samt upphandlar finansiering för detta, **att** ingå uppdragsavtal med AB Transitio för avrop av anskaffning av regionaltågsfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning samt ge förbundsdirektören i uppdrag att teckna uppdragsavtal,	§ 105 2025-07-02	Thomas Olsson	Alla medlemmar har inkommit med protokollsutdrag som visar att beslut har fattats om att godkänna ingåendet av borgen.	

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att ingå hyresavtal med AB Transitio för anskaffade regionaltågsfordon samt ge förbundsdirektören i uppdrag att teckna hyresavtal. **Förbundsdirektionen beslutar utöver ärende även** **att** med anledning av denna offensiva tågsatsning uppdra till förbundsdirektören att utreda möjligheten att beställa ytterligare tåg för att trafikera genom Övre Ådalsbanan i enlighet med nu gällande Trafikförsörjningsprogram.				
Norrtåg 2040 – en tågvision	**att** ställa sig bakom den slutliga versionen av visionsdokumentet ”Norrtåg 2040 – en tågvision”, samt **att** direktionens ordförande får i uppdrag att i dialog med Norrtåg lägga upp en plan för hur kollektivtrafiken kan involveras i Norrtågs strategiska planer för tågvisionen.	§ 19 2024-03-22	Ordförande		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

Delegationsbeslut färdtjänst Timrå, Ånge och Kramfors

Diarienummer	Kommun	Inkommen	Beslutsdatum	Typ av ärende	Beslut	Handläggare	Notering
Diarienummer	Kommun	Inkommen	Typ av ärende	Beslut	Besluts-datum	Hand-läggare	Notering
A 26-167	Ånge	2026-04-15	FT	Bifall	2026-05-07	JE	
A 26-170	Ånge	2026-04-15	FT+MU	Bifall	2026-05-06	JE	Inv synpunkter 260506
A 26-189	Ånge	2026-04-22	FT	Bifall	2026-05-13	JE	
A 26-193	Ånge	2026-04-24	FT+MU	Bifall	2026-04-30	RS	
A 26-194	Ånge	2026-04-24	FT	Bifall	2026-05-11	JOED	
A 26-197	Ånge	2026-04-27	FT	Bifall	2026-04-29	JOED	
A 26-218	Ånge	2026-04-30	FT	Bifall	2026-05-20	JOED	
A 26-232	Ånge	2026-05-06	FT+MU	Bifall	2026-05-13	RS	
A 26-247	Ånge	2026-05-12	FT+MU	Bifall	2026-05-22	JE	
A 26-248	Ånge	2026-05-12	Förl. FT	Bifall	2026-05-19	JOED	
A 26-254	Ånge	2026-05-18	FT+MU	Bifall	2026-05-20	JOED	
H 26-141	Härnösand	2026-04-08	FT+arbetsresa	Bifall	2026-05-07	JE	
H 26-150	Härnösand	2026-04-09	FT	Bifall	2026-05-06	JE	
H 26-158	Härnösand	2026-04-10	FT	Bifall	2026-05-07	JE	
H 26-185	Härnösand	2026-04-21	FT+MU	Avslag	2026-05-11	RS	
H 26-186	Härnösand	2026-04-21	FT+ledsagare	Bifall	2026-05-13	JE	
H 26-186	Härnösand	2026-04-21	ensamåkning	Avslag	2026-05-13	JE	
H 26-191	Härnösand	2026-04-23	FT+MU	Bifall	2026-04-29	JOED	Bärhjälp 6 mån
H 26-196	Härnösand	2026-04-27	FT	Bifall	2026-04-30	RS	
H 26-204	Härnösand	2026-04-28	Förl FT+MU	Bifall	2026-05-06	JE	
H 26-209	Härnösand	2026-04-29	FT+MU	Avslag	2026-05-13	RS	
H 26-211	Härnösand	2026-04-29	RF	Delavslag	2026-05-21	RS	Tåg+ledsagare
H 26-212	Härnösand	2026-04-29	RF	Delavslag	2026-05-21	RS	Tåg+ledsagare
H 26-213	Härnösand	2026-04-29	RF	Delavslag	2026-05-21	RS	Tåg+ledsagare

H 26-214	Härnösand	2026-04-29	RF	Delavslag	2026-05-21	RS	Tåg+ledsagare
H 26-215	Härnösand	2026-04-29	RF	Delavslag	2026-05-21	RS	Tåg+ledsagare
H 26-216	Härnösand	2026-04-29	RF	Delavslag	2026-05-21	RS	Tåg+ledsagare
H 26-219	Härnösand	2026-05-04	FT	Bifall	2026-05-26	RS	
H 26-221	Härnösand	2026-05-04	FT+fullmakt	Bifall	2026-05-12	JE	
H 26-227	Härnösand	2026-05-04	Ändr av bef tillstånd	Bifall	2026-05-18	JOED	Specialfordon+ledsagare
H 26-253	Härnösand	2026-05-18	Ändr av bef tillstånd+MU	Bifall	2026-05-19	JOED	Ensamåkning
H 26-262	Härnösand	2026-05-18	RF Söråker	Avskrivs	2026-05-25	JE	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
H 26-263	Härnösand	2026-05-18	RF Söråker	Avskrivs	2026-05-25	JE	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
H 26-264	Härnösand	2026-05-18	RF Söråker	Avskrivs	2026-05-25	JE	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
H 26-265	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-266	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-267	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-268	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-269	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
K 26-084	Kramfors	2026-03-04	FT	Avslag	2026-05-08	JOED	Synpunkter 260430
K 26-124	Kramfors	2026-03-27	FT	Avslag	2026-05-08	RS	
K 26-125	Kramfors	2026-03-27	FT	Bifall	2026-05-08	RS	
K 26-137	Kramfors	2026-04-07	Förl FT	Bifall	2026-05-08	JOED	Påbörjad av JOED, inv MU
K 26-159	Kramfors	2026-04-10	FT	Bifall	2026-05-11	RS	
K 26-161	Kramfors	2026-04-13	FT	Bifall	2026-05-20	JOED	

K 26-202	Kramfors	2026-04-28	FT	Bifall	2026-05-13	RS	
K 26-223	Kramfors	2026-05-04	FT+MU	Bifall	2026-05-13	JE	
K 26-224	Kramfors	2026-05-04	FT	Bifall	2026-05-11	JOED	
K 26-225	Kramfors	2026-05-04	FT+ensåkning	Avslag	2026-05-07	JE	MU inkom 260416
K 26-226	Kramfors	2026-05-04	FT	Bifall	2026-05-20	JOED	
K 26-228	Kramfors	2026-05-06	FT+MU	Bifall	2026-05-07	JE	MU inkom 260417
K 26-235	Kramfors	2026-05-07	FT+MU	Bifall	2026-05-18	JE	
K 26-238	Kramfors	2026-04-28	Ändr av bef tillstånd	Bifall	2026-05-07	JE	MU var en ansökan från korttids, inkom 260428
K 26-241	Kramfors	2026-05-08	FT+MU	Bifall	2026-05-18	JE	
K 26-245	Kramfors	2026-05-11	Förl FT	Bifall	2026-05-22	JE	
K 26-249	Kramfors	2026-05-13	Förl FT	Bifall	2026-05-21	JOED	
K 26-250	Kramfors	2026-05-13	RF	Delavslag	2026-05-19	JE	Tåg+ledsagare
K 26-257	Kramfors	2026-05-18	FT	Återtagen	2026-05-18	JOED	Har redan det han söker om.
K 26-259	Kramfors	2026-05-18	FT+MU	Bifall	2026-05-20	JOED	
K 26-260	Kramfors	2026-05-18	RF	Avslag	2026-05-25	RS	Generellt tillstånd
K 26-261	Kramfors	2026-05-18	FT+ledsagare	Bifall	2026-05-18	JE	MU ink 260504
K 26-272	Kramfors	2026-05-19	FT+MU	Bifall	2026-05-22	RS	
K 26-273	Kramfors	2026-05-19	FT+MU	Bifall	2026-05-22	RS	
K 26-276	Kramfors	2026-05-20	RF +ställfr.	Bifall	2026-05-22	JE	Tåg/Flyg Sthlm & Göteborg
K 26-286	Kramfors	2026-05-25	Förl FT	Bifall	2026-05-25	JE	MU inkom 260518
T 26-014	Timrå	2026-01-19	FT	Bifall	2026-05-22	JE	haft FT tidigare
T 26-132	Timrå	2026-04-01	Förl FT, leds+arbetsresor	Avslag	2026-05-19	JE	Synpunkter 260514
T 26-156	Timrå	2026-04-10	FT+MU	Avslag	2026-05-06	JE	Inv synpunkter 260429
T 26-166	Timrå	2026-04-14	FT+LU FK	Bifall	2026-04-29	JOED	
T 26-169	Timrå	2026-04-15	FT+MU	Bifall	2026-04-29	JOED	
T 26-169	Timrå	2026-04-15	Ledsagare	Avslag	2026-04-29	JOED	
	Kramfors	2026-04-15	FT i annan kommun			JE	5 biljetter Stockholm
	Kramfors	2026-04-15	FT i annan kommun			JE	5 biljetter Stockholm

T 26-198	Timrå	2026-04-27	RF Hudiksvall	Avskrivs	2026-05-25	JOED	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
T 26-199	Timrå	2026-04-27	RF Hudiksvall	Avskrivs	2026-05-25	JOED	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
T 26-200	Timrå	2026-04-27	RF Hudiksvall	Avskrivs	2026-05-25	JOED	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
T 26-203	Timrå	2026-04-28	FT	Bifall	2026-05-07	JE	
	Timrå	2026-05-04	FT i annan kommun			JE	6 biljetter Stockholm
T 26-231	Timrå	2026-05-06	FT+MU	Bifall	2026-05-18	JE	
T 26-234	Timrå	2026-05-06	FT+MU	Bifall	2026-05-19	JOED	
	Kramfors	2026-05-06	FT i annan kommun			JE	2 biljetter Stockholm
	Kramfors	2026-05-06	FT i annan kommun			JE	2 biljetter Stockholm
T 26-236	Timrå	2026-05-07	Ändr av bef tillstånd	Bifall	2026-05-18	JE	Ledsagare
T 26-239	Timrå	2026-05-08	FT,leds+Ställförtr.	Bifall	2026-05-18	JE	
T 26-240	Timrå	2026-05-08	FT+MU	Bifall	2026-05-18	JE	
T 26-242	Timrå	2026-05-08	FT+MU	Bifall	2026-05-11	RS	
T 26-243	Timrå	2026-05-08	RF Skuleberget	Bifall	2026-05-18	JE	
T 26-246	Timrå	2026-05-11	FT+MU	Bifall	2026-05-19	JE	
T 26-258	Timrå	2026-05-18	FT+MU	Bifall	2026-05-20	JOED	
T 26-271	Timrå	2026-05-19	Förl FT	Bifall	2026-05-22	RS	
	Kramfors	2026-05-20	FT i annan kommun			JE	10 biljetter Stockholm

FT = Färdtjänst

RF = Riksfärdtjänst

LU = Läkarutlåtande

MU = Medicinskt utlåtande

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-05-27

Diarienr
26/00058

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum	Beslutande	Rubrik	Beslut	Beslut enligt delegations-ordningspunkt *	Kommentar	Diarienummer
2026-05-04	Förbundsdirektör	Yttrande	Remissvar Regionalt Trafikförsörjnings-program 2027-2033 Region Jämtland Härjedalen	5		25/00344-3
2026-05-06	Förbundsdirektör	Yttrande	Remissyttrande på granskning av vägplan för E4 Trafikplats Torsboda 3 TRV 2023/107266	5		23/00567-6
2026-05-08	Förbundsdirektör	Tillsvidareanställning	Tillsvidareanställd hållplats- och fordonssamordnare från och med 2026-06-08	26		Finns i personalakt

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 41 of 91.

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

Delegationsordning beslutad 2025-03-21	* Beslut enligt delegationsordningspunkt	Återredovisas ej
Myndighetsutövning		
Rätt att utse ombud att föra kommunalförbundets talan inför domstol och andra myndigheter	1	
Besluta i ärenden om utlämnande av allmän handling. Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	2	X
Avvisning av för sent inlämnat överklagande. 45 § förvaltningslag (2017:900)	3	
Omprövning av beslut Förvaltningslag (2017:900)	4	
Yttrande över remisser	5	
Övriga yttranden	6	
Gallringar av handlingar	7	X
Myndighetsbeslut om färdtjänst och riksfärdtjänst	8	Redovisas särskilt
Beslut om trafikändringar, inom ramen för Trafikförsörjningsprogrammet, till en nettokostnad på 5 basbelopp/år under förutsättning att berörda medlemmar godkänt finansiering.	9	
Ekonomiärenden		
Omprioriteringar inom fastställd ram under budgetåret	10	
Ingående av leasingavtal inom budget	11	X
Avyttra gamla eller utrangerade inventarier eller andra kommunalförbundet tillhörande föremål - högst 2 prisbasbelopp - mer än 2 prisbasbelopp	12	X
Utse beslutsattestanter	13	X
Attestering av löner och ersättningar till förtroendevalda	14	X
Upphandling och inköp		
Besluta om att förbereda och genomföra andra upphandlingar än trafik i Kommunalförbundet namn med ett upphandlingsvärde inom ram för beslutad budget	15	X
Tecknande av ramavtal och andra avtal med anledning av genomförd upphandling	16	X
Förhandling och beslut om mindre tillägg och ändringar i gällande trafikavtal inom ramen för budgeterande trafikkostnader	17	
Beslut om antagande av anbud avseende upphandling av varor och tjänster inom beslutad budget	18	X
Utbildning, tjänsteresor, konferenser mm		
Förtroendevaldas deltagande i kurs, konferens eller utlandsresa	19	
Investeringar		
Beslut om ianspråktagande av medel för investeringar inom fastställd plan och budget	20	X

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 42 of 91.

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

Representation		
Representation och externa uppvaktningar - högst 2 500 kr högst 20 000 kr per tillfälle - högst 6 000 kr per tillfälle	21	 X X
HR		
Anställning av förbundsdirektör Avskiljande av förbundsdirektör från sin tjänst Genomför årliga medarbetarsamtal med förbundsdirektör Genomför årliga lönedialoger och fastställer årlig löneutveckling för förbundsdirektör Beslutar om övriga löneförmåner för förbundsdirektör Anställning av chefer inom myndigheten, förutom FDir	22	
Personalärenden		
Inrätta eller avveckla befattningar	23	
Återbesättande av vakant tjänst	24	
Omplacering av medarbetare eller chef	25	
Tillsvidareanställning inkl. lönesättning samt förkortning av uppsägningstid		
Annan personal än FDir inom ramen för budget	26	
Vikarier	27	
Uppsägning/avsked/disciplinpåföljd		
Disciplinpåföljd för övriga medarbetare än FDir	28	
Tjänstledighet, semester, kompensationsledighet		
Tjänstledighet FDir	29	
Semester FDir	30	X
Tjänstledighet och semester	31	X
Beviljande föräldraledighet	32	X
Pensioner och andra ersättningar		
Beslut om särskild avtalspension FDir	33	
Beslut om särskild avtalspension övrig personal	34	
Kollektivavtal		
Förhandla enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt	35	
Ingå kollektivavtal för arbetsgivarens räkning	36	
Arbetsmiljö		
Organisera och fatta beslut rörande arbetsmiljöarbetet	37	X

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 43 of 91.

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum
2026-05-29

Typ av handling	Avsändare	Datum	Diarienummer	Ankomstdatum
Protokollsutdrag Borgensåtagande avseende checkkredit för Norrtåg AB	Region Norrbotten Regionfullmäktige	2026-04-22	26/00172-2	2026-05-05
Skrivelse överklagande av tingsrättens avskrivningsbeslut av Taxi Härnösand och Taxi Sollefteå	Hovrätten för Nedre Norrland	2026-05-05	23/00571-121	2026-05-08
Kallelse och handlingar till Bussgods i Norr AB:s årsstämma 2026-06-04	Bussgods i Norr AB	2026-05-08	26/00259-1	2026-05-08
Kallelse och handlingar till AB Transitios stämma 2026-06-02	AB Transitio	2026-05-08	26/00186-2	2026-05-08
Styrelseprotokoll nr 203	AB Transitio	2026-04-23	26/00128-5	2026-05-11
Protokoll bolagsstämma	Västernorrlands läns Trafik AB	2026-05-28	26/00247-2	2026-05-28
Protokollsutdrag ansvarsfrihet 2025 – Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Härnösands Kommunfullmäktige	2026-05-25	26/00018-4	2026-05-29

TeamEngine E-Signing

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum	Diarienr
2026-06-23	26/00205

Tertialrapport april 2026

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

1 januari – 30 april 2026

Fastställd av förbundsdirektionen 2026-06-23

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 45 of 91.

Innehåll

Ordförande har ordet ... 3
Vårt uppdrag ... 4
Året fyra första månader ... 5
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE ... 7
Översikt över verksamhetens utveckling ... 7
Fem år i sammandrag (T1) ... 7
Kommunalförbundets koncern ... 8
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning ... 10
Koncernen ... 10
Händelser av väsentlig betydelse ... 10
Styrning och uppföljning av kommunalförbundets verksamhet ... 10
Metod ... 10
Vision och mål ... 11
Målområde: Nöjd resenär ... 12
Målområde: Hållbar organisation ... 13
Koncernenbolagens ekonomiska ställning ... 14
Åtgärder för att uppnå god ekonomisk hushållning ... 15
Balanskravsresultat ... 15
Väsentliga personalförhållanden ... 16
Hälsa och sjukfrånvaro ... 16
Personalstruktur ... 16
Förväntad utveckling ... 17
Koncernbolagens förväntade utveckling ... 17
Ekonomisk analys ... 18
Årets resultat – budgetföljsamhet ... 18
Jämförelse med föregående år ... 18
Investeringsredovisning ... 19
Verksamhetens intäkter ... 19
Verksamhetens kostnader ... 20
Verksamhetens nettokostnad fördelad per medlem ... 24
Prognos helår 2026 ... 25
Verksamhetens intäkter ... 25
Verksamhetens kostnader ... 26
Verksamhetens nettokostnad fördelad per medlem ... 28

Ordförande har ordet

Året började minst sagt intensivt. På bara ett dygn föll omkring en meter snö, vilket satte busstrafiken på hårda prov. Det blev en tuff start med inställda turer och förseningar, men också ett bevis på hur väderberoende vår verksamhet är – och hur viktigt det är att fortsätta utveckla vår beredskap.

Under perioden har vi också hunnit fatta viktiga beslut. Ett av dem är att utveckla linje 90, med målet att göra trafiken ännu mer attraktiv och användbar för våra resenärer. Vi har även beslutat om allmän trafikplikt för busstrafiken i Västernorrlands län från december 2027, vilket ger långsiktiga förutsättningar för trafiken i hela länet.

Samtidigt har vi fått en tydlig bild av våra investeringsbehov framåt. Den ombordutrustning som används idag har nått sin tekniska livslängd, och den äldre hårdvaran skapar återkommande problem i vardagen. Att modernisera detta är en viktig fråga som vi behöver ta tag i framöver.

De första månaderna av året visar tydligt att vi står inför viktiga vägval där samlad riktning och långsiktiga beslut blir avgörande för utvecklingen framåt.

Glenn Nordlund, Ordförande
Förbundsdirektionen Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Vårt uppdrag

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län bildades av länets sju kommuner och Region Västernorrland 2012 med ansvar för den regionala kollektivtrafiken enligt Lag om Kollektivtrafik (SFS 2010:1065) och EU kollektivtrafikförordning (EG 1370/2007)

Kommunalförbundets uppdrag och arbetsformer beslutas av medlemmarna i styrdokumentet *Förbundsordning för Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län.*

Kommunalförbundet leds av en förbundsdirektion som består av 9 ordinarie ledamöter.

Förbundsdirektionen fastställer vision och mål i ett regionalt trafikförsörjningsprogram samt beslutar om budget. Förbundsdirektionen beslutar om allmän trafikplikt inom länet.

Direktionen ansvarar även för att:

- efter överenskommelse med Region Västernorrland eller en kommun i länet upphandla persontransport- och samordningstjänster för sådana transportändamål som kommunerna eller regionen ska tillgodose samt samordna sådana transporttjänster,
- verka för att den regionala kollektivtrafiken är tillgänglig för alla resenärsgrupper samt
- verka för en tillfredsställande taxiförsörjning i länet

I dialog med kommunalförbundets medlemmar definieras behovet av kollektivtrafik och administrativa resurser i en treårig Mål- och resursplan (MRP). Direktionen beslutar om budget för nästkommande år grundat på MRP:s första år.

Den upphandlade samhällsfinansierade busstrafiken och särskilda persontrafiken i Västernorrland kommuniceras med varumärket Din Tur.

Kommunalförbundet är delägare (25 %) av Norrtåg AB som upphandlar den regionala tågtrafiken. Övriga bolag i koncernen är delägda (5 %) AB Transitio samt Bussgods i Norr (33,3%). Vilande bolag är helägda Västernorrlands läns Trafik AB (VLTAB).

Året fyra första månader

Information- och cybersäkerhet
I januari 2026 trädde cybersäkerhetslagen (2025:1506) i kraft. Myndigheten har inlett ett strukturerat arbete för att stärka informations- och cybersäkerheten genom ökad medvetenhet, förbättrade rutiner samt stärkt efterlevnad. Arbetet syftar till att minska risker och förebygga incidenter.

Översyn beredskapsorganisation
En översyn av beredskapsorganisationen har påbörjats för att säkerställa tydliga roller, effektiv struktur och god förmåga att hantera händelser. Arbetet pågår löpande.

AlfaPro – Webbaserat gränssnitt för serviceresor
I februari lanserades AlfaPro, en webbaserad tjänst riktad till serviceplatser såsom daglig verksamhet, skolor och andra verksamheter med många resenärer. Tjänsten ger verksamheterna ökad kontroll och överblick genom nya funktioner.

Utökad färdtjänsthandläggning
Kundcenter ansvarar nu för handläggning av färdtjänst och riksfärdtjänst för kommunerna Ånge, Timrå, Härnösand och Kramfors. Härnösands kommun överlämnade sin handläggning den 1 april 2026, vilket innebär att Kundcenter nu hanterar 4 av länets 7 kommuner.

Automatisk tidsinformering av serviceresor
Vid årsskiftet aktiverades automatisk tidsinformering för serviceresor. Resenärer informeras nu automatiskt vid ändrade tider eller förseningar via app, SMS eller telefonsamtal från Kundcenter. Införandet har förbättrat informationen till resenärerna och minskat den administrativa belastningen.

Införande av E-tjänster
Nya externa e-tjänster har införts för ansökan om färdtjänst, riksfärdtjänst och medicinskt utlåtande. Det har förenklat ansökningsprocessen för medborgarna och effektiviserat verksamhetens hantering genom minskat behov av pappershantering. Även interna e-tjänster har tagits fram för att förenkla arbetet och göra det mer säkert och resurseffektivt.

Utvecklad samverkan
Nya former för samverkansgruppen möten har införts där förbundsdirektör bjuder in tjänstepersoner hos medlemmarna till informationsmöten för att lyfta och förankra ärenden till kommande direktionsmöten. Mötena kompletteras med tematiska träffar i Kramfors som organiseras av trafikstrategerna.

Nytt samverkansavtal med X-trafik
Från januari har vi ett nytt samverkansavtal med X-trafik.

Dialog och deltagande
Verksamheten har deltagit och medverkat vid Kaboom Café i Sundsvall för ungdomar i högstadiet och gymnasiet med särskilda behov samt i en paneldebatt om ungdomar och kollektivtrafik i Härnösand.

Pris- och produktutredning
Interna workshops och workshop med samverkansgruppen har genomförts kring förslag till nya zoner, priser och produkter. Syftet är att ta fram förslag på framtidens priser, produkter och zonindelning.

Biljettgiltighet på Norrtåg
En arbetsgrupp för biljettgiltighet ombord på Norrtåg har bildats. Gruppen rapporterar till MC/VD och består av representanter från Norrtåg och kollektivtrafikmyndigheterna i de fyra nordligaste länen.

Förarcertifiering inom serviceresor
Förarcertifiering har införts för alla förare inom serviceresor för att stärka trygghet, säkerhet och kvalitet. Certifieringen ger förarna ökad kunskap och gemensamma kompetenskrav för ett professionellt och respektfullt bemötande av resenärerna.

Bussupphandling
Under våren har arbetet med upphandlingen av länets busstrafik varit i ett anbudsskede där anbudsgivarna har haft möjlighet att ställa frågor. Trafikstarten ska ske december 2027 men arbetet inför detta har pågått i ett par år har intensifierats under anbudsskedet.

Utveckling av linje 90
Förslag kring utveckling av linje 90 mellan Kramfors och Sollefteå/Långsele tagits fram och presenterats för beslut i förbundsdirektionen som i sin tur beslutade om att genomföra en utökning av linjen från december 2026.

Trafikplan
Trafikplanen som antogs i september 2026 har legat till grund för delar av trafikenhetens arbete. Det har bland annat inneburit arbetet med förslag för stadstrafiken i Sundsvall, helgtrafik och andra åtgärder runt om i länet.

Projekt
Vad gäller projekt så har Move i Sundsbruk startat under våren där syftet är att hitta sätt att öka mobiliteten i området. I Ånge fortskrider projektet med Paxa på Landsbygd där trafiktestet har genomförts och kontinuerligt utvärderats och justerats. Birstalinjen som var ett två-årigt projekt avslutades i förtid på grund av lågt resande.

Fordons- och biljettkontroller
Därtill har stort fokus legat på fordonskontroller samt biljettkontroller med syfte att öka kvaliteten och avtalsefterlevnad men också säkra intäkter.

Kostnader för depåer och andra resurser
En självkostnadsmall har tagits fram för att beräkna kostnader för depåer och andra resurser.

Kommunikationsbyrå
Upphandling av ny kommunikationsbyrå har genomförts.

Upphandling av ny ombordutrustning
Arbetet med upphandling av nytt biljett- och betalsystem har påbörjats i samarbete med Region Jämtland Härjedalen.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Översikt över verksamhetens utveckling

Fem år i sammandrag (T1)

Kommunalförbundets nettokostnad ökade med 33,0 mnkr från tertial 1 2025 till tertial 1 2026. Högre indexkostnader i både den linjelagda trafiken och den särskilda persontrafiken samt högre kostnader för tågtrafiken är de främsta orsakerna till ökningen.

Kommunalförbundet

MNKR	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**
KOSTNADER					
Allmän kollektivtrafik					
· landsbygdstrafik	-110,2	-101,8	-105,1	-104,2	-94,7
· tätortstrafik	-87,2	-78,9	-81,5	-76,9	-66,3
· tågtrafik	-52,9	-40,4	-45,5	-40,4	-35,2
Särskild persontrafik	-44,0	-39,4	-45,6	-42,7	-36,6
Administrativa kostnader	-19,2	-20,7	-21,8	-21,7	-20,9
Stationsavgifter	-1,3	-1,1	-1,0	-1,1	-0,9
Övriga kostnader	-		-	-	-
TOTALA KOSTNADER	**-314,9**	**-282,3**	**-300,6**	**-287,0**	**-254,6**
INTÄKTER					
Allmän kollektivtrafik					
· biljettförsäljning	37,4	34,7	39,5	31,9	29,9
· skolkort	8,8	9,2	6,6	6,5	6,0
Övriga intäkter	14,2	16,9	14,8	16,4	13,0
TOTALA INTÄKTER	**60,4**	**60,7**	**60,8**	**54,8**	**49,0**
Avskrivningar	-0,6	-0,5	-0,5	-0,4	-0,6
NETTOKOSTNAD	**-255,1**	**-222,1**	**-240,4**	**-232,6**	**-206,2**
Kommunala biljettsubventioner	0,0	0,0	31,5	34,1	29,9
Medlemsbidrag	254,3	221,3	207,9	198,6	176,3
RESULTAT	**-0,7**	**-0,8**	**-0,9**	**0,0**	**0,0**
Finansiella poster	0,7	0,8	0,9	0,0	
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

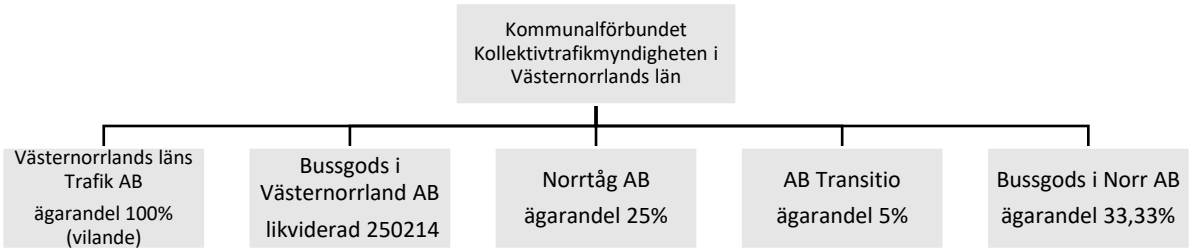
Produktionsinformation	**2026**	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**
PRODUKTIONSKILOMETER (exkl särskild persontrafik)					
Landsbygdstrafik	2 690 677	2 690 677	2 713 963	2 741 898	2 900 564
Tätortstrafik	1 485 382	1 485 382	1 547 820	1 502 247	1 507 808
TOTAL PRODUKTIONSKM	**4 176 059**	**4 176 059**	**4 261 783**	**4 244 145**	**4 408 372**
BRUTTOKOSTNAD KR/KM[1]					
Landsbygdstrafik	-41,0	-37,8	-35,3	-32,04	-31,18
Tätortstrafik	-58,7	-53,1	-49,08	-44,09	-38,97
TOTAL BRUTTOKOSTNAD/KM	**-47,26**	**-43,27**	**-43,80**	**-42,68**	**-15,04**
Förändring i %	9%	-1%	3%	-3%	3%
SKATTESUBVENTIONSGRAD	**2025**	**2024**	**2023**	**2022**	**2021**
SKATTESUBVENTION[2]	81,0%	80,8%	79%	82%	81%

[1] Bruttokostnaden/km beräknas som trafikkostnaden i förhållande till antalet totala produktionskilometer för respektive landsbygd och tätort

[2] Skattesubventionen beräknas som landsbygds- och tätortstrafikens nettokostnader (kostnader för landsbygds- och tätortstrafiken minus biljettintäkter) i förhållande till kostnader för landsbygds- och tätortstrafik.

Kommunalförbundets koncern

Utöver kärnverksamheten har kommunalförbundet intressen i andra bolag som på något sätt bidrar till att utveckla länets kollektivtrafik. Nedan ges en kortfattad beskrivning av de bolag där ägarandelen uppgår till fem procent eller mer.

Västernorrlands läns Trafik AB

Västernorrlands läns Trafik AB är ett helägt vilande dotterbolag vars syfte är behålla varumärket i kommunalförbundets ägo.

Bussgods i Västernorrland AB

Från den 1 april 2024 slutade Bussgods i Västernorrland med frakt av gods och Bussgods i Norr övertog alla kunder, personal, tillgångar samt verksamhet genom att köpa tillgångar och anställa personal. Bolaget likviderades den 14 februari 2025.

Bussgods i Norr AB

Kommunalförbundet är sedan den 1 april 2024 ägare till 1/3 av Bussgods i Norr AB då bussgodsverksamheten i Västernorrland införlivades. Detta har inneburit förändringar av ägarstruktur, personalomsättning och ekonomiflöden. Kollektivtrafikmyndigheten genomför under året en stor trafikupphandling där även nya godsrumsfordon ska ingå och detta är ett viktigt och stort arbete för Bussgods framtid.

Norrtåg AB

Kommunalförbundet äger 25 procent av Norrtåg AB. Övriga ägare är Region Jämtland Härjedalen, Länstrafiken i Västerbotten AB och Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Norrbottens län. Norrtåg AB skall i enlighet med ägarnas uppdrag bedriva regional persontrafik med tåg. Kommunalförbundets andel av finansieringen är 34 procent baserat på kilometerproduktion och antal personkilometer i Västernorrland.

Norrtåg AB erhåller fakturor kvartalsvis avseende fordonshyresavtal från Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län.

2022 omförhandlades Trafikavtalet från Tjänstekoncession till Produktionsavtal, en följd av Pandemin och operatörens minskade biljettintäkter. Produktionsavtalet började gälla from 2022-06-01.

Norrtåg har under 2024 avslutat operatörsupphandlingen för tågtrafik. Inriktningen har varit ett produktionsavtal med lång avtalstid 8-10 år. Resultatet blev en ny operatör där utvärderingsmatrisen visar på lägre kostnader beräknat på genomsnittligt pris med avdrag för kvalité jämfört med andra anbudsgivare.

AB Transitio

Kommunalförbundet äger 5 procent av AB Transitio tillsammans med 19 andra regioner och kollektivtrafikmyndigheter. Bolaget har som huvuduppgift att på olika sätt stödja aktieägare avseende frågor om upphandling och finansiering av spårfordon och reservdelar. Bolaget har tillika en uppgift

avseende anskaffande, uthyrning, förvaltning och underhåll av spårfordon, högvärdeskomponenter avseende spårfordon och reservdelar avseende spårfordon. Bolaget skall också förvalta tidigare genomförda finansieringar.

AB Transitio fakturerar kvartalsvis aktuella fordonshyresavtal till Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

En ny förbundsordning antogs i februari 2024. Förbundsordningen innebär en ny kostnadsfördelningsmodell som beräknats med den antagna budgeten för 2025 som underlag. Modellen innebär att busstrafiken kommer att delas in i gemensam trafik samt tillköpsbelopp efter den trafikplan som fastställdes i oktober enligt trafikförsörjningsprogrammet som fastställdes i september. Tågtrafik kommer att finansieras gemensamt så även förvaltningskostnader och vissa kostnader som belastar Kundcenter i Ånge gällande ärenden som rör busstrafik. Principen utgår ifrån fördelning av de gemensamma kostnaderna efter befolkningsunderlaget i respektive kommun.

Koncernen

Trafikverket har minskat sin medfinansiering av tågtrafiken. Det minskade anslaget i T1 uppgår till drygt 13,0 mnkr för Norrtåg. För helår 2026 är minskningen 40 mnkr.

Händelser av väsentlig betydelse

Inga händelser av väsentlig betydelse.

Styrning och uppföljning av kommunalförbundets verksamhet

Kommunallagen och lag om kommunal bokföring och redovisning, innehåller regler för kommunalförbundets styrning. Ett av kraven är att kommunalförbundet ska ha god ekonomisk hushållning. Det kravet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Metoden för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås är att målområdet Hållbar organisation med målen Effektiv och Ekonomi i balans ska ha uppnått målvärdena.

Genom delårsbokslut och årsredovisning följs utvecklingen kontinuerligt upp för såväl verksamhet som ekonomi. Riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutades i och med att budget 2025 antogs av förbundsdirektionen.

Metod

Målen ska utvärderas utifrån den grad som de uppfylls. Indikatorerna ska vara utformade så att de ger svar på hur verksamhetsmål och finansiellt mål uppfylls.

Definition av måluppfyllnad:

= mål uppfylls

= mål uppfylls med vissa brister

= mål uppfylls ej

Uppföljning av åtgärder som är beslutade i budget sker tertialvis efter augusti och december månad.

Vision och mål

”Tillsammans reser vi smartare” är Kommunalförbundets vision för vår kollektivtrafik och fångar det fundamentala i varför fler borde välja kollektivt resande. Visionen betonar vikten av att öka det kollektiva resandet genom att skapa en attraktiv, tillgänglig och hållbar kollektivtrafik.

Visionen har sin utgångspunkt i det Regionala trafikförsörjningsprogrammet 2024-2030 som styr hur kollektivtrafiken ska utvecklas under perioden 2024 -2030. Det Regionala trafikförsörjnings-programmet antogs av förbundsdirektionen i september 2024.

Programmets målmodell innehåller en vision, tre målområden och nio ledord med tillhörande inriktningsmål.

Målområden

• Nöjd resenär

• Växande region

• Hållbart samhälle

De tre målområdena ska fånga upp den breda uppgift som kollektivtrafiken har i samhället och de olika perspektiv som finns från individnivå upp till övergripande samhällsnivå.

Fokusområden MRP 2026 - 2028

I mål- och resursplanen för 2026-2028 fokuserar myndigheten på målområdet **Nöjd resenär**, vilket innebär att vi arbetar aktivt för att öka kundnöjdheten genom att erbjuda en enkel, trygg och attraktiv kollektivtrafikupplevelse samt det interna målområdet **Hållbar organisation.**

Hållbar organisation innehåller mål för verksamhetens medarbetare, effektivitet och ekonomi och utgör även kommunalförbundets finansiella mål.

Målområdena följs upp årligen.

Bilden ovan visas trafikförsörjningsprogrammets målmodell.

Bild 1: Målbild för Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Målområde: Nöjd resenär

Målområdet "Nöjd resenär" är kopplat till Trafikförsörjningsprogrammets mål om att skapa en kollektivtrafik som är enkel, trygg och attraktiv.

	Årsprognos T1 2026
Måluppfyllnad	↓

Analys:

Målområdet Nöjd resenär innebär att kollektivtrafiken ska vara enkel, trygg och attraktiv. Sammanfattningsvis uppnås de flesta delmål under målområdet Nöjd resenär. Bland annat uppnås 2 av 3 indikatorer under delmål attraktivt. Den indikator som inte träffar målvärdet är antal resor men denna statistik är tyvärr inte pålitlig utifrån de brister som finns i biljett och betalsystem. Glädjande istället är att både NKI och Marknadsandel överträffar målvärdet både jämfört med nationell nivå men också då det har ökat från föregående år.

Vad gäller delområde trygghet så uppfylls delvis målet. Bland annat har biljettkontroller genomförts i hela länet, samtliga sju kommuner jämfört med noll kommuner under föregående år. Även målvärdet om förarens bemötande inom den särskilda kollektivtrafiken (serviceresor) uppnås. Däremot upplever endast 68% av männen att det är tryggt att resa med kollektivtrafiken jämfört med målvärdet om 79%. Långt ifrån målvärdet och det är en kraftig minskning mot för föregående år som är svår att förklara. Här måste hela årets resultat inväntas för att kunna någon slutsats ska kunna dras om huruvida det verkligen är en sådan kraftig förändring eller om det är det statistiska urvalet som har blivit snedvridet. För kvinnor kan inte någon förändring utläsas.

Vad gäller delområde enkelt så syftar det till att få fler att välja digitala lösningar för att köpa Din Turs produkter. För att mäta detta mål har hittills antalet registrerade användare redovisats. Från T1 2026 mäts istället antalet aktiva användare då antalet registrerade användare inte går att ta ut på ett tillförlitligt sätt. Antalet aktiv användare har ökat samtidigt som andelen biljetter sålda genom “Mina sidor” eller appen “Din Tur” har ökat vilket tillsammans leder till måluppfyllnad.

Totalt sett bedöms målområdet Nöjd resenär att vara uppfyllt, med vissa avvikelser. De allra flesta indikatorvärden uppfylls bortsett från de två varav en är svår att bedöma då den bygger på biljettmaskinsdata (som vi har problem med) samt en där förändringen är så kraftig att det kan vara så att det statistiska urvalet har snedvridit resultatet.

Mål: Enkelt

Vi arbetar med att öka kännedomen om kollektivtrafikens fördelar vilket gör det enklare för fler att välja kollektivt resande. Vi arbetar under året med att implementera ett nytt biljett- och betalsystem. Genom digitalisering och nya tjänster gör vi det enklare för våra resenärer att planera och genomföra en resa med kollektivtrafiken.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Utfall 2026–04	Prognos 2026	Utfall 2025-04	Mål 2026
Antal aktiva användare i appen Din Tur ska öka från föregående år[3]	Apple/Google	79 800		130 000	ja
Andel sålda biljetter på Mina sidor och i appen Din Tur ska öka från föregående år	Power BI	47,2%		40,5%	ja

Mål: Tryggt

Vi säkerställer att kollektivtrafiken upplevs som trygg för våra resenärer genom förbättrad punktlighet och service. Vi jobbar aktivt med att utveckla och implementera realtidssystemet internt och med våra trafikföretag för våra resenärers trygghet.

[3] Utfall 2504 – avser antalet nerladdningar av appen.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Utfall 2026–04	Prognos 2026	Utfall 2025-04	Mål 2026
Det känns tryggt att resa med kollektivtrafiken, Män/Kvinnor[4] %	KOLLBAR	66/70		78/70	79/73
Biljettkontroller har genomförts (i antal av länets kommuner)		7 av 7		0	7 av 7
Vilket betyg vill du ge förarens bemötande? Andel som svarar 4 el 5) (sjukrese- och färdtjänstresenärer)	Anbaro	94%		93%	92%

Mål: Attraktivt

En attraktiv kollektivtrafik bidrar till nöjda resenärer. Attraktivitet uppnås genom ett relevant trafikutbud som är prisvärt och pålitligt. Vår trafik planeras utifrån resenärens behov med fokus på trafikutveckling utifrån behov och efterfrågan, i enighet med trafikförsörjningsprogrammets prioriterade målgrupper. Dessa insatser förväntas leda till ökat kollektivt resande.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Utfall 2026–04	Prognos 2026	Utfall 2025-04	Mål 2026
Antal kollektivtrafikresor på buss exkl. skolresor Procentuell förändring	Power Bi	2 546 755 -2,9%		2 623 657 ingen jfm	3,0%
Nöjd Kund Index NKI, totalt (värdet i nivå eller över nationellt snitt)	KOLLBAR	43%		40%	ja
Kollektivtrafikens marknadsandel i förhållande till det motoriserande resandet (%) ska öka	KOLLBAR	11%		8%	ja

Målområde: Hållbar organisation

Målområdet Hållbar organisation innehåller två verksamhetsmål och ett finansiellt mål. För att stärka kommunalförbundets roll som en attraktiv arbetsgivare arbetar vi utifrån verksamhetsmålen effektiv och attraktiv. Budget ska vara i balans och resurserna ska användas för rätt ändamål och utnyttjas effektivt.

	Årsprognos T1 2026
Måluppfyllnad	⬇

Analys:

Målet ekonomi i balans syftar till att skapa en förutsägbarhet och pålitlighet i de budgetsiffror som presenteras. Budgetföljsamheten är viktig för att kunna planera rätt efter den budget som presenteras. Utfallet för första tertialet visar på en budgetföljsamhet med -2,0% OCH uppfyller därmed målet på +/- 4%. Prognosen för hela året är dock att det inte kommer att nås då indexkostnader kraftigt avviker från budgeterade belopp och kostnaderna ökar kraftigt. Orsakerna är stora händelser i omvärlden som leder till stora indexförändringar. Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad bedöms uppfyllas för helåret. Bedömningen är att indikatorerna i de två verksamhetsmålen Effektiv och Attraktiv kommer uppfyllas. på helår. Två av indikatorerna saknar utfall för T1 då de endast följs upp årligen. Aktiviteter pågår fortsatt under året med att tydliggöra roller och befattningar i organisationen. Riktlinjen för friskvårdsbidrag har reviderats från 1 januari

[4] Kollektivtrafikresenärer, växlare, sällanresenärer

2026 i syfte att förenkla ersättning för utlägg och därigenom få fler att nyttja bidraget. Sjukfrånvaron ligger lägre än tidigare år.

Mål: Effektiv

Vi skapar smidiga och strukturerade arbetssätt genom digitalisering och tydliga rutiner som förenklar vardagen för medarbetarna.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Utfall 2026–04	Prognos 2026	Utfall 2025-04	Mål 2026
Antalet upprättade och implementerade processer		2	3	6	3
Medarbetarna vet vad som förväntas av dem i sitt arbete (följs upp i ÅR)	HME	-	70	-	70
Medarbetarnas befattningsbeskrivningar är genomarbetade och kända		50%	100%	14%	100%

Mål: Attraktiv

Tydliga roller och rätt förutsättningar ger en hållbar arbetsmiljö. En hållbar arbetsmiljö främjar hälsa och bidrar till att verksamhetens mål nås.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Utfall 2026–04	Prognos 2026	Utfall 2025-04	Mål 2026
Sjukfrånvaron lägre än målvärdet	Agda	3,1%		6,0%	5,5%
Andel medarbetare som nyttjar friskvårdsbidrag ska öka från föregående år	Agda	49,0%		40,0%	ja
Medarbetarna upplever sitt arbete som meningsfullt (följs upp i ÅR)	HME	-		-	70

Mål: Ekonomi i balans

Den fastställda budgeten följs upp kontinuerligt, för att minimera avvikelser och skapa tydliga, effektiva ekonomiska processer. Kostnader för trafik och verksamhet analyseras för resurseffektivitet. Biljettintäkterna är en viktig del i att öka självfinansieringsgraden.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Utfall 2026–04	Prognos 2026	Utfall 2025-04	Mål 2026
Budgetföljsamhet (%) [1]	Excel	2,0%	6,0%	-9,3%	+/-4%
Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad (%) [2]		18,7	18,0	18,5	18,0
varav tätortstrafik [3]	Excel	0	0	24,1	23,0
varav landsbygdstrafik [4]		0	0	14,1	15,0

Koncernenbolagens ekonomiska ställning

Norrtåg AB

Trafikkostnaden för Norrtåg uppgår till 188,7 mnkr för T1 2026, jämfört med prognos en minskning med 3,9 mnkr.

Den största avvikelsen på trafikkostnad mot prognos per tertial 1 är trafikavtalens kostnad med en minskning på 2,3 mnkr. Detta främst till följd av lägre inflationsutveckling som fastställdes under april

månad. Kostnaden för elindex är 2,2 mnkr lägre. Trots högre elpriser under främst januari och februari har kostnaden minskat till följd av att priset på ursprungsgarantier för fossilfri el avseende föregående år fastställdes till en lägre nivå, vilket reglerades under våren.

Fordonshyran avviker med 1,1nkr högre kostnader än prognos, vilket beror på att nya fordon levererades tidigare än vid första prognos från AB Transitio. Under första tertialet är det högre kostnader av ersättningstrafik kopplat till vintermånadernas inställelser av trafik. Avvikelsen är 1,4 mot prognos.

Sammantaget är ägarnas medfinansiering efter första kvartalet 1,2 mnkr lägre än prognos. För Västernorrlands del är utfallet 40,7 mnkr vilket är 4,3 mnkr högre kostnader än budget. Västernorrlands utestående skuld till Norrtåg är 7,1 mnkr.

AB Transitio

Transitio upprättar inget bokslut i T1.

Bussgods i Norr AB

Omsättningen första kvartalet är 30,6 mnkr mot budget på 31,8 mnkr. Resultatet är -0,1 mnkr vilket är i nivå med budget. Jämfört med föregående visade resultatet på -0,2 mnkr.

Bolaget har under året jobbat med upphandlingar hos Regionerna i verksamhetsområdet och vunnit en upphandling i Västerbotten men förlorat en stor upphandling i Norrbotten. Bemanning och fordon är anpassade och förberedda för de tillkommande volymerna i Västerbotten.

Åtgärder för att uppnå god ekonomisk hushållning

Att öka resandet är en central del för att uppnå målet om god ekonomisk hushållning. Resandet förutspås öka i samband med att alternativkostnaden för bilpendling ökat. Myndigheten arbetar med biljettutbudet för att tillgodose fler resenärers behov av flexibla biljettlösningar. Det pågår även ett stort arbete med att utveckla nya tekniska lösningar genom ett gemensamt projekt med övriga aktörer i norra Sverige vilket på sikt väntas underlätta för resenären. Myndigheten arbetar även med ett flertal andra åtgärder vilka syftar till att göra det kollektiva resandet mer attraktivt.

Balanskravsresultat

Balanskravet innebär att kommunalförbundets intäkter ska överstiga kostnaderna varje enskilt år. Ett underskott mot balanskravet ska återställas inom de tre kommande budgetåren. Enligt balanskravet ska realisationsvinster från försäljning av anläggningstillgångar avräknas mot balanskravet. Balanskravsutredningen visar att balanskravsresultatet för perioden är 0 mnkr. Eftersom kommunalförbundet finansieras av medlemmarna innebär det att såväl positiva som negativa resultat fördelas på medlemmarna i efterskott vid bokslutet och att balanskravet kommer att uppfyllas. I resultatet ingår inte några underskott/överskott från tidigare år som ska återföras.

MNKR	2026	2025	2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Samtliga realisationsvinster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samtliga realisationsförluster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Återföring av orealiserad förlust värdepapper	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Medel efter/från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Periodens balanskravsresultat	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Väsentliga personalförhållanden

Hälsa och sjukfrånvaro

Vid rapporteringen per april redovisas endast den totala sjukfrånvaron.

Tabell översikt av sjukfrånvaro Tabellen visar frånvaro per april respektive år

Sjukfrånvaro (%)	2026	2025	2024	2023	2022
Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	3,1	6,0	8,3	5,0	4,6

Sjukfrånvaro

Sjuktalet har minskat med 2,9 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Minskningen härrör både till korttids- såväl som långtidsfrånvaron, de har båda minskat ungefär lika mycket.

Löne- och medarbetarsamtal

De centrala löneavtalen med giltighet från 1 april 2026 och förutsättningarna inför årets löneöversyn var klara och kända i tid. Löneöversynsprocessen hade startats upp med lönesamtal under början av året och de nya lönerna kunde därför utbetalas på aprillönen.

Arbetsmiljö

Syftet med det systematiska arbetsmiljöarbetet är att främja hälsa, förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet och se till att arbetsmiljön är god. Arbetsmiljön följs kontinuerligt upp genom medarbetarsamtal, enhets/personalmöten, pulsmätningar och i samverkan med skyddsombud.

Medarbetarnas engagemang och välmående är viktigt och alla ska ges möjligheten att göra sin röst hörd. Medarbetarupplevelsen följs upp genom kortare pulsmätningar med syfte att möjliggöra en kontinuerlig dialog kring hur det är att jobba hos Din Tur för att tillsammans skapa en ännu bättre arbetsplats. Resultatet används som diskussionsunderlag kring arbetsmiljö vid personalmöten och i medarbetarsamtal. En övergripande plan för pulsmätningar 2026 är framtagen och de planerade mätningarna sker under veckorna 16, 38 och 46. De två första mätningarna är kortare pulsar inriktad mot välmående, vid mätningen v46 är fokus Hållbart medarbetarengagemang (HME).

På respektive enhet upprättas handlingsplaner för arbetsmiljö, där utgångspunkten är friskfaktorer. Ett arbete med att ta fram gemensamma värdeord inom myndigheten har inletts. På arbetsplatserna har workshops hållits och de värdeord man enats om är: Respekt, Engagemang och Service. Ett vidare arbete görs under året för att fylla dessa med innehåll och betydelser som kan omsättas i och genomsyra det dagliga arbetet.

Jämställdhet och mångfald

Myndigheten eftersträvar att kunna erbjuda arbetsvillkor som gör att medarbetare har möjlighet att få sitt livspussel att gå ihop och att balans ska finnas mellan familjeliv och arbetsliv. Inom myndigheten är fler kvinnor än män anställda. I ledningsgruppen är fördelningen fyra män och en kvinna.

Av de 40 tillsvidareanställda är 41 procent kvinnor och 59 procent män i Kramfors, på Din Tur Kundcenter är 63 procent kvinnor och 37 procent män. Bland visstidsanställda är könsfördelningen 56 procent kvinnor och 44 procent män.

Personalstruktur

Tabell översikt av personalstruktur Tabellen visar anställda per april respektive år

Antal	2026	2025	2024	2023	2022
Kvinnor	26	35	34	32	32
varav tillsvidareanställda	21	29	28	29	28
Män	23	26	19	21	22
varav tillsvidareanställda	19	16	15	17	19
Summa	49	61	53	54	54
varav tillsvidareanställda	40	45	43	46	47

Det totala antalet medarbetare har minskat med 12 jämfört med samma period föregående år. Minskningen härrör till minskat antal medarbetare i och med tjänsteköp från extern aktör utanför ordinarie telefontider.

Förväntad utveckling

Under 2025 har vi infört delar av vårt nya biljett- och betalsystem. Införandet fortsätter under 2026. Dessvärre har detta inte fungerat felfritt utan vi har under året blivit uppmärksammade att vi har problem med validering av våra biljetter. På grund av detta är det svårt att bedöma resandeutvecklingen då det är vår enda resandestatistik. Vi fortsätter jobba intensivt med att komma till rätta med problemen av valideringarna samt att vi har haft manuella passagerarräknare i trafik för att bedöma potentiellt tapp i våra system i jämförelse med det faktiska resandet.

Fortsatta satsningar på resandeutbud i kombination med utredning av våra priser och produkter tros ge en positiv effekt på resandeutvecklingen 2026.

Koncernbolagens förväntade utveckling

Norrtåg AB

Norrtågs prognos ligger i stort sett oförändrat från tidigare prognos, där den regionala medfinansieringen ligger på 358,8 mnkr mot tidigare lämnad prognos på 358,6 mnkr. Trafikverkets besked om finansiering ligger kvar för året 2026 och enligt vårändringsbudgeten kommer inga ytterligare medel att tilldelas från Trafikverket.

Riktade åtgärder planeras för att öka resandet och förbättra beläggningen i systemet. Från sommaren och framåt kommer det att läggas ökat fokus på mittbanan där det finns god potential att öka resandet. Planen bygger på att kombinera ökat resande, bättre kapacitetsutnyttjande oh ha mer träffsäkra erbjudanden.

AB Transitio

Transitio har inte lämnat prognos för 2025 i tertial 1.

Bussgods i Norr AB

Bolaget är fortfarande drabbat av den svaga tillväxten i samhället och den ihållande konjunkturen. Bolaget har jobbat hårt under andra halvåret 2025 med kostnadsanpassningar och att hitta flera nya kunder. Bedömningen är att organisationen är på rätt nivå men ändå förberedd på att hantera svaga volymer under 2026 och en tillväxt under 2027.

Projektet runt drönartransporter är på väg att bli verklighet efter ett flertal lyckade testflygningar. Målet är att det på längre sikt ska leda till en kommersialisering av drönartransporter och vara nummer 1 på kombinerad mobilitet.

Intäktsbudgeten beräknas i prognosen för helåret bli svår att nå på grund av osäkerhet i omvärlden där kunders försäljning påverkar bolagets tjänster. Prognosen är en intäktsminskning med 5,5 mnkr mot budget. Resultatet bedöms till 0,8 mnkr jämfört med budgetens 1,8 mnkr på helåret.

Ekonomisk analys

Årets resultat – budgetföljsamhet

Perioden januari till april visar att nettokostnaderna uppgår till 255,0 mnkr. Vid en jämförelse med budget för motsvarande period är verksamhetens nettokostnader 4,9 mnkr högre, en ökning med 2,0%. Verksamhetens intäkter har ökat med 2,2 mnkr där biljettintäkterna ökat med 1,4 mnkr, resplusintäkter har minskat med 0,5 mnkr, samma belopp som bidrag samverkande system har minskat. Verksamhetens kostnader har ökat med 7,6 mnkr jämfört med budget. Här står tåghyra för 3,0 mnkr lägre kostnader, den linjelagda busstrafiken ökade med 12,0 mnkr och den särskilda persontrafiken minskade med 2,9 mnkr. Utfallet på administrativa kostnader är 1,5 mnkr lägre än budget.

Tabell över verksamhetens resultat mnkr

RESULTATRÄKNING (MNKR)	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	Förändring (%)
Verksamhetens intäkter	60,4	58,2	2,2	3,8
Verksamhetens kostnader	-314,9	-307,2	-7,6	2,5
Avskrivningar	-0,6	-1,1	0,5	-46,9
Verksamhetens nettokostnader	**-255,0**	**-250,1**	**-4,9**	**2,0**
Kommunala biljettsubventioner	0,0	0,0	0,0	0,0
Medlemsbidrag	254,3	249,7	4,7	1,9
Verksamhetens resultat	**-0,7**	**-0,4**	**-0,3**	**56,9**
Finansiella intäkter	0,7	0,4	0,3	57,2
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Jämförelse med föregående år

Vid en jämförelse med föregående år är avvikelsen 32,5 mnkr högre nettokostnader vilket motsvarar 11,5%. Verksamhetens intäkter ligger i stort oförändrat i jämförelse med motsvarande period föregående år. Biljettintäkterna har dock ökat med 2,1 mnkr och intäkter tågtrafik minskat med 1,5 mnkr. Verksamhetens kostnader har ökat med 32,6 mnkr jämfört med föregående år. Den särskilda persontrafiken står för en ökning med 4,5 mnkr. Beståndsdelarna där redovisas i separat stycke längre ner. Den linjelagda busstrafiken har ökat kostnaderna med 15,5 mnkr och tågtrafiken med 12,1 mnkr.

Tabell över verksamhetens resultat mnkr

RESULTATRÄKNING (MNKR)	Utfall T1 2026	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	Förändring (%)
Verksamhetens intäkter	60,4	60,7	-0,3	-0,6
Verksamhetens kostnader	-314,9	-282,3	-32,6	11,6
Avskrivningar	-0,6	-0,5	0,0	6,6
Verksamhetens nettokostnader	**-255,0**	**-222,1**	**-33,0**	**14,9**
Medlemsbidrag	254,3	221,3	71,9	39,4
Verksamhetens resultat	**-0,7**	**-0,8**	**0,0**	**100,0**
Finansiella intäkter	0,7	0,8	0,0	-0,3
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0

Resultat efter finansiella poster	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Investeringsredovisning

Kommunalförbundets investeringar utföll med 1,1 mnkr för tertial 1 2026. Aktivering av trafikledningssystem realtid har gjorts med 2,0 mnkr. Projektet låg med i budget för 2025 men färdigställts under T1 2026. Investering av inventarier på både Kundcenter och kontoret i Kramfors har aktiverats med 0,5 mnkr. Pågående immateriella och materiella investeringar har minskat med 1,4 mnkr under första tertialet 2026. Ombord utrustning som låg som investering för 2026 utgår och ligger som förslag som en mer omfattande investering i budget 2027. Fler delar i projektet biljett- och betalsystem kommer att aktiveras under tertial 2.

Pågående projekt ännu ej färdigställda är det nya biljett- och betalsystemet som dras med förseningar och inköp nya betalterminaler som ännu inte är monterade i bussarna.

Tabell med översikt av investeringar

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Biljettmaskiner	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
Trafikledning realtid	2,0	0,0	2,0	0,0%	0,0	2,0	0,0%
Inventarier/möbler/datorer	0,5	0,2	0,4	222,8%	0,0	0,5	0,0%
Reseplanerare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
Grafisk profil	0,0	0,2	-0,2	-100,0%	0,0	0,0	0,0%
BOB - biljettsystem	0,0	0,4	-0,4	-100,0%	0,0	0,0	0,0%
Betalkortsterminaler bussar	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
Ombord utrustning	0,0	1,1	-1,1	-100,0%	0,0	0,0	0,0%
Pågående immateriella	-0,9	0,0	-0,9	0,0%	0,8	-1,7	-212,5%
Pågående materiella	-0,5	0,0	-0,5	0,0%	1,0	-1,5	-150,0%
SUMMA	**1,1**	**1,8**	**-0,7**	**-39,9%**	**1,8**	**-0,7**	**-38,6%**

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens totala intäkter uppgår till 60,4 mnkr vilket är 2,3 mnkr högre än budget för motsvarande period. Skolkortsintäkterna är 2,9 mnkr högre än budget. Fakturering av skolkort har förändrats från att faktureras 9 månader till att spridas ut över fler månader och faktureras över 11 månader i stället. Detta som en följd av lanseringen av den nya skolportalen som krävde vissa förändringar i rutiner. Tidigare har validerade skolkort fakturerats men i nya skolportalen faktureras alla utställda skolkort. Detta möjliggör ett mer automatiserat flöde.

Biljettintäkternas ökning mot budget med 1,4 mnkr kan ses som en effekt av att budget ligger lika med intäkterna varje månad men första tertialet är månader med mer arbetspendling än månaderna i andra tertialet där sommarmånader drar ner biljettintäkterna.

Tabell över verksamhetens intäkter

INTÄKTER, MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Biljettintäkter busstrafik	35,4	34,0	1,4	4,1%	33,3	2,1	6,3
Intäkter skolkort	8,8	6,0	2,9	47,9%	9,2	-0,4	-3,8
Intäkter tågtrafik	0,8	2,0	-1,1	-57,6%	2,4	-1,5	-64,5
Bidrag, Samverkande system	0,7	1,2	-0,5	-43,7%	1,0	-0,3	-34,1
Tåghyra	11,2	12,0	-0,7	-6,1%	11,5	-0,2	-2,1
Resplusintäkter	1,2	1,7	-0,5	-30,1%	1,2	-0,1	-4,3
Kundservice och anropsstyrdtrafik	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,7	-0,7	-100,0
Reklam på buss	0,2	0,2	0,0	-22,6%	0,3	-0,2	-53,5
Bussgodsintäkter	0,1	0,1	0,0	24,2%	0,1	0,0	-10,5
Färdtjänsthandläggning	0,4	0,4	0,0	-0,6%	0,4	0,0	3,8
Färdtjänstsamordning	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0
Persontransporter	0,1	0,2	-0,1	-45,1%	0,1	0,0	44,3
Avgift för kortämne	0,1	0,1	0,0	8,4%	0,1	0,0	5,6
Tilläggsavgift biljettkontroll	0,1	0,2	-0,1	-34,0%	0,0	0,1	669,6
Övriga intäkter	1,3	0,3	1,1	403,8%	0,4	1,0	249,1
SUMMA	**60,4**	**58,2**	**2,3**	**3,9%**	**60,7**	**-0,2**	**-0,4**

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader uppgår till 314,9 mnkr för tertial 1 2026 och budget för motsvarande period till 307,2 mnkr, vilket innebär högre kostnader än budget motsvarande 7,8 mnkr. Den största ökningen står den linjelagda busstrafiken för med 12,0 mnkr. Indexkostnaderna på de avtalade trafikkostnaderna har stigit kraftigt under senare delen av tertial 1 främst på grund av kriget i Iran och dess verkningar på oljepriset. I kostnaderna för tågtrafiken ingår även kostnad för biljettgiltigheten med 2,0 mnkr. Den kostnaden återspeglar sig dock i intäkterna också med motsvarande 2,0 mnkr, ett nollsummespel. Dessa intäkter är sålda i våra system och faktureras i sin tur från Norrtåg. Fordonshyra tåg ligger 3,0 mnkr lägre i utfallet gentemot budget. Detta bland annat till följd av ett lägre ränteläge och minskade kostnader. De administrativa kostnaderna ligger 1,5 mnkr lägre än budget.

Tabell över verksamhetens kostnader

KOSTNADER, MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Linjelagd busstrafik	-195,5	-183,5	-12,0	6,5%	-180,0	-15,5	8,6%
Särskild persontrafik	-44,0	-46,8	2,8	-5,9%	-39,4	-4,7	11,9%
Tågtrafik inkl biljettgiltighet	-41,6	-38,4	-3,2	8,2%	-29,5	-12,1	40,9%
Fordonshyra	-9,0	-12,0	3,0	-24,6%	-9,5	0,5	-4,7%
Administrativa kostnader	-19,2	-20,7	1,5	-7,2%	-18,8	-0,4	2,1%
Bankkostnad inkl försäljningsprovision	-1,3	-1,8	0,5	-27,3%	-1,8	0,5	-27,3%
Stationsavgifter	-1,3	-1,1	-0,2	18,5%	-1,1	-0,2	16,0%
Biljettsamverkan Xtrafik, SJ	-2,3	-2,1	-0,1	5,2%	-1,4	-0,8	56,0%
Kompletteringstrafik	-0,5	-0,5	0,0	1,8%	-0,6	0,1	-13,0%
Realtid, drift och underhåll	-0,2	-0,2	0,0	-6,4%	-0,2	0,0	-12,4%
SUMMA	**-314,9**	**-307,2**	**-7,8**	**2,5%**	**-282,4**	**-32,6**	**11,5%**

Linjelagd busstrafik

De totala kostnaderna för linjelagd busstrafik uppgår till 195,5 mnkr för tertial 1 2026 och ligger 12,0 mnkr högre jämfört med budget. Jämfört med föregående år är kostnaden 15,5 mnkr högre och den främsta orsaken är indexkostnader som ökat till följd av omvärldsfaktorer.

Avtalade trafikkostnader

I jämförelse med budget har kostnaderna ökat med 3,3 mnkr för de avtalade trafikkostnaderna. I jämförelse med föregående år har de avtalade trafikkostnaderna ökat med 5,3 mnkr.

Differenser i trafikdagar mellan budget och utfall och från år till år är en orsak till differenserna. I Ånge har Paxa som projekt tillkommit som utgör 0,4 mnkr första kvartalet. Dessa kostnader återfinns som en intäkt i form av bidrag i motsvarande grad.

I trafikområde Sundsvall tätort har trafikoperatören bytt hybridbatteri vilket enligt avtal belastar kollektivtrafikmyndigheten med 2,9 mnkr som inte var medräknat i budget.

Index

Trafikavtalen vilka utgör majoriteten av myndighetens bruttokostnader, justeras årligen utifrån en avtalad indexmodell. Indexmodellen består främst av: AKI (arbetskostnadsindex), KPI (konsumentprisindex), ITPI 29-30 SPIN 2015 (prisindex för inhemsk tillgång), HVO (index för hydrerad vegetabilisk olja).

Indexkorgarna har under tertialets sista månader stigit kraftigt som en följd av kriget i Iran där Hormuzsundet stängdes för all sjöfart. Detta har lett till kraftigt stigande priser på olja globalt.

Procentfördelningen mellan olika index i indexkorgarna varierar mellan trafikavtalen. För budget 2026 är indexuppräkningen 41,0 % för både tätortstrafiken i Örnsköldsvik och Sundsvall där Nobina är trafikoperatör och för landsbygdstrafiken och tätort Härnösand där Mittbuss är trafikoperatör. De indexerade kostnaderna är 8,9 mnkr högre i utfallet jämfört med budget. Snittindex i utfallet för tertial 1 2026 ligger på ungefär 46,4% för tätortstrafiken och 49,1% för landsbygdstrafiken.

För jämförelsen med föregående år är indexkostnaderna 10,4 mnkr högre i utfallet för tertial 1 2026. Föregående låg snittindex på ungefär 38,5% för tätortstrafik och 37,7% för landsbygdstrafik motsvarande period.

Diagrammet visar indexutvecklingen för trafikoperatörernas indexkorgar och motsvarande vilka budgetvärden som använts.

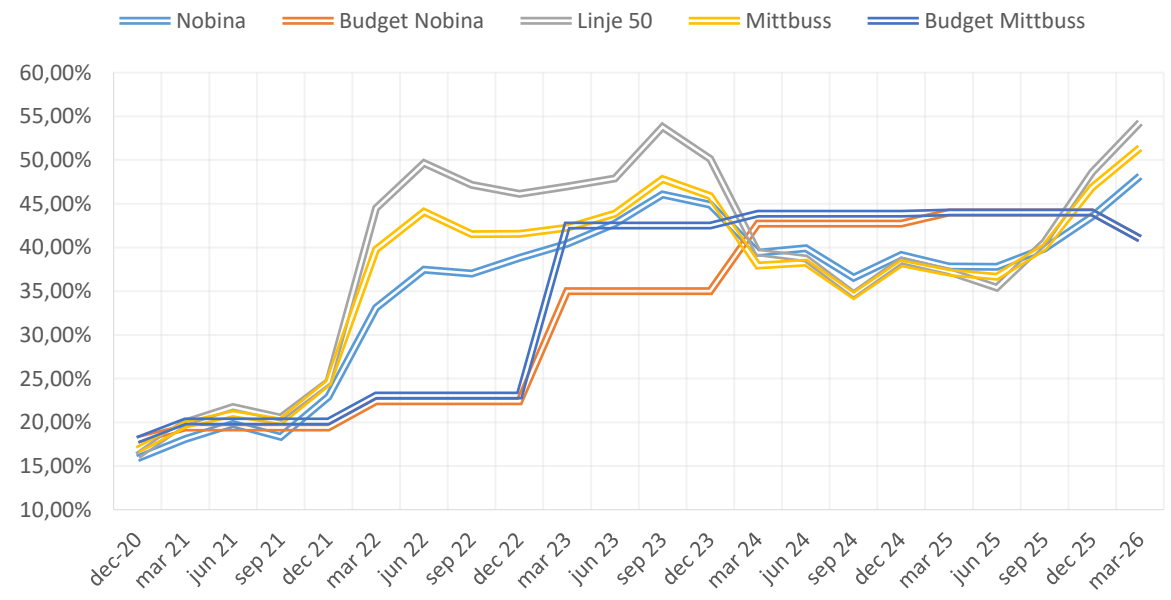

Diagram 1: Indexutveckling dec 2020-mar2026 utfall SCB

Miljöincitament

Miljöincitamentet, som baseras på i hur stor andel av drivmedel som körs på förnyelsebara drivmedel, ligger i nivå jämfört med budget.

Förstärkningstrafik

Förstärkningstrafik avser sådan trafik som utförs för att möta tillkommande behov inom tidtabellslagd trafik inom Trafikuppdraget. Förstärkningstrafiken syftar till att få med alla kunder och kan utföras tillfälligt eller mer långsiktigt samt på hel linje eller del av linje. Förstärkningstrafik förekommer både i form av oplanerad förstärkningstrafik och av planerad förstärkningstrafik. Planerad förstärkningstrafik kan uppstå vid trafikomläggning till följd av ombyggnad av vägnät. Kostnaden för förstärkningstrafiken ligger något högre än budget.

Tabell över kostnader linjelagd trafik

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Avtalade Trafikkostnad	-134,3	-131,0	-3,3	2,5%	-129,0	-5,3	4,1%
Indexerade trafikkostnader	-60,9	-52,0	-8,9	17,1%	-50,5	-10,4	20,5%
Miljöincitament	-0,3	-0,4	0,1	-25,0%	-0,4	0,1	-25,0%
Förstärkningstrafik	-0,1	-0,1	0,0	-39,7%	-0,2	0,1	-69,9%
SUMMA	**-195,5**	**-183,5**	**-12,0**	**6,5%**	**-180,1**	**-15,4**	**8,6%**

Särskild persontrafik

Kostnaden för den särskilda persontrafiken uppgår till 43,9 mnkr per tertial 1, jämfört med budgeterade 43,7 mnkr för motsvarande period. Det medför en avvikelse på 0,6 procent, motsvarande 0,3 mnkr. Ett nytt trafikavtal trädde i kraft i juni 2025, vilket bidrar till ökade kostnader för flertalet medlemmar. Samtidigt var osäkerheten i budgetunderlaget hög. Indexet höjdes vid trafikstarten mot anbudsprisernas nivå från september 2024. Därefter justeras index var tredje månad under avtalsperioden.
Kostnaden för Region Västernorrlands sjukresor uppgår till 24,3 mnkr. Budgetavvikelsen uppgår till 0,8 mnkr, vilket motsvarar en avvikelse om 3 procent. Jämfört med föregående år har kostnaden ökat med 2,9 mnkr. Resandeutvecklingen visar att det totala antalet resor har minskat med 360 resor, där antalet kortare resor minskat samtidigt som antalet längre resor ökat.
För Ånges kommun visar utfallet per tertial 1 en kostnadsminskning om 0,5 mnkr jämfört med föregående år. Budgetavvikelsen uppgår till 0,8 mnkr lägre kostnader än budgeterat.
Härnösands kommun redovisar en budgetavvikelse på 0,7 mnkr i högre kostnader. Jämfört med motsvarande period föregående år har kostnaderna ökat med 0,7 mnkr.
I Sollefteås kommun visar utfallet per tertial 1 ökade kostnader med 0,9 mnkr jämfört med samma period föregående år. Budgetavvikelsen uppgår till 0,5 mnkr i högre kostnader, vilket motsvarar 19 procent.
Budgetavvikelsen för Timrås kommun redovisar en kostnadsökning på 0,3 mnkr, motsvarande 17 procent. Kostnaden för perioden har ökat med 0,1 mnkr jämfört med föregående år.
Utfallet per tertial 1 för Kramfors kommun visar ökade kostnader med 0,1 mnkr i jämförelse med föregående år. Budgetavvikelsen uppgår till 0,3 mnkr vilket motsvarar en avvikelse på 5 procent.
Örnsköldsviks kommun redovisar 0,3 mnkr högre kostnader i jämförelse med året innan, motsvarande 7 procent. Budgeten ligger i nivå med utfallet per tertial 1.

Tabell med kostnader särskild persontrafik per medlem

Särskild persontrafik mnkr	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Budget-avvikelse	Avvikelse (%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026–2025	(%)
Region Västernorrland	-24,3	-25,1	0,8	-3,0%	-21,3	-2,9	14,0%
Ånge kommun	-1,4	-2,2	0,8	-35,0%	-1,9	0,5	-26,0%
Sundsvalls kommun	0,00	0,00	0,00	0,0%	0,0	0,0	0,0%
Timrå kommun	-2,0	-1,7	-0,3	17,0%	-1,9	-0,1	7,0%

Härnösands kommun	-2,5	-1,9	-0,7	36,0%	-1,8	-0,7	41,0%
Kramfors kommun	-5,3	-5,1	-0,3	5,0%	-5,3	-0,1	2,0%
Sollefteå kommun	-3,2	-2,7	-0,5	19,0%	-2,3	-0,9	37,0%
Örnsköldsviks kommun	-5,1	-5,1	-0,1	1,0%	-4,8	-0,3	7,0%
Summa	**-43,9**	**-43,7**	**-0,3**	**0,6%**	**-39,4**	**-4,6**	**11,6%**

Administration – Förvaltningens nettokostnader

De administrativa kostnaderna för förvaltningen i Kramfors ligger 1,2 mnkr lägre än budget. Det är framför allt lägre kostnader för personal som bidrar till kostnadsminskningen. där ej tillsatta tjänster har varit orsaken.

Tabell över administrativa kostnader

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Förvaltning Kramfors	-13,3	-14,5	1,2	-8,3%	-13,1	-0,2	1,5%
Kundcenter Ånge	-5,9	-6,2	0,3	-5,1%	-7,1	1,2	-17,1%
SUMMA	**-19,2**	**-20,7**	**1,5**	**-7,3%**	**-20,2**	**1,0**	**-5,0%**

Tabell över administrativa intäkter

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Förvaltning Kramfors	0,3	0,4	-0,1	-27,3%	0,7	-0,4	-58,4%
Kundcenter Ånge	0,4	0,4	0,0	9,7%	1,1	-0,7	-60,1%
SUMMA	**0,7**	**0,8**	**-0,1**	**-8,8%**	**1,8**	**-1,1**	**-59,5%**

Avskrivningar

Under tidigare år har projektet med nytt biljettsystem pågått och en stor del av det pågående arbetets kostnader har aktiverats när de olika delprojekten har färdigställts. I budgeten var en större del av projektet beräknat att vara färdigställt vilket visar sig i differensen på avskrivningarna på immateriella anläggningstillgångar och avskrivningar för biljettmaskiner.

Tabell med avskrivningskostnader

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Immateriella tillgångar	-0,2	-0,5	0,2	-45%	-0,3	0,1	-23,7%
Optiska läsare	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	0,0%
Inventarier	-0,1	-0,1	0,0	17,3%	-0,1	0,0	61,7%
Biljettmaskin	0,0	-0,3	0,3	0,0%	0,0	0,0	-0,6%
Fordon	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0	0,0	-100,0%
Realtid	-0,2	-0,2	0,0	0,0%	-0,1	-0,1	113,5%
SUMMA	**-0,6**	**-1,1**	**0,5**	**-46,9%**	**-0,5**	**0,0**	**6,6%**

Norrtåg

Nettokostnad för driften av Norrtåg är 2,1 mnkr högre än budget. Trafikverkets besked om finansiering ligger kvar för 2026 och inga ytterligare medel kommer att tilldelas från Trafikverket. Hyror för fordon ligger lägre både på intäkts- och kostnadssidan mot budget beroende på sänkta räntekostnader. Krediteringar från 2025 har också följt med in i T1 2026. Dessa krediteringar har fakturerats efter årsbokslut och har inte varit helt kända. Driftsbidraget ligger 4,3 mnkr högre än budget men utfallet är något bättre än den prognos (41,1 mnkr) som gjordes efter budgetläggning, när information om Trafikverkets minskade bidrag blev kända.

Jämfört med föregående år samma period så ligger utfallet för tertial 1 2026 med 13,4 mnkr högre kostnader. Driften var 13,6 mnkr högre och tåghyrorna var 0,5 mnkr lägre på grund av högre ränteläge 2025 och de minskningar av tåghyran som följde med till 2026.

Tabell över Norrtåg resultaträkning

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Norrtåg							
Intäkter	0,8	2,0	-1,2	-58,0%	2,4	-1,6	-65,0%
Fordonshyra	11,2	12,0	-0,8	-6,3%	11,5	-0,3	-2,2%
INTÄKTER	**12,1**	**14,0**	**-1,9**	**-13,7%**	**13,9**	**-1,8**	**-13,1%**
Kostnad Drift Norrtåg	-40,7	-36,5	-4,3	11,7%	-27,1	-13,6	50,2%
Kostnad Biljettgiltighet Norrtåg	-0,8	-2,0	1,2	-58,0%	-2,4	1,6	-65,0%
Kostnad fordonshyra	-9,0	-12,0	3,0	-24,6%	-9,5	0,5	-4,8%
KOSTNADER	**-50,6**	**-50,5**	**-0,1**	**0,3%**	**-39,0**	**-11,6**	**29,7%**
NETTOKOSTNAD	**-38,5**	**-36,5**	**-2,1**	**5,6%**	**-25,1**	**-13,4**	**53,5%**

Verksamhetens nettokostnad fördelad per medlem

Nedan redovisas nettokostnad per medlem. Nettokostnaden inklusive finansiella kostnader och intäkter är den tabell som fortsatt redovisas och som också är lika med det medlemsbidrag som belastar medlemmarna.

Utfallet för verksamhetens nettokostnader uppgår till 254,3 mnkr för tertial 1 2026. I budget låg nettokostnaderna på 249,7 mnkr och utfall föregående år uppgick till 221,3 mnkr.

Tabell över medlemmarnas nettokostnad/medlemsbidrag

MNKR	Utfall T1 2026	Budget T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall T1 2025	Förändring 2026-2025	(%)
Region Västernorrland	102,6	101,6	1,0	1,0%	87,8	14,8	16,8%
Ånge kommun	4,9	5,2	-0,3	-5,8%	4,9	0,0	-0,4%
Sundsvalls kommun	60,6	58,5	2,1	3,6%	53,4	7,2	13,6%
Timrå kommun	9,3	9,6	-0,3	-2,8%	8,1	1,2	15,2%
Härnösands kommun	17,1	16,3	0,8	5,1%	14,6	2,5	17,3%
Kramfors kommun	12,8	12,4	0,5	3,7%	11,7	1,1	317,3%
Sollefteå kommun	10,4	9,9	0,5	5,0%	8,5	1,9	22,8%
Örnsköldsviks kommun	36,5	36,2	0,3	0,8%	32,3	4,2	12,8%
SUMMA	**254,3**	**249,7**	**4,6**	**1,8%**	**221,3**	**33,0**	**14,9%**

Prognos helår 2026

Helårsprognos visar att verksamhetens nettokostnad prognostiseras till 795,3 mnkr jämfört med budgeterade 750,3 mnkr. Avvikelsen uppgår till 44,9 mnkr.

Tabell över verksamhetens resultat mnkr

RESULTATRÄKNING (MNKR)	Årsbudget 2026	Årsprognos 2026	Prognos-avvikelse	Prognos-avvikelse (%)	Utfall 2025
Verksamhetens intäkter	174,6	177,0	2,4	1,4%	174,6
Verksamhetens kostnader	-921,7	-969,1	-47,3	5,1%	-859,6
Avskrivningar	-3,2	-3,2	0,0	0,0%	-1,6
Verksamhetens nettokostnader	**-750,3**	**-795,3**	**-44,9**	**6,0%**	**-686,6**
Kommunala biljettsubventioner	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0
Medlemsbidrag	749,0	793,9	44,9	6,0%	684,8
Verksamhetens resultat	**-1,3**	**-1,3**	**0,0**	**0,0%**	**-1,8**
Finansiella intäkter	1,3	1,3	0,0	0,0%	2,1
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	100%	0,0
Resultat efter finansiella poster	**0,0**	**0,0**	**0,0**	0,0%	**0,3**
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0%	-0,3
ÅRETS RESULTAT	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0%**	**0,0**

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter är prognostiserade med 177,0 mnkr vilket är en ökning med 2,4 mnkr mot budgetens 174,6 mnkr. Intäkternas prognostisering baseras på det utfall som varit under T1 2026. Skolkortsintäkterna var i budget inte uppräknade med den effekt som den nya faktureringen medfört. Alla utställda kort faktureras i stället för endast validerade vilket medfört högre skolkortsintäkter. I prognosen justeras det mot utfallet i tertial 1 med 6,1 mnkr högre intäkter. Intäkter resplus, intäkter som fördelas från Samtrafikens fördelningssystem, har minskat under tertial 1 jämfört med både budget och föregående år så den posten revideras ner med 1,6 mnkr beräknat på utfall hittills i år. Biljettintäkter busstrafik ligger högre i utfallet för tertialet men eftersom det är starka arbetspendlingsmånader i början av året så ligger budgetvärdet för helåret kvar i prognosen då det beräknas jämnas ut efter sommarmånaderna.

INTÄKTER, MNKR	Årsbudget 2026	Årsprognos T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025
Biljettintäkter busstrafik	102,0	102,0	0,0	0,0%	96,5
Intäkter skolkort	17,9	24,0	6,1	25,4%	24,1
Intäkter tågtrafik	5,9	5,9	0,0	0,0%	4,1
Bidrag, Samverkande system	3,5	1,4	-2,1	-150,0%	3,5
Tåghyra	35,9	35,9	0,0	0,0%	35,3
Resplusintäkter	5,1	3,5	-1,6	-46,0%	4,3
Kundservice och anropsstyrdtrafik	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,9
Reklam på buss	0,6	0,6	0,0	0,0%	1,0
Bussgodsintäkter	0,2	0,2	0,0	0,0%	0,3
Färdtjänsthandläggning	1,2	1,2	0,0	0,0%	1,1
Färdtjänstsamordning	0,0	0,0	0,0	0,0%	0,0
Persontransporter	0,6	0,6	0,0	0,0%	0,3
Avgift för kortämne	0,3	0,3	0,0	0,0%	0,4
Tilläggsavgift biljettkontroll	0,5	0,5	0,0	0,0%	0,1
Övriga intäkter	0,8	0,8	0,0	0,0%	2,6

SUMMA	**174,6**	**177,0**	**2,4**	**1,3%**	**174,6**

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader har i prognosen beräknats till 969,1 mnkr jämfört med budget på 921,7 mnkr. En kostnadsökning med 47,4 mnkr. Den största ökningen står den linjelagda trafiken för med 35,9 mnkr, och den största minskningen har den särskilda persontrafiken, 8,4 mnkr. Tågtrafiken har en kostnadsökning på 19,7 mnkr jämfört med budget. Driftskostnaden för tågtrafik ligger högre än budget främst beroende på det minskade statliga bidraget från Trafikverket som inte var känt vid budgetläggning.

KOSTNADER, MNKR	Årsbudget 2026	Årsprognos T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025
Linjelagd busstrafik	-550,6	-586,6	-35,9	6,5%	-549,0
Särskild persontrafik	-140,5	-132,1	8,4	-6,0%	-121,9
Tågtrafik inkl biljettgiltighet	-115,3	-135,1	-19,7	17,1%	-87,0
Fordonshyra	-35,9	-35,9	0,0	0,0%	-33,0
Administrativa kostnader	-62,1	-61,3	0,8	-1,3%	-54,1
Bankkostnad inkl försäljningsprovision	-5,4	-5,4	0,0	0,0%	-4,5
Stationsavgifter	-3,4	-3,4	0,0	0,0%	-3,4
Biljettsamverkan Xtrafik, SJ	-6,4	-7,3	-0,9	13,9%	-4,4
Kompletteringstrafik	-1,6	-1,6	0,0	0,0%	-1,6
Realtid, drift och underhåll	-0,5	-0,5	0,0	0,0%	-0,7
SUMMA	**-921,7**	**-969,1**	**-47,4**	**5,1%**	**-859,6**

Linjelagd busstrafik

De totala trafikkostnaderna för linjelagd busstrafik prognostiseras till 583,7 mnkr. Budget för året uppgår till 550,6 mnkr vilket medför en avvikelse om 331 mnkr i högre kostnader.

Indexkostnader i prognosen är beräknade till 35,9 mnkr i högre kostnader jämfört med budget.

Index som har använts i prognosen som snitt för 2026 är för landsbygdstrafiken 52,36% och för tätortstrafiken 48,89%. I jämförelse med budget som på både tätort och landsbygd ligger på 41% innebär det en ökning med cirka 10%. Prognosen är gjord med hänsyn till att senast kända index ligger på en liknande nivå på bägge indexkorgarna. Det är framför allt HVO som har stigit kraftigt den senaste tiden. Orsaken till det är oroligheterna kring Hormuzsundet som lett till en global oljekris och drivit upp oljepriserna.

Övriga beståndsdelar i indexkorgen är till exempel KPI som är ett index på inflationstakten, AKI som är arbetskraftsindex, ITPI prisindex för inhemsk tillgång och Stibor som är en referensränta. Alla dessa index bedöms ligga ungefär på motsvarande nivåer som senast kända.

MNKR	Årsbudget 2026	Årsprognos T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025
Avtalade Trafikkostnad	-393,2	-393,3	0,0	0,0%	-398,5
Indexerade trafikkostnader	-156,1	-192,0	-35,9	23,0%	-149,0
Miljöincitament	-1,1	-1,1	0,0	0,0%	-1,1
Förstärkningstrafik	-0,2	-0,2	0,0	0,0%	-0,4
SUMMA	**-550,6**	**-586,5**	**-35,9**	**6,5%**	**-549,0**

Särskild persontrafik

Den särskilda persontrafiken är prognosisterad med 8,4 mnkr lägre än budget. Prognosen följer det utfall som varit under året med hänsyn tagen till eventuella fluktuationer på resandemönstret sett över året och med de indexförändringar som varit. I samband med de nya trafikavtalen som startade i juni 2025 så förändrades prisbilden något för kommunerna beroende på vilket avtal som gäller för respektive kommun. När budget lades i maj 2025 var effekterna av avtalet inte kända vilket bidrar till den stora differensen mot utfallet i tertial 1 och budget motsvarande period. Justering därefter görs därför i prognosen som baseras på utfallet. Trafikavtalen för serviceresor uppdateras också med indexkorg men andra faktorer som antal resor och samåkningseffekter bidrar till kostnadsbilden.

MNKR	Årsbudget 2026	Årsprognos T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025
Region Västernorrland	-79,2	-72,3	7,0	-8,8%	-65,4
Ånge kommun	-5,5	-4,3	1,2	-20,9%	-4,9
Sundsvalls kommun	0,0	0,0	0,0	0,0%	0
Timrå kommun	-7,7	-6,3	1,4	-18,2%	-6
Härnösands kommun	-6,4	-7,9	-1,5	22,8%	-7
Kramfors kommun	-15,4	-15,9	-0,6	3,9%	-15,2
Sollefteå kommun	-8,8	-9,4	-0,6	6,2%	-8
Örnsköldsviks kommun	-17,5	-16,0	1,5	-8,5%	-15,3
SUMMA	**-140,5**	**-132,1**	**8,4**	**-6,0%**	**-121,8**

Administration – Förvaltningens nettokostnader

De administrativa kostnaderna för förvaltningen i Kramfors är prognostiserade till 1,0 mnkr lägre än budget. Det är framför allt lägre kostnader för personal som bidrar till kostnadsminskningen. där avslut av tjänster innan ny tillsättning och vakanta tjänster har varit orsaken. Rekryteringar pågår och den minskning som varit förväntas inte fortsätta i samma takt. Intäkterna ligger oförändrade i prognosen.

Norrtåg

I samband med Trafikverkets besked om minskad medfinansiering så lämnades en prognos som visade kraftigt ökade kostnader för Norrtågs ägare. En förnyad prognos har nu tagits fram i tertialet och den ligger i stort sett oförändrad som den tidigare lämnade. En ny bedömning av kostnader och intäkter har gjorts och helårsprognosen är i stort sett oförändrad med en avvikelse på driftsbidraget för Västernorrlands del på 19,7 mnkr.

MNKR	Årsbudget 2026	Prognos T1 2026	Prognos avvikelse	(%)	Utfall 2025
Norrtåg					
Intäkter	5,9	5,9	0,0	-0,8%	4,1
Fordonshyra	35,9	35,9	0,0	0,0%	35,3
INTÄKTER	**41,8**	**41,8**	**0,0**	**-0,1%**	**39,4**
Kostnad Drift Norrtåg	-109,4	-129,1	-19,7	18,0%	-83,0
Kostnad Biljettgiltighet Norrtåg	-5,9	-5,9	0,0	-0,8%	-4,1
Kostnad fordonshyra	-35,9	-35,9	0,0	0,0%	-33,0
KOSTNADER	**-151,2**	**-170,9**	**-19,7**	**13,0%**	**-120,0**
NETTOKOSTNAD	**-109,4**	**-129,1**	**-19,7**	**18,0%**	**-80,6**

Verksamhetens nettokostnad fördelad per medlem

Sammantaget är medlemsbidraget beräknat till 793,9 mnkr i prognosen. Det är en ökning med 44,9 mnkr jämfört med budget. Fördelning mellan medlemmarna redovisas i tabellen nedan.

Tabell över medlemmarnas nettokostnad/medlemsbidrag

MNKR	Årsbudget 2026	Prognos T1 2026	Avvikelse	(%)	Utfall 2025
Region Västernorrland	304,7	320,5	15,8	5,2%	272,2
Ånge kommun	15,6	15,4	-0,2	-1,2%	14,1
Sundsvalls kommun	175,6	188,0	12,4	7,1%	164,4
Timrå kommun	28,8	29,4	0,6	1,9%	25,3
Härnösands kommun	48,9	53,8	4,9	10,0%	46,4
Kramfors kommun	37,1	39,7	2,6	6,9%	35,1
Sollefteå kommun	29,8	32,3	2,4	8,2%	27,1
Örnsköldsviks kommun	108,5	114,9	6,4	5,9%	100,1
SUMMA	**749,0**	**793,9**	**44,9**	**6,0%**	**684,8**

MÅL OCH RESURSPLAN 2027 – 2029 MED BUDGET 2027

KOMMUNALFÖRBUNDET KOLLEKTIVTRAFIKMYNDIGHETEN I VÄSTERNORRLANDS LÄN

Fastställd av: *Förbundsdirektionen för Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län* **Fastställd vid:** *Förbundsdirektionen sammanträde 2026-06-23*	**Dokument:** *Mål-och resursplan 2027 – 2029 med budget 2027* *Senast reviderad*

Tillsammans reser vi smartare

Innehållsförteckning

Politisk viljeinriktning 2

Omvärldsanalys och förväntad utveckling 3

Vision och mål för framtidens kollektivtrafik 4

Fokusområden i MRP 2027 - 2029 5

Målområde: Nöjd resenär 5
Mål: Enkelt 5
Mål: Tryggt 5
Mål: Attraktivt 5

Målområde: Hållbar organisation 6
Mål: Effektiv 6
Mål: Attraktiv 6
Mål: Ekonomi i balans 6

Ekonomiska konsekvenser och finansiering 8
Budgetförutsättningar 8
Resultatbudget 2027 – 2029 8
Investeringsbudget 8

Verksamhetens intäkter 9
Biljettintäkter 9

Verksamhetens kostnader 9
Index och trafikavtal 9
Särskild persontrafik 12
Norrtåg, biljettsamverkan 12
Förvaltning och Kundcenter 13
Avskrivningar 13
SKRIV TEXT ..... **Fel! Bokmärket är inte definierat.**
Fördelning av verksamhetens nettokostnad 14

Avgifter 15

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 74 of 91.

TeamEngine E-Signing

Politisk viljeinriktning

Det är med tillförsikt som vi presenterar Kollektivtrafikmyndighetens mål- och resursplan för 2027. Under året fortsätter arbetet med att utveckla och stärka kollektivtrafiken i Västernorrland med fokus på effektivitet, tillgänglighet och hållbara resor för länets invånare. Samtidigt påverkas verksamheten av omvärldsläget, vilket innebär ökade kostnader, bland annat genom högre indexuppräkningar.

Den kommande trafikupphandlingen utgör en central del i arbetet med att utveckla ett modernt och attraktivt kollektivtrafiksystem.

I samband med uppgraderingen av biljett- och betalsystem samt utvecklingen av realtidsinformation förbättras resenärernas möjligheter till enkla, trygga och tillgängliga resor. Genom digital utveckling och moderna lösningar stärker vi både servicen och kollektivtrafikens attraktivitet i hela länet.

Under året sker även viktiga satsningar på trafikutveckling. Linje 90 kommer att bidra till en ökad tillgänglighet och förbättrade möjligheter till arbetspendling, studier och resor inom regionen. Samtidigt fortsätter utvecklingen av Norrtåg, där trafiken successivt växlas upp för att skapa bättre regional och interregional tillgänglighet.

Kollektivtrafiken är en avgörande del av ett hållbart och växande Västernorrland. Därför fortsätter vi även det politiska påverkansarbetet gentemot staten för att öka förståelsen för behovet av långsiktig och stärkt medfinansiering av regional kollektivtrafik, inte minst för Norrtåg och den regionala tågtrafikens utveckling.

Tillsammans med våra samarbetspartners och övriga intressenter fortsätter vi att utveckla en kollektivtrafik som bidrar till hållbar regional utveckling, minskad klimatpåverkan och ökad livskvalitet för invånarna i Västernorrland.

Tillsammans skapar vi en mer hållbar, tillgänglig och attraktiv framtid för kollektivtrafiken i Västernorrland.

Undertecknas av samtliga ordinarie ledamöter i förbundsdirektionen.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 75 of 91.

Omvärldsanalys och förväntad utveckling

Omvärldsläget är fortfarande osäkert vilket gör att det är svårt att bedöma hur omvärldsfaktorer kan komma att påverka myndighetens verksamhet. Bland annat pågår fortfarande Rysslands invasionskrig i Ukraina där Europa med Sverige är tvungna att höja sin militära och civila beredskap. Under året har därtill har ett krig mellan USA och Iran startat vilket har fått till följd att bland annat drivmedelspriset har rusat. Därtill är det fortsatt osäkert kring USA och dess tullar och hur det kommer inverka på kostnadsbilden för kollektivtrafiken. Under fjolåret var vädret ostadigt med extremhetta i delar av Europa, kraftiga regn i Västernorrland följt av väldigt intensivt snöfall i januari.

Även om klimatkatastrofer och säkerhetsläget är negativt så ger det också följdeffekter för Västernorrland. Bland annat ökar anslagen till Försvarsmakten som utvecklar sin verksamhet i länet med återetablering av regementet i Sollefteå samt utökad verksamhet i Härnösand. MSB har åter börjat med civilpliktsutbildning i Kramfors och den höjda militära beredskapen runt om i Europa och världen gör att försvarsindustrin går på högvarv vilket påverkar sysselsättningsgraden positivt i vårt län.

Klimatförändringarnas effekter gör att gröna industrisatsningar växer fram i Norrland. Detta gäller även Västernorrland där industriområden för ny industri har skapats i flera av länets kommuner. Regionen har tagit fram en rapport som visar att det kan skapas 14 000 nya jobb som kräver 19 000 fler invånare i länet om planerna förverkligas. Under det senaste året har dock det visat sig finnas stora osäkerheter även inom detta område, bland annat genom Northvolts konkurs i Skellefteå, Unipers avbrutna planer för Hamre i Sollefteå, den avbrutna satsningen på grönt fartygsbränsle i Örnsköldsvik och PTLs avbrutna planer för en anodfabrik i Torsboda. Även om just dessa satsningar som tillsammans hade skapat flera tusen arbetstillfällen inte blir av så finns siterna och dess tillgång till grön el kvar vilket gör att nya satsningar mycket väl kan komma att ske. Därtill finns flera planerade investeringar, exempelvis i Ånge kommun, där processen fortskrider allt närmare genomförande.

Sammantaget så kan utvecklingen inom drivmedelspriser, försvarsmakt, försvarsindustri och grön industri ställa krav på samhällsservice vilket betyder att kollektivtrafiken måste vara väl fungerande och attraktiv för att kunna sörja för de nya transportbehov som kan uppstå till följd av den utveckling som sker. Att genomföra de ambitioner som finns i regionala trafikförsörjningsprogrammet och i Norrtågs vision för 2040 kommer att kräva ökad finansiering från samhället.

Om ingen utveckling sker inom kollektivtrafiken så kan det innebära att länets attraktionskraft inte blir tillräckligt stark för att locka människor att bo och arbeta i länet vilket skulle vara begränsande för den framtida utvecklingen. Samtidigt så kan ökade drivmedelspriser göra att fler väntar sig ett attraktivt utbud av kollektivtrafik. Dilemmat är också att befolkningen i länet är åldrande där allt färre ska försörja allt fler samtidigt som befolkningen i delar av länet fortsatt minskar. Att utveckla länets kollektivtrafik under dessa förutsättningar är en utmaning som måste hanteras under kommande år.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 76 of 91.

Vision och mål för framtidens kollektivtrafik

Under 2024 antogs ett nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2024-2030. Visionen för framtidens kollektivtrafik är *Tillsammans reser vi smartare* vilken är nedbruten i tre olika målområden:

- Nöjd resenär
- Växande region
- Hållbart samhälle

De tre målområdena ska fånga upp den breda uppgift som kollektivtrafiken har i samhället och de olika perspektiv som finns från individnivå upp till övergripande samhällsnivå.

Bilden ovan visas trafikförsörjningsprogrammets målmodell.

Förutom huvuddokumentet ingår också flera bilagor med strategiskt innehåll såsom hållplatshandbok och trafikplan.

Trafikförsörjningsprogrammets vision, mål och skrivningar är vägledande i myndighetens verksamhet.

Mål för god ekonomisk hushållning
Kommunallagen och lag om kommunal bokföring och redovisning, innehåller regler för kommunalförbundets styrning. Ett av kraven är att kommunalförbundet ska ha god ekonomisk hushållning. Det kravet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Metoden för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås är att målområdet Hållbar organisation med målen Effektiv och Ekonomi i balans ska ha uppnått målvärdena.

MRP med budget följs upp enligt nedan:
Ett fullständigt tertialbokslut efter april månads slut.
Ett fullständigt tertialbokslut efter augusti månads slut. Detta uppfyller lagkravet på delårsbokslut.
Ett fullständigt årsbokslut efter december månads slut.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 77 of 91.

Fokusområden i MRP 2027 - 2029

För perioden 2027–2029 prioriterar myndigheten trafikförsörjningsprogrammets målområde **Nöjd resenär,** vilket innebär att vi aktivt arbetar för att öka kundnöjdheten genom att erbjuda en enkel, trygg och attraktiv kollektivtrafikupplevelse.

Utöver trafikförsörjningsprogrammets målsättningar kommer fokus vara att arbeta med målområdet **Hållbar organisation** vilket syftar till att stärka kommunalförbundets roll som en attraktiv arbetsgivare.

Målområde: Nöjd resenär

Målområdet "Nöjd resenär" är kopplat till Trafikförsörjningsprogrammets mål om att skapa en kollektivtrafik som är enkel, trygg och attraktiv.

Mål: Enkelt

Vi arbetar med att öka kännedomen om kollektivtrafikens fördelar vilket gör det enklare för fler att välja kollektivt resande. Vi arbetar med att vidareutveckla biljett- och betalsystemet samt fortsatt digitalisering. Tillsammans ger detta förutsättningar att det blir enklare att planera och genomföra en resa med kollektivtrafiken.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antal aktiva användare i appen Din Tur ska öka från föregående år	Apple(iOS)/ Google (android)	ja	ja	ja
Andel sålda biljetter på Mina sidor och i appen Din Tur ska öka från föregående år	Power BI	ja	ja	ja

Mål: Tryggt

Vi säkerställer att kollektivtrafiken upplevs som trygg för våra resenärer genom förbättrad punktlighet och service. Vi jobbar aktivt med att utveckla realtidssystemet internt och med våra trafikföretag för våra resenärers trygghet.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Det känns tryggt att resa med kollektivtrafiken, Män/Kvinnor (kollektivtrafikresenärer och sällanresenärer)	KOLLBAR	79/73	80/74	81/75
Biljettkontroller har genomförts (i antal av länets kommuner)		7 av 7	7 av 7	7 av 7
Vilket betyg vill du ge förarens bemötande? (Andel som svarar 4 el 5) (sjukrese- och färdtjänstresenärer)	ANBARO	92%	95%	95%

Mål: Attraktivt

En attraktiv kollektivtrafik bidrar till nöjda resenärer. Attraktivitet uppnås genom ett relevant trafikutbud som är prisvärt och pålitligt. Vår trafik planeras utifrån resenärens behov med fokus på

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 78 of 91.

trafikutveckling utifrån behov och efterfrågan, i enighet med trafikförsörjningsprogrammets prioriterade målgrupper. Dessa insatser förväntas leda till ökat kollektivt resande.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antal kollektivtrafikresor (buss) exkl skolresor	Power Bi	+4 %	+ 5 %	+ 5%
Nöjd Kund Index NKI, kunder, (värdet i nivå eller över nationellt snitt)	KOLLBAR	ja	ja	ja
Kollektivtrafikens marknadsandel i förhållande till det motoriserande resandet (%) ska öka	KOLLBAR	ja	ja	ja

Målområde: Hållbar organisation

Målområdet Hållbar organisation innehåller två verksamhetsmål och ett finansiellt mål. För att stärka kommunalförbundets roll som en attraktiv arbetsgivare arbetar vi utifrån verksamhetsmålen effektiv och attraktiv. Budget ska vara i balans och resurserna ska användas för rätt ändamål och utnyttjas effektivt.

Mål: Effektiv

Vi skapar smidiga och strukturerade arbetssätt genom digitalisering och tydliga rutiner som förenklar vardagen för medarbetarna.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antalet upprättade och implementerade processer		3	3	3
Medarbetarna vet vad som förväntas av dem i sitt arbete (värdet i nivå med eller högre än index)	HME	70	70	70
Medarbetarnas befattningsbeskrivningar är genomarbetade och kända		100%	100%	100%

Mål: Attraktiv

Tydliga roller och rätt förutsättningar ger en hållbar arbetsmiljö. En hållbar arbetsmiljö främjar hälsa och bidrar till att verksamhetens mål nås.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Sjukfrånvaron lägre än målvärdet	Agda	5,5%	5,0%	5,0%
Andel medarbetare som nyttjar friskvårdsbidrag ska öka från föregående år	Agda	ja	ja	ja
Medarbetarna upplever sitt arbete som meningsfullt, (värdet i nivå med eller högre än index)	HME	70	70	73

Mål: Ekonomi i balans

Den fastställda budgeten följs upp kontinuerligt, för att minimera avvikelser och skapa tydliga, effektiva ekonomiska processer. Kostnader för trafik och verksamhet analyseras för resurseffektivitet. Biljettintäkterna är en viktig del i att öka självfinansieringsgraden.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 79 of 91.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Budgetföljsamhet (%)[1]		4%	4%	4%
Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad (%)[2]		18	19	20
varav tätortstrafik[3]		23	24	25
varav landsbygdstrafik[4]		15	16	17

[1] Budget ska inte avvika mer än målvärdet

[2] Självfinansieringsgrad är andelen av trafikkostnader, exklusive SÄKO, som täcks av externa verksamhetsintäkter. Skattefinansierade intäkter så som skolkort, skattesubvention

[3] Trafikområden O3,O6,O10,O14-15

[4] Övriga trafikområden

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 80 of 91.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Budgetförutsättningar

Budgeten är utarbetad utifrån riktlinjer i förbundsordningen samt utifrån den fördelningsmodell som beskrivs i samarbetsavtalet. En ny kostnadsfördelningsmodell är framtagen och beslutad om och budget för 2027 som lämnas nu är framtagen enligt den nya modellen.

Resultatbudget 2027 – 2029

Av resultatbudgeten framgår att verksamhetens nettokostnad ökar med 80,7 mnkr mellan budget 2026 och budget 2027. Verksamhetens intäkter ökar totalt med 20,6 mnkr jämfört med budget 2026.

Tabell över budgetens resultat (mnkr)

RESULTATBUDGET (MNKR)	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	174,6	174,6	179,2	197,4	199,6
Verksamhetens kostnader	-859,7	-921,7	-1005,4	-1030,9	-1043,2
Avskrivningar	-1,4	-3,2	-4,9	-4,9	-4,9
Verksamhetens nettokostnader	**-686,6**	**-750,3**	**-831,0**	**-838,4**	**-848,5**
Kommunala biljettsubventioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Medlemsbidrag	684,8	749,0	829,0	836,4	846,5
Verksamhetens resultat	**-1,8**	**-1,3**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**
Finansiella intäkter	2,1	1,3	2,0	2,0	2,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	**0,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Extraordinära poster	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Investeringsbudget

Inför övergången till nya trafikavtal på linjetrafiken blir det aktuellt att byta den ombord utrustning som hör till biljett- och betalsystemet. I förslaget i budget 2027 ligger en mer omfattande investering än tidigare plan. Utrustningen avser hårdvara för biljett- och betalsystem samt för realtidssystem, hållplatsutrop och destinationsskyltning. I samband med detta kommer också ny mjukvara för biljett- och betalsystemet att behöva upphandlas då avtal för befintlig mjukvara löper ut i mars 2028.

Total kostnad för samtlig hårdvara bedöms till ca 20,1 mnkr. Förslaget är att investeringen ska ske genom lånefinansiering. Avskrivningar har fördelats över 5 år vilket ger kostnader på 4 mnkr per år. Därtill kommer finansieringskostnader vilket vid 5% ränta skulle innebära ytterligare 0,5 mkr per år i genomsnitt över perioden. Beräkningarna baseras på de kostnader som är fastställda i ramavtalet med leverantören Consat, samt uppgifter från andra leverantörer för biljett- och betalsystem. Totalt är det 275 fordon som kommer att nyttjas i trafiken samt att det behövs ytterligare 25 uppsättningar i reservkapacitet.

Investeringen ska ske i samband med trafikstart på de nya avtalen i december 2027 och i budget för 2027 har avskrivning och räntekostnad på lånet tagits med på halvårsbasis.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 81 of 91.

Möbler och datorer till Kramforskontoret följer den plan som innebär att löpande förnya datorer samt att iordningsställa basarbetsplatser vid övergång till mer kontorsarbete. Fler personer i befintliga rum innebär att minska ner skrivbordsytorna och se över kontorsstolar.

Tabell med översikt av investeringar

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Biljettmaskiner	0,1	3,4	13,8	0,0	0,0
Trafikledning realtid/hårdvara	0,0	0,0	6,3	0,0	0,0
Inventarier/möbler/datorer	0,0	0,5	0,3	0,3	0,3
Grafisk profil	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
BOB - biljettsystem	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0
Ärendehanteringssystem	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Pågående immateriella	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Pågående materiella	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA	**2,5**	**5,4**	**20,5**	**0,3**	**0,3**

Verksamhetens intäkter

Biljettintäkter

Biljettintäkter är den största intäktsposten och utgör ungefär 60% av intäkterna. Biljettintäkterna har budgeterats efter ett förslag att frångå den indexkorg som ligger till grund för en eventuell prishöjning för beslut. Förslaget innebär att biljettpriset vid köp ombord på buss ska höjas med 10% jämfört med det som köps via andra försäljningskanaler som till exempel app eller webbsidan. Biljettintäkterna låg i utfall helår 2025 lägre än budgeterat. För tertial 2026 ligger de högre än budgeterat men sett till att årets första månader har högre försäljning än kommande sommarmånader så ligger de budgeterade biljettintäkterna för 2027 på samma nivå som 2026. Då har även hänsyn tagits till den beräknade högre intäkten på cirka 2 mnkr som ett högre biljettpris ombord förväntas ge.

Bidrag från Trafikverket för Samverkande inland har minskat och ligger i budget för 2027 med 1,4 mnkr i stället för som tidigare års bidrag på 3,5 mnkr.

Intäkter tåghyra från Norrtåg ökar med 4,1 mnkr. Motsvarande ökar kostnaderna från Transitio AB. Under 2027 har Norrtåg 26 fordon varav 5 är nya fordon vilket ökar fordonskostnaden.

Verksamhetens kostnader

Index och trafikavtal

Trafikavtalen, vilka utgör större delen av kommunalförbundets bruttokostnader, justeras normalt årligen utifrån avtalade indexkorgar. Indexkorgarna består främst av: AKI (arbetskostnadsindex), KPI (konsumentprisindex), ITPI 29–30 (prisindex för inhemsk tillgång), HVO (index för hydrerad vegetabilisk olja) samt i förekommande fall ränta STIBOR 3M.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 82 of 91.

Index är inte en prishöjning eller prissänkning utan är ett neutralt verktyg som följer hur kostnaderna rör sig i verkligheten. När kostnaderna ökar blir justeringen en höjning och när kostnaderna minskar blir justeringen en sänkning. Det är alltså inte en prisförhandling utan en avläsning av faktiska förutsättningar.

I budget 2027 så har utvecklingen fram till tertial 1 2026 tagits som ansats i indexbedömningen för 2027. Att göra en exakt sifferprognos för HVO-index är i princip omöjligt eftersom branschorganisationer och myndigheter klassar marknaden för ren HVO som extremt svåranalyserad. I tabellen nedan framgår prognoser som hämtats från myndigheter och marknadsaktörer och vad värdena blir när de omräknas till de indextal som används vid framräkning av indexkorgens värde.

Aktör och index	Prognoser 2027	Omräknade indextal 2027
Inflationsprognos KPI		
Sveriges Riksbank	2,10%	424,81
Konjunkturinstitutet	2,40%	426,06
STIBOR prognos		
Bankers genomsnitt	2,73%	2,73%
AKI prognos		
Konjunkturinstitutet	3,40%	162,65
ITPI 29-30 prognos		
Konjunkturinstitutet	2,50%	125,05
HVO prognos		
Partnersamverkan	265-280	270

Diagrammet nedan visar i den övre delen basindex för respektive trafikoperatör, det vill säga ingångsvärden och viktning av de olika indexen som ingår i indexkorgen. I den nedre delen visas framräknat indexvärde som används i budget för 2027, satt utifrån de prognoser som finns att tillgå från myndigheter och marknadsaktörer.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 83 of 91.

BUDGET 2027

NOBINA			**L50**			**MITTBUSS**		
	Bas index			Bas index			Bas index	
Indexkorg		Vikt	Indexkorg		Vikt	Indexkorg		Vikt
AKI B-S exkl O	110,8	50,2%	AKI B-S exkl O	120,80	53,0%	AKI B-S exkl O	110,8	60,0%
ITPI 29-30	86,00	15,0%	ITPI 29-30	86,00	5,0%	ITPI 29-30	86,00	5,0%
HVO	119,99	14,2%	HVO	100,00	22,0%	HVO	119,99	20,0%
Stlbor	1,2134	1,1%						
KPI	312,00	19,5%	KPI	313,13	20,0%	KPI	312,00	15,0%
		100,0%			100,0%			100,0%
Index i budget			***Index i budget***			***Index i budget***		
		Index			Index			Index
AKI B-S exkl O	162,65	23,5%	AKI B-S exkl O	162,65	18,4%	AKI B-S exkl O	162,65	28,1%
ITPI 29-30	125,05	6,8%	ITPI 29-30	125,05	2,3%	ITPI 29-30	125,05	2,3%
HVO	270,00	17,8%	HVO	270,00	37,4%	HVO	270,00	25,0%
Stlbor	2,73	1,4%						
KPI	424,81	7,1%	KPI	424,81	7,1%	KPI	424,81	5,4%
		56,5%			**65,2%**			**60,8%**

Nedan är en sammanfattande tabell, som enligt ovan framräknad indexkorg, visar grundavtalens uppräkning i procent för respektive trafikoperatör. I budget för 2026 har index på 41% använts jämfört med nu i budget 2027 på över 58,5% i snitt.

Trafikoperatör	**Index budget 2027**
Mittbuss, övervägande del landsortstrafik	**60,80%**
Nobina, tätortstrafik	**56,50%**
Linje 50	**65,00%**

De ökade indexkostnaderna motsvarar 67,6 mnkr jämfört med budget 2026. Den budgeten lades när världsläget såg annorlunda ut och en stabilisering på en lägre indexnivå antogs. Efter det så har krigsutbrottet i Iran och stängningen av Hormuzsundet lett till en global oljekris. Priset på HVO följer världsmarknadspriset på råolja om än inte helt linjärt. I den prognos som gjorts i tertial 1 2026 ligger indexkostnaderna på en mycket högre nivå än i budgeten för 2026.

För budget 2027 har det på trafiksidan tillkommit trafikavtalskostnader för utökning på L90 med 2,6 mnkr. På det läggs också indexkostnad. Birstalinjen utgår redan i mars 2026 och är alltså helt borttagen till en kostnad av 4,0 mnkr i budget 2027.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 84 of 91.

TeamEngine E-Signing

Tabell över kostnader linjelagd trafik

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Avtalade Trafikkostnad	-398,5	-393,2	-392,2	-392,3	-392,5
Indexerade trafikkostnader	-149,0	-156,1	-223,7	-229,9	-236,4
Miljöincitament	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Förstärkningstrafik	-0,4	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
SUMMA	**-549,0**	**-550,6**	**-617,4**	**-623,7**	**-630,4**

Särskild persontrafik

En ny upphandling av avtalen för särskild persontrafik SÄKO har gjorts med trafikstart juni 2025. Avtalen skiljer sig åt per kommun och därmed också kostnadsutvecklingen då en del kommuner har fått lägre kostnader och en del högre. Kostnaden fördelas utifrån hur mycket trafik som respektive medlem ansvarar för. Men förändringen har också med tidigare avtalspriser och trafikområdesindelning att göra. För budget 2027 är beräkningar gjorda efter de nya avtalen där utfall halva 2025 och T1 2026 använts som underlag. Budget 2026 gjordes innan effekterna av det nya avtalet framgick, vilka det reviderades för i prognosen för tertial 1 2026.

Tabell med kostnader serviceresor per medlem

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Region Västernorrland	-65,6	-78,6	-73,0	-75,2	-77,4
Ånge kommun	-4,9	-5,5	-4,4	-4,5	-4,7
Sundsvalls kommun	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Timrå kommun	-6,0	-7,7	-6,4	-6,5	-6,7
Härnösands kommun	-7,0	-6,4	-8,0	-8,2	-8,5
Kramfors kommun	-15,2	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1
Sollefteå kommun	-8,0	-8,8	-9,5	-9,8	-10,1
Örnsköldsviks kommun	-15,3	-17,5	-16,2	-16,6	-17,1
SUMMA	**-122,1**	**-139,9**	**-133,5**	**-137,5**	**-141,7**

Norrtåg, biljettsamverkan

Regionernas totala medfinansiering till Norrtåg ökar med 56,8 mnkr mellan budget 2026 och 2027. Västernorrlands andel av Norrtåg är 36,0% enligt den antagna finansieringsmodellen som återfinns i bolagets styrande dokument, bilaga till aktieägaravtal.

Kostnaden för Norrtåg AB ökar för Västernorrlands del med 20,5 mnkr mellan budget 2026–2027. Men redan i prognos för 2026 har kostnaderna stigit med 19,7 mnkr. I budget för 2026 var inte effekten av Trafikverkets minskade anslag med. I prognosen blev det klart att inga mer medel kommer att tilldelas från Trafikverket för 2026 och för 2027 kommer besked att meddelas först i september 2026 när Regeringens höstbudget tas. I budgeten för åren 2027-2029 är det räknat på den nuvarande finansieringen som är 56,0 mnkr mot tidigare 97,2 mnkr för 2025. Norrtåg kommer att fortsätta förhandlingar med Trafikverket om ett samverkansavtal med en avtalslängd på tre år.

Trafikavtalens kostnad är indexuppräknad med 3% i enlighet med avtalad indexkorg som består av KPI och AKI. Total trafikkostnad uppgår till 615,8 mnkr i budget 2027 mot 594,1 mnkr i budget

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 85 of 91.

2026. Resandeutveckling under 2027 bedöms i hög grad drivas av en positiv utveckling inom Norrtågs egna biljettprodukter. Intäkterna bedöms öka från budget 2026 till budget 2027 med 15,4 mnkr. Detta till följd av en utökning av trafik på vissa sträckor och ett aktivt arbete med utveckling av försäljningsflöden och förenkling av köpprocessen.

Din tur har under lång tid samverkat med X-trafik för att finansiera förlängningen av tåg- och busstrafik till Sundsvall. Nuvarande avtal tecknades 2020 och löpte ut i december 2025. Det nya avtalet som förhandlats fram ligger med en kostnadsökning om 2,9 mnkr från tidigare 4,0 mnkr till 6,9 mnkr. Mot budget 2026 är det en ökning på 0,9 mnkr då 6,0 mnkr var budgeterat för då. SJs biljettsamverkan ligger oförändrat i budget 2027 på 0,4 mnkr.

Tabell kostnader, intäkter Norrtåg

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Norrtåg					
Intäkter	4,1	5,9	3,1	3,2	6,3
Fordonshyra	35,3	35,9	40,0	40,0	40,0
INTÄKTER	**39,4**	**41,8**	**43,1**	**43,2**	**46,3**
Kostnad Drift Norrtåg	-83,0	109,4	-129,9	-127,3	-127,2
Kostnad Biljettgiltighet Norrtåg	-4,1	-5,9	-3,1	-3,2	-6,3
Kostnad fordonshyra	-33,0	-35,9	-40,0	-40,0	-40,0
KOSTNADER	**-120,1**	**67,6**	**-173,0**	**-170,5**	**-173,5**
NETTOKOSTNAD	**-80,6**	**109,4**	**-129,9**	**-127,3**	**-127,2**

Förvaltning och Kundcenter

Personalkostnader och övriga administrativa kostnader baseras i budgeten på faktiska beräknade kostnader och intäkter där varje post i möjligaste mån har bedömts enskilt. Vissa poster som kompetensutveckling och friskvård har schabloniserats för att förenkla processen något. Personalbudgeten följer tidigare år. Kundcenter i Ånge har övergått till externt tjänsteköp kvällar och helger vilket innebär lägre personalkostnader och en IT-tjänst i Kramfors ingår i driftsbudgeten för biljett- och betalsystemprojektet i stället för att ligga i den egna personalbudgeten. Uppräkning av personalkostnader med beräknad lönerevision på 3,0 % har gjorts i budget för 2027. Personalkostnaderna ligger på 36,8 mnkr i budget 2027 mot 36,1 mnkr i budget 2026. En ökning med 0,7 mnkr.

Inför trafikstart på de nya avtalen i december 2027 så har marknadsföringsbudgeten höjts med 0,8 mnkr. I budget 2027 ligger kostnad för Consat trafikledningssystem med på 0,9 mnkr. Det var inte budgeterat i 2026 års budget. Byte av telefonväxel i Ånge och nytt kundsynpunktsystem ger ökade kostnader vid skifte då dubbla system är i drift innan uppsägning av gamla avtal.

Avskrivningar

Avskrivningarna mellan budget 2026 och budget 2027 ökar med 1,7 mnkr. Ett nytt fordon för hållplats- och fordonskontroll köps in under 2026 på grund av en omflyttning av tjänster.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 86 of 91.

Investeringen på ny ombord utrustning förväntas tas i bruk under senare halvan av 2027 och därmed öka avskrivningarna med 1,5 mnkr.

Fördelning av verksamhetens nettokostnad

I tabellen nedan redovisas nettokostnad per kommun och Regionen för budget 2027 och plan 2028-2029.

Tabell över medlemmarnas medlemsbidrag

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Region Västernorrland	272,2	304,7	335,4	336,5	340,9
Ånge kommun	14,1	15,6	16,0	16,1	16,3
Sundsvalls kommun	164,4	175,6	196,7	200,6	202,5
Timrå kommun	25,3	28,8	30,8	30,9	31,3
Härnösands kommun	46,4	48,9	56,0	56,4	57,1
Kramfors kommun	35,1	37,1	41,1	41,5	42,2
Sollefteå kommun	27,1	29,8	33,5	33,8	34,3
Örnsköldsviks kommun	100,1	108,5	119,7	120,5	122,0
SUMMA	**684,8**	**749,0**	**829,0**	**836,4**	**846,5**

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 87 of 91.

Avgifter

	2027	2026	2025
Utdebiterade timkostnader	775 kr/h	775 kr/h	775 kr/h
Tilläggsavgift vid biljettkontroll	1 500 kr	1 500 kr	1 500 kr
Administrativ avgift för återlösen av periodkort	75 kr/ärende	75 kr/ärende	75 kr/ärende
Avgift för kortämne, Reskort	50 kr	50 kr	30 kr
Avgift för kortämne, Enkelbiljett	0 kr	0 kr	0 kr

Utdebiterade timkostnader

Timkostnaden som ligger till grund för debitering för arbetsuppgifter som utförs utöver kollektivtrafikmyndighetens ansvarsområde är oförändrat 775 kronor per påbörjad timma.

Tilläggsavgift vid biljettkontroll

Beloppet för tilläggsavgiften som tas ut av resenär när inte en giltig resehandling kan uppvisas är oförändrat 1 500 kronor.

Administrativ avgift för återlösen av periodkort

För att återlösa eller återbetala värden som finns på Din Turs Reskort eller reskassa debiteras oförändrat en avgift på 75 kr/ärende. Denna avgift är densamma i de fyra nordliga länen.

Återlösen eller återbetalning gäller endast för registrerade kort. Att korten är registrerade innebär att förutsättningarna för utbetalning sker till behörig person ökar, att stulna eller upphittade kort inte återlöses samt att periodkort som ställts ut på rekvisition eller annan instans inte återlöses.

Avgift för kortämne Reskort

Beloppet som debiteras för att täcka framställnings- och handläggningskostnaderna för kortämnet som bär Din Turs produkter är oförändrat 50 kr per kort. I takt med att digitala produkter införs minskar behovet av kortämnen avsevärt.

Avgift för Enkelbiljett

Enkelbiljetter skrivs ut på kvitto och är fortsatt kostnadsfria.

TeamEngine Document E-Sign ID: A9A6E3B5-21AA-482D-B1F6-7356E9477F99. Page 88 of 91.

Bilaga 6 tillfälligt halverade biljettpriser

Halverat pris på periodbiljetter 2026-07-01--2026-12-31

Rabatt	0,5

Periodbiljett tätort 30 dagar	Vuxen	Vuxen rabatt	Senior	Senior rabatt	Ungdom	Ungdom rabatt	Barn	Barn rabatt
Sundsvall	833 kr	417 kr	625 kr	312 kr	625 kr	312 kr	417 kr	208 kr
Sollefteå	833 kr	417 kr	625 kr	312 kr	625 kr	312 kr	417 kr	208 kr
Örnsköldsvik	833 kr	417 kr	625 kr	312 kr	625 kr	312 kr	417 kr	208 kr

Periodbiljett kommun 30 dagar	Vuxen	Vuxen rabatt	Senior	Senior rabatt	Ungdom	Ungdom rabatt	Barn	Barn rabatt
Sundsvall	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr
Ånge	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr
Timrå	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr
Härnösand	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr
Kramfors	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr
Sollefteå	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr
Örnsköldsvik	1 226 kr	613 kr	920 kr	460 kr	920 kr	460 kr	613 kr	307 kr

Bilaga 6 tillfälligt halverade biljettpriser

Periodbiljett län 30 dagar

Vuxen	Vuxen rabatt	Senior	Senior rabatt	Ungdom	Ungdom rabatt	Barn	Barn rabatt
1 573 kr	787 kr	1 180 kr	590 kr	1 180 kr	590 kr	787 kr	393 kr

Vita rutor visar nuvarande pris periodbiljetter och periodbiljett län. Gröna rutor visar rabatterade priser.

Periodkort relation 30 dagar	Vuxen	Vuxen rabatt	Senior	Senior rabatt	Ungdom	Ungdom rabatt	Barn	Barn rabatt
0-7	833 kr	417 kr	625 kr	312 kr	625 kr	312 kr	417 kr	208 kr
8-15	928 kr	464 kr	696 kr	348 kr	696 kr	348 kr	464 kr	232 kr
16-22	962 kr	481 kr	722 kr	361 kr	722 kr	361 kr	481 kr	241 kr
23-30	1 044 kr	522 kr	783 kr	392 kr	783 kr	392 kr	522 kr	261 kr
31-37	1 232 kr	616 kr	924 kr	462 kr	924 kr	462 kr	616 kr	308 kr
38-45	1 349 kr	675 kr	1 012 kr	506 kr	1 012 kr	506 kr	675 kr	337 kr
46-52	1 490 kr	745 kr	1 118 kr	559 kr	1 118 kr	559 kr	745 kr	373 kr
53-60	1 573 kr	787 kr	1 180 kr	590 kr	1 180 kr	590 kr	787 kr	393 kr

Gulmarkerade rutor visar dagens pris för periodkort relation. Grönmarkerade rutor visar nya priser efter en halvering av priset.

Camilla Norberg
Date: 2026-06-25 10:54 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Administratör
Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

Jon Björkman
Date: 2026-06-25 11:05 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Vice kso
Signed via account: jon.bjorkman@kramfors.se

Glenn Nordlund
Date: 2026-06-25 11:06 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: glenn.nordlund@rvn.se

PROTOKOLL

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-09-24

Diarienr
26/00377-2

Camilla Norberg, 070-231 83 20

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-09-24

Tid:
10.00 – 14.20

Datum:
2026-09-24

Plats:
Lokal Corner, Medborgarhuset Ånge

Närvarande:
Se närvarolista

Justerare:
Malin Svanholm (S)

Tid för justering:
2026-09-28, justering av protokollet sker med BankID

Anslag/Bevis
Justering av förbundsdirektionens protokoll har tillkännagivits genom anslag på Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns anslagstavla på www.dintur.se

Sammanträdesdatum:
2026-09-24

Anslaget uppsatt den
2026-09-28

Anslaget nedtas den
2026-10-20

Förvaringsplats för protokollet:
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands läns förvaltning

PROTOKOLL

Närvarande

Region Västernorrland

- Glenn Nordlund (S), ledamot och ordförande
- Joachim Jonsson (KD), ledamot och vice ordförande
- Magnus Svensson (C), ersättare
- Per Gybo (SJVP), ersättare

Örnsköldsviks kommun

- Carolina Sondell (S), tjänstgörande ersättare

Kramfors kommun

- Malin Svanholm (S), ledamot och justerare

Härnösands kommun

- Knapp-Britta Thyr (MP), ledamot

Sundsvalls kommun

- Sven Bredberg (M), tjänstgörande ersättare

Timrå kommun

- Stefan Dalin (S), ledamot, deltog digitalt

Ånge kommun

- Eva Mörk Månsson (S), ledamot

Sollefteå kommun

- Johan Andersson (C), ledamot
- John Åberg (S), ersättare

Frånvarande

- Andreas Jansson (C), Örnsköldsviks kommun, ledamot
- Hans Forsberg (C), Sundsvalls kommun, ledamot
- Jon Björkman (V), Kramfors kommun, ersättare
- Per-Eric Norberg (C), Härnösands kommun, ersättare
- Tony Andersson (M), Timrå kommun, ersättare
- Göran Ottosson (SD), Ånge kommun, ersättare

Tjänstepersoner

- Thomas Olsson
- Camilla Norberg
- Stefan Välijeesiö
- Magnus Gode
- Mikael Andersson
- Maria Thid

PROTOKOLL

Protokoll för Förbundsdirektionens sammanträde 2026-09-24

Innehåll

§ 92. Sammanträdets öppnande 4
§ 93. Upprop 4
§ 94. Val av justerare för sammanträdet 4
§ 95. Godkännande av dagordning 4
§ 96. Föregående protokoll 4
§ 97. Ordförande rapporterar 5
§ 98. Förbundsdirektören rapporterar 5
§ 99. Hel- och delägda bolag 6
§ 100. Beslutsuppföljning 6
§ 101. Delegationsbeslut 7
§ 102. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar 7
§ 103. Information från förvaltningen 8
§ 104. Zon, pris- och produktutredningen 9
§ 105. Trafikplan 2027, med utblick 2028-2030 10
§ 106. Tillägg till Mål- och resursplan samt budget 2027 med plan för 2028-2029 12
§ 107. Handlingsplan revisionsrapport 2025 13
§ 108. Norrlandsresans taxa 2027 14
§ 109. Bärhjälp 16
§ 110. Dataskyddsombud 19
§ 111. Utökad fordonskapacitet 20
§ 112. Första sammanträdet med ny förbundsdirektion 2027 23
§ 113. Sammanträdet avslutas 24

PROTOKOLL

§ 92. Sammanträdets öppnande

§ 93. Upprop

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna uppropet av ledamöter.

§ 94. Val av justerare för sammanträdet

Förbundsdirektionen beslutar

att välja Malin Svanholm (S) till justerare för sammanträdet.

§ 95. Godkännande av dagordning

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna dagordningen.

§ 96. Föregående protokoll

Förbundsdirektionen beslutar

att föregående protokoll från 10 juni och 23 juni 2026 läggs till handlingarna.

Bakgrund
Protokollen har varit utsänd för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

PROTOKOLL

§ 97. Ordförande rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från ordförande till handlingarna.

Bakgrund
Ordföranden informerade om mötet med regionala kollektivtrafikberedningen. Diskussionen handlade bland annat om hur regionala nämnden kan komma närmare myndigheten. Behov finns av att se över dagens kontaktvägar.

Arbetet med skatteväxlingsfrågan fortsätter inom Kommunförbundet. Frågan hanteras av medlemmarna och är inte aktuell för denna församling.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 98. Förbundsdirektören rapporterar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från förbundsdirektören till handlingarna.

Bakgrund
I juni fick förbundsdirektören i uppdrag av förbundsdirektionen att identifiera och redovisa möjliga kostnadsreduceringar. Ledningsgruppen har tagit fram ett underlag med förslag på kostnadsreduceringar. Samtidigt står myndigheten inför ett år med flera planerade projekt. En sammanställning av möjliga kostnadsreduceringar för 2026–2027 redovisades.

Lägesrapport
Arbetet med att förbereda projekten för nytt biljett- och betalsystem samt Buss 2027 pågår. Det nya biljett- och betalsystemet är under upphandling och kommer finansieras genom lån. Ärendet ligger nu hos medlemmarna för beslut. Det nuvarande systemet är ännu inte fullt installerat och leverantören PayEx har meddelat att de endast kan leverera till årsskiftet. Dialog pågår om att förlänga avtalet.

Arbete med hållplatser pågår, bland annat med uppfräschning av topptavlor och översyn av anslag.

Under året har 316 fordonskontroller genomförts på bussar och 73 på personbilar. Totalt finns 204 bussar. Under 2026 har 25 632 biljettkontroller genomförts, varav 2 procent resulterat i tilläggsavgift.

Diskussion och analys pågår kring Kundcenter Stenstan.

Frågan om vidareförsäljning av biljetter via Tickital har uppmärksammats, men detta är inget som godkänns av myndigheten.

Inför 2028 finns en målbild med bland annat nya och fräschare fordon, ny teknik samt nya priser och produkter. Allt arbete är för att göra kollektivtrafiken mer attraktiv.

Vi arbetar även vidare med våra värdeord RES – Respekt, Engagemang och Service.

Föredragande:
Thomas Olsson, förbundsdirektör.

PROTOKOLL

§ 99. Hel- och delägda bolag

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen om hel- och delägda bolag till handlingarna,

att direktionens medlemmar haft möjlighet att ställa frågor kring inkomna dokument.

Bakgrund

Bussgods i Norr AB
Inga inkomna handlingar

Norrtåg AB
Inga inkomna handlingar

AB Transitio
Styrelseprotokoll nr 204 2026-06-02
Protokoll årsstämma 2026-06-02

Västernorrlands läns Trafik AB
Inga inkomna handlingar

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

§ 100. Beslutsuppföljning

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga beslutsuppföljningen till handlingarna.

Bakgrund
Beslutsuppföljningen har varit utsänt för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Beslutsuppföljning, **bilaga 1.**

PROTOKOLL

§ 101. Delegationsbeslut

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga delegationsbesluten till handlingarna.

Bakgrund
Delegationsbesluten har varit utsänt för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Delegationsbeslut, **bilaga 2.**

§ 102. Inkomna protokoll/skrivelser/delgivningar

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar till handlingarna,

Bakgrund
Inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar har varit utsänt för påseende.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Lista på inkomna protokoll, skrivelser och delgivningar, **bilaga 3.**

PROTOKOLL

§ 103. Information från förvaltningen

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen från förvaltningen till handlingarna.

Bakgrund
Systematiskt arbetsmiljöarbete
En pulsmätning om välmående genomfördes under vecka 38. Svarsfrekvensen uppgick till 93 procent och det totalt övergripande indexet blev 61. Resultaten från frågorna redovisades.

Trafiken från december 2027
Nya trafikavtal tecknades i slutet av juni och en uppstartsprocess har därefter inletts.

Tre dubbeldäckare kommer att sättas in på linje 50 i stället för lågentréfordon. Elbussar kommer att trafikera från trafikstart.

Halverade priser på periodbiljetter
Effekten av den halverade prisnivån på periodbiljetter under juli–december visar på en tydlig ökning av försäljningen. Första veckan ökade försäljningen av de subventionerade produkterna med 158 procent och har därefter legat på ungefär dubbla nivån jämfört med tidigare.

Intäkterna under vecka 27–38 minskade med totalt 1,464 miljoner kronor jämfört med 2025. För juli och augusti kommer stöd på cirka 4 miljoner kronor att sökas, vilket innebär att intäktsminskningen för perioden täcks.

Härnösandskortet samt Sundsvalls senior- och ungdomskort omfattas inte av prissänkningen, eftersom dessa redan är subventionerade.

Försäljningen visar även en förflyttning från enkelbiljetter, Flex 10/30 och 10-biljetter till periodbiljetter.

Föredragande:
Thomas Olsson, förbundsdirektör.
Stefan Välijeesiö, trafikchef.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 104. Zon, pris- och produktutredningen

Förbundsdirektionen beslutar

att lägga informationen om zon, pris- och produktutredningen till handlingarna,

att uppdra till förbundsdirektören att kalla direktionen till ett digitalt möte för att fortsätta diskussionerna om priser och produkter.

Bakgrund
Myndigheten har, på uppdrag av direktionen, tagit fram ett förslag om enhetstaxa. Tre huvudprodukter föreslås gälla i hela länet: 60 minuter, 24 timmar och 30 dagar.

Två alternativ presenterades. Det ena innebär gemensamma subventioner i hela länet, med lägre priser för bland annat barn och seniorer. Det andra innebär ordinarie priser med möjlighet för kommunerna att subventionera biljetter genom tillköp.

Beräkningarna visar en beräknad intäktsökning för båda alternativen, men med olika nivåer och ekonomiska konsekvenser. Förändrade subventioner kan även påverka medlemsbidragen för de kommuner som i dag har subventionerade produkter.

Direktionen behöver arbeta vidare med frågan inför beslut i december. Ett extra digitalt möte föreslås för fortsatt diskussion om priser, produkter och subventionslösningar.

Föredragande:
Stefan Välijeesiö, trafikchef.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 9 of 77.

PROTOKOLL

§ 105. Trafikplan 2027, med utblick 2028-2030

Förbundsdirektionen beslutar

att anta trafikplan 2027, med utblick 2028-2030. Trafikplan 2027 ersätter därmed trafikplan 2026, fastställd av förbundsdirektionen 25 september 2025,

att trafikplanen under punkt 4.2 kompletteras med en utredning av kollektivtrafik till Nordanås,

att trafikplanen under punkt 4.2 kompletteras med att kollektivtrafiken från Örnsköldsviks centrum till Köpmanholmen anpassas för att möjliggöra anslutning till båttrafiken till Ulvön,

att trafikplanens skrivning om Paxa Örnsköldsvik under punkt 4.4 kompletteras med att omfattningen ska diskuteras ytterligare,

att trafikplanen under punkt 4.2 kompletteras med utredningen om persontrafik via Övre Ådalsbanan mellan Kramfors och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke, med hänvisning till förbundsdirektionens beslut den 22 maj 2026.

Ärendet
Ärendet avser beslut om fastställande av uppdaterad trafikplan för Västernorrlands län. Trafikplanen är en bilaga till regionalt trafikförsörjningsprogram och enligt beslut av förbundsdirektionen ska trafikplanen revideras årligen.

Trafikplanen redogör för
- vilken trafik som finns i nuläget
- vilka förändringar i trafik som är planerade att genomföras 2027
- en utvecklingsplan för åren 2028-2030.

Myndighetens bedömning
Trafikplanen beskriver vilka åtgärder som är planerade att vidtas för att nå trafikförsörjningsprogrammets mål. De insatser som tas upp i planen utgår från medlemmarnas behov samt vad kollektivtrafikmyndigheten identifierat som viktigt. Tjänsteorganisationen bedömer att trafikplanens ambition och åtgärder på kort och lång sikt ger myndigheten förutsättningar att vidareutveckla den regionala kollektivtrafiken.

Ekonomi och finansiering
Den ambition som beskrivs i trafikplanen speglar myndighetens fastlagda budget och utgår från de prioriteringar som beskrivs i mål- och resursplanen. Det faktiska genomförandet av åtgärderna är emellertid inte säkrat.

Förslag till uppföljning
Uppföljning av trafikplanenen görs i samband med ordinarie verksamhetsplanering. Uppföljning sker även i samband med den årliga revideringen.

Yrkande:
Carolina Sondell (S) yrkar att lägga till att-satserna:

att trafikplanen under punkt 4.2 kompletteras med en utredning av kollektivtrafik till Nordanås,

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

att trafikplanen under punkt 4.2 kompletteras med att kollektivtrafiken från Örnsköldsviks centrum till Köpmanholmen anpassas för att möjliggöra anslutning till båttrafiken till Ulvön,

att trafikplanens skrivning om Paxa Örnsköldsvik under punkt 4.4 kompletteras med att omfattningen ska diskuteras ytterligare,

Johan Andersson (C) yrkar att lägga till att-satsen:

att trafikplanen under punkt 4.2 kompletteras med utredningen om persontrafik via Övre Ådalsbanan mellan Kramfors och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke, i enlighet med förbundsdirektionens beslut den 22 maj 2026.

Bifall:
Bifall från Glenn Nordlund (C), Knapp-Britta Thyr (MP) och Eva Mörk Månsson (S).

Förbundsdirektionen beslutade enhälligt att bifalla yrkandena från Carolina Sondell (S) och Johan Andersson (C).

Föredragande:
Stefan Välijeesiö, trafikchef.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Trafikföretagen

Beslutsunderlag: Missiv 2026-08-24 Beslut om trafikplan 2027, med utblick 2028-2030, **bilaga 4.**

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 106. Tillägg till Mål- och resursplan samt budget 2027 med plan för 2028-2029

Förbundsdirektionen beslutar

att komplettera Mål- och resursplan för 2027 med tidpunkter för uppföljning av målens indikatorer.

Bakgrund
Förbundets revisorer har i sin rapport från den grundläggande granskningen 2025 framfört att tertialrapporterna innehåller uppföljning av förbundets mål och indikatorer, inklusive prognos för måluppfyllelsen per målområde för helåret. De har noterat att merparten av indikatorerna har följts upp vid båda tertialrapporterna. Det framgår inte av mål- och resursplanen vilka indikatorer som endast följs upp för helåret.
Under punkt 5.2 rekommenderar revisorerna därför att tidpunkter för uppföljning av målens indikatorer anges i Mål- och resursplanen.

Myndighetens bedömning
Myndigheten delar revisorernas bedömning att det bör framgå av Mål- och resursplanen när respektive indikator följs upp. För att tydliggöra uppföljningen och tillmötesgå revisorernas rekommendation föreslår myndigheten att Mål- och resursplanen för 2027 kompletteras redan nu med tidpunkter för uppföljning av målens indikatorer.

Myndigheten föreslår att Mål- och resursplanen kompletteras med följande text:

Samtliga indikatorer följs upp i tertialrapporten för april, tertialrapporten för augusti samt i årsredovisningen. Undantag görs för de två indikatorerna som har HME som datakälla, eftersom undersökningen endast genomförs en gång per år. Indikatorerna ”Medarbetarna upplever sitt arbete som meningsfullt” och ”Medarbetarna vet vad som förväntas av dem i sitt arbete” följs därför upp i samband med årsredovisningen.

Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad följs endast upp på totalnivå. Indikatorerna för tätort och landsbygd utgår då de saknar värde till följd av den nya kostnadsfördelnings-modellen.

Föredragande:
Thomas Olsson, förbundsdirektör.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2026-09-10 Tillägg till Mål- och resursplan samt budget för 2027 med plan för 2028-2029, **bilaga 5**.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 12 of 77.

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 107. Handlingsplan revisionsrapport 2025

Förbundsdirektionen beslutar

att godkänna handlingsplan för revisionsrapport *Grundläggande granskning år 2025*,

att godkänna handlingsplan för revisionsrapport *Granskning av bokslut och årsredovisning 2025.*

Bakgrund
Vid direktionens sammanträde 23 juni 2026 beslutade Förbundsdirektionen, efter att revisorerna presenterat sina granskningsrapporter för 2025, att ge förbundsdirektören i uppdrag att upprätta en handlingsplan med anledning av revisorernas granskningsrapporter.

De revisionsrapporter som handlingsplanerna är baserade på är Grundläggande granskning 2025 samt Granskning av bokslut och årsredovisning 2025.

Myndighetens bedömning
Av förslaget till handlingsplan framgår tidsatta åtgärder samt ansvarig för åtgärden redovisade inumrerad tabellföljd, med hänvisning till aktuellt kapitel i de båda revisionsrapporterna.

Föredragande:
Magnus Gode, chef verksamhetsstöd.

Expedieras till:
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Missiv 2026-09-10 Handlingsplan revisionsrapport 2025, **bilaga 6.**

TeamEngine E-Signing

PROTOKOLL

§ 108. Norrlandsresans taxa 2027

Förbundsdirektionen beslutar

att frångå principen att basera en prishöjning av Norrlandsresans taxa på föregående års indexutveckling och i stället höja taxan med 2 % från och med den 1 januari 2027, under förutsättning att övriga tre län inom Norrlandsresesamarbetet fattar likalydande beslut.

Bakgrund
Norrlandsresan är ett samarbete mellan de fyra norrlandslänen Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland. Länen har en gemensamt beslutad taxa och ett gemensamt biljettutbud för resor över länsgränser.

Försäljningen av Norrlandsresan uppgår till cirka 500 000 kronor per år. Till detta tillkommer länsvisa avräkningar där vi tillgodoräknar oss cirka 300 000 kronor per år, vilket innebär att de totala intäkterna uppgår till cirka 800 000 kronor. En prishöjning med 2 % beräknas ge en intäktsökning om cirka 16 000 kronor per år för Västernorrlands del.

Förslag till justering av Norrlandsresans taxa är framtagen av Länstrafiken i Västerbotten AB och förankring har skett med övriga län inom Norrlandsresesamarbetet.

Förbundsdirektionen har tidigare beslutat om förändrad prissättning för kollektivtrafiken inom länet från och med 1 januari 2027. Beslutet innebär att tidigare princip om prishöjning enligt indexkorg frångås och att en differentierad prissättning införs. Grundpriset för enkelbiljetter som säljs ombord på bussen höjs med 10 %, avrundat uppåt till närmaste heltal. Övriga produkter samt enkelbiljetter som säljs via app, Mina sidor, företagsportal och försäljningsombud undantas från prishöjningen. Beslutet avser taxan för kollektivtrafiken inom Västernorrlands län och omfattar inte Norrlandsresan.

Vid en jämförelse av priserna som kommer att gälla från och med 1 januari 2027 är Västernorrlands enkelbiljetter och 10-biljetter dyrare än Norrlandsresans motsvarande biljetter. För periodkorten är det däremot tvärtom, där Västernorrlands priser är lägre. Prisnivån skiljer sig alltså mellan de olika produkterna.

Eftersom Norrlandsresan är en gemensam produkt krävs att samtliga fyra län fattar likalydande beslut om prishöjningen för att den ska träda i kraft. Om så inte sker kommer ingen justering av Norrlandsresans taxa att genomföras.

Myndighetens bedömning
Myndigheten bedömer att en höjning med 2 % är en rimlig avvägning mellan behovet av att justera prisnivån och att begränsa prisökningen av hänsyn till resenärerna.

För Västernorrlands del beräknas höjningen innebära ökade intäkter om cirka 16 000 kronor per år.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Länstrafiken i Norrbotten AB
Länstrafiken i Västerbotten AB
Region Jämtland Härjedalen

PROTOKOLL

Beslutsunderlag: Missiv 2026-09-07 Norrlandsresans taxa 2027

PROTOKOLL

§ 109. Bärhjälp

Förbundsdirektionen beslutar

att vid behov av transport i trappor i samband med en serviceresa ska trappklättrare användas när det är möjligt och lämpligt. Bärhjälp ska endast utföras i enklare situationer, efter en bedömning av att det kan genomföras på ett säkert sätt.

Ärendet
Upphandlingen *Särskilda persontransporter 2025* omfattar tre geografiska trafikområden i länet för serviceresor,

- Trafikområde 1, utgörs av Ånge, Sundsvall, Timrå och Härnösands kommun
  - Trafiken utförs av Samtrans Omsorgsresor AB
- Trafikområde 2, utgörs av Sollefteå och Kramfors kommun
  - Trafiken utförs av Byberg & Nordin Busstrafik AB
- Trafikområde 3, utgörs av Örnsköldsviks kommun
  - Trafiken utförs av Björkstaden Beställningscentral AB

För vardera trafikområde finns det ett trafikuppdrag för serviceresor. Serviceresorna är anropsstyrda och omfattar huvudsakligen transporter av sjukresor och färdtjänst.

Sjukresor omfattas av lag (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor. En sjukresa är en resa till och från en patients hem och en vårdinrättning i syfte att få vård och behandling. Lagen anger inte hur resorna ska genomföras eller vilka moment utöver själva transporten som ska ingå i själva sjukresan. Det finns således inget lagkrav på att transporter i bostadstrappor ska ingå som en del av sjukresan.

Färdtjänst omfattas av lag (1997:736) om färdtjänst. Bärhjälp i samband med färdtjänst regleras inte direkt som enskild rättighet i lagen, utan ingår som en utökad servicenivå eller lokala tillämpningsföreskrifter beslutade av kommunen.

Att bära en resenär sittande i rullstol eller liggande på bår i en trappa innebär betydande arbetsmiljö- och säkerhetsrisker. Belastningen kan vara hög och arbetet kan behöva utföras under mycket ogynnsamma ergonomiska förhållanden. En förare ska inte genomföra bärhjälp om föraren bedömer att det innebär en risk för resenärens eller förarens säkerhet. Vid bedömningen ska arbetsmiljölagstiftningen och arbetsgivarens ansvar för att arbetet kan utföras på ett säkert sätt beaktas. Vid transporter i trappor bör trappklättrare användas när förutsättningarna medger detta.

Bärhjälp där resenären bärs sittande i rullstol eller liggande på bår ingår inte som ett uppdrag i de upphandlade trafikuppdragen för serviceresor. Det finns däremot en ersättning för bärhjälp reglerad i trafikavtalet. Ersättningen kan exempelvis avse situationer där trafikföretaget behöver tillkalla ytterligare förare för att möjliggöra säker trappklättring eller situationer där förarna bär resenären sittande i rullstol eller liggande på bår.

Att ersättning för bärhjälp finns reglerad i trafikavtalet innebär inte i sig att bärhjälp ska genomföras i situationer där det föreligger en säkerhets- eller arbetsmiljörisk. Säkerheten för resenär och förare måste alltid prioriteras.

Svensk kollektivtrafik har tagit fram en nationell policy med riktlinjer för persontransporter i trappor, det vill säga trappklättring och bärhjälp. Tillämpningen skiljer sig mellan olika huvudmän. En rullstol är konstruerad som ett mobilitetshjälpmedel och är inte avsedd för att bäras i trappor med personer i. Att bära personer i en rullstol är mycket riskfyllt och inte i enlighet med säker arbetsmiljö, det kan leda till allvarliga olyckor för såväl resenär som

förare. Målsättningen är att samtliga huvudmän ska upphöra helt att bära rullstolar i trappor till förmån för säkrare resor och en bättre och säkrare arbetsmiljö.

Det finns flera hundra olika rullstolsmodeller på marknaden, vissa individanpassade, vilket innebär att en del rullstolar inte kan användas för trappklättring i en godkänd trappklättrare. Det medför att resenären ibland behöver flytta över till en transportrullstol för att trappklättring ska kunna utföras på ett säkert sätt.

Det finns viss begränsning som innebär att trappklättring inte alltid kan genomföras. Lastvikten som sammanräknat avser vikten av resenär och rullstol är begränsad på trappklättrare, den högsta tillåtna vikten varierar mellan olika fabrikat och modeller. Det förekommer även trappor där trappklättrare inte kan användas, exempelvis i vissa svängda trappor, trappor i äldre hus, trappor av olämpligt och ojämnt material, trappor med dåligt utrymme eller vissa utomhustrappor.

Vid bårtransporter förekommer det att resenärer bor på våningsplan där hiss saknas och behov av trappklättring uppstår. För att möjliggöra trappklättring måste resenären kunna förflytta sig, med stöd från förare, mellan bår/rullstol och säng. I de fall att resenären inte kan förflytta sig och ingen lyft eller annan vårdresurs finns tillhands för att förflytta resenären i hemmet kan inte transporten genomföras.

Om en sjukresa inte kan genomföras med befintliga resurser inom trafikuppdraget för serviceresor finns det möjlighet för regionens personal att tillkalla räddningstjänsten för att utföra bärhjälp i trappor. Därefter kan resan genomföras av berört trafikföretag.

Myndighetens bedömning
Inom trafikområde 1, där Samtrans Omsorgsresor AB är trafikutförare, utförs som huvudregel inte bärhjälp. Undantag kan göras i situationer där enklare bärhjälp, utifrån en samlad bedömning av arbetsmiljö och säkerhet, kan genomföras på ett säkert sätt för både resenär och förare.

Inom trafikområde 2 och 3 förekommer i dag bärhjälp och vissa gånger trappklättring. För att skapa en mer enhetlig och säker hantering i länet bör myndigheten rekommendera trafikföretagen att i första hand använda trappklättrare när förutsättningarna medger detta. Bärhjälp bör endast utföras i enklare situationer där en individuell bedömning visar att det kan ske på ett säkert sätt och utan oacceptabla arbetsmiljö- eller säkerhetsrisker.

Det är önskvärt att serviceresorna hanteras utifrån likartade villkor och gemensamma säkerhetsprinciper i hela länet. En enhetlig tillämpning minskar risken för skillnader i vilken hjälp som resenärer får vid transport i trappor, beroende på vilket trafikområde eller trafikföretag som utför resan. Samtidigt skapas tydligare förutsättningar för trafikföretagen och deras förare

Myndighetens inriktning bör därför vara att trappklättrare används när det är möjligt och lämpligt, medan bärhjälp endast utförs i enklare situationer där en bedömning visar att det kan genomföras på ett säkert sätt.

I trafikområde 2 och 3 utförs drygt 1 600 bärhjälpsuppdrag per år. Om dessa, när förutsättningarna medger det, i stället kan genomföras med trappklättrare innebär det en beräknad besparing på drygt 700 000 kronor per år. Utöver den ekonomiska besparingen skulle en ökad användning av trappklättrare bidra till en mer enhetlig hantering och minska riskerna för både resenärer och förare.

Föredragande:
Maria Thid, trafikutvecklare.

PROTOKOLL

Expedieras till:
Förbundets medlemmar.

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2026-08-28 Bärhjälp

PROTOKOLL

§ 110. Dataskyddsombud

Förbundsdirektionen beslutar

att utse Mathias Bengtsson som dataskyddsombud för Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län och ersätter därmed tidigare dataskyddsombud Christer Näslund.

Bakgrund
Enligt artikel 37 i dataskyddsförordningen ska alla offentliga myndigheter så som kommuner och regioner utse ett dataskyddsombud. Ett dataskyddsombuds uppgift är att informera och ge råd till den personuppgiftsansvariga organisationen kring vilka skyldigheter som gäller enligt dataskyddsförordningen. Ombudet ska även bevaka att reglerna följs samt fungera som kontaktperson för Integritetsskyddsmyndigheten.

Myndighetens bedömning
Till följd av att tidigare dataskyddsombud Christer Näslund har avslutat sin anställning hos Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län behöver ett nytt dataskyddsombud utses.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar
Förbundets revisorer

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2026-08-25 Dataskyddsombud

PROTOKOLL

§ 111. Utökad fordonskapacitet

Förbundsdirektionen beslutar

att uppdra till förbundsdirektören att av Trafikföretaget beställa fyra dubbeldäckare för linje 201.

Ärendet
I juni 2026 blev upphandlingen av den allmänna trafiken som ska starta i december 2027 slutförd. Kontrakt tilldelades Byberg & Nordin Busstrafik AB samt Vy Buss AB (Trafikföretaget).

Efter kontraktstilldelning har ett uppstartsarbete påbörjats där olika frågor som rör den framtida trafikeringen hanterats. Något av det första som sker i uppstartsarbetet är att trafikföretaget ska beställa fordon. Trafikföretaget som trafikerar Ådalen med linje 201 kommer till största del att beställa helt nya fordon. Inför denna beställning har komfort- och kapacitet diskuterats. Farhågan är att kapaciteten och komforten för resenärerna inte blir tillräckligt god med de lågentréfordon som planeras för linjen, utifrån linjens stora resande samt linjesträckningens relativt långa körväg med motorvägskaraktär. Utöver detta planeras för en rad aktiviteter som kan innebära ökat resande med behov av större kapacitet under avtalstiden.

Den fordonsflotta som väljs nu är beräknad att nyttjas under avtalets hela tid, vilket innebär att det är kostsamt att byta i efterhand. Justeringar i fordonsparkens sammansättning bör alltså göras nu i samband med att fordonen beställs. Trafikföretaget beställer fordon i augusti/september 2026.

Tillgänglighet från december 2027
Ett stort fokus i upphandlingen har varit att öka tillgängligheten i busstrafiken. Dagens bussar i regiontrafik är till största del inte tillgänglighetanpassade då de utförs med normalgolvsbussar utan rullstolsplats och rullstolslyft.

Det finns två sätt att tillgänglighetsanpassa bussarna. Antingen förses normalgolvsbussar med lyft och rullstolsplats eller så används fordon med lågt insteg, s.k. låggolv/lågentrébussar.

Från december 2027 kommer samtliga fordon antingen vara av lågentrétyp eller så kommer de att vara av normalgolvstyp med rullstolslyft (godsrumsbussar). På linje 201 kommer samtliga fordon att vara av lågentrétyp.

Kapacitet i lågentréfordon
Kravet på lågentré och rullstolsplats innebär att det i praktiken blir färre sittplatser jämfört med en motsvarande normalgolvbuss utan rullstolsplats. Eftersom golvet är lågt sticker hjulhus och andra delar upp, vilket gör låggolvsbussen svårare att möblera och kan resultera i bakåtvända sittplatser.

De normalgolvsbussar som idag nyttjas på linjen har som mest 55 sittplatser. Trafikföretaget har meddelat att de fordon som ska trafikera linje 201 är utrustad med antingen 41 eller 47 sittplatser varav 4-8 stycken är bakåtvända. Trafikföretaget har utgått från i upphandlingen redovisad resandestatistik. Eftersom lågentrébussar är godkända för stående passagerare har de på så vis tillgodosett behovet. Här borde upphandlingsunderlaget varit tydligare och styrt vilken busstyp som ska användas. Det är inte lämpligt med stående passagerare på linje 201.

Krav på lågentré innebär också att godsutrymmet under bussen försvinner. Resenärer som har resväskor måste ta dessa ombord på bussen, vilket innebär att kapaciteten ytterligare minskar då dessa i stället placeras på sittplatser.

Resande på linjen
Den trafik som upphandlades avser tidtabellsperioden 2024. Om man tittar på resandestatistik från 2023 så kan man konstatera att det fanns behov av förstärkning från Sundsvall vid 15:45-16:15 relativt ofta. Bland annat var det fler än 45 påstigande på 40% av avgångarna vid 16:15. Observera att sommaren är medräknad i denna statistik och då finns inget förstärkningsbehov, så beläggningen på vår och höst är hög.

I senare tidtabeller har ytterligare en avgång tillkommit vid 16:00 för att stärka kapaciteten. Detta finns inte med i upphandlingsunderlaget vilket innebär att en justering av tidtabellen behöver genomföras i samband med trafikstart om planerad fordonskapacitet blir verklighet (hade behövts även med normalgolvsbuss). Beräknad kostnad för detta är ca 1,1mkr (1 fordon + 1 dt).

Eftersom fordonen har lägre kapacitet än dagens fordonspark bedöms också det som möjligt att ytterligare turer kan komma att behöva förstärkas i högtrafiklägen eftersom det inte ska förekomma stående resenärer utmed E4.

Framtida resandeutveckling
Utöver att kraven på fordonens utformning innebär färre platser/minskad kapacitet så finns det olika händelser som kan komma att påverka behovet av kollektivtrafik och kapacitet utmed sträckan:

- Postnord bygger en ny terminal vid Sundsvall Timrå Airport vilket innebär att fler kan komma att resa med linje 201.
- Sundsvall och Timrå kommuner har beslutat att sälja siten Torsboda till Google vilket under kommande avtalsperiod kan öka behovet ytterligare.
- Dubbelspår Ostkustbanan Gävle – Härnösand drar ut på tiden. Det finns inget som tyder på att delen mellan Sundsvall och Härnösand kommer rätas ut under kommande avtalsperiod (juni 2037) vilket innebär att linje 201 fortsatt kommer vara det huvudsakliga kollektiva färdmedlet för pendlare på sträckan.

Pris och produktutredningen
Utöver ovan nämnda händelser så har förbundsdirektionen i juni 2026 fattat ett inriktningsbeslut om nya priser och produkter för länets kollektivtrafik. Om det slutgiltiga beslutet är i linje med inriktningsbeslutet så kommer det innebära att enkelbiljettpriset sänks från 104 kronor till 40 kronor samt periodkortspriset från ca 1570 till 800 kronor på sträckan Härnösand – Sundsvall. Denna prissänkning är ovanligt stor, och kan leda till resandeökningar på omkring 15-20% enligt de elasticitetsberäkningar som är gjorda för sträckan. Observera att beräkningarna är genomförda på vuxenpriset. Om exempelvis barn och seniorpris sänks ytterligare blir resandeökningen än högre.

I *bilaga 1 resandeanalys* redovisas beräkningen och i *bilaga 2 resande per avgång (Härnösand/Sundsvall)* redovisas hur resandet kommer att se ut på turnivå om resandet ökar med 17,3% (enligt elasticitetsberäkningen). Resultatet visar att väldigt många turer kommer att behöva förstärkas. Röd färg visar avgångar med fler än 47 påstigande, orange färg mellan 41 och 47 och grön färg färre än 41 påstigande.

Att öka kapacitet och komfort på linje 201
I stället för att förstärka trafiken föreslås att fyra lågéntrebussar byts mot dubbeldäckare. Genom denna åtgärd ökar kapaciteten avsevärt då en dubbeldäckare har omkring 78 sittplatser jämfört med lågentrébussens 41-47stycken. På dubbeldäckaren finns även

utrymme för resgods vilket minskar behovet att ta sittplatser i anspråk för väskor. Utöver detta är åkkomforten betydligt högre då stötdämpning är mjukare och bussen bättre isolerad från vägbuller.

Tillgängligheten är oförändrad då dubbeldäckaren på nedre plan har lågentré, rullstolsramp och rullstolsplats precis som en lågentrébuss.

Myndighetens bedömning
Den sammantagna bedömningen är att det är önskvärt att öka kapaciteten på linjen jämfört med den av Trafikföretaget planerade fordonsparken. Om inte större fordon tillförs finns risken att trafiken kan behöva förstärkas i allt högre omfattning under avtalsperioden.

Bytet från dagens normalgolvsbussar till lågentrébussar kan komma att upplevas som en försämring för de som pendlar ofta. Att byta lågentrébussar mot dubbeldäckare kommer alltså båda öka komforten och öka kapaciteten samtidigt som fordonen är tillgänglighetsanpassade.

Utöver detta är det också en fördel att slippa köpa extra bussar, att anställa extra förare som endast ska användas parallellt under en kort tid på dagen (peaktid). Dubbeldäckare är en mer effektiv lösning.

Ekonomi och finansiering
En dubbeldäckare är ungefär dubbelt så dyr som en tvåaxlad lågentrébuss. Därtill har bussen högre driftskostnader i form av städning, drivmedel, service o.s.v.

Kostnaden för åtgärden är 3,36 mkr per år och sker i form av ökad trafikersättning till Trafikföretaget. Kostnaden för linje 201 är gemensam, vilket innebär att regionen står för 46% av kostnaden medan övriga medlemmar delar på resten utifrån befolkningsandel. Kostnaden skulle gälla från 2028 och bör också ses i sammanhanget att trafikkostnaderna totalt sett minskar genom den nya trafiken.

Att inte utöka kapaciteten med dubbeldäckare innebär också en kostnad då befintlig trafik kommer att behöva förstärkas, särskilt om satsningarna vid Torsboda blir verklighet och om priser och produkter förändras i linje med förbundsdirektionens inriktningsbeslut i juni.

Måluppfyllnad

Växande region	*Nöjd resenär*	*Hållbart samhälle*
☒ Konkurrenskraftigt	☒ Enkelt	☒ Ekologiskt
☐ Sammanhållet	☒ Tryggt	☐ Socialt
☒ Utvecklande	☒ Attraktivt	☒ Ekonomiskt

Föredragande:
Stefan Välijeesiö, trafikchef.

Expedieras till:
Förbundets medlemmar

Beslutsunderlag: Missiv 2026-09-08 Beslut om utökad fordonskapacitet

PROTOKOLL

§ 112. Första sammanträdet med ny förbundsdirektion 2027

Förbundsdirektionen beslutar

att kommunalförbundets ordförande i december kallar till sammanträde för den nya förbundsdirektionen i början av januari 2027,

att den ledamot som har längst tjänstgöringstid i den nya förbundsdirektionen (ålderspresidenten) tjänstgör som ordförande vid sammanträdet fram till dess att presidieval har förrättats, samt

att om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dessa vara ålderspresident.

Bakgrund
De nya ledamöterna i förbundsdirektionen tillträder den 1 januari 2027. Förbundsordningen innehåller inga bestämmelser om hur den nya förbundsdirektionen ska sammankallas eller vem som ska leda sammanträdet fram till dess att presidieval har förrättats.

Förslaget är att nuvarande ordföranden kallar till sammanträde för den nya förbundsdirektionen i början av januari 2027 och tills presidievalen har förrättats, tjänstgör som ordförande den som har varit ledamot i nya förbundsdirektionen längst tid (ålderspresidenten).

Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid som ledamot, ska den äldste av dem vara ålderspresident.

Föredragande:
Glenn Nordlund, ordförande.

Beslutsunderlag: Tjänsteskrivelse 2026-08-10 Första sammanträdet med ny förbundsdirektion 2027

PROTOKOLL

§ 113. Sammanträdet avslutas

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län
Camilla Norberg, 070-231 83 20

Datum
2026-06-29

Beslutsuppföljning

Ärende	Beslut	Möte	Ansvarig	Status	Tidsplan
Politik					
Direktion					
Revision					
Administration					
Tilläggsutredning för övre Ådalsbanan	**att** utifrån vad utredningen kommit fram till fortsätta arbetet för persontrafik på Övre Ådalsbanan och delge utredningens resultat till övriga intressenter i frågan.	§ 13 2026-03-26	Thomas Olsson		
Övriga frågor	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda trafikkostnaderna för två alternativ med persontrafik via Övre Ådalsbanan och förslag till tidtabeller. Dels mellan Kramfors	§ 61 2026-05-22	Thomas Olsson	Myndigheten återrapporterar i höst	

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 25 of 77.

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

	och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke med utgångspunkt i tidigare gjorda utredningar i frågan. Och att räkna på olika alternativ vad gäller storlek och ålder på tåg för att få fram olika kostnadsalternativ att ta ställning till och kunna ta beslut i frågan.				
Beslut enligt förbundsordningen om indexering av tillköpsbelopp och regionens medlemsbidrag	**att** uppdra till förbundsdirektören att återkomma med förslag om slutjustering av medlemmars tillköpsbelopp och regionens medlemsbidrag med hänsyn till utfall av index.	§ 24 2025-03-21	Thomas Olsson		
Internkontroll					
Internkontroll 2026	**att** utföra internkontroll av rutiner mellan Sundsvalls Servicecenter och ekonomiavdelningen, **att** utföra internkontroll av hur styrdokumenten inom IT efterlevs, **att** utföra internkontroll av hanteringen av biljettmaskiner bland förare, **att** uppdra till förbundsdirektören att återredovisa resultatet av internkontrollpunkterna ovan till förbundsdirektionens första sammanträde 2027.	§ 170 2025-12-11		Återredovisning av internkontroll för 2026 till förbundsdirektionens första sammanträde 2027.	

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 26 of 77.

BESLUTSUPPFÖLJNING

Ekonomi					
Tertialrapport april 2026	**att** fastställa Tertialrapport april 2026, **att** uppdra till förbundsdirektören att identifiera och redovisa alternativa kostnadsreduceringar utifrån prognosen för innevarande år, **att** informera medlemmarna om det ekonomiska läget.	§ 81 2026-06-23	Thomas Olsson		
Bedömning av likviditet	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att utreda möjligheten att erhålla en checkkredit hos bank, och om detta visar sig möjligt, teckna ett checkkreditsavtal, **att** beslutet gäller under förutsättning att samtliga medlemmar godkänner detta, i enlighet med förbundsordningen.	§ 172 2025-12-11	Thomas Olsson		
Trafik					
Biljettsamverkan					
Trafikförändringar					
Hemställan från Härnösands kommun	**att** i trafikplan 2027 beakta Härnösands kommuns hemställan gällande utökning av stadstrafiken i Härnösand.	§ 60 2026-05-22	Stefan Välijeesiö		
Upphandling					

TeamEngine E-Signing

BESLUTSUPPFÖLJNING

Reklam på buss	**att** ge förbundsdirektören i uppdrag att upphandla nytt incitamentsavtal för reklam på buss, **att** avtalet ska gälla fram till och med november 2027 eller tills det att nya trafikavtal med nya fordon är på plats, **att** fortsätta utreda frågan om reklam på buss för framtidens kollektivtrafik från och med december 2027.	§ 120 2025-09-25	Thomas Olsson	Nytt avtal är signerat. Kvar att göra är att fortsätta utreda frågan om reklam på buss för framtidens kollektivtrafik från och med december 2027.	
Inköp av ombordutrustning och godkännande av lånefinansiering	**att** uppdra till förbundsdirektören att upphandla ombordutrustning för biljett- och betalsystem, **att** uppdra till förbundsdirektören att avropa ombordutrustning avseende realtidssystem från ramavtalet med Consat Telematics inför trafikstart 2027, **att** godkänna förslaget om lånefinansiering om 22 mkr, **att** hemställa till medlemmarna att godkänna förslaget om lånefinansiering, **att** avskrivningstiden för investeringen fastställs till fem år,	§ 52 2026-05-22	Thomas Olsson		

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 Ånge

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 28 of 77.

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att förklara paragrafen omedelbart justerad.				
Strategi					
Mål- och resursplan					
Biljettsamverkan					
Biljettsamverkan tågtrafik	**att** myndighetens förslag om biljettsamverkan med SJ avslås, och **att** Norrtågs planerade trafikökning utvärderas efter ett år för att bedöma om turtätheten motsvarar behoven. Om så inte är fallet återupptas frågan om biljettsamverkan med SJ.	§ 16 2026-03-26	Thomas Olsson	Utvärdering december 2027, ett år efter Norrtågs trafikökning	
Taxor					
Tillfälligt halverade biljettpriser	**att**, under förutsättning att regeringen beslutar om den föreslagna förordningen om tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i kollektivtrafiken, uppdra åt förvaltningen att genomföra prissänkningen i enlighet med förordningen och de riktlinjer som regeringen beslutar, **att** uppdra myndigheten att bistå Norrtåg vid ansökan om stöd för	§ 86 2026-06-23	Thomas Olsson		

BESLUTSUPPFÖLJNING

	periodbiljetter i Västernorrland i enlighet med den förordning som regeringen presenterar, **att** inkludera 30-dagar periodbiljett Norrlandsresan i prissänkningen i enlighet med den förordning som regeringen presenterar, om likalydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandsresesamarbetet.				
Justering av biljettpriser 2027	**att** frångå tidigare beslut om prishöjning enligt indexkorg och istället genomföra en differentierad prishöjning av grundpriset enbart på enkelbiljetter som säljs ombord på bussen med 10 procent (avrundat uppåt till närmaste heltal), **att** övriga produkter och enkelbiljetter som säljs i app, mina sidor, företagsportal samt via försäljningsombud undantas från prishöjningar.	§ 83 2026-06-23	Thomas Olsson		
Zon, pris- och produkt-utredning	**att** ge förvaltningen i uppdrag ta fram ett förslag för alternativ 1 – enhetstaxa, **att** förslaget ska innehålla produkter med prissättning, kostnadsberäkningar, genomförandebeskrivning samt förslag till hantering av eventuella subventioner för biljetter, och	85 2026-06-23	Thomas Olsson		

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att förslaget ska presenteras på förbundsdirektionens sammanträde hösten 2026.				
Pris- och produktutbud	**att** myndigheten får i uppdrag att under 2023 se över pris- och produktutbudet.	§ 117 2022-09-29	Thomas Olsson	Arbetet befinner sig för närvarande i en nulägesanalys. En föredragning med workshop genomfördes med direktionen den 22 maj 2026. Målet är att direktionen ska kunna fatta beslut i slutet av 2026.	
Utvärdering Flex 10/30	**att** produkten Flex 10/30, i dess nuvarande form, kvarstår i biljettsortimentet till dess att den planerade pris och produktutredning har genomförts.	§ 144 2022-10-21	Thomas Olsson	Flex 10/30 kvarstår tills den kommande pris- och produktutredning redovisas.	
Subventionerade produkter					
Regionalt trafikförsörjningsprogram					
Bolag					
Norrtåg AB					
Gemensam avsikts-förklaring för full-följandet av Norrtåg 2040 – en tågvision	**att** ställa sig bakom den gemensamma avsiktsförklaringen om fullföljandet av Norrtåg 2040 – en tågvision, samt **att** uppdra åt förbundsdirektören att vidta de åtgärder och bereda de	§ 22 2026-03-26	Thomas Olsson		

BESLUTSUPPFÖLJNING

	ärenden som krävs för att genomföra avsiktsförklaringen.				
Anskaffning av regionaltågsfordon	**att** ingå borgen så som för egen skuld (proprieborgen) för upphandlad finansiering upp till 1 100 miljoner kronor avseende spårfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning, under förutsättning att kommunalförbundets medlemmar godkänner beslutet, **att** göra en hemställan till kommunalförbundets medlemmar om att godkänna beslutet att ingå borgen enligt ovan, **att** uppdra till förbundsdirektören att teckna borgensförbindelser, **att** godkänna att AB Transitio avropar 5 stycken regionaltågsfordon med tillhörande högvärdeskomponenter, strategisk utrustning samt upphandlar finansiering för detta, **att** ingå uppdragsavtal med AB Transitio för avrop av anskaffning av regionaltågsfordon, högvärdeskomponenter och strategisk utrustning samt ge förbundsdirektören i uppdrag att teckna uppdragsavtal,	§ 105 2025-07-02	Thomas Olsson	Alla medlemmar har inkommit med protokollsutdrag som visar att beslut har fattats om att godkänna ingåendet av borgen.	

BESLUTSUPPFÖLJNING

	att ingå hyresavtal med AB Transitio för anskaffade regionaltågsfordon samt ge förbundsdirektören i uppdrag att teckna hyresavtal. **Förbundsdirektionen beslutar utöver ärende även** **att** med anledning av denna offensiva tågsatsning uppdra till förbundsdirektören att utreda möjligheten att beställa ytterligare tåg för att trafikera genom Övre Ådalsbanan i enlighet med nu gällande Trafikförsörjningsprogram.				
Norrtåg 2040 – en tågvision	**att** ställa sig bakom den slutliga versionen av visionsdokumentet ”Norrtåg 2040 – en tågvision”, samt **att** direktionens ordförande får i uppdrag att i dialog med Norrtåg lägga upp en plan för hur kollektivtrafiken kan involveras i Norrtågs strategiska planer för tågvisionen.	§ 19 2024-03-22	Ordförande		

Bilaga 2 Delegationsbeslut

Diarie-nummer	Kommun	Inkommen	Typ av ärende	Beslut	Besluts-datum	Hand-läggare	Notering
K 26-036	Kramfors	2026-01-28	FT	Bifall	2026-06-30	JE	
A 26-128	Ånge	2026-03-31	FT	Bifall	2026-06-25	RS	
K 26-136	Kramfors	2026-04-02	FT	Avisad	2026-08-14	JOED	Avisad i brist på handlingar
A 26-148	Ånge	2026-04-09	FT	Bifall	2026-07-09	RS	
H 26-180	Härnösand	2026-04-20	FT+Ställförtr.	Bifall	2026-06-08	JE	
H 26-201	Härnösand	2026-04-27	FT	Bifall	2026-08-06	AN	
T 26-206	Timrå	2026-04-29	RF Bureå+MU	Delavslag	2026-06-09	JOED	Resdag 260627
A 26-217	Ånge	2026-04-30	FT	Bifall	2026-06-02	RS	
H 26-219	Härnösand	2026-05-04	FT	Bifall	2026-05-26	RS	
H 26-220	Härnösand	2026-05-04	RF	Delavslag	2026-09-09	JOED	
K 26-229	Kramfors	2026-05-06	FT	Avslag	2026-06-11	JOED	Synpunkter 260610
K 26-233	Kramfors	2026-05-06	FT	Avslag	2026-07-07	RS	
H 26-237	Härnösand	2026-05-07	FT	Bifall	2026-06-09	JE	
A 26-252	Ånge	2026-05-18	FT	Bifall	2026-05-27	JOED	
H 26-262	Härnösand	2026-05-18	RF Söråker	Avskrivs	2026-05-25	JE	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
H 26-263	Härnösand	2026-05-18	RF Söråker	Avskrivs	2026-05-25	JE	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
H 26-264	Härnösand	2026-05-18	RF Söråker	Avskrivs	2026-05-25	JE	Resdag 23/5. Avskrivs pga passerad avresedatum
K 26-260	Kramfors	2026-05-18	RF	Avslag	2026-05-25	RS	Generellt tillstånd
A 26-274	Ånge	2026-05-19	FT	Bifall	2026-09-07	JE	
H 26-265	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-266	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-267	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-268	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
H 26-269	Härnösand	2026-05-19	RF Jättendal	Bifall	2026-05-25	JE	2026-06-22 (Taxi just denna sträcka)
K 26-270	Kramfors	2026-05-19	Förl FT	Avslag	2026-05-29	JE	Inväntar synpunkter
H 26-275	Härnösand	2026-05-20	Förl FT	Bifall	2026-05-29	JE	
K 26-277	Kramfors	2026-05-20	Förl FT	Bifall	2026-06-12	JE	
K 26-278	Kramfors	2026-05-20	FT+intyg FK	Avslag	2026-06-18	JE	Synpunkter 260616
H 26-279	Härnösand	2026-05-21	FT+MU	Bifall	2026-06-01	RS	

H 26-280	Härnösand	2026-05-21	RF Nordingrå	Bifall	2026-05-27	JOED	Resdag 260619
K 26-282	Kramfors	2026-05-21	FT+MU	Bifall	2026-05-28	JOED	
T 26-281	Timrå	2026-05-21	FT+MU	Avslag	2026-06-01	JOED	
T 26-283	Timrå	2026-05-21	FT+MU	Bifall	2026-05-28	JOED	FT+arbetsresor
T 26-283	Timrå	2026-05-21	ensamåkning	Avslag	2026-05-28	JOED	
K 26-286	Kramfors	2026-05-25	Förl FT	Bifall	2026-05-25	JE	MU inkom 260518
K 26-287	Kramfors	2026-05-25	FT	Bifall	2026-05-29	JE	
T 26-285	Timrå	2026-05-25	Förl FT	Avslag	2026-06-10	JOED	Synpunkter 260616
H 26-289	Härnösand	2026-05-26	RF Ljusdal+leds	Delavslag	2026-06-15	RS	Resdag 260718 TÅG
H 26-290	Härnösand	2026-05-26	Förl FT+MU	Bifall	2026-06-02	JE	Bärhjälp 1 år
K 26-291	Kramfors	2026-05-27	FT	Bifall	2026-06-02	JE	
K 26-292	Kramfors	2026-05-27	FT+MU	Bifall	2026-06-05	RS	
K 26-293	Kramfors	2026-05-27	FT+MU	Bifall	2026-06-05	RS	
K 26-295	Kramfors	2026-05-27	FT	Bifall	2026-06-01	JOED	
K 26-297	Kramfors	2026-05-27	RF Solna	Bifall	2026-06-03	JE	Resdag 6/7
K 26-298	Kramfors	2026-05-27	FT	Bifall	2026-06-05	JOED	
K 26-298	Kramfors	2026-05-27	Ledsagare	Avslag	2026-06-05	JOED	
K 26-299	Kramfors	2026-05-27	FT	Bifall	2026-06-02	JOED	
K 26-300	Kramfors	2026-05-27	FT	Bifall	2026-06-02	JOED	
T 26-294	Timrå	2026-05-27	FT	Bifall	2026-06-11	JOED	Synpunkter 260610
T 26-296	Timrå	2026-05-27	RF Östhammar+ansl.taxi	Bifall	2026-06-05	JOED	
A 26-302	Ånge	2026-05-28	Förl RF Svall	Bifall	2026-05-28	JE	
H 26-301	Härnösand	2026-05-28	RF Nyland	Bifall	2026-06-03	JOED	Generellt tillstånd
H 26-303	Härnösand	2026-05-28	RF	Bifall	2026-06-04	JE	Resdag 260613
H 26-306	Härnösand	2026-05-28	FT i annan kommun			JOED	1 biljett Hudiksvall
K 26-304	Kramfors	2026-05-28	FT+MU	Bifall	2026-08-21	JE	
T 26-305	Timrå	2026-05-28	FT	Avslag	2026-06-02	JOED	
	Timrå	2026-05-28	FT i annan kommun			JE	3 biljetter Stockholm
	Timrå	2026-05-28	FT i annan kommun			JOED	4 biljetter Stockholm
T 26-308	Timrå	2026-05-29	FT+MU	Bifall	2026-06-03	JOED	
T 26-308	Timrå	2026-05-29	Ledsagare	Avslag	2026-06-03	JOED	
T 26-309	Timrå	2026-05-29	Ändr av bef tillstånd	Bifall	2026-06-03	JE	Ledsagare
T 26-310	Timrå	2026-05-29	FT+MU	Bifall	2026-06-04	JE	
H 26-312	Härnösand	2026-06-01	FT	Bifall	2026-06-05	RS	
H 26-313	Härnösand	2026-06-01	RF	Bifall	2026-06-05	RS	Flyg+ans taxi + 2 riak

H 26-314	Härnösand	2026-06-01	RF+Ställföreträdarskap	Delavslag	2026-09-01	RS	Tåg och buss + ledsagare
K 26-315	Kramfors	2026-06-01	FT+MU	Bifall	2026-06-08	JOED	
T 26-311	Timrå	2026-06-01	FT+ledsagare	Bifall	2026-06-08	JE	
A 26-317	Ånge	2026-06-02	Förl. FT	Bifall	2026-07-06	RS	
K 26-319	Kramfors	2026-06-02	FT	Bifall	2026-06-09	JOED	MU ink sen tidigare
K 26-319	Kramfors	2026-06-02	Ledsagare	Avslag	2026-06-09	JOED	
T 26-316	Timrå	2026-06-02	FT+MU	Bifall	2026-06-09	RS	
T 26-316	Timrå	2026-06-02	Ledsagare	Avslag	2026-06-09	RS	
T 26-320	Timrå	2026-06-02	Förl. FT	Bifall	2026-06-08	JOED	
T 26-321	Timrå	2026-06-02	FT+MU	Bifall	2026-06-08	JOED	Gäller troligen ledsagare. Har redan FT sedan tidigare
A 26-333	Ånge	2026-06-03	FT, intyg+intyg FK	Bifall	2026-06-12	RS	
A 26-334	Ånge	2026-06-04	Förl FT+MU	Bifall	2026-06-05	JOED	MU ink sen tidigare
H 26-335	Härnösand	2026-06-04	FT+Ställförtr.	Bifall	2026-06-11	JOED	
K 26-336	Kramfors	2026-06-04	FT+MU	Bifall	2026-06-08	JOED	
T 26-337	Timrå	2026-06-05	FT+MU	Bifall	2026-06-10	JE	
A 26-341	Ånge	2026-06-08	RF Sundsvall	Bifall	2026-06-09	JOED	Resa gäller 12/6
A 26-344	Ånge	2026-06-08	FT,intyg+ställföret	Bifall	2026-06-11	JOED	
H 26-338	Härnösand	2026-06-08	FT	Avslag	2026-06-12	JE	
K 26-339	Kramfors	2026-06-08	RF Lögdeå	Bifall	2026-06-09	JE	Resa gäller 31/7
K 26-340	Kramfors	2026-06-08	RF Lögdeå	Bifall	2026-06-09	JE	Resa gäller 31/7
K 26-342	Kramfors	2026-06-08	FT+Ftbeslut+Ställförtr.	Bifall	2026-06-11	RS	
K 26-343	Kramfors	2026-06-08	Förl FT	Bifall	2026-06-24	RS	
H 26-346	Härnösand	2026-06-09	RF Ytterlännäs	Bifall	2026-06-12	JOED	Resdag 260620
H 26-347	Härnösand	2026-06-09	FT+MU	Bifall	2026-06-24	RS	
H 26-348	Härnösand	2026-06-09	FT+MU	Avslag	2026-06-16	RS	
T 26-345	Timrå	2026-06-09	Ändr av bef tillstånd	Bifall	2026-06-08	JOED	Bärhjälp 6 mån
T 26-349	Timrå	2026-06-09	Förl. FT	Bifall	2026-06-08	JOED	
	Härnösand	2026-06-09	FT i annan kommun			JOED	10 st Umeå
	Härnösand	2026-06-09	FT i annan kommun			JOED	10 st Nordmaling
H 26-352	Härnösand	2026-06-10	RF+MU	Bifall	2026-06-17	RS	
H 26-353	Härnösand	2026-06-10	FT	Bifall	2026-06-11	RS	
K 26-351	Kramfors	2026-06-10	FT	Återtagen	2026-06-10	JOED	Har redan det han söker om.
T 26-350	Timrå	2026-06-10	RF	Bifall	2026-06-15	RS	
H 26-355	Härnösand	2026-06-11	RF+MU, Solna	Bifall	2026-06-18	RS	6st RIAK-biljetter, Solna

K 26-354	Kramfors	2026-06-11	RF+MU, Timrå	Bifall	2026-06-18	RS	
A 26-357	Ånge	2026-06-12	Förl. FT	Bifall	2026-06-25	RS	
H 26-361	Härnösand	2026-06-15	FT+MU	Bifall	2026-06-25	RS	Bärhjälp 6 mån
K 26-358	Kramfors	2026-06-15	RF	Återtagen	2026-06-17	RS	Har redan det han söker om.
K 26-362	Kramfors	2026-06-15	FT+Ställförtr.	Bifall	2026-06-29	JE	
T 26-359	Timrå	2026-06-15	FT	Bifall	2026-08-17	RS	
T 26-360	Timrå	2026-06-15	RF	Bifall	2026-08-17	RS	
H 26-363	Härnösand	2026-06-16	FT+Mejl fullmakt	Bifall	2026-06-29	JE	
H 26-364	Härnösand	2026-06-16	FT+MU	Bifall	2026-06-29	JE	
H 26-365	Härnösand	2026-06-16	RF+MU+Fullmakt	Bifall	2026-06-29	JE	
H 26-366	Härnösand	2026-06-16	FT	Bifall	2026-06-26	RS	
K 26-367	Kramfors	2026-06-16	FT+Intyg	Bifall	2026-06-17	RS	
H 26-369	Härnösand	2026-06-17	RF	Bifall	2026-06-30	JE	
T 26-368	Timrå	2026-06-17	FT	Bifall	2026-06-30	JE	
T 26-370	Timrå	2026-06-17	FT	Bifall	2026-06-30	JE	
H 26-372	Härnösand	2026-06-22	FT+Fullmakt	Bifall	2026-06-30	JE	
T 26-373	Timrå	2026-06-22	FT	Bifall	2026-06-30	JE	
	Härnösand	2026-06-22	FT i annan kommun			RS	6st Stockholm
H 26-374	Härnösand	2026-06-23	FT+MU	Bifall	2026-07-08	JE	
H 26-377	Härnösand	2026-06-23	RF	Delavslag	2026-07-06	RS	Tåg+ledsagare
H 26-378	Härnösand	2026-06-23	RF	Delavslag	2026-07-06	RS	Tåg+ledsagare
H 26-379	Härnösand	2026-06-23	RF	Delavslag	2026-07-06	RS	Tåg +ledsagare
K 26-376	Kramfors	2026-06-23	FT+MU	Bifall	2026-07-01	JE	
K 26-376	Kramfors	2026-06-23	Liggande transport	Avslag	2026-07-01	JE	
H 26-380	Härnösand	2026-06-25	RF	Bifall	2026-07-07	RS	Taxi-Noraström
H 26-381	Härnösand	2026-06-25	FT	Bifall	2026-08-18	JE	
T 26-382	Timrå	2026-06-26	RF Västerås	Bifall	2026-06-29	JE	Resdag 260708
H 26-383	Härnösand	2026-06-29	FT	Bifall	2026-06-30	JE	MU ink 260610
H 26-384	Härnösand	2026-06-29	RF Östersund	Bifall	2026-07-07	JE	Resdag 260710
K 26-388	Kramfors	2026-06-30	RF Ängelholm	Bifall	2026-07-07	RS	Tåg+anslutningstaxi, RIAK 2ST
T 26-386	Timrå	2026-06-30	FT,ställföreträd+MU	Bifall	2026-07-08	JE	
T 26-387	Timrå	2026-06-30	FT+MU	Bifall	2026-07-08	RS	
A 26-391	Ånge	2026-07-01	FT	Återtagen	2026-08-12	JE	Synpunkter 260805
H 26-389	Härnösand	2026-07-01	FT+MU	Bifall	2026-07-08	RS	
H 26-390	Härnösand	2026-07-01	FT+MU	Bifall	2026-07-08	RS	

H 26-393	Härnösand	2026-07-01	RF Svall	Delavslag	2026-07-09	RS	
K 26-392	Kramfors	2026-07-01	FT+MU	Bifall	2026-07-09	RS	
	Härnösand	2026-07-02	FT i annan kommun			JE	6 st Sthlm
H 26-394	Härnösand	2026-07-03	FT+MU	Bifall	2026-07-10	RS	
K 26-396	Kramfors	2026-07-03	FT	Bifall	2026-07-09	RS	
K 26-398	Kramfors	2026-07-03	Förl FT	Bifall	2026-07-09	JE	
T 26-395	Timrå	2026-07-03	FT+MU	Bifall	2026-07-10	RS	
H 26-399	Härnösand	2026-07-06	RF Svall+journalanteckningar	Återtagen	2026-07-14	RS	
H 26-401	Härnösand	2026-07-06	FT+MU	Bifall	2026-07-10	RS	
H 26-405	Härnösand	2026-07-06	RF	Bifall	2026-07-14	JOED	
K 26-402	Kramfors	2026-07-06	FT	Bifall	2026-07-09	JE	
T 26-400	Timrå	2026-07-06	FT+MU	Bifall	2026-07-14	RS	
T 26-404	Timrå	2026-07-06	Ändring av bef tillstånd	Bifall	2026-07-13	JOED	Specialfordon+Ledsagare
H 26-406	Härnösand	2026-07-07	Förl FT	Bifall	2026-07-07	JE	Muntlig ansökan
H 26-407	Härnösand	2026-07-07	FT+MU	Bifall	2026-07-13	RS	
H 26-408	Härnösand	2026-07-08	RF Sthlm	Återtagen	2026-07-20	JOED	Återkommer när resa blir aktuellt, gäller ev FT i annan kommun
A 26-410	Ånge	2026-07-09	FT	Återtagen	2026-07-14	RS	
H 26-412	Härnösand	2026-07-09	RF Njurunda	Bifall	2026-07-14	JOED	
H 26-413	Härnösand	2026-07-09	RF Njurunda	Bifall	2026-07-14	JOED	
H 26-414	Härnösand	2026-07-09	RF Njurunda	Bifall	2026-07-14	JOED	
H 26-416	Härnösand	2026-07-09	FT+ledsagare	Bifall	2026-07-14	RS	
K 26-415	Kramfors	2026-07-09	FT,leds+intyg	Bifall	2026-07-14	JOED	
	Härnösand	2026-07-09	FT i annan kommun			RS	6 st Sthlm
H 26-417	Härnösand	2026-07-10	FT+MU	Bifall	2026-07-20	RS	
H 26-419	Härnösand	2026-07-10	FT+MU	Bifall	2026-07-17	RS	
H 26-420	Härnösand	2026-07-10	RF Sollefteå	Bifall	2026-07-16	JOED	
A 26-421	Ånge	2026-07-13	FT	Bifall	2026-07-15	JOED	
T 26-422	Timrå	2026-07-13	FT+MU	Bifall	2026-07-16	JOED	
T 26-422	Timrå	2026-07-13	Ledsagare	Avslag	2026-07-16	JOED	
H 26-424	Härnösand	2026-07-14	FT	Bifall	2026-07-15	JOED	
K 26-427	Kramfors	2026-07-14	FT	Bifall	2026-08-07	JOED	
T 26-425	Timrå	2026-07-14	FT+MU	Bifall	2026-07-15	JOED	MU ink sen tidigare
T 26-426	Timrå	2026-07-14	FT+MU	Bifall	2026-07-15	JOED	
A 26-428	Ånge	2026-07-15	RF Gävle+Ställförträd	Bifall	2026-07-17	JOED	

H 26-429	Härnösand	2026-07-15	RF Sundsvall	Bifall	2026-07-21	JOED	
H 26-430	Härnösand	2026-07-15	FT	Bifall	2026-08-06	AN	
K 26-431	Kramfors	2026-07-16	Ändr av bef tillstånd	Bifall	2026-07-16	JOED	Specialfordon+Ledsagare (muntlig ändring)
K 26-432	Kramfors	2026-07-16	FT+MU	Bifall	2026-07-21	JOED	
	Härnösand	2026-07-17	Nytt beslut efter dom	Bifall	2026-07-17	RS	H 26-185
K 26-433	Kramfors	2026-07-20	RF Umeå/Sävar	Bifall	2026-07-21	RS	
K 26-434	Kramfors	2026-07-20	FT	Bifall	2026-07-21	AN	
K 26-435	Kramfors	2026-07-20	FT	Avslag	2026-08-14	JOED	Synpunkter 260812
K26-434	Kramfors	2026-07-20	Ledsagare	Avslag	2026-07-20	AN	
	Härnösand	2026-07-20	FT i annan kommun			JOED	2 biljetter Umeå
A 26-436	Ånge	2026-07-21	FT	Bifall	2026-07-23	JOED	
A 26-437	Ånge	2026-07-21	FT	Bifall	2026-07-23	JOED	
H 26-439	Härnösand	2026-07-21	FT+Ställförtr.	Bifall	2026-07-22	AN	
H 26-443	Härnösand	2026-07-22	RF Stockholm+Ställförträd	Bifall	2026-07-24	JOED	Resdag 260914
H 26-444	Härnösand	2026-07-22	FT	Bifall	2026-07-23	AN	
K 26-440	Kramfors	2026-07-22	FT	Bifall	2026-08-17	JE	
K 26-442	Kramfors	2026-07-22	FT+MU+Ställförträd	Bifall	2026-07-23	AN	
T 26-441	Timrå	2026-07-22	FT+MU	Bifall	2026-07-22	AN	
H 26-446	Härnösand	2026-07-23	RF Sundsvall	Bifall	2026-07-23	JOED	
T 26-445	Timrå	2026-07-23	Förl.FT+Ställförträd	Bifall	2026-07-23	AN	
T 26-447	Timrå	2026-07-23	RF Stockholm	Bifall	2026-07-23	JOED	Resdag 260808
T 26-448	Timrå	2026-07-23	RF Kramfors	Bifall	2026-07-23	JOED	Resdag 260805
	Kramfors	2026-07-23	FT i annan kommun			JOED	6 biljetter Umeå
K 26-449	Kramfors	2026-07-24	FT	Bifall	2026-07-27	AN	
	Härnösand	2026-07-24	FT i annan kommun			JOED	4 biljetter Stockholm
K 26-450	Kramfors	2026-07-27	RF Sundsvall	Bifall	2026-07-28	JOED	Resdag 260915
T 26-451	Timrå	2026-07-27	FT	Bifall	2026-08-05	RS	
A 26-454	Ånge	2026-07-28	RF+ställförträd	Bifall	2026-07-30	JOED	
T 26-453	Timrå	2026-07-28	FT+MU	Bifall	2026-07-29	AN	
H 26-457	Härnösand	2026-07-29	FT+MU	Bifall	2026-07-30	AN	
T 26-455	Timrå	2026-07-29	Ändring av bef tillstånd	Bifall	2026-08-06	RS	
H 26-458	Härnösand	2026-07-30	FT+Ställförtr.	Bifall	2026-08-06	AN	
H 26-459	Härnösand	2026-07-30	RF Sundsvall	Delavslag	2026-08-10	RS	
A 26-462	Ånge	2026-08-03	FT+tidigare FT-belsut+utredn.	Bifall	2026-08-05	JOED	

H 26-460	Härnösand	2026-08-03	FT	Bifall	2026-08-06	AN	
T 26-461	Timrå	2026-08-03	FT+MU	Bifall	2026-08-13	JOED	MU ink sedan tidigare
H 26-463	Härnösand	2026-08-04	RF Matfors	Bifall	2026-08-04	RS	Muntlig ansökan
H 26-464	Härnösand	2026-08-04	FT	Bifall	2026-08-17	AN	
A 26-470	Ånge	2026-08-05	RF Frösön	Bifall	2026-08-20	JOED	
H 26-466	Härnösand	2026-08-05	RF Östersund+ställförtr.	Bifall	2026-08-14	RS	Tåg+anslutningstaxi+ledsagare
K 26-467	Kramfors	2026-08-05	FT	Bifall	2026-08-14	RS	
T 26-471	Timrå	2026-08-06	Förl. FT	Bifall	2026-08-07	RS	
A 26-476	Ånge	2026-08-07	RF Sundsvall	Bifall	2026-08-13	JOED	
A 26-477	Ånge	2026-08-07	RF Hammarstrand+MU	Bifall	2026-08-12	JE	
H 26-473	Härnösand	2026-08-07	FT	Bifall	2026-08-14	JOED	
H 26-474	Härnösand	2026-08-07	FT+meddelande	Bifall	2026-08-11	RS	
T 26-478	Timrå	2026-08-07	FT	Bifall	2026-08-12	JOED	
A 26-479	Ånge	2026-08-10	Förl RF Svall	Bifall	2026-08-13	JE	
K 26-480	Kramfors	2026-08-11	FT+MU	Bifall	2026-09-03	JE	
K 26-480	Kramfors	2026-08-11	Ledsagare	Avslag	2026-09-03	JE	
	Kramfors	2026-08-11	FT i annan kommun			RS	10 Biljetter Stockholm
A 26-485	Ånge	2026-08-12	FT	Bifall	2026-08-14	AN	
K 26-483	Kramfors	2026-08-12	FT+MU	Bifall	2026-08-17	JOED	
K 26-484	Kramfors	2026-08-12	Förl. FT	Bifall	2026-08-14	AN	
T 26-481	Timrå	2026-08-12	FT	Bifall	2026-08-13	JE	
T 26-481	Timrå	2026-08-12	Ledsagare	Avslag	2026-08-13	JE	
A 26-488	Ånge	2026-08-13	FT+MU	Bifall	2026-08-17	AN	
H 26-486	Härnösand	2026-08-13	RF Sollefteå	Bifall	2026-08-14	JE	
K 26-487	Kramfors	2026-08-13	FT+MU	Bifall	2026-08-20	JOED	
A 26-491	Ånge	2026-08-14	FT+MU	Bifall	2026-08-17	AN	
T 26-490	Timrå	2026-08-14	RF Uppsala	Bifall	2026-08-17	RS	
H 26-493	Härnösand	2026-08-17	RF Svall, MU+ställföreträd	Delavslag	2026-09-02	JOED	
H 26-494	Härnösand	2026-08-17	RF Svall+ställföreträdarskap	Delavslag	2026-08-18	RS	
K 26-497	Kramfors	2026-08-17	FT	Bifall	2026-08-28	JOED	
	Härnösand	2026-08-17	FT i annan kommun			JE	8 biljetter Härnösand
	Ånge	2026-08-17	FT i annan kommun			RS	2 Biljetter Göteborg
T 26-502	Timrå	2026-08-18	FT	Bifall	2026-08-19	AN	MU är ansökan
T 26-503	Timrå	2026-08-19	FT	Återtagen	2026-08-20	JOED	Har redan det han söker om
K 26-504	Kramfors	2026-08-20	FT+MU	Bifall	2026-08-20	RS	

H 26-506	Härnösand	2026-08-21	FT+MU	Bifall	2026-08-25	RS	
H 26-508	Härnösand	2026-08-21	FT+MU	Bifall	2026-08-26	JE	
H 26-509	Härnösand	2026-08-21	Generell RF	Bifall	2026-08-31	JE	10 resor valfri ort
H 26-510	Härnösand	2026-08-21	Generell RF	Bifall	2026-08-31	JE	10 resor valfri ort
H 26-511	Härnösand	2026-08-21	Generell RF	Bifall	2026-08-31	JE	10 resor valfri ort
K 26-507	Kramfors	2026-08-21	Förl FT	Bifall	2026-08-24	JE	
K 26-507	Kramfors	2026-08-21	Ledsagare	Avslag	2026-08-24	JE	
H 26-516	Härnösand	2026-08-24	RF Timrå	Avslag	2026-09-08	RS	
H 26-518	Härnösand	2026-08-24	RF+Intyg	Delavslag	2026-09-02	JOED	
K 26-515	Kramfors	2026-08-24	RF Umeå	Bifall	2026-08-26	RS	
K 26-520	Kramfors	2026-08-24	FT+MU	Bifall	2026-08-27	AN	
T 26-519	Timrå	2026-08-24	FT+MU	Bifall	2026-09-01	JE	
K 26-522	Kramfors	2026-08-25	Förl FT+MU	Bifall	2026-09-01	RS	
K 26-524	Kramfors	2026-08-25	Förl FT	Bifall	2026-08-28	JOED	
T 26-521	Timrå	2026-08-25	FT	Bifall	2026-08-27	RS	
H 26-526	Härnösand	2026-08-26	FT+MU	Bifall	2026-08-28	AN	
K 26-528	Kramfors	2026-08-27	FT	Bifall	2026-08-28	AN	
A 26-535	Ånge	2026-08-31	Ändring av bef tillstånd	Avslag	2026-09-07	AN	Ledsagare
H 26-534	Härnösand	2026-08-31	FT	Bifall	2026-06-03	RS	
K 26-529	Kramfors	2026-08-31	FT	Bifall	2026-09-03	AN	
K 26-531	Kramfors	2026-08-31	FT+Intyg	Bifall	2026-09-03	AN	
T 26-530	Timrå	2026-08-31	FT	Bifall	2026-09-01	AN	
T 26-533	Timrå	2026-08-31	FT+MU	Bifall	2026-09-02	AN	
T 26-536	Timrå	2026-08-31	RF Stockholm	Bifall	2026-09-07	JE	Tåg+anslutningstaxi+ledsagare
	Härnösand	2026-08-31	FT i annan kommun			AN	10 biljetter Normaling, 10 Umeå
	Timrå	2026-08-31	FT i annan kommun			JE	6 biljetter Stockholm
T 26-537	Timrå	2026-09-01	Förl FT	Bifall	2026-09-01	AN	
T 26-538	Timrå	2026-09-01	FT+MU	Bifall	2026-09-03	JOED	
T 26-539	Timrå	2026-09-01	FT+MU	Bifall	2026-09-03	RS	
T 26-540	Timrå	2026-09-01	RF	Bifall	2026-09-03	AN	Gäller 16/9
A 26-544	Ånge	2026-09-03	FT+MU	Bifall	2026-09-09	RS	
A 26-546	Ånge	2026-09-03	FT,leds+MU	Bifall	2026-09-04	JOED	
K 26-543	Kramfors	2026-09-03	RF Arlanda+leds	Bifall	2026-09-03	JE	
K 26-548	Kramfors	2026-09-03	FT+MU	Bifall	2026-09-07	AN	

T 26-545	Timrå	2026-09-03	FT+MU	Bifall	2026-09-04	AN
A 26-553	Ånge	2026-09-04	FT+MU	Bifall	2026-09-08	JOED
H 26-552	Härnösand	2026-09-04	RF+Intyg	Bifall	2026-09-07	AN
K 26-551	Kramfors	2026-09-04	FT+MU	Bifall	2026-09-07	AN
K 26-556	Kramfors	2026-09-07	FT+Intyg	Bifall	2026-09-08	AN
K 26-558	Kramfors	2026-09-07	FT	Bifall	2026-09-09	AN
K 26-559	Kramfors	2026-09-07	FT	Bifall	2026-09-09	AN
T 26-555	Timrå	2026-09-07	FT	Bifall	2026-09-08	JOED
T 26-562	Timrå	2026-09-08	Förl. FT	Bifall	2026-09-09	AN

FT = Färdtjänst

RF = Riksfärdtjänst

LU = Läkarutlåtande

MU = Medicinskt utlåtande

TeamEngine E-Signing

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

DELEGATIONSBESLUT

Datum
2026-09-10

Diarienr
26/00058

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum	Beslutande	Rubrik	Beslut	Beslut enligt delegations-ordningspunkt *	Kommentar	Diarienummer
2026-06-05	Förbundsdirektör	Tillsvidareanställning	Tillsvidareanställd upphandlare/avtalsspecialist från och med 2026-06-22	26	Ersätter tjänsten senior rådgivare	Finns i personalakt
2026-06-11	Förbundsdirektör	Yttrande	Remissyttrande av promemorian tillfälligt statsbidrag för sänkta priser i Kollektivtrafiken	5		26/00280-8
2026-06-23	Förbundsdirektör	Vikariat	Anställning av fem vikarier vid Din Tur Kundcenter från och med 2026-09-14 till och med 2026-12-31	26		Finns i personalakt
2026-06-25	Förbundsdirektör	Yttrande	Remissyttrande över Kramfors kommuns förslag på översiktsplan MOB-2025-624	5		26/00238-2
2026-06-25	Förbundsdirektör	Yttrande	Remissyttrande för översyn av styrande dokument AB Transitio ABT26/0867	5		26/00242-3
2026-07-01	Förbundsdirektör	Tidsbegränsad anställning	Tidsbegränsad anställning av projektledare fr o m 2026-08-11 t o m 2028-02-28	26		Finns i personalakt
2026-07-01	Förbundsdirektör	Yttrande	Samrådsyttrande SBN-2020-00669 gällande planprogrammet Sidsjöhöjden	5		26/00290-2

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 43 of 77.

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

Delegationsordning beslutad 2025-03-21	* Beslut enligt delegationsordningspunkt	Återredovisas ej
Myndighetsutövning		
Rätt att utse ombud att föra kommunalförbundets talan inför domstol och andra myndigheter	1	
Besluta i ärenden om utlämnande av allmän handling. Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	2	X
Avvisning av för sent inlämnat överklagande. 45 § förvaltningslag (2017:900)	3	
Omprövning av beslut Förvaltningslag (2017:900)	4	
Yttrande över remisser	5	
Övriga yttranden	6	
Gallringar av handlingar	7	X
Myndighetsbeslut om färdtjänst och riksfärdtjänst	8	Redovisas särskilt
Beslut om trafikändringar, inom ramen för Trafikförsörjningsprogrammet, till en nettokostnad på 5 basbelopp/år under förutsättning att berörda medlemmar godkänt finansiering.	9	
Ekonomiärenden		
Omprioriteringar inom fastställd ram under budgetåret	10	
Ingående av leasingavtal inom budget	11	X
Avyttra gamla eller utrangerade inventarier eller andra kommunalförbundet tillhörande föremål - högst 2 prisbasbelopp - mer än 2 prisbasbelopp	12	X
Utse beslutsattestanter	13	X
Attestering av löner och ersättningar till förtroendevalda	14	X
Upphandling och inköp		
Besluta om att förbereda och genomföra andra upphandlingar än trafik i Kommunalförbundet namn med ett upphandlingsvärde inom ram för beslutad budget	15	X
Tecknande av ramavtal och andra avtal med anledning av genomförd upphandling	16	X
Förhandling och beslut om mindre tillägg och ändringar i gällande trafikavtal inom ramen för budgeterande trafikkostnader	17	
Beslut om antagande av anbud avseende upphandling av varor och tjänster inom beslutad budget	18	X
Utbildning, tjänsteresor, konferenser mm		
Förtroendevaldas deltagande i kurs, konferens eller utlandsresa	19	
Investeringar		
Beslut om ianspråktagande av medel för investeringar inom fastställd plan och budget	20	X

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 44 of 77.

TeamEngine E-Signing

DELEGATIONSBESLUT

Representation		
Representation och externa uppvaktningar - högst 2 500 kr högst 20 000 kr per tillfälle - högst 6 000 kr per tillfälle	21	 X X
HR		
Anställning av förbundsdirektör Avskiljande av förbundsdirektör från sin tjänst Genomför årliga medarbetarsamtal med förbundsdirektör Genomför årliga lönedialoger och fastställer årlig löneutveckling för förbundsdirektör Beslutar om övriga löneförmåner för förbundsdirektör Anställning av chefer inom myndigheten, förutom FDir	22	
Personalärenden		
Inrätta eller avveckla befattningar	23	
Återbesättande av vakant tjänst	24	
Omplacering av medarbetare eller chef	25	
Tillsvidareanställning inkl. lönesättning samt förkortning av uppsägningstid		
Annan personal än FDir inom ramen för budget	26	
Vikarier	27	
Uppsägning/avsked/disciplinpåföljd		
Disciplinpåföljd för övriga medarbetare än FDir	28	
Tjänstledighet, semester, kompensationsledighet		
Tjänstledighet FDir	29	
Semester FDir	30	X
Tjänstledighet och semester	31	X
Beviljande föräldraledighet	32	X
Pensioner och andra ersättningar		
Beslut om särskild avtalspension FDir	33	
Beslut om särskild avtalspension övrig personal	34	
Kollektivavtal		
Förhandla enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt	35	
Ingå kollektivavtal för arbetsgivarens räkning	36	
Arbetsmiljö		
Organisera och fatta beslut rörande arbetsmiljöarbetet	37	X

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 45 of 77.

TeamEngine E-Signing

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Camilla Norberg
070-231 83 20

Datum
2026-07-02

Typ av handling	Avsändare	Datum	Diarienummer	Ankomstdatum
Protokollsutdrag Årsredovisning och ansvarsfrihet 2025 – Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Sundsvalls kommunfullmäktige	2026-05-25	26/00018-5	2026-06-01
Protokollsutdrag svar på hemställan om godkännande av checkkredit för KTM	Sundsvalls kommunstyrelse	2026-06-08	25/00491-13	2026-06-11
Styrelseprotokoll nr 204	AB Transitio	2026-06-02	26/00128-6	2026-06-15
Protokoll årsstämma	AB Transitio	2026-06-02	26/00186-3	2026-06-15
Protokoll årsstämma	Svensk Kollektivtrafik	2026-06-04	26/00273-2	2026-06-16
Protokollsutdrag Årsredovisning och ansvarsfrihet 2025 – Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Örnsköldsviks kommunfullmäktige	2026-06-15	26/00018-6	2026-06-18
Protokollsutdrag Svar på hemställan avseende upptagande av checkkredit	Härnösands kommunfullmäktige	2026-06-15	25/00491-14	2026-06-23
Protokollsutdrag godkännande av lånefinansiering för ombordsutrustning till kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Ånge kommunfullmäktige	2026-06-15	26/00248-3	2026-06-29
Protokollsutdrag Årsredovisning och ansvarsfrihet 2025 – Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Ånge kommunfullmäktige	2026-06-15	26/00018-7	2026-06-29

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 46 of 77.

Protokoll/Skrivelser/Delgivningar

Protokollsutdrag statens subventionering av månadsbiljetter inom kollektivtrafiken	Regionfullmäktige Västerbotten	2026-06-16	26/00280-14	2026-06-29
Protokollsutdrag Ansvarsfrihet 2025, Kollektivtrafikmyndigheten	Sollefteå kommunfullmäktige	2026-06-22	26/00018-8	2026-07-01
Protokollsutdrag hemställan avseende lånefinansiering för ombordsutrustning	Sollefteå kommunfullmäktige	2026-06-22	26/00248-4	2026-07-01
Protokollsutdrag hemställan avseende upptagande av checkkredit	Sollefteå kommunfullmäktige	2026-06-22	25/00491-15	2026-07-01
Protokollsutdrag upptagande av checkkredit, Din Tur	Kramfors kommunfullmäktige	2026-06-22	25/00491-16	2026-07-02
Protokollsutdrag godkännande avseende upptagande av checkkredit för KTM	Ånge kommunfullmäktige	2026-06-15	25/00491-17	2026-07-02
Protokollsutdrag Ansvarsfrihet 2025 Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Kramfors kommunfullmäktige	2026-06-22	26/00018-9	2026-07-02
Protokollsutdrag årsredovisning 2025 Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län	Kramfors kommunfullmäktige	2026-06-22	26/00018-10	2026-07-02
Protokollsutdrag godkännande avseende upptagande av checkkredit för KTM	Regionfullmäktige Västernorrland	2026-06-16--17	25/00491-18	2026-07-02

TeamEngine E-Signing

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

PM

Datum
2026-09-25

Diarienr
21/00347

Trafikplan 2027, med utblick 2028-2030

Innehåll

1. Bakgrund ... 2

2. Framtagande, fastställande och genomförande av trafikplan ... 2

3. Utgångspunkter och principer för trafikplanering ... 3

3.1 Trafiktyper ... 3

3.2 Trafikplaneringsprinciper ... 3

4. Trafikutveckling år 2027 ... 5

4.1 Förberedelseperiod inför trafikstart ... 5

4.2 Förbättring av trafikutbud och turer ... 6

4.3 Tillfälliga anpassningar av linjesträckning ... 7

4.4 Metodutveckling ... 8

5. Utvecklingsplan för åren 2028–2030 ... 8

5.1 Trafikstart ... 8

5.2 Trygghet och trafiksäkerhet ... 8

5.4 Konkurrenskraft ... 9

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress: Box 143, 841 22 Ånge
Besöksadress: Viktoriagatan 16, 872 35 Kramfors
Telefon: 0775-50 77 70
Org. nr: 222000-2923
Webb/e-post: registrator@dintur.se, www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 48 of 77.

TeamEngine E-Signing

1. Bakgrund

Trafikplanen är en bilaga till regionalt trafikförsörjningsprogram för Västernorrlands län. Trafikförsörjningsprogrammet definierar långsiktiga mål för kollektivtrafikens utveckling och har som syfte att bygga en attraktiv, jämlik och behovsstyrd kollektivtrafik i länet. Trafikplanen har en kortare tidsram och är inriktad på att beskriva vilka åtgärder som är planerade att vidtas för att nå de uppsatta målen. Genom trafikplanen ges berörda planeringsaktörer en gemensam bild av hur trafikförsörjningsprogrammet ska implementeras.

Trafikplanen tar upp vilka förslag på förändringar i trafik som är planerade att genomföras kommande år, samt anger en utvecklingsplan på tre-fem år.

2. Framtagande, fastställande och genomförande av trafikplan

Trafikplanen revideras årligen. Förutom att regelbundna revideringar ökar myndighetens organisatoriska transparens skapas också möjlighet att reagera på betydande förändringar och göra anpassningar av verksamheten. Arbetet med trafikplanen är en del av kollektivtrafikmyndighetens trafikplanering och följer därmed verksamhetsplanerings- och budgetprocessen.

Under trafikåret pågår trafik- och budgetdialoger mellan kollektivtrafikmyndigheten och dess medlemmar, där förslag till trafikförändringar diskuteras. Förslagen utgör grund för trafikplanens inriktning.

Beslut om att fastställa trafikplanen fattas av förbundsdirektionen och trafikplanen börjar gälla vid årsskiftet för det år som planen avser. Trafikplanen specificeras genom kollektivtrafikmyndighetens verksamhetsplan som ytterligare preciserar vilka insatser som ska genomföras det kommande året.

Trafikförändringar av liten omfattning arbetas in till kommande tidtabellskifte. Mindre trafikförändringar, såsom smärre tidsjusteringar på enstaka turer, görs regelbundet under året som en del i det löpande förbättringsarbetet. Större förändringar utvecklas vidare och implementeras året efter. Satsningar på infrastruktur följer en särskild process som beskrivs närmare i hållplatshandboken (trafikförsörjningsprogrammets bilaga 1).

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 49 of 77.

TeamEngine E-Signing

3. Utgångspunkter och principer för trafikplanering

3.1 Trafiktyper

Kollektivtrafiken i Västernorrland kan sorteras i fyra grupper beroende på hur stora avstånd som resenären färdas samt vilken typ av område som resan sker inom: interregional trafik (till angränsande län), regional trafik (mellan kommunhuvudorter), landsbygdstrafik (utanför stadsområden) och stadstrafik (i stadsområden).

3.2 Trafikplaneringsprinciper

I Västernorrland utgår arbetet med trafikplanering från fyra principer. Principerna ska sammantaget styra mot det övergripande målet om ett ökat kollektivt resande och kollektivtrafikmyndighetens vision *Tillsammans reser vi smartare*.

Principerna *jämlikt* och *behovsstyrt* bestämmer utbud av trafik för länets olika linjer. Dessa två principer är överordnade de andra. Principerna *effektivt* och *utbyggbart* möjliggör för smartare trafikupplägg och för anpassningar med hänsyn till lokala behov.

- Jämlikt: Likvärdig befolkningsmängd ska ha likvärdigt utbud av kollektivtrafik.
- Behovsstyrt: Större målpunkter såsom arbete och service styr dimensioneringen av trafiken.
- Effektivt: Trafiken ska samordnas, planeras effektivt och utvecklas.
- Utbyggbart: Kommuner kan köpa till mer omfattande trafik utifrån lokala behov.

Ett jämlikt utbud

Som stöd i arbetet med att dimensionera trafiken har kollektivtrafikmyndigheten tagit fram en matris för att fastställa utbudsnivåer i länets olika geografier. Matrisen presenteras som figur 1 nedan. Utbudsnivån bygger på antal invånare längs ett kollektivtrafikstråk, tillsammans med trafiktyp. Kombinationen av dessa två faktorer ger en utbudsnivå. För varje utbudsnivå ges ett förslag om trafikering. Det konkreta verkställandet påverkas av politiska ställningstaganden och länets ekonomiska ram.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 50 of 77.

TeamEngine E-Signing

			Trafikambition 2030		
			Mån-fre	**Lör**	**Sön**
Trafiktyp	**Utbudsnivå**	**Antal invånare**	**Dubbelturer, antal el. frekvens**	**Dubbelturer, antal el. frekvens**	**Dubbelturer, antal el. frekvens**
Interregional trafik	IR1	>100 000	60 min	60 min	60 min
	IR2	20 000-100 000	2-6/dygn	1-2/dygn	1-2/dygn
Regional trafik	R1	>35 000	20-30/dygn	6-12/dygn	4-10/dygn
	R2	20 000-35 000	10-20/dygn	6-12/dygn	4-10/dygn
	R3	<10 000-20 000	4-10/dygn	4-8/dygn	2-8/dygn
Landsbygdstrafik	L1	>13 000	10-20/dygn	6-10/dygn	4-8/dygn
	L2	8 000-13 000	10-15/dygn	6-10/dygn	4-8/dygn
	L3	<8 000	2-8/dygn	X	X
	Paxa	<4 000	Öppet	X	X
Stadstrafik	S1	>20 000	10-30 min	30-60 min	30-60 min
	S2	10 000-20 000	15-60 min	30-60 min	30-60 min
	S3	5 000-10 000	30-60 min	60 min	(X)
	Paxa	5 000-10 000	Öppet	Öppet	(X)

X=Ingen trafik. Avvikelser kan förekomma.

(X)=Potentiell trafik. Avvikelser kan förekomma.

Figur 1: Utbudsmatris för framtida trafikering

Ett behovsstyrt utbud

En utgångspunkt i arbetet med att stärka länets förutsättningar till regionförstoring, förbättrad arbetsmarknad och kompetensförsörjning är de geografiska stråk som pekats ut som starka och prioriterade. De identifierade starka stråken har hög resandepotential och går mellan viktiga målpunkter, och ska därmed ska ha ett utbud av kollektivtrafik som gynnar den regionala utvecklingen. Rent konkret kan det innebära högre turtäthet, att turerna är förutsägbara och att trafik planeras för att gå i takt. Trafik längs de starka stråken ska vara gemensamt finansierad av medlemmarna.

Dagens prioriterade stråk framgår av listan nedan.

- Sundsvalls stadstrafik
- Örnsköldsviks stadstrafik
- Njurunda-Sundsvall-Timrå
- Matfors-Sundsvall
- Sundsvall-Härnösand
- Härnösand-Kramfors
- Kramfors-Sollefteå
- Härnösand-Kramfors-Örnsköldsvik

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 51 of 77.

TeamEngine E-Signing

- Örnsköldsvik-Umeå
- Ånge-Sundsvall
- Sundsvall-Ånge-Östersund

Ett effektivt trafikupplägg

Rätare linjedragning, trygga och tillgängliga hållplatser och förbättrad framkomlighet är viktiga delar för att öka kollektivtrafikens konkurrenskraft och göra busstrafiken snabbare och därmed mer anpassad för arbetspendling. Ny teknik, nya samarbeten och nya lösningar banar väg för utvecklade trafikkoncept- och upplägg. För att öka trafikens kostnadstäckningsgrad behöver olika typer av resor samordnas på ett så bra sätt som möjligt.

Mot bakgrund av detta är kollektivtrafikmyndighetens hållning att trafiken ska planeras resurseffektivt och smart.

Ett utbyggbart trafikupplägg

Kollektivtrafiken ska finnas till för alla och kunna anpassas för mer än en målgrupp. Kollektivtrafiken ska kunna anpassas utifrån kommunernas lokala behov av linjer och turer.

Kollektivtrafikmyndighetens princip för ett utbyggbart trafiksystem innebär att medlemmarna själva kan köpa till sådan trafik som i första hand inte är avsedd för arbetspendling, för att skapa ett större lokalt utbud.

4. Trafikutveckling år 2027

Under denna rubrik beskrivs förändringar i trafik för år 2027, och som kan ha påbörjats år 2026. Förändringar kan handla om både neddragning och utökning av trafik.

4.1 Förberedelseperiod inför trafikstart

Trafikstart enligt nya avtal för busstrafiken förbereds. I december 2027 börjar nya avtal för busstrafiken att gälla. De nya avtalen ger bland annat en bättre fordonsflotta med lägre klimatpåverkan och ökad tillgänglighet. Förberedelserna inför trafikstart sker inom olika områden, och avser bland annat:

- fordon och IT-system (såsom fordonsbeställning, support och utrustning)
- infrastrukturanpassningar (såsom drivmedelsinfrastruktur och depåer)
- trafik (såsom fordonsomlopp, trafikledning och tidtabellsarbete).

I samarbete med trafikföretagen kommer arbete ske under 2027 för att identifiera behov av förändringar innan trafiken går i drift. Tillsammans med trafikföretagen görs också en genomgång av trafiken och relevanta utvecklingsinsatser diskuteras.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 52 of 77.

TeamEngine E-Signing

4.2 Förbättring av trafikutbud och turer

Möjligheter att utöka kvällstrafiken i stadstrafiken i Härnösand utreds. Under senare år har flera större arbetsgivare etablerat sig i Härnösand, vilket medfört behov av utökat utbud under kvällstid för stadstrafikens linje **501, 502** och **503**. Utökningen kan leda till förbättrade möjligheter att arbetspendla kollektivt.

Förslag att utöka trafikperioden för ett urval busslinjer tas fram. Många av länets invånare har inte möjligt att välja ett kollektivt resealternativ på helger och kollektivtrafiken kan idag inte tillgodose den efterfrågan av fritidsresande som finns. För att möta medborgarnas behov av resor kommer kollektivtrafikmyndigheten ta fram förslag på och kostnadsberäkna:

- helgtrafik på linje **201**
- helgtrafik på linje **50**
- söndagstrafik Örnsköldsviks stadstrafik, linje **401-410**
- kvällstrafik Härnösands stadstrafik, linje **501-503** (enligt ovan).

Möjligheten att införa helgtrafik under sommaren i Härnösand ses över. För att bättre kunna ta sig kollektivt till bland annat friluftsområdet Smitingen utreds möjligheter till helgtrafik sommartid i Härnösand. Under året kommer förslag på en lämplig utformning att tas fram och bedömas.

Tidtabellen för linje 201 kvalitetssäkras. Linje **201** är en av länets mest nyttjade busslinjer och trafikerar sträckan Sundsvall-Timrå-Härnösand. Under 2026 har tidtabellen för linjen anpassats för en bättre tidhållning. 2027 utgör en utvärderingsperiod, där tester görs för att avgöra hur väl justeringarna faller ut. I centrala Härnösand har Nybron återigen öppnats för trafik vilket kommer att hanteras tidsmässigt. För att förbättra linjens kvalitet och förutsägbarhet kommer linjen att ha samma turutbud även sommartid.

Turutbudet från Timrå till Sundsvall samt trafiken norr om Sundsvall ses över. Linje **1, 2, 5** och **85** trafikerar alla den norra delen av Sundsvall. En översyn av trafiken behöver göras med syfte att skapa en bättre trafikförsörjning med ökad tillgänglighet och kopplingar till områden som idag saknar en god trafikförsörjning. Det är bland annat trafikförsörjningen av Birsta, Ljustadalen, Gångviken, Norra Kajen och Alnö som behöver hanteras. Genom projektet MOVE utreds linje 5 specifikt, och under 2027 kommer ett trafiktest med paxa att göras i Sundsbruk. Även de kommunöverskridande linjerna **120, 611** och **201** kan inkluderas för att kunna se sträckningar och trafiken som en helhet.

Trafiken i Njurunda ses över. Det samlade utbudet av buss och tåg är i dagsläget relativt gott men stundtals uppstår kapacitetsbrist och förseningar längs med linje **4** (Granloholm-Bredsand) och **120** (Njurunda-Timrå). De senaste 10 åren har mycket utveckling skett inom området varför både linjenät och utbud ses över.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 53 of 77.

TeamEngine E-Signing

Kompletterande bytespunkter till hållplats Stenstan i centrala Sundsvall utreds. För att skapa bättre framkomlighet och möjliggöra smidigare resekedjor påbörjas ett arbete med att se över vilka andra hållplatser än Stenstan som kan fungera som kompletterande bytespunkter.

Trafikupplägg för linje 191 (Ånge-Sundsvall) och 196 ses över. Med hänsyn till den kommande utvecklingen i Ånge görs en översyn av trafiken. Under 2026 har paxa testats som trafiklösning på ett par platser i kommunen. Översynen av kommunens kollektivtrafik kommer att göras utifrån ett helhetsperspektiv där även paxa övervägs.

Linje 90 mellan Sollefteå och Kramfors utvecklas. Under 2026 har Region Västernorrland genomfört en utredning av linje 90. Med hänsyn till resultatet kommer linje **90** att rätas ut, med en sträckvis förändrad körväg och förbättrad tidtabell som tar hänsyn till tåganslutningar. Utöver linje 90 tillkommer en ny linje **91** som kommer trafikera sträckan Kramfors-Sollefteå-Sollefteå sjukhus-Långsele.

Förslag på bättre dimensionering av trafiken tas fram. Utbudsmastrisen (figur 1) ger en vägledning i arbetet med att lägga fast utbudsnivåer per linje. I exempelvis arbetet med att utveckla linje 201 har matrisen varit en bedömningsgrund för vilket trafikutbud som linjen borde ha. Matrisen används som stöd i att planera trafiken och beräkna kostnader.

Bussarnas synkning med tåganslutningar i Ånge, Sundsvall, Timrå, Härnösand, Kramfors och Örnsköldsvik gås igenom. I arbetet ses ankomst- och avgångstider över, med avsikten att förbättra möjligheterna att byta mellan kompletterande trafikslag. I arbetet med att utveckla linje 90 har exempelvis stor hänsyn tagits till tågens avgångar i Kramfors.

Utreda kollektivtrafiken till och från Nordanås i Örnsköldsviks kommun**.**

Kollektivtrafiken från Örnsköldsviks centrum till Köpmanholmen anpassas för att möjliggöra anslutning till båttrafiken till Ulvön.

Utreda trafikkostnaderna för två alternativ med persontrafik via Övre Ådalsbanan och förslag till tidtabeller. Dels mellan Kramfors och Bräcke samt mellan Örnsköldsvik och Bräcke med utgångspunkt i tidigare gjorda utredningar i frågan. I uppdraget ingår att räkna på olika alternativ vad gäller storlek och ålder på tåg för att få fram olika kostnadsalternativ att ta ställning till och kunna ta beslut i frågan. Utredningen färdigställs senast under 2027.

4.3 Tillfälliga anpassningar av linjesträckning

Under 2027 pågår många större projekt som kan ge påverkan på trafiken. Projekt som kan komma att påverka busslinjerna är exempelvis ombyggnation av Bergsgatan i Sundsvall, arbete med dubbelspår i Sundsvall, förlängning av perrongen i Njurunda samt fortsatt byggnation av polishus i Örnsköldsvik.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 54 of 77.

TeamEngine E-Signing

4.4 Metodutveckling

Paxa utvecklas vidare som koncept för anropsstyrd trafik. Kollektivtrafikmyndighetens avsikt är att succesivt övergå från traditionella linjesträckningar till andra upplägg, såsom paxa, där det är möjligt, relevant och nyttoskapande. Paxa är redan en del av kollektivtrafiksystemet i Sollefteå, och möjligheter att införa paxa utreds i:

- Kramfors: förslaget omfattar Kramfors tätort och har påverkan på linje 219.
- Örnsköldsvik: förslaget omfattar ett område norr om stan inkluderande Arnäs, Gullänget och Gimåt. Omfattningen ska diskuteras ytterligare.
- Sundsvall: förslaget omfattar Sundsbruk och Gångviken norr om stan. Under 2027 sker ett trafiktest.
- Ånge: beroende på utvärderingens resultat, av det trafiktest som gjorts under 2026, görs ytterligare utredningar av möjligheten att införa paxa i kommunen.

I arbetet med att utveckla paxa ingår att se över möjligheten att samköra olika resbehov genom att merutnyttja befintliga fordon. Genomförda trafiktester kommer att utvärderas varpå beslut kan fattas om vilken trafiklösning som är mest lämplig för varje enskilt område.

5. Utvecklingsplan för åren 2028–2030

I detta avsnitt tas ett antal åtgärdsområden upp som beskriver vad kollektivtrafikmyndigheten har för avsikt att fokusera på under treårsperioden 2028–2030. Utgångspunkten är att kollektivtrafiken ska utvecklas i linje med den beslutade inriktning som beskrivs i Västernorrlands trafikförsörjningsprogram. Utvecklingsplanen innebär en ambition vars genomförande påverkas av den politiska viljan och länets ekonomiska förutsättningar.

5.1 Trafikstart

I december 2027 startar trafiken inom de nya avtalen. Det ställer stora krav både på de nya operatörerna Vy buss och Byberg & Nordin och på kommunalförbundets organisation. Som beskrivet i tidigare stycke pågår ett omfattande arbete med förberedelser inför trafikstart, och när den nya trafiken startar upp sker arbete med exempelvis kontroll och uppföljning. Tillsammans med de nya operatörerna sätts riktningen för trafiken under kommande decennium.

Under 2027 påbörjas en ny upphandling av den särskilda persontrafiken. Den särskilda persontrafiken kommer att starta upp inom de nya avtalen under sommaren 2029. Avtalen bör tilldelas cirka 1½ år innan trafikstart.

5.2 Trygghet och trafiksäkerhet

Kollektivtrafikmyndigheten systematiserar och förstärker arbetet med beredskap. En del i detta är kontinuitetshantering, som handlar om att upprätthålla och återställa verksamheten på

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 55 of 77.

TeamEngine E-Signing

en acceptabel nivå oavsett störning. Det är angeläget att se över hur kollektivtrafiken i länet vid behov skulle kunna prioriteras och omledas till alternativa platser vid olika typer av händelser. Arbetet bör ske strukturerat och processbaserat tillsammans med länets kommuner, regionen och trafikoperatörer i syfte att stärka beredskapen och säkerställa en långsiktig robust kollektivtrafik för medborgarna och länet.

Busshållplatsernas utformning och fungerande bytespunkter är betydelsefulla faktorer utöver trafiken i sig, som kollektivtrafikmyndigheten vill förbättra. Det kan handla om att skapa smidiga resekedjor med fungerande pendlarparkeringar och anslutande linjer. Kollektivtrafikmyndighetens arbete med att se över länets busshållplatser syftar till att förbättra resenärens upplevelse genom att öka tryggheten och säkerheten för trafikanter. Att ta fram en aktuell bild av hållplatsernas skick är ett första led i arbetet. Därutöver behöver konkreta fysiska insatser ske, såsom byte av topptavlor och informationsskyltar. Det underlag som tas fram är också ett stöd i arbetet med att säkra finansiering för de hållplatser och åtgärder som identifierats som mest viktiga. För närvarande fokuserar vi på underhåll samt på att säkerställa att det finns analog och digital information på hållplatserna.

Under 2026 har arbete med förarcertifiering pågått inom de nya avtalen för särskild persontrafik. Det är ett branschgemensamt koncept som ska öka resenärens trygghet och säkerhet och resans kvalitet. Förarcertifiering ska vara gällande för all busstrafik inom länet varför arbete med förarcertifiering kommer att fortsätta och skalas upp de närmaste åren.

5.4 Konkurrenskraft

Trafikförsörjningsprogrammet beskriver arbetspendling som en möjliggörare för regional utveckling och tillväxt, och därför är arbetspendling prioriterat. Kollektivtrafiken behöver bli ett mer konkurrerenskraftigt alternativ till bilen. Under 2026 intensifierades arbetet med att ta fram förslag på nya zoner, priser och produkter. Genom det förslag som utretts vidare kan kollektivtrafiken vara ett komplement eller alternativ till bilen på ett annat sätt än idag. Kollektivtrafikmyndigheten kommer att möta den förmodade ökade efterfrågan med ett bättre utbud och bättre resmöjligheter. Resenären kommer att se det genom exempelvis utökad helgtrafik, kortare restider och bättre hållplatser. Ny teknik och nya system ger oss möjligheter att bättre följa upp och analysera trafiken.

Även framgent kommer arbete göras löpande för att vi ska kunna erbjuda ett relevant trafikutbud som är prisvärt och pålitligt. Förbättringar görs inom följande områden:

- turutbud (antal turer)
- regularitet (hur ofta bussen går, takttrafik, intervall mellan fordon)
- punktlighet (att bussen går i tid och kommer fram när den ska).

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 56 of 77.

MÅL OCH RESURSPLAN 2027 – 2029 MED BUDGET 2027

KOMMUNALFÖRBUNDET KOLLEKTIVTRAFIKMYNDIGHETEN I VÄSTERNORRLANDS LÄN

Fastställd av: *Förbundsdirektionen för Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län* **Fastställd vid:** *Förbundsdirektionen sammanträde 2026-06-23* *Komplettering vid förbundsdirektionens sammanträde 2026-09-24*	**Dokument:** *Mål-och resursplan 2027 – 2029 med budget 2027* *Senast reviderad*

Tillsammans reser vi smartare

Innehållsförteckning

Politisk viljeinriktning 2

Omvärldsanalys och förväntad utveckling 3

Vision och mål för framtidens kollektivtrafik 4

Fokusområden i MRP 2027 - 2029 5

Målområde: Nöjd resenär 5
Mål: Enkelt 5
Mål: Tryggt 6
Mål: Attraktivt 6

Målområde: Hållbar organisation 6
Mål: Effektiv 6
Mål: Attraktiv 7
Mål: Ekonomi i balans 7

Ekonomiska konsekvenser och finansiering 8
Budgetförutsättningar 8
Resultatbudget 2027 – 2029 8
Investeringsbudget 8

Verksamhetens intäkter 9
Biljettintäkter 9

Verksamhetens kostnader 9
Index och trafikavtal 9
Särskild persontrafik 12
Norrtåg, biljettsamverkan 12
Förvaltning och Kundcenter 13
Avskrivningar 13
Fördelning av verksamhetens nettokostnad 14

Avgifter 15

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 58 of 77.

TeamEngine E-Signing

Politisk viljeinriktning

Det är med tillförsikt som vi presenterar Kollektivtrafikmyndighetens mål- och resursplan för 2027. Under året fortsätter arbetet med att utveckla och stärka kollektivtrafiken i Västernorrland med fokus på effektivitet, tillgänglighet och hållbara resor för länets invånare. Samtidigt påverkas verksamheten av omvärldsläget, vilket innebär ökade kostnader, bland annat genom högre indexuppräkningar.

Den kommande trafikupphandlingen utgör en central del i arbetet med att utveckla ett modernt och attraktivt kollektivtrafiksystem.

I samband med uppgraderingen av biljett- och betalsystem samt utvecklingen av realtidsinformation förbättras resenärernas möjligheter till enkla, trygga och tillgängliga resor. Genom digital utveckling och moderna lösningar stärker vi både servicen och kollektivtrafikens attraktivitet i hela länet.

Under året sker även viktiga satsningar på trafikutveckling. Linje 90 kommer att bidra till en ökad tillgänglighet och förbättrade möjligheter till arbetspendling, studier och resor inom regionen. Samtidigt fortsätter utvecklingen av Norrtåg, där trafiken successivt växlas upp för att skapa bättre regional och interregional tillgänglighet.

Kollektivtrafiken är en avgörande del av ett hållbart och växande Västernorrland. Därför fortsätter vi även det politiska påverkansarbetet gentemot staten för att öka förståelsen för behovet av långsiktig och stärkt medfinansiering av regional kollektivtrafik, inte minst för Norrtåg och den regionala tågtrafikens utveckling.

Tillsammans med våra samarbetspartners och övriga intressenter fortsätter vi att utveckla en kollektivtrafik som bidrar till hållbar regional utveckling, minskad klimatpåverkan och ökad livskvalitet för invånarna i Västernorrland.

Tillsammans skapar vi en mer hållbar, tillgänglig och attraktiv framtid för kollektivtrafiken i Västernorrland.

Undertecknas av samtliga ordinarie ledamöter i förbundsdirektionen.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 59 of 77.

TeamEngine E-Signing

Omvärldsanalys och förväntad utveckling

Omvärldsläget är fortfarande osäkert vilket gör att det är svårt att bedöma hur omvärldsfaktorer kan komma att påverka myndighetens verksamhet. Bland annat pågår fortfarande Rysslands invasionskrig i Ukraina där Europa med Sverige är tvungna att höja sin militära och civila beredskap. Under året har därtill har ett krig mellan USA och Iran startat vilket har fått till följd att bland annat drivmedelspriset har rusat. Därtill är det fortsatt osäkert kring USA och dess tullar och hur det kommer inverka på kostnadsbilden för kollektivtrafiken. Under fjolåret var vädret ostadigt med extremhetta i delar av Europa, kraftiga regn i Västernorrland följt av väldigt intensivt snöfall i januari.

Även om klimatkatastrofer och säkerhetsläget är negativt så ger det också följdeffekter för Västernorrland. Bland annat ökar anslagen till Försvarsmakten som utvecklar sin verksamhet i länet med återetablering av regementet i Sollefteå samt utökad verksamhet i Härnösand. MSB har åter börjat med civilpliktsutbildning i Kramfors och den höjda militära beredskapen runt om i Europa och världen gör att försvarsindustrin går på högvarv vilket påverkar sysselsättningsgraden positivt i vårt län.

Klimatförändringarnas effekter gör att gröna industrisatsningar växer fram i Norrland. Detta gäller även Västernorrland där industriområden för ny industri har skapats i flera av länets kommuner. Regionen har tagit fram en rapport som visar att det kan skapas 14 000 nya jobb som kräver 19 000 fler invånare i länet om planerna förverkligas. Under det senaste året har dock det visat sig finnas stora osäkerheter även inom detta område, bland annat genom Northvolts konkurs i Skellefteå, Unipers avbrutna planer för Hamre i Sollefteå, den avbrutna satsningen på grönt fartygsbränsle i Örnsköldsvik och PTLs avbrutna planer för en anodfabrik i Torsboda. Även om just dessa satsningar som tillsammans hade skapat flera tusen arbetstillfällen inte blir av så finns siterna och dess tillgång till grön el kvar vilket gör att nya satsningar mycket väl kan komma att ske. Därtill finns flera planerade investeringar, exempelvis i Ånge kommun, där processen fortskrider allt närmare genomförande.

Sammantaget så kan utvecklingen inom drivmedelspriser, försvarsmakt, försvarsindustri och grön industri ställa krav på samhällsservice vilket betyder att kollektivtrafiken måste vara väl fungerande och attraktiv för att kunna sörja för de nya transportbehov som kan uppstå till följd av den utveckling som sker. Att genomföra de ambitioner som finns i regionala trafikförsörjningsprogrammet och i Norrtågs vision för 2040 kommer att kräva ökad finansiering från samhället.

Om ingen utveckling sker inom kollektivtrafiken så kan det innebära att länets attraktionskraft inte blir tillräckligt stark för att locka människor att bo och arbeta i länet vilket skulle vara begränsande för den framtida utvecklingen. Samtidigt så kan ökade drivmedelspriser göra att fler väntar sig ett attraktivt utbud av kollektivtrafik. Dilemmat är också att befolkningen i länet är åldrande där allt färre ska försörja allt fler samtidigt som befolkningen i delar av länet fortsatt minskar. Att utveckla länets kollektivtrafik under dessa förutsättningar är en utmaning som måste hanteras under kommande år.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 60 of 77.

Vision och mål för framtidens kollektivtrafik

Under 2024 antogs ett nytt trafikförsörjningsprogram för perioden 2024-2030. Visionen för framtidens kollektivtrafik är *Tillsammans reser vi smartare* vilken är nedbruten i tre olika målområden:

- Nöjd resenär
- Växande region
- Hållbart samhälle

De tre målområdena ska fånga upp den breda uppgift som kollektivtrafiken har i samhället och de olika perspektiv som finns från individnivå upp till övergripande samhällsnivå.

Bilden ovan visas trafikförsörjningsprogrammets målmodell.

Förutom huvuddokumentet ingår också flera bilagor med strategiskt innehåll såsom hållplatshandbok och trafikplan.

Trafikförsörjningsprogrammets vision, mål och skrivningar är vägledande i myndighetens verksamhet.

Mål för god ekonomisk hushållning
Kommunallagen och lag om kommunal bokföring och redovisning, innehåller regler för kommunalförbundets styrning. Ett av kraven är att kommunalförbundet ska ha god ekonomisk hushållning. Det kravet har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. En god ekonomisk hushållning innebär inte enbart en budget i balans, utan innefattar även ett krav på att resurserna används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Metoden för att bedöma om god ekonomisk hushållning uppnås är att målområdet Hållbar organisation med målen Effektiv och Ekonomi i balans ska ha uppnått målvärdena.

MRP med budget följs upp enligt nedan:
Ett fullständigt tertialbokslut efter april månads slut.
Ett fullständigt tertialbokslut efter augusti månads slut. Detta uppfyller lagkravet på delårsbokslut.
Ett fullständigt årsbokslut efter december månads slut.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 61 of 77.

Samtliga indikatorer följs upp i tertialrapporten för april, tertialrapporten för augusti samt i årsredovisningen. Undantag görs för de två indikatorerna som har HME som datakälla, eftersom undersökningen endast genomförs en gång per år. Indikatorerna ”Medarbetarna upplever sitt arbete som meningsfullt” och ”Medarbetarna vet vad som förväntas av dem i sitt arbete” följs därför upp i samband med årsredovisningen.

Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad följs endast upp på totalnivå. Indikatorerna för tätort och landsbygd utgår då de saknar värde till följd av den nya kostnadsfördelningsmodellen.

Fokusområden i MRP 2027 - 2029

För perioden 2027–2029 prioriterar myndigheten trafikförsörjningsprogrammets målområde **Nöjd resenär,** vilket innebär att vi aktivt arbetar för att öka kundnöjdheten genom att erbjuda en enkel, trygg och attraktiv kollektivtrafikupplevelse.

Utöver trafikförsörjningsprogrammets målsättningar kommer fokus vara att arbeta med målområdet **Hållbar organisation** vilket syftar till att stärka kommunalförbundets roll som en attraktiv arbetsgivare.

Målområde: Nöjd resenär

Målområdet "Nöjd resenär" är kopplat till Trafikförsörjningsprogrammets mål om att skapa en kollektivtrafik som är enkel, trygg och attraktiv.

Mål: Enkelt

Vi arbetar med att öka kännedomen om kollektivtrafikens fördelar vilket gör det enklare för fler att välja kollektivt resande. Vi arbetar med att vidareutveckla biljett- och betalsystemet samt fortsatt digitalisering. Tillsammans ger detta förutsättningar att det blir enklare att planera och genomföra en resa med kollektivtrafiken.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antal aktiva användare i appen Din Tur ska öka från föregående år	Apple(iOS)/ Google (android)	ja	ja	ja
Andel sålda biljetter på Mina sidor och i appen Din Tur ska öka från föregående år	Power BI	ja	ja	ja

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 62 of 77.

Mål: Tryggt

Vi säkerställer att kollektivtrafiken upplevs som trygg för våra resenärer genom förbättrad punktlighet och service. Vi jobbar aktivt med att utveckla realtidssystemet internt och med våra trafikföretag för våra resenärers trygghet.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Det känns tryggt att resa med kollektivtrafiken, Män/Kvinnor (kollektivtrafikresenärer och sällanresenärer)	KOLLBAR	79/73	80/74	81/75
Biljettkontroller har genomförts (i antal av länets kommuner)		7 av 7	7 av 7	7 av 7
Vilket betyg vill du ge förarens bemötande? (Andel som svarar 4 el 5) (sjukrese- och färdtjänstresenärer)	ANBARO	92%	95%	95%

Mål: Attraktivt

En attraktiv kollektivtrafik bidrar till nöjda resenärer. Attraktivitet uppnås genom ett relevant trafikutbud som är prisvärt och pålitligt. Vår trafik planeras utifrån resenärens behov med fokus på trafikutveckling utifrån behov och efterfrågan, i enighet med trafikförsörjningsprogrammets prioriterade målgrupper. Dessa insatser förväntas leda till ökat kollektivt resande.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antal kollektivtrafikresor (buss) exkl skolresor	Power Bi	+4 %	+ 5 %	+ 5%
Nöjd Kund Index NKI, kunder, (värdet i nivå eller över nationellt snitt)	KOLLBAR	ja	ja	ja
Kollektivtrafikens marknadsandel i förhållande till det motoriserande resandet (%) ska öka	KOLLBAR	ja	ja	ja

Målområde: Hållbar organisation

Målområdet Hållbar organisation innehåller två verksamhetsmål och ett finansiellt mål. För att stärka kommunalförbundets roll som en attraktiv arbetsgivare arbetar vi utifrån verksamhetsmålen effektiv och attraktiv. Budget ska vara i balans och resurserna ska användas för rätt ändamål och utnyttjas effektivt.

Mål: Effektiv

Vi skapar smidiga och strukturerade arbetssätt genom digitalisering och tydliga rutiner som förenklar vardagen för medarbetarna.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Antalet upprättade och implementerade processer		3	3	3
Medarbetarna vet vad som förväntas av dem i sitt arbete (värdet i nivå med eller högre än index)	HME	70	70	70
Medarbetarnas befattningsbeskrivningar är genomarbetade och kända		100%	100%	100%

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 63 of 77.

Mål: Attraktiv

Tydliga roller och rätt förutsättningar ger en hållbar arbetsmiljö. En hållbar arbetsmiljö främjar hälsa och bidrar till att verksamhetens mål nås.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Sjukfrånvaron lägre än målvärdet	Agda	5,5%	5,0%	5,0%
Andel medarbetare som nyttjar friskvårdsbidrag ska öka från föregående år	Agda	ja	ja	ja
Medarbetarna upplever sitt arbete som meningsfullt, (värdet i nivå med eller högre än index)	HME	70	70	73

Mål: Ekonomi i balans

Den fastställda budgeten följs upp kontinuerligt, för att minimera avvikelser och skapa tydliga, effektiva ekonomiska processer. Kostnader för trafik och verksamhet analyseras för resurseffektivitet. Biljettintäkterna är en viktig del i att öka självfinansieringsgraden.

Indikatorer för att följa upp inriktningsmålet	Datakälla	Målvärde 2027	Målvärde 2028	Målvärde 2029
Budgetföljsamhet (%)[1]		4%	4%	4%
Kollektivtrafikens självfinansieringsgrad (%)[2]		18	19	20
varav tätortstrafik[3]		23	24	25
varav landsbygdstrafik[4]		15	16	17

[1] Budget ska inte avvika mer än målvärdet

[2] Självfinansieringsgrad är andelen av trafikkostnader, exklusive SÄKO, som täcks av externa verksamhetsintäkter. Skattefinansierade intäkter så som skolkort, skattesubvention

[3] Trafikområden O3,O6,O10,O14-15

[4] Övriga trafikområden

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 64 of 77.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Budgetförutsättningar

Budgeten är utarbetad utifrån riktlinjer i förbundsordningen samt utifrån den fördelningsmodell som beskrivs i samarbetsavtalet. En ny kostnadsfördelningsmodell är framtagen och beslutad om och budget för 2027 som lämnas nu är framtagen enligt den nya modellen.

Resultatbudget 2027 – 2029

Av resultatbudgeten framgår att verksamhetens nettokostnad ökar med 80,7 mnkr mellan budget 2026 och budget 2027. Verksamhetens intäkter ökar totalt med 20,6 mnkr jämfört med budget 2026.

Tabell över budgetens resultat (mnkr)

RESULTATBUDGET (MNKR)	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	174,6	174,6	179,2	197,4	199,6
Verksamhetens kostnader	-859,7	-921,7	-1005,4	-1030,9	-1043,2
Avskrivningar	-1,4	-3,2	-4,9	-4,9	-4,9
Verksamhetens nettokostnader	**-686,6**	**-750,3**	**-831,0**	**-838,4**	**-848,5**
Kommunala biljettsubventioner	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Medlemsbidrag	684,8	749,0	829,0	836,4	846,5
Verksamhetens resultat	**-1,8**	**-1,3**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**
Finansiella intäkter	2,1	1,3	2,0	2,0	2,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	**0,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Extraordinära poster	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Investeringsbudget

Inför övergången till nya trafikavtal på linjetrafiken blir det aktuellt att byta den ombord utrustning som hör till biljett- och betalsystemet. I förslaget i budget 2027 ligger en mer omfattande investering än tidigare plan. Utrustningen avser hårdvara för biljett- och betalsystem samt för realtidssystem, hållplatsutrop och destinationsskyltning. I samband med detta kommer också ny mjukvara för biljett- och betalsystemet att behöva upphandlas då avtal för befintlig mjukvara löper ut i mars 2028.

Total kostnad för samtlig hårdvara bedöms till ca 20,1 mnkr. Förslaget är att investeringen ska ske genom lånefinansiering. Avskrivningar har fördelats över 5 år vilket ger kostnader på 4 mnkr per år. Därtill kommer finansieringskostnader vilket vid 5% ränta skulle innebära ytterligare 0,5 mkr per år i genomsnitt över perioden. Beräkningarna baseras på de kostnader som är fastställda i ramavtalet med leverantören Consat, samt uppgifter från andra leverantörer för biljett- och betalsystem. Totalt är det 275 fordon som kommer att nyttjas i trafiken samt att det behövs ytterligare 25 uppsättningar i reservkapacitet.

Investeringen ska ske i samband med trafikstart på de nya avtalen i december 2027 och i budget för 2027 har avskrivning och räntekostnad på lånet tagits med på halvårsbasis.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 65 of 77.

Möbler och datorer till Kramforskontoret följer den plan som innebär att löpande förnya datorer samt att iordningsställa basarbetsplatser vid övergång till mer kontorsarbete. Fler personer i befintliga rum innebär att minska ner skrivbordsytorna och se över kontorsstolar.

Tabell med översikt av investeringar

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Biljettmaskiner	0,1	3,4	13,8	0,0	0,0
Trafikledning realtid/hårdvara	0,0	0,0	6,3	0,0	0,0
Inventarier/möbler/datorer	0,0	0,5	0,3	0,3	0,3
Grafisk profil	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0
BOB - biljettsystem	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0
Ärendehanteringssystem	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Pågående immateriella	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Pågående materiella	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
SUMMA	**2,5**	**5,4**	**20,5**	**0,3**	**0,3**

Verksamhetens intäkter

Biljettintäkter

Biljettintäkter är den största intäktsposten och utgör ungefär 60% av intäkterna. Biljettintäkterna har budgeterats efter ett förslag att frångå den indexkorg som ligger till grund för en eventuell prishöjning för beslut. Förslaget innebär att biljettpriset vid köp ombord på buss ska höjas med 10% jämfört med det som köps via andra försäljningskanaler som till exempel app eller webbsidan. Biljettintäkterna låg i utfall helår 2025 lägre än budgeterat. För tertial 2026 ligger de högre än budgeterat men sett till att årets första månader har högre försäljning än kommande sommarmånader så ligger de budgeterade biljettintäkterna för 2027 på samma nivå som 2026. Då har även hänsyn tagits till den beräknade högre intäkten på cirka 2 mnkr som ett högre biljettpris ombord förväntas ge.

Bidrag från Trafikverket för Samverkande inland har minskat och ligger i budget för 2027 med 1,4 mnkr i stället för som tidigare års bidrag på 3,5 mnkr.

Intäkter tåghyra från Norrtåg ökar med 4,1 mnkr. Motsvarande ökar kostnaderna från Transitio AB. Under 2027 har Norrtåg 26 fordon varav 5 är nya fordon vilket ökar fordonskostnaden.

Verksamhetens kostnader

Index och trafikavtal

Trafikavtalen, vilka utgör större delen av kommunalförbundets bruttokostnader, justeras normalt årligen utifrån avtalade indexkorgar. Indexkorgarna består främst av: AKI (arbetskostnadsindex), KPI (konsumentprisindex), ITPI 29–30 (prisindex för inhemsk tillgång), HVO (index för hydrerad vegetabilisk olja) samt i förekommande fall ränta STIBOR 3M.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 66 of 77.

Index är inte en prishöjning eller prissänkning utan är ett neutralt verktyg som följer hur kostnaderna rör sig i verkligheten. När kostnaderna ökar blir justeringen en höjning och när kostnaderna minskar blir justeringen en sänkning. Det är alltså inte en prisförhandling utan en avläsning av faktiska förutsättningar.

I budget 2027 så har utvecklingen fram till tertial 1 2026 tagits som ansats i indexbedömningen för 2027. Att göra en exakt sifferprognos för HVO-index är i princip omöjligt eftersom branschorganisationer och myndigheter klassar marknaden för ren HVO som extremt svåranalyserad. I tabellen nedan framgår prognoser som hämtats från myndigheter och marknadsaktörer och vad värdena blir när de omräknas till de indextal som används vid framräkning av indexkorgens värde.

Aktör och index	Prognoser 2027	Omräknade indextal 2027
Inflationsprognos KPI		
Sveriges Riksbank	2,10%	424,81
Konjunkturinstitutet	2,40%	426,06
STIBOR prognos		
Bankers genomsnitt	2,73%	2,73%
AKI prognos		
Konjunkturinstitutet	3,40%	162,65
ITPI 29-30 prognos		
Konjunkturinstitutet	2,50%	125,05
HVO prognos		
Partnersamverkan	265-280	270

Diagrammet nedan visar i den övre delen basindex för respektive trafikoperatör, det vill säga ingångsvärden och viktning av de olika indexen som ingår i indexkorgen. I den nedre delen visas framräknat indexvärde som används i budget för 2027, satt utifrån de prognoser som finns att tillgå från myndigheter och marknadsaktörer.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 67 of 77.

BUDGET 2027

NOBINA			**L50**			**MITTBUSS**		
	Bas index			Bas index			Bas index	
Indexkorg		Vikt	Indexkorg		Vikt	Indexkorg		Vikt
AKI B-S exkl O	110,8	50,2%	AKI B-S exkl O	120,80	53,0%	AKI B-S exkl O	110,8	60,0%
ITPI 29-30	86,00	15,0%	ITPI 29-30	86,00	5,0%	ITPI 29-30	86,00	5,0%
HVO	119,99	14,2%	HVO	100,00	22,0%	HVO	119,99	20,0%
Stlbor	1,2134	1,1%						
KPI	312,00	19,5%	KPI	313,13	20,0%	KPI	312,00	15,0%
		100,0%			100,0%			100,0%
Index i budget			***Index i budget***			***Index i budget***		
		Index			Index			Index
AKI B-S exkl O	162,65	23,5%	AKI B-S exkl O	162,65	18,4%	AKI B-S exkl O	162,65	28,1%
ITPI 29-30	125,05	6,8%	ITPI 29-30	125,05	2,3%	ITPI 29-30	125,05	2,3%
HVO	270,00	17,8%	HVO	270,00	37,4%	HVO	270,00	25,0%
Stlbor	2,73	1,4%						
KPI	424,81	7,1%	KPI	424,81	7,1%	KPI	424,81	5,4%
		56,5%			**65,2%**			**60,8%**

Nedan är en sammanfattande tabell, som enligt ovan framräknad indexkorg, visar grundavtalens uppräkning i procent för respektive trafikoperatör. I budget för 2026 har index på 41% använts jämfört med nu i budget 2027 på över 58,5% i snitt.

Trafikoperatör	**Index budget 2027**
Mittbuss, övervägande del landsortstrafik	**60,80%**
Nobina, tätortstrafik	**56,50%**
Linje 50	**65,00%**

De ökade indexkostnaderna motsvarar 67,6 mnkr jämfört med budget 2026. Den budgeten lades när världsläget såg annorlunda ut och en stabilisering på en lägre indexnivå antogs. Efter det så har krigsutbrottet i Iran och stängningen av Hormuzsundet lett till en global oljekris. Priset på HVO följer världsmarknadspriset på råolja om än inte helt linjärt. I den prognos som gjorts i tertial 1 2026 ligger indexkostnaderna på en mycket högre nivå än i budgeten för 2026.

För budget 2027 har det på trafiksidan tillkommit trafikavtalskostnader för utökning på L90 med 2,6 mnkr. På det läggs också indexkostnad. Birstalinjen utgår redan i mars 2026 och är alltså helt borttagen till en kostnad av 4,0 mnkr i budget 2027.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 68 of 77.

Tabell över kostnader linjelagd trafik

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Avtalade Trafikkostnad	-398,5	-393,2	-392,2	-392,3	-392,5
Indexerade trafikkostnader	-149,0	-156,1	-223,7	-229,9	-236,4
Miljöincitament	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Förstärkningstrafik	-0,4	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
SUMMA	**-549,0**	**-550,6**	**-617,4**	**-623,7**	**-630,4**

Särskild persontrafik

En ny upphandling av avtalen för särskild persontrafik SÄKO har gjorts med trafikstart juni 2025. Avtalen skiljer sig åt per kommun och därmed också kostnadsutvecklingen då en del kommuner har fått lägre kostnader och en del högre. Kostnaden fördelas utifrån hur mycket trafik som respektive medlem ansvarar för. Men förändringen har också med tidigare avtalspriser och trafikområdesindelning att göra. För budget 2027 är beräkningar gjorda efter de nya avtalen där utfall halva 2025 och T1 2026 använts som underlag. Budget 2026 gjordes innan effekterna av det nya avtalet framgick, vilka det reviderades för i prognosen för tertial 1 2026.

Tabell med kostnader serviceresor per medlem

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Region Västernorrland	-65,6	-78,6	-73,0	-75,2	-77,4
Ånge kommun	-4,9	-5,5	-4,4	-4,5	-4,7
Sundsvalls kommun	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Timrå kommun	-6,0	-7,7	-6,4	-6,5	-6,7
Härnösands kommun	-7,0	-6,4	-8,0	-8,2	-8,5
Kramfors kommun	-15,2	-15,4	-16,2	-16,6	-17,1
Sollefteå kommun	-8,0	-8,8	-9,5	-9,8	-10,1
Örnsköldsviks kommun	-15,3	-17,5	-16,2	-16,6	-17,1
SUMMA	**-122,1**	**-139,9**	**-133,5**	**-137,5**	**-141,7**

Norrtåg, biljettsamverkan

Regionernas totala medfinansiering till Norrtåg ökar med 56,8 mnkr mellan budget 2026 och 2027. Västernorrlands andel av Norrtåg är 36,0% enligt den antagna finansieringsmodellen som återfinns i bolagets styrande dokument, bilaga till aktieägaravtal.

Kostnaden för Norrtåg AB ökar för Västernorrlands del med 20,5 mnkr mellan budget 2026–2027. Men redan i prognos för 2026 har kostnaderna stigit med 19,7 mnkr. I budget för 2026 var inte effekten av Trafikverkets minskade anslag med. I prognosen blev det klart att inga mer medel kommer att tilldelas från Trafikverket för 2026 och för 2027 kommer besked att meddelas först i september 2026 när Regeringens höstbudget tas. I budgeten för åren 2027-2029 är det räknat på den nuvarande finansieringen som är 56,0 mnkr mot tidigare 97,2 mnkr för 2025. Norrtåg kommer att fortsätta förhandlingar med Trafikverket om ett samverkansavtal med en avtalslängd på tre år.

Trafikavtalens kostnad är indexuppräknad med 3% i enlighet med avtalad indexkorg som består av KPI och AKI. Total trafikkostnad uppgår till 615,8 mnkr i budget 2027 mot 594,1 mnkr i budget

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 69 of 77.

2026. Resandeutveckling under 2027 bedöms i hög grad drivas av en positiv utveckling inom Norrtågs egna biljettprodukter. Intäkterna bedöms öka från budget 2026 till budget 2027 med 15,4 mnkr. Detta till följd av en utökning av trafik på vissa sträckor och ett aktivt arbete med utveckling av försäljningsflöden och förenkling av köpprocessen.

Din tur har under lång tid samverkat med X-trafik för att finansiera förlängningen av tåg- och busstrafik till Sundsvall. Nuvarande avtal tecknades 2020 och löpte ut i december 2025. Det nya avtalet som förhandlats fram ligger med en kostnadsökning om 2,9 mnkr från tidigare 4,0 mnkr till 6,9 mnkr. Mot budget 2026 är det en ökning på 0,9 mnkr då 6,0 mnkr var budgeterat för då. SJs biljettsamverkan ligger oförändrat i budget 2027 på 0,4 mnkr.

Tabell kostnader, intäkter Norrtåg

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Norrtåg					
Intäkter	4,1	5,9	3,1	3,2	6,3
Fordonshyra	35,3	35,9	40,0	40,0	40,0
INTÄKTER	**39,4**	**41,8**	**43,1**	**43,2**	**46,3**
Kostnad Drift Norrtåg	-83,0	109,4	-129,9	-127,3	-127,2
Kostnad Biljettgiltighet Norrtåg	-4,1	-5,9	-3,1	-3,2	-6,3
Kostnad fordonshyra	-33,0	-35,9	-40,0	-40,0	-40,0
KOSTNADER	**-120,1**	**67,6**	**-173,0**	**-170,5**	**-173,5**
NETTOKOSTNAD	**-80,6**	**109,4**	**-129,9**	**-127,3**	**-127,2**

Förvaltning och Kundcenter

Personalkostnader och övriga administrativa kostnader baseras i budgeten på faktiska beräknade kostnader och intäkter där varje post i möjligaste mån har bedömts enskilt. Vissa poster som kompetensutveckling och friskvård har schabloniserats för att förenkla processen något. Personalbudgeten följer tidigare år. Kundcenter i Ånge har övergått till externt tjänsteköp kvällar och helger vilket innebär lägre personalkostnader och en IT-tjänst i Kramfors ingår i driftsbudgeten för biljett- och betalsystemprojektet i stället för att ligga i den egna personalbudgeten. Uppräkning av personalkostnader med beräknad lönerevision på 3,0 % har gjorts i budget för 2027. Personalkostnaderna ligger på 36,8 mnkr i budget 2027 mot 36,1 mnkr i budget 2026. En ökning med 0,7 mnkr.

Inför trafikstart på de nya avtalen i december 2027 så har marknadsföringsbudgeten höjts med 0,8 mnkr. I budget 2027 ligger kostnad för Consat trafikledningssystem med på 0,9 mnkr. Det var inte budgeterat i 2026 års budget. Byte av telefonväxel i Ånge och nytt kundsynpunktsystem ger ökade kostnader vid skifte då dubbla system är i drift innan uppsägning av gamla avtal.

Avskrivningar

Avskrivningarna mellan budget 2026 och budget 2027 ökar med 1,7 mnkr. Ett nytt fordon för hållplats- och fordonskontroll köps in under 2026 på grund av en omflyttning av tjänster.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 70 of 77.

Investeringen på ny ombord utrustning förväntas tas i bruk under senare halvan av 2027 och därmed öka avskrivningarna med 1,5 mnkr.

Fördelning av verksamhetens nettokostnad

I tabellen nedan redovisas nettokostnad per kommun och Regionen för budget 2027 och plan 2028-2029.

Tabell över medlemmarnas medlemsbidrag

MNKR	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Region Västernorrland	272,2	304,7	335,4	336,5	340,9
Ånge kommun	14,1	15,6	16,0	16,1	16,3
Sundsvalls kommun	164,4	175,6	196,7	200,6	202,5
Timrå kommun	25,3	28,8	30,8	30,9	31,3
Härnösands kommun	46,4	48,9	56,0	56,4	57,1
Kramfors kommun	35,1	37,1	41,1	41,5	42,2
Sollefteå kommun	27,1	29,8	33,5	33,8	34,3
Örnsköldsviks kommun	100,1	108,5	119,7	120,5	122,0
SUMMA	**684,8**	**749,0**	**829,0**	**836,4**	**846,5**

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 71 of 77.

Avgifter

	2027	2026	2025
Utdebiterade timkostnader	775 kr/h	775 kr/h	775 kr/h
Tilläggsavgift vid biljettkontroll	1 500 kr	1 500 kr	1 500 kr
Administrativ avgift för återlösen av periodkort	75 kr/ärende	75 kr/ärende	75 kr/ärende
Avgift för kortämne, Reskort	50 kr	50 kr	30 kr
Avgift för kortämne, Enkelbiljett	0 kr	0 kr	0 kr

Utdebiterade timkostnader

Timkostnaden som ligger till grund för debitering för arbetsuppgifter som utförs utöver kollektivtrafikmyndighetens ansvarsområde är oförändrat 775 kronor per påbörjad timma.

Tilläggsavgift vid biljettkontroll

Beloppet för tilläggsavgiften som tas ut av resenär när inte en giltig resehandling kan uppvisas är oförändrat 1 500 kronor.

Administrativ avgift för återlösen av periodkort

För att återlösa eller återbetala värden som finns på Din Turs Reskort eller reskassa debiteras oförändrat en avgift på 75 kr/ärende. Denna avgift är densamma i de fyra nordliga länen.

Återlösen eller återbetalning gäller endast för registrerade kort. Att korten är registrerade innebär att förutsättningarna för utbetalning sker till behörig person ökar, att stulna eller upphittade kort inte återlöses samt att periodkort som ställts ut på rekvisition eller annan instans inte återlöses.

Avgift för kortämne Reskort

Beloppet som debiteras för att täcka framställnings- och handläggningskostnaderna för kortämnet som bär Din Turs produkter är oförändrat 50 kr per kort. I takt med att digitala produkter införs minskar behovet av kortämnen avsevärt.

Avgift för Enkelbiljett

Enkelbiljetter skrivs ut på kvitto och är fortsatt kostnadsfria.

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 72 of 77.

TeamEngine E-Signing

Bilaga 6 Handlingsplan revision 2025

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Datum
2026-09-10

Diarienr
25/00392

Handläggare
Kristina van Loveren

Handlingsplaner revision 2025

- Handlingsplan *Grundläggande granskning År 2025*
- Handlingsplan *Granskning av bokslut och årsredovisning 2025*

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress:
Box 143
841 22 ÅNGE

Besöksadress:
Viktoriagatan 16
872 35 Kramfors

Telefon: 0775-50 77 70

Org. nr:
222000-2923

Webb/e-post:
registrator@dintur.se
www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 73 of 77.

TeamEngine E-Signing

Bilaga 1
Handlingsplan revision 2025

Revisionsrapporter					
Grundläggande granskning år 2025	**Nr**	**Kommentarer från revisorerna**	**Handlingsplan**	**Ansvarig**	**Tidsplan**
5.2 Uppföljning	1	*Kommentar:* *Vi bedömer att rapporteringen motsvarar de krav som uttryckts i förbundsordningen.* *Rapporteringen innehåller uppföljning av förbundets mål och indikatorer inklusive prognos av måluppfyllelsen per målområde för helåret. Merparten av indikatorerna har följts upp vid båda tertialrapporterna. Det framgår inte av mål- och resursplanen vilka indikatorer som endast följs upp för helåret.* *Rekommendation:* *Inordna tidpunkter för uppföljning av indikatorer i mål- och resursplanen.*	Komplettering till MRP 2027 för direktionsbeslut 2026-09-24. MRP 2027 kompletteras med text som beskriver när i tid de olika indikatorerna följs upp.	Chef verksamhetsstöd	Komplettering för beslut i direktionen 2026-09-24
5.4 Uppfyllelse av verksamhetsmål		*Kommentar:* *Verksamheten har i huvudsak bedrivits på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och verksamhetsmålen har i huvudsak uppfyllts på ett tillfredsställande sätt. Målsättningen om ökande antal kollektivtrafikresenärer har dock inte uppnåtts.* *Rekommendation:* *Genomför en analys av resandeutvecklingen för att bedöma om det finns behov av åtgärder för att vända utvecklingen i enlighet med förbundets*	1. Resandeutvecklingen är svår att bedöma utifrån problemen med biljett- och betalsystem. Vi arbetar aktivt med att förbättra detta genom felsökning och utveckling av PowerBI-rapporter där olika statistik jämförs i syfte att kunna identifiera problem i funktion. Vi genomför även en upphandling av ett helt nytt system som ska vara i drift i december 2027.	Trafikchef	1.Nytt biljett- och betalsystem 2027-12-15 2a. Utökning L90 2026-12-15 2b. Nya produkter och priser 2027-12-15

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress: Box 143, 841 22 ÅNGE
Besöksadress: Viktoriagatan 16, 872 35 Kramfors
Telefon: 0775-50 77 70
Org. nr: 222000-2923
Webb/e-post: registrator@dintur.se, www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 74 of 77.

TeamEngine E-Signing

Bilaga 1
Handlingsplan revision 2025

		ambitioner. En korrekt statistik behöver även säkerställas.	2a.Ökat resande: Utveckla trafik, priser och produkter. Sådana arbeten pågår och exempelvis ska linje 90 mellan Kramfors – Långsele utökas från december 2026 vilket bör leda till fler resor. 2b.Förbundsdirektionen fattade dessutom ett inriktningsbeslut i juni för nya priser och produkter. Om beslutet tas även i slutändan så kommer resandet att kunna öka när priser och produkter blir enklare att förstå		
5.5 Intern kontroll	3	*Kommentar:* *Den interna kontrollen är i huvudsak tillräcklig. Vår granskning har visat att det finns en internkontrollplan som är baserad på en riskanalys. Planen har vidare följts upp inom föreskriven tid.* *Kommunallagen innehåller sedan 1 juli 2025 uttryckliga bestämmelser om att direktionen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för at förebygga fel och oegentligheter i verksamheten. Det är därmed viktigt att risker av denna typ även fortsättningsvis beaktas inom förbundets processer för att en tillräcklig intern kontroll ska säkerställas.* *Rekommendation:*	Uppdatering av internkontroll policyn. Dokumenterade uppföljningar tertialsvis och tydligare uppföljningsmatris för ifyllnad av genomförda kontroller där resultat och föreslagna åtgärder tydligt kan utläsas. Tydligare förslag till åtgärder för ledning och direktion att ta ställning till vid redovisning av utfall.	Ekonomiansvarig	2026-12-31

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress: Box 143, 841 22 ÅNGE
Besöksadress: Viktoriagatan 16, 872 35 Kramfors
Telefon: 0775-50 77 70
Org. nr: 222000-2923
Webb/e-post: registrator@dintur.se, www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 75 of 77.

TeamEngine E-Signing

Bilaga 1
Handlingsplan revision 2025

		Processen behöver vidare utvecklas så att metod, resultat och åtgärder tydligt kan utläsas för respektive riskområde. *Brister i förslag på åtgärder vid konstaterade brister och en tydlig redovisning av resultatet av genomförd internkontroll har noterats. Policyn bör vidare utvecklas och förändras i takt med att verksamhets- och ekonomistyrning förändras.*			
Granskning av bokslut och årsredovisning 2025					
Rekommendation 1	4	*Att se över rutinerna för att attestera manuella bokföringsordrar samt uppdatera attestordningen.*	Olika alternativ för attestering av manuella bokföringsorders har undersökts. Rutin har upprättats och ska implementeras.	Ekonomiansvarig	2026-09-30
Rekommendation 2	5	*Att säkerställa att avstämningar attesteras av annan än upprättaren.*	Rutin upprättad. Alla bokslutsbilagor samlas i två dokument som efter genomgång signeras digitalt.	Ekonomiansvarig	2026-08-31
3.4 Övriga iakttagelser	6	*Förbundets attestinstruktion bör uppdateras och även innefatta attester för manuella bokföringsorders.*	Uppdatering har gjorts i attestreglementet. Beslut om ändring av förbundsdirektör.	Ekonomiansvarig	2026-09-10

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Postadress: Box 143, 841 22 ÅNGE
Besöksadress: Viktoriagatan 16, 872 35 Kramfors
Telefon: 0775-50 77 70
Org. nr: 222000-2923
Webb/e-post: registrator@dintur.se, www.dintur.se

TeamEngine Document E-Sign ID: 56EC974F-B7B3-4812-BFB9-442A694BFAE6. Page 76 of 77.

Camilla Norberg

Camilla Norberg
Date: 2026-09-28 09:04 CEST
Signed with Swedish BankID
Role: Administratör
Signed via account: camilla.norberg@dintur.se

Malin Svanholm

Malin Svanholm
Date: 2026-09-28 09:06 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: malin.svanholm@kramfors.se

Glenn Nordlund

Glenn Nordlund
Date: 2026-09-28 09:20 CEST
Signed with Swedish BankID
Signed via account: glenn.nordlund@rvn.se

Skickad: 2026-10-16 14:02
Rubrik: Förbundsdirektionens protokoll 2026-10-16
Avsändare: Camilla Norberg
Mottagare: kommun@harnosand.se; Kramfors kommun; Region Västernorrland; Sollefteå kommun; Sundsvalls kommun; Timrå kommun; Ånge kommun; Örnsköldsviks kommun (samhallsbyggnad@ornskoldsvik.se); Örnsköldsviks kommunledning; Birgitta Arnberg (birgitta.arnberg@rvn.se); Björn Hellquist; Ingemar Nilsson; Åke Söderberg
Bilagor: Protokoll 2026-10-16_signerat.pdf

Extern avsändare: Var försiktig med länkar och bilagor.

Till kommunalförbundets medlemmar och revisorer.

Skickar här protokollet från förbundsdirektions sammanträde 2026-10-16 för kännedom.

Med vänliga hälsningar

Camilla Norberg
Administratör
070-231 83 20

Din Tur
Box 143
841 22 Ånge

DIN TUR
Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

Kommunförbundet Västernorrland

Styrelsemöte Kommunförbundet Västernorrland

Plats	Kommunförbundets lokaler, Härnösand
Tid	2026-03-27 kl. 09:00 – 11.00
	11.00 – 15.30 Kommunförbundets långsiktiga inriktning

Närvarande
Erik Lövgren (S), Ånge, ordförande
Anna-Britta Åkerlind (C), Örnsköldsvik, 1 v ordf.
John Åberg (S), Sollefteå 2 v ordf.
Niklas Evaldsson (V), ersättare för Niklas Säwén (S), Sundsvall
Carolina Sondell (S), Örnsköldsvik
Emelie Wrede (C), Sollefteå
Knapp Britta Thyr (MP), ersättare för Jonas Bergström (S), Härnösand
Eva-Clara Viklund (M), Härnösand
David Forslund (T), Timrå
Amanda Karlsson (M), Kramfors
Linda Mattsson (VF), Ånge
Birgitta Häggkvist (VI), Sollefteå

Från Kommunförbundet
Hans Wreber, Förbundsdirektör,
Birgitta Strandh, sekreterare
Katrin Nordin, ekonom, § 161, § 163 och § 164
Anna Tenevall, samordnare utbildning och skola, § 168

Frånvarande utan ersättare
Viktoria Jansson (M), Sundsvall
Stefan Dalin (S), Timrå
Malin Svanholm (S), Kramfors

Utses att justera
John Åberg (S), Sollefteå 2 v ordf.

Underskrifter

Sekreterare: Birgitta Strandh

Ordförande: Erik Lövgren

Justerare: John Åberg (S), Sollefteå 2 v ordf.

Kommunförbundet Västernorrland

Ärendelista:

§ 158.	Ledningens information
§ 159.	Attestförteckning samt beslut- och delegationsordning
§ 160.	Verksamhetsberättelser 2025
§ 161.	Årsbokslut 2025
§ 162.	Revisionens granskningsrapport 2025
§ 163.	Verksamhetsplaner och budget 2026
§ 164.	Förbundsavgift 2027
§ 165.	Revidering av stadgar för Kommunförbundet Västernorrland
§ 166.	Information om Coompanion Västernorrland
§ 167.	Information om skatteväxling för kollektivtrafiken
§ 168.	Information om elevhälsan
§ 169.	Nya uppdrag för kommunförbundet
§ 170.	Avrapportering externa uppdrag/representation
§ 171.	Projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet
§ 172.	Ny lagstiftning/förslag till lagstiftning
§ 173.	Inkomna och besvarade remisser
§ 174.	Nya ledamöter i styrelsen
§ 175.	Representation i externa grupper
§ 176.	Övriga frågor
§ 177.	Styrelsen enskilt

Kommunförbundet Västernorrland

§ 158 Ledningens information

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Förbundsdirektören informerar om:

- Sveriges kommuner och regioner (SKR) har genomfört en översyn av avtals- och upphandlingskonstruktionen för Yrkesresan inför nästa avtalsperiod. Översynen är nödvändig, då Yrkesresan ska gå från projekt till permanent struktur, vilket kräver stabila och juridiskt hållbara avtal. Avtalet rör de 4 regionala stöd- och samverkansstrukturer (RSS) som ansvarar för den nationella produktionen av 5 olika resor, varav Kommunförbundet är en (YR Funktionshinderområdet utförare och myndighet). Chef för socialtjänstens stöd- och samverkansstrukturer ingår i arbetet. Nästa steg i processen är att ta fram ett avtalsförslag, vilket är tänkt ska var klart innan sommaren.
- Sollefteå kommun ansökte i februari om statsbidrag till verksamheten Resurscentrum mot våld (RCV), där slutsumman var 2 110 000 kr. Länsstyrelsen har beviljat 1 110 000 kr som ska delas upp på två år och avser aktiviteter som rör området hedersrelaterat våld och förtryck. De poster som rörde personal, overhead och ledning beviljades inte. Medlen år 1 kommer medföra en sänkning av kommunernas kostnader för verksamheten med 634 286 kronor. Medlen år 2 kommer innebära en sänkning av kommunernas kostnader för verksamheten med 475 714 kr.
- Arbetet inom den regionala samverkan för digitalisering utvecklas i linje med både de behov som finns i vår regionala kontext och de nationella satsningar som just nu genomförs. Exempelvis de prioriterade fokusområdena i vår regionala digitaliseringssamverkan – Cyber-/IT-säkerhet, AI, Nationell digital infrastruktur samt Interoperabilitet/Informationsöverföring, som väl möter upp de uppdrag och initiativ som drivs på nationell nivå. Konkret ser vi detta genom att:
    - Nationella utvecklingsuppdrag, såsom Diggs respektive eHälsomyndighetens ansvar för att vidareutveckla den nationella digitala infrastrukturen, märkbart börjar möta upp våra lokala och regionala behov och pågående utvecklingsarbeten.
    - De kommungemensamma satsningarna inom ramen för det kommungemensamma handslaget för välfärdens digitalisering, lett av SKR-koncernen, upplevs harmoniera med våra prioriteringar och stärker vår förmåga att verka samordnat på såväl lokal, regional och nationell nivå.
    - Den regionala samverkan på bred front bidrar att våra kommuner är bättre förberedda att ta del av och bidra till dessa nationella satsningar.

  Vi kan också se konkreta resultat av de utvecklade relationerna som detta bidrar till. Framför allt märks det genom en pågående ökad närvaro av kommunernas perspektiv samt stärkt representation i nationella dialoger, exempelvis i kontakterna mellan SKR

och ansvariga departement. Detta sammantaget visar att vår regionala samverkan bidrar aktivt till att forma den fortsatta utvecklingen av digitalisering i offentlig sektor.

Förbundsdirektör Hans Wreber föredrog ärendet.

Styrelsens kommentarer
Styrelsen hade frågor om hur verksamheten kommer påverkas då Kommunförbundet endast fick hälften av de sökta statsbidragen till Resurscentrum mot våld (RCV), men förbundsdirektör förklarade att medlen kommer att medföra en sänkning av kommunernas kostnader, dock inte så mycket som man hade hoppats på.

§ 159 Attestförteckning samt beslut- och delegationsordning

Styrelsen beslutar

- Att föreslå förbundsmötet besluta om attestförteckning.
- Att föreslå förbundsmötet besluta om ny beslut- och delegationsordning.

Bakgrund:

Förbundsmötet ska löpande fatta beslut om attestförteckning samt besluts- och delegationsordning. För attestförteckningen föreslås inga justeringar. Förslag till justeringar finns i bilaga § 159 Besluts och delegationsordning-rev-20260429.

Bilaga: § 159 Attestförteckning

§ 159 Besluts och delegationsordning-rev-20260429

Styrelsens kommentarer
Styrelsen föreslog att förbundsstyrelsen ska besluta om attestförteckning och ny beslut- och delegationsordning.

§ 160 Verksamhetsberättelser 2025

Styrelsen beslutar

- Att föreslå förbundsmötet besluta om Kommunförbundet Västernorrlands verksamhetsberättelse 2025.
- Att föreslå förbundsmötet att ta del av övriga verksamhetsberättelser för 2025, och

lägga dem till handlingarna.

Bakgrund:

Förbundsmötet ska årligen fatta beslut om Kommunförbundets samlade verksamhetsberättelser. Verksamhetsberättelser för 2025 finns i bilagorna § 160.

Bilagor: § 160 Verksamhetsberättelse Kommunförbundet 2025

§ 160 Verksamhetsberättelse Socialtjänstens stöd- och samverkansstrukturer 2025

§ 160 Verksamhetsberättelse Gemensam familjehemsorganisation

§ 160 Verksamhetsberättelse FoU 2025

§ 160 Verksamhetsberättelse Vård- och omsorgscollege 2025

Styrelsens kommentarer
Styrelsen informerades om att sammanfattning finns i Kommunförbundets verksamhetsberättelse och i verksamheternas egna verksamhetsberättelser.

Carolina Sondell (S) lyfte behovet av att kunna påverka Socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer (Sss) inför framtida planering. Styrelseordföranden noterade att detta tas vidare i eftermiddagens workshop.

Anna-Britta Åkerlind (C) betonade att Kommunförbundet är ”hamnen” i uppdraget och att ansvarsfördelningen mellan förbundet och socialcheferna behöver tydliggöras. John Åberg (S) framhöll att kommundirektörer och socialchefer ger positiv återkoppling om verksamhetens utveckling.

Ekonom Katrin Nordin påminde om att revisorerna efterfrågat helhetsunderlaget. Erik Lövgren (S) avslutade med att en sammanfattande redovisning ska lämnas till förbundsmötet, med möjlighet till fördjupning.

§ 161 Årsbokslut 2025

Styrelsen beslutar

- Att föreslå förbundsmötet besluta om årsbokslut 2025.

Bakgrund:

Förbundsmötet ska årligen fatta beslut om Kommunförbundets årsbokslut. För året 2025 återbetalas 4 276 496 kr till medlemskommunerna. Främsta anledningen till återbetalningen

består av finansiella plusresultatet av fonder och räntor samt återförandet av projektmedel. Därutöver bidrar personalens semesterväxling, minskad semesterlöneskuld, lägre pensionsutbetalningar samt allmän sparsamhet under verksamhetsåret.

Katrin Nordin, ekonom Kommunförbundet Västernorrland, föredrar ärendet.

Bilaga: § 161 Årsbokslut 2025

Styrelsens kommentarer

Carolina Sondell (S) efterfrågade en förklaring kring fördelningen av projektmedel, och ekonom Katrin Nordin förklarade att Kommunförbundet för närvarande inte driver externa projekt, vilket medfört att reserverade medel blivit kvar internt.

David Forslund (T), Timrå lyfte att pensionsavsättningarna verkar höga med tanke på det ekonomiska omvärldsläget. Katrin förklarade att Kommunförbundet har ett övervärde på 3 miljoner kronor, och att det enligt regelverket inte är tillåtet att göra ytterligare avsättningar.

Förbundsdirektören informerade att årsbokslutet kommer att undertecknas under dagen, varefter det skickas ut för digital signering inför förbundsmötet.

§ 162 Revisionens granskningsrapport 2025

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Kommunförbundets förtroendevalda revisorer och auktoriserade revisor lämnar sin årliga granskningsrapport till förbundsmötet. Revisionen påvisar inga brister i rutiner eller förvaltningen.

Bilaga: § 162 Revisionens granskningsrapport 2025

Förbundsdirektör föredrog ärendet.

Styrelsens kommentarer

Det konstaterades att ansvarsfrihet beslutas av förbundsmötet.

Anna-Britta Åkerlind (C) informerade att revisionen har egen granskningsrätt och därför inte kräver ytterligare åtgärder från styrelsens sida. Revisorerna kommer att presentera granskningsrapport och revisionsberättelse inför beslutet.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 163 Verksamhetsplaner och budget 2026

Styrelsen beslutar

- Att informera förbundsmötet om styrelsens delegationsbeslut om verksamhetsplaner och budget 2026.

Bakgrund:

Styrelsen har vid mötet den 12 december 2025 fattat beslut om Kommunförbundets verksamhetsplaner och budget för 2026. Styrelsens beslut är ett delegationsbeslut, enligt besluts- och delegationsordningen.

Katrin Nordin deltar att föredra ärendet.

Bilagor: § 163 Verksamhetsplan för Kommunförbundet 2026

§ 163 Verksamhetsplan Socialtjänstens stöd- och samverkansstruktur 2026

§ 163 Verksamhetsplan Gemensam familjehemsorganisation 2026

§ 163 Verksamhetsplan Forskning och utveckling 2026

§ 163 Verksamhetsplan Vård- och omsorgscollege 2026

§ 163 Budget Styrelsen 2026

§ 163 Budget Totalen 2026

Styrelsens kommentarer

Alla handlingar biläggs förbundsmötet.

§ 164 Förbundsavgift 2027

Styrelsen beslutar

- Att föreslå förbundsmötet besluta om oförändrad förbundsavgift för 2027.

Bakgrund:

Förbundsavgiften för 2026 är fastställd till 8 837 475 kr, som fördelas på de sju medlemskommunerna utifrån invånarantal. Ingen uppräkning görs för 2027 års avgifter, vilket innebär en förbundsavgift på 8 837 475 kr även för 2027.

Katrin Nordin föredrog ärendet.

Bilaga: § 164 Förslag till förbundsavgift 2027

Styrelsens kommentarer
Styrelsen konstaterade att det är ovanligt med samma förbundsavgift tre år i rad, vilket uppskattades.

Anna-Britta Åkerlind (C) lyfte att om kostnader skulle uppstå behöver nya beslut tas, styrelsen behöver inte ta höjd för detta nu. Ekonom Katrin Nordin förklarade att det finns lösningar om oväntade kostnader skulle uppstå.

§ 165 Revidering av stadgar för Kommunförbundet Västernorrland

Styrelsen beslutar

- Att föreslå förbundsmötet besluta om revidering av stadgarna för Kommunförbundet Västernorrland.

Bakgrund:

Förbundsmötet ska löpande fatta beslut om ny besluts- och delegationsordning. Förslag till justeringar finns i bilaga § 165 Stadgar-Kommunförbundet-rev-20260429.

Bilaga: § 165 Stadgar-Kommunförbundet-rev-20260429

Förbundsdirektören föredrog ärendet.

Styrelsens kommentarer
Styrelsen diskuterade en av justeringarna, den om styrelsen skulle kunna betraktas vara jävig. Det konstaterades att en jävssituation skulle kunna uppstå, men styrelsen kom fram till att allmänna jävsregler gäller oavsett. Dock gör det inget om skrivelsen finns med i besluts- och delegationsordningen.

§ 166 Information om Coompanion Västernorrland

Styrelsen beslutar

- Att styrelsen ger förbundsdirektör i uppdrag att kontakta kommunernas näringslivsavdelningar eller motsvarande för åsikter kring Coompanions finansiering.
- Att lägga informationen till handlingarna.

Kommunförbundet Västernorrland

Bakgrund:
Coompanion Västernorrland kontaktade Kommunförbundet Västernorrland i början av sommaren 2025 för att diskutera önskemålet om att fler kommuner i länet skulle finansiera Coompanion Västernorrland. Eftersom Coompanion verkar för hela Västernorrland borde alla kommuner vara med och finansiera verksamheten.

Den 26 september 2025 beslutade Kommunförbundets styrelse att ge förbundsdirektören till uppdrag att ta frågan rörande Coompanion Västernorrland till kommundirektörerna, samt återkomma till förbundets styrelse med tidplan och förväntansbild till mötet i november. Den 14 november beslutade styrelsen att förbundsdirektören sammankallar en arbetsgrupp, som utreder syfte med, förväntningar på och finansiering av Coompanion Västernorrland. Utredningen ska besvara hur Coompanion Västernorrland kompletterar systemet för företagsfrämjande, vad syftet och förväntningarna är på Coompanion Västernorrland. Både förväntningarna och finansieringen kan vara länsgemensamma. Som ett led i utredningen har Susanne Vinderå, verksamhetsledare Coompanion Västernorrland, bjudits in till Kommunförbundets styrelse för att berätta om verksamheten och utmaningarna.

Vid styrelsens möte den 27 februari fick förbundsdirektören till uppdrag att revidera underlaget utifrån ny information från Coompanion Västernorrland, och att inhämta besked av regionen om hur de ställer sig till fortsatt finansiering.

Bilaga: § 166 Tjänsteskrivelse Coompanion Västernorrland

Förbundsdirektör föredrog ärendet och informerade om de kontakter som tagits med Region Västernorrland i frågan, och sammanfattningsvis ställer sig regionen positiv till Coompanions verksamhet, men att det behövs tydligare resultat. Förbundsdirektören efterlyser ett inriktningsbeslut från styrelsen om hur frågan kan tas vidare.

Styrelsens kommentarer

Diskussionen gällde Coompanions roll, finansiering och framtida organisering. Carolina Sondell (S) påpekade att Kommunförbundet tidigare finansierat Coompanion. Idag är det endast Sundsvalls kommun som deltar ekonomiskt, Timrå och Örnsköldsviks kommuner är representerade i Coompanions styrelse. Nicklas Evaldsson (V) ansåg att alla kommuner bör delta och att långsiktig finansiering behövs.

Anna-Britta Åkerlind (C) föreslog att Coompanion placeras under en annan organisation, exempelvis Bizmaker eller Nyföretagarcentrum. Erik Lövgren (S) betonade att behovet av verksamheten kvarstår och att kostnaden är liten om ett samarbete etableras.

John Åberg (S) menade att Sollefteå redan har motsvarande funktion i sin näringslivsavdelning och därför inte vill finansiera dubbla strukturer.

Styrelsen beslutade att skicka frågan vidare till kommunernas samhällsbyggnads- och

näringslivsavdelningar samt regionen för synpunkter på organisation och finansiering.

§ 167 Information om skatteväxling för kollektivtrafiken

Styrelsen beslutar

- Att förbundsdirektör får i att uppdrag att boka ett digitalt informationsmöte om skatteväxling av kollektivtrafiken, där styrelsen, Sveriges kommuner och regioner, (SKR) samt Region Värmland deltar.
- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Vid styrelsens möte den 27 februari fick förbundsdirektören till uppdrag att ordna en faktadragning till styrelsen rörande skatteväxling av kollektivtrafiken, dess innebörd och konsekvenser. Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Region Värmland har erbjudit sig att dels informera om skatteväxling som verktyg, dels att dela erfarenheter från tidigare skatteväxlingar.

Förbundsdirektören föredrog ärendet och berättade att Region Värmland var den senaste regionen som infört skatteväxling av kollektivtrafiken, år 2019.

Styrelsens kommentarer

Styrelsen biföll förslaget att medverka i ett kunskapshöjande digitalt möte med SKR och Region Värmland för att få fler perspektiv. Styrelsen vill också ta del Region Västernorrlands utredning kring skatteväxling av kollektivtrafiken så snart den är klar.

Förbundsdirektör fick i uppdrag att boka det digitala mötet med SKR och Region Värmland.

§ 168 Information om elevhälsan

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Den 26 november överlämnades utredningen En förbättrad elevhälsa (SOU 2025:113). Utredningens förslag syftar till att tydliggöra och stärka elevhälsans syfte och uppdrag, stärka elevhälsans vårduppdrag och garantera att elever får tillgång till elevhälsans professioner. Vidare lämnar utredningen förslag som syftar till att underlätta samverkan mellan elevhälsan och hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. Utredningen föreslår lagändringar, som ska träda i kraft den 1 januari 2027 och som ska tillämpas på utbildning som bedrivs efter den 30 juni 2028.

Styrelsen beslutade vid styrelsemötet den 27 februari att förbundsdirektören får till uppdrag att informera styrelsen om brist på läkarresurser, och utreda vad vi kan göra tillsammans.

Styrelsen får information om utredningen, möjliga konsekvenser, och hur frågan diskuteras i samverkan och kommunvis.

Anna Tenevall, samordnare utbildning och skola, föredrog ärendet.

Styrelsens kommentarer

Diskussionen fokuserade på den ökande psykiska ohälsan bland elever och kommunernas utmaning att klara bemanningen av socionomer och läkare inom elevhälsan.

Anna Tenevall informerade om att utredningen befinner sig i ett tidigt skede och kan förändras framöver.

Anna-Britta Åkerlind (C) framhöll att nya läkar-nav inte behöver skapas, utan att arbetet bör ske inom befintliga strukturer som *God och nära vård* i samverkan med regionen.

Birgitta Häggkvist (VI) betonade att ökad tillgänglighet gör det lättare att fånga upp elever i behov av stöd.

Styrelseordförande Erik Lövgren (S) meddelade att presentationen läggs ut i Project Companion.

§ 169 Nya uppdrag för Kommunförbundet

Styrelsen beslutar

- Att ge förbundsdirektören i uppdrag att sondera intresset hos medlemskommunerna att delta i processen för en gemensam förvaltarenhet vid Kommunförbundet.

Bakgrund:

Kommunförbundet har fört diskussioner med några medlemskommuner om att en gemensam förvaltarenhet skulle kunna bedrivas i Kommunförbundets regi. Verksamheten skulle kunna drivas för samtliga medlemskommuner, om det är lämpligt. Förbundsdirektören föreslås därför att få uppdrag att sondera intresset hos medlemskommunerna att delta i den fortsatta processen.

Förbundsdirektören föredrog ärendet.

Styrelsens kommentarer

Förbundsdirektör fick i uppdrag att undersöka intresset för en gemensam förvaltarenhet.

§ 170 Avrapportering externa uppdrag och representation

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:
Styrelsen och förbundsdirektören informerar från externa uppdrag och representation.

Styrelsens kommentarer
Styrelseordförande Erik Lövgren (S) berättade om deltagandet i Norra Sveriges rapportörsgrupp där man diskuterat hur den kommande energimarknadsunionen kommer att påverka.

Carolina Sondell (S) informerade om ett möte som Länsstyrelsen arrangerat om livsmedelsberedskap. Staten planerar att fylla lagren i norra Sverige med korn med start 2026. En detalj återstår dock: det finns ingen kvarn i norra Sverige att mala kornen i.

ICA-handlare lyfte frågor om el vid kris, ansvar för utdelning av korn och hur det ska fungera för personer med glutenintolerans. Diskussionen noterade att planen känns något ofärdig, men processen är i alla fall i gång.

§ 171 Projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:
Förbundsdirektören informerar om kommunförbundets projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet.

Bilaga: § 171 Projekt och uppdragsportfölj 260327

§ 171 Projektverksamhet_2025_2026 Rapport

Styrelsens kommentarer
Ingen ny information fanns att delge.

§ 172 Ny lagstiftning/förslag till lagstiftning

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Styrelsen och förbundsdirektören informerar om ny lagstiftning eller förslag till lagstiftning.

Styrelsens kommentarer

Ingen ny information fanns att delge.

§ 173 Inkomna och besvarade remisser

Det finns inga nya inkomna eller besvarade remisser.

Styrelsens kommentarer
Förbundsdirektör informerar om att ingen ny remiss har kommit in sedan förra mötet. Remissen rörande den regionala folkhälsostrategin håller på att beredas och förbundsdirektören återkommer när den är klar. Styrelseordföranden har sedan styrelsemötet i februari en delegation att fatta beslut om remissen.

§ 174 Nya ledamöter i styrelsen

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Det finns inga nya ledamöter i styrelsen.

Styrelsens kommentarer
Det finns inga nya ledamöter sedan förra mötet. Det saknas en ersättare från Kramfors kommun, Amanda Karlsson (M) kollar upp vad som gäller för att välja in en ny.

§ 175 Representation i externa grupper

Styrelsen beslutar

- Att välja Carolina Sondell (S) till ersättare i styrkommittén Interreg Aurora.
- Att välja Emelie Wrede (C) till ledamot i Intresseföreningen Norrtåg.

Bakgrund:
Kommunförbundet är representerade i ett flertal externa grupper. Kommunförbundets representation som ersättare i styrkommittén Interreg Aurora, och som ordinarie ledamot i Norrtåg Intresseförening behöver tillsättas.

Bilaga: § 175 Kommunförbundets representation i externa grupper 260327

Förbundsdirektör informerade om att ersättare behövs efter Ida Stafrin (C) i styrkommittén Interreg Aurora och efter Johan Andersson (C) i Intresseföreningen Norrtåg.

Styrelsens kommentarer
Carolina Sondell (S) och Emelie Wrede (C) föreslogs och bifölls av styrelsen.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 176 Övriga frågor

Styrelsens kommentarer

Förbundsdirektör informerade om att det är hög tid att anmäla sig till Välfärdskonferensen och det konstituerande styrelsemötet.

§ 177 Styrelsen enskilt

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten Signport.
För validering med Adobe Acrobat Reader, läs mer här.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Birgitta Strandh
Företag: Kommunförbundet Västernorrland
Befattning: Kommunikatör
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-04-07 09:32:40 GMT+02:00
Transaktions-ID: 42c02daf878c4d39881deac9325823a6

Underskrift 2

Namn: Erik Lövgren
Företag: Ånge kommun
Befattning: Ordförande Kommunförbundet Västernorrland
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-04-07 10:15:45 GMT+02:00
Transaktions-ID: aec6ecfbc72a4fc5a1710e245a910170

Underskrift 3

Namn: John Åberg
Företag: Sollefteå kommun
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-04-07 11:09:24 GMT+02:00
Transaktions-ID: 7704a8b60855447fb6b5f55b0cf4092e

Kommunförbundet Västernorrland

Styrelsemöte Kommunförbundet Västernorrland

Plats: Digitalt via Teams
Tid: 2026-06-05 kl. 08:30-11:00

Närvarande
Erik Lövgren (S), Ånge, ordförande
John Åberg (S), Sollefteå 2 v ordf.
Viktoria Jansson, (M), Sundsvall
Niklas Säwén (S), Sundsvall
Carolina Sondell (S), Örnsköldsvik
Emelie Wrede (C), Sollefteå
Jonas Bergström (S), Härnösand
Tony Andersson (M), Timrå, ersätter Stefan Dahlin
David Forslund (T), Timrå
Amanda Karlsson (M), Kramfors
Johannes Nordin (M), Örnsköldsvik

Från Kommunförbundet
Hans Wreber, förbundsdirektör
Birgitta Strandh, sekreterare
Katrin Nordin, ekonom, § 5 och § 6

Frånvarande utan ersättare
Malin Svanholm (S), Kramfors, förhinder
Eva-Clara Viklund (M), Härnösand, förhinder
Linda Mattsson (VF), Ånge, förhinder

Utses att justera:
Carolina Sondell (S), Örnsköldsvik

Underskrifter:

Sekreterare: Birgitta Strandh

Ordförande: Erik Lövgren

Kommunförbundet Västernorrland

Justerare: Carolina Sondell

Ärendelista:

§ 4.	Ledningens information
§ 5.	Rapport finansiell status placeringsportföljen
§ 6.	Ekonomiuppföljning tertial 2
§ 7.	Uppföljning Välfärdskonferensen 2026
§ 8.	Välfärdskonferensen 2027 och förslag till konferensdag
§ 9.	Kommunförbundets strategiska inriktning
§ 10.	Förändrat huvudmannaskap och skatteväxling för kollektivtrafiken
§ 11.	Coompanion Västernorrland
§ 12.	Nya uppdrag för kommunförbundet
§ 13.	Avrapportering externa uppdrag/representation
§ 14.	Projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet
§ 15.	Ny lagstiftning/förslag till lagstiftning
§ 16.	Inkomna och besvarade remisser
§ 17.	Nya ledamöter i styrelsen
§ 18.	Representation i externa grupper
§ 19.	Övriga frågor
§ 20.	Styrelsen enskilt

Kommunförbundet Västernorrland

§ 4 Ledningens information

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Förbundsdirektören informerar om:

- FoU har i samarbete med Umeå universitet, Institutionen för socialt arbete, fått FORTE-medel för två forskningsstudier, som är relevanta för våra kommuner. Den första studien handlar om "Att nå ungdomar i riskzon – socialt fältarbete för förebyggande och tidig insats: relationer, mekanismer och organisatoriska villkor". Projektet undersöker hur kommunala fältgrupper inom socialtjänsten operationaliserar förebyggande och tidiga insatser för ungdomar som riskerar kriminalitet eller skadligt bruk av alkohol och droger. Den andra studien handlar om "När siffror styr tryggheten: genus, ungdomsperspektiv och prestationsmätning i brottsförebyggande arbete". Den nya socialtjänstlagen ställer höga krav på förebyggande och kunskapsbaserat arbete, där systematisk uppföljning – prestationsmätning – blir ett centralt verktyg. Forskning visar dock att prestationsmätning kan leda till snäva problemdefinitioner och stigmatisering av områden och grupper. Ett genusperspektiv är avgörande eftersom flickor och pojkar påverkas olika, något som kan få konsekvenser för både insatser och resultat.
- Digitaliseringsrådet stödjer Länsledning HälSam i arbetet med att tillämpa lagen om SVOD (sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation). Länsgemensamt inriktningsbeslut att tillämpa lagen om SVOD är taget i Länsledning HälSam. Det kommer att behövas ett tvärfunktionellt arbete på såväl lokala nivåer som regional nivå. Den 20 maj bjöd Härnösands kommun och Kommunförbundet in till en länsgemensam eftermiddag kring SVOD. Intresset var stort, 50 personer från våra kommuner och Region Västernorrland deltog.
- Den 21–22 maj arrangerade Kommunförbundet en presidiekonferens (politiska samråd) för skola och vuxenutbildning i Västernorrland. Presidiekonferenserna utgör en regional arena, där de som deltar får kunskapspåfyllnad, kan samtala om gemensamma utmaningar, viktiga frågeställningar och aktuella ämnen i syfte att stärka samverkan mellan kommunerna i länet. Vid konferensen hölls bland annat ett föredrag om "Är den nya demografiska verkligheten ett hack i befolkningskurvan eller en långsiktig trend?". Deltagarna fick även ta del av ett forskningsperspektiv på effekter av skolnedläggningar, lyssna på huvudutredaren av "Fler vägar till arbetslivet" samt lära sig mer om utmaningar inom Komvux. Svenskt Näringsliv och SKR deltog digitalt och pratade om introduktionsprogrammen. De som medverkade fick också höra mer om "Storklassen" i Sundsvall, vilket började som en lösning på en organisatorisk utmaning, och har blivit en pedagogisk succé.
- Inom gymnasiesamverkan har ett långsiktigt arbete kring planering och dimensionering av kommunal gymnasieutbildning 2028–2038 bildats, på grund av demografin, minskade elevkullar, kommuners utmaningar osv. Respektive

gymnasiechef har startat en ”miniutredning” i sin kommun utifrån demografisk utveckling, elevströmmar, fysisk tillgänglighet, utmaningar kopplat till dagens utbud osv.

- Inom Komvux primära samverkansområde har en marknadsföringsgrupp med representanter från kommunerna bildats, för att gemensamt öka marknadsföringen av yrkesutbildningar på Komvux i länet.
- Inom Komvux har ett samarbete kring att erbjuda varandra kurser på distans påbörjats, exempelvis kan en lärare från Timrå stötta och undervisa elever från Kramfors via distansutbildning. Detta för att höja kvaliteten i utbildningen samt öka måluppfyllelsen. Det är Timrå och Kramfors som påbörjat samarbetet, och fler kommuner är intresserade av att delta.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer finns.

§ 5 Rapport finansiell status placeringsportföljen

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Enligt Kommunförbundets placeringspolicy för placering och likvidplanering ska förbundsdirektören två gånger per år rapportera finansiell status till styrelsen.

Ansvarig kontaktperson på Nordea, som skulle föredra ärendet, fanns inte på plats.

Bilaga: § 5 Placeringspolicy beslutad_20221125

Styrelsens kommentarer:
Kontaktperson på Nordea planeras att bjuds in till nästa styrelsemöte i september. Vid frågor till dess kan ekonom Katrin Nordin kontaktas.

§ 6 Ekonomiuppföljning tertial 1

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Kommunförbundets ekonomi ska redogöras för efter tertial 1 och 2 samt efter varje

verksamhetsår. Kommunförbundets ekonomi presenteras i två delar – styrelsen och totalen. Styrelsen uppvisar ett plusresultat vid tertial 1. Plusresultatet består framför allt av finansiella intäkter samt ännu inte nyttjade overhead-kostnader, som kompetens, friskvård, planeringsdagar och ännu inte genomförda konferenser inom skola och fritid. På totalen för tertial 1 så ligger intäkterna lägre än budget, då aktiviteterna ännu inte är genomförda inom kurs/konferens samt lägre nyttjande av konsulter, dataprogram och utbetalning av arvoden till familjehem samt lägre löner än budgeterat.

Katrin Nordin föredrar ärendet.

Bilagor: § 6 Tertial 1 Styrelsen

§ 6 Tertial 1 Totalen

Styrelsens kommentarer:
Fråga kring övriga inkomster om vad som inte kommit in på 80 000 kronor, ekonom Katrin Nordin förklarar att det bland annat handlar om konferenser som genomförts i maj, men som ännu inte bokförts.

§ 7 Uppföljning Välfärdskonferensen 2026

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.
- Att frågan om Välfärdskonferensens innehåll och form tas upp vid nästa styrelsemöte i september.

Bakgrund:

Den 29 april 2026 genomförde Kommunförbundet sin årliga Välfärdskonferens med temat Välfärd och vägval. Inbjudna föreläsare var Björn Blom och Arne Müller. Konferensen avslutades med ett panelsamtal med föreläsarna, samt representanter från styrelsen och Kommunförbundet. Styrelsen får ta del av den genomförda uppföljningen, och möjlighet till egen återkoppling från Välfärdskonferensen.

Birgitta Strandh föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Fråga om kostnader för webbsändningen, som upplevdes som proffsigt genomförd. Kommunikatör Birgitta Strandh förklarar att den ligger inom ramen för personalkostnader då allt genomförs av medarbetare på Kommunförbundet. Om livesändningen skulle ha genomförts av externt inhyrt företag skulle kostnaden ha hamnat på cirka 25–30 000 kronor.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 8 Välfärdskonferensen 2027 och förslag till konferensdag

Styrelsen beslutar

- Att Välfärdskonferensen 2027 ska genomföras den sista veckan i april.
- Att förbundsdirektör återkommer med förslag till nytt datum vid nästa styrelsemöte i september.

Bakgrund:

Kommunförbundets välfärdskonferens brukar normalt genomföras under april månad. För 2027 föreslås att Välfärdskonferensen ska genomföras tisdagen den 27 april. Det ger tillräcklig tid för förberedelser efter styrelsens möte i mars, samtidigt som det finns risk att det krockar med andra politiska möten i kommunerna och regionen i Västernorrlands län.

Förbundsdirektör föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Måndagar och tisdagar är vanligtvis kommunernas "hemmabeslutsdagar", medan onsdagar och torsdagar är mera "resdagar" och samverkansdagar, vilket föranleder att 2027-års Välfärdskonferens förläggs på en dag senare i veckan, till exempel onsdagen den 28 april i stället.

Förbundsdirektör återkommer med ett nytt datum till nästa styrelsemöte i september.

§ 9 Kommunförbundets strategiska inriktning

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.
- Att förbundsdirektören får till uppdrag att återkomma med en utvecklad plan för hur Kommunförbundet kan arbeta med de prioriterade områdena vid nästa styrelsemöte i september.

Bakgrund:

Den 27 mars genomförde Kommunförbundets styrelse en work-shop för att identifiera områden som kan utgöra förbundets strategiska inriktning inför de kommande åren. Förbundsdirektören redogör för sammanfattningen, och de prioriterade områdena.

Bilaga: § 9 Sammanfattning strategisk inriktning 260605

Förbundsdirektör föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Kommunförbundet bör undvika att bygga parallell kompetens inom civil beredskap och i

stället ha en stödjande roll, eftersom ansvaret främst ligger hos länsstyrelsen. Samverkan mellan kommuner behöver utvecklas mer aktivt, men lösningar kan organiseras flexibelt, antingen via Kommunförbundet eller genom att enskilda kommuner tar ansvar för gemensamma funktioner.

Fördjupning och vidare underlag ska tas fram till nästa styrelsemöte.

§ 10 Förändrat huvudmannaskap och skatteväxling för kollektivtrafiken

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

- Att återuppta frågan om förändrat huvudmannaskap och skatteväxling för kollektivtrafiken i början av 2027.

Bakgrund:

Vid styrelsens möte den 27 februari fick förbundsdirektören till uppdrag att ordna en faktapresentation till styrelsen rörande skatteväxling av kollektivtrafiken, dess innebörd och konsekvenser. Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Region Värmland erbjöd sig att dels informera om skatteväxling som verktyg, dels att dela erfarenheter från tidigare skatteväxlingar. Tyvärr var det inte möjligt att samla styrelsen till en faktadragning, varpå förbundsdirektören i stället träffade SKR och Region Värmland samt fick underlag skickade till sig. Det samlade underlaget visar på en uppsättning frågor, som behöver besvaras under processen för ett förändrat huvudmannaskap och skatteväxling. Dessa redogörs för så långt som möjligt i bilagan.

Förbundsdirektör föredrar ärendet.

Bilaga: § 10 Förändrat huvudmannaskap och skatteväxling av kollektivtrafiken i Västernorrlands län 260528

Styrelsens kommentarer:

En tjänstemannagrupp från kommunerna och regionen behöver tillsättas för att börja titta på frågan. Det är bra om Kommunförbundet kan samordna arbetet. Ett bra underlag finns nu för att ta arbetet vidare och låta frågan återkomma i januari 2027.

§ 11 Coompanion Västernorrland

Styrelsen beslutar

- Att ge förbundsdirektör och presidium i uppdrag att ta fram ett beslutsförslag tillsammans med Region Västernorrland, om finansiering till Coompanion Västernorrland om 1 kr per invånare per kommun.

Bakgrund:

Coompanion Västernorrland kontaktade Kommunförbundet Västernorrland i början av sommaren 2025 för att diskutera önskemålet om att fler kommuner i länet skulle finansiera Coompanion Västernorrland. Eftersom Coompanion verkar för hela Västernorrland borde alla kommuner vara med och finansiera verksamheten. Därefter har Kommunförbundet utrett kommunernas finansiering av Coompanion Västernorrland, se bilaga.

I bilagan ställs tre huvudsakliga handlingsalternativ upp, som styrelsen har möjlighet att ge synpunkter på och ta ställning till.

Bilaga: § 11 Tjänsteskrivelse Coompanion 260527

Styrelsens kommentarer:
Förslag om en gemensam grundfinansiering (1 kr per invånare) lyfts för att säkra verksamheten, medan övriga finansiering kan ske via projektmedel. Samtidigt konstateras att lokala insatser inte kan kompensera för statliga neddragningar.

Intresse finns för ökad samverkan med andra län, särskilt Jämtland/Härjedalen, som upplevs ha en väl fungerande verksamhet.

En möjlig väg är att först säkra finansieringen av befintlig verksamhet och därefter fördjupa samarbete med andra regioner och föra dialog med regionen.

§ 12 Nya uppdrag för Kommunförbundet

Styrelsen beslutar

- Att förbundsdirektören får till uppdrag att återkomma med underlag för styrelsens inriktningsbeslut rörande gemensam förvaltarenhet vid nästa styrelsemöte i september.

Bakgrund:

Kommunförbundet har fört samtal med medlemskommunerna om behovet av en gemensam förvaltarenhet inom regionen, och om den skulle kunna bedrivas i Kommunförbundets regi. Förvaltarenheten skulle kunna drivas för flera eller alla medlemskommuner. Förbundsdirektören har sonderat intresset bland regionens kommuner, och redogör för samtalen med dem, samt för resultaten från processen hittills.

Förbundsordförande föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen diskuterade samarbetet med Nordanstig kommun, som idag ingår i samarbetet

med Sundsvalls kommun. Ett alternativ till att placera en gemensam förvaltarenhet vid Kommunförbundet är att placera verksamheten vid en kommun. Bra med information under resans gång.

§ 13 Avrapportering externa uppdrag och representation

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Styrelsen och förbundsdirektören informerar från externa uppdrag och representation.

Styrelsens kommentarer:
Erik Lövgren (S) och förbundsdirektör har deltagit i Europaforum Norra Sverige, i Kiruna.

Tony Andersson (M) har deltagit i Interreg Aurora i Uleåborg, där två projekt från Västernorrland fick beviljat projektstöd, Mittuniversitetet och Höga Kusten destination.

Förbundsdirektören deltog i Västernorrlandsdagen i Ånge arrangerades för första gången. Evenemanget förmedlade positiva tankar om länet.

§ 14 Projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna

Bakgrund:

Förbundsdirektören informerar om kommunförbundets projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet.

Bilagor: § 14 Projekt- och uppdragsportfölj 260605

§ 14 Projektverksamhet 260605

Styrelsens kommentarer:
Synpunkt att modellen är tydlig, i övrigt inga kommentarer.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 15 Ny lagstiftning/förslag till lagstiftning

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna

Bakgrund:

Styrelsen och förbundsdirektören informerar om ny lagstiftning eller förslag till lagstiftning.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer finns.

§ 16 Inkomna och besvarade remisser

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.
- Att styrelseordförande Erik Lövgren får till uppdrag att skriva under remissen rörande luftledning mellan Utanede station och Enån station.

Bakgrund:

Sedan styrelsemötet den 27 mars har Kommunförbundet fått möjligheten att besvara nya remisser. Vi har besvarat remissen på Regional folkhälsostrategi. Vi har också fått Kulturplan och Biblioteksplan för Västernorrland på remiss. Där har vi avstått att svara, eftersom både kultur- och biblioteksplan ligger vid sidan av Kommunförbundets välfärdsuppdrag. Remissvar rörande luftledning mellan Utanede och Enån stationer kommer att lämnas in senast den 10 juni.

Bilagor:

§ 16 Inbjudan till samråd Utanede-Enån

§ 16 Remissvar folkhälsostrategi

§ 16 Missiv_Kulturplan för Västernorrland_2027-2030

§ 16 Remissförslag Kulturplan för Västernorrland 2027-2030

§ 16 Missiv Biblioteksplan för Västernorrland 2027-2030

§ 16 Remissversion Regional biblioteksplan för Västernorrland 2027-2030

Förbundsdirektören föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Arbete med svar på remisserna pågår i kommunerna. Ordförande uppmanade att stämma av om det behövs stöttning och stöd i arbetet.

§ 17 Nya ledamöter i styrelsen

Inga nya ledamöter i styrelsen.

§ 18 Representation i externa grupper

Styrelsen beslutar

- Att ge förbundsdirektören i uppdrag vara ombud för Kommunförbundet vid Coompanion Västernorrlands årsstämma.

Bakgrund:

1. Kommunförbundet är representerade i flera externa grupper. I några av fallen är Kommunförbundet representerade i föreningsstyrelser. Det innebär att det också behövs ombud som representerar Kommunförbundet vid föreningarnas årsmöten, som bland annat kan delta i beslut om styrelsernas ansvarsfrihet.
2. Den 23 juni har intresseföreningen Norrtåg årsmöte. Styrelsen behöver välja ombud som representerar Kommunförbundet i intresseföreningen Norrtåg.

Bilaga: § 18 Kommunförbundets representation i externa grupper 260605

Förbundsdirektören föredrar ärendet.

Punkt 2 utgår, då Kommunförbundet inte är medlemmar i föreningen Norrtåg, vilket innebär att Kommunförbundet inte behöver utse ombud till årsmötet. Däremot har Kommunförbundet representanter i styrelsen.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer finns.

§ 19 Övriga frågor

Styrelsen beslutar

- Att förbundsdirektören får i uppdrag att i ett första steg att skapa en bild av de utmaningar som finns när det gäller att hjälpa medlemskommunerna att söka EU-medel.

- Att förbundsdirektören får i uppdrag att ta in information om vad som pågår när det gäller hemsjukvårdsavtalet och ger styrelsen en rapport på septembermötet.

Bakgrund:

- Avtal för länsgemensam delfinansiering av Föreningsarkivet Västernorrland och Näringslivsarkiv i Norrland – NIN - är undertecknat.

- Vid stora samverkansrådets möte den 22 maj framgick det att det finns medel kvar att söka från Europeiska socialfonden (ESF+) och Europeiska regionalfonden (ERUF). Frågan är om Kommunförbundet på sikt ska bygga kapacitet för att stötta medlemskommunerna i att söka medel från fonderna.

Bilaga: § 19 Avtal för länsgemensam delfinansiering av Föreningsarkivet Västernorrland och Näringslivsarkiv i Norrland – NIN

Förbundsdirektören föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:

Det finns betydande EU-medel som inte används fullt ut, samtidigt som kommunerna upplever svårigheter att få igång projekt. Regelverk, fokus på förstudier och brist på fungerande strukturer lyfts som hinder.

Kommunförbundet skulle kunna ta en roll som en möjlig samordnare med ansvar att analysera hur EU-fonderna fungerar, identifiera hinder och ta fram en gemensam struktur och strategi. Ett första steg bör vara att bygga kunskap genom omvärldsbevakning, dialog med kommundirektörer och kartläggning av utmaningar både i ansökan och genomförande.

Hemsjukvårdsavtalet är en aktuell och viktig fråga, där ansvarsfördelningen är otydlig. Kommunförbundet skulle kunna ta en mer sammanhållande roll, med tanke på betydelsen för medborgare och ekonomi.

Mer information om kommande hemsjukvårdsavtal ska tas fram till nästa styrelsemöte i september. Samtidigt framhålls behovet av bättre samordning mellan kommunerna för att stärka deras position i regionala processer.

§ 20 Styrelsen enskilt

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten Signport.
För validering med Adobe Acrobat Reader, läs mer här.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Birgitta Strandh
Företag: Kommunförbundet Västernorrland
Befattning: Kommunikatör
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-06-15 09:04:14 GMT+02:00
Transaktions-ID: 5e033b24df514dc38e7cac20b3953952

Underskrift 2

Namn: Erik Lövgren
Företag: Kommunförbundet Västernorrland
Befattning: Ordförande
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-06-15 09:31:37 GMT+02:00
Transaktions-ID: a7bf2bb8a42d4806bd9c88e7f36f853b

Underskrift 3

Namn: Carolina Sondell
Företag: Örnsköldsviks kommun
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-06-15 10:19:14 GMT+02:00
Transaktions-ID: d11226b1e139422b9c570291720a4b1f

Kommunförbundet Västernorrland

Protokoll styrelsemöte Kommunförbundet Västernorrland

Plats:	Digitalt via Teams
Tid:	2026-09-25 kl. 08:30-11:00

Närvarande:
Erik Lövgren (S), Ånge, ordförande
John Åberg (S), Sollefteå 2 v ordf.
Viktoria Jansson, (M), Sundsvall
Carolina Sondell (S), Örnsköldsvik
Emelie Wrede (C), Sollefteå
Jonas Bergström (S), Härnösand
Eva-Clara Viklund (M), Härnösand
Tony Andersson (M), Timrå (ersätter Stefan Dalin (S), Timrå)
David Forslund (T), Timrå
Malin Svanholm (S), Kramfors
Niklas Evaldsson (V), Sundsvall
Johannes Nordin (M), Örnsköldsvik

Ej närvarande:
Anna-Britta Åkerlind (C), Örnsköldsvik, 1 v ordf.
Niklas Säwén (S), Sundsvall
Amanda Karlsson (M), Kramfors
Linda Mattsson (VF), Ånge

Från Kommunförbundet
Hans Wreber, förbundsdirektör
Birgitta Strandh, sekreterare
Camilla Carpholt, verksamhetschef Socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer & FoU, § 21, § 22 och § 23
Katrin Nordin, ekonom, § 25 och § 26

Gäst
Simon Enqvist, Nordea, § 24

Utses att justera:
Carolina Sondell (S), Örnsköldsvik

Underskrifter:

Sekreterare: Birgitta Strandh

Ordförande: Erik Lövgren

Justerare: Carolina Sondell

Kommunförbundet Västernorrland

Ärendelista:

§ 21.	Ledningens information
§ 22.	Hemsjukvårdsavtalet
§ 23.	Resurscentrum mot våld
§ 24.	Finansiell status placeringsportföljen
§ 25.	Ekonomiuppföljning, tertial 2
§ 26.	Inriktningsbeslut vid eventuellt överskott
§ 27.	Digitalt signerade förbundsmötesprotokoll och digitalt signerat årsbokslut
§ 28.	Välfärdskonferensen 2027
§ 29.	Kommunförbundets strategiska inriktning
§ 30.	Nya uppdrag för kommunförbundet
§ 31.	Förändrat huvudmannaskap och skatteväxling för kollektivtrafiken
§ 32.	Coompanion Västernorrland
§ 33.	Utveckling av stöd att söka medel från ESF+ och ERUF
§ 34.	Inspel till verksamhetsplanering 2027
§ 35.	Mötesdagar 2027
§ 36.	Avrapportering externa uppdrag/representation
§ 37.	Projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet
§ 38.	Inkomna och besvarade remisser
§ 39.	Nya ledamöter i styrelsen
§ 40.	Representation i externa grupper
§ 41.	Övriga frågor
§ 42.	Styrelsen enskilt

Föregående mötesprotokoll lades till handlingarna och dagordningen godkändes.

§ 21 Ledningens information

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Förbundsdirektören informerar om:

- Inom området hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer har länsstyrelsen fått i uppdrag att samordna arbetet med de regionala resurscentrumen samt ett särskilt uppdrag att tillsammans med Skolverket för att stärka det systematiska arbetet rörande hedersrelaterat våld och förtryck inom skolväsendet.
- På regional och nationell nivå pågår många åtgärder som påverkar samhällsvården för barn och unga. I september anordnar SKR en konferens om framtidens familjehemsvård, där gemensam familjehemsorganisation vid Kommunförbundet (GFO) deltar och bevakar frågorna för länets kommuner.
- Den 20 oktober anordnas en regional konferens om familjehemsvården, ett samarrangemang mellan Socialstyrelsen och Kommunförbundet. Vidare samlas chefer inom GFO-samarbetet den 21 oktober för att diskutera framtidens familjehemsvård i Västernorrland, utifrån bland annat SKR:s och Socialstyrelsens konferenser.
- Den 6 oktober är det presidiekonferens för skola och vuxenutbildning i länet, där Komvux, nya reformer för skolan samt kvalitet och effektivitet i kommuner när elevantalet minskar ska uppmärksammas.
- Lärcentrumsamverkan arbetar med en statsbidragsansökan för utveckling av lärcentrum, som samtliga kommuner i länet står bakom. Ansökan omfattar teknik och digitalisering för ett modernt och tillgänglig lärcentrum samt utökat studiestöd och flexibelt lärande för distansstuderande och vuxna studerande.
- Ett högt prioriterat område inom digitalisering är samarbetet mellan Digitaliseringsrådet och Länsledningen HälSam för att tillsammans skapa förutsättningar för att tillgängliggöra information inom hälso- och sjukvård och omsorg. Det handlar till exempel om samverkan för att skapa infrastrukturlösningar för att kunna tillämpa lagen om sammanhållen vård- och omsorgsdokumentation (SVOD) samt i utvecklingsarbete kring hemmonitorering. Här finns stora möjligheter för vårt län att vara drivande tillsammans med nationella aktörer.
- Digitaliseringsrådet jobbar aktivt för att kraftsamla regionalt inom flera nationella utvecklingsområden inom digitalisering. Det handlar till exempel om att bygga regional kapacitet i det konkreta arbetet inom de kommungemensamma initiativ som leds av SKR. Exempelvis säker digital kommunikation (SDK), breddinförande av vissa välfärdstekniska lösningar, IT/Cybersäkerhet och AI.

- Digitaliseringsrådet arbetar också med en ny överenskommelse om eSamverkan, i samarbete med systemledning RD/KD.

Förbundsdirektören föredrar ärendet: Kompletterande information gällande Yrkesresan från Camilla Carpholt, verksamhetschef Socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer & FoU.

Yrkesresan har tidigare drivits som ett projekt men kommer från och med 2028 att ingå i SKR:s medlemserbjudande. Arbete pågår med att ta fram förslag på hur verksamheten ska organiseras framöver.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen frågar om medlemserbjudandet innebär att kommunerna kommer att stå för kostnader. Camilla Carpholt berättar att kostnaden uppges vara 3,10 kronor per invånare. Nya avtal kommer att behöva skrivas med kommunerna, mer information skickas ut i november.

§ 22 Hemsjukvårdsavtalet

Styrelsen beslutar

- Att ge förbundsdirektören i uppdrag att undersöka hur kommunernas politiska företrädare kan involveras i processen med översynen av hemsjukvårdsavtalet samt hur löpande återrapportering kan säkerställas.

Bakgrund:

Vid styrelsemötet den 5 juni 2026 lyftes frågan om det kommande arbetet med hemsjukvårdsavtalet. Styrelsen lyfte att hemsjukvårdsavtalet är en aktuell och viktig fråga, där ansvarsfördelningen är otydlig. Styrelsen lyfte också behovet av bättre samordning mellan kommunerna för att stärka deras position, där Kommunförbundet skulle kunna ta en mer sammanhållande roll. Styrelsen ville få mer information om det kommande hemsjukvårdsavtalet vid styrelsemötet i september.

Camilla Carpholt, verksamhetschef Socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer & FoU, föredrar ärendet. Hon informerar om den planerade översynen av hemsjukvårdsavtalet. Avtalet tecknades 2012 och trädde i kraft 2014, då delar av regionens ansvar för hemsjukvård överfördes till kommunerna. En översyn av avtalet ska nu genomföras. Arbetet planeras att ledas av en extern projektledare och förberedelser för upphandling pågår.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen diskuterar behovet av politisk delaktighet i processen. Flera ledamöter framhåller vikten av att kommunernas politiska företrädare löpande får information och möjlighet att följa arbetet.

Styrelsen beslutar att ge förbundsdirektören i uppdrag att undersöka hur kommunernas politiska företrädare kan involveras i processen.

§ 23 Resurscentrum mot våld

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Sedan hösten 2026 finns en permanent verksamhet vid Kommunförbundet – Resurscentrum mot våld (RCV). Målet med RCV är att barn och vuxna som är eller riskerar att bli utsatta för hedersrelaterat våld samt våld i nära relation har jämlik tillgång till specialiserat och anpassat stöd, oavsett var i länet de vistas.

Verksamheten finansieras av länets kommuner, och samarbetspartnerna är Länsstyrelsen Västernorrland, Polisområde Västernorrland, Åklagarkammaren i Sundsvall, Region Västernorrland och Kommunförbundet Västernorrland, som representant för länets sju kommuner. Kommunförbundet Västernorrland ansvarar för den löpande driften av verksamheten, är huvudman för verksamheten och arbetsgivare för den anställda personalen.

Enligt Samverkansavtal om ett länsgemensamt Resurscentrum mot våld i Västernorrland, § 7, ska Kommunförbundet halvårsvis redovisa till länets kommuner hur verksamheten har bedrivits. Denna redovisning sker två gånger per år till Kommunförbundets styrelse, där samtliga kommuner är representerade.

Camilla Carpholt, verksamhetschef Socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer & FoU, föredrar ärendet. En extern utvärdering av verksamheten RCV kommer att genomföras under 2027. Utvärderingen ska belysa måluppfyllelse, organisering, finansiering och verksamhetens framtida inriktning. Den genomförs av Björn Blom, docent vid Umeå universitet, och omfattar intervjuer med personer på både strategisk, och operativ nivå.

Resultatet ska utgöra underlag för beslut om verksamhetens fortsatta finansiering och avtal från och med 2028. Slutrapport väntas i maj 2027.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer fanns.

§ 24 Finansiell status placeringsportföljen

Styrelsen beslutar

- Att ge förbundsdirektör i uppdrag att bedöma om en justering av aktieandelen i portföljen behövs och återkomma till styrelsen med förslag vid novembermötet.

Bakgrund:
Enligt Kommunförbundets placeringspolicy för placering och likvidplanering ska förbundsdirektören två gånger per år rapportera finansiell status till styrelsen.

Simon Enqvist, Nordea, föredrar ärendet.

Bilaga: § 24 Placeringspolicy beslutad_20221125

Simon Enqvist, Nordea, föredrar ärendet, och redovisar den finansiella statusen för placeringsportföljen. Mot bakgrund av marknadsläget och inom ramen för gällande placeringspolicy lyfts möjligheten att öka andelen aktier något.

Styrelsens kommentarer:
Det konstateras att nuvarande placeringar ligger inom ramen för placeringspolicyn och att frågan i första hand är en förvaltningsfråga.

§ 25 Ekonomiuppföljning, tertial 2

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:
Ekonomiuppföljningen för tertial 2 visar på ett överskott. Överskottet består av ökade finansiella intäkter, utebliven medlemskostnad för Ernact samt ännu outnyttjade oh-kostnader som friskvård, kompetens, förbrukningsinventarier och material mm. Överskottet beror även på lägre personalkostnader med anledning av bland annat semesterväxling och lägre pensionskostnader.

Katrin Nordin, ekonom, föredrar ärendet.

Bilagor: § 25 T2 Styrelsen

§ 25 T2 Totalen

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer fanns.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 26 Inriktningsbeslut vid eventuellt överskott

Styrelsen beslutar

- Att eventuellt överskott ska återbetalas till respektive kommun enligt fördelningsmall vid inhämtning av medlen för 2026.

Bakgrund:

Kommunförbundet kan enligt prognos eventuellt generera ett överskott för år 2026. Eventuellt överskott föreslås att återlämnas till respektive kommun enligt fördelningsmall gällande vid inhämtningen av medlen 2026.

Katrin Nordin, ekonom, föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer fanns.

§ 27 Digitalt signerade förbundsmötesprotokoll och digitalt signerat årsbokslut

Styrelsen beslutar

- Att såväl förbundsmötesprotokoll som årsbokslut ska signeras digitalt.

Bakgrund:

Kommunförbundet använder i hög utsträckning digital signering av protokoll och avtal. Därför har möjligheten att digitalt signera förbundsmötesprotokollen och årsbokslut setts över. Generellt är formen för signering fri, men det finns några undantag där det krävs underskrift för hand. Enligt uppgift från Kommunförbundets auktoriserade revisor finns det inga hinder för digital signering utifrån Bokföringslagen och Årsredovisningslagen. Originalet kan vara både fysiskt och digitalt. I Kommunförbundets stadgar finns inga bestämmelser rörande fysisk eller digital signering.

Förbundsdirektören föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen diskuterar frågan och konstaterar att det är naturligt att även dessa handlingar omfattas av Kommunförbundets digitalisering.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 28 Välfärdskonferensen 2027

Styrelsen beslutar

- Att Välfärdskonferens 2027 ska genomföras onsdagen den 28 april.
- Att Välfärdskonferensen 2027 ska genomföras i enlighet med förslag 2 Regionalt perspektiv.

Bakgrund:

Vid styrelsemötet den 5 juni 2026 fick styrelsen möjlighet att ta del av uppföljningen av Välfärdskonferensen 2026, och möjlighet till egen återkoppling från Välfärdskonferensen. Styrelsen beslutade då att Välfärdskonferensen ska genomföras den sista veckan i april, och att förbundsdirektören skulle återkomma till styrelsemötet i september med förslag till datum. Styrelsens medskick var att onsdagar och torsdagar är bättre dagar för Välfärdskonferensen.

Förbundsdirektören lyfter även frågan om med vilken omfattning och ambition Välfärdskonferensen 2027 och välfärdskonferenserna på längre sikt ska genomföras. Förbundsdirektören presenterar tre olika förslag - kommunalt fokus, regionalt fokus och norrländskt fokus.

Birgitta Strandh, kommunikatör, föredrar ärendet.

Bilaga: § 28 Förslag till nya Välfärdskonferensen

Styrelsens kommentarer:

Styrelsen diskuterar de olika alternativen och framhåller vikten av att skapa utrymme för dialog och erfarenhetsutbyte i mindre grupper. Ett regionalt perspektiv bedöms vara en lämplig ambitionsnivå för 2027. Demografins utmaningar lyfts som önskemål som ett möjligt tema för konferensen.

§ 29 Kommunförbundets strategiska inriktning

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Vid styrelsemötet den 27 mars 2026 genomförde Kommunförbundets styrelse en work-shop för att identifiera områden som kan utgöra förbundets strategiska inriktning inför de kommande åren. Förbundsdirektören redogjorde för de prioriterade områdena vid styrelsemötet den 5 juni 2026.

Förbundsdirektören fick till uppdrag att återkomma med en utvecklad plan för hur Kommunförbundet kan arbeta med de prioriterade områdena till styrelsemötet i september.

Bilaga: § 29 Sammanfattning strategisk inriktning och utvecklad plan 260925

Förbundsdirektören föredrar ärendet och redovisade tre områden som bedöms vara särskilt relevanta för Kommunförbundets strategiska, långsiktiga inriktning: Bidra till omställning av välfärden, kommungemensam verksamhet via avtalssamverkan samt kompetensförsörjning.

Inom dessa områden finns redan flera insatser och ytterligare samverkansmöjligheter identifieras löpande. Området civil beredskap bedöms i nuläget hanteras genom andra etablerade samverkansstrukturer i länet.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen ställer sig positiv till den redovisade inriktningen och det fortsatta arbetet.

§ 30 Nya uppdrag för Kommunförbundet

Styrelsen beslutar

- Att förbundsdirektören får till uppdrag att fortsätta processen för att etablera en gemensam förvaltarenhet vid Kommunförbundet med de intresserade kommunerna. (Niklas Evaldsson (V), Sundsvall, avstår från att delta i beslutet).

Bakgrund:

Kommunförbundet har fört samtal med medlemskommunerna om behovet av en gemensam förvaltarenhet inom regionen, om den ska bedrivas i Kommunförbundets regi och för flera eller alla medlemskommuner.

I dagsläget vill Härnösand, Kramfors och Örnsköldsviks kommuner fortsätta processen att etablera en gemensam förvaltarenhet vid Kommunförbundet. Övriga kommuner har tackat nej. Sundsvall representerar i denna fråga även Timrå och Ånge kommuner.

Efter fortsatt diskussioner med Härnösand, Kramfors och Örnsköldsviks kommuner, där även alternativet att etablera en gemensam förvaltarenhet vid en enskild kommun har diskuterats,

föreslår tjänstepersonsrepresentanter från kommunerna att en gemensam förvaltarenhet bör inrättas vid Kommunförbundet.

Förbundsdirektör föredrar ärendet. Initiativet kommer ursprungligen från Härnösands och Kramfors kommuner, och efter dialog med länets kommuner har även Örnsköldsvik anmält intresse för att delta i det fortsatta arbetet. Även Sundsvalls kommun ska ha ställt sig positiv till detta. Huvudspåret är att en eventuell gemensam förvaltarenhet ska organiseras inom Kommunförbundet.

Styrelsens kommentarer:
Niklas Evaldsson (V), menar att Sundsvalls kommun ställer sig positiv till en gemensam förvaltarenhet, dock i en kommuns regi och informerar om att han avstår att delta i beslutet.

§ 31 Förändrat huvudmannaskap och skatteväxling för kollektivtrafiken

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Vid styrelsens möte den 27 februari fick förbundsdirektören till uppdrag att ordna en faktapresentation till styrelsen rörande skatteväxling av kollektivtrafiken, dess innebörd och konsekvenser. Det presenterade underlaget visade på en uppsättning frågor, som behöver besvaras under processen för ett förändrat huvudmannaskap och skatteväxling. Dessa redogjordes för vid styrelsens möte den 5 juni. Då beslutade styrelsen att återuppta frågan om förändrat huvudmannaskap och skatteväxling för kollektivtrafiken i början av 2027.

Sedan föregående möte har en tjänstemannagruppering bestående av representanter från Region Västernorrland och Kommunförbundet träffats för att identifiera vad som behöver göras och hur processen kan se ut. Regionala utvecklingsnämnden har den 12 juni fattat beslut om Region Västernorrlands inställning till den fortsatta processen, möjlighet till omställningsmedel för att möta initiala negativa ekonomiska konsekvenser, och att ansvarig nämnd blir Regionala utvecklingsnämnden.

Bilagor: §31 Protokoll Regionala utvecklingsnämnden 2026-06-12

Förbundsdirektör föredrar ärendet. Sedan föregående styrelsemöte har dialoger förts mellan Kommunförbundet, Region Västernorrland och kommunerna. Flera kommuner är positiva till att fortsätta utreda frågan, medan andra ännu inte tagit ställning eller är avvaktande.

Styrelsens kommentar:
Styrelsen diskuterar ärendet och betonar vikten av att följa den fortsatta processen. Förbundsdirektören har slutfört sitt uppdrag, och förväntas inte göra fler insatser, förutom att hålla styrelsen informerad om det fortsatta arbetet. Region Västernorrland fortsätter att driva arbetet.

§ 32 Coompanion Västernorrland

Styrelsen beslutar

- Att ställa sig bakom förslag till tjänsteskrivelse Coompanion Västernorrland. (Johannes Nordin (M), Örnsköldsvik, avstår från att delta i beslutet).

Bakgrund:

I början av sommaren 2025 kontaktade Coompanion Västernorrland Kommunförbundet för att föra fram önskemålet om att fler kommuner i länet skulle finansiera verksamheten, eftersom Coompanion Västernorrland verkar för hela Västernorrland. Frågan har utretts av Kommunförbundet.

Vid styrelsemötet den 5 juni 2026 fick förbundsdirektören och presidiet till uppdrag att ta fram ett beslutsförslag, tillsammans med Region Västernorrland, om finansiering av Coompanion Västernorrland om 1 kr per invånare per kommun,

Bilaga: § 32 Förslag till tjänsteskrivelse Coompanion Västernorrland

Förbundsdirektör föredrar ärendet. Förslaget är fortsatt finansiering genom ett bidrag om 1 krona per invånare och kommun.

Styrelsens kommentarer:
Det framkommer olika uppfattningar om behovet av och nyttan med det föreslagna stödet. Flera ledamöter betonar samtidigt vikten av fortsatt dialog med Coompanion Västernorrland om verksamhetens utveckling och framtida inriktning. Det konstateras även att frågan i slutändan kommer att prövas och beslutas av respektive kommun. Johannes Nordin (M), Örnsköldsvik, avstår från att delta i beslutet.

§ 33 Utveckling av stöd att söka medel från ESF+ och ERUF

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.
- Att frågan om utveckling av stöd att söka medel från ESF+ och ERUF tas upp vid kommande styrelsemöte, efter att frågan har beretts av kommundirektörsnätverket.

Bakgrund:

Vid styrelsemötet den 5 juni 2026 lyftes frågan om Kommunförbundet ska bygga kapacitet för att stötta medlemskommunerna att söka medel från europeiska socialfonden (ESF+) och europeiska regionalfonden (ERUF). Det finns fondmedel som inte används fullt ut, samtidigt som kommunerna upplever svårigheter att få i gång projekt.

Frågan har lyfts i kommundirektörsnätverket, där olika lösningar ska ses över, bland annat alternativa modeller för prioritering, för att söka projekt och projekthantering. Frågan kommer att behandlas vid kommande kommundirektörsnätverksmöte.

Förbundsdirektör fördrar ärendet. Det finns utmaningar med begränsade resurser för kommunerna. Kommundirektörsnätverket tar med sig detta till kommande möten.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer fanns.

§ 34 Inspel till verksamhetsplanering 2027

Styrelsen beslutar

- Styrelsen kan återkomma med inspel till verksamhetsplaneringen 2027 senast den 3 november.
- Inskickade inspel ska redogöras för av förbundsdirektören vid styrelsens möte den 13 november.

Bakgrund:

Den 11 december ska styrelsen fatta beslut om Kommunförbundets verksamhetsplanering och budget för 2027. Styrelsen ska ges möjlighet att lämna inspel till verksamhetsplaneringen i god tid före beslut. Förbundsdirektören skickar ut verksamhetsplaneringen för 2026 för styrelsen att lämna skriftliga inspel om senast den 3 november. Inspelen redogörs för av Förbundsdirektören vid styrelsens möte den 13 november.

Bilaga: § 34 Verksamhetsplan för Kommunförbundet Västernorrland 2026

Förbundsdirektören föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Ambitionen är att få med Kommunförbundets nya strategiska inriktning i verksamhetsplaneringen. Förbundsdirektören informerar styrelsen när mer information finns.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 35 Mötesdagar 2027

Styrelsen beslutar

- Att anta förslaget till mötesdagar för 2027, med justeringen att den 11 juni flyttas till eftermiddagen den 4 juni samt att 19 mars blir ett fysiskt möte.

Bakgrund:

Föreslagna mötesdagar för 2027 är:

- 26 februari – fysiskt alt. digitalt möte
- 19 mars – fysiskt alt. digitalt möte/fysisk
- Onsdag 28 april – fysiskt möte, konstituerande
- 11 juni – digitalt möte
- 24 september – digitalt möte
- 12 november – digitalt möte
- 10 december – fysiskt alt. digitalt möte

Samtliga mötesdagar är fredagar, utom där det särskilt anges. Digitala möten är 8.30 - 11.00, fysiska möten enligt överenskommelse.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsemötet den 11 juni flyttas till eftermiddagen den 4 juni, efter det regionala samverkansrådet på förmiddagen. Den 19 mars föreslås bli ett fysiskt möte, då är det klart vilka som kommer att bemanna styrelseposterna efter valet.

§ 36 Avrapportering externa uppdrag/representation

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Styrelsens kommentarer:
Erik Lövgren (S) berättar att nästa representationsuppdrag är Europa Forum Norra Sverige.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 37 Projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna

Bakgrund:

Förbundsdirektören informerar om kommunförbundets projekt- och uppdragsportfölj samt projektverksamhet.

Bilagor: § 37 Projekt- och uppdragsportfölj 260925

§ 37 Projektverksamhet 260925

Förbundsdirektör föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen ställer frågor om kostnader för pågående och avslutade projekt samt om rutinerna för uppföljning av projektverksamheten. Det klargörs att det finns en löpande uppföljning av projekten för att säkerställa att avslutade projekt inte ligger kvar och medför kostnader.

§ 38 Inkomna och besvarade remisser

Styrelsen beslutar

- Att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund:

Sedan styrelsemötet den 5 juni har Kommunförbundet fått möjligheten att besvara remiss rörande samråd Utanede-Enån.

Bilaga: § 38 Remissvar samråd Utanede-Enån

Förbundsdirektören föredrar ärendet.

Styrelsens kommentarer:
Inga kommentarer fanns.

Kommunförbundet Västernorrland

§ 39 Nya ledamöter i styrelsen

Inga nya ledamöter i styrelsen.

§ 40 Representation i externa grupper

Inga nya ändringar av Kommunförbundets representation i externa grupper.

Styrelsen beslutar

- Att förbundsdirektören får till uppdrag att återkomma med förslag till beredningsprocess för representation i externa grupper.

Bilaga: § 40 Kommunförbundets representation i externa grupper

Förbundsdirektören föredrar ärendet. Den senaste uppdateringen av representationer i externa grupper gjordes i juni 2026 och endast mindre förändringar har skett sedan dess.

Styrelsens kommentarer:
Styrelsen lyfter frågan om hur nomineringar till externa uppdrag görs och om processen kan utvecklas för att bli mer strukturerad och tydlig, särskilt för nya ledamöter.
Förbundsdirektören får med sig synpunkterna för det fortsatta arbetet.

§ 41 Övriga frågor

- Valresultaten

Styrelsens kommentarer:
Två av kommunerna kommenterade valutgången, Ånge och Örnsköldsvik. I båda kommunerna har Socialdemokraterna backat, och det finns ännu ingen tydlig majoritet.

§ 42 Styrelsen enskilt

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten Signport.
För validering med Adobe Acrobat Reader, läs mer här.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Birgitta Strandh
Företag: Kommunförbundet Västernorrland
Befattning: Kommunikatör
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-10-05 11:21:56 GMT+02:00
Transaktions-ID: 575f0a68ba584141a8e463d72f208a63

Underskrift 2

Namn: Erik Lövgren
Företag: Kommunförbundet Västernorrland
Befattning: Ordförande
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-10-05 15:39:03 GMT+02:00
Transaktions-ID: c8ea69787f024384a37ea754f57d8166

Underskrift 3

Namn: Carolina Sondell
Företag: Örnsköldsviks kommun
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2026-10-09 13:40:57 GMT+02:00
Transaktions-ID: d1faa96ed1cd4cfbb7524debadfa35f0

Kommunala pensionärsrådet - KPR

Datum	2026-02-06	
Tid	09 00- 12 00	
Plats	KS-salen Rådhuset	
Deltagare	Ingemar Ljunggren	Gunbritt Rodling ers
	Brita Semb	Kent Näslund ers
	Karin Högberg	Mona Rönnkvist ers
	Yngve Nilsson	Karl-Åke Engström
	Karin Lundblad	Birgitta Törnberg ers
	Margit Bäckman	Laila Jäderblom

1. Hälsar välkommen

Ingemar öppnar mötet och hälsar alla välkomna.

2. Budgetinformation

Malin Ullström, verksamhetsutvecklare, gästade mötet och gick igenom kommunens stora övergripande processer. Malins genomgång, bilaga 1.

3. Kalender 2026

13 mars – Jennifer Ålund

15 maj – Krister McCarthy och Elisabeth Sjölander, verksamhetschef Äldromsorgen

Augusti –

13 november

4. Karin Högberg och Laila Jäderblom – rapport från projekt

Vid det senaste mötet den 29 januari presenterades de nya projektledarna Jens Hallner och Zarah Bussman.

Önskemål framfördes om mer information om projektet från Krister McCarty vid mötet 15 maj.

5. Övriga frågor

Britta Semb gör idag sitt sista möte i KPR och tackar för sig.

Fyra frågor framfördes med önskemål om att få dessa besvarade den 15 maj när Krister McCarty och Lars Liljedahl besöker mötet.

- Minutstyrning bort i hela Sverige – vad händer här?
- Hur många personer möter de äldre med insats under 1 månad.
- Vad gör kommunen när insatser inte hinns med eller ställs in
- Hur arbetar man för att arbetet inom omsorgen ska bli attraktivare i framtiden

Önskemål finns att även verksamhetschefen för äldreomsorgen inbjuds till mötet.

SPF Seniorerna, SKPF, PRO Häggdånger, Vision samt PRO Stigsjö framför skrivelse gällande busstrafik på söndagar. Skrivelsen skickas till Samhällsförvaltningen.

Information lämnades angående förtidsröstning som startar 23 augusti. Röstkorten kommer att skickas ut via myndighetspostlådor som tex Kivra istället för som tidigare med traditionell post. Röstningen sker på Sambiblioteket, plan 4. Valmyndigheten kommer med mer information längre fram.

6. Budgetdiskussion och information om hur och när budgetinspelen ska lämnas

Budgetinspelen kokas ner till tre punkter som lämnas in till politikerna senast den 2 mars. Dessa presenteras för budgetberedningen den 10 och 11 mars.

Mötet avslutas och organisationerna lämnas att föra budgetdiskussionen.

Birgitta Arthurssohn
Sekreterare

Bilagor
Bilaga 1 Kommunens övergripande processer

Kommunala pensionärsrådet

Datum: 2026-05-08

Tid: 09.00-12.00

Plats: KS-salen, Rådhuset

Deltagare:
Ingemar Wiklander, ordförande
Ingemar Ljunggren, vice ordförande

Karl-Åke Engström
Ynge Nilsson (PRO Häggdånger)
Christina Norberg (PRO Härnösand)
Carina Wendleman (PRO Härnösand), ersättare
Margit Bäckman (PRO Högsjö)
Britt-Inger Häggkvist (PRO Stigsjö)
Margareta Harlin Ernholm (PRO Älandsbro)
Laila Jäderblom (SKPF)
Mona Rönnkvist (SPF Frihet Högsjö), ledamot
Rolf Larsson (SPF Kontakt), ersättare
Karin Lundblad (Vision)
GunBritt Rodling (Vision), ersättare

Övriga deltagare:
Henrik Sendelbach, kommunsekreterare
Olof Bäckman, kommunsekreterare

1. Välkommen

Kommunala pensionärsrådets ordförande Ingemar Wiklander (KD) hälsar välkommen och förklarar mötet öppnat.

2. Fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes i enlighet med utskickat förslag.

3. Föregående minnesanteckningar

Minnesanteckningar från föregående möte skickas med kallelsen till mötet.

Fråga om förtidsomröstningen om hur man får röstkort om man inte har en digital brevlåda. Informerades att då får man den som tidigare val i sin ordinarie brevlåda.

Ingemar Wiklander informerar att de synpunkter som framkom på budgetdiskussionen på förra mötet har tagits in i prioriteringslistan för budgetarbetet 2026.

4. Ny representant i presidieberedningen

Pensionärsorganisationerna har enats om att Karin Högberg från SPF Kontakt blir organisationernas representant i Kommunala pensionärsrådets presidieberedning.

Organisationerna återkommer om att utse en ersättare till Karin.

5. Information från Socialnämndens ordförande

Krister McCarthy (S), socialnämndens ordförande, gästar mötet och informerar om aktuella frågor och kommunens äldreomsorg.

Följande frågor, vilka som ställdes på föregående möte besvaras på mötet:

- Minutstyrning bort i Hela Sverige – vad händer här?
- Hur många personer möter de äldre med insats under 1 månad
- Vad gör kommunen när insatser inte hinns med eller ställs in
- Hur arbetar man för att arbetet inom omsorgen ska bli attraktivare i framtiden

På mötet ges även information nya demensboendet i Härnösand planerat för 10 platser.

Fråga ställs om vaccinationer och varför det fungerar i Viksjö. Önskemål finns att detta besvaras på nästa möte den 13 november.

6. Övriga frågor

Fråga om digital parkering – önskemål om att det finns fler parkeringsplatser där man kan använda parkeringsskiva. Ordföranden hänvisar till kommunens synpunktshantering.

7. Nästa möte 13 november

Nästa möte är inplanerat den 13 november.

Henrik Sendelbach
Kommunsekreterare

Protokoll - dialog om budgetförutsättningar för Scenkonst Västernorrland inför 2027

Datum: 13 maj 2026 kl. 08.00 – 09.00
Plats: Distans via Teams

INBJUDNA

Niklas Säwén, Sundsvalls kommun
Jonas Walker, Sundsvalls kommun
Jonny Lundin, Region Västernorrland
Hans Olov Furberg, Region Västernorrland
Britta Thyr, Härnösands kommun
Uno Jonsson, Härnösands kommun

Ägarbidrag utifrån föreslagen modell enligt 2026 års nivå
- Region Västernorrland 46 000 222 kronor (58 aktier, 58 %)
- Sundsvalls kommun 30 979 505 kronor (39 aktier, 39 %)
- Härnösands kommun 2 380 815 kronor (3 aktier, 3 %)
- Finansiering från ägarna 79 360 542 kronor
- Finansiering per aktie 793 605 kronor

BUDGETFÖRUTSÄTTNINGAR 2027

- **Region Västernorrland**
  För 2026 är det regionala anslaget 46 000 222 kr.

Region Västernorrland har utöver detta tillfört en extra satsning på 5 miljoner kronor att användas under 2024 - 2026 samt 2 miljoner för 2027 i ett ej ramhöjande anslag för Nordiska kammarorkestern. Under 2025 har också Region Västernorrland kompenserat ett minskat statsbidrag med ett extra anslag på 1 088 638 kr till bolaget.

Målsättningen för Region Västernorrland är att räkna upp det ordinarie anslaget med 3,1 % inför 2027. Det regionala bidraget skulle då bli **47 426 228 kronor** för 2027.

- **Sundsvalls kommun**
  För 2026 är det kommunala anslaget 30 979 505 kr

Sundsvalls kommun har tillfört 1 500 000 i ett ej ramhöjande anslag till Nordiska kammarorkestern under 2025 och under 2026 tillförs ytterligare 500 000 kronor, dvs totalt 2 miljoner, till samma verksamhet. 2027 finns de 2 miljonerna också avsatta. Inför budget 2027-2028 med plan för 2029-2030 är den politiska majoritetens avsikt att lägga in resurstillskottet på totalt 2 miljoner kronor till Nordiska kammarorkestern i ramarna, men det bör självklart ske i dialog med övriga ägare.

Målsättningen hos Sundsvalls kommun är att räkna upp det ordinarie anslaget med 3,1 % inför 2027. Det kommunala bidraget skulle då bli **31 939 869 kronor** för 2027.

- **Härnösands kommun**
  För 2026 är det kommunala anslaget 2 380 815 kr.

Målsättningen för Härnösands kommun är att räkna upp det ordinarie anslaget med 3,1 % inför 2027. Det kommunala bidraget skulle då bli **2 454 320 kronor** för 2027.

- **Statligt stöd inom Kultursamverkansmodellen**
  Förutom regionens anlag fördelas statligt anslag för regional kulturverksamhet.

För 2026 är det statliga anslaget till Scenkonst Västernorrland AB 41 122 700 kr, vilket motsvarar en ökning på 0,62 %. Beslut för 2027 meddelas av Kulturrådet i slutet av januari.

BUDGETBESLUT

Utifrån en budgetram på 2,6 % har ägarna valt att ta hänsyn till nya statliga krav och ett minskat statligt stöd genom att anta målsättningen att räkna upp det ordinarie anslaget med 3,1 % inför 2027.

Rambudget för 2027 tas i regionfullmäktige 16-17 juni.

Budgetbeslut för 2027 tas av Sundsvalls kommunfullmäktige november/december 2026

Budgetbeslut för 2027 tas av Härnösands kommunfullmäktige november 2026.

INFORMATION TILL SCENKONST VÄSTERNORRLAND AB

- Region Västernorrland meddelar Scenkonst Västernorrland AB planeringsförutsättningarna.

PROTOKOLL 4
EXTRA STYRELSEMÖTE (per capsulam)
SCENKONST VÄSTERNORRLAND AB

Tid: fredag 5 juni 2026

Närvarande:

Ledamöter

Ewa Back	Ordförande
Ulf Bylund	Vice ordförande
Margareta Engström	
Stefan Frankl	
Kristian Åsander	
Knapp Britta Thyr	

Arbetstagarrepresentanter

Carin Sjödin	Ordinarie
Sara Högsten	Suppleant
Christoffer Thorsell	Suppleant
Amanda Cederberg	Suppleant

§ 46 Hyresavtal Härnösand

Mikael Flodström har träffat tjänstepersonerna, efter att ärendet bereddes den 20 april 2026 i ägarforum, och de tre ägarrepresentanterna är överens om att de tioåriga avtalen för Norrdans lokaler på Storgatan 12 och tillgång till Härnösands Teaters scen har förhållandevis bra villkor och flexibilitet och är rimliga. Kontraktstiden är 10 år. Kontrakten avses börja gälla från den 1 juli 2026. (se bilagor)

Beslut
Styrelsen beslutade

att uppdra åt VD att teckna hyresavtalen för lokalerna i Härnösand och tillgång till scenen på Härnösands Teater.

Vid protokollet

Andreas Näsholm

Justeras:

Ewa Back, Ulf Bylund, Margareta Engström, Stefan Frankl, Kristian Åsander, Knapp Britta Thyr, Carin Sjödin

Digital signering längst ner i dokumentet

Scenkonst Västernorrland AB
Norra Järnvägsgatan 10 • 852 31 Sundsvall

Dokument-ID 092221155557580139559 Signerat AN, EB, UB, KÅ, SF, ME, KBT, CS

Verifikat

Dokument-ID 09222115557580139559

Dokument

Protokoll 4 26-06-04 Scenkonst Västernorrland AB Huvuddokument 1 sida Startades 2026-06-05 10:35:18 CEST (+0200) av Andreas Näsholm (AN) Färdigställt 2026-06-10 09:38:02 CEST (+0200)	**Hyresavtal för lokal - Scenkonst Västernorrland - Härnösands kommun 2026.06.02.pdf** Bilaga 1 4 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)
Hyreskontrakt 172-01-02-1302 Scenkonst Västernorrland AB (004).pdf Bilaga 2 23 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)	**Minnesanteckningar ägarforum april 2026.pdf** Bilaga 3 6 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)

Signerare

Andreas Näsholm (AN) Scenkonst Västernorrland AB andreas.nasholm@norrdans.se +46705356669 Signerade 2026-06-05 10:35:18 CEST (+0200)	**Ewa Back (EB)** Personnummer 19540706-7924 ewaback@telia.com BankID Namnet som returnerades från svenskt BankID var "EVA INGEGERD BACK" Signerade 2026-06-05 14:44:50 CEST (+0200)
Ulf Bylund (UB) Personnummer 196502087932 ulf_bylund@hotmail.com BankID Namnet som returnerades från svenskt BankID var "ULF BYLUND" Signerade 2026-06-06 14:20:17 CEST (+0200)	**Kristian Åsander (KÅ)** Personnummer 196704111258 asanderkristian@gmail.com BankID Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Hans-Richard Christian Åsander" Signerade 2026-06-08 09:24:57 CEST (+0200)

Verifikat

Dokument-ID 09222115557580139559

Stefan Frankl (SF) Personnummer 7807187856 stefan.frankl@timra.se Namnet som returnerades från svenskt BankID var "STEFAN FRANKL" Signerade 2026-06-08 09:19:31 CEST (+0200)	Margareta Engström (ME) Personnummer 19490619-7803 margareta.engstrom@sundsvall.se Namnet som returnerades från svenskt BankID var "MARGARETA ENGSTRÖM" Signerade 2026-06-06 14:48:19 CEST (+0200)
Knapp Britta Thyr (KBT) Personnummer 8404071600 britta.thyr@harnosand.se Namnet som returnerades från svenskt BankID var "BRITTA THYR" Signerade 2026-06-10 08:12:10 CEST (+0200)	Carin Sjödin700211-7864 (CS) Personnummer 700211-7864 carin.sjodin@teatervasternorrland.se Namnet som returnerades från svenskt BankID var "Carin Kristina Sjödin" Signerade 2026-06-10 09:38:02 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: https://scrive.com/verify

Hyreskontrakt för lokal

Hyresvärd
Härnösands kommun
Org nr: 212000-2403

Hyresgäst
Scenkonst Västernorrland
Org nr: 556751-8344

Detta avtal reglerar nyttjandet av Härnösands teaters lokaler och personal av Scenkonst Västernorrland (SV). Avtalet avser i huvudsak Norrdans verksamhet i Härnösand.

Arbetet ska ske i god samverkan mellan avtalets parter och medarbetarna ska träffas regelbundet, det ska finnas god framförhållning i SV planering för att ge bästa förutsättningar för kulturlivet i Härnösand.

1. Hyresobjekt

Lokalen: Härnösands teater
Adress: Storgatan 9, 871 31 Härnösand
Fastighetsbeteckning: Tunnbindaren 4

Stora scen

SV har rätt att nyttja stora scenen sammanhängande under två perioder om fyra veckor/år.

SV äger rätt att korta av en av årets fyraveckorsperioder, och då i stället boka motsvarande antal dagar vid andra tillfällen. Dessa räknas som hela dagar även om hela tidsutrymmet om åtta timmar inte utnyttjas.

De två fyraveckorsperioderna får inte förläggas i direkt anslutning till varandra om inte annat överenskommes. Perioderna förläggs i olika terminer om inte annat överenskommes.

- Tekniker och publikvärdar ingår inte i ovanstående.
- Enskilda bokningstillfällen får inte användas för offentliga föreställningar.

Om SV avstår från att nyttja den avtalade tiden på stora scenen utgår ingen reducering av den årliga avgiften.

Dansstudio och förråd

SV får fritt nyttja ett av förrådsskeppen i scenkällaren samt dansstudion året om. Se bilaga 1, ritning.

Foajen och lilla scen

SV får fritt nyttja foajén och lilla scenen under SVs 8 veckor på teatern. Tillgång till foajén eller lilla scenen ges under förutsättning att lokalen inte redan är bokad eller blir bokad av annan part. Användningen gäller endast repetitioner eller interna aktiviteter, inte publika föreställningar, ytan får inte bebyggas av fast element om inte annat överenskommit.

2. Hyra

Årlig avgift om 417 000 kronor exklusive moms.

Avgiften justeras årligen per den 1 januari i enlighet med förändringen i Konsumentprisindex (KPI), publicerat av SCB. Basindex är KPI för oktober 2024. Justeringen sker med samma procentuella förändring som KPI har haft under föregående kalenderår.

Hyran faktureras en gång per år av Härnösands kommun.

3. Hyrestid

Hyresavtalet gäller från och med 2026.07.01 och till och med 2035.12.31.

4. Uppsägningstid och förlängning

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst tolv (12) månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt fem (5) år. Uppsägning ska ske skriftligen.

5. Bokning av lokaler

Samtliga lokaler ska bokas av SV via Härnösands teaters officiella bokningskanal.

Bokning av ytorna sker av SV i god tid utan förtur gentemot andra bokningar om inte annat överenskommit.

6. Medarbetare

Härnösands teaters medarbetare finns tillgänglig under ordinarie arbetstid (helgfria vardagar 08:30 –16:30) och bistår med arbete inom ramen för teaterns uppdrag de veckor SV nyttjar scenen enligt detta avtal. SV har egna medarbetare för teknik i och kring föreställningar och repetitioner.

Personal (scenmästare + två stycken publikvärdar) ingår vid premiärföreställning i samband med fyra veckors bokningarna. Vid andra offentliga föreställningar bokas personal via ordinarie prislista.

7. Ansvarsfördelning

Parterna ansvarar var för sig för skador som uppstår på grund av egen verksamhet eller personal. SV ansvarar för skador som uppstår under nyttjandet av lokalerna, om skadan orsakats av deras personal eller utrustning. Detta gäller även exempelvis brandutryckningar som orsakats av SV.

8. Försäkring

Parterna ska inneha erforderliga försäkringar, inklusive ansvarsförsäkring, som täcker skador på person, egendom och tredje man under avtalets giltighetstid.

9. Avtalsändringar

Ändringar och tillägg till detta avtal ska ske skriftligen och undertecknas av båda parter för att vara giltiga.

10. Tvistelösning

Tvister som uppstår med anledning av detta avtal ska avgöras i svensk domstol med tillämpning av svensk lag.

Bilagor

Bilaga 1: Ritning

Postadress
Härnösands kommun
871 80 Härnösand

Besöksadress
Stadshuset

Hemsida
www.harnosand.se

E-post
kommun@harnosand.se

Telefon
0611-34 80 00

Fax
0611-34 80 30

Organisationsnr
212000-2403

Bankgiro
5576-5218

FASTIGHETSÄGARNA

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr 1720102-1302

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

2. Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

Aviseringsadress: Norra Järnvägsgatan 10, 852 31 SUNDSVALL

3. Lokalens adress m.m

Kommun	Fastighetsbeteckning
Härnösand	Garvaren 6

Gata	Trappor/hus	Lokalens nr
Storgtan 12		

4. Lokalens användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till: Musik- och dansteater, kontorsrum

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den	Till och med den
2026-04-01	2035-12-31

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 12 månader före den avtalade hyrestidens utgång.

I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☒ 3 år ☐ månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	Total area
Studio & Kontor	1-4	1 284				1 284
Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga 1

☐ Tillfart för bil för i- och urlastning ☐ Plats för skylt ☐ Plats för skyltskåp/ automat ☒ Parkeringsplats(er) för 3 bil(ar) ☐ Garageplats(er) för bil(ar) ☐

9. Inredning

Lokalen uthyrs ☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 1 593 000 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

☒ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 2

12. Fastighetsskatt

☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 3

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till ☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation

Betalning

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
El	☐	☒	☐	Bilaga
VA	☐	☒	☐	Bilaga
Värme	☐	☒	☐	Bilaga
Varmvatten	☐	☒	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation		☒	☐	Bilaga

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

☐ hyresvärden ☒ hyresgästen

15. Avfallshantering

☐ Hyresvärden ☐ Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

☐ Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

☐ Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara

procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till kronor per år.

☐ Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

☒ Särskild reglering enligt bilaga Bilaga 4

16. Snöröjning och sandning

☐ ingår i hyran ☐ ombesörjs och bekostas av hyresgästen ☒ annan reglering enligt bilaga Bilaga 4

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet

ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 100 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

☐ Fastighetsägaren/hyresvärden är skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

☐ Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer att bli skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir jämkningsskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

☐ kalendermånads början ☒ kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr

BankGiro nr 415-0314

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

☐ Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

☐ Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga

22. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 5

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☒ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga 5

23. Ledningar för telefoni och datakommunikation

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

☐ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga

26. Revisionsbesiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 6

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den _____ lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av _____ ☐ bankgaranti intill ett belopp om _____ ☐ annan säkerhet i form av _____ Bilaga

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga

34. Yttre åverkan

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☐ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga

39. Särskilda bestämmelser

Ritning	Bilaga	1
Indexklausul	Bilaga	2
Fastighetsskatteklausul	Bilaga	3
Särskilda bestämmelser	Bilaga	4
Gränsdragningslista	Bilaga	5
Brandskyddsklausul	Bilaga	6
	Bilaga	

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum Härnösand 2026-	Ort/datum Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn AB Härnösandshus	Hyresgästens namn Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Göran Albertsson	Namnförtydligande Mikael Flodström

☐ Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

TILLÄGG

Bilaga nr 1

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
1720102-1302	Garvaren 6

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

Hyresgäst(er)

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

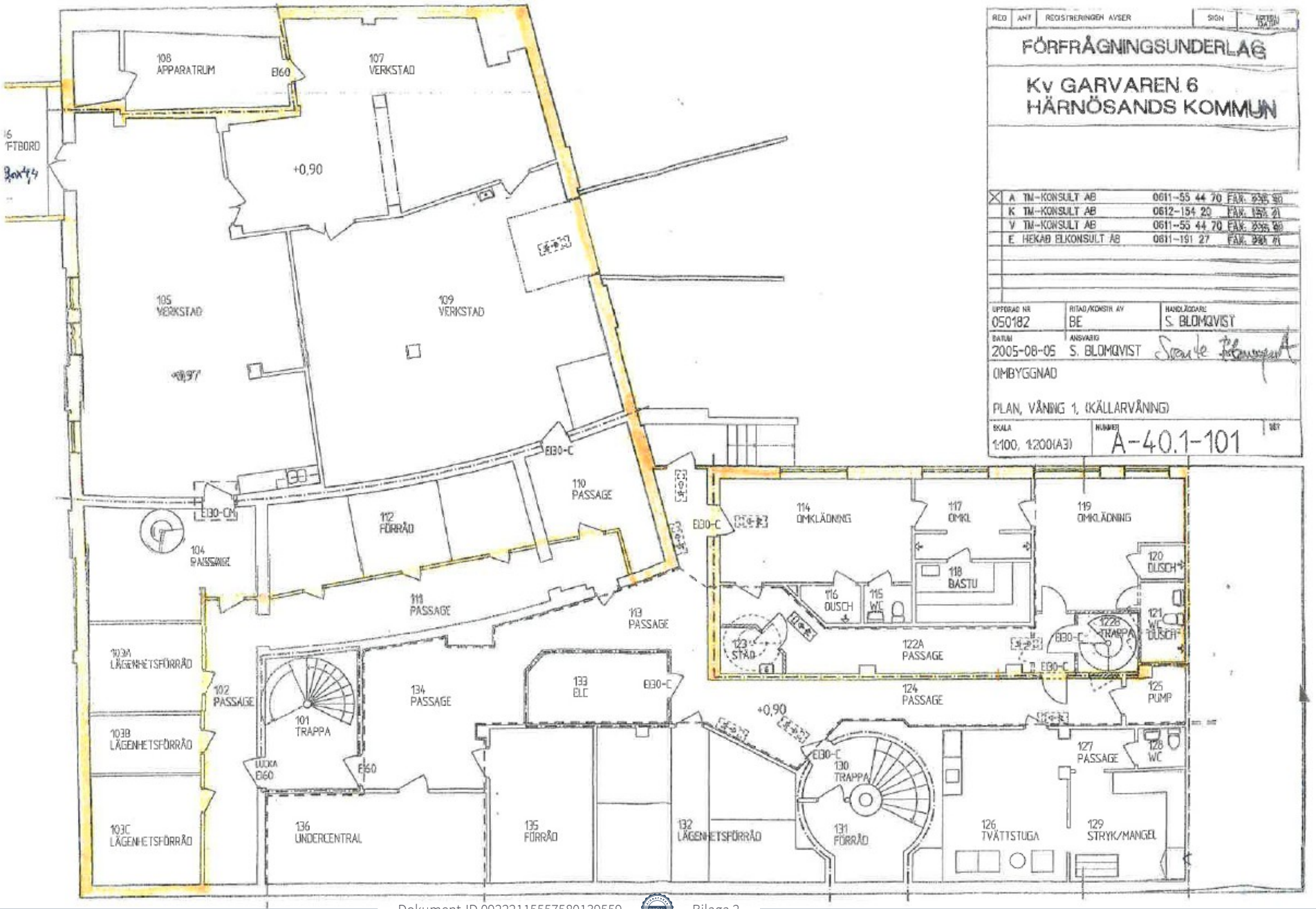
Tillägg

Omfattningen av de förhyrda lokalerna framgår av bifogade ritningar

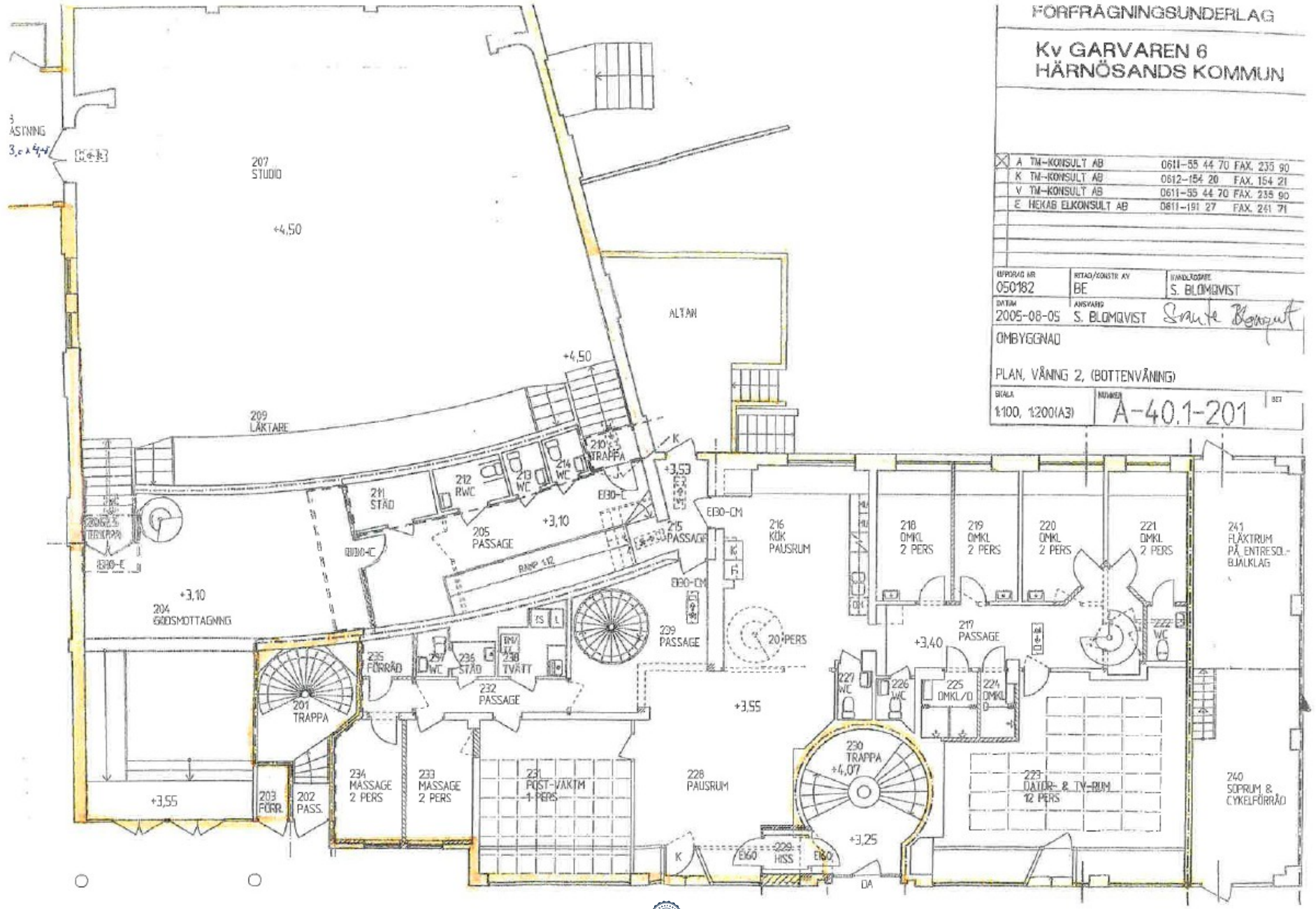
Underskrift

Ort/datum Härnösand 2026-	Ort/datum Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn AB Härnösandshus	Hyresgästens namn Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Göran Albertsson	Namnförtydligande Mikael Flodström

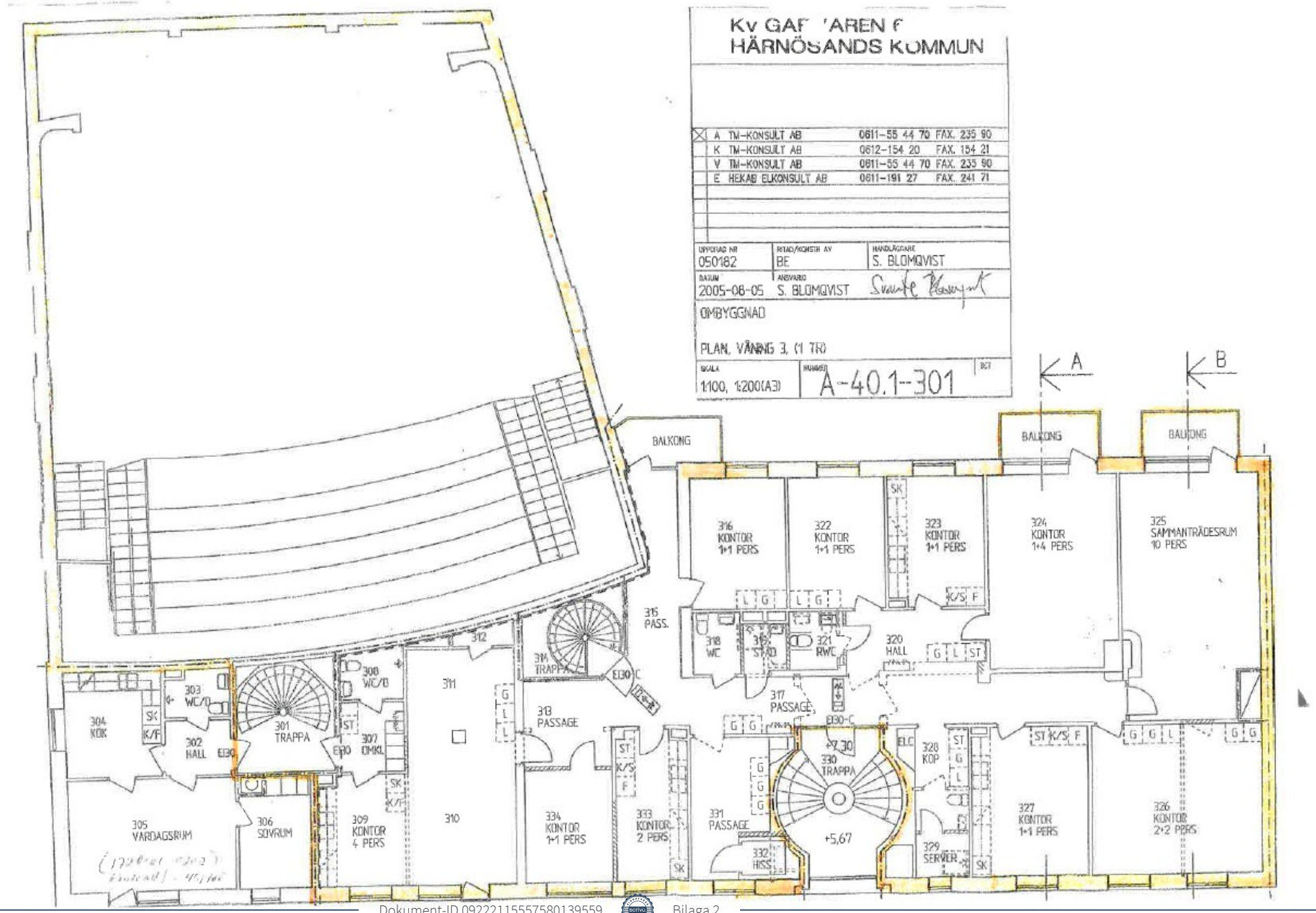
☐ Tillägget har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av tillägget med tillhörande signaturcertifikat.

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG
Kv GARVAREN 6
HÄRNÖSANDS KOMMUN
A TM-KONSULT AB 0611-55 44 70
K TM-KONSULT AB 0612-154 20
V TM-KONSULT AB 0611-55 44 70
E HEKAB ELKONSULT AB 0611-191 27
UPPDRAG NR 050182
RITAD/KONSTR AV BE
HANDLÄGGARE S. BLOMQVIST
DATUM 2005-08-05
ANSVARIG S. BLOMQVIST
OMBYGGNAD
PLAN, VÅNING 1, (KÄLLARVÅNING)
SKALA 1:100, 1:200(A3)
NUMMER A-40.1-101
108 APPARATRUM
EI60
107 VERKSTAD
+0,90
105 VERKSTAD
109 VERKSTAD
110 PASSAGE
EI30-C
112 FÖRRÅD
EI30-CN
104 PASSAGE
111 PASSAGE
113 PASSAGE
114 OMKLÄDNING
117 OMKL
119 OMKLÄDNING
118 BASTU
116 DUSCH
115 WC
120 DUSCH
121 WC DUSCH
122B TRAPPA
123 STÄD
122A PASSAGE
124 PASSAGE
125 PUMP
103A LÄGENHETSFÖRRÅD
102 PASSAGE
101 TRAPPA
134 PASSAGE
133 ELC
103B LÄGENHETSFÖRRÅD
LUCKA EI60
EI60
130 TRAPPA
127 PASSAGE
128 WC
103C LÄGENHETSFÖRRÅD
136 UNDERCENTRAL
135 FÖRRÅD
132 LÄGENHETSFÖRRÅD
131 FÖRRÅD
126 TVÄTTSTUGA
129 STRYK/MANGEL

Bilaga 1a

FÖRFRÅGNINGSUNDERLAG
Kv GARVAREN 6
HÄRNÖSANDS KOMMUN
A TM-KONSULT AB 0611-55 44 70 FAX. 235 90
K TM-KONSULT AB 0612-154 20 FAX. 154 21
V TM-KONSULT AB 0611-55 44 70 FAX. 235 90
E HEKAB ELKONSULT AB 0611-191 27 FAX. 241 71
UPPDRAG NR 050182
RITAD/KONSTR AV BE
HANDLÄGGARE S. BLOMQVIST
DATUM 2005-08-05
ANSVARIG S. BLOMQVIST
OMBYGGNAD
PLAN, VÅNING 2, (BOTTENVÅNING)
SKALA 1:100, 1:200(A3)
RITNINGS NR A-40.1-201
207 STUDIO
+4,50
209 LÄKTARE
ALTAN
210 TRAPPA
211 STÄD
212 RWC
213 WC
214 WC
205 PASSAGE
RAMP 1:12
215 PASSAGE
216 KÖK PAUSRUM
218 OMKL 2 PERS
219 OMKL 2 PERS
220 OMKL 2 PERS
221 OMKL 2 PERS
241 FLÄKTRUM PÅ ENTRESOL-BJALKLAG
204 GODSMOTTAGNING
+3,10
235 FÖRRÅD
237 WC
236 STÄD
238 TVÄTT
232 PASSAGE
201 TRAPPA
209 PASSAGE
20 PERS
217 PASSAGE
+3,40
222 WC
227 WC
226 WC
225 OMKL/D
224 OMKL
+3,55
230 TRAPPA +4,07
223 DATOR- & TV-RUM 12 PERS
240 SOPRUM & CYKELFÖRRÅD
234 MASSAGE 2 PERS
233 MASSAGE 2 PERS
231 POST-VAKTM 1 PERS
228 PAUSRUM
203 FÖRR
202 PASS.
229 HISS
+3,25
DA

Bilaga 1b

Kv GAF 'AREN 6
HÄRNÖSANDS KOMMUN
A TM-KONSULT AB 0611-55 44 70 FAX. 235 90
K TM-KONSULT AB 0612-154 20 FAX. 154 21
V TM-KONSULT AB 0611-55 44 70 FAX. 235 90
E HEKAB ELKONSULT AB 0611-191 27 FAX. 241 71
UPPDRAG NR 050182
RITAD/KONSTR AV BE
HANDLÄGGARE S. BLOMQVIST
DATUM 2005-08-05
ANSVARIG S. BLOMQVIST
OMBYGGNAD
PLAN, VÅNING 3, (1 TR)
SKALA 1:100, 1:200(A3)
NUMMER A-40.1-301
A
B
BALKONG
BALKONG
316 KONTOR 1+1 PERS
322 KONTOR 1+1 PERS
323 KONTOR 1+1 PERS
324 KONTOR 1+4 PERS
325 SAMMANTRÄDESRUM 10 PERS
315 PASS.
318 WC
319 STÄD
321 RWC
320 HALL
317 PASSAGE
312
314 TRAPPA
EI30
311
313 PASSAGE
308 WC/D
303 WC/D
304 KÖK
SK
K/F
302 HALL EI30
301 TRAPPA
ST
307 OMKL EI30
305 VARDAGSRUM
306 SOVRUM
309 KONTOR 4 PERS
310
334 KONTOR 1+1 PERS
333 KONTOR 2 PERS
331 PASSAGE
+2,30
330 TRAPPA
+5,67
328 KÖK
ELC
329 SERVER
332 HISS
327 KONTOR 1+1 PERS
326 KONTOR 2+2 PERS
K/S
F
G
L
T

Bilaga 1c

FASTIGHETSÄGARNA

INDEXKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 2

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
1720102-1302	Garvaren 6

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

Klausul

Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor 1 593 000 ska 100 %

eller _____ kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 1980 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastal såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastal, nämligen indextalet för oktober månad år 2024 .

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Tillägget kan bli såväl högre som lägre mellan olika år. Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Härnösand 2026-	Härnösand 2026-
Hyresvärd	**Hyresgäst**
AB Härnösandshus	Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Göran Albertsson	Mikael Flodström

☐ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastal

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Hur stor del av hyran som skall utgöra bashyra är en förhandlingsfråga. Andelens storlek kan bero på hyresavtalets övriga villkor såsom av hyra per kr/kvm, omsättningshyra, särskild debitering av värme, vatten, el, kyla eller andra förpliktelser som åvilar hyresgästen samt andra aspekter såsom lokalens underhållsbehov och parternas fördelning av ansvaret för underhåll.

Exempel andelsberäkning
Om det angivna hyresbeloppet är 200 000 kr och 50 % ska räknas upp är bashyran 100 000 kr.
Om det angivna hyresbeloppet är 400 000 kr och 75 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.
Om det i avtalet angivna hyresbeloppet är 300 000 kr och 100 % ska räknas upp är bashyran 300 000 kr.

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

Exempel

Beräkning av hyrestillägg för år 2023

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 2020, som är 336,97 (bastalet). Oktoberindex för år 2022 är 384,04.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 384,04 och 336,97. Skillnaden är positiv och uppgår 47,07.
2. Dividera 47,07 med 336,97 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 13 968,60 kr och utgör hyrestillägget för år 2023 enligt klausulen.

Alternativ A: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 340,40 (oktoberindex år 2021 var 346,44).

Skillnaden mellan antagna 340,40 och bastalet 336,97 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 3,43. Kvoten mellan 3,43 och bastalet 336,97, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 1017,89 kr för år 2023. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2022.

Alternativ B: Om KPI för oktober 2022 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 336,97 t ex 336,51.

Skillnaden mellan 336,51 och bastalet 336,97 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011, 2022 och 2023. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 3

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
1720102-1302	Garvaren 6

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara 100 procent

Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början

20 460 kronor per år

☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets _____ kronor.

Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara _____ procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.

Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Härnösand 2026-	Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn	**Hyresgästens namn**
AB Härnösandshus	Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud)	Namnteckning (firmatecknare/ombud)
☒ Firmatecknare	☒ Firmatecknare
☐ Ombud enligt fullmakt	☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	**Namnförtydligande**
Göran Albertsson	Mikael Flodström

☐ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign Sign

ANVISNINGAR

1.
Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.
Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.
Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräkningssätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.
Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.
I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.
Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

TILLÄGG

Särskilda bestämmelser

Bilaga nr 4

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
1720102-1302	Garvaren 6

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

Hyresgäst(er)

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

Tillägg

1. LOKALENS STORLEK, OMFATTNING, IORDNINGSSTÄLLANDE SKICK OCH ANVÄNDNING

1.1 LOKALENS STORLEK , OMFATTNING, IORDNINGSSTÄLLANDE OCH SKICK
Lokalerna har den storlek och omfattning som framgår av sidan 1 i formuläret och enligt bilagda ritningar, bilaga 1.

Lokalerna hyrs vid starten av hyresförhållandet ut i befintligt skick.

1.2 LOKALENS ANVÄNDNING
Lokalen med tillhörande anläggningar hyrs ut för att användas som musik- och dansteater samt kontorslokaler.

Hyresgästen ombesörjer och bekostar att nödvändiga myndighetstillstånd finns för att bedriva verksamheten.

Hyresgästen får inte ändra verksamheten utan hyresvärdens skriftliga godkännande.

Hyresgästen skall svara för städning av den förhyrda lokalen. Det åligger hyresgästen att ständigt hålla förhyrda utrymmen snygga och välstädade.

1.3 LOKALENS INREDNING
Lokalen hyrs ut utan särskild för verksamheten avsedd inredning.

1.4 PARKERINGSPLATSER
På fastigheten finns 6 parkeringsplatser. Tre parkeringsplatser ingår i hyreskontraktet. Resterande parkeringsplatser kan hyras separat av hyresgästen. Hyresvärden ansvarar för drift och skötsel av samtliga parkeringsplatser med tillhörande mv-stolpar.

2 HYRA OCH TILLÄGG TILL HYRA
2.1 HYRA, HYRESTID OCH INDEXERING AV HYRAN
Från och med tillträdesdagen ska Hyresgästen betala hyra och samtliga enligt detta hyresavtal utgående hyrestillägg och liknande. Hyran jämte hyrestillägg ska, för det fall inte annat framgår nedan, erläggas kvartalsvis i förskott utan anfordran senast sista vardagen före varje kvartals början.

2.2 EMBALLAGE OCH AVFALLAHANTERING
Kostnad för normala hushållssopor, inom fraktionerna brännbart och matavfall för vilka hyresvärden tillhandahåller kärl, ingår i hyran. Även källsorteringsmaterial såsom tidningar, glas, papper-, plast- och metallförpackningar för vilka hyresvärden tillhandahåller kärl ingår i hyran. Annat avfall såsom exempelvis stora emballage, deponi eller större mängder källsorteringsmaterial ingår ej i hyran. Det åligger Hyresgästen att själv svara för och bekosta uppsamling, sortering och transport av denna typ av sopor.

2.3 MOMS
Hyresvärden är frivilligt skattskyldig till moms för lokalen som utgör verksamhetslokal. Hyresgästen bedriver momspliktig verksamhet eller verksamhet som möjliggör att lokalen kan omfattas av frivillig skattskyldighet till moms för hyresvärden t.ex. verksamhet som bedrivs av kommun, regioner eller statlig myndighet. Om hyresgästen upphör att bedriva momspliktig verksamhet i lokalen eller sådan verksamhet som medför att hyresvärdens frivilliga skattskyldighet upphör, ska hyresgästen förutom vad som anges på sidan 2 i formuläret även fullt ut ersätta hyresvärden för skattetillägg och ränta.

I de fall lokalen helt eller delvis har vidareupplåtits, i ett eller flera led, är hyresgästen även ersättningsskyldig gentemot hyresvärden enligt ovan för åtgärd som vidtas av andrahands- eller tredjehandshyresgäst.

Tillägg

3. DRIFT, UNDERHÅLL OCH BRUKANDE

3.1 ANSVAR FÖR UNDERHÅLL MM
Fastighetens grundinstallationer avseende ventilation är normalt i drift efter behov med undantag för eventuella reparations- och servicearbeten. Hyresvärden garanterar ej viss temperatur i Lokalen.

Hyresvärden ska fortlöpande underhålla Lokalen vad avser byggnadsstomme och byggnadens fasta installationer för att försörja byggnaden med el, VA, värme, varmvatten och ventilation.

Fördelning av ägar- och underhållsansvar i övrigt framgår av gränsdragningslistan, bilaga 5.

För åtgärder som Hyresgästen ger upphov till genom felaktig användning, onormalt slitage och åverkan ska hyresgästen alltid stå det fulla ansvaret. Hyresgästen ansvarar också för sanering av klotter.

3.2 MYNDIGHETSKRAV MM
Det åligger hyresgästen att på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som av försäkringsbolag eller byggnadsnämnd, miljö- och hälsoskyddsnämnd, brandmyndighet eller annan myndighet eller motsvarande från och med tillträdesdagen kräver eller kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Detta innebär att Hyresgästen från och med tillträdesdagen svarar för alla åtgärder som krävs för att lokalen ska få användas för den avsedda verksamheten. Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden innan åtgärd vidtas.

3.3 AVFALLSHANTERING
Hyresgästen ska sköta sin hantering av avfall så att det inte orsakar olägenheter för tredje man. Hyresgästen ska tillse att avfall hanteras i enlighet med vid varje tid gällande bestämmelser meddelade enligt författning eller av Hyresvärden. Hyresgästen svarar för eventuella kostnader för anpassning av sophanteringssystem i Lokalen. Hyresgästen har även att informera sina anställda och anlitade entreprenörer om gällande avfalls- och miljöbestämmelser.

3.4 FÖRDELNING AV LOKALVÅRDSANSVAR
Hyresgästen ansvarar för lokalvård inom förhyrd yta vilket även omfattar putsning av fönster och andra glaspartier.

3.5 MARKSKÖTSEL
Hyresvärden ansvar för och bekostar all yttre skötsel av mark inklusive markanläggningar, såväl sommar som vinter.

3.6 ANSVAR FÖR ÅTAGANDEN MM
Om Hyresgästen åsidosätter sina åtaganden enligt Hyresavtalet, förutom betalning av hyra och hyrestillägg, och inte efter anmaning vidtar rättelse utan dröjsmål, har Hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på Hyresgästens bekostnad.

3.7 NEDSÄTTNING AV HYRA
Tillfälligt avbrott i försörjningen av el, vatten, avlopp, värme, ventilation eller dylikt medför inte rätt till nedsättning av hyra eller skadestånd. Om Hyresgästens verksamhet påverkas även vid ett tillfälligt avbrott i mediaförsörjningen åligger det hyresgästen att säkerställa att det finns erforderligt back-up system.

Hyresgästen har inte heller rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i hyresrätten till följd av att Hyresvärden låter utföra reparationer eller sedvanligt underhåll i fastigheten.

4 ÖVRIGA BESTÄMMELSER

4.1 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER
Hyresgästen är skyldig att följa de säkerhetsföreskrifter som Hyresvärden, försäkringsbolag, eller myndigheter utfärdar.

4.2 OLYCKSSKYDD MM
Hyresvärden och Hyresgästen ansvarar gemensamt för Lokalens brandskydd enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Hyresvärden och Hyresgästen ska på begäran av den andre lämna de uppgifter som denne behöver för att kunna fullgöra sin skyldigheter enligt lagen och därtill hörande föreskrifter.

Tillägg

Hyresgästen är skyldig att inom Lokalen i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Hyresgästen är skyldig att vidta de åtgärder inom Lokalen som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Hyresgästen förbinder sig även att inte på något sätt blockera Fastighetens utrymningsvägar.

Det är av synnerlig vikt för Hyresvärden att Hyresgästen fullgör sina förpliktelser enligt ovan.

Ansvarsfördelning mellan parterna avseende brandskydd i övrigt under hyresförhållandet framgår av till Hyresavtalet hörande brandskyddsklausul för lokaler, bilaga 6.

4.3 SKYLTAR MM
Hyresgästen har först efter särskild skriftlig överenskommelse rätt att i eller på Fastigheten uppsätta skylt, ljusreklam, annan skyltning eller markiser, antenn, parabol eller dylikt på av hyresvärden anvisad plats. Hyresgästen svarar för inhämtande av myndighetstillstånd som krävs (t.ex. bygglov) och alla kostnader med anledning av uppsättandet. Hyresgästen ansvarar för all skada orsakad av vad som uppsätts eller som kommer till följd av arbeten som utförs på detta. Vid fastighetsunderhåll såsom t.ex. fasadrenovering ska Hyresgästen ombesörja och bekosta nedmontering och efter renoveringens färdigställande, uppmontering av vad som nedmonterats. Vid Hyresavtalets upphörande ska Hyresgästen ombesörja nedmontering av vad som uppsatts samt återställa eventuella skador på fasaden. Hyresgästen ska ersätta Hyresvärden för eventuell reklamskatt som upplåtelsen kan medföra.

4.4 ANSVAR FÖR SKADOR MM
Hyresgästen ska väl vårda Lokalen och Gemensamma utrymmen samt utöva fortlöpande noggrann tillsyn. Hyresgästen svarar fullt ut för alla skador i Lokalen och på byggnaden såvida inte skadan orsakats av Hyresvärden.

4.5 LÅS OCH LARM MM
Hyresgästen ansvarar för att Lokalen är utrustad med för verksamheten erforderliga passer-, lås-, larm-, och säkerhetssystem. Hyresgästen ska samråda med Hyresvärden innan installation vidtas. Hyresgästen ska iaktta de säkerhetsföreskrifter som Hyresvärden utfärdar beträffande låsning av dörrar m.m. Hyresgästen ansvarar under hyresförhållandet för säkert handhavande av nycklar och eventuella passerkort till Lokalen och Fastigheten. Hyresgästen ska bekosta alla eventuella kostnader med anledning av förlust av nycklar eller passerkort eller bristande handhavande i övrigt, inkluderat låsbyte byte av passersystem och andra följdkostnader.

4.6 ÅTERSTÄLLANDE VID AVFLYTTNING
Hyresgästen är skyldig att senast på dagen för hyresavtalets upphörande på egen bekostnad återställa lokalen i godtagbart skick samt återlämna den tömd, sanerad och väl rengjord. Hyresgästen ska, om inte annat överenskoms, medta och bortforsla av hyresgästen särskild bekostad inredning och utrustning (även inkluderat data- och telekablage) samt reparera eventuell uppkommen skada på lokalen eller byggnaden och fastigheten i övrigt. Hyresgästen ska vid samma tillfälle överlämna samtliga port- och dörrnycklar, passerkort eller motsvarande, även om de anskaffats av Hyresgästen.

4.7 ÖVERLÅTELSE, UPPLÅTELSE I ANDRA HAND OCH ÄNDRAD VERKSAMHET
Hyresgästen får inte utan Hyresvärdens skriftliga godkännande överlåta hyresrätten enligt Hyresavtalet eller upplåta Lokalen, helt eller delvis, i andra hand.

Hyresgästen får inte utan Hyresvärdens skriftliga godkännande ändra verksamheten i Lokalen.

4.8 FULLSTÄNDIGHET, ÄNDRINGAR OCH TILLÄGG
Hyresavtalet utgör parternas fullständiga reglering av alla frågor som Hyresavtalet berör. Alla eventuella skriftliga eller muntliga åtaganden och utfästelser som föregår/föregått Hyresavtalet ersätts av innehållet i Hyresavtalet.

Eventuella ändringar och tillägg till Hyresavtalet ska vara skriftligen avfattade och undertecknade av parterna för att vara bindande.

4.9 FÖRETRÄDESORDNING
Om det förekommer motstridiga uppgifter ska vad som angivits i denna bilaga gälla före vad som angivits i

Särskilda bestämmelser

Bilaga nr 4

Tillägg

Formuläret eller i andra bilagor tillhörande Hyresavtalet.

Underskrift

Ort/datum Härnösand 2026-	Ort/datum Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn AB Härnösandshus	Hyresgästens namn Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Göran Albertsson	Namnförtydligande Mikael Flodström

☐ Tillägget har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av tillägget med tillhörande signaturcertifikat.

FASTIGHETSÄGARNA

GRÄNSDRAGNINGSLISTA FÖR LOKAL

FÖRDELNING AV UNDERHÅLLS- OCH UTBYTESANSVAR

Bilaga nr 5

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
1720102-1302	Garvaren 6

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

Framgår det inte av gränsdragningslistan eller annan överenskommelse vem som har underhålls- eller utbytesansvar gäller följande.

1. Fastighetsägaren/hyresvärden ansvarar för allt som enligt jordabalkens bestämmelser kan hänföras till fastighets- eller byggnadstillbehör.
2. Hyresgästen ansvarar för all lös egendom. Hyresgästen ansvarar också för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna under pågående kontraktstid, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hur gränsdragningslistan ska fyllas i

1 . Gränsdragningslistan rör bara objekt som ingår i upplåtelsen enligt hyresavtalet.
2 . Markera underhålls- och utbytesansvar med X vid varje punkt nedan. Var noggrann med att gå igenom hela gränsdragningslistan. Markera även om utrustning saknas, genom anteckning eller strykning av punkten. Detta är viktigt för att undvika framtida tvister mellan parterna.
3 . Parterna kan, till ledning för ett ställningstagande när en viss utrustning bör bytas, göra en anmärkning om den förväntade återstående användningstiden med hänsyn till t.ex. teknisk eller ekonomisk livslängd.
4 . Om ett särskilt underhållsansvar krävs för viss utrustning, exempelvis att serviceavtal ska tecknas, bör en anmärkning göras om detta.
5 . Om en part har underhållsansvar men kostnaden ska bäras av den andra parten, bör en anmärkning göras om detta.

Definitioner

1 . Underhåll

Åtgärder vilka syftar till att löpande upprätthålla funktionen hos ett objekt så att objektet uppnår normal livslängd. Den funktion som ska upprätthållas är den för objektet avsedda med hänsyn till objektets skick vid hyresförhållandets början, objektets ålder och prestanda. Åtagandet omfattar planerad skötsel av objektet såväl som reparation och byte av engångsartiklar och förslitningsdetaljer. Åtgärder ska utföras fackmässigt.

2 . Utbyte

Med utbyte avses att byta ut ett nedan markerat objekt i sin helhet. Utbyte ska ske när livslängden uppnåtts, när underhåll inte längre kan utföras eller inte längre kan utföras till en skälig kostnad.

ALLMÄNT

		Underhållsansvar		Utbytesansvar		Anmärkning
		Hv	Hg	Hv	Hg	
Lokalen, utvändigt	Entré- och andra dörrar som leder till eller från lokalen	☒	☐	☒	☐	Avser ytterdörrar
	Dörröppnare och dörrstängare	☒	☐	☒	☐	Avser ytterdörrar
	Skyltar, skyltskåp	☒	☐	☒	☐	HG ansvarar för egna skyltar
	Fönster och karmar	☒	☐	☒	☐	
	Markiser	☐	☒	☐	☒	I förekommande fall
	Lastintag/-kaj	☒	☐	☒	☐	
	Belysningsarmaturer	☒	☐	☒	☐	
	Skyltbelysning	☒	☐	☒	☐	HG ansvarar för egna skyltar
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Lokalen, invändigt	Ytskikt väggar	☐	☒	☐	☒	
	Ytskikt tak	☐	☒	☐	☒	
	Ytskikt golv	☐	☒	☐	☒	
	Innerdörr, inklusive beslag, dörrstängare	☐	☒	☐	☒	
	Dörröppnare och dörrstängare	☐	☒	☐	☒	
	Fönster och karmar	☒	☐	☒	☐	

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

ALLMÄNT forts.		Underhållsansvar		Utbytesansvar		Anmärkning
		Hv	Hg	Hv	Hg	
Lokalen, invändigt forts.	Glaspartier i lokalen	☐	☒	☐	☒	
	Skyltar	☐	☒	☐	☒	
	Rulljalusier	☐	☐	☐	☐	Inte tillämpligt
	Fast belysning	☒	☐	☒	☐	Allmänbelysning
	Särskilt anpassad belysning för verksamheten	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Våtrum	Sanitetsporslin	☒	☐	☒	☐	
	Duschar	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt golv	☐	☒	☐	☒	
	Ytskikt väggar	☐	☒	☐	☒	
	Ytskikt tak	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Toalett	Sanitetsporslin	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt golv	☐	☒	☐	☒	
	Ytskikt väggar	☐	☒	☐	☒	
	Ytskikt tak	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Pentry	Maskiner i kök och pentry	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Inredning som hyresvärden särskilt tillhandahåller för verksamheten		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
INSTALLATIONER Värme	Luftvärme	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
	Värmecentraler	☒	☐	☒	☐	
	Värmeväxlare	☒	☐	☒	☐	
	Värmeåtervinningssystem	☒	☐	☒	☐	
	Övriga värmeanläggningar	☒	☐	☒	☐	

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

INSTALLATIONER forts.		Underhållsansvar		Utbytesansvar		Anmärkning
		Hv	Hg	Hv	Hg	
Värme forts.	Mätare	☒	☐	☒	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Vatten, avlopp	Varmvattenberedare	☒	☐	☒	☐	
	Utslagsbackar	☒	☐	☒	☐	
	Mätare	☒	☐	☒	☐	
	Golvbrunnar	☐	☒	☒	☐	UH avser även ev. rensning
	Vattenlås	☐	☒	☒	☐	UH avser även ev. rensning
		☐	☐	☐	☐	
El	Elmätare	☒	☐	☒	☐	
	Elcentraler	☒	☐	☒	☐	
	Eluttag och dosor	☒	☐	☒	☐	
	Fiber/datauttag	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
Kyla och ventilation	Särskilt kylaggregat	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
	Till- och frånluftsdon	☐	☒	☒	☐	Rengöring utan demontering
	Kylaggregat till data- och/eller serverrum	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
	Kylaggregat till förvarings- och avfallsrum	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
	Andra fläktanordningar	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
	Mätare	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Lås och säkerhet, i lokalen	Lås	☐	☒	☐	☒	
	Larm	☐	☒	☐	☒	
	Monitorer och detektorer	☐	☒	☐	☒	
	Övervakningskameror	☐	☒	☐	☒	I förekommande fall
	Passersystem	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
Lås och säkerhet, skalskydd	Dörrlås till entréer och andra dörrar som leder till eller från lokalen	☐	☒	☐	☒	
	Övervakningskameror	☐	☒	☐	☒	I förekommande fall
	Monitorer och detektorer	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

INSTALLATIONER forts.

	Underhållsansvar Hv	Underhållsansvar Hg	Utbytesansvar Hv	Utbytesansvar Hg	Anmärkning
Hissar och rulltrappor					
Personhissar	☒	☐	☒	☐	
Gods-/varuhissar	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
Rulltrappor	☐	☐	☐	☐	Ej tillämpligt
Andra flyttanordningar	☒	☐	☒	☐	Lyftbord
Trapphiss	☒	☐	☒	☐	2 st.
	☐	☐	☐	☐	
Tele- och datakommunikation					
Ledning för telefoni	☐	☒	☐	☒	
Ledning för data	☐	☒	☐	☒	
Ledning för bredband	☐	☒	☐	☒	
Ledning för kabeltv	☐	☒	☐	☒	
Anordningar för trådlös tv	☐	☒	☐	☒	
	☐	☐	☐	☐	
	☐	☐	☐	☐	

Särskilda underhållsavtal

Underhållsavtal med extern leverantör fordras för följande utrustning/installation:	Avtal tecknas av Hv	Avtal tecknas av Hg	Anmärkning
Rulltrappor	☐	☐	
Personhiss	☐	☐	
Varuhiss	☐	☐	
Kylaggregat	☐	☐	
Fjärrkyla	☐	☐	
Ventilation	☐	☐	
	☐	☐	
	☐	☐	

Underskrift

Ort/datum Härnösand 2026-	Ort/datum Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn AB Härnösandshus	Hyresgästens namn Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Göran Albertsson	Namnförtydligande Mikael Flodström

☐ Gränsdragningslistan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av gränsdragningslistan med tillhörande signaturcertifikat.

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

FASTIGHETSÄGARNA

BRANDSKYDDSKLAUSUL
FÖR LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 6

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
1720102-1302	Garvaren 6

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
AB Härnösandshus	556160-8430

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
Scenkonst Västernorrland AB	556751-8344

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

☒ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

☐ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete
Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

- att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras
- att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,
- att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta
- att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum
Härnösand 2026-	Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn	**Hyresgästens namn**
AB Härnösandshus	Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning(firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande	Namnförtydligande
Göran Albertsson	Mikael Flodström

☐ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 68 upprättat i juni 2005 och reviderat 2005 i samråd med Svensk Handel och Visita, samt 2018, 2021 och 2022 även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Härnösandshus

BILAGA

TILL KLAUSUL OM BRANDSKYDD

Bilaga nr: **6b**

Ansvarsfördelning av brandskyddsåtgärder m.m.

Avser	Gränsdragningslista av brandskyddsåtgärder m.m. avseende
	Hyreskontrakt nr: **172-01-02-1302**
	Fastighetsbeteckning: **Garvaren 6**
Ansvar för åtgärder	Hyresvärden (Hv) och hyresgästen (Hg) har vid inventering av brandskyddsåtgärder i lokalen kommit överens om följande ansvarsfördelning (med ansvarig avses drift och underhållsskyldighet) N/A betyder ej tillämplig:

Benämning	Del av fastighet	Beskrivning	Ansvarig Hv	Hg	N/A
Byggnadstekniskt brandskydd			**Hv**	**Hg**	**N/A**
Brandcellsgränser	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Dörrar i brandcellsgräns	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Dörrar i utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Lås och beslag dörrar i brandcellsgräns och/eller utrymningsväg	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Brandgasventilation, rökluckor	Inom fastighet				x
Skydd mot brand- och brandgasspridning via ventilationssystemet	Inom fastighet		x		
Brandskydd av bärande stomme	Inom fastighet		x		
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad	Inom fastighet		x		
Brandtätningar	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Ytskikt och beklädnader	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Utrymning			**Hv**	**Hg**	**N/A**
Utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Utrymningsplan			x		
Nödbelysning	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Vägledande markering	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Lås och beslag på utrymningsdörr	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Brandsläckning och brandskyddsanläggningar			**Hv**	**Hg**	**N/A**
Brandlarm	Utanför uthyrningsenhet				x
	Inom uthyrningsenhet			x	
Utrymningslarm	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	

Härnösandshus

BILAGA

TILL KLAUSUL OM BRANDSKYDD

Bilaga nr: **6b**

Ansvarsfördelning av brandskyddsåtgärder m.m.

Ansvar för åtgärder

Hyresvärden (Hv) och hyresgästen (Hg) har vid inventering av brandskyddsåtgärder i lokalen kommit överens om följande ansvarsfördelning (med ansvarig avses drift och underhållsskyldighet) N/A betyder ej tillämplig:

Benämning	Del av fastighet	Beskrivning	Ansvarig		
Brandsläckning och brandskyddsanläggning forts.			**Hv**	**Hg**	**N/A**
Stigarledningar	Utanför uthyrningsenhet				x
	Inom uthyrningsenhet				x
Sprinklerledningar	Utanför uthyrningsenhet				x
	Inom uthyrningsenhet				x
Handbrandsläckare	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Tillträdesväg för räddningstjänst	Utanför uthyrningsenhet		x		
	Inom uthyrningsenhet			x	
Organisatoriska brandskyddsåtgärder			**Hv**	**Hg**	**N/A**
Brandskyddsdokumentation			x		
Insatsplan			x		
Driftsinstruktioner, kontrollplan och rutiner				x	
Övningar	Utrymning fastighet			x	

Övrigt

Underskrift

Ort/datum:	Ort/datum:
Härnösand 2026-	Härnösand 2026-
Hyresvärdens namn:	Hyresgästens namn:
AB Härnösandshus	Scenkonst Västernorrland AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud): [x] Firmatecknare [ ] Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud): [x] Firmatecknare [ ] Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande:	Namnförtydligande:
Göran Albertsson	Mikael Flodström

Region Västernorrland

Tjänsteställe, handläggare
Johanna Ström

Datum	Dnr	Sida
2026-05-07	25RUN6	1(6)

Distribution

Minnesanteckningar, Ägarforum med Scenkonst Västernorrland AB

Datum: 20 april 2026
Tid: 10:00-13:00

Plats: Scenkonst Västernorrland

Deltagare:

Niklas Säwén, Sundsvalls kommun

Jonas Walker, Sundsvalls kommun

Jonny Lundin, Region Västernorrland

HansOlov Furberg, Region Västernorrland

Maria Oldenmark, Region Västernorrland

Ewa Back, Scenkonst Västernorrland AB

Mikael Flodström, Scenkonst Västernorrland AB

Annika Wikström, Scenkonst Västernorrland AB

1. Mötets öppnande

- Närvaro
- Dagordningen godkändes.
- Föregående mötesanteckningar godkändes.

2. Dialog och diskussion

3. Frågor från ägarna kring Scenkonst Västernorrlands verksamhetsberättelse 2025

Antal aktiviteter i länet är en ganska rörlig massa från år till år, särskilt aktiviteterna i Övik har ökat sedan förra året. Är det en medveten satsning på Övik eller är det sommarteatern som slår igenom?

Fler aktiviteter i Örnsköldsvik beror på särskilda satsningar på att öka närvaron i kommunen inte minst sommarteater. Något färre aktiviteter i Ånge jämfört med 2024, men representerar ett mer normalt läge, då 2024 låg högre än vanligt.

Trots "Kristina" så har den sammanlagda publiken minskat något och publikmängden i Sundsvall har också minskat en del. Vad är det som har valts bort under hösten 2025? Det verkar också som att det är aktiviteter för barn och unga som har blivit färre och har påverkats av den större satsningen under hösten. Är det skolföreställningar som har försvunnit eller andra satsningar?

Kristina från Duvemåla genomfördes med stöd av teaterns produktionsbudget och musikens vanliga produktionsbudget. Något minskat publikantal på totalen under 2025. Ingen höstlovsorkester genomfördes under 2025. Fler gästspel genomfördes, i lokaler med mindre publikkapacitet eftersom Tonhallen var upptagen.

Den länsinterna kulturresan (Duvemåla) är intressant att följa och där kanske det finns mer statistik att presentera?

De flesta besökarna kom från Sundsvall och de flesta köpte biljett på nätet. Många tillresta bodde på hotell och över 90 % var mycket nöjda med musikalen. Första försöket med premiumbiljetter förr väl ut. Premiumbiljetterna gick år först. Mer information finns i rapporten som biläggs dessa anteckningar.

Hur bedöms det besparingsarbete som genomförs komma att påverka ekonomin i ett längre perspektiv? Hur får dessa besparingar långsiktig effekt?

Genom fler samproduktioner. Musiken, orkesterns utökade tjänstgöringsgrad påverkar. Turnéer kan behöva minskas. Möjligheter genom interregional samverkan Kultur i norr diskuterades. Ett större interregionalt projekt för att professionalisera arrangörskapet vore intressant. NMD: ett särskilt ansvar för att arrangera och marknadsföra i det egna länet när NMD kommer till orten. Möjlighet att utveckla och bygga ut NMD utan att riskera stödet vore intressant. Frågan drivs vidare av kulturcheferna och inom Kultur i norr.

4. Lönesituationen vid Norrdans utifrån ändrade statliga löneregler

Justeringen av dansarnas löner sker samtidigt som ett sparprogram på flera miljoner. Lönejusteringarna bidrar till ökande kostnader som inte ryms i budget, drygt 0,5 miljon per år. En nationell diskussion kring eventuella undantag görs (genom Svensk Scenkonst). Problemet är mer aktuellt i Norrland än resten av landet eftersom löneläget är ett annat och att dansarna ofta är unga. Ägarna menar att för både kommunen och regionen finns samma problem kring vårdpersonal.

Ägarforum beslutar att frågas tas med i diskussion om budgetförutsättningar. Förslag att ev. att kommunen och regionen gör gemensam sak och tar fram en skrivelse för att

påverka den nationella nivån. Ett uppdrag ges till bolaget att skapa ett utkast till debattartikel.

5. Kammarorkesterns finansiering från 2028 och framåt
RVN har ett beslut kring 2027. För kommunen ligger förslaget i budgetförutsättningarna inför nästkommande år, beslut tas dock först i december. Det är svårt att uttala sig om vad som händer efter valet och det är ett osäkert läge även kring statens anslag och möjlighet till satsningar. Bolaget ser svårigheter med samtidigt spar och en satsning på orkestern. Sundsvall aviserar kommande tuffa ekonomiska år som kan göra det svårt att öka fortsatt finansiering över nivån för 2027, men kommer diskutera att permanenta tillskottet för avsiktsförklaringen från och med 2028 i budgetarbetet.
RVN tar med frågan in i budgetarbetet. Tjänstgöringsgraden för orkestern ligger nu på 70% och bolaget kan för närvarande inte anställa på vakanser. Notbibliotekarie och tekniker är heltidsanställda.
Ägarforum diskuterade hur bilden av orkestern ser ut, kommer orkestern att nå ut bättre i hela länet med heltidstjänster? Bolaget lyfter att orkestern kommer att nå ut bredare genom mindre ensembler vilket lyfts som viktigt. Ägarforum anser att det är viktigt att det finns en tydlig utvecklingsbeskrivning att kommunicera som skapar förståelse för satsningen för länsmedborgare utanför de större tätorterna. Bolaget påminde om att en sådan finns i de PM och underlag som togs fram inför avsiktsförklaringen.

6. Budgetprocess och dialog 2027
Datum för dialog bokas. Planeringsförutsättningarna i Sundsvalls kommun ligger fortfarande som fast belopp men ligger på 800 000 per år istället för tidigare 500 000.

7. Information från Scenkonst Västernorrland AB
Inga större aktiviteter utanför verksamhetsplan. Sommarteater planeras i Härnösand under två år. Samtal om kommande större musikalsatsningar. Diskussion kring de kostnader som Sundsvalls kommun fick bära i samband med Kristina från Duvemåla: Finns det en möjlighet att genomföra större satsningar utan att ägarna/staten stå för finansiering? Sponsringsprojekt har genomförts med Handelsbanken men är i regel väldigt svårt. Reflektion från Scenkonst Västernorrland att sponsring tar tid, samt att sponsring inte bidrar till grundfinansiering, medel från sponsring kan inte budgeteras i förväg. Större satsningar har ett mönster där arrangörskommunen går in med extra medel.

8. Information från Sundsvalls kommun
Ekonomin i fokus. Kommunen väntar några tuffa år utifrån ekonomi och demografi och ett antal frågor har pekats ut som kräver översyn. Kommunen aviserar att en fråga är hyror på Tonhallen. Sundsvalls kommun informerar att besluta om att sälja delar av

fastighetsbeståndet hos SKIFU (som Scenkonst Västernorrland idag hyr av) bestånd har beslutats av kommunfullmäktige. Det fanns förslag från tjänstemannaorganisationen att gå vidare med att sälja även Teater Västernorrlands lokal, men det sade politiken nej till. Arbete med konsert och kongress pågår och möjliga affärsupplägg ses över. Bedömning att inget beslut fattas innan valet. Redogörelse för aktuella alternativ presenteras i början av 2027. Tydligt att flera intressenter önskar att kommunen tar visst ansvar för ägandet och inte enbart inhyrning, men dialog pågår.

9. Information från Region Västernorrland

Länsstyrelsen Västernorrland har tillsammans med två andra regioner fått ett uppdrag kring samverkan kultur och näringsliv.

Kulturplaneprocess: Ett fyrtiotal dialoger har genomförts. Några tydliga utvecklingsspår/förflyttningar har identifierats, till exempel kulturens roll för demokrati och resiliens, ökat ungas inflytande och möjlighet att påverka, stärkt tillgång utifrån kommunernas olika mottagarkapacitet samt jämlika förutsättningar mellan olika konstformer. Den största skillnaden jämfört med gällande plan är konkreta prioriteringar kopplade till de tre övergripande målen. Remiss: beslut om remissversion 22 april, remisseminarium 23 april, remissvar senast 10 juni.
Färdig plan: beslut Regional utvecklingsnämnd 2 september, regionstyrelsen 3 september och regionfullmäktige 23 september.

10. Övriga frågor

Scenkonst Västernorrland lyfter att överenskommelse kring hyresavtal i Härnösand inte är klart. Svårigheter finns i att komma överens mellan bolaget och Härnösands kommun. Avtalsförslaget gäller en tioårsperiod. Avtalsförslaget som tagits fram ger för få fördelar enligt bolagets styrelse som önskar ett direktiv från ägarna innan avtalet i dess nuvarande form kan signeras. Ägarna meddelar att ett ägardirektiv i en specifik hyresavtalsfråga är inte aktuell. Tecknade och ändringar gällande hyresavtal över en miljon kronor ska dock enligt aktieägaravtal tas upp i Ägarforum.
Majoritetsägaren betonar vikten av att träffa en långsiktig hyresöverenskommelse med Härnösands kommun, att föreslagen avtalslängd om tio år överensstämmer väl med bolagets hyresavtal i Sundsvall, samt att fördelar finns för bolaget i form av bland annat nyttjandegrad samt lägre kvadratmeterpris i Härnösand jämfört med Sundsvall.

Inriktningen kring breddat ägande av bolaget är tydlig från ägarnas sida där Norrdans lokalisering i Härnösand är en bärande del i träffad överenskommelse.

Sundsvalls kommuns ägarrepresentant menar att Härnösands kommun borde vara öppna för att kompromissa i frågan om hyresavtalslängd, exempelvis om en avtalstid på fem år i stället för föreslagna tio år. Sundsvalls kommun anser att hyreslängden aldrig varit en förutsättning för det breddade ägandet. Däremot ett hyreskontrakt och att

bolaget ska ha verksamhet i Härnösand. Nivåer och avtalslängd bör beslutas av styrelsen i Scenkonstbolaget.

Ägarforum beslutar att tjänstepersoner vid Region Västernorrland och Sundsvalls kommun ser över hyresavtal/avtalsförslag utifrån frågan om likvärdighet kring bolagets nyttjande av Härnösands teater och Tonhallen i Sundsvall, tillsammans med Härnösands kommuns och bolagets företrädare. Region Västernorrland sammankallar. Ägarforum ser det vidare som önskvärt att hyresavtal i Härnösand tecknas snarast möjligt.

11. Datum för kommande möte

- Ägarforum 3/11 kl.09.00
- Tid för Dialog om budgetförutsättningar 13/5 08.00

12. Mötets avslutande

Mötes avslutades

PROTOKOLL 6
STYRELSEMÖTE
SCENKONST VÄSTERNORRLAND AB

Tid: Onsdag 16 september 2026 kl. 9.00 – 12.00

Plats: Scenkonst Västernorrland, Norra Järnvägsgatan 10, Sundsvall, Konferensrum Regissören och via Teams

Närvarande:

Ledamöter

Ewa Back	Ordförande
Ulf Bylund	Vice ordförande
Margareta Engström	
Stefan Frankl	
Kristian Åsander (via Teams)	
Knapp Britta Thyr (via Teams)	

Arbetstagarrepresentanter

Carin Sjödin	Ordinarie
Sara Högsten	Suppleant
Amanda Cederberg (via Teams)	Suppleant

I tjänsten

Mikael Flodström	Verkställande direktör
Andreas Näsholm	HR Administratör
Birgitta Ulming	Kommunikationschef
Liz Kinoshita	Danschef

Frånvarande

Christoffer Thorsell

§ 63 Mötets öppnande

Ordförande Ewa Back hälsade styrelsen välkommen.

§ 64 Godkännande av dagordningen

Dagordning och handlingar inför dagens möte har sänts ut till styrelsen via e-post 2026-09-09

Beslut

Styrelsen beslutade

att godkänna föreliggande dagordning (bilaga 1)

Scenkonst Västernorrland AB
Norra Järnvägsgatan 10 • 852 31 Sundsvall

Dokument-ID 09222115557591613974 Signerat AN, EB, ME

§ 65 Val av protokollsjusterare

Beslut
Styrelsen beslutade
att jämte ordföranden utse Margareta Engström att justera dagens protokoll.

§ 66 Föregående protokoll
Protokoll från styrelsemöte 2026-06-23 har sänts ut tillsammans med kallelsen till dagens möte.

Beslut
Styrelsen beslutade
att godkänna protokollet samt lägga det till handlingarna.

§ 67 Beslutslogg
Styrelsen gick igenom tagna men ej genomförda beslut i beslutsloggen.

Beslut
Styrelsen beslutade
att lägga den till handlingarna. (bilaga 2)

§ 68 Ekonomisk rapport, tertial 2
Mikael Flodström föredrog delårsbokslutet per 26-08-31 samt en prognos för hela 2026.

Bolagets resultat uppgår till -336 tkr per 26-08-31 jämfört med budgetens -1500 tkr.
Prognosen per 26-12-31 uppgår till -1600 tkr.

Beslut
Styrelsen beslutade
att fastställa delårsbokslutet per 2026-08-31 samt skicka det till ägarna. (bilaga 3)

§ 69 Information om sparprogrammet
Birgitta Ulming informerade om sparprojektet.

Beslut
Styrelsen beslutade
att lägga informationen till handlingarna (bilaga 4)

Dokument-ID 09222115557591613974 Signerat AN, EB, ME

§ 70 Konferensinbjudningar
Länsteatrarnas höstmöte 2026, onsdag 4 november - fredag 6 november i Luleå.
Regional Musik i Sverige (RMS) höstmöte 2026 i Jönköping 7–9 oktober.
Ewa Back förvarnade alla att kontrollera sina kalendrar för deltagande vid Folk och Kultur den 10–13 februari 2027.

Beslut
Styrelsen beslutade
att Ulf Bylund deltar på Länsteatrarnas höstmöte, Margareta Engström och Ewa Back deltar på RMS höstmöte.

§ 71 Rapport från VD
VD Mikael Flodström informerade om följande punkter:

- Scenhyror Sundsvall
- Svensk Scenkonst branschdagar i Sundsvall 10–12 maj 2028
- Orkestersatsningen
- Rekrytering musikchef

Beslut
Styrelsen beslutade
att lägga informationen till handlingarna. (bilaga5)

§ 72 Information från Norrdans
Liz Kinoshita, Norrdans nya danschef, presenterade sig och informerade om hur hon tänker leda Norrdans framåt och presenterade kommande föreställningar.

Beslut
Styrelsen beslutade
att lägga informationen till handlingarna. (bilaga 6)

§ 73 Övriga frågor
Inga övriga frågor fanns.

§ 74 Mötet avslutas
Ordförande tackade för mötet och förklarade mötet avslutat.

Nästa möte är planerat att äga rum torsdagen den 19:e november 2026.

Vid protokollet: Andreas Näsholm

Justeras: Ewa Back
Margareta Engström

Digital signering längst ner i dokumentet

Verifikat

Dokument-ID 09222115557591613974

Dokument

Protokoll 6 26-09-16 Styrelsemöte Huvuddokument 3 sidor Startades 2026-10-08 12:04:10 CEST (+0200) av Andreas Näsholm (AN) Färdigställt 2026-10-15 15:41:36 CEST (+0200)	**Bilaga 1.pdf** Bilaga 1 2 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)
Bilaga 2.pdf Bilaga 2 1 sida Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)	**Bilaga 3.pdf** Bilaga 3 3 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)
Bilaga 4.pdf Bilaga 4 8 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)	**Bilaga 5.pdf** Bilaga 5 3 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)
Bilaga 6.pdf Bilaga 6 14 sidor Sammanfogad med huvuddokumentet Bifogad av Andreas Näsholm (AN)	

Signerare

Andreas Näsholm (AN) Scenkonst Västernorrland AB andreas.nasholm@norrdans.se +46705356669 Signerade 2026-10-08 12:04:11 CEST (+0200)	**Ewa Back (EB)** Personnummer 195407067924 ewaback@telia.com Namnet som returnerades från svenskt BankID var "EVA INGEGERD BACK" Signerade 2026-10-08 13:21:17 CEST (+0200)

Verifikat

Dokument-ID 09222115557591613974

Margareta Engström (ME)
Personnummer 194906197803
margareta.engstrom@sundsvall.se

Namnet som returnerades från svenskt BankID var "MARGARETA ENGSTRÖM"
Signerade 2026-10-15 15:41:36 CEST (+0200)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan bevisas matematiskt och oberoende av Scrive. För er bekvämlighet tillhandahåller Scrive även en tjänst för att kontrollera dokumentets integritet automatiskt på: https://scrive.com/verify

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

BILAGA 1

9 september 2026

Styrelsemöte Scenkonst Västernorrland AB

Tid: Onsdag 16 september 2026 kl 9.00 – 12.00

Plats: Scenkonst Västernorrland, Norra Järnvägsgatan 10, Sundsvall, Konferensrum Regissören och via Teams

Bolagsstyrelsen

Ewa Back	Ordförande
Ulf Bylund	Vice ordförande
Margareta Engström	
Stefan Frankl	
Kristian Åsander	
Knapp Britta Thyr	

Arbetstagarrepresentanter

Carin Sjödin	Ordinarie
Sara Högsten	Suppleant
Christoffer Thorsell	Suppleant
Amanda Cederberg	Suppleant

I tjänsten

Mikael Flodström	Verkställande direktör
Annica Wikström	Controller
Andreas Näsholm	HR Administratör
Birgitta Ulming	Kommunikationschef
Liz Kinoshita	Danschef

FÖRSLAG TILL DAGORDNING

1. Mötets öppnande
2. Godkännande av dagordningen
3. Val av protokollsjusterare
4. Föregående protokoll (bifogas)

5. Beslutslogg (bifogas)
6. Ekonomisk rapport, tertial 2 (skickas separat)
7. Information om sparprogrammet, Birgitta Ulming
8. Konferensinbjudningar (bifogas)
9. Rapport från VD
10. Information från Norrdans, Liz Kinoshita
11. Rapport från styrelse
12. Övriga frågor
13. Mötet avslutas

För styrelsen Scenkonst Västernorrland AB

Ewa Back
Ordförande

Ulf Bylund
Vice ordförande

BILAGA 2

Beslutslogg **Scenkonst Västernorrland AB**

Tagna, ej genomförda beslut Org nr 556571-8344

Datum	ref styrelsmöte	Innehåll	Måldatum	Ansvarig	Kommentar	Status
2024-06-25	§ 557	VD fick i uppdrag att genomföra risk-och konsekvensanalys av samlokalisering av bolagets verksamheter		Mikael	uppdatering av VD, avvaktar besparingsutredning och kommunens lokalutredning	

Genomförda beslut

Datum	ref styrelsemöte	Innehåll

BILAGA 3

Delårsbokslut 260831

Resultat 26-08-31	*-336 tkr*
Budget 26-12-31	*-1 500 tkr*
Prognos 26-12-31	*-1 600 tkr*

Tertialbokslut 2026-08-31

Bolag: Scenkonst Västernorrland AB	Utfall tom 2025-08-31	Utfall tom 2026-08-31	Budget tom 2026-08-31	Prognos helår 2026	Budget 2026
Resultaträkning Tkr					
Nettoomsättning	91 465	96 961	97 117	148 555	145 676
Summa rörelseintäkter	**91 465**	**96 961**	**97 117**	**148 555**	**145 676**
Produktionskostnader	-25 501	-31 186	-29 478	-47 576	-44 217
Övrig externa kostnader	-17 042	-16 423	-17 100	-25 757	-24 749
Personalkostnader	-48 996	-49 644	-51 574	-76 763	-78 263
Avskrivningar enligt plan	-678	-565	-565	-759	-847
Summa rörelsekostnader	**-92 217**	**-97 818**	**-98 717**	**-150 855**	**-148 076**
Rörelseresultat	**-752**	**-857**	**-1 600**	**-2 300**	**-2 400**
Övriga finansiella intäkter	16	521	600	700	900
Resultat före bokslutsdispositioner & skatt	**-736**	**-336**	**-1 000**	**-1 600**	**-1 500**

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Delårsbokslut 20260831

	Utfall 260831	Budget 261231	Prognos 261231
Dans	927 tkr	0 tkr	0 tkr
Film	-393 tkr	0 tkr	595 tkr
Musik	-459 tkr	0 tkr	0 tkr
Teater	-798 tkr	0 tkr	-458 tkr
Administration och hyror	-352 tkr	-1 500 tkr	-1 737 tkr
Marknad	228 tkr	0 tkr	0 tkr
Barn o Unga	511 tkr	0 tkr	0 tkr

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

BILAGA 4

Spar-2027

Hösten 2026

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Sparprogram

Marknad:	1 mkr
Admin:	0,4 mkr
Film:	0,4 mkr
Musik:	2 mkr
Dans och teater:	1,36 mkr
SUMMA:	**5,16 mkr**
Hyresrabatt	**1,0998 mkr/ år under 2026-2028.**

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Summering sparförslag i tjänster

Följande tjänster är bortförhandlade:

- Teknisk samordnare 100%
- Teknisk assistent 100%
- Snickare 100%
- Scentekniker 75%
- Ad/fotograf 100%
- Grafisk producent 100%

Nya tjänster i grundförslaget:

- Verkstadsansvarig 100%
- Försäljningsansvarig 100%

Tillkomna tjänster under förhandlingen i uppdaterat slutförslag:

- Produktionstekniker 100%

Resultatet vid avslutad förhandling blir att sparet i tjänster går från 3,75 till 2,75.

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Hur går vi vidare?

1.Samordnade produktionsprocesser:

Vad behöver vi skruva i för att kunna arbeta effektivt tillsammans?

2. Gemensam produktionsplanering:

Hur ska vi planera?

Vilka möten?

Vilka människor?

3. Gemensamt planeringsverktyg

Vilket?

Upphandling.

Implementering och uppföljning.

Samordnad produktionsplanering (BUS)

Årsplanering (J,L)

- Offentlig
- Skola
- Livskraft
- Science&Scenes
- Ägardirektiv
- Turnéplanering
- Intern konkurrens
- Extern konkurrens

Verktyg

- Planeringsverktyg (SH)
- Produktionshandbok (JO)
  - Dans
  - Musik
  - Teater
  - Marknad
  - Gemensam
- Ekonomiprogram (AW)
- HR-system (AH)
- Sharepoint (AT)

Arbetsmiljö (AH)

- RoK befintliga och uppdaterade
- Uppföljning löpande
- Utvärdering
- Samordning lokala avtal

Mötesstrukturer (BUS)

- Ledningsgruppen (MF)
- VC-möten
- Producentmöten
- Avdelningsmöten
- Digitala mötesstrukturer

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Struktur för delprojekt

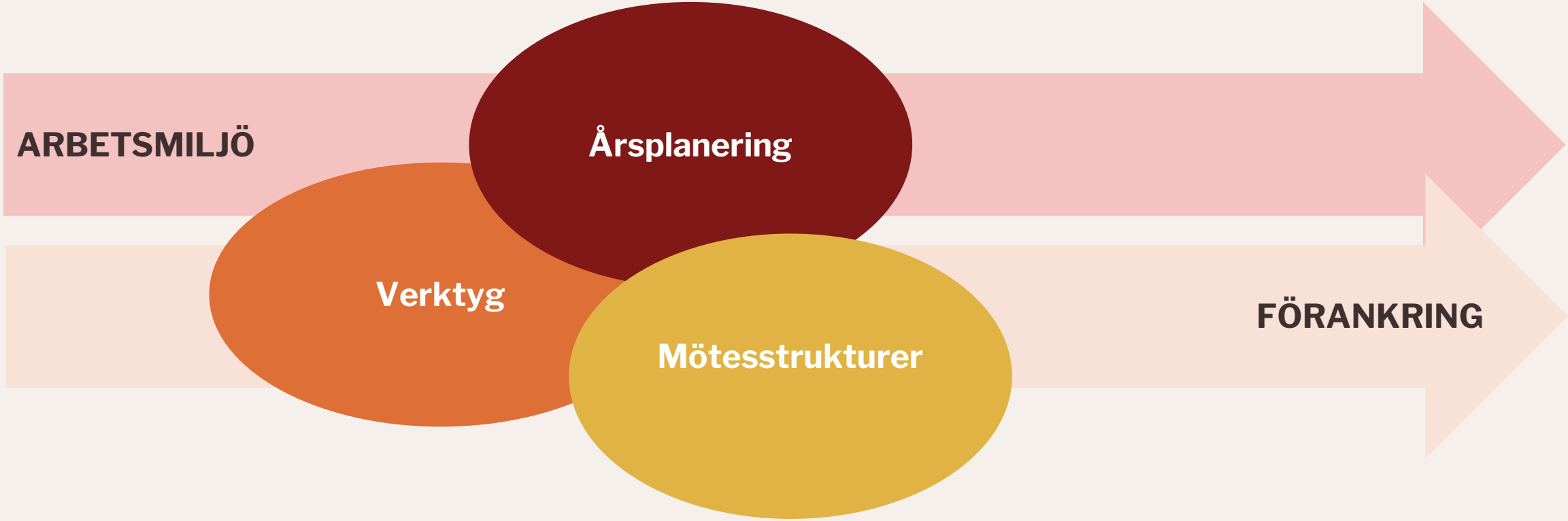
Tidplan
Deadlines
Förankring
Implementering
Uppföljning
Utveckling
Förvaltning

Förankring
Nivåer:
- Chefer
- Producenter
- Avdelningsvis
- Facket

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Samordnad produktionsplanering

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

CHANGES

Cross disciplinary collaborations - Local

Leadership / Hosting – Intentions Meetings

Anchoring & Solidarity alongside difference – grounded in positioning & canon – understanding community values

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

VD informerar

- Scenhyror Sundsvall
- Svensk Scenkonsts branschdagar
- Orkestersatsningen
- Rekrytering musikchef

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Aktuellt på SVT play

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

BILAGA 5

Svensk Scenkonsts branschdagar 2028

- Kommer till Sundsvall 10-12 maj 2028
- Sundsvalls teater bokad

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

BILAGA 6

NORRDANS

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Liz Kinoshita – konstnärliga principer som ligger till grund för ledarskapet

- Motståndskraft
- Gemenskap
- Våga lita på andra
- Överraskning

You Can't Take It With You (2017)

Saga Saga (2024)

Konstnärlig profil

- Dynamisk, konsekvent, engagerad
- Berättande och abstrakta linjer
- ENERGIGIVANDE – Norrdans levererar alltid och fortsätter att överraska
- Intentions möte

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Samverkan

- Samarbete i nätverk och kompanier
- Arrangörer - Att möta utmaningar
- Danscentrum Norr – Centrumutbildning - Kulturpolitik
- Tvärkonstnärligt arbete
- Förankring och solidaritet vid sidan av olikheter – grundat i positionering och kanon – förståelse för gemenskapens värderingar

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Interregional samverkan

Danskonsulent Region Norrbotten

Danscentrum Norr (fria fältet)

Riksteatern Norra

Dans i Västerbotten, Norrlandsoperan

Danskonsulent, Estrad Norr

Dansutvecklare Norrdans

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Hem i Härnösand

- Härnösands Teater
- Dansresidens för att fylla huset året runt
- Movement Sessions
- Utomhusföreställningar och platsspecifika föreställningar
- Utrymme för kulturella presentationer – t. ex. AIR

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Núx brúx

Chara Kotsali

Att få arbeta med Chara Kotsali har varit en inspirerande gåva, det är ingen förvåning att hon är ett uppmärksammade namn på de europeiska scenerna just nu! Hennes engagemang och expertis inom koreografi är så välutvecklade att hon kan leverera en meningsfull och energigivande föreställning som utstrålar vild hoppfullhet mitt i mörkret. Hela Norrdans är väldigt glada över det här samarbetet - Liz Kinoshita

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

2027 - 2028

- Workshops med Marit-Shirin Carolasdotter, Fabi Barba + Fortsättning tillsammans med konstnärer och kollegor 2026
- Tino Sehgal > This Invitation > Lokalt
- Oona Doherty > Turné & internationella datum (IE - Cork Midsummer Festival, FR - Lyon Biennale de Danse, UK - Fierce Festival)
- Kanon > Liz Kinoshita

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

2028 - 2029

- Thomas Hauert > Samarbete med Musik Västernorrland
- Ofelia Jarl Ortega > Samarbete med Teater Västernorrland
- Hugo Hedberg / Bibu / Dansenshus / Danscentrum
- David Zambrano - Soul Project

Energi & Resonans

- Minnesvärda
- Överraskande
- Uppvaknande
- Stolthet på den internationella scenen
- Mod kontra rädsla - Förmedling
- Tålamod, nyfikenhet, omställning – Vad dansen kan göra

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

”Pushing each other past boundaries that hurt no one”

Chrysa Parkinson

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

Owner's Directives Scenkonst Västernorrland

Bolagets syfte > Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund och att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet.

Bolagets ändamål > Bolaget ska även arbeta för att utveckla Sundsvall till ett regionalt centrum för scenkonst. Verksamheten ska gynna hela länet.

Riktlinjer för verksamheten > Minst 50 procent av bolagets aktiviteter ska rikta sig till barn och unga.

Bolagets roll i en samhällskris > Fortsätta enligt ordinarie uppdrag och så långt det är möjligt säkerställa att länets medborgare får fortsatt tillgång till scenkonst och film.

Produktion > Antal aktiviteter kring kultur och hälsa för äldre.

Främjande > Främja allas deltagande i dans, film, musik och teater genom kompetensstöd till det fria kulturlivet, främjande av barn och ungas, samt de nationella minoriteternas, tillgång till kultur och utövande samt vara en viktig drivkraft inom de kulturella och kreativa branscherna.

Samverkan > Antal gästspel och samarbeten med andra regionala kulturinstitutioner.

Utveckling > Utveckla bolagets samhällsrelevans, angelägenhet och tillgänglighet för alla innevånare oavsett sociala skillnader, ålder och levnadsvillkor och vara en kraft i att utjämna skillnader i levnadsvillkor.

Finansiering av verksamheten > Bolaget ska där så är möjligt komplettera finansieringen av verksamheten genom medel från bland annat egna intäkter och bidrag från nationella och internationella aktörer, såsom Statens kulturråd och EU:s fonder.

AUDIENCE & NORRDANS ROLE IN SOCIETY

International pride

Genuine enthusiasm

Meeting challenges in touring – Piteå, Boléro, workshop of performance experiences

Fear vs Courage, Patience, Curiosity – What dance can do

SCENKONST VÄSTERNORRLAND

CHANGES

Cross disciplinary collaborations - Local

Leadership / Hosting – Intentions Meetings

Anchoring & Solidarity alongside difference – grounded in positioning & canon – understanding community values

SCENKONST VÄSTERNORRLAND